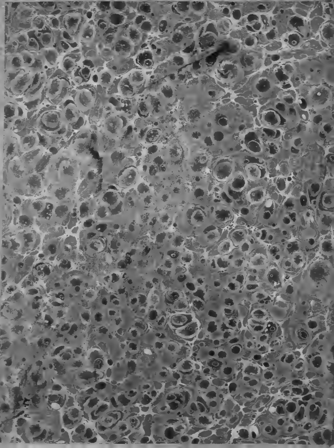

Cat. 2 5

Vine en casa del S.or antonio de lar[illegible]. Sabado en la noche · a [illegible] de agosto. y dame cada mes [illegible]

[illegible] rosari[illegible] et mell[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Reconcilie[illegible] a 3 [illegible]

[illegible]

Matheus moretus Brixiensis ad reverendissimum in christo patrem ac dominum Dominum Franciscum de gonzaga: cardinalem Mantuanum: ac Bononie legatum.

NOn te latere arbitror reverendissime pater: ac domine quam necessaria mortalibus existat medicine cognitio: quam non immerito veteres a dijs immortalibus fuisse repertam sunt opinati. Divinum nanque potius quam humanum videtur occultas rerum proprietates: ac veritas humani corporis intelligere dispositiones. Divina denique ipsius medici videtur operatio. vel certe divine operationi simillima. Ab immortali nanque deo vitam accipimus: ⁊ hec eadem medici artificio preservatur. Sanitatem denique divino favore consequimur. ⁊ hec eadem medici auxilio comparatur: qua nihil profecto mortalibus gratius: nihil denique videtur optabilius: propterea ⁊ ab antiquis: Esculapio: ⁊ quam pluribus alijs medicis divinos honores attributos fuisse constat. Clarum est preterea medicinam ipsam apud principes: ⁊ magnos viros in summo semper precio: summaque veneratione extitisse. Quis enim ignorat Avicennam arabum principem extitisse: Iohannem etiam Damascenum regis damasci nepotem extitisse constat. Anataxerses persarum rex quanti fecerit Hipocratem: eius epistola declarat. Phalaris quoque licet tyrannus crudelissimus habitus fuerit: hic tamen polycletum cive medicum maximis donis exornavit. Possem in hoc innumerabilia pene exempla in medium adducere. Sed quid ego externa exempla requiro: nonne semper illustrissimi principes: qui ex gonzaga domo originem traxerunt: quos ⁊ munificentia excellentes: ⁊ iusticia prestantes semper extitisse constat. nonne inquam medicos semper maximi fecerunt: qui non solum medicos summa liberalitate semper fuerunt prosecuti: verum ⁊ philosophos ⁊ quoscunque virtute preclaros. Quocirca reverendissime pater: cum huius inclyte domus splendor ac decus existas: ⁊ medicis ipsis propicius: non dubitavi me reverendissime. D. gratum fore: si medicine pandectas: quas ob transcriptorum imperitiam: iam fere perisse animadvertissem: summo studio atque diligentia emendarem: ⁊ ab integro illas in lucem reducerem. Et ego libentius hoc onus suscepi: ut ceteris quoque prodesse possem: qui huius scientie amatores existunt. In qua quidem re intelligas me eundem fere assumpsisse laborem: quem is qui opus istud edidit. Constat nanque opus istud ex diversis antiquorum libris fuisse aggregatum: in quo quidem omnium simplicium naturam: ac proprietatem reperies: que ad usum medicine concurrunt: ac omnium nominum declarationem: quibus medicine auctores utuntur: ex quibus aliqua ex greca: ⁊ multa ex arabica lingua originem traxere: que ob ideomatum varietatem obscura apud latinos videbantur. Multa tamen nomina ab auctore greca nuncupantur: non quia vere existant: sed quoniam in libris grecorum qui in linguam latinam sunt traducti sic scripta reperiuntur. ⁊ de arabicis similiter idem est iudicium. Constat nanque non modo apud grecos medicine scientiam floruisse: verum etiam apud arabes: ⁊ apud hebreos fuisse illustratam: ⁊ auctores habuisse celeberrimos. Sed hos potissimum pandectarum auctor est imitatus: quorum auctoritate eius dicta comprobavit. Ex grecis: videlicet Hippocratem: Diascoridem: Galienum: Paulum: Alexandrum: Constantinum: ac Iohannem Damascenum Mesue filium. Ex arabicis vero: Rasim: Iohannem Serapionis filium: Bulcasim: Avicennem: Averoim: ⁊ alios quam plures: quorum dicta in libris predictorum reperiuntur. Ex hebreis hi sunt: Isaac: ⁊ Rabi moyses. Ex latinis vero hi sunt: videlicet Cornelius celsus: Cassius felix: Plinius: Servius: ⁊ Symon ianuensis. Huius autem auctoris nomen licet sit ambiguum: ipsum tamen a fidedignis Matheum silvaticum nuncupatum fuisse accepi: sed quisquis fuerit hunc peritissimum extitisse constat: ⁊ ipsum summa diligentia antiquorum libros percurrisse. Cum itaque hec simplicia totius medicine artis existant fundamenta: veluti elementa quedam horum noticiam medicis: maxime necessariam esse putavi. Et quoniam reverendissime pater medicis semper fautor ac propicius extitisti: tue reverendissime. D. hoc opus quodammodo renovatum dedicare volui: cum eidem me plurimum debere sentiam: nec quisque mihi hoc munere dignior videbatur quam tu: qui huic florentissimo gymnasio prees: ac philosophos presidio tuo foveas: illisque propicius existas. felix itaque sit reverendissima. D. tua: cui me humillime commendo.

Liber pandectarum medicine omnia medicine simplicia cõtinẽs: quẽ ex oĩbus antiquorum libris aggregauit eximius artiũ et medicine doctor Matheus silvaticus ad serenissimum Sicilie regem Robertum.

Achiam:	.i.castoreum
Aagi	.i.ebur
Aakade	.i.bakade
Aamkarok	.i.cinnamũ
Aamsangilem	.i.sarcocolla
Aatim	.i.nux muscata

Capitulum primũ

Aron grece: arabice siricũtica. latine vero barba aaron: vel iarus: vel serpentaria minor vel luf minor. Aaron herba est habens folia dragontee similia: sʒ minora: et plana: nõ varia: habẽs virgam duarum palmarum: et colorem purpureum. Cuius semen coloris est crocei: et habet radicem albam habentẽ bulbi rotunditatem: similem dragontee: que cruda et cocta mãducari põt: quia nõ est valde amara folia eius posita in sale mãducãtur. Est calide et sicce cõplexionis in primo gradu virtutis dissoluendi laxandi et extenuandi. Halie. li. 2º de cibis: circa finẽ cap. de aaron. est quidem radix huiꝰ plante consimilis comesta ei que rape est sbdit: et oportet quidẽ priorem ipsius effundere aquã sm elixatione: deinde in alteram calidam intromitterem in caulibus et lenticula dictũ est. Et idem li. vi. de simplicibꝰ pharmacorum: cap. aaron. Aaron siue serpentaria minor: hec enĩ ex terrestri possũ sbstantia calida: et iõ abstersiue virtutis est: non tamen violenter: sicut dragontea: sed in calefaciẽdo et siccando primi gradus sʒ vtriũqʒ: sed vtiliores sunt radices ipsius Paulus cap. aaron. Aaron ẽ calide et sicce cõplexionis in primo gradu

Posse. ad mẽstrua prouocanda: succus eius per pessariũ iniciatur. Cõtra inflationes aurium tuborositates aaron cum ipsa herba buliant cum vino et oleo cõ addito cimino fiat inde emplastrũ. Contra emoroides vel herba ipsa et tapsus et barbassus decoquãtur in vino vel aqua: et fiat sup eis encatisma. Cõtra frigida apostemata herba ipsa cum tuborositatibus cũ axungia veteri teratur: et in testa calida ponatur et supponatur. Cõtra scrofulas nouellas herba ipsa et squilla cum axungia vrsina veteri supponatur. Ad faciẽ depurandam et cutim sbtiliandam: ex tuborositatibus suis desiccatis fiat puluis subtilissimus: et conficiatur cum aqua ro. et ponatur ad solem donec aqua ex toto consumatur: et ita fiat ter vel quater vel amplius: et ex pulue solo vel confecto cũ aqua ro. illiniatur facies. et hec vocatur gersa vel cerusa serpentarie minoris. et similiter põt fieri de maiori. Dias. cap. aaron. Virtus est in semine: radice: et folijs sicut dragontee: que mixta fimo bubalino et cataplasmatibus adhibita: podagricis medetur. radix eius extenuat pingues humores non mediocriter. vñ ad expellendũ thoracis humorem vtilissima est. tota herba extenuatoriam habet virtutem: sed nõ fortem sicut dragontea: sic tñ calefacit. Radix eiꝰ collecta reponitur sicut dragõtea et cida

Hal. 2º de cibis. Esũ. n. ipsiꝰ nutrimẽtũ mis bonũ: si aliqs ex pectore et pulmone aliquid expellere vellet in ipsis collectorum et grossorũ et viscosorum humorum iam comesta.

Hal. de sim. phar. Radices aaron comeste incidunt incisione temperata humorũ grossiciẽ: quare et excreationibꝰ: q̃ ex thorace fiũt idonee. Dragontea vo ad hoc magis est idonea.

Cap. ij.

Acara. grece anchusa: latine lacca. Lacca est gũmi arboris: qđ defert a partibꝰ vltramarinis: quo tinguntur panni colore rubeo: hʒ virtutem extenuatoriam: et est ca. et sic. complexionis in tertio gradu

Sera. li. aggre. ca. acc. auctori. Dias. Acc est gũma arboris: que nascit i terris arabũ: et est in ea simile mirrhe et storaci: et hʒ virtutẽ extenuãdi. Et idem auctoritate Hali. Lacca est gũmi arboris: q̃ nascitur in arabia q̃ est silis mirrhe: hñs odorẽ bonũ et administrat i fumigijs et tingunt ex ea panni rubei coloris: et dicit tinctura illa karmes. et defert similit de armenia: et est calide et sicce cõplexionis in tertio gradu. Et idẽ auctori. Hali. in translatione albatarich. Lacca est gummi arboris: que nascit i arabia: et est similis mirrhe habens odorem bonum. Et idem aucto. Ras. Lacca cadit ex celo super ramos arboris guhera. i. mespili in partibꝰ syrie in insulis maris: et est cali. et sic. cõplexionis.

Auic. libro secundo cap. de lacca. Lacca vi xerũt quidam de quibus est Paulus. Est gumma herbe similis mirrhe boni odoris: et oportet q administret cum cautela. Alij vero errauerunt et dixerunt q est karabe: verũ lacca in plerisqʒ est virtutis karabe: et est extenuatiua virtute ve

Posse. hemẽtĩ Lacca confert asmati. si puluis eius cũ ouo sumatur ieiuno stomacho: et cõfert spleneticis in syrupo si ponatur: et prouocat mẽstrua: et cõfortat visum

sm omnem modū administrationis eius: ꝛ cōfor
tat stomachū ꝛ aperit opilationē stomachi ꝛ epa
tis ꝛ curat icterici **Sera.** Lacca habet vir
am ex opilatione tutē extenuādi pi
gues: et bibūt de ea splenetici et asmatici et ɔfert
Et quādo bibit' cū mellicrato ꝓuocat mēstrua:
et abstergit maculas que fiunt in oculis absteri
one veloci: et curat debilitatē visus qñ miscet' cū
vino: ꝛ fit inde collyrium: et est bona dolori den
tium: ꝛ apperit opilationes: ꝛ fortificat viscera: ꝛ
tingunt' inde panni coloris rubei ꝛ apperit opila
tionē stomachi: ꝛ confortat eū: ꝛ confert ictericie
Et mod' ablutionis ei' est ꝙ accipit' gummi ei'
ꝛ terit': ꝛ proijcit' super ea aqua calida: in qua bu
lierit aristologia ꝛ squinantum: ꝛ mouet' cum pi
stello ꝛ dimittit' residere ꝛ eijcitur aqua: deinde
desiccatur in vmbra ꝛ reponit' in vase vitreo: ꝛ si
nō clarificat' pma **Aui.** Lacca cōfert tremo
vice facias secūdo ri cordis: ꝛ ɔfert epa
ti et confortat stomachum: ꝛ confert ictericie: et
hydropisi: et doloribus epatis.

Aech.i.centonica	Aegilops.i.auena
Aegiro	.i.populus arbor
Aegistros	.i.propoleos
Ael.i.arbor thuris	Aelip.i.india
Aemazameleantos	.i.sanguis ericij

Aerai.i.egritudo frigida: et est titillatio virge in
viris: et oris matricis mulieris accidens in vasis
spermatis: et mollificatio: et spasmus ipsorum:
et inflatur venter eorum.

Cap. 3.

A **Erma.** ara.gre. assarum: latine baccara. Et quidaꝫ vo
cant ipsam nardum agrestē. Aerma
habet folia similia hedere: nisi quia sūt sat' mino
ra et rotundiora et non frangibiliora: et est bñs
radiculas similes gramini minutas: et nodosas: et
suauit' olentes: vt nardus remordentes linguam
cū sufficienti calefactione: iuxta quas est flos eius
cuius color est purpureus: similis in figura flori
iusquiami: et semen continetur in eo vuis simile
Nascit' autē in locis vmbrosis et mōtuosis et ma
xime in italia. Est ca. ꝛ sic. complexiōis in tertio
gra **Dias.** cap. de assaro. Assarum quem
du. multi nardū agrestem appellant
folia habet similia cusso: tenuia et rotunda. floreꝫ
inter folia iuxta radicem purpurei coloris in si
militudine iusquiami: semen simile vuis. hꝫ etiaꝫ
radices plurimas tenues et nodosas et geniculo
sas: similes agresti suaues odore et remordentes
linguā cū sufficienti feruore: calefactoriā enim hꝫ
vim et cum acrimo **Sera.** li.aggre.cap. aer
nia relaxātes vires. ma. Aerma habꝫ
folia similia folijs cussus: nisi quia sunt minora sa
tis et rotundiora et nō frangibilia: et habet floreꝫ
iuxta radices eius: cui' color est purpureus simi
lis in figura flori iusquiami: et habet simile carta
mo: et habet radices multas: in quibus sunt nodi
tortuosi similes gramini: nisi qꝛ sūt subtiliores sa
is: ꝛ habet odorē bonū: et nascit' ī montib' ī qb'
sūt multe **Gal.** ferio sim.phar.cap.de assaro
arbores. Illud quod est vtilius i co
est radix: ꝛ est ca. ꝛ sic. cōplexionis i tertio gradu
Auic. li.secūdo cap. de assaro. Assarū her
ba est habēs semina plurima: radicū
cuius nodus est tortuo: similant' piperi boni odo
ris mordicās linguā: ꝛ habet flore iter folia apud
radicem suam: cuius color est purpureus similis
flori iusquiami: et radix ipsius est magis iuuans
ꝙ aliud quod fit in ipso: et eius virtus est virtus
acori aut est eo fortior. Ex eo melius est: quod est
subtilis odoris. ca. et sic. in tertio gradu: et dicitur
ꝙ eius siccitas est maior caliditate ipsi'. Cassi' fe
lix cap. de assaro. Assaꝝ nascit' in vmbrosis mon
tibus: folijs cassilaginis similib': inter que flos iu
xta radicē purpureus et semen cōtinetur vuis si
mile: et radicibus plurimis atqꝫ tenuissimis et re
dolentib' virtutē similem nardo. Plinius cap. de
assaro. Assarum est herba habens radiculas mi
nutas et nodosas et suauiter olentes: vires calefa
faciendi et acri **Jo.mes.** capitu. de assaro
ter relaxandi. Assarū est radix
herbe montane: cui' folia sunt angularia sicut fo
lia hedere: et flores ei' sicut flores iusquiami: et to
ta planta ei' aromatica mordicās gustum. melior
pars eius plante est radix: et melior radix est q̄ ē
grossa spissa cuius odor est subtilis: et sapor acu
tus cū stipticitate modica: est ca. et sic. cōplexionis
in tertio **Dias.** Et dixit est in secundo gdu
gradu. ca. et sic. i 3.° et quasi verius.
Posse. Assaꝝ in collyrijs subtiliat tuni
cam oculorum et in syrupis posi
tum curat ictericiam ex opilatione et egritudīes
ex opilatione factas: sicut sunt febres acute: et cu
rat opilationē epatis et splenis et duriciem coruꝫ
et clarifi **Dias.** Assarū ꝓuocat vrinā et mē
cat visūꝫ struaꝫ ad totum corpus fa
cit cū vino et oleo iniunctū calefaciēdo: et hydro
picis et sciaticis ꝓdest. Menstrua etiā deponit: si
ex eo. ʒ. vij. cum mulsa dederis: et ventreꝫ purgat
sic ellebor' alb': miscet' ēt diuers' oleis odoratiuis
Sera. qñ ponit' assarū in musto: ita ꝙ cum
eo bulliat: et postea det' hydropico cō
fert ei: et similiter curat ictericiam: et confert fe.
antiquis multum. nā aperit opilationeꝫ epatis et
splenis: et confert duriciei eius et fortificat renes
et vesicam: et sedat dolorē membroꝝ intrinsecoꝝ
Et qñ ponit' ī collyrijs attenuat tunicam: que di
citur cornea: et clarificat visum. Plinius. Assaruꝫ
ꝓuocat vrinā et mēstrua: habet vires siles nardo
Auic. Assarum aperit et sedat dolores ītri
secos omnes: et ꝓprie eius infusio et
subtiliat et resoluit et calefacit mēbra frigida et
abstergit: et confert sciatice: et dolori ancharū an
tiquo: et ꝓprie eius infusio: et cōfert grossitudini
cornee: et opilationi epatis: et duriciei ipsius; et
ictericie: et hydropisi infusionis eius tres aurei l
xij. cotillis musti: post duos mēses colet'. Et iuua
mentū eius est in febribus valde et duriciei sple
nis: et ꝓuocat vrinā et confortat vesicā et renes: et

sic soluit sicut elleborus albus in purgatione ventris. Et eius potio sit .vij. aureorum: cum aqua mellis et in spermate

Jo. mes.

mellis quod est unguentum efficit: miscet ad solutionem faciendam: est aqua casei cum spica et aqua mellis. Et quidam infundunt aliquid ex eo in musto et conseruant in vase per tres menses: et est illud vinum medicina ad hydropisim et splenem. Sustinet autem assaturam de decoctione et contritione rem mediocrem: et elaboratio in contritione eius facit ipsum magis prouocatiuum quam solutiuum: et est ex rebus facientibus vomitum: et educit per ventrem: et est prouocatiuum vrine: et educit choleram et phlegma: sed de eius operatione in phlegmate est manifestius. Et educit ex anchis: et iuncturis materias: et confert doloribus earum: et proprie infusio eius: et alii modi administrationis ipsius: et est ex rebus bonis: in quibus est spes iuuamentorum ad opilationem epatis et splenis: et duriciem eorum: et morbos opilationum. sicut est hydropisis et ictericia: et duricies splenis: et proprie vinum infusionis eius: quod diximus: et confert iuuamentum magnum febribus opilationum: et febribus antiquis: et inungitur dorsum et spina ex oleo ipsius cum laudano: et facit sudare: et confert opilationi febrium: et prouocat vrinam et in spermate augmentum facit. Dosis eius infusi potio: est ab aureis .ij. vsque ad ℥.iiij. et pulueris eius ana ℥.i. vsque ad aureos .ij.

Cap. 4.

Eris erugo

grece ara. ziniar: vel heris erugo: latine vero viride eris: vel eris erugo.

Dias.

cap. eris erugo: alia est rasicia: alia granata: apud aurifossores alia vermiculosa appellata: ob similitudinem forme eius: cuius alia est confectibilis: alia fossibilis. fit autem rasicia hoc modo: sume vas cui sit os equale cum cetero corpore: et adiecto aceto acerrimo: immittas squamam prepurgatam eris cypri: et suspende in vase ne aceto tangatur: et sic muni ne in aliquo loco spiramen admittat: et post decem dies aperias: et rade quod adheret lapidi: et quod raditur: habeto pro erugine eris. Est et alia confectio: que sic fit mitte acetum fortissimum in vas eneum: et cooperi alio vase eneo: sed melius est ut concauum vas sit ad minus equale: et sic muni ut supra: et post dies decem rade vas ipsum. et collige eruginem que in vase fuerit. Et est tertia confectio. que in hunc modum fit: fac laminam eneam: et in vase ubi acetum est mitte ita ut aceto non tangatur: et muni ut superius et postea collige. Idem etiam facere poteris cum vinacia accrescere ceperit: submittens laminas vinacie. et post dies decem colligens. Fit etiam et de limatura eraminis sic: mittitur acetum: et agitatur decies in die: in vase simul missa limatura: et sic exprimitur et colligitur. Dicitur etiam quod nascitur in metallis. Unum autem genus est cypriace eruginis: quod fit per eramen inuenitur. Aliud quod in speluncis distillare dicit: quod super eramen est: parum est sed bonum: quod distillat album est et nigrum. Adulteratur etiam plurimis admixtis. scilicet pumice: aut marmore tonso: aut calcanto: sed citius hoc agnosci potest: tacto humore duobus digitis cum fricatur. et si marmor album: aut pumicem habuerit: non se soluet. si vero calcantum: nigrescit in digitis. Eruginis vermiculose genera sunt duo. unum genus est quod foditur: alterum vero quod conficitur sic mitte in mortarium eneum et pistellum eneum: acetum album fortissimum: quasi coullam dimidiam et tamdiu tere quamdiu inspissetur: postea vero mitte aluminis rotunde ℥.iiij. salis marini optimi: et salis nitri equale pondus: et tere diebus canicularibus quamdiu inspissetur: et colorem eruginis faciat: et sic vermiculos fac. Et si volueris ut limpidum exeat et lucidum: mitte aceti partem unam et olei veteris partes duas: et omnia supradicta equaliter. Multi vero accipiunt eruginem rasiciam: et mixto gummi faciunt vermiculos et vendunt: sed inutilis est. iste confectiones eruginis: virtutem habent et is usu: sed fortiorem. Omnibus autem melior est illa que foditur: secunda que raditur: tertia que conficitur. Bulcasim: eben: aben: azerin libro: qui vocatur seruitor. Sunt multi qui adulterant ziniar. cum multis rebus: sicut cum pumice et cum marmore pistatis. Et sunt qui miscent cum calcanto: et qui vult cognoscere illud quod est adulteratum cum pumice vel cum marmore: madefaciat manum suam in aqua: et ponat super ipsum: quia statim dissoluetur. Et sunt qui masticant ex eo cum dentibus: et sic percipiunt lapides: et discernitur id quod est adulteratum cum vitriolo ponendo ipsum in lamina ferrea super ignem: et si continet aliquid vitrioli quando erit combustum: fiet rubeum. sed illud quod non est adulteratum: remanet in suo colore: et sua figura. Et melius ex eo in nostris partibus est: quod quod magis viride: fortioris odoris: adurens gustum: fortis operationis.

Posse. Dias.

Omnes erugines virtutem habent stipticam: termanticam: caliginem oculorum detergunt: lachrymas prouocant: cicatrices oculorum attenuant: pascentia vulnera curant et sine tumore ea conseruant. Melle et oleo addito et cera: cicatrices inducendo: vulnera sordida sanant gutta armoniaci mixta: et facta sicut collyrium fistulas curant: duras cicatrices molliunt: et gingiuis putridis: et canceratis utilissime adhibentur: palpebras attenuant: melle mixto et inuncto. Mixta vero resina: terbentina: ere usto: et nitro leprosos curat: fistulas admixto sale armoniaco medicatur. Grossas quoque et asperas palpebras cum melle curat. Comburitur vero sic. mitte in sartagine minutas partes eruginis: et pone in carbonibus ignitis quamdiu colores cineris faciant: et postea cum friguerint utere. Multi vero in cacabum crudum mittunt: et sic comburunt. Bulcasim: eben: aben: azerin li. qui vocatur seruitor: Comburitur ziniar in hunc modum: Accipe ziniar: et pone in patella terrea super ignem: et misce quousque videas colores eius immutari. quia vertitur ad colorem tucie: et post aufer ab igne: et sine tepescere: et collige et serua et utere. Et habeas de ziniar quod generatur in mineria

in insula cypri:quod apparet super aliquos lapi
des in quib⁹ est es:ꝛ est qḋ exstillat a spelunca:ꝛ
id quod ex eo apparet super lapides est parum.
verum id quod inuenitur in mineris est maioris
q̄ātitatis:ꝛ est pulchri coloris:sed non est bonuꝫ
propter nimiam quantitatem que admiscetur ei
ex lapidibus.

Aerona i.aerma.

Aerugo ferri grece.ara. erugo baid: latine vero
erugo ferri. Ubi sciendū ꝙ erugo:ferrugo:squa
ma ferri:vel scoria ferri ꝛ ferrum eiusdem virtu
tis sunt:tamen aliud est erugo:aliud ferrugo:ꝛ ali
ud squama:vel scoria.nam squama vel scorea est
illud latum vel tenue:quod euolat per concussio
nem a ferro. Ferrugo est que per excoctionem li
quescit a ferro. Erugo est illud quod per antiqui
tatem oritur in ferro:ꝛ fit aliquando artificialit̄
sicut fit erugo eris. Ferruꝫ autem est illud quod
remanet quod omnibus est notum.verum omni
um istorum virtutes inuenies:si leges lr̄am baid.

Aes vstum i.es vstum

Cap. 5. de argento viuo

Ibacbest arabi.grece idar-gios:latine argen-tum

Dias. cap.de argento viuo. Argentū
viuū viuum quoddam est artificiale
quoddam minerale. Artificiale cōficitur sic: mit
titur minium:ꝛ cinabrium in cacabum testeum:ꝛ
ferreo cooperculo munitur argilla ꝛ ponit̄ in fo
co:ꝛ post duas horas aperitur ꝛ quod coopercu
lo inheserit:hoc colligit̄ quia hoc est argentū vi
uum. Minerale auteꝫ inuenitur in mineris metal
lorum. Argentum viuum seruandum est in plū
beis vasis aut vitreis:quia alia vasa comedit ꝛ pe
rit. Paulus cap.de argento viuo. Argentuꝫ viuū
calidum ꝛ humidum est in quarto gradu.nam ex
effectu cognoscit̄ ꝙ sit calidum:quia dissoluit inci
dendo ꝛ penetrat. Almansor tract.tertio capit.de
argento viuo. Argentum viuum quando extigui
tur ar-
dēā ē

Posse. Sera. li.aggre cap. ai
bacbest. Argen
tum viuum est occidens:quādo bibitur sua graui
tate:ꝛ corrodit omne cui obuiat ex membris intri
secis.ꝛ confert contra nocumēta eius lac sumptū
in multa quantitate.argentuꝫ viuum quādo mor
dificatur:ꝛ miscetur cum oleo ro.occidit pedicu
los ꝛ curat scabiem:quando miscet̄ cum medici
nis valentibus ad hoc. Assiduatio ad fumum ei⁹
inducit paralysim:ꝛ aufert sensum ꝛ motū ꝛ nocet
visui ꝛ auditui:ꝛ expellit oīa venenosa.ꝛ sumētes
argentum viuum mortificatum moriuntur ex illi
aca passione.ꝛ ipsum sublimatum comburit ꝛ oc
cidit sicut ignis:ꝛ corrodit carnē:ꝛ destruit fistu
las:ꝛ occidit mures ꝛ quodcūqꝫ animal:quod sū
pserit
ipsum

Dias. Uirtus argenti viui est homi
cidialis pondere suo: scinden
do itestina.vnde euadere poterit qui hoc biberit
lac plurimum bibendo ꝛ mouendo se.similit̄ da
tur vinū addito absinthio sinapi aut ysopo. Pau
lus contra scabiem:oleo uncis parum calido ad
misce acetum:deinde litbargyriū ꝛ cerusam pul
uerizatam in quantitate eadem buliant ad spissi
tudinem mellis:ꝛ refrigeratis impone argentuꝫ
viuum commiscendo:ꝛ visui referens. Argentum
viuum cum axungia gallinacea ꝛ cerusa conficia
tur. ex hoc facies inuncta clarificatur ꝛ dealbat̄
Uel sic: Accipe cerusam oleum ro. ꝛ bellicu los
marinos ꝛ adipem gallinaceam resolutā ad ignē
ꝛ colatam predictis appone:ꝛ vltimo argentū vi
uum mortificatum commisce. Cōtra pediculos
capitis farina lupinorum amarorum decoquat̄
in aceto fortissimo vsqꝫ ad spissitudinem:ꝛ addi
tis.ʒ.iiij.argenti viui extincti fiat ōmixtio ꝛ caput
patientis inungatur. Extinguitur autem argentū
viuum cum saliua:vel confricatur cum cinere ꝛ
saliua. Signum bone extinctionis est: cum alteri
potest commisceri.

Aibsacos	i.virga pastoris
Aimaco	i.medulla
Airac	i.arbor granati silues tris
Airanisa	i.ciclamen
Airas	i.arbor pirorum siluestrium
Aisdo	i.semperuiua
Aispenali	i.spinachia
Airon	i.oliua

Cap.6.

Itruad arabi.grece ātimonos latine vero antimoniū

Antimoniuꝫ est vena terre similis plū
bo.verum est ꝙ antimonium teritur ꝛ non fundi
tur:plumbum vero funditur ꝛ non teritur: ꝛ ha
bet in fracturis suis claritatem quādo frangitur.
Et illud est melius quod in fracturis non habet
aliquid ex terra vel aliqua sorde:ꝛ ideo ablutum
ꝛ mundum debet poni in medicinis.est fri.ꝛ sic ī
tertio
gradu

Sera. li.aggre.cap.aitruad: vel anti
monium est vena terre similis
plumbo:ꝛ est medicina ocularis quod decernit̄
a metallo:quia antimonium teritur:metallum ve
ro non.similiter metallum funditur.antimoniuꝫ
aduritur.antimonium quāto clarius tanto meli⁹
Et idem auct. Dias.melius ex eo est fortius:ꝛ est
illud quod frangitur:ꝛ habet in fracturis suis cla
ritatem ꝛ luminositatem:ꝛ quod est interius mū
dum:ꝛ non habet aliquid admixtum ex terra vel
sorde aliqua. Almensor tract.tertio cap.de anti
monio. Antimonium fri.ꝛ sic.est in tertio gradu

Posse. ad emoroidas exsiccanduꝫ injci
atur succus peucedani p clystere
ꝛ postea si sint exterius pone puluerē antimonij
desuper. Si sint interius puluis injciatur cum ca
lamo posita in vesica inflata. puluis eius cum sa
pone spatarento vel gallico conficiatur:ꝛ liciniū
in eo intinctum orificio fistule imissum curat.pul
uis eius in cancro positus comedēti aut carni su
perflue optima est cura. Contra polipuꝫ magda
leon ex apostolicon formatus:sparso puluere an
timonij naribus imittatur.ꝛ aufert ipsum collyri
um ex puluere antimonij ꝛ puluere nuclei mira
bolanorū citrinorum equo pōdere:addita aqua

ro. vel pone de tucia cum antimonio. bombix in tincta in succo sanguinarie cum puluere antimo nii naribus immittatur: et remouet fluxus sangui nis ab ipso. Ad cohibendum sanguinem puluis antimonii in succo tapsi barbassi conficiatur: et tunc bombix intincta superponatur.

Sera. auct. Hali. in hac me dicina est virt' stiptica et congluctinatiua et infrigidatiua: aufert carnem superfluam que est in vlceribus: et incarnat et consolidat ea et mundificat sordicies eorum que stringit fluxum sanguinis narium. et proprietas eius est conferre epilepsie et superfluitatibus grossis. Almansor Antimonium oculum efficiens robustum ipsius custodit sanitatem: supposita quoque menstrua constringit. Paulus cap. de antimonio Antimonium sua frigiditate et siccitate sanguinem de naribus stringit: et valet si miscetur collyriis oculorum. Seniores eo vtentes habent oculos incolumes: quia neruos confortat et omnem maculam et nocumentum aufert: maxime si parum de eo miscetur.

Aizo i. sempervina

Aizum i. nomen loci

Aolos i. diptamus

Aolosia i. bdellium

Aonicb i. agnus castus

Aubel i. butirum crudum

Aub i. boni mores

Aubtilon. i. planta quedam qua caremus similis cucurbite

Aucara i. ameos

Auculi est nomen ponderis: et est granorum ordei nouem

Audrins est serpens in aquis degens

Audrisurum. i. arbor arabica: et est vnum de lacticiniis quo caremus

Aufa i. lac camellinum

Aufa arabica. i. fudor omnium inter cornua

Aufeac alanerb. i. coagulum ceruinum

Augma i. augmentum

Aulbarum i. seminum vue

Aulisceus est camella qua aliquid in aure existens figitur: inde aulisceus ochitus. i. illud instrumentum per quod liquores immittuntur in aures: ochis enim auris dicitur

Augmatum i. bonum malinum

Augmastica et crementum idem: inde adolescentia: et est etas augmastica: quia tunc crescit: inde fe. augmastica. i. crescens: et enpomastica. i. decrescens sed augmentum aliquando interpretatur status. Unde iuuentus dicitur etas augmentata: quia in illa stat animal nec crescit amplius.

Aurredi est oleum dulce valde et spissum sicut mel et extrahitur de arboris fructu: que dicitur aurre lingua caremus: est ca. et sic. in tertio. Auic. ait quod confert allopicie linimentum cum aceto et sciatice.

Augmentationes que fiunt in cruribus animalium ad quid valent: lege literam befir.

Aumeb i. nimbe

Aunici. i. limacie terrene que degunt in planta agni casti

Aunoch i. plumbum

Auradregi i. stipticum valde

Aura i. flatus vel spiraculum

Aureus i. pondus .3. i. 3. 5.

Aureum olus i. atriplex

Aurilli i. clandi.

Auricula muris i. maiorana: sed falso. potest bene dici quod est maiorana arabica: que dicitur ana gallus

Aurigalis secundum Dias. est oarnion: et est herba faciens florem aureum magne figure: et nostro ideomate vocatur aurigia vel eniola.

Aurigo i. ictericia

Auripigmentum i. harnech

Auricalcum. i. es artificialiter coloratum: ut apparet in litera cadimia.

Aurigia. i. aurigalis: vel alio modo dicitur eniola

Auring est granum paruum punctatum nigredine et albedine et rotundum: sicut granum geos nullius odoris: affertur de seni: est ca. et sic. in secundo gradu.

Aurium quid est: lege literam deob

Aer romanum. i. achirosa: et est haur

Auseni i. ruptorium

Ausegi i. rubus

Ausid est species nenufaris: et est vngula caballina

Ausig i. rannus

Ausurum i. tapsus

Austera. i. stiptica: et sunt illa que sunt parum pontica cum aliquali dulcedine et non multum stiptica: vt apparet in litera cusa

Autarite est quedam herba lacticiniosa mortifera et est species titimalli

Auteros i. ceruus

Autrison i. eupatorium

Auzem quid est. i. i. theuthimolia

Abalzar i. catapucia

Abani i. marubium

Abanisa i. sene

Abanesyra est quedam medicina inda

Abantib alcamb: vel cutubub sunt species melancolie

Abarice i. herba

Abarum i. plumbum

Cap. 7.

Baisir ara. grece et latine spodium. Spodium quidam dicunt quod est ebur combustum. quidam radicem cuiusdam canne vltramarine combustam sed falso: immo spodium secundum Sera. in aggre. suis cap. abaysir est fuligo que inuenitur in domibus vbi funduntur metalla: que postquam ceciderit dicitur spodium: coherens vero tecto dicitur ponfiligos Unde Hali. spodio vsus sum: quia satis habui ponfiligos. Nos tamen vtimur pro eo ebore combusto vel quod melius est: cinere qui inuenitur super fornaces argentariorum: qui lauatur vt ferrago. Et idem auc. Hali. in eo est infrigidatio et repercussio: in sapore eius est amaritudo aliqua et stipticitas

⁊ ppter hoc desiccat. Et iā declaratū ē: q̄ in eo ē virt⁹ cōposita: sicut i rosis: ⁊ nō ē in eo tm̄ stipticitatis q̄ **Auic.** li. ij. cap. de spodio. Spodiū ē radix cānaꝝ adusta. dicit̄ tū i rosis enī q̄ ipa aduritꝰ ppter fricationē suaꝝ extremitatū: cū vētus eā pflat. fri. ē in secūdo: sic. i tertio: ⁊ i ipa ē stipticitas: ⁊ ē paꝝ resolutiō: ⁊ ei⁹ infrigidatio ē plurima: ⁊ ipsi⁹ resolutio ē ppter amaritudinē paucā i ipsa. ex resolutione igit̄ ei⁹ ⁊ stipticitate fit ipsi⁹ exsiccatō fortis: ⁊ ē cōpositaꝝ virtutū sicut rosa. Paul⁹ cap. de spodio. Spodiū ē fri. ⁊ sic. cōplexionis: ⁊ ponit̄ i syrupis ad īfrigidādū **Posse.** Puluis ei⁹ cū succo plantaginis dat̄ ꝫ dysenteriā ⁊ emoptoicam passionē. ꝫ fluxū sanguis nariū puluis ei⁹ narib⁹ īpositus san**Sera.** auct. Dias. Spodiū ꝯfert guinē sistit. apātib⁹ calidis oculoꝝ ⁊ ꝯfert īflāmatōi cholē. ⁊ ꝯfortat stomacū. et confert vlceribus oris: et ē bonū cholē: ⁊ syncopi et ꝫ bothoꝝ q̄ fiūt i ore īfātiū. Et idem auct. Alcansi. Spodiū ē bonū cardiace et strīgit vētrē. Et idē auc. Ras. Spodiū ꝯfert vlcerib⁹ oris et īflāmatōni cholē. et ꝯfortat stomachū. et ꝯfert syncopi: qū dat̄ i potu ex eo: et cardiace calide: et bothor oris īfan**Auic.** Spodiū ꝯfert alcole et melācolie tiū. puenīēti ex solitudine. et confert apātib⁹ oculi ca. et ꝯfortat cor: et ꝯfert tremori cordis: ⁊ syncopi facte ex effusione cholere ad stomachū bibitū et linitū. et ꝯfert timori de p̄teritis et d̄ futuris. et ꝯfert tussi et inflāmatōi stomachi et debilitati ei⁹: et phibet effusionē cholē ad ipm: et cōfert turbationi. et phibet solutionē cholericā. et confert febribus antiquis.

Abbalarosa	.i. semē mādragore
Abcause	.i. arbor sebesten
Abdarnissemen	.i. carpobalsamum
Abbarbar	.i. fruct⁹ iuniperi
Abnani	.i. abani: et est marrubium

Abranisa ē qdda gen⁹ vasculi longi et magni

Abstantia	.i. gradus

Abreben. i. oleū de ben: et est oleū muscellinum

Abebene. i. nux muscata	Abebei. i. boni odoris
Abedengenus	.i. torna solis
Anecbel. i. fructus iuniperi	Abelli. i. sauina
Abeleson. i. carpobalsamū	Abeleset. i. mirtus
Abellasafaget. i. citonia.	Abelcara. i. cucurbita
Abelcarasis. i. semen apij	Abel. i. actis
Abelsamia. i. granū idici	Abelal. i. hedera
Abeldemen	.i. flos vlmi.
Abelcbadealcbar	.i. bacce lauri
Abelsenet arsiar	.i. granū pini
Abelatrone	.i. grana citri
Abeldras	.i. grana stafisagrie
Abeltul	.i. cartamus

Abetengi. i. semē cuiusdā herbe alexandrine quā caremus. Abestus .i. calx

Abesti	idem quod supra

Abestos. i. gemma coloris ferri: ⁊ ē vocata lapis abestari.

Abeuronigi. i. basilicon cum latis folijs

Abellader. i. ara cardi	Abecila. i. agrimonia
Abeer. i. cera	Cap. 8.

Abel. ara. grece brachi: latine sauina. sauina est arbor. cui⁹ folia sūt similia folijs tamarisci: ⁊ magis spinosa. hn̄s bonū odorē: ⁊ arbor ista crescit magis i latū q̄ i lōgū. est ca. ⁊ sic. cōplexionis **Sera.** li. aggre. capit. abbel. Abin 3° gdu. bel sūt ei⁹ due spēs. Una cui⁹ folia sūt silia folijs cipressi: ⁊ magis sūt spinosa q̄ alia: hn̄s bonū odorē: ⁊ arbor hui⁹ ē fortis ⁊ crescit magis i amplū q̄ i lōgū: ⁊ fruct⁹ ei⁹ ē sicut zaror: p q̄. l. l. babilbalach. Et gdē vtūt folijs ei⁹ p fumigio. Sꝫ alteri⁹ spēi folia sūt silia folijs tamarisci: ⁊ sapor ei⁹ ē sicut sapor cipressi. hec latine vocat̄ sauina: cui⁹ substātia ē subtilis: ⁊ i odore ei⁹ ē aromaticitas: ⁊ calefacit ⁊ desiccat in 3° gradu **Aui.** li. ij. cap. abbel. Abbel ē fructus arboris silis iunipero: fact⁹ sicut zaror: sed nō vehemēt ē niger boni odoris ⁊ acuti saporis: ⁊ ista arbor ē p̄ma spēs sauine: ⁊ posita p **Sera.** Hali. vi. sim. pbar. cap. de sauina. Brachi fine sauina d̄ siccātib⁹ fortit̄ ē: ꝫ tres sapores: quos i gustando mōstrat eq̄lit̄ cipsso: nisi inquātū ē acrior eo: ⁊ ut vtiq̄ dicat gs aromatica. hui⁹ ergo ⁊ ipsi⁹ q̄litatū particeps ē: videlicet acris stiptica ꝯplexione ca. Adhuc aūt i amaritudie ⁊ stipticitate debili⁹ ē q̄ cipssus. quātū enī supat cipssū acredine: tanto diminuit̄ i stipticitate: q̄ pꝫ q̄ calidi⁹ ē cipsso: ⁊ iō magis diaforeticū. igit̄ solidare gdē nō ppt̄ stipticitatis robur ⁊ caliditatis. in tātū enī ambob⁹ his participat: ut iā tēsiuū ⁊ inflatiuū existat. putrefactionib⁹ vero ꝯfert sicut cipssus. ponat̄ autē hoc pharmacū i tertia abstātia: ꝫ calefacē ⁊ siccare eius iter ea: q̄ maxime **Posse.** Contra tesūt subtiliū partium. nasmonem de frigida cā: fiat decoctio ei⁹ i aceto ⁊ vino: ⁊ fumū patiēs recipiat. herba ipa narib⁹ cathaplasmata valet ꝫ frigidū rheuma. ponit̄ et i vnguētis hn̄ trita ꝫ scabiē sauiosā. Uinū decoctōis ei⁹ valꝫ ꝫ dolorē stomachi ⁊ itestinoꝝ: et ꝫ stranguriā ⁊ disuriam: ꝫ cathaplasmata valet ꝫ dolorē iliacū. est etiā diaforeticū ⁊ diureticū somētū ex aq̄ decoctionis ei⁹ vel vino. est enī sauina ex spēb⁹ iuniperi: vt appet i lr̄a babilbalach. **Sera.** auc. Hal. virt⁹ ei⁹ ē que dissoluit ⁊ abstergit putredinē vlceꝝ putridoꝝ maloꝝ corrodētiū antiquū. ⁊ ipa silr̄ mūdificat vlcera melācolica sordida qū ponit̄ cū melle ⁊ aufert herisipillā. ⁊ ppt̄ cām sue subtilitatis puocat mēstrua pl⁹ oī alia medicina. ⁊ facit mingē sanguinē. ⁊ iterficit fetū viuentē ⁊ expellit mortuū. ⁊ igredit̄ i vnguēt̄ odoriferis ⁊ ponit̄ p amonio vl̄ cinnamomo: duplū pōderis ei⁹. Et idā auct. Dias. Folia ābaꝝ spēꝝ phibēt dilatione vlceꝝ corrodētiū: ⁊ sedāt apostemata corrosiua. Et q̄n fit emplastꝝ cū eis aufert liuorē cutis ⁊ sordiciē ei⁹ q̄ accidit ppt̄ supfluitates corporū. ⁊ aufert escarā ignis. ⁊ q̄n bibit facit exire sanguinē cū vrina ⁊ expellit fetum. ⁊ q̄n nascale fit ex ea facit h̄. ⁊ igredit̄ i ꝯfectōib⁹ vnguētoꝝ calidoꝝ

Abudeiç.i.alumen Abeugiug.i.lignũ aloes
Abeudiuarij afrangencesũt due medicie inde
Abeugi .i.serapinum
Abeug.i.semẽ cuiusdã herbe eiusdem nominis
Abscecella.i.agrimonia Absan.i.pẽtadactilus
Abchios .i.barba iouis
Abdios sine signo idem quod supra
Abliopinatos .i.brites alopicium
Abricha est qõdã genus hydrie.s.vas aque
Abitton.i.sginos:z ẽ balaustia Cap. 9.

A Bsinthium latine grege absinthion: ara.saricõ. Absinthium qõdaz dr̃ absinthiũ dulce:z est anetũ. quoddaz absinthium marinũ:z ẽ sticados citrinũ. z qõdaz ẽ qõ dr̃ cretense:vel nabati:vel põticũ qõ oriẽ in septẽtrionali parte.vel capadociũ.vel romanum:z illud ẽ absinthiũ cõe q̃ vtimur. Et ex eo meli⁹ est qõ remotũ ẽ ab odore maris:z qõ oriẽ i terris liberis:z qõ habet folia alba z lenia z plana. Asperũ vero est malũ:z meli⁹ tp̃s collectõis ei⁹ ẽ ver:z flor ei⁹ p̃ncipiũ estatis. hz eni absinthium duas virtutes 9trias.s.laxatiuã z 9strictiuã. 9strictiuam ex grossicie substãtie z põticitate. Laxatiuã ex caliditate z amaritudie. amara eni z põtica grossaz dicit̃ hr̃e substãtiã:q̃re si recipit̃ iteri⁹ materia existẽte 9pacta:eandẽ grossicie sua 9pactiorẽ reddit:z caliditate sua alios humores dissoluit.z sic 9tria opat̃:q̃re nõ est dãda nisi mã existẽte digesta

Sera. i aggre.suis cap.de absinthio. Absinthiũ ẽ cuscute romanã. Et alij dicunt q̃ ẽ sceba romanũ:z ẽ spẽs ei⁹: z spẽs ei⁹ sũt tres Una ẽ q̃ noiat̃ noie gener...:z ẽ absinthiũ in veritate. Et ẽ ex eo cretẽse:z ẽ meli⁹; z illud ẽ absinthiũ põticũ. Et ẽ alia spẽs q̃ nominat̃ saricon. Et ẽ alia:q̃ noiat̃ sandanicũ:z sũt ex hominibus:q nominãt sceba z saricon absinthiũ:z nascit̃ i montibus regionis:q̃ dicit̃ chirochia:z i locis q̃ dicunt̃ hosir:z in regione babylonie. z est herba subtilis folijs silis herbe q̃ dicit̃ abrotanũ:plena semine: sapor ei⁹ vergit ad amaritudinẽ nociuam:grauis odoris:z qñ aialia comedũt ipam:maxie i chirochia ipinguãt̃. vñ sapor ei⁹ ẽ salsus cũ amaritudine z stipticitate pauca:z ẽ calidior absinthio z debilior abrotano:z ẽ mala stomacho. Et sceba silatur absinthio in figura z sapore. z differẽtia inter ea est q̃ nõ est stipticũ:sicut absinthiũ:z q̃ calefacit plus eo:z amaritudo ei⁹ pl⁹ ẽ cũ pauca salsedine:z illud ẽ absinthiũ citrinũ:qõ latine vocat̃ sticados citrinũ:p quo lege lr̃am sicachodos. Et ẽ spẽs absinthij tertia:q̃ nascit̃ i regione dicta gallicia:q̃ ẽ cora loco q dicit̃ cal. z noiant ipm icole illi⁹ loci sandonicũ:z traxit hoc nomen a loco dicto sindonis:z ẽ silis absinthio:z hz multũ semẽ et vergit sapor ei⁹ ad amaritudinẽ hec i lingua nr̃a vocat̃ centonica.

Gal. octauo li.de sim.phar.capi. sceba. Herba silis est absinthio scdm spẽm z scdm gustũ:tñ differũt in gustu z virtute. In gustu quidẽ in eo q̃ stipticat magis calefacit z amaricat cũ quadã salsedine. In virtute vero in eo q̃ cõmẽsuratiũ ẽ magis absinthio. interficit lũbricos extrorsuz appositũ:z intra corpus assumptũ. z quidẽ calefacere in secũdo gradu intense ponẽdũ est id:siccare vero in tertio gradu. Et idẽ sexto li.de sim.phar.cap.de absinthio. Absinthiũ stipticũ est z amarũ z acrem simul saporẽ habet:calefaciẽs sil' abstergẽs z cõfortãs z siccãs z iõ cõsistẽtes cholericos humores i vẽtre p secessum educit:necnõ p vrinas euacuat:maxie autem purgat p vrinas qõ i venis ẽ cholericũ. ppter hec at eadẽ phlegmate i vẽtre 9tento idigesto: ppinatũ nil pdest:sic ẽt si i thorace vl' pulmone fuerit. nã stiptica q̃ i eo vi⁹ fortior ẽ q̃s amara. In eo at q̃ eiuisdã acredinis pticeps ẽ:plurimã mensura calidũ q̃s frigidã ẽ. Si vero op⁹ sit nr̃ 9phẽdere complexionẽ ei⁹ hz p̃mas distiguẽ virtutes:cũ diffi milim sit priũ:sic ca.gdẽ hz p̃mã abstãtiã dicemus ipm eẽ:siccũ vo hz tertiã. succ⁹ vero ei⁹ multũ calidior ẽ herba. Et idẽ.xi.d ige.s.spẽs absinthij eẽnaliter sũt ex duab⁹ q̃litatib⁹ z duab⁹ virtutib⁹ hz hunc

Hippo. vi.epidimiar. Sapor absinthij ẽ stiptic⁹ amar⁹ z acut⁹. stipticitas ei⁹ ẽ fortior sua amaritudie. ẽ ca. i p̃mo modũ

Jo.mes. cap.de absinthio. Absinthiũ multiplex ẽ.s3 qõ q̃rim⁹ ẽ absinthiũ romanũ:z meli⁹ ex eo ẽ qõ ẽ remotũ ab odore maris:z qõ orit̃ i terris liberis:z qõ hz folia alba:lenia z plana. asperũ vero ẽ malũ ẽ ca. i p̃mo gdu:sic.i 2⁰. Est aũt 9positũ ex substãtia ca.dãte amaritudinẽ sibi:z faciẽte illud aperitiuũ opilationũ z solutiuũ nature:et ex substantia terrea stiptica p quã acgrit̃ ei:vt sit mebror cõfortatiuũ:z priuz laxar aggregatiuũ. s3 stipticitas pl⁹ ẽ amaritudine sua:z adhuc pl⁹ i eo qõ exsiccatiuũ ẽ. s3 substãtia calida magis ẽ i suphcie dominans: ppt̃ qõ p̃ma sua opatio:q̃ obuiat corpi sũt vestigia caliditatis q̃ sciuisti:z secunda sua operatio sũt vestigia ex substãtia stiptica pdeuntia iprimere:z nõ ẽ i eo nocumẽtũ apparẽs. succ⁹ nĩ eius nocet stomacho: ppt̃ hauracitatẽ suã :z ẽ debilis sol'onis:z ex reb⁹ adiũgẽdis meliorãtib⁹ illũ:ẽ rosa.z ex vigorãtib⁹ opationẽ ei⁹ ẽ fum⁹ terre: z aq̃ casei: z spica addit ei bonitates notas: z passule enucleate emẽdãt 9ditiões ei⁹. Mod⁹ operationis succi ei⁹ ex p̃me succi ipsi⁹ quãtitatẽ quã volueris z ppe i medio veris:z purifica illũ hz modos notos:z fac siccare i sole:vl' cinẽ calido i vase vitreo sic siccat̃ aloes. Aq̃ at sublimatõis ei⁹ fit sic ẽ sa aq̃ ro.z similia:que fiunt in vasis sublimationum. Absinthiũ aũt sustinet dr̃ decoctõe mediocrẽ rẽ

Posse. Cõtra lumbricos succus absinthij cũ puluẽ betonice vel centaurea: vel psicarie vel nucleor psicorũ succo vel suor folior dcl. Cõtra suffocationẽ ex fungis:detur succus absinthij cũ aceto z cũ puluere diptami. Cõtra ebrietatẽ det̃ succus eius cũ melle. Cõtra vermes aurũ distillet succus ei⁹ in aure. Succus eius potat⁹ visũ clarificat. ipositus ruborẽ z pennã aufert. Absinthiũ libros z pannos a muribus z tineis tutos reddit. Cõtra liuorẽ z dolorẽ

mebroꝝ ex percussione ex succo absinthij cum pulnē cymini et melle fiat eplastrū. Cōtra duriciē splenis absinthiū coctū in oleo cataplasmet: vel inungatur ex vnguento facto de eius succo ꝛ aceto armoniaco ꝛ cera ꝛ oleo. Cōtra opilationē splenis det succus ei⁹ cū pulnere costi. Itē valet ꝯ opilationē epatis de frigida cū ad mēstrua ꝓuocanda fiat suppositoriū ex absinthio ꝛ artemesia coctis in oleo.

Jo. mes. Absinthiū educ̄ cholerā nucis a stomacho ꝛ intestinis ꝛ epate: ꝛ extendit operatio eius ad venas ꝛ mūdificat eas ab humore cholerico ꝛ aquoso: ꝛ iterdū ducit ipsum p vias vrine: ꝛ ꝓseruat absinthiū a putrefactione: ꝛ ꝓpter potus ifusionis ipsius in vino decoctionis singulis diebus circiter. ʒ. i. aut. ij. vel aque sublimationis ei⁹. ꝛ ꝓhibet pannos a tineis ꝛ vermibus. ꝛ cōficit cū oleo ꝛ inungit cū eo corpus: ꝛ ꝓhibet cimices approximari ad ipsū. Et qñ aqua ei⁹ cōmiscet cū encaustro scriptoꝝ: ꝓhibet libros a corrosione muriū. ꝛ ꝯfert absinthiū iuuamentum magnū cōtritioni ꝛ cōcussioni mēbroꝝ ꝛ ꝓpter cū melle aut vino ꝛ pauco cymino. ꝛ oleū ex eo factū cōfert dolori auris: ꝛ tinnitui: ꝛ surditati. ꝛ colluit os cū aceto decoctōis eius ꝛ corticū citri: ꝛ cōfert fetori eius. Succus aūt eius cum nucleis persici: ꝛ interficit vermes in aure. Et absinthiū corroborat stomachū ꝛ epar: ꝛ excitat appetitum mortuū. opilatōes aperit: morbos opilationum curat: sic̄ ē ictericia ꝛ hydropisis. ꝛ vermes interficit ꝛ educit ꝓpter emplastrū in hūc modū. Absinthij. ʒ. ij. euforbij. ʒ. i. cornu cerui adusti. ʒ. ʒ. mellis quātū sufficit. Confert ꝛ absinthiū iuuamentum magnū febub⁹ lōgi tpis. ꝛ fe. opilationū. Dosis ipsi⁹ decocti aut infusi potio est a. ʒ. v. vsq̄ ad. vij. pulueris eius a. ʒ. ij. vsq̄ ad tres.

Absinthium dulce i. anetum
Absinthium marinum i. sticados
Absinthium cretense. i. quod oritur in insula crete: ꝛ illud est absinthium commune
Absinthiū ponticum idem quod supra
Abstirgar. i. stirgar — Abthios. i. barba iouis
Aboanise i. soldanella — Aboanisa. i. athel
Abocebaran. i. armoniacū — Aboreg idē qđ sup̄
Abosefas. i. scarabeus omnibus notus
Abhobo. i. lac acetosum. de q̄ extractū ē butirū
Abbonsol i. squilla

Cap. x.

Abrotanum grece ꝛ latine ara. vero besū

Abrotani due sunt spēs. nam ex eo est mascul⁹ ꝛ femina. femine frutex ē cū folijs albis diuisis ꝛ minutis: hñs flores croceos ꝛ i estate nascētes ꝛ hēt grauē odorē: ꝛ ē amarissimi saporis: ꝛ talis spēs nr̄o ideomate vocat tanacetū. Masculi frutex ē sarmētosa: hñs minutū semen: sicut absinthiū. flos ei⁹ ē sicut flos pucide. nascitur de eo multum in terris maritimis.

Sera. li. aggre. ca. besū. Sūt ei⁹ due spēs. Una dr̄ mascul⁹ ꝛ alia femina: sz femina est fere sicut masculus: ꝛ differūt i hoc q̄ ipa ē plāta filijs arbusto hñs folia alba: ꝛ ē plena folijs que sūt sup ramos eius scissa parua scissura sicut folia faricon: ꝛ in sūmitate eius est ē flos ad rotūditatē tendēs aurei coloris apparēs in estate: ꝛ hz odorē bonū cū pauca granedine amari saporis. Masculus vero hz ramos lignosos aliquātulū ꝛ subtiles: ꝛ ē hñs femina paruā: sic absinthium

Dias. capitu. de abrotano. Abrotanū qđ multi eracleā dicūt: an gliciaconon: ꝛ ē femina: ꝛ ei⁹ frutex ē cū albis folijs ꝛ minutis ꝛ diuisis: sicut erisio circa ipa: flores habēs aurosas ꝛ in estate nascentes: ꝛ ipsa est odorata cū aliq̄ granedine: gustum hz amarissimū: tale enī est siculū abrotanum. Est etiā aliud gen⁹: qđ masculū dicūt hñs fruticē sarmētosaz: semē hñs minutū sic̄ absinthiū: mltū nascit in capadocia: ꝛ i ceteris regionib⁹ ꝛ i ciuitate ei

Gal. vi. sim. phar. cap. i. Abrotanū ex eo pia ē mascul⁹ ꝛ femia ꝛ ipsi⁹ substātia ē terrea quā subtiliauit calor: ꝛ sapor ei⁹ ē amarus: ꝛ ē in eo parꝝ stipticitatis: ꝛ ē ca. in tertio gradu: ꝛ sic. in secūdo: ꝛ ē calidi⁹ absinthio ꝛ min⁹ stipticū ꝛ acerbū: ꝛ e cū q̄dā salsedine: ꝓpt qđ cacostomaticū ē: sed absinthiū eustomaticū ē ꝓcipue pōticū.

Auic. li. ij. cap. de abrotano. Abrotanū ē ca. ꝛ sic. in z⁹ gradu: ꝛ ē subtile amarum ꝛ in ipso sunt terreitas ꝛ subtiliatio

Posse. Si ex abrotano fiat cinis: ꝛ ex eo facto lixiuio: caput lauet: curat allopiciam hoc operat similr̄ ipa herba in lixiuio bulita. semē ei⁹ in aq̄ bulitū curat asma ꝛ pectoris ꝯstrictionē abrotani sumigiū serpētes excludit. Succ⁹ ei⁹ bibit⁹ valet ꝯ venenū reptiliū. Encatisma ex aq̄ ebulitionis ipsius factū ꝓuocat menstrua. ipa herba cū oleo veteri trita ꝛ pancta frigora tipica febriū cu

Gal. Abrotani folia ꝛ flores vlceꝝ mūdificatiua apparēt ꝛ exacerbatiua: ꝛ gnetiā quotquot fm pidos occupāt: si etiā super fricaueris eā inasione min⁹ rigebūt. q̄ aūt lūbricos occidat decēs ē: eo q̄ ipm sit amarꝝ. Et elixū cū malo citonio: vel pane appositū sanat iflatōes oculoꝝ. ꝛ cōfert pustul' cruda ipsa herba ꝛ elixa. Abrotanū vstū ca. ꝛ sic. ē virtut pl⁹ q̄ȝ cucurbita sicca vsta. iō ista vlcerib⁹ hūidis ꝯuenit sine iflammatione: ꝛ maxīe ei q i ꝓpucio pudēdi exigē cernit. Abrotani vero cinis mordax oīb⁹ vlcerib⁹ ē ꝛ iō ad allopicias ꝯfert cū oleo veteri. s. anetino aut sisamino. ē enī subtiliū partiū mordicatiuū ꝛ cali

Dias. Semē abrotani elixū i aqua: aut crudū infusū i aq̄: ortomicis medet ꝯquassionib⁹: pleureticis: ꝛ palyticis. cū betonica ꝛ ꝯdito data: ꝛ sciaticis: ꝛ dissurie singulare ꝓsidiū ē. Itē mēstrua ꝓuocat cū oleo trita ꝛ pancta frigora tipica ꝓhibet ꝛ fumigio suo serpentes de domib⁹ excludit. ꝛ bibitū morsib⁹ serpētū ꝛ venenis medicat. tumorē oculoꝝ elixū cū pane appositū curat. pustulas corpis ut cataplasma adhibitū detergit. amaritudie sua lūbricos excludit ꝛ occidit

Auic. Abrotanum adustum confert allopiciei: ꝓpter cū alkerua: aut oleo de rafano. Et abrotanū confert ad hoc: vt nascat bar

ba que tarde est natiuitatis: quando coquitur cum quibusdam oleis: propter suam apertionem: et constringit sanguinem gingiue: et resoluit apostemata phlegmatica. Et quando decoquitur cum citoniis: confert apostematibus difficilis resolutionis. et non est conueniens recentibus vulneribus: imo mordicat ea. et eius decoctio confert contusioni lacertorum et sciatice antique difficili. Et quando coquitur cum oleo calefacit caput et remouet frigiditatem eius. et eius decoctio confert difficultati anhelitus et decoquitur cum oleo et calefacit stomachum et remouet frigiditatem eius. et abrotanum prouocat menstrua et extrahit fetum: et frangit lapidem vesice et renum. et oleum eius calefactum confert coartationi matricis et difficultati vrine. et confert rigori quando comprimendo ex eo cum oleo fit inunctio. et quando bibitur cum vino confert venenis. et quando in domibus sternitur interficit vermes venenosos. Abrog secundum Sera. li. aggre. cap. abrog est granum paruum punctatum nigredine et albedine rotundum: sicut granum mes nullius odoris Affertur de seni: in sapore ipsius est amaritudo cali. est et sic. in secundo gradu.

Posse. Sera.

soluit ventrem expellit lumbricos et ascarides. et soluit superfluitates phlegmaticas ab intestinis: isto semine caremus in partibus istis.

Abuc .i. isopus
Abugelisse secundum Auic. ij. can. i. lactuca asini: vel dicitur sumarem et zurarem. A Dias. dicitur anchusa: et est secunda species eius. I. l. lactuca asini.
Abuloe. i. pellicula que inter corticem et fructum glandis vel castanee est
Abumera. i. siringa   Abundacati. i. auellana
Aburabil est quedam confectio que de linicum lana fit: que non est in vsu.
Abuse .i. auellana assata
Abugul. i. iuniperus   Abbul idem quod supra
Abmucasif i. forma que apparet in modum epatis
Abnus. i. elenus arbor cuius lignum interius est nigrum exterius subalbum.
Abnuden. i. herba cuius gummi est assa fetida
Abrungi est quoddam granum laxatiuum: et est species caturmi
Abrucati .i. auellana
Abs est quedam species cassie lignee
Abes est flos cuiusdam herbe: que ara. dicitur guzen. et eo arabes vtuntur in balneis. odor eius est sicut odor thymi: apparet vt sticados arabicus. hanc herbam thymen multotiens vidi.   Cap. xi.

Cacia

grece et latine sed ara. akakia. Acacia secundum quosdam est succus prunellorum immaturorum que latine vocantur atrimee sed falso: quia vt ait Sera. li. aggre. acacia fit ex fructu cuiusdam spinose arboris gummi arabici: que nominatur amgeilem: sicut apparet in littera gummi arabicum

Aui.

li. ij. cap. de acacia: dicit quod est succus akakia. hoc autem carentes facimus de succo prunellorum. vt supra

Dias.

cap. de acacia fructus est arboris spinose: que maxime in egypto nascitur. hic fructus velut oliua premitur et succus in sole siccatur. Est ergo optima que est leuis et subrussa cum suauitate odoris: subacida et gustu valde stiptica. hec enim maxime de immaturo fructu premittitur: nam nigra est de maturo fructu. omnis autem stringit et desiccat nimis: et infrigidat abundanter. frigida est in secundo gradu: sic. est in tertio. Succus eius collyriis miscetur Dumay in li. de tyriaca acacia terminus eius est quod est fortissime stipticitatis.

Gal.

vi. sim. phar. capi. de acacia. Acacie et ipsius quidem folium est acerbum et fructus et succus: qui quidem et lotus debilior simul et minus mordicatiuum efficitur: quandam acredinem in lotura abiciens. Si vero et subungatur alicui membro sano: statim illud i. c. eius et ardius ostendit. Et caliditatis quidem sensum nunquam fert: frigiditatem vero non valde vehementer habet. palam ergo quod frigidum et terrestre est pharmacum admixta sibi etiam quadam aquosa substantia. putabitur autem nec subtilium partium esse: sed habere quasdam partes dispersas subtilium partium: caliditate in lotura decedente ponatur autem et huiusmodi tertii quidem gradus siccantium: secundi vero infrigidantium. postquam fuerit lota

Posse. Dias.

acacia ignem sacrum extinguit. et permones sanat. prigia oculis tollit. vulneribus et tumoribus oculorum mirifice prodest. profluuium mulieris stringit. ictericis subuenit. fluxum ventris bibita et supposita prohibet. capillos inficit. et lota sicut cadmia: solet oculorum confectionibus misceri.
Acacia arsa. i. dura   Acalistis. i. vrtica
Acalifes idem quod supra   Acalapis idem quod supra
Acalantia .i. auis carcdila
Acalantes idem quod supra
Acalta est herba proxima violis cum coloris amplitudine et grauis odoris
Acalnem. i. durungi   Acal. i. anetum
Acalimia .i. cadimia
Acametren. i. species sambuci siluestris
Cap. ix.

Canug

ara. vel ciirabuth. grece ariston: vel fetalogos vel apiston: vel panodracia: latine vero aristologia. Aristologie due sunt species. s. longa et rotunda. Rotunda vero habet folia similia hedere mollia et lenia: et habet ramulos longos egredientes ab vna radice: et florem album habens. intus rubeum fetidi odoris: et habet radicem rotundam. sed longa habet folia longiora quam rotunda: et virgas subtiles longas ad mensuram palmi. flos eius est coloris purpurei: et odoris fetidi: et habet radices longas ambe ca. sunt in primo gradu: sic. in secundo. quidam dicunt quod sunt sic. in tertio. Rotunda magis competit medicine: magis vero quam radix folia. Radix colligitur in hyeme ante productionem florum. habet autem virtutem dissoluendi: consumendi et expellendi venenum. possunt autem per biennium seruari.

Sera.

i li. aggre. suis cap. acanug. sunt eius due species: masculus et

femina: et longa est masculus: et rotunda femina. Rotunda vero duas habet species. Una habet folia similia cissos: quasi rotunda odorifera mollia et lenia: et habet ramulos oblongos egredientes ab vna radice. et florem hns album interius rubeum fetidi odoris: et nullius vtilitatis: et habet radicem rotunda similē rape: sed longa habet folia longiora q̄ rotūda: et virgas subtiles: longas circiter palmi mensuram. flos eius est coloris purpurei: et odoris fetidi: qui est in sua operatione similis flori herbe que dicitur actu: et habet radices in longitudine vnius palmi et plus: et in grossitudine digiti. et quod est inter radices est simile ligno buxi: et odor eius est pinguis: et est aristologia lō ga. Est et alia species rotunde: que habet virgas subtiles: super quas sunt multa folia rotunda similia folijs sempervive minoris: et flos eius ē similis flori rute: et radix eius ē longa subtilis: super quam ē cortex grossus boni odoris: qua apothecary vtit̄ i ɔfectionib⁹ vnguētoꝝ et electuarioꝝ.

Dias. cap. d̄ aristologia. Aristologia dicit̄ a grecis fetalogos: et apiston cuius tria sunt genera rotunda longa: et clematitis. Rotunda appellat̄ femina. folia habens hedei ē similia odorata cum viscitudine: obrotunda et mollia et lenia tactu: multas habens virgas ex vna radice oblongas: florem album et rotundū: habet in medio florem croceum: sed est inutilis. radix est illi rotunda: et odore non iocunda: gustu tamen ramosa. Longa vero aristologia masculus est: que et dactilis dicitur: folia habens oblōga: et virgellas tenues: longitudine duorum palmorum florem purpureum ꝓfert. radix est illi robore digitali: et odoris boni. Illa que dicitur clematitis: virgas habet tenues et longas: folia rotūda similia oridio minori: et florem similem rute: radicē oblongam et tenuem: corium habentē grossum et odoratum: quam pigmentary ad confectionem oleorum miscent. et reliquis medicaminibus sic̄ otū

Gal. lexto sim. phar. cap. de aristologia dam Aristologia radix vtilissima ē ad curas: amara et subacris existens. magis autem subtilium partiū ex eis est que rotunda: et ꝑ omnia efficacior. Ceterarum vero duarū clematitis quidem odorifera magis: vt ad pigmenta vtant̄ pigmentary illa: ad curas vero debilior est. longa vero minus quidem est subtilium partium q̄ rotunda: non tamen ipsa inutilis est: immo ē abstersiue et calefactiue virtutis: et minus quidem q̄ rotunda abstergit et euaporat. calefacit autem non minus sed forte magis. Unde in quibus op⁹ est mediocriter abstergere: longa est melior: sicut in vlcerum incarnationib⁹ et secundinarum perinys. in quibus vero volumus grossum humorē fortius subtiliare rotunda est opus

Auerois li. colliget capitu. de aristologia. Ambe spēs ē̄ ca. sūt ꝛ sic. i 2° gdu

Posse. Contra asma hu madū due partes pulueris aristologie ꝛ dimidia gentiane cōficiāt cum melle: et tale electuarium detur. Contra epilepsiam aristologie ro. euforbij castorei. sulfuris vini fiat decoctio in oleo petroleo: vel muscellino: vel saltim cōmuni: ꝛ inungat̄ spina a collo inferius. Ipse etiam puluis cōfect⁹ in aceto: saniem et scabiem curat. Contra venenum et morsum venenatorum animaliū detur puluis eius cum succo mente vel vino. puluis eius mortuam carnem corrodit: siue sit in vulnere: siue sit in fistula: formet̄ licinium ſm profunditatē eius et melle inunctum aspergat̄ puluere aristologie et immittat̄. Ad expellendū fetum: siue viuū: siue mortuū: coq̄t radix in vino et oleo: et fiat fomētū

Dias. morsibbus venenatis aut potionib⁹ venenatis cum vino aristologie ro. ʒ. i. data medet̄: ꝛ imposita id prestat etiā. Secūdinas deponit: aborsum facit bibita cū pipere ꝛ mirrha pessario adhibita. hʒ similē effectū longa sicut rotunda: sed rotūda plus asmaticis cōfert ꝛ singultionibus: ꝛ frigoribus ꝛ pleureticis cū aqua bibita singulariter medet̄. Infixa corpori euocat vulneribus sordicies: ꝛ putredinē tollit. alta vulnera replet melli ꝛ iris illirici mixta: gingiuas ꝛ dentes a putredine purgat. Uirtus est oībus speciebus eius cal. ꝛ feruens. facit deniq̄ ad putredines ꝛ purgamenta ossiū despuēda: ꝛ ad frigidas febres: ꝛ solitam in feminis purgationem ꝓuocat potui data. ʒ. i. vel cataplasmatibus imposita. Ad vsum in medicine aptior est rotunda: gustu amara. hec enim in emplastris missa: caua vulnera replet. facit ꝛ ad viperarū morsum: ꝛ ad alia venena extrinsecus posita: ꝛ dolorē de ventositate pingui ꝛ indigesta curat: ꝛ adiuuat etiā asmaticos cū aqua bibita. Epilepticos ex acro humore factos curat. Ad reuma ꝛ spasmata sup omne medicamen vtilis est. frigore exustos in oleo vel axungia porcina cocta cal. facit. Lacrimomata que in naribus nascitur cū cypero ꝛ dragōtea femina cum melle trita ꝛ in naribus semel ꝛ iterū vel tertio imposita ꝑfecte sanat. In febrib⁹ acerrimis aristologiā siccam suffumiga: fugatq̄ demonia ꝛ bilario rē facit infantē suffumigata. Radix eius purgat fistulas ꝛ ad sanitatem ꝑducit ꝛ podagricis cum aqua datur

Gal. Aristologia dolores qui ꝓpter opilationē vel aliquā grossiciem spiritus indigesti rotunda sanat magi q̄ lōga: ꝛ stimulos educit: ꝛ putrefactionē sanat: ꝛ sordida mundificat vlcera: ꝛ dētes ꝛ gingiuas clarificat. Adiuuat aūt asmaticos: ꝛ singultuātes: ꝛ epilepticos: ꝛ podagricos cū aqua bibita: sed ꝛ rupturis ꝛ conquassationibus sup aliq̄d aliud pharmacum idonea est.

Acantum i. semen vrtice
Acantifleuce. i. spina alba: ꝛ est bedeguar: dege litteram bemedato.
Acantaleuki idem quod supra
Acantūterminnum: vel igra. i. sucaba
Acantum i. vrtica nigra marina
Acantis arabica similis ē acantifleuce ꝛ ē sucaba
Accātabarig. i. spina indaica: ꝛ est sucaba
Acacanthocros i. spinosus porcus: qui latine

vocatur istrice.

Acanti.i.porcus. Acamiznel.i.sine fame

Acanon est quedā argilla satis desiccatiua in corasceni reperta. et similiter vocatur acanoz instrumentū factum ex ipa: q̄ distillat' aq̄ rosata.

Acanil i.carbunculi

Acarlicon est species testiculi canis

Acarta.i.sarcocolla Acaron.i.anagallus

Acarpos.i.sine fructu Acardilon.i.siseleos

Acarcare i.filtrum

Acardelentes i.auis cardella.

Cap.13.

a **Car** arabice: grece mycete vel mikite: latine vero fungus.

Sera. lib. aggre. cap. acar attct. Dias. Acar sūt due species ei⁹. vna ē apta cibo **Gal.** cōplexio eoz̄ frigida et būida multū: ppt hoc sūt ꝓpe medicinas mortiferas: et proprie q̄rum sb̄stantie admiscetur aliq̄ putrefactio. Et dixit in li. de dieta. boni ex eis sunt non nociui et sunt frigidi: et figs vtit' eis nimis generāt humores malos. Et ex eis sūt species male mortifere. et iā vidi hoiem qui passus ē ab eis anxietatē anhelitus et coartationē et syncopim et sudorem frigidū et euasit postq̄ potauit squingebin: in q̄ decoctuz fuerit pulegiuz et ꝓiectum est sup ipm baurach: et sic euomuit fūgos illos: ex qb⁹ gn̄ati fuerūt humores grossi in stomacho. vi q fungos comedit: sibi accidit ex eis colica et suffocatio. Et via tardādi nocumentū ipoz est dare in potu vinū purum aut aquā ciceris cū aceto et sale: et decoctionez saturegie et origani: et stercus galline cum aceto mixtum et melle: et factū inde lohoc. Et fungi qdam nutriūt nutrimēto supfluo: nisi q: sūt difficilis digestionis et egrediūtur cum stercore integri sine ꝓmutatione: et nimietas fungoz generat strāguriā Et idez auctoritate Aben Mesuay melius est q: fūgi p̄mo coquant' cū piris siccis aut recentib⁹: et bibat' postea vinū puz. et ꝓprietas eoz ē q: gn̄ant suffocationes. **Gal.** vij. sim. pha. caplo mikite. Mikite id ē fūgi frigidi et humidi sufficiēter sūt. Unde proprie delicteriosam virtutem attingūt: et maxime quecūq: nām ꝓmixtā habēt putredinali alicui q̄litati. Et idem li. ij. de cibis cap. de fungis. fungi bene buliti vel decocti i aqua veniūt ꝓpe edula apoia: nō tamē sic tantūmodo vtunt' eis homines. preparāt aūt et comedūt multiformiter. phelgmaticū aūt est: qd ex ipsis nutrimētuz est: et pala q: frigidum et humidum: et accidit ex ipsis malus chimus. maxīe qdē ergo innocui aliorum fūgis sūt boleti. et ego vidi q̄sdam boletorum qui inocuissimi videnť: cū plures non bn̄ decoctos comedūt. vnde quedā ex eis vidi afflictum in ore ventris: et grauatuz: et angustiantem: et vix respirantem: et spiritu deficientem: et frigidum sudantem: et vix saluatum per oblationez sedantiū grossos humores: quale est oximel per se et cum isopo et origano mediocriter decoctis in ipso. Et cū ille sumpsit et vomuit huiusmodi spumam: postq̄s vomuit comestos fungos: iam aliqualiter in phlegmaticū chimuz suffocantē et frigiduz et grossum permutatos. Almāsor trac. iij. cap. de fūgis. Fungi tuberibus valde sunt deteriores: quoz quidam homines strangulant atq: occidunt: qui autem ex illis boni existunt in corpore viscosuz generant phlegma. Et et aliud gen⁹ fungoꝝ: quod cōmuniter noiatur tubera: ꝓ quibus I.l. hameh.

Acasen.i.meu Acaterusz.i.podagra lini

Acatilis.i.species tarse Acato.i.guttur

Acacie.i.medicina acuta: que non bibitur ꝓpť sui acuitatem.

Acata i.arbor thuris

Acates.i.lapis quidam: circulis nigris et albis variatus: et est lapis gagathes.

Acatutes.i.borax Acaturos.i.storax

Acatis.i.sicut cū pedes: et caput agni cuz aceto coquunť et ɔgelāť et nr̄o ideomate vocat' gellauina

Acati idem quod supra

Acauem.i.pucida: que grece vocat' parcenidon et est cotula fetida. Cap.14.

A **Cantos** grece: vel pederoca: vł melāphilos: arab. habe: vel chachiia: vel asiuded: latine vō plāta gūmi dragāti. Dragātū ē gūmi plante: q̄ vocat' habe: cuius triplex ē manerics scilicet album quod melius: si clarum sit et puruz et est subausum: et est citrinū. quod aūt album ē i frigidis medicinis poni. dz subausuz aūt et citrinum in calidis: per quadraginta annos potest seruari: virtutē habet infrigidandi: mūdificandi: humectandi: et ɔglutinādi. **Dias.** capit. acātos. Acantos nascit' i parietibus in locis lapidosis et humidis: cuius species sunt due. Una spinosa ac breuis. Alia thyrsosa. vnde dicit' melamphilos: eo q: folia nigra habet: velut pigmētum nigrū: et diuisa sicut eruca longiora et latiorā lactucis: virgas habet duorū cubitoꝝ in grossitudine digiti et in capite virge ipsius: folia habet minuta in qua caput est. vt cardus: coloris hiacynthi: flos ē illi albus: et semē coloris mellini cū radice muscilaginosa et rufa et longa gummi ipsius est dragantū. Est alia agrestis similis colimo: spinosa sz breuior supradictis. **Sera.** li. aggre. capit. habe Habe ē arbor cuius gūmi est dragantū: cuius radix grossa lignosa: et vocat' dragantum: ex qua apparet res quedā sup terrā: vnde egrediunť rami eius; et sunt rami sicut virge breues duri: extensi super faciē terre: in quibus sunt folia gratilia: parua plurima: et inter ipa sunt spine albe equales: dure: que tegant' et occultantur ab ipsis folijs. Dragantū est humiditas: q̄ emanat ex radice ipsa: quādo vulneratur ferro et tempore sue maturationis apparent: qn̄ vulnerat' in loco scissure: et radix ipsa vocat' arabi chachiia. Et melius ex dragato est claz purū subtile cuius sapor vergit ad dulcedinē: quod ara. vocatur sichiraitim grece tragātum: latine vero dragantū **Gal.** viij. sim. pher. ca. de dragato. Dragantū virt⁹ ē ei⁹ q̄ q̄ desiccat: et z⁹ glucinat

⁊ tertia est que frangit acuitatem rerum calidarum ⁊ acutarū: fri. in secūdo gradu: humi. i primo

Posse. aqua ordei i qua coctū fuerit dragantū p nocte remouet sitim. Cōtra scissuras oris ⁊ labiorū: ⁊ palati vlcerationes: vl' excoriationes: dissoluat' dragantū in aqua ro. ⁊ per pannū exprimat': ⁊ cū glutinositate conficiatur puluis amidi: ⁊ inungat' petia: ⁊ illiniat' lingua vel labiū sepe: ⁊ cito curant'. Ad faciem dealbandam ⁊ pannum supfluū remouendū. ponatur dragantum in aqua ro. per noctem: mane addito borace: vl' cāfora in parua quātitate: ⁊ facies frequēter illiniat'. Cōtra siccitatē pectoris aqua ordei decoctionis draganti ⁊ gūmi arabici detur. Ad curādū calidam ⁊ siccam tussim: detur aqua decoctionis ordei ⁊ succi liquiricie: i qua dissolutum fuit dragantū p noctē vnam. Uel aliter: in aqua ro. dissoluat' dragantū per noctē: postea p pannū exprimat': ⁊ cum viscositate ipsi' dragāti conficiat': ⁊ fiant pillule quas teneant sub lingua que dissolute transglutiant': valent etiā ꝯ tussim ⁊ siccitatem spiritualiū. Electuarium cōfectum ex duabus partib' draganti: ⁊ tertia liquiricie cum syrupo simplici: valet cōtra predictā tussim. Cōtra dysenteriā dissoluat' dragantum in aqua pluuiali: ⁊ in eadē decoquat' pullus qui det' patienti cadē aqua aliquātulū tepida. per clystere iniiciat' similiter succus plātaginis: in quo p noctē fuerit dissolutū dragantum. Sed attende: q' quādo dragantū in medicinis ponit': per se debet teri: quia contritioni resistit. Si eni cum alijs specieb' conterat': prius in fumum resoluentur alie species: q̄ dragantum conteratur.

Dias. dragātum in puluerem redactum ⁊ cum calida aqua potatū eos qui spasmū patiūtur: vel quibus alique itrinsecus vene crepuerūt similiter sanat.

Sera. auc. Dias. virt' est ei glutinatiua sic virtus gūmi arabici: ⁊ ipsum administratur in cohol oculorum ⁊ in medicinis tussis ⁊ asperitate canne pulmonis ⁊ abscisione vocis ⁊ cursus catarri in vulua: qñ fit ex eo cōfectio cum melle ⁊ ponit' sup linguam ⁊ transglutitur quod de ipso dissoluit': aut dat' de ipso. ʒ. i. postq̄ infunditur in vino cocto dulci: ⁊ tunc etiā valet ad dolorem renū ⁊ vlcera vesice: qñ miscet' ei ex cornu ceruino adusto: ⁊ par aluminis iameni: prohibet nocumētum morsus serpentū. Et idē auct. Albugerig. Dragantū est frigidum: ⁊ est in eo humiditas que laxat ventrē: ⁊ confert tussi ⁊ vlcerib' oculi: ⁊ lippitudinib' eius: ⁊ reprimit acuitatē medicinarū laxatiuarum. Et idē auct. Mesarugie est bonū vlceribus vesice ⁊ asperitati gutturis ⁊ lingue. Et idē auct. Abix. est in eo res modice caliditatis ⁊ humiditatis: ⁊ laxat ventrē: ⁊ cōfert tussi ⁊ vlcerib' pulmonis: et glutinat vlcera intestinorū nisi quia addit in solutione: ⁊ ꝯfert vlceribus oculi ⁊ lippitudini qñ infundit' ⁊ dissoluit' ⁊ colirizatur cum aqua eius: ant ponit' in puluerib' ⁊ conuenit ⁊ miscet' cū medicinis acutis laxatiuis: q̄a ꝓhibet nocumentū earū: ⁊ ꝓhibet aggrauationē ipsius medicine supra naturam si deo placuerit. Formā assandi dragantum inuenies in litera gūmi arabicum.

Acharachie idem quod supra
Acabel. i. enula
Acadar. i. viride
Acaid est gummi arboris grani viridis
Acantum. i. incubus
Achababa. i. camisia
Achani est quoddam animal: ⁊ est auis omnib' nota: ⁊ vocatur pica achani
Achararich. i. cantarides
Achal. i. aquila
Achanagia .i. ambrosia
Acaltici .i. assa fetida
Achalimia .i. superfluitas arḡti
Achātina. i. vestis cardata vel simulata

Cap. i5.

Chafar arabi. grece blaccebisancia: latine vngula aromatica

Sera. li. aggre. cap. achafar: est conchyliū ex speciebus ostracorū: ⁊ est similiter de cōchylijs purpureis ⁊ reperit' in regionib' indie: ⁊ in aquis iuxta quas oritur spica nardi. Odor aūt eius aromaticus est: quoniā ipsū animal comedit nardū ⁊ ipsa colligunt' in tempore estiuo quando aqua desiccat': ⁊ reperit' etiā ex eis in littoribus maris azium. Et color eius est decliuis ad albedinem: ⁊ ambe sunt meliores ⁊ est pinguis. Sz illa que nascitur in babylonia ē subnigri coloris: ⁊ ē minor illa ⁊ omnes habent bonū odorē. Et qñ fumigat' domus cū eis sentitur odor earum sicut castorei

Sera. li. aggre. cap. obstracorū. Blaccebisacie sunt ex vngulis ostracorū: ⁊ sunt coopercula quibus tegunt' in foramine suo: ⁊ meliores sunt que vergunt ad albedinē ⁊ sunt odoriferę: q' odor trahit aliquātulū ad odorē castorei

Posse. Gal. cap. ostracorū. Quādo blaccebisantia fumitur cū aceto in potu attenuat splenē: ⁊ qñ fumigant' cū eis mulieres habentes suffocationē matricis cōfert eis. ⁊ iste fumus excludit secūdinam: ⁊ qñ ex eis fumigat' epilepticus excitat ipsum.

Achrab .i. scorpio
Aclas. i. pirastrū: ⁊ est pirum siluestre
Acrasia .i. intemparantia ꝯplexionis
Acades .i. atralia
Acratus est nomen cuiusdam lapidis

Actago actaginis: ē auis optimas habens carnes ⁊ abundant' ipe inueniunt' Rhodi: de qua Dieronymus epistola. xv. ad Asellam de fictis amicis ait: Tu actaginē eructuas: ⁊ de comesto ansere gloriaris. Quidā dicūt q' est fasianus. quidā dicūt q' est perdix: sed falso: quoniā Gal. in li. dinamidiarū: cap. de eupactis: ponit actaginem ⁊ fasianum simul: ⁊ sic nō sunt idē. similit' nō est perdix: q' idē simil'r eodē capitulo ponit actaginem ⁊ perdicē. sed fm veritate est auis que ab aliq̄b' vocat' franchilini: ⁊ est quedā auis magnitudinis fasiani: sed nō habet ita caudam: ⁊ habet pennas vario modo coloratas: sicut gallina indie: iterdū sūt coloris viridis ⁊ celestis: ⁊ ē sapidior omni aue

Acetalencis i.cordella enis
Acetanasia.i.confectio acetanasie quam inuenies in antitodario Hal.et etiam damasceni. vel acetanasia est quedam herba sic vocata: quam inuenies in littera artemisia. Unde quando in aliqua recepta ponitur acetanasia sine determinatione aliq debet poni herba: quia quando debet poni confectio ponitur cum tali determinatione.
Acetrabigi.i.testiculi gallorum: sed falso: immo e fasianus.
Ace i.thymus
Acedula potest dici acetosella et verius: et est omnibus nota: parua habens folia et pingua cum stipite tenui. granulibus seminibus plenos: et est frigi. et sic. complexionis. Alterat caliditatem stomachi et epatis et cordis, excitat appetitum: et ista est acetosa minor: vel acetosella. sed acetosa in omnibus est melior: et vocatur acetosa maior: ut apparet in littera humad.
Acedomacum i.acetosum
Acedul i.alleluia
Acefali i.seme apij mõtani
Acefes i.nux romana
Acegi i.atramentum
Aceles.i.psilotrum Acelk.i.bleta
Acer i.arbor quedam sic vocata
Acerina est quida piscis sic vocat⁹
Acerbe i.galla
Aceris.i.palea vel purgamentum milij
Acerodion i.fine duricie
Acesim i.species chrysocolle
Achech i.absinthium
Acetosa qd est.l.l.humad
Acetum quod est l.l.thal
Acceptaculum.i.mensura quantu testa oui capit
Acheregum i.citrum
Achencharacha i.pyretrum
Acheremata.i.apostema: quod cu frangitur emittit ad modum humiditatis putrefacte.
Acreta.i.clausura vulue mulieris
Acre.i.acetum Acia.i.rannus
Acida i.acetosa
Acidos.i.veruce: que dicuntur ficus: lege litteram veruca.
Acida est nomen proprium loci
Acinum est illud qd in uua relinquitur
Acinatium i.vinacia
Acireti i.fabenisa
Achinos i.rhaphanus agrestis
Actionum i.bonum ad agedu
Acia est quoddam gummi quod inenitur in radice cameleonte
Achilea i.millefolium
Achirosa.i.karabe Acheron.i.palea
Achuam i.cassilla
Achirochia.i.infusio que fit super aliquod membrorum cum aqua calida de alto
Achiraraba i.pyretrum
Achireonata i.acheremata
Achimo i.hermodactilus
Achie: vel acheos.i.gluten romanu: et e mastix
Achira.i.scrofa Achil.i.cauda
Achiuis i.sambucus
Achis i.vlcus qddã oculi
Agrigaristus.i.fine gratia et fine remuneratione
Acrifagia i.acuta cibaria
Acrimus.i.tortura Acrimia.i.acumis
Acrimilacet i.git
Acfin i.spẽs volubilis
Actis i.sambucus
Acnis terrenus i.ebulus
Acti i.portulaca agrestis
Acturos miluus auis
Acticum mel sm Dias.est illud quod sub terra inuenitur.l.l.mel acticum
Acatriplex quid est.l.l. andrafasis
Acatriplex agrestis quid est.l.l.ut supra
Acatriplex marina qd est.l.l.molochia albachar
Acatriocia i.constrictio
Acof.i.caruif Acoibar.i.coriandr
Acomel i.lapsana
Acontia i.iaculus serpens
Aconis patramos i.rasura eris
Aconeicos i.cibus indigestus
Acomitum.i strangulator adib vel leopardi
Acopon i.malua terracia
Acopon.i.mitigatiuum: ab a quod est sine et copos quod est labor: inde miracopon.i.mire mitigatiuum: sicut est medicamen remouens dolorez
Acorus quid est.l.l.glaspatella
Acoran i.iaculus serpens
Acoreas i.malua
Acora.i.tubera capitis: et sut furfura capitis. Un Dias. cap.de ficu: dicit q acora et pruria et scabrum sunt idem: et pruria e furfur capitis: ut idem Sera. dicit q sut vlcera ca cap.de felle. Sz pitis humida.
Acores idẽ quod supra
Acorad.i.porrus Acoto.i.sedere
Acomlinthos.i.lapis in quo acuitur ferrum: lege litteram cos
Acodlaffa i.chatinum
Acdodi i.fuligo.
Acrocordines.i.spẽs verucarum.l.porri
Acrotan i.acrior
Acrob i.scorpio
Acros i.acredo
Acromus.i.corpus minimum: et est diuisibile
Achubb i.butirum
Acuch quid est.l.l.cameleõbante
Aculesei i.pondus
Aculpalea vel sacupalea.i. rubus caninus vel cinosbatus.
Acurarrod e quedã species eris
Acusticus i.vermis audibilis
Acusaccros.i.purgamentum frumenti
Acus.i.anabasis Acrusex.i.nux romana
Acsimen i.pondus
Acua i.herba violaria
Ada i.fluxus lachrymaz

Adabes i. nux muscata
Adare est quoddam genus lacerte
Adalafi i. vngula caprina
Adamas est quidam lapis qui vocatur lapis adamas. Adangelfara i. auricula muris
Adarmus i. lupinus
Adarsesibam i. filfium
Adarsesl. lzan idem quod supra
Adarasta i. ellbeborus albus
Adarca i. calam⁹ aromatic⁹
Adar est quedã herba: sicut isopus satis stiptica.

Cap. 16.

Adarce vel adarcis. i. flos aque marine: vt fũgus maris qui est velut spuma. Sed Dias. dicit ꝙ adarce est caro que nascitur super terram locis salsis ꝛ aquosis: cannetis se applicans ꝛ feno. Est autem spuma in speciem spongie. color est similis lapidi asiani ꝛ altiomo. est vero mollis ꝛ inanis abintus. na scitur ꝛ in stagnis. Posse. vngues leprosos exducit maculas ꝛ lentigines imposita tollit. Uirtus est illi viscida ꝛ metasincretica. Sciaticis imposita medicatur corpori confricata aut smigmatibus mixta cum magno calore corpus condensat: quia ut ignis calefacit. miscetur autem acopis medicinis. est autẽ leuis valde. Adatnarche. i. ↄfectio rubee trocisciate Abhab. i. dab.
Adhalerim. i. senectus in decrepita etate: in qua homo se mouere nõ potest ꝛ omnes virtutes sũt destructe Adria. i. rubea tinctorum
Adrazius. i. portulaca Adraces. i. testiculi vrsi
Adeam. i. allium Adibme. i. satyrion
Adebe i. galla egyptiaca
Adeditacb est quoddam genus lupi
Adeleem i. satyrion
Ademil. i. furunculi vel carbunculi
Ademenil idem quod supra
Ademest i. granum lauri
Ademer i. laurinum
Adembri i. corruptio stomachi
Adenes i. scrofule
Adeps anthali. i. pulpa coloquintide
Adeps. i. sepum, p quo. l. l. quarumuxobcan
Aderes. i. fluxus sanguinis per annum: tamẽ nõ est dysenteria nisi esset ab epate
Adesta citrina. i. cibus qui fit ex lentibus cum aq̃ quibus additur parum zafrani
Ademest. i. laurinum

Cap. 17.

Adeher arabi. grece squinum: latine squinãtum. Sq̃nãtũ dr̃ palea camelorum: q2 cam eli eã comedũt. Est eni ca. ꝛ sic. ↄplexiõis in primo gradu: ꝛ reperit̃ in aphrica. ꝛ in apulia per decennium seruatur. Et eligendum est quod subalbidum est. Si autem inuenitur quoddaz durum sicut lignum circa stipitem abijciatur. ꝛ stipes eius est similis stipiti cypaꝛi ut apparet in littera saba rasc. Dias. cap. de squino. Squini duo sunt genera. Unum oxischimos appellatur: quia acutum semen habet. Alterum vero semen habet nigrum rotundũ ꝛ grossius predicto. Et est forte tertiũ genus squini. paulo grossius supradictis: qui creticus siue olosquinus dicit. Sera. lib. aggre. capitulo adcher. Adcher. id ẽ squinantum. ꝛ est herba habens radices sub terra ꝛ ramos subtiles. ꝛ est sicut radix calem nisi quia est latior. ꝛ habet fructum fere similem floribus cannarum: nisi q2 est subtilior ꝛ minor. nascitur in insulis ꝛ pratis: ꝛ fortasse ex eo repletur tota terra vbi nascit̃: ꝛ quã do desiccatur fit album. Et idem anc. tsaacb bebenanran. squinantum est herba palearis: ꝛ habet ramulos subtiles duros: in capitibus ramulorũ sunt spice pilose. ꝛ illi pili sunt flores eius: ꝛ habet bonum odorem ꝛ vene corticis eius sunt nigre ꝛ interius albe. ꝛ sapor eius est amarus. ꝛ quod de ipso administratur sunt flores: radices ꝛ folia. Gal. floris eius substantia non est longinq̃ a subtilitate. ꝛ in sapore ei⁹ est stipticitas pauca minor caliditate. ꝛ virtus ipsi⁹ est virtus q̃ calefacit caliditate pauca ꝛ subtiliat. Ite Gal. viij. sim. phar. ca. squinantum. Squinantum calefacit moderate ꝛ stiptica moderan⁹ adhuc. ꝛ subtilium partium substãtia nõ alienuz. Et idẽ Sera. anc. Dias. melius ex eo est nouum in quo est rubedo plurium florũ ꝛ quando scinditur apparet in eo color purpure⁹ ꝛ est subtile ꝛ in odore suaue. ꝛ quando defertur in manibus habet odorem bonum. ꝛ quando masticatur mordicat linguã ꝛ pungit punctione parua. ꝛ quod in vsu venit ex eo est flos eius ꝛ canne radicis ipsi⁹ Auic. anc. Dias. Squinantũ ẽ duarum specierum. Una earum est que non habet fructum nigrum. ꝛ habet folia sicut cauda equina. Et idem opinione ppria. Squinantum ex eo. aliud est arabicum: ꝛ est boni odoris. ꝛ aliõ ẽ agimiũ qd̃ ẽ minutuz: ꝛ ẽ durius: ꝛ est grossũ: et est terreuz ꝛ nõ habet odorem. Melius ex eo est arabicũ rubeũ fortioris odoris. sed illud quod est supra ipsum ad aliquantulam declinat rubedinem: ꝛ cum scinditur fit purpureum mordicans linguam: ꝛ adurens eam sua acuitate. ꝛ in agimio est virtus infrigidatiua: et eius radix est vehementioris stipticitatis: et ei⁹ flos calefacit parum. et eius stipticitas est minor calefactione ipsius: ꝛ est aliud arabicum: sed in sua natura est ca. ꝛ sic. in secũdo. Posse. Squinantũ i vino decoctũ ꝛ cataplasmatũ prod̃cẽis mẽstrua educ̃ strãguriã ꝛ dissuria soluit Sera. Squinantũ prouocat vrinaz ꝛ menstrua qñ bibitur: aut fit ex eo emplastrum. ꝛ confert apostematibus epatis ꝛ stomachi. sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris ꝛ caliditas eius est minor caliditate ipsius: ꝛ propter istam stipticitatem accidit ꝙ administratur ad fluxum sanguinis. Dias. cap. de squinanto. flos ei⁹ ẽ stipticus stipticitate parua. calefactiuus maturatiuus: mollificatiuus: frãgens lapidem: aperitiuus orificiorum venarum p

nocstinus vine et menstruorum:et resolvit infla
tiones et inducit granedinem capitis. et confert
sputo sanguinis:et dolori stomachi.et confert pul
moni et renibus:et miscetur in confectionib⁹ me
dicinarum multarum. Et radix ei⁹ est stiptica:et
ppterea datur ex ea pondus auri.i. cum tantūdē
piperis aliquot diebus habentibus nauseaȝ et hy
dropicis ꝛ habentibus conquassionem in neruis
ꝛ decoctio eius confert apostematibus matricis:
quando fit sessio in ea:ꝛ oleum squinanti confert
omnibus speciebus pruritus:ꝛ illi qui est in aiali
bus ꝛ expellit lassitudinem et est cōueniens ad al
da

Gal. Squinantum est vrinatiuum ꝛ mē
struorum eductiuum in potirijs et
potationibus sumptum. Juuat autem ad eos qui
scōm epar ꝛ stomachum ꝛ ventrem phlegmones
Est autem radix eius magis stiptica q̄ⷨ flos:ȝ flos
calidior. In omnibus vero partibus eius:alijs q
dem magis:alijs autem minus apparet quedam
gustantibus stipticitas:propter quam ꝛ pharma
cis que emoptoi
cas fiunt miscet᷑.

Aui. Squinantum in eo ē
stipticitas: quapropt᷑
confert eius flos fluxui sanguinis vndecunqȝ fit.ꝛ
in eius oleo sunt resolutio ꝛ attractio:sed ipsi⁹ ra
dix est fortior in hoc ꝛ constringit naturam :et in
ipso sont digestio ꝛ lenificatio:ꝛ orificia venarum
aperit:ꝛ sedat dolores intrinsecos:ꝛ proprie i ma
trice ꝛ resoluit ventositates. Eius oleum confert
pruritui.ꝛ eius decoctio confert apostematibus
calidis ꝛ duriciebus matricis:bibitum ꝛ suppo
situm pro emplastro ꝛ decoctum:ꝛ apostematib⁹
frigidis in visceribus.ꝛ confert lacertis conquas-
satis.ꝛ confert spasmo:cum ex hoc bibitur quar-
ta pars auri cum pipere:ꝛ ipsum remouet lassitu
dinem.ꝛ grauat caput:ꝛ proprie illud quod est ex
eo agrauium:sed minutum eius facit sodā ꝛ gros
sioris semen facit dormire ꝛ stupefacit. ꝛ totum
ipsius cōfortat carnem rubeam:que est inter gin
giuas ꝛ desiccat humiditates ipsarum.ꝛ eius flos
purgat caput.ꝛ squinantum cōfert dolori pulmo
nis.ꝛ eius flos confert sputo sanguis. ꝛ radix ei⁹
confortat stomachum ꝛ appetitum:et sedat nau-
seam:accepto aureo ex eo proprie cum pondere
sui et pipere.Et ipsius flos sedat dolores stoma-
chi:et confert apostematibus eius:et apostemati
bus epatis.et squinantum confert doloribus ma
tricis.et encatisma ex decoctione eius apostemati
bus matricis calidis cum destillatur in ea:et va
poratur cum aqua eius.ꝛ frangit lapidem:ꝛ strin
git naturam proprie quod ex eo est agrauium:et
abscindit fluxum sanguinis matricis:et ꝓprie ei⁹
flos.ꝛ confert doloribus renum et fluxui sanguis
ipsorum.et cum bibitur ex radice ei⁹ aure⁹ cum
pipere confert hydropisi.et ipsi⁹ flos confert apo
stematibus ani.Species ei⁹ grossa cum ex folijs
recentib⁹ que sunt iuxta radicem fit emplastrum
est iuuatiua morsure venenosorum.

Adbe i.galla egyptiaca
Adberne i.aromaticum
Adgerupat.i.gen⁹ scorpionis:qui trahit caudam
post se reuolutam.
Adbel i.fruct⁹ iuniperi
Adberet i.flux⁹ sanguis epatic⁹
Adbelem ē planta indici
Adbelbe i.satirion
Adrere i.puluis aromatic⁹
Adiā

Dias. cap.adianton.Adianton:siue
ton.
galitricō vel pollitricon.Ubi
sciendū est q̄ omnia illa nomina sūt synonyma
idem significantia.nam significant capillū vene
ris.vnde nomina que in tricon desinunt capillum
dicunt:ut pollitricon:gallitricon.i.capillus veneris
licet moderni pro diuersis accipiant:ad vnam tñ
concordat virtutem:faciunt enim ad augmentuȝ
capillorum.
Unde.

Dias. Adianton:siue gallitricon
siue pollitricon folia habet
coriandro similia:scissa in summitate. Hasta ipsi⁹
longa duabus palmis: habens super se capitella
nigra: que herba semen non habet. radix est illi
inutilis.virtus ei⁹ est in folijs ipsi⁹. Paul⁹ capitu.
adianton.Adianton siue capillus veneris:fri. ē
ꝛ sic.tempate tamen ex subtili substantia:virtuteȝ
habet diureticam.pro capillo veneris:lege literā
berstegasten.ꝛ pro adianton:lege literam dontō
ꝛ pro pollitricon:lege litteram pollitricon.

Adiam⁹ i.herba capillaris
Adhibis i.visc⁹ quercin⁹
Adib similis est lacerte magne:ꝛ moratur in agro
Adibe i.visc⁹
Adicasugeg i.gall⁹ ꝛ gallina
Adidalantros i.calaute carnenon
Adibalartous idem quod supra
Adiestiones i.operationes
Adilios i.sanguis draconis
Adilesmelich i.alilesmelike
Adipsa vel glicoriza.i.liquiricia
Adipsos idem quod supra
Aditrigi.i.fasian⁹ Adintori.i.sumach
Adhip i.lupus
Adhil:in practica heben Mesue commendantur
valere visui. Rescitur autem quid sit.in Serapio
ne in aggre.sim.medicinarum vocatur athel:que
visui etiam laudatur.sed mihi videtur q̄ sit eufra
gia:ꝛ sic est s̄m veritatem
Adrianum est quoddam antidotum opiatum in
antidotario Gal.positum.

Adrice i.arthanite
Adrion i.squinantum
Adris i.asperum
Adricon i.succus frumenti
Adrioch i.arthanite
Adruma idē quod supra Adrunes idē q̄ⷪ sup
Adrunga i.fistucus
Adrichasa i.polium mōtanum
Adrim i.allium
Adoch.i.lac Adog.i.vas
Ador gen⁹ est farris:inde adoreus panis qui ex
eo fit
Adoram est locus quidam sic vocatus: et est simi
ter quedam auis que recepit denominationem a

loco: quam non habemus in partibus istis

Adozenum .i.far ordei
Adobobo.i.lac acetosum: de quo extractum est butirum.
Adobobe idem quod supra
Adstomatica .i.oris pharmaca
Adualdul.i.ericius habens spinas sagitales: et in lingua nostra vocatur istrice.
Aulma .i.lupi
Adububa idem quod supra
Adubucha .i.lumbi
Adubel .i.musca
Adubul .i.secūda spēs ethice
Adubul.i.ericius montanus habens spinas sagitales: et ideomate nostro vocatur istrice
Aduden .i.filium
Adumal ē gen' aposteinat[ ] calidi
Adurani .i.perdix.
Aduratici idem quod supra
Adurcadi idem quod supra
Adduas .i.potio
Adduguardemel.i.infirmitas que oritur in palpebris intus: et non permittit aperire oculum: et rubet. Adibulbus .i.adualdul
Adulbub .i.mercurialis
Adulbubub idem quod supra
Adhubulet .i.adubelet
Affadius alrin.i.serpentes magni: qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus
Affaso .i.assarum
Affaratib .i.blaccabisantia
Affarnal .i.cipressus
Affasure .i.radix vitis albe
Affalax.i.talpa Affani.i.hedera
Afflamain.i.dies.xl.in tempore canis: et.xx. sunt iulij: et alij.xx.sunt augusti: et dicuntur asamanux id est molesti.
Affrangens .i.quedā medicīa inda
Afframia .i.cibus de agresta
Afeca .i.apertio
Afegumari sunt omnes spēs boni saporis que cibis admiscentur: ut piper &c.
Aferisis .i.passule sine granis
Afferiat .i.aloes
Affesem .i.butirum
Afemem idem quod supra
Afferusius est quedam species lacticinij
Affeberc.i.vna de.xxviij.mansionibus lune
Affesura .i.discrasia
Affeng.i.affegi Affenis.i.palma

Cap.18.

Affegi albach

ara.gre. trages: latine vero spongia marina. **Sera.** li.aggre.cap.affegi albach. Affegi albach.i.spongie marine duo sunt genera: scilicet masculus et femina. masculus dicitur qui percussuras minutas habet et spissas et albas. femina vero rotundas cavernas et maiores habet. Sed additur tertium genus duros lapides intra se habens et plurimas cavernas. Comburitur vero sicut calcidonium. Melior est illa que est propinqua sue acceptioni: et est adhuc reservans in ea de virtute quam acquisivit ex mari: sed quando prolongatur tempus sue collectionis evanescit virt' eius: et nō est conveniens ut administretur in opere: nisi prius lavetur cum nitro: aut baurach: vel cum aqua cineris que di- **Auic.** li.ij.capit. de spongia. citur distillata. Spongia est corp' marinom laxum: rarum: et dicitur q' habet animal in eo cui adheret et non separatur ab eo. Et illa que est recens est fortior et vehementioris exsiccatiōis propter fortitudinem nature maris. et est ca.in primo: et sic.in secundo gradu. et ipsius lapis est propinquus et minus calidus: et est fortis exsiccativus. proprie quod ex ea est recens quando aduritur cum oleo: et simi- **Dias.** cap.de spongia.spōliter eius cinis. gie sunt duo genera masculus et femina. masculus habet foramina minuta et spissa et alba. femina vero habet foramina rotunda et magna. Et additur tertium genus habens itra se lapides duros et plurimas cavernas.

Posse. Sera. auct. Gal. virtutem habet exsiccativam manifeste: et ideo virtus eius est que cōsolidat vlcera recentia cum suo sanguine: cum madefit in aceto mixto aqua vel vino: s'm diversitatem corporum. Et abscindit fluxum sanguinis qui ex incisione accidit: vel combustione: quando accipitur sicca non habens humiditatem in se: et inbibitur in aspalto iudaico: aut in pice liquida: et ponitur super locum fluxus: et ignis in ea accenditur: et valet ut cauterium. sed spongie combuste virtus est resolutiva. Et lapis qui invenitur in spongia habet virtutem que desiccat: et frangit lapidem qui ē in renibus causat' **Dias.** que ex spongia ē nova et sicca: non cū sua pinguedine confert vlcerib' et resolvit apostemata phlegmatica: et conglutinat vlcera recētia: qñ superponitur cum aceto vel aqua. incarnat vlcera antiqua: quando apponitur eis cum melle cocto et apponitur cum aqua sola. Sed ex spongijs illa que est subtilis levis non habet iuvamentum. Et vtimur spongia nova sicca in pāno lineo ligata: que sola facta forma licinij et intromissa aperit orificia vulnerum: quando sunt clausa. Et quando ponitur sicca in vlceribus antiquis humidis ad que fluunt humiditates ab alijs membris exsiccat ea et diminuit humiditates eorum. Et apponitur cum aceto et abstinet menstrua. Et quādo cōburitur sicut comburit' spuma maris: confert obtalmie et abstergit oculum. Et quando lavat' post combustionem eius: est magis iuvativa in medicinis oculorum. Et quādo comburit' cum pice cōfert fluxui matricis. Et lapis qui invenitur in spōgia frangit lapidē vesice quando bibitur cū vino **Aui.** quando spōgia aduritur cum oleo: et similiter eius cinis: cōfert disruptioni sanguinis: propter incisionem et apertionem. Inflāmatur etiam ex ea ignis super locum: et cauterizat

cum hoc q ipsa est substantia retinens sanguinē Et ex ea fiunt licinia: que in orificijs venarum ponuntur: et retinent sanguinem et fluxum sanguinis. Et cius lapis subtiliat absq calefactione: et exiccat: et abstergit: et exiccat apostemata phlegmatica. Et infundit in aceto et ponit super plagas et consolidat eas et decoquit cum melle: et cōsolidat vlcera profunda. et similiter ponitur sicca sup ipsa et infusa in aqua aut vino: desiccat vlcera humida antiqua. et quādo spōgia adiritur cum oleo ē cōueniens curationi sputi sanguinis. Et lapis in ea inuentus frangit lapidē in vesica apud aliquos. Sz Gal. ait q frangit lapidem renum tantum: quia non transit vsq ad vesicam.

Assebdeza	i. mandragora
Assebimon	i. epithimum
Assebimic. i. spēs exiture oculi vlcus. s. adustiuuz	
Assid	i. semen sinapis albuz
Assionum	i. opium
Assinus est lapis super quem nascitur sal: cuius flos nominatur asius.	
Assis	i. vipera serpens
Assidbegi. i. cerusa	Assion. i. opium

Cap. 19.

Assidbegi ara. vel assifirega lirozam: greceue ro et latine cerusa. Cerusa fit in hunc modum: acetum acerrimū fundit in aphora vsq ad dimidium: deinde plumbū decolatum et extenuatum sup acetum suspenditur: et sic vi acri ipsa remissa in aphorā veluti fex subsedit: quam fecez delimpidato aceto leuigamus et in sole siccatam teri **Sera**. li. aggre. cap. assidbegi. Cerusa mus. fit fm hunc modum: accipe laminas plūbeas quadratas in quātitate libre. i. et pone in vase terreo supius mediocriter angusto in latitudine pedis vnius et dimidij: vase tñ prius impleto aceto fortissimo: pone baculos sup orificia vasoꝝ ab vna extremitate ad aliam: et suspēde laminas plūbeas perforatas per spacium quatuor digitoꝝ ab aceto cū filo: et postea cooperi orificia vasoꝝ: et pone in obscuro loco: et dimitte per quatuor menses. in fine quarti mēsis aperi os vasis. ut fortius vis aceti exalet: et inuenies quasdaz tuborositates et mucillagines circa plūbum quod inuenitur minoratū: illas primo cultello abrade et pone in vas magnum: et apposita aqua manibus vel pedibus malaxa. postea aquā abijce: et pone substantiā que remanet in vas aliquantulum concauum et apposita aqua soli exponez: aqua autez illa cōsumpta aliam appone: et ita facies quousq fiat albissima: postea depone a vase illo: et pone ī manus concauum: vnde cerusa rotunda fiat. Sz sciendum q hi qui cerusam faciūt sepius incurrunt paralysim apoplexiam et arteticam propter frigiditatem aceti dissoluētem. Virtus eius est fri. et sic. in secundo gradu. Cerusa assat in hunc modum: accipe testum nouum ex terra archichi: et ponatur sup prunas: et puluerizet super ipsum cerusa postq fuerit trita: et moueat sine intermissiōe et quando fuerit conuersa in colorem cineris: auferat ab igne et infrigidet et administretur. Et adteritur itez in hunc modum: ponat in vase concauo postq teritur et moueat donec fiat sicut auripigmentū rubeum. deinde auferatur ab igne: et administret que sic preparata ab aliquibus dicitur san dirich. **Diasc.** cap. dē cerusa. Cerusa fit ī hūc modum: Mitte in vase fictili acetum acerrimum: et cooperi plumbo in tenuitate deducto et mani argilla: ut spiramen nō admittat: donec plūbum ipsum vi aceti liquescat et euanescat: postea vero quod supernatauerit aceto: et quod resederit subtus: liqua et infunde: et sic in vase nouo refunde: et sicca in sole: et postea tere et cribella: faciesq hoc ter vel quater. Primum vero quod exit per cribrum virtuti collyriorum seruatur. Secūdum vero secundam virtutem habet. et ordo iste seruat hodie. Alij vero vas implēt aceto vehementer acerrimo: et superposito flabro calami rite desuper plumbum in tenuiatem deductum cōponunt addito coopculo et munito argilla sinunt sic esse: donec solutum in āphoraz veluti fex resideat: quod limpidato aceto lauigat et ī sole siccant: et terūt ex aqua tādiu lauantes quousq nil habeat asperum: et sic lauigata aqua in sole siccant. qui vero addito aceto voluerit trociscos facere et in sole siccare melius facit. fit autez hoc melius in estate: ut niuea et limpida exeat. Multi etiā in hyeme cōficiunt simili modo supra: et ponunt supra balneum. ut color eius siccet. vtilis est vero que in Rhodo conficit: et in Chorintho. Assatur vero sic: pone testam mundam et nouaz et magis acticam igneis carbonibus: et sup asperge tritam cerusam: et moue frequenter qdiu colorem mutauerit: fingens colorem sandarace. hec fz aliquos vocatur sandix. Lauat ut chachimia vel tucia. Alij vero in cacabo nouo mittunt et sup focuz ponunt: et frequenter agitant qdiu colorem rufum faciunt. et hoc multi dicunt sandicū eē. Alij vero vas medium implent de aceto: deinde plūbum delatum et extenuatum super acetum suspendunt: et sic quod remanet in plumbo vel subsederit in fundo lauant et siccant in sole. Est autē optima cerusa candidissima et non grauissima: et que linguam mundatam non denigrat. Virtus ē illi mallactica: et stiptica: et lenitiuca: et plerotica. et leniter camstaltica: et catilotica: cerotis pinguibus miscetur: et medicaminibus: et trociscis.

Auic. li. ii. cap. de cerusa. Cerusa ē cinis plūbi aut alannoch: et in ea que fit ex alannoch vehementer elaboratur: et adurendo fit et asreg: acquirit superfluā sbtilitatez. quādoq vero fiūt omnes ceruse cum aceto. et quādoq cum salibus et quādoq fiunt pluribus modis: fm q scitur in libris huius artis. fri. est et sic. in secūdo gradu. Et que fit cum aceto est vehementis subtiliationis et magis profundans. et in alia non est vehemens sbtiliatio: et est glutinatiua. **Posse.** Cerusa mūdificat et abstergit superfluitates. et ideo vtūt ea mulieres ad

decorandam faciem quam preparant in hūc modum. Accipiunt cerusaz cum aqua ro. & exponunt eam soli: & maxime in estate: qua aqua cōsumpta aliā apponunt: & hoc faciunt donec albissima fiat & aliquantulum aromatica: postea informant pillulas & facieī apponunt liniendo. Alij autem cū ea pulverem apponunt boracis: vel camfore: vel belliculi marini vel omnium: & melius operantur. Sed que longo tempore cerusa vtunt ad decorē dolorem dentiū incurrunt: & putrefactionē oris q3 fetorē. **Sera.** Cerusa replet vlcera carne subtili: & aufert carnem superfluā ab vlceribus: & incarnat ea quādo ponitur in cerot) & in vnguentis. Est aūt cum hoc ex medicinis interficientibus. **Dias.** Cerusa sola accepta homicidiuz ꝑpetrat. **Aui.** Lenificat apostemata fri. & dura & ponitur ī emplastris: & replet vlcera: & corrodit: & ꝓprie asreg carnem malā: & est fortior in generatione carnis & confert bothor oculi: & est ex medicinis que cōveniunt fissuris ani: & est ex venenis

Affrinus.i.lupinus	Affriza.i.horror
Afforoch	.i.a morte liberans
Affor	.i.crocus hortulanus

Affodillus.i.albutium: lappa. astul regis: idem

Cap. xx.

Affodillus herba est folia habens sicut porrus: virgam lenem habens: quā multi albutium dicunt. supra quam virgam semē habet quod semen antericon dicunt: radices habet longas & obrotundas balano similes. cui radici virtus est calida & viscida: vrinam ꝓuocat. menstrua imparat. dolorem lateris tollit. ex conquassationibus tussientes medicat. bibita vsq3 ad. ʒ. i. cum tepida letam diem ducit. morsibus venenatis occurrit. folia & radix eius cataplasmatibus adhibita: flores eius similiter cum vino pascentia vulnera & sordida saluberrime curant. tumorem testium & mammarum imposita spargit. pustulas & ordiolos adhibita stringit: maxime si cum fece vini cocta & īposita fuerit: addito vino & dulcore & mirrha & croco & cocta simul. oculis maxīe prestat effectum. dolores aurium & sanies vino addita & libanoī & melle & mixta detergit auribus tepidus infusus succus eius: si dextre partis dens doluerit sinistre auri infusus medet: cinis radicis eius: alopicias emēdat. radix excauata & cum oleo calefacta permenonibus & doloribus aurium singulare presidium est. Radix eius maculas albas in sole factas emendat. Radix eius bibita cum aqua ventrem mollit. semen eius et flos serpentibus contrarium est: si cum vino bibitum fuerit.

Afforalbum	.i.vinea
Aflosmi	.i.tapsus barbassus
Afros	.i.spuma
Afro	.i.sinapi album

Afrosi.i.venus inde descendit afrosia

i.etas venerea vel pubescend i.

Afrostredon.i.vipicum: & est lapago

Afrodisia.i.acomt. vnde Dias. acor' herba venerea vel afrodisia. Et afrodisia dicit q est quedā spēs satyrionis: que ab eodem Dias. sic vocat in ꝓprio cap.

Afrodisium	idem quod supra

Afronitum grece descendit ab afros quod ē spuma & nitrum: inde afronitum.i. spuma nitri: & qd est.i.i. baurach

Cap. xxi.

Afroselinum grece: latine vero lapis lune. **Dias.** capit. de afroselino. Afroselinuz est illō quod apud Auic. in 2° cañ. d citur lapis lune: ut ex amborum concordia apparet. Et iō dicit afroselinum ī egypto tantūmodo inuenitur quod ita creatur: Ros celestis ad lune claritatem positus in speciem lapidis: quem specularem vocam' coagulatus constringitur. Optimum est autem qd est colore ceruleo & lucide. Hoc eniz fit simile gypso limpido: & specularis lapis dicit. **Plinius** cap. de afroselino. Afroselinum ita creat. Ros celestis congelat ad lune claritatem in modum lapidis specularis: vnde nomen sumpsisse videtur. **Posse. Dias.** Afroselini omnia vicia capitis emendare potest potatum: et cephalargicis & epilepticis creditur prodesse.

Afudius.i. serpens magnus qui egredi facit sanguinem ex poris omnibus

Afuruncum nomen est cuiusdam electuarij

Affugilla	.i.rhaphanus
Affugi idē qd supra	Affusdecha.i.ozimū
Affursumgi	.i.sparagus
Affum	.i.crocus hortulanus
Affur	idem quod supra
Affruiton	.i.sceba
Agalgium	.i.lignum aloes
Agalem	idem quod supra
Agalictinon	.i.lac acetosum

Agapis lapis: quid est.l.l. agapis lapis

Cap. xxii.

Agaricus gre. & latine: arab. vero garic'. Agaricus est quasi fungus crescens circa radicem arboris: maxime in Babylonia vel in Lombardia. Duo eius sunt genera. s. masculus & femina: que melior est: & habet formam rotundā desiccatur: & fit albissimus. Masculus habet substantiam longam: & non est adeo albus. Femina vero est albus lenis & frangibilis: habens quasdā tuberositates intus: & frustula quasi porosa. **Sera.** li. aggre. capit. Agaricus auct. Dias. Agaricus est similis radici anuidem: sed est minus durus q3 ipsa & spongiosus. & putant qdā q fit radix herbe. & quidam dicunt q generat ex putrefactione arborum sicut fungus. Et iā repertus est super arbores scerbin: nisi quia ē facile frāgibilis & debilis fortiter: & est radix spōgiosa mollis substantie: & est duarum specierum: masculus & femina. sed femina habet gradeum in se sicut

tunicas. masculus vero non habet tunicas: sed est tota substantia eius conti-

Sal. vi. sim. pher. nua: ⁊ femina est maior. cap. de agarico. Agaric⁹ est sicut radix: aut est planta que nascitur super arbores aliquas: ⁊ est substantie subtilis in sua compositione: ⁊ substantia eius ē composita ex substantia aerea ⁊ terrea: quam subtiliauit calor: nec in eo ē aliquid aquositatis omnino. Et in sapore eius dulcedo aliqua in primis cum obuiat gustui: secundario vero ē subamarus: ⁊ in eo apparet aliquantulū acuitatis cum stipticitate. ⁊ virtus eius ē ca. ⁊ sic. ex quibus omnibus cōpositum ē pharmacum ex substantia aerea: ⁊ terrestri a calore subtiliata. nequaquam vero particeps ē aquose: ⁊ propterea diaforeticus ē secūdū virtutē: ⁊ grossiciei incisiuus.

Dias. cap. de agarico. Agaricus ē sicut radix similis silfio: sed non sic dura. cuius genera sunt duo: masculus ⁊ femina. Masculus rotundus ē in se collectus: ⁊ maior. Femina vero pectini ē similis qua capilli discerniunt. radios mitit cum albedine glauca videt. Ambobus gustus est vnus. primo dulcis: postea amaricans. nascit in arabia ⁊ in samaria. ⁊ in ponto qui est omnib⁹ melior. ē ei virtus ca. ⁊ sti- ptica ⁊ diaforetica.

Jo. mes. cap. de agarico. Agaricus est ex medicinis magni iuuamenti. cuius ortus est secus arbores: quib⁹ accidit corrosio ⁊ putrefactiō ⁊ eius generatio est sicut generatio fungorū: ppē quod quidā estimauerunt q̄ sit fungus: ⁊ videtur q̄ sit. Et quidā dixerūt q̄ sit sicut apostema factū ex putrefactione. Eius autem duo sunt genera. s. masculus ⁊ femina. Masculus vero est malus: ⁊ est ille qui est longus ⁊ grauis: ⁊ habet in fracturis suis sicut pductiones neruorū: ⁊ est durus ⁊ densus. Agaricus autem quē sapientes laudauerunt: est femina habens pprietates quinq; bonas ⁊ pprie vt sit albus ⁊ leuis. ⁊ velociter frangibilis ⁊ porosus ⁊ rarus valde: ⁊ vt appareat in principio dulcis gustus eius: deinde succedit ei amaritudo ⁊ stipticitas. Et melior pars totius corporis est superior pars ipsi⁹: ⁊ stipes eius est non bonus habēs quasi similitudinem ligni putrefacti: ⁊ corrosuz ex eo ē malum. ⁊ ca. in pmo: sic. in secūdo. Est autem compositum ex substātia aerea posita in superficie ipsius a qua primo sentitur dulcedo i gustu ⁊ ex partibus terreis subtilibus dantibus ei stipticitatem: ⁊ ex partibus in eis quibus sentitur in eo de amaritudine. Et iō ē incisiuus. subtiliatiuus. ⁊ solutiu⁹ nature: ⁊ carminatiuus ventositatū grossarum: ⁊ aperitiuus opilationū omnium. Est pauci nocumenti sm sapientes: nisi q̄ imprimit lesionē visceribus debilitans ea: quod quidē cū permixtione abstergentiū cum ipso vt non profundet virtus eius ex ipsis tollit: ⁊ ē debilis tardans operationem suā.

Dias. inquit. Tarda est ⁊ debilis operatio eius sed incolumis: ppterea quod in eo ex dulcedine ⁊ stipticitate aggregant ptes conuenientes: vez vigorantur opatio eius: si addat ei tertiū ipsius salis gemme: ⁊ fiant ex eo trocisci cuz secantabin. Et dicit Dumay meliorantur iuncti ei: vigorat opationē eius. Et dicit Dahy. Si ex eo ⁊ sexta parte ex keisiz aut danc: ⁊ q̄rta ipsius salis gēme fiant trocisci cum viscositate polipodij recentis: fit mirabilis cōsecutio operationis eius ad ea que oportet. Et dixit Judeus cū oximelle squillitico magnificat opatio eius. Et dicit adhuc Daly aliquid cū virtute acuta admixtum ei est ex addentibus virtuti ipsius. Et dicit Hal. fiant trocisci ex eo cū vino infuso zinziber: in quo puluis ipsi⁹ sepe submergat: ⁊ fiet opatio ipsius cōpleta. ⁊ ex rebus vigorantibus ipsum est spica: ⁊ aqua casei ⁊ proprie sumpti ex capris. ⁊ scito q̄ de decoctione ⁊ trituratione sustinet rē medio-cre

Posse. Ad mēstrua puocanda accipe subtilissimum puluerem agarici: ⁊ confice cū succo ciclaminis ⁊ oleo ⁊ calef. ⁊c ad ignem ⁊ cum bombice intincta supponat. Contra fistulā accipe salem costum tartarum ⁊ agaricū: ⁊ facto subtilissimo puluere cū melle cōfice: ⁊ tētā iniunge ⁊ impone: ossa fracta extrahit carnē malam corrodit ⁊ fistulaz sanat. Contra morfeam albam puluerē salis castu tartari ⁊ agarici pone super morfeam prius facta scarificatōe

Dias. tortionibus. ʒ. i. agarici fert opez: per ventrem humores crudos deponit. De alto cadentib⁹ vtiliter adhibetur: bibitus obolis duobus cū vino: si non febriunt: si febriunt cuz aqua ca. Epaticis asmaticis: ⁊ dissuriis: ⁊ nefreticis ⁊ ictericis maximum prestat effectum accepta de eo. ʒ. i. Malum colorem emendat. ptisim medicat splenetici cuz oximelle similiatur. Agaricus comestus reycientibus sanguinem abstinet: digestionem celebrat. obolus vnus cū aqua acceptus dolorem arteticum cōpescit. epilepticis cū pusca vtiliter dat. mēstruis imperat. stericas inflationes pbibet. morsibus venenatis tribus obolis cuz vino acceptis subuenit. Et oēs causas intraneorum dolorū curat sm virtutem hominis: vel etatis datus nā alys cuz aqua dandus: alys cum vino: alys cū oximelle: alys cum mulsa.

Sera. auc. Hali. Agaric⁹ resoluit ptes grossas ⁊ aperit opilationes que sunt in epate ⁊ in renibus ⁊ curat ictericiam: que accidit ab opilatione epatis ⁊ cōfert epedimie. ⁊ curat rigores fe. que contingūt ab humorositatib⁹ grossis. ⁊ cōfert morsibus tyri vel alterius animalis venenosi: qn ponit exterius loco emplastri: ⁊ bibitur de eo quantitas aurei. i. cuz vino mixto aqua: ⁊ est medicina laxatiua. Et idē auct. bedigoras. Proprietas ei⁹ ē contra phlegma ⁊ melancoliam. Et idē auct. Rasis. Iuuenit vniuersaliter ab omnib⁹ hominib⁹ q̄ purgat humores nociuos. Et idem auct. Dumay in libro de tyriaca. Expellit humores a neruis ⁊ cerebro cuz pprietate mirabili que est in eo. Et idē auc. Albenmesuai. De eius pprietate est laxare phlegma. ⁊ ē cōtrariū venenis. Et idē auct. Abn. Agaric⁹ purgat cholerā ⁊ phlegma simul: ⁊ fortificat medicinas magnas: qñ miscet cū eis: ⁊ facit eas penetrare ad extrema corporis. ⁊ est cōtrarius medicinis

mortiferis qñ bibitur aut miscet cũ aliis medicinis

Gal. Agaric⁹ expurgat opilatões q̃ in visceribus: ꝛ iõ ictericos sanat: q̃ fie ex opilatione laborãt epatis. Cõfert etiam epilepticis ob eandẽ virtutẽ. Rigores etiã qui fm periodũ: quos ex grossis aut viscosis nascunt humoribus ipse sanat. Cõfert etiã eis qui morsi sũt vel percussi ab inferentibus frigiditatẽ: desoris qdẽ apposi tũ. Intra corp⁹ etiã sumptũ pondẽ vni⁹ ʒ. cũ vino lymphato: ꝛ est **Jo. mes.** Agaric⁹ solutõe etiã purgatiuũ. educit phlegma grossuꝫ ꝛ cholerã ru. Et idẽ auc. Gal. Solutione educit vtrãq; choleraz: ꝛ phlegma: ꝛ humores viscosos: ꝛ putridos. ꝛ eius ppꝛietas est mũdificare cerebꝝ ꝛ neruos ꝛ membra sensuũ; ꝛ lacertos: ꝛ educere materias q̃ sunt in nucha ꝛ finib⁹ eius. ꝛ mundificat pulmonẽ. ꝛ pectus ab humorib⁹ grossis viscosis ꝛ putridis. ꝛ mũdificat stomachum: epar: renes: ꝛ splenẽ: ꝛ matrices mulieꝝ. ꝛ educit materias a iũcturis: ppt q̃ vocauit eam Democritus medicinã familie. Et valet ad oẽs dolores intrinsecaꝝ ptiũ corporis. ꝛ ad sodã ãtiquã. ꝛ epilepsiam vertiginẽ. ꝛ ppꝛie cõfert manie ꝛ melancolie ꝛ apostematib⁹ cerebri. ꝛ est bona medicina asmati. ꝛ difficultati anhelit⁹: ꝛ vlcerib⁹ pulmonis ꝛ pectoris. ꝛ sanat dolorẽ stomachi ꝛ viscerũ. ꝛ est medicina magna omniũ opilationũ. ꝛ cõfert doloi epatis. ꝛ splenis: ꝛ renuꝫ: ꝛ curat apostemata eoꝝ. ꝛ puocat vrinã ꝛ mẽstrua ꝛ mũdificat matricem. ꝛ visus ei⁹ acquirit corpori bonũ colorẽ. ꝛ cõfert febrib⁹ antiq̃s diuersaꝝ materieꝝ ꝛ typo illaꝝ. Et ẽ ex medicinis cõfortãtib⁹ neruos. ꝛ cõfert sciatice ꝛ dolori iũcturaꝝ. Et ẽ medicamẽ magnũ: ꝛ pꝛie cũ eo q̃ puenit ex potib⁹. Quãtitas aũt q̃ põt cõuenienter dari: ꝛ ẽ ꝯtriti potio a. ʒ. i. vsq; ad duas in decoctionib⁹ a. ʒ. ij. vsq; ad quinq;. Conseruatur p quatuor annos.

Agarab. i. apostema fistulosũ i lachrymali.

Agasti sunt cancri marini

Agma	i. fractio

Agedeguil. i. vene q̃ ptẽdunt in pfundo ab itestinis ad epar p q̃s trãsmittit succositas ad epar

Agefos. i. peonia	Agelmin. i. ericius
Ager. i. petra	Agestim. i. serpens
Agi. i. ebur	Agilopa idẽ q̃ supra

Agilopa dr̃ ab agi q̃ ẽ caro: ꝛ lepo q̃ est ocul⁹ inde agilopa. i. carnea molles in oculis.

Agilops	i. auena

Agiologia ẽ modus chirurgie: q adhibet in epifons oculorum. Agiru. i. ꝯfortatiuum

Agiratos ẽ medicina restrigẽs vulnera

Agiros est populus arbor: cuius gũmi est karabe. l. l. electrum.

Aginum. i. de terra mecha

Agmulatum	i. git
Agnostaphilon	i. daucus creticus

Agrimonia quid est. l. l. argemonia

Agriostisibum	i. pastinaca
Agriaca	i. ictericia viridis

Agriartimaũ. i. cannabũ silue stre: ꝛ ẽ cãna veris

Agrimonia	i. lappa inuersa

Agriontephilon. i. pastinaca siluestris

Agrimolatum	i. git

Agriclea. i. oliua siluestris: p q̃. l. l. caytayton

Agrippina i. vigilie cum solicitudine

Agrippine. i. apostema capitis compositũ ex cholera ꝛ phlegmate

Agriophiros	i. porcus siluestris
Agriocanna	i. cantabrum

Agriolochanna. i. olus rusticũ: ꝛ ẽ caul' siluestris l. l. conobin. Agriomena. i. serpilluꝫ

Agrippa ẽ q̃dã vnguẽtũ i antidotario Gal. positum.

Cap. 23.

Grifoliũ

grece: vel lotos: vel mella: vel locrus: vel sidra: ara. sadar: vel nabach: latine volũ.

Sera. li. aggre. capitu. sadar. Sadar ẽ arbor cui⁹ fruct⁹ vocat nabach: cui⁹ due sut spẽs. vna ẽ asri: ꝛ alia est dabal. sed asri nõ h; spinas: sed acuta folia. Et folia alteri⁹ spẽi. s. dabal sũt lata ꝛ rotũda: ꝛ eius arbor h; spinas. Et nabach ex asri sũt parui. ꝛ meliores ex eis sũt illi: q sũt ex illa regione: ꝛ sũt dulciores oĩbus aliis ꝛ mediocris odoris: ꝛ aromatizãt os comedẽtis sicut alia aromatica. ꝛ nabach ex dabal st̃ maiores. ꝛ idẽ auct. Ysaac eben aragi. nabach ẽ sicut sorba i frigiditate: ꝛ pl⁹ ea i siccitate.

Gal. vij. sim. phar. cap. lotos. Lotos arbor stiptica qdẽ: nõ multũ participat q̃litate. est autem ꝛ subtilium partium ꝛ siccatiuus.

Posse. Sera. auc. Dias. qñ coquitur agrifoliũ. vel sadar cũ aq̃ aut cũ vino fm necessitatẽ ꝯfert fluxui matricis ꝛ fluxui ventris. qñ fit clystere cum ea: ꝛ stringit radices capilloꝝ: ꝛ phibet casus eoꝝ. Decoctio serrature ligni ei⁹ qñ bibit: ꝛ fit clystere cũ eo cõfert vlcerib⁹ ꝛ cursui humiditatũ matricis antiq̃. ꝛ rubificat capillos: ꝛ cõstrĩgit radices eorũ ne cadãt. Et idẽ auc. Habenguefit: nabach dulcis laxat cholera q̃ ẽ i stomacho ꝛ itestinis: ꝛ repmit caliditatẽ. Et idẽ auc. Albasari: nabach stringit vetrẽ ꝛ repmit cholerã ꝛ ẽ grauis digestioni. ꝛ qñ nõ bñ ẽ matur⁹ ẽ stiptic⁹ ꝛ retinet ventrẽ fortit ꝛ matur⁹ dulcis ẽ min⁹ stiptic⁹ oĩb⁹ aliis: ꝛ citius descendit ab ore stomachi. ppt dulcedinẽ q̃ ẽ i co stringit ꝛ repmit cholerã: ꝛ visus ei⁹ nimius iducit fastidiũ. Et idem auc. Ysaac eben ara. Qñ nabach comedit' añ cibũ ẽ melior: ꝛ puocat appetitum. ꝛ huiusmõi res q̃ sũt nimis sicce: qñ iuenũt humiditatẽ in stomacho aut i itestinis pmũt eas: ꝛ iducunt fluxũ ventris. ꝛ folia ei⁹ cũ terũtur ꝛ ponũt sup apostemata calida: mollificãt ꝛ resoluunt ea.

Gal. serratur e lignoꝝ eius ad fluxuꝫ muliebrem cõpetũt: ꝛ ad iliacas dispositões Coquũt' aũt ꝛ q̃nq; qdẽ in aquis: q̃nq; aũt in vino sicut necessitas iubet: ꝛ nõ imittit solũ. sed bibit'. Amuero p eo q defluentes capillos detinet non modicũ signũ ẽ: quoniã stiptice qdẽ cũ eo quod siccat moderate ẽ virtutis. Dictũ ẽ enĩ in sermone qui de laudano: talis esse oporteret virtutis: q

debet detinere capillos defluentes.
Agogodie.i.nodi q sūt in collo ꝛ in gula. ꝛ sub assellis ꝛ inguinibus.
Agonocum.i.agnus castus maxime semen
Agonisticii.i.forte Aglofozes.i.peonia
Agnolacbanon.i.olus rusticum: ꝛ est caulis silue ster: p quo.l.l.combin.
Agnospinos seme salicis Agrosion idē qḋ sup̄
Agroli.i.senation Cap. 24.

Grostis

gre.arab.negen: vel tbel: vel negil: latine vero gramen. Gramen est herba satis nota: hn̄s ramos rotūdos: nodosos sup terrā expādētes. ꝛ a nodis ramoꝝ exeunt radices terrā īgredientes: dulces cū abominatione cui⁹ folia parua sūt ad similitudinē cāne minoris. ē fri. ꝛ sic. ī pnci

Sera.

li.aggre.cap.nege. Recipio pmi grad⁹ gen ē herba habens ramos hn̄tes nodos: q expādūt sup facie terre. ꝛ ex ramis ei⁹ generant radices exeuntes a nodis ipsi us figētes se ī terra. ꝛ radices ei⁹ hn̄t nodos. folia ei⁹ sūt oblōga: acute extremitatis: sicut foliū cāne parue. Est alia spēs cui⁹ folia rami ꝛ radices sunt maiores q̄ supradicte. imo sūt folia silia hedere q̄ qn̄ comedūt aīalia ea occidunt: ꝛ maxie illō qḋ nascit in babylonia ī vijs. ꝛ qḋ nascit ī sicilia: qn̄ comedit a boub⁹ apostemāt. ꝛ ista spem inuenies in lib̄ hasap. sed illō qḋ nas it in cosos: hz plures ramos q̄ alia spēs: ꝛ hz folia similia folijs lebleb ꝛ florē albū boni odoris ꝛ semē minutū: in q̄ ē iniamentū. ꝛ radices qnqꝫ aut sex ī grossitudine digiti albas: molles

Gal.

sexto sim.phar.capi. dulces: ꝛ fetentes. agrostis. Substantia ei⁹ ē subtilis: ꝛ sapor ei⁹ ē dulcis. ꝛ ē ī eo pax acuitatis cū stipticitate pauca. Et radix ei⁹ hz saporem abominabile. ꝛ virt⁹ ei⁹ ē fri. ꝛ sic. cū tpamento.

Dias.

cap. de agrostis. Agrostis virgas hz nodosas ꝛ spansas sup terrā. sup q̄s virgas folia sūt acuta: ꝛ lata: ꝛ dura sicut cāne minoris. radix est illi nodosa: ꝛ dulcis quā boues ꝛ alia aīalia pascitur.

Posse.

Aqua decoctionis ei⁹ valet ꝫ dissuriā si bibat ꝛ frāgit lapidē. ꝛ curat vulnera vesice. ꝛ prouocat vrinā. ꝛ ē ꝯglutinatiua radix ei⁹. ꝛ curat rheuma ventris.

Sera.

anc. Gal. Uirt⁹ ei⁹ ē q̄ ꝯglutinat vulnera recētia qū sūt sanguinolēta. ꝛ coquit ꝛ bibit ei⁹ aqua ꝛ frangit lapidē. Sz semē ei⁹ qḋ ē ī cosos puocat vrinam ꝛ desiccat qḋ currit ad stomachū ꝛ itestina ex humiditatib⁹: q2 virt⁹ ei⁹ ē desiccatiua

Gal.

Radix eius sanguinolentorum subtilis sine stipticitate vlcerꝫ ē cōsolidatiua. ipsa q̄dē herba cataplasmata īfrigidat q̄dē nō vehementer. ꝯsistit aūt ī medio hn̄. ꝛ sic. Mordicatio aūt q̄ ī radice ē: ꝛ subtilitas partiū q̄dē ē pauca. cōsueuit aūt vt ꝛ lapides frangat: sigs decoquat eā ꝛ bibat. Semē ei⁹ debile est ꝛ tn̄ diureticū. ꝛ dsiccat rheumata vētris ꝛ stomachi. virt⁹ eni ē ipi⁹ desiccatiua subtilium partium.

Dias.

Herba ipsa cathaplasmatib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracollesiꝫ facit. Elixatura ei⁹ bibita torsionib⁹ ꝛ dissurie medicat. vulnera vesice optie curat. ꝛ calculos frāgit. ꝛ vrinā puocat. Canes qi volūt purgare se: hac herbam māducāt. In splenis dolore coque eā: ꝛ cū ei⁹ flore tere: ꝛ ī pāno lineo ipone: nā mox sentiet bn̄ficium. ad episoras oculoꝝ. gramē qḋ ī se trifurcatū hz. nā ī plura diuidit decrescēte luna sublatū quātū volueris: ꝛ repositū habeto diligēter ex his lippis īcipiētib⁹ ad collū ligatū celeriter episoras desiccat. Agrostis māducabiles hz radices: dulces ꝛ aquosas in gustu ꝛ substipticas: vulnera sanguinē glutinātes. Radix fri. ꝛ sic. ē: ꝛ ppter hoc glutinatoria ē recētiū vulneꝝ: ꝛ leptomeris ē modice. Ipsa aūt herba pfecte ē aquosa ꝛ cathaplasmata infrigidat: nō tn̄ fortit. semē aūt ei⁹ ībecille ē: ꝛ tn̄ diureticū. Rheuma ventris desiccat vl' stomachi. virt⁹ est ei calida desiccatiua ꝛ leptomeris extenuans

Auic.

li. 2.° cap. de gramine. Gramē sapens cit coherere plagas sanguineas. Et decoctio ei⁹ extrahit lapidē. ꝛ semē ei⁹ puocat ꝛ ꝯstrigit. Et idē anc. Gal. Decoctio radicū eius facit id qḋ ipsa herba. ꝛ ei⁹ semē puocat vrinā p uocatione forti. ꝛ abscīdit vomitū ꝛ fluxum.

Agnaston.i.herba āpbictrina: ꝛ ē centunodia
Aguerdiana .i.celidonia maior
Agumenos.i.gaudiū Agurion.i.fortuna
Agustrin.i.landirus Agnus.i.lenticula
Agnus castus quid est.l.l.amarikest
Ahal est species agrifolij
Ahaoben ē herba q̄ vocat pes corui. Ahauen Sera. anctorita. Dias. li. aggre. cap. ahauen. Ahauen habet folia similia folijs coriandri: ꝛ florem ab vnaq̄qꝫ parte ꝛ ī medio citrinū: ꝛ habꝫ grauez odorē. ꝛ ī sapore ei⁹ ē amaritudo. ꝛ virt⁹ ei⁹ ē que calefacit ī 3.° gradu: ꝛ desiccat in 2.° ꝛ depurgat phlegma ꝛ melancoliam sicut epithimus.
Ahaval.i.agrifoliū Ahobo.i.lac acetosum
Ahoboc idē qḋ sup̄ Ahu.i.bonitas
Ahumich .i.agnus castus
Ahiabi.i. papuer palaustre: ꝛ est neuufar
Aioderab.i.sinopida Aiume.i.mumia
Akacia.i.accacia Cap. 25.

Kanedi

vel alsabota: ara. gre. p sicū: vel milea psica latine vero persicum.

Dias.

cap. de psicis persica custo machafant.

Sera.

li. aggre. cap. akanedi. In sapore arboris psice ꝛ ramorum ꝛ foliorū est amaritudo

Gal.

li. 2.° ꝺ cibis. cap. de psicis. Uidi ꝛ ꝛ abstergit ꝛ resoluit. hāc arbore ī alexādria magnā. narrāt aūt fructū ei⁹ sic peimū existē ī pside vt pimat comedētes: in egyptū aūt delatū cībilē fieri: ꝯsilit qꝫ comedi vt pira ꝛ poma. ꝛ quoꝝ sm̄ magnitudinē est: q̄ siue poma vocare volueris: siue milia. siue psica fructū istū: siue simplr psica eodē modo modernis grecis: siue aliqd aliō āntiquū velis q̄rere ī ipsis dicebis tibi hoc agere ī multo studio. Jā aūt sciās vtili⁹ nomīnib⁹: qr ꝛ hoꝝ succus velut caro facile corruptibilis ēxtēnū glibet pai⁹. quare nō oꝫ sicut

gdam post aliud alimētū offerre: corrūpunt enī supnatātia. Meminisse aūt oꝫ huiꝰ qḋ ē cōe ī oībꝰ q̄cūq; cacbochima humidaq; ⁊ lubrica ⁊ faciliter subire potētia: ⁊ ppterea hoc comedē ipsa priora alis; sic enī ipsa celerit̄ subeūt ⁊ alijs viā faciunt. vicio aūt assūpta fil' corrūpūt ⁊ alia. virtꝰ corrū ē fri. ⁊ hu. Et idē li. vij. de sim. medicinis cap. de pfico. Milea psica. i. psicū: q̄ vocat̄ assuete ab oībꝰ iā psicū solū di **Anic.** li. ij. cap. de psicis. Per cētibꝰ b̄ similes fica sūt fri. in fine secūdi gradꝰ. hu. ī pmo **Posse. Dias.** in fine tamen eius.

Persica molliūt vētrē: maxie si matura fuerint. Immatura vero abstinēt ventrē: maxie si siccata fuerit. Exiliatura coꝝ rheuma stomachi ⁊ vētris cōpescit. folia eiꝰ ɔstrictiue sunt virtutis: q̄ siccata atq; locis patiētibꝰ aspsa fluorē sanguīs cohibent. Microtera. i. minora psica eustomotica sūt ⁊ fastidiū tollūt magꝰ q̄ꝫ supradicta: p qbꝰ. l. l. cefimes

Sera. In folijs ⁊ ramis psici ē amaritudo: ⁊ iō qn̄ terūt: occidūt lūbricos ⁊ ponunt̄ supra vmblicū. Matura ex eis sūt bona stomacho ⁊ molliūt vētrē. Immatura vō strigūt: ⁊ qn̄ desiccāt strīgūt fortiꝰ. ⁊ decoctio psicoꝝ qn̄ bibit̄ ɔfert hūiditatū cursui ad stomachū. ⁊ qn̄ sic cata pulueriżāt sup locū vn̄ fluit sāguis absciduūt eū. Et idē auc. Abe mesiray qn̄ terūtur folia eiꝰ ⁊ flos eiꝰ exprimit̄: ⁊ bibit̄ expssura illa: eycit ascaridos cū fluxu. Et qn̄ succꝰ folioꝝ eiꝰ inycit in aurē occidit vermes q̄ sūt ī ea. ⁊ qn̄ linit̄ sup pectinem abscīdit ardorē psilotri. ⁊ oleum nucleoꝝ psicoꝝ ɔfert dolori aurīū ⁊ sahaphati qn̄ linit cuꝫ eo. Et idem auct. mescechc. psica remouēt sitī factā a caliditate ⁊ fetorē oris **Bal.** Arbor ipsa psico ⁊ ɔfortāt stomachū. rū ī pullulatiōibꝰ ⁊ frōdibꝰ dominātē. hꝫ amarā q̄litatē: ⁊ ppterea eiꝰ folia lūbricos iterficiūt cū terunt̄: ⁊ vmbilico apponūt̄: ⁊ aliqn̄ diaforeticū ē pharmacū. fructꝰ vō eiꝰ q ē esibilis. vocat̄ psicū. ⁊ ē fri. ɔplexionis.

Anic. Persica q̄ hūida sūt velocis sūt putrefactiōis lenificatiua: ⁊ ī ipsis ē stipticitas aliqnātula: sed ex eis stiptica sūt ea q̄ sūt incisa ⁊ siccata: ⁊ ī ipsis ē phibitio cursus: ⁊ ī sua nā sūt stiptica. ⁊ folia eiꝰ qn̄ ex eis fit linimētū abscīdūt ardorē psilotri. ⁊ distillat̄ succꝰ folioꝝ eiꝰ ī aurē ⁊ iterficit vermes. Et ɔfert oleū nucleorū eorum emigranee ⁊ doloribus auris calidis ⁊ frigidis. ⁊ psica sūt bona stomacho. Et ī eis ē virtꝰ faciendi appetitū cibi: ⁊ oꝫ qdē vt nō comedāt̄ post alium cibū qm̄ corrūpūtur post eū: ⁊ corrūpūt ipsū: sed pcedāt an̄ cibū oēm. ⁊ ea q̄ sicca sūt: tarde digestionis sūt: ⁊ nō sūt boni nutrimēti: quāuis sūt plurimi nutrimēti. Et idē ī 4.° cap. de q̄rtana aīt: q̄ valent cōtra quartanam de cholera adusta.

Akee — i. rotbab
Akefemati. i. spēs vt pip — Aket. i. rannus
Akestis. i. locusta piscis — Akris idē qḋ supra
Akrumia — i. fructus ligni aloes
Akris. i. sambucus — Alaambar. i. ambra
Alaassar — i. crocus hortulanus

Alasgeo — i. herba violaris
Alasgep — idem quod supra
Alabastr̄ genꝰ est lacidi marmoris ⁊ albi qḋ vi sui est pertuum.
Ubi nōndū q̄ al p se nihil significat: nisi articulū s. hoc. nā vbi nos dicimꝰ hoc: arabes dicunt al. ⁊ iō qn̄ al miscet̄ cū aliq̄ dictione: significat articulū in illa dictione: vt albasce. i. basce.
Alababar. i. plūbū nigrū in quo est substantia aq̄sa multa quod congelauit frigus.
Alaboar idē qḋ. s. — Alabachar idē qḋ. s.
Alabacre idē qḋ. s. — Alabaelsafa. i. diptamꝰ
Alabaelsafer — idem quod supra
Alabonsi. i. locus trium ossiūꝫ laterum que sunt inferius in cauda — Alabel. i. iuniperus
Alabachal ē q̄dā passio q̄ contigit hoc mō. a cerebro p aliquā fissuram distillat phlegma ad tracheam artheriā: ⁊ fit ī nocte tussis ⁊ artetica passio: ⁊ dicitur stilla vel stillicidium.
Alabit. i. spēs inda similis hermodactillo
Alabablet. i. spēs volubilis que habet lac
Albari. i. plūbū — Alaban idē qḋ supra
Aleeb — i. glucten
Alachich — i. lapis cornelius
Alachisat. i. mice panis frixe. deide posite ī melle ⁊ frixe cū eo.
Alacati. i. prunella vnde fit acacia
Alacabas — i. reptile
Alachoen ē herba similis cotule fetide. ⁊ qdam dicūt q̄ est pollicaria maior: sed fm veritatē est herba q̄ vocat̄ pes coruinus.
Alac. i. sanguisuga — Alacectemilba. i. cotula
Alacasemen — i. fule
Alacamaris quid est. l. l. alga marina
Alacoder. i. cotula — Alcteemilla idē qḋ. s.
Alacrobi. i. ceterac — Alachoe. i. granata
Aladion. i. sgn̄ntū — Alada. i. polium
Aladurochu. i. spuma q̄ generat̄ ī circuitu cāne.
Aladeatamon — i. pulegiū ceruinum
Alafanca — i. mentastrum
Alafegneat ē spēs q̄ sunt vt pip: ⁊ similia
Alafit. i. trociscus — Alafos. i. ceruus
Alafunde est nomen cuiusdam lapidis
Alafse est galla non perforata
Alaffesceeni — i. galla de sceni
Alafegmati. i. spēs q̄ sūt vt pip ⁊ cinnamomum
Alagil — i. diabetes
Alagatim. i. parua animalia: vt aranea
Alagil ⁊ cadumil grece: circuitꝰ arabi. ⁊ est rota molendini.
Alabarbar. i. plūbū nigꝛ: i q̄ ē substātia aq̄sa multa: qḋ congelauit frigus.
Alabenoech idē qḋ. s. — Alababaar idē qḋ. s.
Alabanmach. i. rubus qui facit mora
Alabara. i. pulegium — Alaburim idē qḋ. s.
Alabacap ē ligamētū qḋ ad musculū nō extēdit̄ ſꝫ tm̄ qḋ ē iter duo ossa ɔiunctum: aut inter alia mēbra: ⁊ vnā rē alij firmiter anectit.
Alabacal — i. alabacal
Alabuch ē spēs magnis arborꝰ: ⁊ vocat̄ lilialis:

que caremus. Alabasech.i.tribulus
Alabacal i.distillatio
Alabacoan.i.pes cornin⁹ Alabacolen idē qd.s.
Alabari i.plumbum
Alaiabi i.papauer palustre
Alalabiet.i.spēs volubilis habens lac
Alamlag i.mirabolani emblici
Alamaria.i.languena Alaniden.i.fiseleos
Alan.i.anisum Alapsa.i.galla
Alapis i.arungia porcina
Alaphur i.sorbitiões ꝛ pultes
Alarmech.i.plūbū Alar.i.hedera
Alarar ē qdā gen⁹ ligni
Alarthanithē i.radix dragontee
Alarum.i.vir ignarus Alarec.i.sudor bōis
Alarisni i.enula
Alarnabe.i.baccarine.i.lepus marinus
Alasoricton.i.sal qui fundit ex mōtibus
Alasten.i.tribulus Albasce.i.symus
Alasek idē qd.s. Alas.i.sal
Alascheten.i.cameleonta:q idē ē sm quosdaz q spina alba vel bedeguar:sed falso.nam bedeguar nō ē idē qd cameleonta:sed est illud qd scribit in lra bedeguar.
Alasalabeosebar i.diptamus
Alaseic.i.armoniacū Alasacuem idē qd.s.
Alasne.i.spēs exiture oculi expansa occupans lo cū magnū:ꝛ fortasse noiaṭ catamen
Alasscozoni i.galla
Alasef.i.puncta rubea:q fiūt vt pulicis morsus:ꝛ fiūt i oībus mēbris:ꝛ pcipue in oculis
Alasap .i. desudatio Alastarnu.i.exercitualis
Alascasti idem quod supra
Alasir ē qdā lacticiniū mortiferum
Alasche.i.ficus bothoz i matrice:q sic dicuṭ que fiunt similia capitibus alabasce
Alasabeoaer.i.diptam⁹ Alas.i.lactuca
Alasoz .i.isopus hortulanus
Alasamin .i.armoniacum
Alasachel mains .i.psica celtica
Alasict.i.pulmnar Alesec.i.tribulus
Alascē .i.aemoniacū
Alas sure .i.radix vitis albe
Alacbiche.i.vetus Alarhabag.i.repule
Alamot.i.ille qui cū coit stercus suum descendit cū spermate:ꝛ non regit anum suum
Alatine .i.ameos
Alatamon .i. pulegiū certinum
Alanbak .i.rub⁹ q facit mora
Alanbabic idē qd.s. Alamoch.i.plūbum
Alausegi idē qd .s.
Alaui.i.planta q̄ eleuaṭ supra stipitē circiṭ cubiti vni⁹ mēsurā.i cui⁹ extremitatib⁹ fiūt ramusculi:si cut flores coriādri:q terūṭ ꝛ miscēṭ cū alkanna ꝛ tingūt vt alkanna.p se vō tingūt colore citrino: ꝛ inde tingūṭ panni Alanda.i.vpupa auis
Alausima.i. fune offis:ꝛ venula q̄ ad finē tendit
Alaus idē qd sup̄ Alaurad.i. meseraice
Alaurant.i.melācolie Alaurus.i.oculus
Alazaber .i.dilatatio pupille
Alagises .i.sesire
Alberas ē spēs morfee albe:ꝛ differt ab alguada quoniā pili q nascūṭ in ea sunt albi.
Alber .i.mare
Alboges .i.cretanus marinus
Albadib.i.ramus Albagla.i.portulaca
Albeguis.i.etas a nouē annis vsq ad qnqginta
Albalal.i.cepe Albasille idē qd.s.
Albanozin.i.quedam medicina inda
Albasan dicit a loco Alberabelion.i.apes
Albasalc.i.albasal:ꝛ est cepe species
Albarangi digitoz.i.extremitates ossiuz q̄ iniun giṭ cū digitis:ꝛ apparet cū stringūtur manus in dorso manus.
Albagla achanca .i.portulaca
Albada alchorasene.i.rapa caulis:ꝛ est rapa ha bens folia similis cauli.
Albaurac.i.nitz:sz folso:imo ē afronitrum
Albateg.i.melon Albahabar.i.plūbum
Albasef.i.pūcta rubea q fiūt vt pulicis morsus:ꝛ fiūt in oīb⁹ mēbris ꝛ pcipue i oculis:ꝛ cito recedūt
Albatham.i.batham Albausegi.i.feretrum
Albandach.i.auellana Albathegi.i.citrulli
Albal varos.i.gna spōsi Albaccare.i.vacca
Albasicet .i.pulminar
Albatat .i.cerusa
Albalubi vi.i.herbe q̄ nascūṭ i aq̄ ꝛ in lapidibus ꝛ faciūt labi:.p q.i.l.muscus.
Albaluan est ulcus cū bothoz ꝛ crustis:ꝛ est simi le sabaphan malis.
Alcabat .i.terbentina
Alcadar est priuatio sensus ꝛ motus
Alcale .i.mulgali
Alcarapse .i.apium
Alcabel est quando quis incipiens loqui in pnci pio impeditur.
Alcarine .i.hedera
Alcaratir est instrumentum ad extrahendum la pidem vesice.
Alcanna quid est.l.l.henne
Alcarabsi .i.opium album
Alcabad .i.canilla
Alcoriasima .i.strictura narium
Alcarabab .i.spēs cuiusdā piscis
Alcabi .i.calcanei
Alcagnamich.i.ea q cōdita sūt cum salimoria ꝛ aceto:vt oliua :capparis:ꝛ similis.
Alcalamber .i.terbentina
Alcagera moza falebere.i.petra lactea q̄ cū frica tur q̄si lac emanat:virt⁹ ei⁹ ē vt ematitis.
Alcannub .i.anabanen
Alcageralchaia.i.petra serpētina quā ignoro
Alcaseralasa anard.i.lapis lazuli
Alcacerlendi .i.lapis indus
Alcacerfrange .i.lapis spongie
Alcarithi .i.altarti
Alcababe.i.calef-ꝛ est pannus i facie
Alcagoerziurbedigi.i.mirrha
Alcausigi est quoddam genus piscis
Alcalae est quedam species fungi interficientis

ex qua accidit colica
Alcarad.i.cimices   Alcasi.i.renum
Alcaiasima   .i.strictura narium
Alcazardan.i.pediculus qui nascitur in inguine: et sub assellis et est placullus
Alcamula est bestiola habens multos pedes acuti veneni.
Alcaffra illabud   .i.colofonia
Alcarisim.i.saturegia   Alcasin.i.enula
Alcasar   .i.capparis
Alcarinesik.i.fructus thamarisci
Alcali est quod fit de silice illo modo: Combure silicem: et postea dimitte frigescere et quod fit accipe illud et utere: hoc est alcali   Alcarascon.i.calaris
Alcarub.i.arbor carubie   Alcansut.i.camphora
Alcanerie   .i.tribuli
Alcassiasim   .i.superior pars narium
Alcanlud.i.camphora   Alcamsor idem quod supra
Alcadis.i.rose   Alcatim.i.incubus
Alcatin.i.renum   Alcanabatus.i.altuber
Alcasma.i.granum   Alcatan.i.picula
Alcarumbas.i.caulis   Alcamita.i.rumex
Alcaurt.i.meseraice   Alcazem.i.alcozodie
Alcardol.i.sinapis   Alcababi.i.calcanti
Alcanabes est mica panis prius frixa in oleo et postea posita in melle: et frixa cum eo.
Alcalai.i.stagnum   Alcalcalis.i.calcadis
Alcantum.i.calcantum   Alcarith.i. hypericon
Alcast.i.costus   Alcatures.i.storax
Alcacia.i.morbus   Alcaseen.i.meu
Alcandricon   .i.medicamen
Alcaguaumich sunt ea que condiuntur cum muri: ut olius et cetera
Alcasab sunt dactili non carnosi
Alcafar.i.capparis   Alcarifar.i.camphora
Alchalse.i.urtica   Alchasecha.i. tribuli
Alchaiserum.i.baussi
Alchauum.i.locus qui est sub quinque spondilibus
Alchachi.i.calcanei post aluum
Alchan.i.planta in qua crescit epithimum: et est thymus
Alchacherabates.i.lapis gagates
Alchalai.i.stagnum   Alchaes.i.alchabes
Alchachei idem quod supra
Alchanar.i.tocma solis   Alchali.i.alumen
Alchamu.i.albedo vincens: ut quando aliquis aspicit colores et imaginatur quod super eos sit albedo
Alchage est quedam species fungi
Alcharis.i.sicut caput et pedes porcorum vel agni qui coquuntur cum aceto et fit gellatina
Alchueda.i.locus ubi coniungitur collum capiti posterius
Alcharibanazech.i.nux tamaridi vel osculus cl°
Alchabal   .i.acetum
Alchansucanagiti alzeid iste sunt species camphore
Alchalaie.i.species fungi interficientis: et aduenit ex eis colica passio   Alchamita.i.fermentum
Alchaga .i.vtens tha cum loquuntur
Alchachoen.i.herba que dicitur pes corui
Alchanealon   .i.virtuosa
Alchanchamich.i.medicina martinus
Alchare   .i.lactuca
Alchaugi.i.ficedula auis   Alchalasim.i.fumum
Alchababa.i.herba que nascitur super aquas: et vocatur lenticula aque   Alcharra.i.scissa
Alcharfar.i.thamariscus   Alchandaro.i.thus
Alchases.i.apium   Alchathir.i.siringa
Alchatahir   idem quod supra
Alcharthul   .i.fructus thamarisci
Alchar.i.ungula aromatica: et est blaccebisantia
Alchassacon   .i.calaris
Alchadas.i.laceratones que fiunt in facie cum unguibus
Alchachat   .i.siringa
Alcharmochoch.i.nux thamarisci
Alchab   .i.canilla
Alchanna quid est: lege literam henne
Alchamari   .i.turdus auis
Alchaugamich.i.illa que sale conditur: ut oliue et capparis.   Alcharnich quod est.i.l. buthormarien
Alchararich est quoddam unguentum ruptorium sic nominatum propter alchararich quod recipitur ponitur a Damasceno in antidotario
Alchalel.i.alchael   Alchas.i.culcasia
Alchanaab est nomen cuiusdam piscis
Alchadamir est locus ubi coniungitur collum capiti
Alchamena vel alchemenla inuenitur in tritico in campis. virtus eius est sicut virtus sumach: magis desiccat et plus vigerit.   Alchasar.i.alchar
Aldachatamin   .i.ductamenus
Aldani quid est.l.l.darsisaham
Aldabac.i.uiscus   Aldabac.i.glucten
Aldacum   .i.gummi cedri
A.fachi est qui docet matrimonia contrahere arabes: et qualiter debeant orare: et est doctor legis qui non probat quicquam nisi preceptis legis credere oportet sine argutione. Mutakallim est prius qui probat quod docet necessariis argumentis
Alfagakat est quoddam animal ex quo extrahitur seca
Alfacan cordis.i.motus cum saltu vel tremor cordis
Alfarfadat.i.mora   Alfarcar o.i.almarach
Alfacit   .i.medulla panis
Alfararati   .i.eximach
Alfasitricon   .i.fasuricon
Alfasat   .i.cot
Alfasure   .i.radix vitis albe
Alfanca   .i.mentum
Alfagidi   .i.agnus castus
Alfaginati.i.que sunt ut piper et cinnamomum
Alfase.i.cum caro interior est corrupta et fit nigra: et est ibi solutio continuitatis: et fit quandoque ex percussione quandoque ex vulnere.
Alfagd   .i.agnus castus
Alfarsas   .i.napellus
Alfarac   .i.manna
Alfaton   .i.bitumen
Alfatis   .i.veccia
Alfabux   .i.tyrus
Alfasal   .i.cepe
Alfarma   .i.cibus de agresta
Alfamani   .i.dies caniculares
Alfadagi est quoddam genus ciberi sic vocatum
Alfanta   .i.mentum
Alfarfangi   .i.sparagus

Alfacatam.i.cordis motus vel saltus

Alfargi.i.portulaca hñs lac que ẽ laxatiuũ: ꝛ vocatur latine fellacbiũ:ꝛ gre.pelium.de qua herba dicit Gal.in de sim.pharm.cap.pelium. Peliũ opiũ habet:ꝛ hic fructiculus est sicut ꝛ titimallus:ꝛ nascitur vt plurimũ secus littus maris:radicem quidem inutilem habens sicut peplus.opiũ vero forte nõ autem valde vtile:sed semẽ vtile ꝛ viscosuz simile semini pepli purgans.

Alzafdac est species trifolij

Alfrafrengi i.sparagus

Cap.26.

Algamarina

gre. vel alosachne:ara. alf.latine alaca. Alaca est herba maris hñs folia lõga velut corrigie.ꝛ nr̃o ideomate vocat̃ alga:q̃ a mari eiecta i littorib⁹ inenit̃. Plini⁹ cap.d alga Alga nascit̃ in aqs stãtibus.ita denique nomẽ sumpsit ab algore aq̃:vel q̃ alliget pedes:q̃ crassa est foliis aquã ex par

Dias.

te superantibus. Alosachne ic idea qdẽ est velut spuma maris que petris insidet:ꝛ remanet:qd nos algam vocam⁹.

Posse. Dias.

Uirtus ei⁹ e similis sali inyicit̃ ꝛ p clystere i paralysi seu ex putredie viciatis intestinis. alienitatẽ circũscribit .virtute hz similẽ sali ꝛ nitro:stipticã:simicticã:ꝛ leptinticaz dysentericis.ꝛ sciaticis antiqs confert clystere ei⁹ fomento similit vtilis est.

Algagodie.i.nodi vel glandule q̃ fiunt in collo ꝛ gula:ꝛ sub assellis:ꝛ inguinibus:ꝛ circa ea loca

Alga palustris.i.nymphea ꝛ est nenufar.alio nomine vocatur cacabus veneris : vel papauer palustre.

Algalia ẽ istrumẽtũ q̃ liq̃res in vesicã mittũtur.

Algar albagilopa i.fistula lachrymalis

Algara i.salicis frondes

Algardaione.i.planta quã q̃n excecat̃ pullus hyrundinis affert ei mater.ꝛ redit ad ipsum visus.ꝛ addit̃ virtus ei⁹.ppt hoc vocat̃ hyrundo a Dias. cap.de celidonia:ꝛ ẽ vna ex spẽbus celidonie

Algari.i.mal⁹ appetit⁹:vt q̃n aliquis appetit carbones vel lutum ꝛ similia.

Algaria ẽ medicina odorifera ꝛ vocat̃ seneta

Algalaic.i.plumbum Algafit.i.eupatorium

Algasalmeta.i.caro pãniculosa i palato sb vuea pendens.cooperiens caput canne.

Algauram i.pecora

Algabam.i.malus appetitus cum aliquis lutum. vel similia appetit comedere

Algassegusti i.tenebrositas

Cap.27.

Algacen

vel alguasen. Alguasen ẽ herba liliat. ꝛ vocatur lilialis:q2 ei⁹ flos ẽ ad figurã floris lilij:licet satis paruus: minor flore sambuci sed stipes ꝛ folia

Auic.

simulant̃ rubee. Est herba similis lilio:ppt hoc dr̃ lilialis ꝛc. In arabico vero scribit̃ alusen:ꝛ etiã apud Gal.i greco de sim.medicinis:vbi dicit q̃ sic vocat̃ ppt iuuamẽtũ qd efficit in morsu canis rabidi. Alison ei Plini⁹ vocat:ꝛ dic̃ ipaz similez rubee

Posse.

Lilialis valet satis apposita ꝛ comesta ɔ morsum canis rabidi.

Algabogin.i.arbor guinabar:ꝛ est cocognidium

Algarrob i.karrubia

Alguafit i.eupatorium

Alguada ẽ spẽs morfee albe:sic appet i.i.albaras

Alguafedi i.paxillus

Alguasem i.guasem

Alharafa.i.oxilliũ:ꝛ ẽ os qd est circa alnũ in parte anteriori.

Alhafar.i.passio iguinis q̃n minuit̃ caro vel consumitur. Alhasce.i.isopus

Alhabaar.i.alarmoch:ꝛ ẽ nigz plũbũ i q̃ est substantia aquosa multa:quã cõgelauit frigus.

Alhacdanai.i.loca que sunt post aures

Alhanlaic i.absinthium

Alhadechati.i.panni Alhadib.i.hypericon

Alhabaria i.centaurea minor

Alhasef.i.puncta rubea:que fiunt ut pulicis morsus:ꝛ fiunt in omnibus membris ꝛ precipue i oculo ꝛ cito recedunt.

Alhafabach i.tribulus

Alhadurek.i.spuma q̃ generat̃ in carne mortua

Alhacatar i.sambuc⁹ vel ebulus

Alhaurib i.hypericon

Alhauri i.vua demonis

Alhasiet i.puluinar

Alhasafa i.sudario fetida

Alhabazis i.centaurea minor

Alhabazim idem quod supra

Alhabaisca i.sentrix

Alharbe est quedam auis:que in nostra lingua vocat̃ arpa:que facta est ut miluus

Alhase i.thymus

Alhalion i.sparagus

Alhabac i.basilicon

Alhami est quidem liber sic vocatus

Alhatal i.catarrus

Alhacdã.i.laris vbi iungit̃ collũ capiti posterius

Alharib quod est.i.i.dunsacaris

Alhasegi i.rubus

Alhacarasen i.vitis alba

Alhabeib i.alphesesis

Alhabebal idem quod supra

Alhaba.i.decollatio:ꝛ ideo est apostema in quo videtur homini q̃ decollet̃

Alhacdanagi.i.loca que sunt post aures

Alhabazae i.centaures

Alhatoran.i.herba que vocat̃ pes corui

Alkares i.kait frigida

Alkarapse i.apium

Alchachie.i.spuma in specie spongie

Alkas i.lactuca

Alkafor i.camphora

Alkaphor idem quod supra

Alkaschar i.papauer

Alkandindizen i.medicamẽ acutum

Alkatengi i.penis siccus

Alkali i.sal alkali
Alkar.i.infectum vel turbidum
Alkarsin i.destructio olfactus
Alkale i.alcale
Alkalabel i.semen lumbricorum
Alkabris i.sulfur
Alkabach i.terbentina
Alkadans.i.lacerationes q̄ fiunt cū vnguibus
Alkamesic i.fructus thamarisci
Alkasab.i.vasculi non carnosi.s.albi ꝛ sicci
Alkabra i.botim
Alkakil i.alchichil
Alkassum.i.cibus factus ex lenticula
Alkalkal i.qđdā gen⁹ lapidis
Alkascen i.stricture narium
Alkasimum est nomen salientis ad duas partes
Alkakalata i.granata silvestria
Alkikilita idem quod supra
Allati i.rapa
Allarum i.seminum vue
Allakaliki i.aues nocticule
Allastrico i.armoniacum
Allaietiem idem quod supra
Allabada.i.cibus quidam qui sic vocatur
Almalte i.almius
Almaride.i.rotunditas in qua continetur oculus
Almasiche i.mastix
Almathema.i.duob⁹ angulis oculi.interiori ꝛ exteriori
Almabucase.i.exercitium in q̄ ꝯtinet̄ serpens
Almasis est cibus de lacte ꝛ farina ordei
Almallus.i.cuius sapor non ꝯprehendit̄ sicut aq̄
Almalud.i.pira Alma.i.aqua
Almains i.spica celtica
Almazar.i.cibus de lacte acetoso ꝛ farina ordei
Almasus i.cassia
Almaseani i.hospitale
Almargen i.corallus
Almargeu idem quod supra
Almata.i.litharqyriū Almagra.i.magra
Almani.i.medicina similis cinnamomo
Almarac i.lac femineum
Almaru i.marubium
Almaroch i.radix alchit
Almabesem.i.iunctura q̄ ē iter brachiū ꝛ manū
Almabalep.i.cerasum siluestre:cui⁹ arbor vocat̄ vere Almargel.i.corallus
Almasire id est apostema calidum
Almamacur i.marubium
Almacharoth i.herba asse fetide
Almasa.i.cibus de lacte ꝛ farina ordei
Almasal idem quod supra
Almarmeur i.almalud silvestre
Almarasian i.hospitale
Almamur i.costbarcost
Almary.i.caro trita cum vuis acerbis
Almacidati est nomen instrumenti
Almada est quoddam genus piscis
Almadi idem quod supra
Almary.i.centrum galli:ꝛ est herba
Almasticis i.mastix
Almartar i.litharqyriū
Almabaseni.i.iunctura que est inter brachium ꝛ manum.
Almanusiariū i.hospitale
Alnazit i.sarcocolla
Alnathin.i.vlcera melancolica:ꝛ apparēt in crure ex eadem materia ex qua fiunt varices
Alphasasap i.desudatio
Alephes.i.morfea:ide alphas melācolica.i.morfea nigra
Alphas leucus i.alba morfea
Alphandargi.i.medicina ad memoriā valens
Alphaic i.caput cāne meri
Alphair i.cot
Alrakenefati i.palma agrestis
Alramad i.cinericius
Alrachachi i.habens alas
Alrasenesac i.palma agrestis
Alratam i.cacesan
Alrausaslagi i.vua
Alsabaralabam:almozeme:alebamotimi: alcanscab:ꝛ alcul:hec nomina sunt genera piscium
Alsabage est species fungi
Alsathel:ꝛ est almai.i.spica celtica trita sine luto
Alsabrachen est species dactilorum
Alsait.i.pultes multum spisse ex aqua ꝛ farina
Alsaker i.epatica
Alsatraiati ē nomē pōderis granorū.1800.
Alsabota.i.arbor que ē in persia venenosi fruct⁹ ꝛ quando plantatur in egypto.est fructus ei⁹ de his que comeduntur: ꝛ est persicum sm̄ q̄ recitat Hali.ij.de cibis.vt apparet in.l.alkanedi
Alsarica i.epilepsia
Alsagnassors i.agnus castus
Altasin i.enula
Altaton.i.apostema cōe:quod oritur ī carne glādulosa.
Altarapse i.apium
Altas i.inflatio
Altarfati.i.punctus sanguinis:qui fit in coniunctiua oculi.
Altarti.i.succus fructus vnde fit acacia
Altarraxacon id est endiuia agrestis: ꝛ est cicorea.
Altaib i.odorifera
Altasefati i.patella geniculi
Altariti id est locus dorsi vbi sunt superiores ancharum extremitates
Alta i.vulua
Altades i.rosa
Altatum i.incubus
Altarmezit i.fructus thamarisci
Altanum i.calamentum
Altanabotes idem quod supra
Altabaul id est rana in aquis degens.
Altai i.calcaneus vel talo
Altamegi i.fasiani
Altabiegi idem quod supra

Alhage est species fungi
Alhamnga .i. poxus huius ē bestiola habēs mul tos pedes acuti venenū.
Alhantik est quedam herba que nascitur in locis desertis sine folijs: et eius stipes est rubeus: et assi milatur veretro canis.
Alhbal .i. distillatio
Alhbabero .i. lentiscus
Alhakij .i. melones indi
Alhbaga .i. vtens aliba cum loquitur
Alhbalnb est quedam herba que nascitur sup aquas: et vocatur lenticula aque
Alhanarai .i. gummi hedere
Alhzachanan .i. hedera
Alhzas .i. amigdale
Alhzampfer .i. camphora
Ale sunt ossa posita i spōdilibus a dextris et a sini stris
Aleaan .i. renes
Alecafar .i. capparis
Alebregi .i. albederigi
Allebincum .i. vas distillatorū in quo fit aq̄ ro.
Alebet .i. fructus f . rbe
Alebzet idem quod supra
Aleba est nomen cuiusdam piscis
Alectoros lepos .i. gallitricum vel centrum galli: cuius semen caliginem trahit ad se
Alector .i. gallus gallinaceus
Alecbaidos .i. rose
Aleca .i. sanguisuga
Alectani .i. apoplexia
Alecemula est herba que dicitur comla
Alefangum .i. species odorifere vt piper: cinna momum et similia
Alefeneati sunt species quibus condiunt' cibaria vt piper: zinziber: et similia
Alefegeati idem quod supra
Alefangine .i. alefangum
Alefidabezi .i. mirabilis cibus in quo est caro
Alficabegi idem qd̄ sup̄
Alegen .i. nux
Alegibas est illud de quo fiunt vasa: et est alenus
Alchacatur .i. siringia
Alebaisat .i. mice panis frixe prius i oleo: deinde posite cum melle: et frixe cum eo
Aleblebil .i. gummi napelli
Alebebeb .i. tamariscus masculus
Alebaris .i. genus cibarij factum cum aceto vel sumach: vel agresta: vel succo limonum: vel succo granatorum acetosorum
Aleibe .i. antarme
Aleas .i. nasturcium babylonicum: et est nasturciū orientale
Alekes .i. operationes cocionū
Alekil .i. tripoda
Alek.fi .i. operationes tunicarū
Alekati .i. caro narium
Alehca .i. sanguisuga
Aleliko scalara .i. gummi hedere
Alema capitis .i. acumen capitis
Alemu est species argille de qua fiunt vasa
Alemafima .i. fricatura narium

Alemi .i. elemi
Alcordia .i. tucia
Aleons .i. gentiana
Aleptofilon .i. buglossa
Alepturos .i. cauda vulpina
Alereze .i. pdix masculini sex⁹
Alesanthos .i. flos salicis
Ales .i. salicis arbor
Alessius .i. psillium
Alessius idē qd̄ supra
Alescius idē qd̄ supra
Alessa .i. galla
Alesebran quid est .l.l. beraalalem
Alessit .i. harmel
Alessifide idem quod supra
Alesside idem quod supra
Alessud idem quod supra
Alesreng .i. afreng
Alesim .i. medicamen penetratiuum
Alesdu .i. psilliū
Aleseretkuaria .i. quando exit camphora permi xta cum substantia ligni per sublimationem
Alesis .i. nasturcium babylonicum: et est orientale
Alesigmati .i. spēs que sunt vt piper et similia
Alestudion .i. scordeon
Alescendon idem quod supra
Alescadrion idem quod supra
Ale rati .i. rime
Alesudabegi .i. iura in quibus sunt carnes
Alesalati .i. herpestiomenus
Aletrati .i. apoplexia
Alethedi .i. tamariscus
Aletha .i. sanguisuga
Aleust .i. costus
Alexambi .i. flos salicis
Alexandrina .i. agnus castus
Alexandrum .i. petrosellinum macedonicum: sz f lso: sed quid est .l.l. apium
Alezeid .i. camphora
Alezereascen .i. vitis alba
Albescen .i. calx viua
Albelab est spēs dactulo⁊: et sūt dacula immatura
Albeladhoz .i. anacard⁹
Albellatorū idē qd̄ .s.
Albellulaimis .i. terbentina
Albengne .i. iusquiamus
Albedezbahar est lapis qui omni resistit veneno id̄ vocat' veneno resistens: et est lapis bezaar
Albelengesik .i. ozimum cum folijs nigris
Alben .i. flores palmarum
Albeset dixit quidā q̄ est akalesti et rubei floris i. almea. quidam dicunt q̄ est arnoglossa: nā ab he multum similantur
Albezerd .i. galbanum
Albezadus idē quod supra
Albedesenanen .i. rubedo extranea filis rubedini eī⁹ i quo incipit leprā q̄ apparet sup faciē eius.
Albet .i. caseus
Albel .i. lac
Albesadaru .i. virga pastoris
Albenza .i. iusquiamus
Albeimepes .i. vua
Albes .i. spēs iusquiami
Albene .i. lac

Albeduester i.castoreum
Albedarac i.malua
Alberdia.papyrus Alberegi.i. cipressus
Albelengi i.sidra
Albegiam.i.alues:z sunt dulcia sicut confectõ de melle.
Alberadul.i.confectio anacardina
Albezabard i.veneno resistens
Albelladorum i.anacardi
Alberterechengi.i.species solatri:z latine vocatur alkekengi
Albedidi.i.fumach cum quo parantur coria
Albelladoch i.anacardi
Albebikil vel alibiful.i.semen cuiusdam arboris qua caremus
Albegele i.mons
Albetbomoda.i.basilicon cum latis folijs
Alben i.piper album
Alberisif.i.ozimum cum folijs nigris
Albesium i.calx viua non extincta
Albetarus i.galbanum
Albered.i.perforata vel ipericon
Albederigi.i.basilicon cum folijs latis
Albetarogi idem quod supra
Albetaragi idem quod supra
Albela i.dactili immaturi
Alberbutimo i.terbentina
Albelladort i.anacardi
Albedilen.i.incubus Albezari.i.diaforetica
Albem i.gummi pini
Albedarogi i.ozimum fluuiale
Albearmezael i.nux thamarisci
Alcerbutino.i.terbentina Alce.i.thymus
Alcemati.i.pus generatum in tunicis oculi
Alceloc.i.auis quedam que sic vocatur
Alcena.i.contractio Alchea.i.berbena
Alchech vel alchcel.i.locus inter duas spatulas
Alcharthararha i.pyretrum
Alchaib.i.locus vbi õiungunt furcule dorso
Alchail.i.loc⁹ vbi cõiungit collum dorso
Alchemoas i.caldaria
Alcheel.i.inter duas spatulas locus sub collo
Alchel i.cõchylij marinum
Alchema i.herba acetosa
Alcheiri.est herba triplicis coloris:que qñq; fac florem album:quandoq; violaceum:quandoq; citrinum:z vocatur cheiri
Alchates i.citrulli
Alchebeligi.i.auis quedam que sic vocatur
Alcheb i.ariel
Alcheratib i.herba hircina
Alchelialametha i.mellilotum
Aldeleb i.castanea
Aldememil i.furunculi
Aldeguanrich.i.decem libre de baldach
Aldebemest i.laurus
Alderum.i.gummi lentisci.z est mastix
Alfelengia i.basilicon
Alfegi sunt species quibus condiuntur ciberia:ut piper zinziber:z similia
Alfel.i.vitis nigra Alferisc idẽ qđ supra
Alfesiristen idẽ qđ sup̃ Alfes.i.macule albe
Alfesis.i.cimices rubee:z tenere dicũt alphesisis
Alfemicati.i.spẽs q̃ sũt ut piper silis boni odoris
Alfemati idem quod supra
Alfenzatia.i.fortes spẽsunt piper z alia
Alfese.i.cũ aliquis vult loqui:z dicit femur
Alferuzegi i.smaraldus
Alfelemgemize.i.ozimum gariofilatum
Alfesur i.radix vitis albe
Alferutem.i.smaraldus Alfel.i.cameactis
Alfed idem quod supra
Alfegiliful i.abrotanum
Alfegelengesis idem quod supra
Alfenglinar i.coagulum leporis
Alfeludegi.i.cibus factus cũ amilo z zucaro cõfectus sicut penidie
Alferud i.penidie
Alfred i.murechion
Alfegekest i.agnus castus
Alfenid i.penidie
Alfelinge mischich.i.spica celtica
Alfer i.alumen
Alfelud sũt lamine de ferro subtiles facte p malleationem
Alfecati.i.digitale quo vtuntur sutores
Alfetekest i.agnus castus
Algenare. i.milium
Algemur.i.caro õtinens radices dentium
Algera i. flos salis
Algelire ẽ emplastr̃ sic vocatũ:qđ valet ʒ õcussionem fracturam z dislocationem :z aliquando accipitur pro egritudinibus dictis.
Algelemiabin i.geleniabin
Algera i.alaca maris
Algere est confectio quedam posita in antidotario Auic.in quinto.
Algemare i.carbones
Algesar alabiat i.ben album
Algere almas i.lapis gito
Algelid i.meon indus
Algerarat.i.paruarum scorpionum post se trahentium caudam.i.rastellatorium.
Algetarat:sunt scorpiones habentes corpus gibbosum caudas acutas.z eorum venenum est ca.z est idem quod algerarat
Alge i.atramentum
Algedeguil:sũt vene quas inuenies in.l.gedeguil
Algema i.spẽs almezereon-
Alhester.i.cortex radicis capparis
Albarsidalũ.i.virga pastoris:z est herba
Albetili i.tamarisci masculi
Albemie i.alcanna
Aloerchi i.ramus
Albema i.vtice
Albelb.i.cotula marie:z est ex spẽbus cõchylij
Albecerascen i.rafanus
Alberizati.i.frumẽtũ depilatum z coctũ cũ aqua
Albereis.i.pultes que de frumento fiunt
Albebear i.femina

Alkel.i.cotula maioꝛ eſt cotula fetida

Alkebel.i.res cibi cū acetoſis cōditum: ⁊ vocant quidam cum agreſta vel ſucco limonū: vel granatorum acetoſorum: vel aceto ⁊ croco vel ſumach

Alkeaben idem quod ſupra

Alkiri eſt ſpecies floꝝum qui de nocte ſane redolent: ⁊ eſt viola de romania: que vocatur chiri

Alkeri .i.maſtix

Alkeudedi ſm̄ Sera. cap. de bernia eſt ſumach preparatorum cozy.

Alkeo.i.ipeteno vl' vitreo.vn̄ alkeo vaſa terrea .i. ipeteno vaſa terrea vel vitreo cum petano.

Alkeder .i.citrullus

Alkederi .i.cucumer longus

Alkeſd .i.citrulli

Alkekengi eſt ſpecies ſolatri: ⁊ latine vocatur ſolatrum venticarium: ⁊ ē babens fructum rubeum ad modū ceraſi in tunica inuolutum: ⁊ vocatur alkekengi.

Alkeſandarū.i.virga paſtoris: ⁊ ē berba ſic vocata

Alkedra	.i.impgnationes
Alkelm.i.ramus	Alkek idē qd́ ſupra
Alkeſtri.i.almes	Alkeilkē idē qd́ ſupra
Alkebidi.i.citrulli	Alkeketeconic idē qd́.ſ.
Alkeſmes	.i.paſſule ſine granis
Alkeld	.i.ſemen alaagep
Alkeſt.i.almes	Alkeret.i.citrullus
Alketela idē qd́ ſupra	Alkeſir.i.ſiſamum
Alkeſt idē qd́ ſupra	Alkeber.i.mediū colli
Alkeret	.i.ſemina citrulli
Alkebedi.i.napi	Alkeam.i.ben
Alkeni.i.coral'	Alkel.i. medium colli
Alkber.i.ſquinātum	Alkrea.i.cardus

Alkima quid eſt.l.l.barbaelb

Alleſos .i.peonia

Alleſiam ſunt ſpēs: ut piper: ʒinʒiber ⁊ ſimilia

Alleminati idē qd́.ſ. Alleſu vt legi' lingua

Allexiterie.i.medicinis ꝯ venenū: ut tyriaca

Alleng .i.loleng

Alleum quid eſt: lege litteram taum

Alleum ſerpentis.i.alleū ſilueſtre.l.l.tauum

Allearia	.i.rima marina
Alelab	.i.albelach
Alledana	.i.laudanum
Allector	.i.gallus gallinaceus
Allepeni	.i.inguina

Cap.ʒʒ.

Almea latine: vl' arnogloſſa maior: grece damaſimon: vel damaſſomum: vel altiſma: ara.car ſimbanum: vel ſi **Diaſ.** cap. almea. Almea ſtula paſtoꝛis. babet folia ſimilia arnogloſſe: ſed anguſta ⁊ ſuper terram ſparſa. babet ſolam vnius cubiti: ⁊ ſuper ipſū capitulum floꝛem viridem proferens: radices tenues ſ. ut ſicut bellebozus odozatas ⁊ viſcidas ⁊ pinguis naſcitur in **Doſſe. Diaſ.** Radicis eius locis. cum vino bibita .ʒ.i.⁊ melius .ʒ.ij. bibētibus lepozem marinum ⁊ toxicorum ⁊ opium medicatur

toxicis ſubuenit. dyſenterie maxime prodeſt ſola cum dauco bibita equo pondere ſingulare p̄ſidium eſt. dolorem lateris cōpeſcit. ſtericas cauſas ſoluit. ipſa berba bibita ventrem abſtinet. menſtruis imperat. puſtulas cataplaſmatibus ad bibita purgat **Gal.** vi.ſim.pbar.cap.damaſſonium ſeu altiſma. de hac berba narrat Diaſ. ꝙ eius radix ſi bibitur ſanare dyſentericos ventremq; ſtringere ⁊ tumores ſedare poteſt: nos tamen hoc non experti ſumus. Palam autem ꝙ babet quandam abſterſiuā virtutē **Auic.** li.ij.cap. de fiſtula pastoris. Virtus eſt abſterſiue: reſoluit apoſtemata fluxa: ⁊ grana in viſceribus. confert lapidi renum: ⁊ frangit ipſum de coctio eius. ⁊ radix ipſius confert vlceribus inteſtinorum.

Almealeſſis	.i.naſturtium
Almeſemur	.i.dani

Almeibinegi.i. muſtum coctum vſq; ad medietatem.

Almelea	.i.pira vel robile
Almes	.i.paſſi vuarum
Alme	idem quod ſupra
Almeaboilab	.i.ſtorax liquida
Almeſtad	.i.caro ſalita

Almeu eſt quedam ſpecies lacticiny famoſi: ⁊ ē portulaca babens lac

Almearim	ſandaraca
Almezereon	.i.mezereon
Almeluſis	.i.naſturtium
Almeneſim	.i.calamentum fluuiale
Almeneſi	idem quod ſupra
Almeiſus id eſt poꝛtulaca ſilueſtris laxatiua	
Almeſcenus	idem quod ſupra
Almechndum	.i.naſturty ſemen
Almeqbuctegi	.i.rob
Almebemur vocantur medicine compoſite	
Almethon	.i.papauer commune
Almele	.i.quodlibet ſal
Almelucb	.i.orobus
Almelina	.i.ſauina
Almeſu	.i.lapis ſmirillus
Almea aſilla	.i.ſtoꝛax liquida
Almea allenies	.i. ſtoꝛax calamita
Almen	.i.cinogloſſa maioꝛ

Almezereon eſt ſpecies lacticiny famoſi: ⁊ mox tiferum.

Almelen.i.anima abſq; corpoꝛe

Almegaben	.i.fauces

Almezen.i.locus qui eſt a centura inferius

Almebe	.i.ſal lucidum

Almezeb.i.res babens acetoſitatem cum dulcedine ut malagranata.

Almezeret	idem quod ſupra
Almenue	.i.almeos
Almelea	.i.almes
Almeſis	.i.naſturtium
Almenus	idem quod ſupra.

Almenes id eſt partes que ſunt ſup. anchas vſq; ad renes.

Almesire .i.apostema calidum
Almeibuthegi.i.rob de musco scilicet carenum
Almeireame est nomen cuiusdam piscis
Almenicte.i.herba lacticiniosa mortifera: et est fellichinum
Almecenon idem quod supra
Almea aseglia .i.storax liquida
Almeysus.i.genus cibarij: et est factus de lacte et farina ordei
Almeri est quoddam genus piscis
Almealandi.i.salindum

Cap. 29

Alsmen. grece aut partenion: aut pdinō aut sideritis aut eraclia: aut gastri agreste: aut libaciā aut poliominō: ara. ingegraria: latine paritaria. Paritaria siue vt latini aliq vitriola viridis hz virtutē et non sicca. folia eius sunt ca. et sic. i tertio gradu. virtutem habet diasoreticam. semen eius est fri. et hu. Dias. cap. Alsmen siue paritaria herba est que nascitur in tectis: aut parietibus. haste sūt illi minute et rufe. folia similia allimos aspersa: et circa ipsius hastas semen asperum habens rebus adherens. virtus est eius semini sti Gal. vi. sim. phar. ca. et ṫimē. ptica et frigida quidam enim perdiciū nominant. Alij autem pertbericum. alij autem sidiritem. sunt autem alij qui nominant hanc eracleam. inest autem semini eius virtus expurgatia leniter: et stipti Posse. paritaria in testa ca ca: fri. cum hu. lefacta sine liquore loco dolenti superponitur. vel etiā decocta in vino quod melius est: et cum sarsure in vino albo aliquantulum acido multum confert. Curat etiā sic pparata paritaria frigiditate stomachi et itestinoꝝ et dolorē coꝝ. Contra stranguriā et dysuriam paritaria in aqua salsa coquatur et oleo et cataplasmetur. Ipsa similiter cocta et comesta valet contra dolorem stomachi et intestinorum ex frigiditate et ventositate. Et crispelle ex ea facte et comeste valet ɔtra predicta. Ad eos qui sanguinē reijciunt paritaria tere: et Dias. Semē eius cata extrahe succū et bibāt plasmatib⁹ ad bibitum ignē sacꝝ extiguit. ɔdilomata spargit. ɔbustionib⁹ medicat. tumores oēs compescit. pustulas emendat. Succus eius cum cerusa mixtus ignem sacrum extingit: et herpetas si vnctus fuerit et podagricis medicatur cum ceroto cyprino aut cum axungia aprina. Succus foliorum eius in quantitate ciati vnius acceptus tussientibus antiquis opitulatur tumores fauium gargarismo: aut superunctus compescit. dolorem aurium cū oleo roseo mi Gal. Semen ei⁹ sanat vniuerxtus mitigat. sos phlegmones in pncipio et augmento vsq ad statū: et precipue combustionibus superplasmatus. Sed et succus eius igni sacro: et doloribus auriū phlegmonosis cōuenit. Succus eius foliorum tumores fauiū gargarismo compescit. Et quidam medicorum his qui longo tempore tussierunt propinauerunt eū q autem abstergat. euidentē prebet experientiā in vitreis vasis.

Alnesti.i.amili.
Alnei merosceni.i.loca in quibus sunt schole
Alnedesmon est genus draconum
Alneregil .i.nux muscata
Alnemo .i.ameos
Alneme idē quod supra
Alphes melancolica.i.morfea nigra
Alphebesis sunt species cimicum rubeorum sanguinearum debiles habentiū cutes: quos forsan destruit tactus
Alphemaus.i. ɔfectio
Alphes leucus .i.morfea alba
Alpheme.i.penidie
Alkeididi.i.sumach
Alresum.i.capitale
Alsed.i.caisir
Alseis.i.nasturcium babylonicum
Alsebran .i.esula
Alsefur .i.radix vitis albe
Alselep .i.ruta

Cap. 30.

Altea malua hispanica malua agrestis maluauiscus: ibiscus: euiscus latine: ara. eristostos: sbobozetitū: rosa samen: grece vero molochia agria. Maluauiscus folia habet rotunda sicut panis porcinus. flos eius rose similis. radix eius est muscillaginosa. ē ɔplexio eius calida cū eqlitate. Dias. cap. altea. Altea folia sunt ei rotūda similia ciclamini. florem habet rose similem. hastam duobus cubitis longam. radix ē illi muscillaginosa et intus alba. et dicitur altea eo q surgat in altum Sera. li. aggre. cap. de euiscus q glutinat maluauisco. Radix maluauisci habet virtutem stipticam. et tot⁹ herbe volo dicere radicis ramorum floꝝ et foliorum et seminum. Unde virtus eius est que desiccat: verum radix et semen sunt magis desiccatiua et plus sub Gal. sexto sim. phar. cap. euiscus. tiliatiua. Euiscus siue altea: et est malua siluestris: diasoretica est: et laxatiua non vrens abstersiua: mitigatiua: digestiua vo difficile digestibi Gal. septimo sim. phar. cap. de malua. lium Altea siue maluauiscus magi dia foretica est Auic. li. 2⁹ capit. de altea. Altea q̄s malua. ca. ē cum equalitate. vnde in ipsa est lenificatio et resolutio. et semen et radix ipsi⁹ sunt in virtute eius fortiora plurimū: et plurimum exsiccati Posse. Folia eius trita et resolutiua. cum axungia et aliquantulum calefacta et supposita: apostemata maturant: duriciem relaxant et mollificant. Iteꝫ herba cum ipsa radice decoquatur fere ad ɔsumptionem: et sic apparebit quedam viscositas que superponatur et apostemata maturat: duricies remollit et relaxat. Ex aqua etiam eius addita cera et oleo fit competens vnguentū ad predicta. Aq̄ decoctionis seminum ipsius et malue valet cōtra tussim siccam. et confert ethicis. Semina etiā eius scerata et in oleo decocta duriciē soluūt. Dias. cap. molochia. Altea siue molochia. cum adipe anseris genitali parti supposita. abortū facit. inutilis ē stomacho. ventrē mollit

Item vulnera recentia folijs eius curantur. Folia eius trita ⁊ imposita scorpionibus credunt' afferre torporem. Eadem femori alligata stimulat i venere. Eadem nigre lane obuoluta ⁊ alligata mamarum vicia compescit. Eiusdem cap. altea. Flos eius in mulsa coctus aut vino: ⁊ tunsus ⁊ impositus vulnera curat. scrofas spargit. eius dolorem mitigat. conquassationibus praestolatur. tumores spargit. tensiones neruorum relaxat. apostemata rumpit aut spargit. cicatrices vulnerum curare facit. Elixa vero ⁊ trita addita axungia porcina aut anserina: ⁊ resina ⁊ terbentina: tumores stomicos ⁊ offocationes apposita medetur. Elixatura eius hec omnia facere nouit. ⁊ secundinas excludit. Folia in aqua cocta ⁊ fomentata intestinorum dolorem tertio die sanabit. Nos ipsi experti sum⁹ quod trita cum axungia veteri ⁊ imposita podagram tertia die sanat. ⁊ multi auctores dicunt: collectiones omnes vel duricies que in corpore nascuntur decocta cum fenugreco. ⁊ lini semine polline imposita aufert. Elixa in aqua ⁊ cum axungia sine sale trita ⁊ lintheolo mundo imposita. paniculos aperit ⁊ recludit ⁊ sanat. Radix eius ⁊ semen extenuandi ⁊ siccandi possident virtute: vt alfos tollant. hui⁹ radicis elixatura cũ vino bibita ad dysenteriam in p̄senti iuuat sanguinẽ reijcientib⁹ propter quandam suam stipticam vim multum congruit. dysurije medicatur. calculos opitulatur. sciaticis ⁊ dysentericis ⁊ tremoticis: ⁊ de alto cadentibus subuenit. dolori dentium cum aceto elixa: ⁊ gargarismo adhibita opitulat'. Semẽ eius viride: ⁊ siccum cum aceto ⁊ oleo tritũ ⁊ punctum maculas tollit: ⁊ morsibus venenatis occurrit. Elixatura seminis eius dysentericis ⁊ saniem reijcientibus ⁊ in solutione ventris accepta subuenit. Contra omnia venena cũ pusca bibita opitulat'. cicatrizat ⁊ caua vulnera cũ melle trita: horum que molles carnes hñt: ⁊ sunt pueri. femine ⁊ eunuchi. Omnem etiã duriciẽ mollit ⁊ rigorem relaxat. Folia eius cum oleo cocta ⁊ cataplasmatibus adhibita: morsibus venenatis occurrũt: ⁊ combustionibus prestat effectum. ⁊ ipsa radix similiter facit trita ⁊ mixta in aqua que coagulatur mussillagine sua. Altea agrestis cum vino bibita aut cũ aqua dysentericis ⁊ cõquassatio

Sera.

nib⁹ subuenit. Altea prohibet aposte mata: ⁊ sedat dolores ⁊ maturat exituras vbi est recens. ⁊ radix quidem eius ⁊ semẽ eq: in eis est virtus abstersiua. curat morpheã. ⁊ semẽ eius frãgit lapide renum. ⁊ aqua in qua decoquit' radix eius: propter stipticitatem que est in ea vlcerib⁹ intestinorum ⁊ fluxui ventris ⁊ sputo sanguinis cõfert. ⁊ qñ coquit' sola ⁊ teritur cõfert exituris ⁊ apostematib⁹ que apparent post aurẽ ⁊ scrofulis. ⁊ cõfert apostematib⁹ ani calidis ⁊ similiter tensioni neruorum. ⁊ resoluit ⁊ maturat ⁊ aperit apostemata qñ coquit'. sicut decumus cũ melicrato aut cũ vino. ⁊ terit' cum sepo anatis ⁊ g'ncine albugin ⁊ fiunt inde nascalia ⁊ cõferũt cõstrictionibus matricis. Radix eius qñ coquitur ⁊ bibit' cum vino. confert strangurie ⁊ lapidi ⁊ superfluitatib⁹ crudis: ⁊ sciatice ⁊ vlceribus intestinorũ ⁊ tumorib⁹ ⁊ cõquassationibus neruorum. quando coquit' cum aceto: ⁊ fit cũ eo collutio oris. ⁊ sedat dolorem dentiũ. ⁊ semẽ eius recens aut siccũ qñ terimr ⁊ coquit' cum aceto ⁊ fit cum eo linitõ in sole: eradicat morpheã. ⁊ qñ miscet' cum oleo ⁊ aceto: eradicat similiter. ⁊ ponit' super locum. ⁊ confert morsibus venenosis: ⁊ cõfert vlceribus intestinorum ⁊ sputo sanguinis ⁊ fluxui vẽtris. ⁊ qñ decoctio eius bibit' cum aceto mixto cũ aqua cõfert puncturis apum. ⁊ fit emplastrũ cuius folijs ei⁹ mixto parum oleo morsibus venenatis ⁊ confert cõbustionib⁹ ignis. Et quando terit' radix eius: ⁊ miscet' cum aqua ⁊ vino ⁊ gramine: cõgelat aquã. Et idẽ auct. Mesarugie. Summũ malauisca est fri. ⁊ se dat siti

Sal.

Radix malauisci ⁊ semen malauisci viridia: intensius quidem operant' quam herba: ⁊ magis abstersiuã ostendunt virtutem vt morpheã abstergant: ⁊ semẽ diuidat lapides in renibus consistentes. Radix aũt eius ⁊ dysenterie ⁊ dyarie: necnon emissionib⁹ sanguinis est vtilis. ⁊ est habens quandam stipticã virtutem.

Auic.

Radix altee linit' cũ aceto sup morpheã ⁊ siccat' in sole. ⁊ semen eius est fortius in illo. ⁊ mollificat apostemata ⁊ prohibet ea: ⁊ resoluit sãguinea ⁊ maturat vulnera. ⁊ cõfert apostemantibus inflatis. ⁊ scrofulis ⁊ supponit' cũ gummi albotin ad duriciem matricis. ⁊ ponit' cũ caulibus super scrofulas: ⁊ sedat dolorem iuncturarum cũ adipe anseris. ⁊ confert sciatice ⁊ tremori ⁊ attritioni lacertorum ⁊ extensioni neruorũ. ⁊ quando fit emplastrũ cum ea confert apostematib⁹ que fiunt in gula: ⁊ in glandulis auriũ. ⁊ resoluit tumorem ⁊ inflamationẽ que sunt in palpebris. ⁊ semẽ eius confert tussi calide. facile efficit sputũ. ⁊ cõfert sputo sanguinis cũ virtute sue stipticitatis que est in ipso. ⁊ cõferunt folia eius apostematib⁹ mamillarum. ⁊ ponit' ĩ ẽplastris pleuresis: ⁊ peripleumonie. ⁊ gumma eius sedat siti. ⁊ decoctõ radicis ei⁹ confert qñ bibit' ardori vrine ⁊ ardori intestinorum ⁊ apostematibus ani. ⁊ similiter folia eius: ⁊ similiter solutioni male. ⁊ supponitur semẽ eius cum gũma albotin ad duriciem matricis ⁊ cohartationem eius. ⁊ similiter decoctio eius mundificat superfluitates fetarum. ⁊ decoctio radicis ei⁹ quando datur in potu cum vino: confert difficultati vrine ⁊ lapidi: ⁊ proprie semen eius. ⁊ gumma ei⁹ retinet ventrem. ⁊ quando linitur cum aceto ⁊ oleo prohibet nocumentum venenosorum vermium. et confert decoctio eius cum aceto commixto: aut cum vino puncture apum: et illud medicamẽ fit liniendo.

Altercus	.i. iusquiamus
Altearni	.i. malauiscus
Altei	.i. perdix masculini sex⁹
Altaidedi	.i. sumach quo coriarij

operantur.

Alteel .i. locus iter duas spatulas sub collo

Alternale .i. vlcera nigra melancolica: que sit ad sanandum difficilitatis impetigo.

Alteiero i.pdix masculini sexus
Alteris i.aromaticum
Althesen i.cibus fact' ex ordeo
Altbeisir i.alchefir
Alue i.palpitatio
Alzens i.contractio
Alzederach i.quedam arbor: z est cedrus.
Alzbema i.species mezereon
Alyab i.balaustia
Alyar i.vt non videat in die
Alyari i.genus piscis
Alyare idem quod supra
Alyada i.polium
Alyans i.enula
Alybra.i. apostema omne qd oritur in carne glandosa.
Alybsillide i.alkekengi
Alybsillidos idem quod supra
Alybien i.byringion
Alyblep i.mercurialis
Alycacanos i.alkekengi
Alyca quidam dicunt q est spelta :z est verum similiter quoddam genus frumenti qd spelte similatur vocatur alyca.sed quādo inuenit' alyca simpliciter de spelta intelligitur: p qua lege lr̄am bals.
Alices sunt extensiones omnium membrorum q̄ voluntarie fiunt post somnum: maxime vt quib' dam placet ex graui fumositate phlegmatis ad membra proueniente.
Alictinos i.verax z perfectus
Alicacabon i.fisallida
Alixanri i.flos salicis
Alychise i. abrotanum feniceū
Alycta est quedam confectio que mustuz recipit inde dicitur alypta vel alycta muscata vel alipta
Alidices i.grana solis
Alidicium i.crocus romanus
Alidrion i.affodillus
Alidice i.git
Alembut i.xilocaracta
Alientum i.tapsia
Aliedaar i.spes qdā volubilis
Alieguanfet i.electuarium
Aliefos i.peonia
Alienfos idem quod supra
Alemen est nomen cuiusdam fluminis
Aliefenon i.spes secunda aconiti
Alisen.i.pannus quo opilantur vasa:vt nō possit inde exire quod in eis continetur
Alise idem quod supra
Al'gios. i.agnus castus
Aliga plaustris i.papauer palustre
Alibisal i.semen cuiusdaz arboris qua caremus.
Alibaralnon i.pulegium ceruinum
Alilimen i.acualibus vel acupe

cualis z clipealis:et est quedam cartillaga que p uenit ad compositionem epiglotti

Aliler i.myrabolani

Cap.xi.

Alielmelike

arabice:vel alcheli alamech:vel alchilelmelich:grece melilotum:latine vero corona regia sic dicitur: q vagine seminū ei' formate sūt ad modū semicirculi:q cū suis seminib' ponunt' in medicinis.herba ipa habet folia rotūda viridia:z rami eius sunt subtiles multum:z folia eius rara:z semina eius hn̄t vaginas subtiles rotūdas sicut virge puerorum paruulorum in quib' continentur.Et sunt illa semina pauca glauci coloris:rotūda minora granis sinapis.Et quod de ipsa administrat' sunt ille vagine cū eo quod est in eis ex seminib' vel granis.flos eius est citrin' boni odoris.est calida z sicca in primo gradu.Uirtutem habet cōfortādi ex sua aromaticitate.z est diureticū ex subtilitate substantie hec habent a Sera. **Dias.** cap. de meliloto. Melilotum diaforeticū est.z modicū digestorum est cū nimietate ca-lo:is. cap.alchelialamech. **Gal.** septimo sim.phar.cap. de meliloto. Melilotū mixte est virtutis.habet enī quid stipticum: z diaforat virigitqz plus enim in eo est calide substantie q̄s frigide.
Auic. z' li.cap. de meliloto. Melilotuz est flos plante coloris palee:in quo est figura lunaris cū raritate sua:quādam hn̄s duriciem.Et ex eo quide aliud est album:z aliud est citrinū.z ex eo melius est:quod est durius.z cuius color ad albedine parumper declinat:z sapor ei' amarior sentit':z cu' odor est manifestior.Et idē auct.Dias.melius ex eo est:in quo est croceus color:z est acutioris odoris:quāuis eius odor in principio spēi ipsius sit paruus z debilis:z fit in colore eius color fenugreci.est ca.in pmo:sic. in eodē. Et ad vltimū est cōpositum.z est ipsius caliditas dominatior frigiditate ei'.Et idē auc. Dias. ē eq̄le in ca. z frigiditate.z est in eo stipticitas pauca cum resolutione:z pter illud digerit.Et idē auc. Dias.ē liquefactiuū superfluitatū.Et alij dixerūt q succus ei' cū careno remouet dolores.z est resolutiuum sublimatiuuz z confortatiuū mēbrorū.
Posse. vinū decoctionis eius confortat z ventositatem inclusam expellit opilationē renū z vesice aperit.semen eius in brodio positū:ipm facit boni saporis z boni odoris. Itē si manus alicu' vngantur succo meliloti audacter z sine lesione poterit portare ferrum candens intra manus.Et potissimū est melilotū ad emoroidas cancrum z fistulā.Sciendum q eius operatio est contraria operationi camomille: qa suffumigatio ei' facit ad īpregnationē z retentionem fetus.sed suffumigatio camomille operatur cōtrariū:z phibet īpregnationē:z facit abortum.
Sera. auct.Dias.Melilotum est stipticum z mollificatiuū apostematum calidiorum:z maxime apostematum oculorum :z ani z testiculorum.z quādo coquitur cuz rob:z fit cū eo emplastrum: z forsan miscet' cum vitello ouis

aut farina fenugreci: aut seminis lini: aut pulueris molendini: aut cum papauere solum cum aqua. conuenit vlceribus que nominantur fauі. ⁊ quãdo miscet̃ cum bolis qui asportantur de terra que dicitur botam: aut miscet̃ cũ eo galle ⁊ dissoluũt cũ vino. ⁊ cũ liniũtur cũ eo vlcera humida q̃ fiũt in capite curat ea. Et ponit̃ coctũ ⁊ crudũ in vino cũ aliquo illorum: q̃ diximus sup stomachum ⁊ sedat dolorem eius. Et quando exprimit̃ ab eo succus coctus ⁊ miscet̃ cum ro: ⁊ stillat̃ in aurez alcuius: sedat dolorem eius. ⁊ quãdoq₃ fundit̃ sup caput cum aceto ⁊ oleo ro. ⁊ sedat dolorẽ capitis

Dias. Meliloti decoctũ cũ vino dulci vel lini semine: aut cum ouoꝝ assatoꝝ vitellis cõmixtum cathaplasmatibus facit tumentibus oculis atq₃ matrici ⁊ testib⁹. mitigat etiam auricule dolorem distillatũ aut perfusũ cũ vino dulci. spargit similiter omnes tumores mixtũ medio oui assi: ⁊ polline fenugreci: aut seminis lini: aut trittici: aut careni. oia predicta ad sanitatẽ perducit. dolorem stomachi cũ vino adhibitum mitigat. succus ipsius dolorem aurium tollit dulcore addito. dolorem capitis mixtum oleo ro. ⁊ aceto ⁊ fomento adhibitũ compescit. nascitur in campania similis fenugreco crocinum habens colorem nascit̃ in calcedonia: sed vilis est oibus acticum.

Auic. Melilotum confert apostematib⁹ calidis ⁊ duris: ⁊ proprie cum careno ⁊ etiam pmixtum cum vitello oui ⁊ farina fenugreci. semine lini. aut papaueris secundum locũ. ⁊ cõfert vlceribus humidis: ⁊ proprie linitum cũ aq̃ ⁊ cum aliquo desiccatiuorum apposito cũ eo qd̃ fit sicut galle ⁊ lutum lene ⁊ lentes. Et cõfert apostematibus aurium ⁊ doloribus ancharum superposito emplastro ex eo cum careno: ⁊ reliquis q̃ dicta sunt. et distillatione facta in eis ex succo et eius iuuamentum in doloribus est veloci⁹. ex ipso quoq₃ fiunt embroce ⁊ sedant sodã. ⁊ confert apostematibus oculi facto emplastro ex eo cum careno ⁊ cum eis que dicta sunt: vel decocta cũ vino ⁊ confert apostematibus ani: ⁊ testiculorum facto emplastro cum eis que dicta sunt. loco eius ponitur quantum est põdus ipsius de camomilla: aut eius medium de folijs fici.

Aluma i. vnguentum
Alumgath. i. radix granati silnestris
Alumiaari i. argentum
Alumizum i. aqua de rasora
Alunon i. acer arbor
Alunafac. i. apostema in palpebra cum pruritu qd̃ firsen oculi nominatur.
Alunzifar. i. vt fiat foramen vt foramen vace
Alunarat i. litbargyrum
Alunmati i. turbatio in aere
Aluoeb idem quod supra
Aluobene i. caseus
Aluppiados mezereon herba catholica laureola idem: cuius semen cocognidium dicitur s₃ q̃sdaꝫ sed falso. sed quid est cocognidium. lege litteram cocognidium.

Alipta est quedam confectio: que quia muscum recipit: dicit̃ alipta muscata.
Aliptidemente i. rape
Alipxeni i. inguina
Alipodus i. camelea
Alipus i. alipta
Alippa idem quod supra
Aliqua i. alica
Aliscus est instrumentum medicorum: ⁊ est illud quo iniciuntur liquores in aurem.
Alison tantum distat a rubea tinctorum quantũ ramis ⁊ folijs minoribus nomen accepit: quod a cane morsis rabiem sentire non patitur. ab Auic. dicitur algualsen: ⁊ quid sit. lege litteram algualscen.
Alsina i. fistula pastoris
Alisticos i. clystere
Alistimbre est cum quis bene digerit
Alismen: aut perdition: aut perthemon. aut sideritis: aut eraclea: aut conuesten agreste: aut libanotide: aut polominon. i. paritaria s₃ Dias. Ubi notandum q̃ Dias. cõsueuit adducere omnia nomina quibus nominantur alique plante apud diuersos: quamuis non sint eiusdem nature vt facilius cognoscantur vbiq₃: pro qua lege litterã alsinẽ
Alistista i. hydropisis
Alistirgar i. astirgar
Alisticat i. cot
Alissodilidos i. alkekengi
Alismi i. auricula muris
Alisonitus i. sal costus de monte
Alistos i. milium solis
Alistica i. hydropisis
Alistis i. spẽs trifolij
Alissum i. alison
Alitunsat i. dilatatio pupille
Alitmo i. veritas
Alitbo i. oportunus
Alithimum quid est lege lr̃am lohabium
Aliuscha i. hydropisis
Alitbeas i. cibus congelatus
Alima hoc fit de zucaro sicut sisamum de melle
Albiad i. album
Albiridum abugilisse. i. secunda spẽs anchuse
Albit i. oua
Albida i. perna
Albisbesach i. macis
Albin i. marubium
Alcionium s̃m Alexandrum idem est quod arte: quod idem est qd̃ caro marina. sed s̃m Dias. est spuma maris: ⁊ quid est: lege litteram zebus albach.
Alaomion i. siricon
Alama i. gummi cedri
Alcibiadon i. lacca
Alcola. i. parua pustula in ore: ⁊ vocat̃ alcola
Alcas i. spelta
Alcionetus i. vespertilio auis
Aladi i. ceterac
Alchichus i. cibus congelatus

Alchuran quid est: lege litteram biocan
Alchisab i.canna
Alchinda vel alchanna.i.puluis vnde tinguntur vngule: et quid est lege litteram alcanna.
Alchisac.i.mice panis prius frixe in oleo: deinde posite in melle et frixe cum eo.
Alchur i.furnus
Alchichy i.argille subterranee
Alchirastarum i.carbones
Alcilolata i.granata filuestria
Alchimar i.pix liquida
Alchilac est pondus pōderans grana tria ordei
Alchisira i.dragantum
Alchimera i.asma
Alchinbar i.gummi tapsie
Alchit i.asa fetida
Alchirinabe id est vlcera nigra melancolica que sunt ad sanandum difficillima. et est empetigo
Aldic i.febris ethica
Aldibic i.gluten
Alficam.i.granum viride: quod inuenitur apud murtam.l.i.granum viride
Alfita.i.fanic: et si dicas fanick non peccas. Et est fm Hal .i li.dinamidiarū: qd sit sic: ordeum cū ceperit habere quasi lac mitte in furno: et cum desiccatum fuerit a paleis munda et fac farinam. Et quidam loco eius ponunt farinam ordei.
Alfirsadu i.arbor celsi
Alfursedy.i.spēs more que est dulcis
Alfi i.morphea vł alboras
Alfius i.psillum
Alfia i.merulus auis
Algidon.i.cardiaca vel dolor cordis
Algifedi i.panniculus
Algia.i.dolor cordis vel stomachi.
Algingiati i.cassia lignea
Algir i.calx
Algibar est species argille de qua fiunt vasa
Algithira i.dragantum
Algistros i.propoleos
Albuzema i.lauanda
Albiati i.genus lacticiniorum
Albigati idem quod supra
Albimia i.alcanna
Albilmera.i.accnalibus: vel acupectalis vel clipealis id est cartilago: que peruenit ad compositō em epiglotti.
Alkilkil i.granatū silvestre
Alkimia.i.alacris vel alacrem faciens: quoniam de futura spe leticiam infert
Alkiomon i.spuma maris
Alkistus i.papauer
Alkidan.i.pix liquida: p qua.l.l.bictan
Alkismum est nomen cuiusdam serpentis
Alkidach.i.in quo inuoluunt capilli vel manus vel aliquod membrum.
Alkimistarum i.carbones
Alkilare i.femina vue
Alkibat i.terbentina
Alkilibet idem quod supra
Alkindi i.vitrum
Alkir i.hernia
Alkisin est superior pars narium.s. vbi est destructio olfactus.
Alkil i.kilkil
Alkilat est pondus trium granorum ordei
Alkien.i.belua: et est animal quoddam
Alkit i.carbones
Alkikil i.myrabolani citrini
Alkili i.kinbil
Alkimamater i.marubium
Alkisme i.passe sine nucleis
Alkitimi i.altea
Alkit i.radix altee
Alkiba.i.ius colatum de aceto: et dicitur qꝫ est cibus factus de aceto et croco
Alkibrit i.sulfur
Alliamum est quedam species calamenti
Aliada i.polium
Allium quid est.l.l.taum
Allium agreste quid est.l.l.vt supra
Allium serpentis quid est.l.l.vt supra
Allium porrinum quid est.l.l.vt supra: et litteram turach
Aliatum i.bedera
Aliotica i.retentiua
Alli i.acetum
Almisfiche i.mastix
Almischasif zᵃ species ethice in q̄ apparet forma que est in decrepitis.
Almirogarus dicitur a garo quod est liquor: et almiron quod est salsum: inde liquor salsus.
Almiremie i.res salse
Almiron i.salsus
Almismar id est nodus rotūdus similis capillo
Almismor i.claui
Almina i.folia myrti
Almise i.muscus
Almitasa.i.eminentia vlceris vel oculi
Almisar i.dilatatio pupille
Almissafaca id est oblongum multum vt cancꝫ planum.
Almimiram i.celidonia
Almimiran idem quod supra
Almizadir i.sal armoniacum
Almilis i.grana folis
Almiseti id est vinum coctum vsqꝫ ad tertiā ptē
Alphita i.alfita
Alsine i.auricula muris
Alsiracost i.manna
Alsigibar est species argille: de qua fiunt vasa
Alficelios i.fiselios
Altit est medicina inda similis hermodactilo
Altimategi sunt quedam vene
Altica montina i.lasar
Altich dulcis id est asa dulcis: est enim asa fetida et est dulcis.
Altib idem quod supra
Altisma i.almea
Altinegi i.perdix

Alhibic	i.squinantum
Altili	i.fructus tamarisci

Alnonium.i.spuma maris: sed falso. quoniaz debet dicere alnonium: vt supra in lra altionum.

Alnmat	i.antimonium

Almndo badaster.i.leuisticum

Alnna.i.de zucaro: sicut sisamum de melle

Alnsidabegit	i.genus cibarij
Alzinglan	i.cassia lignea
Alzil	i.calx

Alzima est flos eris vel es vstum

Alzam	i.indicus
Alzengiati	i.cassia lignea

Cap.32.

Aloa vel agalaym.i.arbor suauissimi odoris. vn̄ gre. sic noīatur: ara vero hoad. latine lignuz aloes vel xiloaloes. Aloa dicit̄ eo q̄ lignum tale altaribus adolet̄. reperit̄ autez in magno flumine superioris babylonie: cui coniungit̄ fluui⁹ paradisi. Unde quidam dicunt q̄ impulsione fluuij ab arboribus terrestris paradisi conducitur. nullus in̄ bnus arboris fertur vidisse originem. Alij dicūt q̄ in acuminibus montiū suprascriptoꝝ locorum circa predicta loca existentiū oriatur hoc lignū: ꝛ impulsu venti aut temporis vetustate cadit in fluuium. est ca. ꝛ sic. in secūdo gradu. Sed sciēdū q̄ sunt aliqui deceptores qui accipiūt radices camelee in montibus amalfie. ꝛ quoniam videntur assimulari vtcūq̄ in colore: pondere: ꝛ sapore cū ligno aloe: sophisticat ipsas ponēdo in vino ebullitionis pulueris ligni aloes p̄ aliquos dies: quod deo ꝛ hominib⁹ abominabile est: quonia camelea multum laxatiua est. lignū aloes vero ē stipticum. Et camelea de se nullum habet odorem. sed lignū aloes est suauissimi odoris. Cassi⁹ felix cap. de ligno aloes. Lignū aloes trib⁹ modis ē. Uno modo fit in quada regione: ꝛ dicit̄ caume. Et aliud qd̄ fit in insula indie maioris: ꝛ vocat̄ camar. Tertium orit̄ in quadam regione indie: ꝛ dicit̄ phales. Lignum tn̄ aloes videt̄ ca. ꝛ sic. in secundo gradu. Eligendū autem est lignū aloes: quod non est coctū in aqua. nā arabes faciunt ipm̄ bulire in aqua: ꝛ illa aqua vtūtur ad multa cōmoda tale ergo lignum amisit spiritū: ꝛ paucā aut nullā habet operationem. Sera. li.aggre. cap. de ligno aloes auct. Dias. Lignum aloes est lignum qd̄ fert̄ ab india ꝛ terris arabom. ꝛ habet cortice velut corium: cuius odor est bon⁹ ꝛ in cuius sapore est amaritudo ꝛ stipticitas: ꝛ masticatū vt bonū inferat odorem oris. Et ī arabia nō nascit̄ ex plantis eius aliquid. verū lignum quod ibi nascit̄, ꝑpinquat aliq̄bus speciebus ei⁹. Et quāuis plures eius species sint in india: vna tamē ex speciebus eius habet cōītatem cū eis in hoc noīe adeo q̄ non dignoscat̄ p̄ hoc nomē: sicut si nominēs myrabolanos nigrus indos. ꝛ reperitur ex ligno aloes etiā in insula que dicitur furinda in india. ꝛ meli⁹ ex eo est nigrum trahens ad varium colorē hn̄s multā aquositatē: durū. graue ꝛ grossū in quo nulla est albedo: ꝛ quod remanet multuz super ignē: ꝛ post ipm̄ est induli: ꝛ est ipm̄ noīatū a terra indie: q̄ dicit minidel: ꝛ post ipm̄ est sassi: ꝛ est de bonis spēbus ligni aloes: ꝛ submergit̄ in aqua propter sui grauitatem ꝛ humiditatē. Et ex isto eodē meli⁹ est grossum: in q̄ est aqueitas multa. Et post ē abione: ꝛ ē minoris bonitatis q̄ sassi sed cum hoc meli⁹ ex ligno aloes est indū: ꝛ p⁹ ipsum est sufere. ꝛ signū in hoc est q̄ in ipso e aliquantulū luti: quia sepelitur in terris syri: ꝛ post sufere est tuti. ꝛ sunt eius due spēs: quaꝝ vna dicitur cachile: ꝛ est melior altera. ꝛ alia est suferi: ꝛ ē minoris bonitatis. ꝛ post ipm̄ est seni: ꝛ in eo est superfluitas humida: ꝛ ipm̄ est minus bonum q̄ sufere. ꝛ post est albe qd̄ defert̄ ex terris sufere: ꝛ e similis speciebus ligni aloes: preter illud de syri. ꝛ post ipsum est alcholeb et est in maiorib⁹ frustis q̄ aliquid aliud ex ligno aloe. naz ex ipo fiunt postines ꝛ tabule. ꝛ dicunt q̄ lignum aloes inciditur ex arbore sua: ꝛ sepelit̄ per annum vnum. corroditur ergo a terra: qd̄ non est lignum aloes purum q: de puro non minuit terra aliquid. Et dicunt q̄ ramuli ex arboribus ligni aloes indi franguntur in terris illis ꝛ cadūt in fluminibus: ꝛ currūt cum eis ꝛ deferūt̄ p̄ regiones. Et dicunt q̄ alkirina ē fructus eius arboris: ꝛ figura eius est sicut piper minutum: nisi quia est coloris rubei: ꝛ noīatur piperella. Et melius ex indo est nigroz trahens ad varium colorē. hn̄s multam aquositatem: graue durum ꝛ grossuz. in quo nulla est albedo: ꝛ qd̄ remanet multū sup̄ ignez: ꝛ submergit̄ in aqua propter sui bonitatem ꝛ grauitatē. Et ex isto eodem melius est grossum: in quo est aqueitas multa. Et cognoscat̄ indum: q: in ipo est aliquantulum luti ꝛ hoc ideo: quia sepeliunt ipsum in terris suis. Et idē auct. Atabari est ca. ꝛ sic. ꝛ stipticum. Et idē auct. Rasis est ca. ꝛ sic. Et idem auct. Ysaac abenarā: est ca. ꝛ sic. in secundo gradu. Auic. li.ij. capitu. xiloaloes. Xiloaloes est ca. et sic. in secundo gradu: ꝛ est subtile apertiuum opilationum: frangit̄ q̄ ventositatē. Posse. Lignum aloes valet contra debilitatē cordis: stomachi: epatis: ꝛ cerebri: contra cardiacam: cōtra retentionē menstruoꝝ ꝛ contra omnes passiones ꝛ debilitates cordis potissime ex frigiditate. vinū decoctionis eius digestionem confortat: ꝛ stomachū infrigidatum calefacit. ꝛ si abominabile fuerit: ponat̄ parum ligni aloes integri in vino p̄ noctem: mane vinū exhibeat̄: suffumigium ex eo factū ꝛ receptum inferius a muliere per emborum ꝑuocat menstrua ꝛ suffocationes matricis medetur. similit̄ trifera magna sumpta cū decoctione ligni aloes menstrua ꝑuocat. fumus eius per nares receptus: cerebꝝ confortat similit̄ si accipit̄ pulnis ligni aloes ꝛ gariofiloꝝ ꝛ ossis de corde cerui. ꝛ cōficiant̄ cū oleo: ꝛ iungat̄ caput galli in die illa ꝛ nocte nō cessabit cantare. Cassius felix: lignum aloes confortat stomachum ꝛ omnia mēbra interiora. superfluitaz corporis humiditatem expellit: maxime de stomacho

ventositatem dissoluit. opilationē aperit. ventrē constipat. fluxū vrine repugnat. **Sera.** lignū aloes est cōpetens multum habentibus egritudines in epate ⁊ ad dysenteriā. ⁊ sedat dolorē lateris. ⁊ est ex fumigijs bonis. ⁊ dat' ex eo aureus .i. ⁊ remouet putredinē a stomacho ⁊ fortificat ipsum. ⁊ qñ bibit' cum aqua. cōfert dolori lateris: ⁊ epatis: ⁊ vlceribus intestinoꝝ: ⁊ tortionibus ventris. Et idem auct. Alabari. Lignum aloes stringit ventrē ⁊ corroborat viscera ppt' virtutem stipticam que est in eo cuꝫ aromaticitate: ⁊ eycit superfluitatē humiditatū corruptaꝝ a corpe Et idē auct. Ras. Lignū aloes est bonum stomacho humido. Et idem auct. Ysaac aben aram: Lignuꝫ aloes est bonū cerebro. ⁊ fortificat viscera. ⁊ expellit supfluitates humidas. ⁊ facit descendere phlegma a cerebro qñ sit sul' fumigatō cū eo ⁊ maxime illud phlegma qd' generat' ex vaporib' ascēdentibus a stomacho. ⁊ expellit vētositates. ⁊ aperit opilationē: ⁊ stringit ventrē: ⁊ prohibet fluxuꝫ vrine qui sit a frigore ⁊ debilitate vesice. ⁊ habet boni odorē: ⁊ aromatizat os. Et qñ bibit' ex eo ʒ.i.ß. expellit humiditatē corruptā que est ī stomacho ⁊ corroborat stomachuꝫ. ⁊ ꝯfert habenti egritudinē in epate suo ⁊ ad dysenteriam. ⁊ sedat dolorem mē' **Auic.** Lignū aloes remouet supbroꝝm. fluitates humiditatis. ⁊ confortat viscera. ⁊ prohibet iram. ⁊ masticatio eius facit oris odorē bonū. ⁊ confortat neruos. ⁊ acquirit eis vnctuositatem subtilem. ⁊ confert cerebro valde. ⁊ confortat cor ⁊ letificat ipsum. Et si bibatur de eo. ʒ.i.ß. remouet humiditatē putrefactiuā stomachi statī: ⁊ confortat ipsuꝫ. ⁊ confortat epar ⁊ in ipso est virtus constringens naturā. ⁊ cōfert dysenterie melancolice. Et ideꝫ in de viribus cordis dicit ꝙ confortat cor.

Aloarar	.i. iuniperus
Aloban	est genus piscis
Alob	.i. gentiana
Alerocta est mutatio coloris oculi	
Alocaceralcasfior	.i. pumex
Alocolobri	.i. ciconia
Alodoch	idem quod supra
Alocuen id est herba cotule fetide	

Cap. 33.

ALoe grece⁊ latine: ara. vero fabet: vel cantacarmar. Aloe fit ex succo herbe que aloen dicit': que herba nō solū in india: persia: ⁊ grecia repit': veꝫ etiā in apulia. Aloes tria sunt genera: epaticū: succotrinū: ⁊ caballinū. Modus aūt factionis ei' diuersimode credit'. quidam dicunt: ꝙ herba ipsa terit' ⁊ succus extrahit' ⁊ ad ignē ponit' quousqꝫ buliat ⁊ postea soli exponit' ⁊ exsiccat'. Illud enī quod supius colligit' prius appellat' succotrinum quod in medio minus puꝝ est: epaticum dicitur quod ī fundo feculentū: vocat' caballinū. Aliqui afferunt aloes diuersas maneries fieri ex herbis diuersis nō genere sed bonitate: ex quib' iste tres maneries fiūt aloes. alij dixerūt ꝙ aloes trib' modis est. vnū rubeū de quadā insula indie que dicit' scotra. aliud est nigꝝ qd' est de psia. aliud citrinuꝫ ⁊ fit in aribia: quibus omnib' laudabili' ē scotrense precipue si fuerit plucidū: ⁊ rubeū quasi color epatis citoqꝫ frangibile ⁊ odoriferꝫ ⁊ amarissimū sed prima opinio melior. Discernit' aūt quod est optimū succotrinū ex citrino colore seu ruffo: ⁊ pcipue cū frangit' eius puluis apparet quasi puluis croci: ⁊ quod leuit' frangit' nec sit fetiduꝫ nec valde amaꝝ. Epaticū āt colori epatis similatur. s. qd' ē subnigꝝ ⁊ hincinde hꝫ foramina: vt ora venarū ⁊ obtusam habet substantiā ⁊ nō clarā. Caballinū aūt est nigꝝ ⁊ obscurā ⁊ feculentā hꝫ substātiam amarissimā ⁊ horribile protendit odorē: qꝛ valde fetidū est. Sed attende ꝙ illud qd' de natura sua est aromaticū: quāto est aromaticius tanto meli' Et qd' est fetidū: quāto fetidius tanto melius. excepto aloe. Similiter omne quod debet habere aliquē saporē quāto in suo sapore est intensius tāto melius excepto aloe. nā cū sit de natura reꝝ amaritudinem habentiū quāto minus amarum tanto laudabilius. Et est sciendū ꝙ qñ aloe simpliciter ponit' p succotrino intelligit'. lꝫ fm Alexandrum intelligat' pepatico. **Sera.** li. aggre. capi. fabet aucto. Dias. Aloe fit ex planta q̄ habet folia similia folijs squille: in quib' est humiditas viscosa multa tenax adherens manui: ⁊ sūt latiora folijs squille parū ⁊ quasi rotunda ⁊ indurant' ⁊ inclināt' ad posteriora: ⁊ sunt in eis spine q̄ egrediūt' ab eis breues ⁊ rare. ⁊ hꝫ stipite simile stipiti affodilloꝝ. et tota herba hꝫ odorem granē et saporē amaꝝ multū. ⁊ radix eius est vna similis cannicule lignee. Nascit' multuꝫ in india ⁊ in terris arabū: et in terris dictis atunis: ⁊ in maritimis et ripis et insulis que dicūtur ancoras. et nō soluꝫ eius gūmi est iuuamenti magni: sed etiā flos eius nā qñ terunt' et ponunt' sup vulnera faciunt ipsa adherere. Et aloes sunt due spēs: quaꝝ vna ē arenosa: et est fex. et alia est epatica. Illud anteꝫ aloe qd' melius est illud quod est glutinosum nō habens in se lapides splēdidū ad rubedinē declinās cito frāgibile et fortiter amaꝝ: et qñ sup ipsum anhelatur cito humectat': habens odorē bonū et velut aromaticū. sed illud qd' est nigꝝ duꝝ ad frangendū est adulteratū cū gūmi sed ipsuꝫ discernit' p saporē amaritudinis et p odorē fortē: et ꝙ non frangit' digitis neqꝫ separat' in partes minutas: ⁊ ꝙ manibus retentū nō coheret. et quidā sunt qui admiscent ei acaciā. Et idē auct. Ras. Radix huiusmodi plante vulnerat' et egridiuntur inde lachrimus qui colligit': et folia eius cōterunt' cum tota planta: et exprimit succus qui desiccat' et reponit' Et idē auct. Gal. Sapor eius est amarus amaritudine forti cum stipticitate. et virtus eius est que calefacit in pncipio secūdi gradus: et siccat in tercio et incarnat et abstergit abstersione forti. Et idem auct. Ras. Aloe ablutum est plus laxatiuum ꝙꝫ non ablutum. In ablutione enim amittitur de laxatiua virtute sua: et elongat ipsuꝫ ablutio adeo a virtute medicinarum quousqꝫ non calefaciat.

Gal. vi. sim. phar. cap. de aloe. Aloe hec quidē herba nō nimiū orit apud nos. q̄ autē in magna syria nascit aquosior & debilior virtute est: vsq adeo in tāta siccitate nata est vt cōsolidet vulnera. In calidioribus vero regionibus quarū est p̄funda syria & arabia multo melior est optima aūt ea que in india: cui⁹ hic liquor ē. Dic quidē affert hoc pharmacū qd̄ aloe appellat: vtilitatem multis p̄bens: ex eo q sine mediocritate siccat. Est aūt nō simplicis nature: sed sicut gust⁹ testat stipticat simul & amaricat: stipticat quidē mediocriter. Est aūt vehemēter amarū. Soluitur etiā ventrē ex phamacis eius q̄ vocant effocalia vnde palā ex dictis siquidē meminim⁹ demōstrationū in quarto sermone: q tertie quidē abstantie est siccantiū pharmacorū: calefaciētiū vero vel p̄me intense vel secunde remisse. Mixtioni aūt sine huiusmodi virtuti attestantur & particulares operationes. Est enim customacū pharmacū: sicut & aliquid aliud & vlceribus solidatiuum.

Jo. mes. cap. de aloe. Aloe est de sublimioribus medicine & melioribus: hñs p̄rogatiuam sup alias medicinas. Na quoq intentio vniuscuiusq solutiui sit sm plurimū debilitare virtutes & mēbra que sunt minere virtuti. hec tamē intentio cadit ab aloe. q: non solum nō nocet. imo inuenit ad cōfortationē membroꝝ debilium addere. Et tamē ad vnū nocuū quia aperit orificia venarum apertione sanguinē manare faciente. & ipsum est aliarum medicinaꝝ solutiuarū rectificator bonus: & proprie cū eis mixtū. Tria sunt in eo in quibus cadit correctio: quoniā est de tarde solutionem facientibus: quare oportet q sumens ipm cibari deferat. Et secundū est. q: sua operatō nō multū extendit in corpore: & vix pertransiens est epar. nisi in quātitate exuberet. Et tertium est q venaꝝ aperit orificia apritione sanguinē manare faciente. Et nos obuiamus his tripliciter rectificādo ipm. vnde acquirim⁹ ei citam & facile operationē cū spēbus alephangie subtilib⁹ & acumē habentib⁹: sicut cū macere: nuce muscata: cinnamomo. spica: calamo aromatico: cubebis. squinanto asaro: mastice & gariofilis. de quib⁹ sint ptes equales & croci p̄s. 5. que bulliāt in sextuplo earū aque vsq ad tertiā ei⁹ cū facilitate & accipe p qualibet libra illius aque aloes. ʒ. vi. & p̄mitte siccari in vmbra pano: p̄fice exsiccationē eius in sole. Acquirimus aūt ei vt extendat ad ptes remotas cū reb⁹ que addūt in vigore eius: sicut colloquintida turbit & similia. Remouem⁹ aūt ab eo nocumentum qd̄ ipamit in venis rectificando ipm cū admixtōne bdellij dragant mastic: & similiū. & aliqñ sunt in eo ptes immunde: quare est conturbas facies dolorem ventris: & nocens stomacho & epati. Et soluēdo laborē ipamit in stomacho & visceribus: et aliqñ facit solutione cum sanguine: et maxie nocuū est emoroidibus et ano. Et nos rectificamus huiusmodi lauādo lauatione: qua partiū immundarū fiat absterso: et īfundendo in aquis spērū sa predictarū: et adiungendo ei qd̄ cito lubricare faciat. et nihil est tam magnificū ex rectificantibus sicut bdelliū & dragantū. & si sup ipm biber aqua ordei cū oleo ... aqua decoctionis passularū. cū aqua tepida & mel transmittit audaciā eius a corpore. Eligendū est aūt aloe: qd̄ laudat ī q̄nq p̄prietatibus: colore: odore: sapore: pondere: & substātia. In colore vt sit coloris citrini declinās ad rubedine in quo sit claritas. & sit in eo lenitas. & si sit in colore sicut est color epatis. declinauit ei⁹ bonitas ab illo q est clarus. Et oꝫ vt sit odoris boni p̄p̄ay non extranei acq̄siti p adulteriuꝫ. & sapor eius sit in p̄mo gustu dulcis declinās ad amaritudinē. & sit pōdere leuis: & quāto leuior tanto melior. & sit in substātia sua abilis ad frangendū. Sophistice enī lauant eū lauatione: qua ptes eius immūde & grosse separent: deinde lauat in aqua maris & pauci croci lauationibus plurib⁹ acgrentes ei p hoc luciditatem & colorē citrinū & odorē bonū: & ꝑ odor decoccultat fallaciā. Est enī ca. complexionis in secū do: sic. in tertio.

Posse. purgat colerā & phlegma. visū clarificat. opilatione splenis & epatis aperit. menstrua puocat. supfluitates circa pudenda si sint ex frigida cā extergit. & scabiē curat. corpus discoloratū coloratū reddit. cōtra scabiē & putredinē pudendoꝝ & pruritum digitoꝝ qui sit ex serionibus aloe cū aceto confectum: & sic inunctū valet. Contra artetica dēt cū succo bardane. cōtra alopiciā & casuꝫ capilloꝝ in fortissimo bulliat aceto radix oliue vetuste: & postea colet & in colatura ponant due ptes farine lupinoꝝ amaroꝝ & tres aloes: q̄ simul conficiat: et addat puluis stafisagrie & inunguat caput per discriminalia. Aloes puluis optime distēperat⁹ cū vino albo & aqua ro. multū valet ad pruriti oculoꝝ. Suppositoriū factuꝫ ex trifera magna cū puluere aloes & mastice prouocat menstrua. puluis ei⁹ cū melle datus lubricos interficit. & cū succo p̄sicarie aurib⁹ instillatus vermes necat.

Dias. cap. de aloe. Uirtus est ei stiptica & mediocriter cali. & sic nimis ventrē mollit. purgat putredine. cholera & phlegma deducit. stomachis & epaticis maxime adiutorio. c. & sanguinē reycientibus subuenit. ictericis medet. mixt⁹ catarticis stomachū reparat & cofortat. vulnera naturalit sicca adhibitū curat. vulneribus post suturam opitulat. & condilomatib⁹ fissurum sanguinis vulneꝝ sistit. frigia fricādo detergit. melle addito oēs liuores tollit. pruriginē ocul amputat. dolore capitis solut⁹ cū aceto & oleo ro. & fronti linit⁹ longius arcet. vino addito capillis fluentib⁹ occurrit. fauces & gingiuas et oīa vulnera oris saluberrime curat. Aliqui post cenā bina vel trina grana ad ciceris magnitudine deuorant quoniā corpus penetrat: & escā nō corrūpit: & si sitis adest extinguit. Extrinsecus illinitū efficacit strigit. stomacho sup oīa valet. vulnera que difficile conglutinant sanat. et maxime circa anū et veretrū: innat ei ad inflationes ibidem factas. cū aq̄ solūmo conglutinat plagas. et ad oris vel nariuꝫ vel oculoꝝ inflationes sic facis. oīa reprimit: digerit

Aluenbinar .i.balaustie
Aluisac .i.armoniacum
Aluise .i.abrotanum femina
Aluiasie .i.apostema calidum
Aluminis iamen.i.aluminis iameni
Alulbub .i.mercurialis
Alumpnati ē dispositio cum q̄ fit hō pessime effeminatus.
Alumfac.i.apostema in palpebra cum pruritu
Alumati .i.cibi cum aceto
Alumus fruct⁹ est circa hortos nascēs sicut ram⁹ sine spinis:folia hñs sicut oliua et latiora.nascitur marinis locis et circa hortos.eius folia elixa mādućāt.radices ei⁹ cū mul'a bibite spasmatis restituunt sanitatem:rheuma,phibēt:et lac mľierib⁹ prouocant.hec Dias.
Alumaic .i.alumen

Cap.35.

Alumen latine:grece stipterea ara.vero sebel:vel alfar.Alumē est vena terre que p nimiū calorem in album colorem transducit.Et fit alumen in regionibus valde calidis et p̄cipue in locis sulfureis et ignitis.quod aūt est il'ud melius et acutum et salsugini admixtum.qđ autem terreum est et feculentū impurū et non bonū:diu absq; corruptione seruat̄.Cuius tres sunt spēs medicie apte.s.stipterea.unde stiptereanistis:et illud est qđ dicit̄ alumen iamenu.et ista est spēs q̄ dicitur alumen scissum:quod de pluma vl' scallola vulgo dicitur.Et est secunda spēs q̄ dicitur alumen rotundum:qđ zucarinū vocat̄ ob similitudine zucari. Et est tertia spēs q̄ dicit̄ alumen liquidū:qđ vocatur alumē de rocha vel ipparinum:vt Cassius felix cap.de stomachi morbis. Sciendū q̄ quando alumē simpliciter ponit de scisso intelligit̄.inuenitur etiā aliud alumen:qđ vocatur alumen affor quod inuenies si leges līam vsnen.Est alumē ca. et sic.in.iij.gradu.habet virtutē exsiccandi vehementer et consumendi.Plinius cap.de alumine. Alumen est salsugo terre.plura eius genera sunt in cypro:candidū et nigrū:exigua coloris differentia.fit aūt oīno ex aqua limoq; hoc est exudantis natura corriuatū hyeme:estiuis solibus maturatum:qđ fuerit ex eo precox candidū fit.Signitur in hispania:egypto:armenia:macedonia:ponto: aphrica:insulis sardinia:melo:lippara:strongile laudatissimū quod est in egypto:huic primum in melo.huius quoq; due sūt species:liqdū spissūq; liquidi probatio est:vt sit lympidū lacteumq; sine offensis fricātium cū quodā igniculo caloris:hoc phorimon vocant Alterū genus pallide scabreq; nature.et qđ inficitur galla:ideoq; hoc vocāt paraphoron ꝛc.Et infra aliud vnū genus schiston vocant greci in capillamenta quedam canescens dehiscens.vnde quidam trichitin potius appellauere.hocq; fit ex lapide ex quo ꝛ id calcitis vocat̄ vt sit sudor quidem eius lapidis in spumā coagulatus.Et est alterum genus quod strigilin vocāt Due sunt spēs eius fungosum atq; omnium ore

dibus facile:qđ in totum damnat̄.Melius est pumicosum ꝛ foraminū fistulis spōgie simile rotundū.nā candidiori propius cū quadā pinguedine inherens fricabile nec inficiens nigricia.optimū ex omnibus quod melinum vocat̄ a melo insula vt dixi **Dias.** cap.de alumine. Aluminis ꝛc. spēs sunt multe.sed medicine tres necessarie:rotūdum:scissum:et liquidū.Rotundi aluminis probabilius est quod naturali fuerit rotunditate formatū:subalbidū ꝛ nō lapidosum:fricabile:ꝛ aliqua ex parte calidū:pingue et vehementer redarguens ꝛ non lapidosum.albos capillos veluti pectinatos similans.ꝛ nō in glebas compressum.deinde liquidi aluminis melius est quod est leue perlucidū in fūmo aliquid ī modū floris quasi lac habens. **Sera.** li.aggre.cap.seben.Sebē id est alumen.habet spēs multas.sed ille que administrant̄ in medicinis sūt tres.Una ex eis est illud quod dicit iamenū ꝛ ē melius.ꝛ melius est illud quod est nouum:albū:fortis albedinis:facile se diuidens:habens in se velut capillos albissimos quos ventus rapit.ꝛ ē acre multum ꝛ stipticum non habens lapides.Defert̄ hoc tale ex babylonia.ꝛ secundum est rotundū:ꝛ ē secūdum in bonitate.ꝛ melius ex eo est illud quod est simile tucie ꝛ rotundum naturaliter:et non artificialiter factum.rotundū cuius color est albus ꝛ stipticum valde.ꝛ est in eo parum citrinitatis ꝛ cito frangibile.est aūt hoc ex babylonia.Et tertiū est humidū:ꝛ melius ex eo est clarū habens super se velut florē simile lacti equaliū partiū:ꝛ est totū humidū nō habens lapides ꝛ odorat̄ ex eo odor velut igneus.Et idē auc.Gal.Substātia oīum specierum aluminis est grossa:ꝛ subtili⁹ ex eis est iamenum:post ipsum rotundū. Alie vero spēs omnes sunt grosse mltū.ꝛ ī sapore ei⁹ stipticitas mlta **Aui.** li.ij.ca.de alumīe.Alumē ca.ē ꝛ sic.ī 3° ḡdu. **Posse.**
Puluis aluminis ꝛ carnis marien cōfectus cum vermibus inuentis in pingui terra īpositus valet ad cancrum.licinium in tali confectione intinctū ꝛ orificiū fistule immissū confert. Balneū aque aluminose confert hydropicis:scabiosis ꝛ arteticis:si tamē non naturaliter inuenit:fiat artificio se hoc modo.Sal ꝛ alumen bulliant ī aqua ꝛ feruentibus lapidibus fundo īmissis supraspergatur aqua calida:ꝛ patiens in medio vasis sedeat:ꝛ postea ex aqua lauet̄.licinū inunctū melle ꝛ super asperso puluere aluminis īmittat̄ orificio fistule ꝛ confert:sed prius lauet̄ locus cū aceto.Alumen sanat inflationes gingiuarū abluto ore ex aceto ꝛ alumine fiat ablutio:precedente tamē appositiōe ventosarū cum scarificatione circa collū ꝛ spatulas.vel sic:scarifices ꝑus posteriorē ꝑtem capitis tertia die post scarificationē appositus sanguisugis ī ipsis gingiuis:deīde lauet os bis vl' ter ī die ex illo aceto:ꝛ ita lauet̄ vsq; ad q̄tuor dies: quia mltū valet. Itē fit puluis satis expert⁹ ad leuadū vueā:Recipe aluminis iameni balaustie:corticum granatorū acetosorū:rosarū ꝛ seminū ei⁹:gallarū

cinnamomi grossi curcume: piperis: pyretri: sal' armoniaci ana equaliter. Ité alumen bullitum in vino si ex eo tepido abluatur os mire curat vlcerationes palati. pcedente appositione mussillaginis gūmi dragaganti i **Dias.** Omne alumen aqua rosa. dissoluti. virtuté habet cōstrictiuā. medetur deniqz putredines z sanguinis fluores: gingiuas humectas z dentes mobiles cū aceto vel melle. Ité auriū fluores admixto succo poligonie herbe curat putredines cū sale duplici modo. fagedenica quoqz vlcera admixtū gallis simili pondere. carnes superfluas z sudores alaqz seu ingui **Sera.** auc. Dias. Uirtus omniū nium sanat. speciez aluminis est ca. z z stiptica z abstergit obscuritatem visus. z aufert bothor q̄ fiūt in facie. z corrodit carné supfluaz in scabie z alys vlceribus. z phibet vlcera fraudulēta ne augeant' in corpore. z abscindit fluxū mēstruorum. z restringit gingiuas a qbus fluit saliua nimia. z qn̄ miscetur cum aceto z melle confirmat dentes cōmotos. z qn̄ nascit' cū melle cōfert alcole. z qn̄ miscet' cū succo virge pastoris confert bothor z cursui humiditatis ex aurib'. qn̄ coquit' cū folys vitee cū melle confert scabie vlcerate. z qn̄ cogit' cū aqua z linit' sup pruritū aut sup vngues leprosas: aut sup panariciū: aut sup excorationes que fiūt a frigore confert. Et qn̄ miscet' cum fece aceti z cū quantitate sui ex galla cōfert vlceribus corrosiuis fraudulētis. z qn̄ lauat' caput cuz aqua eius occidit pediculos z lendines. z nascale ex eo cōuenit fluxui menstruoz: z probibet impgnationem. z est bonū apostematibus gingiuaz z vulue z cōfert dolori auriū z dolorib' qui fiūt in collo matricis z scissuris ei' z dolori testiculoz. z cōfert cobustionib'. z liniunt' cum eo apostemata phlegmatica z cōfert. z qn̄ linit' ex eo pecten: z subasselle aufert fetore eoz. Et idē auct. eiusdē. Aduritur de alume: z assat sicut adurit' z assatur colcotar vel **Auic.** Decoctio aluminis confert calcitis. qn̄ ex eo colluit' os dolori dentiū. Bulcasim li. g dicit' seruitor. Adurit' alumen sicut calcantū: nisi qz non fit rubeum: sicut illud. **Dias.** Uritur autem omne alumen fine assatur. vt calcitheos.

Alunturae sunt frusta subalis: que interduz in dysenteria emittunt' z sunt substantia ipsorum intestinorum.

Alundobadeste. i. cost'
Alupam. i. turbit
Alupsulide vel alissediles. i. alkekengi
Alupison i. alupea
Alurnitaram quid est. l. l. carchas
Alusne. i. vsnee
Alusne idé qδ supra
Alusen i. algmasoen
Alusnen. i. sulfur at et fm q̄sdam est herba de q̄ fit alcali.
Alusmes i. pessule sine granis
Alustas. i. papauer
Alutrica. i. galla
Alupea i. lenticula aque
Aluta é coriū sup qδ cerotaria extenduntur
Alutdobandest i. costus

Alutbilis i. fruct' thamarisci
Aluum. i. venter
Alutbili idé qδ supra
Alutbi merosce. i. nomé loci in quo sunt schole
Alutban i. oleastrum
Alutm i. lenticula aquatica
Alutasenta i. aqua de casson
Aluzumet i. vnctuosa et pinguia
Albutium. i. affodillus
Albug idé qδ supra
Alburse i. auellana assata
Albugilisse i. lactuca asini
Albundicati i. auellana
Albule i. macule oculi albe
Alburna est quedam species calamenti
Albutega. i. cucumer
Albudeghe idé qδ sup̄
Albundec indi i. nux indica
Albucon i. herba de qua fit essa
Albudacatini. i. auellana
Albulbub. i. bulbud
Albuzaram. i. zedoaria
Albufac. i. sulfur
Albandari id est vena transiens per minus foramen velaminis.
Albrungi. i. semen
Albralabic. i. rubus qui facit mora
Alcunadamasionliton. i. almea
Alcula vel alcola. i. pustule vlcerose que in ore et lingua fiunt
Alcuet. i. fricatio cum manibus
Alcunesic i. fruct' thamarisci
Alcurati vel alcorati sūt frusta subalis intestinorum: q̄ interdum in dysenteria emittuntur
Alcutub et cutubub sunt species melancolie
Alcumini i. cibarium
Alcusen: aliari. almari: em cigi: sekinfon aifralinada succaton: turefule: ansigi. thebeul: ertaras. hec noia sunt. xy. genera piscium.
Alcurmesit i. fruct' thamarindi
Alcundar. i. thus
Alcumbar idé qδ sup̄
Alcundes i. radix hellebori
Alcubeb. i. caro super prunas assata
Alcubet idem quod supra
Alcusara id est furfur grossi panis
Alcubula i. lauda capitis
Alcusur est species cuiusdam piscis
Alcalesec. i. pōdus siliq̄
Alcusugi. idé qδ supra
Alcubi. i. perdix. aliqui dicunt q' est fasianus
Alcal est nomen cuiusdam piscis
Alcurub. i. lampas
Alcuzem. i. alcozodie
Alcusem idem quod supra
Alkuefric nomen est cuiusdam medicine
Alcubd i. butirū crudū
Alcust. i. costus
Alcursuma. i. berbilis
Alculba i. fenugrecum
Alcuisfari i. strictura narium
Alcuia i. parue pustule
Alcunati. i. pus generatū i oculoz tunicis
Alcurat i. vnica
Alcuis tria dic: é cui fons os et vetula q̄ tēdit ad finé
Alcuabe. i. empetigo
Aldulach. i. arbor dactili
Alsued. i. os stomachi
Alfuminis vel alfinis. i. psillium
Alfudengi i. decoctio mētastri
Alfulafeti. i. vinum decoctū ad tertiam

Alfal .i.faba
Alfus leuce .i.morphea alba
Alfalfulen .i.ozimum
Alfulfumen idem quod supra
Alguaemi est quãdo facta est cõcussio in ligamẽto ossium: sed non est perfecta dislocatio.
Alguelgues .i.alienatio mentis
Algualegues idem quod supra
Algulenan.i.etas ĩ qua egredit̃ sperma
Alguinum vel suguinium.i.lacualis
Alguedi.i.humor ille qui egredit̃ cũ aliqs tangit mulierem.
Alguafit .i.eupatorium
Alguaair.i.qñ hõ loqt̃ plane: ꝛ q̃si cũ terrore
Alguada ꝛ species morphee albe. sicut apparꝫ in lra albaras.
Alguafet est illa egritudo q̃ multiplicat̃ in hora vna: ꝛ in regione vna et est pernecabilis: ꝛ nos vocamus eã pestilentiã. hoc vocabulum ponitur per Hipocra. primo regiminis acutorum.

Cap.36.

Alguascen grece: arabi. alusen: ꝛ latine lilialis. Lilialis ẽ q̃dã herba hñs folia sicut rubea tinctorꝫ: nisi q2 sũt minora: ꝛ vtcũqꝫ aspera expãdens se p terrã sicut herba granorꝫ vel rube⁹ ei⁹ flos ẽ paruus: sicut flos solatri hñs recte figuram. Auic. li.ij.cap. alguascen vel alusen. Alguascen est herba cuius flos est similis lilio: ꝛ ppter hoc dr̃ lilialis. est ca. ꝛ sic. in primo gradu. Uñ desiccat cũ equalitate ꝛ abstergit ꝛ cõfert panaricio: ꝛ resoluit totũ illud cũ eq̃litate. Gal. vi. de sim. medicina cap. alissuꝫ. Alissuꝫ siue amplosilon dicta ẽ quide alissum herba: q2 mirabiliter cõfert morsis a cane rabido imo ꝛ iã occupato rabie propinata sepe sola sanat. Pōt aũt hoc ex similitudine q̃ fm totã substãtiã: vt dictũ est prius q2 huiusmõi potentia sola experiẽtia pcipit: ꝛ iõ caret arte. siqs aũt vtat̃ in plurib⁹ cognoscet q2 diaforeticum ẽ mediocriter: ꝛ siccatiuũ cũ eo q2 aliqd abstersionis hꝫ. hinc autẽ alfos ꝛ esilinas mũdificat. Plini⁹ cap. alison. Alison similis ẽ rubee tinctorꝫ: ꝛ nõ distat ab ipa: nisi q2 rami ꝛ folia sũt minora. Uñ alison nomẽ accepit eo q2 a cane morsis rabiẽ sentire nõ patitur
Algumar.i.carnes que sunt in gingiuis
Alguesion.i.gen⁹ colũbarꝫ generãtiũ semel ĩ ãno
Alguarisen idem quod supra
Alguata .i.hedera
Alguasath .i.armoniacũ
Alguardeniti.i.infirmitas q̃ orit̃ ĩ palpebris intus ꝛ non dimittit oculum aperire ꝛ rubet.
Alguasagnati .i.tenebrositas
Alguradaiane .i.celidonia magna
Algubere .i.sorbe vel nespilla
Alguesit.i.eupatorim Alguarda.i.rosa
Algumar.i.carnes que sunt in gingiuis
Algue .i.inquietudines
Alguben .i.sorba vel nespilla
Alguada vel algueda.i.morphea alba

Alguarsegues.i.inquietudo qñ.s.homo loquitur secum: ꝛ non potest dormire
Alguascenes .i.alienatio
Alguabam.i.malus appetitus cum quis aliquid appetit: vt carbones vel lutum ꝛ his similia
Algumut.i.carnes que sunt in gingiuis
Alhulub ꝛ ellub.i.mercurialis: ꝛ aliqui dicunt q2 est species baucie agrestis fetẽtis: de q̃ fit galbanũ
Alhulaic .i.cretani marini
Alhumor.i.caro que est inter dentes rubea
Alku.i.furnus Alkuomõ.i.spuma maris
Alkuabe .i.emptigo
Allufa .i.poma mãdragore
Allufie idem quod supra
Alluthit .i.fructus thamarisci
Alluthium.i.sparagus Alluf.i.dragontea
Allues.i.dulcia: sicut confectio de melle
Allusul.i.qñ apparent radices pilorum albe cuꝫ extremitates sunt nigre.
Almuri.i.salsamentum: ꝛ vocat̃ garus.l.l.garus ꝛ literam muri.
Almutil .i.spẽs melãcolie
Almuten .i.herba de qua fit asa
Almubaciem .i.intestinum rectum
Almubescemati.i. oculus adherens suo inuit vni loco.
Almugati.i.citus factus ex almes
Almusatagi.i.rorura cornee qñ illud qd̃ apparet de ea est res modica: ꝛ vocat̃ formicalis.
Almugath.i.testiculus vulpis: ꝛ est satyrion
Almugat.i.mugat Almuria.i.garus
Almusosat.i.brodiuꝫ cibabile: qd̃ latine vocatur amorusia.
Almuchassa.i.in quo apparet forma q̃ ẽ ad modum epans quantum ad colorem ꝛ siccitatem.
Almumcan .i.celidonia
Almurmar.i.daui Almusca.i.macer
Almuet ẽ nomẽ istrumẽti cuiusdam
Almusaragi.i.vuee egressio. aliq dicũt q2 est dilatatio pupille.
Almusafata.i.caput oblongum multum ꝛ vtriqꝫ laterum planum: vt coopertura domus.
Almumuch .i.cost barcost
Almubathar .i.intestinum rectum
Almiorati.i.medium corporis ꝛ vtriusqꝫ lateris mensura.xx.digitorum delaborati
Almiden.i.herba de qua fit asa fetida
Alsiml.i.oculi q sunt inter variũ ꝛ nigrꝫ medij
Alsucaram .i.rannus
Alsulaseu.i.vinum coctum ad tertiam
Alsul .i.faba
Alsurogem.i.ptes q̃ sũt in circuitu ani
Althuoth.i.ille q cuꝫ coit stercus suum cuꝫ sperma descendit: ꝛ non regit anum suum.
Altmis .i.flores dactilorum
Alturfuma.i herbilia Alturola.i.ampulla
Altusbe.i.empetigo Altumeli.i.aq̃ d rason
Alturat sũt frusta sbilia q̃ ĩ dysēteria egredit̃
Alzumet.i.vnctuosus Alzuſex ẽ gen⁹ ellebori
Almacus .i.sanſucus

Almacesarbe	i.gummi cipressi
Amarus	i.spica celtica
Amans	idem quod supra
Amantilla	i.fu
Amanafueri	i.nigella
Amanarum	i.aconitum
Amantina.	i.artemisia
Amaracus.i.sansucus vel maiorana	
Amaric	idem quod supra
Amorola	i.camedrea
Amarantium	i.artemisia
Amarion	i.sansucus
Amaritum	idem quod supra
Amaracti	i.sarcocolla
Amanthina	i.artemisia
Amarum	i.maiorana
Amaris	idem quod supra
Amarantum	i.herba crassula
Amaracus	i.maiorana
Amaiorarus	i.satiregia

Cap. 37.

Marikest ara. vel petasiles grece aligos. vel ligos. latine agnus castus: vel salix marina: vel alexandrina: vel arbor abrahe. Agnus castus frutex est surcmetosa: cuius stipites sunt recti et duri ad frangendum. folia eius similia folijs olive: nisi quia sunt maiora molliora et longiora. flos eius est purpureus et aliquando albus. et semen eius simile piperi. folia eius medicine competunt et non radices: et flores magis. Et ubicumque agnus castus simpliciter inveniur: flores intelligas. Agnus castus enim omni tempore invenitur viridis et in aquosis locis magis quam in siccis. qui viridis maioris est efficacie quam exsiccatus. dicitur enim quia libidinem reprimendo castum reddit: vt agnus: ca. est et sic. in secundo gradu. **Sera.** li. aggre. capit. amarikest siue amarichest. auct. Dias. Amarikest. i. agnus castus: et est arbor abrahe. semen eius dicitur semen agni casti: et nominatur piperella: et est piper eunuchorum. et sunt ei due species. et dicitur kustos: eo quod religiosi sternunt hanc plantam sublectis ad refrenandum libidinem. et nominatur login propter duriciem virgarum eius: et est planta in magnitudine arborum. nascitur prope aquas et locis aquestribus. habet virgas duras ad frangendum et folia eius sunt similia folijs olivarum: nisi quia sunt longiora: maiora et molliora. et quedam species huius plante habet florem purpureum. et quedam habet florem album: et habet semen simile piperi. Et idem auctoritate **Gal.** quod administratur ex illa arbore est semen folia et flores. Et seminis quidem et florum substantia est subtilis valde: et est ca. et sic. in iij. gradu. **Dias.** cap. agnus secundum translationem nostram. Agnus siue alagos: latine alexandria appellata est. Agnus dicitur propter castitatem nomine greco. siquidem substracta corporibus potentiam veneream tollit. id est semen eius potui datum idem operatur. Alagos autem dicta est propter sanctitatem: et est frutex arbores. et nascitur circa flumina vel in campis aquosis: longas mittens virgulas que difficile franguntur. folia oliuis maiora atque molliora habet. Et species sunt due. altera est cum flore purpureo: altera cum albo semen quoque habet tamquam piper et virtutis fervet. **Avic.** li. ij. cap. de agno casto. Agnus castus ca. in primo gradu: sic. in secundo. et est resolutiuus subtiliatiuus et disgregatiuus ventositatum. et in ipso est apertio cum stipticitate. et est remoti**Gal.** vi. sim. phar. cap. de agno uus doloris. casto. id quod administratur ex illa arbore in medicina sunt semen et flos. et seminis quidem eius et floris substantia est subtilissima. et in sapore eius est acuitas siue acredo et stipticitas. et virtus eius est calida et sicca in 3° gradu. **Posse.** Lectus ex eo factus reprimit libidinem. fomententur et genitalia ex aqua decoctionis ipsius: et succus etiam potest. Contra gomorream flores eius vel folia decoquantur in aceto: et addito castoreo cataplasmentur genitalia. valet enim agnus castus mirabiliter ad libidinis extinctionem inanimando spiritus et consumendo sperma. hoc similiter facit ruta: maiorana cyminum calamentum et anetum: sed in hoc potentior est agnus castus. sunt enim ista ca. aperitiua et extenuatiua. Sunt etiam alia que extinguunt libidinem in spissando sperma et congelando: vt psillium. semen lactuce: citrulli: melonis et cucumeris portulace. scariolarum: acetum: agresta. sumach: et camphora: et similia. In succo agni casti seminum feniculi. ʒ. iiij. et esule. ʒ. ij. coquantur: et mane colatura detur leuco phlegmatico. vinum etiam decoctionis agni casti multum confert. Agnus castus dimittatur in amurca olei. vt putrefiat. et addito vino forti fiat decoctio: coletur: et addita cera et oleo fiat vnguentum. cuius inunctio splenis duriciem vel ventris remollit. fomentum factum ex aqua decoctionis agni casti matricem exiccat: et eius consumit superfluitatem: et ipsius orificium angustat ad menstrua prouocanda. fiat fomentum ex aqua decoctionis ipsius et centrum galli. Contra litargiam fiat decoctio cum agno casto: apio et saluia in aqua salsa. et fortiter ex ea fricetur posterior pars capitis. **Sera.** auc. Gal. Agnus abscindit libidinem coitus: et maxime quando comeditur semen eius. et prouocat menstrua. et resoluit apostemata dura que fiunt in membris corporis. **Dias.** agnus castus prohibet mederi serpentum morsus. Item semen eius bibitum hydropicis et spleneticis medicatur. morsibus venenatis occurrit. lac mulieribus prouocat. menstruis imperat. bibita ʒ. j. cum vino veteri extinguit venerem. dolorem capitis commouet: adbibes somnum. Elixatura seminum et foliorum eius tumores stericos dissoluit fomento vel dispergit. pulegio mixto vel bibito: aut fomentatione adhibitum menstrua prouocat. et dolorem capitis tollit. et cataplasmatibus mixto oleo et aceto litargicos et freneticis postolatur. vtilem fomentationem capiti prestat. sub lecto positus superstites longius arcet: et suffumigatione sua id prestare nouit. duricies testium tollit

cōbustus. τ pampino addito: ragadias sanat ani semen eius cataplasmatibus recte miscetur. folia eius papulas corporis leniunt. cocturam itineris sanant. semē flores τ folia ca. sunt τ sic. virtutis. et in ipsis substātiis subtiliandi hꝫ facultatem. etenim vtentibus ea in gustu videntur acra τ stiptica. naꝫ si manducantur calefaciunt nimis: τ capitis dolorem excitant. Reprimūt ergo folia: flores τ semina: quia stiptica sunt venereos act⁹. Et si folia τ flores in lecto substernent᷑. eadem faciunt nō solum viris sed etiam mulieribus. sic etiam manducata τ bibita faciunt. inde ergo arbor dicit᷑ agnus castus: quia id facit. nam τ semē eius ad epatis τ splenis sclirosim: vel constipata humoribus loca iuuat. indurata digerit loca. Et quia virtus eius leptomeris est non solum non cōmouet libidineꝫ sed etiam reprimit: sicut etiam ruta: sed calidior τ siccior est agnus castus τ virtute abundantior sed nō dissimilis qualitate. est auteꝫ specialis virtus ei⁹.

Hal. Agnus castus abscindit libidinem coitus: τ maxime quādo comeditur semen eius. Et agnus castus a mulieribus atheniēsibus in lecto sternitur: τ reprimit libidinē. Agn⁹ castus prouocat menstrua τ resoluit apostemata dura que fiunt in membris corporis. ꝙ autem caput tangat non est ꝓpter multitudinē spiritus vaporosi orti ex eo magis ꝙ̄ ꝓpter caliditatem ratōnabilium τ partium subtilitatem. Si enim generatiuus inflatiui spiritus esset: inflaret vtiqꝫ ventrē τ augmentaret impetū coitus velut eruca: sed nedum ꝙ ꝓuocat: sed sedare aptus natus est coituꝫ. Est autem comestibilis eius fructus: palam ꝙ̄ calefaciens cum eo ꝙ dolorē capitis faciens est: minus tamen si assetur. Nam sic cum tragematibus manducatur: τ min⁹ dolorem capitis facit. nō est autem inflatiuus ventris etiam qui non est torrefactus. compescit libidinis impetum: tam torrefactus ꝙ̄ non torrefactus fruct⁹.

Auic. Fit ex agno casto emplastruꝫ cū folijs suis torsioni neruorum: τ remouet laxitudineꝫ. τ facit sodam. τ bibitus subet facit. Et quando ex eo fit emplastrum facit sodam. Et est ex eis que multiplicant lac: minorando sperma. fitqꝫ eius potio duarum. ʒ. vsqꝫ ad. ʒ. iij. τ aperit opilationem epatis τ splenis. τ valde iuuat ad remouendum corū duritiem. τ cum bibitur ex eo cum oximelle quātitas duarū. ʒ. confert hydropisi. Et sedet᷑ in eius decoctione ꝓpter dolorēꝫ matricis τ apostemata eius. τ bibitus cū mentastro τ euaporat⁹: desiccat sperma. τ quando ex stipidibus eius sternitur sub dorso: prohibet pollutionem τ virge erectionem τ suffumigantur mulieres cum vehemens desiderium adest coitus: τ remouet illud. τ confert precipue semen eius fissuris ani. τ fit ex eo emplastrū cum butiro duriciei testiculi precipue cum semine eius. τ confert morsui serpentis cū bibitur ex eo ʒ. vna. τ similiter morsui canis τ lupi superposito emplastro: τ fumigatione facta ex eo. τ eius folia fugant venenosa. Et idem Serap. auctoritate Dias. Semen ipsius quando sumitur in potu confert morsibus venenosis. τ cōfert ad hydropisim quando ex eo sumantur. ʒ. ij. cum vino τ ꝓuocat vrinam τ menstrua: τ debilitat virtutem spermatis: τ inducit sodam. Et quando semen eius bibit᷑ cum pulegio: aut fit fumigatio cum eo: aut nascale prouocat menstrua. τ quando fit emplastrum cum eo curat sodam. τ quando fit cuꝫ semine ei⁹ τ aqua emplastrum sedat dolorem ragadiarum ani. τ ipsum semen cum folijs curat exituras τ torsiones neruorum τ vulnera. Et putant aliqui ꝙ si viator faciat ex ligno eius baculum: queꝫ deferat secum in itinere custodit eum ab offensione lapidis τ aliarum rerum: τ ab. excoriatione que fit per confricationem membrorum.

Amasates. i. ebulus	Amarum. i. sansuc⁹

Amamosis. i. perfectum videndi impedimentuꝫ sine maxima passione.

Ambagum. i. trupharium vel vagum	
Ambat	i. sambucus
Ambar	i. ambra
Ambramela	i. nigra

Cap. 38.

Ambra grece τ latine: arabice vero ambar. Ambra secūdum quosdaꝫ est sperma ceti piscis τ scd̄m quosdam est fructus arboris sub mari crescentis: vel gummi vel manacor fontis in mari. et scd̄m quosdam est iecur piscis: τ scd̄m quosdaꝫ spuma maris: τ scd̄m alios est sterc⁹ animalis maris sed falso: quoniam ambra generatur sub mari in speciem fungorum: qui generantur in terra. cali. est in secundo gradu: sic. in primo circa finē. Sophisticatur autem ambra cum ligno aloes storace calamita τ laudano resolutis addito musco resoluto in aqua rosata: τ apposita aqua in parua quantitate. Sed cognoscitur quia sophistica pōt malaxari sicut cera: vera autem ambra non.

Sera. libro aggreg. capitulo ambar. Hambar id est ambar: nascitur in mari: τ generatur in speciem fungorum qui generantur in terra: τ quando mare turbatur, eijcit a fundo ei⁹ lapides magnos: τ cum eis eijcit frustra ambre: et plurimum ex ea egreditur in mari: quod est i terris gingios τ in occidente: τ illa defertur almacadie. deferunt enim illuc homines qui nominant᷑ mihere id est veloces: quando nouerunt ꝙ mare eorum eiecit ambram. Melior auteꝫ ex ea est illa que inuenitur in insulis illarum regionuꝫ: τ in littoribus ipsius cum figura rotūda: coloris celestis illa vero que est alba sicut ouum strucionis est mala: τ est illa quam deuorant quidaꝫ pisces magni qui dicuntur azel: qui cum deglutiunt eam occiduntur ab ea: τ natant super aquas mortui: quos videntes homines de zingios proijciunt super eos vncos ferreos: τ extrahunt ipsos de mari τ extrahunt ambram de ventre eorum: et est ambra non bona. maxime que in ventre reperitur. τ nominant eam apothecarij persie maioris madi verum illa que reperitur iuxta spinam dorsi ē pura τ mūda m̄l'ū τ bona valde. ē ca. τ sic. τ hoc sꝫ

quātitatē more quam **Dias.** Ambra calida facit in ventre piscis. est et sicca.

Auic. li.ij.cap.de ambra. Ambra ca.ē ꝛ sic. ꝛ dicitur ꝙ sit caliditas eius in secundo: ꝛ sic.in primo gradu. **Posse.** Cōtra syncopim accipe.ʒ.i.ambre.ꝛ.ʒ.5 ligni aloes:ꝛ.ʒ.ij.ossis de corde ceruī:que omnia resoluantur in aqua ro.ꝛ fiat pillule ꝛ ꝓponantur. Cōtra epilepsia pone ambraꝫ ꝛ cornu cerui in vase uitreo super carbones:ꝛ patiens suscipeat per os ꝛ nares fumum ꝛ multū valet. Cōtra suffocationem matricis:ꝗ opprimit spiritualia:ponat similiter in vase vitreo cū alijs aromaticis ꝛ recipiat fomus per os vulue. **Sera.** Ambra cōfortat cerebruꝫ ꝛ corroborat ipsum:ꝛ sensus oēs ꝛ cor.ꝛ ꝯfert senibus ꝛ frigidis ꝯplexiōe.

Dias. Ambra virtutē a cerebro pstat. ꝛ ceteris sensibus seu cordi.adiuuat ꝗꝗ senes:ꝛ illos qui a frigidis humorib⁹ possidentur.

Auic. Ambra cōfert decrepitis subtilitate sua.ꝛ confert cerebro ꝛ sensib⁹.ꝛ confert pectori. Et idem de viribus cordis ait:ꝙ confortat cor. Almansor tractatu tertio:capit.de ambra. Ambra ca.ē.cerebꝝ ꝗꝗꝫ atꝗꝫ cor robusta effic̄.

Amfaricon i.hypericon

Angailem.i.arbor gummi arabici spinosa cuius lanugo est sicut cotum:ex cuius fructus succo fit acacia.

Amelbacarim	i.lepus marinus
Amechim	i.ozimum citrarium
Ameis	i.extremitas vite
Amellentum	i.sine inguine
Amemel	i.carbunculi

Amenonis.i.folis papaueris:sed melius amenonis.i.papauer nigrum.

Amensus	i.genus ciborū
Amene	i.fisimbriū
Amentum	i.vitrum coctum

Ameos emithetinis.i.alumē scissuꝫ vel stiptera

Ameos quid est lege litteram naucbana

Americ	i.maiorana

Amerina arbor est non multum a salice distans

Amesates	i.ebulus

Ames.i.serpens quidam diuersorum colorum

Amese	i.a medio

Ametiscus.i.gemma quedaꝫ preciosa:coloris violacei.ꝑ qua.l.l.ameticus.

Amelonsis siluestre.i.nasturtium

Ameus.i.reddidomum:vel mquala vel semē morale rubi.

Amen	idem quod supra

Amblem radix vini interpretatur

Amfesibena.i.quodam genus serpentis

Cap.39.

Mlegid est myrabolani embilici:belliget.i.myrabolani bellirici. Ubi sciēdum ꝙ myrabolani emblici ꝛ bellirici sunt ex alio arbore ꝓducti ꝙ alie spēs myrabolanorum:sicut apparet in littera haliliꝗ.ꝛ ideo hic determinantur de istis in littera haliliꝗ vero determinat de alijs speciebus myrabolanorum. **Sera.** li.aggre.cap.de amlegbelliget. Amlegbelliget.i. myrabolani embilici ꝛ bellirici sunt fri.ꝛ sic.i fine tertij gradus.ꝛ extinguūt acuitatem sanguinis ꝛ caliditatē cholere.ꝛ auferūt sitim sua frigiditate.ꝛ ꝓparant stomachū.ꝛ ꝓuocāt appetitū. ꝛ stringūt ventreꝫ propter eorꝫ stipticitatem. **Jo.mes.** cap.de myrabolanis. Myrabolani emblici sunt ex medicinis cōfortantib⁹ stomachū ꝛ cor ꝛ epar ꝛ viscera. Et meliores ex eis sunt habentes frustra grossa ꝛ densa ꝛ grauiaꝗ min⁹ crescunt in ossibus:ꝛ plus in carne.rari quoꝗꝫ nō habent spiritū. Et sunt frigide cōplexionis parum ꝛ sic.in primo gradu. Et ipsi sunt confortatiui membrorum ipsorum:ꝛ coadunatiui partium eorum. Et sunt de extinguētibus inflammationem in stomacho et epate. Et ipsi nutriti maiores sunt operationis ꝛ minoris corrugationis. Modus nutriendi emblicos. Accipe ex eis quantitatem quam volueris:ꝛ submerge in aqua ꝛ expone soli vsꝗꝫ dum tumefiant ꝛ humectentur:post exprime ꝛ pone in aqua mellis:ꝛ dimitte per duos dies:ꝛ deinde coꝗ cū facilitate :ꝛ postꝗ cocti fuerīt dimitte parū refrigidari:ꝛ adde cū eis mellis tabarzet sic ꝙrtā partem totius:ꝛ reconde.ꝛ quidam supercondiunt cuꝫ speciebus aromaticis confortatiuis: sicut cum cinnamomo xiloaloe:gallia. cardomomo:ꝛ croco:ꝛ similibus. Bellirici sunt ex medicinis benedictis.expectatur enim.per eos confortatio.meliores sunt grossi ponderosi: ꝛ densi corticis :fri. sunt in primo:ꝛ sic.in secundo. In posse ꝛ proprietatibus alijs sūt **Posse.Sera.** auc. sicut emblici. **Gal.** emblici ꝛ belliri ci habent proprietatem denigrandi capillos.ꝛ ꝓhibent casum ipsoruꝫ. Et conferūt emoroidibus :ꝛ ipsi tumefciunt in aqua.ꝛ conditi ex eis faciunt operationes myrabolanorum non conditorum:nisi quia sunt debiliores eis:ꝛ in belliricis maior est proprietas in acumine ꝙ in emblicis. Et idem auc.bedigaras. emblicorum proprietas confortat stomachum.ꝛ prohibent corruptionem ab eo.fortificāt stomachū : ꝛ augent appetitum cibi.ꝛ incitant coitum. ꝛ abscindunt sputuꝫ a vomitum.ꝛ sedant sitim.ꝛ augent operationeꝫ sensus.ꝛ bellirici sunt propinqui in operatione citrinis. Myrabolani emblici bellirici ꝛ kebuli mixti cum oleo amigdalarum dulcium ꝛ cum melle tingūt capillos **Jo.mes.** Myrabolani colore nigro. emblici educunt solutione phlegmatis:ꝛ sunt ex rebus valde cōfortantib⁹ cerebrum ꝛ neruos. ꝛ augent intellectū ꝛ confortant cor.ꝛ conferunt tremori eius.ꝛ mundificāt stomachum a putrefactione ꝛ confortant ipsum.ꝛ sedant feruorem in eo. ꝛ auferunt sitim a addunt in appetitum.ꝛ sedant vomitum.

Ampeleos melana.i.vitis nigra:ꝛ est vitecella

Ampeleos leuce.i.vitis alba:et est brionia

Ampeleos agria.i.vit⁹ agrestis:ꝗ alio noīe ꝺ labrusca:cui⁹ flos vocat inant⁹ vł inātū:ꝛ eius sunt

due species.l.l.barim.
Ampeleos agrestis idem quod supra
Ampeleos inoferos vel vinoferos.i.vitis vinifera: pro qua.l.l.barim.
Ampeloprasson .i.aratillus
Ampleopia est obscuritas videndi que fit ab aliqua non manifesta causa.
Amplemon .i.scolopendria
Amplenon idem quod supra
Amzen quid est lege litteram het
Ami .i.fructus iuniperi
Amiantum.i.teste ouorum quibus pulli excludunt in nidum.
Amiacy.i.medicina inda que est similis cinnamomo.
Amicroceum.i.facile ad cognoscendum: vt in alexandro de tussi.
Amicrotero idem quod supra
Amicas .i.scarificationes
Amictica virtus id est lacessitoria irritatoria aperitiua.
Amictas .i.lubrici ventris
Amicticum .i.mitigatorium
Amiceticum .i.recorporatiuum
Amifructus .i.iuniperus
Amigdalen.i.arbor spinosa vnde emanat gummi arabicum.
Amigdale pro morbo sunt due eminentie iuxta radicem lingue in faucibus similes capitibus mamillarum: ꝛ dicunt branci.
Amigdaleon .i.oleum amigdalarum
Amigdalus.i.arbor faciens amigdalas: pro qua lege lfam lauet.
Amigdala quid est.l.l.quam supra
Amilnua .i.camomilla

Cap.40.

A Milum vel apoyoys grecara. visce: latine vero amidū. Amidum siue amilum est succus frumenti. ꝛ dicitur amilum ab a quod est sine: ꝛ melos grece.i.mola: eo ꝙ sine mola fit. Unde amilum est medulla frumēti: quod infundit ꝛ tundit: donec furfur suum dimittat: deinde cum aqua mittit in sportulā: ꝛ cum pressura colatur: ꝛ cum in vno vase velut fex residerit: aqua effusa i sole siccat: post hoc leuiter stringat. Cassius felix cap. de amilo. Amili temperate caliditatis est ꝛ humiditatis: qđ sic fit: frumētum in aqua frigida ponat ꝑ diem ꝛ noctem: ꝛ de die in diem aqua remoueat quousqꝫ frumētum videat putrefieri. deinde aqua remota optime terat: ꝛ cum eadem aq optime cōfectum: per pannum exprimat: ꝛ soli exponat: vt exsiccet vsqꝫ ad aque consumpoonem: ꝛ frequenter remoueat aqua frigida: donec dealbetur: quod residet desiccatur ꝛ indurat **Sera.** li. aggre. cap. de amilo. Amilum infrigidat ꝛ desiccat plus ꝙ̄ frumentum. Et melius ex eo est illud qđ fit in estate: ꝛ modus operationis eius est: vt accipias de frumento: ꝛ ipsū bene purges: ꝛ infundes in aqua dulci ꝛ laues ipsum cum ea: ꝛ post ꝓiice aquā illam cum qua ipsum lauasti: ꝛ funde super ipm aquam aliam: ꝛ facies ita quinquies in die. si potes: in nocte similiter: ꝛ qñ mollificat oportet ꝙ eiicias aquā eius cum facilitate sine agitatione aliqua: ne cum aqua egrediatur aliquid de lacte. Et postqꝫ hoc feceris calca cum pedibus: ꝛ ꝓiice ipsam aquam: ꝛ quod supernatauerit sup aquam ex furfure collige cum caccia pforata: ꝛ abiice residuum. postqꝫ vero purgatum fuerit a furfure ꝛ colatum: pone super lateres nouos: ꝛ expone soli calido: ꝛ si remanserit in eo aliqua humiditas: pone sup ignem. ꝛ sapor eius est acetosus: ꝛ virtus eius est pauce caliditatis: ꝫ est compositum ex virtutibus contrariis. nā vna est frigida ꝓpter acetositatem que est in eo: ꝛ alia calida a caliditate eius que est a farina que est in eo a calore putrefaciente. **Hal.** ꝑmo de cibis. Amilū habet virtutē lenitiuam exasperatorum. existit autem commune huiusmodi opus omnibus substantiis quecūqꝫ sicce fm consistentiam existentes: neqꝫ stipticitatē habent: neqꝫ aliquam aliam qualitatem manifestam vel virtutem. ꝛ vocant ipsum apoyoys.i.sine qualitate merito existētem talem vt ad sensum. est ꝛ in humidis substantiis aliqua talis. consimile autē est virtute ablutis panibus minꝰ tamē alimentū dans eorum. **Dias.** cap. de amilo. Amilum appellatū est ab eo ꝙ greci milos molā vocant.i. ꝙ sine mola fiat. Est autem vtiliꝰ amilum qđ ex tritico fit cretico aut egyptio: Accipe triticum ꝛ laua in aqua bona infunde ꝛ muta ei aquā limpidam quinquies in die: vt diligētius fiat ꝛ nocte mutabis ei aquam: ꝛ liqua qñ molle fit ꝛ manibus cōfrica: ꝛ adde aquam: postqꝫ confricaueris ꝛ liquaueris: pone ad solem colatum. sed non multum habeat aquam cum liquas. Est autē optimum amilum recens ꝛ candidum ꝛ lene sine villa acrore ꝛ inquinoso odore. **Posse. Dias.** Amilū facit ad sustinēdum rheuma oculorū. alta vulnera oculis replet. asperedinem oculorum tollit. sanguine reiicientibus bibitum singulare presidiū est. asperedines arteriarum dissenit. iussello lactis miscetur ꝛ ꝓfluuium ventris stringit valde. potest autem leniter stringere: ꝓpter quod in collyriis lachrymas stringentibus miscet. valet similiter contra apostemata spiritualium ꝛ tussim coctum in aqua ordei cum lacte amigdalarum additis penidiis. **Sera.** Amilum confert humoribus currentibus ad oculos ꝛ vlceribus que dicū tur selfeoles. ꝛ qñ bibitur abscindit sanguinem q venit a pectore. ꝛ lenit asperitatem gutturis. ꝛ qñ miscetur cum lacte in aliquo cibo: hoc idem facit
Amimut .i.cost barcost
Amineum.i.sine rubore: vnde amineum vinum fm Dias.i. sine minio ꝛ sine rubore tendens ad album.
Amiplius est genus cymini: ꝛ inuenit in egypto
Amiron est species scariole
Amirisim superpositio carnis q̄ fit i ꝯsolidatōe

Unde fit ibi tumefactio carnie: q̄ nō est aliud cō solidatio: nisi appositio carnis superius que illas partes sic tenet: ꝛ vocatur a Gal. apozismus: ꝛ ab Auic. dicitur mater sanguinis.

Cap. 41. Seberzerys

Amiberberis ara. grece raracb: vł oxiacantū Sera. auc. Dial. li. ag latine vero berberi. gre. ca. amiberberis. i. berberi: ꝛ est rubus. Achissa ꝛ est dictuꝫ acutū ꝛ acsa: ꝛ est dictum spina. ergo vult dicā spina acuta ꝛ ē illa que facit fructū: q dicit zacbucb sine zatsb: ꝛ est amiberberis: ꝛ defert a corascem. ꝛ est arbor similis arbori piroꝝ silnestrium: q̄ dicitur abbin⁹ sine abaras: nisi quia est minor et habet multas spinas: ꝛ habet fructū similem grano myrti. nisi quia est maior ꝛ rubens facile frangibilis: ꝛ habet interius grana: ꝛ habet radicē habentem multas radiculas īfixas terre. Gal. vij. sim. phar. cap. oxiacantū. Hec arbor est similis virtute ꝛ spē arbori archādi. i. pirorum silnestrium: nisi quia arbor pirorū est stiptica stipticitate forti. sed in fructu eius cum stipticitate est res incidens subtiliter. Auic. li ij. capi. de berberis. Amiberberis est azarasch. ꝛ ex eo est rotundum ꝛ rubeum campestre ꝛ aliud est nigrum longum arenosum aut montanum: ꝛ est fortius. fri. est ꝛ sic. in fine tertij gradus ꝛ est vincens choleram valde. Dosse. Sera. Fructus eius quādo bibitur aut etiam comeditur abscīdit fluxum antiquum ꝛ humiditates antiquas. q̄ fluunt a matrice. Et quando fit emplastrum cum contrito attrahit sagittas que sunt infixe carni: ꝛ astellas: ꝛ spinas: ꝛ alia similia. ꝛ quādo percutitur venter mulieris pregnantis cuꝫ radice huius ter: aut fit inunctio cum ea expellit fetum. ꝛ est fri. ꝛ sic. in ij. gradu. pꝛhibet ꝛ incidit sitim calidam. ꝛ confortat stomachum ꝛ epar. ꝛ proprietas eius est q̄ cōfert apostematib⁹ calidis: ꝛ hec auic. Aben mesuai. Et idem auc. Armasios. Fructus eius retinet ꝛ prohibet omnes egritudines que fiunt a fluxu ventris. Auic. Fructus amiberberis confert apostematibus calidis ex eis emplastruꝫ superpositum. ꝛ confortat stomachum ꝛ epar. ꝛ abscindit valde. ꝛ confert rasure ꝛ fluxui sanguinis inferius.

Amisul. i. quādo apparent radices capillorꝫ albe ꝛ extremitates sunt nigre.

Amitrocena	i. tenens mensuram
Amitrocera	i. debilitas operis
Amitrosia	i. obscuritas

Amitasfry. i. eminentia vlceris vel oculi

Amizen quod est. i. litteram hec

Ambidexter. i. q. vtraq; manu pro dextera vtitur

Ambliope. i. amiliope. i. lusc⁹ q i die parū videt a causa non manifesta.

Ambliopia	idem quod supra
Ambasuber	i. sene

Amfemerina. i. illa que est cotidiana

Amfima. i. castoreum: vel quodcumq; animal degens in aquis ꝛ in terra.

Amfitraros	i. sparagus
Amgmlanaui	i. spina egyptiaca
Ammisenie	i. fellach

Ampireprisecon balanon. i. mirabolani indi

Ampliopia. i. obscuritas visus: ꝛ est luscus qui in die parum videt a causa non manifesta. vt oribasius in alexandro de oculis.

Amocua	i. armoniacum
Amolach	est species bubonis
Amoi	i. radix quercus

Amola est quoddam potagium medicinale satis expertum contra vomitū infantium ꝛ puerorum causatuꝫ ex frigiditate: cuius receptio est hec: Recipe cinnamomi. spice: croci. ligni aloes. mastice: nucis muscate: gariofili: tre sigillate: cal. mi aromatici: zinziberis: rosaꝝ: macis: cardamomi maioris ꝛ etiam minoris ana. ʒ. i. bulliant cuꝫ aqua ro. in vna fiala vitrea in cinere calide: postea colet ꝛ paulatim cum coclear potum propinet.

Amolella	idem quod supra

Amolentem. i. sine inquinatione: vt in alexandro

Cap. 42.

Amomū grece. latine pes columbinus: ara. ʼo hameien. Dias. cap. ō amomo. Amomū genus ē odoratissime herbe: cuius frutex est similis botrio in circuitu cuiuslibet arboris nascens. ramulos habet siccos ꝛ duros: virgulis similes: colore subrussi: circa quos foliola iuncta ꝛ copiosa. et tyrso botriosum semē reddens: ꝛ sibi connexum florem album velut viole: folus similibus brionie cuius triplex datur spēs. Est eni qd̄ appellatur armenium ceteris melius aurosi coloris: vel flaui odoris boni. Aliud ē quod appellatur medicon primo inferius. nascit in locis humectis: ꝛ propterea forma magis atq; viride ꝛ lene tactu: saporem origani habens. Tertium vero quod appellatur ponticum cusum est ꝛ non longum: nec difficile frāgibile. botriosō semine plenū ꝛ odore percussibile. i. stipticuꝫ Eligēdum est autem recens ꝛ albuꝫ virgas purpureas habens expansum: ꝛ semine plenū simile botrio ꝛ ponderosum suaue: quod masticatum linguam remordet: vnum colorem habens non varium: vires habet calefacientes ꝛ strīgētes ꝛ siccas. Plinius cap. de amomo. Amomum vocat eo q̄ celuti odorem cinnamomi inferat. nascit in syria ꝛ armenia. frutex est botriosum semen reddens sibi connexum flore albo velut viole figura folijs similibus brionie: odore etiam bono somnum incitat. ꝛ est ca. ꝛ sic. Sera. li. aggre. capitu. hamame. in tertio gradu. Hameme. i. pes colūbinus ꝛ est amomum: ꝛ est planta sicut racemus: semen sibi habens connexum. habens florem paruū simile flori plante dicte locudam. quorum color trahit ad rubedinē. ꝛ circumq; ea sunt folia multa conglobata: ꝛ semen eius in racemis ꝛ habet florem album similem flori viole i figura

d

Et melius est armenum: cuius color est valde aureus. Et color ligni eius est ad ruborem vergens ꝛ habet odorem bonum valde. Sed illud qđ est aquaticum nascitur in locis petrosis ꝛ humidis: ꝛ est debilius altero. ꝛ est magnū cuius color ē ad viriditatem tendens ac molle tactu. ꝛ lignū eius est valde squamosum. ꝛ in odore suo est similis odori rute. ꝛ in sapore suo est similis sapori origani. sed illud qđ est ex terra que dicit̄ pontus lignū est habēs ad rubedinē declive non longū nec difficile frangibile. ꝛ est ortus eius sicut racemi: ꝛ ē plenum semine: ꝛ odor eius est purus stipticus. et illud quod est potentioris odoris est novū album ꝛ est optimum. ꝛ habet ramulos coloris sanguis. ꝛ qđ non est maturum est expansum: ꝛ plenū semine racemis parvis simile: gravem habens odorem bonum multum mordicās linguam. ꝛ color eius est unicus: non diversus. Et quidam adulterant amomum cū planta que dicit̄ amomides: eo q̄ similat̄ amomo: nisi quia non habet odorē ei⁹ nec tale semen. ꝛ nascit̄ in armenia. ꝛ flos eius est similis flori origani. Si vis non decipi ab hac vel a similibus: cave a planta que est nimis iuvenis: ꝛ elige illam cuius rami egrediūtur ab una radice

Galie. vi. sim. phar. cap. de amomo. Amomū virtus eius ē calefactiva. hoc quidem videt̄ s̄m virtutem assimilari acoro nisi q̄ siccus plus est acorus: digestibilius vero amomum. Et dixit Gal. in quinta amphorismorū q̄ omnia alia calida forti caliditate sunt similia. s. in hoc amomo: sicut sūt cassialignea: tapsus: amonium cinnamomum: ꝛ faciunt sodam. Et simili͡t faciunt plures alie ex speciebus que sunt subtiles ꝛ calide.

Auic. li. ij. cap. de amomo. Amomum est arbor sicut botrus ligni sicut rethe involuti. ꝛ habet florē similem emathiū in colore. ꝛ folia eius sunt sicut folia vitis albe. quorū color est sicut aurū. ꝛ color ligni ē sicut hiacynthi boni odoris. Est species ei⁹ alia viridis grossa: nascens in locis humidis. ꝛ eius odor est sicut odor rute. ꝛ est species alia egyptiaca que non est longa: neq̄ lata: neq̄ debilis: neq̄ gravis ad frangendum: imo similis uve. ꝛ odor eius exuberat supertransitum uve. Ca. est ꝛ sic. in. ij. gradu. subtiliat ꝛ maturat: ꝛ in ipso est stipticitas. ꝛ virtus eius est sicut acori virtus. imo est vehementioris digestionis ꝛ maturationis: sed acorus est vehementi⁹ exsiccativus q̄ ipsum.

Posse. Dias. Amomū est p̄stans somnum. tumores etiā cataplasmatib⁹ admixtū sedat. ictibus scorpionū cū ozimo tritum: ꝛ ut cataplasma impositum occurrit. ex aqua eius oculi tumentes relevant̄. tumores viscerū uvepasse cōmixtum: ꝛ ut cataplamma ipositū sedat. muliebria seminarū fomēto compescit. ꝛ huius aqua calida potata nefreticis ꝛ epaticis ꝛ podagricis prodest miscet̄ diversis antidotis: ꝛ miris ꝛ variis odorib⁹ q̄re miscetur.

Sera. Amomū inducit somnum: ꝛ sedat sodā quando emplastrā cum eo fit super frontem. ꝛ maturat apostemata calida. ꝛ confert puncture scorpionis qđ fit emplastrum cum eo ꝛ bedarogi. i. ozimo: ꝛ ponit̄ super locum puncture. ꝛ confert apostematib⁹ oculorū tumidis qđ fomentantur ex decoctione eius. ꝛ cōfert apostematibus intrinsecis qđ cum eo exteri⁹ supponit̄ facto emplastro cū passulis. ꝛ confert dolori matricis: qđ fit nascale cū eo: ꝛ qđ fit encatisma ex decoctione eius. Et qđ bibit̄ decoctio ei⁹ est conveniens illi cuius epar est infirmum. ꝛ cōfert egritudinibus renū ꝛ podagre. ꝛ ipsum ingredit̄ in confectionibus multis ꝛ magnis ꝛ odoriferis. Et idem auc. Humaym filij Isaac. Amomū est res que inebriat: etenī de p̄prietate eius est q̄ inebriat ꝛ facit dormire.

Auic. Amomū maturat apostemata ca. ꝛ ci⁹ decoctio bibitur ad podagram. ꝛ sedetur in ea etiā ad illū gravat caput ꝛ facit sodam ꝛ facit somnū. ꝛ est ex inebrietatibus ꝛ dormire facientibus. ꝛ fit embroca ex decoctione eius ophthalmie ca. ꝛ ꝯfert pleuresi frigide. ꝛ aperit opilationes epatis. ꝛ est plurime digestionis q̄ acorus. ꝛ ꝯfert doloribus matricis: ꝛ intrat in pessariis matricis. ꝛ sedet̄ in decoctione eius ad dolorem renum. ꝛ bibitur ex eo ad dolorem matricis omnem. Emplastrū ex eo factum cum bedarogi valet puncture scorpionis.

Almansor. tract. tertio cap. de amomo. Amomū ca. est ꝛ sic. q̄ opilationem epatis ex frigiditate ē proficiens. dolorem aufert matricis: in capite niḡ̄ redinem ꝛ dolorem atq̄ scothomiam generat.

Amomatum tumamathos. i. confectio subtilis: p qua. l. l. ibymisma.

Amomides est planta satis similis amomo: qua caremus in partibus nostris.

Amoma .i. armoniacum

Amemen .i. papaver agreste

Amomim. i. sine rubore: ut in alexandro

Amomin proprium nomen est

Amonados .i. artemisia

Amonesbiel .i. cyminum album

Amonisi .i. calamentū fluviale

Amorellum frutex est sarmentosa: habens folia ꝛ flores sicut oliva: ꝛ semina nigra curante cācros scabiem ꝛ lepram: ꝛ ponit in syrupo magistri Ursonis posito in antidotario Gal. minori.

Amorosia est quedam cōfectio quā ponit Auic. in antidotario suo. Et amorosia est quidā sapor aromaticus sic vocatus.

Amorisubet .i. sene

Amotua .i. armoniacum

Ambor .i. serpillum

Ambolosagine .i. vitis agrestis

Amboloprassum .i. porrum agreste

Cap. 43

Ambrosia est sp̄es artemisie ꝛ latine dicitur athanasia. sed s̄m Dias. Ambrosia est aysdo. quere dias. in proprio cap. qui vocat aysdo ambrosiam: ꝛ est aysdo ambrosia maior. Ubi sciendum q̄ ambrosia est duplex. s. maior ꝛ minor. maior est aysdo. minor vero ambrosia quā noīat

Dias.cap.de ambrosia.est species artemisie: que vocatur thanacetum.⁊ ideo dicit ambrosia: quã multi botrum vocant:aut artemisiam: frutex est multas virgas habens lõgas palmis tribus: ⁊ folia in initio minuta:similia rute.virge sũt plene semine:quasi acinis:odorem vini hñs:que non florescit. radix eius tenuis est ⁊ longa duobus palmis. Nascit in cappadocia: q̃ circa se inuenerit cõplectitur.virtus est illi stiptica ⁊ castaliua: ⁊ cataplasmatibꝰ adhibita omne rheuma phibꝫ corpis.

Gal.

vi.sim.phar.cap.de ambrosia.Ambrosia:siue apium siluaticũ:siue apium rusticum:siue botrus siue temidis:⁊ est thanacetum cataplasmata vero habet vim stipticantem ⁊ repercutientem.

Androplusus .i.imbecillis
Ansodilus albutium idem quod supra
Anbrotostonus .i.curuatio anterior
Anuberis .i. berberis
Anuden .i.amuden
Anuletum .i.ciclamen
Anum idem quod supra
Anulumet id est pondus duarum vnciarꝫ minus.ȝ.ij.
Anurca.i.fex olei inferior:sed murca est fex olei superior.sed quid est.l.l.cayt.
Anuri id est genus condimenti:⁊ est almuri
Ampurias .i.cauda equina
Amrudius.i.serpens cuius longitudo est vsq; ad cubitum:⁊ color eius est color arene: ⁊ super corpus ipsius sunt vestigia.
Ana sursum vel equale interpretatur:vel rectum vel pariter.
Anabasie.i.ippuris:⁊ est cauda equina
Anabrosis:vel diabrosis vel corrosio idem:nam rosis incisio:vel raptura:ita dicit.Alexander.
Anabulla .i.species titimalli
Anabacie .i.carrubie
Anabach idem quod supra
Anacardꝰ pediculꝰ elephãtis ab iperitia medicis dicitur:quod est falsum.sed ẽ fructus cuiusdã arboris:que vocat pediculus elephantis.
Anachochi .i.bacce lauri
Anacollima.i.medicamen strictorium
Anacrisis.i.perforationes ⁊ scarificationes
Anacaroes .i.murorum perforatio
Anadosis id est redditio:vel equalis distributio
Anadrome .i.recursus
Anadromes .i.capparis
Anada.i.liquor vel humiditas cordis
Anadach .i.frad
Anafriagos .i.sparagus
Anagoge.i.eductio sanguinis per os
Anagogen idem quod supra
Anagalion .i.consolida minor
Anagodan .i.famach
Anagogum .i.spuere faciens
Anago .i.deductio
Anagarza quid est.l.l.bothoen
Anagu .i.camphora

Anagallidos .i.semen myrice
Anagallitis.i.simphitum vel confirmatiuum: vel consolida maior ⁊ minor.
Anagaid.i.nouiter de furno egredientium

Cap.44.

Anagallus

grece vel myoschays: vel xantala:ara.ippia:latine do auricula muris dicit ẽm aliquos.Anagalli sunt due species. vna est auricula muris:⁊ est maior.⁊ alia est morsus galline:siue morgellina:⁊ est minor.Et maioris due sunt species.vna que facit florem celestis coloris.⁊ est alia que facit florem rubeũ. ⁊ hñt folia parua rotunda.⁊ ramos quadratos:⁊ semẽ rotundum. Minor vero facit flore album: cuius folia sunt similia supradicte.

Dias.

cap de anagallo.Anagalli.s.maioris sũt due species.vna est que florem hiacynthicũ pfert:que femina est.Altera est q̃ ⁊ florem dactili colorẽ habentem pfert:que ⁊ masculus est. Ambarꝫ vero frutices sũt minores ⁊ sup terrã spanse:subq̃dratas hñtes virgulas: semẽ hñtes desup obrotūdũ

Sera.

li.aggre.cap.de anagallo.Anagallus est planta que habꝫ folia subtilia parua:⁊ ramos quadratos:⁊ semẽ simile semini coriandri.⁊ masculus ex ea nominat in greco xantala:⁊ femina cardabella:⁊ ẽ herba de hauleic. Idẽ auct.Dias.est herba cuius due sunt spẽs.vna ipsarꝫ habet florẽ celestini coloris:⁊ est femina. Altera vero habet florem rubeũ:⁊ ẽ masculus.⁊ sũt due plantule expanse sup faciẽ terre .hñtes folia parua ⁊ rotunda:similia folijs herbe que dicitur lacium.⁊ habet ramulos quadrangulatos: ⁊ semen rotundũ:subtilem radice.Et idem auc.Gal.Virtus eius est que calefacit parũ:⁊ dsiccat sine mordicatione:⁊ abstergit abstersione forti ⁊ attrahit.

Gal.

vi.sim.phar.cap. anagallus .Anagallꝰ vtraq;:tam que fuscum habet colorem q̃ꝫ que rubicundum:abstersiue satis virtutis sunt habentes quãdã occultã caliditatẽ attractiuã. Et idẽ i vij.cap.myoschays siue mysotbis.Anagallꝰ siccat ẽm gradũ secundum.caliditatẽ autem nullam manifestã habet.

Posse.

emplastrum ex anagallo factũ:curat tumorem ani.⁊ succus eius curat oculorum caligines.confert hydropicis:⁊ calculosis ⁊ epaticis.⁊ herba ipsa contusa:⁊ super vulnus imposita attrahit infixa corpori.

Dias.

Ambe species anagalli vulneribus prestant effectum:tumorem non admittunt:⁊ infixa corpori euocant: pascentia vulnera abstinent.Succus earũ dolorẽ dentiũ prohibet.si p dextro dente in finistra nare fuerit immissus hic succus cũ melle attico coctus ⁊ adhibitus omnes caligines oculorum: siue vicium eorũ:quod vocat argemon siue argema detergit.morsibus venenatis bibitus medicatur .ne freneticis:hydropicis:⁊ epaticis:⁊ renali passione defectis prestat auxiliũ.cũ vino tumenti impositus medicatur Item succus naribus infusus putredinẽ capitis purgat.habet enim desiccatiuam virtutẽ

absq3 mordicatione. vnde et vulnera glutinat. ventrem quoq3 deducit mulse admixtus: et ponunt dantus herba contusa: et iposita stipites educit de corpore.
Sera. Species anagalli cuius flos est celestis confert exitui ani. et illa cui9 flos e rubens facit anu egredi si fit cu ea emplastrum. **Gal.** Ambe species anagalli habet occulta caliditate attractiuam: vt et stimulos infixos euellant. Earu vero succus a naribus purgat propter eandem causam. et vniuersaliter loquedo siccatiua habent virtutem: quapropter etiam vulnera solidant et putrescentibus conferunt.

Anagiros	.i.malua terratica

Anabada.i.cibus sicut pheludem: nisi quia cum eo ponitur zizanium.
Alanensia est species epilepsie vicio stomachi

Analbaram	.i.morphea alba

Anaucis.i.pes leporis gariofilata: sanamunda idem lege.l.gariofilata.
Amandal.i.coloquintida rectificata

Analipsis	.i.refectio
Anansi	.i.arundo
Anarsatha	.i.hydropisis carnosa

Anapopletica.i.que replent vulnus carne

Anapetica	.i.bona digestio

Anapleuretica sunt que alta vulnera complent et limpidant.

Anasiticatos	.i.sparagus

Anastomasis est cum ora venaru3 apertiora effecta sanguinem emittunt: vel est supflua elargatio
Anasarcha est species hydropisis: et fit quando superfluitates grosse non expelluntur ad cutim: s3 iuxta carnem. vnde dicitur ab ana quod est iuxta et sarcos qd est caro: ideo dicitur hydropisis carnosa: et vocatur similiter hyposarcha.
Anatropha id est conuersio stomachi sursum: et est vomitus.
Anathimasis.i.delatio fumi sursum a stomacho ad caput.

Anathimiasis	idem quod supra
Anatif vel anansi	.i.arundo
Anathomia	.i.equalis sectio
Anatrepsis	.i.nutrimentum
Anatrelia	.i.neruorum perforato
Anarilis	.i.consolida minor

Anax quid est.l.l.har

Anazet	.i.iniube

Anacaros est nomen cuiusdam insule

Anacasa	.i.musa
Anacanati	.i.auis mouens caput
Andachocha	.i.andacucha
Andarante	.i.sal lucidius

Andaracaton est tertia species trociscorum tyriace. nam in eo sunt trocisci squilliticii: trocisci tyri et est tertia species.s.trocisci diacoralli.

Andalartus	.i.calcantecaumeno
Andaran	.i.alumen
Andale	.i.coloquintida
Andacote	.i.sufurate
Andrago	.i.portulaca
Andragne	idem quod supra

Andragne agreste.i. foldana: et est portulaca siluestris: que est lacticiniosa et est laxatiua: pro qua lege litteram chachille.
Andracacara quid est.l.l.bersalalem

Andrasemon	est species hyperici
Andraginos	.i.nenuphar
Andragines	.i.capparis
Andrarane	.i.andracacaron

Cap.45.

Andrasasis

gre. ara. aras: latine vo atriplex. **Sera.** li. aggre. cap. aras. auctoritate Dias. Aras.i. andrasasis: bolus est de genere duplici ortuu3: et agreste fri est: sed domestica multo frigidior est agresti. **Gal.** vi. sim. phar. cap. andrasasis. Andrasasis: siue atriplex: siue chrysolocanna frigi. et hu. virtutis est. humida quide in secundo gradu a medys: fri. in pmo: quam quida3 tepida dicebamus esse qualitatem: qualis et rosis nostris damus. nisi q: non est particeps stipticitatis: s3 est aquose et minime terrestris: sicut malua: sed fm ventrem facile transit sicut illa propt viscositate3 omnino aute modicum quid diaforeticum est ei sunt etia et hortulane ta malua qs andrasasis multo humidiores et frigidiores agrestib9. **Posse. Dias.**
Andrasasis cataplasmatib9 adhibita cruda et cocta: papulis iposita medet. semen eor cu3 mulsa bibitum ictericos curat. eius virtus est leptintica cum polenta cataplasmatibus adhibita et iposita dolorem capitis tollit. tumoribus oculor necessarie adhibet: et fatigatione stomachi iposita tollit semen eius nefreticis medet. et folia eius contusa et iposita ignem sacrum copescunt. folia eius comesta dolores vesice amputat. similit et rheuma stomachi et ventris phibent. Comestu febres acutas extinguit: et lumbricos rotundos educit. sanguinem reiicientibus prodest. dysentericis comestum auxiliatur. cataplasmatibus oculorum vtiliter adhibet. rheumatismum intestinor si adhibetur copescit. dolores matricis suppositu mitigat. Est enim andrasasis humida abundanter: fri. mediocriter: nil habens stipticum: sed aquosa est vt malua. domestica autem multo frigidior est: et io inflammationibus in initio expedit: in statu vero et declinatione siluestris. semen vero ear. pectorism habet virtute. Unde ictericis et epaticis. si est ex epatis emfrasi vtilis est. Cruda siue cocta duricies omnes et furunculos sanat: permonib9 quide anteq in vulnus erumpat vtiliter impont. Scabras vngues siue iniuria vlceris detrahit. podagre feruorem cum nitro et aceto et melle extiguit soluto **Sera.** auct. Rasis: Semen eius facit ria est. vomere fortiter. Et vidi hominem q bibit ex ea.3ii. et assellauit vsq ad debilitatem magnam. **Gal.** Andrasasis domestica multo frigidior est agresti: quapropt et phlegmonibus etia frigidis incipientibus qdes

τ crescentibus ac mollibus adhuc: τ q̄si fernctib⁹ hortulana. cū vero que ī statu τ declinatione: τ in durescentib⁹ τ frigescentibus agrestes sunt cōmentiores. fructus eī⁹ abstersiue virtutis est. vnde τ ad ictericos ex opilatione epatis vtilis existit. Almāsor tractatu tertio cap. de amplice. Amplices fr. sunt τ humide: que ventrē mollificāt: τ bñ nutriunt. ictericis quoq̄ τ calidū habentib⁹ epar beneficium prestant.

Anfastae .i. tegula — Angast⁹ .i. hartacum

Angalem .i. arbor nascens in india in locis rusticorum: τ est fr. τ sic. τ est satis stiptica.

Anguasoen .i. herba lilialis: τ est anfimerina

Anbar .i. locus q̄ est ī inferiori parte gule: latine sonat vulneratio cū lancea. eo q̄ camelus ibi cū lancea percutitur: τ sic moritur: aliter non

Anabahe est fructus arboris: q̄ vocat̄ agrifoliū

Annara .i. sesta ouorum: vnde pulli excluduntur

Anphea — .i. coagulum

Antali sūt ossa facta sicut dentali: viciūq̄ maiora sed non hñt superficiem lenem sicut dentali, sed virgulatam τ totā albedinem nuntur sicut τ illi. τ eandē hñt virtute: ponit̄ in antidotario Gal. i vnguento citrino: quod interpretat̄ vnguentū de citro. Anthora est herba sic dicta quasi contra thora: que thora est satis venenosa. τ dicit̄ anthora ab anthi quod est cōtra τ thora. vñ anthora .i. cōtra thora: vnde notandū q̄ anthora τ thora sunt due herbe que oriunt̄ ī vna parte simul: τ hñt folia quasi folia violar. sed magis rotunda τ modicum incisa τ flores sunt eis sicut flores panis porcini. nisi q̄ thora facit eos bene violaceos: sed anthora facit eos subrubeos. vna earū est interficiens .s. thora alia aūt ē sanans .s. anthora: p q̄bus .l. l. thora.

Anthali — .i. coloquintida

Antrakes — .i. carbones incensi

Antrax .i. carbunculus vel apostema venenosum qd̄ etiā dr̄ bonū malanum: vel malū malanum

Anthrakion — .i. gēma carbunculus

Anthratiaoe .i. febris phlegmatica piodica

Antrapbapheos — .i. mandragora

Anzarut vel anzarot — .i. sarcocolla

Anzharatha est instrumentū de vitro factū per quod pueri attrahunt aquā: τ violenter cū volūt expellunt per foramen.

Anzadaraht est arbor folia hñs lucida vt pērna pauonis semper virens.

Anzarot — .i. anzarut

Anzarola quid est .l. l. caror

Anech .i. vsnee — Anegibus .i. camelus

Cap. 46. de anisio

Anisin. ara. gre. vo latie anisū — Dias.

cap. de aniso. Anisū feruentis est virtutis .s. ca. τ sic. τ natare mi**Sera.** li. aggre. ca. xcar: τ sear otice .i. ictsine ancisin. auc. Dias. Ancisin qd̄ de eo est recens est bonū. habēs grossa grana plena τ nō excoriat̄: qū fricat exco riationibus similibus furfuri: τ habet odorem bonum forte. Et illud quod est ex insula cretensi est melius: τ post illud ē babylonicū: hispanicū vero est deterius. Et quod ex planta eius est magis iuuatiuum est **Gal.** vi. sim. phar. cap. de aniso. semen eius. Sapor eius est acut⁹ amarus modicū. τ virtus ei⁹ est que calefacit: τ desiccat in tertio gradu: propterea ergo τ diureticum est: ventositates autē **Auic.** li. ij. cap. de aniso. Anisum est que sm ventrem sistit. semen feniculi romani acuitatis maioris q̄ⁿ naba n. τ ex eo meli⁹ ē qd̄ ē pōderosū. τ ē ca. τ sic. i. ij. gra **Posse. Dias.** Anisū q̄ mixtū du. alis ē virtutl ictericis medet̄. sitim tollit. bibitum venenis occurrit inflationes amputat. ventrē stringit. mēstruis temperat. lac mulieribus puocat τ auget. bibitū venerem stimulat. fumigatione naribus adhibitū: dolorem capitis tollit. auriū dolorē cū oleo ro. adhibitum mitigat. ventositatem ventris tollit τ dolorem. Optimū autē est creticū: deinde egyptiū: gallicū vero inertissimū. Paulus cap. de aniso. Contra tumorē ex percussione cōterat cyminū τ anisū τ incorporentur cū cera: τ calidū supponat̄. Anisum similiter auget lac τ sperma aperiendo meatus: τ mundat humiditatē matricis. Almasor tractatu tertio cap. de aniso. Anisum ca. est qd̄ ventositatis dissolutiuū existens: epatis aperit opilationem: coeundi preterea **Sera.** li. aggre. aucto. volūtatem stimulat. Dias. Uirt⁹ ei⁹ ē desiccatiua τ calefactiua: τ expellit ventositates a corpore: τ sedat dolorē. τ puocat vrinam τ sudorem. τ confert hydropisi. τ abscindit sitim: que fit ab humoribus salsis: qū sumitur in potu. τ est cōueniens venenis: τ inflationibus: τ stringit ventrem τ abscindit humiditates albas a matrice fluentes τ puocat lac. τ excitat libidinem. τ qū attrahitur odoratu fumigatio vaporis eius sedat soda. τ qū terit̄ τ miscet cū oleo ro. τ distillat̄ in aure: curat qd̄ intra ipsam accidit ex casu aut pcussione. τ sedat dolorē ei⁹. Et idē auct. abugeri aperit opilationes epatis: splenis: τ renum: τ matricis: τ mundificat vias que ab humorib⁹ opilant̄. τ ppt̄ hoc confert febribus antiquis. τ habet in se acuitatē ppinquā adustioni q̄ resoluit ventositates maxie cū ipsū assatur. **Auic.** Anisum est aperitiuū cū stipticitate parua: τ est sedatiuū dolorū τ resolutiuū vētositatū: τ ppie si asset̄. τ in ipso quidem est acuitas q̄ medicinis adurentib⁹ fit vicinū. Cōfert inflationi in facie τ apostematib⁹ extremitatū. Si ex eo fiat operatio: τ narib⁹ eius vapor attrahat̄: sedat sodā τ vertiginē. Et si terat̄ τ misceatur cū oleo ro. τ distillet̄ in aurē: sanat qd̄ accidit in interiori pte ei⁹ ex soda a cōpressione aut pcussione τ dolores eius etiā. τ confert febrib⁹ antiquis. τ puocat lac. τ abscindit sitim factā ex humiditatibus bauracbys. τ confert opilationi epatis τ splenis generate ex humiditatib⁹. τ puocat vrinam τ menstrua. τ mūdat matricē a fluxu humiditatū alborū: τ est motiuū coitus. τ qñq̄ constringit ventrem: τ adiuuat ipsum ad illud eius puocatio. τ aperit opilationes renum: τ vesice: τ matricis. Et

cōfert antique febri: ꝛ expellit nocumētū veneno
rū ꝛ venenosoꝝ. loco ipsi⁹ ponit̄ carui: q̄stū ē ipm
Aneisuꝫ idē qd̓ supra Aneide. i. anetum
Anemo anemonis. i. papauer
Anemul sūt ossa sbtilia q̄ sūt ī extremitatib⁹ digi
torum. Anemora. i. sisimbrium
Anergil .i. nux indica
Anesis. i. reges: ab a qd̓ ē sine ꝛ nesos qd̓ ē labor
vel morb⁹: inde anetica. i. mitigatiua vel quieta
Anesine .i. thit
Anes. i. robilie: ꝛ est legumen
Anesi .i. rosa
Anetica. i. quietica vel mitigatiua
Anetū. i. absinthiū dulce: ꝛ qd est. l. l. vebet
Anetū agreste. i. men Anethosasis. i. apertio
Aneusa. i. lacca Anceto. i. sarcocolla
Andechochs .i. saturegia
Anfeacalferas .i. coagulum caballinū
Anfeagidi .i. coagulū ceruinum
Ange .i. cardus
Angeris. i. electuaria stomacho cōuenientia
Angedis .i. terrestris
Annemula. i. matrisiluia Annestin. i. flos prati
Anse. i. mod⁹ ligationis ꝛ nodationis: q vulgarit̄
dr̄ asola: q̄si nod⁹ q ī mediate cū qs vult soluitur.
Ansea .i. lilium
Antera. i. semē rose: ꝛ est illud qd̓ remanet de ro
sa: ꝛ rubet ꝛ maturescit: qd̓ aūt est intus. s. semē la
nuginosum ē antera: lꝫ cōiter teneat̄ q antera sūt
pipuli rosarum.
Anteflos quid est. l. l. emantium
Antericon .i. flos affodilli
Anterion idem quod supra
Antereon est pars gutturis sub mento
Anichmos .i. succus
Anigalien. i. arbor gummi arabici
Anil .i. indicum
Animeos .i. gummi arabicum
Animon vel anemos. i. papauer
Aniotos. i. icuriabil̄ Anissi. i. serpens
Anisum cyminū dulce semē feniculi romani idē
pro quo. l. l. aneisin.
Anitalops .i. apostema lachrymal̄
Anchiani. i. castoreum Anchili. i. flos
Angitis ē q̄dā spēs spice nardi
Angina est apostema: qd̓ nascit̄ sb faucibus: ꝛ dr̄
ab ango angis: q morb⁹ max̄e porcis accidit: q̄n q̄
ꝛ hominibus. Angimonia. i. sarcocolla
Anlicetan .i. anisum
Anmitos .i. febris phlegmatica
Annia .i. priuatio anhelitus
Angnopa. i. ferox Anrioch. i. plumbum
Anzic⁹, herba falios falcios: flos sambuci idem.
Ansioma .i. sinopida
Antimoniū quid est lege. l. aitruad
Anulle est quidam lapis
Antipasis. i. ɔ̄ria detractō metbasinthosis linear]
Antias .i. tumor durus
Antiloblefarus. i. cū palpebre fit̄ casu ɔglutinat̄
Antistrum ē instrumētū cirurgicū: sicut vncinus
Antimonis. i. antimoniū Antiqui. i. ostrea
Anti grece ꝑpositio. i. cōtra: vt antichristus: id est
ꝫ xp̄m: antipapa. i. ꝫ papā: antidotū. i. cōtra datuꝫ
eo q contra passiones datur.
Antichisis .i. limatia
Antidotum quid est. l. l. anti
Antisaate .i. corallus
Antin algin .i. testicul⁹ castorei
Antimion. i. mādragora Antimon idē qd̓ sup̄
Antimus. i. camomilla vel gamilla vel cameleon. l.
l. beborig.
Antinope. i. egilops: ꝛ ē collectio circa angulum
maiorem oculi Antidasis. i. emach
Antion est plāta: vnde colligit̄ laudanū: ꝛ ē spēs
rose canine: vt Dias. cap. cissos.
Antipasis. i. ad diuersa attractio
Antiparia dr̄ id qd̓ obtūdit violētiā medicine al
terius. Antira. i. antera
Antipharmacū. i. vīcitoxicū. ꝛ ē ex̄ toxicū. herba
est cuius folia sūt q̄si folia psici ꝛ stipes sbtilis ten
dens ad colorē violaceum: p q̄. l. l. vincitoxicum
Antirina. i. sanina vel bratheos
Antispasis. i. contraria euersio humorum
Antiear .i. borax
Anticrocū. i. flos albuꝫ Antiocū. i. flos sābuci

Cap. 47.

Antifilos vel antillis grece ara. vsnen: latine salsola: ꝛ est herba de q̄ fit sal alkali.

Dias. Duo sūt ei⁹ genera. vnū hꝫ folia leti culis similia. Alia hꝫ folia similia ca mepithi. ꝑma hꝫ hastā altā duob⁹ palmis erectaꝫ cū folijs mollib⁹. radix ē illi minor: ꝛ tenuis. nasci tur locis herbosis ꝛ solanis: gustu salsa. secūda est q̄ folia ꝛ hastas similes camepethi hꝫ sꝫ aspiora ꝛ minora: florē purpureū: ꝛ odo- **Sal.** vi. sim rē grauē: radix cicoree similis. phar. cap. antillis. Antillis duplex qdē ē: ambe tn̄ medi ocriter siccāt: vt ꝛ vlcera solident. Altera vero q̄ camepitheos assimulat̄. plus vtiqꝫ q̄s alia sbtiluꝫ ptū ē: vt epilepticis cōferat. hec aūt ꝛ abstersiui or q̄ altera ē. Almāsor tractatu tertio cap. v snen ca. ē ꝛ sic. q̄ purgat ꝛ aperit opilatione. carnemqꝫ corrodit sup̄fluā. vniuersalit̄ aūt oiuꝫ istaꝝ herba rū bonū habentiū odorē. q̄s plures. calide sūt nisi ille ex qbꝫ sentit̄ illud qd̓ diximus. s. frigiditas ma nifesta: sicut sentit̄ ī aq̄ ro. ꝛ cāphora atqꝫ sandal̄. Antispodia est cinis factus ex folijs stipticis. s. murrbe oliuaꝝ: ꝛ similiū: ꝛ dr̄ **Dias.** capit. sic eo q ponit̄ loco spody. de an tispodia. dr̄ eo q pro spodio mittat̄: q̄ similis ē virtutis. Et cōficit̄ sic: Accipe mirrhā imaturam cū florib⁹ ꝛ baccis imaturis: ꝛ mitte in cacabū no uum crudū. ꝛ cooperi ꝑtusuꝫ coopculo: ꝛ mitte ī fornacē cacabū: ꝛ assa q̄diu cacabus ipe ꝑcoquat̄ ꝛ iterꝫ cacabo crudo refunde: ꝛ similiter coque ꝛ reijce ꝛ laua cinerē disciplina spody. Et similiter de folijs oliue antispodiā facere potes: sꝫ melius fit̄ de oleastro cum flore suo. Multi vero coronia minutis ꝑtib⁹ incisa semine ꝑiecto similit̄ ɔficiūt

Eiccamina multi in sole siccata: sic cōficiūt. Multi vero bassi folia: stinci et semi cū flore suo: aut ex pasici folia sicca i sole similit̄ ɔficiūt. Alij vo tarrocollā: aut lanas sucidas itinctas i pice liquida aut melle cōburūt simili disciplina.
Anocarna .i. cantabr̄. alij dicūt q̄ ē fifimbrium: sed pma melior. Anocb .i. arthanite
Anodinum .i. mitigatiuum
Anodornon matricis .i. ascensus matricis ad superiora.
Anodosis .i. distributio nutrimēti in membra
Anodromū .i. recursor
Anoen est proprium nomen loci
Anolosocb ē nomē pōderis: et ē obulus .i. xij. grana ordei.
Anorexia .i. fastidiū vel priuatio appetitus
Anora .i. calx
Anore .i. medicamē pilos auferens
Anon est quedam species dactili
Anostomasis .i. ascensus matricis ad superiora
Anostris .i. lupus
Anostomizare .i. apire venas q̄ sunt in ano
Antropa .i. conuersio ventris sursuz per vomituz
Ancora .i. spelta
Ancoris .i. vlcus excoriationum
Andocore .i. sulfurata
Andotire .i. mandragora
Androgines .i. nimphea Androstica

Gal. vi. sim. phar. cap. androstica. Androstica que et pitaris et leuki et cballasia vocat: vt actis ē herba. pōt aūt desiccata et bibita ipa vero nō fruct⁹ ipi⁹ vrinas prouocare sufficiēter: palam quoqꝫ q̄ etiam diaforare et siccare.
Androsemon: vel asquiron: vel androsemi. Plinius c. p. androsemon. est herba similis hypericō cauliculis mollioribus et densioribus: et magis rubentibus: folia alba: rute figurā hꝫ: semē papaueris nigri simile. Come eius trite sanguineū emittūt succū gignit̄ i vineis. medio autūno fodit̄ et suspēditur

Gal. vi. sim. phar. cap. androsemi fruticosa plāta duplex ē natura. Alterū quidem alkita. seu alkaydes vocatū. alteꝝ aūt qd̄ a quibusdā dionysia nūcupat̄. Dosse. Gal. Fruct⁹ quidē eoꝝ purgatiuus. frondiū vero virt⁹ siccatiua et abstersiua mediocrit̄: q̄obrē et q̄ sūt vsta igne sanāt: cocta vero in austero vino solidat. Plini⁹ fruct⁹ ei⁹ est vtilis ad purgādū aluū magnoꝝ vlceꝝ: qd̄ eius vinum indicat.
Androsasis .i. atriplex Angolus .i. citrullus
Annoticū .i. recorporatiuum
Annosader .i. sal armoniacum
Annomen .i. rosa canina
Anstonlocia .i. cappinus arbor
Antosali sunt gariofili grossi tuberosi: et dicitur antosalu .i. añ nati sicut calibeis añ sicus
Anthora quid est .i. l. thora
Antopirus panis .i. fermētatus: et est ɔtrius opiro
Anthos idē qd̄ supra: et ē flos oīs: sed ponit̄ cōit̄ pro flore rorismarini.

Anthorismata .i. tumores
Antropomorfon .i. mandragora
Antrotia ē q̄dā egritudo q̄ dicit̄ atrosis
Aneromata .i. alba apostemata
Anubel .i. nube
Anmen .i. color q fit ex sanguine cōchylij: sꝫ falsō: q̄m ē color q fit ex cocco. Cap. 48.

Anuiden ara. vel belnf greca laser: vel silfium: vel silfasilfiū: latie vo gen⁹ ferule: cui⁹ gūmi est assa fetida. Sciēdū qd̄ assa ē gūmi quoddā qd̄ vocat̄ assa. et hui⁹ q̄dā ē odorifera: q̄dam fetida. Et dr̄ odorifera: q: paruū habet fetorem. vel paruū odorē. Et dr̄ fetida: q: p excellētiā hꝫ fetorē: et est gūmi herbe anuiden: et ē hn̄s vehemētē igneitatē. sed assa odorifera fit ex succo ipi⁹ herbe hn̄s aliqualē odorē herbe pdicte. Sera. li. aggre. cap. anuiden. Anuide id ē plāta cui⁹ gūmi ē altiht .i. assa fetida. radix ei⁹ dr̄ mabaroth. plāta ei⁹ hꝫ stipitē q̄ dr̄ masiates: et est similis ferule. et folia ei⁹ sūt similia folijs apij. et semen eius latum simile seGal. viij. sim. phar. capit. de silfio mini nigen megitagas. Substātia ei⁹ ē aerea et virt⁹ gūmi eius: qd̄ ē assa et virtus ramoꝝ: et radicū: et floris ei⁹ ē que calefacit calefactione forti: et ē ca. et sic. i 3°. gradu. et illud qd̄ ē de ipso maioris saporis est gūmi. et ipa plāta est calidior et subtilior aliaꝝ plātaꝝ oīum: et pp̄ter hoc est magis resolutiua: et ita lac aliaꝝ arborum oīuz. et ē in fine caliditatis: et ē substātie venenose: nisi q: est plus in ea substātiis ignea aerea. Et idē fm alia trāslatione silfij calidissimus quidem operis: gnimo folia et stipes et radix calefaciūt generose. Sunt aūt ventosioris sbstātie oīa: et fm hoc difficile digestibilia. extrosum tm̄ corpori apposita operatiora sūt: et maxie oīuz opos attractiue sufficienter existens virtutis: et cōsumere carnē et destruē hꝫ ppt̄ pdictā Dias. cap. silfiū. Silfiū oīb⁹ ei⁹ cōplexionē. ē notū: cui⁹ lachrymū lasar noiatur: acrit̄ calefaciēs: et vesicā ledens: sed ventrē purgās. hec aūt herba calefacit fortit: iflāmatiua est ei⁹ virt⁹ oīno. Nascit̄ in syria et armenia: et libya: cui⁹ virga spleon siue splenē vocat̄. q̄ similis est ferule: folia hn̄s similia apio: et semē latū. Et idē cap. lasar. Lasar .i. assa fetida. lachrymum herbe ē q̄ silfer appellat̄: q̄ in multis locis i similitudinē ferule crescit: folia hn̄s circa se maiora q̄s apiū: sed semē simile ē ei. Est aūt optimum lasar qd̄ cirinaicū dr̄ subrufuz: et pluciduz et intus exalbidū odore viscido: et qd̄ humore cito resoluit̄: et in gustu stati humoreȝ pꝛocat: vires hꝫ acerrimas. vnū cū magnis vexationib⁹ calefacit et relaxat. Ad alterat̄ aūt dū viridis ē succus cū serapino et fabe farina: qd̄ facile cōprehendit̄ gustu: odore et visu Solutione in oīb⁹ medicinis visui succus necessarius ē. virtus cū illi visa Auic. lij. cap. d̄ assa inflans stomachuȝ. Assa ē duaꝝ speciēꝝ. quaꝝ vna ē fetida. altera odorifera: nō fortem hn̄s odorē. sed calidior eaꝝ est fetida: et ē herba vehementis igneitatis in se tota. et plurimū q̄dē

ncius speciei est cirinense: ⁊ est gūma almaroch.
Est ca.in p. **Dios. Dia.** capit. silfinm. mo: sic. i z°. Uirt⁹ eius ra
dicis ē termantica: ⁊ extarantica. stomachuz inflat
ructuat onē puocat. indigestibilis ē. ⁊ vesice 3ūa
accepta. cerotis mixta ⁊ imposita: pustulas ⁊ scro
phas spgit. oleo addito liuores corporis lipidat
oleo cyprino vel irino addita sciaticis frigidū hu
morē siccat. in aceto cocta ⁊ cataplasmatib⁹ iposi
ta aní cās cōpescit. bibita venenis occurrit. custo
macha ē mixta feminib⁹ ⁊ nobilib⁹ oxigaris: sale
addito comedit'. virga ei⁹ diuisa lachrymū qđ ex
se dimisit necessarie colligit' qđ lasar dr̃. i. assa fe
tida. Et idē cap. lasar. vino additū alopicias emē
dat: mel'⁹ id agēs si pip ⁊ acetū acceperit. suffusi
ones oculoꝝ ī initio detergit: melle caligines ocu
loꝝ limpidat pcussoꝝ. dentiū dolorē mitigat cum
thure mixtū: ⁊ ore retentū similit' pstat. positū su
p morsuz rabidi canis curat. venenis acceptis fac
nitro rute ⁊ melli additu: carbunculis singulare
psidiū est. duricies vulneꝝ soluit. clauos tollit.
caricis additus ⁊ cerotis: oīa supiora facē pōt. ace
to mixtū ternas tollit. ⁊ polippū ⁊ crescētes in na
ribus carnes flori eris ⁊ erugini cū pane additum
oīa similit' facere nouit. Sarcocolle additū ⁊ im
positū oxicatha curat. aspredines fauciū ⁊ vocis
limpidat: maxie cū aq̄ ⁊ melle ppendentē vuuam
suspēdit: gargarismo cū mulsa frequēter sumptuz
colorē limpidū facit. i ouo sorbili tussictib⁹ pdest
pleureticis ⁊ hydropicis cū caricis siccis auxiliat'
cū pipere ⁊ ruta bibit' addito vino: ⁊ typicos fri
gores excludit. tetanicis: ⁊ spleneticis. ⁊ opistoto
nicis pōdere vlcis vni⁹ additū cere ⁊ gluctitum
medet'. sanguisugas bibitas aceto mixtū excludit
Coagulatū lac stomacho soluit. asperitatē arte
rie p catarrū longi tpis: vel vocē amputatā curat
Epilepticis cū pusca bibitū medicat'. cū mirrha ⁊
pipere bibitū mēstruis iperat. vētrē mollit. ⁊ de
alto cadētib⁹ opitulat'. oxigarys miscet'. amigdal'
amaris ⁊ rute mixtū in oīb⁹ causis necessarie co
medit'. cū ficu atq̄ isopo decoctū: ⁊ collutōi oris
adhibitū erosos **Auic.** Assa disrumpit veto
dentes medet'. situtes ⁊ effugat eas
ppt' resolutionē suā: ⁊ ē cū hoc inflatiua: ⁊ incidit
⁊ resoluit sanguinē cōgelatū ī vētre cōfert allopi
cie illinita cū aceto ⁊ pipere. ⁊ qñ administrat' in
cibarys: facit bonū colorē. ⁊ abscīdit verucas que
sūt in clauī. Et cū icadūt' apostemata fraudulenta
mordificātia mēbꝝ: si ponat' assa sup ea cōfert. et
est bona ī cura dubulet appentiū: ⁊ oculoꝝ ꝯfert
empetigini. qñ bibit' cū aq̄ granatoꝝ cōfert ꝯtriti
oni lacertoꝝ. ⁊ cōfert dolori neruoꝝ: sicut tetano
⁊ paralysi. si accipiat' ex ea aure⁹ ⁊ miscet': sꝫ q̄ dr̃
cū cera: ⁊ deglutiat'. aut si bibat' cū vino pipere et
mēta: ⁊ iplent' ea mole ī ore: ⁊ cōmiscet' cū thure
⁊ ponit' sup dētē ⁊ efficit operationē peonie ī epi
lepsia. ⁊ cū ex ea fit gargarism⁹: eradicat sāguissu
gas gutturi annexas. ⁊ ē bona ī initio aq̄ alcobul
facto ex ea. ⁊ cū melle. ⁊ cū dissoluit' in aq̄: ⁊ fit ex
eo gargarizatio ⁊ sorbet': clarificat vocē statī. ⁊ cō
fert asperitati gutturis. ⁊ si sorbeat' cū ouis cōfert
tussi antiq̄ ⁊ pleuresi frigide. ⁊ efficit operationes
fenugreci ī apostemate vulue. ⁊ si administratur
cū ficub⁹ siccis cōfert ictericie. ⁊ ipa qdē ē ex eis q̄
nocēt stomacho ⁊ epati. ⁊ cōfert emoroidib⁹. ⁊ in
coitu fortitudinē pbet. ⁊ puocat mēstrua ⁊ vrinas
⁊ ꝯfert dolori ventris pungitiuo ⁊ vlcerib⁹ itestino
rū. Et Gal. qdē estimauit in ipa eē virtutē solutiuā
paruper cū stipticitate sua. sed sctū est apud
oēs q̄ ipa cōfert solutioni antique frigide. ⁊ ē bo
na febri quartane. ⁊ ponit' sup morsum capitis ra
biosi ⁊ vermiū venenosoꝝ ⁊ rutele. ⁊ cōfert oīb⁹
illis bibita ⁊ linita cū oleo. ⁊ expellit nocumētū sa
gitte venenose. Sed loco fetide eq̄le pōd⁹ ipi⁹ de
odorifera ⁊ pōd⁹ semis de serapiō tatūdē de ama
roch ⁊ medietas pōde **Sera.** cuc. Dias. Ra
ris ei⁹ de gūma rute. dix hui⁹ arbo
ris ē desiccatiua difficilis digestionis: ⁊ ē nociua
vesice. qñ miscet' cū ceroto resoluit scrophulas ⁊
exituras. Et qñ ex eo fit emplastꝝ cuz oleo aufert
liuorē q fit sb oculo: ⁊ quādo cogt' ī aceto ⁊ cortı
ce granati ⁊ fit inde emplastꝝ curat emoroidas
ani. ⁊ qñ bibit' cū tyriaca est medicamē mortifero
rū ⁊ venenoꝝ. ⁊ ipsa pparat' ⁊ comedit'. f. cū semi
nib⁹ ⁊ sale ⁊ ē bona stomacho: hnc his aūt ē īfla
ua ⁊ facit ructuare. Et oēs scīdūt stipitē ⁊ radicē
⁊ egredit inde lachrym⁹. q colligit' ⁊ siccat': ⁊ est
illud qđ dr̃ assa. Et melior ex assa est illa q̄ vergit
ad rubedinē: ⁊ ē clara: similis mirrhe: hñs bonū
odorē nō similē odori porri: nec odorē horribilē
subito. ⁊ qñ terit' ⁊ īfūdit' cito resoluit'. ⁊ qñ tenet'
in ore puocat salivā cito. forti⁹ aūt qđ in tota hac
plāta ē est gūmi. ⁊ post illud foliū: ⁊ post illud est
stipes. gūmi aūt ē acutū infl̄ātiuū: qđ qñ miscet' cū
aceto vino ⁊ pipere: ⁊ ponit' sup alopiciā cur. ⁊ teā.
Alia aūt q̄ dicit serapiō sūt hic posita fm mētem
Dias. Gal. ⁊ Auic. quare pntūc transeo.

Anuiden romanum. i. fiseleos

Anchusal. i. ec — Anchusa. i. lactuca asini

Anguarte. i. sarcocolla — Angul⁹. i. catulus

Apalos. i. mollis vel sine pelle. inde dicitur oua
apala. i. sine testa. ⁊ inde ⁊ apolasarcos. i. mollis ca
ro: ab a quod ē sine ⁊ sarcos qđ est caro.

Apartias. i. serpens — Aparme. i. lapego

Apartias id est ventus septētrio

Appalosarton. i. hñs glaucos oculos

Apta. i. putredo. vel vulcera mala: vel alchola

Aptha idē qđ supra — Appella. i. sine pelle

Apentisemenon — i. intestinum

Apepsia. i. indigestio vel mordicatio

Apersicie ē spēs ātimalli. — Cap. 49.

Aplenon vel aplinū gre. sple
mon. aut scolopen
drion: ara. vero ⁊ **Dias.** capitu.
latine ceterach. — asplenon

Asplenon folia hꝫ scolopendrie venenose simili
nascit' locis saxosis vel parietib⁹ ex lapide fabrica
tis. folia ei⁹ sūt multa ex vna radice ascendētia di
uisa sicut polipodiū: subt⁹ rufa ⁊ aspera: ⁊ sup vi
ridia. est vero sine basta sine flore: ⁊ sine semine.

Gal. vi. sim. phar. cap. asplinii. subtiliū partiū quidem non tamē ca. virtutis est herba.

Posse. Dias. Folia eius decocta cū aceto et bibita. xxx. dieb⁹ splenē siccāt. Itē folia ipsius vino addito vt cataplasmata iposita splenī singulare presidiū ē. Ysopi folia cū asplenon folijs trita cū leuissima vini bibitione splenē cōsumūt. stranguriis et sigulctōnib⁹ et ictericis pdest. bibita calculos frāgit. dē q̄ folia cū splene mule collo suspēsa mulierē generare nō sinit. sane nocte suspēdēda ē et obseruādum ne luceat luna. aut de die suspēde: et si hō p muliere eādē foderit. et assit ali⁹ q dicat inde fodi te: vt illa nō generet etiā hoc dē prodesse. Gal. Asplinū lapidē frāgit. et splenē subtiliat vel attenuat.

Apia	.i. mala valde dulcia
Apiaster	.i. apium risus
Apinalsac	.i. l. meralmanam
Apiretios .i. sine febre vel sine feruore	
Apiscon	.i. aristologia
Apiumtanū	.i. zizania

Cap 50.

Apium latine: gre. selinū: ara. vo kaspar vel karf. Apy plures sunt spēs. na ē apiū domesticū vel hortinū: et ē apiū raninū siue apiū risus: et est apiū emoroidarū: et est apiū qd dr cerofoliū: et est apiū campestre. et ē apiū hispanū et est apium psicū. et est apiū agreste: et ē apiū mōtanum. et ē apiū aquaticū et ē apiū rusticū. et ē apiū qd dicit regale. Apiū domesticū oībus notū. qd Dias. vocat hortinū. qd ca. est i pricipio. iij. grad⁹. sic. i medio eiusdē. cuius semē est maioris efficacie: secūdario radix tertio herba. Cū aūt in medicinis receptio apy simpliciter inuenit. s. mē apponendū est: qd a multis selinū appellat: licz tota herba sic vocetur. Apiū raninū siue apiū risus vocat a Dias. botrachion vl natrachiō. Et dr apiū raninū: qm nascit in gurgitib⁹ in qb⁹ degunt rane: et iō vocat natrachion. na natragos grece .i. rana: et vocat similiter herba scelerata vel paronichia vel vnguis leprosus et dr apiū risus: qm morit ex eo hō ridendo.

Gal. viij. sim. phar. capitu. paronichia. vocat apiū risus paronichiā dicens: Paronichia .i. vnguis leprosus: noīata ē sic ab actu. sanat enī paronichias. sicut ait Dias. Virt⁹ aūt ei⁹ subtiliū partiū ē et siccatiua. nō mordax. talia enī ēe oz paronichiarū pharmaca. pala aūt est quonia hoc tale diaforare sufficies est oēs passiones quecūq; diaforari egent. talia oīa enī sunt quacūq; tertij gradus existūt in calefaciēdo et siccādo: sicut et in subtilis partis substantia. huiusmodi apij sunt quatuor spēs: vt inquit Dias. Vna est que folia hz coriandro similia: sed latiora et albiora et pinguiora et florem mellinū et aliquātulū purpureū. virga non longam sed breuē: radicē albā: et nō amaram siuē sicut ellebori. virt⁹ est ei⁹ viscida et vulnerātiua. locis aquosis nascit. Secūda ē lōgiores habēs foliaque multis locis incisis: gustu acerrima. hec multaq; in sardinia nascit: qr ā sardi apiū agreste dicunt. huic virtus est viscida valde. Tertia spēs est folia hñs paruissima vel breuissima terri odoris: atq; incendiosa: floribus aureis. Quarta species botrachion: qd staticem dicitur. nascit locis sabulosis: et campis arenosis: florem habens lacteum. radix eius est articulo similis: que radiculas paucas et tenuissimas habet.

Gal. vi. sim. phar. cap. botrachion. Botrachiō siue apium risus: vel herba scelerata: quatuor quidē habet secundum species differētias: omnes tamē acres vehemētis potentie sunt vt vlcerent cū dolore. Calida et sicca est vehemēter radix: et similiter tota herba. Apiū emoroidarū est cū folijs guttaticis: guttis quasi sanguinis melancolici. Apiū qd dicatur cerofolium: habet folia minuta: sicut folia fumi terre: sed minutiora. vnde cerofolium ē spēs apij: vt Ysaac in dietis particularib⁹ cap. de apio.

Gal. sexto sim. phar. cap. de cerofolio. Singidium vel cerofoliū sicut in gustu particeps est amaritudinis et stipticitatis: sic in cōplexione siccitatis et caliditatis est particeps. Est aūt siccatiuum sz vtrasq; qualitates: nec cacostomaticum est eo q non paucā stipticitatem sortitum est. caliditatem quidem non min⁹ manifestā possidet. siccat autem sz secundam substantiā. Apiū campestre .i. agreste vel iposelinum. et est olixantrū vel alexandrum. radix est illi grossa: et alba: et mollis. et odorata: folia habens rotūda. et virida in capite. plenum est flore: que capita clausa sunt in qbus semen est viride: et oblongum et viscidū: aromatis habens odorem: eius stomacha est. nascitur locis vmbrosis. et i hortis et omnibus locis. hec herba ē cibis apta cruda: et cocta comeditur sicut apium.

Gal. viij. simpli. phar. capit. smirnium. smirnium: aly selinū equinum: vel silvestre. aly vero alexandrinum nominant: ex eodē genere ex hoc cū selino et petroselino macedonico. et erit quidem selino fortius: petroselino vero debilius. menstruorum vtiq; ductiuū est et vrinatiuum. et est ca. et sic. in tertio gradu. quod vero in sicilia petroselinū nominant: et in amano siens est equidem et id smirnium. minus vero est acre petroselino: et smirino: et propterea in vulneribus apponi potest in eo q siccat et incarnat: ac p hoc diaforeticum est induratorum. Alia vero virtus est similis selino et petroselino: quocirca et semine ei⁹ vtimur ad mēstrua et vrinas et asmata.

Dias. capitulo smirnion. Smirnion id est alexandrum: herba est apio similis. sed folia habet latiora et subrufa: et quasi piguia et suauiter olentia: et ramulos et capitellum vt aneti semen rotundum et nigrum: et radicem leue et mollem et succosam: odorem suauem cum cortice nigro: intus viridis et exalbida. nam herba gustu amarissima est. vires habet acres: et sudorem prouocantes. est enim valde cali. et sic. Apium hispanum idem est quod campestre. apium persicum idem est quod campestre. apium agreste id est apiū campestre. Apiū montanū .i. petroselinum

agreste: ⁊ est petroselinū agreste: ⁊ ē petroselinū macedonicū vel synonū. qḋ nascit̄ i macedonia i criptis ⁊ speluncis. semē eiꝰ ē minutū: simile apio ⁊ ameos odoratū: ⁊ viscidū ⁊ aromaticū. virtus ē illi diuretica. Piniꝰ cap. de petroselino macedonico. Petroselinū macedonicū nascit circa petras ⁊ ē optimū macedonicū: qḋ ē odoratū ⁊ sbdulce: ē aūt diureticū valde. Cassius felix cap. de macedonico. Petroselinū macedonicū sic ē vocatū: eo ꝙ sit simile apio. nascit̄ i petris: mōtibꝰ: ⁊ rupibus: qḋ nos petrapiū dicere cōsueuimꝰ: ⁊ i lingua latina vocat̄ petroselinū agreste: ⁊ alio noīe dr̄ sinonū vñ aliq ponūt alexādrinū p macedonico ipo carētes: quoniā sūt eiusdē virtutis. Sꝫ nōndum ꝙ qñ ponit̄ i descriptionibus apiū siluaticū dꝫ itelligi illud qḋ fortꝰ operat̄: huiusmodi ē apiū risus.

Hal. viij. sim. pharma. cap. de sinone: vel de petroselino macedonico. Sinonum ca. ⁊ sbamarꝫ ē gustu. Apiū aqticū ē senationꝫ: quē multi crisionez vocat. nascit̄ i aq̄ fruticez hñs pinguē ⁊ ramulos longos: ⁊ folia minuta similia hypposelino: q̄ cū masticata fuerit odorē suauē habet Apiū rusticū .i. ambrosia. p q̄ .l.l. ambrosia. Apiū qḋ dr̄ regalia hꝫ virgā similē apy cū multis ramulis: ⁊ folia latiora q̄ declināt versus terrā: ⁊ sūt declinātia ad rubedinē: ⁊ hꝫ coronā similez corone aneti: ⁊ folia eiꝰ similāt̄ folijs alexādrini: ⁊ oritur in locis humidis.

Sera. li. aggre. capit. kaspar: sive karfs .i. apiū. Sūt eiꝰ qnqꝫ spēs. ē eni domesticū: ⁊ e notū oībꝰ. Est alia spēs q̄ dr̄ asalis: ⁊ ē apiū qḋ nascit̄ i agrs ⁊ i locis humidis: ⁊ ē maiꝰ domestico. sꝫ virtꝰ eiꝰ ē sicut virtꝰ illiꝰ Est alia spēs apy q̄ dr̄ salis: ⁊ ē apiū orientale vel mōtanū. nā ē maius domestico apio. ⁊ color eius vergit ad albedinē. hꝫ virgā cōcauā ⁊ lōgā: i q̄ sūt velut lr̄e: ⁊ folia latiora folijs domestici cū viriditate declinātia ad albedinē. ⁊ hꝫ comas similes comis herbe q̄ dr̄ linosistis: vel linogirīs. ⁊ hꝫ intra capitella a qbꝰ egredit̄ flos. ⁊ semē nigꝝ longum acuti saporis. ⁊ odoriseꝝ. ⁊ hꝫ radicē albū ⁊ odoriferā: qñ gustat nō grossaꝫ. nascit̄ i locis vmbrosis ⁊ humidis. ista plāta administrat̄ i cibō sic apiū domesticū cruda ⁊ etiā cocta: ⁊ radix comedit̄: ⁊ coquūt folia eius: ⁊ sūmitates ramoꝝ eorū ⁊ comedunt. Et aliqñ comedūt cū piscibꝰ: ⁊ cōdiūtur cruda cū sale: ⁊ administrāt̄ sicut alia olera. ⁊ alia spēs ē q̄ vocat̄ atreselinū. et alia q̄ vocat hyposelinum: ⁊ sūt spēs similes apio cōi in virtute: nisi ꝙ illud qḋ dr̄ atreselinū ē debiliꝰ eoꝝ: ⁊ operat̄ ad illō qḋ dr̄ hyposelinū: qḋ ē fortiꝰ eo. Et hyposelini semē qñ bibit̄ cū oximelle āt cū vino: pūocat vrinā ⁊ menstrua. Et qñ sumit̄ p os aut fit ex eo inunctō calefacit infrigidatos: ⁊ confert distillationi vrine Et radix eiꝰ simili'r facit hoc. ⁊ qñ semē eiꝰ dat̄ in potu cū vino cōfert pūcture scorpionis ⁊ morsui canis. Et qñ radix eiꝰ coqt̄ i vino: ⁊ sumit̄ i potu frāgit lapidē ⁊ expellit cū vrina. ⁊ cōfert dolori laterū ⁊ lūborꝝ: ⁊ qñ terit̄ ⁊ extrahit̄ succꝰ eiꝰ: ⁊ sumitur i potu: aut linit̄ ex eo corpꝰ calefacit ipm: ⁊ expellit etiā frigus. Et montanū etiā facit hoc: ⁊ eius

tres sunt spēs. Et vna spēs ex eis est: q̄ vocat oreoselinū: ⁊ est plāta hñs virgā lōgā vniꝰ palmi aut circa hoc q̄ egredit̄ a radice vna sbtili: a q̄ plures parue virge egrediunt̄: ⁊ a virga ramuli plures sūt p quos sūt capitella similia cumē: nisi q: sūt minora latis ⁊ rotūda. ⁊ ē semē lōgū aliqñ sbtile. ē acuti saporis: ⁊ boni odoris: simil'r odori cymini. ⁊ nascit̄ i locis mōtuosis. virtꝰ eiꝰ ē similis virtuti apy domestici: nisi q: ē fortior: ⁊ virtꝰ semīs ⁊ radicis eiꝰ ē ca. ⁊ nō oꝫ ꝙ putet̄ quāuis nominet̄ oreoselinū ꝙ nō nascat̄ nisi i mōtibꝰ. simili'r etiā illō qḋ dr̄ petroselinū cū nominet̄ hoc nomine: q: nō oꝫ ꝙ putet̄ ꝙ nō nascat̄ nisi in petris: sꝫ illud petroselinū nascit̄ i petrosis locis ⁊ i rupibꝰ: ⁊ hꝫ semen sicut ameos: nisi q: hꝫ meliorē odorē ⁊ acutiorez saporē: ⁊ ē aromaticū aliquātulū. Et meliꝰ qḋ ē ex eo. ē semē: ⁊ ē acutū amaꝝ. Est et alia spēs apy: q̄ dr̄ sarmocidon ⁊ hꝫ virgā similē apy cū ramulis multis ⁊ folia latiora folijs apy: ⁊ qḋ est ex folijs declinat versus terrā cū vertit̄ ad exteriora: ⁊ sūt declinātia ad rubedinē: ⁊ i eis ē humiditas pauca q̄ adheret manui: hñtia odorē cū acuitate: ⁊ sapor eoꝝ ē sicut sapor alteriꝰ spēi: ⁊ sup summitates ramuloꝝ eoꝝ ē corona similis corone aneti. ⁊ habet semē rotūdū simile semini cauliū nigri coloris: ⁊ acuti saporis. ⁊ odor eius ē sicut odor mirrhe. ⁊ radix ē mollis: saporis ⁊ odoris boni: cuiꝰ cortex ē niger: īteriꝰ vō viridis ad albedinē vergēs. nascit̄ in locis petrosis. Et idē auc. Hal. hec plāta ē media inter plātā apy domestici: ⁊ plātā apy mōtani. virtus eiꝰ ē fortior virtute apy domestici: ⁊ debilior virtute apy mōtani: calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu. ista est plāta q̄ vocat̄ latine regalia.

Posse. Apium domesticū prouocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ resoluit ventositates. ⁊ pprie semē eiꝰ. succꝰ eiꝰ in q̄ saxifragia decocta fuerit strāguriosis ⁊ dissuriosis sbuenit: vl' saxifragia grana solis: filipēdala: ⁊ lapis lincis coquāt̄ i succo apy: ⁊ in colatura addito zucaro fiat syrupus que mane det̄ cū calida. Succus apy agrestis vel acetū: ⁊ oleū violatū: vel ro. misceant̄: ⁊ buliant in vase vitreo ad ignē: ⁊ cū tali oleo calido caput patiētis iungat̄: valet cōtra libargiā ⁊ frenesim prius capite raso. Succus decoctionis apy ⁊ thamarisci splenis ⁊ epatis opilationē soluit: ⁊ duriciem sꝫ pp̄e splenis. Aliud: sumat̄ decoctio radicis apy feniculi: petroselini: fiat syrupus cōtra ictericiā ex succo apy: ⁊ scarioláꝝ: ⁊ detur cū calida. cōtra hydropisim radix apy ⁊ feniculi: buliat in succo fumiterre: ⁊ i aqua decoctionis addito zucaro: fiat syrupꝰ miro mō cōsumit phlegma. fiat etiam istis leucophlegmaticis ⁊ hyposartica laborātibꝰ: Recipe succi apy libram .i. succi scariolarum libram .s. masticis. ℥ .i. facta decoctione coletur: ⁊ postmodū addito zucaro fiat syrupus: i fine decoctionis addāt̄ puluer' esule. ℥ .ij. ⁊ puluer' reubarbari. ℥ .s mane cū calida exhibeat̄: contra emphimerinam pcedat purgatio: deinde coquat̄ agaricꝰ cū succo apy in pomo colognide: vl' in malo terre vacuato seu cauato: ⁊ decoctio talis det̄ q̄dīe patienti.

Nota q apiū nocz pgnātib⁹: qr virtute sua dissoluit retinacula fet⁹. Epilepticis similr obest: qr dissoluit z ɔfortat materiam ad actione: z mouet ad supiora. Nocet similr pueris ,ppt humiditatū abūdantiā z virtutū debilitatione z meatuū cōstricti **Dias.** Apiū risus vulnerib⁹ cū axungia sine sale īpositū putredies vel sordes expurgat: s; nō diuti⁹ i loco stet: ne carnem sanā vlceret. hec est q̄ scelerata dr̄. q cū fimo porcino trita z īposita furunculos vel apostema infra paucas horas aperit. Apium risus faciēs florē Lacteum: vngues leprosos extollit. acoras expurgat. stigmata tollit. alopitijs medetur. Elixatura ei⁹ adhibita somēto pmorib⁹ opitular. radix ei⁹ sternutamēta puocat. sicca vero adhibita dentiū dolorē sensum auferendo tollit. Nā dens dolens ex ipsa tactus nō alit: z cū frāgit q̄si cauteriū adhibitū eēt. folia vero ei⁹ cruda cataplasmati imposita pustulationē faciūt absq; escera. Itez myrmicos z acrocordinas cōcisa atq; iposita excidēdo radicit⁹ aufert: vt nō renascant. mutat etiā alopiciam: sed detraha **Hali.** vi. sim. phar. capi. tur prius q̄ vlcerat. botrachiū moderate vrentib⁹ scabies z lepras excuriat. q mouet z vnguer leprosos: sed stigmata diaforat z myrmiceas tollit: gnetiā alopitijs ɔfert modico tpe supposituū: nā si diu extiterit: nedū excoriat coriū: imo adurit. hec ergo oia cumerz folioz viridiū ipsarū plātaz opera. Radix vero siccata sternutamētū ē pharmacū similr ceteris oibus: q violent siccāt sed etiā dolorē dentiū adiuuat: cōstrigēdo ipsos vehement. sz et siccando. Apiū emoroidaz i vino coctū catapl. smet natibus emoroidas inflatas z phlegmaticas excitat. Cauēdū tn̄ est ne eis fluentibus hoc fiat si sine fluxu cum tumore z dolore: z extensione illaz venaz fuerit dolor mingat z tumorē siccat. Et ob hoc apiū emoroidaz dr̄. Apiū qd dicit cerosolitū vires habz igneas valde. curat canceros cū melle positū. bibitū cuz vino sedat dolorē lateris. z cū mulsa bibitū soluit noxia pituite coctū in oleo z inunctū valet cōtra frigora febriū. tritū z succ⁹ ei⁹ cū aceto mixtus z potat⁹ lumbricos expellit. Itē cū vino sumptū ,puocat vrinā z purgat mestrua. Et si de elixatura caput ei⁹ lauet vel cū aceto inungat valet ɔ tineā. z cū cera virginea mixtū: vel cū axungia veteri potidas sanat. elixatura ei⁹ vrinā puocat. Isaac in dietis ptcularib⁹ in ca. de apio. Cerosoliū ca. est i 3.⁹ gradu sic. i.q. qd potui datū cū melicrato vrinam z menstrua puocat. latez dolorē reniū atq; vesice placat ventris tortionem de grossa vētositate mingat. stomachi etiā vētositatē z oiuz viscez dissoluit: z opilatione aperit. Apiū campestre virtute hz in semine ei⁹ talē q cū vino bibitū mēstruis iperat. frigoribus acceptū medet: z punctū stragurijs valis est. Radix ei⁹ similr oia curat. scorpionū ictib⁹ z morsui canis semē ei⁹ cū vino datū occurrit. in mulsa decoctū atq; potatū: difficultatib⁹ vrine medetur tormēta vētris z ceteras itestinoz q̄relas codez mō sanat. Radix i vino decocta calculos pellit laterisz z lūboz dolorib⁹ eisdez positionib⁹ succurrit. Apiū mōtanū. i. petroselinū macedonicū mēstruis iperat. iflationes stomachi z colli cōpescit calefaciēdo z nimis siccādo. tortionibus subuenit. dolorē lateris mitigat. nefreticis z vesice dolori subuenit. puocat abūdant vrinā: maxie cū vino datū: vel diureticis an **Gal.** viij. sim. phar. capiti tidotis miscetur. de sinono vel petroselino macedonico. Sinonū vrinatiuū ē digestiuū z mēstruoz puocatiuū: z destructiuū omniū: que in viscera obstructionū. Apiū aquaticū valet ad multa. p q̄. l. l. herochaltayn. Apiū rusticuz valet similr ad multa: p quo. l. l. ambrosia. Apium qd dr̄ regalia ē herba cui⁹ succ⁹ igredit i q dā confectione ad scabiosa vlcera in antidotario virili. succus ei⁹ radicis cū aceto **Dias.** cap. de apio. fricat⁹ valet ɔ scabiē. Oēs species apij mixtuale sūt virtutis. domesticum vero vel hortinū pani mixtū z īpositū: tumorē oculorum spargit. similr id facē pōt: si polete mixtū cū cataplasmatib⁹ addit. coctū ī aq̄ z bibitū estuationez stomachi cōpescit. tumētib⁹ māmis vtilit apponitur. vrinā puocat. elixatura ei⁹ radicis bibita venenis occurrit. vomitū phibet. vētrē strigit. semē ei⁹ plus diureticū est. morbibus venenatis occurrit. z eos q bibūt spumā argēti medicat. vetū z iflationes stomachi tollit. Antidotis anodinis necessarie miscet: z tyriacis tussictib⁹ pstat effectū. Et idē auct. Hali. in li. de agricultura. Apiū excitat libidine ī viris z mulierib⁹: z ppt hac cām ,phibetur nutricib⁹: qr puocat libidine: z absceīdit lac eap. Et ipm facit oris odorē bonū. quapropt sumūt ipm in cibo habetes setorē oris. maxīe qui volūt loqui cū pncipibus. Et idē auct. Dachim ingeniosi. medicine ponūt apiū ca. z sic. Et idē auc. Humay in li. de tyriaca. Proprietas apij ē montani. qd laxat vetrē in colica. Et idē auct. aben mesuay. confert iflationib⁹ vētris: z aqua ei⁹ facit nauseā: z ei⁹ radix ē fortior semine: z semē forti⁹ ē q̄z folia: z ipm ē malū epilepticis. radices oiuz ɔferūt stomacho Apiūtanū. i. zizania Cap. 51.

A**Appios** id est camebalanos. s; quosdā dicit̄ rhaphanus agrestis: z dico s̄m quosdam quoniā s; veritatē rhaphan⁹ agrestis est ille q scri **Dias.** cap. appios. Appios bahetur in. l. finel. stus hz duas vel tres viscosas: z teneras: z rufas. folia sunt et rute similia oblōga: z virida: z parua. semē paruū: cui⁹ radix ē affodillo silis. sed abrotūda. silis pile lachrymo plena: de foris nigra: intus alba. Radices ei⁹ due sūt sup terrā: q accepte vomitū faciunt: cholera z phlegma excludūt. radices ei⁹ id desub⁹ faciunt. ois vo tunsa: z accepta oia similr facere nouit. lachrymā ei⁹ sic colliges: icide radices: z i aq̄ mitte qd supnatauerit cū pēna collige: sicca z repone.

Posse. Dias. Si obolorz semuriū mō datū potui p vētrē purgationē fac. herbe aūt ipsi⁹ supiora vomitū faciūt: z iferiora ventre purgant.

Appia.i.petra Appida idē qd supra
Apocrusteca.i.repercussiua:vel redarguentia
Apochimatos.i.sordimē de naui intus rasum
Apocopa id est quedam figura que tollit finem
Apocraon.i.repcussiuū Apockon idē qd sup
Apodia vocant aues similes hirundinib⁹.maio res tñ plurimū volātes sic dicte:q: vsu pedum carent:apud plures dardani vocant vulgo.
Apodismon.i.ambulatio retrograda
Apodelon .i.medulla ferule
Apoforesi.i.larga sanguinis detractio
Apophlegmatum⁹.i.gagarism⁹vł deductio phlegmatis larga.
Apogeus .i.locus sbterraneus
Apopia.i.sine qualitate sensibili
Apokinum .i.cinocrambia
Apolinaris .i.mandragora
Apolinarius .i.iusquiamus
Apolexamon.i.duram carnem habentes

Cap.52.

Pomel

ꝯm Dias.cap.apomeli.Apomeli vel apomel:qn̄ fauū mellis in qua frigida ablui:illud mellitū dicit apomel.Sed notandum est ꝯm Dias.q fauū mellis nō asperū eē debet:sed mellitū ꝛ nō aquosū.Multi vero ad illud totū reponūt:verū oibus egrotantibus inutile est:quia ceram mixtā habet:quā notū est oibus cōtrariā eē intraneis.maxie est eligendū mūdū ꝛ dulce:ꝛ in odore nō hn̄s fetorē nec cere mixturā:ꝛ qd nō in flat hypocōdria:nec turbat vrinā.hec oīa si san⁹ eē volueris obseruanda sunt.idromel habet ipm mel cōpositū cū aqua frigida sine omni decoctione:nec habet certā ꝓportionē mellis ad aquam. mulsa vero fit ex.viij.partib⁹ aque:ꝛ nonē mellis despumati ꝛ coquit ad cōsumptione tertie parti illius toti⁹.si plus aūt habet aque ꝛ mellis minus dicit mulsa aquosa:ꝛ ista vocatur aqua mellita:q ꝯm maiorem ꝛ minorē q̄ntitatē mellis:dicit aq plus vel min⁹ mellita.si aūt fiat equatō dicit mulsa mellita. Melicratū idē ē qd mulsa aquosa:quia in eo est plus aqua q̄ȝ mellis:vt in alexandro de oculis:sed ī secūda amphoꝝ ꝓ melcrato accipit idromel. Quidā ꝯponūt melicratū cum vino ꝛ melle.na cromon vinū interpretat:vt Jo. mesue in antidotario suo:vbi loquit de syrupis circa finem:ꝛ ꝯm illū modū fiet cōditū.Differūt tñ q: in condito ponūtur spēs:ꝛ illud est nectar:sed ī melicrato nō.Et sūt q̄dā q vocāt vtrūq; vtroq; mō: sed pro condito.l.l.conditum.
Apoma .i.priuatio anhelitus
Aponsina .i.amorosis
Apoplexia.i.collectio q̄dā capitis:ꝛ ē opilatio vētriculoꝝ cerebri cū priuatione sensus ꝛ motus.
Apoperarecara .i.cucurbita
Apogstidos succus est lini:ȝ ꝯm quosdaȝ est sordes marinum.
Apoquinatus.i.sordimen intus de naui vel rasura partis exterioris. Aporia.i.dubitatio
Aporior .i.dubito vel quero
Aporismum .i.amarisma
Aporisma idem quod supra
Aporema.i.qn̄ oculi fiunt ꝓminentes ex vomitu vel alia causa.
Aporrensis.i.eruptio anguli oculi
Aposiaticus est omne qd per os vel nares phlegma deponit a capite:siue gragarismus: siue masticatio:siue fricatio interioris oris: siue sternutacium:siue qdcūq; caput purgat.ꝛ dicitur ab apo qd ē de ꝛ selen qd est deponens phlegma.
Apostema apostasis idē:ꝛ interpretat collectio
Apostema multoꝝ pedū.i. polippus: ꝛ istud vocabulum ponitur in.i.Inf.
Apocrustica.i.repcussiua vel redarguentia
Apoyays.i.sine qualitate sensibili
Aposgias.i.deferuescēs Apozio.i.deferuesco
Apozima .i.apozima
Apozima.i.deferuescens:ab apo qd est de:ꝛ zeo zees:qd est ferueo ferues.nos autē itelligimus decoctionem.
Aproximeron .i.impotentia actus venere.

Cap.53.

Aprostilla

Plinius capitu. aprostilla. iūcos duos siue tres spargit in terra rubescētes .folia habet rute similia:radices vt cepe ȝ am pliores:quā quidā rhaphanū agrestē vł siluestrē vocāt.intus hȝ medulla candidā:extra cortices nigros.nascit in mōtibus ꝛ asperis aliqn̄ ꝛ vmbrosis locis .

Posse. Plinius:purgat inferius ꝛ superius. Cap.54.

Aproparme

siue aparme vel apozina gre.filoantropos ara: latine vo pur pa

Dias. ca.aproparme.Apor rea vel lapago. parme est herba virgas multas hn̄s longas ꝛ quadratas ꝛ asperas: folia tria:ꝛ in ordine posita.semen est ei album.ꝛ rotundum ꝛ paruum:in medio pertusatum: sicut vmbilicus.florem habet album .folia eius vestib⁹ transeuntium inherent .nascit circa muros ꝛ hortos.hec herba pastores pro

Sal. vi.simpli. phar.cap.

liquatorio vtūt lac liquātes. aporina.Aporina filoantropos: vel filotropi dicum.dicit etiam lappula minuta ꝛ purpurea.mediocriter abstergit ꝛ desiccat.habet autem ꝛ aliqd subtilium

Posse. Dias. Succ⁹ huius herbe

partium. ꝛ virgarum:ꝛ seminis eius morsum mitigat spalāgionis cū vino bibitus:ꝛ venenis occurrit.hic succus auribus infusus earum dolorem mitigat.hec herba cum axungia mixta scrophas spargit.folia autem eius constringentis sunt virtutis:ꝛ propterea fluorem sanguinis cataplasmatibus impositis medentur:ꝛ rei.coherenti miscentur.
Aprotanum .i.obrotanum
Aproximon.i.aggregatio membri: ita q: nec mēbrum erigitur:nec semen emittitur.
Aproficus .i.ficus agrestis.
Apsilonos .i.menstruum

Apopimentarum i.gentiana
Apaina i.cerasa
Aquarelup i.lenticula aque
Aqua imbrilis i.pluuialis
Aqua mellita quid est.i.i.apomel
Aqua aliquando ponitur pro succo: vt aqua absinthij id est succus absinthij: vel aqua albedcrogi.i. succus finualis.
Aqua communis quid est.i.i.hydros
Aqua termarum.i.aqua balnei naturaliter calidi
Aqua lactis i.serum
Aqua casei idem quod supra
Aqua rosata de mucarro qd est.i.i. mulachlach
Aqua rosata omnibus est nota cuius virtus lege litteram hard.
Aqua carnis secundum Auic.in de virib⁹ cordis: est succus per decoctionem extract⁹ a carnibus cominut| pro eo quod desudãdo ab eis fluat: vel cõterit caro cum sua colatura potui administratur.
Aqua salmacana.i.aqua facta salsa artificialiter s.cũ mixtione salis: loco cuius ponitur aq̃ maris.
Aqua ordei secundum Auic.4.° canonis sen prima de cura febrium i generali sic fit: nã debet eẽ.xx.satyriati aque: et ordei satyriati vnum: et coquatur vsquequo rubescat: et reducatur ad satyriatũ.v.
Ara albactata i.stercus vaccinum
Ara amata i.panis de simula
Arachnide est arbor habens radices ramosas ac multiplices non solum nec herbam habet: et mãducatur.
Aracos idem quod supra
Arachib id est instrumento posito a posterioribus tendente interius: et postea recedente retro.
Arcano i.folia persici
Aradabri.i.tenta: et similiter est quoddam instrumentum chirurgicorum.
Arasicua i.cibus
Araf i.atriplex
Aragne i.aranea
Arach i.aqua lactis

Cap.55.

Rakos. Gal.

primo de cibis cap. de arakis ait: Ultimam syllabam hui⁹ nominis arakos per k scriptam inuenimus in olkasibus aristophanis: vbi ait arakos frumentũ pisanum: condrum: cum i: lolium. consimile autẽ est semen ei quod lachryorum.i.ciceroule. et aliqui dicunt non esse alterum genus ab illo. nã visus ei⁹ similis: et virtus similiter consimilis lachyrorum nisi quantum duriores: et difficilius decoquibiles et propter hoc indigestibiliores lachiris sunt araki. apud nos autem est quoddam silvestre et durum et rotundum: orobo minus in domesticis fructib⁹ inuentum: quod nominant arachon: non per k vel vnam syllabam: sed per h aspiratam proferentes. Et abiciunt ipsum colligentes sicut pellichenum
Aranad i.acrimis
Araniecum i.sine rubore
Arana i.sida

Arandilon i.species fisileos
Aranzilis i.aristologia rotũda
Aranza idem quod supra
Aranea quid est.i.i.hamocbur
Ararasic i.gallia muscata
Arar i.sauina
Araringalon i.aristologia longa
Araston i.nasturtium
Arastade idem quod supra
Arasin i.enula
Arased i.nasturtium
Arasaracoti i.scariola
Aratano i.folia persici
Aratillus i.cepe canis
Arachi id est flos salicis quo tinctores vtuntur
Aramsagi i.canicularia
Arathamati i.frangens ossa
Aram i.species pini
Arazbati i.formica habens alas
Arazarati i.frustra subulia
Archagelica i.vrtica mortua
Archandi i.pira siluestria
Arasafoni i. gummi alcumbar
Arf idem quod supra
Argalia.i. instrumentum quo liquores inijciuntur in vesicam quod etiam siringa dicitur.
Argosin est species mirrhe
Argamum i.vlcus cornee oculi
Armala est ruta agrestis secundum Dias.capitulo de ruta: qui vocat eam molli.
Armamarmacur i.marrubium
Armarathe id est herba cuius gummi est assa fetida.
Armarij.i.medicina inda similis cinnamomo
Armaberri i.lepus
Armabum id est arbor magna non fructificans: et est vlmus.
Armabati i.semen spatarelli

Cap.56.

Rnaben

ara.gre.lege: latine vero lepus siluestris Almansor tractatu tertio: capit.de virtute carnium. Leporina caro precipue melancolicum generat sanguinem: et ipsa enim plus aliis melancolie generatiua existit.

Posse. Sera.

lib. agg gre.capitulo arnaben.auc.Dias. Quando assatur et comeditur cerebrum eius confert tremori qui accidit post egritudines: et quando linuntur gingiue infantium cõfert dolori qui accidit eis quãdo oriuntur dentes: et facit facilem natiuitatem eorum. et comburitur caput eius: et conficitur cum adipe vrsi aut aceto: et curat alopeciam. Et quãdo bibitur coagulum eius tribus diebus post mũdificationem matricis prohibet impregnationẽ: et purgat cursum humiditatũ menstruorũ et stringit vẽtrem. et quãdo bibitur cum aceto confert epilepsie et est bezoar omnibus medicinis mortiferis: et proprie lacti coagulato i stomacho: et morsui vipere et quãdo fit linitio cum sanguine ipsius calido mũ

ficat morpheã et empetiginem et bothor lacteã.

Anic. li. ij. cap. de lepore. sanguis eius mũdificat pannum. et cinis capitis eius est medicamen bonum habenti alopiciam: et proprie marini leporis. et venter leporis si sumit' sicut est cũ visceribus: et frigendo sub sartagine adurit' est medicamẽ originis pilorum sup caput cũ conficitur et administratur cũ oleo ro. et eius cerebrum assatum confert tremori accidenti in successione egritudinis. et cum inunguntur gingiue infantiũ ex cerebro ipsius: ex proprietate que in ipso est velocit' oriunt' dentes: et facile exeunt sine dolore. Et similiter cũ soluitur butiro veteri: aut recenti: aut melle: cum bibitur eius coagulum cum aceto ɔfert epilepsie. et coagulum eius mundificat stomachũ et cum bibitur tribus diebus cum aceto post purgationẽ menstruorum prohibet impregnationem et mundificat humiditatem ex matrice currentem et coagulum quidem leporis cũ aceto est tyriaca et bezoar venenis. et sanguis leporis frixus confert veneno sagitte armene. et sanguis quidem leporis frixus confert dysenterie et apostemati intestinorum: et solutioni antique.

Arpa anis: latine sic vocatur: grece herba: anis ẽ facta vt miluus. eius virtutes inuenies in littera lactie.

Arsmagon	.i. arsenicum
Arsasam	.i. gummi acumbar
Arsa	.i. spina
Arsanum	.i. calamentum
Artbanita	.i. butbromariem
Artbanextiden	.i. separare
Artagena	.i. coturnix
Artantus	.i. calementum

Cap. 57.

Rz ara. grece aroza. latine vero risi. **Hal.** ꝑ ᵭ cibis capitulo de riso. In sapore ei' est stipticitas: et ideo retinet ventrem retentione tẽpe rata. et in cortice eius est rubedo magis manifesta q̃ in ipsomet: aut in reliquo corporis eius: et min' nutrit q̃ frumentum. Et idem. viij. de sim. phar. cap. oroza. Oroza. i. risum habet quidem stipticum quo circa ventrem moderate detinet. Et idem li. predicto de cibis. hoc semine omnes ad restrictionem ventris vtuntur: delectationem ipsius similẽ facientes chondro. Est autem indigestibili' chondro et nutriẽs minus: sicut ad delectationẽ edulij deficiens ab **Sera.** li. aggre. cap. arz. sũt ca. ipso plurimũ. et sic. complexionis in primo gradu. Almansor tractatu. tertio capit. arz de riso. risi temperiei que est inter ca. et fri. vicinũ existit: et ventrem stringit. Solius autem colicam pati nocet eo q̃ licet nutriat: de ventre tamen non facile descendit nisi coquatur cum aliquo multũ vnctuositatis habente: q̃d quãdo cum lacte coquitur: et cũ zucaro comeditur: plurimũ nutrit. atq̃ sanguinem **Posse. Sera.** Quãdo augmentat. sani egẽt pulsibus eius: propter punctiones quas habent i

ventre: aut propter fluxum multorum humorum super quos vincit cholera aut aliqua alia causa simili huic coque risi quousq̃ dissoluatur et fiant sicut aqua kist: et da in potu: hora conuenienti or visus eius: tempus est humidum: et quando stomachus est fortis virtutis ad cibos. Et idem aut. Dias. est pauci nutrimenti stringit ventrem: auget sperma: et minorat feces: et vrinam: et ventositates. Est enim completum in stipticitate: et ideo est bonum vlceribus intestinorum et punctionibus eorum quãdo bibitur: aut fit cũ eo clystere: et rubens est constrictiuum plus.

Area	.i. charta
Arectica	.i. virtuosa
Arephasa	.i. oleum de filiquis
Aressatum	.i. rotula genu
Areges.	.i. schotomie
Aregion	.i. tertia species vlcerum
comee.	
Arelas arcbiam	.i. serpillum
Arelea	.i. pira
Araiedum	.i. antimoinum
Arenza	.i. aristologia rotunda
Arenat. i. bolum vel lutum armenum	
Arenostus	.i. thus masculum

Arena argirinde est quedam arena rubea que inuenitur in hispania: que valet ad faciendũ miniũ. Arena maris que in littore est sole calefacta: carnes humidas desiccat. hec Dias.

Aren	.i. draco marinus
Areoptica	.i. rarefactina
Areopagita	.i. virtuosa
Ares	.i. virtus
Arbeni	.i. lapis armenus
Arbei	.i. planta fructifera
Arceloη	.i. argemonia
Arcela	idem quod supra
Arceotidas	.i. iuniperi fructus cum
sunt perfecti.	
Arceotides	idem quod supra
Arcreatris quid est. l. l. chameacti	
Ardenquearde	.i. rosa
Arset. i. piscis magnus salitus	

Cap. 58.

Rgemonia vel volucrum minus grece: ara: scelen: latine vero agrimonia: vel ferraria **Dias.** cap. argemonia. herba est ꝗ minor. h' nota: que ferraria minor dicit'. similis est in omnibus agresti papaueri: vel' animon herbe: sed discernitur q̃ caput superius latius habet et serius florescit: et neq̃ ita feniculũ facit flores: sed croceũ. Radix est illi desursum rotunda ex qua dimittit croceũ succum acris virtutis: q̃ conuenit nebulis oculorum: et argimoni in oculis nominate passioni. nascit' in campis vel circa sepes cui' radix greco nomine eupatoriũ dr. Pliniu ca. argemonia. Argemonia folia h3 eq̃lia diuisa apĳ: eo mõ caput i cauliculo papauer' filustris radicẽ h3 et' succ' ẽ croceí coloris acris et acutus

nascit' in are- is apud nos. **Posse. Dias.** Est di- uretica valde: que viridis trita τ potata antraces .i. pustu las malas sanat. τ ad spēciū morsū τ canis τ bōis rabidi: τ ɔ̄ venena valet. fac̄ τ ad vētris doloꝛē sic potata. Itē vulnera cancerosa viridis trita τ ī po sita sanat. Itē serpentiuꝫ morsum. ʒ.ij. cuꝫ vini ciatis duobus data discutit. mirifice ad venenum per cussum ferro cū aceto imposita facit. verucas tollit sic similiter. Ad splenis doloꝛē in cibo sum pta splenē cōsumit. radix eius in vino cocta τ po tata palyti **Gal.** li. dinamidiarū cap. de can cis prodest. cro. Dicit ipsam valere cō tra cancrū per os sumptā. Paul' cap. de agrimo nia. Agrimonia ca. est τ sic.

Argentum vivum quid est. l.l. aibacbest
Argentum quid est. l.l. felcb
Argemon .i. vlcus in circulo oculi occupans de pupilla τ coniunctiua.

Argemata	idem quod supra
Arkeutros	.i. arboꝛ iuniperi

Arkeotidas id est fructus iuniperi: vt Gal. in li. de cibis.
Armenum quid est. l.l. canarmenum

Armentum	.i. vitrum coctum
Armelo	.i. grana amara

Armentalis .i. quedam spēs policarie

Cap. 59.

Armel id est tertiū genus rute: τ vocat' a Dias. armola ca pitulo de ruta. τ vocat eā sic. similiter Gal. vt apparet in lr̄a ruta: que spēs inuenit' apō Colletū τ in Macedonia τ in Gallacea. cui' flos est albus. τ semē oblōgum τ trigonū τ gustu ama rum: ca. complexionis: τ magnū vt piper: in autū no col **Sera.** li. aggre. capit. armel. Armel ligitur. nominatur moli. τ nominant eam multi rutā siluestreꝫ. τ est planta que egredi tur ex vna radice cū multis ramulis. τ habꝫ folia similia folijs rute alterius molliora: habentia gra uem odoꝛem. τ habet floꝛem album. τ habet capi tella maioꝛa satis q̄ capitella rute domestice: diuī sa tribus diuisionib' in quib' est semen cuius co loꝛ est ad rubedinē declinās: habens tres angulos amarum. τ est illud quod de ipsa planta venit in vsum medicine. τ ipsuꝫ maturatur τ colligitur in autumno. τ est ca. τ sic. in pꝛimo gradu. **Posse. Dias.** Semen eius addito melle vino et felle caponis τ croco τ succo maratri: caliginē oculis detergit. **Sera.** Incidit humoꝛes grossos τ expellit eos per vrinam. Et idem auct. Albu- gerig facit vomere τ inebriat potanteꝫ se. τ p istaꝫ virtutem confert patientibus amoꝛem: que dicit' hereos: nam facit eos doꝛmire. Et dixit quidā ex pertimentatoꝛ q̄ sumebat de eo in potu a. ʒ. 5. vsqꝫ ad .i. τ faciebat eū doꝛmire. Et idē auc. Dubix. Ar mel facit euomere τ inebriat sicut vinum: vel p pter. τ est bonū melancolie τ purificat sanguinem.

Sed sciendum q̄ harmel p h est scripta: vt ap paret in littera harmel: sed armel per a est illud genus rute: de quo dictum est nunc.

Armesios	.i. oꝛiganum
Armegil	.i. nuces indice
Arnebus	.i. lepus
Arrec	.i. charta

Arsenicum .i. auripigmentum: τ est ex eo citrinū τ rubeum. τ auripigmentuꝫ quando per se poni tur citrinum intelligitur: τ quid est. l.l. harnech

Arsef	.i. cardius
Arsen	.i. semen mādragoꝛe
Artesides	.i. bacce iuniperi

Artetica τ primula veris idem: τ est herba sicut cōsolida minoꝛ: nisi quia habet folia quasi nigra τ pinguia cum flosculo celesti. medetur doloꝛib' articuloꝛum: τ est ca. τ sic.

Artelam	.i. agrimonia

Cap. 60.

Artemisia vel mater herbaꝝ vel matricaria la tine: grece tagetes: ara. vero leptafillos Artemisia herba est fructuosa similis absinthio vel abrotano: sed vastioꝛ est τ folijs latioꝛ: sꝫ aspe ctu fere talis: non est albi coloꝛis: vt absinthium ē habens grauem odoꝛem: gustu amara. hastas ha bet longas. floꝛescit estatis tempoꝛe: floꝛibus simi libus floꝛibus camomille: graue olentibus τ ama ris. nascitur maxime locis maritimis. est ca. τ sic. in secundo gradu. Et dicitur artemisia: quoniam sic vocabatur vxoꝛ regis Mansoli. qui voluit eaꝫ sic vocari: que antea vt inquit Plinius Parthe nis vocabatur. τ sunt qui ab artemide artemisiaꝫ cognominatam putant: quoniam priuatim medi catur femi **Dias.** cap. de artemisia. Artemi naꝝ malis. sie tria sunt genera. vnuꝫ est quod vocat' artemisia monodos .i. mater her baruꝫ: que est fructuosa: τ similis absinthio: folia maioꝛa τ pinguioꝛa habens: τ hastas longas. na scitur ī maritimis locis lapidiosis τ sabulosis. flo rescit autem estatis tempoꝛe floꝛibus albis paruu lis: graue olentibus amaris. Altera artemisia ta getes nominat': que tenera est: semen habens mi nutum τ vnam hastam folijs plenam. nascitur in locis mediterraneis τ altioꝛibus: floꝛem mellinū atqꝫ tenuem τ iocundioꝛem cōparatione pꝛioꝛis ferens. hec a grecis vocat' tagetes vel thanaceuꝫ τ nos in lingua latina vocamus eam tanasiaꝫ: vel fm quosdam atanasiam. Et est tertia artemisia que leptafillos dicitur. nasciť circa fossas τ agros flosculum cuius si contriueris sansuci odoꝛem ha bet: τ ipsa amara. has species artemisie Dianam dicunt inuenisse: τ virtutes earum τ medicamina chironi centhauro tradidisse. hec herba ex nomi ne Diane que artemis dicitur: accepit nomen ar temisia: que ca **Gal.** vi. sim. phar. capit. de ar lefacit τ siccat. temisia. Artemisia du plex quidem est herba: ambe tamen calefaciunt mediocrit' τ siccāt. τ ponit' ī calefaciendo qdē se cūde absistētie: ī siccādo vō pme intense vel secūde incipientis. sunt quoqꝫ mediocriter sbtiliū partiū

Posse. Artemisia valet contra sterilitatem factam ex humiditate. naz si esset ex siccitate obesset et potest perpendi ex cõplexione mulieris: si sit pinguis aut macilenta. Unde debet pulverizari artemisia cuz bistorta ꝛ nuce muscata in eadem quantitate. similiter conficiatur pulvis cuz melle vel syrupo simplici: ꝛ detur in modum electuarij mane ꝛ sero cũ vino decoctionis artemisie: prodest tamen si balneetur magis in aqua vbi cocta sit artemisia: ꝛ lauri folia: vel fomentetur vulua ex tali aqua. valet etiam artemisia cocta in oleo oliue vel nucis ad menstrua prouocanda: si fiat pessarium ex ea. Contra tenasmonem ex frigiditate recipiat patiens p anũ fumum colophonie posite super carbones: deinde calefiat artemisia super testam: ꝛ calefacta ponatur super lapidem molarem ꝛ desuper sedeat patiens: probatum est. Contra glandulas que dicuntur attrici que nascunt̃ circa anum: fiat prius scarificatio circa eas: postea superponatur pulvis artemisie ꝛ marubij. Cõtra emigraneam ꝛ cephaleam det opiata cũ vino decoctionis artemisie.

Dias. Artemisia virtutem habet acerrimam purgatiuam attenuantem calidam ꝛ leptinticam. Elixatura eius causis mulieris mitigat: ꝛ menstruis imperat: secũdinas excludit: mortuos infantes in vtero deponit: constrictiones matricis resoluit. omnes tumores spargit. accepta calculos frangit. vrinaz prouocat. herba ipsa tonsa ꝛ in vmbilico posita menstruis imperat. Succus eius mirrhe mixtus ꝛ matrici suppositus: omnia similiter facere nouit. Coma eius sicca bibita. ʒ. iij. stericas causas cõponit. Siquis iter faciens eam secum portauerit nõ sentit itineris laborem. Fugat etiam demonia in domo posita. ꝓhibet etiam maledicamenta ꝛ auertit oculos malorum. Item ipsa tonsa cum axungia ꝛ superposita pedum dolorem ex itinere tollit. In pulvere redacta ꝛ cum aqua vel mulsa potui data: intestinorum dolorem tollit. Artemisia que tagetes nominatur facit ad vesice dolorem ꝛ stranguiriam succo dato ex vino. ʒ. ij. febricitanti ex aqua ca. ciatis. ij. potui dat̃ hic succus. tonsa cũ axungia ꝛ aceto coxarum dolori medicatur: ligata vsq; in tertium diem. Ut infantem hilarem facias incende ꝛ suffumigabis. ꝛ omnes incursiones malorũ auertet: ꝛ hilariorem faciet infantem. neruorum dolorem ꝛ tumorem trita cuz oleo bene subacta mirifice sanat. dolore pedum granuiter vexatis radicem eius da cuz melle manducare: ꝛ ita sanabis vt vix credi posset eam tantam virtutem habere. succo eius cum oleo ro. febriens perunctus curat ea. hanc herbam si confricaueris laseris odorem habet. Tertia que dicitur leptõfillos tonsa ꝛ cum oleo amigdalarum bene subacta: ꝛ more malagmatis panno inuncta ꝛ imposita stomachi dolorem infra quinq; dies sanat. Huius radix super limen edificij suspensa facit vt nullus domui nocere valeat. Succus eius cum oleo ro. mixtus ꝛ ꝑunctus neruorum tremorem. ꝛ oẽ vicium tollit.

Gal. Ambe species artemisie conueniũt lapidibus in renibus existentib⁹. ꝛ ad calefactiones ꝛ extractiones secundinarum.

Aribemon — .i. ciclamen
Aribemita — idem quod supra
Aripu — .i. res odorifere
Arib — .i. boni mores
Ariccabo — .i. ferula
Aridal — .i. colloquintida
Arilli sunt arida vuarum grana dicta ab ariditate: que grece vocantur gargara.
Arimel — .i. grana solis
Arimech est herba que nascitur in partib⁹ iamẽ habens odorem cinnamomi: quare consolidat ꝛ desiccat vlcera: ꝛ prohibet putrefactionem membrorum.
Aringus debet dicere hyringus: ꝑ quo .i. litterã est hruticon.
Arioibides — .i. semen iuniperi
Arocindin — .i. beladbor
Arion est quedam species dactili
Aristologia: quid est. i. l. acoming
Ariston — .i. aristologia
Aristolocia — .i. zappinus arbor
Aristellus — .i. scordeon
Arcis — .i. adarce
Araatidos sunt grana cedrini vel iunipi
Arciabradicon — .i. lacca
Archia — .i. merulus auis
Archirocha .i. infusio que fit duobus modis vel cum aqua vel liquor aliquis ab aliquo funditur super membrum: in quo est necessaria: vel pann⁹ infusus in eis superponitur iterando sepe.
Archimom — .i. malum terrarum.
Archimeron — .i. hermodactilus
Archileta — .i. fructus mandragore
Archiritica — .i. artetica
Ardifigi .i. arbor simil' cappari. i foliis q̃ carem⁹
Ardifigai — idem quod supra
Ardillus. i. porrum siluaticum vel vince
Ardrias — .i. miluus
Argiphora gemma margarita perna alba: albica idem: quando simpliciter ponitur pro non perforata intelligitur.
Arginomina — .i. agrimonia
Argiora — .i. vrtica
Argilites — .i. mercurialis
Argimonis — .i. lappa inuersa
Argimona — idem quod supra
Argiros. i. argentum: inde litargyriũ. i. spuma argenti.
Argirofora. i. confectio quedam in antidotario maiori dicta ab argento
Argilla terra munda: terra figuli vnde vasa fiũt dicta ab argis. i. primo vase: quod ex ipso factum fuit: q͛ sic vocabatur. argillos dicit grecus.
Arnich. i. herba iamena boni odoris similis cinnamomo grosso.
Arpinos — .i. cauda equina
Arsimago grece — .i. arsenicum

Arsimegū quidam dicūt q̄ est laurus: quidaȝ q̄ ē cepe: quidam q̄ est amigdola: quidā q̄ ē oliua sed prima melior.
Artriza i. aristologia rotunda
Arris i. adarce Arti i. cipressus
Artion similis est folijs verbasco: nisi q̄ rusticiora sunt caule longo molli: semine cymini. nascitur in petrosis locis: radice alba dulciq̄ʒ. decoquitur in vino ad dentium dolorem.
Articulationes i. iuncture
Artintomia i. arterie incisio
Artuandes i. grana iuniperi
Arzilla i. bedagari Arzolla i. agrimonia
Arobonari i. egritudo in qua homo semp̄ ridet
Aromorchion i. rhaphanꝰ agrestis: et ē rapesta
Aromaticum i. calamus aromaticus
Aromata sunt oīa odorifera: vñ dicunt̄ aromata eo q̄ aris imposita diuinis inuocationibꝰ apta videntur: vel q̄ aerei misceri probantur.
Aromach i. quedā confectio
Aroma idē qđ supra Aromati idē qđ supra
Aromorchion quid est. l. l. finel
Aronis vel aaronis barba: iarus pes vituli: aarō serpentaria minor: cantarica idem. l. l. aaron.
Aronarmeni i. bolum vel lutum armenum
Aron i. vsien Arphagia i. sicca esca
Aror i. aris
Arosachie i. spuma maris siccata ī petra residēs
Arosticis i. egrotatiuꝰ Arostos i. eger
Arotion i. artion Aroc i. tiri
Arbor iachne quid est. l. l. hating
Arbor marie s̄m Auic. est buthormarien: sed falso: qm̄ buthormariē ē herba nō arbor: sic p̄ʒ ī. l. buthormarien: sed arbor marie est ros marinus: pro q̄ lege literā laiera lmarien.
Arbor mella i. xiliq̄
Arbor comuta idem quod supra
Arbor grani viridis est arbor terbentine: et ē ȝap pinus: vt apparet in. l. bothin.
Arbor masticis est lentiscus
Arbor dactili i. palma.
Arbor vulpis i. liquiricia
Arbor granati siluestris: quid est. l. l. darsisaban
Arbor abrahe i. agnus castus
Arbor cimicum i. frassinus
Arbor tremula i. arbor granati siluestris
Arbor gummi arabici: quid est. l. l. amgailem
Arbor cuminum i. vlmus
Arbor glandifera: quid est. l. l. bullos
Arbor iburis. quid est. l. l. ronder
Arbor que dicitur populus: quid ē. l. l. haur
Arbor sebesten. quid est. l. l. sebesten
Arcos i. princeps: inde polarchion i. plures principatus obtinens.
Arcotica i. distractoria
Arcos i. podesmus
Arcondos i. iuniperi fructus
Argomela i. valēriana: alij serpillum maiorem id est valeriana.
Armoziaca i. semen rapeste.
Armoracia i. rapesta siluestris lapsane: et est rhaphanus agrestis.
Armoniacum i. genus mali granati
Armola i. armel: et est spēs rute q̄ dicit̄ moli s̄m Dias. cap. de ruta.
Armoniacum quid est. l. l. nasach
Armoni i. ficus lupi Cap. 61.

A Rnoglossa id est plātago vel quinq̄ neruia: vel lingua arietis latine: grece arnoglossos: ara. lisen alhamel. Arnoglossa i. plātago: cuiꝰ tres sunt spēs. vna est femina cuius folia sūt lata habētia q̄si fila ī fractura sua. Alia est hñs folia stricta: que lanceola vocatur: et est masculus. et hʒ folia vel neruos in fractura sua vt supra: et ob id quinq̄ neruia vocatur. et hñt stipitem mediū seminibus plenū: fri. et sic. in 2° gdu. Est alia spēs que vocat̄ plātago aquatica: p̄ qua. l. l. barba Sera. li. aggre. cap. lisen. i. lingua siluana. arietis: et est plātago. Et sꝭ iungit auc. Dias. dicit̄ aūt arnoglossa: et eiꝰ expositio est lingua agni: iō q̄ greci arnon agnū vocāt et glossos linguam. Et dr̄ etiaȝ eptapleuros. i. septē costas hñs. nā hʒ folyȝ eius sūt. vij. coste: ab epta in greco. i. septē et pleuros costa: q̄ hʒ septē neruositates manifestas in similitudinē costaȝ lateȝ aīalium. Cuius due sunt spēs. s. maior et minor. sʒ minor hʒ folia subtiliora: et minora et leniora q̄ȝ folia maioris. et habet virgā que inclinat̄ versus terraȝ multos ramulos hñtem. et flos eius est croceꝰ. et semen eius est in radice lingue. i. folij. Maior vero hʒ virgas asperiores: et folia lata similia oleribus que comedunt̄. et virga eis est angulosa ad rubedinē declinans. cuius lōgitudo est vniꝰ brachij: sꝫ per quā est semē in figura sua a medietate ipsius supra. et hʒ radices molles: et plures supra quas sūt pili albi vt grossitudo digiti. et repitur ī locis lapidosis: et humidis. et vallibus: et hortis: et in pratis et illa gde maior est ma Dia. cap. arnogloslioris virtutis q̄ȝ minor. sos. Arnoglossos: siue eptapleuros nomē sūpsit a similitudine sanguine ligue. nā greci arnon agnū appellāt. et glossos lignā: siue rursus q̄ sepe aduata hēat germina in lōgitudīe septē lateribꝰ similia: et iō eptapleurō vocat̄. Eius genera sūt duo. vnū dr̄ polipleuron est etiā aliud sed minus. Minꝰ vero habet minuta folia: et angusta: et lenia. virga eiꝰ multos habet angulos inclinata ad terraȝ: florē viridem hñs. et semen sup̄ ipsam virgam. nascit̄ vero in cardiarijs locis. Alterū genus plantaginis folia habet lata: et ornatiora: et neruosa: huius virge angulose sunt et rufe. habētes lōgitudinē vniꝰ cubiti: et a media virga vsq̄ʒ sursum semine est plenuȝ. radices multas et teneras habet: et asperas. et albas. in grossitudie vniꝰ digiti. in locis aquosis nascit̄: et in vallibꝰ: et in hortis: et in pratis: melius Gal. vi. sim. phar. ca. or est tū q̄ est maior. de arnoglossa. Arnoglossa siue plātago maior: hec planta mixte complexionis ē. habet eni gd aquosum frigiduȝ habet autē gd et austeruȝ. qđ est terrestre frigiduȝ

ꝛ siccum quare infrigidat: ꝛ desiccat: ꝛ sm ambo secūde ē substātie. quecūq3 aūt cū simplicitate pharmaca desiccāt oībus mali. veteribus vlceribus: ꝛ rheumatibus ꝛ putrefactionib⁹ ꝯueniūt: ꝛ iō etiā dysenterijs. nā fluxus sanguis figūt: ꝛ si qd pustiū est refrigeratiue ꝛ ꝯsolidatiua simul sūt maloꝝ vlcerū ta recentiū q̄3 veteꝝ. In oībus aūt huiusmōi pharmacis vel pma vel nulla vtiis arnoglossa est ꝑpter ꝑportionē cōplexionis. nā ꝛ siccitatis participat ꝛ frigiditatis nō stupefaciūe: sed ꝛ fructus eius ꝛ radices consimilis virtutis sūt nisi q̄ sicciores ꝛ minus frigide: sed fruct⁹ qdem plus sbtiliū partiū est. radices vero plus grossaruꝫ. ipa aūt folia herbe desiccate plus sbtiliū partiū: ꝛ nimis frigide sūt virtute: eius exalata ꝛ eaporata supsluitate aquosa ipsaꝝ. ꝑpterea qdē ergo radicibus q dā ad dentiū doloꝛē vtunt masticando. ꝛ lotionibus ipaꝝ decoctaꝝ ad opilationes ꝛ epatis: ꝛ renum vtūtur eis: sed ꝛ foliꝫ: ꝛ multomagis adhuc fructu. participāt aūt hec omnia abstersiue virtutis: quātum decet ea sm esse. ꝛ in ipsa herba putatur superari tū a multitudine humiditatis.

Posse.

Arnoglossa est vtilis ad siccādū vulnera: ꝛ mundificandū putredinem coꝝ. epar cōfortat. repugnat sacro igni: ne corp⁹ ambiat. valet etiā emoroidib⁹. oēm doloꝛē qui est ex ignis adustione refrigerat. Succus ei⁹ cū albumine oui sumpt⁹ liberat ictericū. vtilis ē emoptoicis ꝛ dysentericis. ꝛ quib⁹ fluunt mēstrua vel emoroide. vulnera pulmonis curat. radix ei⁹ in aqua cocta doloꝛē dentiū mitigat. si os ex illa aqua lauetur. Succ⁹ ei⁹ valet cōtra opilationē renum. delet maculas nigras ꝛ stringit sanguinē. herba ipa masticata doloꝛē dentiū tollit. vulneri circa oculū vel nasum succus eius cū lana ꝑ nouē dies apponitur. succus eius dat⁹ quartanario ante duas horas accessionis cōfert. valet etiam ad vulnera recentia cū axungia.

Sera.

auctoritate Gal. Virtus ei⁹ est que incarnat ꝛ confert vlceribus corrosiuis oībus: ꝛ putredini coꝝ. Et ꝑpter hoc cōfert vlcerib⁹ intestinoꝝ: ꝛ incarnat fistulas: ꝛ alia vlcera antiqua. ꝛ semen eius ꝛ radix sūt ꝑpīq̄ huic virtuti: nisi q̄ sūt sicciora ꝛ fortiora ꝛ semē eius est subtile multū. ꝛ radix ei⁹ ē gsse substantie. ꝛ ipsa cōfert dolori dentiuꝫ quādo masticat: ꝛ quādo fit collutio oris cū aqua ei⁹. ꝛ semini quidē ꝛ folia ꝛ radix sunt aperitiua opilatōis epatis ꝛ renū propter abstersionē que est in eis: nisi q̄ semē eius est fortius in hoc satis: q̄ in oīb⁹ istis est virtus que astringit satis. Et forasse ē virtus in hac herba dum est recens: nisi quia vincit ob humiditate q̄ est in ea. vñ nō est manifesta sua operatio ꝑpter suā victoriā humiditatis. ꝛ qñ desiccāt folia eius fit virtus ei subtilior ꝛ minus frigida: qm̄ aquosa superfluitas que ē in ea resoluitur ꝛ destruit. Et idē auct. Aber. Arnoglossa retinet ventrē qñ bibit ꝛ fit clystere cū ea. ꝛ cōfert febribus tertiane ꝛ quartane qñ bibit succus eius.

Dias.

capitulo de arnoglossa. Arnoglossa cataplasmatib⁹ adhibita sordida vulnera purgat. et rheuma siccat. ꝑfluentib⁹ sanguinem occurrit. maculas nigras et epinicias curat et cicatrices vulneꝝ facile ducit. semen eius tōsuꝫ et in puluerem redactum et vulneri aspersum ipꝫ sanat. chironib⁹ vulnerib⁹ medicat. vstionibus singulare presidiuꝫ est. morsib⁹ canis auxilium ꝑstat et tumoribus: scrofis maxie si cuꝫ sale imponit. Cocta vero folia ipsi⁹ cū aceto et sale. dysenterijs et celiacis opitulant: maxie si cum lenticula adhibeātur. hydropicis cocta succurrit. epilepticis et asmaticis prodest accepta. succ⁹ ei⁹ sordida vulnera oris purgat gargarismo. cum cimolea et absinthio succ⁹ mixtus ignem sacrū extingnit. fistulas ꝑ clystere si adhibetur medet. dolori aurium infusus ita prestat. doloꝛē oculoꝝ inunct⁹ tollit. succus ipse collyrijs necessarie miscet gingiuis sanguinem abstinet. ptisicis et sanguinē rejicientibus necessarie adhibet. dysentericis per clystere adhibit⁹ maximū presidiū est. suffocationes stericas cū lanis adhibitus soluet. matricis rheumatismum similiter suspēdit. semen vero eius cum vino bibitum solutionē ventris stringit. et rejicientibus sanguinem mire ꝑdest: herba ipsa cū vino vel aceto id prestat. Elixatura radicis eius omnia similiter facere pōt. cruda cōmasticata dentibus dolorem tollit. renū dolorem et vesice mitigat. dicunt alij q̄ tres radices ei⁹ i vini cyathis trib⁹: ꝛ aque cyathis trib⁹ dilute: ꝛ comeste ꝛ bibite fe. tertianas curat: simili modo ꝛ quattuor radices eiusdē quartanis mederi. Multi dicūt radicē eius collo suspensam scrophas nasci nō dimittere. Minoris vero plantaginis succus collutioni dat oris ex folijs: et sanguinantes gingiuas curat. Itē succus tepefactus fomēto ventris dolorē tollit. Succus bibendus est eis qui purulēta rejiciunt cuꝫ sanguine. in serpentis morsu plantago: ita cum vino sumitur Comesta autē sola vel cū lenticula cocta: ꝛ oleo vel rdi cum aceto dysentericos ꝛ stomathicos curat. sicui vulnus secus oculū vel nasuꝫ natū fuerit succus eius cū lana molli imposit⁹ ꝑ dies nouem curat. Itē succi cocleariuꝫ vnū bibituꝫ lūbricos excludit. similiter facit pistatura in vmbilico posita. Siqua duricies in corpore nascit: herba ipsam pistatā cū axungia sine sale: quasi malagma ipone succum eius in aqua mulsa an duas horas accessionis potui da quartanarijs: et miraberis ei⁹ effectum. ad podagram: ꝛ omneꝫ neruoꝝ dolorē vel tumorem folia eius pistata cuꝫ modico sale optimum est. vulnera recentia cū axūgia veteri curat sic ꝛ parotidas. Sicui pedes doluerint ex itinere cū aceto iposita tumorē ꝛ dolorem tollit. fistulas tonsa ꝛ imposita facillime sanat. oēs difficultates vesice folia ꝛ radix ei⁹ potata fortiter medentur. q̄ abundant infrigidant ꝛ desiccant. ꝛ reprimunt propter quod ad vlcera maligna ꝛ rheumatica ꝛ putrida iuuant. herba ipsa dysentericos iuuat. ꝛ emoroidas reprimit. vsta infrigidat ꝛ glutinat. desiccat enim absq3 mordicatione. semen autē ei⁹ ꝛ radix similia sunt virtute: propter quod sicciora sunt ꝛ min⁹ frigida. semē preterea hꝫ subtiliādi

virtutem: folia extenuandi: radix impinguandi q̄ masticat᷑ in dolore dentiū. ad oris ena l̄uationez facit. et epatis et renū emfrahm. Hec p̄dicta etiā Sera. refert auct. Dias. licet per alia verba.
Arnos .i. agnus
Arrocerkbtaga .i. es vstum
Arsonegon .i. folium
Arsos .i. cardus vel species eius
Artomeli .i. panis cum melle factus
Artomam .i. granū cuius virt᷒ est ordei: immo est medium inter triticum et ordeum.
Artomata .i. articuli Artomē .i. actomus
Artododozis .i. iuniperus
Arxos .i. spēs cardi Aruab .i. psilotrum
Aruculi farnron .i. herba vnde tingitur reubar barum qua caremus.
Aruatū .i. instrumētū q̄ suspendūtur homines
Arui .i. masculus Aruncus .i. citrum
Arculabuun .i. ferreū instrumētū chirurgicorum
Auiscula .i. nomen demonis
Arcution est similis folijs arocion
Arcuatus morbus .i. ictericia
Argumen .i. iris
Armunas quid est .l.l. nendana
Ai suc .i. gallia muscata
Aristum .i. lappa Artumen .i. iris illyrica
Artus .i. anus podex Arzul .i. bedeguar
Arf .i. semē altansbotis
Arz .i. cedrus arbor
Assa .i. quoddā gūmi. nā ex ea est quedā odorife ra. quedā fetida. quedā ē odorifera licet parum habet odorē. sed calidior ea: ⁊ est fetida: ⁊ ē ex her ba vehementis igneitatis. vnde gūmi istius plāte est satis fetidū: ⁊ iō vocat᷑ assa fetida. sed assa odo rifera est succus p̄dicte herbe expressus: ⁊ soli coa gulatus: habēs aliqualē odorē: sicut herba predi cta. quando vero simplicit᷑ ponit᷑ in receptis assa fetida intelligit᷑ assa fetida. est ergo gummi p ex cellentiam fetidum: ⁊ vocat᷑ lasar: ⁊ gūmi quirina ceū. ⁊ herba eius vocat᷑ silfius: vt in alexandro de dentibus. Alij vocant hāc herbā anudet vel an niden .l.l. anuiden.
Asagen idē qȯ supra
Assa dulcis .i. gūmi riqulnie
Asabota .i. arbor que est ī persia venenosi fruct᷒ ⁊ quādo plantat᷑ in egypto est fructus ei᷒ de his que comeduntur: ⁊ est persicum.
Asabit .i. asait Asach .i. arbor thuris
Asacrios .i. kabansalamo dica
Asachabasara .i. radix pori
Asadar .i. lactuca asini
Asadan idē qȯ supra Asaer .i. aerona
Asafati .i. rubor pustulosus: qui apparet in facie
Asas .i. morbillus: vel extura sicut empetigo
Asagas .i. sanguis draconis
Asabic .i. pultes multum spissi ex aqua ⁊ farina
Asaic idē qȯ supra Asakel .i. spica celtica
Asaka .i. radix lily Asame .i. fanies
Asamarux .i. molesti dies. s. calidissimi ⁊ frigidis simi. Asange .i. sanguis draconis
Asamentum .i. piscis quidam magnus salitus

Asarabachara vultigo gariofilata agrestis centū neruia centūcerria vulgagens idē ē ⁊ aerma
Asaraes idē qȯ supra Asarum idē qȯ supra
Asarugi .i. virga pastoris Asarai idē qȯ supra
Asarica .i. epilepsia Asarual .i. cipressus
Asar .i. armoniacum
Asaron .i. asarus vel baccare. vnde alia herba est bachar vel bacharis. ⁊ iō Dias. facit aliud capitu lum de asaro: ⁊ aliud de bacharas.
Asarten .i. piscis magnus salitus
Asarmanux .i. molesti dies vel calidissimi ⁊ frigi dissimi. Asathar .i. origanum
Asatharai .i. virga pastoris

Cap. 62.

Asathartar siue asathartar ara. gre. glio: lati ne vero sordi **Sera.** li. aggre. capi cies semicupei balnei. tulo asathar tar. Asathartar est sordicies nigra que reperitur in balneis ⁊ in fundo semicupei balnei. Et idem auct. Hal. Virt᷒ eius est que calefacit in p̄ncipio tertij gradus: ⁊ abstergit absterſi **Dias.** ca one non multa ⁊ attrahit fortiter. pi tulo glio. sordicies q̄ in balneo colligit᷑: q̄ noīatur glio virtutem hȝ calidā ⁊ malacticā ⁊ diaforeticā **Posse. Sera.** auct. Hal. Extrahit sagittas infixas cor pori. ⁊ curat tussim antiquā q̄ñ fit fumigiū cū ea ⁊ q̄ñ ponit᷑ sup empe **Dias.** Utilis est ficu tigine aufert eam. bus ⁊ ragadys ani vngendo: ⁊ si ei addat᷑ cinis ꝯdilomata dissol uet. pro alijs sordiciebus .l.l. vasachi.
Asaungi .i. puluis qui cadit de pales
Asauregi .i. puluis qui cadit de parietibus salis
Ascala .i. lactuca agrestis
Ascak .i. tribulus herba
Ascani est arbor qua caremus
Ascabalos .i. cancer cum venit membrum propt᷑ ipsum ad insensibilitatem.
Ascarides .i. lumbrici lati
Ascatatios .i. tepidum tenens medium inter frigi dum ⁊ calidum. Ascharades .i. atrala
Asfatis .i. vectia Asfaltos .i. aspaltum
Asfarie .i. asmentum Asfaxfasa .i. rothaba
Asfa .i. aer Asgaragum .i. asarum
Ascakabos .i. vbi destruit᷑ caro sic ꝙ ipsa sequit᷑ vsq; ad os: siue sit incipiens aut succedēs ipsi.
Asma .i. offensio anhelitus cū sonitu: vnde asma .i. cantus. asma ⁊ orthomia ⁊ disnia idem.
Asmatum .i. absinthium
Asmarhoc .i. herba cuius gummi est assa fetida
Asmach .i. additio materie pinguis contingens ī palpebra superiori: ⁊ grauat palpebram in aperi tione. ⁊ facit ipsam q̄si mollifactā: ⁊ est coniuncta non mota sicut nodus.
Aspaltū .i. bitumē iudaicū: qȯ inuenit᷑ natans in fontibus: ⁊ ē spēs napte: ⁊ vocat᷑ stercus demonis nā napta est petroleum vnius generis .l.l. brafalen di. Aspalstrum .i. genestrella
Aspalarus idē qȯ. s. Aspamata .i. tensiones

Aspalatus .i.capsus
Aspalium arbor est: et est granatum silvestre: pro
quo.l.l.darsihabaa.
Asparagus sm Gal.in li.de cibis: vocat omnia
summitas plante: dum est in teneritate sua: sicut et spa
ragi summitas qui comedit: sed sm modernos e
vere sparagus. Cap.63.

Spergula

id est herba minuta huius folia: vt li
banotides: sed strictiora: habens stipite
nodosum. et in quolibet nodo folia i gy
ro posita quinque vel sex vel septem: ordinata ad mo
dum stelle: sicut herb aque dicit rubea: vel sicut al
guascen: et ab eisdem nodis pcedunt alij rami simili
modo facti cum nodis et folijs vt supra cum floribus
paruis albis: sicut flores olim i-
rum. e enim ca. et sic.complexionis.

Posse.

Omnem
duriciem et apostemata dura resoluens est.

Aspirantes dicunt quida pisces sic noiati ab aspitate
squamarum: vel a locis in quib' degunt: vnde aspirati
id est asper. et io Dias. vocat sparagum aspirantem
Asprach .i.species hyperici
Assamia.i.cibarium factum cum carne cocta cum aq
ua i admiscet succus agreste.
Assafir.i.aurum Assarie.i. attramentum
Assagen .i.sanguis drocouis
Assabota.i.persicum Assalgem.i.napus
Assara.i.virga pastoris: vel sm Auic.est pustula
parum lata sicut vesice ad aliquantulam tendens ru
bedinem: et pruritum facens et angustiam: veniens subi
to sm plurimum. et accidit quoque vt currat ab ea hu
miditas: et fortasse e sanguinea: et sm plurimum fit
vehemens in nocte. et ca cu' est vapor calidus ele
uans i corpore subito: aut a sanguine colerico aut
phlegmate baurachio.
Assa assa.i.rubor pustularum: q in facie apparet
Assabot est nomen cuiusdam piscis
Assanregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis
Assamin.i.dies caniculares in estate molesti: et
dies alij in hieme molesti
Assaguassora .i.agnus castus
Assanti.i.saffale Astareta.i. cucumer
Astachy .i.os locuste marine
Cap.64.

Staruticon

ara. vl' secacul
gre.biomo: la
tine vero centucapita: vel iringus. Non
est autem assodillus: vt quidam dixerunt. sed vocat due
plante: quarum vna est iringus: vt pz p Sera.capi. p
prio. et alia est vna alia herba q sibi satis similat.
Itē plini' post sermonem de iringo. Ex his inquit
s.iringa candidum que centucapita noiant: omnes
effect' eosdem causat. et radices in cibis grecorum reci
piunt: siue crudis siue coctis. vt Dias.cap.de irin
gio. Preterea in antidotario virili in quodam anti
doto qd incipit: Antidotum qd facit epilepticis re
cipiuntur et centucapita et

Sera.

lib. aggre.
cap.astaru
assodilli: quare non sunt idem.
ticon. Astaruticon.i.centucapita: alia est celestis
coloris: et alia albi coloris: sed q est celestis coloris
est herba hns stipitē durum et asperum. et in summita
tibus ei' est flos glauc': similis flori camomille. et
aliquis ex florib' habet colorē purpureum. et habet
folia scissa: et capitella similia stellis: sed folia que
sunt in ramis tendunt ad longitudinē. et habet ve
lusipilos. Et idem auct. Gal. traxit nomē ab eo q
curat apostemata: qm fit emplastrum de foris cum
ea: aut suspendit sup ipsa. virtus eius infrigidat et
desiccat non fortiter: et maxime dum est recens. Sed
centucapita albi coloris est iringus: et est species
spine. et sumit folium eius cum sale conditum in pncipio
sui augmenti. et folia ei' sunt folia aspera aromati
ca in summitate qm gustant. et in summitatib' ei' sunt
capitella rotunda: sicut sunt stelle. et in circuitu eo
rum sunt spine: et stipes eius durus. et color eius ca
pitellorum est similis colori oleandri: et fortasse qli
qm sicut color hiacynthi. et habet radices longas
nigras de foris: intus albas: in grossitudie pollicis
boni odoris. nascit in locis arenosis et asperis. Et
idē auct. Gal. Virt' ei' est composita: qr infrigidat
et resoluit resolutione pauca. Paulus enp. de irin
go. Iringus: secacul. aut iringion: herba est spino
sa: radix eius cum aliquali aromaticitate comedi
tur. et conficiunt cum melle: et zucaro radices predi
cte: et co

Dias.

cap.de iringo. Iringus aut
mediat. iringion: aut nux agrestis her
ba est spinosa. folia eius in initio comedunt. et i sa
le componunt: que folia lata et aspera sunt: gustum
aromatis habentia. que cum creuerint obtusum co
lorem hnt: cum multis virgis in quib' sunt capitel
la rotunda spinosa. hastam habent durā in gyro
et quasi albam: et viridem cum colore hiacynthi. et ra
dix est illi rotunda: et nigra de foris: de intus alba:
aromate plena. nascit in locis lapidosis et campis
et littoribus. habet radix eius virtutē calefactiuam

Aui.

li.2°. cap.secacul. Secacul est calidum in
2°. ad humiditatem quādā tendens: et in
ipso est leuitas. et virt' eius est sicut virtus bauc
ie.

Posse.

Iringus et maxime radix ei' cru
da comesta curat gomorream.

Sera.

auc. Dias. Folia hui' plāte conferūt
inflāmationi stomachi et apostema
tibus oculi. et alijs apostematib' calidis. Et quidā
dicit q flos huius herbe: cui' color est purpure'
si bibat cum aqua confert squinantie: et epilepsie: q
accidit infantibus. qm fit emplastrum cum eo humi
da cōfert apostematib' calidis lumborum. Et dicūt
q si ille qui habet apostemata in lumbis suis ac
ceperit florē eius siccum cum manu eius sinistra et po
suerit super apostemata sedat pulsationem eorum
Et idē auct. Dias. qm bibit succ' eius radicis qui
est albi coloris puocat vrinā et mēstrua. dissoluit
tortiones: et inflationes stomachi. et qm bibit cum
vino cōfert dolori epatis: et morsibus venenatis. et
qm emplastrum fit cum eis resoluit exteriora apo ste
mata: aut qm suspendit su
p ipsa: sicut quidā putauerūt.

Aui.

Secacul hz
virtutē bau
cie. et excitat appetitum coitus. et loco eius ponitur
buziden.
Astaros .i.censara fabis

Astas .i.inflationibus
Astati.i.lagusta vel locusta piscis
Astatia idem quod supra
Asta alexandrina .i.camedapnes
Astafida.i.vua passa Astafis idem qd supra
Astacodum .i.sticados
Astacofichitis .i.locusta piscis
Astaraticon .i.astarumeon
Astragallus .i.carduellus auis
Atra .i.rubea
Astragabos .i.pes porcinus
Astragalinos .i.cardus albus
Astratū.i.pauimētū Astrafact⁹.i.atriplex
Astragolos.i.calcaneus vel talus Cap. 65.

A **Stragulus** vel astragallos herba est q̄ folia hz lōga cū incissuris multis obliq̄ circa radicē caules tres aut q̄tuor:florē biacynthi.radices villosas īplicitas rubeas p̄du ras hz.nascit̄ ī petrosis ꝛ asperis locis. **Gal.** sexto sim.phar.ca. astragallus.Astragallus siue fic⁹ terre:siue glādula fructiculosus ē hūs radices stipticas:quapropt̄ ex siccantibus est **Posse.Gal.** Nō debilit̄ cicatrizat vulnera vetera.ꝛ ventrē fluctē stringit:sigs radicē ei⁹ coquens in vino bibat.nascit̄ aūt pluria hec herba ī neuete arabie

Astrouticos .i.iringus
Astraktis idē qd supra Asc.i.isopus
Asene .i.coagulum
Asabram.i.esula Aseb.i.alumen
Asecremia.i.comestio que fit de acacia
Asecb .i.sandico
Asedenegi .i.semen cānabi
Asedenlati .i.lapis ematites
Asedenagi idem quod supra
Ased.i.leo Asebei.i.absinthium
Asefara .i.cantarides
Asecteb.i.fricatio dentium ꝛ gingiuarum ꝛ labiorum interius.
Aseid .i.brachium
Asek .i.tribuli:ꝛ est herba
Aselcb .i.siligo
Asemen .i.butirum coctum
Asenicula .i.herba paralysis
Asenor .i.altea
Asenablum .i. satareia
Asenesu .i.absinthium
Asenbendegi.i.lapis q̄ alij lapides inciduntur
Aseneru.i.quidam piscis magnus saltus
Asenaesine .i.viscus quercinus
Aseras .i.affodillus
Aserengi .i.plumbum vstum
Asesab.i.pecola:ꝛ est gumma abietis
Aset .i.argentum viuum
Asetaragi .i.tapsia
Asethesafen.i.calx viua:vel lapis archadie: q ac censa non extinguitur: ꝛ verius asbeton.i.calx viua
Asoedarugi .i.basilicon

Asbestus .i.calx
Ascera .i.canis sydus
Ascet .i.balaustia
Asch .i.sandico
Asce .i.tymus
Asceleth .i.siligo
Asceidit est id qd a cubito vsq; ad rasetā existit
Asceracoct .i.terminabit
Asceberere.i.vna de.xxviij.mansionibus lune
Ascebete .i.anatū
Asclepias .i.dragontea
Asdepias idem quod supra
Asfear .i.fiscus quercinus
Asfengi .i.spongia marina
Asfeng idem quod supra
Asmelegen .i.napus
Asmen .i.alsinen
Asnee est lanugo vetustarum arborū:ꝛ est vsnee
Asne.i.puluis absteriuus:quo saraceni vtunt̄ ad mundificationem manus.
Asperos .i.sparagus
Asplenu .i.asplemon
Asplemon id est scolopendrie venenose:et ē asplenon.
Aspleniridon herba est in forma ꝛ virtute similis scolopendrie.i.lingue ceruine:ꝛ est idē qd supra
Aspleos leuci .i.vitis alba
Asreos quid est.i.l.cannabis
Asseike .i.spata
Assendeundi .i.nux indica
Assehelezi .i.mandragora
Assebeci idem quod supra
Assebaza idem quod supra
Assenedonegi.i.semina granati siluestris
Asseigi .i.caput
Asseman .i.butirum
Asseid.i.brachium:ꝛ potissime pars posterior ei⁹ vbi est coniunctio duorum focilium
Assena .i.vsnee
Assemine .i.lubee
Assenar .i.aloes
Assetaragi .i.tapsia
Asseth .i.emplastrum
Assehedenigi .i.semen canabis
Astena .i.vsnee
Assegeten .i.miraculum
Asserebum .i.stannum
Asteron .i.artemisia
Asterplacodes .i.gessamia
Aster .i.stella
Aster acticus .i.asterion
Asterice.i.diacodion:ꝛ est electuarium de papauere positum in antidotario.Gal.minori.
Cap. 66.

A **Sterion** grece vel aster actic⁹ vel bubonium:latine inguiñalis vel stellaria.Plinius capt. astericon.Astericon nascitur intra petras ꝛ loca aspera:hec herba nocte tanq̄ stella in celo lucet adeo vt eam videntes ignorātes putēt

se fantasma videre:a posterioribus maxime videtur
Paulus cap. aster. Aster vel asterion est quedam
herba radicata vt stella: folijs oblongis duabus aut
tribus in cacumine capi
tella stelle modo radiata.

Dios. Gal.

sexto sim. phar. cap. aster acticus. Aster actic⁹: alij
vero bubonium nominant: quod non solum super
plasmatum: sed etiam propinatum creditur bubo
nes sanare. habet autem quid diaforeticum. habz
etiam non minus refrigeratiuum quid: et repercus-
siuum: vt mixte sit potentie sicut rosa: non tamen
sic stipticat. Et idem eodem libro magis infra ca
pitulo bubonium: siue aster acticus nominatus ē
ex eo quod creditur conferre bubonibus tam catapla-
smatum quam assumptum. Est autem mediocriter dia
foreticum: eo quod mediocriter est calidum: et neqz
vehementer: neqz intense desiccat: maxime cum ad
huc tenerum est et recens. dictum est autem prius
de ipso. hec Gal.

Asitia .i.ieiunia — Asitios .i.ieiunus
Asilonis — .i.armoniacum
Asilus — .i.tabanus
Asil — .i.squilla
Asimar — .i.amigdala

Assimach .i.additio materie pinguis contingens
in palpebra superiori: grauat palpebram in aperi
tione: et facit ipsam quasi mollificatam.

Asinthesis — .i.sine consumptione

Asinamon .i. vinum ficticium: et fit quando vigin
ti sextaris musti cum dimidio aque feruent: et po
stea datur infirmis.

Asinthesim grece secundum Alexandrum capitulo de si
gnis humide distemperantie epatis est dictum nō
extenuatis ab a quod est sine: et sinthesis extenua
tio: quasi sine extenuatione.

Asinthiaca id est decoctio herbarum in aqua ca
lida.

Asios — .i.herba armoniaci
Asira — .i.farina ordei

Asireg .i. partes que sunt in circuitu ani

Asir est quoddam genus piscis parui: et sunt me
le marine.

Asir est quedam species cicerasi

Asires — .i.affodillus
Asifigasit — .i.eupatorium

Asit est species nenufaris

Asithemon — .i.epithimum

Asius id ē quedam species lapidis: vt apparet in
litera lapis asius.

Ascisum .i. quedam medicina inda

Ascigaset — .i.eupatorium
Asciadigni vel asciadegni .i.canabum
Ascibean — .i.ascebean
Asculi — .i.crista galli

Assiregi id est partes que sunt in circuitu ani

Asimibal — .i.spica inda

Assisa dicuntur que ventrem non inflant: vt cymi
num leuisticum.

Asal — .i.squilla
Askincos — .i.stincus

Assicon — .i.bitumen

Aspistica .i.serpens qui stat in aqua propter vehe
mentiam siccitatis sue.

Aspialis — .i.talpa
Asplimium — .i.ceterac
Asquiron vel androsomon .i.hypericon
Assurex — .i.pionia
Assiradix — .i.gladiolus
Assideg — .i.cerusa
Assindi — .i.sinapis albi
Assinach — .i.spinachia
Astina — .i.anbeitus
Astimes — .i.lapaciolum
Astirgar — .i.filfium
Asobran — .i.esula
Asofol — .i.aurum
Asogiros — .i.ruta agrestis
Asokir — .i.species lepre
Asolatorse — .i.radix affodilli
Asolafonalchame — .i.plantago
Asonia — .i.cantus
Asorretus — .i.flos salicis montani
Asormac — .i.atriplex
Asoton — .capillus veneris
Asoth — .i.argentum viuum
Ascoli — .i.fuligio

Ascos .i. vter: inde ascites ab ascos quod est vter

Ascolotondrion — .i.scolopendria
Ascocodos — .i.sticados
Assro — .i.sinapis alba
Aspros — .i.albus similiter et lenis

Assonticon est nomen cuiusdam electuarij

Astocodos — .i.sticados

Astorcos quid est lege litteram cub

Astorach — .i.storax
Astobetes — .i.anetum
Astomatha — .i.oris pharmaca
Astrodilibe — .i.grana pini
Astroculibe — idem quod supra
Astrobilie — idem quod supra
Astrolinos — .i.auis cardella

Astrodimie sunt pisces degentes in cochijs: et ha
bent durum corium

Asnac — .i.gummi alcamdar
Asubet — .i.grani regis arbor
Asuc — .i.gallia mascata
Asurie — .i. atramentum rubeum
Asuestim — .i.calx
Asuestos — .i.calx viua
Asugeg — .i.vitrum
Asui — .i.crocus hortulanus
Asum — .i.myrtus
Asumar — .i.lactuca asini
Asuoli — .i.atramentum

Asurticum est nomen cuiusdam electuarij

Asuschelbar — .i.castoreum

Asus .i. planta vel herba super quam nascitur sal
cuius flos nominatur asius

Asucum — .i.lilium

Asuibendegi id est lapis cum quo alij lapides

incidũtur: ⁊ in lingua nostra vocatur smirillo.
Ascaded est arbor cuius gũmi est gũmi dragagãti
Cap. 67. [manuscript annotation]

Sceukodos arа.grе. fabadis; latine vo sticados. Sticados est quoddã arabicũ: ⁊ est illud quod arabice nominat ascukodos ⁊ est quoddã citrinum: ⁊ est illud quod nominatur latine barba iouis: vel sticados citrinũ: arabice sceba. Unde **Sera.** lib. aggre. facit de sticados duo capitula: vnum de sticados arabico: quod incipit Ascukodos: siue astocodos. Et aliud de sticados citrino: quod incipit Sceba. Est autem sticados arabicum **Sera.** lib. aggre. capitulo ascucados. A ca. ⁊ sic. in 3° gradu. scucados .i. sticados arabicũ nascitur ⁊ in insula que grece dicit' sabadis. in regione galatie: est herba subtilium ramorum: habens comam saturei similem: nisi quia folia eius sunt longiora folijs satureie. ⁊ est acuti saporis **Dias.** cap. de sticados. Sticum pauca amaritudine: cados nascit' in insulis galatie circa massiliam: q̄ insula sticados nominatur: vnde ⁊ nomẽ accepit. est autem herba tenuis: semen minutum habens cum folijs similibus thimo: sed oblonga ⁊ gustu acriora: ⁊ **Gal.** vij. sim. phar. capit. sticados amara. Sticados eius quidẽ ad gustum amarus sapor est: ⁊ substipticans moderate complexio eius composita est ex frigida terrestri substantia pauca a qua stipticat: ⁊ alia sbtili ignea ampliora a qua amaricat: ⁊ propter vtrũqȝ vero deobstruere ⁊ subtiliare dicit' ⁊ abstergere: ⁊ fortificare nata est viscera oĩa: ⁊ totius corporis amaritum. monstratum enĩ est ⁊ in anterioribus: qm̄ queciqȝ pharmaca composita sunt ex talibus sbstantijs predictis **Jo. mes.** cap. de sticados energias opant'. Sticados quod medici laudant est arabicum: ⁊ est planta foliorũ subtilium: ⁊ longorum: habens stipitem subtilem cinericium: cuius eleuatio super terram est i mẽsura cubiti. ⁊ habet flores assimulatos spicis siliginum. sed sunt breuiores sine semine. ⁊ est calidum in primo gradu: siccum in secundo. ⁊ est compositum ex partibus terreis frigidis dantib' ei stipticitatem paucam: ⁊ ex partibus igneis subtilibus a quibus insunt ei acuitas ⁊ amaritudo: sed acuitas plus est amaritudine sua. ⁊ amaritudo plus ẽ stipticitate ipsius: propter quod est subtiliatiuum resolutiuum aperitiuum opilationũ abstersiuum: ⁊ solutiuum nature: ⁊ est preseruatiuum prohibens a putrefactione: ⁊ est ex parte stipticitatis pauce i eo confortatiuum cordis: ⁊ cerebri: ⁊ neruorum: ⁊ viscerum. ⁊ hoc est esse ⁊ proprietas eius. prohibẽdum est habentibus choleram in stomacho. conturbat enĩ eos inducens sitim: ⁊ vomitum ⁊ estuationem laboriosam. Nocet etiam calidam habentibus ⁊ siccam complexionem: ⁊ que sunt in potestate cholere. ipsum quoqȝ est, ex debiliter soluentibus: propter quod miscendum est ei salgemma: ⁊ myrabolani nigri cũ eo: aut kebuli. magnificant enim operationem eius ⁊ similiter squilla ⁊ proprie in egritudinibus capitis. ⁊ infusum quidem in aquam casei meliorantur in conditionibus suis. Et passule sine interioribus similiter sunt ex his que emendant. similiter ⁊ sal gẽma rectificat illud: ⁊ pprie ad omnes partes eius sextuplũ ipsius: ⁊ succus pomorum dulcium in decoctionibus eius verificat illud. **Aui.** li. 2° cap. sticados. Sticados est planta habens spicã: sicut est spica grani ordei: sed eius folia sunt breuiora ⁊ in ipso stipites sunt cinericie: sicut in epithimo ⁊ est sine semine acutus cum amaritudine pauca compositus ex substantia terrea frigida ⁊ ignea subtili: calidũ in primo **Sera.** li. aggre. cap. gradu: siccũ in secundo. sceba .i. sticados citrinum: ⁊ est absinthium marinum: habens minutum semen simile semini plante que dicitur abrotanum. ⁊ non est ita amara herba sicut absinthium. ⁊ habet odorem grauem. figura eius est in apparentia: sicut planta absinthij. ⁊ sapor eius est sicut sapor absinthij: nisi quia non est tante stipticitatis. ⁊ calefacit plusq̄ȝ absinthium: ⁊ in ea plus de amaritudine est q̄ȝ in absinthio cum pauca salsedine. ⁊ calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu. sȝ virtus eius est diuersa a virtute illius. nam nocet stomacho. vnde occidit vermes in ventre plusq̄ȝ absinthium: quando ponitur extra aut intus. Et idẽ auct. **Dias.** Sapor eius est amarus. ⁊ habet grauem odorem. ⁊ est herba stiptica. Et idẽ auc. **Gal.** 8° epidimiarum. Sceba assimulatur absinthio in figura ⁊ sapore: sed differentia inter ea ẽ: q̄ non ẽ stipticum sicut absinthium. ⁊ calefacit plus eo. ⁊ amaritudo eius est plus cum pauca salsedine. Et idem auct. 8. sim. phar. cap. sceba. Sceba similis ẽ absinthio fm speciem ⁊ fm gustum: tamen differunt in gustu ⁊ virtute. in gustu quidem in eo q̄ cum stipticitate magis calefacit: ⁊ amaricat cum quadam salsedine. In virtute vero in eo q̄ cõmensuratum est: ⁊ magis absinthio interficit lũbricos extrorsum appositum ⁊ intra corpus assumptum ⁊ quidem calefacere in secundo gradu intẽse ponendum est id: siccare vero in tertio. **Gali.** vij. sim. phar. ca. chrusicos. Chrusicos siue barba iouis vocatur chrusicos. acrem simul ⁊ stipticã preualentẽ habet virtutẽ. **Posse. Sera.** auct. **Gal.** Decoctio sticados arabici confert dolori pectoris: sicut isopus. ⁊ in confectionibus medicinarum habet vires acriter relaxantes cũ odore suaui. vñ ⁊ mẽstrua prouocat. **Jo. mes.** Fit ex sticados arabico: ⁊ spica ⁊ oleo veteri: oleum bonum iuuatiuum voci. flores quidẽ eius de decoctione sustinent: plus q̄ȝ folia. solutione educit choleram nigram ⁊ phlegma. ⁊ mundificat neruos ⁊ cerebrum: ⁊ membra sensuum: ⁊ confortat ea. ⁊ confert iuuamentũ magnum egritudinibus frigidis: ⁊ hoc fm omnem modum vsus eius siue in potibus: siue in fomentis: ⁊ lauachris. ⁊ oleum ipsius confortat cerebrũ ⁊ neruos: ⁊ calefacit eos ⁊ viuificat. In medicinis

autem sticados si iungatur squilla: aut eius acetū est medicina bona epilepsie ꝛ vertigini: ꝛ cum lapide lazuli: aut sale indo: aut alijs valētibus ad ea confert melancolie ꝛ egritudinibus timoris: ꝛ miscetur ei buglossa: aut succus eius: aut succꝰ pomorum dulcium ad egritudines cordis ꝛ melancoliam. Et euaporatio decoctionis eius aperit opilationes narium. ꝛ est medicina bona opilationibꝰ epatis ꝛ splenis: ꝛ viscerum. ꝛ est sedatiuum dolorum qui sunt in neruis: ꝛ i instrumentis iuncturarum. ꝛ in lateribus s̄m omnem modum administrationis eius: ꝛ confortat interiora omnia que a frigiditate lesa sunt: ꝛ proprie materiali: ꝛ prohibet a putrefactione. Et ipsius syrupus ꝛ alij mōi administrationis eius sunt medicina bona quartane: ꝛ febribus longi temporis ꝛ prope phlegmaticis. Dosis decoctōnis eius est potio a. ʒ. iiij. vsq3 ad. vij. ꝛ pulueris eiꝰ a. ʒ. ij. vsq3 ad. v.

Auic. Sticados arabicum resoluit ꝛ subtiliat amaritudine sua. ꝛ similiter eius syrupꝰ aperit opilationes ꝛ abstergit. ꝛ in ipso quidez est stipticitas pauca ꝛ confortat cor: ꝛ viscera. ꝛ prohibz putrefactionem. ꝛ eius decoctō sedat dolores neruorum ꝛ iuncturarum: ꝛ laterum. ꝛ ipsius syrupꝰ est res magis iuuatiua egritudinum frigidarum ꝛ neruis: quare oportet vt eo quotidie vtatur qui neruos habet debiles: ꝛ qui ex frigiditate in ipis patitur. ꝛ confert melancolie ꝛ epilepsie. ꝛ nocet habentibus calidam complexionem. ꝛ facit eum vomere. ꝛ est ex eis que faciunt sitim. ꝛ confortat instrumenta vrine. ꝛ soluendo educit phlegma ꝛ melancoliam. Gal. vero non dixit hoc esse eius. et vltima quidem potio ipsius est duodecī kesumē cū vino puro ꝛ oximele: ꝛ modico sale. Sticados citrinum quod arabice vocatur sceba virtutem habet diureticam. vnde vinum decoctionis eius ꝛ draganti spiritualia calefacit: ꝛ ad iliacam passionem valet: ꝛ contra stranguriam ꝛ dysuriā: ꝛ opilationē splenis: ꝛ epatis. ꝛ cū infirmꝰ surgit ab infirmitate ad neruorum confortationem abluantur extrema in aqua decoctionis eius. Itē ad duritiem neruorum decoquantur sticados citrinum ꝛ caules in aqua: ꝛ ablue ꝛ suffumiga membrum quia multum mollificat ꝛ confortat.

Sera. cap. sceba. Sceba vl' sticados citrinū coquitur sola ꝛ bibitur: ꝛ interficit vermes. ꝛ expellit eos cum laxatione leui. ꝛ quando coquitur cum lentibus ꝛ bibitur facit hoc. ꝛ pecudes impinguantur quando comedunt eam. Ex eidem aucto. Gal. Uirtus scebe diuersa est a virtute absinthij nam sceba nocet stomacho. ꝛ occidit vermes plꝰ q̄3 absinthium: quando ponitur exterius vel sumitur itꝰ. ꝛ est ca. in secundo gradu: sic. in tertio.

Assur — i. crocus hortulanus
Assusoba — i. vngula oculi
Assulbasch — i. testitudo marina

Asquiron. Dias. cap. asquiron. Species est hyperici: vel dicitur andrasemon: sed virgis maior est hyperico sarmentosa. feniceum habens colorem ꝛ florem mellinū: semen simile hyperico: sed maius quod cum fricatum fuerit odorē resine emittit. sanguineū etiam facit colorem fricatum: vnde ꝛ andrasemon dictum est.

Posse. Dias. Semen eius cum hydromelle bibitum ad modum duarꝫ cotularum choleram sciaticis deponit.

Assurfumigi — i. sparagus
Assugila. i. radices: que vocātur radices: ꝛ comeduntur: ꝛ est rhaphanus.
Assus. i. lapis — Assuum. i. pondus
Assubul. i. oculi qui sunt medij iter varū ꝛ nigrꝫ
Assum. i. galla — Assur. i. flos fraxini
Assurbalatib — i. spica nardi
Assuc — i. gallia muscata
Astufo — i. hypericon
Astula regia — i. affodillus
As — i. myrtus
Asl. i. radix que comeditur: ꝛ est rhaphanus
Atabasir — i. spodium
Atab. i. arbor indie: cuius fructus multum nutrit.
Atabitum — est arbor toxica
Atacuigi — i. attago
Atafisagria. i. stafixagria — Atafacan. i. cardiaca
Athagham. i. rugbe — Atrage. i. attago
Atala — i. flores dactilorum
Atamanticum — i. meu
Atamaticum — idem quod supra
Atamaticon — idem quod supra
Atanasia. i. mortalis: et est quedam confectio optima que sic vocatur: ꝛ similit quedā herba: ꝛ alio nomine vocatur tanacetum: ꝛ est vna ex speciebꝰ artemisie.
Atanita — i. ciclamen
Atanil — i. carbunculi
Atarsam. i. punctus sanguinis recentis rubei currentis a quibusdam venis ruptis in oculo: proptr percossionem
Atarafa — idem quod supra
Atarcora montana est herba. cuiꝰ radix ē pyretꝫ
Ataemus — i. lupinus
Atararic est herba cuius stipes nascitur sine folijs in locis desertis: ꝛ assimilatur veretro canis: hec latine vocatur cancellaria.
Athaugamium. i. sinthomaticum
Athadar. i. viride — Athab. i. lacertos
Athala. i. saltus faciei: qui si multum perseuerat denunciat torturam oris.
Atacie — i. acacia
Atharuric est quedam medicina acutissima: que non bibitur propter sui acuitatez: sed epithimata confert lentiginibus ꝛ panno: ꝛ scabiei vlcerose: ꝛ epetigini. ꝛ emplastrum ex ea confert sciatice
Atharo — i. lentiscus
Atharica — i. vngula caballina
Athadros s̄m Gal. vi. sim. phar. cap. athadros. ē piraster stipticans plus alijs ꝛ siccans: ꝛ ideo consolidat magna vulnera rheumata remouens
Athanagia — i. tanaceti confectio
Athabasir. i. spodium — Atharal. i. distillatio
Athamara. i. antimonium. sed Auic. li. 2º capitulo

athamara .videtur dicere q sit herba nascens in india: habens operationem peonie. nam ex folijs eius fit epithima ei ad cuius caput eleuatur vapor: et prohibetur epilepsia.

Athare.i.lentiscus	Athsar.i.vngula
Athinat	i.antimonium
Atra	i.color niger

Atrala sunt flores dactilorum.

Atralis idem quod supra. Cap.68.

Tramentū

id est zeg: sz attendendum q zeg: sicut apparet in littera zeg habet tres species. Una earum est zeg nigrū et ista est marcasita: qua dissoluta fit encaustrum que vocatur a Serapione zeg nigrum: quoniam cum vino vel aceto dissoluitur in nigrum colorem. Et ab Auic.li.2.° cap. de atramento. vocatur atramentum album: quia nō dissoluta videtur albi coloris. Et est alia species q vocatur colcatar vel calcitis: et illa secundum Dias. est citrini coloris: vt apparet in littera calcitis. Et tertia species que dicitur zeg viride: et est calcantum.i.vitriolum. verum est q secundum Auic. cap. predicto. auc. Hali. additur quarta species que dicitur zeg rubeum: vel atramentum rubeum: quod vocatur asurie: et illud generatur ex colcotar vel calcitis. Unde illa atramenta sunt substantie recipientis solutionem: permixte lapidibus non suscipientibus solutionem: et ille recipientes solutionem sunt substantie que fuerunt liquide. et congelauerunt se. et soluuntur in aqua et decoctione preter asurie. ipsum enim est vehementis corporeitatis et congelationis. et viride est vehementius congelatum q citrinum et vehementiores habet tunicas. Ubi notandum q atramentum cum simpliciter ponitur: debet itelligi de nigro ab atro colore: qui grece color niger dicitur. Et huius atramenti nigri: quoddam est atramentum sutorum et tinctura sutorum. et est calcantum. Et quoddam est atramentum scriptorum: et est encaustrum. omnia autem hec diffusius habentur in litteris propriis.

Atragabulidos .i.tragalidantes

Atrantli.i.medion agreste: frutex est spine similis minora habens folia et minuta supra ipsas virgas et omnis virga munda est: qua mulieres p fassis vtuntur: super quam virgam coma est spinosa: supra qua flos est viridis. radix est ei tenuis et inutilis.

Atransus.i.iringus	Atebi.i.boni mores
Atesitia.i.ruta	Atenegisis.i.enula
Atenalarmem	i.bolū armenum
Ateromato	i.alba apostemata
Aterela .i.iringus	Ateregum .i.citrum
Atesisis	i.ruta siluestris
Atedenim	i.fasianus
Atebemigi	i. actago
Ather	i.squinantum

Cap.69.

Thel

vel tarmeitara. gre. nadabar. latine vero tamariscus domesticus: sicut in Sera. lib.ag. gre. capitulo athel.i.abaonisa. et est arbor multum lōga vsq ad celum dura rectilinea: folia eius sunt longa: subtilia stricta. et non habet spinas. et ex ligno eius fiunt parapsides: et incisoria: et etiaz vasa alia et ipsa est magna athel. et grece vocatur nadabar. Et omnes arbores ex quibus fiunt vasa huiusmodi nominantur nachaa. sed est athel aliquantuluz arbor rubea quasi coloris scorpionis. Et idē auct. Dias. Athel est similis thamarisco. et est in babylonia: et aqua infussionis eius ponitur in siefs que administrantur habentibus debilitatem visus. Et idem auctoritate Hali. Athel est species thamarisci. et est arbor que magis vento agitatur q arbor thamarisci. et habet lignū: et ramos virides maculatos rubore: et folia plurima habet similia folijs thamarisci. in sapore eius est stipticitas. et non habet florem. et habet fructum rotundum: sicut cicer habentem colorem cineritium: ad glaucedinē tendentem: intra que sunt grana pauca inuicez cōglobata et iuncta: que nominantur grana dulcia. Colliguntur in mense februarij: est ca. et sic. in primo gradu. virtutes eius inuenies in littera casa.

Athelia	i.thamariscus

Athelia quea idē qd supra

Cap.70.

Themon

ara. gre. epithimō latine vero epithimum. Epithimuz ca. est et sic. in secundo gradu. et quasi flos thimi: qui precipue in calidis locis crescit. herba autem ipsa repitur circa thimum: vnde dicitur epithimum quasi supercrescens flos thimi. et flos ipsa et non herba in medicinis ponitur: pro quo quandoq ponitur cuscute. cum producit flores colligitur. **Sera.** li. ag. gre. cap. athemon. Athemon.i. epithimum est flos cuiusdam herbe: que est similis timbre. et habet capitella parua leuia rotunda: habentia caudas similes capillis. **Dia.** capitu. de epithimo. Epithimum flos est thimi: similis timbre. sūt vero capitella leuia: et rotunda caudas habentia. **Hal.** vi. sim. phar. cap. de epithimo. Uirtus epithimi est q calefacit et siccat in tertio gradu. et est similis virtute asce.i.thimi. in omnibus. **Jo. mes.** capitulo d epithimo. Epithimū nascit sic: vt cuscute plāte aūt qb⁹ sup excrescit sūt alkal et alasce: et qdā spēs origani. Ei⁹ aūt aliud ē cretēse: aliud syricū. Meli⁹ ē qd ē cretēse acuti odoris: et qd nascit in syria ē post illud sz ē meli⁹ rufum: et melius ē ad huc qd ē cōpletū pōderosi⁹. et melior ps eius sunt extremitates grosse: q sūt sicut flores. sed citrinū autem et pallidū ē min⁹ bonū. ca. cōplexionis ē: et sic. i 3.° Et est cōpositū ex ptib⁹ igneis a qbus inest ei acuitas: et ex terris sbtilib⁹: a qb⁹ iest ei stipticitas pauca. et ipm qde ē sbtiliatiuū: resolutiuū: aptiuū opilationū: et confortatiuum viscerum. facit sitim et generat estuationem in corporibus calidis. et ē ex debiliter et tarde soluentibus: propter quod p bibēdū ē sb dominio caliditatis et siccitatis positis

Confortatur autez operatio eius in multitudine
quantitatis ipsius: et in associatione rei cuz eo ma
gnificantis effectuz eius: sicut sunt myrabolani ni
gri et indi: antelleboꝛi nigri quãtitas parua. aqua
autem mellis cum pauco sale: aut aqua decoctio
nis passularum cuz sale similiter: aut aqua lactis
ex capris sumpti vigorat operationem eius. Sal
gemma vero: aut sal indi: aut sal napti sunt ex re
bus que sibi addita addunt virtuti ipsius. citã au
tem et facilem facit operationez eius: si ei aliquid
virtute acutum misceatur: sicut piper: et piper lon
gum: zinziber: et similia. Et non pretermittas quin
cadat in potibus eius oleum de amigdalis dulci
bus in quo inuoluatur: et in decoctione ips ius
passule sine interioꝛibus: quoniã addunt ei ad bo
nitatem leniendi: quod timetur ex sicitate ipsi
us. Et ne ignores quoniam epithimuz de decocti
one modicum sustinet: quare opoꝛtet vt fiat illõ
sm legem. Prerogatiuam autez habet super om
nibus solutione educentibus melancoliam: educit
enim eam facile sine molestia. **Auic.** li ij. de epithimo. Epi
thimum est semen et
flos. et sunt stipites parui confracti. et est acutum
calidum: pungitiui saporis: seminis habens rubea
cuius plante virtus est: sicut virtus albasce. veruz
tamen albasce est debilioꝛ eo. et quod ex eo bonuz
est: est cretense et hierosolymitanum. et est decline
ad rubedinem. et quod est vehementius rubeum
et acutioris odoꝛis: est etiam melius. et melius est
illud quod affertur de insula crete. et qõ affertur
ex locis domus sancte: et alijs vicinis sibi. sed rube
do primi est foꝛtioꝛ: et similatur semini cuscute: ẽ
ca. et sic. in tertio gradu sm Gal. Et dixit Humay
quod est ca. in tertio gra du sic. in fine primi **Posse.** Epithimum
virtutem ha
bet purgandi phlegma et melancoliam: et per se et
eum adiuncto. s. cum medicinis purgantibus me
lancoliam. Contra quartanã fiet decoctõ in aqua
ʒ.i. epithimi: buliat et in tali aqua ponantur ʒ.ij.
lapidis lazuli: vel armenici et digesta materia det
patienti. multi enim liberantur. valet similiter tal
decoctio patientibus emoroidas ex melancolico
sangui ne. **Dias.** Epithimuz viride acceptũ sto
machum vexat: et vomitũ mo
uet. ventrem prouocat et nauseam facit. ac deducit
phlegma et choleram: et maxime nigraz. datur ad
purgandum thoꝛacem cum melle: et hyrisillarica
more electuarij accipitur. Alterius autem thimi
flos albus est atqz asper. sed ambo equalem habẽt
virtutem. nam per os purgant phlebma: et per vẽ
trem choleram nigram. datur in quibus pcoꝛdia
prefocantur et epa ticis et suspiriosis. **Sera.** auct. Dias. quando
bibuntur de eo. ʒ. iij
cum melle et modico sale et aceto purgat cholerã
et melancoliam. et conuenit pꝛopꝛie melancolie: et
inflationibus et vertigini. sed ipsum facit nauseam
et maxime viride. et quando miscetur cum radice
yreos et melle. et datur sic ad modum electuarij
educit humiditates a pectoꝛe. Et idem auct. Abix
Virtus epithimi est foꝛtis in educendo melanco
liam a coꝛpoꝛibus. et quando datur de eo cholerĩ
cis ingrossat epar eoꝛum. et accidit eis dispositio
cum anxietate. et foꝛtasse facit eos vomere. et ipsuz
quidem multum confert senibus. et multi curati
sunt cum eo a melancolia quando miscetur cum
eo absinthium. et quando bibitur simplex: opoꝛtet
quod inungatur cum oleo violarum aut amigdala
rum. Et dosis eius est a. ʒ. i. vsqz ad. ij. sed cuz alijs
est. ʒ. i. **Jo. mes.** Quidam dicũt epithimũ
solum educit de phlegmate ali
quid. Et dixit Paulus quod solutione educit humo
res adustos. et declinauit ab eo: quod compꝛehen
dit vniuersitas. Et ego non inueni quod fieret illud
potestas autem eius super humoꝛe melancolico
et egritudinibus magna est. et pꝛopꝛie in egritudi
nibus capitis: sicut ẽ melancolia: epilepsia: algues
gues: et timoꝛ: et vertigo: et doloꝛ capitis: quarũ ma
teria est melancolia. valet etiam ad tremoꝛez coꝛ
dis et syncopim: et egritudines melancolicas in eo
et est medicina magna opilationi splenis et egritu
dinibus in eo. et confert egritudini hypocundrio
rum et opilationi renum. Et frequens vsus potio
nis eius est medicina solẽnis cancroꝛ: lepꝛe: et vlceri
bus nigris. et soluit quartanaz. Dosis potio eius
est in decoctione a. ʒ. v. vsqz ad. xx. et pulueris eius
a. ʒ. iij. vsqz ad. vij. Illi autem qui sumunt ipsuz vi
tent acceptionẽ eius in estate. **Auic.** Sedat inflationem: et
conuenit consistentibꝰ
et senibus. et remouet egritudines opilationis. et cõ
fert spasmo. et confert melancolie et epilepsie. et fa
cit conturbationem et nauseam: in quoꝛum cõple
xionibus cholera rubea vincit. et est ex eis que siti
re faciunt. Potio epithimi ẽ quattuoꝛ aureꝛum
et bibitur cum melle et sale: et soluendo educit me
lancoliam foꝛtiter. et educit etiam phlegma. quidã
vero dixerunt: quod ex eo bibitur sic vsqz ad. ij. ʒ. et si
decoctum fit vsqz ad. iiij. et opoꝛtet vt voluatur qõ
ex eo bibitur in oleo amigdalino: et nõ opoꝛtet vt
in decoquendo ipsum multum elaboꝛetur.

Atib .i. boni moꝛes
Atibu. i. res odoꝛifere: quibus fit suffumigatio
Atimas est species quedã vlmi excellentioꝛ alijs
Atine. i. ficus sicce Atincar. i. boꝛax
Atumi. i. istrumẽtũ sup igne positũ cũ q̃ distillat
Atinsi .i. cocodrillus
Atrimana. i. satina vel bractheos: p q̃. l. l. abbel
Argiros. i. ppl'us arboꝛ Athir. i. squinantum
Athiada. i. cibꝰ sicut phelludes in q̃ potur sisamũ
Athitum .i. confusum
Athigath. i. ramus arboꝛis moꝛtue quã ignoꝛo
Athinet .i. antimonium
Atria .i. tri de pasta azima
Atrici .i. condilomata
Atriplex quid est. l. l. andraphasis
Atriplex agrestis quid est. l. l. quã supra
Atomon. i. indiuiduũ Atoma. i. debilitas
Athomus. i. fagille solis Athoꝛ. i. affodilli radix
Atropa. i. extenuatio Atrofases. i. atriplices
Atrogenis nascitur in crete tantum insulis mari
timis. iunipero similis et semie. et folijs: et ramis: et

fuccus eius lactere.
Atrofia.i.extenuatio corporis:vel sine conuersione:quando nutrimentum non conuertitur in substantiam membri:et dicitur sinthesis.
Atrofia oculi fit ex nimio dolore capitis in acutis febribus:et est quando fit totius oculi diminutio cum obtusione visus:et ipsius pupille breuitate.
Atropomeros .i.mandragora
Atronc .i.citrum
Atrobs.i.cum conuersione scilicet quando aliqd permutatur:et postea conuertitur.
Atuboni.i.apostema existens in membris
Atuchion .i.antrax
Atublub .i.lentigo aque
Atumone .i.papauer
Atumeli .i. aqua de fauis mellis
Aturdilon .i.fiseleos
Aturmus .i.lupinus
Atusa aron .i.aaron
Aturchar .i.zucarum
Atharchar atabarzed .i.zucarum album
Ausfa .i.ebulus vel sambucus
Auanna munda id est pes leporis vel gariofilata
Auasac .i.armoniacum
Auellana fructus quidam est:lege ieum aliguen
Auellana ē nome ponderis:et est aureus vnus: q est.ʒ.i.et dimidia.
Auellana indica .i.faufel
Auena semen .i.egilops
Auiden.i.herba:de qua fit assa fetida
Auilimar .i.flos maligranati
Auis regia est auis quam nos vocamus regillus
Auis tarda.i. auis q̄ degit in aqua que bistarda vocatur.
Auis spine.i.auis tragumlitides:p qua lege līraz tragumlitides.
Auis cauda tremula idem quod supra
Auis pelargie .i.ciconia auis
Auis arba est auis que in lingua nostra vocat' arpa.que facta est sicut miluus:et est vtcunq maior
Auocticon .i.eupatorium
Auosil .i.elleborus
Auotian .i.siliqua
Auutuli ē nomē ponderis:et est pondus granorum ordei nouem.
Auufig .i.ramus
Auusigi idem quod supra
Asan:bea est herba:cuius flos est aurei coloris:et ē spēs nenufaris:et latine vocat' vngula caballina
Axeben.i.esula Axetereon.i.ordeum
Axleon.i.lilium Axymo.i. mordicatio
Axoan .i.rhaphanus
Axion ē nocturne gen': maxie cui' pluma aurea videtur.
Axungia oibus est nota:p q.li.queruntur baion
Ayra.i.lolium

Cap.vi.

Ynecb ara.vel alusuegre.baion vel baius:vel licena: latine vero vsnee.vel muscus arborum.

Usnee vel baion: quoddam oritur in arboribus sicut lanugo:et quodā ē vsnee vel baion maris:et ē lanugo q̄ oritur sup petras maris. **Sera.** li.aggre.cap.synech Synech.i. musc' q̄ creu:et est res que reperit' nascens sup arborē serbin:et nucis:et glandis:et sup lapides. Et meli' ex eo est quod reperit' sup serbin montanū:et p' illō qō repit' super arborē nucis.et meli' horz est:qō ē magis odorifez et albidioris coloris. Et peius ex eo est quod est ad nigredinē tendens.sapor eius ē stipticus temperate.et virtus ei' est que non ē frigida frigiditate forti:sed ppe tepiditatem.et virtus eius alia est que resoluit:et mollificat:et ppie illō quod reperit' sup arborem serbin. **Gal.** vi.sim.pher.capitulo baium:vl' baion marinum cōpositum est ex terrestri et aquosa simul sb stantia vtriusq frigidis.stipticat eni comestum:et quotquot calida sunt cataplasmatū manifeste infrigidat et adiuuat.Et est aliō baion vel baius qō a qbusdā vocat' spelticū.repitur quidē i q̄rcub' et pinis:et lenkis.habet aūt stipticatinā virtutē nō vehementem:neq eni sufficienter frigida est:sed quodammodo mediis appropinquat:quare et diaforeticā et mollificatinā possidet vim: maxime qō in cedrinis li **Dias.** cap.de licena. Licena q̄ gnis inuenit. sup petrā marinā nascitur bai **Avi.** li.ii.' cap.vsnee. Usnee sunt cortices sōniles circūuolute sup arborē ferentē glādes:et pinū vel nucē. et hz odorē bonū q̄ ex ea bona ē:est alba:et nigra est mala.in ipsa est frigiditas pauca ad debilitatē declinās: et stipticitas equalis.Et estimauerunt quidam q est cali. in primo gradu:sic.in secūdo. Inquit alcanfi: est frigida vehementis siccitatis insunt ei virtus stiptica et resolutio simul et lenificatio:precipue e de pino:et eius stipt **Posse. Sera.** aucitas est equalis. cto ritate **Dias.** Aynecb est muscus quercus:et cōfert dolorib' matricis:et qñq coquit':et sedet mulieres in decoctione ei'.et confert multū:qn admiscet' in fumigationib' et vnguetis:q̄ fiūt ad resoluendam lassitudinē.et ingredit' in cōfectione olei de ben:et in aliis vnguetis ppter stipticitatē que est in eo.et infundit' in vino diebus aliquot:et illō vinū facit dormire dormitione forti.et qn infundit' i vino stiptico cōfert stomacho.et curat excussionē ventris et aromatizat stomachū.et abscidit vomitū. **Dias.** Licena e muscus maris q̄ cataplasmatib' adhibita fluxū sanguinis abstinet tumores cōpescit.zernas emendat.ictericis opitulat' melle addito asperdinē oris et lingue distenit.rheumatismū cōpescit:qz stiptice ē virtutis et siccantis. Almāsor tractatu 3.' ca.vsnee. Usnee vl' muscus q̄rc' paz existit ca.qō et vomitū abstinēdo stomachū efficit **Avi.** Usnee aromaticus est.aperit rigidum. opilationes.et strigit carnes mollificatas.et linitur super apostemata calida:et sedat ea:et resoluit duricies.et sedat apostemata carnosa firma.cadit i vnctionib' lassitudis:et resoluit duricie' vlcerūq.Et similit' eius decoctio cum

infunditur in vino facit dormire potantem ipsum & abstergit visum. & confert tremori cordis. retinet vomitum. & confortat stomachum. & remouet inflammationem eius: precipue eius infusio in vino stiptico. & confert dolori epatis debilis. aperit opilationem matricis. & quando sedetur in aqua eius confert dolori matricis. & prouocat menstrua: & loco eius ponitur pondus ipsius corduméni. Et idem in de viribus cordis ait. Usnee ca. est in primo gradu: sic. in secundo: & habet confortare cor.

Aysdo	.i. semperuiua
Aysron	.i. peonia

Ayzon .i. semperuiua: & dicitur ab ay quod est semper: & zoe quod est vita.

Azabac	.i. oleum

Azadarach .i. magna arbor: & est cedrus

Azadachi	.i. acetosa
Azassa	.i. tinea
Azabaser	.i. meu
Azam	.i. lilium
Azame	.i. pinee
Azambor	.i. vespa
Azarnech	.i. auripigmentum
Azamet	idem quod supra
Azaruech	idem quod supra

Azarum .i. vulgo: est asara bacara vel asarum
Azardach id est acetosa montana: & est acetosella
Azaran est nomen cuiusdam insule

Azaron	.i. minium
Azarenum	.i. viola
Azarasen	.i. brionia
Azareasen	idem quod supra
Azaracades	.i. pyretrum
Azaruc	.i. auripigmentum
Azarnab	.i. psilotrum
Azarot	.i. sarcocolla

Azaratha .i. instrumentum de vitro factum simile canne per quod pueri attrahunt aquam: & violenter cum volunt expellunt per foramen.

Asarasch	.i. arbor berberi
Azaster	.i. genus ellebori

Azaz quid est .l.l. chackille

Azarach	.i. berberi

Azedarach .i. arbor habens fructum similem nabach: nominant eum iudei myrabolanum: & est arbor magna. fructus eius ca. in secundo: & sic. in fine primi. fructus eius secundum plurimum est malus stomacho: & fortasse interficit. flos eius aperit opilationem cerebri. radix eius cum vino interficit pediculos: & auget capillos.

Azedarab	.i. locus quidam
Azegi	.i. attramentum
Azegera	.i. cantarides

Azeberech est species vitrioli
Azet est nomen piscis magni

Azelen	.i. indicium

Cap. 72. a Ambycon

Azemalsaker sine azezalsaker arabi. latine epatica. Epatica est herba que oritur in lapidibus humidis: & est similis lenticule aque. **Sera.** li. aggre. auct. Gal. capit. azezalsaker. Azezalsaker nascitur in lapidibus humectis: & cadit super eam ros: vel gutta aque. & est similis lenticule aque: & quanto maiora habet folia tanto melior est. frigida est & sic. in primo gradu **Posse.** Epatica valet contra opilationem splenis & epatis ex calida materia: & contra omnem egritudinem epatis ca. & contra apostemata ca. superposita trita: est enim repercussiua. **Sera.** auctoritate Diascori. Uirtus eius est que infrigidat frigiditate pauca. & desiccat & abstergit. & emplastrum cum ea factum abscindit menstrua. & posita aut cataplasmata etiam sedat apostemata cali. & curat empetiginem. & confert ictericie. & conficitur vel miscetur cum melle: aspredinem oris & lingue diffinit. & prohibet fluxum humiditatum ad membra est enim frigi. & sic. & stiptica.

Azerabasen	.i. vitis alba
Azibum	.i. vua passa
Azissa	.i. tinea
Aziniar	.i. viride eris
Azimithe	.i. memithe
Azim	.i. indicus
Aziniar	id est es vstum: vel fex eius
Azirnab	.i. psilotrum
Azirin	.i. indicus
Azubd	.i. butirum crudum
Azubdi	idem quod supra
Azuc	.i. fricatio cum corticibus
Azufere	.i. genus ellebori
Azul	.i. lapis lazuli
Azulet	.i. fricatio cum corticibus
Azuri	.i. nabach
Azureti	.i. vitrum

Cap. 73.

Sequitur de B

de ouis.

6

Baadb arabice gre. albid: vel cephalicam: vel albair. & latine ouum. **Ser.** lib. aggre. capitulo baadb auctoritate Gal. Que eligimus sunt oua gallinarum non ergo oportet: vt narremus aliorum ouorum virtutem: quia eorum natura est eadem cum natura illorum. & complexio quidem oui est frigidior corpore temperato nam infrigid. & infrigidatione temperata: & desiccat sine mordicatione. Et oportet vt administrentur ex eis illa que sunt recentia: quia vetera non sunt bona. Albugo quidem oui administratur in doloribus omnibus in quibus est necessaria medicina: que non mordicet: sicut sunt dolores oculorum & apostemata ani & pectinis: & omnia vlcera fraudulentia mala: & cum medicinis que abscindunt sanguinem: qui

fluit a miringis cerebri:⁊ qñ imbibit' in eo lana:⁊
ponit' sup cõbustionem ignis aut aque bulientis
cõfert multũ.et est bonũ in emplastris que ponũ
tur super fronte.⁊ facit adherere pilos quorum
ortus nõ est directus in palpebris postq̃ miscetur
eis medicina cõueniens ad hoc sicut olibanum:⁊
maxime pingue: ex eo quod est antiquũ:neqȝ ni
mis siccum.⁊ iuuamentũ est in hoc nõ ꝓpter cõ
plexionem:que est in eo sed ꝓpt' viscositate.vitelli
vero ouoꝝ sbstantia similis e substãtie albuminis
Et ꝓpt' hanc cãm miscet' cũ cerotis :que non hñt
mordicatione postq̃ fuerit elixatum aut assatum
parum enĩ assatũ desiccat superfluitates paucas
Et nos quide estimauim⁹ q̄ hoc qd acquirit' ex
hac virtute egressum est a sua cõplexione:⁊ misce
tur similiter in emplastris:q̃ ꝓhibent apostema
ta calidũ vero ouũ administram⁹ postq̃ miscet'
cũ oleo rosato in incursione apostematũ que fiũt
in mammillis:⁊ palpebris:⁊ aurib⁹:qñ apostema
ta fiunt ex ꝑcussione:aut alia quacunqȝ cã. Et vti
mur etiã eo in medicatione mẽbroꝝ neruosorum
sicut sunt iuncture:⁊ corde.⁊ si decoquat' ouum si
cut est:⁊ comedat' cũ aceto sedat humores fluen
tes ad stomachũ ⁊ intestina.Et si cũ eo miscuerĩ
aliquã ex medicinis que cõferunt ad vẽtris fluxũ
⁊ dolorẽ eius:⁊ des in potu:aut coques sup ignem
sine fumo:⁊ dederis infirmo in cibo confert ei iu
namẽto nõ pauco.Et meliores medicine que ei ĩ
hoc casu cõmiscẽt' est succ⁹ vue acerbe ⁊ sumach
⁊ qñ assat' ouũ:aut coquat' alit' acgrit ꝑ decoctio
nem:aut assationẽ diuersitate nõ paucam. Et idẽ
suet. Dias. Ouum semicoctum sorbile est magis
nutritiuũ q̃ alio mõ ɔfectũ.Et vitellũ oui elixatũ
qñ miscet' cũ croco ⁊ oleo ro.confert pulsationi
oculi.⁊ admiscet' ei meliloti ⁊ confert apostema
tibus ani ⁊ apostemationi emoroidaꝝ. ⁊ qñ linit'
albumen eius sup cõbustionẽ ignis in ꝑncipio ei⁹
non sinit locũ vesicari.⁊ qñ linit' cum eo facies ꝓ
hibet solis cõbustionem.⁊ qñ conficit' cum eo so
lum thus ⁊ ponit super frontem ꝓhibet cursum
humorum ad oculos.Et sorbet' tepidũ ouũ ⁊ cõ
fert ardori vesice:⁊ vlcerib⁹ reniũ:⁊ asperitati pe
ctoris:⁊ expuentibus sanguinẽ: ⁊ catarro descen
denti ad pectus:⁊ apostematibus amigdalarum
⁊ qñ distillat' modicũ ex albumine eius in oculũ
sedat dolorẽ eius. ⁊ qñ frigit' cũ sumach ⁊ galla
stringit ventrẽ.⁊ qñ comedit solũ facit hoc.assatu
ra ei⁹.⁊ albumẽ ei⁹ qñ distillat' in aurẽ apostema
tam calido apostemate infrigidat:⁊ sedat dolorẽ
ei⁹.⁊ similit' qñ ponit' sup apostemata calida ocu
li cõfert.Et qñ sorbent' oua cõfert morsui animal'
qd dicit' amolos:⁊ qñ sorbet' ouũ crudũ confert
apostematibus amigdalarum. **Dias.** Sm translationẽ no
stram capitu.de ouis
Habet enĩ ouum effectum duplicẽ. si enim semi
coctum bibat':virtutem stomacho prebet ⁊ lenit:
q̃ lene est. Crudũ aũt potatũ braucos emẽdat.la
chrymum eius tepidũ in oculis dolẽtibus iniectũ
salute restituet. Vitellus aũt extrinsec⁹ illinitus in
aliqua pte corporis stiptic⁹ inuenit'.coctũ vero in

aceto:vt fit durum dysentericis ꝓdest.virtute aũt
sua ouũ sorbile cibi ⁊ pot⁹ virtute p̃stat. Crudum
bibitũ fluxum ꝓhibet.facit ⁊ nõ solũ ad oculos:verũ
etiã vbi sine mordicatione necessariũ est medica
mentũ:vt i ano ⁊ veretro vlcerato:aut ad omnia
maliciosa vulnera.vñ cũ oleo ro. mixtũ adhibet'
ad palpebras ⁊ mãmillas inflatas:⁊ ad oĩa ꝑcus
sa loca in corpore:aut alio quolibet mõ factas in
flationes in neruosis locis .s.cubitis vel digitis:⁊
genib⁹: ⁊ articulis pedũ: ⁊ manuũ. Ad usturas
crudi oui vitellũ vltimũ medicamẽ est cũ lana vl'
etiã albumẽ.infrigidat enĩ mediocrit':sicut sine
mordicatione. Almansor tractatu 3.º cap. de ouis
Oua plus alijs cõuenictia galline sũt:⁊ ꝑdicis:p⁹
que oua anatis in bonitate existunt:quamuis ma-
lum efficiant nutrimentum. Alia vero oua :sicut
oua que sunt paruarum auium:aut magnarũ co
medenda non sunt nisi medicine causa. duo vero
ouorum prius dicta genera:galline videlicet:atqȝ
perdicis sperma valde augmentant:atqȝ ad coitũ
stimulando incitant. Anserum autem oua fastidĩ
um faciunt:grauem habentia odorem. Sed galli
ne ⁊ perdicis oua temperata sunt ⁊ conuenientia
Vitellus quoqȝ oui in caliditate temperatus exi-
stens bene nutrit. Albumen vero frigidum est et
viscosum durequ digerit':sanguis etiam ex eo ge
neratus non est bonus. oua cũ elixantur: ⁊ dura
fiunt plus nutriunt :ad digerendũ tamẽ sunt du
riora tardiusqȝ ꝺ stomacho descendũt. mollia ve
ro ad descendendum velocia:his n quib⁹ sanguis
fluxus est multum: aut vires fuerũt imminute cõ
ferunt. Tremula vero q̃ neqȝ dura sũt neqȝ mol
lia inter illa duo media existũt. oua p̃terea guttu-
ris ⁊ pulmonis cõferunt asperitati:ex quibus san
guis tẽperatus ac multaꝝ viriũ generatur. Ipsa
quoqȝ aliqñ vicẽ carnis tenẽt:q̃ **Auic.** lib. 2.º
b⁹ valde pingues vti nõ debet. capit.
de ouis. Meliora ex eis sunt oua galline recentia
⁊ melius quod est in eis est vitellus. et melius eo
rum artificium est:vt non cum alio congelentur.
post oua autem galline sunt oua auium :que cur
su earũ procedunt:sicut atederam adoraȝ:⁊ alcu-
bugi:⁊ atthehemigi. Oua vero anatis ⁊ similium
sunt mali humoris. oua sunt ad equalitatẽ tenden
tia;sed ipsoꝝ albumẽ ad frigiditatẽ:⁊ vitellus ad
caliditatem:⁊ ambo sunt humida:precipue albu-
men. Et ex eis licciora sunt oua anserie ⁊ strucij
in ouis est stipticitas:⁊ proprie in vitello eorum
assato. eorum autem albumen sedat dolores mor
dicatiuos propt' sui glutinationẽ:qm̃ ipm tenet'
⁊ remanet:quia nõ remouetur velociter sicut lac
Congulata vero sunt tardioris digestionis:pluri
mi aũt nutrimẽti.⁊ meliora eoꝝ sũt sorbilia cocta
in aqua:⁊ sunt velocioris penetrationis. fit epithi
ma ex albumine eorum:⁊ tunc prohibet corruptiõ
nem coloris a sole:⁊ remouet eã. ⁊ cum vitellus
assat' ⁊ terit' ei⁹ epithima ẽ vtile pãno ⁊ nigredini
oua aũt anis tarde sũt tinctura bona sm q̃ dr̃:⁊ ex
peritur hora qua preparata sunt ad illud cum fi-
lo lane penetrante in eis:⁊ dimittitur donec consi
deret' an nigrescat. Et similiter oua alodoc 3 q̃

dicitur: et ponuntur oua in emplastris apostematũ et in dysteribus propter vlcera et apostemata. et liniuntur super herisipillã cũ oleo. et conferũt exituris ani et pectinis: et adustioni ignis. et cõferũt ad vlcera: et similiter in adustione aque. et leniunt neruos. et cõferũt omnib^9 doloribus iūcturarũ. Et ponuntur in medicamentis abscindēdi fluxum sanguinis panniculi cerebri. et cõferunt corize. et vitellus oui galline confert apostematibus ca. in aure. Et dicitur quod oua testudinis silvestris cõferũt epilepsie. Albumẽ oui sedat dolorẽ oculi: et vitellus cũ eroco et oleo ro. cõfert percussioni oculi: et cũ exeo fit emplastrũ cũ farina ordei, prohibet fluxũ ab oculo: et similiter linitur cũ thure super frõtẽ propter fluxũ ad oculum. Et cõferunt oua sorbilia asperitati pectoris et pulmonis: et gutturis: et tussi: et pleurisi: et ethicis et raucedini vocis ex caliditate: et stricture anhelitus: et sputo sanguinis proprie cũ sorbetur vitellus ipsorũ tepid^9. Et oua quidẽ testudinis silvestris experta sunt tussi infantiũ. et oua cocta in aceto prohibent fluxũ ventris et dysenteriã. et ipsorũ vitellus cõfert vlceri renũ et vesice precipue si sorbeatur crudus. Et que ex eis fiũt assata super cinerẽ sine fumo cõferũt solutioni ventris et dysenterie. quã comeduntur cum aliquibus stipticis: et aqua agreste et cõferũt asperitati intestinorũ et vesice. Et ex albumine quidem ipsorũ fit clystere cũ meliloto propter vlcera intestinorũ et putrefactionẽ eorũ. et cõferũt exituris ani et pectinis. et superponitur licinium infusum in eis: et in oleo ro. propter apostemata ani et percussionem ei^9. Ex albumie preterea ouorũ fit pessariũ cũ oleo de alcanna et cõfert vlceribus matricis: et lenit matricem. et quãdo sorbetur sicut est crudũ cõfert fluxui sanguinis. Amplius oĩa oua, precipue oua passerũ augmentũ faciũt in coitu. Et dicitur quod cũ oua anseris miscentur cũ oleo et distillãtur tepida in matricem provocãt mẽstrua post quatuor dies. Et idẽ in lib. de virib^9 cordis dicit quod cõfortant cor. Rabi moyses cap. de ouis. Oua in se recentia sũt cibus propinquior sanguini: sed oua dura assata sunt ex cibis grossis viscosis. et oua iuuant ad coitum: et maxime cũ cepis et rapis. **Gal.** super illo amphorismo corum que nutriũt oua nutriũt parum et tarde: et maxime in aqua cocta. et oua sunt grossus cibus: sicut ius tritici et pisces. vitella corũ cũ oleo ro. et croco remonẽt dolorẽ podagricorũ et si multũ doluerint misceatur modicum opiũ et inungantur. Cõtra incendiũ ignis fiat vnguentum satis probatũ ex vitellis ouorũ recentiũ oleo ro. cera alba et sepo arietino. Ad idẽ valet succus plantaginis cũ albumine ouorũ recentiũ et succo cucurbite. Albumẽ oui cũ vitello in vrinali positũ alicui^9 sui specii: qui quovis modo sumpsit venenũ interi^9 infra certas horas illud patefacit vbi sit. quã si sit vltra gibbum epatis. s. in venis vel vijs vrinalibus nigrescit et fetet. Si vero sit citra concauum eius vt in orobo vel itestinis aliis rugatur et citrinescit sed non fetet. hoc repperi in margine cuiusdam Sera. apud cap. de vrina. ideo hoc etiã hic addo.

Barracothon i. psillium

Baam. i. cũ multe placente ponuntur i patella vna super aliam locando melle iter oẽs duas posito atque sic simul coquuntur

Basdb i. baadb

Baucia i. pastinaca

Baucia hortensis. i. pastinaca domestica: per q. l. l. lezar.

Baucia agrestis id est pastinaca agrestis et ẽ daucus.

Baurtania. i. vitis agrestis

Cap. 74.

b **Aul** ara. vel himec: grece lociũ: latie vo vria. **Sera** li. aggre. cap. baul. auct. **Gal.** Uirt^9 vrine est calida acuta: et est in ea abstersio magna: et propter hanc causam vtuntur ea lauatores pannorum lauantes cum ea pannos: et auferunt ab eis maculas et sordes. et ex ea est ex animalibus fortis caliditatis maioris ẽ caliditatis et ecõtra. Et vrina hominis debilior est omnibus aliis preter vrinam porci castrati. Ipsa enim est in debilitate sicut hominis vrina. Urina autem verri fortior est vrina hominis. et vrina apri fortior est his et signum in hoc est acuitas odoris: postquam non potest temptari per saporem vel potum. propterea vero quod viderunt medici quod vrina multum abstergit: curant cum ea vlcera profunda et scabiem et vlcera multe sordis: et propterea administratur in vlceribus testiculorũ circa loca illa existentibus que sunt multum humida: et in vlceribus aurium et abluunt cum ea caput: et mundificat surfures qui sunt in co: et lentigines faciei. et curat empetiginem et serpiginem: et sahaphati capitis: et quoque administrant eã coacti: non potentes habere medicinã aliam in rusticis: et curat egritudines eorum. et accipitur etiam petia: et ligatur super exituram aut super vlcera que generantur in manibus et pedibus ligatione forti: precipiendo infirmo quod continue mingat super loco illo: non dissoluendo donec curetur et confert et curãtur. sed medicina que sumitur ex vrina infantiũ: et ẽ dicta chrysocolla eo quod aurifices vtuntur ea ad aurum solidandum: ẽ multum iuuamẽtis in vlceribus fraudulentis: et difficilis consolidationis. qui ergo vult facere hanc medicinã accipiat mortarium ex cupro: et pistellum ex eodem: et mingat in eo puer non pollutus et pistetur continue in sole aut in loco calido: donec dissoluatur ex substantia eris: et erit magni iuuamenti in vlceribus dictis. Fex autẽ vrine alba residens in fundo eius sm quod dicitur confert herisipille. Et vrinam puerorum et etiam virorum iam biberunt quidam in passionibus prouenientibus ex corruptione aeris: et estimauerũt se propter hoc fuisse curatos. **Dias.** capitulo locium. quisquis biberit locium percussũ vipere sanat. venenis bibitis prodest. hydropes in initio curat. punctiones echimi: et scorpionis maritimi: similiter et draconis maritimi punctum curat. Canina vrina nitro admixta: et inde medicamentum factum lepras et prurigines tollit.

Et vrina hominis quādo cum nitro miscetur confert si ponatur sup morsum canis rabidi; et scabiem vlceratam et supra pruritum. Et vrina hominis senis que nō est recens: est melior in vlceribus humidis: et in furfuribus capitis: et impetigim et serpiginē: ipsa quidē furfures: et acores: et scabies: et pannaritia vulnera medicanda curat. putredines veretri et pustulas aurium sanat. vermes aurium excludit et curat cū corio mali granati si fuerit decocta. Pueri vrina ortopnoicos curat cū melle ī vase ereo cocta peruncta. vulnera gingiuar̄ cōpescit. caligines oculorum tollit in eramine missa et cocta vt ipm coagulare faciat. et puluis eius in oculis aspergat: quod in vase ex vrina resederit. ignem sacr̄ cōpescit. Caprini lotiuz in vase coctū et cum lanis pessarijs adhibitū; dolores stericos curat. vulnera oculor̄ tollit. prurigines palpebrarum cōpescit. vrina thaurina cū mirrha adhibita dolores auriuz mitigat. vrina caprina hec omnia facit. bibita vero calculos frangit et excludit. Leporinum lotium bibitū cum spicanardi et aqua cyathis duobus hydropes curat. infantibus vrinā prouocat. ventrē mollit. dolorē aurium cōpescit. Lincis vrina: quā multi ligurū vocāt: mox vbi minxerit lapis fit. quē multi elector̄ vocant. dolores stomachi cōpescit. ventris abstinet rheumatismum. Asininū vero lotium bibitū nefreticos curat. hec sententialit̄ dicit Sera. auct. Dias. cap. proprio. lȝ sub alijs verbis.

Baulurus gemel .i. vrina cameli
Baulleb .i. vrina canis
Baulumsen .i. vrina hominis
Baulasubil .i. vrina puerorum
Baulcebul idē qd̄ .s. Baualmais .i. vrina cap
Baulbaccara .i. vrina vacce
Baulbulis .i. vrina bouis Bauma .i. pix
Baurach bahasur: est quedā spēs baurach
Bauratus .i. desiccatiuus ꝛ induratiuus
Baurati .i. mediū ventris Cap. 75.

Baurach

ara. gre. afronitruz latine vō spuma nitri. Baurach aliud minerale: aliud artificiale. Minerale aliud armenū. aliud aphricanū: aliud romanū: aliud egyptium. Armenium est laminosum albū: hn̄s permixtione rubedinis: ꝛ aliqd purpureitatis. ꝛ est mordificatiuū ꝛ falsum. Alie vero spēs in his ppꝛietatib⁹ erunt remissiores ꝛ debiliores. vn̄ baurach .i. afronitr̄: qd̄ est spuma nitri armeni: q̄ ē alba lenis: ꝛ falsa mordificatiue. Et est aliud sicut artificiale: sicut flos parietis: qui est sicut flos salis: ex eo artificialiter fit sal nitrū. Et est similit̄ baurach artificiale: qd̄ fit fm̄ Hal. li. dinamidiar̄ cap. de afronitro sic: accipe partes nitri duas: saponis partē vnam: distempera cū capitello: ꝛ fac trociscos. Illud vero qd̄ ē minerale fm̄ Dias. cap. de afronitro: dicit̄ afronitrū verius: ꝛ est ca. **Sera.** li. aggre. cap. de ni ꝛ sic. in 2⁰ gradu. tro. Nitruz ꝛ baurach .i. nitrū ꝛ spuma nitri: ē spēs baurach ꝛ mineri ipsi⁹ sūt sicut minere salis. nā ex eo est aqua fluēs deinde petrificat. et ex eo est quod in minera sua est sicut lapis. et ex eo est rubeū. ꝛ ex eo est album ꝛ purulentū: ꝛ multor̄ color̄. Unde nitrū habet spēs multas. Una earū dicit̄ baurach armenum ꝛ defert̄ ab armenia. ꝛ est alia que dicitur nitruz ꝛ defertur ab rabath. Sunt ei⁹ due spēs: album ꝛ nigrum. ꝛ est simile salibus minerarū. ꝛ sapor ei⁹ est inter salsedinem ꝛ acetositatē. Et dixit quidā medicus q̄ baurach sunt due spēs. s. artificiale: ꝛ nāle. ꝛ nāle ē illa que nascit̄ in mineris: ꝛ sūt ei⁹ due species. s. armenicum ꝛ babylonicum. ꝛ armenicum est melius: ꝛ est illud qd̄ vidim⁹ apud nos sed babylonicum est illud quod defertur ad nos ꝛ sunt eius due species. vna nominatur nitrum. et est sal petrosum: cuius color est ad rubedinē tendens: et sapor ad salsedinem cū amaritudie pauca significans superfluam adustionē. Et species alia dicitur baurach panis: quia in massa vtuntur eo in pane: et hoc quia homines ipsi⁹ terre dissoluunt ipsum in aqua: et liniunt ex eo panē antequā coquant. recipit enim ab ipso claritatem quandā sed baurach artificiale generat̄ ex materia nitri humiditate plumbi. et hec cōmiscentur ad inuicē et ponuntur ad ignem: et istud nominat̄ nitrum et est sal petrosum incisiuum et abstersiuum existens. vnde vna ex specieb⁹ baurach artificialis ē baurach album. Et est aliud artificiale quod est spumosum. et est melius oībus. et color eius ē terreus purulentus trahens plus versus rubedinē et ex eo sumitur qd̄ fit ex sigillatione. **Dias.** cap. de nitro. Nitrum eligi oꝫ: qd̄ est lene. et color ei⁹ sit sicut color rose: aut album et sit plenum foraminibus: sicut spongia; sed medicina que dicit̄ afronitrū: et est ei⁹ expositio spuma nitri: et est illd̄ quod putāt quidā eē baurach armenum. et melior ex ea est que est lenis multuz et existens in laminib⁹ cito frangibilis. et in colore suo est purpureitas. et ē similis spuma mordicās linguam quemadmodum est illa que defertur a sila vel delfia: et a candia. et post hanc ī bonitate ē illa que defertur a babylonia vel ex egypto. Et idem Sera. auct. Hal. differentia est iter baurach aphrice. quod dicitur spumosum et nitrum vel nitri spumaꝫ q̄ spuma baurach est medicina desiccatiua. et color eius est similis farine frumenti. et est alba. nō est sicut flos lapidis asij: neq̄ talis coloris. sed baurach spumosum non est sicut farina sed est coagulatū et aggregatum. et est illud quo vtuntur homines quotidie ad lauandum sordes et ad auferendum pruritum: et postq̄ res est sicut diximus inueniūt ipaꝫ medici eē vnā ex medicinis resolutiuis. lȝ spume baurach virt⁹ et nā est eadē quā hȝ baurach: nisi q̄ est subtilior: et postq̄ diximus q̄ natura baurach est media inter naturam baurach aphrice et naturam salis. et hoc quia in baurach aphrice est virt⁹ q̄ abstergit solū. et ī sale est virtus stiptica: et in baurach sunt iste due virtutes simul. nisi quia virtus eius est stiptica pauca: sed virtus abstersiua est multa. Et dixit q̄ virtus baurach est media inter virtutē baurach aphrice

z salis: z quãdo cõburit est ppinquius illi aphrice: z hoc ideo q subtiliat: z ppter hanc causam desiccat z resoluit. Et si sumit de eo aliquid per os incidit z subtiliat humores grossos plusquam sal sed baurach aphrice non vtimur interius. nisi indigeamus medicina forti: q ipm cõmouet nauseam z vomitum: z nisi esset ppter hoc darem' ipm in humoribus grossis. Quidã vero vtunt isto baurach aphrice in medicinis: que dant illis qui sumpserunt fungos strãgulantes z curat eos statim. sed z nos administramus baurach: z nõ adustum z maxime spumaz ei' in ista strangulatione: z ista spuma nomine greco: z cõposito afronitz dicit: z est magis abstersiuum q̃ sal: quia non stipticat z sunt amara multum. Et post dicit q sal amar' medius est inter salem durũ z afronitrum bonuz eo q afronitri sunt spẽs: q eo est duruz grossum quod non dissoluit in aqua cito. z non est sermo medius hic in spẽbus illis ex eo: sed sermo ille est medius in hoc q significat nomen suum: volo dicere spumã substãtie eius que est sicut spuma: q nitruz est sicut petra. z ista spuma est sicut spuma in supficie existens: z ideo nitrũ est min' calidum q̃ afronitrũ. z ppter hanc causam aufert carnem que crescit in vlcerib': z destruit eam absq nocumento aliquo. sed flos nitri z similit ipm nitrum vlcerũ mordicat carnes. Et dicit cõsiderator horz sermonũ: qñ diligenter cõsideras sermonẽ Gal. in 4.° cap. de nitro z afronitro. z cõparas ipm cuz sermone suo in xi. cap. baurach aphrice quod est spumosum: z baurach similit: z aggregas operationes inuenies p certo: q intellexit per baurach aphrice nitrum: z p baurach afronitrum spumaz nitri. z dixit q afronitrũ est spuma nitri: z est baurach armenum. sumit ergo per hoc q baurach fm Gal. est baurach armenuz. Et p certo scias q intellexit p baurach armenum afronitrũ. Cõburitur nitruz sic: ponat in olla terrea z sepeliatur in prunis: z dimittat donec calescat: z postea auferatur ab igne z reponat: z illud est qd vocat amentum. Bulcasim libro qui dicit seruitor. sal nitruz comburit sicut sal.

Posse. Sera. anc. Dias. Virt' ois nitri est desiccatiua. z qñ bibit ex eo incidit z subtiliat humores grossos viscosos plusq̃ afronitrũ z dat adustum z nõ adustum ad suffocationem fungorum pniciosoz. sed virt' spume nitri que d afronitz ẽ similis virtuti salis adusti. adustio ei' est sicut adustio illi': nisi q afronitrum valet pl' sale in hoc q sedat torsiones vẽtris. z miscet cum aliquib' vnguentis: z inungitur ex eis patiens febres ciodicas: z aufert rigorem earum si fiat inunctio ante paroxismum apud ignem. z ingreditur etiam vnguenta que fiunt ad scabiem vlcerosam z pruriũ z morpheã. Et qñ afronitrum z spuma nitri: quod est baurach armenũ dissoluit i aqua aut vino z distillatur in aurẽ: sedat dolorem eius z ventositates que sunt in ea: z sibillum: z confert humorib' fluentib' ad ea: z qñ dissoluit in aceto mundificat sordes que sunt in ea. z qñ miscet cũ adipe anserino aut axũgia porcina curat morsus canis. z qñ miscet cum terbentina curat orificia furunculorũ. Et fit emplastrum cum ea: z ficub' supra ventre hydropici. z fit cũ eo z melle obolacuens visum. z qñ bibit cum aceto z aqua cõfert suffocationi fungoz perniciosorũ. z qñ bibitur cũ aqua. confert nocumẽto specierum cantaridaruz que dicit burssrasitis. z sumitur cũ anniden z cõfert nocumento sanguinis narium. z cõfert ad extenuandum. z fit emplastrum paralysi: z facit declinare caput ad posteriora. et torsionib' neruoz confert. et misceatur pusca et aqua et fit panis habenti paralysim lingue.

Baucia .i. vitis alba
Bautamia .i. viticella: et est idẽ quod supra
Babalanus mepsico .i. bubalanus repsico
Babatgematicon .i. succus cauliculi agrestis
Babebot est quedam auis calidior omnibus auibus: quam non cognosco faciens augmentum in coitu.
Bablericum .i. bellirici
Babunagium .i. isopus
Babunegum .i. camomilla
Bacanũ .i. rhaphan' Baca .i. fructus lauri
Bacat .i. pondus Bacath idẽ qd supra
Bacca .i. bacha
Bachantis quid est lege litteram hec
Bacha .i. fruct' oliue vel lauri vel hedere: et sunt fructus vel grana rotunda.
Bachar sunt proprie bacce lauri
Bachara .i. asarum Cap. 76.

b Achaelb gre. latie luyula vl' panis cuculi. Luyula ẽ herba acetosi saporis. folium eius est paruum et tripliciter diuisum: et in cacumine cuiuslibet partis est alia incisura. semina eius sunt in vaginulis similib' corniculis que cuz tanguntur tempore maturationis euolant ab eis semina similia andachuche tẽdentia ad rubedinẽ z vocat trifolium acetosum: sicut apparet in. l. andachucha: et talis est trifoliuz quod ponit a Damasceno in vnguento diasmicon: et vocat ipsum trifoliuz. Plinius cap. bachaelb. folia eius flores et fructus sunt fri. et sic. folia tamen sunt humidiora predictis. fruct' vel semina eius matura aliqualem habentia dulcedine.

Posse. Luyula medetur vlceribus oris: et simul similatur in virtute acetose siluestri est stiptica. cõsolidat vulnera et vlcera. succus eius valet vlceribus oris antiquis et alcole. et rob ei' confert alcole. Plinius cap. bachaelb. ppter acetositatem existentem in ipso valet ad alcolam: et alias egritudines oris.

Bacia .i. baucia
Bacitura seu squama metalloruz: grece d lepidos.
Bacora carona .i. psilliũ
Bacora citona idem quod supra
Bacula .i. bacca
Bacuch marina .i. buthormarien
Badahas est regio quedam
Badrabarsc .i. resistẽtia veneno

Badher i.stercus animalium
Babacha.i.cib⁹ q̄ fit ex tritico lacte ꝛ zucaro
Cap.77.

b **Akade** ara.vł adriaochara:vł scede.gre.polion.latine vero poliū mōtanū. Poly diuersa sūt genera:sed mōtanū cōpetit vsui medicine.vn̄ cū simplicit̄ poliū inenit̄ :mōtanū dꝫ itelligi.cū flores pducit colligat̄.p annū seruat̄.virtutē hꝫ dissoluēdi ꝛ cōsumēdi.et hꝫ virtutē diureticā ex sbili sub **Sera.** li.aggre.cap.bakade.auic. Diastatia. sco.due sūt spēs.s.magnū ꝛ paruum.paruū ē quo vtūt̄ medici.ꝛ ē plāta sbtil̄ paruum.cui⁹ lōgitudo ē circa palmū.ꝛ ē plena semie Magnū vero ē sup cui⁹ sūmitatē ē capitellū pū rotūdū.simile capitello spine albe.odorē hꝫ gōuez cū pauca aromaticitate.ꝛ **Dias.** cap.poliō magnū ē debilioris odoꝛ. Poliū est mōtuosū.ꝛ ē alteꝝ.Mōtuosū vero ē qd̄ nobis venit i vsū.frutex ē alba ꝛ tenera:folia hn̄s lōga vnī⁹ cubiti :sup quas virge sūt cū capitellis semine plenis.a q̄ lanicies exit alba ꝛ lōga velut capilli.odorē hn̄s cū **Gal.** vij.sim.phar.ca.d̄ polio. Po suauitate. liū amaꝝ gustāib⁹ ē ꝛ moderate acre.magis aūt virtuosū qd̄ min⁹ ē:hoc i antidotis vtimur:eteni acri⁹ ꝛ amari⁹ ē q̄ illud qd̄ mai⁹:sic vt ex 3.º gdu fit siccatiuū:ex secūdo vō iā cōpleto cale **Posse.** Uinū decoctiōis ei⁹ factiuum. ꝛ passulaꝝ valet ℥ frigiditatē pectoris:ꝛ vinū decoctionis eius valet ℥ dolorē ex vētositate ꝛ opilatōe splenis:ꝛ epatis:ꝛ renū:ꝛ ℥ strāguriā:ꝛ dissuriā:ꝛ dolorē stomachi ex vēto **Sera.** Uirt⁹ ei⁹.s.poly ē q̄ abstergit sitate. ꝛ pprie illud qd̄ ē minoris speciei:qn̄ desiccat̄.ꝛ incarnat:ꝛ aperit opilationes mēbroꝝ itrīsecoꝝ.ꝛ pꝛocat vrinā ꝛ mēstrua.ꝛ curat vulnera ꝛ vlcera maligna:qn̄ puluerizat̄ sup ea:ꝛ pprie qd̄ ē minoris spēi:qn̄ ē siccū.ſꝫ maioris spēi.qn̄ ē recēs icarnat vulnera magna ꝛ vlcera.ꝛ qn̄ decoctio amboꝝ bibit̄ cōfert morsib⁹ venenosis:ꝛ hydropisi:ꝛ ictericie.ꝛ qn̄ bibit̄ cū aceto cōfert apostematib⁹ splenis.veꝝ facit sodā.ꝛ ē malū stomacho.ꝛ relaxat vētrē.ꝛ pꝛocat mēstrua.ꝛ qn̄ sternit̄ sb̄ lecto fugat aīalia venenosa.ꝛ qn̄ fit emplastꝝ cū eo cōglutinat vulnera humida:ꝛ ipsūꝫ mūdificat caput.ꝛ prouocat vrinam.ꝛ refrenat libidi **Dias.** Elixatura ei⁹ morsib⁹ venenatis nem. occurrit.hydropicis magnū ꝓsidiū ē.aceto mixtū spleni vtilit̄ adhibet̄.dolorem capitis ꝯmouet.ꝛ cacostomaticū est.vētrē mollit mēstruis ipat.res venereas extigūt.caput purgat ꝛ vrinā mouet.ꝛ strato supposito lōgi⁹ arcet serpētes.cataplasmatib⁹ adhibita vulnerib⁹ paracolesim facit.aromato **Gal.** Poliū qꝫ amaꝝ:ꝛ mo morbo succurrit. derate acre deobstruit oīa viscera ꝛ vrinas:ꝛ mēstrua pꝛocat.ꝛ viride qdem adhuc existēs cōsolidat magnas plagas:ꝛ maxime fructicosa spēs ei⁹. siccū vero factū sanat male moꝛgerans vulnera:qn̄ apponit̄.magis aūt hoc efficit quod minus est.

Bakcha i.vacca
Bakche aliendi i.olus indaicum
Baklens idem quod supra
Bakim id est brasil:ꝛ est bacharu
Bakinon idem quod supra Cap.78.

b **Alaustia** latine gre.balaustiō ara.iuliciar. Balaustia ē flos mali granati caducus :quē Dias.vocat gūnū cap.de malo granato:fri.ē ꝛ sic. **Sera.** li.aggre.ca.iuliciar .i.ba i 2.º gradu. lausha.ꝛ ē flos mali granati.Et ex malis granatis:quedā sūt domestica:qdā silnestria.sed flos silnestris dr̄ balaustia:quaꝝ q̄dā inenit̄ alba:q̄dā pur **Auic.** li.2.º capitu. purea:ꝛ q̄dā rosacea. de balaustia Balaustia flos ē granati silnestris ꝑsici: aut egypti.ꝛ est ipsa qdē q̄nq̄ ē rubea.q̄nq̄ alba:ꝛ q̄nq̄ rosea.Et succi ei⁹ nā ē sīc succi barbe hircine.fri.ē i fine ꝑmi gra **Aui.** vi sim.phar.cap.balaustiū dus :sic i 2.º Balaustiū ē flos mali granati silnestris q̄lis dōestico vtim⁹.vehemēt̄ aūt stipticat gustū: necnō desiccatiue ꝛ stiptice v̄tutis ē palā quoq̄ q̄ ē grossaꝝ partiū si recolam⁹ dicta i quarto hoꝝ monumētoꝝ:cū oñdebamus oē stipticū terrestre eē ꝛ frigidū. Nulli⁹ aūt alteri⁹ saporis hꝫ idiciū:ꝛ id̄ ponet vtiq̄ hoc aliq̄s siccare:ꝛ infrigidare nō debilit̄.siqdē nō male oñdebatur a nobis in quarto hoꝝ monumētoꝝ iesse stipticitatem terrestrib⁹ ꝛ frigidis corporib⁹: deinde ꝛ apparētia testāt̄.Eteni si paratritonib⁹ ꝛ aliis vlceribus id apponas cit⁹ qdē videbis ad cicatricē ꝓcedere.hic ē eni q̄ emittētib⁹ sanguinē ꝛ dysenteris adhuc in fluxibus q in vētre:ꝛ matrice nō est aliq̄s medicoꝝ scribētiū curatiuū negociū:q non vtatur hoc **Pos. Ser.** Balaustia icarpharmaco. nat ꝛ stringit ꝛ curat tenasmonē.ꝛ cōsolidat vlcera itestinoꝝ.ꝛ cōfert sputo sanguis:ꝛ fluxui mēstroꝝ.ꝛ confert ad oīs ad q̄ cūfert **Auic.** Balaustia ē glutinatiua:ꝛ retinꝫ oēꝫ fluxū sāguis ꝛ generat melācoliā.ꝛ ē bōa gingiue sāguinolēte.ꝛ ꝯsolidat plagas:ꝛ vlcera ātiq̄:ꝛ albo coꝝ ꝛ passionē puluerizata desup.ꝛ firmos efficit dētes motos.ꝛ ꝓhibet fluxū sanguis.ꝛ strigit fluxum intestinoꝝ:ꝛ fluxū matricis sanguineū.loco ei⁹ ponat̄ cortex glandis:ꝛ caput granati.

Balanon i.glans
Balanita squame piscis q̄dā q̄ inenit̄ i frōte piscis degētis i cōcha rotūda:ꝛ tortuosa cōcina: ſꝫ nos vtimur blaccebisantia:q̄ fert̄ de sancto.
Balach i.glans
Bala.i.fruct⁹ palme i q̄ dactili nascentur
Balas est cum multe placente in oleo frixe ponūtur patella vnā super aliam locando
Balaustum i.quercus
Balanos.i.glās:ꝛ ē etiā castanea Cap.79.

b **Alanus repsico** vł balanus mopfica:vel pigmētaria.gre.arabi.haben.latine vō ben. Ben ē semē arboris

myrice. fructꝰ eiꝰ sicut auellane: habētes intus medullā q̄ exprimit: ⁊ egredit humiditas q̄ igredit i nobilibꝰ cōfectionibꝰ ꝓ oleo. nascit i ethiopia ⁊ in egypto: ⁊ i idia. ⁊ palestina. Est aūt ben aliud qḋ ē granū triangulatū albū paruū simile chartamo sed maiꝰ vtcūq̄: nec ita oblōgū: quo multi vsi sūt ꝓ pipere albo lꝫ decipiāt: a qbꝰ exprimit oleū dictū moscellinū: vel balaninū. nā arabes vocāt illō semē mu
Dias. ꝫm trāslationē nr̄am capit. fedlinū. balanꝰ repsico. i. ben. ē semē arboris similis arbori myrice: nuces hn̄s ab intus q̄s cū digitis cōfricaueris humorē eyciūt: q cōfectionibꝰ miris ⁊ nobilibꝰ multis miscet ꝓ oleo. nascit vero in ethiopia: ⁊ in arabia: ⁊ in locis idie
ipe succꝰ melior e: q ē re
Sera. li. aggre. cap. baben auct. ces ⁊ odore plenꝰ: ⁊ albꝰ.
Dias. baben. i. granū ben. ⁊ ē fructꝰ arboris simil' th marisco: ⁊ ē fructꝰ auellanis. medulla eiꝰ exprimit sicut amigdale. ⁊ egredit aliqd loco olei. ⁊ nascit hec arbor i terris bababes: ⁊ in babylonia: ⁊ i locis arabū: ⁊ i terris palestine: q̄ noiant nitram ⁊ melior ex eo ē nouus plenꝰ albꝰ: facilis excoriationis. Et idē auc. Hal. hec medicina desert ad nos ex terris arabū. ⁊ pigmētarij vtūt succo medulle eiꝰ loco olei. ⁊ cō
Jo. mes. cap. ben. Ben plexio eiꝰ ē ca. ē granū almabasus: ⁊ eiꝰ aliud magnū: aliud pūū. Magnū aūt ē i magnitudie fructꝰ auellane: triāgulatū. pūum aūt ē sicut cicer: ⁊ vtrūq̄ hꝫ medullā vnctuosam lenē: ⁊ albū: lꝫ maiꝰ icolumiꝰ ē paruo. paruū vō ē malignū: magnū aūt meliꝰ: cuiꝰ albꝰ ē cortex: planus: tenuis. ⁊ cuiꝰ medulla ē alba lenis: mlt'e vnctuositatis. Et qḋ ē antiquū meliꝰ ē recēti: ⁊ pūū melius ē sbnigꝝ declinās ad albedinē: ⁊ cuiꝰ medulla ē vnctuosa alba ⁊ lenis. ⁊ antiquū meliꝰ est recēti acuto. magnū ē ca. i ꝑn. tertij: sic. i 2°. ⁊ i ipo ē humiditas supflua cū acredie. ⁊ ē icisiuū: ⁊ mundificatiuū: absterſiuū: apitiuū opilationū: ⁊ visceꝝ cōturbatiuū: ꝑpt humiditatē supfluā ꝑparās ad vomitū. ⁊ minꝰ ē fortius i oī re: faciēs opatōes difficiles laboriosas ꝑducētes ad casū virtutis: ⁊ sudorē frigidū. ⁊ ideo pui ꝓhibēda est administratio nisi in emplastris: ⁊ fricationibꝰ ⁊ olei ipiꝰ: ⁊ in vnguentis. Magni aūt malicia corrigibilis est: ⁊ hec sūt corribilia in ipo. nocet eni stomacho: faciēs sbuersionē i eo. ⁊ ē laboriose solutionis ⁊ tarde. Et nos qdē diximꝰ i canone: q̄ assatio eius ab eo resoluit ⁊ maturat supfluā humiditatē aptā ad subuersionē: ⁊ nauseā ⁊ vomitū: ⁊ dōnittit ei vi sit ꝑ vētrē solutiuū tātū. Semē aūt feniculi ⁊ anisi cū eo rectificāt nocumētū ꝑmū: ⁊ ꝓpe mixta coctioi ipsiꝰ. ⁊ fiūt ex medullis eiꝰ post coctionē ipsius: ⁊ medio pōdere eiꝰ ex amigdalis dulcis ⁊ melle passul ıꝝ: forme sicut auellane. ⁊ sūt iuuamēti magni vbi oꝫ. Opatio decoctōis eiꝰ ē: accipe ex eis integris q̄titatē quā volueris: ⁊ inolue eos in pasta: ⁊ coque i cinere calido: ⁊ tere cōtritione mlta: ⁊ pone ex seminibꝰ ⁊ spēbꝰ aliq̄s: ⁊ inolue i panno: ⁊ desuper inuolue pastam: ⁊ fac sicut supiꝰ. oleum autem eius extrahitur sicut oleum de amigdalis.

Posse. Dias. Ex eo. ʒ. i. bibita cū pusca splen siccat cū iris illyrica mixtꝰ: ⁊ i cataplasmatibꝰ positꝰ. ⁊ mulsa adhibita dolores podagricos mitigat. aceto autem mixtꝰ lepras ⁊ maculas: ⁊ pustulas corporis tollit. Acceptꝰ solutionē vētris facilē ꝑstat. mulse mixtꝰ nauseā ꝓuocat. cacostomaticꝰ ē. oleū qḋ ex ipso semie exit acceptū vētrē mollit. conū radicis eiꝰ stipticū e. expssus succꝰ eiꝰ vtilis ē: vt asperedinē ⁊ prurigine corpis mirifice purgat.
Sera. Ben cōfert empetigini ⁊ lentiginibꝰ q̄ sūt i facie: ⁊ scabiei: ⁊ pruritui ⁊ egritudini cum eleuat cutis cū aceto: ⁊ attenuat duriciē epatis et splenis si eis supponat cū aliq̄ pharmacia exdesiccātibꝰ: lꝫ i succo eiꝰ ē parꝝ stipticitatis. mouet vomitū qn̄ bibit ex eo cū melle. ⁊ laxat vētrē laxatione fortiori. ⁊ aufert cicatrices multū oleū eiꝰ inunctū. cortex exterior ipsiꝰ grani admistrat: qn̄ indigemus stiptica
Jo. mes. Ben ꝑ vomitū ⁊ ꝑ ventrē educit tione multa. phlegma crudū grossuꝫ. ⁊ ē medicina mirabil' ad colica phlegmaticā ⁊ vētosaꝫ. ⁊ etiā clysterizatur ⁊ supponit. ⁊ fit ex medullis eiꝰ emplastꝝ: ⁊ farina ordei ⁊ melle: ⁊ soluit apostemata dura: ⁊ scrofulas. valet ad egritudines neruoꝝ frigidas: sicut ē ꝯtio ⁊ spasmus. calefacit eni eos: ⁊ lenit duriciē eoꝝ ⁊ nodositatē. ⁊ emplastrat sup epar ⁊ splenē ⁊ ꝓpe cū farina lupinoꝝ ⁊ spica: ⁊ cōfert duriciei ⁊ opilatōi eoꝝ. Ben aūt pūū emplastrat in egritudinibꝰ ꝑdictis: ⁊ ē virtuosiꝰ: ⁊ similit' eiꝰ oleum. Oleū aūt de ben notū cōfert vestigijs vlceꝝ: ⁊ lentiginibꝰ ⁊ feditati eiꝰ: ⁊ morphee. ⁊ distillat i aurē ⁊ cōfert dolori eiꝰ: ⁊ sonitui i ipa ⁊ surditati. dosis eiꝰ ē ʒ. ʒ. 5. vsq̄ ad. ʒ. i. ⁊. 5.
Auic. li. 2°. cap. de ben. Ben ē mūdificatiuū. ⁊ ꝓpe eiꝰ medulla: ⁊ icisiuū humiditatū grossaꝝ ⁊ apit cū aceto ⁊ aq̄ opilatōes visceꝝ. ⁊ i arbore ipsiꝰ ē amaritudo ⁊ stipticitas. ⁊ ꝑpt hoc ē i ipa virtꝰ cauterizatiua. ⁊ eiꝰ cortex ē stipticꝰ plꝰ. ⁊ oleū ipsiꝰ nō euacuat a stipticitate. ⁊ i ipo toto ē abstersio ⁊ icisio. semē eiꝰ cōfert lētiginibꝰ magnis ⁊ paruis: ⁊ pāno ⁊ morphee ⁊ vestigijs vlceꝝ: ⁊ similit' eiꝰ oleū. ⁊ cūfert apostematibꝰ duris oībꝰ: cū ponitur i emplastris ⁊ vnguētis. ⁊ cōfert cū aceto excoriatōi: ⁊ scabiei vlcerate. ⁊ cōfert bothor lactee ⁊ asabafati. et calefacit neruos. ⁊ lenificat spasmū ⁊ duriciē neruoꝝ: ⁊ ꝓpe oleū eiꝰ. ⁊ ꝯfert dolori auris ⁊ tinnitui q ē i ipa cū adipe anatis. ⁊ decoctio radicis eiꝰ cōfert dolori dētiū si cū ea os coluit. ⁊ ꝯfert duricie splenis: qn̄ bibit cū aceto mixtū ex eo in pōdere draꝝ. ʒ. q̄nq̄ etiā cōugit cū fermēto: aut farina loly: ⁊ aq̄ alkaratin: aut farina ordei: aut farina lupini: ⁊ fit ex eo emplastꝝ spleni. ⁊ ipm qdē ē malū stomacho faciēs nauseā. ⁊ si bibat ex succo eiꝰ aureꝰ. i. cū melle fac vomē fortiter. ⁊ soluēdo educit phlegma crudū cū bibit cū melle: ⁊ similit' eiꝰ oleū. ⁊ similit' cū supponit liciniū ifusū i ipo: ⁊ loco eiꝰ ponit quātū ipm ē de rubea: ⁊ medietas sui de cortice cassie lignee ⁊ decima pōderis eiꝰ macis.

Balanomiris idem quod supra

Balanus .i.suppositorium
Balam tephus .i.elleborus
Balab .i.dactali imaturi
Balch .i.glans
Balanus sordianos.i.castanea
Balbaiati est genus apostematis corrosiui
Balkati est genus apostematis
Ballariana.i.fu   Ballanos.i.glās
Balsamum quid est.l.l.ieleſſem
Balsamita mēta aquatica sisimbrium idem.
Balsamita aquatica.i.melissa
Balsaton sunt capilli qui inueniuntur in arbore
Balsami:vt apparet in.l.ieleſſem
Balsales.i.bulbus belbesum.⁊ est balsalalzi
Baltat .i.anax auis
Baleccara ē aīal simile lacerte:sed vētricosius sa tis:qđ iuenit' barbarie ⁊ sardinie:⁊ ē coloris lacer te.l.l.dab.   Ballecara idē qđ sup
Balsel sunt quidam fructus:vt apparet in.l.bule
Balifen.i.porrum greci.dicūt q̄ est herba fructi cosa angulosis caulibus nigris
Balialmon .i.colen ⁊ est fel
Baloch .i.glans
Balanoc est species camphore
Ballot .i.glans
Baltonica .i.camomilla
Baluam.i.faciēs mordicationem stercoris
Balusti .i.quercus
Baluū ē cibariū qđ fit ex tritico lacte ⁊ zucaro
Banaich.i.oculus   Barasicam.i.bdellium
Baras est q̄si morphea alba.s.q̄ inficit carnem ⁊ cutim:⁊ in hoc differt a morphea:ī q̄ tātū ificitur cutis.vñ cū pūgit' morphea emanat ab ea sāguis in baras nūq̄ exit:⁊ ē ī eo caro īfecta vsq̄ ad os: ⁊ est q̄si incurabilis.
Barasen.i.lētigo aque   Barasfil idē qđ supra
Baaral vel bafirac.i.semen lucarie
Barati.i.vernix   Baratis.i.bara
Barachion .i.apostema
Barasmas quid est.l.l.xenoia
Barach kebuli est qđdā semē idū.⁊ sūt eius due spēs:q̄rū vna est parua absq̄ rugis:⁊ alia magna cū rugis.⁊ eax melior ē parua.eradicat phlegma ex iuncturis.soluit phlegma ex ītestinis ⁊ vermes ⁊ ascarides:⁊ī hoc ē valde bona ⁊ est catapucia.
Barax.i.anax auis   Cap. 80.

Bararichichene

Bararichichene siue bazarichichē ara gre.⁊ latine semē lini. **Sal.** vy.sim.phar.ca. de semine lini.semen lini ca.in pmo gra. in humiditate ⁊ siccitate est mediū.⁊ si comedit' iflat:⁊ cū toto hoc quod assatur inflat:quia ipsum est plenum humidita te super flua. **Sera.** li.aggre.auc.Gal. virtus ei' est q̄ subtiliat ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua.⁊ qñ bibit':aut fit ex ea emplastrū con fert apostematib' epatis ⁊ orificio stomachi:⁊ ipi stomacho.sed radicis eius stipticitas est amplior stipticitate floris.⁊ caliditas eius est minor calidi tate ipsi'.⁊ ppt' eius stipticitatē acquirit q̄ admi scet' cū medicinis que administrāt' ad sputū san guinis.⁊ an **Sera.** flos eius est stipticus sti ctori. Dias. pticitate pauca:calefacti uus maturatiuus.⁊ est ca.q̄si in pmo gradu.⁊ est mediū humiditate ⁊ siccitate.⁊ secūda ei' virt' ē q̄ ē molli **Sera.** li.aggr.ca.bararichichene. ficatiuū. bararichichene ē mollifica tiuū ⁊ sedatiuū dolo⁊.⁊ cōfert egritudinib' inte rioribus:nisi q⁊ est min' in hoc q̄ camomilla.⁊ ē mediū inter laxatiuū ⁊ stipticū:⁊ admiscet' ī eo pa rum virtutis pvocatiue vrine:⁊ hoc qdē apparet in eo manifeste qñ comedit' assatū:⁊ tūc est magl cōueniēs ad strīgēdū ventrē.Et dixit in li.de con seruatione sanitatis:q̄ qñ semē lini decoquit' in aqua:eius decoctio est infrigidatiua.Et idē auc. Dias.Virtus seminis lini est similis virtuti semi nis fenugreci.⁊ qñ admiscet' cū aqua melle ⁊ oleo ⁊ cōficit' resoluit apostemata calida ⁊ mollificat ea siue sint intus siue exterius.⁊ qñ fit ex eo em plastrū cū ficub':⁊ nitro delet pannū:⁊ pustulas albas faciei.i.papulas sm trāslationē nostrā Di osco.⁊ qñ cōficit' cū aqua resoluit apostemata q̄ sūt in radice auris ⁊ apostemata dura.⁊ qñ coqt' cū vino eradicat formicā:⁊ spēs vlce⁊ q̄ dicūtur faui.⁊ qñ miscet' cum melle ⁊ pipere:⁊ vtitur ga eo mouet coitum.⁊ qñdo miscet' cum nasturtio quantitate equali confert scissuris vnguiū ⁊ earū excoriationi.⁊ fit cū decoctione eius clystere ad mordicationem intestinorum ⁊ matricis:⁊ mollit ventrem.qñ mulieres sedēt in decoctione eius cō fert apostematib' matricis sicut fenugrecum.Et idē auc.Aben mesuay.pprietas eius est:⁊ virtus vt qñ fit ex ea emplast⁊ mixta cera ⁊ melle ɔfert ardorib' vnguiū.Et idē auc. Atabari:si ponitur sup vngues equat inequalitates ea⁊.Et idē auct. Abugerig.confert vlcerib' vesice ⁊ renū.⁊ matu rat apostemata qñ fit cū eo emplast⁊.⁊ qñ bibit' torrefactū confert tussi fri.⁊ hu.Et idē auc.Mesa rugie expellit fetum cito.Et idem auct. Alcanzi non est ei par ad expellendū cito fetum ⁊ expellē dum aquā.Et idē auct.Rasis.sedat dolores:⁊ cō fert punctionib' intestino⁊.Paulus capit.de lino linum qñ cōburit' fumus eius est subtilis:⁊ cōfert corize ⁊ suffoca **Aui.** li.2.° cap.de semine lini. tioni matricis. virt' est ei' prima virtu ti fenugreci ca.in pmo cōmensurata humiditate ⁊ siccitate.Et dicit' quidē q̄ decoctio lini est de coctio recētis ei'.in ipso enī ē humiditas supflua est maturatiuū ⁊ abstergit:⁊ inflat ppt' humidita tem suam supfluā:ita q̄ illud qđ ex eo frixum est hoc agit cū stipticitate:que ī frixo māifeste com mēsurata:⁊ in nō frixo māifesta pmixta cū lenifi catione.⁊ est sedatiuū dolo⁊ min' q̄ camomilla ex ipo fit emplast⁊ cū nitro ⁊ bolo ⁊ lenit pannū ⁊ cōfert cōtractioni vnguiū ⁊ scissuris:⁊ fracturis ea⁊.⁊ qñ pmiscet' cum equali mēsura nasturcij:⁊ cōficit' cū melle lenit apostemata calida exterio ra ⁊ interiora:⁊ apostema qđ est post aures cum aqua cineris ⁊ apostemata dura.⁊ phibet spasmū ⁊ pprie cōtractionē vnguiū cū permiscet' cū cera

⁊ melle eius suffumigatio cōfert corize. ⁊ similit' fumigatio ipsius lini confert tussi phlegmatice: ⁊ ꝓpꝛie qḋ ex ea assatum. ⁊ est malū stomacho. ⁊ ē difficilis digestionis: ⁊ pauci nutrimēti. quod autē ex eo frixum est constringit ventrē: ⁊ non frixum est cōmensuratū. ⁊ eius ꝓuocatio est debilis: ſ; cō fortatur cū assatione. ⁊ quādo iungitur cū melle ⁊ pipere mouet coitū: ⁊ cum decoctione ipsius fit pessariū matrici: ⁊ sedet' in ea: ⁊ iuuat a mordi catione que est in ipsa ⁊ apostematib': ⁊ similit' in intestinis. ⁊ ex ea fit iniamentū ad vlcera vesice ⁊ renū. Et cū ex decoctione seminis lini fit clystere cū oleo ro. magnificat iuuamentum in vlcerib' in testinorum. Cap. 81. [illegible]

Bara vel bara: ara. gre. cucurbita genellar. vel coloquintida lati ne cucurbita. Cucurbita fri. est ⁊ hu. in cibis ⁊ medicinis competit: ⁊ precipue semina eius que ante maturitatē colliguntur. Se mina autē ipsa diuretica sunt ꝓpter subtilitate sub stantie eoꝝ ⁊ ꝑcipue medicine competunt. Cōtra calefactionē epatis rasura cucurbitaꝝ conteratur ⁊ succus exprimat': ⁊ addito aceto vel agresta pā nus intinctus supponat'. cucurbita cocta cum car nib' maxie cōferi cholericis sanis: ⁊ estate acutis sime febricitātibus. elixe cucurbite sine condimento vel cum lacte amigdalaꝝ: ⁊ etiā assate cū agresta sunt cibus ⁊ medicina. similiter coque cucurbitā in pasto ⁊ bene dissoluat' in aqua: ⁊ ex illa aqua ⁊ zucaro fiat syrupus: optimus est acutissime febri entibus: epaticis ⁊ ethicis: ⁊ potest dari a ꝑncipio quia materiā digerit ⁊ purgat per vrinā: laxat aliquantulū etiā. Cōtra opilationem epatis ⁊ renū ⁊ vesice: ⁊ cōtra apostemata pectoris valet. semina eius mundata si cōterantur: ⁊ i aqua ordei coquā tur ⁊ aliquantulū ablactentur: ⁊ aqua ipsa colata cum zucaro mixta patientib' det': vel ex aqua illa fiat syrupus. Et nota ꝙ maiore virtutem habēt si ablacient' semina ꝗ̄ si coquant'. valet similiter ꝑ dictus syrupus in febrib' acutis. Similit' notādū ꝙ post maturitatē debet cucurbita colligi ⁊ suspē di cū seminib' vt substantia desiccet' ꝓpt' conglu tinositatē eius: deinde cū aqua lauet': ⁊ soli exsic cetur: ⁊ in loco sicco cōseruet' ne propter humidi tatem multā corrūpatur. Sera. li. aggre. cap. barq. Bara i. cucurbita. virt' ei' ē fri. ⁊ hu. in 2° gra. ⁊ succus abrasionis eius cōfert do lori aurium: qui accidit ab apostematib' qū admi nistrat cum oleo rosa. similiter aūt caro ipsius cu curbite qū fit emplastrū cum ea extinguit ⁊ infri gidat apostemata calida: infrigidatione ⁊ extīcti one cum temperamento. ⁊ dixit cucurbita est mi noris malicie ꝗ̄ fructus estiui eo ꝙ qū bene digeri tur: sed si corrūpat' ⁊ non bene digerat': ⁊ non de scēdat a stomacho cito: cor ruptio eius est mala valde. Sa. vij. sim. pbar. cap. coloquin tida. Coloquintida i. cucurbita. fri. ⁊ hu. est cōple xionis fm tertium in ambob' gradū. vñ ⁊ rasure eius succus ad auriū dolorem: qui ſ; phlegmonē cōfert vtentibus cum rodino: ita vero ⁊ tota cata plasmata calidos phlegmones īfrigidat modera te. est autem ⁊ cū comedit' mollificatiua ⁊ siticulosa. Dias. ca. d' cucur bita. Cu curbita cruda trita ⁊ cataplasmatib' adhibita pa pulis corporis imponit. apostemati calido maxi mum presidiū ē. succus rasure eius dolorē calidū auriū mitigat. cum oleo ro. mixtus: ⁊ aurib' īstil latus: ⁊ cerebro appositus estuationes infantium mitigat. ⁊ cōfert apostematibus calidis: que fiunt in cerebro eoꝝ. tumorib' oculoꝝ opitulat'. podra gicis maximū presidiū est. Elixa quoqꝫ ⁊ expssa melle ⁊ nitro addito ⁊ bibita ventre mollit. cruda ⁊ excauata: ⁊ vino impleta sic manserit vna die ⁊ vna nocte: ⁊ postea bibat. similit' ventrē mollit si crude ⁊ trite leniūt oēm tumorē. succus eius dolo rem dentium mitigat. si dintius in ore teneat': sed oleo ro. mixtus ex vnctione corporis admone. fe briū restringit ardorē. ⁊ qū fit emplastꝝ cū rasu ra eius: ⁊ medulla panis super podagram ca. aut sup herisipillam confert. cuius aridi corticis efica citer pōt cōbusta sanare. Eūdem cinerem dicun' ab expertis vulnera in veretro iam in putredinē versa purgare: ⁊ ad cicatricem ꝑducere. podagre estuanti: ⁊ ignibus sacris cortices virides subueni unt. semini sicco illa vis tradit' vt in puluerē tusū ⁊ īspersū īpleat vulnera que cauata sunt. in cibo sumptū stomachū relaxat. bibendi desideria non excitat. succus tepefactus dolori aurium: qui ex ī flammatione caloris fit insundit'. humectat autē ⁊ infrigidat abundant': ⁊ ptiriasim ī capitū rasura depellit cum polēta. Hec eadē dicit Sera. aucto. Dias. sub alijs verbis. Et idē Sera. aucto. Aben mesuay. Sanie cucurbite cōfert tussi ⁊ dolori pe ctoris qui ꝓuenit a caliditate. ⁊ abscindit sitim. Et idē auct. Mesuragie quādo cucurbita inuoluitur in pasta. ⁊ assata ⁊ deinde exprimitur ei' aq. ⁊ dat' in potu cōfert fe. acutis ⁊ tussi. ⁊ sedat sitim. ⁊ qū sumit' cum zucaro mollit ventrē mollitione leni. Almāsor tractatu tertio cap. de cucurbitis. Cucur bita est fri. ⁊ hu. que stomacho mala existens ap petitum destruit. sitim quoqꝫ sedat: ⁊ epatis ⁊ sto machi ardorē extinguit qū in eis abundat calor.

Bar	i. anax ans
Barba hircina quid est. i. l. lurbec	
Barba algus	i. elleborus
Barbachi	i. meatus inguinia
Barbatus	i. elleborus
Brabascus	i. tapsus barbassus

Barba nomen est emplastri scripti i antidotario virili.

Barba iouis: herba herculis: vel bonadeo. i. flica dos citrinum.

Barba aaron	i. aaron
Barbaki. i. barbachi	Cap. 82.

Barba siluana est planta ho aquati ca que iuxta aquas nascit': cuius folia sunt oblonga in acutū tendētia erecta super aquam: similia folijs plantaginis: nisi quia non sunt ei coste apparentes: sicut plantagini. vñ

in virginitatis scribit Gal. cap. de curis genitaliu̅ valere ad i̅pregnandu̅. Et idem dicit eodem li. de epilepsia q barba siluana est centu̅neruia aquatica. & ponit similiter barba siluana in antidotario Gal. minori in quoda̅ medicamine quod i̅cipit medicamen ad concipiendum.

Barcartartaba .i. pyretrum
Barch .i. oua
Bardana quid est. l. l. lappa
Barsa attersicere .i. capillus veneris
Barc .i. syrico — Barce idem quod sup̃
Barceosen .i. capillus veneris
Barseosen ide̅ q̃d sup̃ — Barinia̅ .i. affodillus
Barebim .i. lippari: & est nomen loci
Barzi .i. dulb — Barocbo .i. melissa
Barochion .i. butracion
Barcora quid est. l. l. ostracorum
Bargol .i. adiantum siue pollitricon
Baruli .i. barulios: & sunt macule que fiunt in facie: & maxime infantium p̃pter comestionem panis comesti a mure.
Barnlos idem quod supra
Baruc .i. psimithium
Basale .i. cepulla
Basara .i. semen
Basara guira .i. semen vrtice
Basara chete .i. semen melonis
Basara gergir .i. semen eruce
Basara afisigemi .i. seme̅ maratri
Basara catona .i. semen psily
Basara therbimi .i. seme̅ malue maioris: & est bismalua.
Basara alcobeth .i. seme̅ malue hortulane vel minoris.
Basara achiro .i. semen vrtice
Basara curcumeri .i. seme̅ carui silvestris
Basara ataba .i. semen trifoly
Basara alcoraf .i. semen foly
Basara albangi .i. semen iusquiami
Basara vlcas .i. semen lactuce
Basara fasagenchese .i. trifolium
Basaca sadal .i. semen sinapis
Basara alcomaeb .i. semen lapacij
Basara lisen .i. lingua agni
Basara arasien .i. semen nasturcij
Basara sebez .i. semen aneti
Basara albasal .i. semen cepulle
Basara alchiten .i. semen lini
Basara neriges .i. narcisus
Basac .i. saliua hominis ieiuni
Basalas .i. gentiana

Cap. 83. De xxx

b **Basal** ara. gre. bulb⁹ latine vo. cepe. **Dias.** cap. bulb⁹. Eius species su̅t due. Una est que habet rufum bulbu̅: qui bonus est ex terra pingui est: & collectus eustomaticus. Alia est spe̅s bulbi plus isto eustomatic⁹. omnes eni̅ bulbi calidi & viscidi sunt. comesti erigunt linguam: & fauces exasperant. stomachum inflant. cataplasmatibus adhibiti laxationibus & doloribus iuncturaru̅ & podragicis maximu̅ prestant effectu̅ corpori infixa euocant sole: & melle addito id face̅ possunt. tumores hydropicis bulbus imposit⁹ spargit. caninis morsibus subuenit. addito melle stomachi dolore̅ co̅pescit. & furfures & acoras nitro addito purgat. liuores & maculas tollit. medio oui addito & aceto & melle lentigines corporis eme̅dat. conquassationib⁹ auriu̅ & vnguium cum pole̅ta bene adhibet. coctus in cinere calido: & polenta addita: & capitibus minoru̅ piscium nigris cicatricibus reddunt colore̅. & maculas nigras aceto et altomio mixto nefelin tollent. cocti & comesti dolorem lateris co̅pescunt. sed non multu̅ comede̅di sunt: q̃ neruis s̃u̅ **Gal.** vij. sim. phar. cepe su̅t: & siccatiue virtutis. cepa. Cepe ex quarto gradu est calefactiuu̅. substantia vero eius grossaru̅ partium est magis. vnde emoroidas ap̃it apposita: aut cum aceto illinita in sole alphos abstergit: & fricata in allopicijs citius q̃ altioniu̅ prouocat capillos. si vero separauerit quis succu̅ eius totum qua̅tum est residuu̅ sufficiens e̅ terrestris substantie. ipse aute̅ succus aquose: & aeree est caliditatis: ita autem & suffossos: & abliopinatos pre grossicie humoru̅ iuuat vnctus. Ex huiusmo̅i aute̅ co̅plexione tota cepa inflatiua est comesta. & p̃pterea quecu̅q̃ sicciora sunt co̅plexione minus ventosa. Hoc ide̅ dic̃ Dias. in vi. cap. bulbus. Bulbus comestiu⁹ frigidiore̅ bulbo vomitio: & grossi nec non viscosi humoris est generatiuus. na̅ difficile digestibilis est & inflatiuus & libidinosus. supplasmatus autem eo q̃ amaritudinis atq̃ stipticitatis p̃iceps est abstersiu⁹ & solidatiuus efficitur & siccatiuus. Ostensum est enim q̃ amar⁹ quide̅ sapor in abstersiuis substa̅tijs est. stipicitas vero i̅ solidatiuis: siccitas vero est in vtraq̃. Et ide̅ in li. de cibis. Cepa calefacit corpus & subtiliat in ipso grossos humores: & i̅cidit viscosos. cruda & cocta paucissimum dat corpori nutrimentu̅. nocet cholericis: sed his q̃ phlegmaticu̅ humore̅: aut crudu̅ grossum & viscosum collectum ha **Sera.** li. buerint idonea talia eduliorum sunt. bro aggre. auct. Dias. cap. basal. longe ex cepis su̅t acutiores q̃ rotunde & plus stiptice. & ille que sunt rubei coloris sunt acutiores q̃ albe: & sicce q̃ recentes: & crude q̃ assate & q̃ preparate cu̅ sale & aceto & cepe quide mordicat & generat ventositatem et subtiliat humiditatem. facit sitim. mollit ventrem quа̅do autem volumus administrare cepe: auferimus cortices exteriores: & interiora eius. & fit ex eis suppositoriu̅. & qua̅do ex succo eius fit cohol cu̅ melle co̅fert debilitati visus ex vlcerib⁹ que siunt in oculo: & p̃ncipio desce̅sus aque ad ipsum. & admiscet in caputpurgijs: & mu̅dificat caput. & ponit in medicinis squinantie. & administrat emplastru̅ ex ei⁹ aqua sale & ruta ad morsu̅ canis rabidi & qua̅do misce̅t cu̅ thutia sedat pruritum oculo̅: q̃ fit a phlegmate falso. & qua̅do miscet cu̅ sale aufert verrucas: & mixtu̅ adipe galline aufert callos q̃ fiu̅t i̅ pedibus p̃pter calciame̅ta. & qua̅do distillatur ex succo eius in aure̅ co̅fert debilitati audit⁹

⁊ tinnitui eius ⁊ aque que descēdit ad eam. ⁊ quā
do miscet̃ cū eo spuma maris: ⁊ fricat̃ cū eis allo
picia multiplicat ⁊ auget capillos. vsus gdē eius
in cibo inducit sodā. nimiusq̃ vsus eī⁹ iducit egri
tudinē galargas .i. litargiaz. ⁊ facit dormire qñ co
meditur. aperiūt etiā orificia venaꝝ: q̃ sunt i ano
qñ applicat in loco: ⁊ puocat mēstrua. ⁊ quando
dissoluit̃ in aceto: ⁊ linitur in morphea in sole au
fert eā. ⁊ qñ linit̃ cū eo allopicia facit i ea oriri pi
los citius q̃ spuma maris. ⁊ qñ comedit̃ generat
vētositatem ꝓpter humiditatē q̄ e st in ea. Plini⁹
cap. cepe. Cepe virtutem habet incisiuā. ⁊ oblōga
plus est stiptica q̃ rotūda: ⁊ que colorē rufuz hñt
q̃ ille que album. Sicce aūt viscidiores sunt q̃ vi
rides. ⁊ crudes plus viscide q̃ cocte. comeste ifla
tiones p̄stant. fastidium tollūt. sitim ꝓuocant. ⁊ tol
lunt oris fetorē. custom atice sunt. emoroidas ipo
site ꝓhibent. succus eius īmissus narib⁹ caput pur
gat. morsib⁹ caninis occurrit. melle ⁊ ruta: ⁊ sale
addito cū sepo gallinaceo: aurium dolorē: ⁊ super
fluos sonos cōpescit. ⁊ ad vlcerationes etiā auriū
ꝓdest. Cruda vero fricata allopicias emēdat. cuz
alcionio fricata, crementa capilloꝝ prestat. pul
uis eius comestus dolorem capitis remouet. suc
cus eius optime caput purgat narib⁹ attract⁹. cho
lericis 3ūe phlegmaticis vtiles sunt.

Cap. 84.

b **Asal alzir** ara. vel varies: grece bulb⁹ ematic⁹: vel bulb⁹ vomiferens: latine vero nar
cisceus: vel cepe sine tu **Dias.** cap. narciscus
nicis vel cepe marinū. Bulbus ema
ticus vel bulbus vomic⁹ folia habet porro similia
sed minuta. hastas habz duoꝝ palmoꝝ que ianes
⁊ concaue sunt. ⁊ sine folijs. flos est illi alb⁹ i gyro
in medio croceus. ⁊ est quedā spēs: cuius illo me
dium purpureū est. radicē habet albā rotundam
sicut bulbus: ⁊ semē nigꝝ ⁊ oblongū: vt in mebra
nulis. nascit̃ ille qui est melior in locis montuosis
cu⁹ flos suauē longe iactat odorem. in reliqs aūt
porri habet similitudinē ⁊ viridis est. virt⁹ eius ē
q̄ abstergit ⁊ incarnat ⁊ desiccat. ⁊ illud qđ de eo
administrat̃ **Sera.** li. aggre. capit. basal alzir
est radix. Basal alzir .i. narisc⁹: et
est bulbus sine tunicis. ⁊ in sapore eius est amari
tudo cū stipticitate. Ex idem auct. Aben mesuay
Narisceus est ca. ⁊ sic. cō **Gal.** viij. sim. phar.
plexionis in 2º. gradu. cap. Bulb⁹ vo
mitiuus. Bulbus vomitiu⁹ siue cepe marinū. cali
dus est multo pl⁹ cōplexiōe **Po. Di.**
bulbi p̄dicti .s. cepe cōmunis.
Radix eius bibita ⁊ comesta ⁊ cocta vomitum ꝓ
uocat. trita cum melle combustionib⁹ medicatur
neruos incisos cōsolidat. laxatos cōponit. antiqa
doloribus articuloꝝ prestolat̃. melle mixtus effeli
das: ⁊ oēs maculas vultib⁹ tollit. mixtus semini vr
tice: aceto ⁊ melle ⁊ herbo mixt⁹ vulnera sordida
purgat. apostemata dura rumpit. infixa corpori
imposita euocat. eū⁹ iris illyrica melle mixto. itē
collectiones erumpit: atq̃ stipites euocat. ⁊ siqua
sunt aliena cū farina ⁊ **Sera.** auc. Gal. Vir
oleo admixto melle. tus eius ē que
desiccat ⁊ abstergit: extrahit ⁊ icarnat vlcera ma
gna. ⁊ incarnat incisiones in lacertis factas. ⁊ mi
xtum cuz orobo mūdificat sordes corporis. ⁊ ape
rit apostemata. ⁊ qñ comedit̃ ex radice narcisci:
aut bibit̃ cōmouet vomitū: ⁊ trita cuz melle ꝯfert
cōbustionibus ignis. ⁊ qñ fit ex ea emplastꝝ con
glutinat vulnera neruoꝝ. Et idem Sera. aucto.
Aben mesuay. Narciscus facit opationē iesimini
nisi q2 est debilior eo. ⁊ confert doloribus qui fiūt
in phlegmate. ⁊ oleuz eius est bonū ad hoc. ⁊ ra
dix eius incarnat vlcera nerno **Gal.** viij. sim.
rū: ⁊ habet virtutez lauatiuam. phar. ca
pitulo narciscus. Narciscus radix siccatiue est vir
tutis intantum: vt cōsolidet plagas maximas vsq̃
ad abcisionem que circa tenantos. habet aūt qđ
abstersiuum ⁊ attractiuum. Cap. 85.

b **Assat** ara. gre. lithodendon: latiē vero corallus. Corallus est
quedā terrea substātia que reperitur ī
locis marinis ⁊ montibus: maxime ca
uernosis locis: ⁊ in mari existentib⁹. que dā eni hu
morosa glutinositas lapidib⁹ adherens ex sicca
te ꝓpria ⁊ maris caliditate ⁊ siccitate condensata ī
substantiā lapideā trāsmutat̃: ⁊ qui maiorē siccita
tem habet fit rubeus: qui maiorem aquositatem
fit albus. fri. est ⁊ sic. in secūdo gradu. sed alb⁹ fri
gidior est rubeo: sed rubeus minus frigidus: sicci
or magis albo. sed tam rubeus q̃ alb⁹ vsui medi
cine competit: sed nūq̃ albus poni debet in medi
cinis: nisi cū determinatione. vñ cū inuenit simpli
citer corallus rubeus debet poni. Est ergo eligen
dus rubeus qui grossus ē: ⁊ planus ⁊ clar⁹. ⁊ q̄to
plus accedit ad rubedinē tanto melior: ⁊ qui nul
la foramina habet aut pauca. albus eligendus est
grossus: qui ē planus. ⁊ q̄to magis intēdit̃ ad albe
dinē tanto melior. ⁊ qui etiam non est perforatus
paruis foraminibus. virtutē habet cōstringendi ⁊
cōfortandi: cōsumē **Ser.** li. aggre. cap. bassad
di: ⁊ depurandi. Bassad quidē: qđ
ē nigen siue mergen. nā nigen est radix ipsi⁹ arbo
ris: ⁊ bassad est rami eius. ⁊ nascūt̃ sicut rami alia
rum arboꝝ terre nascentiū: ⁊ fit nodosus ab aqua
marina: ⁊ in fūdo maris. ⁊ qñ exit a mari ⁊ occur
rit ei aer stringit ipm ⁊ induraf: ⁊ reperit̃ in aliq
bus littorib⁹. ⁊ melior ex eo est rubeus qui simila
tur assarigiant cinabrio bene colorato: cito frangi
bilis: ⁊ in partibus suis equal̃: ⁊ i odore suo simi
latur odori lenticule marine: ⁊ in figura sua est si
milis arbori cassie lignee hñs multos ramos. qui
autem est petrificatus est malus. Et sunt ex eo spe
cies: alie nigri coloris habentes plures ramos q̃
rubeus. ⁊ odor eoꝝ est fortior q̃ illius. virt⁹ rut ei
fri. cū temperamēto: ⁊ de **Dias.** cap. corall⁹
siccat desiccationi forti. Corall⁹ vel
lithodendron: arbor est in fundo maris nascēs: q̄
dum velli ceperit accepto aere grauescit. nascitur
vero multum in sicilia. Eligendus est autē colore
coccineo: aut sandicino: ⁊ vnum habens colorem: ⁊

fragilis odoris gratifici: ⁊ quasi cinnamomi: et q hoc non habuerit inutilis est. virtus est ei stiptica ⁊ fri. Reprobatus est autem scabrosus vel lapidosus, qui fistulatum perforatus vel diffusus. mollis quidem est corallus natura: sed post extractionem ex marinis aquis du **Auic.** li. 2.° capit. de corallo. Corall° nascitur in maribus: que sunt in aphrica. et ex eo ali° est rubens: alius niger: alius albus. frig. in primo gra. ⁊ sic. in **Posse.** Corallus habet virtutem occultatum contra epilepsiam: ⁊ conseruat domum a fulgore. contra fluxum sanguinis narium imponatur puluis eius cum succo sanguinarie: ⁊ pillule inde facte naribus apponatur. contra fluxum menstruorum puluis eius cum athanasia: ⁊ succo plantiginis: et puluis eius solus cum bombice citius constringit. Cōtra corrosionem gingiuarum ⁊ oris precedente ablutione cum aqua salmacina vel aluminosa conficiatur puluis de duabus partibus coralli: et tertia rosarum ⁊ ponatur super gingiuas. contra fluxum sanguinis gingiuarum puluis coralli ⁊ antere superponatur: vel cum melle conficiatur: ⁊ illiniantur gingiue. puluis coralli imponitur vlceribus: ⁊ ea conglutinat. contra emoptoicam passionem. i. sputum vel vomitum sanguinis si fiat vicio spiritualium ex duabus partibus coralli subtilissimi puluerizati fiat confectio cum aqua ordei infusionis draganti: ⁊ fiant inde pillule quas teneat patiens sub lingua singulas diu in ore resolutas transglutiat si vicio nutritiuorum detur puluis eius cum succo plantaginis. eodem modo valet contra dysenteriam vicio superiorum. Ad idem detur puluis eius cum ouo sorbili. si fiat vicio inferiorum iniciatur per clystere cum succo plantagi. **Sera.** Corall° desiccat desiccatione forti. vnde abstergit pectus: ⁊ cōfert dissin ie ⁊ spuentibus sanguinem. abstergit visum ⁊ est bonus lachrymis: ⁊ **Dia.** Corallus desiccat desiccatione forti. carnes superflue crescentes depascit. cicatrices oculis curat. alta vulnera replet. emoptoicis mire subuenit: dissuriis medicatur. cum aqua bibitus splenem siccat stomachi ⁊ ventris dolorem sedat cum aqua pluuiali bibitus. nam hoc probatum est. profluuium mulieris sistit: si cum cornu ceruino vsto: ⁊ aqua tepida bibat. cōtra ict° fulminis grandinis facit. Et idē cap. lapis corallus. Omnia ludibria somniorum repellit. Et est maximum iuuamen aduersus vanas demoniorum scripto nomine noctiluci: hoc est cebare vel gorgone persona. nam cum portans nunquam capietur ab vllo medicamine: nec a fulminea vmbra. In bellis maximum adiutorium est victoriam prebens: ⁊ facilitatem impetrationis ⁊ introitum loci. Preterea contritus ⁊ seminatus cum frumento: vel etiam puluerizatus: ⁊ cum aqua in arboribus aspersus fructus multiplicat ⁊ amouet de terra grandines: sic ⁊ in vineis ⁊ oliuetis. in domo autem posit°: ab omni maleficio ⁊ vmbris demonum ⁊ inanibus sompnis custodit habitantes. ⁊ fulminibus. in naui ventis ⁊ tempestatibus resistit. **Auic.** li. secundo ca. de corallo. Corallus si teritur: ⁊ impleantur ex eo concauitates dentium infirmorum eradicat eos. ⁊ cōfortat gingiuas: ⁊ est summus in confortatione gingiue. Et Gal. quidem estimauit q cum corallo adusto et abluto: si sumatur pondus. ʒ. i. cum quo teratur danich gummi ara. ⁊ conficitur cum albumine oui ⁊ bibitur cum aqua frigida confert sputo sanguinis. ⁊ corallus proprie ru. confert omnibus egritudinibus stomachi: ita vt suspendatur super ipsum directus. Et dixit Gal. ego expertus fui ipsum: et suspendi ipsum in collo eius qui habebat dolorem stomachi. ita vt esset corallus super os stomachi ⁊ remotus fuit dolor. cum ergo accepi ipsum redijt. sicut expertus fui lignum crucis in habente epilepsiam. ⁊ qui suspēderit in collo suo in dieb° sanitatis sue corallum rubeum: securus erit a dolore stomachi: ⁊ propter hoc appenduntur in collis puerorum. corallus quoque prohibet fluxum sanguinis. ⁊ abscindit carnem addiiam. ⁊ confortat oculum abstergendo: ⁊ siccando humiditates infixas in eo: ⁊ proprie quod est adustum ex eo: et quod est ablutū abstergit vestigia vlcerum: ⁊ est conueniens lachrymis. retinet sputum sanguinis: ⁊ adiuuat ad spuendum. ⁊ similiter niger: ⁊ quod ex eo precipue ablutum est ⁊ adustum. ⁊ est ex medicinis confortantibus cor. ⁊ confert tremori cordis. ⁊ bibitur cum melle propter apostemata splenis: ⁊ est iuuamentum eius. ⁊ confert apostematibus intestinorum.

Cap. 86.

Bastaren ara. vel castaron gre. vectonicon. latine vero bectonica. Bectonica ca. est ⁊ sic. in primo gradu. cuius folia precipue viridia competunt vsui medicine. exsiccata etiam sunt multe efficacie: vnde cum inueniuntur in receptionibus folia ponē **Sera.** li. aggre. cap. bastarē anet. da sunt. Dias. Bastarem. i. bectonica: herba est que nascitur omni anno: habēs virgam subtilem: cuius longitudo est vnius brachij aut plus. ⁊ est quadrangulata. ⁊ habet folia mollia ⁊ longa: similia in sua figura folijs arboris glādium. in scissuris suis odorem bonum habentia. ⁊ folia que sunt propinqua terre sunt maiora alijs: ⁊ in summitate virge est semen collectum in se: prope collectionem spice frumenti. ⁊ assimilatur saturegie. folia eius colliguntur ⁊ desiccantur: ⁊ sic seruantur. nam quod ex eo plurimum administrantur sunt folia. ⁊ habet radices sub **Dias.** capitulo tiles: sicut radix ellebori. vectonicon secundum translationem nostram vectonica: herba est omnibus nota: virgas habens tenues: ⁊ lōgas vnius cubiti: ⁊ quadrata folia longa ⁊ tenuia: similia vlmo obrotūda: ⁊ dimissa ⁊ odorata. radices ⁊ folia sunt ei infinita semen eius est vt spica: simile thymbre. folia eius collecta siccantur: ⁊ vsui necessaria sunt. radices habet **Gal.** vij. sim. phar. cap. tenues sicut ellebor°. cestrū siue cestrō

Cestrum grece: latine dictum bectonica: virtutem habet incisiuam: sicut ostendit gustus. amara est ꝛ subacris hec herba sicut in **Po.** Ad dolo dicat: ꝛ qui sm partē actus. rem capitis factū ex frigida causa fiat gargarismus ex colatura decoctionis bectonice cū stafisagria i aceto: si fiat vicio stomachi detur decoctio ipsius cū succo absinthy cum calida: si adsit vehemens constipatio: vt in iliaca passione precedente clysteri: fiat idem remedium ad matricem mundificandū. Ad conceptum adiuuanduꝫ fiat fomentū ex decoctione eius: fiat etiam suppositorium: detur etiā electuarium confectum ex puluere eiꝰ ꝛ melle. **Sera.** auctori. Gal. Bectonica incidit. ꝛ abstergit: ꝛ incidit humores grossos. frangit lapidem renum. ꝛ mundificat ꝛ abstergit pulmonem. ꝛ prouocat menstrua. ꝛ confert epilepsie ꝛ curat cicatrices neruorum ꝛ lacertorum. ꝛ quando ponitur super morsum alicuius animalis venenosi fraudulenti confert. ꝛ quando sumitur in potu confert sciatice ꝛ eructationi acetose. **Dias** Radices eiꝰ acceptein potu cū hydromelle nauseam prouocant. folia eius dant ad conquassationes: ꝛ de alto cadentibus medent ꝛ offocationes stericas soluunt. ʒ.i. cum mulsu accepta morsus venenatos cum vino bibita saluberrime curat. Quisquis autem hanc herbaꝫ biberit vim veneni non admittit. vrinaꝫ prouocat. epilepticis cum aqua bibita maximum presidium est. epaticis ꝛ spleneticis cuꝫ oximelle. ʒ.i. accepta effectū sanitatis exhibet. digestionem celebrat. si autem in modum grani fabe accipiatur indigestionibus prodest stomaticis: dentibus ꝯquassata ꝛ glutita medicentur vino postea glutito. emoptoicis vtiliter datur. ʒ.i. cuꝫ vino temperata vel lacte recenti caprino sciaticis nefreticis obulos duos accepta cū aqua medicatur. ꝛ vesice dolorem compescat. hydropcis febrientibus. ʒ.ij. cuꝫ mulsa dantur. nō febrientibus vero cum vino ꝛ melle. ictericis subuenit. menstruis imperat. olea vna cum vino bibita ventrem mollit: ꝛ oleis quatuor cum vino ꝛ mulsa cyathis. x. exhibita. cum melle vero composita sicut electuarium: ꝛ accepta ptisicis ꝛ emoptoicis maxime subuenit. in itineris dolore ex herba ista ʒ.iij. cum aqua calida cyathis quatuor dantur. cuꝫ vino decocta ꝛ potui data spleneticis prodest. ʒ.ij. ex ea cum mulsa cyathis duobus bibite lumborū vel coxarum. renūqꝫ dolorem curant. ʒ.iij. cum vino veteri cyathis. iij. ꝛ grana piperis. xvij. contrita ꝛ calefacta ꝛ accepta lateris doloribus subueniūt In fractura capitis herba contusa: ꝛ super caput vbi percussio est imposita vulnus mira celeritate glutinat: ꝛ id melius fit si trita recēs imponatur est autem sibi data vis: vt ossa fracta extrahat. radices quoqꝫ eius cum aqua decocta vsqꝫ ad tertiā ex illa aqua oculos foue. ipsius autem folia trita super frontem impone ꝛ sanabitur dolor oculoꝝ. dolorem dentium aufert cuꝫ aque calide cyathis quatuor. ʒ.i. accepta a ieiuno omnem oculoruꝫ caliginem extenuat: ꝛ claritatem facit. rheumaticis ʒ.ij. cum aqua calida dantur. mulieribus que partu laborant ꝛ febricitant. datur vt supra non febricitantibus cum mulsa. ad neruos incisos imponitur trita: ꝛ in locis qui frigore vexantur. ebriꝰ ne fias prius ipsam accipe cum aqua. ad carbunculos ponitur cuꝫ aqua: ꝛ axungia trita vice emplastri. datur etiam his qui de via lassi sunt. datur cuꝫ aqua calida ad eos qui cibum retinere non possūt et eijciunt. Ad ventris dolorem vel tumorem cū vino trita imponitur. in canis rabidi morsu contusa et alligata expurgat venenuꝫ. febrientibus cū aqua calida datur. ipsa etiam trita ꝛ imposita podagricis mire dolorē lenit podagricoꝝ. hec dicit. Sera cap. proprio auc. Dias. licet per alia verba.

Basedion .i. rosa asini
Besed .i. corallus
Basilica .i. serpentaria
Basiliscus. i. regulus: ꝛ est serpens quidam
Basilisca. i. regia vel gentiana sm quosdam: sed sm veritatem est palma christi.
Basileus .i. imperator
Basilicon. i. ozimum: ꝛ grece dicitur regale seu imperiale. nam basileus regem vel imperatorem dicunt: nos dicimus ozimum.
Basilicon entaticon quid est. l. l. medion
Basilicon vnguentum. i. vnguentum regale; ꝛ est tetrapharmacum.
Basienici .i. maratrum
Basis. i. planta pedis vel radix
Bastiridion. i. rusti acri: ꝛ est rubus caninus
Batanum .i. rhaphanum
Batale .i. faba
Batalme .i. feniculus
Batarum. i. eminentia quedam in vulua quarundam mulierem: que aliquando intantum magnificatur. vt sit velut virga virorum.
Batam .i. ventus ꝛ stomachus
Bat .i. anax nio
Bathangliosti .i. milium solis
Batharcum metallicum. i. cypum
Bathala benedicta est oleum benedictum
Bathala iamenia est blitis: ꝛ est olus iamenum
Bathara. i. brisellum: ꝛ est rubicundum lignum quo tingitur: ꝛ latine vocatur barzi
Bathanon .i. rhaphanus
Bathal .i. olus
Bathara .i. asarum
Batanglíscos quid est. l. l. culb
Batrachitos. i. lapis similis teste laminis scissiliꝫ
Batrachion vel batrachium .i. apiū raninum
Batra .i. apium rusticum
Batheta .i. melones maturi
Batheka id est quoddam quod componitur ex lacte citro: ꝛ zucaro
Bather. i. pustula vel eminentia carnis fetida
Bathetha. i. melon magnus viridis: ꝛ est melon indus.
Bathle .i. myrtillū
Bathiridon .i. rubus rusticus
Batillus. i. gabata testea vbi aurum purgatur

Batin .i.diptamus
Bati .i.more rubi
Baton .i.rubus testinus
Batosilla .i.cima rubi
Bathrocos .i.rana
Batus.i.rubus ferens mora que bati dicuntur
Bathus.i.bussus arbor vel ipsum lignum
Bazadarab .i.galbanum
Bazarachiten .i.semen lini
Bazaredum scripsit Stephanus pro bezarat: et est galbanum.
Bazbei .i.thymus
Bazbe .i.ysopus
Blaca terrena .i.terra rubea
Blactaria est similis verbasco que sepe fallit:pro ea capta folijs minus candidis:cauliculis plurimis flore luteo:hic abiectas blactas in se contrahit ideo blactaria dicitur.
Blanca est quedam confectio posita in antidotario minori Gal.et dicitur blanca per antiphrasim eo quod est nigra:vel dicitur blanca.i.albanon quod sit alba:sed quia purgat humores albos.s.phlegmaticos.
Blaccebisatia vel blaccebizantia quod est.l.l.achsfar
Blactini .i.purpurea maritima
Blactinon idem quod supra Brateos.i.savina
Bratheos idem quod supra
Brathi idem quod supra:et est secunda species eius
Bratreos idem quod supra Bratea.i.aurea lamina
Branca leonis .i.herba flaura
Bragina.i.commissura duarum cellularum in summo capitis:vbi est virtus fantastica
Brain.i.coroboratiuum Cap.87.

b **Ranca vrsina** herba est cuius folia sunt magna sicut folia caulis: sed incisa sicut branca vrsi.in medio eorum oritur stipes:in cuius capite sunt multi flores spinosi conclusi.ca.est et hu.in secundo gradu.virtutem habet mollificandi:et maturandi:et leniendi. **Posse.** Contra ariditatem membrorum et vicium splenis fiat vnguentum ex branca vrsina contrita: et macerata diu in oleo:et colatura addatur cera. et fiat vnguentum contra vicium matricis ex frigiditate et ventositate:Recipe succi brance vrsine.ʒ.iiij.herbe savine:salvie:malvarum:maiorane:rorismarini: pulegij:artemisie absinthij:abrotani:ana. ʒ.ij. gariofilorum.ʒ.iij.cinnamomi.ʒ.ij.spice.ʒ.iij.cymini ʒ.i.picis greca.ʒ.i.galange.ʒ.iij. thuris: masticis: ana.ʒ.iij.boli.ʒ.i.cere albe.ʒ.iij.vini greci.lib.ij. lardi scrofe ro.lib.i.predicte herbe pistetur cum lardo predicto:deinde ponatur super ignem cum vino et succo predicto donec coquatur vsque ad consumptionem vini:deinde coletur.et iterum resoluatur in igne: et addita cera eliquata ponantur species predicte et dimittantur coagulari:et vngatur venter.
Brassica rustica .i.apokimum
Brancos.i.apostemata faucium:et sunt amigdale
Brancatarrus idem quod supra
Bracatas .i.rana
Bratia cobrania .i.ruta agrestis
Brania idem quod supra
Brasanesten .i.capillus veneris
Brasil.i.bruthum Brameatl.i.simile lane
Brachium aseid idem:et est omnibus notum
Bramia.i.semen viria Brassia idem quod supra
Braca .i.bacca
Bradipora.i.grauantia:et ad egestionem tardantia:isto vocabulo vtitur Gal.li.dinamidiarum particula prima cap.de bradippora.
Braon .i.viscus
Brata secundum Plinium est arbor in bellineos nascens cipresso similis:exalbidis ramis:iocundi odoris: vt odor cedri accenso ligno:et illa est prima species savine.
Brassica est caulis:vnde macer: caulis romana grecorum brassica lingua:sed quod est caulis vel brassica.l.l.combin. Cap.88.

b **Rafalendi** ara.gre.asphaltum latine vero bitumen iudaicum.Bitumen iudaicum dicitur eo quod in iudea inuenitur.i.in stagno quod mare mortuum dicitur in quo ingreditur flumen Iordane:et ipsum est species napte.sed non napta:quia napta est petroleum:vel stercus demonum quod est idem:et est sicut oleum liquidum:sed bitumen iudaicum:vel aspaltum:vel brasalendi que idem sunt:est durum vtrumque:quod potest pulverizari sed non resoluitur:et habet vtrumque fetorem napte.et patet per Sera.et per concordiam Anic.capit.de petroleo:quod idem est quod napta.Adhuc sciendum quod aspaltum et napta:bitumen iudaicum:petroleum:stercus demonis.et brasalendi sunt idem.et est oleum petroleum vel napta: et stercus demonis antiquatum et induratum:quia quando petroleum est recens est liquidum sicut oleum:sed cum antiquatur induratur.Eligendum est petroleum quod est album vel citrinum:vel clarissime substantie:et quod est fetidissimum.habet autem virtutem igneam.s.dissoluendi et consumendi et attrahendi:et est ca.in fine tertij gradus:sic.in quarto. **Sera.** li. aggre.capit. brasalendi.Brafalendi est aspaltum vel bitumen iudaicum rubeum Est autem in sicilia humiditas quedam natans super aques fontium:quam ponunt homines illius regionis in lampadibus loco olei:et vocatur ipsum oleum sicilinum.et ipsi quidem errant in hoc quod ipsa est species aspalti humidi et napte. Aspaltum vero babylonicum quoddam est clarificatum:et color eius est albus:quoddam ex eo est nigrum. Et idem auct.Gal.quedam eius species generatur in fluminibus:et ideo reperitur hoc maxime natans super cham et albossongue:et in aflos.et in alijs locis pluribus natans sicut butirum.et dum permanet super aquam:est humidum et liquidum:postea desiccatur:et fit durum:et generatur ex eo in mari mortuo:et est mare salsum vltra terram seni:et non est in eo animal aliquod: et venit ad ipsum fluuius iordane.Cassius felix cap.de petroleo.Petroleum est oleum petre.inuenitur autem in locis sulfureis fit enim cum pinguedo terre et aque actione caloris ad igneas conuertitur partes, inuenitur etiam

super lapides. quod quidem per eos resudat ꝛ in eis est: ꝛ super mare inuenit͛: sed id est nigꝝ: postea vero per excoctionē fit albi coloris: quīq̄ etiā curini in grecia ꝛ in marinis partibus ista operantur

Dias. cap. aspaltū. Aspaltum est bitumē in daicū: ꝛ eius aliud est aridū: ꝛ aliud liquidū. Unde bitumē iudaicum quod fit in lacu iudee qui vocat͛ assaltiten congulatio eius ꝑ ripaz ipsi⁹ lacus inuenit: ꝛ natantes vadūt cum stafa: ꝛ sic eā colligūt: ꝛ siccāt: ꝛ vendūt. Aliud genus ē qđ neq̄ ferrū neq̄ aqua rumpere pōt: nisi tātū menstrua mulieꝝ aut sanguis hircoꝝ. ꝛ si volueris rūpere sic rumpe: tolle filū de lana ꝛ intinge ipm̄ in sanguine: ꝛ sic incide. Est aūt bitume sūmū purpureū odoris grauioris. reprobabile aūt nigꝝ est adulterat͛ aūt pice mixta. reperit͛ aūt babylonicū bitumē albū: seu nigrū ꝫ longo interuallo rapiens ad se ignē. Omne vero bitumē hꝫ virtute malacticam ꝛ diafoieticā. ꝛ habet vires viscide: ꝛ etiā efficaciter relaxantes. est etiam acris ꝛ stiptice qualitatis. ꝛ ꝑ hoc ꝙ austerū infrigidat: desiccat vero ī vtroq̄: ꝛ iō ad putredinē: ꝛ ad rheuma vtile est. liquidū vero bitumē ī babylonia generat͛: ꝛ alopina: ꝛ sicilia. reperit͛ etiā natās sepe in fontibus recorporatiuā͛

Auic. Petroleū albū note spēi hñs virtute. est: ꝛ nigꝝ est colamentū picis babylonie. ca. est ꝛ sic. vsq̄ ad quartum. est ꝛ subtile ꝛ proprie albū: resolutiuū: liquefactiuum aperitiuū:

Pos. Cōtra arteticā: podagraz opilatōnū chiragram: paralysim: ꝛ liacam passionem: stranguriam: ꝛ dissuriam fiat partiū dolentiū inunctio. Contra iliacā passionē quidā dant in quātitate. ʒ. i. ꝛ ad plus. ʒ. ij. ꝛ multotiens curant: sed nō ꝫ dari ī in estate: nec cholerico nec debili nisi sit materia frigida. Cōtra fortem podagrā: ꝛ iliacam bulliat ī succo ebuli petroleū: ꝛ colatura det͛ paciēti. Cōtra viciū lapidis sūmum remediū ē: puluis lapidis lincis: bulliat ī petroleo: ꝛ colatura ꝑ syringā iniiciat͛. lapis eni confirmat⁹ frāgit͛: primitꝰ debet fomentari virga ex aq̄ decoctionis malue ꝛ olei: vt extendāt͛ ꝛ aperiant͛ meatus. Cōtra suffocationē matricis fumus eius posit⁹ sup̄ carbones ꝑ nares recipiat͛. Cōtra casum matricis fiat suppositoriū ex bombace īīūccta in petroleo. Cōtra asma ꝛ tussim antiquaz: pectus ꝑius inūgat͛ bñ: vt bñ digerat medicinā: ꝛ det͛ ʒ. i. vel ij. Cōtra vehementē frigiditate stomachi īungat͛ ex eo stomachus. Sꝫ notādū ꝙ qñ dat͛ petroleū: debet postea dari aliqd fri. ꝛ hu. q̄ꝛ petroleū excoriat: fri.

Dias. vero ꝛ hu. lenit. Aspaltū tumores reprimit. offocationib⁹ stericis occurrit. cadētes matrices subleuat fumigando. epilepticos fum⁹ eius ꝓuocat cū castoreo mēstruis iperat. tussim sedat. asmaticos ꝛ disnoicos ad sanitatē ꝑducit. morsib⁹ venenatis occurrit sciaticis ꝓstolat͛ eiliacis dat͛ ī modū cataputie: et maximū ꝓstat effectū. congulatū sanguinē cū aceto resoluit. dysentericis cū succo ptisane suppositus curat. catarrū suffumigatione cōpescit. dentiū dolorē appositū mitigat. podagricos ꝛ arteticos cū nitro ꝛ cera vt ma-

Auic. Confert doloribus ancharum lagma īpositū curat. ꝛ doloꝛib⁹ iūcturaꝝ: ꝛ ꝓpe albū. ꝛ cōfert doloꝛib⁹ auriū frigidis. ꝛ cōfert albugini oculi: ꝛ aque descendenti. ꝛ nigꝝ ex eo etiā cōfert asmati ꝛ tussi antique. bibit͛ eni͂ paꝝ ex ea cū aqua ca. ꝛ sedat dolorē vētris pungitiui ꝛ vētositates. ꝛ qñ fit ex eo licinium interficit vermes: ꝛ ꝓpe nigꝝ. ꝛ comedit͛ pōdus. ʒ. i. de eo ꝛ frāgit ventositate vesice: ꝛ frigus matricis. ꝛ confert puncture epithimatum.

Bear i. citrulli — Beal. i. dactuli. imaturi
Beem quid est. l. l. behemen
Beellilgi — i. bellirici ꝛ emblici
Bende. i. radix alkeā — Beberis. i. semis endiuie
Bebilis — i. papauer ꝯtusū
Bebili idē qđ supra — Bebonici. i. camomilla
Bebongi idē qđ sup̄ — Bebonigi idē qđ sup̄
Beboch est ꝓpriū nomē loci. — Cap. 89.

b **Ebonig** ara. gre. artemis: vel antimus: vel leucatimos: vel gamilla: vel herāthemidē: vel chamelon: vel melantemon: vel crysocomon: latine vero camomilla.

Sera. li. aggr. cap. bebonig. Bebonig sunt ei⁹ tres species: ꝛ discernunt͛ fm̄ colores floꝝ foliū. ꝛ ipsa ē herba habens virgas lōgas circiter palmū vnum fructicosos hñtes ramulos: ꝛ folia parua minuta gracilia: ꝛ capitella rotūda parua in aliqb⁹: quoꝝ flores albi: ꝛ in aliqbus aurei coloris. ꝛ flos q apparet sub capitello ē rotūdus hñs circūquaq̄ flosculos similes floꝛib⁹ rute. ꝛ color ipsoꝝ est: aut citrinus: aut purpureus. ꝛ nascit͛ in locis aspis: ꝛ sup̄ mare. colligit͛ ī vere: ꝛ oꝫ ꝙ reponant͛ folia: ꝛ flores postq̄ terit͛ qđlibet de ꝑ se. ꝛ fiant ī de trocisci

Dias. cap. antimus fm̄ translationē nr̄am huius herbe tria sūt genera hñtia in flore distātiā. haste sūt illi duaꝝ palmaꝝ fructicose: ramulos multos cū viminib⁹ plurimis ac tenuibus. folia generāt citrina parua atq̄ angusta ꝛ tenera: supius capitellū rubicūdū cū quadā rotūditate hñs: deint⁹ autē florē: q exteri⁹ folioꝝ abiectōne tegit͛ alboꝝ: aut mellini: aut purpurei coloris magnitudine rute similātiū. nascit͛ ī locis aspis vel circa vias ꝛ semitas. colligit͛ maxīe vere. viri⁹ eius calefacit: ꝛ desiccat in. i. gradu. Et gen⁹ qđ hꝫ flores albos vocat͛ latine camomilla: q̄ oibus est nota. Aliud gen⁹ qđ hꝫ florē purpureū vocat͛ ex antimon: ꝛ ē efficacioꝛ oib⁹. aliud gen⁹ qđ est mellini coloris vocat͛ leucantimon vel crysocomon.

Sal. vi. simp. phar. capit. antimus. Antim⁹ seu camomilla dictū gdē ē in 3.° tractatu de hac herba: lati⁹ dicat͛ aūt ꝛ nūc sūmarie ꝙ calefacit: ꝛ desiccat fm̄ ꝑmū gradū. est aūt ꝛ subtiliū partiū: ꝛ ꝓpterea diafoietica necnō ꝛ rarefaciua ꝛ laxabilis.

Auic. li. 2.° cap. ꝺ camomilla. Cavirtutis. momilla ex ea alia ē cuius flos ē citrinus. ꝛ alia ē cui⁹ flos ē purpure⁹. ꝛ alia ē alba cui⁹ flos ē alb⁹: ꝛ hꝫ ē nō. ꝛ folia gdē ipsi⁹ ꝛ flos resudāt͛: si fiāt ex eis trocisci: ꝛ ipsi⁹ radix desiccat͛. Et ipsa gdē ē fꝫ Gal. ꝓpinq̄ virtuti rose ī subtiliatione sua: sed est ca. ꝛ ipsi⁹ caliditas est sicut ca

liditas olei cōtenēta.ca.est ꝛ sic.in pmo.ē apitiua ꝛ subtiliatiua spissitudinis:mollificatiua:resolutia cū pauca attractione; imo absq; attractione: ꝛ hec ē ꝓpetas eius inter medicinas. **Posse. Dia.** Uir tus ē radici ꝛ flori ei⁹:ꝛ oī fructui termināticā ꝛ leptintica.bibita ꝛ supposita somēto mēstruū ſpat.aborsum celebrat.calculos frāgit.vrinā ꝓuocat. tortionib⁹ ꝛ īflationib⁹ auxiliat.ictericis subuenit.epaticis maximū p̄sidiū ē.elixatura vero ei⁹ fomento adhibita hec oīa facere pōt.vnde calefacit ꝛ desiccat mediocriter.est autē ꝛ leptomeris.i.extenuatoria:ꝛ ppterea diuretica ꝛ calastica est.i.relaxatiua cōdēsat ꝛ arefacit:ꝛ iō in dolorib⁹ iuuat.igit̄ relaxat que tensa sūt.ꝛ mollit mediocrit̄ q̄ dura sunt relaxādo in febrib⁹ visceꝝ īflāmatione tollit:ꝛ maxime bis qb⁹ ex cholerico humore:ꝛ spissata cute cōsistit.est ꝛ hypocūdrijs aptissima sup oīa.Exantimata aūt ī febrib⁹ in cute facta ex ebulitione humorū in corpe ipso.Camomilla sigdem viridis aut sicca in oleo cocta repmit:ꝛ digerit ea que accidūt:ꝛ insurgūt ī capite.dolorē oculoꝝ curat.epaticis.febricitātib⁹ succus eius potui dat⁹ cū aq̄ ca. mirifice ꝓdest.ad venenū etiā cū camedafne ꝛ camedreos ꝛ camepitheos equis pōderib⁹ tunsa:ꝛ mollissime cribrata ꝛ ieiuno bibita cum vino coclearea gnq; optime fac.mirifice etiā oēm aquā de corpe p vrinā extrahit. Itē mouet purgationē mēstrualē siue vrinam.ꝛ excludit fetū mortuū in vtero .decocta atq; vaporibus admota iliacam etiam passionem releuat.Aliud genus quod vocatur exantimon egilopas cataplasmata eadē die curat.ꝛ calculos opitulatur.Aliud genus quod vocat̄ leucantemō vel chrysocomō vrine difficultatem soluit.lapides in vesica generatos excludit in cataplasmatib⁹ egilopas curat.squamas in vultibus natas limpidat.multi oleo mixto terunt ꝛ p ungunt medicantes febres periodicas. seruanda est radix siccata sepatim: ꝛ flores. folia vero tondenda sunt:ꝛ in trociscis redigenda.datur enī plurimis in vino temperato.ʒ.i. vnde si florem non habueris.folia ꝛ radix eius virtutem implent:nā due partes foliorum implent virtutem florum.est autem te tri saporis. **Aui.** Camomilla sedat apostemata ca.mollificando ꝛ resoluendo ipsa.ꝛ lenificat dura.que non sunt stricta valde.ꝛ bibit̄ propter apostemata visceruz spissa mollificat tetanū.ꝛ cōfortat membra neruosa oīa ꝛ est ex medicinis plus conferentibus laxitudini q̄ reliq̄:quoniam caliditas eius est similis caliditati animalis.Est confortatiua cerebri conferēs sode frigide:ꝛ ad euacuandum materias capitis quoniā resoluit absq; attractione:ꝛ hec est eius ꝓprietas.ꝛ cōfert pustulis oris.sanat algarab distēperata:ꝛ in ore emplastri supposita: allenat sputum.aufert ictericiā.prouocat vrinam.egredi facit lapidem:ꝛ proprie que ex ea est purpurei coloris ꝛ cum camomilla quidem euaporatur vesica.ppt dolores frigidos.ꝛ prouocat menstrua bibita:ꝛ sedendo in aqua ipsius:ꝛ educit embrionez ꝛ secundinam.ꝛ confert iliace.ꝛ fit inunctio ex oleis eius in febribus periodicis:ꝛ bibit̄ ꝓpter febres antiq̄s in fine eaꝝ.ꝛ confert omni febri absq; forti acuitate cum nō est apostema ca.in visceribus.ꝛ q̄nq; confert apostemati cū non ē ca. ꝛ est eius maturatio:loco ipsius ponit̄ in confortatione cerebri:ꝛ iuuamento qō confert in sode. **Sera.** auc.Ha. berengesil:ꝛ est abrotanum. Uirt⁹ camomille ē q̄ resoluit:ꝛ fluxa mēbra cōfortat:ꝛ lassitudini ↄfert plus oī alia medicina.sedat dolorea ꝛ mollificat mēbra dura.ꝛ lenit spissitudinē cutis paucam.ꝛ expellit se.que fiunt ab hu.cholericis:ꝛ propter spissitudinē cutis:qū in viscerib⁹ non est apostema ca.ꝛ iam facta est digestio.sed ꝛ febres que fiunt a phlegmate ꝛ melancolia:aut ꝓpt̄ apostemata que in visceribus sunt: qū exhibet̄ iuuat iuuamento manifesto multum:ꝛ ideo contingit q̄ ipsa est vna de fortioribus medicinis in sedando dolores:ꝛ de melioribus mollificatiuis ex medicinis conuenientibus membris interiorib⁹: que sunt post myrach.ꝛ ipsa ꝛ oleum eius conferūt sode frigide:nā curat hu.que sunt in capite p resolutionem sine attractione.ꝛ hec operatio est sibi magis ꝓpria q̄ alicui alteri medicine.ꝛ qū fit emplastrū cū ea curat scabiem oculi ꝛ palpebrarum. cōfortat cerebrum.

Bebunegum.i.camomilla	
Bebunteos.i.acorus	Becaca.i.lingua canina
Becarog.i.ozimū cōe	Becraca.i.ligua canina
Beci.i.tussis	Bechi idē qō supra
Bechion.i.diptamus	Becon.i.cassillago
Bedon	idē qō supra
Betonica qd ē.i.i.bastarem	
Bedaragi	.i.ozimum fluuiale
Bedāgi	.i.origanū fluuiale
Bedazabar.i.bezaar	Bedarogi.i. bedaragi

Cap.90.

b **Edarungie** ara.vl' chirūgemi: vel marul m abor gre.mellisophilos: vel mellisofillū:latine vō citraria vel melissa. Melissa silr̄ est prassio:hūs tū citri odo. **Se.** li.aggr.cap.bedarungie auc. Diasc. rē:ca.ꝛ sic.ī 2⁰ gdu Bedarūgie vel mellisophillos: qō sic dr̄ eo q̄ libet̄ eā apes māducet.herba ē thyrsos hūs q̄dratos irtos plurimos ex vna radice: ꝛ folia silia bublote.maiora tū ꝛ tenera:ꝛ nō sic aspa:vt citꝝ in odore.ī alio Sera.habet sic:mellisophilos herba est sup quā apes delectāt stare.ꝛ virge ipi⁹ ꝛ folia similāt virgis ꝛ folijs marrubij siluestris.virge ei⁹ ꝛ stipites sūt āgulosi q̄drāguli.ꝛ folia ei⁹ sūt maiora folijs marrubij siluestris:ꝛ ñ sūt pilosa sic̄ folia ipi⁹.ꝛ odor ei⁹ ē sic̄ odor citri. **Ha.** 2⁰. sim.phar.ca.mellisofillū. Mellisofillū prassio q̄ de ē silē.desic̄ gdē ab eo mltū ī virtute:ꝛ ppterea neq; aliqs vtit̄ eo.supfluū.n.ē p̄ssio existēte ita copioso vbiq; t̄raꝝ mellisofillo vti.si vō aliqū ñ affuerit p̄ssiū:lz h' vti ī oib⁹ ī qb⁹ vtimur illo sciētes q̄ ab actu deficit. **Pos. Se.** Folia eius cū vino bibita:ꝛ ī cataplasmatibus vim scorpionis ꝛ spalangionis optime curat.caninos morsus ad sanitatem perducit. elixatura eius id facere potest:cuius elixatura somē

to adhibiti menstruis longissimi temporis impe rat. ore retenta dolores dentium mitigat. dysente ricis opitulatur. ⁊ qui a micetis suffocati sunt sub uenit nitro addito. folia ipsa omnia similiter face possunt. torsionibus recte adhibetur. ⁊ vt electua rium ortbonoicis prodest sale addito: ⁊ anhelosis ⁊ qui non possunt iacere. ⁊ in cataplasmatibus ad bibita scrophas spargit. vulnera purgat. auricis opitulatur. ⁊ quando fit emplastrum cũ ea sedat dolorem iuncturarum. Et idẽ auct. Alben mesuay. Proprietas eius est leuificare animam. Et idem auct. Isaac quando comeditur bedarungi in ie iunio: confert stomacho fri. ⁊ hu. ⁊ facit digeri ci bum grossum. ⁊ aperit opilationes cerebri. ⁊ de p prietate eius est cõferre debilitati cordis. ⁊ aufert cardiacam ⁊ remouet afflictiones solitudines ⁊ ti mores qui accidunt a melancolia ⁊ humore adu sto: quibus non possunt dormire **Auic.** de viribus cordis di cit q̃ confortat cor.

Bedenar — i. odor rose
Bedenni — i. camomella
Bedembue — i. melissa
Bederambona — idem quod supra
Bederambina id est origanum fluuiale
Bederabinn id est basilicon miantum
Bedenac id est semina granatorum siluestrium que sunt genera kilkil.
Beranien — idem quod supra
Bedezabar id est medicina contra venenum
Bederentegium id est ozimum fluuiale
Bedaramue — idem quod supra
Bederet — i. panis de simula
Bedeguard quid est. l. l. benedaro
Bedegari. i. semina alba quibus caremus. sed q dam dicunt q̃ sunt genera folis.
Bedeneraimbula. i. basilicon cum folijs paruis

Cap. 91.

Bedereg vel buderegi. ara. gre. Ieriismon: hinc do eru ca gera **Sera.** li. aggre. capitulo tina: vel touella, bedereg auctorita te Diasc. Bedereg nascitur in locis habitatis ⁊ iu xta muros: ⁊ seminatur in hortis. habet folia simi lia foliorum eruce agrestis. ⁊ habet virgas subtiles similes virgis eruce agrestis. ⁊ in summitate vir garũ est flos citrinus. ⁊ sunt ei vagine similes cor nibus: ⁊ similes vaginibus fenugreci: in quib⁹ est semen paruum simile semini nasturcij mordicans linguã. **Gal.** sexto sim. phar. cap. erisimõ. semẽ hui⁹ herbe sapor ẽ similis sapori na sturcij. ⁊ virtus ei⁹ est similis virtuti illius: nisi q est ca. in **Posse. Sera.** auct. Gal. cõ flatiua. fert quando ponitur in loboc tussi: ⁊ ad excreandũ humores grossos viscosos qui ascendunt a pulmone. ⁊ con fert apostematibus duris: que fiunt in radice au ris: ⁊ duriciebus antiquis que fiũt in mammillis ⁊ testiculis. ⁊ quãdo oportet eam administrari in loboc. oportet q̃ ponatur i aqua ⁊ buliat: catapla smatibus cancros optime curat.

Bedias coronas. i. tussis humida antiqua
Bedikies — i. herba
Bedon — i. cassilago alba
Bedom — idem quod supra
Beduster est herba q̃ i nostris partibus carem⁹
Besa. i. ferrum — Bestarcoton. i. psillium
Behemirem. i. radix que ab armenia defertur: ⁊ est de ea alba: nigra: ⁊ rubea quam ignoro.

Cap. 92.

Behemen vel lienten ara. gre. vero ⁊ latie behem **Sera.** li. aggre. cap. behem. Be hem species eius sũt due scilicet rubea ⁊ alba. ⁊ sunt ambe vene in magnitu dine radicis pastinace parue. quarum quedã sũt tortuose. deferuntur ab armenia. odor earum est bonus. ⁊ est in eis viscositas quedam. ambe spẽs sũt ca. ⁊ hu. **Aui.** li. 2° cap. behem. Behem sũt fru sta aspersa que sunt radices exsic cate contracte. ⁊ sunt duarum specierum: quarũ vna est alba. altera rubea. ⁊ est ca. ⁊ hu. in 2° gradu. **Pos. Ser.** Ambe augmentũ faciũt i spermate **Aui.** Behem est impin guatiuũ: ⁊ consortat cor valde. ⁊ cõfert tremori cordis. ⁊ manifeste au gmentat sperma. loco eius ponitur quantũ ipsi est de tuderi: ⁊ medietas ponderis ligne aloes.

Bederengi est species iersimini: ⁊ est ex aromati bus. resoluit inflationem in omni loco embrocata
Beladur. i. anacardus — Belabor idẽ qd supra
Belachim. i. cerum — Belgam. i. phlegma
Bella — i. sanguissuga
Bellaris latine benicularis: quam greci linchis vel linchitis vocãt: pro quo. l. l. linchis.
Belessen vel ducumbelsen. i. balsami lignum
Belesen idẽ quod sup̃ — Beleon. i. flos cartami
Belessis est lapis conferens ad dolore stomachi cum suspẽdit̃ super stomachum: ⁊ est corallus
Belsel sunt quidã fructus: pro quibus. l. l. bule
Belledmriũ. i. anacard⁹ — Belledhar idẽ qd sup̃
Bellesim — i. balsamum
Belsel. i. bel — Belseri. i. balsamum
Bellisebẽdiũ ẽ qđdã collyriũ armenicum quod ignoro.
Beliget qd ẽ. l. l. amleg — Belliget idẽ qd supra
Belliricus genus est myrabolani
Bellirici marini. i. bellicali marini — Cap. 93.

Belliculi marini latie ara. astor. Bellirici marini sũt q̃si vmbili ci hõis sm figurã: ⁊ sũt lapides parui ⁊ albi: q inueniũtur in i ipis marinis coheretes sic dciales: sũt fri. ⁊ sic. s3 eorũ excessus ab auctoribus nõ determinat̃. ponunt̃ i vn guẽtis ad faciẽ clarificãdã. **Posse.** Pul uis eorũ subtilissimus resoluat̃ cũ axungia gallinacea prius resoluta: ⁊ fiat vnguẽtũ pro facie abstergen da. ponũt̃ in antidotario Galieni in vnguento ci trino: qd ĩterp̃tatur vnguentum de citro.

Belbus — idem quod supra

Cap. 94.

b **El vel Fel Ser.** libro aggrega. cap. bel auct. Isaac benaram. Bel est citoniū indum: ꝛ est fructus rotundus sicut auellana: non habens corticem super se in quo est semen simile dore: ꝛ est illud quod de ipso administratur. ꝛ virtus eius est sicut virtus zinziberis: ca. est in tertio gradu: ꝛ humectat i p°.

Posse. Ser. Subtiliat chimos grossos: ꝛ confert duriciei neruorum. ꝛ valet ventositati emoroidarum: ꝛ augmentum facit in spermate. ꝛ valet sicut fel. arbor eius vocat' darsisaham: vt apparet in littera darsisaham.

Benebaracha .i. sanguis vaccinus

Bemelsegi .i. viola

Cap. 95.

b **Emedato** vel bedeguar: arabice: gre. acātisleuce: latine **Sera.** li. aggre. capit. bemedato auctori. vero spina alba.

Dias. Bemedato nominatur in greco acantisleuce: ꝛ est in latino spina alba. nascitur in montibus zagial. habet folia similis folijs cameleonte albe: nisi quia sunt strictiora ꝛ albiora cum sumitatib' spinosis: ꝛ super ea est simile borre. ꝛ sunt spinosa habentia stipitem vnius brachij vel duorum i grossitudine digiti policis vel plus. color eius est vergens ad albedinem. in summitate eius sunt capitella similia ericio marino: nisi quia sunt minora ꝛ oblonga. ꝛ flos eius est coloris purpurei: ꝛ semē eius simile grano chartami nisi quia est rotundius eo. **Dias.** sm translationem nostram capitulo acantisleuce. Acantisleuce siue vt latini spina alba: nascitur in mōtibus atq; siluestribus locis viscidis. folia habet vt cameleonta sed angustiora: ꝛ albiora ꝛ spinosa: virgam cubitis duobus longam in grossitudinem maioris digiti interius inanem: habens in summitate capitellum spinosum: sicut echinus marinus: ꝛ oblongum: florem habet purpureum: in quo semen ginco simile sed rotundi'. **Hal.** sexto sim. phar. capit. achontaleuci. Achantaleuci siue spina alba. hanc quidam laucadam appellant. Est autē huius radix siccatiua ꝛ mediocriter stipticans s3 saporem: ꝛ est abstersiua ꝛ confortatiua. Plinius capitulo de acantisleuce. Acantisleuce id est bedeguard: ꝛ est cardus cum aculeo id est folijs albis sicut apparet s. l. l. cardus siluestris: est fri. in pmo gradu: ꝛ medius inter hu- **Auic.** libro secundo capitulo miditatem ꝛ siccitatem. bedeguard. Bedeguard est spina alba. ꝛ est similis alesahachari. Uerumtamen est vehementius alba: ꝛ habet longiores spinas: similantur q; eius spine folijs amomi: verumtamen sunt subtiliores ꝛ vehementius est alba: ꝛ eius quidem stipes peruenit vsq; ad duos cubitos: ꝛ eius flos est purpureus. ꝛ semen eius est sicut semē chartami: verum tamen est maioris rotunditatis: ꝛ in radice ipsius est infrigidatio ꝛ exsiccatio resolutione quadam semen vero eius est calidum ꝛ subtile. Et dixerūt quidam q' tot' est ca. valde: ꝛ in ipsa est virtus resolutiua ꝛ aperitiua: ꝛ proprie in semine eius. ꝛ in ea est retentio fluxus sanguinis. ꝛ eius retentio est equalis.

Posse. Sera. Bemedato confert fluxui vētris ꝛ debilitati stomachi. ꝛ abscindit fluxum sanguīs ꝛ ponitur exterius sicut emplastrum: ꝛ destruit apostemata mollia. ꝛ quando fit collutio oris cum aqua eius in qua coquitur confert dolori dentium sed seminis eius substantia est subtilis: ꝛ confert habentibus spasmum quando ipsum bibitur. ꝛ cōfert sputo sanguīs: ꝛ dolori stomachi: ꝛ fluxui antiquo. ꝛ prouocat vrinam. ꝛ delet apostemata phlegmatica. ꝛ quando bibitur semen eius confert pueris habentibus spasmum: ꝛ illi qui est morsus a cane rabido. ꝛ quando suspenditur super animalia venenosa amittunt toxicum. **Dias.** Radix eius bibita emoptoicis pdest sciaticis ꝛ stomaticis fert opem. vrinam prouocat tumores omnes in cataplasmatibus spargit. Elixatura eius dentium compescit dolores. semen eius bibitum contractos infantes saluberrime curat. morsibus venenatis occurrit. ꝛ qui eam in collo portauerit incursum serpentum non timet. radix desiccat mediocriter: ꝛ stiptica est: ꝛ ideo ciliacos ꝛ stomaticos iuuat. sanguinis eductionem reprimit. ꝛ tumores vice cataplasmatis spargit. semen eius leptomeris: ꝛ calide est virtutis: ꝛ putrefactis membris iuuat potatum. ꝛ fluorem sanguinis medetur: ꝛ sic intraneorum rheumatismum. item sessionibus quas greci encausma vocāt. fluores matricis abstringit. cataplasmatib' miscetur constrictiue me- **Hal.** Achantaleuci confert iliacis ꝛ dentib' stomaticis. emissionem quoq; sanguinis cohibet. tumores etiam cataplasmata contrahit. iuuat etiam dentes dolentes si gargarizatur de decoctione. semen vero subtilium partium ꝛ calide virtutis est: quare **Aui.** Bedeguard ꝛ spasmantes bibitū iuuat. confert apostematibus phlegmaticis: propter id quod est in ipsa de resolutione ꝛ contractione qū fit ex eo emplastrum: ꝛ ex radice eius proprie. et confert etiam spasmo: propter id quod est in ipso de contractione equāli cum resolutione. ꝛ semen eius confert infantibus: quando bibunt propter corruptionem in motibus lacertorum. ꝛ collutio oris facta ex succo eius sedat dolorem dentium. ꝛ confert sputo sanguinis: ꝛ proprie radix eius. cōfert debilitati stomachi. ꝛ aperit opilationes. ꝛ cōfert solutioni antique: ꝛ precipue stomatice: ꝛ precipue radix eius. ꝛ est prouocatiua. ꝛ valet febrib' phlegmaticis longis quius causa est debilitas stomachi: ꝛ omnibus febribus antiquis. ꝛ confert si masticatur: ꝛ si ponitur super puncturam scorpionis attrahit venenum. ꝛ si bibatur semen eius cōfert morsure venenosorum reptilium. loco eius in febribus ponitur fumus terre.

Benangesif .i. cepe quod comeditur: parium si mile cepe narcisci.

Benedicta herba	.i. su
Beneron	.i. peristerion
Beneblete .i. granū albū	vnde oleum fit: z est ben
Benaspio	idem quod sup.a
Benezum	.i. sambucus
Benezimum	idem quod supra
Benelegi	.i. viola

Cap. 96.

Benetguaridē arab. latie scarabei g nascū. Auic. li. 2° cap. de scarabe tur in balneis. 10. Scarabei cōferūt doloribus matricum. z prouocāt vrinam z menstrua. z faciunt abortum. z cum cordumeni valēt emoroidibus. z conferunt rigori. z conferunt veneno ex venenosis animalibus: z oleum in quo frangitur valet ad dolorem aurium.

Benegum	.i. iusquiamus
Beneguar	.i. bedegnar
Bende	.i. radix keiri
Beigenchest	.i. agnus castus
Benge	.i. spelta
Benastrum	.i. artemisia
Bengi	.i. insquiamus
Benigi	.i. panicum

Benus citrina: herba est cuius duo sunt genera: celestis: z citrina: quam ignoro.

Beng	.i. perforata

Cap. 97.

Beng ara. vel elsozium: grece simphoniaca: latine vero iusquiamus: vel cassilago vel caulicularia. Sera. lib. aggre. capit. beng anect. Dias. Beng est arbustum paruum: habens stipitem grossum: z folia lata z longa: spissa in summitate: quorum color vergit ad ignem: z sup ipm est de borra: z super ramos eius in lateribus est similis fructui balaustie in figura sua sortitos super ramos ipsos equidistantes per ordinem. sup quem fructum est cooperculuz simile scuto. z iste fructus ē plenus semine simili semini papaueris. Et sunt eius tres species. vna earum habet flores purpureos: z folia similia folijs plante dicte sanci nalchos: z semen nigrum: z fructus in quo est semen habet corticem durum spinosum: z simile balaustie. Alia vero species est habens florem melini coloris: z folia z flores sunt molles. z habet semen cuius color tendit ad rubedinem: simile semini plante dicte anisinat. Et iste ambe species insa z tumere faciunt z inducunt subet: z non sunt cōuenientes medicine. sed est tertia: z illa est in qua est iuuamentum in medicina: z est remissioris virtutis. z mollior tactu. z habet folia pinguia z plena humiditate. z super ea est borra. flores eius sūt albi. z habet semen album. z nascitur prope arbores z sterquilinia: z prope mare: z in rupibus. semen vero huius melius est magis album. si autez haberi non potest: pone loco eius illam cuius flos est rubeus. species vero cuius semen est nigrum est fugienda. Dias. sm translationem nostram capitulo de iusquiamo. Iusquiamus frutex est paruus: hastam grossiorem habens: z folia lata: z oblonga. diuisa: nigra: z aspera iuxta cuius hastas sunt capita plena semine: sicut miconos. Sed iusquiami tria sunt genera. Unuz purpureum florem habens: z semen nigrum: folliculos duros z spinosos. Alteruz vero flores melinos habet: z folliculos molles: semen obrufum sicut erismon. ambe vero iste maniam prestant: z narcotice sunt: z minus vsuales. Tertium vero genus est: cuius vsus frequentatur. folia habet pinguia: z mollia: z chili .i. succi plena: flores albos: et semen album proferens. nascitur locis maritimis z in ripis. semen vero vtile est album: quod nisi inuentum fuerit: rufum secundatur. nigrum vero inutile est. semen eius z folia exsiccantur. hasta ipsius tunsa z expressa: hic succus in sole siccādus est quia vtilis est vsui post annum. semen eius siccum in calida missum tunditur et exprimitur. est vero succus melior viridis q̄ siccus. mixtu vero farine triticee succum eius admixtum factis trociscis reponunt. Gal. viij. simp har. capitulo de iusquiamo sm translationem arabicam: iusquiamus cuius semen nigrum est. z signū super hoc q̄ sit semen nigrum est: q̄ flos eius vergit ad rubedinem. facit maniam z subet. ille vero cuius semen subrufum est cognoscitur in hoc q̄ flos eius est citrinus: z est propinquus primo in virtute. z propter hoc oportet q̄ caueatur ab his ambabus speciebus: z nō vtatur eis quis: quia nō est iuuamentum in eis: sed occidunt. Iusquiamus vero habens semen album: z florem album est cōueniens vsui medicine: z ē in 3° gradu fri. et sic. i 2°. Pos. Di. Utilis est succus seminis vi i inuolutario. Confectionibus collyriorū mixtus: rheuma viscidum z calidum compescit. dolores aurium mitigat: sic ricas causas medendo compescit. mixtus polente velut cataplasma adhibitus: tumores podagricos spargit. semen eius omnia similiter facere nouit maxime missionibus subuenit. z catarrum soluit rheuma oculorum z dolorem compescit. obule id est cum semine michonie: z mulsa mixtus: z bibitus fluxui matricis: z sanguinem reijcientibus opitulatur. semen eius solum podagricis auxilium est. vino mixtum z cataplasmatibus adhibituz tumorem testium: z mammarum soluet. multis alijs cataplasmatibus necessario miscetur. folia eius maxime cum polenta mixta: z in cataplasmatibus adhibita dolorem tollunt. z cum vino bibita ter aut quater febres empialas prohibēt. cocta sicut olus z comesta statim maniam faciunt. radix eius cocta in aceto dolorem dentium ori retēta mitigat.

Ben quid est. l. l. ballanus repsico

Berandaru	.i. virga pastoris
Berchamichi	.i. origanum fluuiale
Berdarugi	idē q̄d sup̄
Bernanich	.i. bectonica

Bersandaris i.virga pastoris
Beribanichi.i.alleluia Bertal.i.passer
Berzad.i.galbanum: pp̄ter excellentem ei⁹ virtutem. berzad similiter dicit kēne: ⁊ est quidā lapis multū carus regibus: p quo.l.l.kenne.
Berenecia i.peristereon
Berengesif i.abrotanum
Bereo vel bission.i.flos cardi vīi coagulat lac
Berengi.i.serapinū Beregil.i.petrosellinū
Beremasetum i.artemisia
Berengemisch.i.ozimum gariofilatum

Cap.98.

Berengemisch

arā.grece ozimum: latine vero basilicon gariofilatū. Ozimum quoddā est gariofilatū: quoddaꝫ est cōe: et quoddā latum est plus alijs: qd̄ citrariū vocatur. Ozimū gariofilatū est illud qd̄ ab auctorib⁹ laudat. ozimum citrariū ⁊ cōe vituperant ab omnibus. Est enī ozimuꝫ gariofilatum cōpetens medicine: ⁊ herba: ⁊ semē. cum aūt simpliciṫ ponitur in medicina: semē debet intelligi: ⁊ potissime i electuarijs: sed in vnguētis ⁊ in emplastris herba itelligitur. est ca. ⁊ sic. ⁊ semē habet virtutē cōstrīgendi ⁊ conglutinandi: qd̄ patet ex eo: q: si ponat in aq̄ statim ingrossat. ⁊ fit quedā cōglutinositas. herba ipsa ex aromaticitate habet virtutē confortādi ex qualitatib⁹ suis: dissoluēdi: consumēdi: ⁊ abstergendi: ⁊ mundificandi. **Sera.** li.agg.ca.berengemisch auctori. Ysaac. Berengemisch ē ozimū gariofilatum. ⁊ folia ei⁹ sūt parua: quoꝝ color est medi⁹ inter ruborē ⁊ glaucedinem. huius herbe est odor similis gariofiloꝝ. ⁊ stipes eius est quadrāgulat⁹: cui⁹ color ē sicut color folioꝝ ipsi⁹. ⁊ semē est minutū nigꝝ. ⁊ colligitur i mense iulij. ⁊ est ca. ⁊ sic. **Dias.** cap.ozimum in fine secūdi gradus. Ozimū cui⁹ virtutis sit penit⁹ inter medicos opinio est incerta nā q̄ auctore chrysippo criminatur: hi ei⁹ vicia p censent q: sit stomacho inutile: q: oculos hebetat: q: insaniā faciat: iecori obsistat. addūt preterea si tritū lapide cōtegat scorpiones gigni: cōmanducatū ⁊ in sole positū uermes creare: pediculos enutrire. Affri etiā putāt hoc eē psuasum: q: siqs eo die quo ozimū sumpserit a scorpione feriat nō posse saluari. Sed qui in diuersa ⁊ vera opinione sunt. hec omnia falsa asseuerāt: q: nimo stomacho pdest eo q: inflationes ei⁹ dissoluit: ⁊ facit alia iuuamenta que s̄m ipsum **Posse.** inferius dicēt. Cōtra syncopī ⁊ cardiacā passionem det aqua ro. decoctionis herbe ipsi⁹ ad idē valet vinū decoctōis: i q̄ herba ipsa stetit p noctē ipsa herba valet cōtra frigiditatem stomachi hoc mō: decoquat in multa quātitate in vino. sed melius est in musto: ⁊ post decoctione addat vinuꝫ album in multa quātitate: tale vinum est ɔfortatiuū multum ⁊ aromaticū: ⁊ valet cōtra predicta: ⁊ contra indigestionem ex frigiditate. vinū etiā decoctionis ipsius herbe cōfortat digestionē. ɔtra fluxū ventris ex frigiditate semē ozimi cū modico puluere acatie decoquat in aqua pluuiali: ⁊ detur pacienti. Ad matricē mundificādam ⁊ mēstrua p uocanda fiat decoctio eius in aqua: ⁊ fiat fomentū ⁊ suppositoriū ex teneritate ipsi⁹ herbe. succus ipsius herbe puluerizatus matricē mundificat. conceptum adiuuat: ⁊ menstrua puocat. herba ipsa decocta in vino ⁊ oleo: ⁊ narib⁹ ⁊ anchis cataplasmata valet contra tenasmonem. **Dias.** Ozimuꝫ stomacho pdest: quod inflationes eius dissoluit. ⁊ coctum in aceto: ⁊ sumptum aluū fluentē reprimit. semen eius tritū ⁊ haustū narib⁹ sternutamēta inducit. verrucas tollit atramēto sutorio temperatū. Ozimū vero multū comestū caliginem oculis infert. ventrē mollit. inflationes vētris cōmouet. ⁊ diureticum est. lac mulieribus prouocat cū polenta ⁊ oleo ro. vt cataplasma adhibitum. cum aceto modico tumoribus opitulatur. pcussum scorpij mitigat. cum vino bibituꝫ dolores oculoꝝ tollit. succus eius iunctus caligines detergit. rheuma phibet. semen ei⁹ bibitū melancolicis maxime prodest. dissurie medicat. inflationibus pdest. naribus applicata sternutamēta puocat: et herba ipsa id facere pōt. **Sera.** Ozimū gariofilatū confert stomacho: ⁊ facit digerere cibū grossū. ⁊ cōfert epati ⁊ cordi. ⁊ aufert tristiciā ⁊ solicitudinē. ⁊ odoriferas facit eructuationes. ⁊ apit opilationē cerebri. ⁊ cōfert cardiace quea phlegmate ⁊ melancolia fit. ⁊ qū comeditur aut odoratur cōfert opilationi nariū. Et idē auc. Sandarag auget cholerā. ⁊ ē bonū emoroidibus ⁊ est magis tēperatū q̄ maiorana ⁊ q̄ sisimbriuꝫ nec est in eo d̄ siccitate quātū i illis. Et idē Sera. Ozimū nō gariofilatū nō est alicui⁹ iuuamēti iterius sumptū: imo est grauis digestionis. ⁊ est de cibis q̄ nimiū generāt cholerā. Et idē auct. Aben mesuay. Ozimū gariofilatū acuit visū multū subtiliter. ⁊ de eo comedit cū bedarog ⁊ rhaphano: ⁊ est bonū phlegmaticis. ⁊ apit opilationē cerebri ⁊ capitis q̄ fiūt a phlegmate. ⁊ cōfert catarro humido. Et idē auc. Hippo. Ozimū non gariofilatum ē siccū i natura sua ⁊ retinet vētrē. Et dixit rufus q: ē siccū in natura sua. ⁊ cōuertit ad cholerā velocit. ⁊ mūdificat humiditates pectoris cū fit emplastꝝ cū eo: qd̄ resoluit ⁊ maturat: ⁊ nō est alicuius iuuamēti iteri⁹ sumptū. Et dixit i li. de cibis q: est malū in cibo sūptū ⁊ graue digestioni. Et ideꝫ auct. Dias. Qū sumit multū in cibo de eo inducit obscuritatē visus. ⁊ mollit vētrē ⁊ generat vētositatē. ⁊ puocat vrinā ⁊ lac. ⁊ est difficilis digestiōis ⁊ qū fit emplastꝝ cū eo ⁊ alzarton: ⁊ cū oleo ro. ⁊ aceto cōfert apostematica. ⁊ emplastꝝ ex eo confert morsui scorpionis: ⁊ ei⁹ succ⁹ qū aufert eius spuma abstergit visū. ⁊ semē ei⁹ qū bibit confert illi in cui⁹ corpore generat melācolia. ⁊ cōfert strāgurie. ⁊ qū odorat facit sternutare. ⁊ hoc etiā fac bedarogi. s. herba ipa. ⁊ oꝫ q: strīgāt oculi ei⁹ qui sternutat hora sternutatōis. ⁊ multi q̄dē abstinent ab eius comestione: propterea q: quando masticatur ⁊ ponitur in sole generant ex eo vermes. et homines regionis lyonoy dicunt: q: siquis come

derit bedarogi: et punctatus eadem die a scorpio
ne, non euadit mortem ex punctura illa. Et idem
auct. Dumaym. Quādo reperim' aliquos ex an-
tiquis philosophis dicentes: q stringit vētrē: et ali
quos dicētes q laxat: videt hoc esse ex hoc q ha
beat in se duas virtutes cōtrarias sicut caules. qñ
ergo inuenit virtutē expulsiuam fortem in corpe
adiuuat ad fluxum, et qñ inuenit virtutē retentiuā
fortem adiuuat ad retentionē: ideo q in eo sunt
due virtutes. s. laxatiua et retentiua. Et dixit beda-
rog qñ non bene coquit: eius vapores nocent sto
macho: ppter mordicationē que est in eis. et dixit
q calefacit sanguinē. et desiccat desiccatione forti
Et idem auct. Aben mesuay de satureia dixit q
acuit visum subtilit: et ideo comedit cū bedarog
et rhaphano. et est bonum phlegmaticis et aperit
opilationes cerebri et capitis: q fiunt a phlegmate
et confert catarro hu. Et idem auc. Alkalamen. ē
magis tēperatū q maiorana et q zinziber: nec in
eo est tantum de **Hal.** in li. de cibis capit. de
siccitate q̄tū i illis ozimo. Ozimuz. s. nō
gariofilatū pessimi qdem chimi est: et ppter hoc i
famant quidam ipsum dicētes: si tritum imittat
olle vacue celerrime generat in paucis dieb' scor
piones: et maxime qñ in sole quis quolibet die ca
lefecerit ollam: sed hoc quidē cacochimum est et
malum stomacho et indigestibile. Nos vero ita
dicemus ipm est ca. in 2° gradu. et habet humidi-
tatem non naturalem. Et idez vii. sim. phar. cap.
penultimo. Ozimū. s. non gariofilatum ex scdo
est gradu calefacientium. habet autem humidita
tem supfluam: vnde nec vtile intra corpus assum-
ptum: cataplasmatum vero exteri' vtile ad consu
mendum. Almāsor tractatu tertio cap. albedbaro
gi: quod exponit ozimum non gariofilatum cali.
est: quod et dolorē efficit capitis: et male nutrit: cu-
ius comestio ventris visuz turbat: qñ eo multo vti
tur: sperma quoq et lac desiccat: tamē stoma
chi ɔfert. corroborat enī ipsū atq cordi auxiliat.
Berberie id est berberi: pro quibus lege litteram
amiberberi:

Berbena. i. gerebotanum et gerobatanum. i. sacra
herba que sagmina vel sagmen antiquit' dice-
batur eo q pagani in sacrificijs ea vtebant. Pli
nius cap. de herbena hanc legati ad hostes ferre
solebant: hac iouis ara verit: domus purgatur lu
straturq. Sed sciendum q dias. facit cap. de gereba
tano: et se motiz facit capitulum de peristerion: iō
diuersa sunt: et licet dicat q prima spēs eius dicat
peristerion: non loquit' fm propriam opinionem
sed voce multa ruz. vt in cap. peristerion apparet
lege. l. gerebotanum: et lati' inuenies de herbena.
Berseiedum. i. virga pastoris Cap. 99.

Herscegastē persice: sed ara. capillus algel: vel capillus algil. latine coriandrū pu tei: vel capill' porcin' vel capillus veneris: gre. vo adianton. **Sera.** li. aggre. cap. herscegasten auct. Dias. Herscegasten. i. capill' veneris: est herba cuius folia similia
sūt folijs coriandri. et habet stipites duros subtiles
lōgitudine palmi vni': et nō habet crus: neq florez
neq fructū: sine semē. et habet radicem in qua nō
est vtilitas. nascit' locis vmbros' et parietib' spelun
carum humidarum. Et idem auct. Hali. Virtus
est ei desiccatiua: sed nō habet frigiditatē neq ca
liditatem: et non est in eo caliditas apparens. sed ē
inter duas qualitates oppositas existens ī gradu
medio inter eas: vnde subtiliat et dissoluit. Stepha
nus de capillo veneris. Capillus veneris ab anti-
quis vocabat' adiāton siue politricō: vt patet per
Dias. et per Alexandz. Vnde oīa ista. s. capill' ve
neris: adianton: politricon accipiunt' p eodē: quo
niam oīa hec noīa que in tricon desinunt capillū
sonant. nam tris grece capillus: trica capilli. vnde
galluricon pollitricon adiāton: oīa illa ab effectu
idem sunt: stringūt enī capillos et multiplicant ca
sumq eorum **Jo. mes.** cap. de capillo ve-
prohibent. neris. Capillus ve
neris dicit' apud quosdam: capillus fontium: et ca
pillus hominis nemoralis. Et ab alijs coriandruz
putei: et ē herba cui' folia sūt similia folijs corian
dri viridia et tenuia: cuius stipites sūt ī lōgitudi-
circiter medium cubitum: et sunt sicut pili porcini
et sunt in colore inter rubedinem et nigredinem
sed magis declinant ad nigredinem: et proprie iu
xta radicem eoz: et quāto magis pcedūt declināt
ad nigredinē. et sunt sine florib': et eoz bonus est
in puteis fontib' et locis aquaz. meliores sunt viri
diora hñtes folia et que vberiores sūt fz oēs par
tes plante ipsoz. subtiles vero et graciles: et decli
nantes ad citrinitatē **Hal.** Mixta est eorum
non hñt spiritum. complexio. sūt aūt
compositi ex ptibus terreis subtilibus mediocrit'
aqueis a quib' inest ei stipticitas: et ex partib' cali
dis subtilibus valde: ppter quod virtus eorum ci
to resoluitur debilis. virtus enim in debili stoma-
cho cito tollit': sz ptes calide posite sūt ī supficie: q
rū vehementi' fit illoz: et hoc ē illud qđ vr oñdere
cōplexionē ipsoz declinare ad lat' caliditatis: quā
uis dicat Hal. ipos eē eqles. et inest eis ex ptib' ca
lidis i ipsis: vt sint resolutiui subtiliatiui: et aperiti
ui opilationū: et solutiui nature: et ppe q ex eis sūt
recentes. sicci vero sūt cōstrictiui et phibitiui cur
sui. nō est in eis malicia: debilit' tū purgāt: sz ɔfor
tant operationē eoz viole: et cassiafistula et terna
bin: et qñ fit infusio eoz in aq casei vigorat eos in
soluendo. de decoctione autez modicum sustinet
Posse. Sera. auc. Hal. Capill' ve
neris facit oriri capil
los in allopicia. et dissoluit s. crofulas. et qñ bibitur
frangit lapidē. et iuuat ad educēdū serenitū humo
rū grossorū q sūt in pectore et pulmone. et stringit
ventrē. Et idē auct. Dias. Clixaturā eius qñ bibit
cōfert dispnoicis et ictericis. et dolori splenis et str ā
gurie. et frāgit lapidē. et strīgit vētrē. et qñ bibit' cū
vino confert morsibus venenosoz: et fluxui super
fluitatū ad stomachū. et puocat menstrua: et mūdifi
cat puerperas. et abscīdit fluxū sanguinis. et fit em
plastz cū eo vlcerib' fraudulētis pessimis. et facit

oriri pilos in alopicias. **Sal.** vi. sim. phar. cap. et dissoluit scrofulas. adiantū. Adiantū facit subtiliat et diaforat: nā alopicias curat. et scrofulas et apostemata diaforat. lapidē bibitum frangit: necnō emissionibꝰ viscosorum et grossorum que ex thorace et pulmone cōfert. stringit fluxum ventris nō tamē calidi **Dias.** Uirtꝰ eius est in tate aliquā infert. folij ipsius q̄ elixa in aq̄ et bibita: ipsa aq̄ asmaticis: et disnoicis ictericis: et dissurijs medicat. calculos frāgit. vētrē strīgit. morsus caninos ad sanitatem pducit. rheuma stomachi cōpescit. cū vino bibitꝰ mēstruis imperat. aborsum facit. sanguinē reycientibꝰ subuenit morsibus venenatis opitulat. et alopicias et vlcera q̄ acoras vocāt gre. ephticimis purgat. scrophas spargit. iposita trita et mixta lixiuio addito cinē et laudano: et oleo myrtino et susino et vino capillorum flores coercet si caput inde lauet. elixatura eius addito cinere et vino id p̄stat. a pullis comesta cōfortat ipsos ad pugnā. vtiliter etiā comedit a pecoribus. nascit in locis vmbrosis et aquosis: et parietibus humidis: et circa fontes. alij tāq̄ recorporatiuā decoctionē in tardis passionibꝰ laborantes potāt. s. anhelosis stomaticis: vētris fluori: et in difficultate mictꝰ. desiccat enī et extenuat: et ideo chiradas digerit. apostema et lapides rūpit in vesica potatꝰ. Ad humores etiā glutinosos et pingues ascendentes etiā de thorace et pulmone bn̄ iuuat. et rheuma ventris cōstringit. medius ē aūt inter ca. et fri. cōplexionem. in colli dolore folia eiꝰ cōtrita cū piperis granis nouē: et de semine coriandri granis nouē: cū vino optie dat ad bibendū in troeunti balneum. facit etiā ad capillos mulierū nutriēdos: si in oleo decoquat. **Jo. mes.** Solutione educunt choleram et phlegma et humores grossos: et inbibitos et mūdificant pectꝰ et pulmonē: et educūt materias cōtentas in eis. et mūdificāt sanguinē. et clarificāt eū. et clarificāt colorē. et faciunt acgrere bonitatem anhelitꝰ. et mūdificāt stomachū: et ventrem et epar: et cōferūt dolori eorum. et sunt medicina bona opilationi epatis splenis: et ictericie, ppriē: et oium egritudinū opilationū: et ppriē infusio eorum in aqua apij et endiuie. aut in aq̄ cicerum nigrorum: aut in aqua seminum q̄tuor: aut in aq̄ lactis ppriē: et valet cū oleo camomille scrophulas. valet etiā syrupus eorum pleuresi et peripleumonie. et est prouocatiuū vrine. et vsus decoctionis eorum frāgit lapidē. et purgat matrices fetarum. et hoc est de posse eorum de eo qd̄ prius ad eos ex partibꝰ calidis. sed ex parte stipticitatis eorum prohibent cursum materierum. et abscīdūt sanguinē: et cōfortant stomachū et ventrē ne recipiat superfluitates. et phibent casum capillorū. et confortant radicē eorum: imo faciūt eos crescere. et multiplicāt eos in locis vbi orꝰ: et, ppe cū oleo myrtino aut oleo laudani et vino stiptico. et puluis eorum ad vstorū facit similiter et abluit ex decoctione ipsorū in vino caput. et abscidit furfures. et simile fit ex cinere ipsorum. et cinis eorum sanat fistulas lachrymales. dosis potio decoctionis ipsorum qū queritur p ipsos solutio per vētrē est circiter lib. i.

Berile .i. pisa legumen

Beriteron. i. secūdus panniculꝰ sup vētrē iterior et noiatꝰ rotūdꝰ: q2 qsi singulatus ab eo qd̄ tangit ipm̄ ē sicut spera sup quē sunt sumen et additiões molles et foramina.

Berilion .i. herba paralysis

Berillus lapis est d̄ genere crystalli. sed obscurior eo: p quo. l. l. lapis berillus.

Beringi .i. iusquiamus albus

Berchidies. i. paritaria. Auic. cap. de glutinatõe lactis sic vocat eā: q2 valet ꝫ lactis cōgelationem.

Berilis. i. corallus Bernia. i. pix

Bernis quid est l. l. sandaros

Berbillū .i. serpillum

Berfiendari .i. virga pastoris

Berziadarni idem quod supra

Berziticon id est piscis dictus turdus

Berziabar .i. a morte liberans

Beror .i. semen magnum

Beronice .i. bernix vel vernix

Beraniien .i. capillus veneris

Berules. i. apostema gingiue calidū et profundū

Berulie. i. piscis sup̄e faciē: q vocat terpigo

Bera. i. virga pastoris Berz. i. berzad

Besagū. i. polipodiū Bessagū idē qd̄ supra

Bestagū idē qd̄ sup Beser. i. semen

Besercarastis .i. semen apij

Beser rasina .i. semē maratri

Beser costum vel cotum. i. semen psilij

Beser batan id est semen malue maioris

Beser astorech .i. semen vrtice

Beser rosat. i. tandachos. i. semen nasturcij

Beser sobar .i. semen aneti

Beser thasas .i. semen papaueris

Beser alkasar .i. semen cepulle

Beser alkite vel alchite. i. semē lini

Beser culbe. i. semen fenugreci

Beser chesiri vel thesi. i. semen sileris mōtani

Beser l mar .i. semē rose

Beser algosarel bustari. i. semen dauci

Beser albada. i. semen portulace

Beser sedel. i. semē rute Beser culbar. i. semen coriandri. Beser andebe. i. semē scariole

Beser arsimach .i. semen atriplicis

Beser asulgel .i. semen rhaphani

Bezer albachat: alij alongesne: vel albedangi id est basilicon Beser garsi. i. semen eruce

Beser arcbenige .i. semen citri

Beser cucimeri. i. semē carui siluestris

Beser artabul. i. semē trifolij acuti: et est trifoliū siluestre. l. l. handachuca.

Beser ghetesi. i. semen cuiuslibet spēi trifolij

Beser aldel .i. semen sinapis

Beser altomat .i. semen lapacij

Beser seth .i. semen aneti

Besed. i. corallus Beseld idē qd̄ supra

Besera .i. galbanum

Besel. i. lapis Bestese. i. macer

Bestegnasten .i. capilli veneris

Bestesem .i. virga pastoris
Beste .i. polipodium
Betealis .i. fisalida vel fisalidos
Besstealis idē qđ sup̄ Bespillus .i. serpillum
Besustidos .i. nenufar Besulid9 .i. alkekengi
Betadorem .i. ozimum magnum
Betas .i. tussis sicca ꝛ arida: ide pillule betbolie id ē que fiunt ad tussim. Cap. 100.

b Eta vl' bleta latie: gre. seuton: ara. vo belk: vel selet. Beta vl bleta: alia candida: alia nigra: alia silvestris. Item greci duo generā faciunt: nigram ꝛ candidā: quam pferi ut parcissimi seminis appellātes sirlon. ꝛ est beta agrestis: q̄ ē beta nata q̄ facta ē sicut elleborus alb9: vt appet per Dias. cap. de elleboro albo: ꝛ ista vocat' blitis: p q. l. l. sachillemenie. ꝛ lz Dias. faciat sermonē cap. ō bleta ꝛ de beta: error scriptoris fuit vel trāslatoris. nam idē dicit: ꝛ debēt cōtinuari illa capitula.

Dosse. Sera. li. aggr. cap. de bleta. Ex ea ē alba ꝛ nigra. ꝛ in sapore ei9 ē nitrositas. ꝛ virt9 ei9 est q̄ abstergit ꝛ resolvit ꝛ expellit supfluitates caliditatis: qū cuz ea fit sternutatoriū. ꝛ qū bleta cogr': egredit' ex ea viscositas ꝛ acuitas: ꝛ fit virt9 ei9 q̄ pbibet generatōnem apostematis: ꝛ resolvit resolutōe pauca. In alba vō ē de virtute abstersiua ꝛ resolutiua. in nigra ē res stiptica: ꝛ ppe i ei9 radice. Et idem auc. Gal. i li. de cibis. In ea existit humiditas abstersiua abstersione tpata: ꝛ cum illa humiditate laxat vētre. ꝛ mollificat itestin ꝛ stomachū: ꝛ maxie cū fuerit boni sensus: ꝛ ideo accidit q̄ bleta est mala stomacho: ꝛ ppe illi q̄ ē sicut dixi qū visus ei9 ē nimius: ꝛ nutrimētū ei9 ē paucū. sicut ē nutrimētuz aliaꝝ herbaꝝ. sed bleta qdē ē magis iuuatiua q̄ ē melochia in aperiedo opilatōes epatis. nigra aūt strigit vētrē sicut lens: ꝛ maxie qū cogr' radix ei9 ē pl9 stiptica ꝯstrictiua vētris. ꝛ alia spēs ei9 solvit vētrē. ꝛ ambe quidē spēs ei9 sūt mali chimi ppter nitrositatē que ē i eis: ꝛ ideo qū fit sternutatoriū cū succo ei9 ꝛ melle mūdificat cerebꝝ. ꝛ ꝯfert dolori auriū. ꝛ qū ex decoctōe blete ꝛ radicis ei9 abluit' capud aufert lēdines ꝛ mūdificat ipm a furfurib9. ꝛ qū pycit' sup scissuras q̄ fiūt a frigore ꝯfert eis. ꝛ qū cogr' cū folijs ei9 curat bothoꝝ. ꝛ valz ad cōbustionē ignis ꝛ herisipillā. Et idē auct. Aben mesuay qū cogr' ꝛ comedi

Hal. vi. sim. phar tur cū fabis digerit cito. capi. bletum Bletū ē olus comestibile: fri. ꝛ hu. cōplexionis in secūda māsione a tpata abstātia. Et idē li. 2° de cibis cap. de beta. Succ9 bete ē mediocrit' abstersiuus: q ꝛ vētrē ad egestionē excitat: ꝛ stomachum aliqū mordicat: ꝛ maxie illoꝝ qrūqꝫ facile passibilem hūt ipm: ꝛ ppt' hoc ipsum ē eduliū malū stomacho ampli9 comestū. Alimētū aūt ab ipa modicū magis idoneuz ē q̄ malua ad opilationes q̄ fm epar: adhuc aūt magis qū cū sinapi: aut oino cū aceto comedit'. ꝛ spleneticis eodē mō comesta sūt boni medicina

Dia. capit. de beta. Beta magis q̄ alimētū. iecore laborantibus ꝛ spleneticis cū sinapi vtilissime esui dat'. igneos sacros: ꝛ q̄ adusta sūt cū albumie illinita restringit vlcerib9 i capite manātib9 facit. Itē allopicijs cruda trita optime illinit'. aq̄ i q̄ ē cocta furfures capitis eliminat. pnionib9 aūt i fomēto adhibet'. iniecta cum melle onera ventris deponit. Item elixe et cocte maxime cum lenticula abscindunt ventrem: ꝛ sine ipsa molliunt ventrem: sed ambe cacostomatice sūt. humores nutriūt malos. succ9 earū narib9 ifusus capud purgat. ꝛ ifusus in auriculas mitigat dolorē. cū radicib9 suis elixe lendines mūdāt. fomēto ꝛ ernis pſūt alopicijs. añecedēte scarificatione iposita capillos restituēt. pascētia vulnere cōpescūt. item folia cruda cataplasmata cicatricib9 nigris reddunt colorem.

Bethadore .i. ozimum magnum
Betharog .i. ozimum commune
Betharogi idē qđ sup̄
Bethetha .i. oē genus melonis
Betelth idem quod supra
Bethem quid est. l. l. hamd
Betcta .i. herba q̄ vocat' ligua canina: ꝛ est cū glossa. Bethera .i. melon
Bethion .i. saluia fm pliniū eo q̄ tussi confert
Bethion idē qđ supra Bethonia .i. polium
Bethlen .i. saluia Bezar .i. bancia
Bezaard .i. galbanum Bezararat idē qđ sup̄
Bezadarad idem quod supra
Bezaar .i. lapis viridis q valet ꝯ venenū i q̄ ē tāta virtus vt expellat oē venenū. l. l. lapis bezaar.
Bezathar .i. ois medicina simplex ꝯ venenum
Bezerra catime .i. psillium
Bezel .i. psoratio vētris hydropicorum
Bezearicū .i. bezaar Bezeart idem qđ sup̄
Bezel .i. instrumentū

Cap. 101.

b Dellium latie: grece bdellas vel bideliū: ara. vo melealyend. Unū sciedū q̄ bdelliū qđ dā ē indaice: ꝛ ē gūmi cuiusdā arboris q̄ vocat' melealyend: ꝛ illō ē bdelliū indaicum ꝛ arabicū: qđ nascit' i indea ꝛ arabia. Et ē aliō bdelliū fm Sera. li. aggre. cap. melk: qđ dr̄ bdelliū de melka: qđ ē ex arbore noiata melk: q̄ orit' i meka q̄ arbor ē satis stiptica: cui9 fruct9 maturat' i meka ꝛ comedit dulcis: sꝫ i hispania nō maturat': sed ē fortit' pontic9 pauce aq̄sitatis: ꝛ asp. ꝛ talis arbor ꝛ ei9 gūmi vocat' de meka: ꝛ ē bdelliū: qđ scribit' in pncipio genes cap. 2°: qđ ē i paradiso voluptatis cui9 fructus satis est dulcis: ꝛ de isto bdellio facit Auic. suffuf ꝯ fluxū i ethica circa finez: vbi ponit curā ꝯ sinthomata supuenictia ethice. ꝛ istō bdelliū est frigidū ꝛ siccū: ꝛ cōstrigit vētrē. sꝫ bdelliuz indaicum est calidū in secundo: humidū in pmo. vñ quia in receptis inuenit' bdelliuz constringere ꝛ relaxare: ꝛ calefacere ꝛ infrigidare ꝛc. qū volumus apire mollificare: ꝛ resolue ꝛc. ponat' bdellium indaicū. qū vero volum9 cōstrige ꝛ ifrigidare: ponat' bdelliū ō meka: ꝛ tale bdelliū ē celestinū i. coloris celestini. sꝫ bdelliū indaicū ē sbnigꝝ siue

subalbidũ. vez antiq nr̃i carẽtes bdellio de meka loco ei⁹ ponebãt quadã aquositatẽ ꝯglobatã que īuenit̃ in ve- **Sera.** li. aggre. ca. melealyend sicul9 vlmi. melealyend. i. bdellium iudaicũ: ⁊ ẽ gũmi arboris: que nascit̃ in terris ara bum. ⁊ meli⁹ ex eo ẽ illud qḋ ẽ odoris boni: tenax interi⁹: cite dissolutionis: ad albedinẽ declinãs: nõ hñs in se ligna: nec sordicies aliqa. ⁊ qñ fit fumigiũ cũ eo est proferens odorẽ bonũ similẽ odori blaccebisantie. reperit̃ aũt quoddã sordidũ: cuius odor ẽ sicut darsisabã: aut odor corticis capparis qḋ defert̃ ex regione q̃ dr̃ batonomis simile resine pini. cuius color est ꝓpiquus colori melonginę. ⁊ est secũdũ a bono in virtute. Adulterat̃ aũt bdelliũ cũ gũmi arboris: qñ admiscet̃ ei. ⁊ non hz talẽ amaritudinẽ qualẽ hz nõ adulteratũ. ⁊ cũ fit fumigiũ cũ eo non hz odorẽ bonũ. Et idem auct. Gal. Bdellij iudaici sunt due spẽs. s. siculũ: ⁊ ẽ sb nigrũ ⁊ mollius alio. ⁊ virtus eius est virt⁹ mollificatiua: ⁊ operatio i hac virtute ẽ opatiõ fortissima Et aliud ẽ arabicũ qḋ ẽ lucidi⁹: ⁊ ẽ sicci⁹ illo. sed virt⁹ illi⁹ qḋ ẽ recẽs humidũ: qḋ qñ malaxat̃ dissoluit̃ totũ: ẽ virt⁹ fortissima in mollificãdo. ⁊ qñ pl⁹ veterascit fit sapor amarior: ⁊ calidior: ⁊ acutior. ⁊ virt⁹ ei⁹ ẽ **Auic.** li. 2⁹ capitu. de bdellio ca. desiccatiua. Bedeliũ iudaicũ aliud ẽ siculũ: ⁊ aliud ẽ arabicũ: ⁊ ambo sunt ex palmis silvestrib⁹. mechum aũt ẽ ex fructu arboris: ⁊ nõ palmaꝝ silvestriũ. melior gũmaꝝ duaꝝ ẽ illa q̃ ẽ varia clara ⁊ amari saporis: ⁊ munda a lignis ⁊ ẽ facilis resolutionis: ⁊ ẽ boni odoris. cui⁹ fum⁹ hz odorẽ picis. Et cũ antiquat̃ bdelliũ iudaicum egredit̃ a lenificatione. ⁊ tendit ad exsiccationem mechũ ẽ fri. ⁊ sic. ⁊ aliud est ca. in fine primi lenitiuum: ⁊ pro **Dias.** ca. bdelliũ. lachryma ẽ arboris q̃ i arabia nascit̃: ⁊ q̃ pãe siculũ. i modũ resine manat. ⁊ ẽ ꝓbabilia q̃ fuerit lucida subalbida leuis: eq̃lit cerea: ⁊ q̃ facile mollit̃: pinguis vt chrysocolla siñ ligno ⁊ sordib⁹ i fumigatõne similis nigelle: ẽ gustu amara: ⁊ odoris boni: ⁊ ẽ arabica. Ex india aũt defert̃ sordida nigra: ⁊ maiori gleba: odorẽ aspalti hñs. adulterat̃ aũt gũmi admixto sed nõ ita amaricat̃ i gustu: sed ẽ glutinosa nõ boni odoris. mollit̃ aũt cõtu a ⁊ supfusa vino: aut aqua imbrili. Plini⁹ capitu. de bdellio Bdelliũ e ca. i 2⁹ gradu. hu i pmo. Almãsor tractu. 3⁹ cap. de bdellio. Bdelliũ iudaicũ ca. ẽ: bdellium tñ de meka fri. ẽ ⁊ sic. **Posse. Sera.** auct. Gali. Bdelliũ strigit vẽtrẽ ⁊ fortificat stomachũ. dissoluit apostemata q̃ fiũt i cãna pulmonis: ⁊ tumorez q fit in crepatura itestinali. qñ dissoluit̃ cũ saliua hõis ieiuni. donec fiat sicut vnguẽtũ vł emplastꝝ frãgit lapidẽ renũ. qñ sumit̃ i potu ꝓuocat vrinã ⁊ dissoluit apostemata cruda grossa: ⁊ ventositates neruoꝝ. **Dias.** bdellium soluit neruoꝝ cõnodationes. duricies mollit. sudorẽ mouet. materiã mẽsiũ trahit atq3 vrinã ꝓuocat singult⁹ atq3 vẽtositates soluit. ⁊ lapides in vesica frangit. miscetur i thyriacis medicaminib⁹. tumores soluit. duricies hydrocellicis medicat̃. apostomatica ẽ. saliua soluta idigestionẽ cõpescit. matrices suffumigando succurrit eis. abortũ supposita facit humores exsiccat. vesice calculos frangit. tussim mitigat. morsib⁹ venenatis occurrit. dolorib⁹ lateris fert auxiliũ. iflationib⁹ necessario admiscetur neruoꝝ idigestionẽ mixto vino aut aqua depellit hec oĩa opatur: qꝛ malactice ⁊ aperitiue virtutis ẽ: ⁊ iḋ põt istant̃ calefacẽ: ⁊ stricturã relaxare: ⁊ ea q̃ sinus vlceꝝ: ⁊ colle **Gal.** vi. sim. ꝓbat. capi. ctões hñt cõpõare. de bdellio. qdã autem eo vtunt̃: ⁊ maxie arabico in brontonlolis. i. hernijs itestinalib⁹ ieiuna saliua madefaciẽtes donec ꝑueniat ad cõsistẽtiã emplastri. Arabicũ võ ⁊ lapides q sũt i renib⁹ ifrigere bibitũ: necnon vrinas ꝓuocare: ⁊ discursus idigestibiliũ spirituum sanare. necnõ lateꝝ dolores ⁊ rupturas. Almasor Bdelliũ iudaicum dura dissoluens apostemata emoroidib⁹ vtile iudicat̃. bdelliũ de meka ventrẽ stri **Aui.** Bdelliũ resoluit sanguinẽ cõgelatũ git. ⁊ ẽ lenitiuũ ⁊ maturatiuũ. dirumpit vẽtositates. ⁊ siculũ ẽ vehemẽtis lenificationis. ⁊ arabicũ ẽ sicci⁹ eo nisi recẽs. ⁊ resoluit apostemata dura: ⁊ ꝓpe dissolutũ cuz saliua ieiuni: ⁊ sin dicit resoluit reliq̃ frigida. Et mechũ qḋ nõ ẽ ex fructu palmaꝝ silvestriũ ẽ stipticũ. bdelliũ iudaicũ resoluit scrofulas. ⁊ bibit̃ decoctũ ad apostemata dura: q̃ sũt itrisec⁹. ⁊ linit̃ cũ aceto sup sahafati. ꝯfert cõtusioni lacertoꝝ ⁊ spasmo: ⁊ duriciei neruoꝝ ⁊ cõgelatõi ipoꝝ. ⁊ ꝯfert dolorib⁹ cãne pulmonis ⁊ apostematib⁹ ei⁹: ⁊ tussi antiq̃: ⁊ dolorib⁹ matricis: ⁊ apostematibus epigloti ⁊ gutturis: ⁊ emoroidib⁹ bibitũ ⁊ suppositũ ⁊ suffumigatum: ⁊ retinet sanguinẽ eaꝝ. ⁊ cõfert lapidi renũ. ⁊ qñ ponit̃ in solutiuis ꝓhibet abrasionẽ itestinoꝝ. ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ mẽstrua. Et de meka etiã existimauerunt q ipm ꝓuocet: s3 nõ dubitat̃ qn ipm strigit ⁊ frangit lapidẽ. Bdelliũ võ ara. claꝝ rubeũ quando terit̃ ex eo quantitas duorum aureorum ⁊ bibit cũ aq̃ mellis minuit phlegma. ⁊ bdelliũ vtrũq3 resoluit ramicẽ aque. ⁊ aperit os matricis clausũ. ⁊ educ fetũ. ⁊ mundificat matricẽ. ⁊ resoluit apostemata ani ⁊ testiculoꝝ. ⁊ ꝯfert morsui vermium venenosorum.

Bdella. i. sanguisuga

Bleta siclarũ blit⁹ olus coxilides idẽ. ⁊ qd ẽ blit⁹ l. l. facbilie mene. ⁊ qd ẽ bleta vel blitũ. i. l. beta.

Bleta acriõ. i. sicla silvestris | Blet⁹. i. blitus

Blesaricon. i. ramicul⁹ viridis.

Blediũ | i. pulegium

Blefaronxista. i. instrũm ad scalpedũ palpebras

Blefara. i. tinctura oculos tingens

Blessi. i. habentes crura retorta versus intus

Bresillum. i. batum | Bretrachiũ. i. siler creticũ

Bertactum idem quod supra

Bretima capitis: qdã dicũt q ẽ occipitiũ capitis qdã q ẽ ꝯiunctura. qdã q ẽ mediũ capitis

Brequequion | i. antiperfica

Bregma id est mucus nasi digestus

Bibic | i. virga pastoris

Bibach. Sera. lib. aggrega. capitulo bibach. auc.

Dias. Bibach affert ab india: et est similis corti ci: sicut cortex mori: et odoris boni. et habet virtutē calefacictē. et fiūt cū eo fumigatōes. et ponit ī cōfe ctionib⁹ vnguētoꝝ: et ī alīs ꝯfectionib⁹ calefacto rīs. et habet virtutē similē virtuti calami aroma tici. et q̄ñ fit fumigatio cū eo valet tortioni matri cis q̄ñ est siccū. Biblakium .i. oleāder

Biblatum idem quod supra

Biblas est species canne .l.l. halap

Bibech .i. tussis Bibenum .i. almea

Bibimon .i. portulaca hñs lac que vocat alfarfac et est laxatiua fans Bibilissa .i. papauer cōmū

Biblimon .i. bibimon Biblion .i. papyrus

Bibone .i. lapacium agreste

Bibon .i. camomilla Biblos .i. papyrus

Bibu .i. cepe paruum

Biblos id est papyrus vnde charte fiunt.

Bica .i. affodillus Cap. 102.

Bichar vel bibariara. gre. butal mos: latine vero oculus bonis vł vac ce: vł cotula. **Sera.** lib. aggre. ca. bichar auct. Dias. Bichar hꝫ stipitē mollē: et folia similia fo līs maratri. et flos ei⁹ ē citrin⁹ plus flore camomil le: similis flori cotule: et iō noīant eā hoc noīe. Et idem auct. Gali. Acuitas et mordicatio sunt in ea plus q̄ꝫ in camomilla. et resolutio eius ē amplior resolutōe ipsius. **Dias.** ca pi tulo butalmos. fm trāslationē nrām. Butalmos herba ē mollis: cui⁹ folia sūt tenuit scissa maratro similia: et caulis ei⁹ mollis nascens circa muros ci uitatis: flores citrinos hñs: et vehemēter splēdētes ac in oculoꝝ similitudinē rotundos: vñ et nomen traxit: floribus camomille similes. et illa est herba q̄ vocat ī lingua nr̄a pucida: vel cotula fetida. et alia butalmos hñs folia corriādro similia: nascens iuxta muros ciuitatis: cui⁹ flores sūt ex toto citrini et ista ē herba q̄ vocat ī līgua nr̄a ocul⁹ bouis vel cotula .l.l. butalmos: et inenies cōtrouersiā ī dictis Dias. de illa herba ppt corruptā trāslationem. **Gal.** vi. sim. phar. ca pitulo butal mum fine femē incorruptū vel cappocoronia: vel ocul⁹ bouin⁹: noīatū qdē ē ita a florib⁹ q videntur fm figurā simulari oculo bouis: fm colorē vero similis ē arthemidi: magis aūt multo et acrius est ob hoc magis diaforeticū: vt et sanet duricies ad mixtū ceroto. Plini⁹ cap. de butalmo. Butalmū florē hꝫ croceū: oculo bouis simile: vñ et a grecis nomē accepit. et ē hui⁹ caule molli folijs coriādri simile. nascit iuxta muros ciuitatis. **Aui.** li. 2⁰ cap. bibar. Bi bar ē q̄ noīat keusen .i. oculus. rosa ei⁹ ē citrini coloris: rubea in medio grossior rosa camomille. ca. ē ī 2⁰ gradu: sic. in p. **Posse. Dias.** Folia ei⁹ trita: et ce rotis addita pustu las et duricies apostematū spargit. et si flores eius terātur cū croco. affirmāt aūt q si p⁹ lauachruz et balneū eundē qs biberit bonū colorē restituet et facit ipm vomē: et maxime arcuato morbo infe ctos. acris ē: et iō diaforetica: et ppterea schetema ta soluit. cū ceroto thyrsi eius ī cibum sumuntur. **Auic.** Odor eius confert ventositatib⁹ grossis in capite.

Biacon .i. cōfectio ad tussim

Bichicon idē q̄ḋ sup̄ Bida .i. virga pastoria

Bidal idē q̄ḋ sup̄ Bidelliū .i. bdellium

Bidelic .i. balsamū Bidella .i. sanguissuga

Bidema .i. albucū radices

Bifare dicunt arbores q̄ bis ī anno fructificant

Bifere idē q̄ḋ sup̄ Bifer .i. cardomomuꝫ

Bihar .i. oculus bouis: et est herba

Bihaar idem quod supra

Bilaue id est cardomomum minus

Bilaune idem quod supra

Bileue idē q̄ḋ sup̄ Bilbene idē q̄ḋ supra

Bilia .i. tristicia

Bilimen .i. portulaca hñs lac: et vocat alfarfagi

Biliosissima .i. cholericissima

Bilibus .i. cholerice

Bilbum .i. herba que vocat vngula caballina

Bilomon .i. bilimon Bilomō idē q̄ḋ supra

Bilue id est cardamomum minus

Biblue idē q̄ḋ supra Bimion ē spēs napi

Biminio idē q̄ḋ sup̄ Bimo .i. affodillus

Binam flore .i. de arbore Binablon .i. cotula

Bineni .i. lapis barchim

Binenū idem quod supra

Binchum myrti: pnto q sit super virgulaꝫ myr ti habens formam plante manus.

Binz .i. iusquiamus albus

Bireni .i. lapis de barchion

Birenuꝫ vas .i. de lapide: et ē lebes sustinēs ignē

Birsen ē dictio persica. bir .i. pect⁹: et sen .i. aposte ma. idē birsē .i. apostema pectoris .l.l. bir et siraꝫ sen

Birziden .i. herba que vocat testiculus vulpis

Biruach .i. affodillus Birutar idē q̄ḋ supra

Bisaxi .i. hermodactili

Bisase .i. ruta agrestis q̄ fꝫ Dias. cap. de ruta mo li dicit Bisace idē q̄ḋ supra

Bisace .i. tegula

Bisara .i. armel: et est spēs agrestis quā Dias. vo cat moli.

Bisancie .i. succus herbarum diureticarum

Bisdase .i. bisare

Bismalua quid est .l.l. altea

Bisrigi .i. polium

Bisberici .i. polipodiū Bisbese .i. macis

Bisbeig quid est .l.l. dipteris

Bisbeigi .i. polipodium

Bision .i. flos cardi: vñ tingit: et est flos cartami

Bismins .i. napellus

Bission .i. flos cardi vnde coagulatur

Bisoxi .i. hermodactili Cap. 103.

Bistorta vel cōsolida rubea lati ne: gre. cataphilon vel tormētilla: vel potentilla: ara. biseke Bistorta ē herba similis pētaphilon: nisi q̄ hꝫ septē folia: vtraq̄ꝫ pilosa: et iō vocat epta philon: cui⁹ radix ē rubea et tortuosa similis galā ge: sed non habet acumē. flos eius aurosus. et ipsa

indicat' fri. ꝛ sic. in 3° gdu. Sꝫ notādū q̄ ē spēs bistorte: hn̄s folia similia lapacio acuto: nisi q꞉ co lor foliorꝫ ex vno latere ē celestis: ꝛ ex alio viridis flos ei' rube': ꝛ radix rubea: q̄ ab aliqb' vocatur bardana minor: ꝛ ab aliqb' lappa minor. virt' ei' ī oīb' sicut virt' p̄me spēi: ſꝫ remissior.

Posse. Bistorta hꝫ virtutē cōsolidādi et cōfortādi cōceptū. Ↄ dissuriā detur pulnis bistorte cū succo plātaginis. ad cōstrīgēdū mēstrua fiat fomētū ex aq̄ pluniali decoctionis pulueris ei': vel ex duab' ptib' ei' ꝛ vna spice. fiat pulnis g aspgat' sup̄ vētrē ipso p̄us melle calido emplastrato: ꝛ iuuat cōceptū. Ad cōceptū iuuandū fiat explastꝛ ex pulnē ei': ꝛ alijs speb' aromaticis. pulnis ei' vulnera cōsolidat. Ↄ vomitū ex debilitate: ꝛ furore cholere pulnis ei' cōficiat' cū albumine oui: ꝛ coq̄t' super tegulam ꝛ detur patiēti.

Bisus. i. pinus magna que sic dicitur
Bissum. i. napellus — Bitar. i. virga pastoris
Bisoat — idem quod supra
Bitich. i. herba sapanaria: vel herba fullonum vel herba bozich.
Bitrias quid est. l. l. zeg
Bitumen iudaicū dictū est fm̄ Diasc. q꞉ in iudea inuenit'. s. in stagno qd̄ dicit' mare mortuum: lege litteram brasalendi.
Biziden. i. satyrion — Bicidien. idem qd̄ sup̄
Birix. i. tora — Bix. i. napellus
Blisatō. i. corroboratiuū — Bilīscone. i. pulegium
Blitus. i. sachilis menie — Bliton idē qd̄ supra
Brisara — i. mons quidam
Brictonica ē radix peristereon — Cap. 104.

Brictanica Diasc.

cap. brictanica. herba ē hn̄s folia similia lapacio agresti: sed paulo nigriora: lanosa: gustu stiptica. hastā vō hꝫ longā: ꝛ radicem paruā ꝛ tenuē. folia ei' exsiccat'. succ' ei' collectus ī sole ponit' ꝛ siccatur. ꝛ ē illi virtus stiptica

Posse. Diasc. succus ei' siccat' in sole prodest vulneribus; vel cancris oris ꝛ fauciū cū vino: ꝛ his g pn̄sim icurrūt. gdā dicūt q꞉ ē lapaciū acutum. Brio Diasc. cap. brio. herba est duorꝫ cubitorꝫ lōga: virgas multas ꝛ teneras hn̄s. i gb' folia nascit': lapide similis: mollis ꝛ alba. ꝛ in sūmo virgarꝫ pfert semen florē albū hn̄s.

Posse. Diasc. Uirtus eius ē q̄ cū succo ptisane cocta: ꝛ a cappadocijs comedit' ppt' frigiditatē stomachi: ꝛ semē ei' p pipe vtūt' miscētes ī docturis ꝛ reliqs escis. Alij memorant hāc empetigines mederi. Briocteris. Diasc. cap. briocteris. herba ē cui' radix aspera ꝛ stricta ꝛ sibi coherēs gustu dulcis. facit hastas duorꝫ cubitorū spinosas. nascit' i locis algosis: q̄ cataplasmatibus adhibita: oīb' vulneribus iposita: ꝛ quotidie mutata medetur.

Bribetmen. i. sifac: qd̄ est super zirbum: ꝛ sup ipꝫ ē myrac: ꝛ lacertus ventris.
Brion — i. vsnee
Brion maritimū vel briū. i. herba q̄ nascit' super saxa in mari: fm̄ q꞉ dicit Diasc. i capit. de licena quā licenā vocat brion: ꝛ ē facta sicut vsnee: vnde brion. i. vsnee maris: ꝛ nō ē alga: vt gdā dicūt: qm̄ Diasc. facit capitulū aliud semotim de alga a cap. de licena. nā ponit capitulꝫ de alosachne. i. de alga: sicut apparet si leges ī Diasc. l'ram alosachne: sed p brion. l. l. aynech.
Brium — idem quod supra
Brionia. i. vitis nigra: q̄ grece dr̄ ampeleos melena. ꝛ est idē qd̄ sicida: vel cucurbitinus: vel cucurbita silnestris.
Brizia. i. liquiricia — Boaran. i. chrisis
Boaberech. i. crystall' — Boachis. i. bedeguar
Boatum — i. hydria siue lodra
Boenzaugilen. i. lingua bouis — Cap. 105.

Boecboengi Auic.

li. ij. cap. boecboengi. Boecboengi est gūmi horribilis saporis. apportat' de regione occidētis: ꝛ existimauerūt quidam q꞉ est sandaraca. sed non est firmum.

Posse. Auic. Cōfert asmati: ꝛ vtūt' ea lactantes. extenuat splenem ꝛ puocat mēstrua.

Boetesum est arbor cuius gummi ē dragantum. Cap. 106.

Boeise aromaticuꝫ Auic.

li. ij. cap. boeise. Boeise est cortex grossus: hn̄s colorē purpureū: hn̄s saporē gariofili absqꝫ dulcedīe cinnamomi: q̄uis sit dulcior q̄ꝫ gariofil': ꝛ ē debilior ī opationib' suis q̄ꝫ gariofil'. est ca. ꝛ sic. in 2°.

Bobas. i. bulbus berbesum: ꝛ est balsale
Bobos. i. balsales — Boblos idem qd̄ sup̄
Boblos ematic'. i. bulbus vomificus ꝛ ē narcisc'
Bocaron. i. ps gutturis vel canna pulmonis
Bocarion — idē qd̄ supra
Bociron — i. canna pulmonis
Bochiron — idem quod supra
Bolena — i. quercus nouella
Boletus — i. species fungi
Bolisinus ē magn' appetit' causatus ex inanitione mēbrorꝫ cū repletōe stomachi: ppt' quā inanitionem mltū appetūt. ꝛ ppt' repletionē stomachi parꝫ accipiūt: imo min' q̄ꝫ appetant. ꝛ id̄ dr̄ bolisinus. i. minus bol': q꞉ min' sumūt bolū q̄ꝫ appetūt
Bolices. i. bobletus fūgus: latine dr̄ boletus
Bolos est spēs fungi: ꝛ est boletus
Bolbos grecus dicit volucis: ꝛ ē bulb' spēs cepe
Bolū q̄dā vena terre ē: q̄ pcipue ī armenia repe ritur: ꝛ id̄ dr̄ bolū armenū: p quo. l. l. cannamenū
Bolus romanus — idem quod supra
Bol'. i. lomorso vel cibo: vn̄ bolisin'. i. minor bol'
Boma. i. bombix — Bom. i. bubo
Bonades. i. barba iouis — Bonaides. i. semē apij
Bondata — i. quātitas auellane
Bondacaten. i. genus pōderis quātū auellana
Bonion. i. perdix auis — Bonicb. i. botim

Bonbis quid est.i.l.gozon:r bonbis similiter vocatur vermis qui facit sericum.

Bonoch.i.auellana | Bondoch idē qđ supra
Bondachatem est genus ponderis
Bozada alfoza vel affella.i.limatura argenti
Bozas quid est.l.l.chrysocolla
Barac idem est quod baurac:r est spuma nitri
Bozobasis i.bonbis
Bozathum i.baurach armenum
Bozas i.capistrum auri

Cap.107.

Borago herba ē satis nota ca. r hu.ē i medio primi grad'.hꝫ enī virtutē generandi bonos humo **Posse.** Ualet fm Dias.cōualescentibus r syncopātibus cardiacis melācolicis comesta cū carnib'. Cōtra syncopim fiat syrupus ex succo ei' r zuccaro.fiat simili' contra cardiacā passionē addito puluere ossis de corde cerui.valet similiter contra melancoliam.

Bozea est quedā albedo cū aliqñali pilositate:vt apparet in folijs calamenti r iusquiami r alijs.

Bozeas .i.ventus aquilonis
Bozatra .i.afronitrum
Bozea armini .i.baurach armenum
Bozia idem quod bozea

Cap.108.

Borich vel osatis gre.ara.agisdo latine saponaria:vel herba fullonū:r ē saponaria:de q̄ particulos faciūt:quos herbaticos vocant:r siccāt eos:r p sapone vtūtur. Dieremias:si laueris te nitro:r multiplicaueris tibi herbā borich maculata es inīqtate tua. Plini' cap.de borich. Borich herba satis nota:q̄ satis congruit ad abstergendū pānos.r iō ipsa multū fullones vtūtur. **Posse.** Plinius:ex folijs ei' factum cataplasma vulnera magna glutinat r cruorē illoꝝ sistit:r reprimit tumores:q̄ trita cū melle purgat vulnera sordida.r mūdat maculas r mixta cū albumine oui subuenit igni sacro.

Bozingi vel bozangi est qđdā semen qđ venit de Sceni:r ē amaꝝ:r latine vocat' tortella: p quo.l.l. bedereg.

Berongi idē qđ supra | Borobos.i.armoniacū
Bolafcos.i.anetum | Bosas.i.feniculus
Bosea | idem quod supra
Bosteiedarij | i.virga pastoris
Bostes.i.feniculus | Botafilla.i.rubicunda
Botani | i.planta qua caremus
Botracium | i.apium risus
Botracion | idem quod supra
Botrachion idē quod supra

Cap.109.

Botim ara.grece terebinthū vl' albotin:latine vo arbor: grani viridis:r ē arbor vñ emanat terbentina. **Sera.** li.aggre.cap.botim. Botim ē duaꝝ specieꝝ:domestica r silvestris.domestica.s.arbor terbētine:est botim sꝫ veritatē:vel terebinthinū.r ē capiti' cui' lachrymus ē terbētina:r ab eo oritꝰ pix:r rasa: vt appet in littera test.r fruct' ei' ē granum viride. Et silvestris est lētiscus arbor i mōtib' nascēs. Et dixit mihi gdā arabs.lētisci arbor ē sicut arbor glādium magnaꝝ:nisi q̄ ē pulchrior sūmitate.s. q̄ sūmitates ei' sūt ad rubedinē declines.r sūt folia lenia.r fructū facit i racemis:sicut botrus:magnitudinis granoꝝ granatoꝝ silvestriū. r q̄n maturat' fruct' r sūt rubei:r folia ei' simili'r rubescūt.r q̄n fruct' pfecte maturāt':sūt vt plurimū nigri: sicut appet i.l.mabalep. Sciēdū q̄ ista arbor lētisci ē arbor q̄ grece vocat' scinus:cui' gūmi ē mastix:sicut apparet i.l.mescebe.folia ei' sūt sicut folia sorbi.r odor ei' ē odor stinci.nā stinc' vocat' planta quā nos regnicole vocam' lētiscū:incōgrue tñ:ex cuius fructu extrahit' oleū de stinco.sꝫ scin' ē vere lētiscus r ē botim silvestris. **Gal.** viij.sim.phar.cap.de lentisco Echinus.i. lentisc' frutex hic ex aquosa substātia remisse calida virtute r terrestri fri.nō multa cōposita:ppterea etiam stipticat moderate.siccat ergo i secūdo gradu iā cōpleto vel tertio icipiēte. In ea vero q̄ fm caliditatē r frigiditatē differētia medi' aliquali' ē cōmoderat' simile aūt i oīb' hꝫ ei' stipticitatē i radicibus r ramis:i extremis:i pullulationib':in frōdib':adhuc aūt i fructu r cortice.r succ' i folijs ei' viridib' expssus similis erit grad':stipticās moderate.vñ bibit' p se r cū alijs pharmacis: quascūqꝫ dysenterias sanās.r sbdit etschymelias.i.iunci mōtani.alia gdē erichynus:alia vo oligoschynus noīatur:maior r gdē r durior ē exichynos. grauior vo r laxior oligoschinos.fructus aūt oligoschini somnifer9 ē.oxichinos vo due sūt spēs.vna gdē non fructuosa.cui' null' vsus ē ad curas. Alia vo fructuosa r sōmifera et ei' fruct': sꝫ min' q̄ oligoschinos.cōplexio.coꝝ ē cōposita ex terrestri sbstātia remisse fri.r aquo sa remisse calide. **Dias.** capit.terebinthi.s. domestici:folia:semen:r coriū stiptica sūt sic'i diligētia colligūtur sicut scinus.semē ei' cacostomaticū ē.ē eni ca.r diureticū. **Posse.**

Gal. Lētiscus q̄n bibit' p se vel cū alijs pharmacis quascūqꝫ dysenterias r vētrales dispositiones curat:ac etiā ad sanguinis spuiones r emorosagias q̄ ex matrice:r pcidētias ani:r matricis idone':r ppe hypochistidos:sed etischymeli asstinc' mōtan' cū suis spēb' si fuerit torrefacti cū vino r bibāt':fluxū q̄ sꝫ vētrē desiccāt:r fluxū rubeū detinēt.ex q̄b' manifestū ē:q̄n cōplexio eorū ē cōposita ex sbstātia terrestri remisse fri. et sbstātia aquosa remisse ca.ad siccādū redolēt: r ad caput vapores mittūt:remisse fri.q̄b' r sōnolētos ope **Dias.** Terebinthuꝫ domesticū vētrē stimulat vino mixto. morsibus rant'. occurrit.eius resina eligēda est alba r limpida:vitreū hñs colorē:r odorē terebinthi retinēs.vtilior ē oīb' resinis.secūda post istā resinā vtilis est resina scini:sicut appet in.l. bating.licet ali' dicat' i.l. mescebe.tussi r ptisicis medicat'. mox electuarij melle addito thoracis vicia cōpescit.vētrē mollit erugine campane r ere vsto r calcanto vel nitro

adiuncto lepras corporis purgat. pus auriuz mel le et oleo mixto detergit. pruriginē naturē non ad mittit. pfundas plagas: et vulnera replet et purgat malapantib⁹ medicaminib⁹ necessarie miscet. do lorem lateris phibet resina molli. i. picuina: et co lofonia que ex loco nomē accepit. hec vt electuari um data tussim medent. oēs resine nō sunt vnius coloris. nam aut albe sunt: aut mellini habent co lorē. fit eni resina liquida de cipresso. duriores vō resine sunt strobilina: pescilina: picuina et elatina Eligenda est que fuerit adorata vel limpida: et nō liquida valde: sed vt cera sit: et non valde fragilis Melior est omnibus picuina: et elatina: qr odora te sūt: et thuris hūt odorē. pescina vero et stroboli na et cipressina nimiā in se hūt virtutē. nā scinna ē similis terbentine lentisci semē et folia: et corium et ramulis vnā hūt virtutē cum radice. i. stipticam de cui⁹ corio succus fit: de folijs et de radice sic: fo lia cime: et radices et cortex in aq̄ vehemēter deco quāt ad spissitudinē mellis. est eni aqua ipsa stipti ca res. dat eni cū pusca frigida emoptoicis dysen tericis: et solutioni vētris. et ē illis singulare psidi um. fluxū matricis strīgit. causas stericas curat et ppendentia ani. Elixatura folioꝝ eius diuretica est de qua si fractura frequēter fomētet celerius solidat. succus folioꝝ ei⁹ dentes cōfirmat si sepi⁹ in ore teneat: qz virtutis ē stiptice. et similib⁹ causis pdest. ligno ei⁹ viridi dentes fricati candidantur fit quoqz oleū de semine ei⁹ similibus causis ne cessariū: et capillis cadentib⁹ inunctū pdest. eo qz calidam et stipticā habeat vim. hanc resinā masti cem vocant emoptoicis vetustis cū aqua frigida seu pusca prestolat. tussim sedat: cū mulsa calida stomacho vtilissima ē. et ructuationib⁹ feto sis pro dest masticata. dētifriciis vtilit adhibet. candidū vultū facit. fetidū odorē oris lōgi⁹ arcet. gingiuas confirmat. pilos qui in oculis nascūtur cōtrarios acu vel stilo calefacto optime colligit. Cap. 90.

Otris Dia. cap. botris. ē herba fructi cosa tota spansa sup terrā: colorē mel linum hūs p internalla furcata. virge eius in oībus ramis semine plene. folia habet simi lia intibo agresti cū maximo odore et bono. nō in venit in partibus nostris. multi p suauitate odo ris reb⁹ alijs eā adiungunt. nascitur in locis cultis et pascuosis. Cappadocij vō eā ambrosiam. dicūt alij arte misiam. **Posse. Sera.** Cū vino bi bita ortbono icis pdest. succ⁹ ei⁹ bibit⁹ in balneo ictericis colorē reddit. Sed notandū qz plures herbe non inueni untur in partibus nostris: et ideo nostro ideoma te non possunt nominari.

Botrin — idem quod supra
Botricio — i. apium raninum
Botrichis — idem quod supra

Botrion est prima sīcs vlcez oculi: et est vlcus in cornea cauum strictum et mundum. secunda voca tur lama latius superiorā minus profundum. ter tia spēs vocatur argemon in circulo oculi vlcus occupans de pupilla: et coniunctiua. quarta dicit epicamia: et est vlcus sordidum et rabidum.

Botria — i. centaurea maior
Bothormarien qd est. l. l. buthormarien

Bothor. i. eminentie in cute non naturales. et sunt pustule albe parue et alterius coloris: vel sunt pu stule parue que sunt in pueris: pp̄ter quas iussit Gal. infantem sale trito saliri: et fassiari et resoluī tur in aqua citrina. et variole sunt huius generis si cut apparet in littera kibet.

Bothor bather. i. eminentia carnis vel pustula
Botrus. i. forma vue composita ex racemis
Bonis cornu. i. fenugreci. et dicitur bouis cornu ad similitudinē baccaruz eius ad cornua bouum
Bonis costa. i. dupleuron: et est dulbub

Bissarin — i. ruta siluestris
Bissarum — idem quod supra
Brotus artemidis — i. botris
Bromis — i. auena
Bromus — idem quod supra
Broncos — i. brancos

Brocata est quoddam cataplasma quod recipit absinthium: rutam: artemisiam: ana equalit pi stantur subtiliter: et miscentur cuz melle. oleo et cy mino: et bulliūt aliqūter et tepidū cataplasmat sup mēbꝝ contusum: et mirabilit ab eo remouet dolorē

Bromum. i. spuma maris: quoniam dicitur esse plena bromo. Alexander cap. de dysenteria. quā do inquit cum eo febris adest: vlcera imbromidā tur et sordidantur. et sm Dias. est secunda species alcionij: que est spuma maris.

Brococelon. i. tumor crescens intra ceruicem et tracheam arteriam.

Buatim — i. panicum
Buetim — idem quod supra

Buindia est quedam species fraxini

Bunum — i. hypericon
Bubanum — i. olibanum
Bubas — i. napo
Bubezo — i. adarcis

Bublestis. i. animal rarum quod est in Italia si milimum scarabeo longipeduz deuoratum tacto felle: ita inflammat: vt rumpat Plinus.

Bubue — i. fenugrecum
Bubiquinon — i. mandragora
Buboquinon — idem quod supra

Bubonocelnt vocant greci quando tybie vari cibus implicantur.

Bubornon — i. acthimus
Bubon — i. inguen
Bubo — i. apostema inguinis
Bubonium — i. inguinale
Bubo auis — i. lobufo

Bubona. i. carbunculus durus vel diuturnus
Bubonocilli dicitur habentes ruptura inguinis

Buboquinum — i. mandragora

Bublote. i. marubiū nigrū siue siluestre: et maru biastrum.

Bubul — i. cepe siluestre
Bubugi — i. radix capparis

Buburismus i.rugitus intestinorum
Bucada.i.parue eminentie:sicut pustule
Buceron i.fenugrecum
Bucie i.vitis albe
Buchida i.buchada
Bucida planta est qua caremus:satis stiptica et vulnerum solidatiua:cortex eius laxat ventrem.
Buthiebim i.panicum
Bucolide.i.herba similis camomille:et est cotula fetida.
Bucholide idem quod supra
Buchonlies idem quod supra
Bucum i.manthethabon
Buchum idem quod supra
Buchursudel i.fumigatio nigra
Buchuch i.cime vel lecti
Budaregi i.ozimum
Budacogi idem quod supra
Budericis i.erisimon
Budheregi est similis eruce quam Dias.erismon vocat:et est bedereg.
Buberegi est similis zedoarie qua caremus
Bugamis i.amomum
Bugamum i.asara
Bugenis i.peucedanum
Bugee i.herba de buges
Bugetigi vel begerigis habet cepas paruas: similes cepis croci.folia similia folijs porrorum:flores similes floribus viole etc. et dicitur quod est species hermodactili.
Bugi i.alcubigi
Bugienisum i.cerefolium
Bugossos i.buglossa
Buglossos idem quod supra
Buglossa i.lingua bouis
Buglosson i.piscis dictus solea
Buguridis sunt ea que fiunt campestribus armis
Bulatriron.i.polium Buiat.i.quercus
Bule.i.cucumeres indi:et sunt similes fructus capparis et sunt amari:ca.sunt et sic.in secundo gradu et vocantur belfel et fel.
Bulbe i.fenugrecum
Bulceis.i.adarcis Bulge.i.citonia.
Bulmos.i.bolismus:vel fames vaccina
Bugilisse i.lactuca asina
Bulgu afrac i.lappago
Bulogos i.lippium
Bullos i.bullos
Bulufar i.nenufar
Bulbus est omnis radix tunicata
Bulbus ematicus.i.radix narcisci: sic vocat eam Dias.cap.de narcisco:et vocatur ab eodem bulbus ematicus:similiter quedam que nominatur hermocales
Bulbus studium i.flos lupuli
Bulbus fisticas i.scilla vel squilla
Bulbus rufus idem quod supra
Bulbus vomitorius i.narciscus
Bulbus vomicus idem quod supra
Bulbus merepsicus quem Dias. muscatilem vocat.folia eius sunt similia bulbi nostri: in quo fructice est bulbus niger.
Bulbus benetario i.alumen scissum
Bulbub.i.cepe silnestris:vel cepe canis
Bulbul idem quod supra
Bulb.i.milium solis Bulcus.i.flos
Bulzuzemet i.vrina catuli
Bumas i.rapa agrestis
Bumdata i.auellana
Bumeliam i.furunculum
Bumelianos i.tapsia
Bumodes.i.pix marina:et est pix naualis
Bumonides i.policaria
Bunadata i.auellana
Bundata idem quod supra
Bunigi.i.bozongi Bumas.i.napus
Bumodes i.marinus piscis
Bunos.i.flos Buntos idem quod supra
Bunum i.polium
Bunicum myrti.i.illud quod est super virgulta myrti habens formam plante manus
Bunduc.i.auellana Bunc.i.affodillus
Bubestin dicit Plinius quod est planta que quamuis a greco in cibis laudetur:bonum tamen est venenum:et est herba coriandri
Bupzestim idem quod supra Bupustim.i.bubestim
Bupzisdes idem quod supra Bupuron.i.puplitron
Bupluron Plinius cap.de herbis sponte nascentibus.bupluron in numero herbarum sponte nascentium hanc greci habent cubitali caule folijs multis longisque capite aneti laudatum in cibis ab Hippocrate in medicina a glaucone et in condro etc.sonat in greco bouis costa:vel costa bouis
Burachet i.anax
Burame.i.alfesire:et est vitis alba
Burmati.i.vas terreum innitreatum
Burida est semen nigrum simile piperi quo caremus.

Capi.cxi.

Archidi vel burchdi

Archidi vel burchdi ara.gre.papyrus : latine vero cartasilago:vel papyrus. Sera.li.ag.cap.burchdi. Burchdi id papyrus vnde fiunt charte.et alio nomine vocatur charta:vnde charta sic scribitur a Paulo quod est quedam planta iuncosa palustris: quam arabes burchdi vocant.et est papyrus ex quo fiunt charte ad scribendum.et subdit.Est et alius papyrus qui dicitur burabi.et est herba nascens in locis humidis habens folia longa vt gladiolus:sed non sunt acuta.et est alius a papyro superiori.et est alius papyrus quem latini vocant papyrum:vel chartasilago:quo vtuntur sacerdotes pro vunificando lumina in ecclesijs.Plinius cap.de papyro:Papyrus id est herba de qua fiunt charte vel est planta aquatica: de qua fiunt charte velut iuncus latus quo faciunt arabes chartas et sexterio la parua:vbi species inuoluuntur:quasi sexteriola dicuntur kirtas:et longum inde sermonem facit in alani.

Posse.Sera.

Posse.Sera.auc.Dias.Burchdi.i.papyrus vnde fiunt charte et est notum:quia ex eo fiunt charte:et vocatur fistula:quia vtuntur ea medici quando volunt dilatare

orificia fistularum: et qui volunt eo uti infundunt eum primo in aqua: et postea ligant super eum lignum et dimittunt donec desiccant: et postea dissoluunt et ponunt in fistulis. quoniam quod manet intus implet humiditate: et tunc humefit et dilatatur. et radix eius nutrit nutrimento pauco: et desiccant eam babylonici: et producunt substantiam eius: et utuntur ea in partibus illis. **Dias.** secundum translationem nostram cap. papyrus. Papyrus unde charta alexandrina fit utilis est. nam cinereo eius vulnera sordida oris et totius corporis limpidant. hec charta combusta facere novit. **Gal.** vij. sim. phar. cap. papyrus. Papyrus hec herba non administratur in medicina sola: sed postquam infunditur et comburitur: et hec infunditur in aceto et vino: vel cum vino solo incarnat vulnera recentia: et maxime in circuitu apposita: sed hec quidem materia est velut quedam susceptiua sanatiuorum pharmacorum. **Auic.** li. 2° cap. papyrus. Papyrus confert fluxui sanguinis et prohibet eum ipsius cinis. et pulverizatur super vulnera recentia: et consolidat ea: quandoque vero infunditur in aceto. et exsiccatur. et intromittitur fistulis: omnibus vulneribus ambulatiuis et vlceribus. eius cinis cōfert corrosionibus. et retinet sputum sanguinis. Sumatur et inuoluatur lino: et dimittatur donec exsiccetur: deinde super emoroidas ponatur: et tunc confert eis.

Burma est vas terreum inuitreatum

Burot .i. glans: et secundum grecos castanea est species eius

Burdo .i. mulus	Burungi .i. borongi
Buruch	.i. affodillus
Burinna .i. medicina inda sic vocata	
Busaimis .i. peucedanum	Busadum .i. corallus

Cap. 112.

Bussach id est sputum. **Sera.** auctoritate **Gal.** li. sim. phar. ca. busach. Busach .i. sputum habentis stomachum repletum cibo. est valde debilis virtutis. sputum vero famelici est fortis: et est resolutiuum abstersiuum. **Posse. Sera.** Curat vmbilicum infantis quum linitur cum eo omni die. et quum masticatur frumentum: et ponitur supra apostemata corporum rusticorum maturat et resoluit ea. et abstergit maculas corporis et faciei: et lentigines: et empetigines. et pannum: et sanguinem mortuum sub cute. Et sputum quidem hominis est contrarium omnibus animalibus habentibus venenum occidens ipsum hominem: et occidit ipsum scorpionem.

Busalmon agnon	.i. artemisia
Bussarsaris sunt species cantaridarum	
Busirum sunt vaculi immaturi	
Busur	.i. busuri
Busius	.i. cepa siluestris
Bussi	.i. rhaphanus

Busuri .i. flommos: quod latini ipsum barbassum vocant. de quo dicit **Auic.** quod flos eius est bene apparens: et in alio dicitur aureus .i. flommos.

Buscnascen quid est .i. i. azaster

Bussus .i. arbor bussi: et est faciens folia sicut villago. et lignum eius est citrini coloris.

Bustuascen .i. buscnascen Cap. 113.

Butalmos herba cuius itaque flos dicitur oculus bouis vel vacce. et habet flores nigros secundum antiquam **Dias.** ca. butalmos. que translationem. translatio corrupta est: quoniam **Sera.** ex verbis **Dias.** secundum aliam translationem **Dias.** dicit quod habet flores citrinos similes floribus camomille. et hoc verum est. nam dicit translatio quam allegat **Sera.** Butalmos hastam eycit mollem: folia maratri similia: florem mellinum habens: sicut antimus et maiorem: oculo bouis similem: vnde et nomen accepit. nascitur in ciuitatibus etc. sed secundum translationem nostram **Dias.** Butalmos habet duas species. vna est que habet folia similia maratro: et flores similes floribus camomille. et ista vocatur cotula fetida: et latine dicitur pucida. et **Dias.** vocat eam partemon .i. i. partemon. Alia est que habet folia similia coriandro et flores citrinos: nascens iuxta muros ciuitatis. et vocatur cotula non fetida et latine dicitur oculus bouis: et grece similiter ita sonat butalmos: sed arabice vocatur bihar .i. oculus vacce. et ideo dicit ad litteram: butalmos est herba mollis antimo similis lenes emittens thyrsos: et folia tenuiter scissa: et mollia similia maratro: flores citrinos similes floribus camomille. et ista secundum veritatem est cotula fetida que alio nomine vocatur pucida. et subdit: est alia butalmos caulis mollis: folia coriandro similia: flores citrinos habens: nascens iuxta muros ciuitatis. et ista vocatur oculus bouis. vel cotula non fetida. et de ista herba est hec veritas clare intuentibus quam huius inuenies .si. i. i. bichar.

Butalmon	idem quod supra
Butalmeo	.i. eisdo maius
Butalmuagiron	.i. artemisia
Butartum	.i. baurach
Butirum quid est .i. i. lelen	
Butiracum	.i. ona churchi

Butor id est vapor vel fumigium

Buthor idem quod supra Cap. 114.

Buthormarien vel alchircha: vel artanita ara. gre. lentopodion vel ciclaminus: latine vero panis porcinus. Ubi sciendum quod **Auic.** li. 2° capi. de artanita dicit quod alcharincha vel artanita est ciclamen. **Sera.** li. aggre. capi. buthormarien dicit: Buthormarien id est ciclamen. Almansor cap. de appoplexia in clysteri namque quod facit: ponit artanitam et buthormarien. credo quod sit error in scribendo: quoniam buthormarien secundum **Sera.** est ciclamen. et artanita secundum **Auic.** est ciclamen. unde **Sera.** lib. aggre. auctoritate **Dias.** buthormarien .i. ciclamen et habet folia similia plante: que dicitur scissus id est hedera: nisi quia sunt maculata maculis albedini trahentibus. et habet virgam ad nigredinem tendentem sine foliis. cuius longitudo est quattuor digitorum et amplius. supra quam est flos similis

rose rubeus: aut purpureus. ⁊ habet radicē nigrā grossam: rotundā latam: ⁊ pressam similem rape nascit̄ in locis vmbrosis: maxīe ad vmbrā arboꝝ ⁊ incaditur hec radix ⁊ siccat̄ sicut squilla. **Dias.** cap. de ciclamine sm̄ trāslationem nr̄am. Ciclamen folia habet similia cissos: ⁊ vario colore pictat̄: sūt que sūt ⁊ alba folia. thyrsus ei est nudus sine folijs vni⁹ palme: hn̄s in summo flores roseos vel purpureos. cui⁹ radix est nigra intus vero alba ⁊ grossa: ⁊ lata sicut rapa. **Gal.** vij. sim. pharm. ca. de ciclamine. Ciclaminus varius virtute est. Etenī abstergit. ⁊ incidit. ⁊ attrahit. ⁊ diasforat. Palā enī est ex actibus qui sm̄ partē. Et subdit: alius vero ciclamin⁹ quē quidē cissanchomuū nomināt eo ꝙ odore ⁊ flore assimilat̄: radicē inutilem hn̄s. fructū vero habet operatiuum sufficienter. Plini⁹ cap. de ciclamine. Ciclamen in folijs est simile cissos in figura: ⁊ sūt colore varia. radix nigra: ⁊ rotunda in medio depressa. est ei thyrsus nud⁹ cū flore purpureo. Est aliud gen⁹ ciclaminis: quod appellant ciclatemon folia habet cissos similis: ꝫ minora: hastā grossā ⁊ nodosam: que hasta si arborē proximam habuerit adheret illi. florem habet albū: ⁊ adoratuꝫ semen butruosum: ⁊ simile vuis: ⁊ velut scissos: gustum hn̄s muscilaginosū: ⁊ viscidū: ꝫ inutile. locis aspis ⁊ aridis nascit̄. Ciclamen ca. est ⁊ sic. in 3.° gradu qui ⁊ cassamus: panis porcin⁹: ⁊ malū terre appellatur. radix est eius tuberosa: que quāto maiores tāto meliores: sic ꝙ ipsa radix recens ⁊ exsiccata magnā habet efficaciam: sed recēs maiorē habet debet aūt circa finē autūni colligi ⁊ in q̄tuor ptes scindi: ⁊ cū filo suspendi: ⁊ parꝫ ad solem ponatur ⁊ in vmbroso loco exsiccet. habet aūt virtutē dissolutiuā ⁊ cōsumptiuā. **Posse.** Ad emoroidas inflatas ⁊ non fluentes: sed exterius apparētes supaspergatur puluis ei⁹ vel illiniat̄ ex succo ei⁹: si interius latitant: inijciatur in modica quātitate per clystere. ad mēstrua prouocanda ⁊ matricem mundificandā triferā magnam resolue in oleo muscellino vel cōi: ⁊ buliat ad ignē in ciclamine: ⁊ de bōbace in hoc intincta fiat suppositoriū. Cōtra tenasmonē ex phlegmate vitreo succus radicis ei⁹ cū oleo cōi in ipso pomo buliat: ⁊ bombix intincta supponat̄. Cōtra viciuꝫ splenis malū terre in multa quātitate mundatū ⁊ contritū: p sex dies in vino ⁊ oleo moretur: vt ibi marcescat: cuius colature addat̄ cera: ⁊ parꝫ aceti ⁊ decoquat̄ ad spissitudinē p̄cedentib⁹ alijs mollificatiuis: hoc efficax est si postea inungat̄. vel ex succo ei⁹: vel ex puluere: si deest succus: confice cū oleo ⁊ cera in modū vnguentī. ⁊ inunge egrū sepe Contra apostemata ex causa frigida: que nō pn̄t rumpi pre spissitudine cutis. pomū ipsum cōterat̄ ⁊ in oleo buliat: ⁊ calidū supponat̄: aut per exteriora purgabit̄. Cōtra fistulā tenta de radice ei⁹ facta: si imponat̄ os amplificat: ⁊ os aliquod si interius fuerit attrahit vt melius cū tenaculis attrahi poterit. puluis eius carnē superfluā corrodit. Cōtra polippū: puluis eius supaspergat̄ sup sinellū qui in nari bus ponat̄. **Sera.** Virtus huius plante est que abstergit aperit ⁊ resoluit. vnde si bibit̄ de succo ei⁹ plurib⁹ diebus cū ℥.ij. vini curat splenē durū. ⁊ prouocat vrinā. ⁊ mollit ventrem. ⁊ expellit secundinā. ⁊ cōfert asmaticis **Dia.** Radix eius cū aqua bibita: phlegma ⁊ tumores per ventrē deponit. mēstrua imperat supposita ⁊ bibita. Et dicit̄ si sup radices eius aliqua mulier pregnans trāsierit aborsuꝫ facit. diu parturiētibus sub femore posita citi⁹ parere facit. ⁊ etiam cū vino bibita venenis cōtraria est: q̄ꝫ maxime bibentibus leporē marinū. cataplasmatib⁹ adhibita morsus venenatos saluberrime curat. vino mixta aut bibita cū passo: aut cū mulsa aquata ī modū ℥.iij. ictericos purgat ⁊ spleneticos: ⁊ si in loco calido cooperti fuerint: vt sudare pn̄t bonū est: quo sudore inuenies cholerā rufam deponere. succus eius melli mixtus: ⁊ naribus immissus caput purgat. tūsa ⁊ sino supposita humores deponit. trita ⁊ vmbilico imposita: ⁊ sup pectinem ventrē mollit. aborsum facit. succus suffusiones: ⁊ caligines oculoꝝ inunct⁹ detergit: maxime si mellis fuerit adūct⁹. medicaminib⁹ recte additur ad aborsum preparatis. puluis ei⁹ sparsus anum prependentē reuocat. Id facere pōt succus ei⁹: g tun sus ⁊ expressus necessare seruat̄: quo linores inuncti curant̄. pustulas curat. vulneribus cū aceto medicat̄. Sola radix cum melle hoc facere pōt. cataplasmatibus adhibita tumentē splenē attenuat. et succi eius ℥.ij. accepte cū modico vino hec potissime facit. ipsa etiā radix cū melle cataplasmata allopicias emendat. maculas sordidas limpidat. podagricis subuenit. ⁊ pmonibus: ⁊ veretro: ⁊ effelidis: ⁊ vulnerib⁹ sordidis necessarie adhibet̄. vulnera capitis sanat: sed oportet eius decoctionē fomento pus adhibere: ⁊ sic oleū in quo p̄cocta sit illinire. circūcidit̄ enim interi⁹. donec concauetur ⁊ sic oleo impleta cineri ipon̄it̄ calido: donec oleū stertere tentet: mittit̄ aliq̄n etiam cere paruꝫ: ⁊ ita illinit̄. elixatura eius fomēto adhibita pmonibus salutare est: maxime si fuerit cū oleo cocta ⁊ puncta. radix ipa collecta ⁊ siccata necessarie seruatur. **Gal.** Succ⁹ ciclaminis emoroidas aperit: ⁊ prouocat violent̄ ad egestionē in linio appositus. ita aūt ⁊ cum his que insclirata ⁊ scrofulas: ⁊ oēs alias duricies euaporāt. ⁊ suffusis conuenit cū melle vnctus. ⁊ vltra hoc etiaꝫ nares purgat. fortis aūt est ei virtus: vt emplastro vnct⁹ ventrem subducat ⁊ embrionē interficiat. etenim ⁊ aliter est corruptiuū embrionū forte in pessario apposit⁹. tota vero radix succo quidē est debilior fortis aūt est. ⁊ ipsa enim mēstrua mouet bibita ⁊ apposita. ⁊ ictericos iuuat: non solum expurgans hoc viscus: sed eam que in toto corpore est cholerā extrahens per sudorē: vnde potatione cooperiri oportet eū vsqꝫ ad sudoris generationē. oportet autem vt puto esse bibendum aquaꝫ eius vsqꝫ ad tres ℥. vel cum vino dulci: vel cum melicrato abstergit autē cutim: ⁊ in allopicijs: ⁊ epidelidibus ⁊ omnes exflorationes curat. iuuat aūt ⁊ induratos

splenes: emplasmata recens ⁊ sicca. dant autem quidam hanc radicem siccam asmaticis. Et subdit: est alia species ciclaminis cuius radix est inutilis: fructus vero est operatiuus sufficienter: quo circa ⁊ cum vini albi cyathis duobus bibitus pluribus diebus sanat splenes mouens: ⁊ vrinas: ⁊ ventrem subducens. extrahit autem ⁊ secundinas: ⁊ asmaticos iuuat. qualitas vero eius cum gustatur acris ⁊ stiptica est. **Auic.** li. 2°. capit. de artanita. Artanita illud quod de ea administratur est radix eius: que est in casina resolutiua. ⁊ est bona doloribus iuncturarum vtriusque anche. ⁊ facit sternutationem. ⁊ vehementer aperit opilationem: ⁊ constrictionem narium: ⁊ colatory. ⁊ confert singultui. ⁊ eycit semen. ⁊ eius decoctio valet puncturis venenosis. ⁊ similiter syrupus eius loco eius ponitur in iuuamento quod efficit in venis pondus equale de aristologia longa: ⁊ semine citri ⁊ menrastro. **Jo. mes.** cap. de artanita. Artanita est panis alcuruit vel panis porcinus: ⁊ ab alijs panis fauni dicitur: ⁊ inueniuntur ex eo paruum ⁊ magnum. Magni autem radix est in modum rape rotunde: cuius pars exterior est terrea nigra: interior autem alba. Et eleuantur radices super frondes: ⁊ flores secundum semitam violarum subalbidarum sine eleuatione stipitis supra radicem. paruum autem habet radices subterreneas plurimas in modum auellane ⁊ cicerum. ca. ⁊ sic. complexionis est in principio tertij gradus. Et est incisiuum subtiliatiuum calefactiuum resolutiuum abstersiuum mundificatiuum ⁊ aperitiuum opilationum. ⁊ est ex rebus sudorem exuberare facientibus: ⁊ ex maxime mundificantibus cum ⁊ resoluentibus feditate eius. de rectificatione recipit hoc quod dicitur in cap. de lus. ⁊ in cap. de alfesera. Et dixit Sera. Accipe succi eius. ℥. iiij. et dissolue cum zucaro: ⁊ coque vsque ad tertiam partem ⁊ propinetur in mane: est enim medicina certa ad ictericiam. Et dixit grecus: Succus eius cum melicrato aut secaniabin: ⁊ proprie de quolibet partes equales cocte: ⁊ sumpte secundum superiorem decoctionem sunt medicina experta ad ictericiam citrinam. ponit quoque Mes. in eodem cap. duas descriptiones vnguenti de artanita quas ibi require. **Posse.** Idem solutone educit phlegma muscillaginosum sumptum: ⁊ suppositum: ⁊ etiam linitum super semur ilium: ⁊ partes adiacentes eis. aperit opilationes viscerum ⁊ splenis. ⁊ proprie sumptum cum oximelle: ⁊ similiter emplastrum. ⁊ confert colice phlegmatice: ⁊ ei qui fit ex retentione fecis. ⁊ est ex rebus mundificantibus caput ⁊ oculos: ⁊ proprie purgat caputpurgio ex eo facto. ⁊ abscindit emigraneam fri. ⁊ sodam. ⁊ confert tremori ⁊ palysi: ⁊ ad egritudines corporis phlegmaticas: ⁊ proprie si fiat caputpurgium ex eo post assumptionem biere: aut theodoricon: aut pillularum fetidarum: aut similium. ⁊ confert caputpurgium ex eo factum debilitati visus: et aque que descendit ad oculum. ⁊ est res experta ad ictericiam conuertens in vaporem fumum ⁊ sudorem materiam eius: ⁊ proprie succus eius cum secaniabin: aut melicrato. Et oportet vt sumens ipsum cooperiatur multum: ⁊ sudet sudore vehementi citrino. Et fm omnem modum administrationis ipsius confert duriciei splenis: ⁊ maiori apostematum ⁊ scrofulis ⁊ prouocat bibitum ⁊ suppositum menstrua. ⁊ ex maxime aperientibus orificia emoroidarum existit. ⁊ dicitur quod si suspendatur in collo mulieris radix eius ipsa non concipit. ⁊ linit ex eo anus: ⁊ confert egressui eius. Dosis eius est ab aureis. iij. vsque ad. iiij. ⁊ proprie succi eius.

Butrus i. bitumen iudaicum
Buthur. i. lapis viridis contra venenum
Buxanon. i. satyrion Buxade idem quod supra
Buxida. i. almea Buxide. i. satyrion
Buzabara. i. zedoaria Buznara idem quod supra
Buzemma est proprie herba: que vocatur proprio nomine guzema.
Buzeidem dicebat indens quod est bistorta estimatione potius quam quod sciret. In glosis vero almansoris li. 3°. sup satyrion: scribitur quod est species satyrionis cuius radix est velut digitus: que vocatur in lingua nostra palma xpi. nam sine dubio palma christi est species satyrionis: sicut apparet in. l. kasi. sed prima expositio melior.

Cap. iis.

Azeiden ara. sunt radices albe. **Se.** li. aggre. cap. buzeiden est simile been albo: ⁊ est medicina indie qua nos parum vtimur. ⁊ quidam vero detulerunt ipsam ad nos: ⁊ vidimus eam sepe: ⁊ melius est ex eo quod est album: habens lignum grossum: ⁊ multas virgas. Illud vero quod est subtile lignum habens superficiem lenem: parue albedinis est non bonum: ⁊ nullius iuuamenti. **Posse. Sera.** auctoritate Dabix. Dabix dixit quod eius iuuamentum est sicut iuuamentum hermodactilorum ad remouendum dolorem iuncturarum ⁊ podagre. laxat aquam citrinam.
Buzimen. i. testiculus vulpis: ⁊ est satyrion
Buziden idem quod supra
Buzuaria i. abrotanum
Buzuariam i. zedoaria
Bruncus podagra lini: ⁊ asta lini: cuscute idem
Brueria. i. tamariscus Bruca idem quod supra
Bruca erecta idem quod supra
Brumaria. i. lentopodion: ⁊ est ciclamen vel bothormarien Brunete idem quod supra
Bruneria idem quod supra
Brunon talasumi i. muscus maris
Bruach i. affodillus
Butris. i. planta que vocatur olece
Brucus. i. rannus Cap. ii6.

Ruculus est species locustarum que aliquando in tantum abundant in terris arabum quod terram tegunt: ⁊ fruges comedunt ⁊ herbam. quare contra eos congregantur: sicut in exercitum ipsosque colligunt ⁊ comedunt insalsos ⁊ salsos. Et ego vidi eos Salerni anno dominice incarnationis. 1297. Almansor tractatu 3°. cap. de bruculis. Bruculi qui salsi non sunt: parum calefaciunt: ⁊ inflatiui existentes sperma augmentant. salsi vero plus calefaciunt

ꝛ ſitim efficiunt:ꝛ ſunt mali nutrimenti.ſanguinē quoq; adurunt. Cap.iiv.

b **Ruſcus** omnibus eſt notus Paul⁹ cap.de bruſco.folia eius ſunt folia myrti cum extremitatib⁹ ſpinoſis:faciens plures ſtipites cū fructu rubeo:ſicut fructus cerati:ꝛ ē temperati caloris:vt Dippo.ꝛ Gal.teſtāt. **Poſſe.** Paulus: ſuccus foliorum eius expreſſus in ore tentus oris vicia emēdat.ꝑdeſt ſtomacho ꝛ dolori ventris a cholera.temperatus cū lacte:ꝛ inuncuſ vicia oculoꝝ emēdat. potatus cum zucaro emoptoicos ſanat ꝛ petrā frangit.ſuccus ei⁹ coctus ꝛ bibitus cholerā ꝛ mēſtrua expellit.puluis radicis eius vulnera bene ſanat.
Bruſſus idem quod ſupra

Sequitur de C.

C **Aazaben** id eſt diptamus.
Caazaen idē qđ ſupra
Caeos .i.malum
Caezaben id eſt diptamus
Caeſabe idem quod ſupra
Caiban .i.mentaſtrum
Caina ſm Diaſ.eſt ſicut triticū ꝛc. apud Sera. vocatur cartamum.
Cairion.i.piſcis habens oculum in capite
Caiſeſe .i.veſpertiliones
Cailen .i.ſemperuiua
Caiſarbanum .i.caſſiafiſtula
Caocule .i.cardamomum
Caokale idem quod ſupra
Cauledon.i.caulis quo vtimur ad edendum
Caugane ſūt ea que ſūt ſimplicia ꝛ compoſita:et comeduntur poſt cibum:ſicut capparis ꝛ oliue
Caugilen.i.oſtrea Cauculus .i. ſtrignum
Cauda vulpis quid eſt.l.l.dipſeus:ꝛ litteram barſayarbu. Cauſtica.i.acuta
Caucon.i.celidonia Caulis aque.i. nenufar
Caulis erraticus .i.caulis agreſtis
Caulis.i.caulis qui comedit̄ eo ꝙ caule.i.thyrſo magis cōualeſcit:vel caulis.i.thyrſus caulis id eſt veretrum vel preputium.Paulus capit.de vlceribus virge.ſi vero ſm caulon interius pudendi vlcus fiat ꝛc.i.ſecūdū virgam virilē:ꝑ caulibus .l.l. cambin.
Cauliculus agreſtis putatur condiſi.vel ſtructiū licet videat̄ aliter dicere Diaſ.
Caulis agreſtis idem quod ſupra
Caulia.i.braſſica Cauben.i.caulis.
Caulis ſtribolus .i.ſcrofularia
Cauſem .i.bihar
Cauguaminum.i.ſale cōdita:vt oliue ꝛ capparis
Cauguamicb.i.ea que naſcunt̄ in gula.ꝛ ꝑfocat vt ſquinantia.
Caubez ſut ſicut mice panis in oleo frixe ꝛ melle deſpumato poſite paꝝ percoquunt̄.poſtea vero ſuper ſetatium ponūtur:vt per foramina mel exeundo ſeparetur.
Cauguamac .i.cauguaminum
Cautalides.i.cantarides:ꝛ eſt ſpēs pini
Caulidaris .i.ſpēs pini
Caudo eſt confectio fumigij aromatica
Caulicularis .i.iuſquiamus
Cauda tremula quid eſt.l.l.traguliduntes
Cauguamicbi ſunt aliqua quoꝝ quedā condiuntur cum ſale:quedam ſine ſale.
Caurupeſtiis eſt nomen lacticinij qđ aſſimilatur citrullo.
Cauſigi eſt quoddam genus piſcis
Caucalis eſt vua lupina
Cauda porcina .i.peucedanum
Cauda equina quid eſt.l.l.dhebenebacbil
Cauſon .i.febris incenſiua
Cauſtica dicūtur incenſiua medicamina adurentia putrefactiua.
Cauteriſmus .i.cauterizatio
Cautim .i.celidonia
Cautien .i.celidonia minor
Cauda pecorina .i.miliū ſolis
Caulis herba .i.vua lupina
Caubarus .i.amrudicis
Cauponia .i.cellarium vini
Cauſis .i.incenſio
Caucollidem .i.flores lilij albi
Caballus marinus inuenit̄ in hypotamo.hypotamus ē fluuius ī meſopotamia que ē regio media inter duo flumina.ſ.ſcitrim ꝛ euphratem.
Cabalicis.i.ſpēs ſtoracis Diaſ.cap.de ſtorace:vtitur iſto vocabulo.
Cabat .i.capparis
Cabdatim .i.tamarindi
Cabech.i.ſquama ferri Cabis.i.cabez
Cabzia.i.braſſica Cabroſi.i.ciperum
Cabzuſium.i.medicina de iſula cypri:vnde arabice cabros cyprenſe.vnde Auic.qñ dicit de aliqua medicina qđ ē cabzuſia.itelligēdū ē de cypro.
Cacabre ſiue karabe gummi ē qđ vocat̄ electrū
Cacaballus eſt nomē lacticinij qđ aſſimilat̄ myrto:ꝛ eſt fortius lacticinioꝝ.
Cacab⁹ veneris.i. papauer paluſtre: ꝛ ē nenufar
Cacaſen .i.ferrugo ferri
Cacabum rupia quid eſt.l.l.calaris
Caccabuz.i.ſpēs ſtrigni:q̄ vocat̄ kekengi:ꝛ caccabum alit̄ appellat̄ q̄dā plāta venenoſa:q̄ a Diaſ. dorignum vocat̄:ꝛ eſt landrus:
Cacharich eſt ſpēs teſticuli canis
Cactam onidas .i.elleborus niger
Cacetica.i.mala habitudo:vel cacetica.i. ſordida vnde caceſis ꝛc.ꝛ Diaſ.cap.de aloſanios vlcera cacetica.
Cacetos ſm Diaſ.vocat̄ ſemen cuiuſdā ſpēi libanotidis in cap.de libanotide:ꝛ de kakerios.
Cacera.i.mala vexatio Cacetium .i.ſordidum
Cahetis.i.mala habitudo:ꝛ eſt cachochia
Cacreos .i.galbanum
Cacrelegus.i.acetū ſm haliabatē cap.de faccis:ſ

in tertio eiusdē de effimera ab opilatione dicit vngatur cū oleo cacrelegi. quare non videt' eē acetū Item in cap. de apostematibus. cum pane inquit cacrelegi ꝛ farina ordei.
Cacreos .i. species ferule: cuius semen dicit' cacreos: ꝛ succus eius est galbanū. greci vocant hanc ferulam narthecos.
Cacunacule .i. cancri Caci .i. cancrum
Cacille est hēs in se salsedinē: ꝛ assimulatur visnen ꝛ purgat aquam citrinam.
Cachita .i. dragantum
Cacrios .i. rosmarinus: vel semen cuiusdā speī ei'
Cacocrica .i. cancer Cap. 118.

Acolla arabi. vel heil: vel hibare grc. ꝛ latine cardamomum. Cardamomū ca. ꝛ sic. in primo gradu: semē qd pducit' ex quadā arbore faciente quasdā tuberositates: sicut semē ruteː in qbus semina **Sera.** li. aggre. ca. cacolla ipsa cōcludūtur. ꝛ heil .i. cardamomum minus: ꝛ melius dr' hilbane: ꝛ est masculus Et idem auct. Isaac benaram: sunt eius due spēs mai' ꝛ min'. mai' habet cortices: ꝛ capita sicut rosa. ꝛ habet grana magna fere sicut nabacha: aut maiora parū: ꝛ circa ipsa sūt granula parua angulosa boni odoris: pinguia. puluerulenta. ꝛ ipm est melioris odoris. atq; delectabilioris q̄ₘ min'. . in sapore eius est stipticitas ꝛ acuitas. vez qū cōparatur minori est acuitas ei' minor: ꝛ stipticitas maior. ꝛ cortex ꝛ capita sunt stipticiora q̄ₘ ipsuz. ꝛ virtus eius est ca. ꝛ sic. in pmo gradu. Minus vero vocat' hilbane. ꝛ non habet capita nec corticem. ꝛ habet grana habētia corticez. cuius color est sicut color cardamomi maioris. ꝛ eius substantia est sbtilior q̄ₘ sbstantia maioris. ꝛ virtus ei' est sicut virtus ipsius: nisi quia ppter eius subtilitatem cōfert plus digestioni: ꝛ ē ma **Auic.** li. y. cap. de cargis deliccatiuum. damomo. Cardamomū aliud est magnū: sicut cicer nigrū: quod cū frāgit' interi' habet granū albū mordicans linguam: sicut cucube: in quo est aromaticitas. ꝛ aliud est paruū. sicut lens aromaticū. est ca. ꝛ sic i 3° gdu. **Dias.** ca. d cardamomo. Cardamomū semen est qd nascit' in arabia: ꝛ in alys locis: sed eligendū est frangibile: ꝛ flauum plenum: graue. ꝛ durum: ꝛ quasi lentū. sed nō rugosum: ꝛ si frangat' pulucrosum est: ꝛ gustu subamarū: calefaciēs **Gal.** vy. sim. phar. capit. de odore suaui. cardamomo. Cardamomum est quippe: ꝛ hoc calide subsistentis virtutis: nō tū adeo fortis: sicut nasturciū. sed quātū delectabilius: ꝛ aromaticius existit nasturcio itantum ꝛ calida virtute imbecilliori participat: nō tū vlcerare sufficiens est ipsum per se cataplasmatuz hz aūt ꝛ qd amaritudinis illatū in se: ppter quā ꝛ lumbricos interficit: ꝛ pruritū sufficiēter abstergit cū aceto. sed attendendū est q̄ pris capitulum Dias. q: videt' eē de cardamomo non est: sed est cardumeni: ꝛ non de cardamomo: quoniā si tu legas illud capitulū cū capitulo de cordumeni in Auic. li. 2° ꝛ cū capitulo Sera. li. aggre. quod incipit hardameni. videbis q̄ ide dicūt. veritas est q̄ greci cordumeni vocant cardamomuz pferentes da syllabam accētu acuto seu producto: imo vero corrupto. cardamomum vero pro cardumeni. da accētu grauimo vero corrupto vt nos cōmunit' pferimus. quare Dias. p cardamomo cordumenum: vel fuit error translatoris vel scriptoris. **Pos. Sera.**

Uirtus .f. maioris ē que resoluit: ꝛ fortificat: ꝛ cōfortat stomachum ꝛ valet digestioni. ꝛ cōfert syncopi: ꝛ vomitui. ꝛ maxie qū bibit' cū suo cortice: ꝛ suis capitibus cū mastice: ꝛ lignoaloe: ꝛ cū succo mēte. aut cū vino granatorū: ꝛ cū menta. Contra syncopim ꝛ cardiacā passionem ex frigida causa fiat decoctio eius in vino odorifero addita aqua ro. ꝛ det' patienti ad debilitatē stomachi: ꝛ digestionem cōfortandū. puluis cardamomi cuz semine anisi det' in cibo vel potu ad appetitū puocanduz vel confortandū. ꝛ cōtra vomitū ex fri. causa puluis eius cū succo mēte conficiat' ꝛ offerat'. Item puluis cardamomi cum menta viridi vel sicca in aceto: ꝛ aqua salmecina coquat': ꝛ spongia intincta ori stomaci supponat'. Contra debilitatem cerebri puluis eius narib' apponat'. si fiat rheuma puluis ei' cū oleo muscellino in testa oui super cineres calidos ponat' vsq; quo buliat: postea inungatur **Auic.** in ipso cū calefactione est stipticaput. citas ꝛ ppue in eo: quod habet caput: ꝛ ppue i capite ipso: ꝛ cōfert vomitui ꝛ nausee cum aqua masticis: ꝛ aqua vtriusq; granati.
Cachochim' .i. mal' chimus .i. humor mal'. nam cachos grece malus chim' .i. humor. vnde cachochimus .i. hñs malos humores: inde cachochimia
Cachostomacum .i. debilitatiuū stomachi
Cacoetes .i. quoddam vlcus oculi
Cacos .i. malum
Cacron Plini' de his que ferunt q̄rcus pret' glādes ferunt inquit robora ꝛ cacron: ita vocant pillulaz in medicina vrēdi vim habentem. gignitur ꝛ in abiete larice tilia platano: postq̄ₘ folia ceciderunt hyeme dura sūt. cōtinet nucleū pineis similē in crescit in hyeme. aperit' vt pillula tota: caditq; cū ceperit crescere ꝛc.
Cacile .i. cardamomum
Cacul idem qd supra Cacuma .i. adustio
Cadarmaezin .i. placentis cū oleo frixis: ꝛ in melle despumato positis: ꝛ ibidē parump coctis: post super setatū ponunt': vt mel per foramina exeat ꝛ sic comeditur calidum: vt de pane.
Cadaka quid est .l. l. sandarum.
Cadra .i. viride
Cap. 119.

Adimia vel cachimia: gre. arabice cadimia: vel calimia: latine vero climia. Simon d Januā: oīa illa noīa cadūt super tres medicinas. vna quaz est fumus qui eleuat' a quolibet metallo: qū purificat' in fornace: siue sit aurū ꝛ tunc ē climia auri: siue argentum: ꝛ tunc est climia argenti: siue

es: vt patet per Dias. cap. de cadimia. ⁊ per Auic. cap. de climia. Alia est lapis calaminaris: qui vulgo marchasita dicit: quo tingit es: sicq; auricalcū: cuius fumus sublimatus est: sicut patet p librū secūdū Azarany. c. de pparatione medicinar simpl. cīū. Alia inuenit in mineris metallor maxime eris: sicut pz per Dias. cap. de cadimia. in quo cadimia⁊ etiā vocat tuciā solidā que fit per sublimationem qn̄ fit auricalcū quā alexandrinā dicim⁹ ⁊ hoc tangit etiā infra: cum dicit: Multi vero ponunt ferreas bastas ⁊c. dicit ergo cadimia bona ē cypria: ⁊ botrides: ⁊ que spissa fuerit ⁊ grauis mediocriter. fit aūt vel generatur in metallo eris vel parietibus. ex argēto fit leuior atq; albidior: ⁊ iferior virtute. habet aūt cadimia parte superiorem sicut botros: de intus tamen cū fracta fuerit cinerosa est: deforis colorē cinericiū hñs: ⁊ ex vna parte colorem habens lapidis onochitis. talis vero ē cadimia: que in veteri metallo effodit. Est ⁊ alia cadimia que ⁊ placodes dicta ē: que quasi picturas habet sicut zona. qua multi zonicen dicūt. Est etiā alia que dicit obstractis tenuis: ⁊ nigra colorem terreū ⁊ teste hñs: oēs iste nigre sunt. est ⁊ alba: sz nugax. vtilis est aūt botrix: ⁊ que onochites dicit confectionibus oculor. Reliqua vero ad medicamina ⁊ ad vlcera siccanda pficiūt ⁊c. Nascit etiā cadimia ex cōbustione eris vsti: intelligo auricalci vsti: cuius fumus parietibus inheret. hic fumus collect⁹ cadimia appellat. Multi vero ponūt ferreas bastas longas in qbus fumus ipse coheret. Alij conficiunt illam de mōte: qui dictus picteri des. in quo sunt lapides qui cōburunt. in quo etiā monte inueniunt multa metalla in diuersis locis sicut est calciten: ⁊ misicos: ⁊ psori: ⁊ malanteria: quiamū. chrysocolla: calcanthum: ⁊ de frigis. Inuenit preterea quidā lapis in metallis cadimie similis aprehemini. sz discernitur q sit leuior cadimia: ⁊ masticatione dentiu⁊ non cedit. deinde fractus atq; igni ipositus resileat: ⁊ fumū simile igni faciat. Cadimia dum pseuerat igni varij coloris nitorē facit: atq; in sole cu⁊ aceto trita in eruginea venit qualitatē. in hoc sermone vident tangi oēs spēs cadimia: si bñ itelligat: tam vere q̄ false. Est etiā ex climia in mineris vnde effodit argentum qn̄ purgat: ⁊ affinat generat climia. ⁊ qn̄ dissoluitur lapis qui dicit marchasita fit climia. ⁊ qui nominauit hanc climiā lapidē bene dixit. Ego vero tempore qn̄ ascendi in insulam. f. Cypri. non erat in domib⁹ fornacis ex illa climia: nisi res modica in fornacibus: ⁊ ego repperi ab homine fideli ex illis mineris lapidem q reperit in montibus: vel in cursibus aquar: ⁊ qn̄ postea dedi hunc lapidē cuidam medico Italie: qui erat amicus meus estimauit q dederim sibi magnū donū: q illa spēs climie est nobilior ⁊ melior oībus alijs speciebus.

Posse. Sera. li. aggre. cap. de cadimia auct. Dias. Uirtus oīs climie ē stiptica. replet vlcera: ⁊ purgat sordes vlcer putridor: ⁊ desiccat carnē superfluam que fit in eis: ⁊ cōsolidat ea. Adurit autē climia in hunc modum: ponit super prunas: ⁊ dimittitur donec inflāmat ⁊ candescat: ⁊ appareāt in ea vesice ebulientes: sicut sūt in scoria ferri: deinde extrahitur ab igne: ⁊ extinguit in vino: ⁊ si indigeret ea p scabie oculor extinguit in aceto. quidā vero accipiunt ipam adustā: ⁊ terunt cū vino: ⁊ ponūt in vase terreo: ⁊ adurunt eā donec fiat cinis: ⁊ administrant eā sic preparatam loco tucie.

Cadia .i. flos papaueris
Cadmiale id est corium mali granati
Cadymia .i. cadimia
Cadmialis tortoria .i. metallum vbi cuprum ⁊ argentum coquitur ⁊ conflatur.
Cadog id est lac acetosum sine butiro
Cadocon .i. flos mali granati: ⁊ est ille qui vocat balaustis: licet falso.
Caduca mali idē qd̄ .s.
Caducū idē qd̄ supra
Casagati .i. tremor
Casacan .i. tremor stomachalis
Casatalus .i. lasar
Casarum .i. aspaltum
Capazo.

Asa ara. gre. myrica: vl' bruca: vl' myrchilatie vero thamariscus. Ubi sciendū q thamarisc⁹: q̄dam est mascul⁹: ⁊ est athel: ⁊ vocat similiter thamariscus domestica. ⁊ q̄dam est femina: ⁊ est illa arbor quā nos cōiter vocam⁹ thamariscū: ⁊ ista vocat silu' thamariscus agrestis.

Sera. li. aggre. cap. casa. Casa id est thamarisc⁹ agrestis. ⁊ est arbor erecta q̄ nascit in aquis. ⁊ hz fructum qui assimilat florib⁹. ⁊ est similis in flexibilitate sua vsnee: ⁊ illa spēs vocat ab aliqbus bruca Est in babylonia ⁊ in seni alia thamarisc⁹: q̄ ē domestica que noiat termezit: ⁊ athel: ⁊ assimilatur agresti in oibus preterq̄ in fructib⁹ in longitudie q: fruct⁹ eius est rotūdus similis gallis dentaris ⁊ est stipticus: ⁊ ponit loco gallarū in medicinis. Et sciendum q ista est arbor quā noiat ipe in lr̄a athel: de qua dicit q est arbor magna vsq; ad celum q̄ vocat athel p qua .i. athel.

Gal. vij. sim. phar. cap. de thamarisco .s. agresti i sapore ei⁹ ē stipticitas: ⁊ est virt⁹ eius q̄ incidit ⁊ abstergit: sed folior ei⁹: ⁊ radicū: ⁊ ramorū subtiliatio est plus subtiliatione fruct⁹ e⁹.

Auic. li. 2⁹. ca. de thamarisco. in ipsa est stipticitas: ⁊ abstersio ⁊ mūdificatio absq; exsiccatione vehementi. ⁊ eius aqua est abstersiua desiccatiua: ⁊ eius abstersio plus est desiccatione eius: ⁊ ipius exsiccatio est cū stipticitate: sed ei⁹ fruct⁹ est vehementioris stipticitatis. ⁊ i thamarisco gdē est subtilitas pauca: ⁊ in reliqs reb⁹ alijs administratur loco galle viridis. Plini⁹ ca. de thamarisco. Thamariscus ca. est ⁊ sic. in 2⁹. gdu.

Pos. Sera. auctori. Diasco. Radix thamarisci ponitur pro gallis i medicinis oculorū ⁊ oris. ⁊ est cōueniens sputo sanguinis. et potatur in fluxu antiquo. ⁊ cōfert ictericis. ⁊ illis quos momordit rutela. ⁊ quando fit emplastru⁊ cum ea diminuit apostemata phlegmatica. ⁊ cortex eius operat sicut fruct⁹ eius: nec plus nec minus. ⁊ folia eius cocta cū aqua: ⁊ bibita ipsa aqua

extenuat splenem. ⁊ qñ fit cū eo collutio oris cō fert doloribus dentiū. ⁊ est conueniens mulierib⁹ habētibus fluxū humiditatū antiquū. qñ fit sessio in decoctione eius: ⁊ pijcit decoctio eius sup illos in quibus generantur pediculi ⁊ lendines: ⁊ iuuat multū. Eius ligni thamarisci qñ supponit̄ cōfert habentibus humiditates matricis. ⁊ fiunt ex stipite arboris thamarisci cyphi cū quib⁹ bibūt splenetici: ⁊ vinū est iuuatiuū eis. Et idē auc. Desarugie cinis eius desiccat oīa vlcera: ⁊ ꝓp̄rie illa que fiūt ab adustione ignis. ⁊ confert apostematibus frigidis qñ fumigat̄ cum eo. Dixit mihi hō fidelis ꝙ fuit quedā mulier super quā apparuit lepra: ⁊ datū fuit ei de decoctione radicis thamarisci cū passulis sepe: ⁊ curata est. Et nos quidē experti sum⁹ illud in muliere alia. ⁊ curata est: ⁊ hoc fuit quia egritudo eius pͥma fuit apostema in splene: ⁊ ꝓpter opilationē eius: que qdem fuit cā non attrahendi melancoliā: ⁊ nō mundificandi vel clarificandi sanguinē: ⁊ fuit cā apparitionis lepre sup eā qñ ergo resolutū fuit apostema ⁊ opilatio ꝓpter operationē istı⁹ medicine in eo ꝙ fuit de natura sua incidere ⁊ abstergere: reuerse sunt ad earum sanitatē. Et idē auct. Hal. in li. suo ad glauconem qñ scripsit ei signa apostematis duri in splene ꝙ melior medicina eius est cortex radicis capparis ⁊ scolopendria: ⁊ cortex thamarisci: ⁊ similitates eius si coquant̄ in aceto ⁊ squinigibia. **Hal.** vij. sim. pharm. qñ cortex thamarisci coquit̄ cum vino confert spleni duro. ⁊ confert et expellit dolorē dentiū. sed in fructu eius ⁊ in cortice est stipticitas nō parua quousqꝫ virtus eius ē ꝓpinqua virtuti gallarū viridiū: nisi quia in gallis viri. libus manifestat̄ stipticitas solum. complexio fruct⁹ thamarisci est complexio inequalis: ⁊ possum⁹ eis vti ꝓ gallis. Et cinis thamarisci qñ cōburit̄ habet virtutē desiccatiuā desiccatione forti ⁊ est in eo abstersio ⁊ incisio. Et idē eodē li. capit. de myrica. Myrica ⁊ thamarisc⁹ abstersiue ⁊ incisiue est virtutis absqꝫ ꝙ siccet manifeste. hꝫ autē aliquā stipticitatē ꝓpter huiusmodi qualitates: et virtutes splenea qdem sufficienter iuuat seliratos aceto ⁊ vino radicibus vel ramis vel folijs coctis sinat amen ⁊ dentiū dolorem. fructus vero eius ⁊ cortex nō paucā habet stipticitatem: vt ꝓpe gallam omnifariā accedat: excepto ꝙ stipticitas cui dens in galla. in fructu vero huius complexio est inequalis. permixta cui est natura eius cū abstersiuitate quod nō inest galle: vti tamē poterit qs eo nō presente galla in oībus in quib⁹ vtimur illa. ⁊ cinis cōbuste huius siccatiue est virtutis. hñs multum qd abstersiuū ⁊ incisiuū paucū vero stipticū. **Dias.** sm trāslationē nrāꝫ cap. myrice. Myrice. i. thamarisci eius folium elixū ⁊ ipsa elixatura bibita cū vino: splenis tumorē cōpescit. dolori dentium subuenit: eius elixatura pessarijs adhibita humores matricis ꝓhibēdo cōstringit. pediculos ⁊ lēdines necat. cinis ei⁹ similiter mēstrua strīgit. cōficit̄ ex ligno **Aui.** Eius decoctio eius calix in quo valet bibitur.

administrat̄ in embroca ad pediculos ⁊ interficit eos. ⁊ ex eis folijs fit emplastrū super apostemata fluxa. ⁊ eius fumus exsiccat vlcera humida: ⁊ variolas. ⁊ spergit̄ quidem quod ex eo tritū est: ⁊ cinis eius super adustionē ignis: ⁊ vlcera humida difficilia: ⁊ corrodit carnem additam. ⁊ decoctio eius foliorum confert cum vino dolori dentium: colluto ore ex ea: ⁊ prohibet corrosionem eorum ⁊ proprie fructus eius. eius fructus stat loco licij ⁊ galle in egritudinibus oculi. ⁊ cōfert sputo sanguinis antiquo: ⁊ proprie fructus eius. ⁊ eius rami dissoluti in aceto emplastro ex eis facto. ⁊ ad splenem. bibitur vinum in quo decocta sunt folia eius. ⁊ ipsi⁹ virgulta. Et faciunt splenetici ex ligno eius vasa. ⁊ conferunt solutioni antique. ⁊ sedent in decoctione eius ad cursum matricis. ⁊ supponitur gummi eius: ⁊ bibitur fructus eius etiam. ⁊ cōfert fructus eius morsui vipere. Plinius capit. de thamarisco. Thamarisc⁹ domestica habet virtutē eandē sicut siluestris: nisi quia est magis stiptica ⁊ minus incisiua: ⁊ abstersiua.

Cafel refer i. scolopendria
Cafati manibus est species exercitij
Caficium i. fimus columbinus
Cafandar i. galanga
Cagalla i. cardamomum
Cagulla idem quod supra
Cahaam est quidam locus
Cahaphan. i. oleum indum: ⁊ est oleū nucis indie
Cahalef i. pannus faciei
Cahai i. cuscute
Cahatiium i. atriplex
Cahaduc i. occiput
Cahab est locus in crure vel pede

Cap. xxxi.

C **Abarliub** arabi. gre. xilocaracta: vel siliqua vel keratium: vel keraca: vel faba siliq latine vagi. **Sera.** li. aggre. cap. canella: vel carumba. Cabarliub. Cabarliub sapor eius est stipticus cum pauca dulcedine ⁊ virtus earum que non sunt recentes ē siccatiua nam que desiccantur stringunt: sicut faciunt cerasa. quia humiditas earū resoluitur: ⁊ remanet substantia terrestris que desiccat: sed arboris earum est virtus desiccatiua ⁊ stiptica. **Hal.** secundo de cibis capi. de siliquis. De siliqua pessime sensi quamuis digerantur: ⁊ ventrem stringant: ⁊ humores noxios nutriant. Et idem in lib. de chimis. est keratium edulium pauci nutrimenti: ⁊ ligneum ex necessitate ⁊ indigestibile. nullum enim ligneum bene digestibile: sed ⁊ non egeri celeriter: nō paruum ipsis existit malum. quare melius esset ipsa neqꝫ deferri ad nos ex orientalibus locis in quibus nascuntur. Est enim cibus mulierum ⁊ puerorum effrenatorum: nihil vtile ad sanitatis conseruationem: neqꝫ customach⁹ est. Alimentū autem palam: ꝙ ⁊ ipsum dat paucum corpori. Et idē in libro de sim. phar. capitulo de silocaracta.

Arbor silocoracte: que vocatur centenicen: est sic catiue ⁊ stiptice virtutis: sicut ⁊ fruct⁹ eius qui vocat̄ silecaracta participās videlicet de dulcedine quadā: patiuntur aūt ⁊ hec simile cerasi. humide enī magis subducūt ventrē. sicce aūt sistunt magis expirata q̄dem humiditate: terrestri aūt substātia remanente. Paulus cap. de siliqua. Est quoddaȝ genus silique: que vocat̄ siliqua caprina: cui⁹ fructus est sicut myrtus: ⁊ folia sicut tracion. Fructus eius est in vaginis: sicut lupin⁹ hn̄s formā faseoli.

Posse. Dias.

cap. de siliqs. Siliq̄ recētes stomachuȝ euertunt: eedem siccate in 3rium possūt. cib⁹ earū ad vanā proficit cōmouendū. tradit ad stomachi dolorē non leue p̄sidiū esse si in sextario aque ad dimidiū coquant: bisq̧ succ⁹ per dies quinq̧ continuos hauriat. Paulus siliqua caprina sufficient cancros medetur.

Caheaug. i. senacioli

Caber. i. lingua canis

Cabber idē qd̄ supra

Cap. izz.

Abit aiton

ara. gre. eleon vel eladin: latie do oleū oliuaȝ. Unde cabit. i. oleum aiton: vel zaiton: vel zarcon

Sera.

li. aggreg. capi. cabit ara. gre. olea. latie oliue. aiton. i. oleum oliuaȝ. Et oliuaȝ quedā est domestica: q̄dam silvestris: q̄ grece vocat̄ agriela. Et idē auc. Hal. vi. sim. phar. Oliuaȝ domesticarum folia ⁊ cime qn̄ sūt humida. hn̄t saporem stipticū ⁊ virt⁹ eaȝ p̄ma est que infrigidat ea quātitate q̄ sunt stiptice. Et idē auc. Dias. Uirtus folioȝ domestice assimilat̄ virtuti folioȝ agrestis: nisi quia virtus folioȝ domestice est debilior: ⁊ sunt conuenientiora oculo q̄ꝫ agrestis: q̄ꝛ sunt securiora ⁊ leuiora ei q̄ꝫ agrestis. Et idē Sera. agrestiū oliuarū folia sunt stiptica qn̄ pistant̄ ⁊ fit inde emplastrū sup herisipillam: ⁊ cōfert: neq̧ sinit ipsam augere ⁊ confert formice: ⁊ vlceribus que noīant antrax ⁊ vlcerib⁹ fraudulētis: ⁊ panaricio. ⁊ qn̄ ex eis fit emplastꝝ cū melle occidit ascarides. ⁊ cōfert apostemati qd̄ noīat̄ dno vlcera: ⁊ apostematibus calidis. ⁊ facit adherē cutim capitis qn̄ separ̄ ab osse ⁊ qn̄ masticat̄ cōfert vlcerib⁹ oris: ⁊ alcole. ⁊ qn̄ ex eis fit emplastꝝ cū farina ordei cōfert fluxui vētris antiquo: ⁊ humiditatib⁹ antiquis que ā matrice emanant: ⁊ fluxui sanguinis. ⁊ sanat eminentiā oculi: ⁊ cōfert vlcerib⁹ eius q̄ noīant̄ calcatalia: et alys vlceribus. ⁊ cofert fluxui humiditatū antiqȝ ad oculū: ⁊ iō ponūtur in rob: que administrātur corrosioni palpebraꝝ. ⁊ cōfert auribus ex quibus fluit sanies: ⁊ aurib⁹ vlceratis. ⁊ qn̄ volueris extrahere succū ipsorū: tere ea: ⁊ in pistatione asperge super ea vinū vl̄ aquā: ⁊ postea exprime ⁊ desicca expressurā in sole: ⁊ fac trociscos. ⁊ qn̄ fit cū vino est fortior q̄ꝫ cū aqua: ⁊ melior ad reponendum: ⁊ confert saniei auriū. Et iā quidē cōburunt̄ folia ipsa cū flore: ⁊ ponit̄ cinis eius loco tucie: ⁊ fit in hunc modū: ponūtur in olla terrea cruda: ⁊ obturatur os eius: ⁊ dimittit̄ in fornace donec illa coq̄tur: deinde p̄yce sup ea vinū quousq̧ infrigidet̄ ⁊ confice simul: ⁊ iteꝝ cōbure sicut p̄us: ⁊ postea laua sicut lauat̄ cerusa: ⁊ fac trociscos. ⁊ creditur q̄ qn̄ cōburūt̄ in hunc modū: nō est eius virt⁹ minor virtute tucie in inuamēto oculi: ⁊ iō cōceditur q̄ virtus hui⁹ sit sicut virt⁹ illius. Et idem auct. Hal. vi. sim. phar. fruct⁹ eius qn̄ est maturus complete est calidus caliditate temperata: ⁊ q̄ ex eo ē immatur⁹ est frigidior ⁊ stipticior. Et idē Sera. qn̄ fit ex fructu eius emplastrum curat furfures capitis: ⁊ vlcera fraudulenta. s̄ȝ oliue aquatice qn̄ pistant̄ non permittūt in cōbustione ignis pustulas fieri. ⁊ mūdificant vlcera sordida. Et oliue none quaꝝ color est smaraldinus stringūt ventrem ⁊ sunt bone stomacho. S̄ȝ oliue nigre mature sūt parate corruptioni: ⁊ sunt male stomacho: incōuenientes oculo. ⁊ qn̄ fit ex eis emplastꝝ p̄hibent vlcera quoꝝ nomen est antrax. ⁊ medulla que est intra ipsam qn̄ miscet̄ cum sepo ⁊ farina eradicat albaras vnguium. ⁊ aqua salsa in qua cōdiuntur oliue qn̄ fit ex eo collucio oris r̄stringit gingiuas ⁊ dentes cōmotos. Et idem auct. Haben mesuay. virides ex oliuis sunt fri. ⁊ sic. stringunt ventreȝ: ⁊ p̄parant stomachum. Et oliue aquatice excoriāt stomachum propter eorum ponticitatem. ⁊ quando ponūtur in aceto sunt plus excoriatiue stomachi ⁊ nigre ex eis sunt ca. cū pauca stipticitate: indigestibiles plus alys. Et humor qui generat̄ ex oliuis vituperat̄. ⁊ que comedūt̄ in medio prandij acuunt appetitum. ⁊ magne ex eis sunt maioris opationis.

Gal.

2⁰ de cibis cap. d̄ oliuis. Oliue paucū oīno alimentum dant corpori: ⁊ maxime que sunt mature. comedūt autem homines has cū pane quidē magis: sine autem pane almadas ⁊ kolimiadas sic vocatas gratia subductiōis ventris: cum garo aūt ante cibum. sic autem que sūt mature in arbore plurimū vnctuosuȝ: sicce stipticū chimum habent: propter quod ⁊ roborant stomachum: excitant appetitum. idoneissime aūt ad hec sunt que cum aceto reposite. Multiplicit̄ autem ipsa preparant. qui studuerūt circa pulmētariam experientiam. Almāsor tractatu tertio capitulo de oliuis. Oliue de aqua ca. sunt ⁊ sic. que si ante cibum comedantur ventrem mouent: ⁊ os stomachi robustum reddunt. Oliue autē de oleo calidiores sunt: que ⁊ os stomachi minus corroborant: ac ventrem min⁹ fluere faciūt.

Sera.

Gūmi oliuaꝝ confert obscuritati visus quādo fit ex eo cohol. ⁊ abstergit sordes vlcerū: que sordes nominantur lacoma. i. limpitudo que est in oculis. ⁊ p̄uocat menstrua. ⁊ p̄uocat vrinam. ⁊ quando ponitur in locis corrosie dentium sedat dolorem. ⁊ excludit ebriationeȝ. ⁊ curat empetiginem: ⁊ scabiem vlceratam. ⁊ nominat̄ inter medicinas mortiferas. Et idem auct. Pauli. Gūmi oliuarum ponitur ad cicatrices vlcerū cornee ⁊ delet eas. ⁊ delet albedinem oculi ⁊ telam. ⁊ valet dolori dētiū corrosorum: quādo ponitur ī corrosione. Et idē Sera. Gūmi oliuaꝝ agrestiū similat̄ scamonee: ⁊ ī colore suo similēt hiacyntho rubeo. ⁊ ē ꝯpositū ex lachrymis minut| . ⁊ pungit

linguam. sed illud qd assimilatur gummi in magnitudine lachryme leuit sine punctione. ⁊ oliue silue stres ⁊ domestice sunt ex quibus colligitur gũmi. Et idẽ auc. Hali. Oleũ quod sumitur ex oliuis maturis: quoddam est nouum: quoddã est vetus. Eius vero qd est nouũ calefacit calefactione temperata ⁊ humectat. sed vetus ex eo calidius est. ⁊ magis resolutiuũ: sed illud qd accipitur ex oliuis recentibus imaturis dicitur oleum expensarum: ⁊ est oleum om fancinuz. ⁊ in nouo aliqua existit ex eo de frigiditate quãtitas que est in eo de stipticitate. Et vetus ex eo dum in ipso perseuerat stipticitas est virtus de siccitate: donec stipticitas recedat ab eo: quia tũc fit simile oleo: qd accipitur ab oliuis dulcibus. Et oleum qd accipitur ab oliuis in summitatibus simile est ⁊ propinquum in virtute oleo expensarum: ⁊ vniuersaliter pone consideratione tua in omni oleo quod gustabis: quia eadem quãtitas quã in eo inuenies de stipticitate est ibi de frigiditate: ⁊ si non inuenies in eo stipticitatẽ omnino: sed inuenies ipsum delectabile vere delectationis: dic ipsum calidũ cuz temperamento: ⁊ si tu inuenies cum hoc ipsum subtile ⁊ illud qd est clarũ de quo si accipias parũ. ⁊ ponas ipsum super membrum vel corpus extenditur supra corpus: ⁊ dilatat multũ absque eo quod imbibitur in eo: ⁊ abscinditur: scias quod illud est bonum valde: ⁊ bonitas que cõuenit oleo est in ipso. ⁊ quando abluitur oleũ non mordicat. Et idem auc. Diasc. Oleuz qd fit ex oliuis nõ bene maturis est oleũ expensaruz ⁊ est cõueniens sanis: ⁊ propter illud quod est nouũ ex eis sine putrefactione. boni odoris. ⁊ ex illo qd est huiusmodi fiunt olea aromatica. ⁊ est bonũ stomacho propter stipticitatez que est in eo. ⁊ restringit gingiuas ⁊ confortat dentes quando tenetur in ore. ⁊ prohibet sudorem. Et oleũ vetus oliuarum maturarum cõuenit in medicinis. ⁊ omnes spẽs olei sunt lenientes corpus. ⁊ prohibent aduentũ frigoris corpori. ⁊ faciunt ipsum habilẽ ad motum. ⁊ moliunt vẽtrẽ ⁊ debilitant virtute medicinarum vulnerãtium. ⁊ datur in potu contra medicinas mortiferas: vt euomatur cum eis ⁊ fit cum hoc assidue. ⁊ quando bibuntur ex eo ℥ ix. cum tantidem aque ordei: vel aque calide laxant ventrem. ⁊ quando decoquunt cum ruta: ⁊ bibunt ex eo calido ℥ ix. confert torsioni ventris ⁊ expellit lumbricos. ⁊ quando fit cum eo clystere confert colice que fit ab apostemate intestinorum: ⁊ opilatione que fit a stercore duro. ⁊ antiquũ ex eo est calidius ⁊ plus resolutiuũ. ⁊ fit cũ eo cohol ad acuendum visum. ⁊ si non habes ⁊ necessario idiges eo coque ipsum donec fiat sicut mel: ⁊ vtere. ⁊ virtus eius est sicut virtus veteris. Et oleũ oliuarũ siluestriũ est stipticũ. ⁊ iuuamentum eius est in medicina minus iuuamẽto supradicti olei. ⁊ iuuamẽtũ eius est sicut iuuamentũ olei ro. ⁊ stringit sudorẽ ⁊ prohibet casum pilorum. ⁊ purgat furfures capitis. ⁊ confert scabiei: ⁊ poris. ⁊ prohibet canos. quando ex eo fit collutio oris valet ad apostemata gingiuarum ⁊ confert dentibus cõmotis. ⁊ iã preparantur ex eo epithimata ad gingiuas quando humores currunt ad eas. ⁊ oz quod accipiatur lana ⁊ inuoluatur super stilum ⁊ madefiat in oleo feruẽti: ⁊ ponatur super gingiuas sepe donec albescant. Et idem Sera. auc. Gal. Amurce olei substantia est terrea: ⁊ calefacit ⁊ desiccat in 2º gradu. ⁊ resoluit ⁊ curat vlcera que sunt in corporibus siccis: ⁊ vlcera facit in humidis fere: ⁊ quando coquitur est grossius ⁊ magis desiccatiuum ⁊ quando coquitur in vase eris quousque ingrossetur ⁊ fiat sicut mel: est stipticũ. ⁊ cõfert ad ea ad que cõfert licium. ⁊ superat licium in bonitate in hoc quod quando miscetur cuz aceto. aut vino simpliciter aut cũ oximelle: ⁊ linitur cũ eo cõfert doloribus dentiũ: ⁊ apostematibus. ⁊ miscetur iã medicinis oculorum. ⁊ quando fit ex eo clystere cõfert ano apostemato: ⁊ collo matricis: ⁊ apostematibus matricis. ⁊ quando coquitur cum aqua agreste: donec fiat sicut mel: ⁊ liniũtur dentes corrosi cuz eo eradicat eos. ⁊ miscetur cum cameleontar: ⁊ cũ aqua in qua lupini steterũt ad dulcorãdũ: ⁊ liniunt ex ea aialia aufert scabiẽ eorum. Et illa que est noua absque decoctione quando calefit: ⁊ ponitur supra podagrã: ⁊ dolorẽ iuncturarum cõfert. ⁊ quando extenditur supra coriũ. ⁊ supra ventrẽ ponitur hydropicorũ minuit tumorem ipsorum. Gal. vi. sim. phar. ca. amurca secundum translationem nr̃am: Amurca olei terrestris est substantie: non tamẽ adeo caliditatis pticipat: vt mordicet euidenter. quod si decoquatur multomagis adhuc erit grossaruz partium. ⁊ sicca erit vtique secũdi gradus calefacientium: ⁊ desiccantium intensi magis. sic itaque vlcera siccorum cõplexionũ corporũ curat: que vero in ceteris omnibus exacerbat: siccatiua nãque est vt resina: ⁊ pix liquida: ⁊ aspaltum ipse etiã corporum quidẽ valde siccorum: siue vulnus habentium: siue scinum solidatiue sunt. cetera vero cuncta tendit ⁊ exacerbat.

Charos. i. subet. qd stuporẽ virilẽ possumus dicere Alexãder cap. de lithargia. Paulus inquit sit de eadẽ materia cum lithargia. differũt autem quia hãc febris precedit: lithargyriuz vero sequitur.

Cakele. i. herba similis vermiculari acetosum habens saporem ⁊ salsum. Cakiar. i. cucumer

Cakirosion — i. cucumer agrestis

Cakur — i. cucumer

Calatium in oculo — i. grando in oculo

Calamus quando e simpliciter platus canna vocatur: p q. l. l. basap. ⁊ gdã e agrias vel agrestis: q sz Dias. e spẽs gramis: sicut pz p Sera. cap. de gramie: ⁊ etiã nomen sonat. nã agrostis grece ẽ grame: ⁊ sz Dias. e venenosa plãta aialibus: ⁊ maxie qd nascitur i egypto: p q. l. l. agrostis ⁊ lrãm basap. Est alius calamus q vocatur calamus aromaticus: p q. l. l. basab desice.

Calausac. i. licium — Cap. 123.

Calamentum

ara. gre. calamins. latine vero nepita: vel meta nõ odorifera. Sciendũ e quod i 2º canone Auic. cap. de calamẽto: cõfũdit sermo de calamẽto pulegio menta stro ⁊ origano id est calamento hyrci. capit. vero quod de origano apud eundem exponitur non est de origano: sed de satureia. de pulegio vero nãque apud eum cap. inuenies. hec oĩa patebunt scrutan

ti diligẽter verba Diaſ. ꝛ Sera. cũ verbis Auic. i
omnib⁹ iſtis plantis nõ multũ curãt arabes: quas
re vnum ꝓ alio ponunt: ex quo iudicãt habere eam
dem virtutẽ. **Sera.** li. aggre. cap. de calamẽto auct. Diaſ. Calamentum ex eo ẽ qđ
dicit calamẽtum montanũ: ꝛ dicit ab aliquib⁹ pu
legium agreſte: ſed falſo: debet dici calamentum
eſſe pulegium vſuale. ꝛ eſt aliud calamentũ quod
dicitur fluuiale: ꝛ illud eſt pulegiũ agreſte. Et ſũt
et tres ſpẽs. vna habet folia ſimilia folijs bederog
id ẽ ozimi; quoꝝ color vergit ad albedinẽ. ꝛ habꝫ
ramos cum multis nodis quadrangulatos; ꝛ flo
res purpureos. Et ex eo eſt aliud ſimile pulegio
in odore ſuo ꝛ in folijs ſuis: niſi qꝛ ſunt maiora fo
lijs pulegij. ꝛ nominãt illud aliqui pulegiũ agre
ſte: ꝛ romani vocant illud nepitam ex folijs ſuis:
niſi quia ſunt maiora folijs pulegij. Et eſt ſecunda
ſpecies que proprie noiatur nepita. Et eſt tertia
ſpecies que eſt ſimilis mẽte agreſti. niſi quia folia
ſunt longiora folijs mẽte. ꝛ virge ipſius ꝛ ramuli
ſunt maiores virgis ꝛ ramulis aliaꝝ ſpecierum. ꝛ
virt⁹ eius eſt debilior virtute aliaꝝ ſpecieꝝ. radix
vero eius eſt nullius iuuamẽti. naſcit in campis ꝛ
in locis aſperis ꝛ aquoſis. **Dia.** ſm tranſlationẽ nr̃am cap. de calamẽto. Cala
mentũ quod multi pulegiũ agreſte dicunt: ꝛ illõ
eſt calamẽtum fluuiale. Et eſt aliud calamentum
qđ dicitur montuoſum: ꝛ illud eſt pulegiũ vſua
le. Sed calamẽti fluuialis tres ſũt ſpecies. Eſt enĩ
ſilueſtris cũ folijs ozimo ſimilib⁹ atq3 ſubalbidis
ꝛ ramis geniculatis vel anguloſis: cũ flore purpu
reo: folia eius odore pulegij ſimilia: tamẽ ſunt in
forma maiora. Item ſecunda ſpẽs appellat pule
gium agreſte: quam ſpecialiter latini nepitã vocãt
ꝛ illud ſupple eſt calamentũ fluuiale. i. cõe: vt p3 ſi
legat ↄfectio diacalamẽti in antidotario virili cũ
eo quod ſcribit in antidotario Johãnis ſerapio
nis. ꝛ Auic. Et eſt mai⁹ ꝛ minus. mai⁹ eſt quo vti
mur. minus ẽ q̃ purgãt gatie. Tertia ẽ edioſmo
agreſti ſimilis: cũ folijs oblongis: cuius virga ꝛ
rami maiores ſunt: ſed virtute inferiores. naſcit ĩ
campis: ꝛ aſperis locis ꝛ aquoſis. **Gal.** vi. ſim. phar. capit. de calamẽto. Subſtãtia
calamẽti eſt ſubtilis: ꝛ in ſapore eius eſt acuitas: et
caliditas manifeſta: ꝛ breue quid amaritudinis hꝫ
ꝛ eſt ca. ꝛ ſic. in tertio gradu. Experientibus vero
illud. ꝛ corpus offerentes: primo quidẽ exterius
appoſitũ calefacit: ꝛ mordicat valde. ſcalpit etiam
corpus ꝛ tandẽ vlcus efficit. intra vero corpus ꝑ
ſeipſum ꝛ melicratõ calefacit manifeſte.

Poſſe. Sera. auic. Gal. Quando bibit ſuccus cũ aqua mellis dia
forati totũ corpus. ꝛ ꝓuocat ſudorẽ. ꝛ terit cũ oleo
ꝛ coquitur: ꝛ inungit corpus. ꝛ confert rigoribus
periodicis. ꝛ qñ fit emplaſtꝝ ſup ſciatĩ habẽtib⁹
ſciaticũ dolorẽ confert valde. trahit enĩ fundĩus
ad extrinſecam ſuperficiẽ. ꝛ calefacit totũ articu
lum. ſuperincẽdit aũt manifeſte cutim. Et ſumpt⁹
in potu vel appoſit⁹ ꝓuocat menſtrua efficaciter
ꝛ eſt ex medicinis q̃ ſumit magis cõferentibus
leproſis reſoluẽdo humores reſolutione forti. et
aufert liuorẽ qui fit ſub oculo: ꝛ ꝓpria diafora
Et tu debes ſcire q̃ omnes medicine que terunt
ꝛ habent acuitatem attrahunt cito ex ꝓfundo cor
poris humiditates quas recipiunt in locis illis
ꝛ melius quidem in his eſt vino decoquetes eas
plaſmare ipſum viride magis q̃3 ſiccũ vehemẽti
us poſtq̃3 deſiccatũ: ꝛ ꝓmptius ad vrendum ſicut
que cauſtica: ꝛ quecũq3 pharmacoꝝ calida ſunt
ꝛ acria: ꝛ ſubtiliũ partiũ facile attrahentia fundi
tus ad ſe totã adiacente humiditatẽ. Amaritudo
autẽ que ineſt ei breuis quidẽ oĩno eſt. operatur
aõi in quibuſdã ſicut que violenti⁹: ꝛ q̃ cohereſiſtit
vehementi caliditati cum ſubſtantia ſubtiliũ par
tium ꝛ ideo qñ ſumit in potu eius ſuccus: aut fit
clyſtere cũ eo occidit aſcarides: ꝛ lũbricos. ꝛ valꝫ
ad morſus ferarũ. ꝛ occidit ſimiliter vermes que
generant in aurib⁹ ꝛ in vlcerib⁹ ꝓfundis. ꝛ qñ fit
naſcale cũ eo: aut ſumit in potu occidit ꝛ expellit
fetũ. igitur inciſiua quidẽ virt⁹ ineſt ei ꝓpter cali
ditatem ei⁹: ꝛ ſubtilitatẽ partiũ: ꝛ amaritudinẽ ſo
lam. itaq3 ꝓpter oĩa predicta cõfert omnib⁹ aſma
ticis: ꝛ ictericis ꝓpter amaritudinẽ maxime ſicut
ꝛ pene omnia cetera purgando ꝛ mundificando
epatis opilationes. eſt autẽ ad omnia ꝓdicta effica
cius quod mõſtratũ ẽ. **Diaſ.** Uirtus oĩum ſpecierũ eius viſcida ẽ ꝛ ſicca ni
mis: ꝛ calidã partẽ hñs extenuatoriã. vñ bibita et
impoſita morſib⁹ venenatis occurrit. vrinam ꝓuo
cat. cõquaſſationibus vtilit adhibet. lacertis dolo
rẽ tollit. orthonoicis ꝛ tortionib⁹ ſubuenit. venenũ
cũ vino amputat. ictericis vtilis eſt. lumbricos ꝛ
aſcarides cũ melle ꝛ ſale accepta cruda ꝛ cocta oc
cidit. comeſta ꝛ bibita ſtomaticis preſtat effectũ
mẽſtruis imperat. ꝛ appoſita ĩ ore matricis extra
hit fetus. ꝛ aborſum facit. ſomigio ſuo ſerpentes
de domib⁹ fugat. viridis in vino cocta ꝛ catapla
ſmatib⁹ ipoſita nigras cicatrices claras ꝛ ſui colo
ris reddit. liuores detergit. ſciaticis vtiliter adhi
betur carnẽ cõburens. ſuccus ei⁹ auribus immiſſus
vermes occidit. vñ nepita magne virtutis: ꝛ vehe
mẽtis in calore eſt. vnde etiã nobiliſſimis antido
tis meruit aſcribi: ex quib⁹ vnõ putandum putaui
qđ vſq3 hodie a medicis diacalamentũ predicat
Recipe nepite: petroſelini: piperis: pulegij ana ℥.
vi. ſeminis apij ℥. xij. leuiſtici ℥. ij. oĩa tonſo ꝛ trita
melli optimo mixta: diuiſſime coquant. digeſtio
nem facit: ꝛ ſtomacho ꝛ precordijs vtile eſt. pitui
tas toracis ac capitis diſſoluit aut purgat. iecori
medet. calculos expellit. vrinã concitat. cõmouet
mẽſtrua. nepita ſicca ꝛ potata in mulſa calefacit
valde. ꝛ ſudorẽ mouet ꝑ totũ corpus: quapropter
aliqui vtũt ea ad frigus ꝛ rigorẽ: coquẽtes eam in
oleo: et extrinſecus vngentes totũ corp⁹ fricatõe
forti. Intrinſec⁹ aũt potui data: vt ſupra: ꝛ ꝑ totã
coſſã cataplaſmata: vt ſup ſciaticis magnũ fit ad
iutoriũ: qꝛ õ ꝓfũdo extrahet humores: ñ ſolũ ſbtiles
digerit: verũ etiã pingues ꝛ ſpiſſos extenuat ꝛ ꝓgũ
cit ſucc⁹ ei⁹ regiũ morbũ emedat. Ite ſucc⁹ ipſius
ꝑ clyſtere iniectus: aſcarides ꝛ lumbricos occidit

⁊ in vlcere etiam putrido:⁊ in omni membro vbi vermes sunt occidit: ꝓpter amaritudinem:⁊ ideo enfrasim epatis purgat: stomaticis ⁊ ictericis sicut alia amara iuuat.⁊ potissime quādo est cum epatis enfrasi. Calamiton vocant greci ramulū quā dā:eo ꝙ inter arundines frutices nimis minima omniū ⁊ viridissima. Et calamiton etiā est spēs calamenti:vt Dias. in ꝓprio cap. ⁊ est pulegiū agreste:⁊ aliqui vocāt eum calamentum montanū: sꝫ falso:qꝛ calamētum montanum non est pulegiuꝫ agreste sed pulegium vsuale.

Calamon melan .i.cassiafistula
Calamas grece .i.calamus
Calamus offe .i.calamus agrestis

Calaris est quedā spēs strigni qui ipnoticus dicitur a Dias.i.somniferus:que latini vocāt rupis cacabum:vel rupis concauum:qꝛ in rupis oritur .est herba vel frutex habens hastas spissas ⁊ multas sarmentosas:⁊ non frangibiles:⁊ folia pinguia:⁊ cū flore ruffo ⁊ maiori.nascitur locis asperis ⁊ petrosis:corium radicis eius cū vino bibitū sōnū p̄stat.
Calasion.i.cōsistentia humoris circa palbebras
Calasma.i.extensio superioris palpebre:qua sepe inuersio fit ad interiora naturaliū capillorum:qꝛ non nisi digito subleuari potest palpebra. differt a palysi:qꝛ paralysis est cum continuo motu.

Calata.i.relaxata Calap.i.almes indi
Calab idem quod supra
Calastica.i.resolutiua relaxatiua ⁊c.
Calagie .i.kalangie

Calasa est excrescentia in palberis rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo
Calathus est canistruꝫ in fundo strictum ⁊ in orificio latum.

Calathi idem qꝺ supra Calabi.i.nux vomica
Calab idem qꝺ supra Calamus.i.canna
Calamus agros .i.calamus agrestis
Calamitan .i.nepita
Calasticum .i.mollitiuum
Calbahanir .i.capillus veneris

Calcabria est genus caulis albe
Calcalia .i.mercurialis
Calcadi.i.calamentū cuius color est viridis:et qñ antiquatur fit colcbotar:vel calcitis.l.l.calcitis.
Calcandi.i.medicina inda qua caremus
Calcamil id est ozimum montanum
Calca .i.butalmos
Calcalla est semen quoddam margaritis simile dependens inter folia grandia :in montibus semper vere inuenitur.
Calcantum .i.vitriolum
Calcadis quid est lege litteram calcitis
Calcatis idem quod supra
Calcataren.i.qñ est sanies in sifac:⁊ corroditur cū ea pars
Calcafis .i. ozimum montanum
Calcala .i.cardamomum
Cacareren .i.calcataren
Calda.i.calida:inde caldarium qñ simpliciter ponitur pro calida aqua intelligitur.

Calsa duoꝝ generum est:vna similis aaron.nascitur in arationibus. colligitur anteq̄ crescat .vtus eosdem habet quos arsa. Alterum genus est qꝺ anchusam quidaꝫ vocant:alij ricdinosiam:folia lactuce longiora :plumosa :radice rubea
Calsaꝫ est spēs cōcbyly.i.l.sadet
Calsamum.i.vinū qꝺ fit i caruncalis que similantur papillis.

Calsamus.i.cidamen Calenisbin.i.gelenisbi
Calciebinum idē qꝺ sup̄ Calebi.i.grana solis
Calef.i.pannus faciei Caleph idē qꝺ supra
Calengi.i.colica passio Calebum.i.miliū solis

Cale.i.herba similis vermiculari acetosum habēs saporem ⁊ salsum.

Calea .i.cardus maior
Calchei.i.vena terre qua caremus
Calcede i.salua Calmētis.i.malū terre
Calcheos .i.zincar vel iarin
Calitricon .i.politricon
Calicularis.i.iusquiamus Calib.i.milium solis

Calidicon est medicamen de arsenico.cuius diuerse sunt descriptiones:vt in vij.Sera.in trociscis ō arsenico.

Caliptelo .i.pentafilon
Calianim .i.tranquillitatem

Cali.i.cinis qui fit de quadam herba salsa.⁊ vtuntur eo tinctores:⁊ c vsnen herba ipa de qua fit sal alcali.

Caliber.i.lingua canis:que est herba
Calibi .i.instrumentum
Calimon .i.mentastrum
Calculi maioris .i.cardamomum
Califer.i.nux muscata Calcitheos i.calcitis
Calcithei .i.bactitura eris

Calitrosa apostemata sunt duricies uncturaruꝫ scilicet lapidationes que cōtinent in se sicut calcē vel gypsum:vt Alexander cap. de poris iūcturaꝫ.
Calcitheum.i.quedā gleba:⁊ est calcis flos
Calchit .i.calcitis
Calchei idem quod supra

Cap.i.4.

Calcitis est species vitrioli:⁊ vocatur colcbotar tenens medium inter calcitis ⁊ vitriolū:vt apparet in littera zeg:in qua omnia ista auidius manifestantur:de quo Dias.cap.calcitis dicit :ꝙ est gleba que in cypro in metallis inuenitur ⁊c.vt in fine huius littere patebit.vnde calcitis est species vitrioli : vt patet apud Serapio. capitulo de zeg ⁊ ipsum est colcbotar ⁊ calcitis.naꝫ vidi apud Diascoridem capitulo de alumine vbi habetur. Adurūt species aluminis sicut calcat vel calcadis:i Serapione codeꝫ loco habet calcadis vel cocholtar Item Johannes mesue in trociscis de croco ponit cocholtar ⁊ calcadis. Dias. cap.calcitis.calcitis est gleba naturalis que in cypri insula in metallis inuenitur:colore subauroso: fragilis : intus habens venas diffusas vt alumen scissum in modum stellarum fulgētes:cuius ē optimū quod ē recens nouus mūdissimus:⁊ equalit

fragilis.virtus est ei stiptica termantica scarotica

Posse. Dias. Purgat palpebras et oculos.est et submordax.ignem sacrum extinguit.et herpetes curat.fluxum sanguinis matricis abstinet.micetis cum succo marruby occurrit.gingiuarum rheuma et faucium imposita abstinet.pascentia vulnera ad sanitatem perducit.coctum vero oculis medetur. trita melle addito et inuncta palpebras grossas. et asperas seu callosas aptat.quia arescere eas facit.fistulis collyry more iniecta medicatur. paul' capitulo calcis .est ca.et sic.complexionis in tertio gradu.

Calos id est bonum: inde storax calamita id est bona gutta nõ a calamo.ut quida dicunt. michos enim gutta: inde calo verbum neutrum.id est depono:unde caloticum id est mitigatiuum doloris qui deponit dolorem.

Calostrum i.lac nouũ

Caleos i.es

Calufar id est oleum de nuce indica

Calufaue casus idem est quod sumenet dito:et sumenet idem est quod obulus.ista vocabula ponũtur in littera carchax:et in littera radeb

Calcale vocat anche quod mundat vitrum:et nascitur in mari iuxta lybiam.

Caleu'.i.cardamomũ min':et call'.i.paru' lapis

Calcute caumenon i.es vstum

Calb i.cor

Cal nana i.muscus quercus

Camaregum i.fructus thamarisci

Cama cropen i.came ropoa

Camakach.i.illa que seruantur in salmoria

Cambaduci.i.oĩa que aceto et sale condita sũt.vt capparis oliue:et reliqua ex quibus fiunt salse: vt synapis et eruca &c.

Cameos i.gũmi arabicum

Cameactus.i.ebulus actus.i.sambucus.vnde vsus Sambucus est actis:sed ebulus est cameactis.

Cameleonta gd est.i.i.camelcombante

Cameis i.semen ferule

Camepita i.camepitheos

Camepitas i.cipressus

Came grece infimum vel depressum vel terrenũ vt cameactus.i.infima:actus.i.ĩfima sambucus:et est ebulus.

Camebalanos.i.appios

Cap.125.

Camecissos

[C]Amecissos sonat ex vocabulo ĩfima vel terrena hedera:et vñ camecissos vocant greci hederã nõ extollentem se a terra capit.camecissos.

Dias. Camecissos folia hz similia tritico:sed oblonga et tenera:et mu'tas virgas duorũ palmorũ: folia ex vna virga hñs qnq3 vel sex.et florẽ similẽ ozimo:sz minorem.gustu ẽ amara valde. radices sunt ei tenues et inutiles.nascitur in locis cultis.

Posse. Dias. Folia ipsi' cũ aqua cyathis tribus bibit' dieb' sexaginta ictericis prestat effectũ.et sciaticis medicatur diebus sex aut septẽ bibita.

Sal. vii.sim.pbar. capit. camecissos. Camecissos flos ei' amarus sufficienter castur: et destruit ea q̃ sm epar.quidã vero et sciatici eã dant.

Camecyparisson est quedã planta ad similitudinem foliorum cipressi.

Camelon scribitur pro planta:et pro animali.pro animali est camelus .pro planta est camomilla.

Camadasnes.i.parua laurus: dasnes enim laur'

Camedapni idem quod supra

Cap.126.

Cameleombante

[C]Ameleombante arabice vel suchaa:grece cameleonta alba vel spina iudaica: vel scolica :vel acantabaniqui. vel acantis egyptiaca:vel spina arabica:latine cardus vel species eius.et ẽ cardus albus:vel suchas. Sciendum q cameleon est species cardonis silvestri qui cardus habet plures species inter se differentes:sicut apparet in littera illa cardus silvestris vnde bedeguar .i. spina alba differt a cameleon quia in folys non habet aculeos:sed bedeguar hz in folys aculeos:sicut apparet in littera supra dicta. Cardus silvestris est vna ex speciebus cameleon:sed cameleonta alba est suchaa:de qua prosequitur

Sera. li.aggre.capi. camelcombante i ista.i. Cameleombante ẽ duplex: scilicet nigra et etiam alba. Alba dicitur camelcombante id est cameleonta alba ,nigra dicitur cameleon id est cameleonta nigra. Cameleombente id est cameleonta alba nominant eã homines acciaet xion propter id quod inueniri solet maxime in radice eius quo mulieres maxie pro mastice vtũtur:et est viscositas que inuenitur in radice eius.et folia eius sunt similia folys spine:quas homines orientis nominant acufh. et folys speciei spine: q̃ dicitur scolimiaa vel scolopias. et folia eius sunt asperiora:et acutarum summitatum magis q̃3 cameleonta nigra:sed non habet virgam.nascitur in medio eius spina similis ericio marino:aut spine que dicitur alkresan: i qua est flos coloris purpurei spissus paru' siue subtilis sicut capilli.et semẽ eius est simile grano cartami. et radix eius quando oritur in bona terra pingui est grossa. et quando oritur in locis asperis:est subtilis:et color eius est interius albus.et in odore suo est odor gratus et aromaticus similis sicut cera et dulcis saporis:et ista species supple dicitur arabice suchaa. Cameleon id est cameleonta nigra nominãt eam homines propter proprietatem florum eius qui de eis reperiuntur virides multum:et flores aliqui ad album declinantes:et aly ad celestem colorem:et quidam ad rubedinem sanguinis. et est planta cuius folia sunt similia folys spine que dicitur scolamos nisi quia sunt minora eis et sbaliora: et est rubedo tendens ad rubedinez sanguis. et habet stipitez in grossitudie digiti:et longitudine vni' cubiti: ĩ q̃ ẽ flos subtilis:silis ĩ colore flori herbe q̃ dr boachus et sũt ĩ eo macule.et radix ei' ẽ grossa et nigra veluti tortuosa.color eius ẽ ĩterior declinis ad rubedinẽ

τ qui masticat mordicat linguā. nascitur in locis petrosis. Et idē auc. **Hal.** calefacit supple camele onta alba: τ est fuchsa in fine secūdi grad⁹ τ sic cat in **Dias.** cap. cameleonta. Cameleonta tertio. alia nigra: alia alba. Cameleō ta nigra quā mali son: aut xion. aut oximum di xerunt: folia habet scolimo similia: sed tenuiora τ rufa. virga est eius digiti vni⁹ mensura grossa: et vnius cubiti longa: τ obrufa. flores habet spinosū similē hiacyntho: τ varium: q: virides: albū τ ru fum hiacyntho similē. radix e illi grossa: τ nigra τ spissa: τ diuisa: τ subrufa: gustu mordaci: τ feran nasci in locis mōtuosis τ maritimis. Cameleon ta alba quā marie mulī xion dixerūt: q: qui inue nire solet maxime in radice eius mulieres p ma stice vtunt. folia circa radicē suam in terra similia habet silino: aut scolimo: aspera τ acuta: τ fortia. sz non habet virgā. est ei in medio velut spina: simile ericio maritimo: aut cardo cū flore purpureo den so τ minuto: sicut capilli. semen est ei simile ginco τ radicē habet in terra pingui albā: τ grossam: et tenerā: odoris grauis τ aromatizantis. gustū dul cem. sapo: cameleonte albe ē amar⁹ τ pluris ama ritudinis q̄ nigra. τ ipsa calefacit in secundo gra du. ppe finē. τ desiccat i tertio: supple τ illa ē quā arabes vocant fuchsa. in radice nigre cameleōte est res occidens: τ ppter hoc administratur exteri us tantū. virtus eius ē q̄ calefacit in 3⁰ gradu ppe τ desiccat **Hal.** vij. sim. phar. cap. de cameleō in pmo. ta. Cameleonta nigra ca. vir tute est in tertio gradu. τ sic. in pmo. Cameleonta alba est sic. in tertio gradu. in calefaciēdo vero est in secūdo cōpleto. Plinius cap. de cameleonta. Ca meleonta herba ē non vna specie. inuenit enim ni gra τ alba. nā albida hz folia circa radicez suam diffusa in terram varia: τ densa: τ aspera: τ q̄si spi nosam medio hūs encinū aculum: cardo similem τ florem purpureū densum minutū subalbidum semen ginco simile: radicem vastam: τ mollē: vt malam grauiter redolentē: gustu subdulci. nā illa que nigra est. folia hz tenuiora pauca: τ rubicūda thyrsū oblongū grossitudine digiti. rufum in sum mitate hūs florē spinosē: hiacynthū colorē: radicē vastā nigrā vł variā gustu submordēs. Rabanus cap. cameleon. Cameleon aliqui ixion dicunt duo genera candidiora aspera hz folia. serpit in terra summi mō spinas erigens radice dulci. odore gra uissimo. quibusdā locis viscum gignit albū sub fo lijs maxime circa canis ortum quā tyri nasci di cuntur τc. Et infra ex nigris aliq marem dixerūt cui flos purpureus esset: τ feminā cui violace⁹ τc. Paulus cap. fuchsa. Fuchsa ē herba dulcis q̄ ex tendiť per terrā: τ facit capita grossa ppe radicē τ exeunt ex illis capitibus flores sanguinei. vñ fu chsa dr̄ **Sera.** li. aggre. cap. fuchsa auc. Ha. arabi. Fuchsa. i. spina arabica: vel herba est similis plāte bedegaris: nisi q: virt⁹ ei⁹ est virtus q̄ desiccat τ stipticat plus eorz fruct⁹ et radix ei⁹ est fortior res q̄ fit in ea. **Posse. Dias.** Ca me leonte albe. i. fuchsa bibita oxifabo vno: τ maxie cū vino austero: aut cū origano lūbricos latos ex cludit. Elixatura etiā ei⁹ ex his vtiliter das. hydro picis cū vino medeť: vel cū passo sic τ vrinaz mo uet. dissuriā bibita siccat. elixatura etiam maxime pdest venenis. τ cum polēta accepta canes τ por cos occidit. in aqua τ oleo cocta sorices necat. na scitur locis mōtuosis. radix cameleonte nigre ad mixta calcanto: τ cedria τ axungia scabyes medeť zernas purgat maxime si additus fuerit sulfur τ aspaltū. elixa cū aceto id pestat. elixatura eius ore retenta dolorē dentiū cōpescit: cum pipere τ cera dentes cōrrotos confirmat τ calefacit. τ si cū ace to coctaτ ore retenta fuerit cumbusta carbonib⁹ sanat. dentes imposita stringit maculas emendat cum sulfure vino medicaminib⁹ stipticis adhibe tur. fagedenica τ sordida vulnera imposita curat dicit aūt cameleon pro varietate floꝝ eius: q: viri des albos hiacyntho similes aut rafos. facit etiā ad vulnera maligna que greci cacoetica dicūt. len tigines tollit: τ deuorat alijs rebus mixta. Plinius cap. cameleonte albe. i. fuchsa cuz passo mixta vri nam mouet. hydropicum desiccat. lumbricos oc cidit. nā illa que nigra est facit ad maligna vulne ra que greci vocāt cacoe **Hal.** Cameleonte culas: τ lentigines aufert. nigre radix habet quid delicteriosum: vñ extrinsecus est vsus eius ad scabie τ empetigine τ alfos: τ oīno oīa q̄ absterfione egent. τ mollitiuis: τ diaforeticas mi sceť pharmacis. τ fagedenica vlcera sanat catapla smata. Albe vero cameleonte radix ad lūbricos rotūdos datur in quātitate oxisabi cū vino auste ro. asserunt aūt eā τ ictericis similē existētē radi ci magis fattame **Sera.** Radix eius confert amario: illa est. fluxui nimio matricī τ cōfert oibus egretudinibus in quibus confert bedeguar. τ fructus eius τ radix conferūt aposte mationi vulue: τ apostemati ani. τ radix eius īcar nat vlcera: q: in ipsa est virt⁹ cōsolidatiua cū tem peramento. Et idem auc. **Dias.** Huiusmodi herba fm q: estimo est ppe naturā bedeguar: τ est stipti ca. τ semē eius est forti⁹ istis. τ confert relaxationi vulue τ fluxibilitati ani. τ glutinat vlcera: q̄m sti pticitas eius est pauca sine supfluitate. τ radix ei⁹ conuenit cursui humiditatum antiqua: matricaz τ fluxui nimio menstruorum.

Cap. ix.

Camedreos vel camebgre ce vel camero patara. hemedreos: latine vero q̄rcula minor. Ubi sciēdū q: camedreos dictū ē īsima q̄r cus. nā came. i. īsima: τ dris dria: gre. q̄rcus: īde ca medreos. i. īsima: vel parua q̄rcus. vñ folia ei⁹ sūt silia folijs q̄rcus: τ iō latini ipaz q̄rcū vocant. Pli nius cap. camedreos. Camedreos ē herba q̄ latie q̄rcula dr̄: τ ab aliquib⁹ trixago. folia hz magne mente similia τ diuisa q̄rcus. flore pene purpureo aliq ipaz serratā dicūt: τ ab ipa serrā īuenta esse. **Sera.** li. aggre. capi. hemedreos auc. **Dias.** Hemedreos. i. camedreos noiať q̄r

cus terre.nascit̃ in locis petrosis ⁊ asperis.⁊ ẽ her
ba parua lõgitudĩe vni⁹ palmi.hñs folia parua si
milia in figura in ortu suo folijs q̃rcus.flos ei⁹ est
coloris purpurei paruus.⁊ temp⁹ colligẽdi est qñ
semẽ est maturũ.⁊ colligẽ **Dias.** capi.came
da est cum suo semine. dreos fm̃
trãslationẽ nr̃az. Camedreos nascitur locis saxo
sis ⁊ aspis.frutex est bipalmis cũ folijs minutis ⁊
mẽte similib⁹ vel dzio:⁊ amaris.florem hz purpu
reum ⁊ minutũ:sed colligenda est cũ semen matu
rum **Gal.** vij.sim.phar.cap.camedreos.Ca
est. medreos ponit eam quis in tertio
gradu siccitatis ⁊ caliditatis:⁊ plus in eo in sicci
tate q̃s in ca **Pos.Sera.** auc.Albuge
liditate. rig. Fit syru
pus ex ea ad tussim antiquã: ⁊ ad corruptionẽ di
gestionis:⁊ in pncipio hydropisis:⁊ ad spasmuz:
⁊ q̃nto syrupus ei⁹ erit vetustior: tãto erit maio
ris virtutis ad ea q̃ dixim⁹. ⁊ herba ipsa contrita
cõfert fistulis lachrymalib⁹:⁊ eius decoctio cõfert
ictericie **Ha.** Camedreos pdominantẽ habet
nigre. amaꝛ saporẽ:ẽ antẽ ⁊ acre quo
dammodo ex quib⁹ videlicet splenez liquefacit:⁊
vrinas:⁊ menstrua mouet:⁊ grossiciez humoꝝ in
cidit:⁊ eas que in viscerib⁹ **Dias.** cap.came
obstructiones expurgat. ropa fm̃
translationẽ nr̃am. Cameropa id est camedreos
viridis:⁊ sicca bibita cum aqua cõquassationibus
⁊ tussientib⁹ valet.⁊ splenis duricies soluẽdo me
dicatur. In initio hydropicis iuuat. mẽstruis im
perat.aborsum excludit.cũ aceto bibita splenẽ sic
cat.morsibus venenatis occurrit.cũ vino bibita ⁊
cataplasmatibus adhibita:oĩa similit̃ facere põt
melle addito antiq̃ vulnera purgat.trita ⁊ oleo
mixta caligines oculoꝝ detergit.omni corpori tri
ta:⁊ peruncta calefactionem prestat.

Cap.128.

C **Amepithis** vel camepit]
vel camepi-
theos:gre.ara.hamepitheos:latine q̃r
cula minoꝝ.Camepitheos grece inter
pretat̃ infima pinus:a came:⁊ pitheos qd̃ est pin⁹
eo q᷑ fm̃ omnes sui spẽs odorẽ habet pini.Sz sci
endum q᷑ camepitheos ⁊ camedreos vnã ⁊ eãdẽ
hñt virtutẽ ⁊ cõplexionẽ:⁊ sunt cali.⁊ sic.in tertio
gradu. Colligenda est qñ semẽ ei⁹ est maturũ:⁊ est
colligẽda cũ **Sera.** li.aggre.ca. hamepithis
suo semine. auc. Dias. Hamepithis
est herba q̃ nascit̃ omni anno:⁊ dilatat̃ ei⁹ origo
sup faciẽ terre vndiq̃z.Et sunt ei⁹ tres species.vna
eaꝝ est fortior alijs.⁊ habet folia similia folijs he-
labeo.i.sempermiue:nisi q᷑ sunt minora eis:⁊ habz
sup se humiditatem tenacem.⁊ sunt pilosa.⁊ sunt
folia illa circa ramos spissa.⁊ odor eius est sicut
odor resine pini.⁊ habet flores minutos glaucos
⁊ radices similes radicib⁹ herbe dicte picorion.et
semẽ eius est nigꝝ:cuius odor est sicut odor resi
ne pini:⁊ rami ei⁹ sunt aliquãtulũ longi ⁊ curuati
sicut rami herbe que dicit̃ hancasa. Secunda spe
cies ẽ q̃ habet virgas longas lõgitudine vni⁹ bra
chij:⁊ ramulos subtiles.folia vero ⁊ flores in odo
re similia supradicte:⁊ semẽ ei⁹ est nigꝝ. Tertia
vero spẽs q̃ dicit̃ masculus habet folia sbalia:mi
nuta:albida:pilosa.⁊ habet virgã asperã:albam:⁊
florẽ albũ:minutũ sup ramulos.⁊ odor ei⁹ ẽ sicut
odor **Gal.** vij.sim.pbar.capit. camepitheos
pinꝫ. Camepitheos est in desiccãdo ter
tij gradus:in calefaci **Dias.** fz translationẽ
endo vero secundi. nr̃am capitu.ca
mepithis.eius spẽs sunt tres.vna quaꝝ est spansa
sup terrã:habẽs folia sizo minori similia:sed tene
ra:⁊ pingua:⁊ aspera:⁊ spissa.circa virgas odorẽ
habẽtia pini:ramulos emittit oblongos:⁊ curuos
in similitudinẽ anchuse:⁊ fructiculũ tenuẽ: vel se
men cũ tenui coma.flores minutos:⁊ mellinos p
fert:⁊ semen nigꝝ:odorẽ pictuine habẽs. radix ẽ
illi ficcuti corio.⁊ alteꝝ genus camepithis que ma
sculus appellat̃:virgas habẽs cubiti vni⁹ longas
teneras ⁊ obtortas:sed comã superiori similẽ hñs
⁊ florem nigrã:⁊ semẽ similiter nigꝝ.odorẽ habz
resine:⁊ folia tenuiora:⁊ quasi pilosa. tertiũ gen⁹
q̃si in terram repit continuo tractu.hoc etiaz side
ricis dicit̃.folia habet similia cardis: sed q̃si pin-
guiora:⁊ veluti pilosa cũ flossello auroso:resine pi
ctiuine hñs odorẽ.virtus **Posse.** Contra
est ei equalis:vt supra. opilatõ
nem epatis ⁊ splenis ⁊ renũ herba ipsa in vino et
oleo decocta sup locũ cataplasmet̃.cõtra vicium
lapidis det̃ electuarium quod cõficit̃ ex melle et
tribus partibus pulueris ei⁹:⁊ vna pte lapidis lin
cis:⁊ alia parte saxifragie:⁊ erit mirabilis.similit̃
cõtra strangurĩa ⁊ dissuriã:⁊ ɔtra duriciẽ splenis
⁊ epatis fiat decoctio pulueris ei⁹ in oleo: ⁊ locis
infirmis supponat̃.cõtra strãguriã: dissuriã:⁊ ilĩ
acam passionẽ:⁊ opilationẽ epatis ⁊ splenis ipsa
herba i aqua salmacina coquet̃:pudẽdis pectini
⁊ renib⁹ cataplasmet̃.det̃ etiã vinuz decoctionis
eius cõtra iliacam passionẽ.puluis eius cuz aqua
salmacina:melle ⁊ oleo inyciatur per clystere. Itẽ
hec herba ponat̃ in vino per dece dies:vt ibi cõ-
putrescat:postea buliãt ad consumptionẽ substan
tie:postea exprimãtur per pannũ laneum:soliduz
⁊ fortẽ:vt tota humorositas exeat:ex illa humoro
sitate.⁊ oleo ⁊ cera fiat vnguẽtũ ad splenẽ ⁊ epar
pbatũ est.contra vomitũ factum ex atratropa vel
alia frigida cã coquat̃ herba ipsa vl̃ puluis in aq̃
salmacina:vel aqua naturalit̃ salsa:⁊ oleo addito
⁊ modico aceto fiat cataplasma sup stomachum
maximũ remediũ est.puluis eius etiã cum melle
datus lumbricos occidit.cõtra catarrũ ponat̃ tal̃
puluis in facello:⁊ capiti supponat̃ optimũ ẽ.con
tra furfures capitis vel barbe farina lupinorum
amaroꝝ coquat̃ i aq̃ salsa addito aceto:⁊ in cola
tura ponat̃ puluis ipsius herbe:⁊ caput lauet̃. Ↄ
paralysim herba ipsa cocta i vino loco dolẽti sup
ponat̃.vlcera ⁊ vulnera cõsolidat puluis ei⁹ sup
aspsus. Ad matricẽ mũdificãdã:⁊ menstrua puo
candã:⁊ ad matricẽ infrigidataz ex superfluitati
bus phlegmaticis calefaciendam coquatur her-
ba ipsa diu in aq̃:⁊ fomẽtet̃ inde mulier: et herba

ipſa cataplaſ..tet ſup pudēda.puluis etiā in oleo decoquet:ꝛ bombax intincta ſupponat:vl puluis cōficiat cū ſucco ma **Sera.** auc.Hal.Came li terre ꝛ ſupponat. pitheos. Si ſu-mat i potu mūdificat aperit ꝛ abſtergit mēbra i teriora:qñ ē herba ſicca:ꝛ icarnat qñ eſt recens.ꝛ cōfert ſup oēm medicinā hñtibus ictericiā: ꝛ vni uerſalit oib⁹ hñtib⁹ opilationē epatis.ꝛ ꝓuocat mēſtrua qñ bibit cū melle:ꝛ qñ fit naſcale.ꝛ ꝓuo cat vrinā:ꝛ coquit cū melicrato ꝛ bibit ꝛ confert ſtrāgurie.ꝛ qñ eſt recens hꝫ virtutē multā cōglu-tinādi ꝛ icarnādi vlcera magna.ꝛ curat plagas.ꝛ ſoluit duricies **Diaſ.** Radix ei⁹ bibit dieb⁹ māmillarum. ſeptē ictericis medet dieb⁹ triginta bibita ſciaticis fert opē: maxie cū mulſa epatic:ꝛ diſſurijs ꝛ nefreticis pſtat effectū tortionib⁹ ſbuenit.hac eni maxie vtit i ponto.di xatura ei⁹ dat cōtra vim atomi cataplaſmatibus adhibita cū polēta:ꝛ elixatura ei⁹ mixta oīs ſimi liter facere pōt.trita cū caricis:ꝛ dura in modū catapucie ventrē mollit.cū reſina tepida īpoſita ſordida vulnera purgat:melle addito cauſas ma tricis cōponet:duricies vulneꝝ ſoluet:ꝛ paracole ſim **Hal.** Camepitheos i guſtu qdē fortio ꝑſtat. re hꝫ ſaporē q̄ acrē.menergia vō abſtergit vlcera pluſq̄ calefaciat. ꝓpterea ꝛ arte ticis:ꝛ oīno qb⁹ obſtruūt facilit epata bonum eſt pharmacū.ducit aūt ꝛ meſtrua bibitū: ꝛ cū melle appoſitū.eſt vero ꝛ diureticū pharmacū. qda vō dant ſciaticis coquētes ī melicrato.virt⁹ vō hm⁹ herbe magna vlcera ſanare pōt: ꝛ putridoſa vlce ra ſanat:duricies que in māmillis diuforat.

Cameropa quid eſt.i.i.camedreos. Cap.129.

Camelea gre.vel chamelea:ara bice mezereon: latine vō cocognidiū:ꝛ ē planta q̄ vocat oli uella.Camelia gre.q̄ſi īfima oliua di-citur eo q folia ſimilia oliue hꝫ. hec ē q̄ dr mezere on ꝛ cocognidiū.vñ cocognidium mezereon ꝛ ca melea ſūt idē:vt appa **Diaſ.** capit.camelea ret p Diaſ.ꝛ Sera. ſꝫ trāſlationē nr̄am.Camelea aūt cocognidion haſtas hꝫ ſup terrā ſpāſas.palmis duob⁹ lōgas.frutex ē ipſius ſarmētoſa.folia hꝫ ſilīa oliue:ſꝫ tenuiora ꝛ ſpiſſa guſtu mordicātia **Sera.** li.agg.cap.mezere ꝛ gulā exaſpantia on auct. Diaſ. me zereon.i.camelea ē arbuſtū paruū:cui⁹ rami ſunt apti ad igne accēdēdū.ꝛ ſūt ipſi rami extēſi ſuper terrā lōgitudie duoꝝ palmoꝝ:hñtes folia oliue niſi qꝛ ſūt ſbtiliora eis: mordicantia ꝛ exaſpantia linguā.ꝛ ſūt ſup **Hal.** vij.ſim.phar.cap.came ramos denſa. lea.Camelea ꝑdominā tem hꝫ q̄litatē.quocirca ꝛ vlcera q̄cūq; maximas eſcaras hñt cū melle expurgare pōt. Simon de ianua i ſynomimis ſuis Cocognidiū nō ē laureo la:vt qdā putāt:quoniā cocognidiū: vt iam dicit Diaſ.in pñti.l.idē ē qđ camelea:ꝛ camelea idē eſt qđ mezereon ſm Sera.in pñti.l.ꝛ ē plātula q̄ vo catur oliuella:vt iā dictū eſt.vñ q hoc ſit verꝫ ſm ipſū quoniā Diaſ.facit aliud capitulū de mezere

or: ꝛ cocognidio:vel camelea:q̄ idē dicūt:ꝛ aliud de laureola.nā cap.de camelea:q̄ ē mezereon:vel cocognidiū icipit.Camelea.ſcđm cap.de laureola icipit Dasnoides.i.laureola:ꝛ iō ſūt diuerſa lau-reola:ꝛ mezereon ſm ipm.ꝓterea dicit ipſe came lea.i.mezereon:vel herba catholica:vel alipiados ꝛ lꝫ Diaſ dicat in oleo catholicon:tolle herbe ca-tholice alipiados.ꝛ legi i aligb⁹ exemplarib⁹ q̄ ꝛ laureola vocat nō ē de ſuo: nā nō eſt vera expoſi tio.nā alipiados vel herba catholica:ara.eſt meze reon qua ponit Diaſ.capit.de camelea:ſed in alio cap.Diaſ.vocat laureolā dasnoides:ꝛ ſic de lau-reola ꝛ mezereon facit diuerſa capitula.ſꝫ falſa ē illa opinio Simonis quoniā laureola ē mezereon cui⁹ rō ē:qm̄ Jo.meſ.capitu.de mezereon.dicit q mezereon ē plāta cui⁹ ſtipites eleuāt ſup terrā cir citer cubitos duos.folia ei⁹ ſūt ſilīa folijs oliue ꝫc. Propt qđ ſciēdū q ſm vba Meſue cocognidiūꝫ ꝛ laureola ſūt ſpēs mezereon.nā dicit q vna ſpēs mezereon ē habēs magna folia.ꝛ iſta ē laureola quā ſcies ſi.l.l.dasnoides.Alia ſpēs eſt hñs folia parua ſimilia folijs oliue.ꝛ illa eſt camelea vl co cognidiū:q̄ nr̄o ideomate vocat oliuella: ꝛ ideo Diaſ.facit de eis capitula diuerſa:qm̄ ſūt diuerſa rū ſpecierꝫ.lꝫ ſint oēs ſpēs mezereon ꝛ laureola.ſi militer ē mezereon.ꝛ lꝫ cocognidium ꝛ laureola differāt ſm ſpēm:cōueniūt tñ ſm gen⁹. qꝛ ambe ſūt mezereon.ſꝫ qñ ponit mezereon ſimplr:itelli gitur laureola:qm̄ mezereon hñs folia magna et viridia:eſt mel⁹ alio ſm Meſue. Et ꝓpt hoc qñ Simon dicit q laureola nō ē mezereon:falſū dič qm̄ vt oſteſū ē:eſt ſpēs ei⁹.verꝫ eſt q nō eſt meze-reon hñs folia parua:ſꝫ ē mezereon hñs folia ma gna.credo q parꝫ aduer **Jo.meſ.** cap. ō tit generis ꝑdicationem. meze-reon:eſt plāta vocata apud plures rapie: v.tā: et a qbuſdā faciēs viduas:ꝛ a plurib⁹ leo terre voca tur:ꝛ ē planta cui⁹ ſtipes eleuat ſup terrā circiter cubitos duos.ꝛ ei⁹ folia ſūt ſimilia folijs oliue: ſꝫ maiora.ꝛ ꝓducit grana magna i magnitudine fru ct⁹ myrti.ꝛ ē plāta lacticinioꝝ mat:cui⁹ ſpēs ſunt plures.eſt eni quedā magna hñs folia ſbulia. ꝛ ē parua hñs folia ſicut folia oliue:ꝛ ſpiſſa nimis.et ē hñs criſpa folia ꝛ aſpera.ꝛ ex eis ē hñs aut colo rē viridē:aut colore ſubnigꝝ:ꝓducēs colorem pa uonis.ꝛ mel⁹ ē magna hñs folia tenuia ꝛ viridia ꝛ q̄ orit i locis liberis:ꝛ i vicinitate plāta: ſpecie rū ei⁹.ꝛ qñ orit ꝑtāta vna i toto ambitu ei⁹ ē mor tal.ꝛ qñ orit i locis thermaꝝ.ē ſicut venenū:ꝛ ha bēs parua folia ꝛ ſpiſſa e malū:ꝛ ſilr hñs criſpa ꝛ aſpera.ꝛ quod eſt ſubnigrum ſimiliter ca.eſt et ſic.in quarto.Et dixit filius ȝezar eſt in fine tertij ſed non verificatur illud. eſt enim in ea virtus acuta ignea:ꝛ acrimonia vehemens:et eſt exco-riatiuū vlceratiuum ſeroſum inflāmabile:ꝛ eſt cō ſumptiuū ꝛ diſſolutiuū virtutis:ꝛ eſt ꝑmiū vene no nocēs mēbris q̄ ſūt minere virtutū ꝛ debilitās ea ꝛ diſſolues.Conatur ergo frāgere acuitatē et maliciā ei⁹:ꝛ hec faciem⁹ cū auxilio rez eā frangē tiū ꝛ ꝓhibētiū inflāmationē ꝛ ſeroſitatē:ſicut ſūt

olea frigida, ppriē: z res extinctiue: sicut est muscillago psillij z succus portulace: z succ⁹ endiuie, ppe ē enī mirabilis z aqua alkekengi: z aqua solatri humidi: z altarafacon: z aqua berberis. z frāgunt adhuc acuitatē ei⁹ res inspissantes: z ponticitatem hñtes: sicut myrabolani. sunt enī similes ad illud. Et dixit fili⁹ zezar: duplū ipsi⁹ ex absinthio infectum cū eo emendat maliciā ei⁹. Et dixit Dias. Infundunt folia ei⁹ die vna ī aceto. z siccāt z frāgit cū hoc virtus sua. s. ferosa z inflāmabilis. Et dico q̄ si in aceto coquant: aut īfundāt citonia: aut maciana: aut berberi erit meli⁹: sigillat almezereon bonitas ad ea q̄ oz. z si ex aceto īfusionis ei⁹ aut decoctionis ipsi⁹ fiat syrupus acetosus invenitur expertorū iuuamētorū: vbi oz. z ex reb⁹ adhuc emēdantib⁹ z remouētib⁹ maliciā ei⁹. est vt īfūdat ei⁹ foliū ī lacte dulci aut acetoso: z ppe sūpto ex asina z capris. z qñq; ponūt folia mezereon ī aq̄ lactis z buliūt cū facilitate: z aufert spuma ei⁹: z colatur z ppinat cū securitate. Et dixit Gal. īfūdāt folia ei⁹ ī syrupo rosato paꝝ añq; terminet decoctio ipsi⁹: z ppinet vbi oz syrup⁹. nō enī ī eo ē timor. Et dicit iteꝝ coq̄t ī iure galloꝝ antiquoꝝ: z ē sine nocumēto. Et qñq; oleū mezereon administrat cū pmixtione aliaꝝ medicinaꝝ habētiū virtutē eius fraenatiuā. z ei⁹ opatio est talis: Accipe folioꝝ eius ʒ. xl. z pyce sup ea aque dulcis lib. iij. z dimitte die ac nocte: deinde fac bulire leto igne donec redeat ad lib. i. s. z colature ei⁹ misce olei sūpti ex amigdalis dulcib⁹ ʒ. viij. z buliant cū facilitate vsq; ad aq̄ cōsūptionē: z si ponat oleū cū folijs z aq̄: z buliāt simul vsq; ad aq̄ cōsumptionē erit ī virtute forti⁹. Et dixit rufus. submergat ex folijs ei⁹ quātitas circa ʒ. iij. in cado magno musti: z dimittat mēsibus trib⁹: z erit res mirabilis ad hydropisim. expellit enī aquā citrinā sine nocumēto. Cōfectio almezereon ex inuentione nr̄a: Accipe folioꝝ almezereon ppara toꝝ ptes. x. carniū ciconioꝝ elixatoꝝ in aceto vini z zucari tabarzet ana ptes. lxx. tereniabin ptes. xl. aq̄ casei īfusionis: agarici ptes. xxx. olei almezreon ptes. xij. dissoluat zuccaꝝ z tereniabin ī aq̄ pdicti casei: z misceat cū carne citonioꝝ: z coquat cū facilitate ei⁹ vsq; ad mellis spissitudinem z inuoluat puluis folioꝝ almezereon cū oleo pdicto: z cōficiat cū eis. Est enī bonū medicamē biū dictū ad hydropisim. Cōfectio pillulaꝝ almezereō valētiū iuuāt z expellētiū aquā cū fortitudine sine timore: Accipe folioꝝ ei⁹ pparatoꝝ ʒ. ij. myrabolanoꝝ citrinoꝝ ʒ. iiij. kebuloꝝ ʒ. iij. cōfice cum tereniabī vel tamarīdis dissolutis ī aq̄ endiuie. z scire debes q̄ almezereon de decoctione parū sustinet: z cōtritio laboriosa [illegible] destruit ei⁹ virtutem. expellit aūt nocumēta ei⁹ a corpe aq̄ ordei z aq̄ endiuie: z altarasacon aufert inflamationē relictā ab eo in corpe. z sciuisti q̄ medicine cōpressiue a corpore expellūt audaciam medicinaꝝ.

Posse. Dias.

Camelea accepta cholerā z phlegma deponit. debent vō fieri trocisci ex his admixto absinthio duplici mēsura: z vna pte camelee z catapucie infecto melle vl̄ aq̄. folia ei⁹ īposita vulnera sordida curant.

Jo. mes. Mezereon solutōe educit aquā citrinā cū fortitudine vehemēti. Et dixit Alexander: mixtū cū reb⁹ educentib⁹ melancoliā educit ipm: z cū reb⁹ educentibus phlegma educit ipm. z absinthiū duplicatū ei cum myrabolanis: addūt ei bonitates notas z faciunt educere cholerā. Mai⁹ aūt iuuamētū qd̄ ex eo expectat ē ad hydropisim. educit enī aquā congregatā ī vētre nocet tñ epati: imo oib⁹ mēbris nutritionis. z interficit lūbricos z vermes: z solutione educit eos: z serpētes visceꝝ. z si fiat vnguentū ex eo z melle curat fistulā: z vlcera fraudulēta. z fit ex eo decoctōis ipi⁹ ablutio z ɔfert dolori dētiū z eoꝝ corrosioni: z gingiue sāguinee: z mollificationi. z fit ex eo vnguentū z aceto z oleo: z cera ad scabiē bonū. z fit ex eo linimētū ex sulfure z melle z aceto forti ad morpheā: z lētigines: z baras: z delet eas. z qñq; fit cōfricatio sup morpheā; z baras cū folijs ei⁹: z aceto forti. z ē vltimum. z dixit Johannicius valet ad q̄rtanā. dos ei⁹ ē a. ʒ. 5. vsq; ad. i. z hoc ī cōfectionib⁹ pulueris ei⁹ a karatis. ij. vsq; ad qnq;.

Camedrea fm Dias. est q̄dā plāta q̄ noiat cimolea: z est camedreos.

Cameleucen ē vngula caballina. nascit sec⁹ fluuios: cui⁹ radix p īfudibulū bibit ad veterē tussim: z alio noie vocat phartanū: siue farfugiū: vel tussilago: z ē spēs nenufaris: vt apparet ī lr̄a nenufar.

Cameltuce est quedam spēs tassi

Camelezeon	.i. pentafilon
Camemilon. i. antim⁹ vel bemborig	
Camemursine	.i. myrtus
Camedurus	.i. camedreos
Camelarum vue	.i. rob
Camepitheos quid est. l. l. bamepitheos	
Camedreos quid est. l. l. bamedreos	
Camedris	idem qd̄ supra
Camebalanos. i. rhaphanū agreste: z ē appios	
Cameropia	.i. camedreos

Cameropos ē spēs palmaꝝ maiorib⁹ z molliorib⁹ folijs.

Camer est herba cui⁹ folia sūt similia folijs lentis quam ignoro.

Camezillum	.i. poligonia
Camezelas	.i. calandrus auis

Cameth. i. illa q̄ seruātur in salmuria. vt oliue: capparis: z similia.

Camesich. i. fructus tamarisci domestice

Camesic idē qd̄ supra	Camemilē. i. camiblem
Camereon	.i. card⁹ siluestris
Camepida. i. camederos	Camelon. i. citraria
Camepito	.i. cipressus
Cameos	.i. gūmi arabicum
Caminella. i. ameos	Camidria. i. camedreos

Camicalcapar. i. salmuria capparis condita

Camimden. i. amidum sale conditum

Camitharcapa	.i. camicalpar

Camic. i. capparis que conditur salmuria

Camich	idem quod supra

c

Amin ara greceꝫ latine cimi-
nū. Ciminum quoddā ē
qđ dr̄ ciminū carmenū. qđdā qđ dr̄ ci-
minū regale. qđdā qđ dr̄ ciminū albū
quoddā qđ dr̄ ciminū rusticoꝝ. qđdā quod dr̄ ci-
minū ethiopiū. qđdā qđ ciminū basilicū dr̄. qđdā
qđ dr̄ ciminū egypciū. qđdaꝫ qđ dr̄ ciminū dulce
qđdā qđ dr̄ ciminū agresteꝫ qđdam qđ dr̄ pla-
tociminū. Ciminuꝫ carmenum .i. siselcos. Ciminū
albū: idē qđ sup̄. Ciminū dulce: idē qđ sup̄. Cimi-
nū rusticoꝝ: ideꝫ sil'r quod supra. Ciminū ethio-
piū ē qđdā semē sil'e ameos: r ē gi sicut apparet
si. l. l. naucana. Ciminum basilicū: ideꝫ ē quod su-
pra. Ciminuꝫ egyptium est ciminū vsuale. Cimi-
nū agreste est illud quod p Dias. infra i cap. isto
describitur platociminū .i. siselcos. Ciminū vsua-
le ē semē herbe in multa quātitate nascēs: virtutē
hꝫ diureticam: r subtiliādi fumositates: r ē ca. r sic. i
tertio gradu. r qdā dicūt q est sic. i scdo gradu.

Sera. li. aggre. capi. camin. aucto. Dias. Ca-
mini .i. ciminū nr̄m: qđ vocatur egyp-
tiū: r ē aliud ciminū qđ dr̄ carmenū: r est aliud qđ
dr̄ agreste: r ē quoddā ex eo boni saporis: r ē p-
prie carmenū: r ipsius expositio est regale et post
ipꝫ ē babylonicū. Et idē auct. Galie. ex eo ē do-
mesticū r agreste. domesticū vero ē qđ magis ad-
ministrat̄: r maxie semē sicut administrat̄ semen
anisi: r leuistici: r carui: r apij mōtani. et⁹ ca⁹ ē ca.
in tertio gradu.

Dias. cap. de cimino: ꝫ trāslatio-
nē nr̄aꝫ. Ciminū quoddam
ē vsuale: quoddā egyptiū: r quoddā oritur i alijs
partibus. r istō ē ciminum nostrū qđ cōmuniter
habemus in vsu: r eū stomachū est: sed plus illud
qđ orit̄ in egypto qđ Hippo. basilicū vocat. Un-
de tale ciminū ovsuale in omnib⁹ puincijs inenit̄.
sed ciminuꝫ agreste nascitur in calcedonia r his-
pania: virgā hñs duabus palmis longā: i qua fo-
lia nascūtur quatuor aut. v. r tenuissima r diuisa
sic gingidiū: i qua virga sunt capitella quinqꝫ aut
sex rotūda r mollia: in qb⁹ ē semē: quod si gustui
applicuerīs viscidior ē nr̄o. Nasci ur locis hume-
ctis. Ciminū nostrū vsuale hꝫ virtutē ferenticam
r feruentem r mictualem r stipticam.

Gal. vij. sim. phar. capi. d cimino. Cimini se-
mine maxie vtimur sic r anisi: r leuistici: r carui:
r petroselini. Est aūt calefactiue virtutis sicut il-
loꝝ singulū: r diuretice: r destructiue vētositatis
de tertio ḡdu existēs calefactiū.

Posse. Ciminū sumptum ī cibis r potib⁹
r salsamentis virtutē hꝫ confortandi digestionē
vinū decoctōis ei⁹ r seminū fenugreci dolorē sto-
machi r torsionē intestinoꝝ ex vētositate mitigat.
Cōtra sanguinē oculoꝝ post principium: dū nō ē
flux⁹ puluis cimini cum vitello oui sup testam ca-
lidaꝫ ponat̄: r diuisum in duas medietates suppo-
natur sepe. Item puluis eius conficit̄ cū camfora
r calidū superponat̄. Iteꝫ teneat̄ ciminum inter
dentes ter masticatuꝫ: r insuffletur ī oculū. Cōtra
liuorē ex percussione vel alio mō factū dum recens

c puluis eius subalis cuꝫ cera ad ignē bñ confectus
r sepe apposit⁹ est certū remediū. Us⁹ frequēs e⁹
inducit discolorationē. Contra frigidā tussim detur
vinū decoctionis ficuū siccaꝝ r cimini. Ad idem
electuarium confectum ex cimino: r se. fenugreci
tausti r melle vale ē contra frigidā tussim. Cōtra
tumorem faucium r dolorē ficus r ciminuꝫ deco-
quantur: bñ trita in vino: r inde emplastrū factuꝫ
i loco dolenti ponatur. Cōtra frigidū reuma pul-
uis eius r baccarū lauri simul tritis: r in testa cale-
facta in saccello ponatur: r capiti superponatur.
Contra stranguriā r dissuriā r alios dolores ex
frigiditate ciminum in vino coctum supponat̄.

Dias. Ciminū nostrū torsionibus r infla-
tionibus in oleo coctū r suppositū
medet̄: cataplasmatibus miscetur ortonoicas cū
pusca necessarie dat: morbib⁹ venenatis cū vino
opitulat̄: tumorē testium admixta pollina fabe r
vuepasse: r cerotis impositum medicatur: aceto
mixtū menstrua abstinet: r sāguinē nariū profluē-
tē sic strīgit: potui datuꝫ siue inunctū palloreꝫ fa-
cit: r quia calidissimū est dolorem vesice placat:
r calculos iuuat. Semē cimini agrestis torsiones
r inflationes aq̄ mixtum saluberrime curat: cum
aceto vero subgluctiētib⁹ opitulatur: venenis oc-
currit: dolorem stomachi cōpescit: masticatum r
impositū liuōes detergit melle addito r vuapassa
oīa similiter facere nouit. In hoc flos nascit̄ ni-
ger veluti semen qui bibitus similis est melantio:
morsibus venenatis occurrit. stranguriȷs r do-
loribus vesice prestat effectum: r coagulatuꝫ san-
guineꝫ p vrinam mingi facit: maxime singulare
psidium est: si bibitum fuerit cum elixatura apy.

Auic. li. y. cap. de cimino. Ciminū .i. nr̄uꝫ vel
vsuale expellit vētositates: r resoluit
r in ipso ē incisio r excitatio: r in ipso ē stipticitas
cum lauatur facies ex aqua ipsius clarificat eaꝫ
r similiter eius acceptio: r vsus ipsius cū mensu-
ra. eius nanqꝫ nimius vsus faciem citrinat. r ad-
ministratur cum ceroto: aut oleo aut melle con-
solidat vulnera pprie silvestre: cuius semen est si-
mile semini lini cū ex eo implentur vulnera. cū te-
ritur ciminum cū aceto: r fit odoramentuꝫ ex eo
abscindit fluxum sanguinis nariū. r similiter cuꝫ
ex eo intromittit̄ liciniū in narib⁹: r qñqꝫ masticat̄
r miscet̄ cum oleo: r distillatur super vngulam: r
sup coagulatum sanguinem sup oculo r confert.
Et qñqꝫ masticat̄ cū sale: r distillatur sputuꝫ sup
scabiē r sebel r vngulā abscissā: r phibet adherē-
tiam r succus silvestris abstergit visum r attrahit
lachrymas: r nominatur grece fumus. Et ipm ēt
ponitur in cauterȷs ei[illegible]fionis piloꝝ in oculo: r
nō nascitur. Et qñqꝫ bibitur cū aceto mixto cū aq̄
r cōfert difficultati anhelitus: r tremori cordis fri-
gido: r administratur cū oleo sup spāca testiculi
r qñqꝫ administrat̄ cū aceto: r qñqꝫ administrat̄
cū oleo r farina fabaꝝ: r frangit lapideꝫ: r pprie
silvestreꝫ confert distillationi vrine r mictui san-
guinis: r dolori punginuo ventris r inflationi. r
succus silvestris triti cū aqua mellis soluit vētreꝫ

Inquit Rufus. Cyminuz nabatium soluit vētrē karmenuz vero non soluit imo stringit: et herba silvestris prouocat coleram in vrina: et datur in potum cū vino ad morsum vermium venenosorum: et ꝑprie silvestre: cuius semen est simile semini li. **Sera.** auct. Dias. Uirtus cymini est ca. ni. desiccatiua et stiptica: et ꝓuocat vrinaz quando coquitur cuz oleo: aut fit clystere cum ipso: aut emplastrum cū farina ordei tortionib⁹ et inflationib⁹. et datur ḋ eo ī potu cū aceto tēperato cum aqua asmaticis et confert: et datur similiter in potu cum vino ad morsus venenosorū et confert apātionibus testiculoꝝ quando admiscetur cū oleo et farina fabarū: et passulis et cera: et supponit: et qñ miscetur cū aceto abscindit menstrua. et fluxum sanguinis nariū tritum cū aceto: et quando linitur cū eo corpus: aut sumitur ḋ ipo nimis in potu facit croceum colorem cutis: et confert dolori vesice ꝑpter suam caliditatem: et ꝯfert lapidi renum

Camiliben. i. dispositio cui admiscet͛ caliditas nō ꝑueniens ad hoc vt fit febris: et sociat͛ ei laxitudo et pigricia et alices et saltus et cōmotio somni et vigilia et constrictio anhelitus: et tensio venarū hypocundrioꝝ: et dolor capitis

Camitamudem. i. anuiden sale conditū

Camici	i. ebulus
Cambris	i. brassica
Cambri	idem quod supra

Cambil. i. semen arenosum quod coopit rubedo que ē minor rubedine lapidis in felle bouis repti: ꝓ quo. l. l. kabel

Cambria est species caulis

Cambil est terra rubea minuta que affert͛ ḋ mecha vt arena que cū fricatur sup manū īgreditur cito: de qua fit vnguentum penetratiuum: et mundificat satis.

Cap. iii.

c **Amsice** aut ficm **Dias.** cap. cam psice. hastas hab3 longas digitoꝝ quatuor ī terra ꝓiectas lachrymo plenas folia sunt ei lenticule similia et peplo: sed minora et tenuiora: semen habet sub folijs rotunduz sicut peplum: et ē sine flore. radix ē illi tenera et inutilis.

Posse. Dias. Hasta eius trita cuz vino: et vt pessariuz supposita dolorem matricis mitigat: cataplasmatibus adhibita tumores spargit: clauos corporis tollit: mirmiceas mundat: cocte et comeste ventrē soluunt. Idem succus ipsius facere pōt. succ⁹ ipe peruncuts ictus scorpionū mitigat: suffossiones et caligines oculoꝝ detergit: cica rices oculorū addito melle curat. nascit͛ vero saxosis locis et asꝑis

Camomilla quid est. l. l. bedonig

Cap. iiii.

c **Amfora** grece et latine: ara. vo camfor. Camfora est fri. et sic. in tertio gradu: et est quoddā gūmi arboris fm Auic. et Sera. dicit͛ camfor: quod nisi cum efficacia seruetur faci. ꝑditur. potest autem seruari ī vase marmoreo: cū psillio aut semine lini: aut milio ꝑ. xl. annos. sed pro certo nescio herbam in qua sit tale miraculū nam cum ī tertio fri. et sic. iudicetur: nihil est odoratius igniq3 amicabilius: cito enim inflāmatur et preclaram flāmaz per se emittit: que nisi psillio lini semine aut milio obturatur euanescit. naz sublimata defertur ad nos: et propterea ē saporis acuti cū amaritudine

Sera. li. agge. cap. camfor. i. camfora almazodi terre pāzor sunt insule que sunt propinque regionibus sarding: et ideo dicitur cāfora de panzor: et in annis quibus fiunt multa fulgura et tonitrua: et multi terremotus generatur ibi multa camfora. in illis vero annis in quibus nō fiunt hec: non fit multa camfora. Unde defertur ex regione fasella: et ex regione dedahab: et tarig et plurimū quod defertur ex ea est abarig: et ē minor sui: et ipsa est gūmi arboris in illis partib⁹ nascentis: et est gūmi coloris rubei maculati: et lignū eius est album tenerum: quasi velit fieri nigrum: sed et reperitur camfora in colore ligni arboris in pecijs ligni que sunt ibi intus extense: sed melior ex ea est nach: et est illa que nascitur et egreditur ex ligno per se in suo arbore: et color eius est rubeus maculatus: que postea sublimatur ibi et fit cāfora alba: et dicitur nachin: eo ꝙ primus qui regnauit ibi nominatus est nach: et nomen loci in q̄ reperitur dicitur panzor: et ideo nominatur camfora de panzor camfora illius loci: et est melior et subtilior maioris durabilitatis et albior: et maius frustrum quod ex ea reperitur est sicut dorna vna post ipsam vero in bonitate ē illa que dicitur fanzen: et est grossa habens aureum colorem: nec est clara sicut nach. Et post ipsam est camfora: que dicitur cansab: et est fusca: et est minoris precij q̄3 nach. Et post hanc est illa que dicitur balomich: in qua sunt admixta fragmenta ligni camfore: et est vnctuosa gūmosa: et reperitur in frustris quātitatis vnius amigdale: aut ciceris: aut lentis: aut farris: et est bona ad aromatizandum cū aromatizat͛ cum fumigatione ex costo et mirrha: et oēs iste species clarificantur ꝑ sublimationez: et egreditur ex eis camfora alba in laminis albis similibus in figura sua parapsidib⁹ ad quas ascendit. Unde camfora sublimata vocatur camfora operata. Et idem auct. Gal. complexio ei⁹ est fri. et sic. in tertio gradu: et ideo confert calefactis.

Auic. li. ij. cap. de camfora. Camfore species sunt alcamfor et ariage: deinde alezior et alefazer varia: et est illa que est permixta ex ligno suo et ex eo quod sublimatū ē ex ligno ei⁹. Quidam autem dixerunt ꝙ est arbor magna faciens vmbram hominibus: cui leopardi adherēt. non ergo peruenitur ad eaz nisi noto tempore anni: et est spongiosa marina. hoc est secundū ꝙ esti mauerunt quidam. lignum vero eius iam multotiens vidimus: et est lignum album frangibile leue in cuius ramis quandoq3 continetur aliquid ḋ

vestigijs camfore. Est fri. et sic. in tuo gdu. **Posse.** Contra calefactione epatis puluis eius cum succo solatri conficiatur in quo plagelle intincte sepius epati supponant. cotra fluxu sanguinis e naribus fiant magdalones ex puluere eius: et puluere seminis vrtice vsti: cofecto cu succo sanguinarie narib9 imponat. Si autem fiat sanguinis fluxus ex ipsius ebulitione vel ex epate cu aqua frigida coficiatur puluis cafore et plagelle infuse fronti et temporib9 et gule superponatur. cotra gomorream puluis camfore distemperetur cu musillagine psilly. vel cu agresta: vel cu succo solatri: et intinctis plagellis ponatur sup pectinem et renes et pudenda. cotra diabete idem facias. postea supponatur lamina plumbea. contra maculā oculorum conficiatur puluis eius cum aqua ro. et addito succo feniculi ponatur in vase eneo. et pannum faciat: et ad faciem clarificandā et depurandā coficiatur camfora cum aqua ro. et addito melle albo et mūdissimo facies lauet. contra libidinē odoretur camfora. similiter satis copetenter ponitur in syrupis. contra acutas egritudines similiter prouocat sternutamēta. valet similiter ad rubore oculorum. hēt enim virtute ifrigidadi et restringendi. **Sera.** auc. isaac. Camfora ofert calefactis habentibus sodam cholericā qn odorat simpliciter. aut cu aqua ro. aut cu sandalis: et odor eius abscindit desiderium coitus. sed porio eius in hoc e fortioris opationis. et stringit fluxū cholericū: qn ex ea parua quantitas miscetur cu medicinis. vsus eius facit accelerare canos et facit dormire: et reprimit caliditatē cerebri: et abscindit fluxum sanguinis nariū qn miscetur cum succo vue acerbe: et iponitur narib9. et stringat ipsum vndecūq fluat. Et camfora ingreditur cofectiones suffumigationū et vnguentorum preterq in gallia: et diambra. Et idem auct. Rasis. e frigida et sicca. et confert ad sedandū egritudines calidas que sunt in capite et toto corpore: et qui nimis vtitur ea pdit vigilias. et si sumatur in potu infrigidat renes et vesicam: et coagulat sperma: et generat egritudines frigidas pcipue in regionibus frigidis. Et idem auct. Mesarugie. Sūpsit ex ea quidam vi. aureos tribus vicib9. et destruxit ei9 stomachum adeo q nō potuit digerē cibū: et abscindit spma. Et idem auct. Aben mesuay. Stringit ventrem. et potus eius facit accelerare canos. et ofert apatib9 calidis. Et idem auc. isaac benarram. Camfora fri. est et sic. i tertio gradu: et confert calefactis cu aq ro. et fortificat sensus et mebra corporis: et qn miscetur ex ea qntitas parua cu medicinis: que fiūt ad stringendū fluxū ventris q **Auic.** Usus camfore fit a cholera cofert. facit canicem: et phibet apata calida: et cū aceto phibet fluxum sanguinis nariū. aut cu expressione dactilorum immaturorum aut cu aqua mirti: aut cu aqua albedarorum: et cofert sode calide: et remouet vigilias: et ofortat sensus calefactorum: et confert alcole vehementer et confert in medicinis obtalmie: et abscindit coitum et generat lapide renū et vesice: et stringit fluxum ventris cholericū. Cāforata e planta quedā que ingreditur i vnguento martiaton habes colore cāfore: cuius folia facta sunt sicut vna et specie[?]bus abrotani sed albidiora simpliciter: facta e sicut tanacetū medetur doloribus

Camfora. planta: cui9 gūmi e cafora et est lignum album frangibile leue: in cuius ramis continetur aliquid de vestigijs camfore sic q inde exit camfora p sublimationē. vnde qn sine permixtione substatie l gūi exit pmixta vocat alescret truaria. l. l. alescret. i. litteram camfora

Camum. i. potus q fit de ordeo et alijs frugibus sm Di. sf. vocatur fruca. arabes vero vocant ipsum foca. et ē ceruisia vel species eius

Cambum. i. terra rubea minuta que affert de mecha vt arena: et cū fricatur sup manū ingreditur cutem de qua fit vnguentum qd penetrat manum

Canabum	i. cannabum
Canabuen	idem quod supra
Canabs	idem quod supra

Canspion. i. cortex medianus sambuci vt in alexandro de podagra

Cinauit. i. caulis imperialis: et est caulis vsualis: et est alba: habens folia collecta in globum

Canabit	idem quod supra
Canabil	.i. cambil

Canacella. i. cauda equina. vel ardun9. l. hyppuris

Cap. 133.

Anarmenum.

ara. lat. lutū armenū. vel bolum ar. et est quedā vena terre: que precipue in armenia inuenitur vnde habet virtutem ostringendi. Est aūt eligedū qd subrubeum est sm oēs partes nō hns colores distictos aliquātulū fragile. fri. est et sic. i 2° gdu. **Sera.** li. aggre. cap. canarmenū. Canarmenū. i. lutū armenū: et est ingimbar: color eius est vltra croceitate ad rubedinem tendes et teritur cito: sicut teritur calx: et est lene sine lapide. virtus eius est que desiccat desiccatione forti. **Auic.** li. ij. cap. de luto armeno. Lutum armenum ē rubeū: declinans ad citrinitatē notum: et alemu est ei ppinquum in operatione: fri. est in primo **Posse.** Pillule facte gradu sic. in secundo. ex bolo et gūmi arabico. et peradus cum aqua or. ifusionis vrugānti valent cōtra etroptoicam passionem. vicio mēbrorum nutritiuorum: misceatur eius puluis cum gūmi draganto exusto: et confecto cum succo plātaginis: et potui detur. Et valet bolum contra dysēteriā et fluxum ventris sanguinis cum ouo vel p clystere: vel in emplastris. cōtra fluxum menstruorū fiat ex eo puluis cōmixtus cū succo plataginis et bombice: et suppositoriū inde factū: supponatur contra sanguinem nariū confice bolū cum succo sanguinarie: et fac stuellū. et impone naribus: vel puluis solus cū bombice naribus imittat. Bolum tritum et distemperatum cum vino mixto aqua ro. et acceptū valent contra febres pestilentiales. **Sera.** aucto. Gal. Bolum vel

lutum armenũ ciliacis: τ dysentericis prestolatur splenetícis τ cholericis: τ stomancis vtilis͛ medetur: τ solutũ stomachũ reficit. τ valet contra sputum sanguinis. Et cõfert fluxui menstruoso τ catarro descendenti a capite. τ vlceribus putridis: q̃ fiunt in ore. τ desiccat exituras que indigent desiccatione. τ confert illi cui a capite humor descendit ad pectus iuuamentum magnum: τ cohartioni anhelitus. et ideo confert ptisicis. τ hoc ideo quia desiccat vlcera pulmonis intãtum q̃ non tussiunt nisi errent in dieta sua errore magno: aut per mutet͛ aer subito ad cõplexionẽ malam τ qui patiunt͛ coartationez anhelitus antiquã cũ bibunt ex eo curantur cito: τ qui nõ iuuabitur p hanc medicinã: nunq̃ iuuabitur p aliquam aliaz. Et sumatur de eo in potu cũ vino subtilissimo mediocriter limphato qñ eger nõ febrit vel parum febrit. sed si fuerit fe. multa detur cũ vino mixto multa aqua: ne febris augeatur: τ qñ bibit͛ ĩ hunc modũ: confert febribus pestilentialibus valde: τ q assuescit potui eius tempore pestilentiali pseruatur a nocumẽto pestilentiali. Et iã vidi mltos euadere tempore pestilentiali p ipm. τ iam sunt mlti qui sumunt ipsum cum vino mixto aqua ro. ꝯfert quando febris adest. **Auic.** Lutũ armenũ retinet sanguinez: qm̃ exsiccatio ei⁹ ẽ in vltimo. τ confert spãtibus pestilẽtialib⁹ bibitũ: τ linitũ. τ ꝓhibet ambulationẽ putredinis mẽbrorũ. τ mirabile est in re vulnez. τ ꝓhibet catarrũ τ confert cholericis. τ est bonũ sputo sanguinis ptisici ꝓpterea q̃ desiccat vlcus pulmonis: τ ẽ cura stricture anhelitus ex catarris. τ ẽ bonũ vlceribus intestinoz: τ solutioni: τ fluxu sanguinis matricis. τ ꝯfert febris heticis: τ pestilẽtialib⁹ proprie τ plures quidẽ iã sanati sunt ex pestilentia magna: ꝓpter ꝯsuetudinẽ bibendi ipm cũ vino subtili τ si bibitur in fe. pestilentie: necessarium ẽ vt vinũ ꝑducat ipm ad cor τ misceãtur vinũ illud cuz aq̃ ro. Et idem ꝑ can. fen. quarta. capi. v. Odor boli eorasceni ꝓhibet nauseam. **Bulgasim** li. qui dicit͛ seruitor. Comburitur sic bolũ: frange ipm ĩ frusta ad quantitatẽ fabe: τ pone sup testaz τ sup laminã ferream: τ misce sicut erit tibi voluntas cõburendi vel assandi.

Canar .i. aloes

Cananda ẽ cibus factus sicut pheludẽ: nisi q̃ ĩ eo ponitur sisamum

Canchar .i. cardo asininus

Cancamon lachrymus ẽ arboris similis mirte gustu humoso: hoc maxĩe thymiamatib⁹ admiscet͛ mirrha τ storace admixtum vt gratius fumiget

Candarum .i. olibanum

Canda est genus cardi

Candaros arabice: vel candarusum gre. candros vel condros: latine vero triticũ romanũ: vel ordeum romanũ: τ ẽ or dei cui non ẽ cortex. **Sera.** li. aggre. cap. candaros. Cãdaros idest candarusum. Et Gal. ꝑ de cibis: cap. de candaruso.

Candarusũ ẽ cibus bonus sicut triticum: propt͛ suam viscositatẽ: ẽ maioris nutrimenti eo: sed fm viam medicine virtus eius ẽ virtus tritici. nisi q̃ ẽ maioꝝ viscositatꝫ eo: ꝑ q lege Iram candros

Candarusium idem quod supra

Candarel ẽ species scariole: pro quo. l. l. bundebe

Cannabum quid est. l. l. sechedena

Canna persidis quid est. l. l. hasap

Canna varia est herba quasi alba: τ incisa vt cannabum: cuius semina lumbricos occidunt: τ extrahunt de corpore.

Camsab est species camfore

Cantarica .i. aaron

Cap. 134.

Cantabrũ gre. arab. nochale latine vero furfur tritici. Furfur tritici calidũ ẽ τ tẽperate siccũ. Est aũt diaforeticũ in aqua ca. dissolutũ reddit eã mitigatiuã τ humidã: vnde aqua illa nimium humida in **Dosie.** Ualet contra iliacam passionem stranguriã: τ dissuriam. talis eius vsus ꝯficiatur cũ vino subtili albo mediocriter acido: post decoquantur diu: τ pannoĩposito loco dolenti supponatur. Item valꝫ sic cõtra dolorẽ stomachi ex frigida cã vel vẽtositate. contra iliacã passionẽ inyciatur p clystere colatura eius: mollificat enim satis. cõtra tussim sicam et ẽt frigidam: τ piplemoniam: τ pleuresim fiat hoc in aqua decoctionis ordei bene mundi: τ tritici: τ colata dissoluitur cantabrum: τ itez sup ignẽ aliquantulũ buliat: τ talis aqua tepida detur patienti.

Cantaron .i. centaurea

Cantarium idem quod supra

Cantarzed ẽ cardus vel species eius

Cantabries. i. furfures capitis: q̃ grece ptiriasis dr̃

Cantabrinum idem quod supra

Contarum .i. folium nil

Canthar .i. libanus

Cantaram .i. nux vomica

Cantalides ẽ collyrium factũ ad glaucoma oculoꝝ: et fit ex planta simili feniculo breui caule flore candido ꝛc. Ego autem semen istũ feci deferri de grecia seminaui τ collegi

Cantauron .i. cataron

Cantabricies .i. ptiriasis

Cap. 135.

Cantarides latine τ grece: ara. cerarie: vel dzane. Cantarides sunt animalcula: quoꝝ rũ sũt efficacissime: q̃ in spicis frumẽti adhuc florẽtes inueniuntur. sunt he varie τ quasi circa pennulas suas stricte τ oblonge. he enim vapore aceti suffocantur: τ in vase non picato reponuntur. sunt ca. τ acutissime: que licet scabiei vtce cõferant: vesicam m̃ si ex eis multa sumat͛ guttas vulnerant: atq̃ sanguinem mingere faciunt: τ interficiũt: ex qb⁹ parua accepta vrinã ꝓuocant vehementer: atq̃ cũ aceto epithimate remediũ conferũt vehement͛ mo: **Sera.** li. aggre. cap. de fee: τ albaras: τ lepre. varie auct. Sal.

Expti sunme expientie nō modica in vnguib⁹ lepzosis ⁊ inuenimus: q̄ qñ ponit sup eas cū ceroto confert multū: aut cū vnguento, auferunt eniz vnguem ⁊ faciunt eum cadere totū. Et cantarides īgrediunt in cōmixtione vnguentoꝝ ⁊ medicinaꝝ que fiunt ad scabiē ⁊ ad egritudinē cū qua elenatur cutis: et ī medicinis que euellunt verrucas: q̄ dicunt capita clauoꝝ. Et sunt quidā ex magistris nostris qui dabāt ex eis in potu miscentes paruz ex eis ad ꝓuocandū vrinā. Et quidā accipiebant alas: ⁊ pedes ipsaꝝ solū: dicētes q̄ hec conferunt illis qui sūpserūt corpoza ipsaꝝ: ⁊ erit eis bezoar. Et alij dicebant cōtrariū huius: videlicet q̄ corpora ipsaꝝ sola iuuabāt eos q̄ sumpserūt alas ⁊ pedes eaꝝ. Ego vero miscui oīa simul corpora cū pedibus et alis: et dedi. Ille aūt oīe sunt magis iuuatiue. ex eis sunt ille que repiuntur in tritico: in q̄rū alis sunt linee citrine in latitudine ꝑtense: et ꝓpe qñ ꝓijcis eas ī olla terrea noua: et claudis orificium olle cū panno lineo sup vas in quo sit acetum feruens donec suffocent et moriant: et similit̄ oz q̄ fiat ex animali qd̄ dicitur xofostis qñ volum⁹ ipm reponere. Et similiter ē species aīalis similis cantaridib⁹ in figura et virtute: et similiter vermis viridis qui repitur sup arborē pini. virtus eī⁹ ē sic vī⁹ eaꝝ. postq̄ vō st cantarides mortue: īserantur in lino et reponantur. **Dias.** cap. cantarides. meliores ex eis sunt: que sī diuersoꝝ coloꝝ et in alis eaꝝ sūt linee trāsuerse citrine ⁊ sunt grosse. ⁊ oblonge. opatio autē illaꝝ que sūt vnius coloris ē debilis. Et virtus cantaridaꝝ ē putrefactiua: calefactiua: vlceratiua: et ꝓpter h̄ miscentur cū medicinis ꝯuenientibus apāībus cācrosis: et ad scabiem vlceratā: et empetiginē. et qñ ponuntur ī nascalibus ꝓuocāt mēstrua. Et estimauerunt q̄dā: q̄ qñ miscentur cū aliqb⁹ ꝯfectōibus ad hydropisim conferūt ꝓpter virtutē earū quā habent ī ꝓuocādo vrinā. **Auic.** li. ij. capi. cantarides. Dixerūt quidā: q̄ sunt super fine caliditatis. Et dixerunt alij. sunt ca. ⁊ sic. ī iiij° gradu. sed pmū ē verius. et cantaris ē acris acuta putrefactiua: adustiua: et eradicat verrucas linita. et fit ex ea cerotū. et linit̄ ex eo albedo vnguis: ⁊ ꝯfert ei. et eradicat vnguē mollificatā velociter. qñ fit ex ea emplastꝝ: et remouet morfeaz: et albaras linita cū aceto. et qñ ex ea trita cū synapi fit linimētū: facit nasci capillos. Et similiter qñ coquit̄ cū oleo donec inspissetur: et linit̄ sup apāta cancerosa: ⁊ resoluit ea: ⁊ linit̄ sup scabiem: ⁊ empetiginē. Inquit fili⁹ Mesuaugie: ipsa incidit vngulaz valde. ⁊ paꝝ de ea ꝓuocat vrinā valde. ⁊ parū de ea adiuuat medicinas ꝓuocātes ad ꝓuocandū absq̄ nocumēto ⁊ ꝓuocat mēstrua: et facit aborsū. Dixerūt quidā: dat̄ ī potu vna eaꝝ ei q̄ ꝯqueritur de vesica sua. ⁊ confert: ⁊ dāt̄ in potu iij ex ea ysana. q̄ de eaꝝ ⁊ exulcerat vesicā. Inquit Gal. ipsa exulcerat vesicā: ⁊ ē ꝓpterea: q̄ facit materias acutas ꝯclinare ad ea a quibus corpus nō euacuat̄ cum ꝓpietate que ē in ipsa.

Cancfis — i. scarabeus

Cansebu — idem quod fuqa
Canetum — i. qñ hō videtur
Caneni — i. lauda
Cancrena — i. caro ꝑmortua
Cancer quod est. l. l. sarcan
Candeiabra — i. testudo
Canderas — i. siricum
Canderos — idem quod supra
Canbeang — i. sensationes
Cannella — i. darsen
Canterinus — i. lapacium acutum
Canfis. i. ostrea — Canirti. i. ebulus
Canibalnemar: Gal. vi. sim. pher. est ingt strangulator leopardi: et ē species aconiti
Caniculata — i. iusquiamus
Canuosa tussis — i. canina
Canicularis — idem quod supra
Canis caput: herba ē que cinocefalon grece: et antimon dicitur
Canicula ē stella: q̄ dñatur dieb⁹. xl. sm̄ Gal. in li. de cibis. cap. ꝓ ō fructibus horarijs
Cābitus. i. apostema calidū in velamine cerebri subtili et grosso absq̄ corruptione ipsius
Cambu. i. caulis
Cancrinomata nariū. i. polippus narium
Canchi — est species mirrhe
Canaponici. i. daucus — Cancil. i. rapa
Candinisior est species quedam vini
Canci. i. affodillus — Cancitan. i. aron
Canada. i. instrumentū ocularib⁹ morbis idoneū
Canon — i. norma vel regula
Canopis est cortex medianus sambuci
Canopum — i. sambucus
Canobasilicon — i. auellana
Cancolon — i. catarides
Cancrocossa. i. salsamenta incisiua: vt ī Allexandro de siti
Cancrocella idē qd̄ sup — Canu. i. fiseleos
Canzu. i. aper — Can. i. lutum
Capadocius sal — i. afronitrum
Capalagia — i. inductiua stupoꝝ.
Caphalegia — idem quod supra

Capi. 136.

c **Apparis** vel capparus latine arab. kapar. grece vō kinosbaton. Capparis vel cappar⁹ frutex est qui in multis partibus reperitur. Cortex: radix: flos: ⁊ folia competunt vsui medicine: ꝑcipue tamen cortices radicis que debent colligi in pncipio veris: et vmbra siccari. Est aūt eligendus cortex eius q̄ cū frāgitur non puluerizatur: et qui aliquātulū sbtuff⁹ ē ⁊ sbamarus. flores aūt eius cū adhuc sunt tuberosi: ⁊ non dilatantur: debent colligi q̄ cū dilatati fuerit nō valent. condiuntur cum sale ⁊ aceto. capparis ca. ⁊ sic. in. iiij° gradu. **Dias.** capi. de cappero. Cappar⁹ ē frutex furnetosa spersa sup terrā reuolutionis rotunde sicut lentex: folia similia cidonio habens: semen sicut oliua. quod apertum florem habet: intus albū: qd̄ si ceciderit

vt balanus inuenit̄ oblongus: qd̄ si apiat̄ inuenit̄ in illo semen sicut maligranati: purpureū: ⁊ minutū: radices habet maiores: ⁊ multas. Nascit̄ locis aridis: ⁊ viscidis: ⁊ **Sera.** li. aggre. capi. hap. maxime in muris par. i. capparus: ē planta sarmentosa: q̄ extēdit̄ arcualiter vel circulariter sup̄ faciē terre: cuius spine reuoluūt̄ vs̄ semen: sicut spine rubi: ⁊ hꝫ folia similia cidonij ī figura sua: ⁊ fructū similē oliue: q̄ si apiat̄ ī arbore sua emittit florē albū: sed si exciderit ex arbore sicut ē īuenit̄ clausus ad longitudinē ↄclusis: ⁊ tūc si apiat̄ īueniuntur ī eo sem̄ na minuta sicut granulis balaustie coloris rubei vers⁹ purpureū. Et radices ei⁹ sunt plures magne ⁊ lignose. Nascitur ī locis siccis: **Gal.** vij. sim. phar. cap. de ⁊ ꝓpe muris. capparo. Capparus radicis quidē cortex amarā hꝫ qualitatē. Secūdo vero acrē qualitatē: deinceps huic ponticā velut ex diuersis repugnātib⁹ ↄposita ē virtutib⁹. abstergere enim pōt: ⁊ expurgare: ⁊ īcidere cū īexistēte amaritudine. calefacere vero ⁊ īcidere: ⁊ diaforare cū acredine. colligere aūt: ⁊ densare: ⁊ cōstringere cū ponticiate. Et idē lib. ij. de cibis capi. ↄ capparis. Capparis ē sbtiliū partiū sufficient. ⁊ ꝓpt̄ hoc nutrimētū minime tribuit ī corp⁹ assumptuꝫ ipm̄ sicut alia oīa sbtiliū partiū. sed fructus eius sallitus qn̄ comedit̄ absq̄ q̄ abluat̄ laxat ventrē: ⁊ postq̄ abluitur nutrit paꝝ sicut alia sbtiliū ptiuꝫ: ⁊ excitat ap **Auic.** li. ij. cap. ↄ capparib⁹. Cappetitū cibi. parus ē frutex: ⁊ hꝫ radicē: ⁊ hꝫ fructū aliū qui ē sicut cucumer: ⁊ ē acris calida que ponit̄ ī musto: ⁊ seruat ipm̄ ab ebullitione sicut sinapis. Et eius radix ē amara acris: ⁊ q̄dā species eius ē culzumia faciens in ore bothor vsq̄ ad īminū quo vesicet̄: ⁊ apostemat gingiuiā. Et iuuatiuuꝫ qd̄ in ipsa ē sunt cortices radicis ei⁹. Et generata in terra calida ē calidior: ⁊ ei⁹ caliditas ē in secūdo. Et ē resolutiua: aperitiua: abstersiua: ⁊ ipius radix ē incisiua: sbtiliatiua: mūdificatiua: aperitiua: ⁊ ī cuius radicis cortice ē sicut amaritudo: et acrimonia: ⁊ stipticitas: ⁊ nutrimētū. fructus eius ē paꝝ ꝑcipue cū salitur. Et qd̄ ex eo būidū ē magis nutritiū **Posse.** Succus foliorū ē q̄ꝫ qd̄ siccū ē. ruꝫ capparis aurib⁹ instillatus vermes necat: ⁊ puluis corticū ī oleo decoquat̄: ⁊ colatura aurib⁹ instillet̄: nō solū vermes necat sed ēt surditatē remouet. Ad lūbricos puluis ei⁹ cōfect⁹ cū melle det̄ patienti. flores eius ↄditi virtutē hn̄t incitādi appetitū: ⁊ digerendi humorē existentē in ore stomachi. stomachū cōfortāt: ⁊ īfrigidatū calefaciunt. cibus sunt ⁊ medicina: licet paꝝ nutriāt. Contra viciū splenis ⁊ epatis duriciē valet vinū decoctionis capparis. vnguētū ad idē: puluis ei⁹ ī magna quātitate cōficiat̄ cū succo maratri post addito vino ⁊ oleo fiat decoctio vsq̄ ad spissitudinē. ⁊ addito aliquātulo cere fiat vnguentū. Itē electuariū ad idem. Accipe puluis corticis radicis capparis. ℥. ij. ⁊ corticis thamarisci. ℥. ij. conficiātur cū melle: ⁊ decoctione thamarisci. Cōtra scrofulas nouellas: det̄

aqua decoctionis corticū capparis brusci: ⁊ sparagi: ⁊ hoc vnguēto vngat̄. Accipe rursuꝫ serpentē ⁊ īcide caput ꝑ spaciū quatuor digitoꝝ: postea in olla inferius minutatim ꝑforata impone: ⁊ pone sup̄ o sicut alteri⁹ olle sane postmodū ita ponat̄ ī caldario aqua pleno. ⁊ buliat diu vt sic ex calore aque resoluatur serpens ex cu⁹ pinguedine: ⁊ puluere hellebori nigri. ⁊ puluere corticis radicis capparis fiat vnguentū quo vngātur scrofule nouelle. Contra iliacā passionē ⁊ arteticaꝫ accipe lib. pulueris corticis capparis: ⁊ coquat̄ ī succo radicis ebuli: ⁊ addat̄ zucaꝝ: ⁊ fiat syrupus. detur aūt bis in septimana sero ⁊ mane cū calida. Sꝫ attendendū cū recipit̄ eius receptio in medicina cortex radicis eius **Dias.** Cappar⁹ ex luctantibus debet poni. ↄponitur virtutib⁹. ꝓycē enim ⁊ purgare: ⁊ extenuare: ⁊ euentare acredica ⁊ simul abducere: ⁊ constringere: ⁊ ꝓpterea sciros splenis sup̄ oīa medicamina iuuat semen ei⁹: si ī sale cōponatur escis aptū ē: ventrē mollit: comestū cacostomaticū ē. Radix eius ⁊ semē bibita cū vino. ℥. ij. diebus. xxx. splenēꝫ attenuat: vrinā ꝓuocat: sanguinē deponit: ⁊ educit egestiones sanguinolentas. sciaticis: ⁊ paralyticis bibita mirifice ꝓdest: ⁊ attritionib⁹ neruoꝝ: menstruis īperat: apophelgmatis bene miscet̄. semen ei⁹ vel fructus cuꝫ aceto coctū ⁊ ore retentū dolorem dentiū mitigat similit̄ ⁊ corīū radicis ista oīa facer̄ po est. folia eius cruda recentia si terantur ⁊ misceant̄ cū farina ordei ⁊ fiat emplastꝝ cōfert apāti splenis: maxime puluis adhibitus phlegmaticis vulneribus sordidis antiquis ⁊ duris opitulat̄: cataplasmatibus adhibitus. spleneticis portat auxiliū. dolorem dentiū ↄpescit: si radix ei⁹ ipsa masticet̄. maculas albas cū aceto emendat. folia ⁊ radix eius trita: ⁊ īposita duricies ⁊ scrofas spargit. Succ. ei⁹ auri infusus vermes occidit. ⁊ qn̄ radix ei⁹ coquit̄ cuꝫ aceto cradas: ⁊ humores duros digerit. aut oximelle: vel sicca. trita: ⁊ admixto oximelle: aut aceto ⁊ ī potione accepta euacuat gluctinosos ⁊ pigues hūores. i. phlegmaticos: non solū ꝑ ventrē sed ēt ꝑ vrinā: veꝝ cū vrina educit multotiēs egestionē sanguinolentā: vt diximus: ⁊ sic sedat dolorē sciatice: ⁊ etiam exte **Gal.** vij. simp. phar. Loquēnuat splenem. de capparo ait. Spleni quidē sclirato sup̄ aliquid aliud hoc pharmacuꝫ confert extrinsec⁹ cū aptis cataplasmatib⁹ mixtuꝫ ⁊ intra corpus assūmptū coctū cū aceto: ⁊ oximelle ⁊ talibus vel siccatuꝫ absciſſū: ⁊ mixtū cum eis etenim euacuat manifeste viscosos: ⁊ grossos humores ita sumptū nō ꝑ vrinas solum: sed ꝑ vētrē multotiens autē ⁊ sanguinosa egerūt in quib⁹ splenes iuuant: ⁊ dolores qui secundū vertebꝛꝫ: ac etiā menstrua mouet: vnde cataplasmatis male morigeratis vlceribus cortex radicis bonū pharmacū seu abstergere potens: ⁊ ēt siccare fortiter. ⁊ dētiū dolore etiā secūdū ꝑdictas qualitates iuuat aliqñ in aceto coctus: aliquando aūt in vino. Palam q̄ ex dictis q̄ incisiua quedā in ea ē virtus: ⁊ abstersiua: ⁊ diaforetica: ⁊ inde alfos tollit ⁊ scrofulas: ⁊

ꝛ tumores duros. Diasorat aūt quando cū idone
is ad hec pharmacis pmiscetur. Fructus vero eius
pportionabiliter se habet in virtute cū cortice ra
dicis: excepto q debilior ē ad oīa. At vero frondes
ꝛ stipites eius similis sunt virtutis. Et ego vidi quā
doq cū frondibus diasorare i paucis sclirosas du
ricies. miscemus aūt cū eis aliquid obtondentiū
vehemētia vtutis. Nullū aūt ē mirabile e si ꝛ ver
mes qui auribus succ⁹ iterficit ,ppt amaritudinē
que ē i eis: q in valde calidis regionib⁹ generant
cappares: sicut ē que i arabia multū ea que apud
nos ē acrior: vnde ꝛ stiptica plurimū participat v
tute. Et idem secūdo de cibis. Capparis abstergit
quod ē i stomacho ex phlegmate: ꝛ expellit ipluȝ
p secessum: ꝛ aperit opilationē splenis ꝛ epatis. et
sūmitates ꝛ fructus eius pparant cū sale: ꝛ admi
nistrāt cū cibo. Et quando comedūt laxant vetrē
ꝛ nocēt stomacho: ꝛ faciunt sitiȝ. Et qū comedūt
cocta sunt meliorꝭ saporis q̄ crudi. Et bibitur suc
cus eius. ꝛ mollit ventre. Almansor tractatu ttio
cap. de capparibus. Capparis salmuria condita ē
calida ꝛ sicca que stoma ho mala existens sitim i
ducit atq corpus macrescere facit. Et subdit paꝝ
infra. Capparis cū aceto conditus minus cali. est
ea que i salmuria ponitur. opilationē quoq epatis
ꝛ splenis

Auic.

Radix eius resoluit scrofu
las: ꝛ duricies: ꝛ admiscetur
ei quod frangit virtute eius. Et folia eius iā experta
sunt ad illud. Cortices radices eius ponuntur sup
fraudulenta ꝛ sordida vlcera. Cortices radicis ei⁹
cōferūt sciatice: ꝛ dolori anche. Et qūq fit clyster
ex succo ei⁹: ꝛ confert ei valde: ꝛ cōferūt paralysi
ꝛ stupori. ꝛ constringit mēbra ,ppter stipticitatem
que ē in ipsa. Et similiter conferunt contritioni ac
cidenti i capitibus lacertoꝝ ꝛ in medio coꝝ. Cor
tices ei⁹ masticate extrahūt humiditatē ex capite
ꝛ sedant dolorē frigidū in eu. Et eius succus distil
latur in aure ,ppter vermes. ꝛ qūq stringit cortex
radicis ei⁹ cū dente leso: ꝛ cōfert: ꝛ ,ppue cū e hūi
da aut folia eius. Et similiter collutio oris cū ace
to cū quo coquitur aut vino: aut quandoq aceto
cōfert qō ex eo salitum ē patientib⁹ asma. ipsa est
res magis cōferens spleni ꝛ duriciei eius bibita
ꝛ more emplastri supposita cū farina ordei. ꝛ sill
bus ꝛ ,ppue cortex radicis ei⁹ ꝛ multotiēs euacu
at ex splene materie grossam melancolicā: ꝛ succe
dit ei sanitas. Solutione educit humores crudos
grossos ꝛ ,puocat menstrua. ꝛ interficit serpētes
idest lumbricos latos ꝛ longos: ꝛ vermes i intesti
is. ꝛ confert emoroidib⁹: ꝛ augumētat coitum. ꝛ
qō ex eo salitū ē ante cibū sumptū soluit. ꝛ e etiaȝ
tyriaca con

Sera.

auct. Hal. In cortice radi
tra venena cis eius vincit sapor ama
rus: deinde stipuc⁹: ꝛ calefacit: ꝛ desiccat. ꝛ abster
git ꝛ mūdificat ꝛ incidit: ꝛ aperit sua amaritudi
ne: ꝛ resoluit sua acuitate: ꝛ aggregat sua stiptici
tate. Et cōfert spleni plus omni alia medina quā
do ponit in emplastris ꝛ qū sumitur cū aceto. et
melle interius postq desiccatur ꝛ terit: ꝛ hoc qa
incidit humores grossos viscosos: qū bibit in hūc
modū: ꝛ expellit eos p vrinā ꝛ p secessum egestio
nes sanguineas: ꝛ sic euacuat egritudines splenis
ꝛ simile facit in dolore scie: ꝛ cū toto hoc ,puocat
menstrua. Et ideȝ auctoritate Aben mesuay. Illi
qui comedunt cū sale faciunt istas operationes di
ctas: sed sūt mala stomacho malicia pauca. Et illi
qui oduntur cū aceto fortificāt stomachū: ꝛ ,puo
cāt appetitū: qm̄ acetū ,phibet nocumentum eorū a
stomacho. et idem auctoritate Rasis: Attulit mi
hi quidā amicus medicus confectionē quandam
capparoꝝ recentiū: ꝛ cū comedissem ex ea iduxit
tenasmonem. et consueui facere clystere ad sciati
ca cū succo capparoꝝ: ꝛ iuuit multū. Alia quedā
dā dicit Serapion capitulo ,pprio que dicta sunt
hic de mente Dias. et Hal. licet sub aliys verbis

Capparuella i. lapatium acutum
Caperum. i. radix plante similis porro. succ⁹ eius
ē croceus quam ignoro.
Capscce i. ebulus
Capitellum lixiuium idem
Capitulum quid est. lege litteram fen
Capios. i. stercus: inde egios. i. fex conficte
Capir edicon i. epilepsia
Capitulū faricos. i. febris adustiua scilcet causon.

Cap. 137.

Capilli hominis.

Qui ara
bice vocāntur scaharie omnib⁹ sūt noti

Posse. Sera.

li. aggre. cap. ó capil
auc. Hal. Scahare i
scahar. i. capilli quando aduruntur fit virtus eoꝝ
similis virtute lane adust: volo dicere q calefaci
unt ꝛ desiccant calefactione ꝛ desiccatione forti.

Auic.

li. ij. capi. de capillis. Capilli adusti sūt
calefactiui exiccatiui fortit: ꝛ acusti
abstergunt dentes: ꝛ aqua eoꝝ nasa facit capillos
Exsiccat capilli adusti vulnera humida foedida
ꝛ mollia fortiter. et capilli hominis cū aceto i mo
dū emplastri ponuntur sup morsum canis rabio
si: ꝛ conferunt. et idem dicit Sera.

Capillus veneris qd ē. lege litterā berstegasten
Capillus porcinus idem quod supra
Capillus alcol idem quod supra
Capillus algul idem quod supra
Capillus fontium idem quod supra
Capillus hominis nemoralis idem quod supra
Capistꝝ arboris. i. genestra
Capinosa i. fumosa acuta

Cap. 138.

Caprifolium

ꝛ mater silua
rū latine: ara.
grimath. grece vero peridemon vel li
ceos. vel exacaton.

Dias.

cap. liceos. Liceos vel exacaton: folia
sunt busso similia: atq spinosa grana
ei⁹ viridia: ꝛ cū matura verit cera sis similia. Na
scitur i siluosis locis; cu⁹ folia et grana: ꝛ radix
in vinū cōtunduntur. ꝛ cū aqua dulci coquuntur
vsq ad grossitudinem. hec aqua ē desiccatiue vir
tutis: ꝛ ex cōtrariys cōposita: quia scilicet ē extenua

torio:digestorea:calida:ꝛ frigida.stipticā habens vim:ꝛ ideo diaforesim facit.facit aūt herpetas. ꝛ ad vlcera epatis ꝛ ad parocidas:ꝛ putrida vlcera ex fuco fructus eius fit litiū: ꝓ q̄ l.l.badbadbr.

Caprificus .i.ficus agrestis
Capion .i.capparis
Capitis .i.ebulus
Capiti ē vna ex speciebus masticis
Capitlus.i.auis quam venatur draco cum debili tatur in venando edos ꝛ arietes:ꝛ comedit epar eaꝝ:ꝛ redit virtus eius:ꝛ excitat̄ appetitus eius.
Capocareos .i.semen serule
Caplotunga .i.gūmi pini
Capnos quid est.l l.sterrig
Caput quid ē.l.l.ras
Caputpurgium.i.liquores qui per nares mittūt̄ vel quicquid masticatur:vel gargarizatur: ꝛ apophlegmatismū facit.i.a capite phlegma deducit
Capupurgiū idem quod supra
Caput puluis .i.stafisagria
Carabitum .i.frenesis
Carastes.i.cornutum scheros quod ē cornu ꝛ ra stos:ꝛ multa similia
Carabus .i.locusta piscis
Caranus idem quod supra
Carastes .i.serpens cornutus
Carax quid ē.l.l.canne
Caratum .i.calamus aromaticus
Caratic idem qḋ supra. Carascon.i.calcaris
Carathe.i.cerasum Caras.i.surditas
Carabites.i.frenesis Carabintū idē qḋ supra
Carax ē cū quis vult loqui ꝛ nō potest:nisi mēto ties mouendo os ꝛ linguam
Caratini.i.lumbrici terre qui vocantur istula
Carabith .i.hypoquistidos
Carambre ē tertia species brassice
Carasex grece:latine scarificare carassare
Carabadū.i.carui Caracem.i.carsites
Carafu .i.apium
Carabis.i.cū multe placente de pasta pue ī oleo frixe ponuntur i patellā vnā sup aliā locādo mel inter eas duas ponēdo atqꝫ sic simul coquendo
Caratus .i.pupilli oculi
Caratir .i.hypoquistidos
Caratu idem quod supra
Caraba.i.fistula veniens in angulis oculi
Caranodi .i.carenum
Caratees.i.pondus pro quo.l.l.chirates
Caraba.i.carabe Carabatum.i.belleborus
Cardiam .i.euforbium
Cardamomum quid ē.l.l.catolla
Cardamen.i.sisimbriuz. Cardumides.i.senation
Cardar.i.morbus in quo ē priuatio motus
Cardabē.i.sapor fact᷒ ex careno:ꝛ dabem.illud vocabulū pōit Auic.ꝑ can.fen 4ª.cap.xi.ꝛ etiam Auic.cap.galline.li.y.ꝛ nominant ipsū essidebeg qḋ idē ē. Cap.139.

Cardamus grece: arabi.ior balsathefe:l' ma diera:latine vero nastrutiuz :nota herba ē.Est enim nasturtium ca.ꝛ sic.in tertio gradu semen precipue competit medicine.herba ei᷒ viridis multe ē efficacie sicca vero modice.

Dias. capi. cardamus. Cardam᷒ .i. nasturtium quoddam ē domesticum:ꝛ quodam est agreste:ꝛ ideo facit duo capi.de eis:vnum quod incipit Cardamus:et ē nasturtium domesticum. Aliud quod incipit Cardamus agrestis:et ē nasturtium agreste.Et ideo dicit cardam᷒.i. nasturtium domesticuz.vtilior dicitur babylonic᷒ oib᷒ semen ei᷒ calidissimum ē:caustica participans virtute:viscidium:et cacostomaticum:ventrez turbās Cardam᷒ agrestis quem multi senation vel crission vocant:vel nasturtiuz aquaticum:nascit̄ vbiqꝫ et plurimum locis aquosis: cui᷒ frutex longitudinem cubiti vnius: habens folia minuta iposellino similia:sed minora:cui᷒ virtutes iuenies in.l. herocbal chaiti.

Sera. li.aggre.cap. io:sabathefe.i. nasturtiū.ꝛ ex eo ē nasturtiū tectoꝝ.ꝛ ex eo ē nasturtiū orīētale.ꝛ ex eo ē nasturtiū cōe notū. Nasturtiū tectoꝝ ē plāta hn̄s folia stricta et longa duobus digitis in sūmitate acuta: et scissa:et pinguia:et extenduntur super terram: et habet in medio virgam subtilem duob᷒ palmis longam:paucos habes ramulos:super quos sunt pile habentes densam sūmitatem in quib᷒ ē semē simile semini nasturtij:cuius ē figura sicut figura rutele:ita ē depressum:nascitur in vijs:ꝛ parietib᷒ domoꝝ. Nasturtiū orientale ē plāta duoꝝ brachiorum longa:habens ramos subtiles:et multos:in quib᷒ sunt folia similia folijs seitaragi: nisi quia sunt albiora et molliora:et in sūmitatib᷒ ramoruz sunt capitella similia plante actis:ꝛ habet flores albos:semen hui᷒ ponitur in cibis loco piperis. Sed nasturtium cōmune notum ē melius illud: quod dfertur a babylonia. Almansor tractatu 3º. capi.de nasturtio. Nasturtium ca.ē et sic. appetitum adiuuat:licet inflāmationem:et capitis efficiat dolorez:digestiuā preteres tardat.

Posse. Sera. aucto. Galieni. Semen nasturtij ē ca.ꝛ sic.sicut semen sinapis:ꝛ incidit incisione forti:ꝛ adurit: et sedat dolores sciaticos:ꝛ dolorē capitis:et quanlibet egritudinem in qua oportet calefacere ꝛ miscetur semen eius in medicinis asmatis:quia ipsuz incidit incisione forti:ꝛ adurit humores grossos. Et dicitur ꝙ qn̄ nasturtiū desiccat̄ fit ei᷒ virt᷒ sicut seminis ei᷒:ꝛ dū ē recens ꝑpt humiditatez aq̄sam que ē ī eo habet virtutem debiliorē virtute seminis ei᷒. Contra strāguriam herba ipsa decocta in vino ꝛ oleo supposita:valet contra tenasmonē ex humiditate puluis nasturtij supponat̄ ano. renes etiā vngātur:ꝛ superaspergatur puluis seminis ei᷒:ꝛ cymini:ꝛ colofonie.contra paralysiz lingue cū opilant̄ nerui ex humore:vt solet contingere ī acutis febribus:semen nasturtij masticetur ꝛ lingue supponatur.contra paralysim alioꝝ mēbrorum semen eius in sacello ponatur in vino decoctuz:et membro dolenti superponatur. Ipsa et herba cruda ꝛ cocta valet etiam contra frigidita

tem et humiditatem cerebri:et etiam litargicis. p sternutatione puluere eius narib⁹ apposito. ad elevationem vuee gargarismus factus ex aceto decoctionis seminum eius et ficuum siccarum. contra iliacam passionem ex frigida causa semina eius i sacello posita:z vino decocta membro dolenti supponi. Dias. Nasturtium lumbricos expellit z ventrem turbat. splenem atte nuat cum aceto. z aborsum facit. z ventrem fumi simile ē sinapi z eruce. z impositum lepras z scernas emendat. melle addito duricies splenis cō pescit. sordida vulnera purgat. si succus adhibeatur morsibus venenatis bibitum occurrit. fumigatio eius serpentes fugere facit: vel fluentibus pro fluuis succo linito occurrit. Carbunculos rumpit cum polenta: z aceto coctum. sciaticis vtilissime cum aceto z polenta annilatur. tumores z duri tias spargit. remouet ordeola matura cum s lfa qua impositum. In dolore cordis coquitur i lacte caprino z datur ad bibendum. dolorem oīs lo ci tollit puluere seminum asperso. sed prius melle vncto loco scabiem cum aceto sanat. Nas cardamivirtus caustica ē: z tamen vsus eius venerez vi detur inhibere non ea fortasse ratione qua etiam ruta q nimia vi calor: s semen genitale consumit. fermento mixtum z appositum furunculos: z carbunculos prouocata suppuratione disrumpit. succus eius infusus auribus dolorem dentium minuit. semen partus necat. quod cum vino austera bibitum animalia ventris extinguit. prurigines cuz serina adipe tergit. Aluum purgat sorbitioni bus mixtum. pituitam pectoris soluit. dolores pectoris cum lacte caprino coctum mitigat. a ieiunio cum melle sumptum tussientibus salutare est. Corpus rubere facit: z ideo cefalicis. z ad ea que calefieri opus e congruit. herba eius omnia hec facere nouit: sed paulo minus efficaciam habet.

Sal. vg. sim. pbar. cap. de nasturtio. Semen nasturtij habet virtutem que calefacit z desiccat sicut sinapis z propterea sciaticos: et dolores capitis: z quodcūqz aliorum indigentium rubificatione calefacit cum eo sicut ē sinapismus. Scentur autem cum eis quecunqz asmaticis dant pharmacis: cū videlicet incidere fortiter grossos humores: potens sicut z sinapis: assimulatur enī illi per omnia. herba vero ipsa sicca ē similis i virtute semini. humida autem dum ē viridis propter permistionem aquose humiditatis deficit plurimum: z ita ē moderata in hoc secundum modificationē vt cum pane possibile sit eo vti sic opson.

Auic. primo can. fen. quarta. capitulo. vij. Nasturtij semina torrefacta mixta cū oleo constringunt fluxum superfluum puenientē ex catarrico.

Carsa	.i. sanguis in oculo
Carmata	.i. antrax

Carchubaduti .i. omnia que aceto z sale condita sunt: vt capparis. z oliue: z reliqua ex quib⁹ fiunt salse: vt sinapis: z eruca.

Carnacadbi	.i. carui
Carnabadi	idem quod supra
Carnanadini	.i. carnapum
Carnabum	.i. carenum
Cartar	.i. neptia

Cartamo vel cartamum .i. habel nil
Cartamen vel dzarbal. Dias. c. i. cartamen
Cartamen ē herba que habet folia z calamum similia frumenti z calamus habet nodos in summitate calami eius: ē granum simile antorae: z cuz cortice suo diuisum in duo: z grana duo inuicem iuncta. hoc autem granum administratur in medicina: z ē sicut ordeum in virtute sua: nisi quia i sapore suo ē stipticitas. z virtus eius ē fri. frigiditate pauca: z sicca.
Cartata id est appetitus comedendi lutum et similia

Cartamia	.i. croceus hortulanus

Charta quid ē. l. l. barchdi
Cartafilago quid ē. l. l. quam supra

Charta inda	.i. charta de papiro
Cartaldus	ē species mirrhe

Cap. i. 4 o.

c Artamus arabice: gre. gine⁹: vel cincudatie vero croceus hortulanus.

Sera. li. aggre. cap. de cartamo. auct. Diasc. Cartamus ē ex eo domestic⁹: z silue stris. Domestic⁹ hʒ folia longa: aspera: alta spinosa: z diuisa: z habet stipites longos duoꝝ cubitoꝝ spinosos: z sup eos sūt capitella in magnitudine oliue maioris in quib⁹ ē flos croceus similis croco: habet semen albū: z subrubeū: z oblongū angulosum: z quod de ipo administrat̄ ad ventrē soluendū ē semē eius solum. Et idē auc. Hal. Virt⁹ eius ē que calefacit in secundo gradu qñ administrat̄ internus. et idē Sera. Cartamus siluestris stipes ei⁹ ē similis cartami domestici: nisi qr folium eius ē longius folio cartami satis: z folia eius nascunt̄ in sūmitate ipi⁹: et hec virga ē sine foliis et mulieres vtunt̄ virga ei⁹ p fuso: et sup sūmitatez virge ē capillositas spinosa: et flos croceus. radix eius ē sbalis in qua nullū ē iuuamentū. virtus ei⁹ ē que desiccat: et ca lefacit temperate. **Dias.** cap. cincu sm trāslationez nostram. Cincu .i. cartamus folia habet oblonga: z diuisa: z aspera: et spinosa: tyrsum habet longum et spinosum in quo sunt capitella obrotunda cum flore croceo: semen albū habens obtusum: et oblongū et angulosū: flores ei⁹ multi in coctura comedūt decoctos: semen ei⁹ multi exsiccant. **Jo. mes.** cap. de cartamo. Cartam⁹ duoꝝ modoꝝ ē. est enim domesticus: et siluestris. et diuerūt quidam q̄ nil ē de specieb⁹ cartami: et elongata sunt. Cartamus de quo hic loquimur ē domesticus: et melior pars plate ipius ē semen: et p⁹ illū flos ei⁹. Et melius semen ei⁹ est: qđ ē albū plenū planū et grossū: cuius medulla ē vnctuosa pinguis: et cortex tenuis: et melior flos e⁹ ē q ē sic pili croci. Et ē ca. in p̄ gradu: sic. i 2⁰. et flos eius ē minus ca. et siluestris ē calidior et siccior: et ē i co

virtus lacticiniorum remissa. Est autē cartamus aptiuus: abstersiuus: conturbatiuus faciens nauseā et inest ei virtus educendi per vomitū et per ventrem. et eius nutrimentū paruum ē et malū: et multū nocet stomacho faciens fastidium: et ē tarde et debilis solutionis: et dimittit vestigia lenitatis ī visceribus. Et emendatur nocumentum primū pmiscēdo ei aliquid aliud ex medicinis stomaticis: sicut anisum propriē et galanga et macis et similia. Et confortatur eius solutio: et emendatur nocumentū quod īprimit in intestinis: pmiscēdo ei aliquid ex medicinis acutis: sicut cordumeni sal panis zinziber sal gēma et similia.

Auic. li. ij. cap. de cartamo. Cartamus alius ē domestic⁹ et alius ē silnestris. qui siluestris ca. ē ī secundo gradu: sic. in tertio et domesticus ca. ī pmo: sic. in secundo. Et sciendum ē q̄ cartamus: alius ē cartamus indus quez scies si. l. l. habet nil

Posse. Dias. Semē eius datū cū mulsa ventrem purgat: cacostomaticum ē: et dulce multū: et ipm ventrez deponit amigdalis et nitro mixtū: et aniso cū melle cocto accepte ante cenā due vel tres velut nuces ventrē mollit: digestionem prestat. Confectio eius talis ē: cinci albi assi et purgati ciatos. iiij. anisi. ℥. i. afronitri. ℥. i. mellis quod sufficit: carnes caricarum xxx. hec confectio accepta oīa predicta facere ponit. succus seminis eius coagulat lac. Alij cum succo miscent mel vel anisum vel amigdalas et dant in ptisana: aut in iure pulli: et faciunt dysentericis magnum ad iutoriū. ℥. vi.

Sera. auc. Dias. qñ teruntur capilli cartami siluestris aut flos: et bibuntur cū pipere et vino: conferunt puncture scorpionis. Et quidā putauerūt q̄ si q̄s percussus a scorpione tenuerit radicē eius in manu sua nō sentiet dolorē ei⁹: et quādo proiicit eam tūc sentiet. Et idem auct. Mesarugie. Flos cartami ē croc⁹ hortulanus: et ē stipticus: et ca. cū tempamēto: qui si teratur cū aceto: et liniatur sup empetigine aufert eam omnino. et qñq̄z cū eo et melle linitur sup cula que fit in ore infantium curat eā. Et idē auc. Albabari. In croco hortulano ē quātitas stipticitatis pauca. et agrestis ē calidior: et siccior Et idem. auc. Aben mesuay. Agrestis qñ teritur cū aceto. et linit̄ sup linguā puerorum expellit culā.

Sera. auc. Messeha. Catarmus lac coagulatū dissoluit: et dissolutum coagulat et laxat humores adustos: et ē melius stomacho: et ei⁹ aqua laxat hūores adustos: et ē mala stomacho: et ei⁹ aq̄ laxat phlegma: et simil̄r facit medulla. Et dosis ei⁹ ē. ℥. xxx. cū lib. v. aque ca. et. ℥. x. penidiarum. et sic agrestis ē calidior: et siccior domestico plus abstergens phlegma viscosum mundificans stomachum et pectus.

Jo. mes. aucto. Pauli. Accipe medulle eius. ℥. x. cordumeni. ℥. i. ʒ. fac ex eis grana sicut cicer da. ℥. v. soluit enim sufficienter. et dicit etiam. liga ex medulla quantitatē sufficientem in panno. et suspende ī oximelle quando coquit et erit solutiuum: et proprie si fuerit oximel sgllitic̄ū. Et idem auctoritate Algaselis. Accipe eius medulle aureos. xij. penidie aureos. iiij. cordumeni zinziberis ana aureum vnū: aggregentur oīa cū melle: et fiāt forme sicut nuces: et da vbi os vnā vel duas. Et idē auc. Hal. coquat̄ medulla ei⁹ in iure galli vel galline cū speciebus: et ppinet̄ vbi os. et dixit etiā fiat ex medullis eius et ponderis tertia ipsius ex amigdalis: et sexta ex pineis: et aggregent̄ oīa cū melle et decoquantur cū succo squille: et fiet hec mirabilis iuuamenti ad ea que diximus. Extrahitur enim ab ea oleum iuuamentorum multorum: et eius opatio ē sicut olei de ben: et olei de amigdalis: et solutione educ̄ phlegma per vomitū: similiter et aquositatez. et valz ad egritudinē ex eis sicut ē colica. et clysterizatur et valet similiter et mundificat pectus. et pulmonē: et pprie lohoc p̄dictum: et alij modi administratōnis eius: et clarificat vocē. et similiter oleum ipsi⁹ et vsus eius in spermate augmentum faci. flos vero eius cū aqua mellis remouet ictericiaz. Dosis eius ē a. ℥. iij. vsq̄ ad aureos. v. et flore ei⁹ a. ℥. i. vsq̄ ad aureos. ij.

Auic. Oleum eius ē ppinquuz oleo vrtice: verūtū debilius: et ē ex eis que caseant lac: et nutrimentū eius ē multe paruitatis: et mundificat pect⁹: et clarificat vocem: et ē malus stomacho: et caseat lac in stomacho: et confortat colice. Et solutione educit phlegma adustū qñ miscet̄ cū ficubus aut melle. et confert vomitui et oleum eius qui ē domesticus soluit ventrem: et qñq̄z fit solutio per ipm si ponatur medulla granorū ei⁹ in iure: aut fiunt ex eo et amigdalis pillule sic q̄ de eis in potu sumant̄ aurei. iiij. et qñq̄z sumunt̄ ō medulla ei⁹: et costo: et amigdalis amaris tres amulus et et anisi et nitri: cui⁹q̄z eorum aure⁹. i. cū ficub⁹ siccis et melle: et recipit̄ ō ea nux aut nuces due: et soluēdo aq̄sitatē: et qñq̄z fit ex eo natif alio et ei⁹ ↄfectio ē vt sumat̄ cū amigdalis excorticatis et aniso et melle ōcocto narsen: et sumat̄ ō eo sparsim: et qñq̄z bibūt̄ de medulla ei⁹ recēti. xx. ℥. īfusa ī lib. aq̄ ca. cū. ℥. x. penidij albi triti: et solutōe educ̄ phlegma. Et ↄferūt folia siluestris aut fruct⁹ ei⁹ aut amborum ↄmixtorum qñ ī potu tribuūt̄ ad pūcturā scorpionis. q̄da aūt homines dixerūt q̄ si mors sus tenuerit ī ore suo folia siluestris: et fructū ei⁹ ñ sētiet dolorē: et qñ a se ea pieceīt: redibit dolor.

Careon. i. nux: inde leptacareon. i. nux minuta: et ē auellana. nam lepta. i. minutū: et diacareon. i. rob de nucibus: vt in Alexandro de squinantia.

Carea	idem quod supra
Carea basilica	.i. nux auellana
Carea miristica	.i. nux muscata

Carex ē herba q̄ ī extremitatib⁹ e multuz similis sparago: et ē plāta ī extremitatib⁹ hīc acus pūgens vñ Ouidius. Et carex pastu amaritinde caretū. i. loc⁹ vbi nascit̄ carex

Careti	.i. hēbacis cōbusti

Carenū ē mustū qō coquēdo tertiā ptez amittit. vñ Ysiodor⁹. Carenū dr̄ eo q̄ feruēdo careat pte ṫtia. ʒ⁴. n. pte musti amissa: qō remanet carenū est. Sapa ē eo q̄ feruēdo ad q̄rtā ptē redacta sapa dr̄. ʒ idē ē q̄ carenū: q̄ eius cōsumitur tertia pars

Sed rob ē musti coctū ad tertiam sic q̄ ↄsūpte sunt due ptes. Sʒ pusca ē vinū secundū: ex secūdario emittit a vinaria: ʒ ē pucceoletū: sʒ ſʒ Hal. i li. dinamidiaʒ: pusca fit ex duab⁹ ptib⁹ aque: ʒ trib⁹ vini ʒ coquitur: ʒ hoc ē verine.

Careos. i. carui: ʒ careos. i. cortices virides nucuʒ
Carbeste. i. calcis vine Carbella. i. caprifolium
Carcetum. i. bombix Cardellum. i. napo
Carmesich. i. fructus thamarisci domestice
Carmesir idē qd̄ supra Camesic idem qd̄ sup̄
Carmezic idem quod supra
Carmet ē pond⁹ kirat. vi. ʒ alibi repitur qd̄ ē aureus vn⁹: ʒ grana. iiij. aliquando karmet scribitur
Carmesonde. i. vitis nigra Carneb. i. solatrum
Carpelinos dicit oribasius cōmen. affo. ʒ illos q multum comedunt: ʒ tenues sunt semper
Carice. i. fic⁹ sicce Cariola. i. pastinaca agrestis
Cariotas idem quod supra
Cariote semen. i. pastinace agrestis semen: ʒ ē nux vomica Cariadendra . i. nux carea
Carion . i. semenn laureole
Cariste miristica . i. nux muscata
Caris miristica idem quod supra
Carme. i. rasure panni Carien. i. draco marin⁹
Caritamon. i. turbit Carisomas qd ē. i. l. xeuq̄
Cariosus . i. tarolat⁹ vel corrupt⁹
Caridia . i. nuces
Caries. i. puluis ligni corrosi seu a putredine seu a vermib⁹: p quo lege litteram dohabareth
Cariota planta ē cuius radix ē velut pastinaca: sʒ plus odorifera esui apta: sed ſm Theodoꝝ p̄sciā nū: semen eius ē careos. quidam dicunt q̄ ē pastinaca agrestis.
Caricias ē vna ex speciebus titimalli
Caritarzed . i. granum alcorsos
Carissuna . i. armoniacum
Caria basilios . i. assellana
Carion. i. dragontee semē Cariote. i. carui
Carcios . i. cacreos
Cardi pontici . i. dauci silvestris
Cardia. i. cor Cadialgia. i. dolor oris stomachi
Caranli . i. xilocaracta
Carpinus ē magna arbor satis nota
Carpisia. i. cucube Carpision idē quod supra
Carsites . i. nux vomica
Cartinon . i. cancer morbus
Cartim . i. lūbrici terrestres
Carzdir. i. stagnū Caros. i. congelationes
Carotides. i. vene sbtiles valde p⁹ aures: ʒ dicūt capillares: ʒ sunt alie vene capillares in epate.
Caros . i. semen hyperici
Carotica. i. stupefactiua vl' dormitatiua. s. narcotica
Caro maria qd ē. i. l. kadarce. Caro qd ē. i. l. atamie
Caro tyri qd ē. i. l. latamie balsax
Caror . i. nespulum
Carbo ē pustula corrosiua adurens
Cardo fullonū. i. virga pastoris: p q̄. i. l. dipsens
Cardo benedictus quid ē. i. l. carduncellus
Carmoleon . i. cardo benedictus
Carpos . i. fructus vel semen
Carpogissi . i. fructus hedere
Carpos myrice . i. fructus genestre
Carpocareos ē cortex nucis regalis: ʒ nō fructus nucis p̄dicte: qd̄ semp i antidotis inenit' i antidotario virili. nō enī inuenit' fruct⁹ nucū ibi ↄuenire nā dicit' diacareos qd̄ ē rob corticū nucū: qd̄ docet Alexander cap. d̄ squināntia. sʒ carion ē fruct⁹ eiusdem nucis.
Capocancreos . i. semen ferule
Carpocissi . i. bacce hedere
Carpos myrice . i. semen agreste
Carpodarsanum. i. fruct⁹ vel semen darseni
Caruricinum . i. sinopida
Carui agreste cinimella piperdinarchos ʒ cordumeni idē: p q̄. i. l. bardameni
Caruption est species quedam lacticinij: ʒ ē q̄rta species titimalli
Carurigati rozalis. i. d̄ lacub⁹ vel paludibus
Carui pontici . i. dauci
Carui romanum idem quod supra
Carui quid est. i. l. barimei Carua. i. karua
Carulli . i. cardamomum

Capi. i41.

c **Aruum** ara. ʒ stanix: grece melanchiū: vel gīt melanchiū: latine vero nigella. Nigella ē semen cuiusdā herbe rotundū s̄bnigrū hñs colorē: s̄bamaꝝ saporē: virtutē hʒ diureticam ex amaritudine dissolutiuā: ↄsūptiuā ex q̄litatib⁹ suis. folia eius sūt parua minuta: ʒ mollia: similia coriule. ʒ flos ei⁹ ē figure stelle: coloris celestis: et hʒ i sūmitatib⁹ capitella: sicut papauer: ʒ i medio ex itrinseca pte sunt aliqua ordinatim diuidenda semina. ē ca. ʒ sic. i t'tio ḡdu. **Sera.** li. aggre. cap. caruū. i. nigella: ē planta pua: hñs virgas paruas circiter duos palmos aut pl⁹: ʒ hʒ folia parua: minuta: ʒ mollia: similia folijs plante q̄ dicit' carnabeon siue ranobeon nisi q̄ sūt miora satis: ʒ i sūmitate sūt capitella s̄bilia similia capitibus papaueris oblonga: ʒ i medio ei⁹ sunt parietes separātes semina: qd̄ quidē semen ē nigruʒ acutū boni odoris. **Dias.** cap. melāchiū ſm trāslatiōnē nostrā. Melāchium herba ē minor: folia minuta: ʒ tenera: ʒ semen minutū habens: cui⁹ frutex longus ē duoꝝ palmoꝝ ʒ desup hñs capitellū simile micoio: sʒ oblongū i medio vel uti parietes hñs qb⁹ discēnit' semina: q̄ semina sunt nigra: ʒ odorata: ʒ viscida q̄ m'lti pāni asper gunt. **Gal.** vij. ſim. phar. cap. melāchium. melāchiū. i. nigella calefacit: ʒ siccat ſm tertiū gradū. **Dosse.** Nigelle farina cum succo absinthij ēplastr factū circa ūbilicū: ʒ p̄cipue puer: lūbricos necat. Alij ↄficiāt ad scabie cū melle: ʒ dat' p os. vnguētū ad scabiē pulueris nigelle i m'lta q̄titate fiat decoctio i forti aceto vsq; ad aliq̄malā spissitudinē: ʒ tūc addito oleo fiat inde vnguentū bonuʒ ad scabiē: ʒ empetiginē: ʒ lentiginē faciei tollit. farina nigelle ↄfecta cū aceto tepido: ifus⁹ aurib⁹ v̄mes necat. ↄtra stranguriā: dissuriā: ʒ alacam

passione detur vinū infusionis nigelle p noctē: sȝ ante coquatur: q2 nimium fieret violētum. Constat enim si in multa q̄titate fuerit occidit. si antē in multa q̄titate habetur ponem in saccello: ⁊ fiat decoctio eius in vino ⁊ oleo: ⁊ supra renes ⁊ pectus fiat saccellatio. cōtra p̄dicta valet similiter: ⁊ ē satis experta odorata cōtra catarrū: ⁊ corizam. ⁊ h̄ hȝ nigella a sui ɔplexiōe: vt **Gal.** vi. simpl. phar. cap. de peonia. hec inuenies **Dias.** Melanchiuȝ in littera glisikiside. in cataplasmatibus capitis dolorē mitigat in initio. suffusiones tritum ⁊ naribus imissum medicatur. addita iris illyrica lentigines ⁊ lepras impositum ⁊ verrucas saluberrime curat. tumores veteres ⁊ duricies cū aceto soluit. Carbunculos cū vrina curat: ⁊ ad sanitatem p̄ducit. cum aceto coctū: ⁊ ore retentū: dolorem dentium nō admittit. In aq̄ coctū vt det cataplasma in vmblico positum lūbricos excludit. puluis ex eo in lintheo ligatus: ⁊ frequenter odori aplicatus catarrū cōpescit: ⁊ inflationes dolorē facientes. ⁊ q2 calide ē virtutis: iō dieb⁹ mltis potatū mēstruis impat. vrinam p̄uocat. lac deponit: ⁊ ēt desiccat nimis: ⁊ leptomere ē. ⁊ iō callos appositum tollit. pingues ⁊ glutinosos humores ⁊ cōstipatos digerit. cū nitro bibitū disnoicis singulare p̄sidium ē. ⁊ morsibus venenatis occurrit bibitū. ȝ. i. cum aqua. fumigio suo **Gal.** Uidetur serpentes de domibus excludit. autē melanchium sbtiliū partiū existere. ita autē ⁊ catarros sanat calidum in pāno ligatū: vt odoret frequenter. at vero ⁊ inētosissima ē intra corpus assūpta quo ⁊ manifestum ē qm̄ sbtiliuȝ p̄mū ē: ⁊ certitudinalit a calidissima sup̄ata sbstātia. pp ea vero ⁊ amara ē. mōstrabat autēȝ in quarto: q ad sūmā sbtilitatē ⁊ elaborationē ducta ex terrestri sbstantia amara generatur qualitas. Nullū ergo mirabile ē si lūbricos interficere nata ē nō solum comesta: sed in ventre extrorsum apposita. m ōstratū enim fuit qm̄ ⁊ hec natus ē efficere amar⁹ sapor. at vero qm̄ lepras ⁊ formicas eycit: ⁊ ortogoniā iuuat: ⁊ mēstrua p̄uocat. que p̄pter grossiciem humorū vel viscositatē sunt detenta: ⁊ vniuersaliter eis que incidere ⁊ abstergere: ⁊ siccare ⁊ calefacere īdigēt vtilissimū existit h̄ pharmacū.

Sera. auc. Dias. cap. de nigella. qdā admiscēt hoc semen in massa paste: et faciunt inde panē: et qñ fit emplastr̄ fronti cū eo confert sode. et qñ fit caputpurgiū cū eo trito ⁊ hyreros cōfert aque que descendit ad oculū. et qñ fit emplastr̄ cū eo ⁊ aceto aufert bothor malas: ⁊ curat scabiem vlceratā: ⁊ resoluit apāta flegmatica antiqua: ⁊ melancolica dura. ⁊ teritur: ⁊ miscetur cū vrina antiqua: ⁊ ponitur sup verrucas ⁊ carbūculos: ⁊ aufert eos ⁊ curat. Et qñ coquitur ⁊ teritur cū aceto ⁊ ligno pini: ⁊ tenetur decoctio eorū in ore aufert dolorē dentiū. ⁊ qñ fit emplastr̄ cum eo sup vmblico puerorū occidit lūbricos. ⁊ quādo terit ⁊ ligatur in petia: ⁊ odoratur sepe: restrigit fluxū corize. ⁊ ē ca. virtutis. p̄ptera qñ assidue potatur diebus plurib⁹ p̄uoca[t v]rinam: ⁊ menstrua ⁊ desiccat lac. Et qñ sumit in potu. ȝ. i. cū aqua cōfert morsui rutele. ⁊ qñ fit fumigiū cū ea fugat venena. ⁊ fit emplastr̄ cū ea sup duricies que fiunt ī iuncturis pedū que dicuntur calli: ⁊ aufert eas. ⁊ qñ sumit interi⁹ īcidit ⁊ digerit humores viscosos ⁊ tenaces: ⁊ aperit opilationes interiores. verū tñ putant qdā q si sumat nimis de eo occidat. Et idē auc. Alben mesuay. Proprietas eius est que aufert febrē phlegmaticā ⁊ melācoliā: ⁊ interficit ascarides: ⁊ confert morsui rutele.

Carbūcul⁹ i. caro ignita. ⁊ ē apostēa calidissimū.
Cardus i. virga pastoris
Carduncellus i. carduncellus benedictus q poīt in antidotario virili in vnguento martiaton: ⁊ qd est lege litteram erition

Cap. 142.

Ardus siluestris

e

Plinius cap. d̄ cardo siluestri. Cardorū siluestriū duo sūt gn̄a. vnū fructuosius altero. alterū vnicaule crassius. vtriq3 folia spinosa muricatis cacuminibus: sed alterū florem purpureū mittit inter medios aculeos celerit canescentē: ⁊ abeuntē cū aura. scolimō grece vocat ⁊c. Itē alibi card⁹ et folia et caules spinosas lanugines hȝ. Itē ī anchora leucantos ē dictū spina alba: ⁊ cademietos policantos est dictum spinarū pluriū: amopigos: belisenes: scolinas. Cameleon in folijs nō hȝ aculeos: sȝ leucātos sic. Est autē alia dria: q qdā ī his multicaula ramosaq3 sūt vt card⁹. vno aūt caule nec ramoso nec enetos q̄dā cacumine tm̄ spinosa sūt vt tringil: q̄dā estate florēt: vt terralis ⁊ elixe nes scolimos ⁊c. **Gal.** vij. sim. phar. cap. scolimi. Scolimos. i. card⁹ siluestris: cui⁹ radix multitudinē vrinar̄ educt fetidar̄. si q̄s ī vino coquēs eā bibat: et p̄pt h̄ fetitudines sanat assellar̄ ⁊ toti⁹ corporis purgatiuo hoc pharmaco talis humoris ex tota substantia existente. que vero sm̄ qualitatē energia quidem ca. in tertio gradu vel tertio incipiente indicat h̄ pharmacū: sic. autē in secundo

Carduus quid est. l. l. cameleombante
Cardumeni. i. carui siluestre: ⁊ ē cordumeni
Carguer. i. carui Carnub. i. carrubia vel xiliq̄
Carnuli idem quod supra
Carpusia i. arbor berberis
Carrubia. i. xiliqua Casac. i. stagnum
Casabeld berire. i. calamus aromaticus
Castagum i. papauer
Cassadi[...]are i. prassium
Cassamum i. malum terre
Cassabderire. i. calamus aromaticus
Castran i. bectonica
Castaltica i. mundificatiua
Castalticum. i. repressorium: vel stipticū
Castanea quid ē. l. l. sardamos balanos
Castarano i. bectonica
Castranula i. scrofularia
Caseus quid est. l. l. lelem
Caserbarum i. cassia fistula

Cap.143.

c **Asef**ara.gre.later:latine vero tegula.

Sera. li.aggre.cap.casef.ane.Dias. Tegule atanor qn̄ sunt bene aduste hēnt virtutē cauterizatiuā: et ꝓpter hanc cām qn̄ miscetur et linit cū ea cōfert pruritui et bothor. et ɔfert podagre: et quando miscet cū cerotis: resoluit apātaouras: et scrofulas. Et idē auct. Gal. Tegule latere virtus ē abstersiua: et maxime tegula atanor: et vr̄ eius ē que abstergit: et desiccat: et ꝓprie illa que est ex atanor: que ē siccior alys: et pōit ꝓpter hāc cām in vnguentis: que dicunt māfastas: et ē vnguentum in qd̄ ingreditur huiusmodi testa medicina bona ad vlcera consolidandū: et incarnandum ea.

Casekso .i.vespertitione
Cassen .i.medium
Canssen .i.amissio odoratus
Cassemum .i.leuisticum
Cassebat .i.coriandrum
Casia .i.limaces
Casi.i.ossium que sunt in pectore
Casoior .i.stagnum
Cassia siringa .i.cassia fistula
Cassia .i.cassia lignea
Sciendū qn̄ inuenitur cassia sine determinatione debet intelligi cassia lignea: sed quando inuenitur cū determinatione dz ītelligi d illa cassia ad quā cadit determinatio ꝓ cassia lignea: lege.l.melochia
Cassia rubea idem quod supra
Cassilago iusquiamus dens caballinus idem est: et est beng
Cassia fistula quid ē.l.l.chiarsamber
Cassium.i.ossium que sunt in pectore
Casola .i.sigillum salomonis
Casoias ē species lilij ꝓ qua.l.l.ansea
Castoron .i.betonica
Castrot .i.coriandrum

Cap.144.

c **Astoreum** latine grece castō vel ansinia.arab. verō anchian: vel anguidebeldustor

Sera. li.aggre.cap.anchiā auc.Dias.anchian .i.āguidebeldustor.i.testiculi castorei et sūt testiculi aīalis qd̄ grece dr̄ castor: et ē aīal qd̄ viuit ex aquā et ī aqua: sed in aqua plus: qr nutrit ex pisculis et cancris: et ex his eligendi sunt testiculi gemini pendentes ex vna radice: interius hntes sicut mel: et ipsi sunt similes cere in colore sanguīs coagulati: et qui sūt ī pellicul is suis grauis odoris pingues: et qn̄ separant inueniunt ibi tunice multe: a qb̄ facile separantur. debēt ergo mundari ab ipsis pelliculis: et sic poni ī medicinis. Adulteratur cū armoniaco: et gūmi cōfectis cū sanguīe ipsius animalis. **Dias.** capi. de castoreo fm trāslationē nrām. Castoreā testiculi sūt aīalis bine viuentis. nā greci lisiniā vocauerūt. sepe naqz aquaticā: sepe ēt terrenā sustinet vitā. Est naqz h aīal ɔpactū vt porcinet appellat castor. falso vo opinant aliqui qr ꝓsecutione hominū sibimet aufe rat testes: nō enim valet eos attingere. verum optimū ē ponticū: qd̄ sit interius cereū: et obscurum naturalib9 mēbranulis et graui odore hirnosum ac remordens: qd̄ quidā adulterantes adulterat ipm cū armoniaco vel gūmi cōsparso sanguine dicti animalis. vñ oz nos eligē testes: qui ex vno initio vnitionē sūpserūt. ē enim īpossibile duas vesicas vno mēbranulo vnitas inueniri. vnde eligēdi sūt illi q iuncti sunt ex vna radice: deīn9 similes cerebro mo pleni: viscidi et fragiles: ēs citius se separantes ab ipis folliculis. debēt enim purgari: et mediū ipm medicaminib9 misceri. Et idē Serap.aucto.Gal. Virtus eius ē q calefacit i tr̄io **Auic.** lib.ij. gradu: et desiccat in secundo. cap.d castoreo. Est testiculus aīalis marini et terreni. et submergit: et inuenitur par suspensum ex radice vna sicut duo fella vaccina exiccata: et hz corticem subtilē: qr quolibet actu frangitur: et sūt duo testiculi simul adherentes. Et eius qdē adulteratio fit ex oppoponaco gūmi ɔfectis cū oleo et pauco castoreo: et desiccat i vesica. q aūt laborat accipe h mēbr̄ hui9 aīalis: oz vt qn̄ scindit cutim q̄ ē super ipm exhat humiditatē cū ea q̄ in ipo ɔtinet. et est hūiditas sic mel: et exiccet eā simul sbilī9: et fort9 ē omni qd̄ calefacit: et desiccat: et oz qr sit calidū i fine ttij ḡdus vsqz ad quartū: et siccum in secūdo.

Posse. Cōtra litargiā ꝓuocet sternutatio ex castoreo: nā cerebr̄ ɔfortat et cōmouet. vel fiat cōfectio eius cū succo rute. et modica aceti: et abraso occipitio fricet et manib9 cataplasmet: puluis etiā eius p nares recipiatur. Contra epilepsiam: et alias frigidas passiones capitis: detur castoreū in quantitate.ʒ.s. dentur etiā ℈.ij.vel.iij.cum succo rute in potu: vel vinum decoctionis eius. Contra paralysim lingue puluis eius sub lingua ponatur: donec per se cōsumatur. Contra paralysim totius corporis detur vinū decoctionis eius et rute et salute. Contra paralysim virge fiat fomentum circa pectinē ex vino decoctionis ei9. Contra gomorream fiat decoctio eius in succo agni casti: addito modico aceto: et cataplasmetur super renes: **Sera.** anc.Gal. Castoreū sua calidirate et siccitate resoluit: et iō curat spasmū d repletōe et ɔfert patientib9 tremorē: et habentib9 singultū: propterea qr euacuat et purgat neruos ab eo quod in eis continetur de re extra naturā. et qn̄ sumitur in potu cum pipere et aqua mellis: ꝓuocat mēstrua et expellit fetū. et qn̄ sumit i potu cū aceto ɔfert hntib9 īflationes ī intestinis et stomacho: et hntib9 tortiones et singultū pp hūorē frigidū et grossū aut vetositatē. Et oīb9 egritudinib9 qbus ɔfert bibitū ɔfert ēt iunctū cū oleo veteri. Ad subeth et obliuiōez cū febre oz admisceat cū oleo ro. et fiat linitio sup caput et qn̄ pōit sup pruunas: et suffumigat cū eo ɔfert ad h. Et dixit qr ipm ɔparatum opio ē contrarium. Et idem Sera. Castoreum ɔfert morsibus venenatorū: et cōmouet sternutationē et qn̄ bibūt ex eo dr̄ aureī.ij. et faderng ꝓuocat mēstrua: et expellit fetū et secūdinā. et datur i potu

cū aceto ad inflationes stomachi et intestinoꝝ: et
torsiones. et singulti et ad medicinas mortiferas
ꝛ miscetur cū oleo rosaꝝ ꝛ aceto. ꝛ inungitur cum
eo caput ꝛ attrahitur odor p nares: ꝛ cōfert litar
gie. Et qñ fit fumigiū cū eo: aut fit innctio cū eo
ꝯfert tremori ꝛ tetano. ꝛ doloribꝰ neruoꝝ ꝛ innctu
ra Dias. Castoreū calefac ꝛ desiccat nimia
ru. extenuandi habens parte. Illis autem
q ex plenitudine spasmū patiunt aut tremore ner
uoꝝ vtilissimū est: quibus autem siccitate hoc cō
tigerit contrarium e: datur i mulsa. ʒ. i. aut codea
riū. ad predicta etiam multū iuuat si corpus ex
trinsecus perungatur cū oleo cicino aut veteri:
quod nimis calefieri opus habet ex fricatione ca
storei cū predicto oleo vtamur. vicia etia pulmōis
emendat ac cerebri frigidū ꝛ humidū humore si
sup carbones positum fumus ipsius per odore at
trahitur curat. litargicos ꝛ catafoticos q accidit
cū febre medꝰ e cū oleo ro. capiti. ꝛ ceruice adhi
beri qꝫ cū cicino. lōganqua etiam vicia neruorum
q̄cūq̄ etiam nimis doloribus affligunt dimittit
castoreū sternutamēta ꝓuocat bibitū cū pulegio
ʒ. ii. menstrua imperat. aborsum facit. secundinas
excludit cū vino bibitū inflatione tollit. torsionibꝰ
ꝛ singluctionibꝰ medetur. potiones venenatas nō
sinit nocere. litargicis singulare presidiū e cū ace
to ꝛ oleo ro. capiti inunctū. catafoticis ꝯgruit:
hoc naribus iniectū ꝛ fumigatū facit tremori ꝛ ʒ
cnemibus ꝛ oībus causis neruoꝝ bibitū: ꝛ vnctus
medicatur: q: virtus e ei tremātica: ꝛ recorpora
tiua mixtum malagmatibus: ꝛ acopis paralyticis
seu sciaticis ꝛ his simi **Auic.** Castoreū resol
libus presidium est. uit inflationes
ꝛ qn ex eo illinitur calefacit corpus: ꝛ res gūmo
sa que e in medio eius mordificatiua est vehemē
tis calefactionis. ꝯfert apātibus frigidis: ꝛ vlceri
bus preciosis: ꝛ confert neruis ꝛ calefacit: ꝛ ꝯfert
tremori ꝛ spasmo humido ꝛ alcuzet humido: ꝛ
stupori: ꝛ paralysi: ꝛ confert oblitioni. ꝛ litargie
cū aceto ꝛ oleo ro. ꝛ sahereb etiam. ꝛ si fit cū febre:
tunc si bibatur cū melle ꝛ pipere confert: ꝛ nō no
cet: ꝛ fit eius potio cocleariū. ꝛ resoluit species fo
de frigide ꝛ ventose more emplastri suppositum:
ꝛ vaporatū: ꝛ ꝯfert surditati frigide. ꝛ neqꝫ e aliqd
magis iuuatiuū ventositati matricis qꝫ ipm: cum
ex castoreo accipitur quantū e lens vna: ꝛ dissolui
tur i oleo nardino: ꝛ distillatur: ꝛ attractio p na
res ex fumigatione eius ꝯfert apātibus palmōis
e infirmitatibꝰ eius: ꝛ bibitur cū aceto ꝓpter sin
gultū: ꝛ facit sitim. ꝛ delet dolore vētris pūgitiuū
bibitū cū aceto: ꝛ resoluit ventositate: ꝛ prouocat
menstrua: ꝛ extrahit secūdinā cū bibunt ex eo. ʒ.
ij. cū mentastro: ꝛ melle post phlebotomiā saphe
ne: qm̄ tunc prouocat sine nocumento: ꝛ exhibit fe
tū ꝛ remouet frigus matricis: ꝛ eius ventositatem
ꝛ frigus testiculi. ꝛ ꝯuenit morsui venenatoꝝ par
uoꝝ: ꝛ est tyriaca ꝓuocationi ellebori. ꝛ qd ex eo ē
varium declinās ad nigredine e venenū: ꝛ qūqꝫ i
terficit in die vna. ꝛ cadit qui ab eo euadit i brisen
eius vero bezoar e acetositas citri: ꝛ e acetū ō vio

ꝛ etiam lac asine ponitur loco eius quantū ipsiꝫ
e ō acaro. ꝛ qnū medietas ipsius de pipere
Casaf idem est quod sumenet duor: ꝛ sumenet ide
e quod obulus
Casumidar i. galinga
Casiluda idem quod supra
Casuridar idē qd. s. Cassi. i. galla
Cassus arabice e quedam planta quam cū capre
pascunt adherent pilis ꝛ hat bis cap humiditates
que sunt laudanū. Dias. vocat eam cissos pro qua
l. l. cissos
Cassum. i. cotilidon: vel cymbalaria: vel vmblicus
veneris
Cascubus i. castoreum
Cas i. storax
Catapsia herba e sicut ferula. habens soliare e sa
tis calida. cuius acre ꝛ cōtactu tumescit facies. ꝛ
manus tangentium ipsam: ꝛ e tapsia
Catara. i. salsum: vt in Alexandro de epatico dy
senteria de calida causa: pisces in cucataro mari
degentes. i. salso mari
Catarrus. i. fluor rheumaticus vel fluxus: ide catar
ticus. i. medicina laxatiua faciens fluxū
Cataracta e morbus oculi: ꝛ interpretatur fluxꝰ: qa
fit de fluxu humoꝝ
Catare i. catapucie
Catalepsia. i. epilepsia vicio extremitatū corporis
scilicet manuum ꝛ pedum
Catata e appetitus comedendi dissimilia
Catarticum i. purgatiuum
Catasf. i. cū multe placētie parue de pasta facte q
fixe in oleo ponuntur in patella vnam sup aliam
locando melle inter omnes duas posito: ꝛ sic si
mul comeduntur
Catasf i. atriplex
Catapsalma. i. lene emplastꝝ: ꝛ e malagma
Catanance sm Dias. folia habet minuta similia
coriandro: ꝛ radices tenues sicut iuncus: ꝛ capita
sex aut septem in quibꝰ semen e herbo simile: que
capita cū se siccauerint terre declinantur: ꝛ sunt si
milia vnguibꝰ ancipitrū. Est alteꝝ genus catanā
cesic mala malana simile radice habens: sꝫ mi
nore ꝛ longam. folia habet similia oliue: sed mol
liora: semen minutū ꝛ ꝑtusum sicut e cicer rafum
ombe vero dare amore mulieꝝ faciūt: quibꝰ ma
xime in pessarijs mulieres vtuntur
Catamen i. puluis
Catalencen. i. virtus retentiua. q vocat catalica vl
Catacephalus i. inclinatio capitis
Catbech i. atriplex
Catasam idem quod supra
Catafora vl catafoetica passio e qn epilepsia vl
litargia fiunt a mēbris inferioribꝰ: vocat similit
catalepsia: ꝛ sm Oribasium catafoetici sunt illi
qui sunt somnō nimis grauati
Catalepion e planta q a Dias. dr hermodactilus
ꝛ e plāta similis narcisso differens ab eo in flore
ꝛ in bulbo: p quo l. l. surrugen
Catamodium i. iuxta modicū. Iula
Catapodia. i. g modica poter l' iglutiat ꝛ e pil

Catacus .i.congelatio capitis
Catarrata est aqua in oculo confirmata ꝓhibēs visum
Catansisim.i.generatio:incarnatio:adherentia
Catasim belicon .i.secundum accidens
Catastrofa.i.conuersio stomachi quādo ñ digerit sed p secessum emittitur cibus sicut sumitur
Catatrapus.i.p rectam lineam deriuatio
Catalipsim .i.cathocus
Catapielos idem quod supra
Cataron .i.brancus
Catafresia .i.sanguis putredo
Catasera.i.ferrugo ferri quam saba ferrary ƀ fornacibus eycunt globatim
Catades .i.male habitudines
Catatich .i.hypoquistidos
Catatropa.i.fluxus stomachi deorsum
Cataminceros e species canne pro quo.l.i.gasap
Cata .i.iuxta
Catalolicum .i.cicatricium

Cap.145.

Atapucia c est ea ē maior & minor. maior vocat arabice hermu vel chatua vel chadia vel pentadactilus:grece vero cici vel cicei vel sisamus agrestis vel sisclicprion:latine vo catapucia maior vl' custos horti vl' gyra solis. Minor ara. vocatur vendana:grece lecteris vel armine:latine vero catapucia minor. Catapucie due sunt species.vn̄a ē maior et minor. Maior ē sicut arbor ficus:licet minor:folia eius sicut folia platani semina eius stāt i arbore sicut vue. Minor habet hastā duoꝝ palmoꝝ et ianem.folia similia amigdalis:sed longiora:semen eius in cacumine virge rotundū deforis nigrum:deintus albū.sunt enim ambe quasi eiusdē ꝯplexionis et virtutis.sunt enim ca.i tertio:et hu.i ꝑ. virtutē habēt purgādi phlegma pncipaliter.secūdario coleram et melancoliā.

Sera. libro aggrega.capi.cathua auc. Dias. Catapucia maior que vocat cathua vel chadia. ē arbor i magnitudie ficus:hn̄s folia siūs dulb: nisi q̄ sunt maiora:leniora:et nigriora stipites et rami eius sunt concaui sicut et canna:r habet semen velut in ramis aspeꝝ:et qn̄ excoriat semen eius ē simile kirat:et ex eo exꝑmitur oleū de kerua. Minor ē planta quā multi ꝯputāt iter lacticinioꝝ species.habet stipitem vni' brachy lōgitudinē habentē:et côcauū in grossitudine vnius digiti:et in sūmitate stipitis ramoꝝ sunt ramuli parui:et ex folys quedam sunt sup stipitē:et q̄dā sup illos ramulos:sed folia que sunt sup stipitē sūt longiora:similia folys amigdale:nisi q: sunt latiora et leniora:sed folia que sunt sup ramulos supiores sunt minora folys stipitis:et sunt similia folys aristologie longe appropinquātia similitudini foliorum hedere:et habet fructū i sūmitatibus ramulorū triangulatū:et velut rotundū sicut grana capparis:et inter ipūs sunt semina que diuidunt p parietes que sunt in eo:que semina sunt in magnitudie orobi:exterius subnigrū habentia colore:sed qn̄ excoriant sunt albi:et habent saporē dulcem:r hūt radice subtilē in qua nullū ē iuuamentum. Et idē auc. Habix. Habet folia lōga sicut digitus per ramos ordinata:ita q: qn̄ accipiunt assimulantur piscibus paruis:et ꝓpter hoc nomināt arinem ipm piscem:et qn̄ vulneratur in aliquo egredit de substātia eius lac. Et idē auc. Albugeng:mednne due sunt species:et habet folia sicut digitus et laxat si lacticinia et est i sapore eius dulcedo. Et idē auc.

Hal. Catapucie minoris virtus est similis virtuti omniū speciꝝ lacticinioꝝ:et non differt ab eis nisi in vno quod ē q: in semine eius est dulcedo:et hoc semen est illud quod habet ꝓprietatē laxādi et est hec planta tota plena sicut alia lacticinia. sz virtus catapucie maioris est ca.et abstergit et resoluit:et virtus folioꝝ est debilior virtute granoꝝ oleū vero ex fructu eius calidius ē & subtilius pībus olei cōmunis:et ꝑ **Dias.** sm trāslationē pprea ē diaforeticuz. nostram capcici.i.catapucia maior semen habet simile acinus frutex est illi arborosa:sic ficus sed minor: folia habet similia platano:sed maiora:leniora:et nigriora:et hastas vallosas canne similes:semen vt botrū compositum sed asperum:quod purgatum simile est cretonis animalis:vnde exprimitur oleū cicinum. Sed catapucia minor hastam habet i cubiti longitudine:sed inanem in grossitudine vni' digiti.in qua est capitellum rotundū.folia i hasta habet que sunt oblonga sicut amigdale:sed oblōgiora:et in sūmo haste sic aristologia aut hedera oblonga.semen est in cacumine virge eius obrotundū sicut capparis que capita sunt separata a se semen deforis nigrū:et est intus album: et gustu dulce:radix eius tenuis et ē inutilis:oīa vo fructus eius lachrymo et succo plena est sicut titimallus.

Hal. vii.sim.phar.capi. cicei. Cicei fructus idest catapucie fructus qui purgat:abstersiuam et diaforeticam habet virtutē.ita autē et flos:sed oīo debiliorem. oleū vero qd ex fructu est:ē calidius subt **Posse.** Contra arilius et diaforeticuz. tetica.et paralysim: Dosis.ʒ.5.benedicte simplicis cuz vino hermodactilato:et parte tertia.ʒ. catapucie dat. Ad preseruationem sanitatis fructus catapucie viridis bene mundati et triti cum ouo mixti in viscello ponantur:nam sine molestia purgant: vel catapucia bn̄ mundata:et trita cū esula ponatur i vino:et detur addito cinnamomo:et alys speciebus aromaticis. Ad vomitū ꝓuocandū si materia fuerit in ore stomachi frigida et i sanis et i egris catapucia bn̄ trita cū oleo cicino ꝯficiat. si sup os stomachi ponat vomitū ꝓuocat. Cōtra q̄tidianā ƀ phlegmate salso.et scabie cōterāt catapucie ml'te i q̄titate:et p'a i folys cauliū iuolue sb cinē ponāt diu vt bn̄ coquāt:p'a excte exꝑmat oleū.r cū necesse fuerit:det paciēti i cibis: l' aliomō:r ita pūt ml'ti decipi. Ad idē fiat claretū ƀ mō catapucie bn̄ trite cū melle decoquāt r cū tali melle.r vino fiat claretū. Sz nōndū q̄ i.xx.li.vini suffic li.i.catapucia.ʒ q̄tidianā ex phlegmate salso seina atriplic

z radicis rape ablactent in aqua feruenti addita tertia parte. ʒ. catapucie detur cum succo acetole. Ad quotidianā ō phlegmate vitreo pcedetibus ouistus buliat. ʒ. i. in vino fortissimo: z addatur tertia pars cataputiaꝝ mūdataꝝ a cortice pꝰ colaturā cū oximelle detur. Cōtra iliaca passionem buliāt in aqua radices feniculi: z cassie lignee illi aqua addatur tria po. ʒ. cataputie: z iniciatur p clystere mol

Sera. Cataputia maior hꝫ virtutem mollificatiuum. tute qua abstergit z resoluit: z vitus folioꝝ debilior e virtute granoꝝ: sed oleū eius ē calidius z subtilius oleo oliuaꝝ: z ppter hoc resoluit plus eo. Ex semine eius fit oleū: qd nō administrat in cibis. sed in lucernis: z ponitur in vnguentis: z qñ excoriant ex granis eiꝰ. xxx. z terunt z bibūt: purgant colerā z phlegma z humiditates aquosas: z cōmouet vomitū z fluxu vētris z grana quidē eius sunt grana dura: laxat stomachum laxatione forti: z puocat nausea z vomitū z qñ grana eiꝰ terunt z fit emplastrū cū eis: mundificant impetigine. Et qñ fit linitio cū oleo eius solo: aut cū aceto sedat apata mamillaꝝ. Et ic pus qd debet fieri illud oleū e qñ grana cadunt a cortice suo: qd oleū ɔfert scabiei z vlcerib' humidis que sunt in capite: z apātibus coꝝ z coartatōi ori matricis z cicatricib' sedat: q remanet post solidatione clauoꝝ z dolori auriū qñ miscet cū aliq vnguento sortificat: opatione eiꝰ: z qñꝙ lapat vētrē z expellit lūbricos. Et idē auct. Bedegoras. Proprietas granoꝝ eius e q dissoluūt subaltat z sortificant mebra: z madunt supfluitate: z conferūt lepre: z simili

Dias. Virtus cataputie minoris e cathartica. vij. grana ter oleū coꝝ. accepta: aut. ix. sicut catapodia comesta: z similiter cū aqua accepta phlegma: z colera deponit. Succꝰ ex eo factus sicut de titimalo oīa similiter facē pt folia eius cū gallina aut iuscello accepta ventrē soluāt. sed cataputie maioris si. xxx. grana purgatoria fuerint accepta colerā z phlegma vētris deponūt: vomitū puocant gustu nō bono: hec purgatio stomachū ledit: trita z imposita maculas lipidat: folia eius trita cū polenta tumores oculoꝝ spargūt: duricies oes mamaꝝ z tumores ɔpescit ignem sacrū sola extinguit ipa cum aceto mixta

Catamodicū	i. paulatim
Catzinazegi. i. fructꝰ thamarisci: vł thamariscus domestica	
Catenuca ē species exitare oculi submersaꝫ hñs pfunditatem que est visus profundum	
Catenua	i. altea
Catemerinas	i. typus āphimerinus
Catetirizam. i. vesice clysterizatio seu p viaꝫ virge medicatio	
Catelebum	i. flos lupuli
Catelitica virtus	i. contentiua
Catellica virtus	idem quod supra
Catera. i. salimoria vel	crisolocanna
Catheunea	i. catenuca
Catilafon quid est. i. i. hermerocales	
Catin. i. annulus	Catimia. i. cadimia
Catum	i. renes
Catilotica	i. cicatricem inducens

Catilabich est dictum strangulator patris sui

Catilabket. i. strangulator canis: z sunt due plante de quibus Auic. facit duo capitula: z fm Dias. due sunt species aconiti

Catimia de ipsa dictū ē supra de cadimia. Plinius fit auricalcū ex lapide eroso quē vocant cadimiā celebritas eius ē in achaia: z quondā in cāpania: nūc in bgamatico agro extrema parte Italie: ferunt nūc i germania puincia repertū. Stenbanus catimia est acalimia

Catim fꝫ Dias. cap. 6 agrielia: qdā oleastꝫ vocāt

Catischeo. i. tritura cris Catimchatin. i. renes.

Cathim ē spaciū qd ē a renibus vsqꝫ ad caudam

Cathin est oleaster: z est oliua silvestris

Cathica. i. draganthum	Catostaria. i. nixa
Catones. i. atriplices	Catrapotia. i. catapodia
Catostomachum	i. defensoriuꝫ stomachi
Catelobich	i. comarus

Cathocus. i. cōgelatio capitis: z ē egritudo facta ex frigida z sicca materia: z ē qñ eger in ea figura qua ē ɔphensus manet imobilis siue sedens siue stans vel oculis apertis vel clausis: adeo inde cathocos vel cathemos eos appellabant veteres

Cathocim	ideꝫ quod supra

Catholica. i. herba allippiados: z ē herba q̄ vocatur herba catholica. Unde Dias. cap. de oleo catholicon. Folle herbe catholice: z sequit i aliqb' exemplis: z q̄ z laureola vocat: z nō ē de suo. nam non ē vera expositio: Allipiados enim ē camelea que ara. mezereon z lippium dicit: quam ponit Dias. cap. de camelea: sed laureolā vocat dafnoides: z similiter interptat catholica. i. pfecta: z catholicū. i. pfectū: vt in antidotario Gal. minori ponit electuariū catholicon. i. electuariū pfectuꝫ

Cathon. i. milium	Catrostaria. i. nixa
Catropia. i. malignitas passionis alicuius	
Catul	i. cardamomum
Catula	idem quod supra
Cathasimbelicon	i. compassio
Cafar. i. papauer	Caxax ideꝫ quod supra

Cap. 146.

Archar ari. vel chachili: vel caschasi: grece animone l' miconiū: latine vero papauer.

Gal. vij. sim. phar. capi. micon. i. papauer. vnum quidem est ixias idest fluidum nominatum eo q cito ab eo defluunt semina eius: vel quia ab eo cito defluit flos. Aliud vero est domesticum: quod est ortense: z excolitur. Atuero z alia duo sunt papauera silvestria vltra hec. Unum quidem quasi depressam habens codiam. Aliud autem oblongioreꝫ hoc totum est oblongius z aridius huius papaueris opos. i. lacticinium defluit: vnde z quidam nomināt id fluidum. Virtus autem omnium papauerū est infrigidatiua: sed ortensis quideꝫ qd z calachitidam nominant moderate est somniferū semē aptū esui: propterea quidem z i panib'

miscetur id:et cū melle pmiscentes comedūt. primū
vero cuius cito flore defluere diximus semen for-
tius īfrigidat quocirca nequaq̄ quis eo vteť intri
ſtantur sicut eo quod e hortense attamē ponit id
in cibis qui cū melle fiunt τ nitro:τ in panib'. ter
tio vero dicti semen nigrum existens iaȝ pharma
cosum ē sufficienter infrigidans.quarti autē dicti
pharmacosius omnibus e:τ secūdū semen:τ secū
dum codiam:τ sm̄ folia:τ secundū opiū.i. lacticī
nium.vehementer infrigidat vsq; ad torporē du-
cens τ mortificatione.vnde medici est vti eo bene
miscendo cū pharmacis obtondentibus frigidita
tis fortitudine.est enī ex quarto τ vltimo infrigi-
dans.

Sera. li.aggre.cap.carchax.aūc. Dias. tui. Papaueris multe sunt species.
nam ex eo est domesticū:τ illud est papauer albū
qd seminatur i hortis:cuius capita sunt oblonga:
τ semen eius est album:τ ex eo est agreste. τ sunt
eius due species.vna est habens caput depressum
τ semen eius est nigrū:supple τ istud vocať papa-
uer rubeū.τ alia habet caput longū.minus tū al-
tero:τ noiaťscil.τ ex eo est papauer xcussū:eo q
semina eius eo concusso cito cadunt:supple τ illd
est papauer nigrū.τ ex eo ē almiacaron qd nasciť
iuxta mare in littorib': τ illud est papauer cornu
tum qd habet folia alba similia folijs plante que
dicitur flomos:scissa tū:τ sūmitates alias sicut fo
lia papaueris agrestis:τ stipitē similē illius stipiti
τ habet florem glaucū: τ habet semen minutū in
vaginis subtilibus τ longis τ curuis sicut cornua
τ sicut habet fenugrecū.τ pp̄ter hanc causā no-
minatur kiratidos τ almicon: τ eius expositio ē
cornutum papauer.τ semen qd est inclusum in il
lis vaginis est minutū nigrū τ asper. nascitur in
locis marinis τ asperis:τ latine vocatur memit ȝ
falso:vt patebit infra in littera celidoniū:τ in litte
ra glan.

Gal. vij.sim.pher.cap.micon chira-tea.i.papauer cornutū.nomina-eius.
tum est quidē sic a fructu habētē cōnexionē habē-
tem sicut τ fenugreci:τ assimulať cornu bouino.
vocatur aūt ab aliquib' papauer marinū:qm̄ vt
plurimū pp̄e mare nascitur.virtutē aūt habet incisi
uam τ abstersiuā.Opium autē qd ex succo ipsius
fit fri.est in quarto:siccū in tertio. Papauer com
ponitur ab aperio:τ vento:inde papauer q vento
magis aperit florem.omnia papauera in figura
foliorum conueniunt: licet aliqua ex eis sint mi-
nora alijs:differunt tū capitibus τ floribus.nā ali-
qua habent capita maiora:vt papauer albū: τ ali
qua minora.differunt in floribus:qm̄ papauer al
bum habet florem albū.papauer nigrū habet flo
rem nigrū.papauer rubeū habet florem sbrubeū.
papauer cornutū habet florem glaucū. Item oīa
papauera habent semen nigrū preter papauer al
bum qd habet semen album.Sed sciendū q gū-
mi cuilibet speciei papaueris preterq̄ papaueris
cornuti est opium. sed gūmi papaueris nigri est
opium nigrū:forte τ plus infrigidat τ desiccat q̄
semen:τ ingrossat qm̄ sumiť de ipso in parua q̄nti
tate:sicut granum orobi:sedat dolorē:τ facit dor
mire.Est enī opium gūmi papaueris τ fit in hūc
modū:mane priusq̄ sol desiccauerit rorem q ca-
dit super plantas.fiant scissure in capitul' no papa
ueris subtiles cū cultello non pfunde nec transsi
gatur cortex eius:sed superficies cutis solūmodo
incidatur:deinde cū gūmi siue lac egressum fuerit
a scissuris illic radatur directa scissura:quelibȝ tū
expumatur abrasione: nec radatur cūȝ eo cortex
papaueris.Accipiatur ḡ h̄ gūmi τ coaduneť i co
dea:τ qū collige ex oībus papaueribus per ordi
nem reuertere ad prima papauera:τ collige qd
iterū aggregatuȝ inuenies super scissuras:τ iterū
tertio reuertere τ vide si adhuc aliquid egrediť:
accipe ḡ hoc gūmi τ aggrega in vase mūdo τ te
re simul bene: τ fac inde trociscos τ repone. Fit
autē opiū alio modo:nam accipiuntur folia τ ca
pita papaueris τ teruntur bene:deinde exprimūť
τ fiunt inde trocisci:qui reponunť:τ virtus eorū
est debilior virtute alior.Sed sciendū q tres sunt
species opij.s.tranēse thebaicū:τ opium miconis.
tranense dicitur a loco qui sic nominať. thebaicū
dicitur illud qd fit d lacte papaueris nigri.τ diciť
thebaicū qa thebis non fit aliud papauer nisi istd
vnde Jsidorus a regibus egypti dicitur thebaic'
sed a thebis cadmi dicitur theban':τ istud est for
tius narcoticū. vnde quando simpliciter ponitur
narcoticū forte uel opiū:illud debet intelligi. ſȝ
opium miconis est illud q fit de lacte papaueris
albi:vel de succo folior τ capitum eius:qd papa
uer grece vocatur miconū. Est autē aliud opiū
quirinarium vel cirinarinū: τ est lasar.i.gūmi qd
dicitur asa fetida.τ non habet illud cplexioneȝ τ
virtutē aliar supradictarū specierū opij:imo e ca
lide cōplexionis:sicut inuenies in.l.lasar.

Dias. cap.de opio.Opium succus est τ lac erratici papaueris:qd sic colligitur
capitella acuta scalpello inciduntur: ita tū q nō in
trinsec' ledant:τ sic lac qd emanat digito tegiť:τ
i cotulis reponiť τ siccatur.miconiū aūt fit ctri
tis in vna folijs τ capitellis albi papauer': vel fit
de lacte ei'. ver optimū est opium odoris grauis
colore sōnusum: gustu amarissimū:τ qd humore
cito resoluitur.

Auic. li.ij.cap.de papauere. Papaueris plures sunt spēs:hortulāi et
campestris.τ silr' est nigrū:τ est species cornuti qd
est marinū:τ fruct' eius est citrinus.τ e ista spēs
papauer cornutū.τ melius τ sani' est albū.τ opor
tet quidem ut terantur capita cuiuscūq; speciei re
centia τ fiant ex eis trocisci.τ reseruent τ admi-
nistrentur.hortulanū est fri.τ sic.i secūdo:τ nigrū
in tertio:τ dicitur vsq; ad quartū.Et papauer ma
rinum cornutū est: cuius frutex est curuat' sicut
cornua thauri:est abstersiuū τ incisiuū:τ est vehe
mentis abstersionis.Opium sm̄ Oribasium cap.
de opio.est succus papaueris nigri egypti:τ eius
quide potio nō additur supra danich duos. quāq;
vero fit opium etiā ex semine lactuce agrestis:τ ē
stupefactiuū debile subtile.opium preterea assať
super lamiā ferream ignitam τ fit rubeum.qd ex
eo est electum est gratius acuti odoris frangibile

facile resoluitur in aqua ⁊ cōgelatur in liquefacti
one: ⁊ resoluitur in sole. ⁊ non extinguit candelã
cum ex eo illinitur. citrinum aūt figens aquas
aspera debilis odo. in clari coloris: hoc tale est fal
sificatum cū memithe. ⁊ quandoq; adulteratur cū
lacte lactuce siluestris: ⁊ est debilis odoris. ⁊ adul
teratur cum gūmi: ⁊ est splendidū ⁊ clarū: valde
fri. est ⁊ sic. **Posse.** Uirtus papauer domestici dicte speciei ē
in q̄rto.
que infrigidat frigiditate forti: ⁊ illud papauer est
qđ plus ingreditur in medicinis. vnde quādo pa
pauer simpliciter ponitur in medicinis illud de
bet intelligi. vnde valet in medicinis semen eiꝰ: fo
lia capita ⁊ lac. uirtus eius est fri. i q̄rto gradu.

Dias. cap. anunonis fm translationē no
stram: Uirtus est oībus fri. quorum
folia ⁊ capitella cocta in aqua: ⁊ facile fomentata
somnum pr̄stant. similiter elixatura eorum bibi
ta facere potest. ⁊ folia cum cataplasmatibus adhi
bita tumorem tollit: ⁊ ignem sacrum extinguunt
multi vō terunt capitella ipsa viridia: ⁊ trociscos
faciunt: ⁊ sic vtunt. Capitella sola elixa in aqua
mixto melle ⁊ inspissata in cocturam vt electua
riū detur. facit vō ad tussim ⁊ rheumatissimū. ci
liacis maxie prodest: addito succo hypoquistidos
⁊ acacie. semen vō nigri miconis tritum cum vino
bibitū rheumatismū ventris ⁊ fluxum mulierum
abstinet. tritum in aqua ⁊ impositum in cataplas
matibus supra frontem ⁊ tempora somnum indu
cit. semen vō eius tanq̄ herba acceptū anodinum
est ⁊ somnum pr̄stat. tussim mitigat. fluxum ven
tris abstinet. ⁊ si plus bibitum fuerit litargicos fa
cit: ⁊ occidit dolorem capitis. cū oleo ro. medican
do cōpescit dolorem aurium. cum oleo amigdali
no aut croco aut mirrha infusum curat dolorem
oculorū: ⁊ tumorem vitello oui medio ⁊ croco mi
xto cōpescit. ignem sacrum etiam extinguit. vulne
ra ad sanitatē perducit. podagricis cum lacte mu
lieris ⁊ croco subuenit. ano suppositū collyriū ex
eo som-
nū facit. **Sera.** li. aggre. auc. Dias. Domesti
ci papaueris semen inducit so
num temperate quando puluerizatur cum pane
aut miscetur cū melle ⁊ comeditur. sed confusum
semen eius infrigidat frigiditate forti. ⁊ gūmi eiꝰ
papaueris ⁊ succus eius est opium. Sed lal. i. lig
dum ingrediatur plus in medicinis valet semē eiꝰ
⁊ folia ⁊ lac ipsiꝰ. ⁊ virtus eorū est que infrigidat ī
quarto gradu. ⁊ illa est virtus narcotica ⁊ morti
ficatiua. Et idem aucto. Gal. Uirtus domestici ⁊
agrestis est infrigidatiua. ⁊ ꝓpterea si coquantur
folia eius cum capitibus in aqua ⁊ fundetur eius
decoctio super caput facit dormire: ⁊ quando te
runtur eius folia contritione forti ⁊ miscentur cū
farina: ⁊ fit inde emplastrum apostematibus cali
dis ⁊ herisipille: ⁊ datur ex eo in potu nō potenti
bus dormire: ⁊ teruntur capita papaueris recen
tia ⁊ fiunt trocisci que desiccantur ⁊ reponuntur
⁊ administrantur. ⁊ quando coquūtur capita pa
pauerís in aqua donec consumatur aque medie
tas. deinde admiscetur illi decoctioni mel ⁊ iterū

coquitur donec coaguletur: ⁊ fit inde lohoch: est
valde bonū tussi ⁊ superfluitatibus que descendunt
ad canna pulmonis. ⁊ fluxui antiquo menstruorū
quando ante admiscemus ei acaciā ⁊ hypoquisti
dos fit fortius ad hoc. Semen vō nigri papaueris
teritur fortiter ⁊ datur in potu cum vino in fluxu
ventris. ⁊ in cursu humorū antiquo ex matrice
cauendum tn̄ est a nimietate visus eius ne inducat
subeth: aut litargiam: aut etiā mortē. ⁊ teritur ⁊
cum aqua. aut cum aqua rosarū fit emplastrum
fronti ⁊ temporibus ad nimias vigilias: ⁊ ad do
lorem capitis. ⁊ qñ sumitur de ipso opio parua q̄ti
tas sicut est granum orobi facit dormire: ⁊ sedat
dolorem: ⁊ confert tussi ⁊ fluxui antiq. ⁊ decoctio
papaueris albi quando ablluitur cum ea caput
facit dormire temperate. ⁊ si aliquis vtitur eo ni
mis inducit subeth. ⁊ si sumatur in potu confert
morbis qui fiunt ab humoribus qui descendunt a
cerebro: quia repellit eos: ⁊ maxime qñ sumitur cū
aqua pluuie ⁊ vino. ⁊ qñ ex eo sumitur q̄titas ma
gna facit subeth: ⁊ postea occidit. ⁊ miscetur cum
mirrha ⁊ oleo rosarum ⁊ croco: ⁊ distillat in au
rem. ⁊ confert apostematibus calidis oculorū. ⁊
quando dissoluitur in aceto confert herisipille. ⁊
qñ miscetur cum lacte mulieris ⁊ croco cōfert po
dagre: ⁊ fit ex eo suppositorium paruū ⁊ ponitur
in ano ⁊ facit dormire. est aūt visus opii i collyriis
vt dicit idem Serapion. Dyagoras aūt prohibu
it visum eius in egritudinibus oculorū ⁊ aurium
qñ debilitat sua frigiditate mēbra illa. Andera
dos dixit q̄ nisi adulteratur inducit cecitatē gbꝰ
intromitteretur: ⁊ dixit q̄ iuuamentum eius solū
est in odorando faciens dormire. aliis vō omnibꝰ
modis visus eius est malus: ⁊ periculosus valde. sꝫ
hi omnes errauerunt: quoniam operatio eius ve
rificatur per experientiam. Et idem Sera. aucto.
Gal. Papauer cornutū laxat ventrem laxatione
leni: vnde abstergit: incidit: ⁊ dissoluit: ⁊ diminuit.
⁊ quando decoquitur in aqua vsq; ad consūptio
nem medietatis confert egritudinibꝰ epatis: ⁊ flos
eius ⁊ folia conferunt multū apostematibus sor
didis. ⁊ oportet q̄ caueatur postq̄ mūdificata fu
erint: quia abstergit abstersione forti quousq; dis
soluit: ⁊ diminuit carnē: ⁊ ipsa quidem auferunt
escaras adustas que sunt in eis. ⁊ qñ coquitur ra
dix huius plante cum aqua vsq; ad consumptio
nem medietatis: ⁊ datur in potu decoctio eius cō
fert sciatice: ⁊ doloribus epatis: ⁊ confert illis qui
habent in vrina sua velut telam araneam: quorū
vrina est grossa. ⁊ semen eius qñ sumitur in potu
in q̄titate drachmarum cū melicrato: laxat ven
trem laxatione leui. ⁊ flos eius ⁊ folia qñ fit em
plastrū cū eis addito oleo: auferunt fraudulentiā
vlcerū. ⁊ qñ cū eis fit cohol oculis animaliū aufe
runt vlcera que fiunt in cornea: que dicunt argē
men: ⁊ illa que dicuntur sacaba. ⁊ quidam errāt i
hac planta putantes q̄ ex ea exprimatur succus ex
quo fiat hel memithe: ⁊ error contingit ꝓpter si
militudinē quā habet in folijs suis cum memithe
sed stipitis ipsius papaueris longitudo est vnius

palmi: ⁊ folia eius sunt parua multum similia fo-
lijs fiorolbon iuxta folia eius e semen album. ⁊
virga eius ⁊ flos ⁊ semen assimulatur virge ⁊ folijs
⁊ semini turbit in sua albedine. ⁊ habet radice sub
tilem nascentem in multis locis. ⁊ colligitur semē
eius postq̄ fuerit bene maturatū. ⁊ hoc fit in esta
te. ⁊ desiccatur ⁊ reponitur. de quo accipitur pon
dus. ʒ. ij. ⁊ bibitur cū melicrato: mundificat stoma
chum per vomitum. ⁊ purgat. ⁊ cōfert epilepticis
ꝓpter ⁊ semen eius purgat phlegma. Et ide auc.
Aben mesuai. Decoctio papaueris albi q̄n lauat
cum ea caput facit dormire dormitione tempera-
ta. sed si aliquis vtatur ea nimis inducit subeth. ⁊
si sumatur in potu confert tussi que fit ab humo-
ribus q̄ descendunt a cerebro: quia repellit eos: ⁊
maxime quando sumitur cū aqua pluuiali.

Gal. vij. sim. pher. cap. micon catapucos. ra
dix huius herbe cocta in aqua vsq̄ ad
medietatem epaticos iuuat. ⁊ flores ⁊ folia valde
sordida ⁊ male morigerata vlcera iuuāt. abscede
re autē ab eis oportet cum iam fuerint vlcera mū
da. in tantū enim abstergere nata sunt vt ipsi⁹ mū
de carnis non derelinquatur quid. ꝓpter nam q̄
fortitudinem nedum sordes sed etiam escaras vl-
ceris au- **Auic.** Species papaueris sunt infri
ferunt. gidatiue. ⁊ non est in ipso con
glutinatio de qua fit carandum. ⁊ illud quidem
q̄d est nigrum ē ingrossatiuū exsiccatiuū. ⁊ flos q
dem campestris mundificat vlcera in oculis ani-
malium. ⁊ linitur species eius preter marinum su
per herisipillas. ⁊ ex campestri fit emplastrū cū
oleo super vlcera: ⁊ eradicat ea. ⁊ linitur etiam cā
pestre cum lacte super podogram ⁊ confert. ⁊ q̄n
coquitur radix eius in aqua donec consumat eius
medietas in potu datur sciatice. ⁊ facit somnum
⁊ ꝓprie illud q̄d nigrū est. ⁊ est stupefactiuū. ⁊ cū
licinio supponitur: ⁊ facit dormire. ⁊ ꝓhibet catar
rum. ⁊ cū habenti vigilias fronti ex eo emplastrū
superponitur iuuatur inde. ⁊ similiter q̄n embro-
catur decoctio eius: ⁊ administratur illud q̄d fri-
gidum est in dolore oculi vehementi scilicet apud
necessitatē. sed in ipso est cautela obseruāda sicut
diximus. ⁊ cōfert tussi calide. ⁊ fluxibus ad pect⁹
⁊ sputo sanguinis: ⁊ fumitur ex hoc loboc confe-
rens tussi calide valde: ⁊ ꝓprie quando miscet cū
acacia ⁊ succo barbe hircine. Filius vo Mesaru-
rugie inquit. Semen nigri mundificat pectus. cor
ticū aut manifestior dispositio est q̄ adiuuat ad
spuendum. ⁊ in toto semine eius est mundificatio
album ⁊ nigrum q̄n malaxātur teruntur ⁊ dantur in
potu cum vino nigro ⁊ pontico: dicuntur sedare
fluxum antiquū. ⁊ natura quidē eius nō est vacua
a vtute solutiua. ⁊ cum hoc resolutiua resoluitur i
aq̄. ⁊ ex decoctione ei⁹ vehemēti q̄n fit clystere cō
fert dysenterie. ⁊ q̄n bibitur seme eius cum syrupo
kar. ʒ. iij. lenit naturam. ⁊ semen eius q̄d domesti-
cum est cū melle augmentat sperma. ⁊ q̄n dat de
spumoso vel marino q̄titas eschute vnius in me
licrato facit vomere: ⁊ soluit spumosum phlegma
⁊ humorem crudum. folia eius valent ad vlcera
sordida. ⁊ corrodunt carnem additam ꝓpter suā
abstersionem. ⁊ eradicant escaras. ⁊ similiter flos
eius. ⁊ non est conueniens vlceribus manifest⁹ ꝓ
pter superfluitate sue abstersionis. ⁊ cum ex eo fit
vomitus bibito fm̄ q̄ntitatem eschute in melicra-
to iuuantur ipsi epileptici. ⁊ oleum eius cū oleo
rosarū est conueniens sode quando inungitur ex
eo caput: tamē ab eo abstinere q̄to plus possibi
le est melius est. quando eius decoctio eiuz distil
latur in aurem fortis doloris sedat dolorem eius
⁊ confert humiditatibus stomachi. ⁊ q̄n radix de
coquitur in aqua donec medietur aqua confert
egritudinibus epatis. ⁊ ille in cuius ventre est hu-
mor grossus cū semine spumosi vomat.

Sera. auc. Rasis. Opium confert fluxui vē
tris ⁊ vlcerib⁹ intestinorū. ⁊ dosis e ab
vno danich vsq̄ ad duos. ⁊ q̄titas occidens ex eo
est. ʒ. ij. Et dixit. Opium si detur illis quorū virtus
dissoluit ꝓpter vigilias curat eos: eo q̄ facit dor
mire: ⁊ sic facit reuerti vtutē corū. Et dixit Gal. in
li. de ingenio sanitatis q̄ opium mādragora ⁊ ius
quiamus de- **Dias.** cap. de opio. Pōt aūt
siccant vlcera. opium lachrymas re
stringere collyrijs admixtum ⁊ circūlinitum re-
frigerare ⁊ aurium dolorem ⁊ totius corporis m
ag. ir.alla videlicet ratione qua somnū facē dicit

Auic. li. ij. cap. de opio. Opiū est narcoticū
sedatiuum oīa dolorū: sine sit biberū
sine linitū: ⁊ potio ipsius sit q̄titas lenticule magne
⁊ confert apostematibus magnis ⁊ precipue cali-
dis. ⁊ in ipso exsiccatio vlcerū est: ⁊ permiscet cū
vitello oui assato. ⁊ linitur ex eo podogra ⁊ tunc
sedatur dolor: ⁊ ꝓprie cum lacte. ⁊ facit dormire
etiam si supponatur cum licinio aut absq̄ licinio
⁊ sedat etiam cum distillatur tritum cū oleo ro.
in aurem infirmā cum mirrha ⁊ croco. ⁊ sedat so
dam antiquam. ⁊ sanatur ex ea ⁊ ipsum ex eis q̄
destruit sensum ⁊ intellectum. ⁊ sedat dolorē ob
talmie ⁊ apostemata eius cum lacte mulieris. plu
res aūt antiquorū fuerunt qui non fuerunt eo vsi
in obtalmia ꝓpter nocumentū q̄d visui infert. ⁊
sedat tussim continuā. ⁊ plurimū sedatur ex eo il
la que ex ea damnosa est. stomachos q̄z iuuat eo q̄
aggregat. ⁊ illud cum est lassus ex calore ⁊ humi-
ditate. ⁊ in pluribus dispositionibus cum bibitur
soluit absq̄ castoreo. destruit digestionem atq̄ di
minuit eā valde. ⁊ retinet solutione. ⁊ confert dy
senterie ⁊ vlceribus intestinorū. ⁊ interficit conge
lando vtutes: ⁊ extinguendo calorem innatum. ⁊
eius quidem tyriaca est castoreum. ⁊ loco eius po
nitur triplum seminis iusquiami. ⁊ duplum eius
de semine mandragore

Caros .i. cedria
Carohos idem q̄d supra
Carros idem quod supra
Cara .i. cardamomum
Carui idem quod supra
Carra idem quod supra
Caryos .i. cedria
Caysus ē spēs spume mari

Capi i. oleum
Capiriton i. oleum olivarum
Cazaregi i. fructus thamarisci: vel thamariscus domestica
Cazima idem quod supra
Cazinzogi idem quod supra
Cazesan sunt serpentes breves parvi qui quandoque occultantur in arboribus ut proiciant se ad illos qui transit prope eos
Caze i. testa figuli
Cazir i. stagnum
Cazedir idem quod supra
Cazedirir idem quod supra
Cazola est quoddam vas vitreum in quo decoquitur cibus infirmorum
Chacus i. helleborus
Carmel i. cicuta
Charmel i. cicuta
Chameleia i. cardus maior: et est camelea
Chamirti i. ebulus
Cameleuci i. sigillum salomonis
Cham i. basilicon: et cham est quoddam flumen in quo invenitur aspaltum
Chamuchalcaper i. capparus
Chamuchanundem i. anudem
Chanuch sebech i. anetum
Chassacon i. calaris
Charuan est granum parvum simile cardamomo
Chabat i. malua
Chauan i. memuthe
Chauchati i. soda fortissima prehendens totum caput
Chana i. vinum album et debile
Chadia catapucia
Chabel i. vulpis
Chalbanum i. galbanum
Chemelea i. camelea
Chamus i. fermentum
Chameleon i. cameleon
Chas i. lactuca Charis i. alcaris
Chali i. alcali
Chasasum i. superiora foramina nasi
Chanane i. celidonia
Chamebalanos i. rhaphanus agrestis
Chaurum i. celidonia
Chancameth sunt ea que sunt salita et composita et comeduntur post cibum: sicut capparis et olive
Chansa quid est i. i. catapucia
Chadia idem quod supra
Chabat i. ozimum
Chabati i. malua
Chatum i. incubus Chameb. i. uva
Cach i. citrullus Char i. manus

Cap. 147.

Chachille
arab. grece azaz. latine vero soldana: vel soldanella.

Sera.
li. ag. cap. chachille est herba similis ysnen: nisi quia est maior. et homines quidem comedunt eam cum ficubus sicut comedunt alia olera. et folia eius assimilantur foliis nasturtii. et ipsa est amplioris humiditatis quam cicera: et magis aquosa. Et idem auc. Habix. Chachille oritur in sterquiliniis: et est herba similis ysnen. et non est ysnen. et in ea est aliqua caliditas propter suam salsedinem. et eius salsedo est salsedinis baurach. et habet proprietatem laxandi aquam citrinam cum bibitur ex ea aqua eius: et non oportet quod bulliat super ignem quia amitteret virtutem sed detur in potu de eius succo sine ebullitione. et quantitas que datur de ea est ab una tertia lib. usque ad duas partes lib. cum. z. x. zucari albi aut rubei fortis rubedinis quod est: quia rubeum cum leblebi: et cum fumo terre: et cum cachille fortior eius virtus est quam album. Et idem auctor. Ysaac benaram. Cachille est herba similis cicute in operatione sua. et est cali. et sic. cuius proprietas est quod aufert eructuationes corruptas. et aqua eius purgat aquam citrinam. et confert tumoribus ventris: et debilitati epatis. et est conveniens nutrimento. et habet operationem in stomacho propter viscositatem paucam que est in ea. Et idem auc. Aben mesuai. Proprietas eius est laxare aquam citrinam subito. et dosis eius est a quatuor partibus lib. usque ad partes duas absque quod bulliat. Et idem auc. Rasis purgat aquam citrinam: et provocat urinam.

Cap. 148.

Chardel
arab. gre. vero et la. sinapis. Sinapis duplex est speciei. una est cuius semina exterius sunt subnigra: interius vero alba. Alia huius semina interius et exterius sunt alba: et habent unam virtutem: sed prima species est acuior: secunda. et componitur sinapis a semi et napus: unde sinapis. i. semi napus: quia tenet medium inter sinapim et napum. est ca. et sic. in medio quarti gradus.

Sera.
li. aggre. ca. chardel. auc. Dias. Chardel i. sinapis. et est eligendum quod non est nimis siccum: nec extenuatum et habet granum grossum: et si frangitur est album interius: et est humidum. nam istud tale est novum bonum. Idem auc. Gal. est cali. et sic. in quarto gradu.

Avi.
li. ij. o. sinapi. Sinapis est calida et sicca in quarto gradu.

Posse. Sera.
Virtus foliorum est cal. ulcerativa: et propter hoc pungit multum quando teritur: et miscet cum radice enule: et dimittitur super locum per spacium hore: et confert sciatice ulcerose: et splene. et linit cum eo scabies ulcerosa. et aufert maculas unguium. et confert quando radix eius suspendit in collo habentium dolorem dentium. nam sedat eum. Idem auc. Dias. Sinapis virtus eius est cali. et subtiliat: et attrahit quando masticat. et quando terit et miscet cum aqua et temperat cum hydromelle et fit inde gargarismus: confert apostematibus radicis lingue: et antique asperitati pulmonis: facto cum eo gargarismate et quando fit cum eo emplastrum cum rebus convenientibus ad hoc: resolvit scrofulas. et quando terit et applicat naribus commovet sternutationem. et confert epilepticis excitans eos. et mulieri que patitur suffocationem matricis. et confert litargie quando fit emplastrum cum eo sup caput postquam feceris capillos eius abradi. et quando admiscet cum caricis et ponit sup cutem

donec rubeat confert sciatice: ⁊ dumicici splenis. ⁊ est iuuamentum ꝓpter dolorib⁹ antiquis: qñ volumus attrahere aliquē humorē ad exteriora. ⁊ qñ fit em plastrū cū eo curat alopiciā. ⁊ qñ miscet cū melle ⁊ adipe: aut cū cera ⁊ oleo dissolutis mūdificat faciē: ⁊ aufert maculā seu liuorē qui fit sub oculo. ⁊ coquit cū aceto. ⁊ linitur cū eo scabies vlcerata: ⁊ empetigo. ⁊ qñ terit grosse ⁊ dat in potū ꝯfert se bub⁹ periodicl. ⁊ ꝯfert grauitati audit⁹: ⁊ tinnitui auriū. ⁊ qñ terit ⁊ miscet cū aqua ⁊ melle: ⁊ fit inde collyriū ꝯfert obscuritati visus ⁊ pruritui palpebrarum.

Auic. Sinapis incidit phlegma. ⁊ oleum ei⁹ ē calidi⁹ oleo rhaphani. ⁊ fugiunt ex fumo eius vermes venenosi. ⁊ illa q̄ ē siluestris generat humorē malū. ⁊ in ipsa sunt abstersio ⁊ resolutio. ⁊ boies q̄dā comedūt folia ei⁹ ⁊ radicem eius elixatam ⁊ mundificat faciē: ⁊ aufert occultationem: ⁊ vestigia sanguinis mortui. ⁊ siluestris est bonū emplastrū sordiciei. ⁊ exsiccat linguaz. ⁊ confert alopicie. ⁊ resoluit apostemata calida: ⁊ oē apostema antiquū. ⁊ ponit cū caulib⁹ super scrophulas ⁊ ꝯfert scabiei. ⁊ empetigini. ⁊ confert ad dolorē iuncturarū: ⁊ sciatice. ⁊ mundificat humiditates que sunt in capite. ⁊ fit ex ea emplastrū capiti eius qui patit lithargiā. ⁊ aqua eius distillatur ad oēm dolorē aurium: ⁊ molaris. ⁊ similiter eius oleum: ⁊ ꝓprie qñ decoquit in ipsa assa. ⁊ est ex medicinis aperientibus colatoꝝ oppilationem. ⁊ dixerunt quidam q̄ si bibat a ieiuno intellectū efficit bonū. ⁊ administrat in alcohol oculi ad pannum ⁊ asperitatem. si terat ⁊ bibatur cum aqua mellis aufert asperitatem antiquaz in cana pulmonis. ⁊ extenuat splenem. ⁊ facit sitim ⁊ ꝯfert ꝓuocati ī matricis. ⁊ facit desideriuz coit⁹.

Cap. 149.

Hauraf

ara. gre. ⁊ la. sine hyrūdo.

Ser. li. aggre. cap. chauraf. auc. **Gal.** multi faciunt cū melle ⁊ liniunt squinantiā: ⁊ oīa apostemata gutturis: ⁊ vuule. ⁊ multi sumūt vtūt hoc cinere in cobol ad acuendū visum. ⁊ alij desiccant hyrūdines ⁊ terunt ⁊ dant in potu ō puluere illo aureū vnum ad has infirmitates.

Dias. cap. de hyrūdinibus. qñ accipit pullus hyrūdinis in augmento lune: ⁊ sit primus quē habuit mater in nido eius: ⁊ scindatur inueniuntur in ventre eius duo lapides: quoꝝ vnus est vnius coloris: ⁊ alius habꝫ colores diuersos: qui stringant in choreo vituli aut cerui anq̄s tangant terrā: ⁊ suspendūt in collo aut in brachio epileptici. ⁊ confert ei. ⁊ multi fecerūt hoc ⁊ curati sunt curatione perfecta. ⁊ quando hyrūdo comeditur habet saporē sicut auis que dicitur sofadas .i. fecetola. ⁊ fit ex eo cobol: ⁊ acuit visum. ⁊ quando cōburuntur magne hyrūdines: ⁊ miscet cinis earū cū melle: ⁊ fit inde cobol: caligines oculoꝝ detergit. hoc etiam squinantie ꝓdest ⁊ vuule. faucium tumorem cōpescit. ⁊ saliuntur: ⁊ siccant ⁊ fit inde puluis: ⁊ accipitur. ʒ. i. cū aqua ⁊ confert squinantie ⁊ apostematibus gutturis ⁊ vuule. ⁊ similiter facit cinis pulloꝝ eius quando aduruntur. cerebrū eius quando miscetur cū melle: ⁊ fit inde cobol in principio descensus aque ad oculū ꝯfert.

Cap. 150.

Chasialkel

ara. gre. orchis vel afrodisia: vel paraspismon. latine vō testicul⁹ vulpis: vel satyrion vel leporina.

Sera. li. aggre. cap. chasialkel siue chasialtheb. sunt eius duo genera. vnum habet radicem sōs testiculos albos: ⁊ vocatur chasialkel. aliud vō habet testiculos rubeos deforis intus vō albos: ⁊ vocatur chasiaabel. primū genus satyrionis vocatur testiculus canis: ⁊ grece kinosorchis: ⁊ est planta que habet folia extensa super terram ꝓpe ipsam: ⁊ ortus est ex radice vni⁹ stipitis. ⁊ folia eius sunt similia folijs oliue: nisi q̄ sūt subtiliores eis ⁊ longiora super terram extensa. ⁊ longitudo eius est fere in longitudine vnius palmi. ⁊ florem habet coloris purpurei. radix eius ē similis radici bulbi: nisi quia est tendens ad lōgitudinem ⁊ subtilitatē. ⁊ est duplex sicut sunt due oliue in figura: vna inferius: ⁊ alia superius. ⁊ vna plena: ⁊ alia vacua rugosa. ⁊ comeditur radix ei⁹ elixata sicut bulb⁹: ⁊ iste dicitur satyrion quo oēs coiter vtuntur: ⁊ subdit. Secūdū vō genus satyrionis habet duas species: vna est que vocatur ara. chasialbabel: siue casialthaleb .i. testiculus vulpis ⁊ vocatur similiter catharich. ⁊ nominatur hoc in greco trifolium: quia plurimū qd̄ de eo nascitur est habens tria folia declinantia versus terram. ⁊ similantur folijs acetose maioris: aut folijs lilij: nisi quia sunt minora eis. ⁊ in testiculo suo est rubedo declinans cubedini sanguinis. ⁊ habet stipitem subtilem longitudine vnius brachij. ⁊ habet florem similem floribus lilij albi in figura. ⁊ radix eius assimulatur cepe bulbi in figura: ⁊ est in magnitudine mali exterius rubei coloris: interius albi sicut ouuz. ⁊ quod de ipsa administrat ē radix.

Gal. vij. sim. phar. ca. ō testic'o canis s̄ꝫ trāslationem ara. est dulcis radix eius. ⁊ vō tius est eius calida ⁊ hu. nisi quia in humiditate ei⁹ est inflatio superflua: ⁊ incitat libidinem.

Gal. vij. sim. phar. ca. satyrion: s̄m translationeꝫ grecā. Satyrion vel trifoliuꝫ humide est ⁊ ca. cōplexionis: quocirca ⁊ gustantib⁹ ipsum videtur dulce. ⁊ venenosam humiditatem possidet: ⁊ ꝓpterea ꝓuocat ad venerea. hoc aūt ⁊ radix hui⁹ efficere nata est: vt quidā scribun. etiā episcotonum sanat cū vino nigro austero bibituꝫ ⁊ idem s̄m translationē arabicā de testiculo canis radix eius est duplex similis radici bulbi. vna plena. ⁊ sapor illius radicis que est plena est dulcis multe humiditatis ⁊ sophisticatis inflatiue: que qñ bibit incitat libidinem. ⁊ alia mollior siue vacua que habet cōplexionem que declinat ad caliditatem ⁊ siccitatē. ⁊ est in ea humiditas digesta digestione cōpleta: ⁊ ideo contingit q̄ cū hoc q̄ nō incitat coitum facit contrariū: ⁊ abscindit euz. ⁊ iste ambe radices comedunt assate sicut comeditur

radix bulbi **Dias.** cap. orchis s̄m trāslationē nr̄az. Orchis .i. satyrion. vr̄ de radice ei⁹ q̄ si vir comedit partē maiorē ei⁹ generat masculos: ⁊ si minorē comedit generat feminam. ⁊ q̄m diceres partiū Italie dant tritam cū lacte capraruꝫ ad incitandum libidinē. ⁊ quelibet ipsarū habꝫ operationē ꝫaꝫ alterius qn̄ bibit. nascit in locis petrosis ⁊ arenosis. Et idē inc. Archisalie: alia est species quā nominant quidā sandachias ꝓpt similitudinē magnitudinis: ⁊ e herba habens folia similia foliis porrhorū. nisi q̄ sunt latiora. ⁊ e humiditas in ea q̄ adheret manui habens hastā longā circa longitudinē vnius palmi: ⁊ habet florē purpureū cū radice simi- **Gal.** viij. sim. phar. cap. orchis: le testiculis. quā ⁊ serapiadaꝫ vocant secundū translationē grecā i sapore istius speciei supple vltime dicte auctor. Archisalie est stipticitas. ⁊ vtus ei⁹ e siccior vtute radicis que dicta e prius ⁊ ꝓpter hoc etiā non ita confert in coitu sicut ꝓdicta. ⁊ desiccat: ⁊ ē adhuc siccior vtus ei⁹. ē etiā que resoluit apostemata inflata qn̄ ponit sup eis ⁊ mundificat cicatrices sordidas. ⁊ curat herispillā ⁊ qn̄ e sicca curat apostemata fraudulenta putrida. ⁊ q̄n i ipsa e stipticitas retinet ventrē qn̄ bibit.

Dias. Quando de ipsa sp cie fit emplastrū ipsis testiculis resoluit apostemata phlegmatica eorū. ⁊ mondificat vlcera: ⁊ formicas ⁊ aperit emorroidas. ⁊ qn̄ fit emplastrū cū ea sedat apostemata calida. ⁊ si administrat sicca ꝓhibꝫ dilationē vlcerū: ⁊ abscindit putredinē eorū. ⁊ curat vlcera fraudulenta que sunt in ore. Et sciendū q̄ satyrion e ca. ⁊ hu. in primo. sed e alia spēs satyrionis que vocat herba basilica gre. ara. digiti citrini: vel buzeiden: latine vo palma xp̄i. cui⁹ folia sūt similia prime speciei satyrionis: sed graciliora cū nigris punctis. radix ei⁹ habet manus vel palme manus habet similitudinē: floris crocei. cum vino vel aqua trita crocatū efficitur. Oribasius cap. de palma xp̄i. venenis resistit. quā qui habuerit a maleficiis ⁊ vene- **Auic.** li. ij. capi. digiti citrini nis securus erit. eius figura e sicut vola manus cōmixta ex citrinitate: ⁊ albedine. ⁊ est dura in qua est parū dulcedinis. ⁊ ex ea ē citrina cū parua alteratione atqꝫ albedine. est ca. ⁊ sic. i secundo. resoluit superfluitates grossas valde. ⁊ ē ei ꝓprietas valde mundificandi cutim. ⁊ cōfert membris nervosis ⁊ impedimentis suis. ⁊ cōfert manie ꝓpri. ⁊ loco eius in iuuamento manie ponit q̄ntū ē medietas ei⁹ ex bedera: ⁊ cū duabus tertijs ipsius de sep.

Class .i. g̃lma iuniperi — Clas .i. tardus anio
Clalagesalen — .i. caulis
Clasceedia est species syringe qua inijcit medicina in vesicā ꝓpter impulsionē instrumenti solidi in cōcauum instrumentum
Clacora trigdana e quoddā genus ostracorū n trinorum magnorum.
Clismosimom — .i. almea
Claui dicunt apostemata non magna de materia sanguinea vel ꝓ p̄te cholericeque ⁊ furūculi a g‑ bus iam vocantur vel carbunculi. ⁊ dicitur idē clauus quedam species verruce
Clauis vocatur exitus vuee tunice oculi
Clauinus est prima species cassiligne
Clauus est pondus. ʒ. iiij. minus tertia
Clatem — .i. germe molle palme
Crama siue croma est vinum herbarum siue nectar vt in Alexandro
Cresca .i. crocus — Cramina .i. daretum
Crannm — .i. confectio colonis
Cramu quid est .i. Lerannca
Crasclcos .i. ebrietas: a cra quod est craneum ⁊ selos quod est iectigatio
Crachi .i. ordeum — Crascum .i. crocus
Crapula .i. imoderata vorcitas qꝫ crudela epula

Cap. ici.

Cranea

gre. lat. comiā vl' cornicellū. ⁊ e cornea arbor

Dias. cap. cornea. semen ⁊ fructum habet similē oliue. sed paulo oblongius ⁊ viride. ⁊ vocatur gre. carmu. qꝺ cū manducatū fuerit obtusum habet corbonum in se habet saporē. stipticū est. ⁊ ideo dissolutionē ventris ⁊ dysentericos curat. ⁊ cū in oleo cox posita fuerit manducari potest quomodo olive condiunt cū sale. fri. est ⁊ sic. **Posse. Dias.** Eius folia cū ligno suo in foco missa sudationē reddūt que illinita zernas **Gal.** ij. de cibis capi. de cibis silvestribus. optime sanat. Cornu vo ⁊ bua ⁊ glandes ⁊ ceteri fructus silvestres modicū nutrimentū habent. ⁊ cocobeum sunt ⁊ mali stomacho ⁊ indelectabilissimi. porcorū vo ea existentes non domesticorū. sed in montibus morantium: ab ipsis etiā plurimū habent alimentū. Et idem sim. phar. capi. cranea. Granee arboris fructus stipticus est sufficienter esibilis existens. circa nullū mirabile attrahere fortiter: ⁊ fortiter detinere cū ventrem sicut ⁊ nespila. folia vo ⁊ germina pontica gustu sunt: ⁊ siccat fortiter: vt ⁊ maxima vulnera consolidare possunt. ⁊ maxime in duris corporū. parvis vo vulneribus vel mollibꝫ corporibus contraria magis sunt. tendunt enim hec siccativa plus decente.

Cran idem qꝺ s̄. — Craton .i. piretrum
Craneū gre. e testa vel os capitis. inde pericranion .i. pellicula que ipsum os circūtegens ⁊ etiā distinguens a cute in qua aliqn̄ continet materia que ē ca doloris pessimi capitis ⁊ ē emigranee spēs
Crassiuenū est arbor que vocatur acer
Crasis .i. cōplexio. inde eucrasia .i. bona cōplexio ⁊ dicrasia .i. mala cōplexio: ⁊ eucratō .i. bene cōplexionatum
Crassa — .i. brionia
Cracula — .i. codea marina
Crasmaceras vocant greci nervos quibus testiculi suspensi sunt. latine dicunt ordima
Crassancum — .i. aurei coloris
Ceabrosagium — .i. vsnee
Ccalas — .i. polium

Cearion .i. acetosa   Cebron .i. filix
Cedbron idem quod supra   Cellinum .i. allemus
Cemen   .i. camephiteos
Cerastotium .i. herba que vocatur gauzem ara. sed in ideoma nostro vocatur herba ermia.
Ceofolium .i. cerefolium   Ceoforbio .i. euforbium
Ceoforbion idem quod supra   Ceufud .i. erici termus
Ceufund idem quod supra   Ceugidilium .i. herba
Cebaiton .i. mecastix   Cebaticon idem quod supra.
Cebalargicum .i. abrotanum   Ceberton .i. cebaiton
Cebesoie .i. polium motanum   Ceberamium .i. pulegium
Cibatmum   .i. sticados citrinum
Cebron   .i. vince
Cebisingium .i. herba silvana   Cebotaregi .i. cassia.
Cebosar .i. tapsus barbatus   Cebodarion .i. assara
Ceburan .i. anacardus   Cebusorum .i. calcedula
Cebugaton .i. scordeon   Cecabon .i. camphora
Cecabion idem quod supra   Cecasaf .i. vnedomoris
Cecelia .i. celidonia   Cecebraso .i. gnapsolia
Cecebron idem quod supra.   Cecides .i. galla
Cecidos   idem quod supra
Cecillargium   .i. antimonium
Cecolalibron   .i. eretani marini
Cecodron   .i. sticados citrinum
Cecolides .i. pucida: et est vna ex speciebus oculi bovis.
Cecubium .i. abrotanum   Cecubium idem quod supra
Cecufalion   .i. cefalionum
Cedera .i. succus niger cum quo falsificatur muscus et algalia. et dicunt quidam quod sit gumi glandium. sed falso. sed est gumi in radicibus zilocaracte inventum.
Cedebron .i. eruca   Cedegafico idem quod supra
Cedegafida .i. ireos   Cedivallium .i. palma christi
Cedifalium idem quod supra.   Cedigallium idem quod supra.
Cedria   .i. pix liquida
Cedodides   .i. arbor cedrus
Cedrides   .i. semen arboris cedri
Cedorodes idem quod supra.   Cedodapnea .i. dapnoides
Cedrolenten .i. semen cuiusdam speciei cedri
Cedusilfon   .i. silfium

Cap. i. z.

Cedrus ara. et lati. et gre. serbin. Serbiu est arbor cuius gummi est gummi cedri. et ab ista arbore emanat pix cedria vel cedrina. et est pix liquida que arabice vocatur bictan. et est genus abietis. Plinius cap. de cedro. est inquit cedrus maior et minor minoris duo sunt genera. s. licea et fenicea. differt folia namque derogatum habent spinosum: oxicedros vocatur: ramosa et nitore infesta. altera odore prestat fructum ferunt myrti in magnitudine dulcem saporem habente. et maioris duo sunt genera. vnum quod floret et non fert fructum. aliud fructiferum non floret: et in eo antecedente fructum occupat novus. semen eius cipresso simile. sed quod cedrolente vocant ex hac resina laudatissima fit. Item alibi inter arbores quibus pix fit cedrus grossior: quidam putant quod sit iuniperus sed falso. Dias. cap. cedrus. Cedrus est arbor vnde pix cedria fit: cuius semina sunt parva atque spinosa fructui iuniperi similia myrte. alia est maior que ab aliquibus cedrus latina appellatur: fructum cipressi similiorem: sed parvulorem est. que inest verbalis stomacho atque fervente habet virtute de qua fit cedria. est autem cedria probabilis et vtilis que est spissa et limpida: et in odore fortissima. in qua est digitum intinxeris pinguedine sua rarius destuit. Posse. Dias. Virtus est ei siccativa et recorporativa. que propter nimietatem colorem in pellibus iuncta vrit et siccat. caligineos oculorum detergit. gl inconiata et cicatrices iuncta limpidat cum aceto missa et infusa auris vermes occidit. cum isopi succo mixta sonos aurium tollit. si missa in foramine dentis vbi dolor eos crepare facit: et si diu in ore retinetur dolorem dentium amittit. ex hac ad coitum veniens si inde veretrum vnxeris genitalia stringit in tantum ut filios facere non possis. squinanticorum causa curat. fauces si vnxeris de ea tumores tollit. et pediculos et lendines peruncta necat. morsibus serpentum cum sale et dulcore bibita occurrit. perensium leporis marittimi ad sanitatem producit. stomaticis vncta medetur. vulnera pulmonis optime curat. vermes et ascarides clysteri addita occidit. multi vero oleum ex cedria dum coquitur desuper cum penna colligunt sicut oleum picis: et scabiei et pediculis animalium prodest. vulneribus vtiliter adhibetur huius fumus tantum prodest quantum et picis dure. Item potui dat in ciati quantitate vlcus fluidum pulmonis sanat. fit autem oleum ex arbore: vt de pice. est autem oleum nimium leptomere molles carnes absque dolore conservans: duras autem longo tempore nigra corpora desiccat. Lachrymum vero arboris eiusdem viscide et efficacite: et cum vesicatione refrigerat et stringit. nam mortuorum corpora recondita in arbore eadem a tabe defendat. vnde et vita mortuorum vocatur.

Cedridos dicitur semen arboris cedri. tussim sedat. spasmata prohibet. rheuma stringit. stranguriis medetur. menstruis imperat cum pipere bibitum. et si cum adipe cervina mixtum fuerit: omnes bestias arcet antidotis necessarie miscetur. L. L. bictan

Cefalicos   .i. posterior pars capitis
Cefalicon est quedam confectio sic vocata
Cefalionins quid est. L. L. nakala
Cefalapida quid est. L. L. cefa
Cefalea a kefali quod est caput: et est dolor capitis cronicus et pessimus peracutus et paratus incitari a qualibet causa
Ceferens .i. iusquiamus   Ceferens idem quod supra.
Cefelargicos .i. qui curat morbos capitis
Cefim similis est ferule habens semen album
Cefinion   idem quod supra
Ceforios .i. dens caballinus: et est iusquiamus
Cefolargios .i. anetum   Cefa .i. ebulus
Ceful .i. sambucus   Cefugaria .i. palma christi
Cegagi .i. quinque folium   Cegaot .i. vince
Cega .i. mel acticum   Cege .i. acorus
Cegegi .i. polium   Cegelagion .i. serpillum
Cegi .i. acorus   Cegigi .i. affodillus
Cegligos   .i. sticados
Cegebrancos   .i. hypoquistidos
Cegofrancos   idem quod supra

Cegolium.i.ceterac	Cegurioꝛ.i.polipodiū
Cegariū.i.amomum	Cegniaromanū.nux vsnal'
Cegarmon idē qđ ꝫ.	Celanium.i.celidonia
Celaterium.i.electerium	Celatice.i.epatica
Celsa	.i.mora celsi
Celea.i.potio ex succo tritici inebrians	
Celeo	.i.stragulus auis
Celestinus coloꝛ quid est.l.i.celestinus coloꝛ	
Celena	.i.cicuta

Celematis.i.clematis:vel clemandeo.ꝛ est secūda species trifolij quā Dias.describit.

Cap.153.

Celidonia latine:grece chilidonion:ara. vero ban. **Sera.** h aggre.ca.hanroch roch. .i.curcuma.radix minoris specierum huius est curcuma.nam sunt celodonie due species:maioꝛ ꝛ minoꝛ. Et dicit auc. Dias. Celidonion maioꝛ dicunt quidam ꝙ nominatur hoc noīe eo ꝙ incipit apparere qñ apperent hyrundines:ꝛ desiccat qñ recedunt.ꝛ putant aliqui etiam ꝙ sic noīat qm qñ excecant pulli hyrundinum defert eis mater in oꝛe hanc herbam ꝛ dat eis in cibum:ꝛ reuertitur ad eos visus. ꝛ planta habens hastam subtilem:cuius longitudo est vnius palmi.ꝛ plus ex qua egrediunt ramuli non duri.in quibus sunt folia similia folijs barachion vel botration:nisi quia sunt firmioꝛa ꝛ mollioꝛa ꝛ albioꝛa:ꝛ coloꝛ eoꝝ vergit ad coloꝛē celeste.ꝛ floꝛes habet glaucos similes floribus herbe que dicitur herbion:ꝛ succum coloris croci.ꝛ sapoꝛ eius est acutus mordicans lingua mordicatione foꝛti cum amaritudine ꝛ fortitudine odoꝛis.ꝛ radix eius desuper est vnica singularis:ꝛ desubtus plures.ꝛ habet semen simile papaueri dicti ceratices existens in cornicellis subtilibus longis:in quibus est ipsum semen simile papaueri:parū tñ maius.ꝛ qđ administrat ex planta est succus ꝛ radix eius.sed minoꝛ chilidion ē memithe vel memith:ꝛ est planta hñs altos ramos graciles quos habet super virgas.ꝛ folia habet similia folijs herbe dicte papauer ceratices.i.cornuti:nisi qꝛ sunt rotundioꝛa:ꝛ minora ꝛ ꝓpinquioꝛa albedini:ꝛ pinguia habentia viscositatē.ꝛ mollia.ꝛ habet radice cū radicul' egredientibus ab ea pluribus minutis:ꝛ disparibus longis annexis ad inuicē:sicut spice frumenti non existentis super terrā.nascitur ꝓpe aquas. Plin' cap.de celidonia. Minoꝛ celidonia est memith:ꝛ est herba similis in folijs suis herbe papaueris dicti ceratices:nisi quia in ea ē humiditas adherens manui:ꝛ est ꝓpinqua terre:ꝛ habet grauē odoꝛē ꝛ multū succi:cuius coloꝛ ē similis colori croci.

Gal. vij.sim.phar.cap.celidonia.hec herba quarti gradus est calefacientiū inchoātis.magis aūt ipsa celidonia.iij.gradus est iā completi in calefaciendo ꝛ siccando. **Posse. Gal.** vij. sim. phar.cap.de celidonia.abstersiue foꝛtis est ꝛ calide vītutis:quimo ꝛ succus eius ad augmentationē visus est vtilis in quibus cernat grossū qđ dm pupillam.ꝛ diafoꝛare indigent.vn vō fuerit qda radice ꝛ ad eos qui obstructione epatis ꝛ ictericiā patiūtur in vino albo dantes bibere.similiter aūt masticata vtilis est in doloribus dentiū. parū vō celidoniā acrius existēs magna vlcera citissime cuti cataplasmatū ꝛ vngues leprosos eicit.expurgat vō succus ei' ꝑ nares sufficienter acri existēs.

Dias. cap.de celidonia. Succus celidonie maioris melle addito in eramine coct' super carbones oculoꝝ detergit.folia ꝛ radix virga in vmbra estate siccantur:ꝛ sicut crocus cōponuntur.radix ei' aniso mixta ꝛ vino albo bibita ictericis opitulat'.folia eius cū vino vt cataplasma adhibita maculas detergunt.masticata dentiū doloꝛem ꝓhibent. Celidonie minoris virtus ē vi scida similis amenoni.iposita vulneras cutim:scabiem detrahit.vngues leprosos recludit. succ' ei' radicis melle addito naribus infusus caput purgat. Eadem dicit Sera.cap.ꝓprio auc. Dias. lꝫ ꝑ alia verba.

Celidonius dicitur lapis qui est in ventre pullorum hyrundinū.multi interdū in vno ventre inueniuntur:alij albe:alij nigri aliquid rubedinis habentes.

Cellia.i.ceruisia sic dicta a calefaciendo.

Cap.154.

Celtica grece.ara.simbel romana:latine vō spica celtica. **Dias.** ca.celtica. nascitur in illyrico:nomen habens apō eos hoc.ꝛ in syria nascitur ꝛ in italia:habens fructus super terrā breues ꝛ spissos.colligitur autē a cinibus cū radicibus qui fasces faciunt quātū plena manu continere possunt:ꝛ ab alijs fasces gallice appellantur.hec habet folia oblonga ꝛ non lata:melinū floꝛem:odoꝛē circa se suauē continens vtilioꝛ est recens odoꝛe suauis:radicib' plena vel spissa ꝛ non fragilis:que si talis fuerit similis in virtute poterit esse syriace.est cali.ꝛ sic.habēs naturam spice inde:sꝫ debilioꝛ sicca.est alia nardus i.celtica montuosa que nascitur in sicilia: similitudinē habens in folijs ꝛ ramis byzingo. sed spica breuioꝛ ē ꝛ spinosas radices mittēs duas aūt tres odoꝛe suaues ꝛ nigrioris coloris similis affodilli radicibus.hec nec semen nec floꝛem habet:sꝫ vīrt' est illi similis prime. **Posse. Dias.** Prima eius vi' diuretica est. ꝛ prodest iecoris tumoꝛi: ꝛ ictericis cū morbo regio inflationes stomachi cum.aqua vbi absinthiū decoctū est discutit.splenē medetur vesice ꝛ renibus vtilis est.sed ꝛ moꝛsibus venenatis cū vino data opitulatur.malagmātibus calidis ꝛ vnctionibus miscetur.

Celogias.i.herbena.	Celoprassos.i.prassium
Celtos.i.stragulus auis	Celutrion.i.cyperus
Celutrion idē qđ ꝫ.	Celubria.i.saturegia
Celndipion	.i.matrisilua
Cemac	.i.sanguinaria

Cenrabran .i.rubea tinctoꝝ
Cenascates .i.fragaria
Cemedrium codium mocodium idem
Cemedium idē qḋ ṡ. Cenebron.i.palma xp̄i
Cemion barmeni.i.cyminū carminum
Cemulation .i.atriplices
Cemoboletus.i.laudabilissimus.ꝛ est indeclinabile: vtriusq; numeri: generis neutri
Cemobrasis .i.vsnre
Cemubat .i.laudanum
Cemurion.i.ceterac Cembrusat.i.luyula
Cenarasab .i.faba lupi

Cap.155.

Cenfarasab ara.gre.astros: latine võbũdū **Sera.** li.aggre.cap.cenfarasab.ꝛ est pinguedo que est in lana: que fit in hunc modum. Accipe lanā succidā vl' mollem: ꝛ lava eam cū aqua calida ꝛ in sole calido. ꝛ exprime totū qḋ in ea est ex sorde: ꝛ pone sordiciem illam i vase habente orificiū latū ꝛ proyce super eam aquā infundens ab alto cū impetu vt spumā faciat: deinde agita agitatōe forti vt multa faciat spuma; super quā asperge aquā marinam cū ipetu donec spuma sedetur oino: ꝛ tunc tolle pigͥuedine supernatantē ꝛ pone in vase treo deinde pyce in vase iteꝝ aquam aliam: ꝛ agita sicut fecisti primo: ꝛ proyce super spumā eius aquā marinam: ꝛ dimitte sedari spumā; ꝛ collige eā ꝛ facies hoc quotiens spumā videris: deinde accipe pinguedinē quam aggregasti: ꝛ malaxa cū manibus: ꝛ si aliquā in eis inuenias sordē extrahe ipsā aquā agitando: ꝛ facias hoc toties donec videas ipsam albam ꝛ puram pinguedinē sine admixtione alicuius rei: ꝛ cū hoc feceri pone in vase terreo ꝛ serua. **Dias.** cap. de isopo humido sm trāslationē nostrā. Isopi cerotū est quasi sordes ꝛ succus lanarū succidarū: q̄ hoc modo colligitur: lane succide ꝛ sordidissime mox detonse mittuntur in vas aquā calidam habens ꝛ sic accenditur ignis vt aliquid ferueat: deinde refrigerat: ꝛ quod supernatauerit in moduꝫ pinguedinis abraditur manu: ꝛ vas stagneū abstergitur ꝛ sic ipsum vas repletur pluuiali aqua: ꝛ coopertum tenui lintheo ad solē biduo ponitur: ꝛ sic tertio die aqua delimpidatur ꝛ reponitur. adulterat' cum pinguedine ꝛ cera. sed intelligitur q̄ syncerū odorē lane succide seruat. **Posse. Sera.** Melior ex isopo humido est illud qḋ est molle quando tāgitur sine asperitate: habens odorē lane succide. ꝛ quando dissoluitur non apparet ibi aliqua grossicies: sicut in adulterata. ꝛ virtus huius est calefactiua: mollificatiua vlcerum induratoꝝ: ꝛ ꝓprie vlcerū matricis qñ miscetur cū melle ꝛ cū butiro: ꝛ qñ fit suppositoriū cum eo ꝓuocat menstrua: ꝛ expellit fetum: ꝛ secundinam. ꝛ qñ miscetur cū sepo anatis confert vlceribus ani ꝛ vlceribus virge ꝛ testiculoꝝ: ꝛ existentibus circa loca illa. ꝛ cōfert pruritui lachrymarū oculi. ꝛ grossiciei palpebraꝝ ꝛ ponitur in vase nouo super leuem ignē ꝛ dimittitur donec fumatur pinguedo eius. ꝛ fiut eius ꝛ est conueniens eius in collyriis ꝛ medicinis oculorum. ꝛ confert morbis' venenosis. ꝛ fluxui vētris antiquo: ꝛ vlceribus intestinoꝝ. ꝛ abscindit fluxū menstruoꝝ. ꝛ dissoluit sanguine congelatum i stomacho. ꝛ qḋ sumitur in potu mundificat vlcera pectoris ꝛ pulmonis. ꝛ quando miscetur cū butiro ꝛ fit nascale cum eo post mundificatione matricis. ꝛ ꝓhibet ipregnationem. ꝛ quando dat' in potu mulieribus post partum facit eas adhibere ad impregnationem.
Centanudra .i.femina caricaruꝫ

Cap.156.

Centaurea latine: grece antiticen: aru. vo anturion: auc. Dias. **Sera.** li.aggre.cap.antarion.auct. diasco. Centaurea maior habet folia similia nuci regali longa: ꝛ viridia sicut folia caulium in summitate gradatim incisa. habet virgam similem virge acetose: cuius longitudo est duoꝝ aut trium brachiorum: habens ramulos plures egredictes ab vna radice super quos sunt capitella similia capitibus papaueris nigri: recentia tendentia ad longitudinem. ꝛ habet florē cuius color est similis kalb: ꝛ semen simile cartamo intra florem eius. ꝛ flos ei' est similis lane. ꝛ habet radicem grauem cuius lōgitudo est duorum brachiorum. ꝛ est plena humiditate ꝛ acuti saporis cū stipticitate: ꝛ pauca dulcedine: cuius color est ad rubedinem tendēs. ꝛ color succi eius est sicut color sanguinis. ꝛ nascitur i terris soli expositis: in mōtibus arborosis ꝛ in terra pingui. Minor vo centaurea que vocatur hanturion segesegnir nascitur in aquosis locis: ꝛ est similis herbe hypericon: aut pulegio montano. habet virgam vnius palmi quadratā. florem rubeū vergentem ad purpureitatem similem flori plante que dicitur hambes. ꝛ habet folia parua oblonga sicut folia rute: ꝛ semen sicut granum frumenti. ꝛ habet radicem paruam in qua nullum est iuuamentum. ꝛ in sapore eius vincit amaritudo pl' q̄ aliud. ꝛ est in eo stipticitas pauca. ꝛ virtus eius est que desiccat sine mordicatione. **Dias.** cap. centaurea sm translationem nostram. Centaurea maior quā multi narcan aut gētianam dicunt ꝛc. sed falso: quoniam in littera gētiana dicit. q̄ succus centauree efficitur sicut succus gentiane: ergo centaurea non est gentiana: vt multi dicunt. similiter Dias. vocat seriotum capitulū de centaureo a cap. de gentiana: q̄ non sūt idē dicit aūt. Dias. Centauria abundat in licia ꝛ archadia. folia habet similia nuci regali viridia ꝛ oblonga sicut cauliculi: ꝛ rotūda: ꝛ feriati exteri' icisa sicut tres digiti: ꝛ virgā similē lapatio duoꝝ vl' triū cubitoꝝ longā. radix e illi in l'tas v̄gas habens gb' capita sūt sil'ia miconio: ꝛ lōga cū flos purpurastro ꝛ rufo. semen ꝓfert ginco sile i ipsis

flouib⁹ posita. radix e grossa ꝛ grauis ꝛ fortis necti ric sucenlencie⁹ sicu⁹ stiptic⁹ ꝛ viscid⁹ rubei colo: locis nascitur pinguioribus ꝛ solanis. abundans in peloponesso. ꝛ eiuidaz eius succus exsiccat ꝛ coquitur sicut gentiana. Centaurea minor que multis linosis ꝛ vulnis fortis desiccat absq aliquam mordicatione. nominatur etiam ab aliis bellebontie sive a naratrum. vel febrifugia. nascitur locis aquosis hypericon atq origano similis: virgam habens perlongam angulosam. flores purpureos: folia minuta ꝛ oblonga sicut ruta. semen sicut triticum ꝛ sic oblongum. radix e ei obloga ꝛ inutilis. gustu amara.

Gal. vij. sim. phar. cap. de centaurea. Magne radix sicut in gustu qualitates contrarias habet ita in utilitate operationis. sed sm gustum acris simul ꝛ stiptica apparet cum quadam breui dulcedine. sm operationes vero acredo quedam calidicatis opera ostendit. Centauree parue radix quide ossaria inoperatiua est. rami vero ei⁹ ꝛ maxime frondes qui in eis flores utilissimi. dominatur aut in eis amara qualitas modica stipticitate participans. ꝛ pp̄ter hanc coplexione fortiter multum est hoc pharmacum absq mordicatione. qm aut oia talia ultima sunt multociens dictum est: ꝛ tunc nihil mirum rememorari tepus est vniuersis que sunt partico energias eius pertransiendo. Plurimas ergo de centaurea. alia maior. alia minor sunt ambe calide ꝛ sicce coplexionis in secundo gradu.

Dosis. Gal. Centaurea magna provocat menstrua. ꝛ est embriones mortuos euellens: ꝛ sinus corrupentes educens. stipticitas vero ea que sunt grosse partis terrestris frigiditatis in glutinando vulnera: ꝛ iuuando eos qui spuunt sanguinem. dant autem ꝛ ex ea. ʒ. ij. eis quidem qui febricitant cum aqua: eis qui sunt sine febre cum vino. sm aut virtutem que ex oibus qualitatibus in scissionibus: ꝛ vulsionibus: ꝛ dispne. et antiquatis confert tussibus. non enim attenuare solum oportet in his: quod est preter naturam: sed ꝛ roborare: ꝛ vigorare que expurgata sunt. ad eundem igitur utilis est que acerrima. qm non sola. nec syncera existat sed vel dulcedini alicui permiscet: vel non oino amaritudini. fortitudine vero ꝛ violentiam non habebit: permixta ei aliqua substantia enervata. talis enim est que dulcis ad confortandum autem ꝛ congregandum stipticitas est necessaria. Eadem uis radicis succus eius operatur: ꝛ quidam pro licio utuntur hoc pharmaco. Ex centaurea igitur minori magna vulnera conglutinant cum cataplasmat ipsa herba adhuc recens. ꝛ etiam difficile conglutinabilia ulcera consolidat eo modo utentibus. exiccat autem cum conglutinatiuis: ꝛ siccatiuis permiscet virtutibus que cunq enim ꝛ fistulas curare nata sunt. ꝛ duricies antiquas mollificat: ꝛ male morigerata ulcera sanat. permiscet autem cum sanantibus rheumaticas dispositiones in quibus optima pharmaca sunt quecunq desiccatiua fortiter simul cum aliqua stipticitate: nullam habent mordicationem. decoctionem autem huius herbe imittunt quidam sciaticis ut educent cholerica ꝛ grossa: ꝛ enim purgat talia. Atvero que operatur fine

rit fortiter sanguine i euacuatum. prodest magis succus ut ei⁹ siliter existen virtutis siccatiue ꝛ abstersiue predicti operatur bini in ipsis e. ꝛ cum melle vngit oculis ꝛ menstrua apposit⁹ educit ꝛ embriones. dant autem de eo bibere quidam ꝛ passio in neruis scilicet mouente ꝛ desiccante in respectu stant ea que emplastrata sunt at vero eius quod iuxta epar obstructionum e optimum pharmacum. bonum autem e ꝛ splem siliter ab extra sui appositum. ꝛ non minus siquis bibere voluerit.

Dias. Centaurea maior vires habet cum aliqua exasperatione relaxantes. unde totum ventrem purgat. radix autem ei⁹ e candens sicut ignis mollis fragilis cum succo subrufo ꝛ acro cum magna amaritudine. hec radix conquassatis omnib⁹ utilis e pleureticis ꝛ dispnoicis maxime prodest. tussim autem antiquam copescit. asmaticis ꝛ emoptoicis singulare presidium e. non febrientibus cum vino. ʒ. ij. de radice eius datur febrientib⁹ cum aqua. torsionibus ꝛ causis stericis siliter data prodest. menstrua impat abortum facit in modum collirij supposita: nam acredine sua predicta facit. ꝛ fetum mortuum expellit. ꝛ vinum corrupit ꝛ extrahet. in hoc autem quod stiptica est plagas glutinat. ad rheumata iuuat. succ⁹ oia illa facere nouit. maxime vulnerib⁹ cicatrices inducit. paracolesim facit. carnib⁹ incisis ꝛ in foco positis additam memorant quod carnem in se congulare facit: licet vero exsiccant ꝛ pro licio illa vendunt. Centaurea minor tunsa ꝛ imposita viridis vulnera purgat. paracolesim prestat. cicatrices vulneribus recentibus ꝛ veteribus inducit. decoctura ei⁹ bibita cholera ꝛ humores pingues deponit. sciaticis ano supposita sanguinem prouocat ꝛ dolorem illi⁹ mitigat succus eius melle addito caligine oculis detergit abortum facit. neruis dolentib⁹ fometo prestat auxilium.

Sera. li. aggre. cap. proprio de centaurea maiori ꝛ minori eadem dicit auc. Dias. ꝛ Gal. que hic dicta sunt lz p alia vba. Et idem auct. Aben mesuai. Proprietas radicis centauree maioris e que laxat phlegma viscosum ꝛ choleram similiter febribus. ꝛ confert sciatice qm sumit in potu aut fit clystere cum ea. Et idem auc. Alcanzi. laxat phlegma laxatione forti: ꝛ aquam citrinam cum fortitudine ꝛ dosis eius est in potione. ʒ. ij. ꝛ in clysterem. ʒ. iij. cum oleo sisamino. dicunt preterea magistri centaurea permixta fuerit cum sanguine vpupe ꝛ melle ꝛ ponatur in lucerna credent astantes se maximos fore. ꝛ si fuerit hec in nocte in sereno posita videbunt ubi quod stelle discurrere. hec preterea in cataplasmate naribus alicuius apposita fugiet is pre nimio timore sine causa. hec repperi in margine cuiusdam serapionis antiquissimi quare hic placuit ea addere.

Cenabrasion. i. polium Cemesis. i. cinoglossa
Cetesis. i. foramen rotundum Centon. i. cyminum
Centinerlia. i. asarum Centinen. i. centaurea
Centriis est quedam species serpiginis
Centris. i. cosolida minor Cetrofagia. i. pulegium
Centonica e planta magnitudinis absinthij: habens folia minuta sicut polium montanum: ꝛ alba faciens flores citrinos ad similitudinem foliorum cotule fetide: amari saporis. virtus eius est

interficientis vermes mirabiliter. aliqui ex grecis vocant arborem xilocaracte centonicam.

Censargia i. valeriana
Centumgrana est herba cancri
Centuseres i. asara
Centrum galli: gallitricū gallicrist i. gebotamū
Centum capiti quid est. i. i. astarmicon
Centumnodia. sanguinaria: proserpinata: poligonia geniculata. lingua passerina: corrigiola: lentacan et poligonatum: ist inde idē: p qui. i. i. barsiarbay
Centumneruia quid est. i. i. arnoglossa
Cepaar e silio squille et p ea ponit. sz debilior ē ca
Cepha. i. caput. inde cephalia. i. dolor capitis. et micropbalea. i. caput musce: a mise qd est musca si et vnum: et cepha qd ē caput. Itē a cepha dicitur cephalida. i. pena vel dolor capitis
Cephalicon. i. quedā confectio sic vocata
Cephalicam i. ouum galline
Cephalipida quid est. i. i. cepha
Cephalargia. i. dolor capitis: et differt a cephalea nam cephalea est capitis dolor qui multo tempore tenet. cephalargia est recens dolor capitis causaue estu: aut vino &c. et cito resoluitur
Cephaloci. i. porrus qui vocat aranillus
Cepe visuale quid est. i. i. basal
Cepe sine tunicis quid est. i. i. basallalsir
Cepe silvestre i. cepe canis
Cepe agit idē qd ē. Cepe marinū. i. narcis⁹
Cepe murinū. i. squilla: propterea qa interficit mures
Cepe canis: vel aranilus: vel cepe silvestre la. gre. it: et ē cepe cuius bulbus est paruus exteri⁹ qua rubens: intus vo albus. cuius folia sunt sicut folia croci. et dicit de eo qr est venenosum. sed qa nullam efficaciam habz in medicina: auctores de eo non loquuntur.

Cepea Di. as. cap. cepea: sed nigriora folia habet radix est

Posse. Dias.

Folia eius tenera cum vino bibita stranguriis et vesice scabiose medentur: maxime si cū dulcore radices eius fuerint cocte: et cū radicibus sparagi.

Cepiccia. i. scalongia Cepia. i. alleluia
Cepi zir. i. psillium Cepofarson. i. mētastr
Cepor. i. cartamus Cepior idē qd supra
Cepulgi. i. cefulionus Cepustor. i. ceterac
Cepugarot i. gariofilata
Cerapenten interpretatur curatio. inde cerapenticum negocium. i. liber curationis. aliqui dicunt terapenticum
Cerasthe. i. serpens cornutus Cerastes idē qd s.
Cerasum silvestre quid est. i. i. mehaleb
Cerade arcoconda. i. tunica cornea
Ceracoridei. i. coniuncture que sunt supra corneaz vel est ipsa cornea tunica
Ceradeacoridas idem qd supra

Cap. 157.

Cerasum

est fructus. Cerasus est arbor. et est fruct⁹ qui ara. vocatur cerasie: gre. et lati. cerasa. et aliqui vocant ea grana regum.

Sera.

lib. aggre. cap. cerasie. i. cerasa. et dicūt qr sunt grana magna similia prunis et sunt in oriente. et est granū regum. et est illud qd est apud nos. Et auc. Gal. sunt ex eis dulcia: pontica: et acetosa: sicut inueniunt mala granata et poma. et ipsorū dulcium cerasorū quecūqz nedū maturata sunt quedam quide sufficienter pontica sūt quedam aūt acida similia sunt moris. sed in morio quidez non manifesta acida qualitas dominat pontica i cerasis vo non semper.

Posse. Sera.

Dulcia descendunt a stomacho cito: et iuuamentū qd inferunt stomacho paucū est. et pontica faciunt cōtrarium eius. acetosa vo desiccant phlegmata et superfluitates stomachi plus qr pontica. et causa huius est quia in eis est res incidens. et conferunt stomacho phlegmatico et pleno superfluitatibus. In arboris vo gummi est cois vtus cum oibus viscosis et imordacibus pharmacis: propterea in ea est vtus medicinarū inuiscantiū sine mordicatione. et ideo conferunt asperitati canne pulmonis. et est in eo vtus subtilians. et ideo conferunt lapidi qn bibūt.

Dias.

cap. de cerasis. Cerasum viride pomū ventrem humectat et prouocat. aridum siccat: et detinet stomacho viride contrariaz siccum inquā vtile accipitur. hoc quidā estimant vrinam mouere. a non paucis auctoribus traditur si mane recentia cū suis nucleis deuorata sunt. aluum tum copiose fluere. ut ex eadē causa etiā morbo pedes implicati liberentur. fit ex eis diacerasie omni qd oibus est notū. Galieno placet non vnam in oibus cerasis pomis esse virtutē. nam in quibus dam austerus sapor: et in quibusdā calidior: et in quibusdam dulcis apparet. et vult austera ad hoc valere ventrem restringant: stomachum vo confirmet acida indicat phlegmate abundantibus stomachis optima: nam magis siccant: et grassitudinem densiorem humoris incidunt. dulcia stomacho aduersa pronunciant: citius tn̄ per intestina defluere gūmi qd truncus illachrymat exasperatas arterias optime lenit. si in vino veteri detur in solutiōe resolutum simili modo datū fastidium stomachi nauseantis auertit. et de facie feditatē palloris excludit cū mero haustū. calculos quibus etiam vesice cannalis obstruitur in arene puluerē soluit. Cera quid est. i. i. macharma

Cap. 158.

Cera propoleos

greце arabi. mamlatine vo fex alvearis apum.

Gal.

vij. sim. phar. cap. propolis. i. propoleos abstersiue est non aūt valde fortis vtutis: attractiue aūt sufficienter. fortis est enim subtilis partis in substantia. calefacit aūt in secundo iā cōplete: et in ter tio incipiente.

Dias.

cap. de cera. propoleos vtilis est rufa et odorata sicut storax: et mollit non valde: quam manibus si volueris vnces vt storacem. virtus est ei calida: et epispastica. i. adiutoria recorporatiua et mollitiua.

Posse. Dias. Infixon corpori stipi tes eucit. fumigatione eon ꝑ operto tussibus veteribus medetur. zernas emendat. hec in vasis apum inuenitur vbi apes corpora fricant. vires habet similes cere: sed efficaciores. nam calefacit nimis. ꝛ ꝑicctoria ꝛ extenuatoria hȝ substantia.

Ceratum .i. kirat. ꝛ est nomen ponderis. ꝛ est siliqua: vt patet s.l.l. kirat
Ceras .i. cornu
Cerastes est quidam serpens cornutus
Ceraunia .i. arbor siliquarum
Cerbaten .i. galanga Cerasquia .i. herbena
Cerebrum: pro eo .l.l. dimag
Cerefolium quod est .l.l. apium
Cereas .i. pastinaca Cerse .i. cortex arboris
Cerseum .i. tribulus Cerina .i. herbena
Cirthia idē qd̄ ꝭ. Cirisigia .i. amomum
Ceroti dicit̄ a cera: ga oē ceroti recipit cera: vl' aliqd loco cere: ꝛ est quoddā mediū inter vnguentum ꝛ ēplastrū. spissi⁹ vnguēto ꝛ liqdi⁹ ēplastro.
Ceroneū dictū est a cera quam recipit
Ceroti isopi .i. isopū humidum
Ceropica est sordicies q̄ egreditur de auribus. .l.l. vasacht
Ceroferos .i. dens caballinus: ꝛ ē insquiamus
Cerona .i. affodillus
Cerotas vocant neruos ceruices ad caput sustentandum appositos
Cerusa quod est .l.l. assidegi
Ceruta .i. pulicaris. ꝛ ceruta est quoddā vnguētū factum ex cera ꝛ aliis rebus
Ceruda .i. radix affacie: vel ipsum semen
Cerulus .i. foca
Cerust est serpens cornut⁹
Ceruus animal est oībus notum: cuius cōplexionem inuenies in .l.l. aiatamic
Ceruleus color .i. azurin⁹ celestis
Cesas .i. gladiolus
Cesastis idē qd̄ ꝭ. Cestras idem qd̄ ꝭ.
Cesecum .i. betonica Cesta aruina .i. lardum

Cap. 159.

Esmes vel besmes: vel crisomolea ara. grece mucroteca vel mela persica. latine vo cozula: vel barnocha: fructus iste est oībus notus

Sera. li. ag. ca. besmes. v tus coꝛ c frl. ꝛ hu. in secundo gradu: naȝ ꝑportionātur persicis. Et idem. auc. Alcanzi: laxant colerā: ꝛ generant humores grossos. Et idem auc. Rasis. Quidam patiebat fumositates ab aliquo humore existente in stomacho suo: ꝛ dedi sibi aliquib⁹ vicibus de crisomolis recentibus ꝛ sedatus est ille fumus. ꝛ ego non credo ꝙ reperiat cibus aliqs frigidior ꝛ magis stomacho iuuatiuus calido ꝙ̄ ipsa: ꝛ ideo fasti dium tollunt. Aui. li. ij. cap. de crisomolis meliora sūt armena. nō enim cito aduenit eis corruptio: ꝛ acetositas. ꝛ cū sumunt crisomola oportet ut accipiat masticis ꝛ anisi equaliter .ʒ.i. vsqȝ ad .ij. cū vino puro: aut vino de passis parū ꝛ mellis. sunt fri. ꝛ humi. in secūdo. ꝛ oleū nucleoꝝ eoꝝ c ca. ꝛ sic. i secūdo. eoꝝ humor est facilis putrefactionis. ꝛ eoꝝ infusio sedat sitim. ꝛ crisomola quidem sunt cōuenientiora stomacho ꝙ̄ persica. ꝛ armena non corrūpunt in stomacho: neqȝ ascescunt velociter. ex eis vo que expellunt eoꝝ nocumentū est ut primo sumat anisū ꝛ mastix cū mulsa aut vino de passis: ꝛ ꝯficiantur cū melle puro. oleū nuclei ipsoꝝ etiā confert emoroidibus. grauant crisomola ꝑpter velocitate sue putrefactionis. verū infusio siccoꝝ confert febribus an Jo. mesue in antidotario suo otiquis. leum de crisomol' sedat dolorē ani ꝛ emoroidarū. ꝛ resoluit tumores viscerum. ꝛ īpedimentū lingue. ꝛ dolores aurium Rabi moyses.
Cesmi filis est ferule hñs semē albū sil'e leticule
Cestris .i. gladiolus Cesoros .i. insquiamus
Cestronales .i. betonica
Cestron idem quod supra: a Dias. phitotrison dicitur: in frigidis locis nascitur
Cesne .i. hypericon Cestris .i. sempiuia
Cestrū rusticū .i. taban⁹ Ceterac .i. ceterac
Cetarobin .i. vsnee Cetaurus .i. sisimbrium
Cetherach est herba que in muris humidis nascitur: quā quidā putant esse veram scolopendriam sȝ falso: qm dicit ꝙ assimulat scolopendrie venenose: pro qua .l.l. splenon
Ceubrion .i. agn⁹ castus Cerifos .i. sticados
Ceudros .i. melissa Cethe .i. kakabe
Cetri .i. foliū Cetos .i. citrum
Cetros idē qd̄ supra
Cetroscaria .i. nitra Cetron .i. milium
Ceuura .i. thymiana Cetrus .i. milium
Cetkumierce .i. prunia arbor: ꝛ est arbor pruni
Cechabre .i. vernix Celon .i. testudo
Cerna .i. mira solis
Cersimus .i. egritudo que est magnitudo virge
Cersialthebel .i. casialkel
Cheisistidos debet dicere hersistidos: ꝛ est hypoquistidos Cesice .i. orobus
Chesim .i. planta similis ferule: semen habens album simile lenticule
Cherua .i. kerua: ꝛ est catapucia
Chendamū est succus niger ex quo falsificatur muscus ꝛ algalia. ꝛ dicunt quidam ꝙ sit gummi glandium: sed in radice xilocoracte inuenitur
Cheris .i. alfesesir
Chesice .i. orobus
Chebet h est ꝑprium nomen loci
Chesmet .i. anthimonium

Cap. 160.

Heiri. Sera. li. aggre. ca. cheiri. auc. Dias. est planta nota habens diuersitatem in specie sua: a diuersitate floꝝ cognoscitur. nam quedam habet florē album: quedam purpureum: ꝛ quedam citrinū. ꝛ que habȝ citrinum melior est ꝛ aptior in medicina. sed quidā dicunt ꝙ cheiri sunt flores similes violarum: nō in

vie sed in nocte redolentium: quorum odor est odor violarum et veri odorum. Eidem auc. Gal. Cuius flo rius substantia est subtilis, aquosa: et proprie sicca ex ea. et sapor eius est amarus. et virtus eius est quod ca lefacit et desiccat. et abstergit et subtiliat etiam.

Posse. Sera. Sbilius maculas gros sas que sunt in oculis et aqua decoctionis eius provocat menstrua. et expel lit secundinam: et fetum mortuum qui sedet in ea. et si bibitur cum aqua aut alia re corrumpit fetum. et cu rat apostemata matricis quando supponitur eis: et proprie antiqua dura. virtus seminis eius est sicut ipsius. confert fistulis quando desiccatur et pulve rizatur in eis. et confert omni apostemati duro petri ficato. et habens colorem citrinum ad omnia est fortior Cheiri flores sunt similes violis in odore: quorum alii sunt albi: alii sunt glauci in nocte potissime re dolentes. et eorum herba alio nomine vocatur herba gal lica: vel flores cypri. Et alii sunt colorum purpurei: que herba a romanis vocatur consolida. licet incom mune. proprie autem due species. s. citrina et alba: sunt species viole secundum Dias. ut apparet in L. seneclig.

Clematos. i. aristologia: et est tertia species eius

Clendrios i. galla

Creta argenti i. cessamia

Crecessemus i. stella

Cretum i. cribratum a cerno

Creticum. i. de insula cretensi: sicut apparet in lit tera anesum

Cretamus marinus quid est. l. l. critbimon

Ciasis. i. minoratio anguli oculi

Cianides i. fauaria: vel fabaria

Ciamon i. calcasia

Ciatus est nomen mensure ponderans. ℥. i. s. nam ut in Sera. cap. de pinu habetur ex verbo Dias. ℥ i. in li. Dias. secundum translationem nostram habentur ciati tres

Cianeus. i. color kianus: et est inter viridem et nigrum.

Cianiscus. i. pars instrumenti qua fricantur pal pebre scabiose

Ciesig i. polipodium

Cieria i. faba lupi

Cienotica i. alba

Ciebles i. gariofilata

Cienolas i. arnoglossa

Cybletios i. acorus

Cygaspe i. antimonium

Cyronia. i. citrionia mala citonia idem

Ciosomus i. beta

Ciodion i. papauer agreste

Cionauos. i. pix que ex pinguioribus ligni pini col ligitur

Cioma i. isofagus

Ciofragia i. artetica

Ciogratus i. acorus

Ciozium i. ciuorium

Ciozium. i. vngula caballina. et ciuorium etiam vo catur flos fabe egyptiace: sed non vere sed per quan dam similitudinem. quoniam folia huius herbe facientis istam fabam assimilantur in figura ciuorio sed non in magnitudine quoniam sunt minora satis

Cibararium in antidotario virili vnguentum china rium a catulo canis dictum est. quod sic vocatur grece per k scribi debet

Cibaraticon est potus qui loco vini fit ut ceruisia: medo: et huiusmodi. qui est quasi cibus et potus

Ciberium i. cotilidon

Ciberisrum idem quod supra

Cibegrafon i. mentastrum

Cibibi i. iuiube

Cibisar i. sizamus

Cibigradion i. cicuta

Cibosal i. flammula

Cipocia i. catapucia

Cibologas i. insquiamus

Cibosagria i. almea

Cibugir i. morsus galline

Ciburium i. altea

Cibusalion i. ellenium

Cicara. i. lacenzala: virtus eius est que frangit lapi dem. hoc animal cantat usque ad crepitum et dicitur

Cidamen i. malum terre

Cidaminus est quedam species cidaminis: pro qua l. l. burbomarien

Cidantemos idem quod supra

Cida i. turdus auis

Cidas est piscis quidam carnes molles habens et humidas natura digestibilis: quem aliqui persanam marinam vocant. ut Alexander cap. de cibis pleureticorum

Cicercula quid est. l. l. lacthiri

Cicer rusticum i. cocognidium

Cicer commune quid est. l. l. oemps

Cicer erios. i. cicer rubeum: pro quo l. l. quam supra

Cicer arietinum. i. cicer nigrum: pro quo l. l. ut supra

Cicer peregrinum. i. orobus: pro quo l. l. sersenne

Cicer imperatoris i. tribulus marinus

Cicer erraticum secundum Dias. vocatur a quibusdam serpillum in proprio cap. sed aliqui dicant quod sit car damomum: sed falso

Cicei. i. catapucia | Cicidos. i. gallia asiana

Cicida idem quod supra | Cicisa idem quod supra

Cicis idem quod supra | Cicionsatis idem quod supra

Cicion. i. cicuta | Cicuri. i. rannus

Cici. i. catapucia | Cicoria. i. anagallus

Cap. 161.

Cicorea latine: vel sponsa solis: vel solsequia: ara. hundebe gre. seris vel intiba: vel geguciti

Sera. li. aggre. cap. hundebe. aucten. Dias cori. i. cicorea: et est endiuia: et habet duas species. nam una est domestica: et alia est silue stris. domestica vocatur scariola: siluestris voca tur taraxacon. et est alia species que vocatur candarel. Sed scariole sunt due species. una assimulatur lactuce: habens folia lata. et secunda habet folia stricta: et est amara et taraxacon habet folia latiora quam domestica. sed can darel planta et stipes assimulatur endiuie siluestri. et ideo dicitur quod est siluestris species. folia vero eius et stipes et ra dix eius subtiliora sunt endiuie siluestris: et reperitur super ramos eius gummi sicut mastici aliquando in quantitate fabe.

Et est alia species ex candarel habens folia veluti incisa extensa super terram: et stipites plenos mol les radices habentes subtiles sumitates: folia eius rara ad rubedinem tendentia plana. nascit plurimu in lo cis cultis. **Hal.** viii. sim. phar. cap. condrule sm translationem greca. Condrule species cicoree vel lactuce est. hanc enim quid am seralium cicoream nominant. est quide eius dem virtutis cum illa: nisi quia plus habz subama ritudinis in gustu ideoqz siccior est. **Dias.** cap. serio. sz translatione nostraz. Seris. i. cicorea. Eius sunt due species. vna agrestis: et alia hortina. agrestis vo pigris aut cicorion appel pellatur. que lata folia non habet. Alterum vo i. hortinum duas habet species. Una habet folia la ctuce. alia vo amara est. et habet folia angusta. sed agrestis est vna species que vocatur serralia: eo q thyrsum habet in modum serre. et est alia species que latine vocatur sponsa solis: vel solissequia: vel intiba que est oi bus manifesta. **Hal.** viii. simpl. phar. cap. seris. sm translatione arabicam. Cicoree domestice sapor est stiptic' cu amaritudine: virtus eius est que plus infrigidat q silvestris. sed quia in ea est admixta humiditas extranea mlta ablata e ab ea siccitas. sed in sapore agrestis e stipticitas cu amaritudine. sed amaritu do eius est fortior q endiuie. et eius virtus similis est virtuti endiuie: nisi quia plus est virtus desicca tiua in ea. et idem sm translatione grecam. seris. i. endiuia. subamarum est olus: et magis silvestri: q pp ter h putridam. i. amaram nuncupant. quidaz vo cicoream nominant. est autē fri. et sic. comple xionis vtraqz sm primu accessum. domestica vo magis infrigidat silvestri que ex admixtione ml' te humiditatis perdit siccitatem. ambe vo stiptica participant qualitate: sicut et codilia vel candarel tenim et ipsa endiuie est species.

Posse. Sera. auc. Diasc. Endiuie species agrestis. s. et domestica sunt stiptice et infrigidane. et bone stoma cho. quando enim coquuntur et comedantur debili tati stomachi. et fit ex eis omne emplastru ad car diacam. et confert podagre et apostematibus cali dis oculorum. et qn fit emplastru cu ea et cum radi cibus eius confert puncture scorpionis. et qn cum ea fit emplastru cuz sinapi confert herisipille. et quando eius aqua miscetur cuz cerusa et aceto fit inde vnguentum vtile: vbi oportet infrigidare. et dixit in candarel gumi eius qn miscet cu mirrha et fit inde nascale: pvocat menstrua. et terit herba cu radice et miscet et fiunt inde trocisci: qui qn dis solunt cu aqua et nitro et linit cu eis morfea curat eam. et gummi eius facit adherere pilos palpe brarum. et qn in radice eius que est recens infigitur acus. et illa humiditas que adheret acui linit super oculum pili palpebre facit eu adherere. et qn bibitur cu vino confert morsui tyri. et qn aqua eius cogit cu vino et bibit stringit ventre. et lac eius aufert al bedinem oculi. et differunt in specie: quia que habz folia velut corrosa virtus stipitis ipsius et folioz e

maturatiui: et facit pilos adherere in palpebris. et idem auc. Alcanii Carar. i. con confert puncture scorpionis. Et idem auc. Pauli. Et ide auc. Aben mesuai. in estate aut amaritudine habet amplius et tunc declinat ad caliditate aliquā tepore estivo. Et idem auc. Almege. Ob vincit in cōpositoe sua est frigiditas et siccitas. et in ea est amaritudo. et cu his ambobus est stiptica stipticitate temperata. et ideo est vna ex medicinis bonis distēperantie cali ditatis epatis. Et idem auc. Hal. in diet. Endiuie virtus est sicut virtus lactuce: nisi quia non in oibus pprietatibus eius est similis illi. Et ide auc. Ana ma. Endiuia est frigida et humida. Et Paulus. est frigida et humida in primo gradu. **Dias.** Omnium virtus e sti ptica et eustomaca ventre abstinet cocta cuz aceto: et maxime agrestis vexatum stomachum confirmat. et estuationes sto machi mitigat. sola cu polenta posita cardiacis blandit. in tumore oculoz subvenit. folia vo eius imposita et cataplasmata pcussum scorpionis mi tigat. polenta addita et iposita igne sacrū cōpescit mixta cu aceto et cerusa oib' reb' calidis opitulat.

Auic. de viribus cordis ait: q confortat cor. Ciconia e magna avis oibus nota. q arabice vocatur pelargus: cuius fimus cum aqua datus epilenticos curat.

Ciclos. i. ciricon   Cicuta quid est. i. l. siccata
Ciclus. i. circuitum vel reuolutio temporis
Ciclusus   idem qd s.
Ciclamon   i. pentafilon
Ciclaminus. i. belleborus   Cidafoliu. i. polium.
Cidacada   i. almea
Cidegaron. i. marrubiu   Cidelium. i. folium
Cidagarac. i. elacteriuz   Cidear. i. psillium
Cidiblon. i. cymbalaria   Cidiliu. i. citafilago
Cidubafal   i. aconitum
Cidonemel. i. citonia cum melle condita
Cidofium   i. aspaltum
Cidobebar   i. nenufar
Cidublum   i. fermentum
Ciduforium   i. cepula
Cidur   i. acercula
Cifaliones   i. cifiliones
Cifa i. apium   Cifagoron. i. vsnee
Ciforium   i. amomum
Cifebarat   i. trifolium
Cifelot   idem quod supra
Cifegat   i. anagallus
Cifiliones quid est. i. l. nackala
Cifi est quedam confectio electuarij
Cifilium   i. eruca
Cifolarac. i. lacca   Cifo. i. electrum
Cifobofac   i. mentastrum
Cifolio vel cifoliones. i. cifiliones
Cifulium   i. cymbalaria
Cifubilium   idem quod supra
Cifugalio   i. aspaltum
Cifu   i. litbargyrium
Cigamus   i. iringus
Cigamius   idem qd supra

Cigiablon .i.umbilicus veneri
Cigebanqui .i.ebenum
Cigenarium .i.barba silvana
Cigeblon .i.almea
Cigebron idem qd supra
Cigilium .i.sigillū salomonis
Cigibron .i.ceterac
Cigibrium idem qd supra
Cigrifium .i.nenufar
Cigia .i.serapillum.
Cigolapium .i.eupatoriū.
Cignos .i. cicanos auis
Cignosi idem quod supra
Cigarium .i.uua demonis
Cigubrium idem qd supra
Cigufabrum .i.polium
Cigudemon .i.aristologia
Cila .i.squilla
Cilla idem quod supra
Cilapium .i.apium risus
Cilif .i.leteribus
Cilyo idem quod supra
Cilantria .i.affodillus
Cillamparia idem quod supra
Cilarium .i.rasura panni
Cimaria .i.lapsana
Cimbateium .i.hedera
Cymbalaria vmbilicus veneri idē: ⁊ ē cotilidon
Cimeos elephantis .i.anacardi
Cimetis elephantis idem quod supra
Cime .i.ozimium
Cimeos .i.gūma ozni
Cimenia .i.iseleos carmeniū
Ciminella .i.ipericon
Cyminū cum omnibus suis speciebus quid est .i.Lchamin

Cimices latine: arabice alcarad. ⁊ est cimex q̄dā animal paruum satis fetidum omnibus notū

Dias. cap. cimices. Si misse fuerint in foraminibus fabarū ⁊ glutiantur quartane medentur. offocationibus si naribus applicentur ferunt auxilium. disurie aūt si in cauernā nature fracte ⁊ misse fuerint singularem esse. tum prestant.

Cap. 162

Cimolea

latine: grece giscimolea: ara. vero thechimolea. ⁊ est terra sarda vel hispanie.

Dias. cap. giscimolea. alia inquit alba ⁊ densa. alia purpurea ⁊ quasi pinguis q̄ probabilior: valde enim frigida est tactu. Plinius cap. de chimolea. in creta nascitur. duo eius genera: candidum ⁊ ad purpurissimū inclinans: ⁊ ita ē ⁊ thesalica ⁊ sarda que de sardinia defert̄. vtil' est cuius color vestibus probatur. candida inutilis: ⁊ cetera quedam synonyma antiqua dicunt q̄ est terra alba. Herodius vo cap. de cimolea dicit q̄ est terra argētaria: quā ego vidi sardinie: ⁊ rubeī coloris inficiens pannos: sine qua vena argentaria dissolui non potest. ⁊ inuenitur in vena predicti argenti: ⁊ ex hoc Herodius terram ipsam argentariā vocat. **Sera.** de tumore pedum pregnantium. est inquit marmor inuentum in luto viridi. Cornelius celsus cap. de cimolea. Cimoleam laudat subcerulei coloris. quidam putauerunt ipsam terram hispanie. Alij dixerunt sub rota acuendi gladios inuentam: que ex ferro ⁊ ipso lapide rote conficitur. ⁊ q̄uis non sit verum tñ pro ipsa posse poni videt̄. Plinius vo limū aquaticū in tumore pedum ꝓ cimolea pōit.

Sera. li. agg re. capi. techimolea. auc. Dias. sunt eius due species. vna est alba solida. alia purpurea velut vnctuosa: que quando tāgitur adheret digitis: ⁊ est melior alijs. ⁊ ex ea est species alia que dicitur lutum hanem cuius color est niger: ⁊ est fortis conglutinatōis adeo q̄ si applicetur in igne adheret ꝓpter viscositatē. ⁊ melior ex ea est illa que est maior lenis tactu: que cito dissoluitur i aqua ⁊ sic est similis chimolee i operationibus: nisi quia tingit adeo q̄ ex ipsa tingūt ligna: ⁊ cannas quando volūt facere nigras: ꝓpterea administrat̄ in cohol ad denigrandū oculū.

Posse. Sera. auc. Gal. Uirtus eius est que resoluit: ⁊ cōfert adustioni ignis ⁊ miscet̄ cū aceto aqua mixto ⁊ ꝓhibet locum vesicari: ⁊ abluit̄ hec terra ⁊ recedit p̄s alia resolutiua: ⁊ si non abluitur remanet cū suis virtutibus ambab⁹. **Dias.** Cimolea medetur illinita igni sacro: ⁊ vstiones pustulare non sinit: qua virtutis est stiptice ⁊ etiā sic̄ carne. **Jo. Sera.** capitu. de tumore pedum pregnantiū chimolea valet contra tumorē pedū pregnantium.

Cimosi .i.magna obtalmia
Cymulanta .i.resina.
Cimurat .i.hedera
Cimibaltos .i.balanus repsico
Cinabarium: vel ataplastrum terra quedam est que solet a pisis afferri
Cinareria .i.cordis carro
Cimbalarion .i.cymbalaria
Cinnarion .i.elampum quo tinctores vtuntur.
Cinnalis .i.atrinca
Cinnarius .i.cardus

Cap. 163.

Cinnabar

latine: grece sercog arabice afreg: vel zenzifar. Cinabar .i. cinabarum fit ex sulfure ⁊ argento viuo. ⁊ est rubei coloris. verū est aliud cinnabar qd̄ fm̄ Dias. effoditur ex minera in libia coloris sanguinei: vnde multi sanguinem draconis putauerunt. ⁊ illud est minium. ⁊ est coloris rubicundissimi. Ubi sciendū q̄ est quoddā cinnabar qd̄ fit artificialiter: ⁊ istd̄ non est miniū. ⁊ est aliud qd̄ effoditur: ⁊ istud est minium. ⁊ ꝓpter hoc dixit Diasco. cap. cinnabar. Multi putauerunt minium esse: ⁊ alij sanguinem draconis. sed fallunt̄ q̄a minium nascitur in hispania ex lapide qui miscetur arene argentidi: q̄ si tritu⁹ fuerit tpe mutat colorē. sʒ odor su⁹ i mineris

offocat hominem. vnde hi qui i mineris 9uersantur
vesicam sibi in faciem ponunt ad liberandos occu
los ne minio corripiantur. Cinnabar vo i libris ef
ficitur color est illi sanguineus: ⁊ ideo a multis pu
tatur sanguis draconis. Bulcasis Eben Alben aza
i in li. qui dicitur seruitoris genilium. cinnabaris
sic fit: Recipe argenti viui partes. vi. ⁊ sulfuris ci
trini tantidem: veruntamen sunt qui ponunt de sulfu
re minus: misce ea simul in vase vitreato de terra
quod possit sustinere ignem: ⁊ imple tertiam par
tem ex medicina. ⁊ duas partes relinque vacuas
deinde cooperi vas cum parapside vitreata ⁊ lu
ta sapienter cum terra ⁊ pilo confectis simul: deinde
edifica sibi furnum quadratum ⁊ pone vas in me
dio eius tali modo quod due partes vasis que sunt va
cue super medicinam sint separantes extra furnum
⁊ sit fundus vasis distans a solio fornacis mensu
ra duarum partium palmi: deinde accende ignem sub
eo. xii. horis: ⁊ deinde permitte furnum frigescere
⁊ frange vas quia inuenies cinnabarim.

Sera. li. aggre. cap. afreg: siue afrengi. i. cin
nabrum: fit ex plumbo quando ponitur
in ignem ⁊ inflammatur ⁊ fit rubeum. Similiter fit
ex cerusa combusta i hunc modum: accipitur ⁊ po
nitur in concauo vase mundo ⁊ ponitur super ignem
⁊ mouetur donec rubescat: ⁊ fit velut auripigmen
tum rubeum: ⁊ quidam nominant hoc sandix: ⁊ est
azaron. Idem anc. Gal. quando comburitur plum
bum vel cerusa mutatur ⁊ fit afrengi: ⁊ est eis sub
tilior eo: sed non ita sedatiua. Idem anc. Alchindi
⁊ occidit bibentem afreg sicut illi qui bibunt lithargirium.
oes iste sunt spes cinabri. **Posse. Dias.** Uirtus est illi si
milis lapidi ematitis. denique constringit vehemen
ter. ⁊ ideo sanguinis fluxum abstinet. combustionib'
⁊ pustulis opitulatur. cerotis additur. vulneri etiam
confectionibus collyriorum miscetur.

Cinnabarios idem quod supra
Cinnabo i. adrimas
Cinnamum quid est. l. l. darsen
Cinnamomum idem quod supra
Cinnabin. i. cannabum siluaticum: ⁊ e canna varia.
Cinnaria. i. cinnus auis loco cuius ponitur anser
Cinnabis i. atrinea
Cindeon i. oleum de lentisco
Cindebon idem quod supra
Cinde i. ominium
Cinicir i. viride eris
Cinis quod est. l. l. mamad
Cinica est nome ponderis: ⁊ e acceptabilium pond'
Cincinalis i. capillus veneris
Cinion i. alba
Cinnobis i. cannanaria
Cinnoglossa minor. i. almen. l. l. cinoglossa
Cinos i. satyrion
Cinozoco i. priapismus
Cinodatos i. grossum

Cap. 146.

C **Inobar** ara. gre. caliderio co
chia vel aizla. vo pin'

Sera. li. aggre. cap. cinobar. i. pinus arbor: ⁊
est masculus ⁊ femina. masculus no
minatur az vel cinobar: ⁊ non facit fructum magnum
sed de sudore extrahitur pix et patet i littera rest.
⁊ in ea inuenies eius virtutem: ⁊ cum ligno fit lumen: ⁊
est illud quod vocatur teda vel zappinus. ⁊ femina est
illa que facit fructum magnum. ⁊ de ea est magna ⁊
parua Et idem anc. Gal. Minor est in sapore sicut
sapor maioris: ⁊ est in ea aliquantulum amaritudinis
⁊ acuitatis ⁊ virtus est eius calida cum acuitate. Et
idem anc. Aben mesuai. magne ex pinis sunt ca. i
secundo gradu: sic. in primo. que cum bibunt cum
rob mundificant humores grossos ⁊ viscosos qui
sunt in renibus ⁊ vesica. Et idem anc. Dias. calida
rie. vel calicaris est fructus. pinus maior nominatur
cochia: ⁊ est i cameralis **Posse. Sera.** Pin' maior con
fert saniei in pectore: ⁊ omnibus quibus conuenit edu
cere saniem a pectore: ⁊ facit expuere saniem. ⁊ quan
do funditur in aqua recedit acuitas ⁊ punctio que
sunt in eorum elongatur a mordificatione: ⁊ tunc est
coniunctiuus ⁊ medius inter qualitatem ca. ⁊ fri. ⁊
inter siccam aqueam ⁊ terream: ⁊ sicca aquea in eo est
pauca: sed fructus eius quantum ad nutrimentum est
dure digestionis ⁊ nutrit corpus nutrimento for
ti. Idem anc. Dias. quando comedit aut bibitur cum
semine cucumeris ⁊ cum rob prouocat vrinam: ⁊ con
fert ardori renum ⁊ vesice. ⁊ quando bibitur cum succo
portulace sedat mordificationem stomachi: ⁊ reddit
debilibus fortitudinem: ⁊ confert destructioni hu
miditatis. ⁊ quando accipitur ex fructu pini sicut
recens ⁊ teritur ⁊ coquitur cum rob ⁊ accipiunt
de ipsius decoctione. ʒ. iii. qualibet die confert tus
si antique ⁊ vlceribus pulmonis. Idem anc. Gal.
minor ex eis nominatur calidaria. virtus eius est
calida ⁊ abstergit. sapor est stipticus amar' acutus
⁊ confert sputo venienti a pectore ⁊ pulmone ⁊ est
stiptica: ⁊ confert tussi ⁊ doloribus pectoris quan
do sumitur sola aut cum melle. Et idem anc. Aben
mesuai. magne ex pinis sunt ca. in secundo gradu
sic. in primo. que quando bibunt cum rob mundi
ficant humores grossos ⁊ viscosos que sunt in re
nibus ⁊ vesica: ⁊ confert saniei eorum ⁊ lapidi. Resi
na eius desiccat ⁊ calefacit: ⁊ est diaforetica: pro quo
l. l. batronig. Et idem anc. Ga. Cortex ⁊ folia pini
minoris que est nominata caldarie habet in se vir
tutem stipticam que curat tenasmonem quando
apponitur sicut emplastrum: ⁊ non est medicamen
melius in hoc: ⁊ quando bibitur stringit ventrem
⁊ est conferens combustioni aque bulientis: ⁊ simili
ter cortex illius speciei que dicitur cochia. ⁊ est mas
cul' 9similis ei in virtute: nisi quia virt' est ei de
bilior virtute illius. sed folia istarum arborum: que quia
sunt magis humida cortice ipsarum habent in se vir
tutem qua incarnet percussiones. sed pini magne
virtus foliorum ⁊ corticis est fortis in omnibus istis: sed
fumus qui eleuatur a ligno pini confert multum
fluxui pilorum palpebrarum ⁊ corruptioni lachryma
rum ⁊ cursui lachrymarum ab eo. Cortex arboris
pini minoris ⁊ cortex cochie ⁊ est arz: omnes sunt

stipticc. et conferunt patientibus tenasmonez quando teritur et pulverizatur supra locum. et quando de ipsis miscet cum lithargyrio et pulver olibani confert ulceribus que apparent in corpore et combustionibus igneis. et quando conficitur cum cera dissoluta cum oleo myrtino consolidat ulcera que sunt in corporibus delicatis. et qui terit et miscetur cum calcanto prohibet ulcera que dicuntur fornice ne augeantur in corpore. et fit cum eo fumigium matrici. et expellit fetum mortuum et secundinam. et qui bibitur stringit ventrem et movet urinam. et quando teritur folium huius arboris et fit emplastrum cum eo sedat apostemata dura. et prohibet ulcera humida ne fluat ab eis sanguis. et quando teritur et coquitur cum aceto et fit inde oris collutio confert dolori dentium. et quando bibitur ex eo pondus alkil cum aqua et melle confert egritudinibus epatis. et similiter facit cortex pini et folium eius. et quando inciditur lignum eius minute et coquitur in aceto et tenetur in ore confert dolori dentium et miscetur in unguentis et conferentibus lassitudini et comburitur et colligitur fumus eius et fit deinde atramentum et etiam cohol. similiter et oleo eius. et confert casui palpebrarum et lachrymali si deo placuerit.

Gali. vii. sim. phar. cap. de pinea secundum translatione gre. comi fructus. i. pinea quod strobilum nominant: tota quidem viridis habet quid amaritudinis et acredinis. et propterea empicis et aliis quicumque indigent ea que secundum pulmonem ex thorace facaliter extussire et expurgare idonea est esibilis vero succus eius. est quidem cibus difficile digestibilis et fortis. est autem et ut pharmacum et ad leniendum asperitates idoneum. et maxime quando in aqua infusus deposuerit in eo totam quam habet acredinem. reliquum enim omne immoderatissimum fit in medio eius ca. et frigi. equaliter consistens ex aquosa et terrestri substantia habet crassum. acrosa autem minime participat. Et idem in li. de cibis cap. de pinea. magne ex eis euchimie et grossi chimi generative: et ideo nutriunt corpus nutrimento forti non tamen bene digestibili.

Auic. li. ii. cap. de pino. virtus corticis maioris fortior est: et cortex eius que nominatur susine est debilior. in cortice eius est stipticitas plurima. et vermis qui existit in ipsa est in virtute cantaridis. cortex eius confert ulceribus corticalibus et in ipsa est virtus consolidativa. et in cortice ipsius est de stipticitate quod pervenit ad hoc ut sanet abrasionez quando super ea ponitur ut emplastrum et pulverizatio corticis confert adustioni aque calide. et folia eius faciunt adherere vulnera pulverizata. et cortex eius est conveniens locis percussionis et consolidat. sed folia eius sunt convenientiora ad illud quoniam sunt humidiora. et gargarismus factus ex decoctione eius cum aceto est conveniens quando lavitur cum eo os ad dolorem dentium. et quando in ea ponitur acetum et ex eo fit gargarismus attrahit phlegma plurimum. fumus eius confert casui palpebrarum et corruptione anguli lachrymalis. granum eius confert tussi antique. cortices foliorum eius quando bibuntur confert dolori epatis. granum eius retinet menstrua. et confert ulceribus in vesica et renibus. et cortex eius retinet ventrem et vermis viridis qui est in pomo est in natura cantaridis.

Cinodoscos — est caninus appetitus

Cinomia — i. psillium

Cinosbatus quid est. i. i. sec

Cinouaces — i. rubus caninus

Cinosorkis est dictum testiculus canis: et est species satyrionis

Cinosorisius est egritudo in cute capitis in qua fiunt foramina eminentia similia melli

Cincoleuconidon — i. affodillus

Cinto — i. anetum

Cignus — i. cimnus avis

Cinus. i. lentiscus: inde oleum cinium cuius odore multum assimulatur. et est arbor cuius gummi est mastix. unde cinus tantum valet quantum schinus. et dicitur a schio insula ubi lentiscus abundat: in qua fit mastix. et oleum eius dicitur kincium. sed schinus secundum Plinium est arbor in gallia ferens gallas.

Cyparissus — i. cipressus

Cyparisias est una ex speciebus titimalli quam Diasco. describit

Cyparissimas — idem quod supra

Cyperi quid est. i. i. sabade

Cyperus babilonicus quid est. i. i. galanga

Cipes — i. vultur avis

Cyperisson est quedam species herbene secundum Diasco. cap. de gerebotano

Cap. 165.

Cipressus

grece ara. et latine Plinius cap. de cipresso: arbor est omnibus nota que a grecis nomen sumpsit eo quod habet in summitatibus rotunda seminum capita que dicuntur galle cipressi: pro quibus. i. i. fasso.

Dias. cap. de cipresso. est arbor omnibus notissima: eorum semen et folia cum dulcore bibita cum mirrha modica vesice rheum anxium compescit. dissuriis medetur. huius semen viride vel pira eius bibita emoptoicis medentur. dysentericis et celiacis maxime prodest. tussi et ortonoicis prestolatur. eius elixatura tantum prodest quantum supple semen eius quin aceto coctum id facere novit cum pulvere lupini admixtum enterocellicos siccat ut cataplasma appositum. folia eius similem habent virtutem. ramus eius cum semine in domo positus conopes vel zinzulas fugat. hec folia ut cathaplasmata adhibita recentia vulnera curant. in aceto cocta et infusa capillos inficiunt. polente trita et admixta ignem sacrum compescunt. vulneribus medetur. carbunculis opitulatur. tumores oculorum deprimunt. ceratis nobilibus miscentur et confortant stomachum. et sanguinem stringunt.

Gali. vii. sim. phar. cap. de cipresso secundum translationem gre. Cipressi germina et folia et bacce que iuvenes et molles magnorum vulnerum in cor

poribus duris sunt conglutinatiue. ex quibus manifestum est quod siccatiue sunt virtutis non habentes apparente acredine ⁊ caliditate sicut ⁊ gustus testatur. apparet enim in ea modica quidem acredo: plurima at amaritudo ⁊ multo plurima ē ponticitas que in tota planta. tanta vo est i ea acredo ⁊ caliditas quanta ducit quidē ponticitatē ad profundum: nullā ipsa caliditatem ⁊ mordicatatem in corporibus. ⁊ propter eas que in profūdo sunt humiditates ex mollibus ⁊ putredinalibus disposi- tionibus intrinsecus simul ⁊ infallaciter depascit eis que calefaciunt ⁊ exsiccant. consumere quidē humiditates contentas potentibus: alias aūt attrahentes sua caliditate ⁊ acredine. ea aūt ⁊ intestinales hernias iuuat. ⁊ enim exsiccat ⁊ robur prepo- nit mollibus propter humiditatem corporibus seu stipticitate ad profundum transeuntem deducta ⁊ permixta ei caliditate in tantū peruenientē mē suram vt deducere quidē possit: mordere aūt nō dum possit. vtuntur aūt quidem ea: ⁊ carbunculis ⁊ herpetibus alfitis permiscentes sea consumētes absq; quod calefaciat hūiditates operantes huiusmodi egritudines. quidam autem ⁊ ad herisipillata vtuntur miscentes alfitū cum aqua.

Sera. li. aggre. cap. de cipresso. auc. Gal. quod ex ei pressio administratur sunt folia ⁊ ex- tremitates ⁊ nuces eius. ⁊ in sapore eius est acui- tas ⁊ punctio parua: ⁊ amaritudo fatua. ⁊ punctio est fortior amaritudine. sed ō amaritudine ⁊ acui tate inest q̄titas tanta quod facit eam penetrare ad profundum corporis sine calefactione ⁊ mordicati one. ⁊ virtus eius est que desiccat in qua non est acuitas ⁊ mordicatio apparenter. ⁊ quantitas sue caliditatis ē q̄titas q̄ est sufficiens ad penetrādū ⁊ ē ea. ⁊ sic. cōplexionis. ⁊ incarnat vlcera magna: ⁊ dis- soluit vlcera magna q̄ sūt i corpib⁹ duris. ⁊ aufert ō putredie in corporib⁹: ⁊ expellit eā manifeste. ⁊ securat a nocumento in fine operationis: ⁊ hoc cū alie medicine que calefaciunt ⁊ desiccant non pos- sunt q̄uis possunt destruere humiditates alias. in carnatio vō eius est propie cum est humida ⁊ recēs ⁊ confert crepature quia desiccat. ⁊ ex hoc acqui ritur mēbris constrictio propter desiccatione humi ditatū que sunt in eis. ⁊ cū hoc sit stipticitas sua peruenit vsq; ad profundum mēbrorum: quia ha bet in se caliditatē per quā portatur illa stipticitas ⁊ ponitur cipressus in medicinis formice ⁊ herisi pille: quia miscetur cū ordeo ⁊ aceto mixta cum aqua. Et idem auctoritate Diascoridis. ⁊ in gum- mi quidem est punctio ⁊ administratur in opere medicie sicut alie gūme. Et idem auctoritate Di- asco. Cipressus est stipticus ⁊ infrigidat. ⁊ quan- do bibuntur folia eius trita cū rob ⁊ pauco mir rhe conferunt vesicis ad quas currunt superflui tates. ⁊ conferunt dissurie. ⁊ nux cipressi teritur re cens ⁊ potatur cum vino confert sputo sanguinis ⁊ vlceribus intestinorū. ⁊ cursui humiditatum ad matricem: ⁊ asmati ⁊ tussi. ⁊ decoctio foliorū cipsi ⁊ similiter nux eius hoc faciunt. ⁊ quando terit eius nux cum sicubus mollit duricies. ⁊ curat po lipum ⁊ quando teritur cum aceto ⁊ coquitur ⁊ miscetur cum lupinis aufert albaras vnguium. ⁊ quando fit cum eo emplastrum est bonum herni osis ⁊ crepatis. ⁊ folia eius operātur sicut nux ei⁹ ⁊ estimauerunt quidam quod nux cipressi expellit ci mices quando fit fumigatio: aut cum summita- tibus aut cum folijs. ⁊ nux cipressi quando terit ⁊ fit emplastrum cū ea conglutinat vulnera ⁊ ab scindit fluxum sanguinis. ⁊ quando teritur ⁊ mis cetur cū aceto denigrat capillos. ⁊ quando fit em plastrum cū ea sola: aut cū fenich ad herisipillā ⁊ formicam: ⁊ apostemata cali. oculorum confert ⁊ quando miscetur cū mirrha ⁊ oleo dulci ⁊ po nitur super stomachum fortificat ipsum. Et idē auc. Aben mesuai. Suffumigatio nucum cipressi expellit cimices.

Auic. li. ij. cap. de cipresso. ca. est cō plexionis in primo: sic. in se cundo. ⁊ quidam dicunt quod est fri. valde. ⁊ quidā iudicauerunt quod est virtus eius cōposita. ⁊ calidi- tas eius est sm̄ q̄titatē que facit penetrare stipti citatem. stipticitas eius profundatur ⁊ peruenit ad mēbra. folia ⁊ nux eius sunt stiptica. ⁊ in ipsa ē re solutio: ⁊ resoluit humiditates ⁊ nux quidem ei⁹ fortior est in omni re q̄ folia ipsius. ⁊ in ipsa ē vis faciendi adherere sanguinem ita quod remouet pu- tredinem quando decoquitur cum aceto ⁊ lu- pinis ⁊ linitur super vnguē ⁊ remouet eius vesti- gia. ⁊ eius folia delent morfeam. folia eius recen tia ⁊ nux ipsius consolidat vulnera que sunt i mē bris duris cū fuerint recenter collecta. ⁊ confert formice ⁊ herisipille: ⁊ propie cum farina ordei nux ⁊ folia eius bona sunt collo. cū ex eis fit em- plastrū conferunt ⁊ farina ordei superposita he risipille: ⁊ similibus. ⁊ confortant neruos. ⁊ extin- gunt ramicē more emplastri superposita. ⁊ robo- rant mollificationem. ⁊ stringunt etiam quando teritur nux cipressi multum cū ficubus ⁊ ponit ō eis licinium in narem: ⁊ sanat carnem additam. ⁊ decoctio eius cum aceto sedat dolorem dentiū. ⁊ datur ad bibendum nux eius cum vino ad sputū sanguinis ⁊ ad difficultate anhelitus: ⁊ ad tussiz an tiquam: ⁊ similiter eius decoctio. ⁊ bibuntur folia eius cum vino ⁊ conferunt difficultati mingendi ⁊ cursui superfluitatum ad vesicam. ⁊ conferunt etiam vlceribus que sunt in intestinis: loco ei⁹ po- nitur medietas ponderis eius de sarcocolla rubea

Cipressus siluestris	.i. iuniperus
Cipiron	.i. gladiolus
Cipiccia	.i. scalongia
Cipicianos	idem quod supra
Ciporchodon	.i. balaustia
Ciporisca	.i. lapsana
Cipobalanos	.i. aimea
Cipulagar	.i. polium
Cipugarior	.i. vinee

Cyprus arbustum est quod folia habz oliue similia sed viridiora ⁊ paulo grossiora ⁊ semen nigrum simile actis vnde fit oleuz cyprinum: ⁊ florem al bum similem vinee cum odore bono: vt Diasco. cap. de cyproz vocat̄ ab aliquibus scotanū. ⁊ est

arbustum alcanne sicut invenitur si legeris .i. henne.
Chirachra que dicitur a chir q̄ e manus: de chirachra artetica occupans manum. quidam dicunt q̄ dicitur a chiros qd̄ est manus: sed prima melior. vnde Gal. nō vtitur isto vocabulo .s. chirachra sed vocat chiracram arteticam: vt i affo. eunuchi ꝛ mulieres non podagrizant neq̄ calui fiunt. ꝛ in pluribus alijs locis ita dicit. verū est q̄ Gal. i vno librorū suorū nominat chirachrā: ꝛ vtitur isto vocabulo. s. in li. ad glauconem gauri ponti. quem librum allegat Damas. cap. de catarro ꝛ non est ille liber qui vocatur epistola ad glauconē: sꝫ e alius. sed Dias. vocat chirachrā arteticam manꝰ: vt apparet i littera berstegastem: ꝛ in littera cappar l

Ciranzo	.i. lacca
Cira	.i. mandragora

Cap. 166.

C Irceа ſm Dias. cap. de circea. Circea nascitur in petrosis locis ꝛ solanis. folia habet strigno similia: vel lupinis: ꝛ ramulos insuatos: flores nigros ꝛ minutos ꝛ multos. habet virgam c. nero simile ꝛ radices tres vel quatuor albas ꝛ teneras ꝛ adoratas ꝛ termanticas bipalmi longitudine porrectas. fructus siue semen est ei in folliculis veluti corniculatis milio simile.

Posse. Dias. huius radic. ℈. iiij. quassari ꝛ in vinum fusi cotilas. vi. ꝛ accepti stericas purgant. semen eiꝰ bibitum lac mulieribus ꝓuocat.

Ciceron .i. mandragora: vt Dias. ō mandragora	
Ciceros .i. buccini marini: ꝛ ē spēs piscis	
Cirisolium est species apij: vel cerefolium	
Ciriongon	.i. gira solis
Cirichion	.i. chacimia

Cirinaicum est nomen loci vel regionis: vnde gūmi cirinaicum: vel opium cirinaicū .i. gūmi lasar qd̄ est assa fetida que herba optima i locis illis inuenitur. similiter dicitur opium quirinaici: vel cirinaicum .i. de illa regione: sicut dicimus opiū thebaicū a regione thebis: quia in ea optimū opium papaueris inuenitur. credo qd̄ quiria ꝛ thebis sit vna regio. Illud vocabulum ponitur a Diasco. cap. lasar. ꝛ cap. helleborus. ꝛ ꝓpter hoc opium q rinaicum vel cirinaicū est gūmi lasar. vnde Gal. Opium .i. succus vel lachrymū sed cirinaicū quidem omniū est calidissimū ꝛ subalium partium. ꝛ ꝓpterea diaforetissimū: gnimo ꝛ alia calida talia sunt sufficienter ꝛ spumosa. plurimū enim eorū ex aerea ꝛ ignea substātia est. sunt aūt plurima opia radice aūt quecūq̄ vel germine inciso quod fluit ex incisione ꝛ grossum viscosum opium ē: specialius vō ſm excellentiam cirinaicū ita nominat

Cirinense	idem qd̄ supra
Cirari est acceptabile pondus	
Cirinabarcos	.i. cinnabar

Circes vocat Oribasius cocleas quas Paulus siricas vocat: nos vō siliquas

Cirridia	.i. caro marina

Cirrigrillion .i. spinosus porcus maior ericio: quē latini vocant istrice

Ciigilon	idem quod supra
Cisantemon est quedam species ciclaminis	
Cisantemos	idem quod supra
Cisa .i. hedera: vel cisa .i. pica auis	
Cissa	idem quod supra
Ciseleon	.i. oleum ō hedera
Ciseon	.i. semen cariote

Cap. 167.

C Istoz vel cisseron est quedā species hedere. ꝛ est rosa canina: vel rosugo: ad cuius pede nascat hypoquistidos: vnde q̄ sit species hedere patet per Diasco. cap. cissos. cuius due sunt species: vna flore albo: alia rosco. ꝛ est tertia species. cuꝰ frutex maior: folia longiora: colore obscuro odorem iactans: habens quandam tenacem humiditatem vt policaria: hanc dicunt laudanum colligere in creta. Plinius cap. ciston. greci appellant frutices maiorē thymo folijs othici. duo eiꝰ genera: masculus ꝛ femina. flos masculi rosaceus: feminę albus. hic videtur rosa canina sub qua nascitur hypoquistidos. vbi notandū q̄ Dias. vocat illā speciem rose canine hederam quam hyrci caprarum libenter edunt. lege ꝓ rose canine vītutibꝰ .i. cassos.

Cina	.i. pica auis
Cissia	idem quod supra
Ciss cidos	idem quod supra
Cissiros	.i. pumex lapis

Cisos eratrano vocatur herba similis hedere: ꝛ ē dicta hedera rusa

Cap. 168.

C Issos gre. latine hedera. ꝛ dicit hedera qm̄ libenter a capris editur. ꝛ tō sicut patebit infra aliq̄ sunt hedere genera que non habent cū ea similitudinē nisi quia sic dicunt vt barba hirci na: ꝛ rosa canina. vn̄ vera hedera dicta ē eo q̄ ab arboribus secanda adhereat. Alij dicunt hederā vocatam eo q̄ hedis lactis habundantiam i escaz teneris prebeat: cuius ꝓprie genera sunt plura: sꝫ veri generis hedere ſm Dias capit. cissos. species sunt tres: alba: nigra: ꝛ elix. Alba vō semē affert album. nigra nigrum aut croceuꝫ. quā multi dionysiā vocāt. Elix vō nō habet semen sed folia minuta ꝛ angulosa ꝛ grossa. nigra vō vocat dionysia a bacho: qui dionysius vocabatur quē potatū hedera coronatum aliqui fingebant. sunt enim hedere fri. ꝛ terre indices. vnde frigidum sunt antipharmacum ebriantis. figꝫ potatus hedera coronatur. nam coronatus hedera non inebriatur. vnde illo tempore non incoronabantur hedera nisi ad summū potati: ut fugerent ebrietatem. Theodorus priscianus vocat fructum hedere corimbū a corono as: qd̄ est verbum actiuum: ꝛ inde deriuatur coꝛelatum ꝛ est premiū alicuius certaminis ꝛ inde venit corimbus .i. hedere frucꝰ: quia inde coronabantur antiqui: ꝛ potissime poete in signuꝫ virtuose repletionis capitis. vnde Ouidꝰ metha. quarto. ꝛ gradus distinguit vele corimbꝰ. Est alia

hedera que vocatur terrena. ⁊ alio nomine voca tur camecissos: pro quo .l.litteram camecisson. Est aliud genus cissos non vero sm Dias. cap. cissos. Is sic per quandam similitudinem vocatur quam multi vocat cisterco .i. rosam caninam. Est aliud genus hedere sm eundem quaz multi amon vocant alij barbam hircinam quia pinguedo eius adheret barbis hircorum. frutex est similis cistereon. sed longiora folia habet hec ⁊ integra. ⁊ nescio quam pinguedinem super folia. virtus est illi stiptica in folijs similis superiori. ⁊ ex ea colligitur laudanum huius enim hedere folia hirci caprarum libenter manducant: quam cum depascere ceperint pinguedo illa que super folijs erat barbis ⁊ humeris hircorum adheret: ⁊ a diligentibus ex ipsis collecta ⁊ in se redacta laudanum faciunt. Alij vero super ramos ipsius funes trahunt extendentes inter se ⁊ siquid ex ipsa pinguedine funi adheserit colligant. ⁊ fictentur tali disciplina: ⁊ manibus frica ta malaxant ⁊ pastillos ex ipsa faciunt quod laudanum vocant. est autem vtile quod odore plenum est ⁊ viride: ⁊ facile ad malaxandum ⁊ pinguenon habens arenam commixta: ⁊ minime fragile ⁊ simile resine. cuius virtus ca. est ⁊ hu. in fine primi gradus prope secundum. substantia eius est subtilis multum. ⁊ in sapore eius est stipticitas pauca.

Sera.

Haggre. cap. lebleb .i. volubilis minor plures sunt eius species. ⁊ vna earum dicitur cissus ⁊ dicitur funis pauperum. ⁊ est maior ⁊ agrestis. ⁊ est herba similis minori volubili: nisi quia ipsa e diuersior ea. ⁊ sunt eius tres species: quarum vna est alba propter albedinem sui fructus. ⁊ secunda est nigra: ⁊ nominatur sic propter sui nigredinem. ⁊ habet semen nigrum vel coloris croceri. ⁊ tertia dicitur elix: ⁊ non habet fructum sine semen: ⁊ est illa que adheret rebus: ⁊ habet ramos minutos ⁊ folia minuta viridia angulosa amara ⁊ grossa. Et alia species ex ea est que dicitur achin. ⁊ est herba cuius folia sunt sicut cissus: nisi quia sunt minora eis. ⁊ habet ramos longos qui adherent omni rei cui appropinquant ex arboribus. ⁊ nascitur in vineis ⁊ truncis ⁊ in campis ⁊ dicitur esse species que dicitur achin. ⁊ est volubilis minor: ⁊ assimulatur in folijs cissus: nisi quia sunt minora eis ⁊ plus rotunda. ⁊ super ipsa sunt pili. ⁊ habet ramos minutos longitudinis quinque aut sex palmorum exeuntes ab vna radice: ⁊ sunt pleni folijs. ⁊ folia sunt ei pontico. ⁊ nascitur inter triticum ⁊ in locis domesticis. Et idem auc. Sal. substantia cissus est composita ex duabus substantijs terreis: quarum vna est fri. ⁊ alia cali. acuta. ⁊ est in ea dum est recens substantia terrea aquosa: que quando desiccatur resoluitur: ⁊ remanent due substantie terree. ⁊ in sapore eius est stipticitas: ⁊ acuitas. ⁊ virtus eius secunda est que resoluit ⁊ adunat. Et idem Sera. ca. ledena .i. laudanum. ⁊ colligitur ex vna specie cissos. ⁊ est arbustum quod assimulatur cisteron nisi quia folia eius sunt longiora ⁊ nigriora. ⁊ habet humiditatem que adheret manui tangentis eam in vere. ⁊ est stiptica. ⁊ confert ad omnia ad que confert cissus. ⁊ ex hac specie accipitur laudanum: quod disciplina superiori conficitur.

Posse. Dias.

Omnis hedera habet virtutem viscidam ⁊ stipticam. vnde nerui eius eam sentiunt contraria. vnde ex contrarijs componitur virtutibus. stiptica enim est ⁊ fri. ⁊ acris: cali. ⁊ aquosa participans substantia. huius folia viridia in vino cocta magnas plagas conglutinant. ⁊ maliciosa cicatrizant vlcera ex igne facta. flores eius digitis tribus sublati bibiti dysentericis medicant si bis in die bibere dantur. folia eius mixta cum cerotis combustionibus maxime prosunt. Item folia eius cum aceto cocta ⁊ imposita splenem tumentem attenuant. succus eius naribus infusus purgat caput ⁊ dolorem capitis mitigat. cum oleo puro decocta doloribus aurium opitulantur. nigre hedere succus aut fumiens eius si bibitur amentes homines prestat. quinque grana seminis eius cocta cum oleo ro. in corio mali granati ⁊ auri dextere infusa sinistro dentium dolori medentur. ⁊ vt cataplasma imposita capillos nigrescit. similiter ⁊ vlceribus vtilia sunt. folia eius cum vino cocta combustionibus medicantur. maculas imposita emendant. fumitates ipsius bibite vel imposite menstruis imperant. post purgationem vero mulierum .3.i. bibita generare non sinit. cacumina ipsius trita ⁊ melle addito ⁊ supposita aborsum prestant succus eius naribus immissos putredinem narium tollit: lach: ymal eius pediculos occidit: ⁊ capillos euellit: quibus eualsis impositus non renasci sinit. ⁊ in dentem cauum missum dolorem tollit: ⁊ ipsum corrumpit. succus radicis eius cum aceto bibitus morsibus spalangionis occurrit. Plinius cap. de hedera. Nascitur in diuersis arboribus ⁊ parietibus ⁊ petris ⁊ terris. huius folia trita dysentericos remediat. ⁊ frumento mixto ad combusturam ⁊ vulnera cancerosa prodest.

Gal.

vij. sim. phar. capit. cissos vel hedera. ex contrarijs componitur virtutibus. habet enim quid ⁊ stiptice substantie: quam quidem terrestrem frigidam monstrauimus existere. habet autem quid ⁊ acris: quam ostendimus calidam esse ⁊ gustus testatur. tertia autem cum his aquosa substantia participat tepida cum viridis est. cum enim siccatur hoc quidem diaforari primum necesse est: reliqui vero terrestrem: frigidam: ⁊ stipticam: ⁊ calidam que acris est. sed viridis quidem coctis frondibus cum vino magnarum plagarum est conglutinatiuus. cicatrizat autem ⁊ eas que ab igne vlcerationes. cum aceto vero frondia cocte spleneticos iuuant phlegmones. vnde sanat rheumata ⁊ vlcera antiqua secundum aures ⁊ nares. si vero acriue apparet cum oleo dulci miscetur. gummi vero eius sex capedes interficit. ⁊ capillos destruit: calide intantum existens virtutis vt comburat. Idem Gal. vij. sim. phar. cap. cinbacus siue cystacius. ⁊ est rosa canina stiptica est frutex in gustu. ⁊ in omnibus que sm partem actibus: frondes attamen ⁊ germina parua trita intantum siccant ⁊ stipticant vt glutinent vulnera. flores vero super omnia sunt operatiuiores: vt si cum vino bibantur: ⁊ dysenterias: ⁊ ventris imbecillitates: ⁊ rheumata: ⁊ humiditates sanent. cum vero

cataplasmantur putridos humores vlcerū innatē. est enim eorū virtus non generose siccatiua in secū do gradu. & ꝯ́mensum eius cōplete. ē aūt friantā num hic frutex ut tepidā participet caliditate. hy poquistidos vō nominata multo plus ꝙ folia est stipticior & efficax sufficienter pharmacū ad oēs fluxibiles passiones: puta sanguinis eductiōes. flu xus mulieb. eos: vomit⁹ & dysentericas dispositiōes & etiam si solutam aliquam particulam roborare voluerit humiditatē abundantem. quocirca in stomaticis epithimatibus & epaticis permiscetur.

Dias. Laudanum capillis fluentibus occur rit. mixto vino mirrha & oleo myrti no cicatrices nigras integro reddit colori. oleo ro. mixto dolorem aurium tollit. fumus eius excludit secundinas. duricies matricis dissoluit. malagma tibus necessarie miscetur. suffientibus medicat cū vino mixtū ventrē stringit. e etiā illi vi⁹ diuretica.

Gal. vij. sim. phar. Cistus fiue cistus id e lau danum. e autē subtilium partiū in sub stantia: & calide virtutis sm̄ primū accessuz cōple te vt & secundū tangat. ppterea virtus eius ē que maturat: aggregat: & fortificat: & similiter diafo retice ē virtutis & digestiue. & vltra predicta habz quandam stipticitate breuem: ppter quod cōfert egritudinibus matricis; & fortificat eaz & facit du ri capillos qui cadunt: ppterea quia destruit qd est in radicibus eoꝝ ex humiditatibus eoꝝ malis & stringit sua stipticitate poros p q̄s egrediūt pili fiunt he passiones ppter paruos humores visco sos & grossos quos incisiua & diaforetica pharma ca maxime educunt & euacuant. subtilium vō par tium oportet esse virtutis ca. & non multū stiptice non mī intantum subtilium partiū & siccantium vt siccent & depascent cuz humoribus preter naturā acerruatis ibi naturale humiditatē que auget ca pillos. ita enim non alopicias sanabunt magis ꝙ caluiciem operabuntur. necnon & laudanuz incar nat vlcera difficilis consolidationis. & miscetur in medicinis sedantibus tussim. & quando bibitur cū vino veteri stringit ventrem & fit ex eo fumigium ad expellendum secundinam. & ponitur in nasca libus valentibus contra duricie matricis. Paul⁹ cap. de laudano. est eligendum quod e pōderosū et nigrum & quod malaxari pōt. et valet etiam sic dectum contra epileptiā si inungat spina patientis et valet ad frigiditatē matricis; & suffocatione: si mulier ex eo recipit fumum et sup inferiora. valz etiā contra relaxatiōez dentium si laudanū & ma stix cōficiāt: & circa gingiuas extra & itus ponat.

Sera. auct. Diasc. cap. ledent. virtus lauda ni est ca. mollificatiua aperitiua orifi cioꝝ venaꝝ quā miscet̃ cum vino & mirrha; & cuz oleo myrtino sup cicatrices vlceꝝ meliorat eas. Et qñ mittit̃ i aurem cum vino quod dicit idro mel: aut cum oleo ro. curat dolorez eaꝝ. & fit inde fumigiū ad expelledū secūdinā. & ponit̃ i cōfecti one nascaliuz vel collyrioꝝ matricū. & confert du riciebus eaꝝ. & miscet̃ in medicinis sedātib⁹ dolo rem; & in medicinis tussis; & in vnguentis. Et qñ bi bit̃ cū vino veteri stringit ventrē: & ꝓuocat vrinā.

Auic. Laudanū est subtile. et e in eo pauca stipticitas. & est maturatiuū humidita tum grossaꝝ viscosaꝝ quas cum equalitate resol uit. in quo e virtus attractiua. & est calefactiuū ape ritiuum orificioꝝ venaꝝ: & ingredit̃ in sedatione doloris. & facit nasci pilos: inspissat eos et ꝓlōgat eos: & cōseruat ꝓprie cū oleo myrtino & cū vino: & non facit hoc nisi quia ipsū est subtile & profunda tur. & ē resolutiuū. & mūdificat corruptione corro dentem carnem. & est attractiuuz & attrahit mate riam bonam ad pilos: verūtñ non videtur cōfer re caluiciei cum incipit: & casui piloꝝ cuz apparet cutis: & fluxui capillorū. & non peruenit ad hoc vt sanet allopiciam: quoniā materia allopicie non re soluitur nisi virtute que est supra virtute resoluti onis eius. & laudanum consolidat vlcera dure cō solidationis. & distillatur cum oleo ro. in aurē do lorosam. & ingreditur in medicinis sode & pulsati onis. & confert tussi. & resoluit apostemata matri cis suppositum in pessario. & attrahit fetum mor tuum. secundinam suffumigatione facta ex eo in traiectorio. & quando bibitur cū vino antiquo cō stringit ventrē & ꝓuocat vrinam.

Cissos erritrano est herba similis hedere & voca tur hedera rufa
Cissomelas vel melanos .i. hedera nigra
Citan est medicamen quoddam ad splenem
Citran idem quod supra
Citrago vel citraria .i. melissa
Citra .i. cimolea
Citraria .i. melissa: & grece dicitur melisilon
Citrangulum quid est .l.' citromolum
Cinson .i. galla osiena
Cinnomaris .i. caduca malipunici
Cinci .i. rannus
Cinon .i. cicuta
Cininus: Plinius sic vocatur primus pomi parū malipunici. Dias. vō dicit quitinus
Cinina .i. flos maligranati
Cinsum .i. solium
Citrina .i. melissa
Citrionia .i. citonia mala
Citonium quid est .l.l. cafa
Citon .i. lac diuisum a sera
Citroc .i. citrum
Citromolum grece: latine citrangulum. vnde sci endum ꝙ citrangulūz est cuius acetositas & semi na in vsum veniunt. de citrangulo vō nūꝗ̄ menti onem repperi nec vidi nisi in qnto Auic. cap. de syrupo alkedre ex cōpositione sua. & in Damas. in antidotario vbi facit oleum de citrangulo: & oleum de citrangulorum seminibus
Citula est herba quasi cicer: & est cicer erraticum
Cithus .i. laudanum
Citrum legumen est quo caremus. vel citruz .i. po mum citrinum: pro quo .l.l. batros.

Cap. 169.

Citrullus lati. ara. bake. **Sera.**

li.aggre cap.rabera auc. Gal. Citrullus frigidior est cucumere. et generat chimum viscosum. et humores crudos in ventre. et accidunt ex esu eius febres antique male. neque prouocat vrinam sicut melon. et nocet stomacho: quare oportet qui vult vti eis vt vitet amicos nisi stomachus eius sit valde calidus. Et ide auc. Dabix. aqua citrulli et cucumeris confert inflammationibus febrium et sedat sitim. et laxat ventrem laxatione bona sine nocumento aliquo: et debet bibi cum zucaro albo. et non oportet quod detur habentibus naturam duram ad mollificandum nimie: quia illa aqua non habet tantam virtutem quod laxat naturam duram. et si ipsa faceret moram in stomacho fortitan induceret laborem et nocumentum et inflationes. Rabi moyses. citrull' cum eius digestio tardatur generat humores venenosos. Isaac in dietis particularibus li.iii. cap. de citrullis. sunt frigidiores et grauiores cucumeribus. frigiditas enim eorum est in fine tertii gradus proinde grossum generant phlegma. et neruositati stomachi magis nocent cucumeribus. rursus propter suam duriciem et frigiditatem sunt grossorum humorum generatiui: quod certificatur: quia citrulli in stomacho moram facientes venenosorum corruptione subeunt humorum. citrulli magis stomacho nocent medulla tamen eorum perfectiorem generat chimum

Cyorius — i.faba

Cyrinaicum quid est. i.i. cirinacum

Cynus — i.lenascus

Chylos. i. succus diachilon. i. de succis vel frangitur diachilon. i. de succis: inde chysma. i. clystere. dicitur chilus cibus in stomacho digestus

Cymosis secundum Oribasium appellatur cum in cornea tunice oculi vel coniunctiua apparuerit carnositas humorum: et est vngula. sed mihi videtur quod sit ophthalmia: quoniam Gal. quarto de accidenti et morbo capitulo loquens de ophthalmia et vngula posuit chymosim et pterigiam et vngulam sic quod chymosis non est vngula sed ophthalmia. — Chimosin idem quod est

Chibesi — i.malua

Chilum — i.succus liquiricie

Chilos. i. verruca similis capitibus clauorum

Chimus est massa humorum facta in epate ex succo tracto a stomacho

Chirurgia — i.manualis incisio

Chimon — i.menta

Chius — i.mastix

Chicrim — i.altea

Chili — i.labium

Chimerus — i.edus

Chimera — i.caput

Chirates est pondus quatuor granorum ordei

Chimenon — i.chibane

Chimethla cassius felix sunt punitiones latine dicte rosule a pernicie: quoniam sunt a frigore hyemis et rigore et oriuntur in calcaneis et digitis pedum

Chimocaces — idem quod supra

Chirutica — idem quod supra

Chinobar — i.cinobar

Chilidonion quid est. i.i. bauroch

Chinden quid est. i.i. lapis liberans a veneno

Chibane est species cardamomi subtilior cardamo quo vtuntur: et alio nomine vocatur chimenon

Chitum — i.altea

Citronella quid est. i.i. batronig

Cap.i.xo.

Chibur ara. vel albusac: lati. vo et grece sulfur: ca. est et sic. in quarto gradu. terra est actione caloris excocta in essentiam sulfuream commixta: aquosis et terrestribus: et igneis transeuntibus. Est autem aliud sulfur viuum quod tale est quale a terra producitur. aliud est extinctum siue mortuum quod artificialiter paratur et in calamis ferreis fun- **Auic.** li.ii. cap. de sulfure. Sulfur est ditur. omnibus notum. est ca. et sic. ad ad quartum perueniens subtilatiuum et attractiuum **Dias.** cap. sulfur omnibus notum. eligendum est viuum et colore limpidum et resplendens et perlucidum sine lapide: quod missum in focum viridem facit colorem et pinguem. nascitur in melosda: et lippara. **Posse. Dias.** Virtus eius quod resoluit et abstergit: et que resistit venenis marinis: et aliis similibus eis quando teritur et puluerizatur super locum morsure: et conficitur cum sputo aut vrina: aut cum oleo veteri: aut cum melle: aut glutine albotin. curat scabiem et egritudinem in qua eleuatur cutis: et hoc quia ipsum aufert egritudines absque hoc quod impellat materiam ipsorum ad interiora corporis: et educit saniem ex pectore. et quando transglutitur cum ouo sorbili: aut fit fumigatio cum eo confert asmati. et quando fumigatur mulier cum eo educit fetum. et miscetur cum glutine albotin: aut resina pini: et aceto: confert scabiei vlcerose: et impetigini: et maculis albis que fiunt in vnguibus. et aufert morpheam. et curat elefantiam. et similiter cum resina et aceto curat puncturam scorpionis. et quando miscetur cum nitro et fricatur inde corpus. aufert pruritum et sumit in pomo cum aqua aut ouo sorbili: et curat ictericiam. et est bonum coryze. et quando puluerizatur super corp' aufert sudorem. et quando linitur super podagram cum nitro et aqua confert ei. et confert quando fit fumigium cum eo surditati et obliuioni: et miscetur cum melle et vino. et curat attritiones aurium quando linitur cum eo. **Aui.** li.ii. cap. de sulfure. cali. est et sic. ad quartum perueniens. est subtilatiuum: attractiuum: et est ex medicinis ad albaras proprie dum non tangit ipsum ignis. et quando miscetur cum gummi albotin eradicat vestigia que sunt in vnguibus. et cum aceto ponitur super morpheam: et ponitur super adustionem: et vlcerationem: et abstergit impetiginem: et proprie cum visco alnbat. et proprie etiam cum aceto et cum nitro propter pruritum lauatur ex eo corpus. et ipsum est cum nitro et aqua super podagram linitum conueniens et stringit coryzam suffumigatum. et administratur cum aceto et melle super contritionem aurium.

Chictanda quid est. i.i. batronig

Chimoicis .i.cyminum
Chimara e carduus q comedit
Chimosbatin est secunda species bati q vocat idea
Chium .i.lenticula
Chirabes .i.scrofule
Chi in .i.pelliones pisces
Chiros .i.porcus
Chirogrillus vel cirogrillus idest dicuntur sed veri' dicitur chirogrillus: quid est .l.l. chirogrillus
Chiros effectiuos .i.in uniu operatio
Chimunde .i.fluxus mestruorum
Chitran quid est .l.l. alchitran
Chiroma .i. armoniacum no purum: p q .l.l. vasach
Chichamini .i.bolus armenus
Chimolea .i.cimolea

Cap. vi.

Hiarzamber ara. gre. & la. cassiafistula.

Sera. li. ag. cap. chiarzaber .i. cassiafistula. & sunt canne concaue: quarum color est rubeus ad nigredinem declinis. & inter ipsas sunt lamine ex carne nigra & parietes diuidentes inter eas. & intra laminam sunt grana xilocaracte: & eiusdem magnitudinis. sapor eius est dulcis. & color eius est inter glaucedinem & ruborem. & affertur a babylonia ex terra aliemen. & virtus eius est q ipsa est equalis complexionis. & electa ex illa est que est in canna sua interius nigra: granis: & lucida. & qd de ipsa vtimur plurimu est caro. Iz etiam cortice aliquado. Et idem sicio. Aben mesuai. virtus eius est que resoluit & extingat acuitatem sanguinis.

Jo. mes. Cassiafistula est ex medicinis in quibus est fiducia iuuamentorum: & est sine nocumento carens acuitate: & mordicatione: & omni excessu ledete: que potest exhiberi in omni etate: ita q pueris & pregnantibus. constat autem eius electio in sex pprietatibus: vt q eius harundo sit grossa plena splendens multi ponderis. & vt pulpa eius splendens. & pinguis. & bassa ex harundine: & conseruata in vasis vitreatis: est equalis complexionis ad latus caliditatis declinans. & est bu. in panno. & est lenitiua: & resolutiua: clarificatiua sanguinis: sedatiua eius acuitatis: & cholere rubee. nocet debilibus habentibus viscera lubrica. remouetur ab ea hoc nocumentu in permixtione myrabolanorum & rei barbari. & aqua masticis: & spica. & quandoq necessarium est ei addere lubricitatem & pprie in desiccatione viscerum: quare miscetur ei oleum de amigdalis dulcibus & diuretica faciunt eam declinare ad vias vrine: quare necessaria est eorum permixtio quando oportet mebris secunde expulsionis conferre. & ipsa est de tarde & debiliter solutione facientibus: ppter qd permiscenda sunt cum ea ex rebus habentibus acuitatem: sicut albasce & isopus & enim vigorant eius operationem: & magis adhuc si cum quibusdam ex ventre soluentibus misceatur. & ipsa cum aqua casei est nobilis operationis

Posse. Sera. aucto. Aben mesuai cassiafistula extinguit acuitatem sanguinis. & sedat apostemata dura q sunt ex eo. & resoluit apostemata dura que fiunt in gingiuis & gutture quando fiunt cum ea gargarisma cum aqua arboris vulpis & passulis. & confert ictericie: & dolori epatis. & purgat cholera adustam. & mollificat ventre mediocri mollificatione. & mundificat nervos.

Jo. mes. Cassiafistula mundificat sanguinem & remouet acuitatem eius. & sedat sitim: & pprie cum sicco endiuie: aut saltem depuratam sm artem. & ipsa quidem mundificat stomachum: & educit cholera & phlegma. & illud operatur sine nocumento: & caret mordicatione. & ipsa quidem lenit guttur & pectus & resoluit apostemata acuta in eis. & confert calefactioni renum sumpta cum diureticis & infusione liquoris: & phibet generationem lapidis in eis. & confert febribus cholericis. & dosis eius sm Sera. auc. Aben mesuai: est a. z. vi. vsq ad. z. x.

Aui. li. 2. cap de cassiafistula. Cassiafistula est equalis in caliditate & frigiditate & humiditate: & est resolutiua & lenitiua. & confert apostematibus calidis: & visceribus pprie: & gutturi qn ex eo fit gargarismus cum aqua solatri. & linitur super apostemata dura & confert eis. & liniunt ex ea podagra: & iuncture dolorose. quando dissoluitur manibus in aqua coriandri humidi cum spuma psilii: & deinde fit ex ea gargarismus: confert praefocationi. & mundificat epar. & confert ictericie & dolori epatis. & est lenitiua ventris. & educit cholera adustam: & phlegma. & resoluit sine nocumento: & absq mordicatione adeo q ipsa est conueniens pregnantibus: & soluit eas. loco eius ponitur medium ipsius terebintin de: & triplum ponderis eius de carne passul tru: octauum pond ris ipsius de turbit. & quandoq ponitur loco passularum liquiritia

Chironus .i.chirion
Chiles .i. verruce similes capitibus clauorum
Chion vocatur vlcus mellinum malu per foramina velut mel pus emittens
Crisitis litos vocatur aureus lapis: & aliquando litargyrium sic vocatur
Chrysolitos .i.chrysolitus lapis
Chaisura est semen in antidotario virid in marinato more rubi exponitur
Chrite .i.ordeum
Chrites .i. paruissima & purulenta collectio: latino vero nomine vocatur ordeolum in capillis palpebrarum: aut paulo super eis nascens
Chriconichia .i.radix vnguium
Crimon .i.cepe
Chiuitas .i.glandula
Chiras idem quod supra
Chiratica .i.percussiua
Chirabalios .i. armoniacum
Clysma .i.clystere
Clitiriza .i.liquiricia
Cliendepon .i.suldago
Clipsis .i.defectio vel angustia
Clisteos est semen cariote

Cluma.i.cadmia Clion.i.pulegium
Climasfecha.i.lithargyrű Clibat.i.git
Climasmatica.i.lithargyrű Climasfelde.i.fuligo
Cludonas greci vocant quando agitatur aqua in ventre sicut in vtero
Climaticos est species aristologie
Climatis .i.vitis alba
Clipealis quid est.i.i.albimenum

Cap.172.

c Linopodium vel clinopodium

gre.la.vo vocaſ pes columbe.

Dias. cap.de clinopodion.frutex e ſarmentosa duobus palmis ascendes a terra.naſcit locis ſaxosis.folia habet similia herpil o ⁊ florem praſſio ſimulante. ⁊ alio noie vocaſ pes columbe:pro quo **Gal.** vii.sim.phar.cap.clinopodii.calidê ē vir tutis:nondū cauſtice.est aūt ſubtiliū partiū ſm ſb ſtantiā.ponet vtiq3 ge tertiū gradus in calefaciendo ⁊ i ſiccando. **Posse. Dias.** Herba ipa bibita ⁊ cocta morſibus venenatis occurrit.de alto cadentib⁹ opitulatur.ſtrangurye preſtat effectū.menſtrua i perat.aborſū facit. potui data acrocordinaſ multis diebus tollit.vrine difficultati tardiſſimi tẽporis medetur.flos ei⁹ leoꝛpedi ſimilat: vnde ⁊ nomen ſūpſit. **Aui.** li.ij.ca.de pede columbino.cõfert ſolutioni antique. ⁊ confert colice. ⁊ efficit operationẽ hermodactiloꝝ abſq3 nocumento. Paulus cap.de pede columbino.medeſ dolore iliacum:confortado mebꝛa:⁊ materiã reſoluedo.
Clice.i.tardi Clinabile.i.myrtinum

Cap.173.

c Limenum Dias.

cap.climenũ.habet haſtã quadrã ſimile fabe viridi.⁊ folia ſilia arnogloſſe folliculos bĩs duos ſup vgas ſibi coherẽtes ſimiles iridi ⁊ polipodio. **Posse. Dias.** Succus eius cũ radice ſua emoptoicis pdeſt.aliacis ſingulare pſidiũ eſt.fluxũ mulieꝝ ſtringit.vtus e illi ſtiptica ⁊ frigida.naribus pſluentẽ ſanguinẽ ſiſtit.folliculi ipſius vulneribus ipoſiti paracoleſim faciunt.
Climenus eſt herba quã Dias.vocat periclimenon ⁊ eſt capraſolium
Cnicus agri.i.cicer ruſticũ Cnicos.i.anticrocũ
Cnicapeos .i.peucedanum
Crimia ſunt groſſiores partes tritici mola moliti
Crimon leucon .i.liliũ albũ
Criſocantes .i.hedera arborea
Crinon.i.liliũ rubeum Crimon idẽ qđ ã
Crichi.i.ordeum Critariuz idẽ qđ ã
Criſſon.i.idrogague:vł ſcriſſon:vel ſenation:vel berochalcham idem
Criſta gallinatia eſt herbene ſpecies.Dias.cap.de gerebotano.⁊ non eſt centrũ galli.ſ3 centrũ gallinę:⁊ eſt ſecũda ſpecies gerebotani.i.i. gerebotanũ
Crinos leucos .i.lilium album

Crinon.i.lilium vnde ſapo ſit:⁊ eſt hyreos
Crima.i.vnctio Criſo.i.aurum
Criſanticum.i.clapinum quo pictores vtitur:vel eſt litos lapis
Criſitis .i.lithargyriũ rubeũ
Criſocolla eſt arbor non alta mellinum habẽs lignum interius:⁊ eſt illa que vocaſ ſcotanum
Criſtis.i.plumbata Cap.174.

c Rithimon gre.vel chrithimũ:lat.cretan⁹

Gal. vij.ſim phar.ca. de cretano Crithimũ ſalſũ eſt quodãmodo cũ guſtaſ ſimul cũ breui qualitate: quocirca ⁊ virtus eius abſterſiua eſt ſimul ⁊ exſiccatiua debilior:eſt autẽ ſm vtraſq3 amari longitudine.

Dias. cap.crithimon.Frutex eſt herbe doꝛos ramos habentis in vni⁹ cubiti lõgitudine.naſciſ locis ſaxoſis:⁊ maritimis:cũ folijs albis ⁊ pinguibus:ſimilib⁹ andragne: ſ3 latiorib⁹ ⁊ oblongis.floꝛ habet album ⁊ ſemen libadoõno ſimile:magis rotũdũ ⁊ odoratũ:qđ deſiccaſ vt triticũ.radices tres aut quatuor habet:digiti groſſitudine ⁊ odoris ſuauiſſimi plenum. **Posse. Dias.**
Folia ⁊ ſemen ei⁹ ⁊ radices cocte cum vino ⁊ bibite vrinam pꝛouocant.ictericos medicant.menſtrua imperant.crude ⁊ elixe comedi poſſunt. ⁊ in ſale cõpoſite manducant.folia ei⁹ in guſtu ſalmacida ſunt. Paulus cap.de cretano.Cretanus ca.e ⁊ ſic. in tertio gradu.herba eſt q̃ i locl maritimis reperitur.vtute habet valde diureticã ex ſubtili ſubſtãtia.contra diſſuriã.ſtranguriã:⁊ vicũ lapidiſ:⁊ iliacam paſſionẽ herba ipſa in multa quãtitate bulliat in aqua ſalſa vino ⁊ oleo:⁊ in ea ſedeat patiens vſq3 ad vmbilicum. Jtẽ contra iliacã paſſionẽ ponatur in cl yſteri
Crithimũ idem qđ ã Crimmon idem qđ ã
Criſilon clematices eſt quedã ſpes trifolij
Crimũ.i.lilij flos Crinum idem qđ ã
Crioꝛi .i.aries
Crior apud Dias.eſt quoddã gen⁹ cicer] aretini
Criſantemo.i.aureus flos:⁊ eſt auriges
Criſanticum vinum.i.aureum
Criſeos.i.aureus Criſon.i.aurum
Criſma.i.vnguentũ Criſocaltos.i.auricalcũ

Cap.175.

c Riſocolla gre.vel viſcolles ara.tincbar:latĩ.vo borax vel auriglucten. Sera.

li ag. ca. tinchar.i.borax ⁊ eſt ex ſpeciebus ſaliũ:⁊ in ſapore ſuo reperitur de ſapore baurach:⁊ habet cũ hoc parũ amaritudinis:⁊ eſt minerale:⁊ minera eius eſt in ripis maris.⁊ eſt artificiale qđ fit cũ vrina infantium. Plinius cap.de criſocolla:eſt humor in puteis p venã auream defluens creſcete humore rigorib⁹ biber nis in duriciem pumicis laudatioꝛẽ eandeꝫ in ærarijs metallis:⁊ pꝛimã in argentarijs cõpertũ ẽ fieri.inuenit ⁊ in plũbarijs:vilior tñ oib⁹ his metallis.faciunt autẽ aliqui multũ innaturalẽ illam

imissis in venā aquis leniter hyeme tota usq; in estatem mensem. deinde siccatis in iunio et iulio: sz ut plene intelligat nihil aliud crisocolla q̄ vena i puteis natiua duritie maxime distat vnaz vocant ꝛc. alia crisocolla **Dias.** cap. viscallon. i. visfit artificialiter. colla. aliud artificiale. aliud naturale. artificiale fit in hūc modū: mortariū fit cū pistello suo in quo alumen liquidū nitrū et sal equo pondere cū aceto misceant sub sole feruente donec spissum fiat: et colorē ceruleū faciat: postea ut figit collyriū. aliq vo cū vrina infātis masculi hoc faciunt: et idoneū fit ad aur. glutinandū. et similiter aliud naturale est qd foditur i terra. eligenda vo ē crisocolla que porrisinū habz colorē: melior est armena. secūdo macedōica, et cypria eligenda est sine lapide et sine terra. lauanda vo est sic: mitte in mortario cū aqua crisocollam et manibus confrica fortiter: et cū resederit liqua et iterū mitte aquā confricans: hoc faciens quādiu limpida et munda exeat: et sic eiciens in sole sicca et utere: quā si cōburere volueris mitte eam tritā in sartagine: et carbo nib⁹ ipōe et coque. **Posse. Dias.**

Uires habet stringentes valde cū magna exaspe ratione. et similiter illi vtus incisiua et constrictiua detergit nāq; lacescendo et attenuando cicatrices et cutim. rheuma gingiuaꝝ cōpescit. vulnera purgat. carnē supflue vulnerib⁹ crescere non sinit. termantica est et stiptica et putredinē faciens et morsicosa. vomitū prouocat: pl⁹ sola accepta homicidiū facit. collyrijs miscet ad lachrymas facientibus.

Sera. tinchar. i. borax: et ē ex spēb⁹ salium. et sic. cōplexionis in quarto. et cōfert corrosioni dētiū: et occidit vermes qui fiūt in eis: et sedat pulsationē coꝝ. et hz in hoc ꝓprietate mirabilē: et est gluten auri. Cap. i76.

Risocolla. aristin que dicit ūga est herba sz Dias. cap. crisocolla aristin: in qua ē capitellū simile isopo. radix ē illi aspera et tenuis similis helleboro nigro: gustū habens cipressi subdulcē et austerū. nascit locis vmbrosis et saxosis. **Posse. Dias.** virtus ē ei termāntica et stiptica. radix ei⁹ pipleumoniacis apta est: accipit vo in mulsa cocta. in purgationib⁹ stericis maximuz effectum habet.

Crisocomon. i. camomilla: et ē dictū aurea coma i. bona coma

Crisofis grece: latine aurata piscis.

Cap. i77.

Risogonium est dictuz semen aureū: vel coma aurea. est eni crisogoniū sm Dias. herba cuius ūga ē recta et alba: folia habens angusta in circuitu sicut abrotanum: et comā in sūmo et i gyro aurosam: in qua ē capitellū obrotundū. radix eius tenuis est. nascit locis asperis. **Posse. Dias.** Coma ei⁹ bibita cū vino dissurijs et morbibus venatis salutare presidiū est. sciaticis et conquassationibus meder. menstrua iperat. coagulatū sanguinē ventris et vesice solui vino aut oximelle bibita catarrū abstinet. z. i. cū vino albo apposita rebus tutas eas a tineis seruat

Crisolaria e hedera cuius semen est aureum

Crisolocanna est grecū corruptū: nam grec⁹ crisolocana dicit: et est dictū aureū olus a bonitate sua n un locana dicunt de oi olere: et est atriplex

Crisomula est species fruct⁹ declinans ad colorē aureū: et nostro ideomate coꝛula: vel beracocbe: pro quo. l. l. cesmes

Crisomola idem qd supra

Cap. i78.

Rision sm Dias. ca. crision. est herba cu⁹ ūga e mollis et longa duobus cubitus: triū angulorū: et spinosa est cū thyrsulis purpureis: atq; senescentibus. circa quos sunt folia mollia et similia buglosse: sz asperiora et minora: et subalbida: et spinosa: q ūga in capite est rotūda et aspera: super quā capitella sunt purpurea: in quibus velut canapi semē multi phibent. q si aliqs ex ea herba se ligauerit eode loco vbi fuerit frutex nominans dolorē suū et ligans ibi omnē dolorē tollit.

Clystere est quoddā instrumentū medicoꝝ oib⁹ notum. et sm aliquos debet dici clystere p. l. a clepo clepas: qd ē furor furaris et stercus. inde h clystere hui⁹ clysteris. vel clysteriū est istrumētū qd stercus infirmi in ventre induratū facit exire. hic dictū clystere q̄si clype⁹. i. furans sterc⁹. vel dicit clystere q̄si col⁹ stercoris: q2 p ipsū colat sterc⁹ extrinsecus. vel dicit clystere a cleo cles qd e inclinari: q2 sterc⁹ facit inclinari. ista habet in catholicon in. l. cli. Uel dicit cristere p. r. sm q̄sdā: et cōponit a crisi et tergo tergis tergē. nā crisis hz tria significare. s. aur. iudiciū. et secretū. vn̄ cristere cōpoit a crisi qd est secretū: et tergo. unde cristere. i. secreta terso

Crinoides i. simulagine ptes

Crisopleuros i. piscis dici⁹ salpa

Crinocranla: vl' apolinū gre. lan. brassica rustica

Sal. vi. sim. phar. vocit etiā aliq licomoruz q2 citissime canes occidit: sic licomoꝝ lupos. ē etiā delicteriū boib⁹ sat| fetida herba: q̄ ppt̄ et calida oino ē nō debili: nō m̄ ꝓportiōabilit sicca. ꝓpterea ḡ et cataplasmata sufficiēter diuretice virtutis est

Crystallus quid est. l. l. lapis crystallus

Cripnū est panis vel cib⁹ q fit ex trib⁹ ptib⁹ farine ordei grossis et vna pte subtili: p qua. l. l. habaet

Crisago i. camedreos

Crispula dicit herba cancri i vnguēto martiatō pōit in atidotario galieni minori: e herba alba minuta habēs folia crispa. vt⁹ ei⁹ ē ca. et sic. medetur dolores et egritudines frigidas

Crystallion i. psilium

Crisomō. i. ligna byrcina: et ē cetūnerua vl' plura

Coareos i. folium

Coamos idem quod supra
Coameos idem qd supra
Coagulatum .i.rob
Coc est nomen ponderis libre novem et concordi Dioscorides capitulo de terb. anna. cum Serapione cap. de resina
Coercens virtus .i. stiptica: et ipsamet repercussiva potest dici
Coen .i. herba que vocatur pestozin
Coillium est animal marinū cuius virtus est propinqua virtuti animalis castorei
Coabam sunt quedā grana similia cardamomo et est nux barch. et melegetta eo q grana eius similantur granis milice
Cobzbagne idem quod supra
Cobzbegue idem quod supra
Cobozi est lapis liberans a veneno
Cobouri idem quod supra
Cobbozi idem quod supra
Cocamos .i.ciclamen

Cap. 179.

C Ocham ara. gre. capnos: lati. fumus.

Sera. li. ag. re. cap. cochan. auc. Gal. Substantia eius est terrea: subtilis. et in eo cum hoc est residuum parum ex igne. et ois quidē fumus desiccat: sz diversificatur species eius secundū diversitatē corporū a quibus resolvitur. nam a materia que est calidior et acutior generat fumus qui est secundum naturam ipsius: et ex materia que declinat ad dulcedinem: que est parū mordificativa generat fum⁹ similis ei. Et idē auc. Gal. Fumus olibani administratur aliquando cū pluribus medicinis oculorū habentiū apostemata calida. nam mundificat ea a carne. et administrat in cobol que fiunt ad restaurandum pilos palpebrarū. et fumus mirrhe et terbentine sunt longinqua a nocumento. sz fumus storacis est fortior istis. et fumus picis adhuc fortior. et fumus alkitran fortior fumo picis. et medici administrant illos qui sunt ex fortioribus speciebus in medicatione palpebrarū: quando eis est egritudo que dicit sulach. et est egritudo cū qua cadunt pili cū duricie palpebrarū: et rubore et medicatione corrosionis: et prurit⁹ que sunt in lachrymali oculi. et medicatione oculorū humoris in quibus non est apostema. et administrant alie species que sunt magis mollificantes in aliis egritudinibus in quibus administrat fumus olibani. sed modū colligendi fumū invenies in .l. ronder.
Cocana .i.citonia
Cocecoron .i.cicorea
Coclea peregrina .i. maruza que cocleas habet .l. l. balzuni
Coclea terrena et marina quid est .l.l. balzuni. verū est q sm Dias. coclea terrena est limacia. Sz sciendum q coclea interdum accipit p toto animali aliquando p sola testa secundū exigentiam
Coclearium est pondus quatuor aureorū: et est .z. sex. et coclearium est similiter spatula cū qua accipitur medicina de pixide
Coclear.. antimonii: et cocleus .i. virga virilis
Cocirion .i.incubus
Cicirio idem quod supra
Cocilium quid est lege litteram ostracorū
Coccimidos .i.lipporium
Coccimella .i. coccineo colore dicta. et sunt apud Dias. que a modernis cozula vocantur: unde capitulum de coccimella est capitulū de chrysomilis sive cozuli. sed Diasco. facit aliud capitulū de prunis: et dicit q coccimella a quibusdā pruna vocantur: non tamen asserit hoc secundū veritatem sed voce aliquorum
Cochium est quoddam animal marinū qd vulgo dicitur vitulus marinus: pilosum: habens quatuor pedes similes pedibus cameli: et parit catulos et exit interdum ad terram ad pascua
Cocognidium est semen plante dicte a Dias. camelea: et .i. st mezereon ut supra ubi ponitur de camelea. unde qui dicunt cocognidium semen esse saurcote non noverunt veritatē: p quo .l.l. camelea
Cochia .i.papaver
Cochilium .i.cocilium
Cochuna: anteperfica: chrysomela: idē qd interp̄tatur mala aurea vulgari: p̄uiciali dicitur amoza et nos dicimus comula
Cochia .i.pillule cochie
Cochia .i. suffumigatio quedam sic nominata
Cochiras est species carne: pro qua .l.l. hasap
Cochile herba est nomine falaboa similis vermiculari habens saporē acetosū. et fit ex ea alkali
Cocodrillus .i. animal qd movet mandibulum superiorem: cū cetera animalia moveant mandibulam inferiorem: pro quo .l.l. cocodrillus
Cocodafni .i.bacca lauri
Cocodasnis idem quod supra
Cocodrilla .i.serpentaria
Cocognidium quid est .l.l. camelea
Coccon .i.coccus
Coculus .i.strignum

Cap. 180. [marginal note, illegible]

C Occus vel kermes grece: ara. karmes: vel nervus: vel hermen: latine vero grana tinctorū unde tingitur scarlatum.

unde dicitur de Christo q fuit vestitus veste coccinea: idest tincta cocco: scilicet granis de scarlato. vocatur autē kermes: et est frutex sm Diasco. capitulo de cocco. sarmentosa habens in ipsis virgis bacculas rotūdas sicut lenticula que colliguntur et conficiuntur. est autem bonus coccus galleticus: et armenus: et secundus asianus: et lycius: hispanus vero omnium novissimus est. vir**Sera.** libro aggregatorum auctori. tus est ei stiptica. Diasco. capitulo hermen vel karmen id est grana tinctorū. et est arbustū scilicet qd administratur etiā ad ignem accendendum: et est medium inter arborem et herbam cuius rami sunt multum subtiles sup q̄s sūt grana rotūda similia lēticul' q̄ colligūt' et reponūt' et reservant' et conficiūt' ad tingendū

ꝛ melior ex illa est que defertur ex terris que di-
cuntur gallates. ꝛ andabasi: ꝛ armenia. ꝛ secunda
est illa de syria ꝛ lycia. ꝛ deterior oib' est illa que
defertur ab hispania ꝛ reperitur in arbore parua
satis simili in folijs arbori glandium in terris cali
chie: ꝛ in ea multiplicatur animal testosum paruū
simile limaciꝫ: ꝛ colligunt ipsam mulieres illius
terre cum ore coꝝ. Et idem aucto. Hali. Sapor
eius est stipticus cum amaritudine. ꝛ virtus eius
desiccat sine mordicatiōe: ꝛ abstergit ꝛ incarnat.

Posse. Dias. Coccus aceto tritus ꝛ impositus vulne-
ribus paracolesim facit: ꝛ neruis incisis maximū
presidi**Sera.** aucto. Hali. karmen confert
ūmest. magnis vlceribus neruorū ꝛ
alioꝝ mēbrorum quando teritur fortiter: ꝛ misce
tur cum aceto ꝛ melle: ꝛ etiā decoctione eoꝝ dant
illis qui patiuntur in neruis. Plinius cap. de coc-
co. valet vlceribus magnis: ꝛ maxime neruoꝝ vl
ceribus. ꝛ valet contra tremorem cordis ꝛ ei' de-
bilitatem. hoc asserit similiter Damas. in antido
tario suo in quadam confectione que incipit con-
fectio alkermes.

Coccus infectiuus idem quod supra
Coccus genitus i. cartamum
Cochum est terra iuxta locū vbi clausit Alexan
der gog ꝛ magog
Codia. i. semē papauer' albi Codium idem qd̄ s̄
Codilion i. semen sisileos
Cofendir i. sciatica passio
Cofendision idem quod supra
Cofenctis est quedam species titimalli
Cofenteos idem quod supra
Cozaman est satietas nausеatiua
Cogmaran idem qd̄ supra
Cognitio i. solidatio
Cogmas i. vinee
Cognicium i. millefolium
Cobarbagne. i. granum paruum simile cardamo
mo qd̄ affertur de sclauonia: ꝛ est melechetta
Cobzbagne idem quod supra
Cobiz i. cochum
Cobisi idem quod supra
Cobim. i. antrax: ꝛ potissime nascitur in membris
glandose carnis
Cobol duo significat. nam est oīs medicina ocu-
laris: ꝛ est similiter antimonium ꝑpter excellentē
v̄tutem quam habet in causis oculoꝝ
Cobopertalis. i. cibalaris: ꝛ ē quedaꝫ cartilago cō
ponens epiglotim
Cobor i. cor
Coloquintida cucurbita alexandrina: vel cucurbi
ta deserti idem. ꝛ est pomum vel fructus in trans
marinis partibus inuentus: ꝑ quo. l. l. haudeb
Cola. i. parue postule que nascūtur in ore pueroꝝ
ꝛ sunt alcole: vel cola. i. extremitas
Colagogum. i. cholere eductiuū. l. l. emac
Colastion i. purgatorium
Colastrum est prima post partum densitas lactis
Colat i. pustule in ore

Colcacorob i. ciclamen
Colcandesam i. calcantum
Cola quid est. l. l. glucten. ꝛ cola pro morbo ē opi-
latio in epate ꝛ splene
Colcos. i. graculus auis Colen. i. fel
Cholera passio siue colirica est fellis infusio ꝑ su
perius ꝛ inferius
Colena i. origanum
Colesis appellatur conglutinatio: inde paracole
sis. i. partium conglutinatio: inde sarcocolla. i. ad
carnem cōglutinandā: ꝛ sarcocollagum. i. carnis
conglutinatiuū Collectica. i. glutinatoria
Collectiua idem quod supra
Colligon vulgari appellatione dicit' cymbalaria
Colidis i. ficedula auis
Colitidum i. rhaphanum
Colistario i. fel thauri
Colisartis i. fel vrsi
Colin. i. planta: que dicitur asacirat: ꝛ est plāta ha
bens folia similia mirrhe: ꝛ in medio sui habꝫ an
nulum similem oculo: ꝛ simulatur semperuiue
Colimo i. mentastrum
Colides. i. intestinum exterius: inde colica passio
Colis i. virga virilis
Coliris i. limacia
Coli i. fel vel cholera
Coliandrum pro coriandro interdū scribitur
Coliade. i. phlegma glutinosum
Colirida i. crusta panis
Cap. 181.

Oliticon Dias. siue colicon gre. la-
tine hermodactilus
cap. coliticon. ꝛ est bulbus
agrestis qui dicitur ephe
meros: qui nascitur in fine autumni: florem habēs
album similem in figura flori croci. ꝛ folia affert
bulbo similia: ꝛ pinguiora. hastam habet duobus
palmis longam: rufam: radicem subnigram: que
si decorticata fuerit alba inuenitur: mollis ꝛ dulci
su:co plena. lactei coloris. bulbus ipse i medio ha
bet incisuram ex qua egreditur stipes vnde flos
exit. nascitur multū in messenia ꝛ in colchis. radix
eius accepta offocationem prestat sm̄ Dias. vt mi
cete. sed ideo hoc in noticiam promulimus ne pro
bulbo comedatur: quia vis inest illi veneni: q̄uis
suauis gustu sit. sed qui eum comederit sic ei sub-
ueniendum est sicut comedentibus micetes. vnde
si singulare presidium est huic rei: lac bubulinum
sumptum. vnde coliticon est surumanum pro su-
rumine: quod est hermodactilus. ꝛ ita videt' esse
sm̄ Sera. pro quo. l. l. suragen.

Collyrium est medicina ocularis forma oblōga
que fricatur super cotem cū aliquo liquore quan
do in oculis poni debꝫ: ꝛ dicitur sief. similiter col
lyrium etiam in multis libris de greco translatis
vocatur suppositoriū ꝑpter conuenientiaꝫ in for
ma. est enī forma eius sicut nucleus dactili. sꝫ gre
ce per k scribitur. ꝛ potest esse humidū ꝛ siccū. hu
midū. s. quando fit cū lardo ꝛc. siccum quando fit
cum sale gemma.

Collyrium alimbar antecessio vocatur
Collyrium rasategi .i.crio esti
Colliquatio .i.excreatio
Collyrion .i.gessamia

Cap.182.

C Olofonia

Colofonia pix erica gre.ara. ratiengi.lati. pix greca: et resina fusa. Plinius cap. de colofonia. pix erica sic dicta ab erice filio veneris qui victus ab hercule mutatus est in montem sui nominis. in quo mōte crescunt arbores quarum gūmi dicitur colofonia. inde ericis carpos fruct⁹ illius arboris. et dicitur pix greca: quia de ea i grecia in multa q̄titate invenitur sed quomodo fit.l.l.batinog. Paulus cap. de colofonia: ca. est in secūdo: sic. in .i. primo. **Posse.** Paulus ɔtra dysenteriā fit suffumigatio ex pulvere ipsius. et etiam contra tenasmonē ex frigida causa ex pulvere ipsius et nasturtii equaliter mixtis fiat aspersio super renes melle calido punctos ad pilos de facie removendos: et faciē dealbandā accipe .iij. ℥. colofonie mastice. ℥. i. modicū armoniaci purissimi et dissolue i vase terreo novo et mūdo: et ad vltimū tres guttas armoniaci et misce et cola super aquā frigidam et misce et malaxa. cum autē volueris pilos tollere resolue pauciū ad ignē et aliquantulo tepefactum pone super faciem per vnam horam vel duas: postea remove: pilos removet et faciem depurat: et fit locus siccatus cū pāno: et parum cū digito madefacto preme vt meli⁹ adhereat. potest illud emplastrū decies apponi et potest servari per duos dies. contra asma ex frigida causa materia existente digesta et dissoluta accipiat patiens fumum per os.

Colon .i. humor .s. cholera rubea: et vniversaliter pro quolibet humore ponitur. aliquando etiā ponitur pro quodam intestino quod est vltimū de tribus grossis

Colomestin .i.aconitum
Colopendria .i.saxifragia
Color indus ē quasi celestis tendēs ad nigredinē

Cap.183.

C Oloquintida

Coloquintida agresti .s. Dias. cap. de coloquintida agresti. hastas et folia habet super terram similes cucumeri nostro: que folia incisa sunt: et gustu amara. semē eius rotundum vt pila: quod colligendum est cum in maturitate co lore variaverit. **Posse. Dias.** vi⁹ ē in medio ipsius purgatoria obulo vno accepto cum mulsa mixto nitro et melle cocto et mirrha in modū catapucie bene purgat. ipse vero pile sicce tunse et mixte et clysteri adhibite sciaticis medentur. paralyticis similiter proficiunt. phlegma et choleram deponunt. menstruis imperant. aborsum faciunt. dolores dentium tollunt cacostomatice sūt collyria exinde fiunt que supposita ventres deponunt. viridis autē succus superunctus sciaticos curat. vires habet humectandi et infrigidandi abundanter. vnde succus rasure ipsius auriū dolores que ex inflāmatione calore fiūt sanat cū oleo ro. instillatus. rasura autē eius febrientibus in stomacho posita minuit febrem.

Cologntida domestica quid est.l.l.handeb
Colocantum .i.calcantum
Colonia est quoddā vlc⁹ oculi
Color celestis sm auctores est color qui est int nigredinem et albedinem quasi color subalbidus. et iste color celestinus nominatur in.l. ambra et in.l. bdellium
Color hiacynthinus .i.color celestis
Color dactili .i.color seniceus
Color purulentus .i.color sanguinis putridi
Color seniceus quid est.l.l.senichia
Color punicus .i.color subcitrinus: inde vocat̄ poma punica .i. subcitrina
Colbo .i.grana folia
Colcodea .i.dator vite
Colcotar est species vitrioli: vt apparet in.l.calcit: et in.l.zeg
Coloquintida .i.cucurbita vsualis: p qua.l.l. bara
Collocasia .i.culcasia
Columbapastron .i.pentadactilus
Colum .i.extremum: vel colum .i.mebum
Columbina .i.herbena
Colubaria .i.serpentaria
Colubrina idem quod supra
Coluber est species serpentis que dicitur ceruum fugare et leonem interficere
Columi .i.colita
Columnum .i.herba que dicitur muscellina
Collus .i.vacuus bibendi vel nappus
Colpus .i.sinus vulneris: vel colpus .i.impetigo
Comacia .i.citonia
Coma .i.gumi. et coma est stupor vel somn⁹ long⁹ vel apostema cerebri: et coma .i.lixivium
Comatra .i.pirum

Cap.184.

C Omarus

Comarus greceara bi. catilabinch: vel barnanchieth: latine ficus lupi: vel subarbito. **Dias.** cap. comarus. et est arbor similis citonie sed folia minuta habet: et fructus coccimelle similes est enim sine ossib⁹: quas multi memequilon dicunt: cui si maturitas fuerit rursum facit colorem. sed cum editur remanet in ore substantia quedam similis ei que remanet ex ficubus. vocatur ara. catilabench .i. interfector patris sui et ficus lupi: et est arbustum qd vocatur nostro ideomate armoni. fructus eius est i superficie asper. et habet saporem mixtum ex dulcedie et acetositate aliqua. Stephan⁹ cap. comaris cathilabinch .i. catelabū: quidā gombaris dicunt **Sera.** li. aggre. cap. barnanchieth .i. ficus lupi. arboris huius folia sunt similia folys citoniorum: sed sunt minora. et fructus eius est similis prunis in q̄titate: non habens nucleum: et quando maturatur declinat color eius ad rubedinem. et quando comeditur remanet substantia in

ore similis ei que remanet ex ficubus. **Gal.** vij.sim.phar.cap. de comaro.arbor ꝛ fructus eius sunt stiptici.est aũt cacostomatica:ꝛ cephalargica:memidum vo quidam nominant.

Posse. Dias. Est mal⁹ stomacho ꝛ opilat cito:ꝛ inducit stuporem.

Comara i.cardus
Comato agreos i.semen rube ferule
Comeos est omne gũmi; sȝ potissime dicitur ꝙ ẽ gũmi arabicum
Cometes est prima species titimalli
Cometa i.prauatio gressus
Comiciale i.gentiana
Comicialis quid est.i.i.epilepsia
Comidionis est semen papaueris albi
Comices est species titimalli
Comicio idem quod supra
Comis idem quod supra
Comocriates i.passimm
Compton i.malnauiscus
Conale scrontale i.rapa
Concale idem quod supra
Condari i.thus
Consa i.cicuta
Conci i.hermaphroditi
Conche idem quod supra

Cap.185.

Ondes vel condesi ara.grece strucium:latine vo cõdisi.vnde ꝛ Diasco.vocatur struciũ ꝛ macro obstrucium:quod quidã radicem bellebori albi putant:eo ꝙ sternutamẽta mouet ut ipsum:licet falso:pro quo macer sternutamentũ puluis per se mouet eius naribus iniectus veretro non segnius albo.i.belleboro. Item Dias. facit semotũ capitulũ de belleboro ꝛ condisi.nam condisi vocat strucium aliens ca. de strucio lanarij vtuntur ad fumigiũ lane qꝺ limpidat lanã.radices sunt rotunde ꝛ oblonge:que si bibite fuerint diuretice sũt ꝛ calide. **Sera.** li.aggre.cap.condes.auc. **Gal.** illud quod ex eo administratur est radix ipsius.virtus est cali.in quarto gradu.vnde ista medicina vtũr lauatores lane ad faciendũ lanam lenẽ ꝛ pulchram qñ fumigãt ipsam cũ ea:ꝛ est nota.radix eius est acuta:ꝛ i forma sua lõga ꝛ rotunda. **Gal.** vij.sim.phar.ca.de strucio sm translationẽ grecã.strucii radice maxime vtunt̃ acri quide existente secundum gustũ: cali.ꝛ sic.sȝ cõplexionẽ ex quarto fere gradu. **Posse. Dias.** Epaticis tussientib⁹ ꝛ ortonicis medentur.morbo regio vtiliter adhibent̃ cum lacte naribus infuse cũ melle coclearĩũ vnum acceptũ ventrẽ mollit.cũ panacis ꝛ capparis radicibus accepte ꝛ bibite calculos vesice frãgũt:ꝛ excludũt.sclirosim splenis spargunt.struciũ matrici appositũ menstruis imperat.aborsum facit.cũ polenta ꝛ aceto positũ lepras tollit.pustulas cũ farina ordei impositũ limpidat.collyriis mixtũ caligines oculis detergit.medicaminibus necessarie miscetur.tritum sternutamenta ꝓuocat.cũ melle tritum ꝛ in naribus missum caput purgat.

Sera. de ꝓprietate radicis eius ẽ:ꝗ si accipiat ꝙ abscindit phlegma ꝛ melancoliã grossã:ꝛ resoluit ventositates. **Gal.** radix eius est abstersiua:ꝛ vrinatiua.mouet uet sternutationes similiter aliis quecũqȝ amara sunt gustu ꝛ calide cõplexionis.

Coniuestio pro prurita inuenitur apud Alexandrum libro primo

Conium i.cicuta
Conizuli idem quod supra
Conium sucaranum idem
Conios idem Conisum idem
Conisa idem Conia idem
Conica i.cartamus
Coni sunt fructus cedri:ꝛ est pinus mascul⁹:ꝛ vocatur scerbin:vel cedrus:ꝛ est zappinus
Congelatio est quando aliquis ut dormiens iacet oculis apertis ꝛ non sentit:ꝛ est suber site camlepsia.ꝛ istud vocabulum ponitur a Gali.in illo amphorismo secunde particule somnus ꝛ vigilia.
Conusperina i.cicute semen
Coniza i.policaria

Cap.186.

Ombin vel corumb ara.grece canben:vl' brassica:vl' bacana:lati.vo caulis. **Sera.** li.aggre.capit. combin.auctẽ. Gal. Combin ex eis sunt domestici in suo sapore non habentes amaritudinem ꝛ acuitatem:in semine eoꝝ est hoc magis manifestũ.ꝛ caules agrestes plurimũ nascũtur in locis maritimis; vel in aliis locis desertis:ꝛ sunt similes domesticis:nisi ꝙ sũt albiores eis ꝛ asperiores:ꝛ sunt amari saporis.Et idem auc.Gal.sapor eoꝝ est amarior sapore domesticoꝝ.ꝛ sunt calidioris cõplexiõis ꝗ̃ ipsi.ꝛ sũt ficciores sicut ꝛ alia vniuersa fere siluestria.ꝛ non euacuatur qui comedit eos a malicia eoꝝ: ꝙ sũt remoti a cõplexione hominis.ꝛ virtus eoꝝ est ꝙ abstergunt ꝛ resoluũt plus ꝗ̃ domestici.

Gal. vij.sim.phar.cap.de caulibus sm translatione grecam. Uirtus quidẽ caulis domestici prima est que desiccat quando comeditur ꝛ quando apponitur extra.ꝛ non est in ea manifesta amaritu do nec acuitas. **Dias.** cap.de brassica. caules marinum sũt longiores a similitudine domesticoꝝ.folia ei⁹ sũt similia foliis astrologie rotunde.ꝛ cruda quidẽ folia que adherẽt thyrso sunt rufa parua.ꝛ loc⁹ eoꝝ qui est a stipite est calidior ꝗ̃ locus herbe qui dicitur thyrsus.ꝛ hȝ lac non multũ tamen. **Gal.** vij.sim.phar.ca. de caulib⁹. sapor caulis marini est declinans salsedini ꝛ amaritudini.erit vtiqȝ ad eas que extra corpori vtilitates ad quecũqȝ huius qualitatis congruunt idoneus.

Auic. li.ij.cap.de caulibus.corpus est humidius foliis.ꝛ siluestris calidior est ꝛ siccior.ꝛ ipse caulis domesticus est cali.in primo

gradu: ⁊ sic in secundo. ⁊ caulis quidem alius est domesticus. alius silvestris: ⁊ alius marinus: ⁊ alius est caulis aque. silvestris vo est amarior ⁊ acutior ⁊ remotior: ad hoc ut sit cibus.

Posse. Dias. Brassica i. caulis si in cibo assiduat caliginem facit. seminis purgationē excitat. copiam lactis infundit. semicocta ⁊ cruda ventrem resolvit. bis cocta constringit. partus etiam mortuos expellit. cocta contrita ⁊ stomacho cū axungia veteri ⁊ oleo ro. superposita ardores febriū mitigat lepras ⁊ sporas cum alumine rotundo ⁊ aceto linita emendat. sic ⁊ fluentes capillos retinet. testium ⁊ genitaliū vicias: ⁊ tumoribus utiliter imponitur ⁊ efficacius si fabe trite misceantur stipites eius aridi cōbusti vim causticam prestant: quorū cineres si quis psilotrio cum aceto ⁊ lixivio coniunxerit ā tracti capilli non renascentur. semē brassice: ⁊ maxime egyptiace in potu datum lumbricos occidit ⁊ omnia intus animalia extinguit. cuius radicis ei⁹ iacentem uvam subiectus attollit.

Gal. secundo de cibis medici quidē ipso ut⁹ medicina exsiccante utuntur: sed succus caulis habet aliquid expurgativum. ipsam autē corpus fm exsiccandi rationē restringere magis q̄ provocare ad secessum. quando quidem egere volumus que fm ventrem ponimus cum eo oleum cū garo. dissert autē nihil: neq; si cum salibus pro garo sumatur. volentes autem exsiccare humidum ventris quando iā mediocriter videtur coctus priorem aquam effundentes immittimus mox alteri calide: deinde iterū in illa excoquimus multū. sed tandē cum decoquimus ut teneres fiant: non excoctus quando gratia subductionis sumitur: volum⁹ enī non deponere ppriā ipsius succū in tali oportunitate: sed q̄tū possibile est reservare.

Sera. aucto. Hal. Caulis conglutinat apostemata ⁊ ulcera fraudulenta: ⁊ apostemata indurata que devenerunt ad hoc ut non possint resolui ⁊ herisipillas ⁊ formicā. ⁊ semen eius occidit vermes quando bibitur. ⁊ thyrsi caulium quando cōburuntur virtus eorū est desiccativa adeo q̄ pervenerunt ad hoc q̄ habent virtutē cōburendi: ⁊ resolvunt resolutione forti. ⁊ conferunt dolori lateris antiquo quando miscetur cum eo adeps antiqua ⁊ administrat: secundū hunc modū cōferunt aliis egritudinibus que assimulantur huic dolori: caules eni desiccant sicut lentes: ⁊ pp̄ter hoc inducūt tenebrositatē visus: nisi quādo cocti sunt humidi ultra temperamentum. caules enim sunt desiccativi ⁊ stringunt. sed quando volumus q̄ leniant ventrem ponimus eos in almuri ⁊ oleo post eorū elixationes. ⁊ dicit in li. de dieta: q̄ medici exhibent caules eo q̄ sunt medicina desiccativa: eorū tn̄ humiditas lenit ventrem aliqua lenificatione. ⁊ eorum substantia siccat ⁊ stringit. Et idem Sera. aucto. Diasco. quando caules bulierint bulitione levi provocant urinā. ⁊ lavant ventrem. ⁊ si bulierint multa bulitione: maxime si elixentur bis cum aqua retinent ventrem. ⁊ caules qui oriuntur in estate sūt mali stomacho ⁊ acutioris saporis q̄ alii domestici. ⁊ caules qui nascuntur ī babylonia nō comeduntur pp̄ter eorū amaritudinē: ⁊ si comedūtur conferunt obscuritati visus ⁊ tremori. ⁊ si ge ebrius comederit eos sedant ebrietatem. ⁊ summitates caulium sunt meliores stomacho ⁊ magis provocative urine q̄ alie eius partes. ⁊ si coquantur cum aqua ⁊ sale sunt mali stomacho ⁊ molliūt ventrē ⁊ succus eius quando miscetur cum radice folii qd̄ dicit̄ byreon: ⁊ nitro ⁊ bibitur solvit ventrē. ⁊ quando vino miscet̄ convenit morsui tyri. ⁊ quando cū farina fenugreci ⁊ aceto ⁊ fit inde emplastrū confert podagre ⁊ dolori iuncturarū ⁊ ulceribus sordidis antiquis. ⁊ quando fit ex succo ei⁹ nascale ⁊ farina olei provocat menstrua. ⁊ quando folia cauliū bene pistant̄ ⁊ fit ex eis foliis emplastrū aut cum farich confert apostematibus phlegmaticis ⁊ herisipille: ⁊ curat scabiem ulcerosam. ⁊ quādo miscetur cum sale ignem sacrum curat: ⁊ capillos cadentes detinet. ⁊ quando comeduntur folia caulium cruda conferunt spleneticis ⁊ masticantur ⁊ transglutitur succus eorū ⁊ restaurat vocē amissam. ⁊ quando bibitur decoctio eorū lavat ventrē ⁊ provocat urinam ⁊ menstrua. ⁊ quando fit cū semine eius nascale ⁊ retinet ipsum mulier post impregnationē interficit fetum. ⁊ semen caulium: maxime eorū qui nascuntur in babylonia quando bibitur occidit lumbricos ⁊ ipsum quidē ingredit̄ cōpositionē tyriace. ⁊ mundificat faciē. aufert bothor. ⁊ summitates recentium quando cōburunt̄ cū radicibus suis ⁊ miscetur cum cinere ipsorū axungia porcina confert dolori lateris antiquo. Et idē auc. Dias. Caules domestici conferunt tussi antiq̄ ⁊ podagre quando linitur succus eorū super iuncturas ipsas. ⁊ si caules dantur ad comedendum pueris faciunt eos citius ambulare. ⁊ quando succus eius coquitur cum vino ⁊ administratur aliquibus diebus aufert dolorem splenis. ⁊ quando eius cinis miscetur cū albumine ovi curat cōbustionem ignis: ⁊ succus eius aufert pruritū ⁊ scabiē ⁊ quando miscetur cum vitriolo ⁊ aceto ⁊ linit̄ super bothor confert eis. ⁊ quando caules comedūtur clarificant vocem. ⁊ confert morsui canis rabidi. Et idem auc. Aben mesuai. Caules desiccāt linguā ⁊ eorū pp̄rietas est q̄ expellunt humiditates capitis ⁊ alleviant linguā gravatam a phlegmate: ⁊ ideo clarificant vocē. ⁊ semen eorū destruit sperma quando mulier facit sibi suppositoriū.

Paul⁹ ca. de caulib⁹: clarificat vocē. ⁊ semina cauliū alborū cū zucaro curant gomorreā.

Avi. Decoctio radicis caulis cū aq̄ granatorū ē bona canabit. p̄terea caul' ē grossi nutrimēti ingrossans sanguinē cū nō dissolvit̄ ⁊ inflat usq; ad ptes furcule ⁊ lateris: ⁊ facit dolorosū corp⁹: ⁊ nō ē mutabil' sicut victos⁹ ē maturativ⁹ lenificativ⁹ desiccativ⁹ pp̄e qn̄ decoq̄t ⁊ effūdit̄ ab eo aq̄ prima: ⁊ cinis q̄dē stipitū ei⁹ ē forti exsiccatiōis: ⁊ habet pp̄rietatem in sedando dolorē: cuius nutrimentum est parvum ⁊ humidus nutrimento lentium. ⁊ sanguis qui ex eo generatur est malus.

Cum ergo decoquitur cū carne pingui ⁊ gallinis fit bonus parum. silvestris ⁊ marinus ⁊ domesticus maturat phlegmones ⁊ duricies. vulnera cōsolidant. ⁊ prohibent ambulationem fraudulentā. ⁊ ponitur cum albumine oui super adustionem. cōfert tremori. ⁊ quandoqꝫ ponitur cum fenugreco super podagram. ⁊ embrocatur decoctio eius super dolores iuncturarum. eius decoctio ⁊ semen ipsius retardant ebrietatem. ⁊ conferunt furfuribus. ⁊ quando cum succo eius fit caputpurgiū purgat caput. ⁊ ex proprietatibus eius est exsiccatio lingue. ⁊ facit somnum. obtenebrat visum: cum hoc nō qꝫ ponitur in alcohol. ⁊ fit gargarismus cū succo eius aut decoctione ipsius cum oleo sisamino ⁊ confert praefocationi. ⁊ comestio eius clarificat vocem. est malus stomacho. ⁊ succus eius cum vino de passis: confert spleni ⁊ ictericie. ⁊ eius carna est tarde digestionis. provocat vrinaꝫ ⁊ menstrua ⁊ eius semen cū aqua lupinorū interficit vermes ⁊ eius flos provocat menstrua. Cum ergo supponitur ipse ⁊ succus eius cuꝫ farina scilicet aut flos eius interficit fetum. ⁊ quando supponitur eius semen post coitum corrūpit sperma. ⁊ cinis radicis eius frangit lapidem. ⁊ caulis qui est marinus declinat ad salsedinem ⁊ amaritudinem: ⁊ propter illud ergo lenit naturam ⁊ soluit prope cum carne pingui. ⁊ folia eius sunt prope sicut folia aristologie que ex vna radice oriuntur. eius succus cuꝫ vino conuenit morsibus venenatis. ⁊ est conferens morsui canis rabiosi. Ysaac in dietis particularibus cap. de caulibus. domestici duobus modis sunt: estiui ⁊ hyemales. estiui estionem generāt ⁊ choleram nigram qđ monstrat eorū acumen: proinde sunt colatiui ⁊ mundificatiui. hyemales vero nō tāti acuminis sunt: sed ius eorū ventrem humectat ⁊ vrinam provocat. eorū vero corpus est siccum: vnde est constipatiuū. quorū vero ius soluit ⁊ sine iure comesti constipant. ideoqꝫ ut ab eorū nocumento tēperentur elixentur: ⁊ aqua prima proiecta in alia coquantur: ⁊ cum pinguissima carne condiantur

Conada i. codea marina
Concilida i. rapa
Concisus i. breuius
Condisi sm quosdam est ellebor⁹. sm alios est alia herba quicqd sit pro ea vtimur bellebero ⁊ cōdisi. a Dias. vocatur strutiū ⁊ facit de eo semotū capitulū ab belleboro: pro quo. l. l. condisi ⁊ l. condes ⁊ l. condos ⁊ l. strutium
Condisissa i. simula
Condidi est herba que assimulatur spatule: flores valent duricici iuncturarum: ⁊ quidam sunt similes violis: qdā sunt glauci i nocte ⁊ in die lucētes
Comitialis morbus i. epilepsia
Contritio i. cōpressio
Contritus offensus. i. impeditus: vnde pulsus contrit⁹. i. debilis ⁊ velox: vt i principio paroxismorū
Conficta. i. fex storacis liquide ⁊ rubee: ⁊ vocatur ab aliquibus consumbrū: vt apparet in. l. melacha
Conficta museata idem qđ supra
Cinopis. i. zinzala: ⁊ est animal paruum pungens homines ⁊ animalia ⁊ est satis tediosum
Conote i. hermaphroditus
Conos. i. ciat⁹: ⁊ ē apprehendens. ʒ. i. s. vt i. l. ciat⁹
Cobourulla est iunctus non acute sumitatis

Cap. 187.

Condros apud gre. duo significat. nam significat risum. vnde respondens mihi grecus interrogāti quid esset condros dixit furfur farine. Item condros exponitur qꝫ ē aliqua cartillago. similiter condros est genus frumenti. de quo Dias. condros sunt eius due species in vna inuenitur vnum granum ⁊ in alio duo grana. ⁊ qūlibet ipsorum est stamerula: ⁊ maioris nutrimenti qꝫ ordeum boni saporis. ⁊ panis qui fit ex eo minus est nutritiuus qꝫ qui fit ex frumento ⁊ species in qua reperiuntur duo grana est pl⁹ nutritiua qꝫ risum ⁊ magis constrictiua vētris ⁊ melior stomacho. quando ipsuꝫ coquitur cū aceto ⁊ fit linitio cum eo ⁊ eradicat scabiem vlcerosam. ⁊ eradicat vngues scissos. ⁊ curat fistulas que sunt i lachrymali. ⁊ quando administratur in principio earum. ⁊ fit ex decoctione eius clystere ⁊ est iuuatiuum vlcerib⁹ intestinorum. **Gal.** li. primo de alimen. ca. de condro. Genus frumenti est condros sufficienter nutritiuum. viscosum habens chimū ⁊c. hoc vocatur in libris de arabico translatis canderasium. ⁊ apud Auicē. candros ⁊ canderasio ⁊c. de quo supra in. l. candar⁹. **Gal.** vii. sim. phar. cap. condros. est quidaꝫ optimus cibus sicut ⁊ triticum: sꝫ non est presentis negocij de cibo determinare. vt pharmacum vero emplastice est virtutis: cōplexionis vero similis est frumento plus illo viscosior ⁊ nutritior est plus illo siccatiuum propter cōmixtionē siccantium pharmacorū
Consolida minor: rostrum cornicum idem sꝫ falso. nam consolida minor est sicut herba que vocatur artetica. l. l. sim plitiuꝫ. pro maiori ⁊ minori cōsolida rubea: pro qua. l. l. bistorta
Connusion i. vua demonis
Connision idem qđ supra
Concassosa i. vmbrosa
Con. i. spica fetida: ⁊ est cicuta
Conu idem Conni idem
Copalion i. vmbilicus veneris
Coparosea. i. marchasita: vel lapis luminis: qui ad hoc valet: pro quo. l. l. calcitis
Copon i. amputatiuum
Copton idem Coperon idem
Copros i. stercus
Corax i. coruus auis
Corasceni est proprium nomen loci vel regionis
Corari est spēs hypericon
Corax idem qđ supra
Corallus quid est. l. l. basat
Coratum i. porrum
Corad i. pustula oculi
Coratici sunt frusta intestinorum subtilia que cuꝫ

pinguedine exeunt in dysenteria
Corat i.cotodeno
Corosos i.cõmotoneos
Corotari i.coratici
Corotrai i.lactuca
Corimsim i.elixatura
Coralex i.brancos
Corda est que dicitur senantos
Cordapsum i.byleos
Cornia i.color
Cornale i.cranea
Corne.i.planta fontis: ⁊ est senation
Corianda i.cauda equina
Cora i.gũmi arabicum
Corella.i.prunus arbor: vt in palladio
Cornella idem
Cortex eris i.bactitura eris
Coristum.i. lac statim post partu mulsum
Coriza.i.opilatio narium: vel infusio de fluxu a cerebro descendente. ⁊ est coriza nomen morbi ⁊ mebri.s.caruncule que sunt in extremitatibus ner uorum odorabilium
Conata i.stupores
Coriden i.hypericon
Corium animal quid est.i.i.geiolacheb
Coriandrum quid est.i.i.diabora
Coriandrum putei.i.capillus veneris
Corimbi calesis chandij est cocognidij semẽ .sed corimbi simpliciter prolati sunt fruct⁹ hedere: vt apparet in.i.sassos. ⁊ sm quosdam sunt anuli vis]
Collyrion sm Dias.vocatur gessomia
Corin.i.rapa rustica Coron.i.coriandrum
Corisi herba est quarta species hypericon sz Se ra.cap. de hypericon
Cordiator interpretatur aliquando ꝓ ore stoma chi: sed sepius pro corde. inde cardiaca pro cardi algra: vt in dictis vniuersalibus

Cap.188.

c Ordilion greco: la. vo coruĩ agreste: vel siler creticum: vel **Dias.** cap. cordiliõ condumeni. herba est q̃ nascitur in sicilia: cuius frutex est formentosa seme habens rotundum. ⁊ duplex sicut sunt fabe: visci dum ⁊ ad **Dosse. Dias.** Semẽ ei⁹ oratum. si bibitum fuerit ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua. succus eius vir ge ⁊ semis trib⁹ obul' bibitus cũ dulcore dieb⁹.x. nefreticas medicantur. radix eius tunsa ⁊ vt electu arium cõposita thoracis causas mirifice curat
Corbida est meatus vesice ad virgam
Cornucellum fructus.i.cornea
Coti i.humor croci
Coroch idem
Corona bubula i.pigamũ
Coronis i.cornix auis
Corona i.satureia
Corotrum i.frumentum
Coroda i.cimex
Corotari i.corodes
Corona regia i.melilotum
Corona montis.i.rosmarinus: Auic. tñ capitulũ nullum de eo facit
Coronopodion.i.herba que pes dicitur cornin⁹
Corotrai i.lingua bouis
Corodai idem
Corcos i.fenum
Corodes sunt frusta subtilia que in dysenteria ꝺ ventre egrediuntur
Cornub i.cornubia
Coru est mensura.xxx.modiorum
Cornus arbor: quid est.i.i.cranea
Corruda.i.siluestris: ⁊ est asperum gũmi qd gre ci erminium vocant
Cor album abietis i.agaricus
Cosa perimaton i.cicute semen
Cosma spermaton idem
Cochasi i.papauer
Costa bouis i.plantago
Cossessio.i.qñ res adiunant partes forammimum
Cosen sunt copule glandinũ
Cosesos i.merulus auis
Cosmice i.betonica
Cossisos i.cosisos
Costure i.spuma maris
Cossure idem
Cosgnaria i.cymbalaria
Costus.i.radix amara: ⁊ inuenitur in multis locis castad dulcis scriptum in confectiõibus: sed nec vidi nec audiui ab aliquo vidisse: sed ꝓ costa.i.i. bosta Cost barcost.i.cor
Cost est quidam lapis viridis in quo acuuntur in strumenta ferrea: ⁊ vocatur cos ocularis: quia in eo fricantur fiet oculorũ: ⁊ dicitur cos olearia q͡a acuuntur in ea instrumenta ferrea. ⁊ aspergit' su per ipsum oleum: ⁊ ob hoc romani vocant eam olearolam
Cotadrios i.vinee
Cotalites i.amomũ
Cotalides idem
Cotiledones sunt fetus ligamẽta

Cap.189.

Otilidon greco: lati. cymba laria vel vmbilic⁹ vene **Dias.** Cotilidon hz folia ris. sicut acinetabulũ ob rotunda ⁊ alta ⁊ latenter concaua: ⁊ hastã breuem in qua est semen positum. radix est ei obrotunda vt oliua. Est alia cotilidon que folia habz piguia ⁊ latiora ⁊ spissa sicut lingellas. folia que sunt cir ca radicem sunt sicut oculus picta habet in medio sicut maior aisdo: gustu stiptica. hastam habet te nuem: cuius flos ⁊ semen sicut hypericon. radix est illi maior predicte: cuius virtus est sicut aisdo.
Gal. vij.sim.phar.cap.cotilidon: mixte est virtutis.s.humide subfrigide: ⁊ cuiusdaz obtuse stipticitatis pauce omare. vñ infrigidat ⁊ repercutit: ⁊ abstergit ⁊ diasorat. Plinius cap.co tilidon herba est omnibus nota: cuius natura ex humido frigido ⁊ parum calido refrigeratoria.

Posse. Dias. Virtus prime speciei est quod succus radicis eius et foliorum perunctus: aut fomento adhibitus tumorem nature spargit. ignem sacrum extingit. et permones curat. scrofis impositus eas sparget. stomachi estuatione tollit. radix comesta cum folijs calculos frangit. vrinam prouocat. hydropicis in oximelle datos singulare presidium est. et multi ad amorem eam colligunt. hec mixta habet virtutem infrigidandi humectandi. habet etiam non aperte stipticam vim cum amaritudine modica: vnde infrigidat et reprimit. et pycit. et digerit. inflamationem ergo phlegmonem curat. et in stomacho causon habentibus vtilissima est cataplasmata tunsa: et imposita vulnera que sunt cum rubore et rosulas sanat. succus eius iniectus ad veretri excitationem quam greci simosim vocant valet. Gal. Cotilidon curat phlegmones herisipillatos et herisipillas phlegmosas et maxime stomachi ardentis vtilis et sufficienter epiplasmata. credita autem sunt folia cum radice comesta lapides frangere et vrinas mouere. Plinius hec tunsa et iposita vulnera curat et resoluit que sunt cum rubore. i. rosulas sanat tunsa et stomacho iposita ardorem et inflamationem sedat. radix vero eius potata lapides frangit. greci vero dicunt quod leniter sit humida frigida: et stiptica

Coticorion .i. intuba agrestis

Cotidandearis .i. vexia

Cotia .i. limaces

Cotyla est pondus .ix. ℥. Gal. vo. Cotyle inge. sanitatis videtur dicere quod duc sunt .ix. ℥. error scriptoris fuit: et est medietas kist secundum Auic. hoc etiam videtur dicere Isidorus. nam cotyla secundum Isidorum est mensura ponderis cyathorum sex: et cyathus secundum ipsum pondera ℥ .i. s. sicut apparet in .l. cyathus

Cothia est species pini

Cototonopoedem est pes milui. et est pepanus

Coton .i. bombax: pro quo .l.l. goton

Cotona bubala .i. pigamum

Coturnices quedam sunt magne et simulantur colubis: et isti sunt attagines. et quedam sunt parue: et iste sunt que vocantur qualee

Cotula alia fetida. alia non fetida. Fetida est planta similis camomille folijs et flore: quod latine vocatur pucida: et grece ptemon. Est alia cotula non fetida que vocatur ara. bichar: et secundum Auic. vocatur oculus vacce: grece vero buthalmos. i. oculus bouis: et ista est que a quibusdam vocatur cotula minor: et est dupli cis speciei sicut inuenies: si .l.l. bichar

Cotularia. idem quod supra

Cap. 190.

Ot grece: ara. alphabar: vel alfasfa sat: lati. vero medica vel pratum. Dias. cap. cot. Cot est herba similis trifolio que infra fenum nascitur. folia habet angusta et virgulam similem trifolio. in qua virgella semen est ut lenticula illud semen miscetur pani pro odore: quod cum salibus elixum in fomento adhibitum calidum est. hanc herbam equi et asini comedunt: de quo Auic. li. y. ca.

cot ait: oleum cot est res magis conferens tremori.

Coxaros .i. millefolium

Coxablos .i. almea

Coxalos idem

Coxiosos. i. ille cui debent humores per vrinam purgari et non purgatur et fit sciaticus

Coxlide .i. atriplex: et est blitus

Cozumbrum. i. almea secundum quosdam: sed falso: sed quid est .l.l. infra cozumbrum

Cozula quid est .l.l. cesmes

Chonicha ebonus conizuli cicuta idem

Chorus .i. vulturnus ventus

Chorona regia .i. pratellum

Chosoze .i. spuma maris

Choa .i. maligranatum

Choen idem

Choteon armenicinum a loco dictum

Cothonas bedi ze .i. tussis humida antiqua

Comosis est vehemens tumor oculorum ut minime claudere valeant egrotantes adeo ut albe partes prime musce sanguinolente atque extantes appareant pupillam superantes: et est ophthalmia

Cochachemen idem

Cozbezbata est nux serca. i. melecheta eo quod grana eius simulantur melice granis

Chonossonobarum magnum. i. pinus

Chonile secundum Dias. vocatur quedam species origani

Chonus .i. coniza

Chos alcalip. i. testiculi vulpis: et sunt satyrion

Chosalkeb. i. testiculi canis: et est species satyrionis

Chop .i. sup calcaneum retro

Chozosus est nomen cuiusdam lapidis

Chobzaleozoth. i. cidamen vel malum terre

Colcodea .i. datio vite

Chomos .i. cronicus

Chromion .i. cepe

Chronicon. i. tempora annualia et cronica

Chromonos. i. annus: et est tempus mensurans spacium vnius anni

Chrotofion gre. lati. tardus vel antiquus dolor capitis vel temporum ac frontis

Crocodileon .i. cameleonta nigra

Cloron .i. viride

Clobasis .i. anagallus

Clogias. i. lanceola: et est species plantaginis

Cromineon .i. cepa canina

Cronopos .i. mala citonia

Crodia .i. capita papaueris

Crom .i. semen

Cromon .i. cepa

Crocus aphricanus .i. cartamus

Crocus hortulanus .i. cartamus

Crocus ortensis idem

Crocus simpliciter platus quid est .l.l. iamfaran

Crocus romanus idem

Crocus orientalis idem

Crocoma. i. fex olei de croco. l.l. oleum de croco

Crotona. i. fisamus agrestis: et est catapucia maior

Crocodillus grece et latine: ara. tinsa: et est a colore croceo dictus: animal degens in nilo flumine

simile in figura lacerte: nisi quia secūdū se ē bre-
uius: aliquando in terra pascit̄ x in flu. x pū ma
tri si reperit post atq̄ ipsū in flumie. solū inter ani
malia mandibulā superiorē mouet inferiore fixa
manente. ab Auicenna vocatur tinsa. y cimone
Crom quid sunt .i.i. babelȝelim
Cromatica .i. pix arboris pini

Cap. 191.

Rocus ferri

sic fit secundum bulca sim libro q̄ dicit̄ seruitor trāslato a si mone de Janua: Accipe de limatura ferri quātū vis x pone in lamina ferrea x suffla cū folle quousq̄ calefiat lamina x limaturā: pone in mortario ferreo ita calidam: x tere bene: x iterū re pone i laminā: x pone super ignē x exsuffla sicut donec calefiat vt pri⁹ fecisti. x faciat̄ ita decies vel amplius: quia q̄to plus feceris tanto melius. quā do ergo cōuersum fuerit in colorē croci si adhe- rebit alicui rei color eius non separabitur. x iuua mentū eius est q̄ qui depilauerit pilos superfluū vel m. le g̃ neratū in palpebra. x posuerit super lo cum a quo euulsus est de limatura sic preparata sepe ꝓhibebit ortum eius. x sunt quidam qui po nunt in vnguentis qui volunt exsiccationē corum forte. x sunt qui vtuntur eo solo: x qui ꝓuciunt eū super vlcus humidum cuius sanatio est difficilis x exiccat ipsum.

Crocus permixtus .i. crocomagna

Capa 192.

Rocomagna

est fex olei ð croco sȝ quosdā. sed aliter Dias. x Sera. dicunt est nāq̄ confectio i antidotario scripta que recipi tur in diarrandine x in alijs confectionibus. x sunt et diuerse cōpositiones quas describit Sera. cap. de diarrandine dicens: q̄ quando inuenitur croc⁹ permixtus est intelligendū ð hac confectione. Di asco. similiter describit ipsum ut potest in proprio cap. dicēs: Crocomagna fit ex preciosis aromati bus crocinis vnguenti. x est quasi gleba lata x ob longa. cuius est optim̄ ū atq̄ ꝓbabile quod croci habet colorem: mediocriter mirrhe referens qua litate. est aūt lene x amarū. dentes atq̄ linguā ve- hementer inficiens: vires quoq̄ ipsius qu..s croc⁹ habet representat nam hic leuiter stringit. plures enim in cōpositione ꝓpter parcā distantiam pro crocomagna crocum mittunt.

Crocoma idem quod supra
Cnasub .i. que in flexuris ꝓpter sudorem fiunt
Cuas .i. pruna Cuasi idem
Cuelia .i. valeriana
Cue .i. rapella
Cuesos .i. polium
Cuiclichion .i. perdichion: x est paritaria

Cap. 193.

Ali ara. gre. sica lati ne vō dicit̄ hc⁹. Sera.

li. ag. cap. cur. auc. Bal. sunt ex eis silue stres: domestice x mōtane. x ex domesticis quedā sunt recentes: quedam non. sed sunt sicce. x recen tium virtus est debil. x ꝓpter hoc q̄ admiscetur eis ð humiditate. x sicce sunt meliores x maxime carnose. x ille i quibus est acuitas x pūctio abster gunt magis x resoluunt: x habent in se humidita- tem subtilem. x virtus ficuum est ca. in fine primi gradus: x sic. in principio secundi gradus. x secun da eius virtus ē que maturat x resoluit. x alia ē q̄ resoluit apostemata quando miscetur cū farina ordei: aut cum medulla panis frumenti. x aqua i qua coquuntur ficus decoctione multa est simil̄ melli in virtute sua. x recentes quidē x sicce laxāt ventrem. x virtus siluestrium est attractiua x resolutiua. x ita est in domesticis antequā maturāt̄ quoniā est in eis aliquid lactis ex arbore. x arbo- ris ficuum domesticarum virtus est cali. x subtil̄ x lac eius x succus foliorū ipsius calefaciunt cale- factione forti: x mordicant: x vlcerant corp⁹: x ape riūt orificia venarū q̄ sunt in ano x euellunt ver rucas x laxant ventrem. Sȝ in arbore ficuum sil- uestriū est de caliditate x subtilitate tantū q̄ si co quantur cū carne bouina dura faciunt illa decoq̄ x est fortior in oībus predictis q̄ domestica. sȝ mō tanarū ficuum arboris sapor est acutus x pungēs x abstergens. x quando fit emplastrū cū ramis ei us super verrucas que dicuntur capita clauorū aperit eas. x ita est de lacte eius. s. quando fit vn- guentum ex eo: x quando fit medicamentū ex eo x melle abstergit macu'am oculi x offuscationem. x ē con ueniens obscuritati visus: x descensui aque ad ocu lum que fit ab humoribus grossis multū. x cine- res quidem ficuum x glandium x lacticiniorum sunt meliores cineres ad abstergendam. Et idem auc. Dias. que ex ficubus sunt recentes x mature sunt m. le stomacho. x laxant ventrem. x quando inducunt fluxum ventris est leuis abstersionis. x ꝓuocāt sudorem. x abscindūt sitiȝ. x sedant calidi tatem. sed sicce sunt cibus. x inducunt sitim. x mol liunt ventrem. x non sunt conuenientes cursui hu morū ad intestina x anum. x ipse sunt conuenientes gutturi x canne pulmonis x vesice x renibus x as maticis x discoloratis ꝓpter aliquas egritudines antiquas: x epilepticis. x ipsi coquunt̄ cū isopo x bibitur earum decoctio: x purgat pectus a superflui tatibus. x cōfert tussi antique. x dolori āntiquo pul monis. x quando teruntur cū carthamo laxant ven trem. x conficiuntur cū nitro x farina cū aceto x sale: x fit inde emplastrū replet vlcera humida q̄ sunt in capite. x confert syre. x liniuntur etiam cū eo scissure palpebrarū: x ꝯfert. x quando coquūt̄ in aqua mellis x fit cū illa decoctione gargarisma confert apostematibus gutturis: x amigdalarū: x squinantie. est enim valde vtilis medicina. x sunt cōuenientes emplastris. x quando coquunt̄ cū fe nugreco in aqua ordei x fiunt in ea sessiones con fert duricieibus matricis. x quando terunt̄ cū ru ta x fit inde clystere confert tort onib⁹. emplastrū vō qd̄ fit ex eis est mollificatiuum x resolutiuū. x quando fit emplastrū cū eis x ysopo nitro x aloe postq̄ fuerint decocte x trite cū eis maturat apo

stemata dura: τ clauos: τ apostemata que fiunt in radice aurium. τ quando teruntur crude τ miscē tur cum calce τ nitro: τ fit inde emplastruꝫ: resol uit apostemata dura τ humores q̄ fluxerūt a mē bris. τ quando teruntur τ miscentur cuꝫ calcanto conferunt scissuris aurium. τ quando coquuntur cum vino τ teruntur τ miscentur cum farina or dei τ absinthio: τ fit inde emplastrū super vētrē hydropicorū facit illum detumescere. τ quando teruntur τ miscentur in ceroto conferunt cōbusti onibus ignis. τ excoriationibus calcaneorū. τ quā do coquuntur cū synapi τ ꝓicitur decoctio earū ī aureꝫ confert tinnitui ipsius τ pruritui eius. τ qū coquuntur cum fenugreco τ miscentur cū eadem decoctione: τ liniuntur super empetigineꝫ τ alias maculas que fiunt in cute confert. τ ficus sunt dif ficilis digestionis. τ molliunt ventrem. τ habēt v̄ tutem mollificandi omnes duricies. τ folia arbo rum cuius fructus est niger quādo fit emplastrū cum eis confert morphee. ficus aūt imature cum melle conferunt morsibus canis rabidi τ vlceri bus a quibus emanat sanies similis melli. τ quan do miscentur cum eis folia papaueris extrahunt ossa fracta. τ quando miscetur cū eis vinum resol uit clauos. τ quando fit emplastrū cum eis τ ordo bo τ vino confert morsui mugali. sed agrestis fi cus folia quando fit cum eis emplastrū: τ sale: τ aceto aufert furfures capitis: τ apostemata que fluūt in cute capitis: τ que dicūtur acore. τ quan do fricantur palpebre cum folijs ipsis auferūt as peritates τ pruritum τ scabiē ipsoꝝ. τ lac qđ ema nat ex arbore eius quando linitur super morsum serpentum τ vermiū venenosorū confert multuꝫ τ confert formice: τ non sinit eam dilatari in car ne quando linitur ea circunquaq̧ τ maxīe si ad miscetur ei pinguedo porci. τ quando ponitur in emplastris conuenientibus confert scabiei vlcero se: empetigini τ maculis que fiunt ab humoribus τ podagre. τ extrahitur succus ex summitatib⁹ eius quando accipiuntur in principio: verū dum appa rent molles τ plene humiditate: τ anteq̄ incipiant emittere germina: τ teruntur τ exprimitur succ⁹ ab eis τ siccatur τ reponitur: τ facit ea que de la cte diximus. τ virtus ei⁹ est que coagulat lac quā do est liquidum: τ dissoluit coagulatum. τ summita tes eius quando incipiunt dare lac laxant ventreꝫ similiter lac eorū. τ cinis ramorū eius quando fit licinium cum eo valet dysenterie facto cuꝫ eo cly steri. τ quando lauantur sepe vlcera cū eo dissol uit τ corrodit duricies ipsoꝝ: τ abstergit concaui tates eorūꝫ. τ quando infunditur spongia: τ ipsa ī ponitur super vlcera cancrosa sanat ea. τ quando datur in potu illi qui sumpsit medicinam vene nosam vel potionem confert. τ quando miscetur cū oleo τ linitur cum eo corpus prouocat sudo rem. τ hoc idem faciunt alij cineres τ maxime ar boris glandium. sed ficus īmature. s. quando ca dunt de arbore si fiat ex eis emplastrū crudis cuꝫ farina frumenti τ nitro confert formice. τ quādo fit emplastrum cum eis decoctis super nodatiōes

neruorum τ super scrofulas dissoluit eas. τ quan do fit super morsuram venenosam attrahit vene num ad super ficiem cutis.

Gal. vij. sim phar. cap. sica. se cundum translationem grecam. Sica. i. ficus. sicce quidem calide sunt vir tute in primo gradu iam cōpleto vel secundo in cipiente. habent auteꝫ quid subtile in partibus. ex ambobus igitur his sufficiunt duros tumores di gerer: mox aūt diaforant. τ ipse quidem ꝓprie p se cataplasmate talis sunt virtutis: oportet aūt vbi magis digeref vis triticeam farinam miscere. Si v̄o diaforare: ordeaceam. panis aūt in medio eoꝝ est: sꝫ que talia methodi que de cōpositione phar macorū τ terapentice sunt magis ꝓpria. ad p̄ns s v̄o sufficit τ hoc noscere de ficubus. sicce etiā quā do pinguiores: magis digerere. acriores v̄o in gu stu abstergere τ diaforare nate sunt. quod v̄o fit multum eis coctis in aqua simile est non ea consi stentia solum: sed τ virtute mellis. recentes v̄o co meste ꝓpter admixtionem humiditatis imbecilli oris virtutis sunt: ventreꝫ tm̄ subducunt. s. humide τ sicce. ficulnearū v̄o siluestrium ficus acris est. τ diaforetice virtutis: ita aūt τ domesticarum ficul nearum. Olinthi. i. ficus parue non mature parti cipant adhuc opos. i. lacticinio ficulnee. Sike. i. fi culnea ea. τ subtilium partium cōplexiōis est: sicut τ opos eius indicat τ foliorū succus. fortiter enim alterutrū eorū est calidum: vnde non mordet so lum vel abstergit vehementer. sed etiā vlcerat vel anostomizat: τ verrucas extrahit. est etiam purga tiuum. siluestris aūt ficulnee palam ita sunt calide τ subtiliū partium cōplexione: vt bouinis carni bus duris si misceantur liquabiles eas faciant.

Gal. secundo de cibis cap. de ficubus dome sticis. adsunt aūt ipsis sm̄ ventreꝫ fluxi biles esse τ pertransire de facili per totum corp⁹ τ etiam abstersiuum habere: τ etiam sm̄ q̄ are nosa quedam multa nefreticis in esu ipsarum se cernuntur: paucūq̧ dant corpori nutrimentum: τ non forte: sed spongiosaꝫ faciunt carnem sicut fa ba. īplent quoq̧ ventrem vētositate: τ essent vtiq̧ satis grauantes si non secederent velociter. vnde bene matura ficus venit ꝓpe ad non totaliter le dere: consideratur existens iam siccis ficubus. nā ficus sicce virtutem habent subtiliatiuam τ incisi uam: ꝓpter quā τ ventrem ad egestionem excitāt τ renes expurgant. epati autem τ spleni phlegmo nantibus nocive comuni ratione oīuꝫ dulciuꝫ. vi rides aūt non generant sanguinē valde bonū. al ū dantibus autē ipsis sequitur ipsos pediculorū mł titudo. ficus quoq̧ τ vue opere q̄si capitales sunt τ enim nutriunt magis fructibus oībus horarijs τ minime sunt cachochimi: τ maxīe qū fuerīt fcu tus hi bene maturi. q̄ aūt multum nutriant ostē dunt custodientes vineas qui in duobus mensib⁹ impinguantur. non tm̄ fortis τ cōpacta est eis caro generata sicut que ex carnibus: sed laxa τ rara: ꝓ pter qđ celeriter contrahitur cessāte edulio. min⁹ autē ficubus vue nutriunt: τ maximū in eis bonū est celeriter secedere: ꝓpter qđ si retineant aliq̄ñ

latis ledunt non existentibus maturis. ficubus. si enim non secedant ficus notabiliter. digeruntur autem in ventre bene non nocumenta dant corpori alimentum. quis autem neutrum hoc existit: neque cum digeruntur bene. neque si retineantur: et secundum eam que ad ventrem et epar distributionem crudum generant chimum non facile convertibilem in sanguinem. et racemorum quidam substantia composita est ex eo quod continet secundum ipsam humiditatem ex qua vinum fit. et est hic adhuc ex acinis et ex eo quod continet hec extrinsecus hymenodea cute que nihil secundum sumpsius sensibiliter alterata considerat. hic que in ficubus et ideo aliquid quasi inutile removent ipsum sumentes totum quod intus ken kiamitibus. proportionabile enim est etrorumque fructuum quod semen penetrans est intrans mutatum. Almansor tractatu tertio cap. de ficubus. ficus calide sunt que cum sunt recentes: ventrem inflant. et leniunt humores creantes non malum. sicce vero non multum nutriunt et calefaciunt: quare multus visus earum parturit: et pediculos generant. ventrem quoque leniunt quando ante cibum sumuntur.

Auic. libro .ii. cap. de ficubus. Ex ficubus melior est alba. deinde rubea: deinde nigra. et que vehementer est matura est melior: et preparata ad hoc ut non noceat. et sicca quidem in suis operationibus est laudabilis: verumtamen sanguis ex ea generatus non est bonus: et propter hoc facit pediculos. verum si sumatur cum nuce eius chimus fit bonus: et cum amigdala. et levior omnibus est alba. illa que est humida est cali. parumper. et que est humida est plurime aquositatis: et parum est medicinalis. que vero immatura est abstersiva ad frigiditatem parum declinans: nisi lac eius. et que sicca est cali. in primo et in fine ipsius et subtilis. et que sicca est et propter acris fortis est abstersionis: maturativa resolutiva: et carnosa est plurime maturationis. et in ipsa sunt glutinatio et incisio: et subtiliatio. et silvestris est acutior et fortior in hoc. et fructus quidem eius nutribilior est reliquis fructibus. et que vehementer est maturationis propinqua est ad hoc ut non noceat: et in ipsa est inflatio. et expellit superfluitates ad cutim. et facit sudare. et licet quod est minimo sicca similiter expellit ad exteriora et facit sudare. et illa quidem que est humida velocis nutrimenti: et penetrationis in stomacho: et in corpore. nutrimentum vero ficus licet non existat in robore nutrimenti carnis et granorum: tamen vehementioris est roboris quam nutrimentum omnium fructuum. Isaac in dietis particularibus cap. de ficubus. Ficus ceteris fructibus laudabilior ac nutribilior. humiditas tamen sue cum grossos creat humores. natura eius est calida et sicca. qualitates autem caliditate et siccitate diverse sunt: et secundum suipsius diversitates. est enim ficus domestica: et silvatica. domestica etiam in viridem dividitur et siccam. viridis quoque duplex est modus: quoniam quedam est perfecte matura: et non perfecte matura. non perfecte matura minus ca. et magis grossa propter dominationem terrestris partis. habet tamen humiditates latentes que acuitatem ei prestant: et siccitatem in secundo. unde Hippo. Ficus quanto longius ut est a maturitate tanto minus ca. et magis grossa. valet hec secundum medicinam cocta et cataplasmate facto scrofulas glandulasque dissolvit. nitro et aceto commixta pustulas in capite valet. mixta cum melle ad morsum canis: et pustulas que viscosos habent humores. papaveris agrestis frondibus mixta ossa fracta ex vulneribus producit. Item cera ad bibita et apposita dissolvit. si pista in vulneribus apponatur sanat perfecte maturata. viridis autem sicca est minus ca. calor enim eius est in medio primi gradus. humiditas vero et siccitas in ipsa temperata sunt. ex trium itaque rerum compositione constat: corticis videlicet seminis et carnis. seminis nutrimentum est nullum: et est de natura harene vel lapidis. cortex vero ficus ut cutis est propterea durissimus ad digerendum. caro autem eius nutribilior digestibiliorque existit. Super hoc Dias. calorem ingignit. sitim aufert. et sudorem provocat. sicca vero calida in fine secundi gradus: siccus in medio primi. quam ob rem calefacit et sitim creat: et in cholericos mutatur humores. ceteris vero fructibus nutribilior: minusque inflationis habet. sed si superfluos in stomacho humores invenerit: dura fit ad digerendum: et in corruptione mutatur. et inflatione: et ventositate generat: et pessimum sanguinem. in superficie autem corporis pediculos creat. si autem mundificatis humoribus stomachus vacuus ab his reperiatur bene digeritur: et sanguinem laudabilem facit. corpus mundificat a malis humoribus. urinam provocat. pectusque purificat: et pulmonem: renes atque vesicam ab humoribus grossis: non tamen inflationis ventositatisque libera est. qui vero eius nocumenta omnino vitare vult ieiunus accipiat: et post illam calamentum manducet: aut ameos: aut isopum: piper vel zinziber: et similia. et cholericus post illam oxizacaram accipiat. qui maioris etiam nutrimenti causa velit accipere: et ut sanguinem laudabiliorem generet nuces vel amigdalas manducet. Item vals si cum isopo coquatur: pectus enim et pulmonem mundificat: tussim diuturnam curat gargarismate facto. cum apozimate in cannalibus pulmonis apposita dissolvit. et in lacertis que sunt in latere lingue et cocta cum vino: si dystere fiat valet ad dolorem ventris qui ex grossis est humoribus. rursus cocta cum ordeo et fenugreco: et cataplasmate facto apostemata dissolvit. pistate ac sinapi commixta apozima ad tinnitum aurium valet.

Dias. capit. de ficubus. Ficus lachryma sive succus ficus instillatus vexationibus vel per cutis serpentum aptissimus approbatur. et myrmicis circumlinitus medetur. empetigines et lepras et chrymas effelidas et podagram admixtus cataplasmatibus curat. non autem aliter succus fit quam confusis atque expressis mollioribus ramis tempore quo ficus ditate infusa gravidi videntur: sed necdum in oculos germinum erumpentes. hic succus in umbra siccandus est: et sic reponendus. ex ipso autem lac tepidum coagulatur: et coagulatum resolvitur. cum autem exiccator admixtus aque suscepto liquamine dysentericis iniectione medetur. et calosos ulcerum

linus. spongia que ex ipso madefacta & apposita cā crene medent. Item veneno tetatis potui datis cum oleo mixti & vnctus sudorem mouet. hoc & ceteri p stant cineres: sed magis quercini. caduci aūt fructus crudi medent myrmiecis cataplasmate impo siti cū farina atque nitro. cocti autem inuersiones neruorum atque scrofas emolliunt. venena etiam ad superfi cie in corpore euocāt. Ficus vero mature si comeste fuerint spūs oturbant. ventrem deponit. feruorem nutriunt. sitim prohibet. vnde sicus molles cacostomati ce sunt: quod si ventre soluerint difficile abstinere po terunt. sudorem prouocant. exanimata cōpescunt. Sicce vero que carice vocātur stomacho vtiles sūt & termantice. sitim excitant. rheumatismo stomachi & ventris ōtrarie sunt. arterijs & gule & vesice & re nibus psunt. cum aq mulse decocte: & gargarismate adhibite arteriarum & faucium tumorem ōpescunt. vnde optimū gargarisma est. & asmaticis ōfert: & eis qui ex macronosia colorē pallidum hūt. epilepticis & hydropicis succurrūt. cocte cū isopo & careno ieiuno potui date thoraci ferūt auxilium. tussientibus antiquitus subueniūt. & pulmonis cās tēporales opi tulantur & remouent.

Cuulb. i. culb	Cuulbi idem qd s.
Cuulisson. i. cētaurea	Cuufar. i. abrotanū
Cubeze est spēs malue siluestris: & est altea.	
Cuberzon	i. palma christi
Cubebe quid est le. l. kubebe.	
Cubigi. i. perdix	Cubrusic ē nomē loci
Cubeusuden	i. pentafilon
Cuckaminos. i. ciclamē	Cudaminos idem
Cuclanaria	i. cymbalaria
Cucomones	i. ramūculi virides.
Cucurbita agrestis	i. brionia
Cucurbitinus	idem
Cucumer asininus quid est. l. l. refo.	
Cuculus	i. stagnum
Cucurbita id est cocoza: & est bara.	

Cap. 194.

C Cucumeres latine: arab. cakior. Ubi sciendū quod cucumeres sunt melones in di sm quosdam. sed Mesue cap. de cu cumere asinino videtur dicere quod sunt cit rulli. sed aliqui dicunt quod cucumeres sunt fructus sicut citrulli oblongi: nō nunquā citrinescit. & habent sollas ita distinctas sicut melones: & cum maturant habent parum dulcedinis: & sunt insipidi: quod et ego concedo. vnde cucumeres non sunt melones indi: quia Aui. quarto canone capi. de cura terti ane pure ponit melonem indum & cucumerē. ergo non Sera. sic dicit sicut apparet in littera sūt idē. dulasa. similiter cucumēs nō sunt citrulli: sicut apparet in littera citrullus. Et etiam Sera. dicit auc. Hali. quod citrullus frigidior est cucumere. ergo cucumeres non sunt citrulli. p terea in predicta littera Sera. auc. Abix aqua cu cumeris & citrulli confert inflāmanti &c. ergo nō sunt Sera. li. aggre. cap. rache q. auc. Hali. idem. Cucumeris substantia est grossa dura digestioni & generat chimū malum paratū corruptioni: quod nō melon sit citius corruptibilis. & virtus eius est que infrigidat & humectat in secū do gradu. & mollit ventrem. & prouocat vrinam. & quando sumitur cum rob aut cum lacte cōfert vl ceribus vesice. & sedat inflāmationem stomachi: & sitim quando comeditur. & sedat syncopim ex cali ditate: & confert ei ex ppietate quam habet. Et idē auc. Abix. Aqua citrulli confert inflamationi febris. & sedat sitim. & laxat ventre laxatione bona si ne nocumento aliquo. & debet bibi cum zucaro albo. & non oportet quod detur habentibus naturam duram nimis ad mouendū: quia illa nō habet vir tutem tantam quod laxat naturam duram: & si ipsa fe cerit moram in stomacho forsan inducit laborem & nocumentum & inflammationem. Rabi moyses auc. Hal. Cucumeres & pepones si cito nō digerāt sunt venena mortifera. Sal. viij. sim. phar. cap. sikinis. videtur dicere quod cucumer dicatur de pepone & cucumere iam dicto. nam di cit sikinis. i. cucumer esibilis: qui quidem pepon est subtilioris substantie. qui vero non est talis: gros sioris est substantie: ac etiam abstersiua & incisiua participat virtute. vnde diuretica sunt: & splendidum reddunt corpus: & maxime si siccauerit quis semen: deinde incidens & cribrans lenire faciunt. dominatur autem in eis frigida & humida com plexio. non tamen fortiter sed in secundo gradu locatur. si vero quis semen siccauerit vel radicē nō adhuc humide nature erit: sed iam siccantiū inprimo quasi gradu vel secundo incipiente. est aūt & abstersio in his plus quam in carne fructus.
Cucumer agrestis. i. cucumer siluestris: vnde fit electerium. & est cucumer asininus

Cucumer erraticus	idem quod supra
Cucumer indus	idem quod supra
Cucurbita alexandrina. i. coloquintida	
Cucurbita deserti	idem quod supra
Cucurbitinus	i. cucurbita agrestis
Cudibion	i. buglossa
Cudilion	idem quod supra
Cudiblos	i. lingua canis

Cap. 195.

C Cusfa ara. latine vo citonia. Sal. secun do de cibis. Mala ipsa nō sunt habentia vnā naturam. quod est quia quedam ex eis sunt dulcia: quedam pontica: & quedam stiptica: & quedam acetosa: & quedam insipida. & in dulcibus est substantia aquosa temperata. & pontica vincit ī eis frigidum terreum. sed in stipticis hec est ea dem substantia cum aquosa substantia dulci. In acetosis aūt est substantia frigida. & virtus ponti corum & stipticorum & acetosorum est virtus que incarnat: & que glutinat vulnera: & phibet illud qd currit ad apostemata in pncipio eorum. & fortificat os stomachi & stomachum laxum & fluxum: maxi me vero que sunt stipticiora ex eis & acetosiora. sed illud quod vincit superat naturam insipidorum est aqua. & cōplexio eorum ē humidior: & frigidior ipsa

adm nistratur in medicinis apostematū in princi
pio eorū z in augmento. z vniuersaliter in malis c
humiditas multa. z supplent eo frigida: z ideo de
struntur siccum eorū z arcent: seruantur tñ qñ co
quūt cū melle z fit inde rob: z seruātur eodē mo
do citonia ipsa cū melle sicut seruantur z succi eorū
Citonia maiora vocātur saturnina: z sunt maior
iuuamenti qȝ alia. Rememorāt qđ illoꝝ quecunq;
poma stipticant sciās frigidum z terrestrem chi
mum habere. quecūq; aūt acetosa videntur frigidū
quidem sed subtilium partiū. medie vo cōplexio
nis esse que dulcia ad calidius declinare videntur
sicut que perfecte apora. i. sine qualitate z valde
aquosa ad frigidius inclinata. variis ergo ipsis se
cundum predominantium humorū virtutes. Ma
sterio aūt pomis quidē quando pter viscera stom
calidam: aut pter humiditaté multam atonos. i.
sine vigore venter extiterit. ponticitas aūt quādo
sufficienter excreuerit huiusmodi. acetosis vo qñ
estimaueris in ipso grossum humorem collectum
esse non valde aliquid frigidum taqȝ frigidius q
dem non acetosis sed trimeis indiget. siccant aūt
hoc grossiciem humorū acetosa z trimea. Differt
aūt hec in hoc q hec quidem cū infrigidatione al
ia vo cū caliditate operantur. palam aūt ex his di
ctis sepe q stiptica quidē superfluos secessus restri
gunt: acetosa humorē quidē grossum inuenientia
in ventre diuidunt hunc subducitq; ster[illegible] z p
pter hoc humectant egestiones. parū aūt inueni
entia ventrem restringūt ipsum magis quidē. Et
aliud quoddam genus chimi non in pomis solū
sed etiam in oibus aliis fructibus quod aquosum
vocant. z apoion minime quidē boni stomacho
sicut z aqua. malicia aūt est in pomo q tal' bis q
ad esum ipsius veniunt: aut pter delectatione h
agentibus: aut pter stipticū. quando qđ neq; dele
ctabilia sunt comedere talia: neq; robur iponunt
ventri sicut stiptica: neq; sunt continētia roborantī
bus. merito spernenda sunt: sicut apud nos in aliis
in multis locis porcis ipsa pyrum platanisica
vocantes: qm gustantibus sunt aliqualiter familia
tener' foliis platanorum. cauere aūt oportet pulcher
rima poma anteqȝ super arborē sunt matura. indi
gestibilia enī z sunt frigida: z tardi secessus: z ma
li chimi: cum hoc frigidū grossum insensibiliter chi
muz habent. quecūq; aūt bene matura seruantur
ad hyemem: z ad ver: q post ipsum pficuissima
sunt. Sepe etem z in egritudinib' in calida cine
re assata mediocriter: aut in aqua feruentissima be
ne decocta: dare aūt opor. et ipsa post cibum sta
tim: z quandoq; ante: z cum pane roboris ventris
gratia z stomachi his qui sine appetitu sunt: z tar
de digerentibus vomitiuisq; z diarricis. z dysente
ricis. idonea aūt ad talem opportunitaté sunt z q
pontica. mediocritaté aūt habet stipticitatis vt di
xi sic preparata deponentibus eorū stipticitatez in
tali preparatione: pter quam stipticorum pomorū
aut pirorum esus laxat ventrem. qm audiui quos
dam dicentes subduci ventre ipsis: post stiptican
tium esum melius putaui pter ratione z experi
entiam nob' se fere notam quē pratio quodā recto
re nostro conuiuio dicente post austerorum pomo
rum z pirorū esum laxari ventre. in illis ī factum
adducensq; experientia discussionem ipsius. post
hanc vtiq; fiducialius in aliqo ad eandem experi
entiam veni. volui conditalem fieri mihi: verum
saltem vno die quatenus viderem qui z quot offe
runtur stiptica: z sm pamā mox quomodo dig
tus erat dietari rogaui ipsum nihil oino pmutare
eorū que sm dietam. ille aūt post balneū aque nō
multū phibere: deinde fenugrecū z rhaphanū: z
quecunq; talia multis consueta sunt offerri aliqd
aliud ante illud gustare: z similiter enim ipse com
disset superbibens aliquid vini dulcis consequen
ter comedit malum cū oleo z garo modicū bibē
tibus vini: z post aliquid piscis: z porcine carnis
z auis: deinde bibens semel aut scdo: modicum in
tercipiens comedebat pira austera. z post p
cipientibus nobis ad deambulandū: cū parū deā
bulasset submotus est venter ipsius notabiliter. cō
siderans ergo hoc ordinaui cū amico pro sequen
ti die q ego ipsum parrare secundū dietam. pri
mo enim post balneum dedi mala z pira come
re: deinde alia: deinceps ut consueuerat: z in hoc sic
factis non aūt notabiliter sed neq; mediocriter suc
cessit eius venter. admiratus est ergo multo qd fa
ctum est: requisiuitq; a me causam ipsius: at ego
illi respondi hec nunc dicenda: Garo quidem
dixi cum his que simul cum ipso sumebantur apto
nato subducere ventrem: z hoc iam preoperante
stipticitate vltimo sumpta maxime non vigorosū
secundum stomachū causam fieri subductionum:
roborando ventrē z prouocando ad expellendum
deorsum contenta in ipso. magis aūt dixi vtiq; cre
dens hoc sumens in sequenti die oīuz quidē primo
stiptica: secūdo aūt post ipsa carnes: z oīuz vltimo
que cum oleo z garo offerebantur nequaq; ingt
mouere: vtiq; mox malues comedens cuz oleo z
garo optime dixi indicasti. euertunt enim hec ve
trem z maxīe ipsius os qd ab oībus consuetū est
stomachus vocari. confortant autē z corroborant
stiptica pter qd z si aliquis aliis humoribus
euertat sicut contingit aliquibus cholericis rube
is amplior aggregata hec facere que gustauerit
stiptica mox aggregat deorsum talem humorem.
Deinde ostendi ipsum quendam iuuenē qui ante
paucos dies sumpserat gratia purgationis scamo
m onee succū: iamq; transactis horis qnq; post ob
lationē: z nulla assellatiōe consecuta anxiari qdez
dicente stomachuz: intumescere aūt z grauari ve
trem: z pter hoc pallescere z deficere z mihi cō
municasse sinthomatha ipsum detinētia. qualiter
igitur homine curauerim audi. duxi ipsum iuue
nem: eiq; presentaui presentē z narrantē qñ quo
doquidē ego preceperam comedere aliqd modi
cum pomi stiptici: aut granati: aut piri: z ille quan
do comederat mox alleuiatus fuit a molestia: se
gregata mox ab ipso multa materia valde ex ven
tre. Scias igitur dixi rectori: z cū hoc accides est
quandoq; supercomedis stiptica pter debilitaté

stomachi ⁊ ventris. ille ⁊ magis hoc inquit verum dixisti. est enim mihi natura talis: quia stomach⁹ meus avertitur de facili a quibuscumque. cõponitur autem ex ipsis pomis cibarium ansiuum stipticitatis opportunum ad roborationem ventris debilitati. In syria autem est vocatum melo placento. cõponitur autem edulium mansiuum sic: ⁊ ad romã deferuntur plene ipso olle none. ⁊ cõponitur dictum edulum ex melle ⁊ carne pomorum cõminuta ⁊ elixa simul cum melle. adhuc autem ⁊ piperis habet aliquid albi ⁊ zinziberis. sed non est nunc tempus doctrine ipsius alibi perfecte dicte. ⁊ flos arboris citoniorum dum est humidus vel siccus est conveniens emplastris in quib⁹ est necessaria stipticitas. ⁊ qñ bibitur cum vino confert sputo sanguinis ⁊ fluxui ventris ⁊ menstruorum. ⁊ vinum citoniorũ simplex quod est sine melle confert ⁊ abscindit fluxũ cholericum ⁊ sitim. ⁊ que ex citoniis sumuntur cum melle sunt bona vomitui phlegmatico: ⁊ cõfortant epar. ⁊ mussillago granorum eorum cum zucaro lenit cannam pulmonis et humectat siccitatem ei⁹.

Aui. li.ij.ca. de citoniis. qñ abluũt cum seminorũ ⁊ florum ei⁹ sunt stiptica. ⁊ rob pomorum eius necessariũ propter illud quod est in ipso de humiditate aquea frigida. ⁊ assatum ẽ melius ⁊ magis conferens. ⁊ eius quidem assatio fit quãdocũque cauatur et eiciunt grana ei⁹: ⁊ ponit in ipso mel et limit luto eius corpus: ⁊ postea ponit in cinere frigida est in primo ⁊ in fine: ⁊ sicca in principio secũdi. Et est stipticum cõfortatiuũ fortiter: ⁊ flos eius est stipticior: ⁊ similiter oleũ ipsi⁹. et dulce est minus stipticum. et semen eius est liniuuum sine stipticitate. et ꝓhibet cursum superfluitatũ ad viscera: et retinet sudorem. et oleũ eius confert scissurio frigoris et formice. et est vtile vlceribus scabiosis. Et multitudo eius generat dolorem neruorum. ⁊ assatum ponit super apostemata oculi ca. et eius succus cõfert dilatationi anhelitus et asmati. et ꝓhibet sputum sanguinis. et semẽ ei⁹ confert asperitati gutturis. et lenit cannam pulmonis. et mussillago eius etiam humectat ipsam cannam. et cõfert vomitui ⁊ ebrietati. et sedat sitim. et cõfortat stomachum recipientem superfluitates. syrupus eius ⁊ ipsius infusio et qđ de eo elixatum est ex ipso vtũtur multi in secunda mensa super vinum. et ꝓhibet ebrietatem. et fit ex eo syrupus confortans appetitum deiectum valde et mortuum. et cõfortat stomachum. et ꝓhibet vomitum phlegmaticum. et ẽ ꝓuocatiuum. et iam dictum est q illud est per accidens. et illud quod cum melle elixatum est ẽ maxime ꝓuocatiuum. verũtamen quandoque soluit ventrẽ et non stringit. et generat colicam: et dolorem ventris pungitiuum. ⁊ confert dissurie. ⁊ retinet fluxũ menstruorum. ⁊ confert arsure vrine quando distillatur succus eius aut oleum ipsius in virga. ⁊ cõfert oleum eius renibus ⁊ vesice. ⁊ quando sumit post cibum soluit adeo q quando plurimũ ex eo sumitur extrahit cibum ante digestionẽ. ⁊ clysterizatur decoctio eius ad eminentiã ani ⁊ matricis.

Rabi moyses. Citonia a pregnãtibus comesta generat filios bilarco. ⁊ comestio ipsorum assorum post cibum generat gaudiũ.

Sera. libro aggre. ca. cafa. auct. Dusco. Arbor citoniorum ⁊ malorum folia similiter ⁊ flos ⁊ sũmitates sunt stiptice: ⁊ ꝓprie arboris citonomiorum. ⁊ fruct⁹ eius immaturus est stipticus. mala autem illa que colliguntur in vere generant choleram citrinam: ⁊ inducunt inflãmatione. ⁊ nocet neruis ⁊ iuncturis ⁊ mẽbris que sunt de genere neruorum. sed citonia sunt bona stomacho. ⁊ ꝓuocant vrinam. ⁊ si assantur sunt meliora habentibus fluxum antiquum ⁊ vlcera intestinorum: ⁊ sputum sanguinis: ⁊ cholericam passionem. ⁊ quando bibitur infusio citoniorum confert stomacho ⁊ intestinis ad que currunt superfluitates. ⁊ quando succus eorum sumit confert asmati. ⁊ fit ex decoctione ipsorum clystere ad exitum ani ⁊ matricis. ⁊ quando ipsa condiuntur cum melle ꝓuocant vrinam. ⁊ mel cum quo cõdiuntur idem facit: qm̃ acquiritur ab eis virtus q abstergit ventrem. ⁊ illa que coquuntur cũ melle conferunt stomacho ⁊ habent saporem bonũ: verũtamen debiliores sunt operationis in constringendo q̃s illa que non coquũtur. ⁊ citonia ipsa coquuntur ⁊ ponuntur in emplastris ad constringendum ventrem: ⁊ ad inflamationes stomachi: ⁊ ad apostemata calida mamillarum: ⁊ ad duriciem splenis: ⁊ emoroidas. ⁊ fit ex eis vinum quãdo teruntur: ⁊ fit ex eis succus: ⁊ ꝓijciuntur desuper xvi. mellis ⁊ conseruetur: quia si non apponeretur mel acesceret. istud vinum conuenit oib⁹ egritudinibus quibus diximus citonia conferre. ⁊ fit ex citoniis oleum ⁊ dicitur citoniorum: ⁊ vtimur eo quando volumus ventrem alicuius stipticum reddere. ⁊ oportet q eligantur citonia que dicuntur licinia: ⁊ sunt parua. rotunda: boni odoris. illa vero que vocantur saturnion: ⁊ sunt maiora sunt minoris iuuamenti q̃ illa. ⁊ flos citoniorum dum est siccus non humidus. est conueniẽs in emplastris in quibus est necessaria stipticitas: ⁊ cõuenit apostematib⁹ calidis oculorum. ⁊ qñ bibit cũ vino cõfert sputo sanguinis: ⁊ fluxui ventri ⁊ intestinorum: ⁊ etiam menstruorum. sed illa que dicunt mellomella molliunt ventrem. ⁊ expellunt lumbricos ⁊ sunt mala stomacho ⁊ inflatiua ipsius. sed illa q nominantur in latino aromata sunt bona stomacho. ⁊ stringũt ventrem. ⁊ ꝓuocant vrinam. nisi q sunt debilioris virtutis q̃s citonia. ⁊ ista sunt illa q vocantur agriotypa. Et siluestria ex eis sunt similia malis in vere nascentibus in stipticitate. ⁊ oportet q administrentur citonia in egritudinib⁹ in quibus oportet stipticare anteq̃s ad maturationem perueniat. Et idem Sera. auc. Dumai. Citonia prouocant vrinam per accidens: ⁊ stringunt ventrem. Et idem auc. Aben mesuai. Ponticitas eorum est plus ponticitate malorum. ⁊ qui sugunt ea post potum vini ꝓhibent fumositates vini ascendere ad caput. ⁊ non oportet q aliquis vtatur eis nimis quia faciunt accelerare descensum cibi ante eius digestionem. ⁊ nimius vsus eorum generat colicam passionem ⁊ dolorem neruorum. ⁊ rob eorum

simplex confert cholere que generatur in stoma
cho. et cum quidem minus fortificat stomachū et l
conat eū. et abscindit vomitū qui accidit ex phleg
mate. et uinum citoniorum simplex quod est sine mel
le confert cholere. et abscindit fluxū cholericum: et
situm. et que ex citoniis sumuntur cum melle sunt
bona vomitui phlegmatico. et calefaciunt stoma
chum. et condita ex eis incorant stomachū. et forti
ficant epar. et muscillago granorum eorum cū zucaro
lenit cannam pulmonis: et humectat siccitatem.

Cap. 196.

Alkegen ara. gre. hyalon sine hy
alon: lat. vo vitrū. Vitrū
fit ex cinere herbe spinose nascentis in
litore maris. Dicunt quidā quod sunt tri
buli marini. sed secundum Isosimo vocatur herba vitri.

Sera. li. agre. ca. engeg. Engeg est vitrum
et eo est lapidosum: et ex eo est areno
sum et quando incenditur et miscetur cū eo lapis
magnes coagulatur corpus suū propter subtilitatē
que est in eo. virtus eius est calida in primo gra
du: sic in tertio. et ingreditur in multis cohol. et au
fert furfures capitis. et lenificat capillos et barbaz
et quando teritur et bibitur cū vino albo et subtili
frangit lapidem in vesica. Et idem auc. Aben me
suai. Est ca. et sic. et est bonū pulmoni: et cassis capil
lorū. et vitri sunt plures colores. nam ex eo est al
bus fortis albedinis: sicut crystallus: et est melius
aliis. et ex eo est rubeus. et est citrinum. et viride: et
azulinum. et dicitur quod vitrū est lapis stultior aliis
lapidibus. et est inter lapides sicut stultus inter ho
mines: nam ipsum inclinat ad omne tincturam: et
est facilis dissolutionis in igne a quo extractū ci
to petrificatur et coagulatur. crystallus autē est spe
cies vitri: nisi quia invenitur in minera sua vbi co
agulatur. et lege pro ipso litterā lapis crystall⁹. Et in
eadem libro qui dicitur servitor. Vitrū sic aduri
teratur et ponatur in crucibulo et sufflatur fortiter
donec aduratur: quod si bene aduratur iterū sufflet do
nec aduratur quantum oportet.

Cubapsap. i. que in iuncturis vel flexuris iunctu
rarū propter sudorem fiunt

Cubarion	i. prassium
Culabra	i. arnoglossa

Culcas est herba habens in se salsedinem et pur
gat aquam citrinam Culcam idem

Cap. 197.

Alcasia vel collocasia grece
ara. bulcas: lati. vo
caso. Plinius ca. de culcasia. Culcasia
quā aliqui ciamon vocant nobilissimā
hanc in egypto e nilo metunt caule cū coctus est
arenoso in madēdo. busso aūt qui intra folia emi
cat spectabili folijs latissimis etiam si arboreis cō
parentur ad similitudinem eorum que psonatia. i. lap
pago maior dicuntur sm Dias. in nostris partib⁹
vocamus. aque nili suis dotibus gaudent vt impres
sis collocasie folijs in varia specie vasorum potare
gratissimā habeat zc. hec herba est qua Dias. vo
cat fabam egyptiacā: cuius proprietates et virtutes
sm ipsum invenies in. l. faba egyptiaca. et ista fabā
egyptiacā vocat Aui. bulcas. de qua capitu. facit l
secundo canone. Est enim culcasia satis nota in e
gypto apud mercatores practicantes et in syria: et
ego ipsam habeo Salerni in viridario meo secus
spectabile fonte que culcasia vulgari nostro voca
tur caso. cui⁹ folia aquis more vasorum plena egro
rum et convalescentiū mente delectant: necnō eorum
situm excitant ad bibendū.

Sera. li. aggre. ca. bulcas. auc. Gal. Bulcas. i. culcasia
in sapore hui⁹ plante est acuitas et mordicatio mi
ta et stipticitas pauca. et virtus eius est ca. in secun
do. et qui coquitur confert stomacho. Et idē auto.
Aben mesuai. Culcasia est ca. et hu. et auget sper
ma. et radix coquitur et habet bonū saporē: et e bo
na stomacho: et appetitū provocat et vrinaz. est ca. et
hu. et auget i spermate. hec herba est multū egyp
tijs nota. et nascitur iuxta aquas. et habet folia ma
gna et lata. et radix cocta et comesta auget corpus
Paulus cap. de culcasia. Culcasia est herba oīb⁹
nota: et nascitur iuxta aquas: cuius radix comesta
et cocta stomacho est vtilis. Isaac in dictis parti
cularibus cap. de culcasia. Culcasia est herba pla
nitū in egypto nascens aliquantulū ponticā cum
acuitate: vnde monstratur ca. et hu. cui⁹ radix si elix
etur acumen emittit: et viscositas quā prius laten
ter habuerat in ea aperta fiet: ideoque dari grossi
us nutrimenti est generativa: sed cum sua ponti
citate stomachū confortat: et ventrem constipat
si tamen moderate comedatur bonum generat
nutrimentū: valetque dysentericis cū viscositate et
ponticitate quā habet.

Auic. li. ij. cap. bulcas vel culca
sia: est planta in qua est as
similatio de alisnen. cali. est et sic. in primo. et in ipsa
est salsedo cū stipticitate. et partes eius non sūt si
miles. et est cum inflatione pauca. et fit ex ea garga
rismus cū lacte ipsius et sale. et in egypto decoqui
tur cum eo caro et frigitur cum oleo. et est illis ci
bus. solutione educit aquam citrinam: et proprie se
men eius et succus ipsius. et minoratur ex ea ut debi
litet. provocat vrinam. et generat sperma. et expel
lit choleram et aquositatē cū facilitate. et potus ei⁹
fit ab vna tertia libre vsque ad duas tertias libre

Cusara. i. species lini que dicitur magra

Culx culicis la zenzala: et est quoddā gen⁹ musce

Culef	i. salix
Cule	i. venter s. stomach⁹
Culi. i. folis grana	Culbi. idem
Cubl on	i. cymbalaria

Culoidon. i. fida vel bleta silvestris

Culobria. i. brionia	Culosartios. i. mentastrum
Culopartios idem	Cusules. i. sisimbrium
Cululex idem	Culingen. i. galanga
Culubrios. i. anetum	Cap. 198.

Alib vel culibi: vel calibi ara. gre.
litospermon: eraclion: vel
balistos vel barbanglisros: vel astor
chos: lati. vo milia solis.

Sera. li. ag. cap. culb. auc. Dia. Culb est herba cu⁹ folia

tumilantur folijs oliue nisi q2 sunt maiora eis: ꝛ molliora ꝛ latiora. ꝛ sunt in eis inferiora: declinat versus terrā velut stent supra ipsaz. ꝛ hȝ vĝas ele uatas subtiles sicut squinanti. ꝛ in sūmitate vĝe ē simile ramulo diuisum in duas ptes. in quo sunt folia minuta. ꝛ iuxta quodlibet foliū est semen album durum fere ut lapis. rotundū in magnitudine orobi parui. nascit in locis asperis ꝛ altis

Dias. cap. liospermon eradion vocat ppter fortitudinem seminis. eius folia sunt similia folijs oliue: sed latiora: ꝛ oblongiora: vĝas tenues in grossitudine unciali grossas. ꝛ in sūmo vĝa diuisa est: in qua folia minuta sunt. vbi ꝛ semen rotundū ꝛ lapidosū est ꝛ album pise simile nascit in locis asperis ꝛ al. is.

Posse. Dias. virt9 est ei micturalis. ꝛ semen eius bibitū cū vino albo calculos frangit ꝛ vrinā pꝛouocat. Pli. cap. bathanghiscos est semen eius herbe que dicit aistoxos: qd si qs biberit frangit lapidē ꝛ pꝛouocat vrinam. Paulus ca. calebi. Calebi. i. granū solis: pꝛouocat vrinā ꝛ mēstrua. ꝛ est ca. ꝛ sic. in tertio gradu. ꝛ vinū decoctionis eius ꝛ puluis ipsius in cibis sumptus soluit stranguriam: ꝛ dissuriam: ꝛ iliaca passionem.

Cap. 199.

Amecbre ara. gre. cumeti ran. lat. vo pira

Sera. li. aggre. ca. cumecbre anc. Gal. Substantia eius est cōposita ex substantia terrea ꝛ aquosa. ꝛ si vis potest aliter dici q2 vna. s. eius pars est frigida ꝛ alia tēperata. ꝛ sapor piri est stipticus cū dulcedie aq̄sa. ꝛ vinus piroꝝ eius est desiccatiua. ꝛ conglutinat vulnera sine aliquo medicamine. ꝛ qn̄ comeditur confortat stomachum. ꝛ sedat sitim. siluestre vo ē magis stipticum ꝛ plus incorat. ꝛ corrugat stomachū. ꝛ ideo plus cōglutinat vulnera. ꝛ pꝛohibet fluxum humoꝝ. Et idē aic. Aben mesuai qn̄ quod cūqȝ eoꝝ cogit vel domesticum vel siluestre cum fungis aufert malicia eorum. ꝛ maiores ex eis sūt fortioris virtutis q̄s parua. parua aūt sunt nutribiliora q̄s citonia. ꝛ rob piroꝝ abscindit fluxuȝ cholericū. ꝛ incorat stomachum. ꝛ pira pꝛopꝛie generāt colicam: ꝛ oportet q2 sumat post ipsum vinū mellis factū cū

Dias. cap. de piris. Piri multe speciebus. sunt spēs: sed stiptice oēs vnde ad rhematicas passiones cataplasmatib9 adhibita faciunt: ꝛ rheuma cōpescant. elixatura eoꝝ ad oia pꝛefata iuuant. ꝛ si ipsa pira a ieiuno comesta fuerint abstinent ventrē. ꝛ piri siluatici species sunt que tarde maturescere possunt plus stiptice q̄s supradicte: sed similibus causis pꝛosunt. perhibēt quoqȝ aliq fungos venenū amittē si cuȝ piris fuerint cocti.

Auic. li. ij. cap. de piris. in ipsis sunt terreitas ꝛ aquositas. ꝛ in nr̄a quidem terra est species que dicitur senabrud: ꝛ habet magnam capacitatem. ꝛ est vehementis rotunditatis ꝛ subtil9 corticis: ꝛ boni coloris q̄si pꝛunū q̄si ipsum sit aq zucari coagulata plurimū sed nō pꝛopter spissitudinem substantie boni odoris valde

qd cum ab arbore sua cadit super terram destruitur. ꝛ isti sunt in quibus non est noccumentum ō speciebus piroꝝ. Pira que nominantur senia sunt frigida in primo ꝛ sicca in secundo. Serabut vero sunt temperata humida. ꝛ omnes species eius sunt stiptice intrantes in emplastris retentionis materierum: ꝛ quandoqȝ abstergunt paruȝ ꝛ coꝝuȝ humor est plurimus: ꝛ laudabilior humore pomorum fm q2 dixit Rufus. Ea aūt que dicta sunt scenabeud in terra coralscem obsqȝ alijs dicta sunt lenitiua nature ꝛ boni chimi valde consolidat vulnera: ꝛ pꝛopꝛie siluestria exsiccata. ꝛ sunt pꝛeparatiua stomachi. ꝛ abscindunt tussim. ꝛ sedant choleram. ꝛ stringunt ventrem: ꝛ pꝛopꝛie que sunt exsiccata. ꝛ in piris quidem est pꝛopꝛietas faciendi euenire colicam. quare oportet vt bibat post ipsa de idromelle cum speciebus que sunt vt piper cinnamomū. ꝛ his similia. ꝛ eorum rob confert fluxui ventris cholerico. cinis speciei eoꝝ vehementis stipticitatis ꝛ tarde maturationis est. ꝛ cura fungorum mortificantium. ꝛ quando isti fungi coquūt cum piris minoratur nocumentū eoꝝ.

Cumeos — i. gummi
Cumethre — idem
Cumecre — idem
Cumeturan — idem
Cuminum — i. cyminum
Cumi — i. gummi
Cummi — idem
Cuneasor — i. barbu silnana

Cundos. i. condisi. a Dias. vero vocatur strutiuȝ ꝛ est inducens sternutamenta sicut elleborus. ꝛ Plinius vocat ipsum radiculam. Paulus vo ait Condisum est radix interius citrina: exterius nigra. ꝛ planta eius assimulatur plāte dicte camacia ꝛ ipsa verius ē in radice simil' pyretro ꝛ cetera. i. i. condes

Curasie — i. blacce bisantie

Curara. i. mussillago que egreditur a tenasmone ꝛ in fluxu ventris

Curati — i. frusta subtilia
Curaci — idem
Curaf — i. apium
Curac. i. corrodens

Cap. 200.

Arrat ara. la porrū.

Sera. li. agg. cap. curat. Curat. i. porrū. ex eo est domesticū ꝛ est hispanicū. ꝛ est ex eo nabati: ꝛ est montanū. ꝛ ex eo ē porrū vinee: ꝛ porrū agreste: ꝛ mediū inter porrū ꝛ alliū. ꝛ reperitur vtus huius inter vtutem porri ꝛ allij. sicut inuenies in. Lraum. Et pꝛopter hoc est magis desiccatiuū ꝛ acutum q̄s porrum domesticuȝ. ꝛ cetera cuncta agrestia acriora sunt domesticis. ꝛ medicine que calefaciunt illa calefactione sunt in fine graduū. ꝛ ob hoc ē malum stomacho: ꝛ est acutum incisiuum grossoꝝ humorum: magis aperitiuuȝ opilatorū organoꝝ ꝛ eius operatio ē plus q̄s domestici: ꝛ pꝛopter hoc pꝛouocat vrinam ꝛ menstrua: ꝛ potissime quando retinentur pꝛopter humores frigidos grossos. ꝛ ha

bet tantū de calefactione ꝙ vlceret quando appli
catur corpori exterius. ꝛ nos iam diximus ꝙ om
nes medicine que calefaciunt illa calefactione ꝛ
vlcerant sunt in fine gradunm.

Posse. Sera. auc. Di.

ascoꝛ. porrum domesticum incitat libidinē. ꝛ quan
do miscetur cum melle: ꝛ fit inde loboc: ꝛ confert
doli pectoris: ꝛ vlceribus pulmonis. ꝛ quando
comeduntur etiā mundificat cannam pulmonis
ꝛ quando quis assuefacit cibum eius inducit ob
furatē visus: ꝛ est malum stomacho. ꝛ quando
aqua eius miscetur cū melicrato ꝛ exhibetur con
fert moꝛsibus venenosis. ꝛ quando fit emplastrū
cū porris ipsis ꝛ ponitur super locū moꝛsus facit
hoc. ꝛ quando miscetur cū olibano ꝛ aceto: ꝛ la
cte: oleo ro. ꝛ distillatur in aurem confert dolo
ri eius: ꝛ tinnitui qui fit in ea. ꝛ quando fit empla
strū cum eis ꝛ sumach: aufert verrucas ꝛ quando
fit emplastrū cū eis ꝛ sale mundificat vlcera soꝛ
dida. ꝛ quando bibitur ex semine porri: ꝛ granis
myrti ana. ʒ. ij. simul tritis abscindunt sputum san
guinis antiquum a pectore. Et idem aucto. Rufi
Porrum ꝓuocat menstrua ꝛ fetus. ꝛ aufert eru
ctationes acetosas. ꝛ mollit ventre. Et idem auc.
Iudei. Proprietas eius est ꝙ destruit dentes ꝛ gin
giuas. Et idem auc. Aben mesuai. Nocet vesice ꝛ
renibus qn̄ sunt in ipsis vlcera. ꝛ folia porri de se
cū conferūt matrici ex ꝓprietate que est in eis: quā
est in eis humiditas que facit lubricare fetus. ꝛ se
men porri quando fumigatur ex eo anus desiccat
fistulas que sunt in eo. sed porrum vinee est deteri
us stomacho: ꝛ est calidius ꝛ magis ꝓuocat men
strua. ꝛ quando comedit̄ confert moꝛsui veneno
so. Paulus cap. de porro. porrum adustum mixtū
cum melle ꝛ inunctuꝫ curat ragadias seu fissuras
que fiunt in labijs.

Carinaballe .i. antrax
Curcuma est radix crocei coloris et est celidonie
minoꝛis
Curcuma idem
Curcellas .i. coꝛrigiola Curich .i. iūc' ð nilo
Curic idem
Curiati .i. melilotum
Curogi .i. citrum
Curosian .i. scoꝛdeon
Curoblasi .i. napus
Curugen .i. melissa
Curbur .i. coꝛiandrum
Curl. arboꝛ acacie vel gūmi arabicum quod est
eius gūmi
Curcb idem
Cusamos .i. peucedanum
Cusamon idem
Cusbaralbel .i. capillus veneris
Cusaria .i. almea
Custos boꝛti pendactilus gyra solis columba pe
steon paramustrion idem: et est catapucia
Cusus .i. hedera
Cussus idem
Cuscute rasca lini popogra lini bedeus tarascus
idem. et quid est. l. l. chasuch
Cascute romanum .i. absinthium
Castu .i. costus
Cute .i. eupatorium
Cutre idem
Cutreleon .i. antera
Cutinorostus .i. caducus flos mali punici
Cutis aretus quid est. l. l. geldacheth
Cutim .i. balaustia
Cutub est quedam species melancolie
Cutumbub idem
Cuturac .i. saturegia
Culeganus .i. galanga
Cbarice .i. affodillus
Chulem .i. herba capillaris

Cap. zoi.

Alef arab. gre. itec lati. ro salix Sera.

li. agre. cap. culef. Culef. i. salix. folia ꝛ
flos ꝛ rosa eius habent in sapoꝛe ponti
citatem. ꝛ virtus salicis est desiccatiua sine puncti
one. coꝛtex ðo ipsius siccioꝛis est cōplexionis sicut
sunt omnes species coꝛticis: vnde administratur
in glutinatione vlcerum. sed flos eius ꝛ rosa ad
ministrantur ꝛ admiscentur in omnibus medici
nis ꝛ vnguentis desiccatiuis. ꝛ sunt ex hominibus
qui accipiunt floꝛes ꝛ rosam ꝛ succum ipsius ꝛ cō
ponunt ex eis desiccatiuam medicinam que con
fert in multis quia desiccat sine moꝛdicatione. et
ꝓpter quia in ipsa est stipticitas pauca. ꝛ qn̄ cre
mant eius coꝛtices ꝛ conficiuntur cū aceto admi
nistrantur in omnibus egritudinibus in quib' ne
cessaria est desiccatio sicut in verrucis ꝛ ꝓpter in
in rotundis ꝛ in verrucis similibus capitibus cla
uoꝛum: ꝛ in verrucis infixis in cu te. eradicat. n. eas
qn̄ fit sup eas linitio. ꝛ qn̄ incidit̄ coꝛtex eius tpe q̄
emanant floꝛes: ꝛ colligitur gummi eius habet h̄
gūmi virtutem abstersiuam et subtiliatiuam. ꝛ ió
administratur in omnibus egritudinibus que ac
cidunt pupille ꝛ faciunt impedimentum visus. Et
idem auc. Pauli. Uirtus folioꝝ ꝛ coꝛticum ꝛ fru
ctus salicis ꝛ succi eius est stipticatiua est fri. ꝛ sicce cō
plexionis in primo gradu. Et idem auc. Bedigoꝛ
quando bibuntur folia eius trita cum pipere ꝛ vi
no pauco conferunt colicis. ꝛ quando sumit' cū
aqua ꝓhibet impregnationē. ꝛ fructus eius cōfert
sputo sanguinis quando bibitur. ꝛ coꝛtex eius si
militer facit hoc. ꝛ succus folioꝝ: ꝛ coꝛtex eius
tritus cum oleo ro. si bulierint in coꝛtice granati
conferunt doloꝛ aurium. ꝛ eius decoctio admini
strata super pedes podagricoꝝ confert eis mul
tum. ꝛ mūdificat furfures capitis. ꝛ colligitur hu
miditas ab ea defluens quando excoꝛiatur a coꝛ
tice suo quando incipit apparere flos ꝛ insequēs re
peritur intra coꝛticem humiditas cōgregata que
abstergit oculuꝫ ꝛ aufert tenebrositatem eius. ꝓp
terea salici ē q̄ extrahit sanguisugas adherētes gut
turi. ꝛ glutinat vulnera recentia. Et idem aucto.
Aben mesuai. Folia salicis bibita ꝓhibet ipregnati
onē. ꝛ ꝯtrariāt fluxui sanguis. ꝛ lac qd̄ egredit̄ ex eis

Rafas .i. epatica. Rafusi idē qđ sup.
Rafamot .i. amarusta.
Rafiar serendi .i. aspaltu iudaicum.
Rafri quid est lege nakala.
Rafril idē qđ supra.
Raffoziasin .i. scordeon.
Rafura .i. caphora. Raffor idē qđ .s.
Rafura ch .i. bdelliū. Rafuram .i. ceterac.
Rahalcb .i. lenticula aque.
Rahaur est species cucumeris.
Rahas almodica .i. herba similis aneto humido. & folia eius sunt sicut malue: & poma eius parua: & inuoluuntur super arbores sicut volubilis.
Rakal .i. cardamomū. Rakabu .i. aisdo.
Rakasan .i. psillium.
Rakengi est secunda species strigni.
Rakengi idem quod supra.
Rakeub .i. kakabum. Rakseu .i. bitar.
Rakille herba facta sicut vsnen salis sapore: & est herba purgatiua aque citrine.
Rakilli idem quod supra.
Rakie idest flores similes viole & sunt keiri.
Rakocbimon .i. malus humor laborans.
Rakol .i. cardamomū.
Rakilem .i. abrotanum.
Ralatabas .i. platanus arbor.
Ralamuche .i. calamentum.
Ralamita certa idem quod supra.
Ralange .i. cibus qui fit ex pulmone & corde & epate incisus minutis cū oleo mixtis: in quo post remotione pdictoꝝ ponit̄ paꝝ aceti: & oua: & croc⁹.
Raltat .i. ferula.
Ralendula quid est lege karannos.
Ralep .i. creranus. Ralepi idē qđ sup.
Rali est planta in littoribus maris nascēs similis vermiculorū pinguis & salsa: que cōbusta cinis ei⁹ cōglobat̄ in massa, que nr̄o idiomate vocatur seda ex qua fit vitrū. sal vero qui in eius decoctione qñ fit vitrū emanat est sal alkali. & dicunt arabes q̄ cali est species vsnen. Rasis vō in li.⁰ diuisionū ca.⁰ de dolore dentiū: kali ingt ē almē assur.
Ralip .i. milium solis.
Ralitricū .i. herba sanguinaria vel pedes pulli: p q̄ lege gallitricus.
Ralliominos .i. nocina glans.
Ralis .i. bonū. Ralofari .i. arsenicū
Ralofari idē qđ supra. Ral .i. acetū.
Ralb .i. cera. Ramac .i. bdellium.
Ramasar .i. bedeguar. Ramafur idē qđ .s.
Ramefe .i. pentafilon.
Ramec .i. confectio de qua fit gallia.
Ramedapnes quid est lege camedafnes.
Ramezir .i. fructus tamarisci.
Ramesit .i. fructus tamarisci.
Rameleos .i. kamelus. Rameab .i. triticum.

Cap. 179.

K **Amcactis** ara. & iacta: grece incactio: latie ebulus. Sciēdū q̄ actio ē sambuc⁹. Kameactis dr̄ ebulus: & sunt plante omnibus note. Unde versus. Sābuc⁹ est actio. s; ebulus est kameacti **Sera.** li.⁰ aggre. ca.⁰ kameacti: kameacti due sunt species: quaꝝ vna grece dr̄ actis in latino sambucus: & secunda noiat̄ in greco kameactis: & eius est intentio terrenius actis: & in latino dr̄ ebulus. virtus eius est que desiccat & incarnat: & resoluit resolutione tempata. **Pli.** ca.⁰ kameacti eius due sunt species caꝝ: vna assimilat̄ arboribus habentibus ramos similes cannis rotundis q̄ꝝ color est ad albedinē: & sunt longa. & sunt i eis quatuor folia aut quinq̄ porrecta super ramos q̄s libet. & similia folijs nucis: minora tamen eis. habentia graue odorē: & in summitatibus ramoꝝ sunt flores albi: & grana similia granis viridib⁹ vel lentisci quoꝝ color declinat ad purpureitate cū nigredine: & sunt velut in racemis: & habet multa humiditate habente odorem similē ista dr̄ actis. alia vō species que dr̄ kameactis est minor prima: habet ramos magis pertinentes herbe quadratos: in q̄bus sunt multi nodi: & folia inuice distantia: & singulis nodis similia folijs amigdalis in summitatibus suis. nisi quia habent venas: & sunt longiora eis habentia graue odorē. & in summitatibus ramorū sunt capitella similia coronis supradicte speciei & semen & flos similr. & h; ramos lōgos grossitudine digiti **Gal.** actis siue sambucus que magna & arborea necnō herbacea magis: quā quidē & camezeon .i. ebuliū vocant: ambe exsiccatiue virtutis sunt solidatiue: & mediocriter diaphoretice. **Dias.** ca.⁰ actis. duo sunt genera: vnū arborosū est: hastas habens cannosas & rotūdas & erectas. folia habet quatuor aut quinq̄ in hastis similia nuci regali et oblonga cū graui odore. flores sunt ei albe in capitibus hastarum. semen vero simile habet terebintho subnigellum: & purpureū: & in modū botri cōpositū: multū succū habes. Alteꝝ genus est qđ kameactis dicit̄: a multis vō appellat̄ eciolacti. & latine ebul⁹: s; breuior est. & herbosas hastas habet quadras & nodosas: & folia in singulis nodis similia amigdale: sed venosa & oblonga cū odore graui. in hastis capitella sunt similia supradictis: & semen & flos. Radix eius grossitudine digiti ē breuis & lōga est. **Posse.** contra arteticam & podagrā chiragrā detur succus radicis eius uel carrionum eius. & valet contra leucophlegmaticam. contra tumorē extremitatum fiat fomentū ex aqua salsa decoctionis radicis. & curationū eius totiusq̄ herbe balneū factū ex aqua decoctionis ei⁹ valet cōtra arteticā & leucophlegmaticā. succus kameactis: & potissime radicis eius acceptus ad q̄ntitatem onaꝝ .3. curat laxando leucophlegmatica: hoc operatur similiter clystere in q̄ mixtū est de succo eius. **Dias.** virtus est kameacti stipica: que accepta humorem aquosum ventris deponit. & cacostomatica est. folia ipsius elixa & sumpta sicut olus ventrem molliunt. & maxime choleram deponunt. haste illius tenere elixe & comeste oīa similiter facer̄ possunt. Radix ipsa elixa hydropicis eximiū remedi

acrit visum: et abradit pilos. Et idem auc. Pauli. l folijs salicis et silice non dixit Hali. aliud.

Gal. vij. sim. phar. cap. hytee. hytee sine salix vtetur quide aliquis et folijs ad sanguinolentoꝝ vulnerū consolidationē: sed maxie flor eius fere omnes vtuntur medici ad cōfectione siccatiui emplastri. est enim vis coꝝ suauis siccatiua habet autē et quiddā stipticitatis quidaꝫ vo et sue cum facientem ex eis imordax et siccatiuum habet pharmacū ad multa vtile. nihil eni magis occurrit visui qȝ pharmacū imordatiue siccans paruū sed stipticans sicut in tractatu de cōpositōe pharmacoꝝ plenius dicetur. cortex etiam huius arboris similis eisdem frondium qȝ florum virtuti: preterqȝ qꝫ est siccior fm cōplexionē. sed hunc quidā accedunt et vtuntur cinere in oībus his que violēter indigent desiccari: sicut figles et chilos. i. myrmiceas auferunt ipsum madefacientes aceto acri quidam vo tēpore florendi incidentes corticem liquorem quidem colligunt et eo vtuntur in offuscātibus pupillis: cum sit pharmacū abstersiuum simul et subtiliatiuum cuiqȝ sit huiusmodi poterit eo aliquis vti et ad alia multa.

Chercar	.i. cardamen
Crusca	.i. puluis
Chrusca cymolea	.i. puluis cymolee
Cruska symolea	.i. puluis ceruse
Crub	.i. caulis
Crunil	.i. rubus

Sequitur de. D.

D Aaren id est cubebe

Daarison. i. risi

Dasblectos. i. blacce bisantie

Dadilis. i. aristologia longa

Dacolios grece: latine digitus nam dactilus est vnus ex quinqȝ digitis

Daurach	.i. pond⁹
Dansir	.i. banena

Daac est semen daucie silnestris

Dauguan est mensura liquidorum ponderans libras. 43

Daumaram	.i. ozimum

Daucus grece. i. daucia vel pastinaca latine. vnde daucus alius est asininus: alius domesticus. quando per se ponitur daucus debet intelligi pastinaca silvestris. i. daucus asininus: vt Jo. Sera. cap. de tyriaca. et Gal. 2° de edulijs circa finem vt patꝫ in. l. lesa. lꝫ Cassius felix cap. de empicis dicat qȝ per se ponitur qꝫ est semen daucie hortensis. et est daucus silvestris vel asininus melior cretico. et dicitur creticus quia in creta insula inuētus est prius. et dicitur asininus quia est cibus asinorum. creticus aūt est maioris efficatie: et hoc propter terre dispositionē meliorem: ꝑ quo. l. l. lesa

Cap. 202.

D Abalch ara. vel bele: vel bisos grece et latine viscus.

Serapion lib. aggrega. capit. dabalch. auc. Dial. Melior ex eo est nomis qui similis est in colore suo colori porri. exterius vo est subrufus sine asperitate et sine furfureitate: et fit ex fructu rotundo paruo: qui nascit in arbore glandiū. et cuius folia sunt sicut folia arboris bussi. fructus ergo iste contonditur et abluitur: deinde coquitur in aqua. sunt autem quidam qui masticando fructū ipsum faciūt viscum. repetitur etiam in arbore pirorum et malorū: et in multis alijs arboribus: et aliquando in radice arboruꝫ aliquarum paruarum. et latine vocatur hec planta vissago. vidi autē ego in monte nabasat homines qui faciūt ex arbore magna que nascitur apud eos et apud ipsos vocat' tarabella: et latine vocatur caprifolium. accipiunt quidam ramos ipsius et excoriant eos facientes fasciculos et infundūt in aqua et dimittunt sic aliquo ex mensibus: deinde contondunt contusione forti: et fit inde viscus bonus. et virtus eius est similiter que subtiliat: attrahit et dissoluit. quia habet virtutem resolutiuam.

Dias. capitu. viscus fm translationem nostram. Viscus in ramulis nascens a quodam animali volatili. s. mr della viscetur. nāꝫ illud si moratur in ramulis arborum glutinatur et inde nascuntur virgule plurime: et fit viscus qui semper viridis inuenitur. Est autem optimus qui in arbore quercus crescit: et qui est mundus subuiridis: et si extendatur non corrūpitur: sed vt mēbrana extenuatur.

Gal. vi. simpli. phar. cap. de visco. Substantia visci est cōposita ex aquosa substantia et aerea: et de his ambabus est in eo multum: et ex terrea pauca. et in sapore eius est acuitas plus qȝ amaritudo. et virtus eius estiqꝫ calefacit: non mī cito quando apponitur corpori sed postqȝ facit moram in corpore sicut facit tapsia. et nos quidem diximus in his que precesserunt qꝫ hec res inuenitur in medicinis: quarunm virtus est que calefacit. cum quarum calefactione est humiditas superflua indigesta. virtutes habet acres duricies mollire potest. nā de profundo extrahit humorem cum vehementia et non subtiles tantuꝫ sed et pingues digerit. mox quidem calefacit: sed tempore diuturno impositus calefacit ut tapsia.

Auic. li. 2° cap. de visco. Viscus est notꝰ oībus. et eius quidem fructus similis ē ciceri nigro non sincere rotandus: virgularꝰ frangibilis ex quo manus inuiscantur. eius autem minera est arbor ferens glandes et pira et mala in qbus sunt virtus aquea et aerea multiplicate valde qui ex eu bonus est recens planus coloris porri interius viridis exterius: teritur et lauatur: deinde coquitur et non calefacit nisi post moram longaꝫ sicut gūmi rute agrestis: et est debilior ea in hoc. et in ipso quidem est humiditas superflua indigesta. et est calidus et siccus in tertio. et est resolutiuus. resoluit enim humiditates grossas ex profundo corporis propter fortitudinem virtutis attractiue et lenit. et dixerunt quidam qꝫ non mest ei operatio in humiditatibus nisi tenuibus.

Posse. Sera. auc. Dias. Quando vitello miscetur cum resina pini maturat apostemata que fiunt in radi ce auris. ⁊ alia apostemata. ⁊ quando miscetur cū olibano curat vlcera antiqua. ⁊ quando miscetur cum calce ⁊ cum lapide gagate aut lapide asio: ⁊ coquitur cum cera ⁊ ponitur sup apostemata fonn dulenta: aut super duriciem splenis curat: ⁊ resol uit apostemata: ⁊ duricies. ⁊ quando miscetur cū auripigmento citrino aut ru. ⁊ ponitur super ma culas aufert eas. ⁊ quādo cū calce miscetur ⁊ rob excludit **Aui.** Uiscus eradicat vngues malas vngues. cum super eas ponitur cū ar senico. ⁊ resoluit apata frigida: ⁊ propter hoc ponitur cum calce. ⁊ lenit vlcera antiqua ⁊ vulnera mala ⁊ lenit iuncturas cū tanta cera quātū est ipsū: ⁊ cū equali pondere sui ō resina pini. ⁊ cōfert apātib⁹ frigidis post aures. ⁊ mixtus cū gūmi pini ⁊ ce ra cremant splenem cū sup ipm ponit cū aliqb⁹ reb⁹ ipm cōfortātibus sicut est calx ⁊ huiusmodi

Dabah ē animal magnū rapax maius leopardo ⁊ aliqn leone: quod qiqi claudicat: ⁊ ideo vocat claudicans ⁊ cetera: ⁊ in de regali dispositione vo catur papilo: claud⁹ in terra nostra vulgo dicit: i. syria dicit cabeccus ad formam lupi vergit

Dablan e spēs palmaꝝ	Dabac .i. viscus

Dabeden est nomen cuiusdam fluminis

Dabendrine idem quod succus acetosus

Dabem	idem succus vt supra

Dabeget est nomen cuiusdam insule

Dab ē quodā animal vt lacerta magna vētricosū ⁊ latine vocat bullecola. stercus ei⁹ linit sup pā num: ⁊ lentigines. et confert albugini ocli. et desce sioni aque ad eum. Auic

Dacalios .i. yreos	Dacasios idem
Dacanto	.i. sterc⁹ bouinū
Dacausticis	idem quod balaustia
Dacfion .i. daucus	Dacrecession .i. alkakil
Dacusis .i. siklios	Dacri .i. gummi
Dacilorum	.i. alkanbi .i. sicci
Dacilus indus	.i. tamarindus

Dacili cpa sci .i. rubens pinguis vt epar

Dacilitis	.i. aristologia
Dadarich	.i. cantarides
Dadarus	.i. opoponacum
Dadasilion	.i. filius ante patrem

Dadi dicit Aui. q̄ est granum simile ordeo lon gius ⁊ strictius ⁊ solidius amariq̄ꝫ. scribunt auté dechui. sed corrupte

Sera. li. aggre. cap. dadi. Dadi est fruct⁹ in balda: ⁊ est granū simile ordeo ama ri saporis. teritur ⁊ conficitur cum varijs in bada ⁊ fortificat odorē: corroborat ad inebriandum

Dadion .i. deda. ⁊ est lignum oībus notum

Dedis	idem

Dadion mascul⁹ ē id qđ gre. vocat androsomō

Dafarbach .li	.i. blaccebisantia
Daferion	.i. ferula
Dafintos	.i. russi
Dafimidis	.i. muscillago
Dafrie	.i. hypoglossos
Dafulsum	.i. piper longum
Dafunde	.i. lancola

Dafrus .i. laurus. ide diafreulcon .i. laurinū oleū

Dafrutis est sm Dias. quedā spēs cassielignee

Dafruc est medicamen metallicū: ⁊ est desrigio

Daga est mordicatio facta a stercore

Dagabaoth	.i. aconitum
Dahag	.i. tora
Dahamethe	.i. lapis adamas
Dahasion	.i. rapa
Dahasioni	idem
Daloc	est fera similis vrso
Dalmaram	.i. ascebram
Dalpa	est arbor dactiloꝝ

Daledon est nomen cuiusdam fluminis

Dalmedoma	idem
Dalin	.i. structio
Dalimus	.i. rapella
Dalides	.i. pistana
Dalx	.i. cortex

Damathan vel mulco draconis .i. sāguis draconis

Damarach	.i. panis
Damasisron	.i. fistula pastoris

Damasomion siue alisma. Galie. vi. sim. pher. cap. damasomion siue alisma. de hac herba nar rat Dias. tāq̄ eius radix si bibatur sanare dissinteri as ventremq̄ꝫ stringere: ⁊ tumores sedare. nos mi hoc non experti sumus: palam aūt q̄ quandā ha bet abstersiuam virtutem

Damilla .i. animal simile capriolo de han

Damisilgon	.i. vsnee
Damiseum	.i. alienum
Damurra	.i. cubebe
Damurion	.i. balsamita
Damul	.i. polium

Damala .i. animal simile capriolo

Danich est nomen ponderis. viij. granorū ordei sm aliquos. vi. granoꝝ. ⁊ aliqui dicūt q̄ est aure⁹ .i. ⁊ aliqui dicunt q̄ est pondus trium granorum ordei ⁊ verius

Danic	idem

Danici est pondus quod ē medietas triū grano rum ordei

Dapelcon	.i. oleū de laureola
Dapneleon idem	Dapnelion idem
Dapte .i. leboruc	Daptene .i. ipoglo
Dapium .i. manipulum	Danphius .i. laurus
Dapnides .i. victoriola: ⁊ ē sel	Dapnidos idem

Daptilus quid est. l. l. ponthab

Daranus .i. bardanus. l. l. lappa rob

Dardanus	idem

Darnasum scripsit Stephanus pro darseni: ⁊ idem sunt: ⁊ est cinnamomū: ⁊ est prima spēs eius lege litteram darsen

Daren est nomen pōderis: ⁊ ponderat nonā par tem. ℨ. ⁊ sic accipiebatur antiquitus: ⁊ est dragma vna: vt infra patebit in. l. dragma. moderni vo oc tauum. ℨ. pro. ℨ. ⁊ pro daren accipiunt

Darcesaban	.i. filsum

Arsen. ara.gre.ꝛ la. cinnamomū. **Sera.**
li.aggre.cap.de cinnamomo. Cinnamo
mū dicitur in lingua persica arboꝛ sceni: ꝛ est dar
sen. ꝛ darsen quidem sunt multe species ꝛ denoīa
tur pluribus nominibus ꝛ diuersis fm diuersita
tem locorum. sed ex speciebus eius melioꝛ species
est illa que dicitur massolites: quia habet similitu
dinem cum cassialignea que etiam dicitur masso
lites. ꝛ melius cinnamomū ex ipsa specie est illud
quod est nouum nigrum cinericiū cum ruboꝛe. ꝛ
est subtile lene. ꝛ rami eius sunt spissi: pleni nodis
habentes odoꝛem bonum. ꝛ melius ex hac etiam
est quod cum optimo odoꝛe suo est acre: ꝛ sicut
odoꝛ rute. ꝛ pertinet ad odoꝛem cardamomi. ꝛ ē
in eo acuitas. imo mordicatio lingue: ꝛ paruꝫ sal
sedinis. ꝛ quando franguntur rami eius eleuant
pulueres odoꝛiferi: cuius doloꝛ superat oīa que
sunt circa se. ꝛ de experientia bonitatis eius est q
quando rami eius euelluntur a terra: radix eius
euellitur facile cum eis. ꝛ melius quidem est illō
qō replet subito fauces suo vapoꝛe ī primis quā
do gustatur. ꝛ est species alia cuius odoꝛ est simi
lis odoꝛi cassie. ꝛ habet bonum odoꝛem: ꝛ coloꝛis
subrufi: cuꝰ cortex est similis cortici cassielignee
ꝛ tale est durum tactui. ꝛ habet radicem grossam
ꝛ odoꝛ est similis odoꝛi myrrē: aut odoꝛi cassie. ꝛ
odoꝛ eius est cum quadam pinguedine: ꝛ est mi
nus in bonitate. ꝛ melius ex hoc est habens albe
ligna rugosa. illud vō qō est lene grossum non ē
alicuius iuuamenti. ꝛ inuenitur alia species cinna
momi que dicitur nasoꝛ: ꝛ est grossū planta hūs
fortem odoꝛem: ꝛ est debilius alio. ꝛ est ex planta
cinnamomi qō nominatur ciranginoꝛ: siue zi
marni: que habet similitudinem cū cinnamomo
in apparentia: sed differentia que est in eis ē pin
guedo illius odoꝛis. sed illud quod dicitur kerse
ē simile cinnamomo ī radice sua ꝛ in latitudine no
doꝛū. ꝛ est cinnamomū lignosuꝫ. ꝛ habet ligna foꝛ
tia ꝛ longa. ꝛ bonitas odoꝛis eius minoꝛ est q̄s cin
namomi. quidam putant q kerse est alia species
a cinnamomo que sit alterius nature ab eo.

Dias. fm translationeꝫ nostram cap. ō cin
namomo. Cinnamomi genera mul
ta sunt: sed melioꝛ est oībus que est similis cassie
massolites: qui recens fuerit: ꝛ niger coloꝛe: ꝛ qui
missus in vino soluit se: virgulas habens teneras
ꝛ lenes ꝛ nodis plenas: ꝛ cum odoꝛe pleno veluti
rute: acer atq3 moꝛdax gustu: in similitudine na
sturcij seminis cum quadam salsitudine ꝛ feruoꝛe
ꝛ parua viscitudine: cuius haste cuꝫ fregeris emit
tunt pulueres odoꝛe oīa vincentes. has hastas cū
a terra euulseris radices earundem sequuntur. hō
est probatio optimi cinnamomi. Est etiam alterū
genus cinnamomi montanum: tactu asperius. hoc
grossius est ꝛ subrufum coloꝛe. Tertium genꝰ est
simile cassie massellioticę subnigellum coloꝛe: ta
ctu lene: ꝛ non multos nodos habens. quartuꝫ ge
nus est coloꝛe albo: tactu molle: simile cassie in ro
boꝛe: grossum ꝛ fragile ꝛ radicibus magnis. Quin
tum genus est odoꝛe simile cassie: coloꝛe subrufū
ꝛ coꝛio cassie simile: hastam in se habens foꝛtioꝛē
cum radicibus grossioꝛibus similibus libanotido
ꝛ mulgo hastas retinens similes myrte ꝛ cassie. sꝫ
non tm̄ odoꝛe plenum. eligenduꝫ est aūt cinnamo
mū primi generis coloꝛe subnigrū: scabrosum: ꝛ se
men habens simile piperi: ꝛ lene lignum: cuꝰ ra
dix inutilis est. Sextum genus est cinnamomi qō
appellatur lotos ꝛ motos: sed nec virtutē nec odo
rem habet. Septimū genus est qō a grecis nomi
nat̄ xilocinnamomū. i. lignum cinnamomi: radiceꝫ
habens maioꝛem cum hastis nodosis similibꝰ cin
namomo: ꝛ in odoꝛe non suaue. hoc dicunt aliqui
melius esse cin namomo.

Gal. vij. sim. phar. cap. de cin namomo. Cinnamomū
summe est subtilium partium: non tñ summe ca.
sed in tertio gradu. ꝛ desiccatio eius est sicut cale
factio ipsius ꝑpter subtilitatem substantie sue: sꝫ
canella cinnamomū est quasi cinnamomū debile
ꝛ quidam etiam calcion vocant cinnamomū. ꝛ q
daꝫ sunt qui nomināt cinnamomum azei.

Posse. Dia. Uirtus aūt omni cinnamomo est ca. ꝛ diuretica
ꝛ malactica: ꝛ leptica. ꝛ potatum cum aqua secun
dinas mulieruꝫ excludit. ꝛ mestrua prouocat. me
lius his rebus opitulatur si mirrhe fuerit mixtuꝫ
venenatis moꝛsibus occurrit: vel veneno potato
caligines oculoꝝ detergit. cum melle tritum ma
culas vel lentigines de facie purgat. tussim sedat
catarrum mitigat. hydropicis medetur. nefreticꝭ
valuter dat. miscetur etiam confectionibus ocula
rijs. ꝛ in oībus valioꝛes inueniantur: vires habes
ꝛ gustum acrem extensa stringit. ꝛ in antidotis p̄
ciosuꝫ est.

Sera. auc. Gal. substantia eius est sub
tilis. ꝛ virtus eius est ca. in ter
tio. ꝛ non est aliqua medicina ca. cuius desiccatio
est sicut desiccatio eius ꝑpter subtilitatem sue sub
stantie. sꝫ il a spēs que dicit̄ kerse est cinnamomuꝫ
quasi debile. ꝛ sunt quidā qui nominā t cinnamo
mū zoꝛ. ꝛ dixit Gal. in li. de cibis q cinnamomuꝫ
aromatizat stomachuꝫ: ꝛ ꝯfert frigiditati eꝰ: ꝛ fri
giditati epatis. ꝛ facit euenire somnū. ꝛ aperit opi
lationes. ꝛ prouocat menstrum. ꝛ abstergit obscu
ritatē visus. ꝛ desiccat humoꝛes qui sunt in capite
ꝛ i stomacho. ꝛ ō ꝓprietate visus eiꝰ ē qꝛ visus come
stionis ē ꝯferens obscuritati visus que accidit ab
humoꝛibꝰ. Et idē auc. Dias. Cinnamomū ingredi
tur confectionem medicinaꝝ odoꝛiferarū bonaꝝ
ꝛ ē maximi iuuamenti. ꝛ teritur ꝛ conficitur cum
vino bono: ꝛ fiunt inde trocisci qui desiccant̄ ꝛ re
ponāt̄ in vmbra. ꝛ sic virtus eiꝰ diuꝰ seruari pōt.

Aui. li. ij. cap. de cinnamomo. Ultimū est in
est in subtiliatione attractiuum aperti
uum rectificans omnē putrefactionē ꝛ omne vir
tutem coꝛruptam. ꝛ omnē saniositatē humoꝛalem
Et idem in li. de viribus coꝛdis ait q ꝯfortat coꝛ.

Darseni	idem quod supra
Darion est quedam tunica minoꝛis intestini	
Darin	i. manipuli

Dorisse — .i.auena
Dardinoceracb — .i.fex vini
Darkima — .i.a.ß.

Cap.204.

D **Arsisaban** vel mahat vel michad vel kilkil ara.gre.aspalitz: latine vero arbor granati silvestris Darsisaban est arbor qui.i.Diasc. **Jo.Sera.** in.ii.ca. vocat aspalium. trifera dicit q; est beteramen & apud. Sera.auc.cuiusdam vocat airac: et est arbor granati silvestris & fruct9 eius vocat bel:& est arbor spinosa cuius lignu est rubeum vel purpureu: sm Almansore hec florem cirenti:in barbaria vocat aldani. ingredit in trociscis andromaci tyriace maior: eius loco põit Avicen.fru **Sera.** li.aggre.cap.mahat.Ma cu aldbut. hai sunt vene arboris granati silvestris que nascitur in seni vltra mare & in consecu.& sunt vene grosse albe.colligunt in bey men & cuius mala granata sunt sicut mala granata domestica in principio ortus eoz.& color est inter rubedine & viriditatem.& intra malu eius sut grana rubea rotunda in magnitudine sem inis lentis: & dimittunt ea in cortice suo:quado eget eis extrahunt a cortice ma **Dias.** cap.de aspalio. bere est cal.& bu. Aspalium sive aspaltos:nascitur in insula rhodo.cu9 species duplex est.e cui vna spinosas frutices & diversu brevez depositum cum cortice purpureo vel rubeo & dulcis odoris suma & amari. altera est alba lignosa & imbecillis & simple & ista e qua Sera.vocat mahat.

Posse. Aspalium auget sperma: & corroborat coitum.& est bonum podagre.quando teritur conficit cu aceto & linitur super ipsum & confert spasmo.& mollit duricie ulcerum.

Dias. Uirtus aut eius est cali. stiptica q cum vino si fuerit dicatu vulneribus oie medetur.& putredines quas greci nomas appellant & putredines nature curat.& valet contra vlcera ventris qu fit ex eo clystere & botboz nasi.& expellit fetu qu fit cu eo nasale & fomento vulneribus prodest.pessary e additu muliebria deponit cuius elixatura ventrem stringit.sanguine reiicientibus subuenit.aqua eius bibita inflatiões & dissurias compescit.

Dare — .i.dens
Dasarigmi — .i.acetu acetosu satis
Dasogar — .i.amiziden
Dasafigi — .i.plantago
Dasephur — .i.alleluia
Dasne — .i.laurus
Dasnes alexander — .i.laureola
Dasium — .i.laurisfatium
Dasmades — .i.muscilago
Datin — .i.dosion
Dasnncos — .i.dasnoides
Dasoccia — .i.lauri bacca
Dasococia — idem

Cap.205.

D **Asnoidcs** gre.ara.spes gare alexadrie: vl megerion:latine vo laureola.vbi sciendu q aliqui putant laureola non esse megeron: quoru error dignoscitur in.l.camelea.

Sera. li.aggre.cap.gara alexandrie.i. laur9 alexandrie:& est planta habens folia similia folijs myrti agrestis q sut maiora & molliora & albiora eis.& hz fructu intus folia i magnitudine ciceris coloris rubei ad rubedine sanguinis tendente.& habet ramos longitudine duoz palmoru aut pl9:& radices similes radici myrti agrestis:nisi quia sunt molliores & odorisere ad rubedinem tendentes.nascitur in locis montuosis.& illud quod de ipsa administrat est radix.Et ide Sera.capitu. de lauro.vbi tractat etiam de laureola.

Gal. vi.sim.phar.cap.dasnois alexandrie.sapor eius est acutus.& in ea est amaritudo.& virtus eius est que incidit & abstergit.Et ide Sera.& et gara est que dicitur camedaphne gre. vel daphnides alexandrie.sed latine sigillum salomonis: cuius altitudo est vnius brachy.& habet virgas multas rectas subtiles lenes.habet folia similia folijs lauri:sed minora & subtiliora & leniora quoru color est viridis. & habet grana rotunda rubea q adherent folijs.rami eius comedantur du sunt recentes.& virtus eius est similis lauri alexandrie supradicte.sed speciem gare alexandrie q vocatur dasnoides.i.laureola non tangit.hic Sera. Plini9 aut cap.de camedaphne.Camedaphne.i. sima laurus.daphnis eni grece laurus:came.i. in sima.& est secunda spes lauri a Dias.posita in p. pno cap.lz non nominet ipsam sicq; sm Plinius ramos spergit a radice folio acutiore q myrte: & molliore candidiore & maiore semine intra folia rubeo:non tuu in mon **Dias.** ca. dasnoides tuosis nascatur locis. .i.laureola hz vrgas logas duobus cubitis tenues rectas & lenes & folia lauri similia:sed tenuiora & viridiora:seme in medijs folijs habens.Et ide sm alia translationem.dasnoides.i.laureola cubiti vni9 hz longitudine:& vrgas multas & no fragiles:sz mucillaginosas folia sut illi lauro silia sz molliora.i. flexibiliora & duriora & n fragibiliora gustu ca.exasperatia.flores albos hz:seme vo nigru cu matura erit.radix e illi inutilis.nascit **Pos.Dia.** Dasnoides loci motuos. folia eius sicca & viridia bibita phlegma ventris deponit.vomitu puocat.menstrua iperant. apophlegmatismis masticata pstant auxiliu.sternutamenta puocant.semis ei9 grana.xv.bibita ventre molliunt.

Gal. Camedaphne.i.sigillu salomonis puocat vrina & mestrua.& confert distillationi vrine & mingentibus sanguine.Cassi9 felix ca. camedaphne.Camedaphne e diuretica valde.folia eius cataplasmatibus adhibita dolorez capitis tollunt.egestiones stomachi imposita compescut & tortiones anteriores cum vino bibita potissime que semina habent anterius : posteriores vero que sunt posterius medicantur. Succus eius

cum vino bibitus menstruis imperat: ꝓuocat vri na pessario adhibit° hec oia facit. mictuat ⁊ vtut cū folijs suis siue floribus incendiose se laborates quidam cataplasm auerunt. que vō dicit Mes. vide capitulum de camelleis supra.

Dausinum .i. amurca olei
Datrion .i. lachryma. inde datrion dandodes .i. lachryma oculi
Daximaltos .i. vrtica
Daximum .i. rubea tinctoꝝ Daxilion .i. cyprum

Cap. 206.

D **Aiboꝛa** ara. vel alberra: gre. corió. vł coriamid: la. vō corian **Dias.** cap. corion. Corion drū. .i. coriandrū oib° est notum. virtus eius est fri. tritum ⁊ in cataplasma ibus redactū cū polenta ⁊ pane triticeo mixtum ⁊ impositū ignē sacrum extinguit. tumores igneos tollit. melle addito ⁊ vua passa impositum epimenidas ⁊ tumorē testium ⁊ carbunculos curat. ⁊ collectiones cōpescit. cū faba fresa mixtū scrofulis ⁊ pustulis prestat effectum. semen ei° bibitum cū dulcore lūbricos extinguit. genat. lva. i. semina viri decrescere facit. nam si multū acceptū fuerit semen sensus hominis hebetescit: aut citius infert necem: vnde nō debet quisqꝫ vinum eius frequentare. succus eius aceto mixtus: aut spume argenti. ⁊ cerusle: ⁊ vino omnes pustulas ⁊ caligines ebulientes extinguit. hic succus viscide est virtutis: restrigit ⁊ refrigerat: ⁊ iō ꝓpe ad ignē sacꝝ facit sicut ⁊ folia ei° cū succo mali granati ⁊ oleo: i potione ꝑmixtū aialia itraneis ꝑmixta ignita psegi. semē ei° ex aq̄ potatū solutionē vetrꝭ abstrigit. mirū est qđ xenocrates tradit si vnū seminis granū femina biberit vno die ei mestrua contineri. si duo ⁊ totidē iam diebus quot grana sūpserit.

Sera. li. ag. auc. Halte. capitu. dayboꝛa.

Dayboꝛa .i. coriandrum. substantia eius est terrea subtilis: ⁊ est cū hoc in eo aquositas tepide virtutꝭ non pauce q̄titatis. ⁊ in sapore eius ſm plurimoꝝ est amaritudo. ⁊ virtus eius est que abstergit ⁊ resoluit. ⁊ sumit̄ ⁊ distillat̄ in oculū ⁊ cōfert dolori eius magno cū lacte mulieris: ⁊ fit emplastrū cū eo: ⁊ abscindit humores descendentes ad oculum. Et idem auc. Aben mesuai. Quando torrescit semen coriandri stringit ventrem: ⁊ abscindit fluxū sanguinis qui est ab interioribus. ⁊ bibuntur ō eo duo aurei cū ℥. ⁊ dimidia succi plantaginis sine eo q̄ buliat: ⁊ si est fluxus sanguinis ab interiorib° mēbris curatur si ponatur super locū fluxus. Et idem auc. Abugerie. Coriandrū est frigidum narcoticum inducens syncopim ⁊ stuporē. ⁊ est toxicum qm̄ odoratum congelat: ⁊ ꝓhibet fumositates ascendere ad caput. ⁊ ideo confert sode ⁊ ebrietati. ⁊ abscindit fluxū sanguinis. ⁊ stringit ventrē. Et idē auc. Alexandri. Coriandrū ꝓhibet fumositates ascendere ad caput: ⁊ ꝓpter hoc ponit̄ in cibis epilepticoꝝ qm̄ cause epilepsie sunt vapores ascendentes a stomacho. Et idem aucto. Acauzi. quando coriandrū siccū infunditur in aqua eius cū zucaro abscīdit virge erectionē ⁊ desiccat sperma. Et idem auc. Rasis. Si bibantur ℥. iiij. de succo eius recentis: occidit ⁊ abscindit fluxum sanguinis a naribus quando odoratur. Et idem auc. Humai in li. ꝑmutatiōis dixit q̄ pillule Halic: sunt ei contrarie. Dias. vō contradixit ei. cū. s. Hal. dixit q̄ coriandrū declinat ad caliditatem: qm̄ manifestum est ipsum esse virtutis frigide: ⁊ ex dicto suo quando sumitur succus eius occidit. Et idē auct. Albix. Coriandrum recens est mortificatiuū congelatiuum: ⁊ si homo vtit̄ eo multū: vł potu aque eius est toxicū. ⁊ si ponat̄ aqua eius cū aliqua ex alijs herbis. ⁊ quādo cū aq̄ eius liniūt apostemata sanguinea aut cholerica: ⁊ ꝯfert extiguit eoꝝ inflāmationes.

Hal. vij. sim. phar. cap. de coriandro

Uirtus eius prima est vt° cali. vnde Dias. infrigidatiuā dicit hanc herbam non recte. cōpositū aūt est ex contrarijs virtutib°: multum quidem habens amare substātie que indicat q̄ subtilium partiū est ⁊ terrestris: non modicum autē habens ⁊ aquose humiditatis vel tepide ſm virtutē. habet aūt stipticitatē nō modicā: in quib° oībus operatur quidē varie oīa quecūqꝫ Diasco. scripsit. sed puto sic existere sicut mox ſm principia plagatis vel qualitercūqꝫ percussis in aliqua particula tumor liuid° vel niger fieret frigida putaretur passio esse: ⁊ egere diaforantibus ⁊ calefacientibus pharmacijs ſm eunde pu o modum si transcenderit aliquando calida dispositio ad frigidam obliuiscendum est prioris. nominandū vō alio secundo nomine: vel si nomen nolueris pmutare: sed facere sicut quidam qui alia quidē principijs: alia vō declinationis scribunt auxilia. nō aūt oportet frigida estimare esse declinationis pharmaca. concedendū enim est herisipillam nominare siquis voluerit huiusmodi dispositionē: nō tñ ca. vocare eam permittendum quando depressa est ⁊ remissa. nequaqꝫ ergo tunc qđ auxiliatur ei ī frigidatiuū esse putemus sicut Diasco. vt coriandrum: quoniam cataplasmatum vt ipse ait cū pane vel cum alfitis sanat herisipillam. certū est herisipillam que vtiqꝫ inflāmatiua est nūqꝫ sanabit cum pane coriandrum: sed per id quod īfrigidat iam ꝓpterea ⁊ nos in anterioribus sermonibus quando cum determinata experientia ꝓbare cuiuslibet pharmaci virtutē postulabamus: simplicem enim vt possibile est maxime potione eligere consulebamus. plurimi aūt medicorum neqꝫ quecūqꝫ plurime egritudinum mox a principio inuadunt cōposita noscunt. neqꝫ quoniā alia passio ē herisipilla certa. alia vō vocatur ab oībus nobis iam consuete: ⁊ ab antiquis phlegmon. alia autē in medio q̄s multe: hec quidem ⁊ ut vtiqꝫ dicat ge herisipilla phlegmonosa. hec aūt velut phlegmones q̄dē herisipillatos inenies: aut velut phlegmones aliquando: ⁊ neutrum predominans. at vero ⁊ idemascosus quando apparet sicut ⁊ herisipillas. sicut ⁊ alius scirosus: vñ ō cōpositis oībus nō modicus habēt multitudo. lati° vō ī qbusdā alijs dictū ē de his: ⁊ in libris terapetice methodi dicet̄

z nunc est de eis necessariu ad memorari: q certa he
risipillas nisi predictu sanabit cataplasma. voco
aut certa qn a cholerie z humiditate repleta fue-
rit particula. qm aut longe ab infrigidando est co
riandrum: z tibi ex his que scripsit Dias. addite re
Scrofulas enim aut dissolueri e. qm aut nullu infri
gidantium pharmacorum sufficit dissoluere scrofu
las. neqz enim puto Dias. dubitare: multa quidem
scribentem scrofularu sanatiua: oia vero concorda
tia z calida coplexionibus: z diaforetica opationi
bus ex **Aui.** li.ii.cap. de coriandro. Coriandrz
istere. aliud est humidu z aliud est sic.
z dixit Gal. Virtus eius e coposita. z qd in eo do
minatur est terreitas: quoqz z aquositas tepida. z in
ipso est ponticitas parua z stupticitate. apd me vo
aquositas in ipso frigida non tepida oino: nisi sit
ppter substantia subtilem ei. permixtam ei: cui9
separatio ab eo sit velox. z Dumai quidem dixit
etiam q Gali. remouit frigidu a coriandro: con
tradicendo Di. Ego aut dico q ista testificati sut
frigiditate eius. Rufus z Archigenes z alij ab
eis frigidum est in fine primi vsqz ad secundu: sic.
in.ii. z apud filiu Vuregi in.iij. apud me vo siccu
est declinans ad caliditate paruam. z forsitan illo
est ppter substantia in ipso subtilem que resolui
z non remanet cum bibitur: z si non ppter quod
oportet vt sit multitudo succi ei9 interficiens cu in
frigidatione. in ipso est stupticitas z stupor. z succ9
eius cu lacte sedat omne feruorem pulsatione. z con
fert apostematibus calidis cu ceruisa z aceto z oleo
ro. z cum melle z oleo sedat z vestigia ignis per-
ficit: cum farina fabarum aut sanciburtiu farina
ciceris scrofulis quando permiscetur cu eis succ9
Inquit Gale. cum resoluit scrofulas: quomodo
ergo est frigidum? z possibile quide est ut dicat
ei ppter ipsius ppriettatem. z quonia in ipso e sub
stantia subtilis: pfundans penetrans: z pfundat
z non pfundatur substantia frigida: sed quando
bibitur resoluit calidu velociter: remanens frigi
dum agens. z dixit non sanatur ex herisipilla: nisi
quod infrigidans est: aut permixtu humori mela
colico: z phlegmatico. confert vertigini facte a va
pore calido aut phlegmatico: z epilepsie facte ex
hoc. z ppriettas eius est pbibere vaporem a capi
te: z ppter hoc ponitur in cibo patientis epilepsia
ex vapore stomachi: z inde multitudo eius humi
di z sicci permiscet sensum. z qd humidu est facit
somnum z pbibet fluxum sanguinis nariu. z pul-
uerizatio sicci. z collatio eius ex succo humidi co
fert alkole. generat tenebrositate visus. z succ9 ei9
distillat9 sedat pulsationem in oculo: z ppie cu
lacte mulieris. z quando ex folijs eius fit empla-
stru pbibet cursum materierum ad oculum. con
fert tremori cordis calido. z potantur ex eo due. z
cum aqua lingue arietis: z retinet sputum sangui
nis. est parue digestioni: z confortat stomachum
calefactum. z quod de eo torrefactu est pbibz vo
mitum. dicitur q ipsum sedat eructatione post
cibum: z si est ita tunc facit id ppterea quia pbi-
bet vaporem z motum eius. constringit semen ei9
torrefactum. z dicitur q semen eius cu rob solu
one educit serpentes. z coriandrum quide cu mel
le z oleo confert apostematibus testiculorum cali. z
quod de eo humidum est z quod siccum frangit
virtute coitus z erectione virge desiccando sper
ma. cum ex succo eius bibitur circiter .iiij. z. inter-
ficit qm facit homine possidere tristicia z synco
pim. z non oportet vniuersaliter vt de eo multuz
sumatur

Dragatum .i. vitriolu vel calamitu .l.l. zeg

Draganum est planta que a Dias. cap. dragos vo
catur tragos. nam dicit tragos aut scropion aut
draganum. nascitur in locis maritimis. frutex est
super terram longitudine palmi vnius habes aut
amplius. hasta est illi sine folijs in qua in summo
habet ramos minutos sicut triticum: acetu mul-
tum in gustu **Posse. Dias.** Semen eius cu
stupticitate.
vino bibitum fluxu matricis z ventris abstinet. qd
semen plurimu colligitur: tere z fac trociscos qui
bus siccis vtuntur

Drane	i. cantarides
Dragos	i. manipulus

Dragma est nomen ponderis z ponderat nonaz
partem. z. z sic accipiebatur antiquitus: z ista est
dragma vera. moderni vo octauam parte. z. p. z.
accipiunt. sed communiter nunc accipitur pro trib9
scrofulis. z dracma grece similiter interpretat ma
nipulus vel fasciculus vt feni z spinarum z h9modi
Draganum quid est .l.l. acantos
Dragontea: serpentaria: serpentina: colubrina: vi
perina: basilicaris: deperas: luf: cocodrillus .idem: p
quibus .l.l. luf

Dragontium	idem

Dragona interpretatur asperitas palpebrarum: in
de collyrium dragonaticum: vt in Alexandro de
oculis

Drarie	i. cantarides
Dracon	i. draco

Dracon marinus est quidam piscis paruus vene
nose punctionis: que in lingua nra vocat dorracena
Deafari .i. rosa i facie .i. pustule paruissime in cor
pore hominis tepore caloris: z dicunt desudationes

Deafaciei	idem
Decempanium	i. peucedanum
Deb	i. aurum

Deen .i. lignum indum: z est deda
Decbin .i. omne oleum preter oliuarum

Detranie	i. cantarides

Delix .i. locus de quo fit transitus de vno loco ad
alium: z ppie quando est sub terra

Delis	i. specus
Deiberane	i. vespa

Deisparia dicuntur que difficile corrupunt in cibis

Cap. 207.

D **Eob.** ara. gre. z lati ne dicit aur. **Sera.** li. aggre. cap. de eob. Deob .i. aurum oibus
notu .i. limatura ei9 confert cardiace mela
colice z debilitati cordis. z quando cauterizat cu

co non facit vesicas cauterizatio eius: ꝛ est melioris ꝛ velocioris curationis. ꝛ dixerunt quidam ꝙ quando accipitur aureus anulus vel argenteus ꝛ ponitur in igne ꝛ cauterizantur cū eo ale columbarum veniunt cito ad domū suam ab ea ꝛ nō separātur Alcanzi virtus sit ī ānulo aut aliter. natura eius est talis: si cauterizetur cū eo aurū est temperātius omni metallo. vnde valet contra elephantiaz cardiacam passionem: ꝛ syncopim. limatura auri contra elephantiam data in potu valet: depurando superfluitatem humi. ꝛ extergendo. potest etiā dari contra hanc passionē cor hieralogodion vel theodoricon in potu in septimana bis vel semel. ꝛ vniuersaliter valet ad preseruationē timentib⁹ lepram. auri limatura data cum succo boraginis vel cum puluere ossis de corde cerui ꝛ zucaro: syncopizantibus auxiliatur. vel fiat syrupus ex succo boraginis ꝛ zucaro: ꝛ apposito puluere ossis de corde cerui: cum tali syrupo detur limatura auri: ꝛ si hunc non habueris: detur cū alio syrupo vinuz in quo fuerit limatura auri candens extincta splenéticos iuuat. contra frigiditatē stomachi detur similiter limatura eius in vino vel cibo. ad visum magis valet auz ꝙ cetera metalla. puluis caterie auri more collyrij vel simpliciter oculis impositus maculas oculoꝝ corrodit. Sed ī de questio est quomodo aurum confortat: cum non incorperet nec membrum nutriat. ad quod dicendum ꝙ eorum que confortant: alia confortant membra reparando spiritus tantuz vt aromatica: alia restaurādo membra: sicut cibus ꝛ potus: alia constringēdo partes laxas: sicut ēplastrum ex mastice factū alia alterando qualitatem distemperatiuam debilitantem membra: sicut diacastoreum stomaco debilitato vel distemperato ex frigiditate apponitur. alia confortant depurando superfluitatem ꝙ comprimendo debilitat: sicut sunt medicine laxatiue: ꝛ multa alia depurantia: sicut ꝛ aurum quod cōfortat dum aspitate sua suꝑflua detergit **Aui.** libro. ij. cap. de auro. Aurum est equale subtile. limatura eius ingreditur in medicinas melancolie. ꝛ melius cauteriū ꝛ velocius sanabile est: quod fit cū cauterio auri. retentio eius in ore remouet fetorem eius. ꝛ ingreditur limatura eius i medicinis allopicie ꝛ serpiginis linicdis ꝛ in eis que bibuntur. confortat oculū in alcohol positum. confert doloribus cordis: ꝛ tremori ipsius ꝛ malicie anime ꝛ ei q solus loquitur. Et ide in libro de viribus cordis dicit ꝙ cōfortat cor. Gulcasiz libro qui dicitur seruitor. Modus limature auri ꝛ argenti quibus vtimur in medicinis. Accipe de bono auro puro frustum: ꝛ habeas coram te parasidem cum aqua mūda dulci: ꝛ habeas cotem asperam mundam. cuius vnum caput teneas in manu tua: aliud stet in fundo parapsidis in aqua. ꝛ tunc frica aurū in cote sepe mundefaciendo cotem cū aqua: quia limatura descendit ad fundum vasis subtilis. fac ergo tādiu ꝙ limetur de auro ꝗ̄tū volueris: deīde dimitte per horā ꝛ proijce aquam cū facilitate ꝛ ablue ter ꝛ sicca ꝛ serua.

Eodē modo facias de argento. ꝛ sunt qui limant cū lima subtili ꝛ sic vtitur.

Deuteria. i. vinū pucciolū: catolorā dicunt macerario aqua uinacijs: sed tñ intra vina operaria reponuntur

Deumosan — i. inanis

Deusen. i. herba cuius folia sunt similia folijs tritici sed sūt leniora. ꝛ fructus eius habet velamina duo intra: ꝛ sup ipsa sunt quedā similia pilis. ꝛ quando sumitur succus ꝛ conseruatur est cali. in primo: sic. in secundo: pro qua. l. l. secale

Deoraz est nomen cuiusdā aialis quo caremus

Deusar — i. auena

Deot quid est. l. l. daud

Debacul — i. aconitum

Debalum — i. polium

Debe — i. aurum

Deben. i. oleū qd fit de fructu ben: ꝛ qd ē. l. l. ben

Deble — i. animalia

Debotin — i. terbentina

Debotim — idem

Deboliar — i. cimex

Debusor — i. platanus

Debulnationes — i. linimenta

Decasor — i. auena

Decasior — idem

Dechan — i. virga pastoris

Decaston — i. cornu

Decisis — i. spelta

Declin — i. pediculus vultur

Declios — idem

Decor. i. bothor vel pustule in ore

Decolai — idem

Decosio — i. pentafilon

Deda — i. zappinus

Dedablet — i. faba lupi

Dedalion — i. mentastrum

Dede — i. pediculus vulturis

Dedey — idem

Dedefon — i. rupis concauum

Dedichisa dicit Auic. ꝙ est cortex indus stiptic⁹ in arabico scribitur darchese. Judeus dicebat sic vocari mellicam

Dedose — i. macer uel folium

Dedos — idem

Dedogaos — i. auena

Dedurisa indus — i. stipticus valde

Deduston — i. matrisiluia

Desle. i. oleander planta venenosa: que grece nerion vel neredendion dicitur

Desictum vinum — i. sapa

Defrictum uinum — idem

Defrigis — i. difrigis

Degalea est arbor cuius succus ingredit' in quādam confectionem ad scabiosa vlcera in antidotario uirili: ꝛ latine dicitur regalea: hoīz folia ad modum alexandri. ꝛ nascitur in locis humidis

Dego. i. lac ex quo extractum est butirum

Degon — idem

Degoison — i. apium risus

Dehch i.aurum
Dehen est omne oleum preter oleum oliuarū
Dechedi i.bcem
Dechirefchene i.farina ordei
Dechne i.farina
Dechal idem
Delelhereon.i.letalis cibus vel potus vt fungi ve
nenosi Delesiolios.i.vince
Delicteric i.medicine venenose
Delilion i.cymbalaria

Cap.208.

Elion arū.gre.gelida vel gengi
lida vel norrda.lati.vero

Scra. libro aggre.cap.delien
pa. i.rapa.et ea est dome
stica & agrestis.domestica oibus est nota. & agre
stis supple que latine vocatur rapolla: est planta
habens ramos multos: quorum longitudo est vni⁹
brachii.nascit locis siccis. & hz summitates leues:
& folia mollia & grossa in modū digiti pollicis &
amplitue parum & lata.& habet semen paruū & ni
grum: quod cum frangitur est album interius.

Dias. co.rapa fm translationem nostram
Rapa quedam est domestica: & que
dam agrestis.domestica omnibus est nota.sed ra
pa agrestis nasci⁹ in locis siccis: fructum colli
gitur faciens: cubiti habens longitudinem & mul
tos ramulos. folia habens leniora & grossa in mo
dum digiti: & satis lata.semen eius in folliculis cō
clusum est nigrum & fragile: quod fractum deint⁹
habet albium colorem. miscetur ad alimentum fa
ciei vel totius corporis & vult⁹. farina lupini & fabe
& ciceris vel orobi admixta. sed radix rape dome
stice bona est: sed ventrem inflat & succum corpori
addit: venerem stimulat. elixatura eius fomento
podagricis & pernionibus presidiū est. & ipsa tri
ta & imposita hec oia facit nominata: excauata & oleo
ro. & cera missa & in cineribus calefacta pernioni
bus opitulatur. cima eius elixa & comesta diureti
ca est. semen eius antidotis tyriacis miscetur. vene
nosis potionibus occurrit cum vino datum. el' ex
mulsa bibitum ventrem stimulat. radix incisa in
partibus & in aqua salsa & aceto cōposita digestio
nem & orexim facit. rapam Democritus tanquam con
trarium corpori damnat: putat enim ex ea inflati
onem stomachi excitari. Contra Diocles autem eius
Dionisius eam necessariam estimant propter eius
virtutes que subiecte sunt antidotum representāt
cum ex oleo & vino trite sumuntur venerem stimu
lant: eo validius si cum eruca condiantur. cocte &
cum adipe contuse oculorum dolori medentur. fer
ventes imposite mitigant pernones. frigus ex pe
dibus tollunt. cuicunque vicio pedum: maxime tritu
ris succurrunt. & semen ex vino vulneribus vene
natis illinitum prodest. contra serpentis morsum
& toxica datur semen ex vino bibendum. sed hoc
semen in rapis potest calidum & feruens videri:
ipse paulo solutiores credunt: sed quod minus possi
dent caloris molliendi potestatem continent. item
radix inflat: & semen generat in homine. Et idem

Sera. Est alia species parue rape: que quando co
meditur generantur inde inflationes. & nutrimē
tum eius est minus nutrimento alterius speciei. &
quando bibitur ex semine eius prohibet nocumen
tum medicinarum mortiferarū. & radix eius pre
paratur sicut de rapa diximus: supple & ille vocat
napus caulen: vel napo caulen. Plinius cap. de na
po. Napus caulen: vel napo caulen ex duob⁹ ole
ribus cōpositum nomen habet: quia sapore rapa
in radice napo: propter quod discernitur quia sane
minor est rapa. vnde napo ad similitudinem rape
vocatus. quia folijs latior & radicula gustu suba
crior. est nominis affinitas in vtrisque pene cō
munis: quia vtrūque semen in alterū vicissim muta
tur. nam rapa in alijs solo vt emiliano ait per
biennium in napum: albas vo napus transit in ra
pam. domestica rapa dicta est a rapiendo. i. com
prehendendo terram: omnibus nota est autem
radix eius amplior napo: sapore dulcior: & folio
tenui: cuius radix comesta inflationem facit. Ex
aqua vo vbi decocta fuerit podagricis optima fo
mentatio: etiam ipsa contrita & iposita ide ope
ratur: quod si excauetur & accipiatur oleum rosaceum & cere
modicum & sic in cinere calido coquatur: & vt ce
rotum fiat ad idem valet. Almansor cap. de na
po tractatu tertio. Napi aceto conditi frigidi cō
fiunt quia z inflationem faciant choleram cō extinguit
rubeam. Sed sciendum quod rapa agrestis vocatur
rapolla: cuius succus mirabiliter herpetes & fi
stulis iposiume medetur. & ipsa comesta similiter
& semen eius est Gal. secundo de cibis cap. de
triaca venenis. rapa.multiformiter at
& hanc homines preparant vsque ad hoc quod cōpendit
eam cum garo & aceto vt habeant pro vsu per to
tum annum. chimum aūt reddit in corpore grossi
orem cōmensurato: propter quod si abundanter
quis in vsu ipsius: & maxime siquis deficienter in
ventre dirigens ipsam congregabit vocatum cru
dum chimum. ad secessum aūt ventris neque ad cō
trarium vtique neque conferre dicas quia ipsi: & ma
xime quando decoquuntur. bene enim indiget ipsa
& ampliori decoctione. Fit aūt optima bis elixata
sicut dictum est prius de caulis preparatione. Sin aūt
crudior: firmatur i digestibilis est & inflatiua & ma
la stomacho. quandoque aūt & mordicationes ope
ratur fm ventrem. per aquam aūt elixatam ad
mirabor vtique si minus aliquam homogeneam plā
tarū nutrit. Et idem in sexto de simplicibus medi
cinis cap. gengilidio. Gengilidis sine rapa ipsa &
semen ad libidinem incitat inflatiui spiritus gene
ratiua existens.

Deliron i.venenum
Delrichgesche i.farina ordei
Delon i.fructus melonis
Delofaria i.alimea
Delofarria idem
Demandarcotri i.sanguis draconis
Demessen sunt cortices virides quibus vtuntur
phleubotomi
Demasilon i.barba siluana

Demasur i.aaron
Demenchame i.sanguis columbe
Demebacbara i.sanguis vacce
Demest i.arbor lauri
Demelandrum i.sanguis draconis
Demisurion i.virga pastoris
Demisasurion idem
Demulipax i.vsnee
Demoniaca herba i.iusquiamus
Demoniarea idem
Demolion i.barba iouis
Demoracon est ꝓprium nomen loci

Cap.209.

Dem

ara.gre.aemezā lati. vo sanguis. **Sera.** li.aggre.cap.dem.auc.Gali.Sanguis porci est calidus humidus sicut hominis.sanguis columbe administratur a ꝗ̄pluribus medicorum in capite quādo fuerit scissura in craneo.nam ꝓiciunt in loco illo sanguinem colūbe ⁊ distillatur sanguis columbe dum est calidus in oculo:quando in oculo fiunt tarsati.⁊ quidam extrahunt pennam ab ala eius ⁊ exprimunt sanguinem qui est in ea:aut scindunt sub eius ala ⁊ accipiunt sanguinem qui egreditur ⁊ ponunt eū calidum :⁊ non faciunt hoc nisi qui volunt occidere columbum.⁊ quando loco sanguinis distillat̄ in oculum oleum ro.facit idem:nisi quia oportet ꝗ distilletur oleum ca.nam iuuamentum eius in h̄ non est nisi ꝓpter actualem caliditatem cum temperamento:⁊ non ꝓpter aliam virtutem.⁊ manifestatur etiam hoc:quia oleum ro.cum hoc ꝗ est temperate cōplexionis.habet etiam virtute ꝗ̄dā stipticam.⁊ sanguis caprinus ⁊ hircinus dant̄ in potu cum melle hydropicis.⁊ quidam assant hūc sanguinem ⁊ dant in potu habentibus fluxū ventris mussillaginosum:in quibus est admixtus sanguis:⁊ hoc ꝓpter grossiciem terream que est i eo ⁊ ꝓpter siccitatem que est admixta sue caliditati Sanguis agni quando bibitur confert epilepsie ⁊ ad hoc valet similiter hedi.⁊ confert expuentib⁹ sanguinem.vidi opificem quendam discretum ⁊ veracem ⁊ bone memorie qui dixit mihi ꝗ hoc expertus fuerat in duob⁹ qui spuebant sanguinē dare scilicet eis de sanguine illo.⁊ contulit eis iuuamēto magno.⁊ ego credidi dicto eius ⁊ estimaui ꝗ isti non emittebant sanguinē a pulmōe nec a palato.sed potius ꝓpter apertionē alicuius vene:⁊ est magis iuuatiuus fluxui sanguinis ꝗ̄ sanguis alius:⁊ oportet ꝗ sit coagulatus:⁊ ex eo accipiatur libra vna ⁊ misceatur cū aceto forti etiā libre vnius:⁊ bulliāt simul tribus ebulitionib⁹ aut parum plus:deinde diuidatur in tres partes:⁊ detur in potu qualibet die pars.i.in ieiuno:⁊ maxīe quando fuerimus distantes a locis vbi sunt alie medicine. Et sanguis hirci ⁊ vrsi quādo ponitur super apostemata calidus maturat ea cito.⁊ sanguis porci sedat dolorem:⁊ curat vlcera aurium et sanguis hedi ⁊ anseris:⁊ anatis īgrediuntur in multis confectionibus:⁊ antidotis que conferunt apostematibus.Sanguis vero sersen id est cuniculi ⁊ columbi.⁊ si in cibo accipiatur cali.⁊ fit cū aliquo istorum cohol:cōfert apostematibus calidis oculi:⁊ sanguini qui est in eo.⁊ obscuritati visus. Et sanguis columbe valet obscuritati visus. ⁊ abscindit fluxum sanguinis narium:ꝓpter qui fluit a miringis cerebri.Sanguis hirci ⁊ capre ⁊ leporis ⁊ cerui quando assantur ⁊ administrantur quicunqꝫ istorꝫ confert vlceribus intestinorꝫ:⁊ fluxui ventris antiquo.⁊ quando bibitur cum vino confert veneno.leporis vō sanguis quando linit̄ empetigo cū eo.s.cum suū retinet calorem curat eam.sanguis vō canis quando sumitur in potu curat morsum canis rabidi.sanguis nemoralis testudinis curat epilepsiam quando sumitur in potu. Sanguis testudinis marine quando bibitur cum vino ⁊ cū coagulo leporis ⁊ cymino cōfert morsibus venenatis.⁊ confert bibentibus ramunculas supple hoc latius inuenies in littera latamie.sꝫ sanguis tauri quando fit emplastrum cum eo ⁊ fanich mollificat ⁊ resoluit apostemata dura. sanguis rane viridis quando ponitur in radicib⁹ capillorum euulsorꝫ nō sinit eos renasci.sanguis menstruus quando cum eo inungitur virga in hora coitus ꝓhibet mulierem aliam ipregnari.⁊ si liniuntur cum eo podagrici curat dolorem eius cū habu- **Auic.** libro secundo capi. de sanguine erit. sanguis bubonis confert asmati valde:⁊ similiter caro ipsi⁹. sanguis hirci exsiccatus frangit lapidem renum.sanguis hirci carne ⁊ leporis frixus cōpetunt nocumento sagitte armene quando bibitur cū vino:⁊ similiter sanguis canis.Cassius felix cap.de sanguine.sanguis hirci qui per aliquem diē ante vinū biberit ⁊ petroselinos vel sileleos montanos comederit soluit adamantē: ⁊ frangit etiam lapidem in vesica: sicut inuenies in littera lapis sabedbigi.

Cap.210.

Demalachobem

ara.gre.sindrichis egilos:lati.vero sanguis draconis.

Sera. li.aggre.cap.demalachoeꝫ auc.Dias Demalachoem vel sindrichis egilos i.sanguis draconis qui fit ex arbore que eodē nomine nūcupatur:⁊ est planta habens virgas vni⁹ palmi longas aut plus:similes fusis in quibus figlatur:sup q̄s.sunt folia parua similia folijs coriandri:quorꝫ color vergit ad rubedinem.⁊ habēt viscositatem ⁊ odorem fortem:non tñ malum sꝫ proprium odorem medicinarum.⁊ in summitatibus ramorꝫ sunt corone eodem:⁊ flores albi in principio natiuitatis eorū:in fine vō sunt aurei.nascitur in terra culta.Et idem auc.Gal.sindrichis est in planta ista res que abstergit.⁊ est in ea humiditas multa:⁊ ipsa infrigidat parum.⁊ cum hoc est in ea parua stipticitas.⁊ ꝓpter hanc causam ꝓhibet generationem apostematum.⁊ quidam nominant plantam que dicitur egilops nomine huius plante:⁊ est planta similis huic plante in oibus:nisi ꝗ

ista planta est superior in stipticitate ab ipsa: z ppter hanc causam confert fluxui sanguinis z vlceribus intestinorum superfluo. Et idem auctoritate Constantini. Succus huius plante est sanguis draconis dictus est rubens forte rubedini. z sapor eius z c stipticus. z vtus eius est que infrigidat z desiccat in tertio gradu. vnde conglutinat vulnera que fiunt a percussione. z confert fluxui sanguinis z vlceribus intestinorum. z immoderato menstruorum. Et idem auc. Dias. Ista planta quando teritur bene z ponitur super vlcera cum sanguine suo conglutinat ea. z prohibet apostemationem eorum. z scindit fluxum sanguinis menstrui. z fit encausma ex decoctione eius in qua sedent mulieres: z abscindit fluxum humiditatis antiquam matricis. z bibit decoctione eius ad vlcera intestinorum. z confert incisionibus carnis: z incarnat ea. z quando fit suppositorium cum eo stringit venerem: z confortat stomachum interius sumptus z exterius positus. Sanguis draconis frigide z sicce complexionis est in tertio gradu. est autem eligendus qui intense est clarus sicut minium. sophisticatur quandoque cum puluere minij: z cum alio succo indurato contra fluxum sanguinis e naribus imponatur puluis ex eo z fricetur nares vt puluis adhereat supra venarum. fiat etiam senapisma ex eo z albumine oui z aqua rosarum circa frontem z tempora. contra emoptoicam passionem vicio spiritualium teneatur puluis eius z gummi arabici confectus ex aqua rosarum infusiones dragantis z panis postea transglutiatur. Si vero fiat vicio nutritiui capiatur cum succo plantaginis. Idem fit vtilis contra dysenteriam si fiat vicio superiorum. si vicio inferiorum iniciatur per clystere cum succo plantaginis z aqua ordei. supponitur in factum ex eo z succo sanguinarie valet contra fluxum matricis.
Denaphis calculi. i. cauda vulpis: z est herba que alio nomine centinodia femina dicitur
Dentaria i. pyretrum
Denteales sunt ossa satis alba: z sunt sicut canini dentes: sz longiores z intus perforati z inanes. oriuntur in cauernis lapidum existentium in profundo maris. fri. sunt z sic. vtute habent abstersiuam. ponuntur in antidotario Gal. in vnguento citrino: quod interpretatur vnguentum de citro
Denebalcbeil i. cauda equina
Deneriden i. oleum nardinum
Dende e species resine similis: e z alia de india a de seni z dende quandoque vocant catapucie
Dendeceleon i. hernia
Dennemnaticus i. debilitatem
Densa. i. herba cuius folia sunt similia foliis tritici est denser
Dentes molares canis quid sunt. i. i. asir
Dentapulus. i. qui per diem videt z nocte non
Dentibus maris. i. macule que fiunt in facie z maxime infantium propter comestionem panis comesti a muribus
Denozon i. vsnee
Dendro. i. arbor per o. sz dendron vel dendrios vel dendre. i. magnum arbustum. i. magna arbor: z est arbor faciens glandes: que vocatur quercus. pro quo. i. i. bullos
Dendrodes est species quinta titimalli earum que in littera t eucua describuntur
Denich est quoddam granum simile ordeo
Dens derbendum. i. collyrium ablatum de armenia
Dens caballinus vel equinus. i. cassillago: z est iusquiamus
Depon i. arbor
Depton idem
Deptolion vel deptelium. i. vlmus
Depo i. pulegium agreste
Deras i. pellis vel corium
Derasitum i. gariofilata
Deraplios i. apium risus

Cap. xii.

Dermata greci. lati. solea calciamentorum.

Dias. capitu. dermata. Dermata sunt solee que remanserunt de calciamento veteri rupto.

Posse. Dias.

vsta putrida vlcera post inflationem transacta mirabiliter sanat: vel ea vlcera que sine inflatione fiunt desiccatiuus est enim cinis earum. vlcera vsta vel ea que vocatur peristrimata vel furfures de sudore excernunt z siccant.

Derenigum i. cantarides
Derep i. corruptio stomachi
Deremon. i. sonus in gutture qui moritur homo
Deriden i. spica romana
Deril i. almea
Dezifar i. abrotanum
Derima. i. cutis: inde astrodimia. i. pisces degentes in cochis z habent durum corium
Deronicon quid est. i. i. varonig
Derobub i. bub
Derolifar i. mentastrum
Derumegum i. dorongi
Deruragati i. esula
Derufan i. rupis conominum
Desatagin i. acetosi
Desorion i. satyrion
Desaphos i. sarcocolla
Desebel. i. vene rubee cooperientes oculum
Desenem i. adeps zirbi cameli
Desem idem
Deseful i. fungus
Deseran i. cretani marini
Deses i. desisum
Des domestica i. dex domestica
Desisum. i. atria grece: z additur quod est polenta
Desidie i. delectationes
Desilac. i. rubedo in palpebris cum grossitudine z asperitate
Desupron i. barba hircina
Desudatio. i. passio que vocatur sterrigolico l. estate propter multum sudorem quam Almansor tractatu quinto vocat albasaph

Dendplon idem
Destructum.i.rostrum corui: et est quoddam ad ditamentum
Detei i.dethu
Dethei idem
Dethel i.faba lupi
Dethis i.lac crudum
Dethi i.cruda
Detifur i.amomum
Dethui.i.granum simile ordeo et longius et stricti us:magis solidum et amarum.in india inuenitur Plinius cap.dethui:et est furrum declinās ad ca. sic.i tertio.et est stipticum valde.et confert dolo ribus ani et mollificationi eius sedendo in ei⁹ de coctione.
Detui idem
Denia: Dias.panax dicitur quod est esula:apud Auic.soebram
Denider vel denidar ē spēs sauine vel abelexer I.

Cap.ziz.

D Exeris gre.lati.gladiol⁹.Ubi sciendum q̄ duo sunt species gladioli.vna quam inuenies in L.Iaspatella.et alia que ponitur hic.il la.pvocat ventre Dias. cap.de xeris. Dexe ī ista stringit. ris habet folia simi lia iridi. sed latiora et acutiora: et hastam in me dio folio: cubiti vnius longam et grossaz: in cui⁹ virgis sūt capitella trigona:sub ip.ēflores habēs purpureos:et in medio feniceum colorem.semen eius in folliculis est simile cucumeris seminu:ro tūduz et nigrum:gustu viscidum.radix est illi nodo sa longa rufa.Plinius cap.de gladiolo.Gladiolū omnes nouerūt.gladiolus dicit q̄ sit folijs simili bus thyrso cubitali floribus purpureis.

Posse. Dias.

Ulnera capitis optime curat. fracturis medet̄ ossa confracta excludit.omnia infixa corpori eius cat imposita. si vo partes tres floris et addant̄ et radicis centauree partes quinq;et mel sufficiens: et acetū:et vt cataplasma imponatur tumores et du ricie a sperget.bibitum conquassationes reformat lateris dolorem tollit. strāgurijs et sciaticis opiē opitulatur.radix eius fluxum ventris stringit.cū dulcore et aqua maritima accepta semen eius diu reticum est:quod valz obulo vno accepto:aut.z.i. cum vino oia vt supra facere potest.cum aceto bi bitum splen siccat. Item radix ex vino potata ve nenū destruit;et mēstrua prouocat.trita vo in mo duni fomenti imposita furunculos et spinas ö cor pore extrahit et omnē duritiem dissoluit et euapo rat. Plinius radix eius potata cum vino ad vene num pficit.fetum et menstrua prouocat. Item tri ta et imposita furunculos et spinas ex corpore ex trahit:et omnē duriciem dissoluit et euaporat.

Cap.ziz.

D Ex domestica vel bes arabi. gre.et latine Sera. li.aggre.ca. myrtus. de ex domst ca.et est de ea fortis viriditatis declinans nigredi ni.et de ea alia est que declinat ad rubedinem.et il la que declinat ad nigredinem confert magis in medicinis.et similiter grana eius:pprie que ex ea est montana.et substantia eius est composita ex v̄ tutibus contrarijs.et illud qd̄ vincit plus in ea est substantia terrea frigida.et est in ea cum hoc res calida subtilis.et sapor eius est stipticus. et nabach est minus stipticus q̄ flos myrti et q̄ summitates et q̄ fructus et q̄ succus.et virtus omniū partiuz est plus desiccatiua q̄ nabach.et folia sicca sunt i hoc plus q̄ hu.quia humidis admiscetur aliqd aquo sitatis. alancethabon est res que nascitur in stipi te arboris myrti: et est res desiccatiua:cuius color est sicut color arboris myrti. Et idem auc. Aben mesuai.succus eius confert dolori pectoris et pul monis:et stringit fluxum ventris cholericum:et cō fortat stomachum:et est bonus vlceribus mēbroz interioz.fortificat viscera.retinet fluxum menstru orū.et grana eius conferunt sputo sanguis a pecto re et pulmone: et conferunt stomacho sua pontici tate.et alancethabon valet sicut myrtus et fortius q̄ folia myrti. Dias. cap.de myrto. Myrtus fri gidam in se habet virtutez et extenuatoriam substantiam:calefacit et fortiter de siccat.vna est alba et alia est nigra:vtraq; in oib⁹ est nota.folia earū et semen:et cime:et succus stipti ca sunt.nigra vo plus stringit. Gal. vij.sim.phar.ca.o myr to sm translationem grecam. Myrtus ex contrarijs substantijs et hec planta cōponitur.dominatur aūt in ea terrestre fri gidū.habet et quid subtiliter ca.vnde fortiter sic cat.sunt aūt folia et pullulationes et fructus et succ⁹ non multum differentes sm stipticitatem in plan tis que in stipite et ramis eius fit cumulosa.quam quidam mirrham denominant:inq̄tū est siccior predictis intantū desiccat et stiptical vehemētius. conferunt aūte eam quidem incidentes: deinde assumentes vino et trocisco formantes.sunt autē et sicca folia sicciora viridibus.mixta est enim ali qua humiditas viridibus.succus aūt nō ex folijs solum exprimitur sed ex fructu.constipatiua vero sunt oia talia extra corpus apposita et interi⁹ sum pta:eo q̄ nullam habent mixtam substantiā pur gatiuam. Et idem in libro de cibis. oleum quod comeditur nullum nouī habens tantam stipticita tem q̄tam morella.merito igitur vt alimeta qui dem ipso raro:vt medicina aūt continue vtimur efficax quidem est ad quecūq; est oportunitas in frigidatiōis et stipticitatis.alimentum aūt paucis simū Aui. li.y. cap.de myrto. Myrtus in habet. ipso est amaritudo cum pontici tate et dulcedine et frigiditate,ppter pōticitatē suā et ipsius buchum est tortus.et fiunt ex ipso trocis ci cum syrupo stiptico.et in ipso quidem est substā tia terrea:et substantia subtilis pauca.et ipsius quī dem buchum est quidem super virgultum ei⁹ in colorē virgulti ipsius;habens formā plante man⁹ et figuram eius.et in oleo ipsius sunt oia vnamen ta que dicuntur. et est fortior que ad nigredinem

declinat. ⁊ ꝑp̄ie albascean rotunda habes folia precipue montana ex ea tota. ⁊ flos eius melior ⁊ eius quidem succus cum veterascit debilitatur ⁊ fit cortex: ideo oportet vt ex eo trocisci fiant. in ipsa est caliditas subtilis ⁊ magis dominans. ⁊ in ipsa est frigiditas. ⁊ eius quidem stipticitas ⁊ maior frigiditate eius. ⁊ videtur q̄ eius frigiditas sit in ipso. ⁊ siccitas ipsius in termino secundo.

Posse. Ser.

anc. Aben mesuai. succus eius confert dolori pectoris ⁊ pulmonis. ⁊ stringit fluxum ventris cholericum. ⁊ confortat stomachum. ⁊ est bonū vlceribus mēbroꝝ interioꝝ. fortificat viscera: retinet fluxum mēstruoꝝ. ⁊ grana eius conferunt sputo sanguinis a pectore ⁊ pulmone. ⁊ confert stomacho sua ponticitate. ⁊ manicethabon valet sicut ⁊ myrtus ⁊ foli- us q̄s folia myrti.

Dias.

Sanguine excreantibus datur. bene stomaticis conueniens est. vrinam mouet. scorpionis morsui imposita atq̄ potui data prodest. folia ei⁹ virentia vt cataplasmata apposita medentur vlcera fluentia. arida vero contrita asperdine diafore sim faciunt. Item baccharum viridium succus aptatur sanguinem spuentibus. ipse quoq̄ comeste eadem facit. ex vino decocta ⁊ in modū cataplasmat⁹ iposita extrēa vulnera sanat. coctura nigre vino mixta capillos stringit. cū pollina vō tritici mixta ⁊ imposita tumores oculoꝝ cōpescit. ⁊ egilopas valiter facit. grana eius contusa ⁊ expressa vinum faciūt qd̄ decoqui expedit ne acescat: ⁊ vase picato seruari. facit aūt contra ebrietatem: quia cohercēis virtutis est. ⁊ ad furfures capitis ⁊ cana vulnera si frequenter inde lauentur expedit. ⁊ capillis fluentibus prodest. fit etiam oleum de folijs eius contusis ⁊ in oleo vel decoctis quod tenesmis prodest. ⁊ articulis vel fracturis valiter iponitur. sed ⁊ maculas perfricatum emendat. aures pus ejicientes curat si tepefactum imittatur. folia trita cum aqua ⁊ imposita rheumatismū vulnerꝫ sanat: vel loca fluentia. fluxū ventris emendat. igne factū ⁊ tumorem testium cōpescit. sicca ⁊ cribellata panaricijs ⁊ verendis ꝓsunt locis. Item folia eius ⁊ medio piperis adiuncto maclis ꝓsunt.

Sera.

supradicta ponit de mente Dyascor. ⁊ vltra addit etiam de mente eiusdē quando in decoctione eius fit sessio confert exitui matricis: ⁊ intestini inferioris: ⁊ fluxui menstruoꝝ ⁊ humiditatibus antiquis a matrice manantibus ⁊ abstergit furfures capitis ⁊ vlcera. hu. eius: ⁊ retinet fluxum capilloꝝ. ⁊ miscetur in vnguentis q̄ iuuant ad hoc. ⁊ decoctio folioꝝ eius confert multum in sessionibus. ⁊ confert relaxationi iuncturarum. ⁊ quādo ipsa ꝓijcitur super ossa fracta que nondum sunt consolidata ipsa accelerantur ad cōsolidationem. ⁊ distillata in aurem a qua emanat sanies ex vlceribus confert. ⁊ denigrat capillos. ⁊ succus folioꝝ eius etiam facit h. ⁊ quando ei⁹ folia teruntur ⁊ proijciuntur super eis aqua ⁊ parū olei onfancini aut ro. aut vini: ⁊ fit inde emplastꝝ confert vlceribus hu. ⁊ mēbris ad que fluunt hu.

⁊ confert fluxui antiquo: ⁊ formice: ⁊ herisipille: ⁊ apostemati intestinoꝝ. ⁊ fistulis coꝝum. ⁊ quādo teruntur sicca ⁊ ponuntur super panaricium iuuant. ⁊ ponuntur in subascellis ⁊ inguinibus: ⁊ auferunt fetorem coꝝ ⁊ abscindunt sudorem coꝝ qui habent cardiacam diaforeticam: ⁊ confortant ipsum. ⁊ miscentur cum oleo ⁊ curant cōbustionē ignis ⁊ panariciū. ⁊ exprimitur succus foliorum ipsius ꝓijciendo super ea vinum vetus aut aquā pluuialem ⁊ postea exprimantur. ⁊ oportet vt ille succus fiat dum sunt recentia: quia postq̄ desiccātur debilitatur virtus coꝝum.

Aui.

Myrtus retinet solutionem ⁊ sudorem ⁊ omnē fluxum sanguinis ⁊ omne fluxum ad mēbrum. ⁊ quando cum eo fit fricatio in balneo confortatur corpus ⁊ desiccantur humiditates que sunt in cute. ⁊ embroce quidem decoctionis eius cum super ossa effunduntur velocius fit coꝝ restauratio. ⁊ quod ex ea vstum est loco tucie ponitur ad hoc vt bonus fiat odor corporis. ⁊ cōfert omni fluxui sanguinis linitum: ⁊ loco emplastri superpositū ⁊ bibitum: ⁊ similiter eius rob. ⁊ rob fructus eius ⁊ ipsius quidem nutrimentum est paruum. ⁊ in sirupis quidem non est qui constringat ⁊ ꝓhibeat dolorem pulmonis ⁊ tussim preter syrupum eius ⁊ eius oleum ⁊ succus ⁊ decoctio ipsius confortāt radices capilloꝝ: ⁊ ꝓhibent casū ⁊ ꝓlongant eos ⁊ denigrant: ⁊ ꝓp̄ie ipsi⁹ semina. ⁊ decoctio seminum eius in balneo prohibet sudorem: ⁊ rectificat rasuram venerum. ⁊ folia eius sicca prohibent fetorē ascelle ⁊ inguinum. ⁊ ipsius cinis loco tucie ponitur: ⁊ confert panno. sedat apostemata cali. ⁊ herisipillam ⁊ formicā ⁊ bothor ⁊ vlcera. ⁊ qd̄ est super ambas volas ⁊ adustionē ignis cū oleo ⁊ similiter eius syrupus ⁊ emplastrum factum ex folijs ipsius cum oleo ⁊ vino: ⁊ post ipsius cōmixtionem cum cere: ⁊ similiter eius oleum: ⁊ vnguentum factum ex ipsius oleo. ⁊ similiter confert ipsius succus si ꝓijciatur super panaricium: ⁊ similiter cerotum factum ex eo. ⁊ cū decoquitur etiā eius fructus cum vino ⁊ fit ex eo emplastrum sanat vlcera que fiunt in ambabus volis manuum ⁊ in pedibus ⁊ adustionem ignis ⁊ prohibet eius vesicatione. ⁊ similiter eius cinis cum ceroto emplastrum factum ex fructibus decoctis in vino ē conueniens mollificationi iūcturarū. retinet fluxū sanguinis ex naribus. ⁊ abstergit furfures. ⁊ exsiccat vlcera capitis ⁊ vlcera auris. ⁊ ipsius pus cū ex ipsius aqua in ipsam distillatur. ⁊ confert ipsi⁹ syrupus mollificationi gingiue. ⁊ eius folia cū vino decoquuntur ⁊ fit inde emplastrū sedans sodam: ⁊ ophthalmiā. ⁊ cū decoquitur cum ordeo sanat coꝝ apostemata. ⁊ ipsius cinis ingreditur in medicinis vngule. ⁊ confortat cor ⁊ aufert tremorem cordis. ⁊ confert fructus eius tussi ꝓpter dulcedinem suam. ⁊ retinet ventrē vtentis eo si est solutus sua stipticitate. ⁊ confert fructus ipsius sputo sanguinis. ⁊ etiam eius rob similiter confortat stomachū ꝓp̄ie. Rob eius ⁊ eius semina ꝓhibēt cursum superfluitatum ad stomachum. succ⁹ fru

ctiuã ei⁹ ẽ ꝓuocatiu⁹. ⁊ ipsemet ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori vesice: ⁊ ẽ bon⁹ in ꝓhibendo menstruoꝝ ꝓuocationem. ⁊ cum aqua stringit naturam. ⁊ retinet solutionem cholericam ⁊ melancolicam linita ⁊ ipsa cum oleo sisamino expellit phlegma ⁊ solutione emittit ipsum. ⁊ decoctio fructuum eius confert fluxui humiditatis matricis. ⁊ confert emplastratio inde facta emoroidibus. ⁊ confert apostemati testiculi. ⁊ eius decoctio confert morsui rutele. ⁊ similiter fructus eius cum potatur cum vino: ⁊ similiter puncture scorpionis.

Dex domestica	idem qḋ supra
Deyos	.i. sorbe
Deyson	.i. almea
Deyson	idem
Dhnebatil	.i. cauda equina
Dhnebachil	idem
Dheneb	.i. cauda
Dheeb	.i. aurum

Cap. 214.

Dhenebbachil

arabi. vel dhenephachali: grece hyppuris. vel equiseco latiᷓ cauda equina.

Ser. li. ag. c. dhenebbachil. Dhenebbachil. i. cauda eqña. ẽ planta hñs concauas vgas q̃ꝝ color vergit ad rubedine multaꝫ: ⁊ sunt aspere multum: ⁊ plene multis nodis: que virge inuoluũt se vicinis arboribus: vel alijs circumstantibus rebus. ⁊ habet folia similia iuncis ⁊ in sũmitate acuta non dura: ⁊ plurima densa ſm capita sursum eleuata. aliquando egreditur a muris in quibus nascitur: ⁊ declinat inferius propter multitudinem folioꝝ que sunt sicut coma. ⁊ videtur sicut cauda pendens in muro: ⁊ ꝓpter hoc sic nominatur. ⁊ nodi eius sic egrediuntur vnus ab alio. ⁊ habet radicem duram lignosam. nascitur multaꝫ ꝓpe aquas ⁊ in locis humidis. Plini⁹ ca. hyppur] Hyppur] a grecis dicta est: ⁊ est dictuꝫ equine sete similis. grecoꝝ varia circa hoc opinio. alij pini folijs similitudinem nigricantem eodem nomine appellant. alij hyppurum. alij ephedeon. alij anabasin vocant: traduntq; iuxta arbores nasci ⁊ aliquotiens de pariete dependet comis uel iuncis nigris: vt equoꝝ cauda. geniculatis ramis. folia habet acuta in sũmitate tenera exigua. semen rotundum simile coriandro: radice lignosa. ⁊ nascitur in arbustis maxime. **Dias.** cap. hyppuris siue anabasis. hyppuris. i. cauda equina aut anabasis. nascitur in locis humidis ⁊ ĩ monumentis. habet hastas rufas: ⁊ asperas: ⁊ nodosas: que haste quicquid vicinum habent alligant in quibus folia sunt in sũmitate acuta: ⁊ tenera: ⁊ iunco similia ⁊ spissa: sursum ascendentia. hec etiã aliquotiens de pariete pendet comis plena abundantib⁹ ⁊ nigris sicut caude. radices sunt ei lignose ⁊ dure. virtus est ei stiptica. **Gal.** vi. sim. phar. ca. de cauda equina. virtus hui⁹ plante est stiptica cum amaritudine pauca. ⁊ ꝓpter hoc desiccat violenter cum mordicatione: est fri. in primo: sic. in. ij. Paulus cap. de cauda equina. ẽ quedam cauda minor: que grece vocatur coniunda: habens stipite subtiliꝫ ⁊ folia supiora minora. **Aui.** li. ij. cap. de cauda equina. Cauda equina est planta nascens in locis concauis ⁊ vallibus: habens stipites concauos ad rubedinẽ declinantes asperos duros: nodosa cum nodis intrantib⁹: ⁊ apud nodos sunt sicut folia squinanti minuta spissa: ⁊ adheret arbori cui appropiquat deinde generant ex ea extremitates plures sicut cauda equina. ⁊ habet radicem duram: est fri. in primo: sic. in secundo. est stiptica: ⁊ ꝓprie succ⁹ ei⁹ est vehementis exsiccationis sine mordicatione.

Posse. Dias. Succus eius narib⁹ sanguinem profluẽtem abstinet. dysentericis cum vino bibita medicatur. vrinam prouocat. folia eius imposita vulneribus recentibus paracolesiꝫ faciũt. ⁊ radix ⁊ herba eius tussientibus ⁊ ortonicis medicantur. conquassationibus opitulãtur. dicitur vero incisiones vesice ⁊ intestinorum solidare. interocellicis folia ei⁹ cum aq̃ bibita prestant effectum. **Ga.** Uulnera maxĩa gñimo ⁊ contra emissionem sanguinis ⁊ fluxuꝫ muliebrem: ⁊ contra dysenterias etiaꝫ ⁊ ceteros ventris fluxus hec herba pharmacum validũ est cum aqua vel vino. scribunt autem quidam hanc vesice necnon subtiliuꝫ intestinoꝝ vulnus sanare. succus autẽ eius emoroisagys que ex naribus confert: ⁊ fluidis passionib⁹ ventris cum aliquo vino pontico bibitus: vel cũ aq̃ si contingant febrientes. **Sera.** auc. Dias. quando folia eius pistant ⁊ fit cũ eis ẽplastruꝫ conglutinat vlcera recẽtia. ⁊ si sint nerui incisi consolidat eos. ⁊ decoctio radicis ⁊ foliorum eius quando datur in potu confert tussi antique ⁊ coartationi anhelitus. ⁊ si poterit trita ⁊ sicca idem faciunt. ⁊ quando fit emplastrum cũ eis recentibus confert attritioni lacertoꝝ. Paul⁹: cauda equina minor curat ⁊ delet antracem sumpta ⁊ empla strata. **Aui.** Cauda equina est valde iuuatiua ad fluxum sanguinis. consolidat vulnera ⁊ vlcera mirabiliter. ⁊ si in eis sunt nerui consolidat etiam. confert quãdo linitur aut fit ex ea emplastrum intestinis. confert etiaꝫ apostematibus calidis stomachi ⁊ epatis ⁊ hydropisi ⁊c. Dia grece quando est vna pars per se debet scribi per i iota: ⁊ non per y. vt diamargariton ⁊c. vnde per i iota significat syrupum vel electuariuꝫ vel significat prepositionem. De dya vᷓo quando significat duo per y debet scribi ſꝫ qḋ latini vtuntur. ſm veritatem vero dya grece per y idem est quod duo. vnde dyalogos id ẽ duoꝝ sermo. dialetica vᷓo per i iota debet scribi: ⁊ est dictũ ratiõalis disciplina. dyalektika scribit per y vt dicit grecus. vnde dia per i electuarium vel confectio vel syrupus: vt diamoron. i. syrupus ḋ moris: ⁊ diacalamentum. i. electuarium de calamẽto. ⁊ diacyminum. i. electuariuꝫ de cymino. ⁊ multa alia electuaria que infra nominabuntur. similiter dia. per i iota significat de prepositio: vt trocisci dialectri. i.

trocisci de electro.i.karabe. Sed attendendū q quando dia ponit significat syrupū vel electuariū.vt diamoron vel diacalamentū .qū vo postponitur significat de ppositio:vt trocisci dialectri.i. trocisci de electro.z trocisci diafisolidon.i.trocisci de alkekegi zc.sed illa regula videt habere exceptione in vno electuario posito a Galen antidotario suo.z cuā i damasce. qd vocat diacurcuma:z tñ n e eplastz de curcuma:qz n recipit aliqd de curcuma.vbi scīedū ē q illd nome fuit ipositū pdco electuario ppt quanda silitudine quā hz ipsū in colore cū curcuma:qz recipit crocuz cui' cā tingit electuariū tāqz si recipet curcuma:z ob h diacurcuma vocat:qz ecipit crocū q tigit color curcume
Dialon.i.de sale: vn eplastz seu cerotū dialon.i. eplastz seu cerotū de sale dictū a sale qd recipit:nā alos grece sal. Diabachanū a baccis lauri dictū
Diaquilon est male scriptū:nā dz scribi diachilō .i. cpositio facta cū succis vel muscillaginib' q fit sicut siccus:nā chil' .i.succ'.z syrup' diarodon damasceni est simili male script'.qz rodon.i.rosa:z ipse syrup' nō recipit rosas. sz dz dicere syrupus diachilon:quia fit de succis
Diarodon di a rosis q rodon vocant: qz maior pars rez ingredientū in eo sunt rose
Diaberes grece. Jo. Sera.inquit e eius intentio penetratio ex eo q penetrat i ea id qd bibit z currit z nō tingit:z noiat diapiaron. z eius intentio e fluxe faciens:quoniam accidit in ea fluxe vehemens
Diaforare.i.resoluere:z cōsumere.unde diaforetica.i.resolutiua:z cōsūptiua.ide,diaforesis.i.resolutio vel sudore pvocatio z poroz rarificatio
Diabibes .i.penetrare Diabissara est cōfectio diarūdina a bissara quā recipit:z est almed
Diabrosis grece qn per corrosione vel cōmestione venarum fit emoptoica passio.
Diacharituz a charta dicit que herba est superi' sic vocata in propria littera
Diacareos dicit eo q de succo corticū nucū rēctū fit que sic vocat .i.i.carpocareos
Diacelidonion vel diadelidon.i.diarundinum
Diamarta.i.oleum quo vtebatur Marta
Diaroma.i.electuariuz de aromatib'
Diaciminon.i.electuarium de cymino
Diaclisma .i.oris collutio
Diacodion dicitur a codio quod est papauer z est diapapauer
Diafricon dr a lauro vel a baccis ei' q sic vocat
Diadascala.i.magistralis cfectio: nā diadascal' gre.i.magister Diaelectri z sunt trocisci dielectri.i. de karabe:nam electrum.i.karabe
Dialipides.i.defectio cordis vl syncopis
Dialipon idem quod supra
Diafinicon vocat vnguentū palme qd diacalcadis dicit:nam fenis vel finicon grece palma est.z illud vnguentū ponitur i antidotario damasceni z sūt duo vnguēta sic vocata.z silr ponūr ibi duo eplastra q dicūr eplastra diafinicō.silr diafinicō dicit electuariū laxatiuū ab eode positū i antidotario suo.qd fit d carnib' dactiloz qui affinichia vocant:quos mala antiquoz palmulas vocabat

Diaforesis.i.resolutio vel poroz apertio. inde diaforeticū.i.poroz apitiuū. z sudor diaforeticus q fit poroz apitiōe Diaphlagma est medz diuiguens spūalia a nutritiuis Diatetron ab uno e grece salis Dialac e dialacha a lacca dicitur:ponitur i viatico Dialecanon demostenea cū lenitiui fuerit passiōis:qd greci dialmia vocant multo etiam cap. de precocatione matricis
Dialimatcos. Theodorus priscianus cap. de dolore capitis est tempus in quo est anesis. id ē quies z interpolatio
Diamachir a mace quem recipit
Diamilon cidonion a cidoniis
Diamellicos a melle quod recipit
Diafisalidos dicuntur trocisci de alkekengi a fisalidos qd est kekengi
Diafidelicon.i. emplastrum fidele
Diacresis.i.emplastrum faciens crisim
Diamilon a malis que grece milia dicuntur
Diamolibdina a plumbo qd molibdo dicitur
Diamoron .i.a moris
Diapenkin i i e latinē vertit diapeteken grece. Cornelius celsus illis tpibus in tres ptes medicina diuidit.vna est de dieta.altera de medicamentis quā farmakeutiken vocant
Diaplasmata grece vocant odorifere confectiones que ex siccis odoribus cōponūt.
Diaui trocisci a viol dci:vn trocisci diaui.i.d viol
Diapsis gre.saniositas.l.cū sanguis excernat l'cū
Diastreo .i.d cocleis ostreoz
Diaspongos comon.i.de spongia
Diametz.i.rectū directū Diatron.i.vlc' vetustū
Diuces gre.rheumatica passio qn.s.sanguis tumor mebro sugnenit mo rie i ictūris z in fine
Diacoriaf e cū due pupille sūt i eodē oclo 9ftitute
Diacopia.i.mediocris solutio offis capitis
Diagridiū.i.scamonea Diabrosis.i.corosio
Diaresis.i.diuisio Diatritū.i.spaciū triū dierū
Diamisia.i.flos cicorce Diascus.i.cuscute
Diacolūba.i.vertebrū:vt in Alexādro de curib'
Diamōtos.i.saxifragia Diacume.i.rsina n frixa
Diascoles.i.dilatatio Diantos folia hz oe mō di silia sz peruiora.nascit i locl hnidis:c' opletio z vi' sz Pli.e sic capilloz vener l; p q.l.l.adiantos
Diacoporegia .i.stercus caprinum
Diascopia.i.elitropia:z e spōsa solis vel solisequa
Diamorosi cbustū.i.l.leta
Diasfrumidis.i.muscillago Diascopion.i.stercus
Diacopoia.i.cfectio lactis Diaxilon.i.cyperi
Diacilō.i.succ' fenugreci Diasacō.i.venenosū
Diabrosis.i.resudatio Dialipon.i.deficientie
Diadapniodon glorio.i.epibima ex lauro viridi
Diatinireas.i.diarūdinū Diaria.i.simplex flux' ventris Diapnes est inuolūtaria eductio vine
Diamas.i.qda lapis Diarodomel fit d melle z rosis:vt Alexāder ca.de fastidio stomachi
Diaspermatō.i.d seminibus herbarum
Diacurcuma e qdā cfectio: p q.l.l.dia grece
Diamarte est quedā confectio sic dicta
Diaiacur.i.diacodion Diafron.i.vlcus vetustū
Dieta gre.vita vl reta Dietiki.i.derici reglare

Dicxatū.i.anisum — Dictamū.i.diptamū
Dierisio.i.dimisio — Diochiteri.i.polipodiū
Diocheri idem — Diosanos.i.gariofilata
Diureticꝰ.i.hūa vias epatis opilatas ꝛ vrine:ꝛ iō dr̄ medicina diuretica:q̄ curat diureticū. vn̄ diureticus ē nomē morbi:vt apparet in.l.halab ḋ fine ꝫ coīter dicat diureticū.i.aperitiuū:ꝛ dici pōt ex q̄ curat morbū diureticū — Dibic.i. viscꝰ q̄rcin̄
Dibial.i.vnce — Dibisarison.i.denum
Dicapson.i.foliū — Cap.215.

D'Ichanacha

ara. grece ediosmon:lati.vō mēta. Menta ē herba cuiꝰ plura sūt gn̄a. est eniȝ q̄dā domestica q̄ ꝑpē hortulana dr̄: vel coīs vel odorifera.ꝛ ḣ calefacit i 3°. ḡdu ꝛ ꝯfortat. Est alia siluatica q̄ metastꝝ dr̄:ꝛ hꝫ maiorē v̄tutē calefaciēdi.Est alia mēta q̄ lōgiora ꝛ acutiora ꝛ latiora hꝫ folia.ꝛ ḣ mēta romana vl̄ saracenica dr̄.hec magl̄ diuretica ē q̄s alie.Est alia mēta q̄ dr̄ aq̄tica ꝛ vocat̄ sisimbriū vl̄ balsamita.Et ē alia menta q̄ dr̄ mēta nō odorifera ꝫ Gal.ꝛ ista ē calamentū.

Ser. li.ag.cap.dichanacha.Dichanacha siue dabanacha.i.mēta.ꝛ ex ea ē domestica ꝛ siluestrꝰ.ꝛ ramuli domestice q̄n maturāt̄ habet colorē celestē ꝛ sūt interiꝰ cōcaui.ꝛ i sūmitatibꝰ ramorꝫ sūt q̄si hemia.ꝛ viret ꝛ augēt̄ estate ꝛ hyeme ꝛ hꝫ odorē bonū.Est aūt alia spēs mēte siluestris cuiꝰ folia sūt aspera ꝛ pilosa paruis pilis :maiora foliis sisimbrij parꝝ ꝛ ī odore suo ē piguedo. ꝛ est minꝰ iuuatiua i medicina q̄s spēs alia.Et dicit Gal. q̄ i sba eiꝰ ē plꝰ de sbtilitate q̄s ī alio olerī.ꝛ i sapore eiꝰ ē parua caliditas ꝛ pōticitas.ꝛ v̄rꝰ eiꝰ ē ca. i tertio gradu.

Dias. ca.ediosmon.i.mēta:q̄dā noīnāt eā bachanacha:ꝛ est herba sibꝰ nota:q̄ v̄tutē hꝫ tmāicā:ꝛ stipticā:ꝛ scrāticā.

Gal. vi.sim.phar.ca.ediosmū.Ediosmuȝ vel menta:q̄dā aūt mētā odorifera noīant ꝫ āt q̄dā nō odorifera mētā:ꝛ calamētū vocant. vtref aūt sūt gustātibꝰ vtreq;ꝛ ca.v̄tutl ex 4°.gra. calefactōis debilior tn̄:que ē odorifera calamēto minꝰ calefactiua.vniuersalit̄ eni loquēdo ḣ q̄dē ē agrestis q̄dā ē:illa vō domestica q̄ ꝑpt̄ acq̄sitā ex hortēsi cultura huīditatē ad libidinē moderate ꝯcitat.iest āt ḣ oībꝰ q̄bꝰ adest semidigesta humiditas ꝛ vētosa. ꝑpt̄ hꝰ āt herbe ꝯplexionē q̄dā cū ea apata cū farina ordeacea supponūt eā q̄ calamētā facere negt eo q̄ vehemētiꝰ q̄s illa calefacit ꝛ exsiccat.hꝫ āt q̄d ꝛ acerbitatl ꝛ amaritudīs i se amaritudie q̄ lūbricos iterimit.ꝛ acerbitate exsiccando bibita recēs excreationē sanguis ꝓhibꝫ.est āt f̄m sbaȝ sbtiliū partiū sicut ꝛ aliq̄ alia herba.

Aui. li.ij.ca.de mēta. Mēta ē ca.ꝛ sic.in 2°.ꝛ ī ipsa ē humiditas supflua.in ipsa ē v̄tus calefactiua stiptica ꝓhibēs.ꝛ ē sbtilioris sbe olerū.

Dos. ¶ Cōtra syncopim ex debilitate cū febre vl̄ sine fe. siue ex medicina vl̄ q̄cūq; cā ꝯterat̄ mētū:ꝛ dispēt̄ cū aceto:ꝛ frustū panis assū in igne ponat̄ cū aceto ꝛ dimittat̄ tādiu q̄ bn̄ humectet̄:ꝛ naribꝰ applicet̄:ꝛ exīde fricent̄ labia gingiue ꝛ dentes ꝛ liget̄ ī temporibus sup venas pulsatiles tēporꝫ ꝛ brachiorꝫ:ꝛ patiens masticet ꝛ humiditatē trāsglutiat . ad matrice mūdificandū tenerū atel mēte coquāt i vino ꝛ fiat exīde suppositoriū. ꝫ colicā passionē fasciculi mēte coquāt in vino ꝛ oleo:ꝛ sup renes ꝛ pectine cataplasmet̄.ꝫ fetorē oris ꝛ putredinē gigiuarū ꝛ dentiū ex decoctiōe eiꝰ cū aceto os abluatur. Ad appetitū ꝓuocādū cū ipedit̄ ex frigidis humoribꝰ existentibꝰ in ore stomachi fiat salsamentū ex mēta ꝛ aceto ꝛ modico cinamomo seu pipe. ꝯtra vomitū factū ex debilitate v̄tutl ꝯtētiue vl̄ ex frigida cā fiat decoctio mēte i aq̄ salmacina ꝛ aceto ꝛ spongia intīcta ori stomachi supponat̄.ꝫ coagulationē lactl i mamill̄ predēt fasciculi mēte i vino ꝛ oleo decocti ꝛ supligati mamill̄ soluit.hꝫ eni similit̄ vi attrahēdi venenū:ꝛ iō q̄n dat̄ cū aliq̄ medicina ꝫ venenū dat̄ cū succo eiꝰ vl̄ cū aq̄ decoctionis eiꝰ.ꝫ succus mēte romane vl̄ saracnice vel vinū decoctōis eū melle mixtꝰ valꝫ ꝫ opilatioēs splenis stomachi ꝛ epatl:ꝛ naliū viaꝝ ex frigido humore ꝛ etiā ex caliditate sine fe.succꝰ āt eiꝰ datꝰ lūbricos occidit.auribꝰ istillatꝰ vermes necat.decocta herba i vino ꝛ oleo cataplasmata soluit sclirosim .i.duriciē apostematū supiorꝝ.Mētastꝝ vel menta siluatica vl̄ agrestis cū cariciis coq̄t̄ in vino ꝛ det̄ patiēti frigida passiȝ. vinū decoctiōis eiꝰ ꝛ puluis eiꝰ in cibis datꝰ digestionē ꝯfortat.somētū factum ex aq̄ decoctiōis eiꝰ matricē infrigidatā calefacit saccellatio facta ex pulue eiꝰ rheuma frigiduȝ capitl ꝯstrigit.ꝫ ꝑ mēta aq̄tica.i.i.sisimbriū.ꝛ ꝑ mēta nō odorifera .i.i.calamētū.

Dias. Succꝰ mēte bibitus cū aceto sanguinē reiectiōibꝰ sbuenit.lūbricos extiguet.ventrē stimulat sbꝫ uctiōes tollit.cholerā ꝛ nauseā ꝯpescit. duobꝰ aut tribꝰ coclearijs cū succo malignati acidi accepta ꝛ iposita cū polēta apātā spargit.in frōte posita dolorē capitl mitigat. tumorē māmarꝫ ꝑpter coagulationē lactl tollit.sale addito morsibꝰ canīs opitulat̄.succꝰ cū mulsa dolorē auriū depellit añ coitū mlieri supposita ꝯceptū ꝓstruit gēitale.asperitudinē ligue dislenit.lac discoagulat. Cascū a putredine tutū seruat.ꝯditurl bn̄ miscet̄ q̄a customaca ē.habetē aīuꝫ odorl efficacia recreat.stomacho nihil ꝯcupiscēti fastidiū detrahit.i sorbitiōe ptisane optīe ꝓpinat̄.sāguinē excreātibꝰ aride herbe puluis tribꝰ digitl apphēsus ꝛ cū aq̄ ca. ī potiōe datꝰ oēȝ iuriā stoāchi detergit.eade res etiā vētrl aīalia iterficit.ꝯūsa tēpibꝰ illinit̄ ī dolore capitl.sanguis abūdātā strīgit ꝛ nimios vomitꝰ.hortulana āt hūidior ē ꝛ ad libidinē excitādū mediocrl.hꝫ āt q̄d amaritudīs p quā potata lūbricos occidit.ē et stiptica:iō cū pusca bibita recēs sputū sanguīs reprimit.ꝛ leptomerl ē pre alijs .sba eiꝰ ē ꝛ agrestis ediosmꝰ:folia hn̄s aspa ꝛ maiora.ꝛ ī oībꝰ ē bromosa ꝛ nō vti lis homini.

Aui. cū frusta mēte i lacte dimittūt̄ nō caseat̄.ꝛ cū bibit̄ eiꝰ succꝰ cū aceto abscīdit fluxū sanguīs ab iterioribꝰ fit ex ea cū sanich emplastrum ad dubel.hꝫ ꝛ ipsa quidē non est similis mentastro:quoniam in mentastro non est ponticitas.ꝛ sunt in ipso resolutio ꝛ calefactio : ꝛ exsiccatio superflua impediens

⁊ ex ea fit emplastrū ad fodā ⁊ ꝓpe cū fanicb de ordeo. ⁊ fricatus cū illo asperitas lingue remouet ⁊ succus ei9 miscet cū melicrato ⁊ instillat i aurē dolorosā. ꝓhibet fluxū singulū ⁊ sputū ei9 ⁊ coagulatione lactis i mamillis more ēplastri supposi. ⁊ sedat eaꝫ apostemata. ⁊ ꝯfortat stomachū: ⁊ calefacit ipsū. sedat singultū ⁊ digerit. ⁊ ꝓhibet vomitū phlegmaticū. ⁊ sanguineū. ⁊ ꝯfert ictericie ⁊ ꝓpter syrup9 ipsi9 adiuuat ad coitū ꝓpter īflationem q̄ ē in ipsa: ⁊ humiditatē hortulanā q̄ nō ē in mentastro. ⁊ opilat vasa spermatica. ⁊ īficit vermes ⁊ quando supponit ante horam coitus prohibet i pregnationem. ⁊ quando bibunt de ea frusta cum granis granati sedat cholericaꝫ passionem. cōfert morsui canis rabiosi: ⁊ est ꝓpria ad illud.

Dicceas .i. asarus	Dicceas .i. appollinaris
Dicceson .i. volubilis	Didalis .i. cyperus
Didalision idem	Didascalis .i. magister
Disasul .i. electuarium	Disalon .i. mentastrum
Disdah .i. rana	Disason .i. bdellium

Cap. 216.

Difrigis vel defrigis .i. frigi lapis. Ser.

li. agg. ca. difrigis. auc. Dias. sūt ei9 tres species. vna nascitur solum ex substantia ⁊ glebe terre. ⁊ nascitur sub petris: ⁊ in aqua in illa insula que postq̄ͣ detrahitur de sub aqua desiccatur i sole: ⁊ postq̄ͣ desiccatus est adurit super terrā cū compositis lignis. Species vō alia fex est eris que colligitur quando purgatur eris: ⁊ hoc quando refusum est eris: ⁊ proycitur aqua super ipsuꝫ donec infrigidatur ⁊ extrahitur ab ere: ⁊ est formula in qua proycitur: ⁊ reperitur sub eo hec species: ⁊ habet stipticitatem eris in sapore suo. Tertia vō species fit ex marcasita quando pluribus diebus coquitur vt calx. ⁊ fit color eius sicut color magre. ⁊ extrahit a fornace ⁊ reponitur. ⁊ qdam putant q̄ fit spēs quarta ex coqō est ex lapidib9 ex qbus extrahit eramen qui incidunt in crucibulo in q̄ ꝯflat: ⁊ extrahitur postea lapides repit ex eo postea. melius aūt ⁊ electius defrigis est ille i cuius sapore reperit sapor eris ⁊ ziniar: ⁊ est stipticū: de siccans fortiter linguam sicut alumē. Idem auct. Gal. Uirtus huius parue in sapore est cōpositā. nam ibi est res stiptica ⁊ res parū calida. ⁊ virtus eius secunda incarnat ⁊ consolidat bene. ⁊ tertiuꝫ confert vlceribus corrosiuis. ⁊ intrat in medicinis vlcerum oris. similiter hic lapis solus administrat aut cum melle ⁊ confert speciebus squinātie postq̄ remotus est ⁊ prohibitus flux9 humorum qui fluebant ad hoc mēbrum. ⁊ ego quidem iaꝫ vedi stati post incisionē vuule ⁊ fui visus eo in ipo vo nec fuit consolidata ⁊ curata. ⁊ confert vlceribus factis in pectine ⁊ ano. ⁊ modus administratiōis eius ad hec est sicut modus administrationis ei in vlceribus oris: ⁊ hoc q: h̄ membra curant cum eisdem medicinis.

Digegi	.i. gallina
Digestoria virtus	.i. digestiua
Digelicaroc	.i. amomum

Digiti hermetis .i. hermodactili: nam dicunt ab hermes ⁊ dactilis quod est digitus. ſꝫ fm Aui. est flos hermodactili

Digiti citrini .i. palma xpi	Diafomon .i. faba lupi
Diabimabad .i. cataplasma	Dibmadit idem
Diligi .i. digiti citrini	Dilisson .i. polium
Dilikasor .i. cretani	Dilusiar .i. rapella
Dilusur	idem
Dilutum vinum .i. aquatum non purum	
Dimag	.i. cerebrum
Dimalos	.i. ceterac
Dimason	.i. anacardus

Dimisenterion .i. rehumatica dysenteria: ⁊ ē inter epar ⁊ ventrem: ⁊ exinde per venas refundit ad intestina ea que de cibis effunduntur. succ9 enim eorum dum non permutatur in sanguine refunditur in intestinum: ⁊ sic secernitur cum coloribus mixtum

	Dimifragie .i. agrimonia
Dimilia .i. pulegium martis: ⁊ est diptamum	
Dimilea	idem

Dinamis .i. virtus: inde liber dinamidiarum .i. liber virtutum

Dinari	.i. diureticos curans
Dinazrangina est arbor similis rute q̄ caremus	
Dipa	.i. ellemum
Dipsa	.i. sitis

Dipsacos a Jo. Sera. vocatur diabetica passio .i. sitire faciens. Idem Paulus de eadeꝫ passione sitiunt inquit imoderate: vnde ⁊ dipsacos est appellata

Dipsas .i. serpens cuius morsus sitibundum facit hominē vsq; ad mortem   Dipsades idem

Cap. 217.

Diptamum lati. grec. hatin: vl' diptamon: ara. sandenig.

vbi sciendū q̄ diptamon puslegium serpillum ⁊c. oīa ista sunt spēs diptami: ⁊ ideo omnes iste tanguntur. **Sera.** li. ag. ca. sandenig. auc. Dias. Sandenig est trium spēꝫ. vna dicit origanū eradbio cuius folia hūs similia isopi: ⁊ capita non rotunda: sed velut diuisa in summitatibus virgaꝝ: ⁊ ē seme duꝝ.

Gal. vi. sim. phar. ca. de dipcamo fm translationē grecā. vtus ei9 est calefactiua desiccatiua in tertio gradu: ⁊ est subtiliū partiuꝫ. Et idē Sera. supradicto ca. ex eo ē aliud qd dicit onithis: cui9 folia sunt albiora folys pdicti: ⁊ ē magis filis isopo. ⁊ semē ei9 q̄si in coronulis pedes durū ⁊ vtus ē in via vtutis supradicti. ⁊ nō ē minoris vtut is q̄ ipsuꝫ. Et idē auc. Gal. virt9 ei9 ē sicut virt9 prime specie: nisi q: ē debilior ea: ⁊ idē ex isto est qd dicit origanū azabar: cu9 folia sunt filia folys origani ⁊ hꝫ vīgas subtiles: q̄ꝝ longitudo ē vnius palmi ⁊ plus. ⁊ sup ipsa ē corona filis corone anetiin q̄ sunt flores albi. ⁊ habet radices subtiles in quib9 nō ē iuuamētū. ⁊ folia ei9 ⁊ flores qui sumūt cū vino i potu valēt morsib9 venenosis. Et idē auc. Gal. Uirtus ei9 est calefactiua ⁊ desiccatiua i tertio gradu. ⁊ idem Tragoriganuꝫ. fm Diasco. est planta breuis i q̄titate sua similis serpillo agresti

nisi quia sūt folia latiora ꝛ fortiora. ꝛ reperitur e eo in aliquibus locis: habens subtiles ramos: ꝛ so lia subtilia. ꝛ quidam nominant eam prassium. ꝛ i aliquibus locis reperitur aliud habens folia ma iora ꝛ latiora ꝛ maius semen. Et idem auc. Halie. in sapore eius est stipticitas. ꝛ amboꝝ virtus e ca. ꝛ idem ex eo est quod dicitur alnan vel alnegen. i. pulegiū. **Gal.** vi. fm. pharmacoruꝫ. capitulo de pulegio. secundum translationem grecam: glicon siue pulegium hec est herba ve lut acris ꝛ subamara. eius virtus calefacit ꝛ subti liat vehementer. sufficiens autem signum q calefa cit est: quia cataplasmata calefacit. ꝛ siquidem am plius permanserit vlcerat. q vo subtiliat: quia hu mida viscosa ꝛ grossa q ex thorace ꝛ pulmōe fa cile facit expuere: necnon menstrua puocat. Et ē aliud quod dicitur diptamū fm Sera. ꝛ est illō quod quidam nominant alnegen: ꝛ est meschen resur: siue mesentremesir. nascitur multum in cre tensi insula: ꝛ est acuti saporis multū: ꝛ est similis alnegen: nisi quia folia eius sunt maiora ꝛ similia folijs plante dicte artidam. ꝛ artidan quidem est alba ꝛ mollis. ꝛ implentur ex ea culcitre sicut ex la na. ꝛ super alnam ꝛ cachemini est res similis lane ꝛ non habet florem nec semen. Et idē est ex eo qd dicitur casudipeamum: qd nascitur in pluribus lo cis. ꝛ est simile diptamo: nisi quia est minus eo: ꝛ non est ita acuti saporis. ꝛ facit ea que facit dipta mū: nisi quia est minoris virtutis. defertur autē ex cretensi insula. Est ꝛ alia species diptami habens folia sisimbrij: ꝛ virgas maiores virgis sisimbrij. ꝛ in summitatibus eius sunt folia similia folijs origa ni agrestis nigri coloris. ꝛ odor eius est saluie. Et idem virtus prime spēi ē calefactiua ꝛ desiccatiua i tertio gradu ꝛ icisiua. vnde sicut dicit Dias. qn su mitur decoctio eius in potu confert morsibus ve nenosis. ꝛ quando bibitur cum rob succurritur il li qui bibit opium. ꝛ quando bibitur cū sechania bin succurrit illi qui bibit gypsum: ꝛ illi qui bibit venenum quod dicitur amanarā. i. aconitum: ꝛ ē strangulator. ꝛ quando bibitur cum vino est con ueniens attritioni lacertoꝝ. ꝛ restaurat capita co rum. ꝛ quando bibitur ex eo cum aqua ꝛ melle p uocat menstrua: ꝛ confert hydropisi. ꝛ quādo cuꝫ eo ꝛ melle fit loboc curat tussim. ꝛ quando fricat cum eo corpus cum decoctione eius in balneo cu rat ictericiam. ꝛ succus ei⁹ curat apostemata gu le ꝛ vuule. ꝛ quando miscetur succus eius cū oleo de ireos et eycitur in nares mundificat caput. ꝛ quando miscetur cum lacte ꝛ distillatur in aureꝫ sedat dolorem eius. ꝛ quando sternitur hec plan ta in domo fugat animalia venenosa. aliud quod dicitur onithis habet virtuteꝫ ut prima: ꝛ valꝫ ad ea ad que valet prima species. Est alia species que dicitur origanum azaba qua non vtimur. Est alia species que dicitur tragoriganum habēs folia ma iora: vt in principio dictum est. arborum virt⁹ est calida. prouocat vrinaꝫ. ꝛ quādo bibitur decoctio eoꝝ lauat ventrem: ꝛ faciunt descendere superflui tates cholericas. ꝛ quādo sumitur in potu cū ace

to confert spleneticis. ꝛ quando sumitur cuꝫ vino confert potui venenoso que dicitur alchisa. ꝛ pro uocat menstrua: ꝛ administrat cū melle in loboc ad tussim ꝛ ad apostemata pulmonis. ꝛ potio ei⁹ est conferens singultio ꝛ debilitati stomachi: ꝛ eru ctationi acetose ꝛ nausee. ꝛ datur de eo in potu ill' que eructuat. ꝛ fit emplastrū cum eo ꝛ lanich di dei ꝛ soluit apostemata phlegmatica. ꝛ confert hy dropisi. ꝛ ex eo quod dicitur alnaꝫ vel alnegen. i. pulegium quando ponitur supra corpus exterius generat herisipillam: ꝛ si dimittatur longo tēpore vlcerat. ꝛ prouocat menstrua. ꝛ expellit humores grossos per exceptionem a pectore ꝛ pulmone. ꝛ est calefactiuum ꝛ subtiliatiuuꝫ: ꝛ maturatiuū. qn sumitur prouocat menstrua ꝛ expellit secundinaꝫ ꝛ extrahit fetum. ꝛ quando bibitur cū vino ꝛ sale ꝛ melle expellit superfluitates stomachi. ꝛ cōfert habenti asma. ꝛ quando bibitur cum aceto aqua mixto sedat nauseam: ꝛ mordicationē stomachi. ꝛ purgat superfluitates melancolicas. ꝛ qui bibit cū vino confert morsui venenosoꝝ. ꝛ quando appli catur naribus cum aceto excitat syncopizantem. ꝛ qn desiccatur: cōburitur: ꝛ administratur stringit gingiuas fluxas. ꝛ quando fit emplastrū cū eo so lo ꝛ assidatur donec fiat rubea cutis confert po dagre. ꝛ quando administratur cum aceto aufert verrucas que dicuntur ancona. ꝛ quando fit em plastrū cum aceto confert spleneticis. ꝛ quādo fri catur corpus cuꝫ decoctione eius in balneo sedat pruritum. ꝛ quando sedent mulieres in decoctiōe eius confert ventositatibus matricis: ꝛ duricieb⁹ ꝛ ascensui eius ad superiora. ꝛ inuenitur ex planta vna species cuius flos est albus: ꝛ dicitur mascu lus. ꝛ alia cuius flos est purpureus: ꝛ dicitur femi na: ꝛ ambe nominant ab aliquibus balsa. ꝛ nomi natur ꝑpter stercus pastorum: quia quando ipsi comedunt augetur coꝝ doga. Species que dicitur diptamus virt⁹ est sicut pulegij domestici: nisi qa est fortioris virtutis: quia non solū bibitur; sed ex eo factum nascale seu fumigiuꝫ extrahit fetū mor tuum. ꝛ extrahit sagittas de corpore statim de co accepto cibo. Alie spēs diptami valent ad ea ad que supra. sed minus.

Diptamon idem quod supra

Diptamicen fm Dias. herba est habens fruticeꝫ minorem: multas habens hastas tenues ꝛ rotun das similes abrotano: in quibus virgis sunt folia oblonga similia oliue: ꝛ multa sicut amidor: in ca ius cacumine ē caput viscido humore. vñ si odor fuerit applicatus sternutamenta ꝓuocat. vñ ꝛ no mē ipsuꝫ a grecis accepit eo q sternutatio ponta mos dicitur.

Diptamū. i. leporis auricl'a | Dipeson. i. lolium

Dipseon. i. sitiens | Cap. 218.

Dipseus gre. ara. pfenda vl' dip sacos. vl' hirsiarbai: vl' aibsacon. la. vga pastoris: vel cardo ful lonum. Scienduꝫ q due sūt spēs vir ge pastoris. s. mascul⁹ ꝛ femina. Masculus est quē Diasco. fm translationem nostram cap. dipseua vocat dipseus: ꝛ est secundū ipsum frutex spinosa

virgam habens longam spinis plenã: folia in circuitu similia lactuce: in singulis nodis bina hñs folia z ipsa oblõga z spinosa intus z deforis spinis plena z habet etiam contracta folia que pluuiã z aurã in se retinent: vnde z nomen accepit dipsacus. i. sitiens. in virgis suis capita surgunt singula spinosa similia echino marino: sed oblongiora: que siccata album faciunt colorem: z in virga deintus vermes nascuntur.

Ser. li. aggre. cap. barsiarbai auc. Di asco. Barsiarbai vel dipsacus ẽ spina que pannos abgũt: z latine dicitur virga pastoris. z cardo fullonum: z est species spinarum habens stipitem longum spinosum. z folia ei⁹ sũt similia folijs lactuce. z super quelibet nodum stipitis sunt duo folia applectentia stipitẽ longa spĩnosa in medio eoꝝ. interius z exterius habent similitudinẽ vesicarũ aque: z sunt spinosa etiam. z hñt iuxta stipitem concauitate in qua colligit̃ pluuia z ros. z ideo nominãtur dipsacus. i. sitiens. sup quẽlibet ramũ eius est capitellum simile echino marino aliquantulum in longitudine tendens spinosum. quod cum desiccatur fit albũ. z qñ scinditur reperiuntur in medio eius vermiculi parui z ista est virga pastoris masculus. Et idem Sera. loco allegato: sunt eius due species: masculus z femina. masculus est herba que nascitur omni ãno z habet ramulos seu virgas tenues molles z subtiles nodosos. z dilatatur super faciem terre sicut gramen. z habet folia similia folijs rute: nisi quia sunt molliora z longiora. z habet iuxta vnũquodq; folium semen: z ꝓpter hoc dicitur masculus. z hꝫ florem rubeum. sed femina est quã Sera. vocat in lingua persica berserianum: z Dias. vocat eaȝ poligonos: z est centinodia femina: que ara. vocatur barsyarbay: latine vo cauda vulpis: z est fm Sera. habens plantam paruam z virgam vnicam teneram simile carne. z habet nodos in radice carne. z in nodis ipsius sunt folia egredientia ab ipsa virga similia folijs pini. z habet radicẽ in q̃ multũ ẽ iuuamentũ. nascit̃ iuxta aquas.

Gal. vi. sim. pher. ca. dipsacus. Dipsac⁹ est vĩga pastoris. plurimũ quod est in ipsa est frigiditas. z in sapore eius ẽ stipticitas. z virtus eius est que infrigidat z desiccat in principio tertij gradus. z radix huius plante desiccat in secundo gradu.

Aui. li. n. cap. de virga pastoris. Uirga pastoris est masculus z femina: sed masculus est fortior. in ipsa est stipticitas: sed pars aque in ipsa est plurima z ꝓpter multitudinem repulsiõis materierũ effusarũ estimatur q̃ est exsiccatiua.

Posse. Dias. Est vĩga pastoris masculus. radix eius desiccat in secundo gradu z abstergit: que cocta i vino z tunsa z sicut cerotum imposita: vel si emplastratur cũ ea anus curat scissuras ani: z ragadias z fistulas: z emoroidas interiores. qđ medicamen in pixide enea ↄseruanduȝ est. dacos corporis mũdat: z formicas. z vermes que in capite hui⁹ plante inueniuntur in corio suo ligati z collo suspensi aut in brachio dicuntur febrem quartanam pellere curare. z medetur myrmecis z acrocordinis.

Sera. Uirga pastoris femina est cuius vir⁹ repercutit z incarnat: z confert inflãmationi oris stomachi quãdo apponitur extra: sicut est postq̃ trita fuerit. z confert apostemati qđ dicitur herisipilla z apostematibus antiquis. z repercutit z ꝓhibet humores qui fluunt ad mẽbra. z est ex melioribus medicinis herisipille quando dilatatur: z extenditur ambulans de membro ad mẽbrum. z confert vlceribus algo z vlceribus manifestis ad que humores fluunt. z cõglutinat vulnera recentia cum suo sanguine. z confert vlceribus auris. z si est in eu sanies desiccat rã. z abscindit fluxum menstruoꝝ imoderatum. z curat vlcera intestinorum. z sputuȝ sanguinis: z sistat fluxũ eius vndecunq; fluat. z in oĩbus his masculus est fortior q̃ femina: vnde habet masculus virtutem stipticam frigidam. quando sumit̃ in potu ex succo eius confert sputo sanguinis z fluxui sanguinis antiquo: z egritudini que dicit̃ collyaca: z destillationi vrine: quia prouocat vrinam prouocatione forti. z quando sumitur in potu cum vino cõfert morsibus venenosis. z quando bibitur in febribus periodicis ante accessionem potissimi per horam confert multum. z quando fit nascale cum ea mulieri habenti fistulam: z vlcera in matrice confert iuuamentum magnum: z abscindit fluxum humiditatum antiquarum ab ea. z distillat̃ ex ea in aurem z confert dolori eius z saniei que fluit ab ea. z quando coquitur cuȝ vino z miscetur ei mel cõfert iuuamentum vlceribus matricis. z fit emplastrum cum folijs eius z inflãmationi stomachi: z sputo sanguinis: z formice: z herisipille: z apostematibus calidis z frigidis in principio eoꝝ. z quãdo coquitur cum vino z teritur bene donec fiat vt cerotum z emplastratur cum ea anus curat scissuras q̃ sunt in ano: z emoroidas iteriores. z oportet q̃ hec medicina reponatur in pixide enea: z curat speciẽȝ formice que dicitur paragodes. z dicunt quidam q̃ vermes qui reperiuntur in capitibus huius plante quando ligantur in corio suo z suspenduntur in collo z humero habentis quartanam z curat eam si deus voluerit.

Aui. Uirga pastoris prohibet fluxum z fit ex ea emplastrum phlegmoni z herisipille z formice. z est valde conferens apostematibus vlceratiuis. z consolidat vulnera recentia. succus eius interficit vermes auris: z exsiccat vlcera eius. aqua eius cõfert sputo sanguinis. z fit ex ea emplastrum inflãmationi stomachi. z prohibet fluxum sanguinis z matricis. z sanat vlcera intestinorum. z Dias. quidem estimauit q̃ ipsa prouocat vrinam z sanat illum qui retinet eam z non potest eaȝ emittere.

Dipsecus	idem quod supra
Dipseus	i. sitiens

Cap. 219.

Dipteris grece: arabice bisbeig vel biste: latine vero polipodium vel filicica: vel filix arbor.

Sera. libro aggre. cap. bisbeig aut. Diasco. Bisbeig est planta nascens in rupibus et in saxis et in muris humidis antiquis: et super stipites et iuxta radices antiquorum arborum: maxime quercuum: cuius longitudo est unius palmi: et est similis herbe dicte baracos. super ipsum sunt pili. et est alta. sed non est exaltatio eius subtilis: sicut baracos. et habet radices super quas sunt pili a quibus egreditur rami. et radix est similis animali quadordecim pedum: quod nominatur scolaca. i. scolopendria. et grossitudo eius est sicut digitus. et color eius interior est viridis ad albedinem declinans et dulcis saporis. et est illa que cedit in usum medicine. **Dias.** capit. de polipodio. Polipodium nascitur in parietibus humectis et circa radices arborum vetustarum in quercubus. Radices sunt illi aspere et illigate sicut polipus. grossitudinem digiti habentes. Rosa vero deintus viridis et subalbida apparet. Plinius cap. driopteris: vel dripteris. in arboribus nascitur: filici similis tenui foliorum subdulcium. incisura radice hirsuta &c. hoc nomen videtur compositum ex drio quod est quercus et pteris que est filix. driopteris scripsit Stephanus et aliqui dicunt quod vocatur filix masculus. sed filicem feminam in **Gal.** viii. sim. phar. cap. de inuenies in l. farax. polipodio. in sapore eius est dulcedo et stipticitas. virtus eius est que desiccat desiccatione forti sine mordicatione. et est laxatiua. et habet vim putrefactiuam: unde et pilos nudat. **Jo. mes.** cap. de polipodio. Polipodium est radix plante cuius ortus est super arbores et super lapides. et vocant eam greci filicem arboris. et illud quod nascitur in lapidibus humiditatem habet superfluam: indigestam faciens ventositatem subuersionem: et nauseam. verum melius ex eo est arboreum: et proprie quando nascitur super arborem portantem glandes. et quod est cum proprietatibus bonis: et proprie quod est grossum solidum et nodosum: et cuius color participat aliquid nigredinis et rubedinis: sed parum: et cuius confractura est sicut color fistici: et in quo est aliquid ex aromaticitate. aliud est in cuius sapore est dulcedo cum insipiditate derelinquens in gustu aliquid ex amaritudine ultimo: et quod est recens. Et idem auct. Dias. cali. est in tertio: sic. in secundo. Et idem auct. Hali. cali. et sic. in secundo: resolutiuum humiditatum grossarum et viscosarum: et excitatiuum: abstersiuum: et solutiuum. et est ex maxime desiccantibus et extenuantibus corpus. et facit subuersionem et nauseam. et est eius operatio debilis et tarda. et tollitur ab eo nocumentum primum: administrando illud cum aqua mellis et aqua passularum et aqua or. Et idem auc. Humay. Coquitur cum iure gallorum et gallinarum: et fit solutiuum bonum: et similiter cum aqua casei: et fit solutiuum conueniens. et auferunt ei nocumentum secundum si admiscetur ei aliquid de confortantibus: sicut sunt semina redolentia et species: sicut sunt daucus proprie et anisi. et semen feniculi: zinziber: et similia. decoctionem autem sufficientem **Posse. Sera.** auc. Dias. sustinet. habet virtutem soluentem. datur vero cocta cum iure gallinarum et oleribus aut cum piscibus et cum mulsa: aut sicla: aut similibus: et melancoliam et phlegma deponit. cataplasmatibus adhibita condilomata ani soluit. et quando desiccatur et teritur et datur in potu cum melicrato: purgat phlegma et melancoliam. et quando fit emplastrum cum eo confert attritionibus neruorum et scissurio digitorum: et emoroidibus. Et idem auct. Aben mesuai: proprietas eius est purgare melancoliam et phlegma sine punctione et malicia. et melius ex eo est citrinum: cuius sapor vergit ad punctionem et grassitudinem et dulcedinem. et grossitudo eius est sicut digitus: et qui vult ipsum sumere decoquat in aqua sicle decocte et postea bibat. quando vis ponere in decoctione non oportet ut rectificet ipsum aliter nisi quod teratur et misceatur cum eis. Dosis eius decocti aut infusi est a. ʒ. ii. usque ad. v. et si ne decoctione: aut sine infusione a. ʒ. i. usque ad. ii. Et idem auc. Mesaba. proprietas polipodii est purgare leuiter melancoliam. et bibitur simpliciter cum zucaro: aut mixtum cum aliquibus decoctionibus: aut confectionibus. et ingeniati sunt aliqui medicorum ad illos qui non poterant aliquas medicinas accipere producere ipsum tritum in aliquibus cibis ipsorum et purgat leuiter melancoliam. dosis eius simpliciter cum zucaro est. ʒ. ii. decocti autem cum **Jo. mes.** Solutione educit medicinis. ʒ. 4. choleram nigram cum facilitate: et grossum phlegma: et muscillaginosum. et materias uncturarum. et confert colice secundum omnem modum administrationis eius: et duriciei splenis: et proprie cum epithimo: et sale indo. et confert ad febres melancolicas et proprie cum aqua mellis: et sanat scissuras que sunt in manibus. dosis quod est a. ii. an **Auic.** in li. de viribus rel. usque ad aureos. 4. cordis dicit quod confortat cor.

Diralios .i. ferula Diranagal. i. aloea

Cap. xxo.

Dirdan grece. arabi. luzachelatine vero frassinus.

Sera. li. aggreg. cap. dirdam .i. frassinus. ita nominat greci in oriente arabes nominant eam arborem cimicum et in persia nominant eam luzach: et est arbor habens in ramalis cameralas in quibus est humiditas quod quando desiccatur generantur ex ea animalia similia cimicibus. Et idem in auct. Gal. sapor eius est stipticus: virtus est que infrigidat et desiccat. Paulus ca. de frassino. Frassinus frig. est et sic in 2°. gradu **Pos. Ser.** Uirtus eius est que conglutinat dum est recens et conglutinat vulnera recentia: et radix eius ad hec valet: similiter quando proiicitur aqua in qua decoquitur super ossa: cuius conglutinatio est necessaria. sed cortex eius dum est recens proprie si ligetur super locum vulneris consolidat ipsum: et decoctio corticis eius consumit phlegma. et quando cortex eius exsiccatur curat egritudinem cum qua **Gal.** li. dinamidiarum capi eleuatur cutis tulo de passionibus splenis. Corticem frassini coque in vino et da bibere: infallibiliter eum splenem attenuat. Nam

res ꝓbata est q si detur porcello bibere aliquib⁹
diebus & interficiatur paruissimū inuenitur splenē
Puluis contra fluxum ventris & lienteriam & dy
senteriam valent fomentum ex aqua pluuiali de
coctionis corticum eius. contra vomitū ex debili-
tate virtutis contentiue cortices eius bulliāt & spō
gia inuncta super stomachum ponatur. ex cinere
eius & argento viuo fit optimū vnguentum con-
tra scabiem &c.

Viridar	i. viridan
Virizdat	idem quod supra
Viridal	i. vitrius
Viris	i. rubus

Vironici sunt radices parue cuiusdam herbe si
militer nominate habentis folia parua victiq; ro
tūda & flores violaceos &c. nascitur in muris & ru
pis: lege pro ipsis litteram varonig

Virronici	idem quod supra

Visapolita. i. difficulter in cicatricē deuēictia &c.
Vispasia est valida virtus sustinendi

Vissapolita	i. difficulter

Vistracta dicuntur que non leuiter in ventrē cor
rumpuntur. isto vocabulo vtitur Gal. li. dinami-
diarum particula prima cap. distracta

Viscion	i. mentastrum

Vissregis vel defrigis ē medicīa metallica: absster
siua: desiccatiua. & est duoꝝ modoꝝ. vna natura
lis fossa cum metallis que est ex frigido lapide: vt
apparet in littera defrigid. alia est artificialis com
posita ex quatuor mineralibus: cuius cōfectionē
docet Oribasius in ca. de vulneribus oris

Visrepapentos	i. difficile curabilis

Dysenteria. i. dissipatio interiorum intestinorum

Visitis	i. camedreos
Viscrita	i. male terminabilis
Viscritos	idem quod supra

Visnia. i. difficultas expirandi. inde disnodici. i. ha
bentes disniam. Orthomia vero siquidem recto sce
mate prefocantur iacentes egroti. unde orthomici
i. habentes orthomiam

Dyssenteria	i. dysenteria
Dissole	i. difficilis
Discola	idem
Dissoro	i. difficile

Cap. xxi.

Dissoa arab. gre. & lati. rana. Sera.

li. aggre. cap. dissoa auc. Gal. Cinis ra
narū cōbustarum abscindit fluxū san
guinis quando puluerizatur super loca. & quādo
linitur cum eo mixto cum pice humida supra al
lopicam aufert eam. Et idem auc. Dias. Rane q̄
sunt in paludibus quando coquuntur cum sale &
oleo & administrantur in cibo sunt bezaar venenis
& lepre. & ius earum quando elixantur est conue-
niens apostematibus antiquis quando puluerizā-
tur super ea. & quādo cōburuntur & puluerizantur
cinis earum super locum vnde fluit sanguis: absci
dit eum. & miscetur cum pice humida & linitur in
de allopicia & confert. & quando sanguis ranarū
viridium ponitur in loco pili palpebre euulsi pro
hibet ortū eius. & quando rana coquitur in aqua
& aceto & fit collutio oris cum elixatura illa cōfert
dolori dentiū. **Aui.** libro secundo ca. de rana. Cinis
rane quādo ponitur super locū
sanguinis retinet eum. & ipsa quando decoquitur
cū sale & oleo est hīn q dicitur bezaar lepre: & ver
miū venenosorum comesta. eius ius confert apo
stematibus cordarum quando super eis funditur
& dicitur q ex succo vel decoctione rane fluuialis
colluitur os ad dolorem dentium & sedatur qd ē
in ea. & corpus rane & ꝓprie pinguis vel pinguedo
eius est ex eis que facilem faciunt dentium eradi
cationem. & existimo q est hoc ex petrosa & non
domestica. hec enim species est ex eis que testant
medici: & experimētatores cōmunitatis eucere vē
tes animalium quando ipsam sumūt in cibo & pa
stu. & siqs cōmedit sanguinem eius aut corp⁹ ipsi
us apostematur corpus eius & fit color eius plum
beus. & expellit sperma donec moriat. & dicitur q
quando coquitur cum sale & oleo & comeditur ē
bezaar lepre & ver **Jo. mes.** in antidotari
mibus venenosis. o suo tracta
tu de oleis. Oleum de ranis confert dolori arteti-
co & podagre calide. & inungitur super tempus in
febribus inflamationum. & facit somnum. & adeps
rane viridis que habitat in arboribus si liniat lin
per ipsum frangit ipsum

Disorexia	i. diminutio appetit⁹
Disutis	i. puritus
Disutis	idem

Disuria. i. malicia vrinationis quando fit sepissi
ma emissio eius cum dolore

Cap. xxii.

Dis arab. gre. ion lati. iuncus. Sera.

li. agg. ca. dis
i. iuncus: est herba cuius due sunt spe
cies. vna ipsarum habet acutas sūmita
tes. & ista etiā species similiter diuiditur in duas
quia ex ea est que non habet fructum. & alia que
habet fructum nigrum & rotundum. & canna hu⁹
speciei est grossior q̄ canna alterius. & ē tertia spe
cies que habet cannam grossiorē adhuc & magis
cannosam q̄ supradicte due species. & huius spei
fructus qui est in sūmitatibus eius: est similis fru
ctui iunci supradictaꝝ spēꝝ. Et idem auc. Gal. h⁹
herbe sunt due species. vna earum est subtilior &
durior. & alia grossior & mollior. fructus huius se
cūde speciei facit dormire. sed species prima est si
militer duaꝝ spēꝝ: quaꝝ vna nō facit fructū & nō
est in ea iuuamentū aliqd in medicina. & alia facit
fructum & facit somnum: nisi q est debilior q̄ pri
ma: & ista species facit sodam. & substantia istarū
duaꝝ spēꝝ ē cōposita ex terrea pauca frigida pau
ce frigiditatis: & substantia aquosa calida pauce
calidiatis. & desiccat & infrigidat: & ē narcotica. &
due species quando assantur in igne & sumuntur
potu stringūt ventrē: & abscindūt supfluitatē men
struoꝝ: & desiccāt qd descendit ex humoribus ad
partes inferiores.

Diff i.tapsia
Diolus i.gariofilata
Diton.i.quod nitro in palma nascitur
Ditosi idem
Drimia.i.acredo vel acuitas:vnde drimeos by. corre:vt in quarto regiminis acutor Gal. i.acutos humores & acres
Drimifacia i.acuta cibaria
Drimis i.acer vel acutum
Drimios idem
Driosiagus sm Dias.ca.discrerot.& est spes quercus.quidam cerrum dixerunt
Drilberot idem
Drobalanos i.glans
Drobetade i.tussis humida
Drion sm Plinium & sm Dias.capi.de strigno est strignum manicon:& est species solatri vltima a Dias.posita
Driopisteri dicitur polipodium maxime quod i quercu nascitur; vt in libro antiquo d simplici medicina: & Gal.ad paternianum
Driopistri mgt est filix que in arbore crescit quercus:quã greci vocant &c.melius tñ driopter].& aliter vocatur filitica vel polipodium
Drimum i.pungitiuum
Driopteris i.dipteris
Drios i.quercus
Dria idem
Drus grece quercus accipitur interdum pro fago & pro omni arbore glandifera
Driusma.i.sumach:& est dictũ quercus syriacum
Drisitis i.camedreos
Driofagus i.cerrus
Drax.i.species ferularũ:& est tapsia
Drirupas.i.oliua bone etatis ad condiendũ.s. incipiente bacca crescere:greci petas vocant
Docamen i.propoleos
Docan i.fumus
Docani idem
Domamatos i.celidonia

Cap.xxiij.

D Ochen vel pineros ara.gre.geguers:vel cechuas:lati. vo miliũ. Sera. li.aggre.cap.dochẽ auc. Dias.dochen siue dochon.i.miliũ:& habet duas species.vna cuius est asperũ:& est illud quod potest teri: & a quo auferatur cortex sicut fit a rizi:quod ara. vocatur piners:gre.icuers:vel elime:latine vo panicum.Est alia species fortissimi:asperrimi grani: & non põt ab eo auferri cortex. Gal. vij.sim.phar.cap.d milio.sm translationem nostram grecã.Cechias.i.miliũ:infrigidat quidẽ sm primũ gradũ:siccat aũt vl' sm tertiũ absolutũ:vel sm secundũ intensum.est aũt & aliqualiter subtilium partium modicum.ex hac ergo consistentia & cõplexione cum comeditur vt cib⁹:omnino paucioris nutrimenti est oĩbus fere corticalibus cibarijs:quinĩmo & ventrem siccat. extrorsũ vo appositũ per sacculos idonea pitia est eis qui imoderaciter egent siccari.cataplasmatum autẽ etiã siccare natum est.sufficienter tñ est fragile: & ppterea inutile fit. Gal. vij.sim.phar.cap. de eius cataplasma. milio sm translationem ara. est granũ ex speciebus granorũ.s. miliũ quod assimilatur in figura sua icuers.& virtus ei⁹ est desiccatiua: ideo retinet ventrem. sed quando ponitur exterius infrigidat in primo gradu & desiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutrimentum & stringit ventrẽ.& quando ponitur extra in saccellis sicut cum emplastro ex eo confert iuuamento magno contra fluxũ.& ꝓuocat vrinaz & calefactoriũ ex eo factum confert doloribꝫ puncturis:& tortionibus Gal. vi.sim.phar.capit. & alijs doloribus. elime siue panicuz vocatur antẽ & mellina.est quidẽ ex leguminibus simile milio taz specie q̃ vtute:pauci vo nutrimẽti & siccatiuum.stringit enim eos qui sm ventrez fluxus sicut & milium.si vero superplasmetur de foris desiccat & infrigidat.
Docion i.ordeum
Dochion idem
Doctrina quid est.l.l.sen
Docon i.milium
Dochon idem
Docromos i.asara
Doda i.papauer
Dodra idem
Dodralion i.barba siluana
Dodecbatbeon est quedam planta habens .vij. folia similia lactuce radice lutea
Dodera i.papauer hortense
Dogum.i.lac ex quo extrahitur butirum
Dogumi idem
Doguaful.i.almeo Cap.xxiv.

D Obabarech vel basab arabice: gre. sapeoris:latine caries ligni corrosi. Sera. li.aggre. ca. dobabarech.anc. Dias.quando fit emplastrũ cum ea mundificat vl. Gal. vij.sim.phar.cap. sapeotis.caries ligni corrosi & ppeie ligni habentis stipticitatẽ & virtutẽ abstersiuã:sic sicut species quedam lignorũ habentiũ spinas mundificat vlcera humida & abstergit ea.

Cap.xxv.

D Olaka latine:grece lakirus:arabice fasiluz vel dolikos. Gal. primo de cibis cap.de dolaka.anc. Hippo. Pisa autem inflant quidem minus:secedunt aũt mag]:dolaki aũt magis his secessiui:minus aũt inflatiui:& non nutritiui:& alibi.dolaki aũt nutriũt non min⁹ pisis:sine inflatione aũt sunt ꝯsimiliter: ad delectatione aũt & secessum deteriores.quidã aũt amicorũ in Roma conuersans dicebat:dolokas Rome i agris habentes figuraz magis oblongã lachiris.& idẽ libro dinamidiarũ ca.d cancro.Succ⁹ dolake cũ pinguedine porcina cõmixtus.& ipsa herba pistata & posita cũ succo ei⁹ cancrũ interficit.

Dolara .i.auena
Dolica .i.dolaka
Dolifon .i.cymbalaria
Donax est quedam species karui que non nisi in aquaticis nascitur
Donaum .i.melilotum
Donafon .i.alaca
Dora.i. mellica quod videt' per almansore libro tertio cap. de granis qui post ca. de milio et d panico scribit sermonem de dora. verum apud Sera. cap. de panico expo **Jo. Sera.** capi. de dysenteria loquens de sorbitionibus eis aptis videt' vel e similiter q fit species mily. ista tn grana sati co venium in operationibus: quare pro quocumq ac cipiantur non est periculum: quando tn expedit uti magis stipticis melica melior est.
Dorati idem
Dorcecte est quidã pisciculus venenosus qui vo catur scorpio marinus
Dorcus .i.capriolus
Dorcar idem
Dorcatis idem
Dorna .i.auena
Dorradion .i.valeriana
Dorin .i.milium
Dorina .i.endiuia
Dorignum est species landri secundum Diasco. folia habens similia oliue: sed paulo longiora et as pera et florem album: et semen velut orobi: varius in folliculis suis: quam veteres memorant amori ficum: verum frutex eius interfectiue virtutis est.
Dornicũ quid est i.i. veronig
Doronec radix est similis brance pulpi: et appor tatur de india: sed quia raro ibi habetur ponitur pro ea vernix
Dosis .i.datio vel tributio
Dosialos .i.vince
Dosiafos idem
Dotum .i.siligo vel germanũ
Dotrifilon .i.pentadecilus
Doxiamon .i.amomum
Doxiamion idem
Doxim .i.scatures vl' scroda
Dropax .i.ruptorium
Dropodismus idem
Drosumi .i.scoria
Drosris .i.quercus
Duelion .i.caries ligni corrupti
Duefosir .i.folium
Duelli .i.dilatari
Dubellati.i.apostema cum iam collectionem fe cerit: et est saniem faciens: de quo magis speratur q fiat victus q q resoluatur
Dublet .i.dubellet
Dubella .i.dubellati
Duburen .i.secundus gradus ethice
Dubusare .i.asara
Duburion .i.filago
Duciomum .i.carpobalsamum
Duciamfon .i.regulea
Duchinbelse .i.balsamum
Ducuron .i.anacardus
Ducuram idem
Ducumbelsen .i.balsamum
Dulac .i.dactilus

Cap. 226.

D **Dullasia** ara. lati. me lon ind' **Sera.** li. aggre. ca. dullasia. Dullasia sine du labu. i. melon magnus viridis. et hm ra sim est fortis humectationis et extinctionis. et con fert febribus adurentibus. et est frigidior alys spe ciebus melonum. et tardioris imutationis in stoma cho: et longinquior a corruptione. et ppter hoc est conueniens febrientibus: et habentibus cholerã in stomacho suo ppter suam grossiciem et ppter su am elongationem a conuersione: et conueniens ca lidurati febrili: quia extinguit caliditate: et sedat in flamationem eius. et cucumer quidem facit opera tionem ppinquam huic: nisi quia plus prouocat vrinam q dullasia. Ubi sciendum q melon ma gnus e melon ind': qd per Avi. patet de cura ter tiane pure vbi laudat in tertiana pdictas melonẽ indum: et subdit forsasse non nocet melon paruus ergo melon indus est melon magnus. est eni me lon paruus habens virgulatũ colorem. exteri' est albus et dulcis. et est paruus. pro alia specie melo nis. i.i. rohera.
Dularoim .i.agrifolium
Dulcor apud Dias. est mustum coctum vsq ad tertiam partem sic q consumpta est tantũ eius tertia pars qd sapa triplicatum dicitur: et carenũ dicitur similiter et defrictum vinũ apud Avi. Di as. cap. de coriandro dicit curo dulcore. i. passo. i.i. carenum.
Dulafron .i.tinimallus
Dulutim .i.cymbalaria
Dulbul herba e que nascit' in mari: et dicit' ogaga

Cap. 227.

D **Dulb** ara. vel baccam: gre. suffire vel platanus arbor: lati. vo scotanum. vbi sciendum q scotanũ est illa arbor cum qua in hispania tingũt panni: et nos vocamus eam berzi. et est platan' ar bor: vt patet per concordiam Avic. eius cap. cum Dias. ca. d platano. et pfert velut nuces paruas: vt Jo. Sera. cap. de dentifricys. Item in Dias. fm translationem ara. cap. de plateno. arbitror plata num esse dulb. Item Stephanus cap. de platano Platanus **Sera.** li. aggre. cap. dulb. auc. Ysa est dulb. ac. Dulb est arbor magna extensa habens folia magna similia palme man' hominis: similia folys kerue: nisi quia sunt mino ra: quorum sapor est amar' ponticus: et cortex ligni eius grossus: rubens. color vo ligni eius quando scinditur est medius inter glaucedinem et rubedi nem. et habet florem paruum leuem glauci colorĩ in cuius loco quando cadit nascitur granum as perum glaucum: vergens ad ruborẽ puluerulentũ

in superficie sicut cataputie. hec in hispania vocatur palma xpi. cum qua ibidē tinguntur panni. similiter folia eius similantur folijs hellebori nigri et apparet in **Gal.** vij. sim. phar. cap. de plata .i. hellebono. no. Substantia eius ē fri. ꝛ hu. non longe a rebus temperate complexionis.

Dias. cap. de platano. Platanus habet virtutem frigidam ꝛ humidam.

Pos. Gal. Folia eius recētia quādo teruntur ꝛ ponunt̄ sicut emplastrū super apostemata que fiunt in genicalis sedat ea sedatione manifesta. sed corticis eius virtus est que desiccat adeo q̄ cortex ipsa coquitur cum aceto ꝛ confert dolori dentium. nux vo eius quando administratur cum axungia: cōfert apostematibus que accidunt a cōbustione ignis. cortex eius quando cōburitur est medicina desiccatiua: ꝛ abstersiua: confert egritudini cutis qua elevatur cutis. ꝛ cinis eius curat vulnera in quibus est sordes ꝛ putredo ꝓpter nimiam humiditatē existentem in eius loco. ꝛ oportet q̄ caueat̄ multum a puluere qui est in folijs eius ꝛ in fructu: q2 est nociuus valde canne pulmonis: ideo quia desiccat multum ꝛ inducit asperitatem: ꝛ nocet voci ꝛ locutioni ꝛ etiam visui: ꝛ auditui si cadit in auribus vel i **Dias.** Emplastrū cū eis sedat apo oculis. stemata ea. que fiunt ī genu. ꝛ quando cortex eius ꝛ nux eius cōburūt̄ ꝛ fit emplastrū cum eis ꝛ adipe porcina aut arietina: confert vlceribus putridis. similiter cinis eius facit solus hoc. ꝛ quando coquunt̄ folia eius recentia cū vino ꝛ fit emplastrum cū eis ꝓhibet cursum humorum ad oculum. ꝛ resoluit apostemata phlegmatica. ꝛ quando cortex coquitur cum aceto ꝛ fit collutio cum eo confert dolori dentium. ꝛ quādo fructus eius recens bibitur cū vino confert morsibus venenosis. ꝛ quando administratur cū axūgia curat cōbustionem ignis. ꝛ puluis foliorū ei᷒ quando cadit in oculū aut aures nocet multum similiter ꝛ puluis qui est supra fructum eius.

Dumuson	.i. allium ꝑrinum
Dumul	.i. ocra
Dumus	.i. rubus caninus
Durncugi .i. herba	

Cap. 228.

D **Una** ara. lati. cerebrū. **Ser.** li. aggrega. cap. duna auc. Gal. Cerebrum leporis quādo liniunt̄ cū eo gingiue puerorū tpe ortus dentiū eorū facit eos facile nasci ꝛ sine dolore: ꝛ hoc est notoriū apud oēs. ꝛ administratio eius postq̄ꝫ decoquitur non habet hoc. ꝛ non solum cerebrum habet hanc ꝓprietatem imo butirū ꝛ mel ꝛ alia multa habent virtutē faciendi nasci dentes infantium. ꝛ quando cerebrū leporis comeditur confert epilepticis. ꝛ quādo assatur ꝛ comeditur cerebrum eius confert tremori qui accidit post egritudinē. ꝛ cōburitur caput eius ꝛ conficitur cum adipe vrsi curat alopiciam. sed cerebrum galline stringit sanguinem miringarū cerebri. ꝛ cerebrum anatis est conueniens apostematibus q̄ fiunt ī ano. ꝛ cerebra omniū aīaliū valent contra sumentes venenum. de cerebro in via cibi. l. l. latamie.

	Dunilabos .i. barba siluana
Duniablos	idem
Dunios est serpens quidam qui habitat in lycho	
Duram	.i. turtur auis
Duragi aculem .i. auis quedam sic vocata	
Duragi	.i. durungi

Durusataria .i. res que voluitur super arborē antiquam que fert glandes: ꝛ vocatur ara. alberub ꝛ syrice vua demonis: ꝛ est lanugo que pēdet ꝛ inuoluitur in magnis arboribus sicut vua

Durungi quid est .l. l. dozonigi	
Dusatan	.i. visnee
Dusafolon	.i. ceterac
Dusarum	.i. auena
Duspactum vel duspectū .i. nocens digestioni	
Dubene	.i. musca
Dhulabar	.i. aysdo
Dhulabam	idem
Dhusabron	.i. cicuta
Dhusafron	idem

Sequitur de E

Ace	.i. thymum
Karsen	.i. cinnamomum

Cap. 229.

E **Asuch** ara. gre. habotosa: la. vo cuscuta.

Sera. li. ag. ca. easuch. ē res q̄ adhēt herbis inuoluens eas sicut fila. sed in summitatibus habet fructū subalem. ꝛ ipsa crescit in arboribus: ꝛ in summitate eius inuoluitur simul. reperitur de ipsa multū in vineis ꝛ destruit multum herbas. ꝛ multi vtuntur ad curationem tussis: ꝛ i ipsa est amaritudo: ꝛ ponitur in vinū ꝛ fortificat ipsum ꝛ inebriat. Et idē auc. Aben mesuai: est herba que reperitur intra linum ꝛ suspenditur ei: in cuius sapore est amaritudo ꝛ ponticitas plus amaritudine. ꝛ virtus ei᷒ ē calida in primo gradu: sic. in secundo. Et idē auc. Mesarugie: est frigida ꝛ humida. Et idem auct. Alabati: est ꝯposita contrarijs virtutibus. ꝛ est in ea amaritudo ꝛ stipticitas. ꝛ est cali. in primo gradu: sic. in secundo. Et idem auc. Sabor eben. Eius caliditas aut frigiditas eius est sm̄ cōplexionem arboris cui adheret q̄m̄ sit calida per adherentiam calide arboris: ꝛ est frigida ꝑ adherētiā fri.

Posse. Ser. auc. Halie. Abstergit ꝛ fortificat ꝛ aperit opilationes epatis ꝛ renum ꝛ fellis. ꝛ mundificat venas subtiles ꝛ grossas ab humorib᷒ grossis ꝛ cholericis. ꝛ fortificat stomachum ꝛ epar. ꝛ ꝯfert ictericie facte ab opilatione epatis ꝛ febri: ꝛ ꝓprie febri infantium. ꝛ purgat choleram. Et idem aucto. Mesarugie confert ictericie ꝛ opilationi epatis ꝛ splenis. Et idem auct. Alabati: confert stomacho ꝛ epati ꝛ eorū opilationibus. ꝛ expellit superfluita

tes nervorum et venarum. et mollit ventrem. et cōferi scabi⁹. et de ꝓprietate ei⁹ est expellere supfluitates antiquas a venis. Et idem auc. Sabor eben. ē bona stomacho et maxime quando miscetur cum eo anisum et semina similia.

Easuch	idem
Eerbathen	i. helleborus
Eensentium	i. semen oleastri
Eexateon	i. menustrum
Eilbingue	i. cardamomū min⁹
Eimis	i. vinum
Einfestidos	i. hypoquistidos
Erat	i. rosa
Eira	i. rubea tinctoꝝ
Eitrago	i. citraria
Eosmari	i. tymus serpens
Eotogon	i. faba lupi
Eorasaron	i. pulegium
Eubontici	i. reuponticū
Eubesaros	i. leuisticum
Euchinus	i. ericius
Eucinus	i. lappa

Euchimā. i. bonos cibos generans: vel euchim⁹. i. bonus humor: ab eu quod est bonū et chimos qd est humor

Euchista dicuntur liquida que illiniunt: quale est quod fit ad vlcera purganda et implenda

Eucrion	i. brassium

Eutrim. i. bene teribilia: contraria discrita

Cap. 230.

E Ufragia lau. ara. herba ad bil. Paulus ca. de eufragia: est herba que similatur i stipitibus isopo cuius qz stipites sui habent colorē violaceum et non habet ramos. et folia sunt in stipitibus a medietate superius. et sunt parua incisa sicut galliculi crista. et habet flores tendentes ad albedinē satis per **Rosse.** Medetur egritudinib⁹ nos. oculoꝝ et confortat visū

Eufistides	i. hypoquistidos

Cap. 231.

E Uforbium lati. euforbion gre. ara. afarbion. Euforbium est gūmi notū: et videtur sonare apud grecos bonum sezmideri. nam dicunt euforbion et fobon gre. quod est timor et eu. i. bonum: quasi bonum sit ipsum timere ꝓpter sui **Dias.** capit. de euforbio sm violentiam. translationem nostrā Euforbium est arbor similis ferule albe. nascitur in mauritania cesariensi que plurimū lacrymaz facit: viscidum valde: quem lacrimā multi colligunt sic pro viscitudine primo arbori pellem vervecinem illigant: et sic de longe a stillibus iaculat in radicem: et cum percussa fuerit radix: vnum flumen statim ꝓfluet lacrymie: et cum coagulat⁹ fuerit sic eandem colligunt de pellibus subtractis. ē aūt optimū quod est recens subalbidum et glucinosum et lento linguā vehementer submordens et calefaciens. Eius genera sunt duo. vnuz qd colligitur subtractis pellibus quod melius est. alteꝝ quod cadit in terra et. Plinius: Rex iuba inuenit herbam euforbiam medici sui temporis: nomine cuius regis volumen extat. inuenit eam in monte athlāte: spectatur folijs achantinis. vis eius tanta est ut succus eius e longinquo recipiatur: inciso trūco suscipitur: ventriculo hedino locato humor lactis videt **Sera.** li. aggre. ca. aforbion auc. effluere. Dias. Afozbion est euforbium: et est arbustum simile ferule in figura sua. nascitur in mauritania cesariensi: et in regione tabex. est plenus multo gūmi acuto. caueant sibi homines ab eo qui colligūt ipsuz gūmi ꝓpter suam nimiam acuitatem. et ideo accipiunt ventres aialiuz et lauant eos et alligant supra illus ar dorie: dein de pungunt arboris stipitem a longe stantes cuz lancea effunditur. namqz in ventribus exiens a stipite multum copiosuz subito ac si funderetur ex vase aliquo ita q aliquando effunditur in terra etiam ex eo subito ꝓpter impetū sui exitus: et egrediuntur de eo ex arbore due species. vna earuz est similis sarcocolle in q̄titate orobi et est in frustra. et alia assimilatur feci. Adulteratur aūt cum sarcocolla et gūmi arabico sibi admixtis. melius ex eo est clarum acutum. experimentū aūt eius p gustū est difficile: qzū ipsū mordicat linguam subito cū violentia multa: et durat mordicatio ei⁹ diu: et ꝓpt hoc omne quod gustatur ex eo postea videt bonū. primus aūt ad cuius cognitionē peruenit h̄ medicina fuit L mens rex L ioꝝ. Et idem auc. Hali. vi. sim. pber. cap. de euforbio. virtus eius est subtilis acuta sicut virtus aliarū gūmarū similiter. Almansor tractatu tertio cap. de euforbio. Euforbiū nouum est calididius satis q̄ ista q̄nis assa ut calidior omni lacte arbore. Dosis a duob⁹ kirat vsqz ad **Jo. mes.** cap. de euforbio. Euforbiuz tres est gūmi excedens oia [illegible] ner a gummoꝝ in calefaciendo et subtiliādo. et est ex rubificantibus. et est ex arbore desertoꝝ locorum et hyspidoꝝ: cuius folia cum eleuantur in primis sunt sicut lanugines: deinde cadunt: et nascūt folia similia polio marino. et melius ē quod leue est frangibile: habens colorem palearem et claruz et qd est vehementis acredinis: et odoris valde acuti. et quod est recens super qd iam preterijt annus recens vo sui anni est sicut venenum et ignis. et est ex gummis que resoluūtur in oleo: et ꝓpter qd est recens. antiquum fortassis non dissoluitur. est ca. et sic. in quarto. et est calidius et subtilius omni eo qd calefacit ex gūmis. et est in eo virtus adustionē faciens et rubificationem. et est penetratiuum: abstersiuum: mundificatiuum: excoriatiuuz. et est ex facientibus operationem cum labore et angustia vehementi perducentem ad syncopim et ad sudorem frigidum. est inimicum cordi epati et stomacho ꝓpter vehementiam virtutis sue. est eniz acutum vehementer seorsum inflāmabile. oportet ergo frangere virtutem eius et ꝓpter cum rebus obtundentibus acumen eius: et extinguentibus inflāmationem: et acquirentibus ei lubricitatē. et opor

et non multum teratur. Dixit Alcanzi: accipiantur frusta eius et sepeliantur prius grana eius involuta oleo amigdalino in acetositate ipsius: deinde involuatur in pasta et decoquatur. rectificatur enim ex arte hac et removetur acumen eius. Modus alius frangens virtutem eius sicut narravit Hamech involuatur in oleo amigdalino. deinde sepeliatur in succo liquiritie: aut terniabin dissoluto: aut in aliquo ex rob stipticis: et fit ex quantitas multa: et fiant ex eis pillule et confitientur ubi oportet. et dixit Humai: confitiatur cum aqua mellis et aliquibus speciebus alefangie. mastix autem et spica sunt ex rectificantibus quecunque ex acuitatibus medicinarum timentur: audaciam enim expellunt mediante lubricatione extinctione sicut aqua ordei proprie cum oleo amigdalino.

Dios. Sera. auc. Rusco. hoc gummi quando fit cobol cum eo habet virtutem abstergendi aquam que est in oculo: nisi quia eius mordicatio durat tota die: et propter hoc miscetur cum aliquibus potionibus que fiunt cum speciebus et bibitur: et confert sciaticis. et ipsum excoriat ossa in una die: et separat ab eis fragmenta corum. oportet autem ut primum niatur caro circumstans ossi cum ceroto aliquo vel cum pannis lineis. et ipsum habet virtutem laxandi et calefaciendi humores aquosos sicut synapis: et ideo confert laxatio eius hydropicis: et colice: et aliis frigidis egritudinibus similibus istis. sed ipsum acuit choleram: et inducit sitim nimiam: quia desiccat oportet autem ut admisceatur ei semen petrosellini et anisi. et dicunt quidam quod quando aliquod animal remorderit aliquem: scindatur cutis capitis eius et ponatur in illa scissura ex hoc gummi trito non nocet ei venenum. et pondus. ℥ iiij. ex eo occidit quem vulnerat stomachum et intestina. Et idem auc. Albucasi stringit orificium matricis multum adeo quod prohibet exire fetum. Et idem aucto. Aben mesuai proprietas eius est laxare phlegma viscosum quod est in lumbis et in intestinis: nisi quia infert anxietatem et desiccationem: adustionem et tenasmonem. Et rectificatio eius est quod non teratur multum et misceatur cum bdellio: aut cum succo liquiricie aut cum speciebus aliquibus: sicut est spica: et cinnamomum: et cassialignea: et liniatur cum oleo ro. et oleo amigdalino. et melius ex eo est clarum notum quod transierit ab uno anno usque ad tres. et color eius est citrinus calidi odoris: amarum acutum. et dosis eius est a duabus kirat usque ad tres.

Jo. mes. Solutione educit phlegma viscosum et grossum a locis profundis corporis mundificans iuncturarum vacuitatem ab humoribus grossis difficilis eradicationis: nec est ei res similis ad hec. et est ex rebus mundificantibus nervos: et consumentibus humiditates inbibitas in eis. dissolvitur in oleo keiri et inungitur cum eo et confert egritudinibus nervorum frigidis: sicut est paralysis: stupor: et tortura: et tremor: et spasmus et est mirabilis res ad id. et inungitur super epar et splenem: et confert doloribus eorum frigidis et ventosis. et fricatur pulvis eius super morphea fricatione forti et delet eam. et sumptum in potu secundum modos emendationis est medicina magna doloribus nodosis qui vadunt et veniunt per iuncturas et est ex rebus que faciunt sternutationem cum fortitudine. et est medicina bona litargie et oblivioni et proprie inunctio ex eo cum oleo de spica in occipitio. et est ex medicinis educentibus aquam citrinam. Et dixit Dias. Aureus unus ex eo interficit dosis eius est a kirat. ij. usque ad. iiij. conservatur autem quadriennio. recens autem anni sui est perniciosum hi autem qui sumunt ipsum timeant frigus. conservatur autem ne cito senescat in milio vel fabis vel lentibus Eufrosinum grece. i. buglossa: et est eius expositio bone leticie: nam frosis grece leticia

Eugenia	i. generationis
Eufrasia	i. visnee
Eufrasios	idem

Cap. xxx.

Eupatorium latine: grece eupatorion vel volucrum maius: ara. vo gasit **Sera.** li. aggre. auctor. Dias. cap. gasit. Gasit. i. eupatorium. herba est que nascitur omni anno. et est apta ad accendendum ignem sicut sarmenta. et habet virgam rectam: subtilem nigram. duram et asperam: habens in summitate pilos. et longitudo eius est fere unius palmi. et habet folia distantia ab invicem circa hastam: et sunt scissa scissionibus parvis. v. aut. vi. et in summitate incisa sunt serra. et sunt folia eius similia foliis pentafilon: aut foliis zedenigi. i. canapis. et color eorum est tendens ad nigredinem. et in hasta eius a medio supra est semen. et super ipsum sunt pili. et est declivis ad inferiora pendens **Dias.** ca. de eupatorio secundum translationem nostram. Eupatorium frutex est sarmentosa: hastam habens rectam et lignosam: tenuem. et nigram et asperam in cubiti unius longitudine porrectam: aut amplius. folia sunt ei in gyro divisa sicut pentafilon aut canapis: cuius folia in capite incisa sunt ut serra. semen a media hasta asperum. et subtus declinum **Avic.** li. ij. cap. de eupatorio. Eupatorium est ex herbis aromaticis et habet folia que sunt sicut folia canapis. et flos eius est sicut nenufar. et est illud quod administratur et succus eius. est cali. in. i. sic. in ij. est subtiliativum incisivum valde abstersivum sine attractione et sine caliditate manifesta. et in ipsa est stipticitas parva: et ponticitas et amaritudo fortis sicut amaritudo aloes. Plinius cap. de eupatorio. Eupatorium regium habet acetem caulis lignosi nigricantis hirsuti cubitalis aliquando et amplioribus foliis per intervalla quinque: ut canapis per margines incisis nigris et ipsis plumosisque radice supervacua etc.

Jo. mes. capi. de eupatorio. Eupatorium est herba longitudinis cubiti unius amaritudinis multe. cuius folia sunt viridia sicut folia centauree minoris: sed sunt aspera et incisa. et stipes eius est subtilis. et quando exsiccatur citrinescit: et elevantur super eum flores qui sunt sicut

subcitrum. longitudinis parue. z sunt quidam qui dixerunt q eupatorium sit herba pulicum qua sit viscositas adherens. melius tempus collectionis eius est finis veris: z succi eius similiter: ca in .i. sic. m. z .ii. z est cōpositum ex substantia calida z subtili quare est subtiliatiuum: incisiuum: mundificatiuū abstersiuum: preseruatiuum a putredine: z resolutiuum conueniens sine attractione: z ex partibus terreis: quare in ipso est de stipticitate aliquid propter quod est confortatiuum z condensatiuum. est debilis solutionis. cōfortatur virtus eius cū aqua casei. z modus operationis succi eius est sicut dixi=mus de ab=sinthio.

Gal. vi. sim. phar. cap. de eupatorio. Eupatorium est herba que vocatur volucrum maius: vel agrimonia: cuius substantia est subtilis. sapor eius est stipticus z virtus eius est cū caliditate modica: z desiccat. sed sciendum q eupatorium similiter fm Diasc. cap. de agrimonia. vocauerūt antiqui radice agrimonie eu q est diuretica valde. Item fm eundē cap. de marubio. Marubium etiam quidā eupatorium vocauerunt: quoniam valet contra vicia epatis: z pro tanto non est verum eupatorium qm Dias. facit semotim cap. de eupatorio: z semotim de marubio z agrimōia. hoc similiter volunt Jo. mes. cap. de eupatorio cum dicit: q dicunt aliqui q est herba pulicum: nolunt fm verum q sit herba illa quam latini vocant pulicariam eupatoriū quoniam Dias. facit semotim cap. de eupatorio qd incipit eupatoriū. z semotim ca. de pulicaria vel herba pulicum quod incipit coniza. sz sicut dictū est debet intelligi Mesue. nam dicit q eupatoriū fm quosdam est herba pulicum: quoniam aliqui vocabant herbam pulicum eupatoriū: z bene: qm est diuretica valde: z valet contra vicia epatis: vt inuenies fi. l. l. coniza. Miror qualiter medici nostri tpis non aduertentes verba Dias. Aui. z Sera. Plinii z Gal. z Damas. credūt herbulas ul saluiam agrestem eupatorium dicentibus: que nec i sapore: nec in odore cum eu conuenit. si aūt in ipsa forsan virtutes eupatorii inuenerunt z pro eo ponere voluerunt: cuius gracia ipsum eupatoriū vocauerunt non licebat dicere q idem esset: quoniā eupatorium potest dici omne id quod valet cōtra vicia epatis: ab eu quod est bonum z pacor quod est epar. vnde eupatorium. i. bonum epati. sz verū eupatoriū est illud quod antonomatice est bonū epati sicut illud quod verum est eupatorium.

Posse. Dias. fm translationē nostram. Eupatoriū valet contra vicia epatis. z folia eius sicca: z axūgia porcina veteri addita trita z imposita dura vulnera ad cicatricem ducunt. semen vero eius z folia cum vino bibita dysentericis z morsibus venenatis occurrunt medicando. Eadem dicit Sera. ca. ppo 8 menti. Dias. z addit: sūt multi q putāt q illa herba sit agrimōia: z errāt: qr est alia ab eu. z nos quidem manifestauimus iam de ei⁹ esse i co q diximⁿ de eo Et idē aci. Gal. i tyriaca chesar eupatoriū aperit opilatiōes epatis z fortificat ipz

Jo. mes. Eupatoriū solutione educit cholerain z phlegma facile. z est preseruatiuum a putredine: z confortat stomachum epar: z viscera: z confert doloribus corp. z est medicina splenis z opilationum omnium z egritudinum ob ea factarum. z febribus longi temporis mire subuenit. dosis decoctiōis eius potio est a. z. iii. z sq ad. vi. z pulueris eius a. z. ii. ad. iii. loco ei⁹ ponitur in defectu eius absinthii z asari: ana medium ponde=rio ipsius.

Auic. Eupatorium est bonum in initio allopitie z tyrie z linitur cum adipe veteri super vlcera difficilis consolidatiōis. z eius succus confert scabiei z pruritui quando bibitur cum aqua fumi terre: z oximelle. z similiter flos eius z succus ipsius est fortior: confert doloribus epatis z opilationibus eius z confortat ipsuz. z cōfert duriciei splenis z apostematibus epat[illegible]: z apātibus stomachi. z eius herba z succus conferunt malicici forme z accidentibus hydropisis. datum in potu cum vino z cōfert vlceribus intestinorum. confert fe. cronicis: z antiquis: ppriē succus eius: z ppriē cum succo absinthii. loco eius ponitur pōdus eius de asaro. z medietas ponderis ipsius de absinthio.

Eupetron	.i. sene
Euperiston	.i. bona inuentio
Eupotriston	idem

Euperon stomaccium. i. poros aperiens

Eupectum. i. aptū digestioni: z dispectum est oppositum

Euresim	.i. malua
Euretica virtus	.i. rarefactiua
Euretum	.i. aaron

Eurion tiparon. i. lana sucida: eurion. i. lana tiparon. i. sucida

Eurinbena	.i. citraria

Eurizicon quid est. l. l. obrizum

Euricomō a grecis dicta: qd vere primo senescat vnde eam aliqui senition vocant: latini vero vocant ipsam herbam cardoncellum benedictū. nascitur per macerias. l. l. erigion

Eusapor	.i. sapor bonus

Eustracta dicuntur que in ventre facile corrūpūt vt persica &c. isto vocabulo vtitur Gali. dinamidarum particula prima cap. eustracta

Eusidos	.i. cymbalaria
Eustistides	.i. hypoquistidos
Eustifilo	.i. polium
Eulopa	.i. almea
Eustomatica	.i. bona stomacho
Eustobron	.i. marubium
Euzomum	.i. eruca
Euzonomia	.i. salsamentū eruce

Euzomon. i. bonum salsamentum: naz zomon salsamentum: z eu. i. bonum

Cap. ccxxxiii.

E Banus Sera. lati. ara. ebus: vel ebinus: grece ebenum li. ag. cap. ebus auc. Diasc. eius due sunt spēs. l. absi:

z indi a abst est lignum nigrum non habens li-
neationes: sed in soliditate z subtilitate sua est si-
milis cornu. quando frangitur habet fractiones
suas duras. solidas: mordicat linguam: z est stip-
tici saporis. z quando ponitur super prunas pro
fert odorem bonum: an indo vo sunt lineationes al
be: z est coloris subrufi. z oes eius species quado
franguntur sunt ou **Dias.** cap. de ebano. sz
re in fractura. translationez no
stram. Ebanum lignum est quod de ethiopia ve-
nit: colorz vnu habens duplici gumma: tactu lene z
durum: z gustu stipticum: z mordax: z carbonib⁹
impositu citius incerpit ignem: in cotizula confri-
catum ostendit rufum colorem. Est alteru de idia
vario colore: sed melius est supradictum. multi li
gna assamina z atantica vendunt que similia sut
sunt ebano. sed inde agnoscitur: quia mollia z
non grauia: z cum fracte fuerint bastule eorum
subrufi coloris apparent. non odore nec gustuz ta
lem habent. est aut optimu quod est nigru z eqlit
lene: z ares habens in gustu acres: z aliqualiter sub
stipticas: vnde in **Posse. Gal.** vi.
collyriis miscetur. sim
pli. phar. cap. de ebano. virtus ebani est abstersiua
calefactiua. vnde istud lignum est ex rebus que si
confricentur cum aqua resoluitur in succu sicut
quidam lapides. z substantia eius est subtilis: z ca
lefacit: z abstergit: z aufert: z quod est coram pu-
pilla impediens visum. z ipsum ingreditur in me
dicinis oculorz conferentibus vlceribus antiquis
corz: z humoribus fluentib⁹ ad eos antiquo cursu
Dias. Ebanum vlceribus oculorz valitudine
facit. virtus est ei etiam purgatoria: z
ideo caligines oculorz z rheumatismu detergit ac
prohibet. multi collirias medicinales ex eo faciunt
aliqui vo trituram z rasuram eius z limaturam
infundut i vino die ac nocte: z post terunt facientes
collyria. ali pro vino aquam mutant. coburit etia
in cacabo crudo bene minuto quousq; diu cinerem fa
ciat: z lauatur ut molibdo: qui puluis facit ad sic
citatem oculorz

Eboreni i. granum ben
Ebenara i. camelus
Ebenum i. ebenus
Ebel i. fatina
Ebbeel i. semen iuniperi
Euarmeum i. oleastrum

Ebulus quid est. l. l. cameacti
Ebur est dens elephātis: z inde eburneus: iā aptū
est medicinis in multis confectionibus ingrediēs
z arabice vocatur aagi: sicut inuenies in. l. hasir
Ecalcidos est nomen mensis octobris. hoc voca-
bulum ponit Auic. quarto canone ca. de fe. pesti-
lentiali: grece est fuligo pendens trabibus z parie
tibus ex fumo facta
Echatrion interpretatur centum hns potestates
Echalodes i. fumosum
Eciaces: Plinius: herba est que in Sicilia tm nas
citur. quam ignoro
Ectelice melic i. corona regia

Echeon vocatur medicamen ad visum: quod fit
ex cinere vipae z melle

Ectebo i. scribere
Ecindebel i. ameos
Eciosactis i. ebulus
Ecipi radix i. marubij radix

Echinos. i. ericius aut terrenus aut marinus: pro
quo l. l. censud

Echidna i. vipra serpens

Echinus dicitur a Plinio vocari piscis quidam
qui cum nam adheserit ipsam imobilem reddit
cuius forma secunduz diuersas opiniones addu-
cit: sed non est ericius echinus. similiter secunduz
librum antiquum de simplici medicina dicit spi-
na alba. z puto sic dici eo q capitellum habet si-
mile echino marino
Echidrus est serpens in aqua degens
Echis: hec pseudo ancusa dicitur lanuginosior: q
ancusa z minus pinguis: densioribus folijs: z lar
gioribus: z tenuioribus. radix in oleum missa non
fundit ruborez: ex hoc ab ancusa discernitur

Eclie i. apoplexia

Ectica febris: vel ab ectismos quod est consuetu
do: vel ab ektiko quod e tabefactus: sz potius pri
mum credo quia tabes est marasmus: z est ectica
confirmata
Ecolpizare est medicamen in matricem mittere

Ecorasen i. vitis alba

Ecopa. i. parua solutio ossis capitis

Ecboen i. alba
Ecrotaconis i. stuppe

Ectropion grece demosthenes: est inquit reflexus
inferioris palpebre ad exteriora propendens: nec
oculum solido velamine tegens

Ecus i. aquila
Echus i. merulus

Eckurabne est bestiola existes in superficie aque
que super eam mouetur diuersis motibus sine or
dine: z quacunq; hora aliqd accidit ei fugit ex eo
quod ipsi accidit: deinde apparet: z dicitur bestio
la aliter non quiescens: z dicit esse vulpis ab ama
tu: veruntamen magis similia nostro loco sunt
duo prius dicta
Eda lignum est aptum ad incendium
Edra. i. fortis solutio capitis

Edrason i. anacardus

Edera dicitur qm libenter a capris editur: z ideo
fm Diasco. alique sunt earum species que no ha
bent cum ea similitudinē: nisi quia dicunt edere
quia libenter hirci caprarū eas edunt: sicut e bar
ba hircina: z rosa canina: vt apparet in. l. cissos

Edemol. i. feniculus Edegarad. i. rosa
Ediosmon. i. menta Ediosmū idem
Ediosmus idem Ediantos. i. viola
Edinus britānus i. gagatis lapis
Edisie. i. apoplexia Edisemelic. i. corona regia
Edipnea. i. spinacia Edon. i. philomena auis
Edonea. i. almea Edomeia. i. cicorea
Edudinum i. vipra serpens
Edulcus i. merulus auis

Educien i.marubium
Efrennon i.frifille
Effelide vel ephelide.i.macule que fiunt in vultibus mulierum ex sole vel aborsu. Dias.cap. de lothos.z cap.de amigdalis.z cap.de ficubus.

Cap.234.

E Ffemercon est apud Diasco.cap.effemercon: quem multi irim agrestez vocant.folia z hastam similia lilio habet sed tenera:z flores albos:z minores:z semen molle.radix est ei grossa vt digit⁹.z vin⁹ est illi stiptica:z odore boni.nascit⁹ i locis vmbrosis z i silvis.

Posse. Dias. Radix eius decocta in ore retenta dolorem dentium mitigat.folia vo eius in vino decocta z cataplasmatibus imposita tumores z duricies spargunt.

Efsemon est apud dias.gdez bulb⁹ quē vocant colticonte est species hermodactili venenosa
Effebeuroes.i.habens septē costas:z est plantago quoniam in folijs suis sunt septem coste
Effialte i.incubus
Effilis Paulus cap.de maculis faciei: est nomen vnius ipsarum
Effimera febris que a Gal.in epistola ad Glauconem exponitur simplex vnius diei.nam effimeris grece vnius diei operatio est quotidianum vel diurnū dicere possumus.et effimeron cibus vnius diei:vel aliud tale diarium.i.vnius diei: vñ effimerides vocant annalia que dietim scribūtur i.acta cuiusqz diei:effimerinos vo quotidian⁹ dicitur.z hec oīa ab imera qḋ ē dies veniunt
Egarion.i.cymbalaria Egabael.i.phillitis
Egagios.i.verruca Egeoxfini.i.acorus
Egena.i.locus apud extremitate oculorum
Egelidam.i.tepidam quasi non gelidam
Egregorsis i.vigilia
Egilopa est apostema intra magnum angulū oculi z nasum.i.fistula que anteqz disrumpatur antilos vocatur:sz demosthenes anilope inquit ē egilops.i.collectio circa angulum maiorē oculi: quē si ꝓpter humorem tenuerit clausum ꝓprio noīe antinops a pluribus vocatur.si aūt inflatione curata digitis impressa paruo recedens reuertitur egilops a pluribus appellatur:sed antinops a vicinitate oculi nomen accepit.egilops vo a similitudine caprarum que sm angulos oculorum naturales videntur habere inflationes

Cap.235.

E Gilops grece. vel egilopa: arabice qusir: vel dausir.vel dolara:latine vo auena. de qua Dias. duo facit cap.Capitulū qḋ incipit egilops:herba inquit est que folia similia habet triticeis folijs:sed mollia:z superi⁹ capitellum est.seminis eius grana sūt obtusa:duo vel tria tunicis vestita.flos est ei sicut capitellus albus:g cum farina mixtus omnes tumores curat:z egilopas:z ob hoc nomen accepit.Aliud capitulū incipit. Auena:siue vt greci dicunt egilops zē.z idem dicit ambo illa capitula.et ex his translator I. Plinius cap.de auena siue vt greci egilops:herba est que crescit in segetibus cū folijs tritico similibus simplicibus quidem:sed hirsutis cū tenui calamo habens in summitate tribus tegminibus ambitū ex quibus ariste similes capillis exeunt.

Sera. h.ag.ca.qusir aucto. Dias. Qusir siue causir.vel dolara.i.auena:est herba cui⁹ folia similia folijs frumenti:nisi quia sunt molliora.z in summitate calami eius est semen duabus vel tribus tunicis vestitum.a quibus exeunt ariste similes capillis in substantia.

Pos. Gal. vi.sim.phar.c. de egilops. sapor eius est acutus parū z acris.z virtus eius diaforetica sic qz resoluit apostemata dura.z confert fistulis que fiunt iuxta oculum que egilope vocantur.z quando fit cum ea emplastrū cū farina curat scabiem:z resoluit apostemata dura.est aūt vicinitas stipticitatem habens:et z diarie que sm ventrem conferat.Et idem li.i.de cibis cap.de auena.Auena est cibus subiugalium non hominū: nisi forte alicubi famescentes extreme cogitur ex hoc semine panem facere.extra famē aūt per aquā elixum comeditur cū vino dulci:aut melle cōsimilit⁹ thyfe.caliditate aūt sufficiente participat consimiliter illiqz non similiter alia durum existens: ꝓpter quod alimentū minus exhibet corpori.z aliter aūt indelectabilis est qui ex ipso fit panis:non tū retinens ventris:aut prouocatiuus vt primo: sz in medio sm hoc:o:

Sera. Mollit duricies.z iō ad egilopas farina eius est dinamis est: cataplasmatibus cōmixta congrue facit. Item succus eius seruatus farine admixtus sextarij in pastillos redigit:z iterū resoluitur aqua in sicca dulcitate:qm vsus eius est necessarius.vt creauit habet leniter z efficaciter relaxantes:z ad omnes tumores efficientes.

Egilo.i.popul⁹ arbor Egine⁹.i.capsificus
Egakeros.i.capricornus Egioe.i.fim⁹ capri
Eggi i.acorus
Eglianchis.i.augmentatio anguli oculi
Egritudo in qua eleuatur cutis.i.lepra
Egritudo diureica est opilans vias epatis z vi ne:vnde diureticam.i.diu in renibus retentū.hoc vocabulum ponitur in littera hasab deficē
Egritudo miracbia.i.hypocondrij
Egoceron sm Dias.vocant quidam farinā fenugreci cap.de fenugreco.z egoceron est species trifolij quod vocatur trifolium egoceron: vt apparet in littera handachucha
Egron est fimus:z accidit in cute capitis
Egurion est species citrulli habens formā longā
Egufeif.i melilotum Egufariō.i.fragraria
Ehasue quid est.l.i.easue
Ehabua.i.almea Ehasiloe.i millefoliū
Ehus.i.trifoliū Ehualidos.i.semen genestre
Ehuarida i.peucedanum
Ekkansio.i.arbor Ekaumo.i. incēdiū
Ekkalsea est herba camphorata

Ekeletrum i.karabe
Ekeletbrū.i.electuariū Eketicuos.i.tabefactus
Ekilios i.lilium siluestre
Ekilsis.i.dissolutio vel defectus
Ekpis idem quod supra
Ekpausis.i.sanies catefresis.i.sanguis putredo
Ekptidicos i.sanie faciēs
Ekopos i.vermicularis
Ekhopis.i.defectus Ekpton.i.ex puo
Elacterium.i.succ⁹ cucumeris agrestis: vn̄ elacterium in verbo exemplari Dias. est succus fructus cucumeris agrestis. sed maturi eligēdi sunt: vt prīcū possint humorem emittere: qui cucumeres collecti vna nocte sunt dimittendi: ⁊ alia die cribrum super vas ponere: in quo cucumeres supradictos ponis singl'os acu pungis: ⁊ panno pressi exsuccātur: ⁊ expressi in alio vase mittendi sunt: ⁊ hūc vocamus electerium. virtutes eius quere in.l.reso
Electerides sunt cucumeres agrestes: tāz ipse fructus q̄s ei⁹ herba. Sic elactarides vocat caraputie
Eladin rodinum i.oleum roseum
Elamep.i.vua Elasac.i.armoniacum
Elarna i.granum
Elafion.i.ceruaria: ⁊ est elafos boscos
Elapinum i.crisantinum
Elacia est excrescentia in palpebris rotunda albida perspicua similis lapidi grandineo
Elafos boscos.i.herba quā Dias. vocat ceruariā vel ceruicellum. ⁊ Gal. vi. sim. phar. capi. elafos boscos. Elafos boscos calide ⁊ subtilium partium est virtutis: ⁊ ideo est exsiccatiuum sm secundam absinthiam
Elafon idem Elafos.i.ceruus

Cap.236.

E **Latinis. Dias.** cap. elatine. Elatinus hꝫ folia similia elxine: sꝫ minora ⁊ rotūda: ⁊ aspera: hastas tenues duobus palmis longas: qnq; aut sex ex vna radice habens folia plana: gustu stiptica. nascitur locis cultis ⁊ in agri Plinius capi. elatin. Elatin ramulos habet quinq; aut sex tenues: ⁊ oblongas: folia quasi pilosa ⁊ stiptica. **Gal.** vi. sim. phar. Elatin mediocriter est infrigidatiua ⁊ stiptica.

Posse. Dias. Folia ei⁹ in cataplasmatib⁹ adhibita polenta rheuma oculoꝝ ⁊ tumorem ꝓhibet. ⁊ elixatura eius bibita dysentericis mirifice medicatur. Plinius: folia eius in fomento lacbrymas strigūt Elatis Alexāder ca. de paralysi: ⁊ agyro: ⁊ elatis scopum.i.mitigatiuum ex agyro mixtū ⁊ confortatiuo: ⁊ elatis.i.stipticis infrigidatiuis cum temperamento

Elangeranda i.terrestria
Elbair i.oua
Elcalmibat i.terbentina
Elchai i.satyrion
Elhanachid i.racemus
Elhanakid idem
Elkalibac i.terbentina
Elkamac i.granum
Elkabutum.i.gūmi albotin: ⁊ est terbentina
Elkalibakia.i.auena Elkta.i.vlcera
Elna i.enula
Eleo.i.traho: inde eneltica virtus.s.subtractiua.i. virtus retentiua: que statim sequitur post appetitiuā: sed aliatica dicitur digestiua: ⁊ interpretatur imutās. ⁊ eleo similiter dicitur oliua: vt apparet in littera propria
Eleos paleon.i.oleū vetus Elea.i.oliua
Eleas oracin.i.gūmi oliue Eleon.i.oleum
Eleborites.i.centūnerua Eleualan.i.galanga
Elermas.i.auripigmentū Elepo.i.cicer
Eleniabin i.conditum
Eleodin rodeum i.oleum roseum
Elili casmoboro i.gūmi zappini
Elelica albutimo i.gūmi terebinthi
Elelissagus quid est.l.l.elissagus
Electuarium i.mollis sorbitio
Elegne i.clarin vel clarinus
Elezuzi.i.passio quando aliquis impetuose caput mouet quando loquitur: vel quando silet: aut facit strepitum ore cū loquitur repetendo idē verbum improprie: vel cum aliquis loquitur secum vt recordetur
Eleni.i.tediū vel tristicia de futuro: ⁊ facit vigiliā
Elefer.i.varis Elesen idem
Elegia est species calami aromatici
Elenea est secunda species lauri que dicitur sigillum salomonis
Eleas barchi i.gūmi oliuarum
Eleboritis i.centaurea minor
Elecorum i.lapis lincis
Elefion sm Dias. dicitur tertia species semperuiue que azion dicitur: vel aisdon

Cap.237.

E **Leboscos** id est ceruicellū ⁊ ceruaria. **Dias.** capit. eleboscos. herba est quam alij elafion dicunt latini vō ceruicellum.i.ceruariam. virgam habet feniculo similem: que virga nodis est plena. folia eius duobus digitis sunt lata ⁊ oblonga sicut terebinthi: aspera: ⁊ fragilia. virga eius ex se multos emitit ramulos: in quibus capitella sunt aneo similia. radix est illi duobus digitis longa: ⁊ lata: ⁊ alba; ⁊ odorata apta escis. virga predicta a multis comeditur. **Posse. Dia.** hanc herbā cū cerui comederint cornua deponere dicuntur: quare ⁊ ipsa cornua venenis occurrunt. semen eius cū vino bibitum serpentum vexationes curat.

Eleupropicoron i.centaurea
Elephas est ordeum infusum: ⁊ ē quidā potus

Cap.238.

E **Lectrum** ara. gre. gagates: latine vō karabe. karabe est gūmi arboris: vt gēma vn anuli fiunt. vnde electrum succinū ka

rabe sub eodem pondere: q: electrum est karabe. et suc
cinu est karabe. vnde habemus ab Alexadro ca.
de dysenteria trociscos dialectri. Item Seruius su
per bucolicon Virgilij in egloga pastoris dicit q
electru est post succinu. Item cassius felix tractatu
de trociscis dicit trociscos de succino: et est electru
et describit trociscos de karabe. et dicit gumi arboris
dicte a Dias. agyros: et est spes populi arboris: vt
patet in illo cap. agyros. verum aliud facit cap. de po
pulo diuerse speciei ab illo: sicut etiam Auice. vt
infra in alia littera sua patebit. duo facit ca. de haur
qd idem est qd agyros. sed in arabico est haur: que
cap. idem sunt cu his Dias. qd ait Diasc. dixit agy
ros: Auic. dicit achirosa complete vel achiros: vt
in arabico. et dicit q est haur romanu. in alio autem
cap. dicit q gumi illius arboris que dicitur haur ro
manum dicitur karabe. **Dias.** cap. de agyros circa fine aliqui perhibent huius
arboris lachrymu in rodanum distillatu et congu
latu succinu facere. i. karabe. Ouidius in li. ij. me
thamorphoseos in euidenter electrum ex populis
manare dixit. sed Plinius post longam improba
tionem fabularum Ouidij et aliorum. certu e enim electru
gigni in insulis septentrionalibus occeani: et a germa
nis appellari glessum. itaque a nostris etiam insularum
ob id glessaria appellata germanico cesare ibi clas
sibus rem gerente austrauiam a barbaris dictam
nascitur autem medulla pinei generis arboribus: vt gu
mi ceras resina pinei erumpit humoris abundan
tia: densatur rigore vel tempore aut mari. cu vero itu
mescens estus rapuerit ex insulis certe in littore
expellitur ita volubile vt pendere videatur: qd arbo
ris succu esse etia nostri crediderunt: ob id succinuz
appellantes. pinee autem arboris esse indicio est pine
i atritu odor. et quod accensum tede modo ac ni
dore fragrat: ita nasci etiam et in india certu e. Ar
chelaus gregnatus i cappadocia illinc pineo cor
tice inherente tradit aduehi rude: et paru infra di
stillationem argumento quodda intus transluceat aut
formicas: aut culices lacertasque adhesisse musco
non est dubium: et indurascent &c. Et infra ceterum
attritu digitorum accepta vi caloris attrahunt in se
paleas et folia arida: et leniaque sic et magnes lapis fer
rum &c. Arbor huius gumi qd est karabe gre. vo
catur agyros: et est populi species per Dias. ara.
vo sm Sera. vocatur haurcuma: sm Auic. vocatur
haur romanum: vel hauru latine: quod sm ara
bes sonat **Gal.** li. vj. de eo duo facit cap. vnuz haur, de hauro cui consonat ca. de
populo arbore. aliud de haur romanum cui coso
nat cap. de agyros: qd etia exponit Dias. q est po
pulus arbor. et Auic. dicit q est achirosa voles di
cere agyros. sed in arabico est achiros: cuius gumi
ut dicit Auic. est karabe. et Dias. dicit q ex arbore
succinum nascitur: sm quosdam in rodano distil
lat. et ipsum est electru. vt ostensum est supra in ele
ctro et in karabe. vnde q videntur esse species huius
arboris. vna ca. coplexionis: alia fri. sicut p vtriusque
tex. colligitur. q q apud Dias. cap. de agyros sit p
mixtu cum alio cap. cuius error vel a translatore
vel a scriptore processisse phibetur per testimoniuz
Sera. ex dicto Dias. i vtroque cap. aliud pierca ca.
facit Auic. de hac eade qd incipit: nux romana di
citur acrusex. sm arabico: et est achiros &c. Ibide
sicut de haur romano: et error contingit ob simili
tudine litterarum huius nois haur. io. et leuz. io. q
non differunt nisi in punctis. Item error fuit: et ab
eodem tam in ca. de karabe: vbi dicit: q: est gum
mi arboris dicte nux romana: et debuit esse haur
Item error inuenitur in quibusda synonymis: agyros
inquit esse leum romi. i. nux gallica. vbi erat leum
debuit é haur. **Dias.** cap. de agyros. i. populus ar bor quaz alij leu dicunt: cale
facit fortiter: humectat autem mediocriter: et leptome
res **Gal.** vi. sim. phar. cap. de populo argyra est. siue populi flores causut virtute ex ter
na abstantia a temperatis. in ea vo que exsiccado et
humectando differentia breui ab eucratis: et me
dijs accesserunt versus siccum. est autem subtiliu par
tium magis q grossarum: sed et frondes eius sitca
sunt floribus: nisi q: per oia debiliores: et minus ef
ficaces. et resina eius eiusde virtutis est cu floribus: et
adhuc calidior. Seminu vero subtiliu partiu ma
gis: nec no desiccatiuum magis q resina: et flores
non valde non aliquo calidum **Sera.** li. agg. cap. haur ro mani auct. Gal. vi. sim.
phar. haurcuma vel haur romi. i. arbor karabe.
complexio eius est composita ex substantia aquea
tepida et terrea subtili: et propter hoc accidit q sub
stantia eius est composita. et in rosis huius arboris
est subtilitas plusque grossicies. et virtus eius est cali. in
tertio gradu. sed desiccatio et humectatio non sunt
in ea multum: verum declinat ad siccitate paulatim. sed
gumi eius est karabe. virtus eius est similis flori ei
nisi q est calidior parum. semen eius seu fructus est
subtilioris substantie q gumi. et maioris desiccati
onis. et est hoc plus q flos eius: nisi q: no est mol
te caliditatis. sed floris virtus est sicut rose eius: nisi
q operatio eius est debilior operatione ipsius. et di
q guma haur que nascitur iuxta fluuiu nili conge
latur ibi: et est aliud quod dicit alapton: et quidaz
nominant ipsum arsopodon: et est karabe. et hoc gu
mi quando frangitur procedit ex eo odor bonus. et
color eius est si cut color auri. **Auic.** li. de virib' cordis. ka rabe ca. e in primo sic.
in secudo. aliqui volunt q sit fri. Pentus cap. de
karabe. karabe est gumi arboris haur romi: et ca
lefacit caliditate tepida cu pauca frigiditate. Bul
casim eben abe azerin li. qui dicit seruitor. karabe
sic assatur et coburitur: oportet q frangas karabe i
fracturis paruis: et assa vna vice vel duab' et seruas
sz cobustio eius est in hunc modu: Accipe olla fi
ctilez et pone karabe intus et claude os eius cu lu
to et pone in igne vna nocte: deinde extrahe et vte
re. **Posse. Dias.** Cortex eius. z. i. bibi ta sciaticis medetur
strangurijs subuenit. multi dicunt q bibita cu vri
na burdonis generare non permittit. folia ei' bibita
post purgatione menstruorum simili modo conceptu
minime admittit. Item succus foliorum ei' dolori au

rium subuenit. Succus eius seminis melle mixtus caliginē oculorum detergit. Item folia eius cū aceto et cataplasma adhibita podagricis medent. Resina vō eius malagmatibus necessarie miscet. Semen eius cū aceto bibitū epilepticos curat. gūmi eius qd̄ dicit karabe tritū ⁊ bibitū solutiones ventris cōstringit. ⁊ stomachum reficit. ⁊ fluorē sanguinis reprimit.

Auic. habet ꝓprietatem confortādi cor ⁊ letificandi: ⁊ repelēdi cardiacam: ⁊ confortandi spiritus.

Ser. cap. karabe. karabe sumitur in potu ⁊ prohibet cursum humiditatum ad stomachū. ⁊ abstringit ventrem: ⁊ stomachū: ⁊ confortat eum. ⁊ abscidit fluxum sanguinis. ⁊ qn̄ cortex huius arboris incidit minutim: ⁊ seminatur in letamine oritur ibi toto anno fungi ad comedendū. Paulus: karabe est gūmi arboris haur romi: quod quando bibitur retinet fluxum ventris ⁊ stomachi: ⁊ sanguinem vndecūqꝫ fluit. ⁊ putant quidā q fit sandaraca ⁊ dicūt q karabe sodoma huius est gūmi ⁊ est gūmi funeris: eo q latini ponebant ipsū super corpora defunctorum. Et idē auc. Albugerig. Caliditas eius est temperata cū pauca frigiditate ⁊ habet proprietatē retinendi sanguinē: ⁊ ꝓprie in tenasmone ⁊ confert cardiace: ⁊ stringit ventrē. Et idē aucto. Bedge. karabe cū est: ⁊ retinet sanguinē vndecūqꝫ fluente. Et idē auct. Alcanzi suspendit sup apā ⁊ cōfert. ⁊ est frigidū ⁊ cōfert cardiace: ⁊ sputo sanguinis: ⁊ fluxui eius a narib⁹. Et alias virtutes inuenies in .l. lapis gagatis

Elecemium .i. lilium
Eliodes est species faniei
Eleomeli: ⁊ ameli ē oleū dulce spissū valde sicut mel: ⁊ extrahit de quadam arbore ī.c.l. ameli
Eleon: .i. oleum oliuarum
Elepeon .i. mezereon
Elepnium idem
Elesini .i. paritaria
Elesini idem
Elexeon idem
Elexim idem
Eleti .i. gazati: ⁊ est eupatorium
Eleuanaa .i. inflatio crutis et pedum
Elenium .i. ellenium
Elbelum .i. butirum
Elchei est locus vbi ceruix dorso coniungitur
Elkemac .i. granum
Elleborum mellinum .i. nigrum
Elleborus melan idē Elleborites .i. cētaurea
Elleborelentum .i. velatrū: ⁊ est elleborus
Elleben .i. lac Cap. 239.

Ellenium gre. ara. rasin: vel ilsuran. lati. vō enula campana.

Sera. li. ag. cap. rasin auc. Dias. Rasin .i. enula. nominant eam quidam zinziber. ⁊ hꝫ folia silia folijs plante que dicit flomos: nisi qꝛ sunt aspiora ⁊ longiora eis. ⁊ habet stipitem magnū. ⁊ folia ei⁹ non eleuant a terra: sed extendunt sup faciem terre ⁊ hꝫ radicem magnā boni odoris: cui⁹ sapor habꝫ acuitatem: ⁊ est rubei coloris. Inuenit aūt planta q oritur sicut ireos: ⁊ est sicut serpentaria. ⁊ nascit in locis montuosis ⁊ humidis: ⁊ in hortis. euellit aūt radix enule in tēpore estiuo: ⁊ desiccatur. ⁊ est illō qd̄ ex ea administratur: ⁊ ē in babylonia. alia species enule: ⁊ est planta habens ramulos longitudine vnius brachij qui extenduntur super terrā sicut serpillum. ⁊ habet folia similia folijs lenticule: nisi quia sunt lōgiora ⁊ plurima super ramos ipsos. ⁊ habet radices paruas citrinas: quarum grossitudo est sicut digitus medius. ⁊ subtilior pars radicis est subtilior supiori pte ei⁹ ⁊ sup ipsam ē cortex niger. nascit vō in locis maritimis. virtus ē eius ca. ⁊ hu. ⁊ est in ea caliditas supflua indigesta.

Dia. cap. de ellenio fm translationē nostrā ellenium multi simphitū vocant: alij vō batum: alij vō flomū: latini vō enulam vocant folia hꝫ flomo silia angusta: ⁊ mollia: ⁊ oblonga non crescentia in altum. ⁊ sup terram late distenduntur. radix ē illi ingēs ⁊ odorabilis: ⁊ rufa: ⁊ viscida gustu non suauis. frutex est similis lilio. thyrsum hꝫ albū: in cuius summo flos est aurosus ⁊ mōtuosus. ⁊ vmbrosis nascitur locis ⁊ humidis: ⁊ in hortis. Cratebas etiā phibet egyptū habere alterū ellenium: qd̄ hꝫ vēgas longitudine vnius cubiti super terram porrectas: herpillo similes: folia vt lenticula: sed plura: ⁊ longiora circa easdē vēgultas. ⁊ radices sunt illi minores: ⁊ viridiores in soliditate vnius digiti minoris: quarum superior pars grossior est ad vnum deducta in tenuitate cū corio nigro nascit in maritimis ⁊ in siccioribus locis. morsib⁹ venenatis radix ei⁹ bibita medetur.

Gal. vi. sim. phar. cap. ellenium: siue timmal lium: siue enula cāpana. hec plante radix maxie vtilis est ad statim in primo aggressu calefaciendū ⁊ ideo dicendū est eam nō certitudinaliter calidā ⁊ siccam sicut nigrum piper: ⁊ albū: īmo cū humidita te supflua: ⁊ ideo electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ⁊ grossos humores existentes ī thorace ⁊ pulmone cōuenienter miscet.

Posse. Sera. virt⁹ ei⁹ est que adiuuat ad excreandū grossos humores ⁊ viscosos a pectore: ⁊ pulmōe. ⁊ calefacit mēbra egra egritudine frigida: sicut sciatica: ⁊ emigranea. ⁊ confert flexibilitati mēbrorum que fit ab humiditate. ⁊ qn̄ bibit decoctio eius ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua. ⁊ confert coartationi ani: ⁊ attritioni neruorum: ⁊ tumoribus: ⁊ morsibus venenosis ꝓpter suā caliditatem. folia vō eius quando coquunt cū vino ⁊ fit inde ēplastrum cōfert sciatice. ⁊ qn̄ radix eius cōficit cū rob est bona stomacho. ⁊ q cōficiunt eā desiccant prius: deinde fundūt in aqua ⁊ terunt ⁊ ponūt in rob: ⁊ rponūt. Humayn ex verbo Hippo. enula aufert iram ⁊ tristiciam: ⁊ fortificat os stomachi. ⁊ mundificat pectus. ⁊ prouocat supfluitates que sunt in venis per vrinam ⁊ menstrua: ⁊ ꝓprie vinū qd̄ fit cū ea.

Gal. Ellenium miscet cum electuarijs que fiunt ad educendum viscosos ⁊ grossos humores existentes ī thorace ⁊ pulmone. ⁊ calefaciunt eas par-

ticulas que frigidis ⁊ diuturnis passionibus mo-
lestant sicut sunt quidā sciatice: ⁊ emigranee. ⁊ sti
nue passiones articloꝝ **Dias.** Ellenium est
ꝑpter frigiditatē. ētutis feruen
tis ⁊ mictualis. radix eius estate fossa siccat. aqua
elixature eius vaīā ꝓuocat. menstrua iperat so
lutione. radix eius contusa addito melle vt electu
ariū tussim sedat. ⁊ ortonoicos curat. morsibus ve
nenatis occurrit ⁊ medetur. folia vo eius tūsa ⁊ ca
taplasmatibus adhibita sciaticos sanāt. Itez folia
ex vino cocta ⁊ renibus imposita coxiosos emen-
dant. multi vero eadem folia sicca sale addito ⁊
dulcore ꝑparant cibū pro stomachi salubritate: q̄
eadem cū sale siccanda sunt: vt ex cappero cibi
fieri solent. succus eius cū ruta tussientibus ꝓdest
vrinā q̄z ⁊ menstrua ⁊ partum expellit.

Cap. 240.

Elleborus vel polirizō gre. ara. cherbachen latī. vo Sera. li. ag. cap. cherba-

velatr. chen anc. Diasco.

Cherbachen. i. elleborus: due sunt eiꝰ spēs. albus ⁊
niger. sed albus est planta cuius folia sunt silia fo
lijs plantaginis seu folijs plante dicte blete agrio
. i. sicle agrestis: nisi quia sunt breuiora eis ⁊ decli-
nantia ad nigredinē plus eis: ⁊ versus rubedinez
aliquantulū tendentia. ⁊ habet stipitē quattuor di-
gitoꝝ longitudinis: rugosū. ⁊ qñ incipit excoriari desic
catur ⁊ putrescit cito. ⁊ apparent circa stipitez ve
lut capilli subtiles: i. radiculas multas subtiles
egredientes ab vna radice parua ⁊ oblongas si-
militer cepe longo. nascit montuosis locis. ⁊ opor
tet q̄ fodiat radix ipsius plante: ⁊ reponatur tpe
messis. ⁊ melioꝝ ad colligendū est cuius planta ex
tenditur sup terram extensione moderata: ⁊ ē al-
bus facile frangibilis: multe carnositatis: non ha
bens acutas sūmitates sicut squinantum. ⁊ quādo
frangit euolat ex eo res similis pulueri. ⁊ caro eiꝰ
est subtilis ⁊ nō mordicat linguā mordicatiōe for
ti. sed facit abundare saliuā ad os. ⁊ cauendum a mi
nietate sua: q̄ suffocat. ⁊ melioꝝ ex eo est ille q̄ de
fertur ex terra que dicitur Italia. sed ille qui est
ex cadechia est malus: ⁊ est planta similis squinā
to: ⁊ est suffocatiue. sed elleborus niger est planta
habens folia viridia similia folijs dulb: sed nigri-
ora. ⁊ est in eis asperitas. ⁊ habet virgam breuē: ⁊ flo
rem albū cū aliquantulo purpureitatis. ⁊ est sup
ipsam velut racemus in quo est semen simile gra
no cartami qd̄ hoies denachiboꝝ: ⁊ denomināt ipz
scamonoides: eo q̄ vtunt ipso in purgatione ven
tris. ⁊ habet radiculas multas: subtiles: nigras: egre
dientes ab vna radice similes radicibꝰ cepe. ⁊ qd̄
de ipso administrat sunt ille radicule. nascit in lo
cis asperis: siccis: nemorosis. ⁊ melioꝝ ex eo ē ple-
nus non constipatus: nec extenuatus: cuius interius
est subtile acuti saporis **Dias.** cap. de ellebo
⁊ pungens linguā. ro s̄z transla-
tionē nostram. Elleborus albꝰ folia h̄z similia ar
noglosse: aut blete agresti. sed breuiora: ⁊ nigriora

⁊ modicū obtusa. hasta est eis longa duobus pal-
mis: ⁊ rugosa. ⁊ citius solet marcescere qz siccari in
cipit. ⁊ sicut capilli multi ex vna radice procedūt
sicut virgule. nascitur locis montuosis. radix fodi
tempore arearū debet. vtilis est aūt alba ⁊ tensa ⁊
fragilis ⁊ plena: ⁊ iuncosa. quā cū fregeris velut
fumū iactat. ⁊ albioꝝ deintus cū gustu ca. non val
de saliuam prouocans: plus accepta hoiez suffo-
cat. meliꝰ ē quirinaicō: ⁊ italicum. capadocinū bis
albius est ⁊ tenue. Elleborus niger est pollirizon
aut melāpolion dicitur: q: melāpꝰ filias suas amē
tes ex eodē curauit a mania herba. hec folia hab̄z
similia platano viridia: sed minora: vt affodillus
sed diuisa multis locis: sed nigriora ⁊ aspera. vga
est ei breuis: ⁊ flores albi: ⁊ purpurei in semate bo
truoso similes gnico. hec in antiquis tpibꝰ Scamo
noides dicebatur: q: multi ea vtebant in purgatio
nibus. huiꝰ radices tenues sunt ⁊ nigre sicut cepul
le: quarū radicū max ie vsus ē. nascit in locis aspe
ris: ⁊ siccis: ⁊ agrestibus. eligenda vo ē carne ple
na: que intra se habet album colorē: ⁊ gustu visci
dum ⁊ calidum. talis vo in parnaso mōte nascit.

Gal. vi. sim pher. capi. de elleboro. Ellebori
species ponantur in tertio gradu cale
facientium ⁊ desiccantiū. est aūt s̄m gustū calidi-
or qui niger: sube **Aui.** li. ij. ca. de elleboro. El
marus aūt albus. leborus ille qui niger
est ē frustis incisus: ⁊ eius acuitas fortioꝝ est acuita
te albi. ⁊ illi qui ipsum colligunt preseruantur ab
eius nocumento comedendo allia: ⁊ bibendo vi-
num. ⁊ folia quidē plante eius sunt similia folijs
dulb: sed sunt vehementioris nigredinis q̄ ipsa. ⁊
habet cius bene ad purpureitatē declinans. ⁊ eius
figura est sicut figura racemi. ⁊ in ipsa est fructus
⁊ habet venas subtiles nigras: ex cuiuscunq̄ ꝗraz
radice sicut duo capita cepe ꝗrū egrediuntur. ⁊ qd̄
de eo administratur sunt vene iste. ⁊ oritur siccis
locis. melioꝝ est ille qui est medius inter veterem
⁊ nouum: ⁊ grossum. ⁊ extenuatū: habēs colorem
cinericium. ⁊ qui est velociter fragibilis ⁊ non pō
derosus: in cuius vacuitate est quoddā simile te-
le aranee: saporem habens acutū: ⁊ mordicans li-
guam. ⁊ bonū quidē qd̄ administratur est vt af-
sumatur lignum paruū qd̄ est apd̄ radicē eius: ⁊
infundatur parua aqua ⁊ excorietur: ⁊ assumātur
cortices illius ⁊ exsiccetur in vmbra ⁊ administrē
tur trita: ⁊ cribellata. ⁊ potio eius sunt tres carimet
⁊ melius est vt in potu detur cū petrosellino ⁊ dau
co. ⁊ quandoq̄z dant ex eo vsq̄ ad duos aureos.
ca. est ⁊ sic. vsq̄z ad 3m. est solutiuus ⁊ subtiliatiuꝰ
⁊ est fortis abstersionis adeo q̄ corrodit carnem
mortuā. ⁊ qñ nascitur apud radicē vitis fit vinum eiꝰ
solutiuū. ⁊ de ꝓprietatibus quidē ellebori ē q̄ ipse
permutat corpus a sua cōplexiōe: ⁊ facit q̄nq̄z ac
quirere cōplexionē bonā iuuenilem. ⁊ multa sunt
qui album elleboꝝ sumunt ad vomendū. ⁊ nō fa
cit vomere ⁊ non soluit: sed facit illud quod facit
vomitus: ⁊ solutio: ⁊ cōuenientia eius ad viros vi
ragines mulieres: ⁊ ad fortiores ⁊ adolescentes: ⁊
ad eos qui habent carnes teneras in corpore: ⁊ mlꝰ

tius do sanguinis est plurima. ꝛ non est cōueniens castratis neq; mollibus. ꝛ ipse quidem est conueniens in marcio: deinde in septebri. ver tn̄ oportet vt ante ipsuz pcedant tres dies penit⁹ in quib⁹ abstineatur a comestione ꝛ potatione grossoꝝ: ꝛ vt administrent ea que gaudere faciant: ꝛ delectari ꝛ vt euomat ꝛ eiciat p⁹ cenā duabus vicibus: aut tribus: deinde assumatur linitus sup morphea ꝛc.

Jo. me. cap. de elleboro. Elleborus est arbor algor: ꝛ sunt eius due species nam alius est albus: alius est niger. niger incolumior ē albo: vnde minat̄ albus accidentia timoris ꝛ tremoris. niger vo acgrit ei iuuenescentiam ꝛ incolumitatē. ꝛ ex eo qđ magis eligit̄: ꝛ pprie ē cuius sapor est acutus: mordicans gustū: ꝛ habes saporem sicut affarā pprie: ꝛ quod est frangibile ꝛ medium inter subtile ꝛ grossum: ꝛ mediū inter recens ꝛ antiquū. ꝛ mediū inter ponderosum ꝛ leue: imo plus leue q̄ ponderosum: ꝛ qđ est leue carens asperitate. ꝛ melior pars ipsius plāte est radix ipsi⁹. ꝛ melior pars radicis sūt fustes ipsi⁹. ꝛ melior pars eoꝝ sūt cutes ipsoꝝ. ꝛ meli⁹ tep⁹ collectiōis ipsoꝝ sūt ver ꝛ estas. alb⁹ aūt minoris ē acuitatis: ꝛ mordacitat. ꝛ est ei⁹ mordacitas nō appares subito. ꝛ est maioris amaritudinis q̄ niger. in alijs autē pprietatibus vt niger habet: sed plus ꝺ antiquitate q̄ niger patitur. niger est ca. ꝛ sic. in tertio ꝛ est subtiliatiuus. ꝛ solutiuus: corrosiuus carniū que fiunt in vlceribus. ꝛ dicit̄ q̄ qui nascitur apō radicem arboris sunt fructus illius solutiui. alb⁹ vo ca. ꝛ sic. est in medio tertij: ꝛ est similiter abstersiuus: mordicatiuus: multiplicans vomitum: ꝛ faciens sternutationem cū fortitudine. albus corporibus nostri tpis molestus est: imo est eis sicut venenum pprie psocans. nigri aūt vsq; ad tempora nostra vsus est tolerabilis: licet adhuc difficile. inquit Hippo. molestus elleborus his quoꝝ corpora sunt sana. ars aūt ꝛ solicitudo in rectificādo: ꝛ in propinando quandoq; cum oportet facere ei⁹ operationez incolumē. Inquit filius zezar. fit tereniabin sicut mel: ꝛ submergetur in eo tepidum ꝛ subtile: ꝛ ex sollicitulis nigri partes conuenientes circiter octo horas. ꝛ extrahuntur ab eo ꝛ ppinat̄ tereniabin habēs virtutem ellebori. ꝛ consimiliter fit de melle passularum. ꝛ quandoq; submergitur in iure gallinarum aut carnium ꝛ fit similiter. ꝛ aliqui perforant radicem rhapheni: ꝛ intromittunt fissum ellebori: ꝛ post diem auferunt ꝛ propinant rhaphanum habentem virtutē ellebori: ꝛ quandoq; infunduntur in oximelle: ꝛ fit similiter: ꝛ quandoq; in vino dulci: ꝛ quādoq; in condito: aut in alio ex syrupis: aut robub. quandoq; infunditur in iure galloꝝum aut carnium: ꝛ coquuntur in iure: postmodum autem kist aut ordeum. ꝛ quandoq; sorbetur ius solum per se. datis autem ꝛ piper longum anisum ꝛ petrosilinum ꝛ calamentum: ꝛ isopus sicca: ꝛ origanum: ꝛ asce: ꝛ bonificant eius operationem. bene autem permiscetur cum epithimo: ꝛ polipodio: ꝛ sale indo ꝛ similibus: confortant enim sese. expellunt autem virtutez vtriusq; a corpore aqua mellis aqua passularum ꝛ aqua ordei: ꝛ ius galloꝝum ꝛ gallinarum cum oleis nucum ꝛ amigdalarum: ꝛ similium. puluerem autem ellebori sumere non est tu-

Posse. tū. Contra vermes aurium conficiatur modicum pulueris eius cum succo persicarie ꝛ in auribus imponatur statim exeunt. puluis eius superpositus carnez superfluam corrodit. contra furfures capitis ꝛ pediculos bulliat puluis lupinoꝝum amaroꝝum in aceto: postmodum coletur: ꝛ colature admisceatur puluis ellebori: vngatur caput per discriminalia postmodum lauetur. contra scabie fiat puluis ex elleboro albo bene trito. ℥. i. ꝛ lit argyrio bene trito. ℥. ij. ꝛ oleum cōmune vel nucum in patella bene coquatur: ꝛ litbargyriuz bene conficiatur cuz aceto: ꝛ ponatur in oleo ad vltimū puluis: ꝛ inungatur patiens in balneo: nam valet multum contra litbargiam: ꝛ epilepsiam. prouocatur sternutatio ex puluere naribus imisso vel panno imposito ad nares.

Dias. Elleborus albus phlegma ꝛ omnes humores vomitu purgat. collyrijs nobilibus miscetur. caliginez oculoꝝ purgat. suppositū aborsum facit. infante in vtero occidit. sternutamenta prouocat. polente mixtus molli sorices necat. elixus cum carnibus easdem madidas facit: nam nisi mixtus fuerit polente: aut sisamo: aut succo ptisane: aut tapsie: aut mulse: aut succo lenticule: aut nisi in pane coquatur dari nō potest: quia sic ab antiquis inuentū est. Filon medicus doctissim⁹ ꝛ perfectissimus diligentia lōga ꝛ ratione scripsit: qua disciplina elleborus detur. multi vero in succo mulse mixtū dant: postea dātes manducare illis qui hoc acceperint qui sunt fortissimi corpore: vnde datum disciplina superiori nullam offocationem facere potest. cum aceto mixtus: ꝛ collyrium factum ꝛ ano suppositū nauseam probibet. ellebori vero nigri radix accepta choleram ꝛ phlegma per ventrem purgat. alij scamoneam ꝛ sal miscent. ʒ. i. multi cum viscel is eam coquunt. multi cum lenticula: nam sic accepta vētrem purgat. purgatio illa melācolicis: epilepticis arteticis ꝛ paralyticis medicatur. supposita menstruis imperat. aborsum facit. fistulas purgat imposita: ꝛ post triduum tollatur. surdis auribus imposita reddit auditum. post biduum aut triduum eiecta scabiem purgat. mixta libanotidi cere: ꝛ pici liquide: ꝛ oleo citrino aceto addito sola vt cataplasma imposita maculas omnes corporis tollet lepras omnes: ꝛ zernas limpidat. scabies curat in aceto cocta ꝛ gargarismo accepta seu adhibita dolorem dentium mitigat. miscetur ꝛ stipticis medicaminib⁹ mixta vino ꝛ polline ordei. ꝛ vt cataplasma adhibita hydropicis prestat effectum. ꝛ si lino fuerit inserta ꝛ vino mersa vinum catarticum reddet. aqua in qua fusa fuerit si domui aspergatur muscas ꝛ pulices necat. hoc cum foditur celeriter fodi oportet: q2 tarditate fodientis visuz hebetat aut dolorem capitis cōmouet. nā plurimi fossores ei⁹ allio sūpto ꝛ vino potato secure fodiebant.

Gal. Elleborus vterq; tam albus q̄ niger ab stersiue similiter ⁊ cali. ẽtutis sunt. q̄re ⁊ morpheis ⁊ impetiginibus: ⁊ scabiebus. ⁊ lepris c ſueniunt. qn etiam fistulas mordificant duabus aut tribus diebus. Sed dentiũ doloribus cum aceto conf. **Serap.** auct. Gal. vtrus eoꝝ est q̄ abstergit: ⁊ cõfert scabei ⁊ impetigini. ⁊ morphee: ⁊ egritudini cũ qua eleuatur cutis ⁊ quando ponitur elleborus niger in fistula dura aufert duriciem illam in duobus diebus aut tribus. ⁊ quando fit cum eo collutio oris cum aceto ɔfert dolori dentiũ. ⁊ occidunt colũbos qñ int⁹ fūduntur fabe aut frumentũ in aq̄ in qua infusus est ⁊ ꝓpinatur eis in cibo. Hippo. Elleborus niger euacuat melancoliam per secessum: ⁊ al. p vomitũ

Aui. Confert linitus super morpheã cuz aceto. ⁊ similiter sup loca in quibus sũt sordes: ⁊ similiter sup albã morpheã. ⁊ eradicat verrucas. ⁊ euacuatio que fit cũ eo confert albaras: ⁊ similiter albas. ⁊ linitur niger ⁊ albus cũ lacte super scabiez ⁊ impetigine cũ aceto. ⁊ ad excoriatione linit⁹ valet. ⁊ fit cuz eo euacuatio ⁊ ad fistulas duras: ⁊ confert duriciei carũ: ꝑiunt ex eã sicut licinia ⁊ imutant̃ eis: eradicant corpa eaꝝ. ⁊ confert paralysi. ⁊ doloribus iuncturaꝝ. ⁊ euacuatio facta per ipsum est medicamen eoꝝ oĩuz forte. ⁊ qñ decoquitur cũ aceto ⁊ distillat̃ in aurẽ sedat sonitũ ⁊ quando os colluit̃ ex illo sedat dolorẽ dentium ⁊ quando distillat̃ decoctio eius in aures debilis auditus confortat ipsuz. ⁊ ɔfert melancolie que ẽ cũ aliquis solus aliena loquit̃: ⁊ emigranee antiq̃ ⁊ egritudinibus capitis: ⁊ epilepsie ⁊ melancole. ⁊ confortat visum quando ponit̃ in alcohol. ⁊ soluẽdo educit ex toto corpe absq; horribilitate: ⁊ extrahit phlegma ⁊ choleriã: ⁊ extrahit omnẽ superfluitatem admixtã sanguini: ita q̄ ab extremitatib⁹ corporis: ⁊ oportet q̄ fiat velocis solutõis cũ scamonea: ⁊ misceant̃ ei petrosillinũ ⁊ daucus: ⁊ quãdo datur in potu hoc modo infunditur in oximelle aut vino dulci: ⁊ dimittitur in ipso aliquo spacio: deinde coquitur vinum illud cũ lentibus: aut cum ordeo aut gallina: ⁊ ad sorbiendũ dat̃ ius ei⁹ ⁊ q̄nq; admiscetur duob⁹ aureis de eo q̄ntitas triũ anolosat de de scamonea. ⁊ q̄nq; decoquitur cum lentibus: etiã q̄de dictũ est in tabulis ꝓprietatũ de regimine eius qḋ oportet fieri in h̃ loco eiã ⁊ ipse confert valde apostematib⁹ intestinoꝝ ⁊ vesice. ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ menstrua. loco nigri ponit̃ mediũ pondus ipsi⁹ de mezereon: ⁊ due tertie põderis eius de agarico. Filius aũt mesague dicit q̄ loco eius ponitur condes.

Jo. mes. dicit album debere vitari: est enim prefocatiuus: sup nigro aũt debere pacifimere cõcordant omnes: ⁊ ꝓprie rectificando s̃m artem ⁊ legem: ⁊ non cõuenit nisi robustis corpibus ⁊ animosis: ⁊ tpe veris: ⁊ ꝓprie datus quidem qñ ⁊ cui cõuenit: ⁊ qualiter acquirere facit iuuenescentiam ⁊ incolumitatẽ: ⁊ mores laudabiles: ⁊ cõplexionẽ bonam. hoc enĩ est ꝓprietas sicut Hippo. dicit: ⁊ ꝓprie quidẽ mundificat corpus totũ a superfluitatibus materierũ corruptarũ. ⁊ solutione educit cuz facilitate choleram ꝑmixtã: ⁊ grossuz phlegma: ⁊ choleram nigram cum virtute ⁊ sine molestia: ⁊ mundificat sanguinem: ⁊ attrahit a venis superfluitates admixtas sanguini: imo a toto corpe: ⁊ a cõcomitantibus mebroꝝ ⁊ partibus mebroꝝ ⁊ partibus remotis a cute. ⁊ ex rebus solentibus in mũdificando cerebꝝ: ⁊ caput totum: ⁊ instrumenta sensuũ: ⁊ neruos ⁊ vesicam: ⁊ confert iuuamentũ magnum egritudinib⁹ coꝝ: sicut e soda ꝓp̃ie ⁊ emigranea: ⁊ mania: ⁊ melancolia: ⁊ vertigo: ⁊ epilepsia: ⁊ palysis: ⁊ aque que descẽdit ad oculũ. ⁊ confert egritudinibus iuncturaꝝ ⁊ duriciei ⁊ apostemanibus carũ. ⁊ scrofulis. ⁊ est sicut tyriaca: ⁊ medicina antonomatice ad leprã: ⁊ cancruz: ⁊ spẽs herpetis: ⁊ bothoꝝ que se comedunt. ⁊ ponit̃ q̄dez elleborus niger in alcohol ⁊ confortat visum. ⁊ si distillat̃ acetũ decoctionis eius in aure confert tinnitui ⁊ sibillo. ⁊ corroborat auditum. ⁊ colluit̃ os ex aceto decoctionis eius. ⁊ corroborat ⁊ confert dolori dentium. ⁊ confert egritudinibus splenis ⁊ febribus longi tẽporis: ⁊ quartane cholerice: ⁊ melancolice: ⁊ egritudinibus difficil' eradicatiõis ⁊ ꝓuocat mestrua. visus aũt ei⁹ colorẽ efficit bonũ ⁊ odorem similiter oris. ⁊ remouet egritudines cutis: sicut est morphea: ⁊ baras s̃m omnẽ modũ administrationis eius. ⁊ fricatus cũ aceto similit̃ ⁊ remouet feditatem cutis ⁊ pannum. albus aũt fortiter ⁊ difficulter vomere facit cũ accidentib⁹ timoris. ⁊ confricatus ex eo ad egritudines cutis confert cũ vinũe. ⁊ curat scabiem: ⁊ impetiginem ⁊ lentigines. ⁊ confert vterq; elleborus fistulis: ⁊ vlceribus fraudulentis. dosis nigri e a. kirat. vi. vsq; ad. ʒ. i. Confectio pillularũ quas descripsit Haly: quaꝝ iuuamentũ est vltimũ ad melancolicas egritudines: ⁊ cancrũ: ⁊ lepram: ⁊ morpheam nigram difficilem: quaꝝ est hec permixtio: Recipe hiere pigre. ʒ. iiij. ellebori nigri pollipodij ana. ʒ. v. agarici lapidis lazuli salis indi collogntide ana. ʒ. iij. dosis a. ʒ. ij. ʒ. vsq; ad aureos. ij. sunt sane ⁊ experte.

Emelich .i. melilotum
Elmetos .i. cicer
Elmele .i. sal
Eliosparag⁹ ẽ teneritas pomoꝝ sparagi q̄ in summitatib⁹ nascunt̃ dic⁹: ab el et eos qḋ ẽ sol: q̄ sicut sol mutat radios suos: ita sparag⁹ teneritates suas
Eliga .i. anuli vitis
Elixiones vitragena vl' echine: seu perdicalis: vel paritaria idem
Eliostropos q̄d ẽ .i. l. exencus
Elicomalic .i. melilotũ
Elidr⁹ .i. serpes magnus
Elitrodani .i. rubea
Eliquisma .i. rasura nauis
Elixio .i. vitragio vl' perdicalis: ⁊ est paritaria
Elimos .i. eraclea
Elixime idem
Elixim idem
Elixfiatum .i. lenticula
Elissagnie .i. lapsana
Elima .i. corũbrium
Elimbeu .i. caseus
Elitis .i. lepida: elitis migaxe .i. lepida teneri eramẽtos: ⁊ est squama vel scoria
Eligma .i. electũ
Elignati .i. mollis confectio
Elisozion .i. aconitũ
Elianbatis ẽ spẽs brassice

Cap. z4i.

E **Litropium** .i. cataputia maior: sed falso: quoniam Dias. facit seorsum cap. de elitropio & cap. de cataputia maiori: quam vocat cici. unde elitropia grece est dictus solis conversiva: ab elios quod est sol: & tropos conversio. hoc nomen multis plantis attributum est eo quod plures flores suos ad solem convertant. quidam pentadactilum sic vocaverunt quidam cicoreã: & alii alias.

Dias. cap. de eliotropio. duo facit cap. de primo sic: Elitropium maius multi scorpioron dicunt: eo quod flores similes sunt figure scorpii. folia habet ocimo similia: & aspiora: & nigriora & hastas ex una radice quatuor aut sex cum ramulis quamplurimis: in quibus flores sunt coloris albi & subpurpurei: & subcitrini sicut cauda scorpii. Aliud cap. de eliotropio dicit: Elitropium minus nascitur locis cultis & in pratis: & simile supradicto semen rotundum habet pendens. Plinius cap. de eliotropio. Eliotropium nomen accepit quod primo solstitio estivo floreat: vel quod solis motibus circuiacta convertat: unde a latinis solsequia vocatur: nam sole oriente flores suos aperit: item recludit cum sol recubuerit. ipsa est quam latini intubum ac verrucariam vocant ex eo quod extinguat verrucas ex aqua potata vel cataplasmatis vice imposita verrucas abstergit.

Posse. Dias.

Huius herbe manipulus vini elixi: & bibitus phlegma & choleram deponit. cum vino bibitus ictibus scorpionum occurrit. cataplasmatibus adhibitus eadem facere potest. multi etiam radicem eius collo suspendunt contra vim scorpionum. seminis eius grana quatuor bibita ante accessionem quartanariis maximum remedium est. tertianariis vero tria grana valide dentur. folia eius in cataplasmatibus adhibita tumores spargunt. myrmicias corporis purgant. clavos corporis limpidant. sicca vero folia eius imposita podagricis maximum prestant effectum. trita & matrici supposita menstruis imperant: abortum faciunt. Elitropii minoris herba cum eius semine decocta & cum nitro & isopo & cardamomo bibita rotundos & latos lumbricos excludit. clavos imposita cum sale tollit: maxime si fuerit elixa & imposita.

Elimon .i. enula — Elia est species brassice

Elicinum quod in petris nascitur: & est usnee

Elicon — .i. caprioli vitis

Cap. 242.

E **Licrisi** Paulus cap. de sanguine cum urina ad coagulatum inquit sanguinem in vesica da apozima artemisie bibere: & elicrisii: & corize &c. Plinius cap. de elicrisio. Elicrisium alii crisantum vocant. ramulos habet candidos: folia subalbida: abrotano similia ad solis repercussum auree lucis in orbem veluti corimbis dependentibus qui nunquam marcescit. nascitur in frutice &c. & inter eius virtutes loquitur ad sanguinem concretum ventris & vesice assumi cum mulsa.

Elidarium putant quod sit electrum: ab aliis dicitur quod est vernix que primam habent virtutem

Elison apud Dias. est species quedam aconiti que apud Avic. interfector leopardi vocatur

Eligmata sunt medicine vel potiones

Elimgria idem — Cap. 263.

E **Liffagus** gre. ara. gelissagos latine vero salvia

Sera. li. ag. cap. gelissagos auct. Dias. Gelissago .i. salvia & est arbustum longum habens plures ramos: & lignum eius & folia similia foliis citoniorum: nisi quia sunt longiora & strictiora: & rugosa pauca rugositate: sicut est rugositas panni postquam abluitur antequam extendatur & reponatur. & color eius declinat ad albedinem. & habet odorem bonum. & habet in summitatibus ramorum semen simile semini herbe silvestris que dicitur ormen. nascitur in locis asperis.

Dias. cap. elissagus sive elelissagus secundum translationem nostram. Elissagus .i. salvia. frutex eius est oblonga: & multas habens virgas quadras & albas & folia similia malicidonis: sed oblonga: minora & aspera: & albiora: & odorata: subrugosa. semen super virgas est sicut ormino agresti. nascitur in locis asperis. Plinius ca. elissagus. Elissagus herba est exalbida. hasta est ei vasta: & quadra: folia aliquantulum aspera. potest enim acriter restringere.

Gal. vi. sim. pharm. cap. elissagus complexio huius herbe est calida caliditate manifesta & sufficienti & parum stiptica.

Posse. Plinius: herba ipsa facit ad dysentericos. & succus foliorum eius capillos generat & urinas provocat.

Sera. decoctio foliorum & ramorum ipsius quando bibitur provocat urinam: & menstrua. & expellit fetum. & confert morsui venenoso strigonis marini. & denigrat capillos. & confert apostematibus. & abscindit fluxum sanguinis. & mundificat ulcera fraudulenta & cum decoctione ramulorum & foliorum ipsius fit ablutio: & sedat pruritum genitalium virorum & mulierum.

Dias. virtus eius est diuretica. menstruis imperat. abortum facit. percussum strigonis marini mitigat. capillos nigrescit. est etiam termantica. & sanguinem fluentem ex vulneribus stringit. sordida vulnera purgat. elixatura foliorum & virgarum ipsius pruriginem nature compescit. est etiam virtutis redarguentis cum acrimonia. unde ad dysenteriam atque muliebrem fluxum que greci rigeon vocant facit. succus foliorum eius capillos denigrat & urinam provocat. Paulus: vinum decoctionis eius confert paralyticis bibitum: & cataplasmatum super partes paralyticantem. & dicunt magi de salvia quod ipsa putrefacta sub fimo generatur avis quedam habens caudam serpentinam & albam merule similis: de cuius cinere si ponatur in lampade apparet quod domus sit plena serpentibus.

Elimea — .i. unguentum

Elima — .i. panicum

Elimaticum — .i. mel acticum

Elioscopos secundum Dias. est species titimalli

Elitis secundum Dias. vocatur melior pars squame eris

Elixatura pro sapa accipitur: & sic debet accipi quando sine determinatione reperitur

Elinx .i.lumbricus
Elica .i.spelta
Elismis .i.paritaria
Elismen idem
Elimos durkis .i.milium
Elime .i.panicum
Elix apud Dias. vocatur quedam species hedere cap. cissos: que seminibus caret: folia habens minuta et angulosa
Elios paragus .i.sparagus
Elismum .i.plumbum ustum
Elasmatos vel elasma grece: Paulus cap. de ruptura inguinum inveni in antiquissimo li. alkimie de greco translato tractatu auri: que grece elicisma dicitur. Item in eodem li. alibi elicismatis .i. molibdie. et quid est molibdia .i. in proprio l. Item in antiquis synonymis inveni elicisma .i. plumbum ustum. Plinius cap. de scoria. scoriam in argento vocant greci el cisma. elusmos grece tractio dicitur
Elchidine .i.paritaria
Elchichi melic .i.corona regia
Elgil .i.calx
Elchil .i.melilotum
Elkusma .i.rasura navis
Elkurka .i. radix gladioli vel gladiolus
Elmia .i.corumbrium
Elmis .i.lumbricus
Elmurassitas .i.cholera nigra
Elmirassari .i.cholera rubea
Elmites .i.lumbrici rotundi
Elnuchi .i.ficus parue et mature
Elpis .i.scoria argenti
Elnes .i.virtus attractiva
Elasma .i. tractura argenti vel molida
Elimerach .i.balaustia
Elobrothbo .i. hypoquistidos: et ab aliquibus dicitur balaustia
Elon est species sambuci
Elcospalti .i. oleum vet[us] Elcon .i.oleum
Elcos .i. vlc[us] Elkosis .i. vlceratio
Elsocium .i. iusquiamus Elto .i. succinum
Elubie .i. fasiolus Elussestedix .i. barba hircina
Elumaria secundum Dias. vocatur latine species illa strigni que hyponoticus dormitatiuus dicitur
Elus .i. tunice oculi externe: ab vlcare que clauis dicitur lege litteram clauis
Elumbre est quidam sapor factus ex succo granatorum acetosorum lacte amigdalarum et zucaro
Elbub .i. mercurialis: et aliqui dicunt quod est species brucie agrestis fetentis: de qua fit galbanum
Elbue exposita ab Alric: quod est iuzbue. sed in arabico est scriptum chibane: et ipsum est elbaue: et est species cardamomi. dicit enim ibi quod est subtilior quam cacula: quod est cardamomus: et sic elbue est species cardamomi subtilior cardamomo usuali
Elchuchegi .i. cum aliquis caput impetuose vertit retro vel ante cum loquitur. et mouet ipsum: aut facit crepitum ore quando loquitur: et profert verbum et nescit quid dicit: vel cum quo loquitur sonum facit ut non recordetur: vel aliquid facit quod extraneum videtur

Elhul .i.fructus iuniperi
Ellurnic .i.alcanna
Ellube .i.cuscuta
Emac interpretatur sanguis: inde emagogum quasi sanguinem educens ab emac: quod est sanguis: et grois quod est flux[us]: et ob hoc dicitur emorogia vel emorosagia: et dicitur emathites: quod est potens .i. fistens sanguinem. timos enim potens vel fistens dicitur: inde emadosis .i. secunda digestio ab emac quod est sanguis: et dosis quod est quantitas quia in secunda digestione fit quantitas sanguinis conveniens ad nutritionem corporis: antidosis .i. tertia digestio. et emothoica passio dicitur ab emac quod est sanguis: et thois quod est eductio a pectore: unde emothoica passio .i. passio in qua expuit sanguis a pectore per os: sed ab ago agis componitur emac. et dicitur educens sanguinem: inde emagogum .i. ducens sanguinem vel agens. et illud vocabulum ponitur in antidotario Gal. minori in quo dicitur antidotum emagogum .i. adiutorium sanguinem menstruale educens. et quod educit phlegma dicitur phlegmagogum. quasi agens vel ducens phlegma et colagogum .i. agens vel ducens choleram. et melagogum .i. agens vel ducens melancoliam
Emathites qui invenitur in mineris: et quando que substituant aliqui in adurendo magnetem et quod provenit inde est emathites in operationibus suis emathites in mineris inventus est sanguineus lapis: cuius tritura et confricatura sanguinis colorem representat: et que fluxui cuiuscumque sanguinis apta est: a quocumque horum nomen accepisse potest .i. lapis emathites
Emacuron .i. sanguis draconis Ema .i. emac
Emagogum quid est .i. l. emac
Emathisia .i. sanguinis effusio Emasum .i. pennis
Ematica sunt secundum Alexandrum cap. de medicis ad frigidum stomachum inunctiones seu salsamenta in quibus morselli intingunt
Embasmata .i. salsamenta vel inunctiones
Emfrasis .i. opilatio: inde emfraticum .i. opilatiuum et confraticum .i. opilationem soluens
Emplagia .i.paralysis
Emplastrum diazimia .i. de fermento
Emplastrum diamenomis est quod de cocleis conficitur
Empraticum est quoddam genus miconij
Emscara .i. crustula que sumitur de scabie: vel de vulneribus: vel de apostematibus
Emedia .i. stupor dentium ex esu ponticorum prouenienus: vel comedendi poma
Emera .i. aurora dici Emer[us] .i. botrus ol[ive]
Emeluche .i.alacuen alba
Emethos .i.vomit[us] vel nausea
Emergi est quoddam genus piscis
Emeruchie .i.anuiden
Emkersim romanum .i. spica celtica
Empnensis .i. aspiratio soni: vocis inspiratio
Emquenen .i.vince
Emis .i. semis dicitur vel medietas: inde emigranea .i. dolor medietatis partis capitis: et emitrite[us] .i. media terciana

Emina dicta est eo q̄ sit sextarij medietas:cōtinet autem cyathos.ix.est s̄m Isidor mensura liquido rū apprehendens lib.vnam.
Emina romana e.ʒ.xx.e italica:e egyptiaca.xxvi. e sextarius est lib.ij.
Emitriteu est febris cōposita ex duabus febribus quarū vna est ternana:ab emi qd est semis: e tritos quod est tertiana
Emiomeos.i.molus q est semiasinus
Emubeos .i.semi deus
Emigeon .i.semivncia
Emiston .i.semis sextarius
Emigranea quid est.l.l.emis:e denunciat cursum que ad oculum in fine:aut dilatationem pupille
Emblici e bellirici inter myrabolanos non cōputatur.e ideo vide:q diversa facit capitula Auic. e Sera.e alij q̄uis similis operationis sint:p qui bo.l.l.belilig
Emphimia.i.gravitas tumida palpebrarum
Empima est sputum saniosum.inde empicus
Empiema vl' empyma dicūt greci collectiones si ne apostemata occulta atq visui abscondita in altioribus viscerum partibus nata:nam greci emcatalipsum vocant
Empiasma .i.fomentatio
Empleuantesis.i.ventositas vel inflatio
Emoroide nasi .i.polippus
Emorogia.i.sanguis discursus vel fluxus
Emozofagia idem qd supra
Emoptois .i.sanguinis emissio
Emoptoicus .i.spuens sanguinē
Emodia.i.stupor dentium ex esu ponticorū pue ris:vel comedendi poma:vel potest dici stupor cuiusq mēbri
Emola .i.bormel
Emoroida.i.quedam egritudo ani proveniens a fluxu sanguinis illius loci:e aliquando inflant vene emoroidales sine emissione sanguinis e cū dolore fortissimo
Emorosagia .i.sanguinis fluxus
Embroca.i.infusio quam nos dicimus fomentū
Embrocatio.i. infusio.s.quando ab alto infundit
Embrobrata .i.extiorū farmenti
Embrotoscom⁹.i.curvatio spasmosa corporis ex parte posteriori
Emulgentes puto q̄ sint due vene magne que vadunt ad renes
Embula.i.canalis:vel fistula: vel aliquid simile arundini Embut.i.spina alba
Embuta virtus.i.atractiva:vel appetitiva
Empuris quem nostri salsifragam vocant.Plini us:nascitur in montibus maritimis in saxo qd propinquius mari fuerit:est falsum:e latini vocāt eaz cretanum marinum
Empurios idem quod supra

Cap.e44.

E Nancium gre. lat.anteflos vel flos viti agrestis:vl' flos vitisl.e de eis invenies sūr in.l.barin.

Diaf. cap.enancium:flos est vitis agrestis que cum fecerit flore colligendi sūt flores ipsi e desiccandi.e alio noie vocatur vitis ista lambrusca flores eius optime redolent: e siccantur in vmbra:e in testa reponendi sunt.melius nascitur

Posse. Diaf.

virtus est ei in syria. stiptica: vnde si bibitum fuerit eustomacum est e diureticū.ventrem stringit.sanguinem reijcientibus subuenit. e bibitum:e impositum stomacho fetorez oris emēdat.digestionem stomachi celebrat. mixtum oleo e aceto dolorem capitis fomento tollit. siccus e viridis in cataplasmatibus adhibitus vulnera recentia sine tumore servat egilopas in imo vulneribus oris e gingiuarum vtile est.vulnera veretri ad sanitatem perducit.melle addito e oleo rosarū e croco e mirrha pessarijs necessarie adhibetur fluxu matricis pessario facto stringit.rheuma oculis suspendit.cataplasmatibus adhibitum stomachi egestionem soluit:e maxime cum polenta e vino mixtum e impositum.cōbustum vō in testa cū carbōibus collyrijs bene miscetur.panaricia oculorū e pterigea purgat.melle addito rheuma gingiuarum e vulnera curat
Enanarra .i.cardus
Ennara idem
Ennacia est herba habens folia pastinace:e est cicuta
Enbalmata .i.fructus iuniperi
Encatisma.i.sessio in aqua vel balneo particulari vsq ad vmbilicum vel fumigium
Encarasis .i.incisio vel carnatio
Encantis est caro superflua in angulo maiori oculi corpulenta
Encarseos .i.aeris adustio
Encafalos .i.medulla capitis
Encatera .i.falsom
Encantisma .i.encatisma
Enfractica dicuntur que facile corrumpuntur in cibis:vel enfractica.i.laxativa apertiva vel vaporantia
Encatisma grece.i.sessio in aqua ca.nam sic vocamus decoctionem aliquam in qua quis sedet propter egritudines renum e intestinorum vesice e ani matricis:e ceterorum mēbrorum inferiorum vnde kathime grece sedeo:inde cathedra.i.sedile
Enkardia .i.viscera vel precordia
Entalon .i.dasnoides
Entaticū.i. medicamen libidinis coit⁹ provocativū
Entali .i.sentali
Entanicos.i.ferrū indū qd indaricū dicitur
Enconia dicitur iniectio vel relaxatio
Enema.i.infusio que inijcitur per clystere:vel decoctio que per clystere inijcitur: vt apparet per Aui.primo canone fen q̄rta ca.vij.circa fi.g dic̄ q̄ meli⁹ ē medico cū medicina superflue educit ut sit precisor in enematibus e ipsorum instrumentis. in enematibus.s.decoctionibus clysteriorū. e in instrumentis.i.clysteribus:nam enemata e ipsorum s.enematum instrumenta

Enebeume.i.illud quasi sedimen quod fiat in medio vrine
Enerozima interpretatur pendēs: vel claudentia vulnus
Eneston i.fenum
Eneorma i.pendens malum
Enchelis i.anguilla
Enchema i.emplastra que recentib' et cruentibus imponitur vulneribus
Encheraistos appellant ꝓprie melanolicos quosdam qui videntur a quibusdam maioribus respici virtutibus in predicere futura: quemadmoduz indiuinatores
Endebustum i.exustum
Enphericon i.hypericon
Engere i.vrtica
Engedanum i.simphitum
Enchenum i.frigida coherceris curatio
Enpetigo lapidis quid est.l.l.litbim
Entere.i.intestina in lientaria dysenteria &c.
Enterocellicus.i.cuius intestina in oscē descēdūt et sunt herniosi
Entheasimos est species melancolie qua homines dicuntur habere demonium
Enthelachis idem
Enterean fm Dias.cap.de ferula: a multis vocatur ferula
Entero idem
Eenisit i.anisum
Enigdenis i.serpens
Endi i.medicina idragoga
Enuleus i.rubus
Cap.245.

c **Niola** latine: vel arigea: vel aurigalis: vel reiecialis: greceuero ommon **Dias.** cap.de ommino. Omminon habz thyrsum cubitalem quadrū: folia vt marubiū exēstentia. florem habet magne figure: cui' lateralia folia sunt sicut aurea lamina ꝓpendentia cū semine longo aut nigro. Est alia agrestis appellata cū semine rotundo: aut flauo: et acriori: flore albo.

Posse. Facit vtrūq3 omminon ad oculoruz argemona seu leucomata. folia prime speciei stirpes educit a corpore: et vētrez mouet. et vnguentis miscetur valentibus ad scabiem: empetiginem: et lepram. et ingreditur in syrupo vrsonis posito in antidotario Gal.minori.

Enimon.i.apocrusticum medicamen
Emuxum i.lignum aloes
Empnion.i.fantasma: vel visio in somno
Empnos i.semisomnium
Enbit i.spina alba
Enchicatismo i.infundo vel aspgo
Enclisma i.infusio in naribus
Enclistra i.liquida que liniunt
Endiuia quedam domestica: et est scariola domestica: vel cicorea domestica. quedam est siluestris et est endiuia: vel scariola siluestris: vel cicorea siluestris. et vocatur sponsa solis: vel sollequia: sed quid est.l.l.cicorea
Endima i.fenum
Endiachechon.i.vlcus oculi longo tēpore tardū suppositionibus ac linimentis variatum
Enfisema est inflatio facile cedens impressioni vndiq3 alba differens ab hypofregmate: eo q' alba oculorum extentiora a circulo pupille videntur superficie prime tunice: vel vt scabies exurgēs quā nos pustulam dicere poterimus
Enkilia i.intestina
Enquimatismo.i.infundo vel aspergo
Enrinon.i.capitis purgatorium quod per nares inijcitur
Entridatum.i.rubea tinctorū qua vtūt' tinctores
Enthasticus i.melancoliā patiēs
Entismos i.fermentatus
Enthimon grece piscis dictus rubeus
Enodus interpretatur bene olens: ab eu qđ ē bonū
Enotisma.i.caro superflua q̄ orit' in vulneribus
Enon i.caute
Enondon i.rusiniol' auis
Enostum i.fenum
Enones i.hederog
Enogefales i.cefalonne
Enodis i.boni odoris
Encholpismus.i.iniectio in matricem alicui' medicaminis
Encotasē.i.siccam matricem habentes
Enula fm Diasco. vocatur denu.m vel elna: pro qua.l.l.denium
Enula campana idem
Enustica i.atriplex
Epatica quid est.l.l.ozem alsaker
Epar: pro eo.l.l.rebith
Epaferes i.herisipilla
Epaumasticus gre.ē spēs sinochi semp decrescēt
Eptafilon est planta.vij.folia habens sicut pentafilon. duas habet species. vna habet radicē tenuez ramosam et tortuosam: et rufam: folia aliq̄liter pilosa. altera habet radicem grossam: intus rufam: folia pilosa flos vtriusq3 aurosus: primam speciez tormentillam vocant: et est bistorta
Eptaleuron est eius interpretatio septem costarū et est plantago maior: pro qua.l.l.arnoglossa
Epta i.septem
Epeticon.i.aurigea vel aurigalis
Ededion.i.cauda equa Eppeticon.i.scopa regia
Epithimum quid est.l.l.achemon
Epilatum dicitur medicamen per os sumptū ab epi quod est supra et fero
Epilotrica.i.vulnus carne repletum
Epithias.i.pillule Epilogatio.i.momentum
Epilatride.i.ruge i facie Epizocōta.i.diafragma
Epiplate.i.abundantia malorū humorū
Epispactica.i.aductoria Epilontica.i.sanatiua
Epizocontarmerō.i.mēbrū i iferiorib' īfra costas
Epicauma est vlcus sordidum et rabidū oculi
Epistotomis.i.spasmus qui declinat ad anteriora
Epi gre. ꝓpositio significat aduersū vl' aduersus cis citra contra sub sup erga in pro fm adiecta

Epi alteo dicüt greci nos efficalteo l dubio dicim⁹
Epithetis ab aliis helleborine vocatur. ₇ est plan-
ta quedam parua exiguis foliis ₇c. Plinius
Epicauma a paulo vocatur quarta species vlcerū
cornee oculi earū quas describit vt supra in .l. bu-
trion. Idē demosthenes.₇ c eius expositio vstura
Epidimia grece sup̄ eraduenienes: nam epidimon
aduena: ₇ videtur esse genus ad paudimon ₇ pe-
stilentiam.
Episora dicitur ab epi quod est supra: ₇ fero fers
.i. rheuma in superioribus .s. in oculis: ₇ ideo episo
ra grece .i. superinfusio rheumatis descendens ad
oculos: ₇ est cum inflationibus ₇ doloribus
Epigotottum .i. omentum vel cingulum mēbranū
quod circumdat latera. in quo fit vera pleuresis
Epitrides .i. lactuca agrestis
Epilata .i. medicine laxatiue per os sumpte: ₇ ma
xime leues
Epialos .i. febris in q̄ calor occultatur ₇ apparet i
ea frigus
Epilepsia .i. morbus caducus: eo q̄ cadit patiens
cum ea capitur pedicon a pueris quibus facilius
₇ sepius accidit: nam pedia grece puer. comicialis
morbus etiam dicebatur: eo q̄ si aliquis hoc mor
bo in comiciis forte caderet agendis absolueban
tur comicia ₇ ad aliam diem transferebantur ex au
gurio. comicia dicebantur conuentus vniuersi po
puli kalendas ianuarii Rome in campo martio
ad magistratus creandos: hic sacer morbus voca
batur etiam eo q̄ partem corporis possidebat in
qua animā habitare dicebant. dicitur etiam lunati
cus morbus: eo q̄ sm̄ motum lune cōmoueri vi-
detur. Alexāder ca. de epilepsia. epilepsia inq̄t vo
catur quia obtinet ₇ tenet omnē sensibilitatē cap-
tiuam. vocant alii eam hieronoson .i. sacram pas-
sionem. eo q̄ sacerdotalis oneris possideat tēplū
.i. cerebrū in quo anima habitat. alii vero heracleā
vocant: propterea quia fortis fit: ₇ non facile elida
tur ipsa ₇c. hoc morbo dicunt Herculem captum
fuisse: ₇ forte ob hoc heracles dicitur.

Cap. ₇46.

Epimedium
siue vt latini vinectam di
cunt sm̄ Diascoridem. in ꝓprio cap.
hastam habet non maiorem: hedere si
milem. ₇ folia .x. aut .xii. carens flore ₇ semine. ra
dix est illi tenera: nigra: cū odor graui: ₇ gustu sa
tuo. nascitur in locis humidis. **Posse. Dia.** Folia
ei⁹ trita cum oleo ₇ imposita mām̄as crescere nō admit
tūt. folia eius ₇ radix cum vino bibita post purga
tionem menstruorū .₃. v. generare non sinit: si quis
aut .vi. diebus bibita fuerit
Epimelida sm̄ Dias. cap. quod incipit mespilla: si
cut apparet s. i. l. mespilla. est inquit ₇ alia que in
hispania nascitur. quā multi epimelidam vocant.
semen rotundum habens. hoc aptum est ad come
dendum. ₇ est stipticum: ₇ tarde maturescit: simil'
sorbo. ₇ nos latini vocamus hanc epimelidam an
grolam. Isidorus vocat eam pomelido: pro qui
bus .l. l. zaror
Epimediū est q̄dam sp̄s scylle q̄ comeditur.
Epinictida est egritudo a grecis sic vocata: q̄ dici
tur ora. sire: qd̄ vocabulū Dias. cap. de coriandro
₇ arnoglossa ponit. Plini⁹: Epinictide inq̄t pustu-
le sūt quasi nigre que de nocte magis oriunt. Cor
nelius celsus in ꝓprio cap. Epinictida pustula est
pessima: colore sublivida: vel nigra: vel alba: cū ve
hementi inflatione: ₇ cum aperta est apparet int⁹ vl
cerosa muccosa cū dolore ingenti. magnitudinem
fabe nō excedit. ₇ q̄ nocte orit' sic a grecis vocat'.
Epio vl' epius a Dias. vocat' vna sp̄s salicis: ₇ est
os mundi
Epipotis .i. sisambria
Epipis .i. omentum membranum mappa ventris
Epilon .i. timpanitos vel ascites
Epiloceon .i. dendecclon
Epiploten .i. cōplexio contrariarum passionum
Epiranis .i. aspersio: infusio: īmissio
Episemasias .i. accessiones febriū
Epispastica exponitur a Diasco. capit. propoleos
adductorea
Epithesis .i. suppositio
Epitesma .i. linteoli: vel fascie: vel insute
Epipephetozie .i. coniunctiue
Epithetos .i. stellio
Epithero .i. medicamen
Epiplotiles quando zirbus descendit in bursam
testiculorum
Epicleon .i. zirbus
Epithima .i. superpositio emplastri mollis vel aq̄
si: vel epithima dicunt greci medicamentum qd̄
stomacho ₇ hypocundriis ₇ ventri superponit' cū
fuerit panno intinctum
Epithima tenoticon .i. debilitatē confortans epar
Epithimū quid est .l. l. thebemon
Epilombis est radix cardi siluestris
Epicomata est condensatio humoris in oculo
Epidagum .i. gypsum Epilanetide .i. ruge i facie
Epilitides .i. ampelios agria
Epistolaria .i. pastinaca
Eporatina .i. mollitina
Eponfilon .i. folium: vel semen taxi: vel lignum
Epoas .i. vpupo auis
Epso .i. eruca
Equiseron quid est .l. l. Lobenech
Equimias .i. peucedani Equinicia .i. vincitoxicū
Equintia .i. flos malignati
Equiliditas vel equalidas est cum in corpore do
minatur frigiditas ₇ humiditas equaliter: vel hu
miditas per superabundantiam
Eraces .i. magnes Eraptidos .i. cardus
Eramthos .i. cicer
Eratron .i. sepens quidam
Eramthemide .i. camomilla
Erambāmata .i. impositiones
Ero .i. lolium vel zizania
Eraclea: h' nomen multis plātis attributū fuit eo
q̄ mlti herculi herbas attribuert' ātiq̄: nā heracles
ab hercule oī: cū h' oeb₃ scribi: s₃ coit' scribit p. e.

Dias. ca. de eraclea. Eraclea quidā spēz ab rotani quā femininam dicit esse: vocat item paritariam: a quibusdā sic vocari dicit capil. alsmen. Item aliam que sinderitis dicitur. Theo dorus pascianus in libro de simplici medicina: Eraclea inquit quam alij abrotanū dicunt ꝛc. item eraclea est epilepsia. i. i. epilepsia
Eraclepa est que latine ferraria nigra vocatur: ꝛ est quam moderni centrum galli: ꝛ gallitricum sil uestre vocant
Eracon. i. herba ferulatia: ꝛ est duorū palmorū al titudine origano similis flosculis aureis ꝛc.
Erait		.i. laurus
Eradion ſm Dias. est miliū folio ca. de litospermō
Eramotica apud Diasc. reperitur vocari prima species origani earum quas ipse describit
Eramtemides dicitur ab aliquibus camomilla: ꝛ ſm Diasco.
Erbaturam		.i. artemisia
Ergantia		.i. vngula caballina
Ereuentis		.i. cicer
Eregmon		.i. senation
Ereos. i. amor qui ereos dicitur: est species melā cholie ex cupidine proueniens: dicta ab ero nobilis eo ꝙ nobilibus magis accidat: ppter diuitiarum ꝛ ocij affluentiam.
Erescon. i. intuba: ꝛ est cicorea vel endiuia
Eremela		.i. harmel
Ermezafis. i. mercurialis ab ermete qui est mer curius
Erpeseſtiomenus quasi repens comedendo: nam erpta erpto reptilia serpētia que serpunt: estiome nus. i. comestus eius
Erpeta p impetigine: ꝛ maxie p serpigine ponit
Erpelatos grece ignis acer serpigo ꝛc. sacer. i. exe crabilis vel herisipilla phlegmonides. i. mixta cū sanguine
Ericus		.i. colofonia
Erezinginos		.i. faba bozzensis
Ererunginos		idem
Erisipilla		.i. sacer vel acer ignis
Erigion. i. cicer erraticum: vel senation
Eriseptron		.i. cypez hispanum
Erion		.i. lana
Erigeron		.i. cardus benedict⁹
Erimilie. i. similis piperi: semen quoddam est
Ericeus similis eruce ſꝫ multo breuioꝛ ꝛ acrioꝛ
Eris erugo quid est. i. i. eris erugo
Ericon		.i. carica
Eritis. i. massago: ꝛ est masaltboc
Erigion		.i. cardus purpure⁹
Ericcius terrenus quid est. i. i. ceufud: ꝛ pro eric cio marino. i. i. vt supra
Erisicon. i. ruta		Eris flos. i. calcantū
Erice. i. tamaricis		Eriseptrō. i. sparcos
Erit. i. lana		Erica. i. olece
Eritron		.i. afronitrū
Erici arboris: inde erici carpos. i. arboris frutex
Eriseptron. i. triangul⁹ iunc⁹: ꝛ ē iuncus cyperi
Erisiolacharium		.i. atriplex

Eristos. i. maluauiscus vel altea
Ericen Dias. dicit esse libanotidem. etiā in tracia nascitur cap. de libanotide: ꝛ est ros marinus
Ericis carpos quidam dicunt ꝙ est semen arbo ris illicis: sed Alexander capit. de cura tenasmo nis videtur dicere ꝙ sit athel. ꝛ etiaꝫ apud Sera. in antiquis synonymis inuenit erice. i. tamarix
Ericinus vel marinus vel terrenus ambo spinis si milimi. echinus vocatur vterq. i. i. ecinus
Erision ſm Dias. est absinthiū marinū: vt supra in absinthio

Cap. 247.

Erigion

sive erigeron vel sedā vel senition: vel en tricomon: vel senition grece: ar abice xbuscam achantidam. latine vo cardo benedictus. Plinius cap. senition. Se nition dicitur quia verno tempore senescit. ꝛ dicit erigion: quia ogeron grece dicitur senex: ꝛ est her ba the issagum specie: ꝛ cum mollicie cauliculis subalbicandis. nascit in tegulis ꝛ in muris. nomē hoc greci dederunt: quia vere canescit. caput eius numerosa diuidit lanugine: quis ē spine int diuisu ras excunte: q̄re eas callimach⁹ achantida appellat alii vo appel lant pappū. Gal. vi. ſm phar. ca. de cardo ne bñdicto. Erigeron sive cardo benedictus: vel senation: vel herba halne vir tutem habet inflatiuā ꝛ mediocriter diafoseticā Dias. cap. sedum. i. cardo benedictus: ē her ba quam senition vocant. nascitur in tectis ꝛ in petris. folia habet viridia ꝛ densa simi lia quercule: sed grossioꝛa ꝛ pinguioꝛa: thyrsū sb rufum: capitellum in sūmitate thyrsi habens i mo dum viticelle lanuginosum. vires habet stringen tes ꝛ refrigerantes ꝛ eadem pr̄stantes que ꝛ plan tago. folia frigida sunt. Posse. Dia. folia ei⁹ cum flo ribus in cataplasmatibus cum vino dulci facta ꝛ imposita inflationes testiculorum tollit. ꝛ omi pla gas sanat. ad neruorum incisiones cum aceto fa cit ꝛ cataplasmatibus imposita: ipsa vo potui da ta offocationes facit.
Erinaceus. i. ericius terrenus: ꝛ lati. vocat ericci⁹
Eriseptron Dias. cap. de hierebotano. ē herbena
Erisepaon		.i. cyperus
Erisin est quoddā semē granificū mihi ignotum
Erismon quid est. i. i. bedereg
Erisum		idem quod supra

Cap. 248.

Eritrodanum

vel entra daron vel eritron: vel eritrodanon gre. arab. faue vel ena: lati. vo rubea tinctorum. Ubi sciendum qđ Dias. cap. de rubea dicit ꝙ ru bea sive ut alij eritrodanū dicūt: ꝛ est de rubea do mestica. aliud ca. inuenitur apud Dias. qđ sic hꝫ eritrodanum dicunt: ꝛ est de rubea agresti. Item ſm veritatem eritrodanū in alia trāslatione Di asc. aut tetrion vocat plurimi. Radix ē illi ificiēs

Duo sunt eius genera. vnum agreste: alterum seminatum: sicut Rauene Italie fuit locis cultis seminatum. naz et in eis sponte nascitur. haste sunt illi quadre et longe et aspere sicut apparine: sz fortiores et longiores: folia habentes int nodos ipsos folia habet sicut aster. i. stella in gyro posita. semé eius rotundú est in primo viride: et postea rufuz. et cum maturauerit nigrescit. et radix eius longa tenuis et rufa zc. Sed sm translationem aliam Diasc. rubea sine ut alij eritrodanum herba est oibus nota. species eius sunt due. vna agrestis: alia que appellatur spartos. et est domestica: ramulos habens tenues et quasi nodosos. folia habz p interualla distantia: atq; per singulas adunationes veluti stella rá imaginé mittentia. fructus siue semen et rotundum vel viride: et hinc rubenz: aut circa maturitatem nigrú. radicem habet paruam: tenuem: paulla rubicunda. Plinius cap. eritbron. Erutbró qua alij eritrodanum vocantnos vo rubeam qua tingun tur lane et pelles zc. grecus vo eritodaná dicit ná erutbros rubeus: cochin?: feruce?: rubicid? exponit

Sera.
li. aggre. ca. fane anc. Diasco fane tine fatte. i. rubea tinctorum. quedam ex ea nascitur: et quedam ex ea seminat et habet ramos quadratos: longos: grossos: simi les ramis herbe que dicitur abaric: nisi quia sunt maiores eis et duriores. super ipsos sunt folia diuisa ad inuicem egredientia iuxta nodos: et in simili tudine stellarú. et fructus est rotundus: cuius color in principio sue aperitionis est viridis: postea vo rubeus. et quando maturus est fit niger. et quod de ipsa administratur sunt vene ipsius: et ipse sunt subtiles et longe et rubee.

Gal.
vi. sim. pbar. ca. eritrodanú. Eritrodanum: est ade rubea tinctorum. radix acerba et amara sm gustú vnde et quod dictum est de alijs ad inuicé sibi huiusmodi virtutes conuenientes in hac radice conspicis. Paul? cap. de rubea. ca. et sic. in secundo gradu. Auerois in colliget cap. de rubea. rubea é ca. et sicca in tertio gradu.

Posse.
Eritrodanum vitatem habet mictualem cum aceto. illinita albis maculis medetur. vsus etiá ei? pficit ad que cetera diuretica pficé dicim? agrestis virtus est sm Diasco. mictualis diuretica: vnde vrinam et menstrua puocat.

Gal.
Eritrodanum splenem et epar expurgat: et vrinas grossas et mltias. é aút qñq; et sanguinolentas euacuans. qñq; etiá prouocat menstrua et abstergit mediocriter quecúq; absterfióe egét morpheas qñq; albas cum aceto peruncta confert quidam aút ppinant eas sciaticis: necnon paralytici cum medicato

Ercinos gre. ara. elisistidosis: lati. vo herba birci na vel herba lactis

Dias.
cap. ercinos: nascitur in fluminib? et circa puteos: folia habens ozimo simili sed oblóga et diuisa: et in sumo hastas gnq; aut sex: longas duobus palmis et flores albos. semen est ei nigrum minutum et durum. folia eius succo sunt plena.

Posse. Dias.
Seminis ei? z. ii. melli mixtum et inunctú caligineo oculoz et rheuma cópescit. succus eius auribus infusus dolorem aurium mitigat: maxie a fronitro et sulfure mixtus. Plinius herba lactis valet ad impregnationé acceptus per os et fometata.

Emicar i. lumbricus

Ernia vocatur tumor qui in oxeu apparet ex descensu intestinoz intus vel alterius rei

Erpillum. i. serpillum Erpillon idem

Eria. i. lana Erióngio. i. faba

Erisistidos. i. herba bircina Erógiú. i. cetif capita

Eron. i. adamas lapis Eros. i. amor

Eroticos. i. amatorius cupidinarius

Erob i. minus cicer

Erobathus agriete. i. cicer agrestis

Erpolitricum i. politricum

Erton i. dausum

Erugo eius species sunt multe. sed quando simpliciter ponitur intelligitur de erugine eris vel auricalci. vel cupri: et quid est. i. i. eris erugo

Erugo campane i. prassium

Erundina i. celidonia Eruca aque. i. cenation

Erugo vermicularis quid est. i. i. eris erugo

Erugo haid quid est. i. i. erugo ferri

Erugo ferri quid est. i. i. vt supra

Erustus i. rubetus

Eruca quid est. i. i. ergit

Eruca gerentiana quid est. i. ederog

Cap. 249.

Erbum
ara. gre. bierob. lati. vo iudaica.

Dias.
cap. bierob. herba est porrecta virgulis vtens cubitum: geniculosis. foliis per interualla distantib? táq; quercus: icisis et subalbidis. vires habz acres et mictuales.

Posse. Dias.
Facit ad capitis et epatis dolorem: et ad serpentis morsum et araneam et canis rabidi. calculos expellit. bydropicos sanat. vulnera recentia supposita curat. facit et ad eos g induratas venas hnt. et cibum reijciunt. ppter parotidas et strumas collo ligat. ictericos sanat. z. i. ex succo folioz: et nardi. z. iiij. et paululú mirrhe ex aqua cyathis. iij. potui data. radicem huius g secuz habuerit a serpente tutus erit.

Erlarustica i. rosa siluatica

Er sabea i. bona carnositas

Esapon est q̃dam species lactuce.

Escara est illud quod adaritur ex membro ppter cauterium: vel escara. i. crustula.

Escabola. i. cancer cú ducit mébz ad isensibilitaté

Escacados i. sticados

Esdra: Plinius ab alijs marbasus vocata nascit ventoso fere: tractu scandens arborez: et ex ramis perpendés: folio nullo: thyrsis numerosis q sunt vt iunci geniculati: radice pallida et cetera.

Espastica dr̃ medicia q̃ exhit et ñ repimit: Oribasius

Escabari. i. aromatica frigida: vt sandalum rosa et similia

Escul	i. mentastrum
Esperis	i. citrum
Esse	i. butirum
Essera	i. stiptica mulum
Esset	i. pix

Essere est pustula parua lata sicut vesice ad aliquam tulam tendes rubedinem: faciens angustiam: eue nica subito. & fortasse est sanguinea. & secundum plurimum fit vehemens in nocte. & eius causa est vapor calidus eleuatus in corpore subito: aut a sanguine cholerico aut phlegmate baurachio

Es quid est. i. i. bona

Es vstum, quid est. i. i. quod supra: vel lege calcuite cammenon

Esterguad	i. annidem

Esterguas. i. herba onnidem quod quasi fit assa fetida

Esistides. i. succus plante que dicitur barba hircina vel quod verius est succus cuiusdam quasi fungi nascentis ad pedem barbe hircine: & vocatur hypoquistidos

Esimirisma	i. myrtus agrestis
Esie	i. lapidis
Esilma	idem
Esion	i. senation

Esbesum. i. salvia vel flos eius: sed falso immo est sansucus vel maiorana

Escaso	i. ericius
Esmion	i. menta
Espis	i. citrum
Espilon	i. splenon

Espedagum plumbi. i. cerusa

Esticia	i. siccia
Estio	i. comedo
Estimenos	i. vicus manducans
Esolium	i. flos salvie
Esmon	i. eruca
Esopa cerotis	i. sudor ouium
Escotomenos	i. tenebrosus

Esflorationes sunt macule que oriuntur in superficie corporis

Escos	i. aquila auis

Cap. 250.

E **Sula** latine: arab. scebram: gre. vo pinas vel peplus.

Sera. li. aggre. cap. scebram: auc. Dial. Scebram. i. esula: & est planta habens stipitem extensum in longitudine vnius brachij: habens multos nodos. & super ipsum sunt folia parua subalia: & acutarum extremitatum similia folijs pini. & habet flores paruos purpurei coloris & habet semen latum simile lenti: & radicem albam grossam plenam lacte. & est planta illa silis quendam lacticinium quod cyparissos dicitur. reperitur autem hec planta aliquibus locis magis. Et idem auc. Gal. & putant aliqui quod hec sit ex speciebus lacticiniorum: eo quod habet lac sicut ipsa habet: & laxat sicut ipsa: & virtus eius est in proprietatibus sicut virtus corum. **Dial.** cap. pinas secundum translationem nostram. pinas autem ellenis similiter est cyparisso & titimallo: vnde & in numero titimalli ponitur. hastas habet in longitudine nodosas & folia acuta & tenuia similia pini: flores longos & purpureos: semen latum sicut lenticula. radix est illi alba & lachrymo plena. Paulus capit. de esula. Esula calida est & sicca in 3° gradu. **Jo. mes.** Alsceban est ex speciebus lacticiniorum: & est solutiuum rusticorum. & est eius aliud nigrum habens radices rotundas & grossas spissi corticis & densi ponderosi. & aliud est paruum habens radices subtiles tenuis corticis. Electio: magnum est malum scindens viscera: paruum vero est illud quod eligitur. & melior pars plante eius est cortex radicis ipsius: & lac eius acutius & fortius. & melior radix eius est habens proprietates quinque. s. cum cortex est subtilior & lenior facile frangibilis: & est habens de rubedine aliquid sicut cassia proprie super quam preterijt medietas anni. recens vero mensium est mala: nigra vero perniciosa: & orta in locis iber marum similiter. & melius tempus collectionis radicis eius est principium veris & lactis eius finis ipsius. est ca. complexionis & sic. in prin. tertij. & lac eius est calidius. & est compositum ex substantia ignea acuta & subtili: & ex substantia terrea stiptica. & incisiuum & subtiliatiuum & exsiccatiuum materiarum submersarum: liquefactiuum: disruptiuum orificiorum venarum. rectificatio nocet cordi epati & stomacho. & disrumpit venas. & excoriat viscera. & relinquit inflammationes facientes cadere in febres Et emendatur primum nocumentum quod ex eo timetur permiscendo aliqua ex medicinis cordialibus & stomaticis & epaticis cum eo. Et 2m & 3m corrigit acquirendo ei bonitatem cum rebus glutinatiuis & coadunantibus confortantibus: sicut est tragacantum & gummi & bdellium & musillago psilij & succus portulace & similia. Et quartum nocumentum tollitur permiscendo ei ex rebus infrigidantibus & extinguentibus aliquas ex his facientibus. Et melius est vt infundatur in succo alterachon: aut in succo endiuie & panco: aut in succo portulace & solatri: & aceto: & si fuerit acetum decoctionis aut infusionis citoniorum erit melius. mirrha quoque sigillat ei bonitates notas: & absinthium similiter & aloe. Et dixit indeus infundatur in lacte dulci aut aceto & in eo remoueantur lac multoties & exsiccetur: reprimitur enim sua malicia. Et dicit Rufus solutio per eam superat laboriosa sedeat in aqua frigida solutus. mihi. n. videtur verbum inconueniens circundans enim frigidum id addit & coadunat virtutem medicine & corroborat eam: necnon & materias & vias impulsionis repellit: sicut te scire fecimus. succurrendum ergo tunc sicut in canone ostendimus. Confectio pillularum conferentium ad hydropisim: accipiuntur eius preparati partes. iij. myrabolanorum citrinorum partes. iiij. aloes partes quinque confice cum succo feniculi aut absinthij: aut endiuie. & est dosis earum a. ʒ. i. s. vsque ad. iij. & quidam ex lacte eius & farina oblatas faciunt & soluit cocis. & quidam faciunt cum aneto & zucaro & lacte ipsius. & quidam cum carne citoniorum & mastice lacte eius & faciunt solutiuum bonum.

Posse. Dial.

ʒ.ij.radicis eius accepte choleram: et phlegma depo nunt. succus eius obulo vno acceptus: aut cochariu vnum omnia similiter facere potest. **Sera.** quoque auct. Dias. si de radice eius accipiatur. ʒ.i. et bibatur cum mellicrato. laxat ventrem. et pondus duorum onolosat foliorum eius idem facit. et semen eius si de eo accipiatur laxat choleram et phlegma. et si sumatur ex lacte eius. ʒ.i. idem facit. Et idem auct. aben mesuai: Scebran proprietas est sicut mezeron. si autem quis vult illud accipere preparet ipsum sicut preparatur mezereon: nisi quod loco absinthij ponantur rose et dragantum: et bibat ipsum cum aqua mellis aut cum rob: aut cum decoctione mellis: aut cum olere iameno. et dosis eius est ab vno kirat vsque ad .ij. Paulus. scebran laxat aquam citrinam quando bibitur cum sanich. et idem aucto. Aben mesuai: laxat melancoliam et phlegma. Et idem secundum librum quendam venenosorum id quod de ipso occidit est pondus. ʒ.ij. et abscindit fluxum qui accidit ab eo sedere in aqua frigida et proijcere ipsum super caput eius. Et idem aucto. Albix: scebran est calida in tertio gradu: et sic. in prin. secundi et est in eo cum hoc stipticitas et acuitas: ita quod qui aliquis sumit de eo in potu invenit ex eo stipticitatem in gutture suo. et antiqui utebantur eo: et inuenerunt in operationibus eius nocumentum habentibus complexionem ca. et quod inducit potantem se se. et cum hoc est malum habentibus emoroidas ani. et inducit fluxum sanguinis earum: quia vene ille de natura sua sunt fluxibiles. cum quo sentiunt siccitatem scebran et caliditatem facit eas tumescere plus et fluere: quia scebran operatur duabus qualitatibus quas diximus: et etiam propter fluxibilitatem. et ille medicine que laxant cum stipticitate et acuitate sicut scebran et mezereon faciunt hoc. sed operatio rerum stipticarum que stringunt naturam: sicut sunt glandes et castanee: et grana passularum: et cortex granati: et similia istis ex medicinis stipticis est operatio contraria operationi scebran: et mezereon: quare ipse stringunt ventrem: et stringunt illas venas: et abscindunt fluxum sanguinis ab eis. et scebran quidem quando rectificatur innamento magno. et habet proprietatem laxandi aquam citrinam et confert in colica et melancolia. et laxat phlegma grossum existens in juncturis. et melius ex eo est cuius color est rubeus leuis: habens cortices subtiles illud autem quod non est ita: sed est grossum et non est rubeum: nisi parum: quando vis ipsum frangere et non frangitur cito propter suam grossiciem: et habet in eo quid simile filis est deterius. sed scebran quod est perfide deterius est alijs. et rectificatio eius est vt tu recipias ex ipso quantitatem quam volueris et infundas in lacte ibi dimittendo die ac nocte: et caue ne plus dimittas: etenim debilitatur eius operatio ad expellendum chimos grossos: et oportet vt tu mutes lac in die illa et nocte bis aut ter: quia sic expoliatur a stipticitate et siccitate que est in eo et si vis admiscere cum alijs medicinis admisce cum his que conueniunt sibi sicut anisum maratrum et cyminum: et turbit: et myrabolani: quia ille medicine etsi sint stiptice in sapore earum: non tamen sunt ita acute sicut scebran: quia in eis est complexio que lauat corpus plusquam scebran: et iste subtiliant ipsum: et auferunt acuitatem eius. et quando tu vis cum ipso curare colicam a ventositate grossa: aut phlegmatica: aut ab opilatione: rectifica ipsum cum bdellio et serapino: et armoniaco. et fac cum his pillulas. et pone cum eis parum de stercore lupi quod reperitur super terram album sicut cerusa: aut sicut lapis albus. et si vis ipsum extrahere de lacte et siccare infunde ipsum postea in succo endiuie et feniculi et solatri clarificato stando illic tribus diebus et tribus noctibus: deinde siccentur et fiant inde trocisci et preparentur cum modico sale indi: et turbit: et myrabolanorum: et aloe: nam inde eueniet medicina multum iuuatiua. in lacte vero scebran non est aliqua bonitas: imo nocet ei qui accipit ipsum. et medici viatores occidunt cum eo multos propter ignorantiam ipsorum. et ego quesiui ab aliquibus eorum que erat illa medicina quam dabant in potu: et sciui quod erat scebran lac cum oleo sisammo et laxabant aliquos vsque ad mortem. et ex eis sunt aliqui qui accipiunt myrabolanos: et ponunt ipsos in eo loquinitida humida et extrahentes eos ab illa ponunt in alio: deinde vnum myrabolanum tantum dant in potu: et laxat donec occidat. et iste quidem medicine sunt sicut ignis: quare non debent nominari medicine: sed venena. et quidam ex eis sunt qui dant in potu karfati: et est in eo de medicina destructiua complexionis: et motiua doloris epatis et opilationis ipsius res quam impossibile est estimari. et quidam in potu dant de arthanita que lauatur lana: et est prope maliciam karfati: et de althi: et est herba que nascitur super flumina. et lignum eius est rubeum. et folia eius videntur purpurea: quando inciduntur egreditur lac ex eis sicut ex scebran. et dosis scebran quando rectificatur sicut diximus cum alijs medicinis est a danich .i. vsque ad .ij. secundum **Jo. mes.** Solutione educit phlegma vitrem. vehementer et aquam citrinam: et humores melancolicos et materias a iuncturis: et confert dolori earum. est ex medicinis magnis hydropisis. verum nocet stomacho et epati et desiccat corpus vtentis ipso. et consumit sperma et lac eius facit hoc vehementius. et facit cadere in febres. dosis corticis radicis eius est a kirat. ij. vsque ad .iij. et eius lactis a kirat. i. vsque ad .iij. Sed sciendum quod esula oritur in locis calidis et siccis: cuius magnam copiam vidi sardinie et tunisi. et similatur multum herbe dicte lunarie: nisi quia esula lactescit: lunaria vero non. vnde versus. Esula lactescit sine lacte lunaria crescit.

Escathe	est pondus. ʒ.ij.
Escula	.i. cibationes

Escumban. i. aromata frigida: vt sandalum rose &c.

Escaltidos. i. fuligo appendens trabibus et parietibus ex fumo facta

Esbalodes	.i. fumosum

Esbape. i. calidum pharmacum: et est tapsia secundum veritatem

Ethereogeneum .i. diuersarum naturarum, et omo geneum .i. eiusdem nature
Enti endiuia .i. endiuia
Etercoirarla est dolor capitis dispar: puta quando in altero temporum .s. dextro vel sinistro fortior fuerit
Ether .i. aer
Ethiopis radix et folia sunt phlebotomo similia magna et multa hirsuta ad radicem caulem quadrangulum scabrum similem artio multis concauitatibus semen herbo simile candidum: radices numerosas longas plenas molles glutinosas: gustum siccantes: crescitque et comma possunt videri. pterea in ethiopia nascitur: et in india monte troadis. et in messina colliguntur autumno et siccentur in sole aliquot diebus ne estum sentiat &c. et est bardana. Plinius cap. ethiopis
Etiopis idem
Ethiops idem
Eridum nomen est ponderis
Ethida .i. merulus auis
Ethion .i. personata
Etropus est passio palpebre aut propter cicatricem aut propter crescentem carnem. conuersio .i. inuersatio: nam tropos grece conuersio
Etropis idem
Eunomocotum vinum .i. bene nutribile: ab eu quod est bene et andosis .i. redditio
Euennus .i. eruca
Euecticum .i. summe sanum
Euentus .i. apit et resoluit
Enexia .i. bona habitudo
Euerum .i. ebenum
Euellere .i. trahere
Euero .i. dota
Euelan quid est .l. l. sandanich
Euiscus quid est .l. l. althea
Euistidos .i. hypoquistidos
Euinestidis .i. herba hircina
Euolano .i. aperitio.
Euodestera .i. odorifera
Euonia .i. almea
Eunlsiuua .i. attractiua
Euulgimaria .i. saponaria
Euulsoc .i. ceterac
Exacumetra .i. resilitio ossis: sed acrimata est quodam vicium in capite
Exagoras .i. in tumore positus
Exarchimata sunt dislocationes cōplete
Exacanton secundum Dias. ca. de licio: est arbor de qua fit licium que latine dicitur caprifolium
Exagium est nomen ponderis: et est idem quod aureus: et est sexta pars ʒ. et est ʒ .i. s. secundum quosdam est nona pars ʒ. de qua sit mentio in ʒ. nunc vtimur ʒ. pro octaua parte ʒ.
Exafilo .i. linio
Exantimata Alexander ca. de psidracia et ex antimatibus. exantimata est in summa cute vlceratio vel eleuatio subrubea et aspera similis his pustulis que ex vatica vel sudore nascuntur. hanc Theodorus priscianus scabiem vlcerosam maxime faciei esse dixit. Liber de doctrina greca. aliqui dicunt quod sunt pustule rubee que fiunt in lingua. aliqui dicunt quod est pustula rubea: nam exantie .i. rubedo. et illud vocabulum inuenies in libro bedonig: et in litera cui sed prima expositio ē melior. et ipse pustule nostro ideomate vocatur vergines
Extabadri quid est .l. l. estabari
Exerantica sunt exsiccatiua. Diasco. cap. de aloe et in psalterio vbi nos habemus eruit cor meum greci habent exianthi cardiam
Extenuatorium .i. resolutiuum
Exea .i. fructus sorbi
Exis .i. habitudo consuetudo: inde enexia: de qua supra in .l. enexia
Eximach .i. vt exuberet velamē ad exteriora et apostemetur et impinguetur et inflet sicut futan
Exiture .i. empetigines
Exirimi est quoddam semen granificum quod ignoro
Exocades .i. emoroide
Excorion medicamen .i. excoriatiuum
Exuro .i. mingo
Exupera matricalis .i. herbena
Exugentes .i. manentes
Exturban quid est .l. l. esturban
Ezaze .i. licium
Ezaize idem
Ezarbion .i. olium
Ezaboc .i. satyrion
Ezebe .i. dipsamus
Ezel bersce est planta que dicitur vitis alba
Ezesseassen idem
Ezebes .i. nomen corde instrumenti grauem reddentis sonum
Ezelinge fit de farina in aqua et melle et oleo frixa
Ezeberule idem
Ezeres'cen .i. vitis alba
Ezedari .i. zinziber
Ezie sunt pisces
Eziar .i. trifolium
Ezimarion .i. capsia

Sequitur de F.

Faten .i. mentastrum
Faucen est spēs caphore
Faudengi .i. boiobor
Fautenegū fluuiale .i. mentastrū
Fanderug .i. pulegium
Fauseeman .i. faseolus
Faudebenigi ara. origanū vel pulegiū: quod magis videt' ex nomine: sunt tamen ambo eiusdē generis sicut pater per Serapi. verum faudebenigi aquaticum vel fluuiale vocat mentastrum.

Cap. xxi.

Faufel id est auellana inda: et similatur siue ē simillima nuci muscate: nisi quia pars vna est aliq-

liter acutior. ⁊ alia ē pl'ita ita q possit stare recte sicut calculus: qui in ludo dicitur pedes. in ceter] intus ⁊ extra nuci muscate similis est sine odore ⁊ sine sapore. nascitur inclusa in quadam lanugine fundi folliculo serici. multotiens defertur inter ali as species. maxime cum cinnamomo a casu. ⁊ ego vidi ipsum in suo folliculo. est stipticum valde: ⁊ equiparatur sanda**Sera.** li. aggre. cap. fau lis in frigiditate. fel. Saufel. i. auel lana inda: est eniz arbor saufel sicut arbor neregil ⁊ emittit cannulas in quibus nascitur fausel sicut bacilli. ⁊ ista arbor non ē iterris arabum. Et ide me Isaac benara. Saufel est auellana indica: ⁊ est fructus similis nuci muscate in q̄ntitate ⁊ colore suo. ⁊ sunt in ea ruge. ⁊ in sapore eius est parū ca liditatis cū paucā amaritudine. ⁊ defertur ex sim ⁊ est frigida: ⁊ **Pos. Sera.** Fortifi fortiter stiptica. cat me bra. ⁊ virtus eius est sicut virtus sandali rubei. ⁊ confert apostematibus calidis: que quando non inueniūtur ponitur pro eo ex sandolo rubeo: ⁊ me dietas ponderis ex coriandro recenti. est enim for titer stipticum. ⁊ fortificat mēbra. ⁊ est bonum do loribus dentium: confirmat dentes cōmotos ⁊ gin giuas sua stipticitate. ⁊ reprimit caliditatem ocu li quando fit ex eo cohol aut emplastrum.

Sanına vel fania i. pionia

Sabaria est quedam herba que dicitur faba iuer sa: pro qua. l. l. faba inuersa

Saba fresa i. faba fracta

Saba siliqua est fructus quidam quem nos voca mus baginellam

Saba hortensis i. faba visualis

Saba syriaca i. faba greca

Saba alexandrina fm Jo. Sera. est nomen pon deris ponderis sumenet tres: ⁊ sunt grana. xxxvi.

Cap. 252.

Faba egyptiaca

est legumen nostre fabe simile: sed sed Gal. libro secundo de alimentis cap. de faba egyptiaca. non est lupinus vt putaue runt aliqui: nam facit ibidem aliud capit. de lupi nis. sed apud Auicen. libro secundo de faba egyp tiaca: que ⁊ faba syriaca dicit'. vnde Auicen. vo cat eam fabam syriacā: quoniam de ipsa multū nascit' in syria. sed vera faba syriaca ē faba greca sed faba egyptiaca apud Jo. Sera. est pōdus pō derans sumenet quatuor fm arabes: ⁊ sunt oboli quatuor: ⁊ sunt **Dias.** capitu. de faba egypti grana. 48. aca. fabam egyptiacā multi poleticon appellant. in egypto nascitur ⁊ in asia: ⁊ in sicilia: ⁊ in stagnis nascitur: folia habens altitudinem ⁊ latitudinem habentia: florem ferēs croceum: que si multum floruerit perduntur fo lia. flos est in medio ipsius vbi est rotunditas que dam vbi silique ipse nascuntur. flores ipsi cinoria dicuntur ea ratione qua fferauolos dicuntur: qa hec est illis consuetudo ex argilla faciunt fferas: ⁊ ibi includunt ipsum semen: ⁊ sic ponūt vt nascat'

radix est grossior q̄ canne. cocta ⁊ cruda mandu catur: que ⁊ collocassia appellatur: a quibusdam calcasia quod idem est: ⁊ ideo ad eius inuestigati onem quere in. l. culcassa. semen eius comeditur siccum: ⁊ viride. color niger e ⁊ maior q̄ nr̄a faba **Pos. Auic.** Si fiat ex ea gargarism' cum lacte ⁊ sale contra egritudines spiritualium confert: ⁊ est cib' i egyp to. ⁊ solutiōe educit aquam citrinam: ⁊ proprie se men eius. ⁊ succus ipsius ⁊ prouocat vrinam: ⁊ ge nerat sperma. ⁊ expellit choleram ⁊ aquositatem eius cum facilitate. ⁊ potus ipsius fit ab vna tertia libre vsq̄ ad duas tertias

Saba greca est nomen pōderis apud Auicen. ⁊ Jo. Serap. ⁊ est sumenet duo. i. oboli duo: ⁊ sunt grana. xxiiij: nam obulus ponderat grana. xij.

Saba greca que apud nos vocatur syriaca: ⁊ alio nomine vocatur granum anesce: fructus est cuius dam arboris magne similis iunipero: sed mascu lus: dulcis saporis: intus habens nucleum durum cuius arbor fm Plinium in proprio cap. vocatur lothos a grecis: apud arabes vocatur anesten.

Dias. cap. de agrifolio. vocat ipsum agri folium: vt apparet in. l. agrifolium: in cap. lothos. vocat ipsū lothos. Isidorus: faba sy riaca dicitur arbor magna fructum ferens maio rem pipere comestibilem: gustu suauē: vnde ⁊ mel la vocatur: sed nostro ideomate vocatur cicerafo pro quo. l. l. granum anesten: ⁊ litteram agrifolii.

Saba lupina latine grece marisilium. Marisiliū est planta simillima elleboro nigro: folia tn̄ molli ora eo: ⁊ omnia diuisa. elleborus vero sementa ali qua habet: ⁊ hoc marisilium vocatur. semen eius durum coloris zafrani. aqua decoctionis eius va let' contra rosulas: ⁊ dicitur q interficit mures

Saba inuersa latine: grece mentastrum: ⁊ romani vocant eam fabariam: ⁊ est herba cuius folia sūt sicut folia alkekengi: stipes ei' longitudis cubiti vnius aut duor aut plus: semen eius viride tedes ad nigredinē magnitudinis fabec ōnuis: habēs q̄si effigiem in medio sicut faseolus

Saba visualis quid est. l. l. hakille

Sacalia dicuntur quedam vlcera existentia i cō iunctiua oculi

Sacalesis est bothormarien

Sacaliesus idem Sacaminos idem

Sacera i. dragantum

Saceli zans. i. patiens apostema in substantia cere bri: quia corrumpit omnes virtutes eius: vt Gal. vii. particula aphor: ⁊ scdo de iteroribus: ⁊ pmo de acciditi: ⁊ morbo. Sace Dias. cap. sace frutex ē minor: locis humidis nasces: similis lenticule: fo lia tenera: ⁊ oblonga cū folliculis: semē simile len ticulis: in vno folliculo duo aut tria grana habēs nigra minora lenticula

Sacesenus i. arbor marien

Sacos. i. lēticula Sachos idem

Sacolien i. polium

Sacoes herba. i. agruli: ⁊ sunt senationes

Sacus. i. lēticula: ⁊ facus ē vna ex maculis faciei

Fatullium .i.amomum
Fagora .i.semen canapis
Fagua .i.centaurea minor

cap.253.

Fagasmon Dias.

capit.fagasmon. Fagasmon quã multi apparine dixerunt: est planta quam vocant fanction: et est xifion: et est gladiolus segetalis folia habet iridi similia: sed minora: et angusta: et a capite sicut mathera. et hasta hz asperã et cubitale cũ floribus purpureis. radices sunt illi due puale et rotunde: unam habet super terram positam sicut bulbi minores. Altera est de subtus tenuis: et sup grossior: nascitur locis cultis. superior maior est: et acrioris virtutis

Posse. Dia. Cataplasmati bus adhibita pustulas: et tumores corporis tollit. medicaminibus mixta: et supposita mestrua ĩperat. cũ vino bibita venerẽ stimulat. Itẽ cataplasmati ĩposita cũ vino atque thure sagittas vel stirpes educit. soluit etiaz scrophularũ collectionem. radix vero inferior accepta infantibus interroculicos medetur. de eo invenies similiter s.l.l. lilium

Fagedenica i. ulcera que serpunt comedẽdo. Dia. sco. cap. dragontea. et cap. de alumine. nam grece fagin i. comedere.

Fadenica idem
Fagelis .i.rhaphanus
Fagin .i.comedere

Fagitide sunt vene que sunt in carnositate faciei iuxta extremitates faciei et oris

Fagotide vene sunt iuxta fauces intra os q̃ phlebotomantur uice venarũ que sunt sub lingua

Fagon apud Dias. dicitur saluia que ab eo elilisfagus dicitur cap. de elilisfago

Fagnon idem
Fagus agria .i.lenticula silvatica: et ẽ lentigo aque
Fagus .i.centaurea minor
Faki .i.lentes
Fakies idem
Fakiamos .i.almea
Falangemich .i.ozimum gariofilatum
Falangios sive falangion sive falangitis

Dias. cap. falangios. virgas habet duas aut tres aut plures: et flores albos similes lilio cum multa divisura. semen est illi nigrũ et grossum sicut lenticula. radicem habet tenuem minutam et viridem. postq̃s de terra tractum fuerit alterum colorem facit. nascitur locis cultis.

Pos. Dias. Huius folia et radices et semen et flores cum vino bibita ictus scorpionis mitigat. et morsibus venenatis occurrit.

Falangion idem
Falangia mischi idem
Falangion carfon .i.musca venenosa
Falcalbaileb arabice: latine vero spoliũ serpẽtis

Sera. li.ag.ca. falchalbaibeb. anc. Diasco. Spolium serpentis quando coquitur cum vino et distillatur ex eo in aurẽ cõfert ei multum. et quando colluitur os cum vino illo confert dolori dentiũ. et iam admiscet quidez ipsum medicinis oculorũ ꝓpter id qd fuerit ex masculis. similiter facit dolori dentium si buliat cum aceto et colluatur inde os.

Falfanuen quid est. l.l. falfel

Cap.254.

Falernium vel falernuz vinũ vocatum a falerna regione italie que est prope neapolim.

unde Papias Neapolis oppiduz ꝓpe falernum ubi optima vina nascuntur ꝛc. et tale vinum vocatur similiter albanum. est eniz tale vinum in principio subdulce: et cum veteraverit austerum maxime efficitur. et vue similiter a quibus tale vinũ exprimitur accipiunt denominationem ab illa regione: et vocantur vue falerne: quia de eis est copia in regione falerna.

Dias. capit. quod incipit vinum album. põt illud vinum dici vinũ albanum: et dicit q est fortius falerno: et gustu subdulce. in principio ventrez et stomachum inflans ventrem mollit. digestionibus est inutile. et omnibus nervis contrariũ et maxime capiti: quod cũ inveteraverit austerũ valde efficitur. unde vinum italũ qd falernũ dicitur utilius est: maxime vetus digestibile est: pulsum incitans. ventrem abstinet. et stomachũ est. vesice contrarium. caliginẽ oculis inducit. multum bibitum totum corpus ledere potest.

Cap.255.

Falfel ara.gre. et lati.piper. Sera. libro agg.

cap. falfel anc. Dias. Falfel i. piper: et ẽ arbor nascens in regionibus indie. habet semen quod sui ortu est longum simile faseolo et elongatur in forma sua: et est macropiper. et intra ipsum sunt grana parva similia gergier: que quãdo maturantur fit piper: et hoc quia separatur et fit sicut racemus: in quibus fũt grana parva: et sũt grana piperis. et quando colligitur ꝑfecte maturũ est piper nigrum. sed quando colligitur ante maturationẽ est piper album: nam color eius est albus et non recipit in colore suo nigredinem anteq̃ maturatur. et radix huius arboris est similis costo. eligendum est aũt ex nigro quod est novum in quo non est res similis furfuri grave et plenum. sed album melius est illud quod non est rugosuz. albũ et grave et longum est eligendũ illud quod quãdo frangitur apparet densum: habens grana que sũt intra ipsum invicem iuncta: et acuti saporis: mordicans linguam cũ calefactione. radix arboris huius vocatur falfenuen: et similis costo est. defertur ad nos ex terra indie.

Sal. viii. sim. phar. cap. piperis s3 translationẽ nostram. piper radix costo maxime sm virtutez similatur. fructus vero eius qui quodãmodo germinat est piper lõgum: unde et humiditas existit maturo. signum aũt est humiditatis eius: q faciliter cum imponitur perforatur: et qd non confestim mordet sed paula

tim incipit permanet vero multum. qui vero q̃si prematurus fructus albū piper est acrius existēs nigro: id enim q̃uis super assutum est. veruꝫ aūt sufficienter calefa- **Hal.** codez li. 2 cap. 8 z trāſ ciunt z siccant. lationē arabicā. Sapor piperis est acutus. z illud qđ non maturū est piper albū est. z ipsum est acutius nigro: z magis pungens linguā. z hoc est quia nigrū ꝓpterea qꝛ maturatur accidit ꝙ non recipiat adustionē: z desiccationem fortem: quia minuitur acuitas illa que quidem remanet in albo. iste tñ due species sunt desiccatiue z calefactiue fortiter. z fructus quidez eius quando incipit esse est piper longum. z ꝓpt hoc accidit ꝙ piper longum est humidius alio pipere. z signum super hoc est ꝙ quando elongat tempus super ipsum corroditur z ꝑforat: etiam quādo teritur non inuenit tritor in principio sue contritionis punctionē multā. z qñ incipit mordicare non apparet mordicatio eius multa anteq̃ gustetur. deinde remanet mordicatio eius tempore non paruo. sed piper albū est melius stomacho alijs duobus speciebus. **Dias.** cap. de pipere scđm trāſlationē nostrā. piper arbor est in india nascens in latere mōtis caucasi qđ soli obuersum est: folia habens in similitudinem iuniperi: cuius siluas serpentes custodiunt: sed incole regionis eius cū maturū fuerit incendunt: z serpentes fugantur igne: z ex flāma piper rugosū efficitur. Piperis aūt diuersus est fructus. naꝫ quidam nascitur fructus oblongus z obrotund⁹ apparet. z cum fracti fuerit inueniuntur infra illud grana in sinapis modum: est aūt humide nature qđ aūt pmaturū non fit: z album colligitur piper albū dicitur. nascitur etiā aliud in modum botri: z piper albū nominatur: quod nō coctū: sed crudū colligitur. z illud maxime sui fortitudine in collyriacas virtutes intrat. z tyriacis antidotis miscet maturatū vero nigrū factum piper nigrum dicimus. eligimus aūt piper longū: quod cū frangit strictissime granula sua coniuncta habet z coherētia veluti medulla gustu viscida mordens z calefaciens album dictū qđ sine rugis fit calidissimū z graue. nigrum vero piper viscidius ē albo. Eligēdum est aūt piper integrū z graue: plenum: z non marcidum. piper valet ad educendū lumbricū latum qui vocatur solea administratū: vt apparet ī littera humā. **Posse. Sera.** Radix piperꝭ confert colice z doloribus frigidis. est ca. z sic. est bona colice z ventositatibus: z aliis doloribus frigidis. z est similis costo fm virtutem. z piper nigruꝫ acuti⁹ est albo. z album est debilius eo. z virtus piperis est calefactiua: attractiua cibi: z ꝓuocatiua vrine: resolutiua: z abstersiua obscuritatis visus. z quando sumitur in potu aut fit inunctio cūz eo: aut miscetur in aliquo vnguento confert rigoribus febriuꝫ periodicarum. z cōfert morsibus venenosis. z expellit fetum: z potissime si ī potu sumatur: vel assidue comedatur. z quando fit nascale cū eo post coitū prohibet impregnationem. z hoc similiter facit assidue comestum: nam iter prestat genitale. z administratur in loboc z sirupis qui sunt conuenientes tussi: z doloribus pectoris. z fit linitio cūz eo z incl le z confert squinantie. z quando sumitur in potu maxime cum granis lauri: aut solus eius confert tortionibus ventris. z quando masticatur cū stafisagria z cum passulis facit descendere phlegma ex capite: z ipsum sedat dolorem. z confortat virtutem digestiuam. z ingreditur in confectionib⁹ specierum quibus vtuntur sani in condimentis ciborum ad prouocandum appetitū. z quando miscet cum pice resoluit scrofulas. z quando miscet cuꝫ nitro abstergit morpheam. z non est radix piperꝭ zinziber sicut putauerunt quidam: imo radix eius est similis costo: que quidem calefacit z mordicat linguam. z attrahit humiditatem ad os quando miscetur cum aceto. z linimentum cū eo resoluit apostemata splenis. z si sumitur facit idem. z quādo masticatur cum stafisagria attrahit phlegma z est multoꝝ iuuamentorum. Et idē auct. mesuai. Proprietas piperis est ꝙ prohibet impregnationem: z maxime quando sumit post coitum. z prohibet tortiones z ventositates que fiunt in stomacho z intestinis. z exsiccat phlegma viscosum qđ aggregat in pectore z pulmone z intestinis. z digerit cibum. z nocet febricitantibus. z siquis vtit multum pipere prouocat vrinaꝫ. z si vtatur eo parum prouocat ventrem. scamonea est contraria ē hoc: z facit hominem macrefieri. z desiccat sperma. z in pipere albo cum acuitate sua est humiditas que auget in spermate. z mundificat epar: z ventrem: z pulmonē: z stomachum. z confert morsibus venenosis. z calefacit neruos: z musculos: z plus omni alia re. Paulus cap. de pipere. piper ē cal. in. 4.° gra. z sic. in. 2.° Ubi sciendum ne aliqui erroris materia repleatur: ꝓpterea quia in presenti littera Sera. z Dias. videntur cum Hal. nō modicum discrepare dicentes ꝙ piper nigrum acutius est albo. Hal. vero dit ꝙ piper albū acutius est nigro. z ꝓpterea sicut ex verbis Dias. bene intuētibus est auide manifestum: piper album est duplicis generis. Est quoddam piper album quod fit quando grana minuta que fuerunt in pipere longo incipiunt ingrossari: z vnum ab altero incipit separari: sed non factus est botrus vel racemus. z aliud piper album quod fit cuꝫ illa grana que fuerunt in predicto pipere albo fm debitam q̃ntitatē fuerint aucta z intra se totaliter separata: sicut q̃ sunt posita in quodam botro vel racemo: z sunt ꝓpinqua maturitati. primū vero piper albuꝫ quoniam sapit adhuc nām piperis longi: qꝛ ei vicinatur: participat adhuc de eius humiditate: cui⁹ gratia non est multū acutum. piper aliud album: de quo diximus: quod est in medio inter maturitatē z principium generationis est satis acutum: quā cum remoueatur z elongetur a pipere longo nō participat humiditatem eius: z est acutius seipso cum venit ad maturitatē: ꝓpter quā amittit de ei⁹ acuitate. hoc idem videmus in fructibus acetosis que sunt in medio tpe acetosiores. hoc etiaꝫ in se-

minibus est videndū.s.feniculis synapibus ꝛ cetera.q sunt acutiores ꝛ calidiores qui sūt in medio tempore q̄ qui sunt in extremo.sic ergo ad ꝓpositum:piper nigrū acutius est albo.s.albo quod ē in principio generationis:quia non habet multaꝫ acuitateꝫ ꝓpter humiditatē quā participat.vt dictū est.ꝛ hunc respectum habuit Sera.ꝛ Dias.Et piper album acutius est nigro.piper album intelligeꝫ quod est in medio tempore:quoniaꝫ cū nigrescit ꝛ maturatur amittit de eius acuitate.ꝛ ista fuit intentio Gal.cum dixit q piper album acuti⁹ est nigro.Sciendum insuper q in maiori q̄titate inuenitur de pipere albo:nisi qꝫ inficit ꝓpt' ignē sed illud quod non contaminatur ab igne remanet albū ꝛ non rugosum:quod non potest esse nisi modice q̄titatis:qꝫ modicū ē illud quod ab igne īpressionem non recipit.

Flagelline	.i.ozimum
Faliel	.i.rhapharus
Falielis	idem quod supra
Falcios	.i.flos sambuci
Folosios	.i.melissa
Falocos	idē est quod supra

Falcon grece falco auis rapax a falcatis ꝛ curuis vnguibus dicta

Famacbest	.i.agnus castus
Famachost	idem quod supra
Famacolos	.i.fabocola

Cap.256.

Amecbi sera.grece fumecbi vel femic:vel lapis de barchin:latine vō dicitur pumex.

Sera. libro aggre.cap.fumecbi.i.pumex:ꝛ ē lapis ō barchin.i.lipari:oportet q eligatur ex eo multū foraminosus:durus:ꝛ frangibilis:leuis:albus:in quo non sunt lapides.ꝛ modus cōbustionis eius est q accipiatur ex eo q̄titas ꝛ pōatur in prunis:ꝛ quando fuerit ignit⁹ extrahatur ꝛ extinguatur in vino odorifero:ꝛ hoc fiat tertia vice quando extrahitur ab igne non extinguatur ī aliquo:sed dimittatur infrigidari per se postea teratur ꝛ reponatur. Dias. capit.pumex.eligend⁹ est leuis:fragilis:alb⁹ ꝛ sine lapide.cōburitur vō sic mitte illum in carbonibus viuis q̄diu ignescat:ꝛ postea extrahens vino odorato extingue.secundo id fac simili modo.tertio calefactum extrahe ab igne tere ꝛ repone.virtus est ei stiptica:termantica:ꝛ purgatoria.

Posse. Dias. pumex oculoꝝ cicatrices lipidat ꝛ vulnera replet ꝛ consolidat:ꝛ aufert carnem supfluā oculorum.ꝛ quando teritur ꝛ fricantur inde dentes ꝛ abstergit eos.ꝛ administratur ad abscedēdos pilos.Theophrastus ī ꝓprio cap.si miscetur anni doris dentifrigus ꝛ fumigmanibus abradit aspedinem:ꝛ leuigat ꝛ constringit:ꝛ coercet. Sera. Pumex habet virtutem stipticam:stringit enim gingiuaꝫ:ꝛ abstergit oculū ꝛ aufert maculam que est in eo.ꝛ replet vlcera:ꝛ consolidat ea.ꝛ aufert carnem superfluam que in eis est. ꝛ quando teritur ꝛ fricantur dentes abstergit eos ꝛ si mittatur in vas vini non permittit ipsum amplius bulire.Et idem auc.Gal.ingreditur in medicinis que abstergūt dentes quando non ē adustum:sed quando aduritur fit subtilior:nam acquirit ab igne reꝫ adustam calidam que aufertur ꝛ separatur ab ea qñ lauatur:ꝛ clarificat dentes ꝛ abstergit eos:ꝛ hoc facit ꝓpter sui asperitatem ꝛ facit fortasse hoc ꝓpter eius virtuteꝫ abstersiuā ꝛ ꝓpter hanc causam cornua quando aduruntur abstergunt dentes.

Famila pupille	.i.fūmitas
Familos	.i.vsnee
Familios	idem quod supra
Fanax	.i.panax
Fanasi	idem quod supra
Facusibaon	.i.cicer imperatoris
Fanocb	.i.pumex
Fanchea	.i.fungus
Fanseolos	.i.vmbilicus veneris
Faugekest	.i.agnus castus
Famanchest	.i.piper cumucbosū
Famichest	idem quod supra
Fenilion	.i.psilium
Faras	.i.equus

Cap.257.

Arasion sera.vel marmacuꝫ:grece philosloses:latine vō prassiū. Sera. libro aggre.cap.farasion. Farasiō.i.prassium est herba habens ramulos multos egredientes ab vna radice:ꝛ super ipsos est bozza parum cuius color est albus.ꝛ virge eius sunt quadrate.ꝛ folia eius sunt in longitudine policis:obrotūda:rugosa:seu aspera:super que est bozza.ꝛ semē ꝛ flores eius sunt diuisa per ramos eius.ꝛ semen eius rotundum ad asperitatē tendens.nascitur in campis ꝛ in edificijs domoꝝ. Dias. ca.de marrubio. Marrubium vel prassium frutex est ex vna radice multas virgas habens albas ꝛ aspas ꝛ quadras.ꝛ folia similia digito maiori ꝛ obrotunda:aspa:alba ꝛ rugosa:ꝛ gustu amara.semen est illi obrotundum:ꝛ verticulosum:ꝛ asperum.nascitur in locis multis. Gal. viij.sim.phar capit.de prassio sm trāslationē arabicam.sapor eius est amarus.ꝛ virtus eius calida ꝛ sicca in secundo gradu:vnde abstergit ꝛ resoluit

Auic. ij.ij.cap.de prassio.Prassium est herbe amari saporis.inquit Oribasius non sunt calefactio eius ꝛ exsiccatio ipsius fortes alq aūt dixerunt q est ca.in tertio gradu:sic.in secundo.est aperitiuum:abstergit ꝛ liquefacit ꝛ resoluit ꝛ incidit. Posse. Sera. inquit apit opilationes iple nis ꝛ epatis.ꝛ mūdificat pulmonē ꝛ pectus p screatum.ꝛ prouocat menstrua quando bibit.ꝛ qñ ponitur exterius abstergit ꝛ resoluit.succus auteꝫ foliorum eius postq̄ȝ est desiccatus in sole resoluitur cū melle ꝛ administratur ad visum acuendūꝫ ꝛ fit cum eo sternutatoriū ictericis ad mūdificādū

infectionem coloris. ꝛ administratur cū medicinis ad dolorem auris antiquum: ꝛ potissime cū medicinis aperientibus instrumenta auditus. ꝛ dat' succus eius illis in potu qui sumpserunt medicinas mortiferas: verū nocet renib' ꝛ vesice ꝛ emplastrum cum folijs eius ꝛ melle mūdificat vlcera sordida ꝛ emollit panaricii ꝛ carne putridā. ꝛ sedat dolorem lateris. ꝛ sit emplastrū cum marubio ꝛ sale: ꝛ confert morsui canis rabidi. **Dias.** folia eius sicca vel succus foliorum eius: vel semen eius elixum ꝛ bibitum cum melle pulsicis ꝛ tussientibus ꝛ asmaticis prodest. thoracem purgat maxime iris illyrice mixta purgādis valiter mulieribus adhibetur. secundinas excludit. diu parientibus subuenit. vesice ꝛ renibus contrariū est. mel le addito vulnera purgat ꝛ illa detergit. presentia vulnera cōpescat. dolorem lateris tollit. succus sic cus melle ꝛ vino addito caligines oculorum detergit. ictericis naribus immissus fert auxilia. cū oleo ros. succus eius auriū dolorem mitigat. **Auic.** Succus eius cōfert dolori auris antiquo: ꝛ mundificat ꝛ aperit meatus auditus: ꝛ remouet antiquum dolorē eius. succus eius cum melle est conueniens ad acuendū visum. mundificat pectus ꝛ pulmonē per educationē sputi. est aperiens opilationum in epate ꝛ splene ꝛ renibus prouocat menstrua. ꝛ mundificat matricem. fit ex eo emplastrum cum sale ad morsū canis rabiosi.

Farcha.i.culcita que ponitur in lecto

Farchali.i.cyminum album: ꝛ est fiseleos

Farcal idem quod supra

Farfag i.portulaca

Farfagi idem quod supra

Farfadin idem quod supra

Farfala i.vngula caballina

Farmacum interpretatur immutās: inde farmacia quelibet medicina multū immutans quocunque modo immutationis: sed nos appropriamus tale vocabulum medicinis laxatiuis

Farmacon idem quod supra

Farmacodis i.calida medicamina

Fares i.diuisio

Faresi idem quod supra

Farelabeon i.hypoquistidos

Faringes i.fauces

Farinx.i.gurgulio: vel faris: vel falris: idem quod supra: inde venit varigides.i.vene que sunt in faucibus ꝛ sub lingua

Farigerasi i.arbor licii

Farigeras idem quod supra

Farina dicta ē a farre ex eo q ex ipso primo facta fuit: pro quo.l.l.benda,

Faricos i.febris causon

Farisiricon i.prassium

Farugium i.vngula caballina

Farfugium idem quod supra

Farfium i.vlcera oris

Fargarium i.cicer impatorio

Farfurungi i.sparagus

Far est genus mollificationis de quolibet grano panico si rotundetur ꝛ excorietur. sed far quādo simpliciter ponitur de farre spelte intelligitur. ꝛ similiter aliquando dicitur q est mus

Fasa i.diptamnus

Fassale est species trifolij: ꝛ vocatur sulla

Fastasa idē quod supra Fastagnion.i.fagasmō

Fassane.i. grana impinguatiua ꝛ semen cuiuslibet speciei trifolij

Fascanon idem quod supra

Faseolus quid est.l.l.lubia

Fasel i.piper

Fasegallicus i.salinnca

Fasce i.agrimonia

Fasianus i.fasianus auis

Fasili i.faseoli

Fassis gallicus.i.spica celtica in antidotario virili in mitridato minori: ꝛ ī oleo nardino ꝛ alijs pluribus antidotis sic vocatur: eo q a gallia in fassis defertur: pro quo.l.l.spica celtica

Fassion i.pabulina

Fasolaria herba est similis herbe faseolorum: sed folia sunt vtcūque minora ꝛ alba vt elilissaque. constringit sanguinem sm Plinium. ꝛ succus eius desputatus ꝛ bibitus stringit emoroidas: ꝛ superponitur cum bombice similiter

Fasuricon i.syricon

Fasusa i.sulla

Fasubleon i.cymbalaria

Fatar i.fungus

Fatranoin i.vnce

Faranois idem quod supra

Fauozola vermis: quid est.l.l.gandi

Fauacia i.faba inuersa

Fauncion idem quod supra

Fauech i.pumex

Fauechi idem quod supra

Faueblion i.herba ilinana

Fazija i.epithimum

Fazileos i.cantarides

Fasisac i.cetarac

Cap.258.

Fead arabice. latine terpigo: ꝛ est piscis stupefactiuus.

Fera. li. aggre. capi. fead aucto. Hali. hoc animal est marinum: ꝛ est illud quod inducit stuporem. qū tāgitur cum eo caput habentis sodam remouet dolorem stomachi suo tactu. ꝛ ego expert' sum in his duobus ꝛ non repperi iuuamentum: ꝛ estimaui q oportebat me tangere caput habētis sodā cū pisce ipso viuente: ꝛ sic conferre sicut faciunt alie medicine narcotice: ꝛ feci sicut cogitaui ꝛ inueni conferre. Et idem auc. Dias. quando superponitur habēti sodam antiquam, confert. ꝛ quando fit suppositorium cū eo stringit anum egredientem extra.

Hal. iiij. de accidente ꝛ morbo cap. viij. dicit q inducit stuporē infrigidādo spiritū

Feiselem i.dans digestionē

Felneragi i.licium

Feigel i.piganum

Sebison i.spargula
Sebrissagia.i.centaurea maior & minor
Sebelzeragi i.arbor licij
Seburem.i.gariofilata: & est herba sic vocata
Seburegi idẽ qd̃ ŝ Secabron.i.muscata maior
Secabackim.i.squinãtũ Secabrion idẽ qd̃ ŝ
Secetola est quedã auis parua satis sapida quã nominat Dias.in.i.caura

Seda.i.fex vini vl' aceti que cocta reponit'. Paul' cap. de asmate fedis: que est fex vini cõbusta
Sese i.agrimonia
Seferon.i.matrissiluia Selene.i.quete
Seferion idem quod supra
Sefudegi.i.confectio de melle sicut penidie: & in lingua nostra vocatur silami
Sefulac.i.alaca maris Segere.i.ruta
Segeron.i.vnee Segemastron.i.epatica
Segestron idẽ qd̃ supra Segos.i.fagus arbor
Segolofon.i.arbor licij Segolosion idẽ qd̃ ŝ
Setridem est quidam sapor sic vocatus
Sekibron.i.almea Sekasun.i.polium
Sekuson.i.hypericon Selabran.i.os mũdi
Selasaf.i.agnus castus Selda.i.argentum
Selengemicb est genus quoddam basiliconis
Selenreng.i.genestra Cap.259.

Eleg. Sera. li.aggre.capi. feleg: Seleg as similatur grano sinapis. & ingredit' in vnguentis odoriferis.est ca. & sic.in secundo gradu. **Posse. Sera.** resoluit & aperit opilationes. Et idem aucto. Hasca aperit opilationes capitis fortificat cerebrum. & est in figura sua sicut granũ sinapis sed maius. & habet ligna parua sicut nocb & melius ex eo est maius: & fortioris odoris: & grauius. & deterius est leue nigrum

Selemechi i.calamẽtũ fluuiale
Selema idem quod supra
Selemenicbl.i.ozimũ gariofilatum
Selfelum.i.piper Selleaum.i.alarus
Selleaum i.allaum
Selleza.i.herba paralysis Selmea.i.pionia
Selememiki.i.ozimum gariofilatum
Selifelciti.i.agnus castus Selicon.i.folium
Selifelan.i.agn' castus Selix vini.i.fex antiq vini
Seligearagi.i.arbor licij Selicula.i. polipodiũ
Selichinũ sm̃ qsdã ẽ portulaca habes lac: & ẽ portulaca agrestis: sʒ falso: sʒ qd est.i.i.felichinum
Selcbargi vl' melius selcbabaragi: & est arbustũ vnde fit licium: & latine vocat' caprifolium: grece aũt licion.i.i.hadhad
Selucarangi idẽ qd̃ ŝ Cap.260.

Elcb vel fedhe ara.gre. fida: lati.argenti. **Ser.** libro aggregationum Selcb argentũ infrigidat & desiccat. scoria est stercus argenti. & est bona scabiei & pruritui. & est bona vlceribus: & ppter hoc ingreditur in vnguentis que conglutinant vlcera: & consolidant ea: vnde ipsa scoria est de **Auic.** li. de viribus cordis ait q' argentum cõfortat cor. siccatiua.

Cap.261.

Emezeg ara. latine stannũ **Ser.** li.aggre.ca. femezeg. femezeg.i.stannũ & est fri. & sic. defertur ex sitalare siue vsabar. effoditur ex mineris terre. & inuenitur in frusta. ingreditur in operationibus alchimie & in medicinis oculorũ. & quando teritur & bibitur confert puncture scorpionis

Seminice.i.palma Semilon.i.daucus
Semilion idem qd̃ supra Semulon.i. atriplex
Semusac.i.vnee Semur.i.epar
Senarium.i.polium Sengarion.i.onax
Sengalion idem qd̃ supra Sengafos.i.fungus
Cap.262.

Eneflig vl' fenefigi ar.agre. lencio: latine viola. Sciendum q' tria sunt genera violarũ: vt Dias. dicit cap. lencio. sed tñ Ser. li.ag. cap. feneflig. non loquitur nisi de vno.i. viola purpurea: qm̃ vsus eius conuenit magis medicinis: sʒ alia duo genera sunt species chieri: sicut apparet in littera **Sera.** li.ag. cap. feneflig. Seneflig.i. viola: & herba cuius folia sũt minora foliis cassus & nigriora: & non elongantur multum ab eis in figura sua. & habet stipitem egredientem ab vna radice. & est super eum pilos & in summitatibus eius est flos boni odoris: colori purpurei. nascitur in locis vmbrosis & asperis. **Gal.** vi.sim.pher. cap. de viola sm̃ translationem nostram. foliorũ huius herbe sb stantia ẽ subfrigida & aquosa. vsus eorũ infrigidat pa **Dias.** Lencio.i. viola: omnibus est nota rũ. est enim in floribus habens distantiam: quia melliuũ albũ & purpureũ florẽ ostẽdit. **Jo. mes.** cap. de violis. viole sunt medicina tẽperata conueniens: & fit per eas male qualitatis permutatio: & nature solutio melior est quecunq; ex primis: qm̃ non inuenit eã calor resoluens virtutem: aut plurima dissipans. frigi.ẽ hu. in primo gradu. & que sicca est minus est hu. & minus fri. est enim in recente humiditas superflua supergrediens caliditatem eius a qua est perfectio & species. Cum aũt exsiccatur & resoluit' humidum superficiale ipsius manifestatur amaritudo eius que est ppter caliditatem que fuerat sepulta: & est tunc calida plus & minus hu. est enim in recente hu. supflua: ppter quod que recens ẽ solutione per ventre educit lambificando. que vero sicca est educit dissoluendo. & ipsa quidẽ est infrigidatiua: narcotica: sedatiua dolorũ calidorũ: & extinctiua inflãmationũ: & lenitiua: & solutiua. est ex debiliter soluẽtibus: & figuratur cũ aliis laxatiuis & ppt' hoc quidã addunt q̃ntitati eorũ medietatẽ ex turbit: & faciunt trociscos: & vigorant cum hoc operationẽ eorũ. & quidam addunt scamoneam. & ipsa quidem & oleũ earum ingreditur in emendationem medicinarũ acutarũ. succus aũt ipsarũ & syrupus ex eis soluit leniendo. & viole sicce educunt dissoluendo. & ipse quidẽ condiuntur cũ zu

caro ꝛ melle:ſed cū melle ſunt maioris abſterſiōis ꝛ minoris alterationis:ꝛ cū zucaro ↄtrariū faciūt ꝛ ſciēdū ꝙ non ſuſtinent de decoctione aliqͣ ꝗ ſit ſuꝑfluitas:ꝛ ſuccus eaꝝ ſilr̄.ꝛ corroborant acetum cum infuſione earū:ꝛ ſit mirabile febribus multe inflāmationis.ꝛ eſt meliꝰ oleū eaꝝ.fundamentum cuiꝰ eſt oleū onfancinū aut amigdalinū.

Poſſe.Gal. Ipſa herba tamꝑ ſe ꝗ̄ cū alfitis ſuppoſita remediū calidis preſtat phlegmonibꝰ:ſuppoſita aūt in orificio ventris inciſione patientis vel in oculis.

Sera. Virtus eiꝰ eſt que lenificat ꝛ ſedat apoſtemata ca.qn̄ ponit̃ ſuꝑ ea ſola:aut cum farina ordei.ꝛ confert inflamationi que fuerit in ore ſtomachi ꝛ in oculo.ſed flos eius cū hoc ꝙ ſedat inflāmationē oris ſtomachi.habet ꝓprietatē rel.xandi cholerā.ꝛ fit emplaſtrū cum folijs huius herbe:aut cū ſuniceb:ꝛ infrigidat:ꝛ confert apoſtematibus calidis oculoꝝ:ꝛ exitus ani.ꝛ dicit̃ ꝙ flos eius a ꝓꝓͤtate que eſt in eo qn̄ bibit̃ cū aqua ↄfert ſquinantie:ꝛ epilepſie que accidit pueris:ꝛ ē illa que vulgariter dicit̃ mater puerorū.Et idē aīc.Aben meſuai: de ꝓꝓͤtate eiꝰ laxat cholerum a ſtomacho:ꝛ inteſtinis:ꝛ confert inflāmationi que eſt in eis:ꝛ ſodē:ꝛ ſquinantie que accidit infantibus quando ſumit̃ cū aqua ca.ꝛ quādo aliquis vult de ea exhibere in potu ad laxādū ventre exhibeat ab ℥.iiii.vſqꝫ ad.vij.

Diaſ. flos purpureus ſedat inflāmatioēs oris ſtomachi:ꝛ oculoꝝ.ꝛ aqua huius floris ↄfert ſquinantie.laxat cholerā a ſtomacho:ꝛ inteſtinis ꝛ ↄfert inflammationi que eſt in eis.folia eius ſūt ſicut folia caſſius:ſed minora ꝛ rotundiora:ꝫ mellinus color medicine neceſſariꝰ eſt:qui ſuccꝰ eius ꝛ fomento adhibitus tumores ſtericos curat menſtruis impat.cerotis mixtus ragadias ani ad ſanitatē ꝑducit.melli adhibens puſtulas ꝛ inflammationes tollit.ſemē eiꝰ cū vino bibitū.℥.ij.aut ſuppoſitum menſtruis ip̄at.aborſū facit.radices eiꝰ cataplaſmatibus adhibite cū aceto ſplenem ſiccāt podagricis medicant̃.Sed viola alba ꝑectorie ē virtutis:ꝛ extenuatorie:ſed flos plus.decoctio autē herbe menſtrua ꝓuocat:ſi poſt partū nō ſequat̃ fetū mortuū extrahit:ꝛ vinū corrūpit:ꝛ educit.matricis inflāmationē ſanat fomento:ſi tam fortis eſt mulier:ſi non in peſſario poſita omnia ſilr̄ facit.

Jo.meſ. Solutione educit cholerā ꝛ alterat eius exceſſum.ꝛ viole ↄferūt inflāmationibus oībus.ꝛ ſedant ſodā factā a calore vehementi.ꝛ ſunt ſomnifere.ꝛ faciunt corizā.ꝛ leniunt pectus:ꝛ guttur.ꝛ conferunt vuee:ꝛ ſquinantie.ꝛ iuuamentū eoꝝ magnū eſt apoſtematibꝰ pectoris:ꝛ pleureſi.ꝛ ſedant ſitiz.ꝛ ↄferūt ſicce opilationi epatis:ꝛ apoſtemati eiꝰ:ꝛ calide ictericie.ꝛ ſunt iuuamenti magni in febribꝰ inflāmatiuis:ꝛ ſiti per eas.doſis potio eaꝝ ē ab.℥.iij.vſqꝫ viij.ꝛ ſucci eaꝝ ab.℥.i.vſqꝫ ad.ij.ꝛ ſyrupi eaꝝ ab.℥.iij.vſqꝫ ad.iiij.ꝛ conditi eaꝝ ab.℥.i.vſqꝫ ad.ij.

Fenden .i.cor

Femon .i.dactilus vel palma

Fenicha gr ece:latine dactili:vnde greci palmas fenice dicunt eo ꝙ diu duret ex nomine auis illiꝰ fenicis: que multis annis viuere ꝑhibet ꝫc.ſed ī li. de doctrina greca ſcribitur fenichion dactilus:in de feniceus color.i.color dactili.ꝛ ab hoc vocatur diafinicon:ꝛ diafichion:ꝛ oxifenicea.vbi ſciendū ꝙ color dactili eſt color tendens ad rubeū:vt apparet in.l.anagallus.nam dicit Diaſ.ꝙ ipſius ſūt due ſpecies:vna habet colorē celeſtē:ꝛ alia habet colorē dactili.

Sera. vō di-it ꝙ vna eius ſpēs habet celeſtem:ꝛ alia habet colorem rubeū:ſic ꝙ vbi dicit Diaſ.colorē dactili:Sera.dicit colorē rubeū:ꝛ hoc ſilr̄ apparet in littera barſiarbai. Cap.263.

Feniculus

Feniculus lati.gre.marathrō ara.bazienis:vel baicnegi:vel bakaſinech. **Sera.** li.aggre.ca.bazienis auctori.**Gal.** Bazienis.i.feniculus:eſt ex eo domeſticus ꝛ agreſtis.Domeſticus oībus eſt notus.cuius virtus eſt ꝑma que calefacit in tertio gradu ꝛ deſiccat in.i.ſcdā ſubtiliat.tertia generat lac.ꝛ agreſtis dicitur maritimus vel montanꝰ.radix eiꝰ ꝛ ſemē ſunt fortiora deſiccatiōis ꝗ̄ radix ꝛ ſemen domeſtici:qm̄ in domeſtico eſt paruum ſtipticitatis.

Gal. vij.ſim.ꝑhar.cap.de marathro.Marathrū.i.feniculus:calefacit quidē fortiter:vt ex tertio iam poſſit gradu exiſtere:ſiccat aūt non ſimiliter ſꝫ ſm̄ primū:ꝛ ꝓpterea lactis generatiuū eſt:ꝛ non generaret ſi ſiccaret fortiter.ſuſſoſis aūt auxiliat̃ ſm̄ eandē rationem.Eſt vero ꝛ alius feniculus ſilueſtris quē vocāt ꝓpter magnitudinē equinū feniculū:cuiꝰ radix ꝛ ſemē ſiccioris eſt virtutis alio qui apud nos eſt.ꝛ mihi videt̃ etiā de ꝙ ea que ſm̄ ventre ſiſtat ꝫc.Et idem.vi.ſim.ꝑhar.ca.hypomarathrū vocat feniculū iſtū ſilueſtrē hypomarathrū:vel feniculū erraticū:vel caballinū:ſiue equinū.

Diaſ. ſm̄ tranſlationē noſtrā:feniculus calefacit manifeſte ꝛ deſiccat mediocriter.

Poſſe.Gal. Feniculus generat lac in mamillis.ſuſſoſiones curat.ꝛ eſt diureticus:ꝛ menſtruoꝝ eductiuus.ꝛ feniculus ſilueſtris ſiſtit eū ꝗ ſm̄ ventrē:etenī adeſt ſtipticitas maxima ei.huiuſmodi igitur nō ſolū radix:ſed multo magis ſemē caſtris ſimiliter exiſtit.ꝛ poteſt etiā lapides frāgē ꝛ ictericos ſanare:mēſtrua ꝓuocare ꝛ vrinas mouere.alius vō equinus feniculus eſt cuiꝰ ſeme rotundū eſt ſemini coriandri ſilr̄:ſilr̄ vō in virtute ſemini alterius equi feniculi:debiliꝰ tn̄.

Auic. li.ij.cap.de fenicło Feniculꝰ hortulanꝰ ca.eſt in.ij.aperit opilationes.acuit viſū:ꝛ ꝓpē gūma eiꝰ.ꝛ ↄfert in initio aque:ꝛ apud eiꝰ deſcenſum Et Democritꝰ qdē eſtimauit ꝙ venenoſi vermes paſcūt feniculi recentis ſemē:vt coꝝ viſus ↄfortet ꝛ vipere ꝛ ſerpentes fricant oculos ſuos cū egrediūt̃ de cauernis ſuiſ poſt hyeme ſuꝑ ipſū vt illuminentur oculi.qđ humidū ē lac exuberare facit ꝛ ꝓpē hortulanū.ꝛ qn̄ bibit̃ cū aqua fri.ↄfert non fee:ꝛ inflāmationi ſtomachi.ꝛ eiꝰ digeſtio ē tarda

⁊ eius nutrimentum ē malū. prouocat vrinaꝫ ⁊ menstrua. ⁊ silvestri ꝓpe frangit lapidē in reno qdē ⁊ fluviali est iuuamentū ad renes ⁊ vesicā: ⁊ ꝓpie confert silvestri distillationi vrine. ⁊ mūdificat fetus. ⁊ qñ comeditur radix cū semine suo stringit ⁊ cōfert febribus antiqs. ⁊ datur in potu cū aqua fri. ⁊ confert nausee: ⁊ febribus: ⁊ inflāmationi stomachi ex ca. confert ei⁹ decoctio cū vino morsui vermiū venenosoꝝ ⁊ cū aqua ⁊ terit ei⁹ radix ⁊ ponitur sup morsū canis rabiosi ⁊ confert.

Dias. feniculus lac mamillis generat. comestus vrinā ⁊ menstrua educit. ⁊ cataplasmatibus adhibitus cū ptisana comestus id facit. elixatura eius bibita nefreticis ⁊ vesice dolori medet᷑. vrinā ꝓuocat. morsibus venenatis cum vino occurrit. menstruis impat. egris nauseā tollit cū aq̄ bibit᷑ feruorē stomachi extinguit. radix ei⁹ cū melle cocta morsus caninos ad sanitatē pducit succ⁹ folioꝝ ⁊ virgaꝝ ei⁹ i sole siccat⁹ ꝯfectoīb⁹ oculoꝝ miscet᷑: ⁊ caligines ocloꝝ detergit. semē ei⁹ viride expressū succū dimittit vt supra vtile. In hybernia succū ei⁹ ꝓ lachrymo veddā. iste .n. lachrym⁹ .i. succus oībus causis oculoꝝ opitulat᷑. radicis vo succus idone⁹ est ad multa. maxie tñ ad vicia oculoꝝ facit. leniter eni calefacit ⁊ mollit calidam viꝫ feniculi non tñ simplicē. sed q ei etiā austeritas mixta sit gustus ostendit. ⁊ multa pterea p quā vel soluendi vel extenuandi etiā siccandi exprimit potestatē. traditū est in libris serpētes annuā senectutem feniculi degustatione deponere. ⁊ oculoꝝ caligines succū ei⁹ excludere. vnde intellixi datū est eisdē virtutibus ⁊ corpibus humanis vtiles effici cui postea expimēta docuerit. succus ḡ cuꝫ melle actico mixtus vetustissimā caliginē discutit. auribus purulentis idē succus infundit᷑ ⁊ vermiculos q in eisdē nascunt᷑ interf cit. radix i ptisana cocta lenat renum densitatē. hydropicis potata ex vino succurrit. veretro laborantib⁹ ex vino cocto fomētū vtile subministrat. ipsa cū oleo trita eidem cause medet᷑. tumores ⁊ que cita ⁊ repentina indignatione ꝯmota sūt: folia ei⁹ aceto trita dissoluūt. aduersus ictus scorpionū ⁊ serpētū optimū semē ex mero sūptū. filū mō tēperatū venerē stimulat. vrinaꝫ eijcit. pulmonis ⁊ iecoris iniurias abijcit. abūdātiam lactis puerperis pstat. stomachū dissolutū abstringit. cū aqua nauseā sedat. nec est illud piculū etiā si in febre sumat᷑. vulnera canini dentis melle illinitū purgat ⁊ sanat. Feniculus agrestis maior est pdicto ⁊ semine ⁊ frutice. semen vo sile cathrio hꝫ ⁊ radicē odoratā. hic fenicul⁹ ali⁹ ē a peucedano: quāuis multi peucedanū agrestē feniculum vocent. nam Dias. diuersū facit cap. d peucedano a feniculo agresti. cuius elixatura vrinā ꝓuocat. ⁊ apposita illud facere pōt. semen eius ⁊ radix abstinent ventrē. morsib⁹ venenatis occurrunt. calculos frangunt. ictericis subueniunt. Est alius feniculus agrestis rusticus q dr a Dias. cap. hypomaratron hypomaratron vel maratron agrion radicē habet candidā: ⁊ semen vt cathiros: vrinā mouēs: ac lapides in vesica frangens. pōt etiā arcuatū morbum deducere: ⁊ a serpentib⁹ vexatis mederi. folioꝝ aūt eius decoctio data potui illud efficit qd feniculus vsualis. Postea subdit: tradit᷑ etiā aliud feniculi genus minoribus folijs ⁊ angustis ⁊ velut longis: ⁊ ibecillibus cū virtute. sed folia similia habet myrto circa que anuli sunt longi. radix eius remordentis atq; redarguentis virtutis est ⁊c. h tex. in Dias. nostro deficit.

Fenicul⁹ roman⁹ .i. anisū Fenicul⁹ algnl .i. peucedanū Feniculus mari'im⁹ qd est .i.i. feniculus
Feniculus montanus quid est .i.i. quā supra
Feniculus erraticus quid est .i.i. quā supra
Fenicul⁹ caballin⁹ vl' eqn⁹ qd est .i.i. quā supra
Feniculus silvestris quid est .i.i. quā supra
Feniculus porcinus .i. peucedanum
Fenic .i. lapis vulcani: ⁊ est pumex
Fenicus idē qd supra Fenice .i. palma vel dactil⁹
Fenicius color .i. rube⁹ flamine⁹: p q .i.i. fenicbia
Fenus .i. almea
Fengos .i. lumen splendor lux luna
Fengosi idē qd supra Cap. 264.

Fenugrecum

latine. ara. halba: vel alcalagre. vo bucerō: aut buchon: vl tylis. Fenugrecū est primo ca. substantia hꝫ glutinosam: virtute hꝫ maturandi ⁊ relaxandi.

Auic. li. ij. cap. de fenugreco. Fenugrecū ca. est sine ꝓmissio in pmo: ⁊ nō euacuat᷑ ex humiditate extranea. eius virtus est digestiua ⁊ leniiua. ⁊ illud ꝓpterea qd in ipso aggregat᷑ de caliditate cū viscositate: ⁊ eius viscositas ꝓhibet dominium nocumenti caliditatis. ⁊ eius caliditas operatur cum facilitate. ⁊ eius humor est malus: licꝫ nō sit paucus.

Dias. cap. buceron. Bucerō enī sonat bouis cornu. egoceron vo capricornuū. semina fenugreci cornicul᷑ silib⁹ cornib⁹ sunt. vt᷑

Gal. vij. sim. phar. ca. eius est malactica. tylis .i. fenugrecū ca. est in .ij.

Sera. li. ag. capit. halbe. Halba .i. fenugrecū. virtus est ca. in .ij. gradu ⁊ sic. in pmo.

Posse. Ad maturandū ⁊ rūpēdū apostemata exterius farina fenugreci cum vitello oui conficiat᷑ ⁊ supponatur herba ipsa cocta: ⁊ supposita maturat. ad splenis duriciē herba ipsa cuꝫ vino ⁊ oleo macerata p .xv. dies poptime decoquat᷑ ⁊ coletur ⁊ colature addita cera ⁊ farina fenugreci fiat vnguentū: ⁊ est optimū ad apostema maturandum. Ad apostema spiritualiū maturandū farina fenugreci in saccello ponat᷑. ad apostemata stomachi ⁊ intestinoꝝ ex farina fenugreci ⁊ aqua pdicta fiant pultes ⁊ supponāt᷑.

Dias. Fenugrecū cataplasmatibus adhibitū cum multa tumores intraneoꝝ ⁊ foris positū spergēdo cōpescit. nitro ⁊ aceto adhibitū ⁊ suppositū splenē tenuescere facit. succus eius tumores ⁊ ꝯstrictiones matricis fomēto adhibitus curat. capillos capitis ab imundicijs limpidos seruat. succus ei⁹ sepo anserino addito ⁊ pessario supposit⁹ duricies malaxando loca stiptica relaxat. fenugrecū aūt cali. est

& nõ nimis siccũ aũt mediocrit: & ꝓpterea ignitas indiam nonẽs exacerbat: vñ ad omne tumorẽ & rigorẽ idoneũ est. **Gal.** Fenugrecũ feruent inflãmationes exacerbat: min⁹ vo calidos: & quecũq; sclirosi sunt diaforando curat.

Sera. auc. Aben mes. Fenugrecũ comestũ meliorat fetorẽ stercoris & sudoris. caput ledit. stomachũ **Auic.** Ei⁹ oleũ cũ myrto subuertit & nauseat. ꝯfert capillis & vestigijs vlcerũ. & ꝯfert fissuris frigidis ꝓpt muscillaginositatẽ suã ꝓpe cũ oleo rosa. & ingredit in medicinis panni. & facit colorẽ bonũ. & alterat odorẽ oris. & remouet odorẽ corporis & sudoris. & resoluit apostemata phlegmatica & dura. & ei⁹ farina valz ad apostemata ca. apparẽtia & occulta: cũ nõ sunt inflamata: sed sunt declinãtia ad duriciẽ ꝗdã. & lenit adubleẽ & maturat ea. & ꝯfert cum oleo ro. adustioni ignis. mũdat furfures: ablutione capitis facta ex eo. & facit sodã ꝓpe cũ comedit cũ muri ꝗ̃s nis fit cũ almuri min⁹ nocuũ stomacho. & decoctio eius sanat asafati. clarificat vocẽ & pulmonez & lenit pectus & guttur. & sedat tussim: & disniaz: ꝓpẽ qñ cogĩ cũ melle: aut dactilis: aut ficub⁹: & melius est vt cõiungat cũ dactilis carnosis: & sumat succus amboꝝ & misceat cũ melle plurimo: & supponas tẽperate calefiat: & sumat ante cibũ tpe lõgo. cũ nitro factũ emplastrũ ex eo cõfert spleni. & eius decoctio cũ aceto ꝯfert debilitati stomachi: & ꝓpe qđ ex ipso recens ẽ. & ei⁹ electuariũ facit nausea. sed acetũ & muri expellunt nocumẽtũ comestionis ei⁹. sit encatisma ex decoctiõe ei⁹ ad apostemata matricis: & dolorẽ ei⁹: & coartatione ipsi⁹ & eius decoctio cũ aceto cõuenit vlceribus intestinoꝝ: & similiter recens cũ aceto qñ comedit. & decoctio eius cũ aqua ca. est bona tenasmoni & solutioni. & eius oleũ est bonũ apostematibus ani: & ad tenasmonẽ: & ad dolorẽ ventris pungitiuũ: ꝓpe cũ almuri ante cibũ: & non mouet ad expellendũ fecem: nisi ꝓpt suam acrimoniaz: & ꝓpe cũ melle nõ plurimo vt nõ mordicet fortiter. & eius decoctio cũ melle facit descendere humiditates grossas ab intestinis: & ꝓuocat vrinã & menstrua. & supponit cũ adipe anatis & ꝯfert duriciei matricis. & facit generationẽ matricis facilẽ: cui⁹ generatio est difficilis ꝓpt desiccationẽ. & est bonũ hebentibus emoroidas. & facit stercꝰ boni odoris. & facit vetẽ vrinã & sudorẽ. & nõ ẽ sic lupini i difficultate sui exit⁹.

Fenuro. i. pellis partica   Fenuchia. i. foliũ

Fen est materia locutionis: & est communioꝝ ꝗ̃ doctrina: quia eam cõtinet: & sũma cõmunior est doctrina: & doctrina ꝗ̃ capitulum

Ferax. i. palma	Ferago. i. agrimõia
Ferraria minor	idem quod supra

Ferraria nigra. i. centrũ galli vel gallitricum

Ferraria hercularia apđ **Dias.** vocat vna ex speciebus herbene: vt apparet a **Dias.** ĩ gerebotano

Feretria duas habet spẽs: vnã est alba & cinerea: q̃ preferunt in medicina: ꝓbatur mollicie: & si aere pducat violaceũ reddit colorẽ ꝛc. & est species terre vel luti: a **Dias.** gericias dicta

Ferengemich	i. orimũ gariofilatũ
Feregemis idẽ qđ supra	Cap. 265.

F Ermentum

lat. gre. zemi vł zima: vel sperfom: ara. **Dias.** capit. zemi. i. fermentũ. chamir. vtus ei⁹ est extenuatoria. mediocriter calefacit: ꝓpt qđ sine mordicationis molestia extrahit de ꝓfũdo humores: & digerit: & euentat. **Sera.** li. ag. ca. de fermeto. fermentũ sapor ei⁹ ẽ acetosus. & vtus ei⁹ est pauce caliditatis: sz ẽ ꝯpositũ ex vtutib⁹ ꝯ̃rijs. nã vna est fri. ꝓpt acetositatẽ que est in eo. & alia cali. a colore ei⁹ nali que est a caliditate. & farina que ẽ in eo. & alia cali. a calore putrefacientẽ. **Gal.** vi. sim. ꝓbat. cap. zima. zima. i. fermentũ: subtiliũ partiũ ẽ mediocrit calida. ꝓpt hoc ꝗ̃ imolesta sine mordicatione attrahit ꝓfundi⁹ humores & diaforat. mixta aũt est hec ex ꝯ̃rijs vtutibus sicut & alia multa: naz ob acetositate: frigiditate pticipat: & a putrefactiõe: caliditate: & adhuc eius que ex sale & farina fm natam

Ferux aut Rez aut anquinopa. **Dia.** cap. ferux. Ferux est herba habens folia ordei silia: sz minora & angusta: spicã similez rastro hastas hz sex digitis longas: spicas ferens. vj. aut viij. nascitur locis cultis ꝛc.   Cap. 266.

F Erula

lati. gre. marchiũ. vel enterion.

Dias. cap. đ ferula. Ferula quã multi enterionẽ vocant. vbi sciendũ ꝙ multe sũt spẽs ferule: & istarum diuersaꝝ spẽꝝ sunt diuerse gũme. s. serapinũ: armoniacũ: galbanũ: opoponacũ: assa fetida. & pt istas spẽs est vsualis ferula nullũ habens gũmi de quo fit curandũ: cuius semen est careos: siue canereos vnde dicit ferula a medullis. nõnulli vocãt eã sic a feriendo: quia hac pueri & puelle vapulare solẽt vnde sunt alique spẽs ferule que non similant in folijs: & tñ dicũt ferule: qñ faciunt stipitẽ aptũ ad feriendũ sicut est silfiũ: qđ hz folia sicut apium: sz maiora: vt apparet in. l. lasar: & sicut est panax vñ fit opoponacũ: vt apparet in. l. ienfir. **Posse. Dias.** cap. de ferula. vsualis ferula viridis quã multi enterionẽ vocãt: emoptoicis & ciliacis maximũ pstat effectũ. morsib⁹ venenat potata cũ vino occurrit tunsa & iposita fluxũ sanguis vulnerũ stringit. semen ei⁹ bibitũ tortionib⁹ medicat. semen ei⁹ cum oleo tritũ & punctũ sudorẽ cõmouet. virge ei⁹ comeste dolorẽ capitis mouẽt. ꝯposite i sale comedi possũt. **Gal.** Emoptoicis & ciliacis copetit.

Ferularis   i. tapsia

Feranculus. i. tumor faciei vel intra nares

Ferrũ qđ ẽ. l. l. haid	Ferrũ indũ. i. indaicũ

Ferrugo: scoria ferri: erugo: caraſen ei⁹ de vtutis sũt: & sũt id qđ fabri ferrarij ĩ fornacib⁹ eiciũt globatũ. & silr ẽ illud qđ iuenit i alueo fabri: vñ ipsa nã ferraria dr. & ponit qñq; ꝓ chimolea tra illa q̃ ibi iuenit. l. l. haid. & l. l. erugo: & iuenies ĩ ꝯplete

Fesatesim. i. vitis alba

Cesarasein .i. brionia · et est vitis nigra
Cesaraicien i. de quo supra Cesce .i. agrimonia

Cap. 267.

Cescra. Cescra. vel sesire: gre. ampeleos leuki: vel ampeleos leuce: lati. viticella: vel vitis alba. sed sciendum quod Sal. vbique vocat vitem albam vel nigram brioniam: et Dias. similiter secundum translationem ara. sed Sal. vi. sim. phar. cap. ampeleos melana. dicit quod vitis nigra proprie dicitur brionia. hoc similiter apparet .i. .i. herbarum

Ser. li. ag. c. cescera. Cescera herba est que habet folia et capriolos in similitudinem vine communi si quod sunt aspiora: et rami et caprioli adherent ipsi cantes se quibuscunque approximant ex arboribus aliis et suspendunt eas cum capriolis suis. et habet fructum similem racemo rubeo.

Dias. cap. ampeleos. Ampeleos leuce .i. brionia: sive vt lati. vitis alba. hastas et folia similia habet viti nostre: sed aspera: et minora. capreoli similes sunt implicantes se. semen ipsi vue simile est et butruosum rarum fulvum.

Sal. vi. sim. phar. cap. ampeleos leuki. Ampeleos leuki .i. vitis alba: quam quidem et brioniam: et psilotrum vocant. in summitate eius est stipticitas: et amaritudo pauca: et acumen. et ipse comeduntur in principio sue nativitatis secundum consuetudinem. et in tempore verno quia sunt iuvantes stomachum propter eorum stipticitatem. Sub amaritudine: et levitur vere habet stipticitatem

Posse. Diasc. Capioli in vino eliri et comesti ventrem et vrinam movent. vitis est foliis et bastis ipsius et radici viscida: vnde vulneribus chironia imposita medicatur. cancrosa: et fagedenica vulnera ad sanitatem perducit. tibijs vulnera tollit. sale addito et in cataplasmatibus adhibita et apposita radix eius colorem corporis reddit bonum. rugas vultibus distendit. lentigines purgat. magnis cicatricibus colorem proprium reddit. Imores et panaricia emendat. cum vino in cataplasmatibus adhibita duricies spargit. apostemata curat. ossa corpori infixa eiicit. medicaminibus stipticis necessarie miscetur. epilepticis ʒ .i. bibita anno toto prestolatur. similiter modo accepta apoplexie et stomancis singulare presidium est maxime ʒ .ii. accepte singulis cum similiter confert morsibus venenatis occurrit. aborsum facit. plus vero accepta maniam facit. secundinas deponit. vrinam provocat. melle addito vt electuarium datum disnoicis et suffocationibus prestolatur. tussim et dolorem capitis et lateris compescit. de alto cadentibus: et conquassationibus maximum remedium est. obulo .i. cum aceto bibita splenem desiccat. diebus .xxx. accepta cum caricis cataplasmata omnia similiter facere potest. cocta in aqua et fomento adhibita stericas purgat. infantes non congulatos deponit. verno tempore herba ipsa exsiccatur: cuius succus cum mulsa bibitus omnia similiter facere novit. et phlegma deponit. semen vero eius tritum et punctum scabiem et leprosos curat. lac mulieribus provocat. succus eius cum succo pisane coctus id mulieribus prestat. succus baccarum eius lac vberibus siccis reddit. cime eius vrinam movent mediocriter. radix autem pectoriam et extenuatoriam virtutem habet: et desiccat mediocriter: et ideo splenem resolvit: et sclirosim. posita extrinsecus: aut supposita cum ficubus lepram et scabiem sanat. datur etiam in cibo propter splenem: et per vrinam splen digeritur. hec herba tam laudabilis est ut in tyriacis potionibus misceatur. mi scetur et pulchrificatis medicaminibus cum oleo decocta donec artescat. detrahit hypopias sub oculis aut in palpebris. et hyptergia: et in podice constitutas coheret. folia eius excalandi causa: et detrahendi escaram cum salibus adhibentur. communiter autem radix cutem fricabilem et extensam facit. medetur autem essedas: et lentigines: et maculas nigras cum orobo atque teracbia: et fenugreci semine. Item si tecum eam portaveris omnia mala a te effugient.

Sal. Vitis alba vrinam mediocriter provocat. radix vero absterssiva: quandam et siccativam subtilium partium habet virtutem: necnon mediocriter calidam: propter quam splenes attenuat. scliratos sanat. exterius apposita cum ficubus scabiem et lepram sanat. botruosus autem fructus in polipiriis est vtilis.

Sera. auc. rasis. virtus eius est que calefacit mediocriter: et abstergit et subtiliat. et dissolvit duriciem splenis quando supponitur emplastrum ex ea cum ficubus. et curat scabiem: et egritudinem cum qua elevatur cutis. sed fructus eius vtitur coriammarii nam cum eis abradantur pili coriorum. Et idem Sera. virtus foliorum et fructus et radicis est ca. et acuta: et ideo quando fit emplastrum cum eis et sale confert vlceribus que dicuntur granita: et illis que dicuntur fagedenica. curat fissuras labiorum. radix eius mixta cum orobo et fenugreco quando cum eis abluitur cutis mundificat et abstergit eam: et aufert pannum: et vestigia nigra: et botbor: et cicatrices vlcerum. et conficitur cum oleo donec fiat sicut cera: et sedat dolorem: et fistulam ani. et quando fit emplastrum cum eius rob: resolvit apostemata in quibus est aggregata sanies: et restaurat ossa fracta. et quando miscetur cum oleo donec dissolvatur convenit ad hoc et expellit linorem qui fit sub oculo. et quando ex eo fit emplastrum cum vino sedat panaricium. et resolvit apostemata: et aperit ea. et emplastrum factum cum ea extrahit ossa. et ingreditur in confectionibus vnguentorum corrodentium carnem. et potatur de ea ʒ .i. ad epilepsiam. et convenit apoplexie sic administrata: et opilationi. et quando bibuntur ex ea ʒ .ii. confert morsibus tyri et occidit fetum: et accidit si nimis sumatur de ea permixtio rationis. et quando mulier subiicit eam sibi expellit fetum et secundinam. et quando bibitur provocat vrinam. et fit cum ea mixto melle loboc coartationi anhelitus: et habentibus dolorem lateris. et quando bibitur de ipso cum aceto .xxx. diebus pondus ʒ .iii. solvit duriciem splenis. et fit cum ea emplastrum cum ficubus super duriciem splenis: et confert et decoquitur. et fit sessio in decoctione ipsius mulieribus: et mundificat matricem: et expellit fetum. et succus radicis eius exprimitur tempore veris: et bibitur succus ille cum vino vel melicrato ad ea que diximus: et purgat phlegma. et fructus eius confert scabiei quando fit inunctio cum ipso. et quando extrahitur succus stipitibus eius et accipiatur cum frumento cocto provocat lac.

Cesesis .i. animal
Cesesis .i. cimex rubea: tenera quod est vt alcorat: secundum Auic. suo cap. est vermis lecti .i. .i. alcorat

Fesdembe reperio q̄ est ptisana
Fesesdem.i.dās digestiōem Fesercsin.i.sesera
Fesesia est quoddam animal sicut alcoat
Fessesdem i.dans digestionem
Fesericsceuda i.vitis nigra.i.l.barim
Fesiche est genus tuberum
Fesire i.vitis alba: ꝛ est viticella
Fesersitin id est sessiresin
Fesgia.i. animal quoddam quod ignoro
Fessiresin .i.vitis nigra: ꝛ ē illa qui vocat̃ brionia
Fesudegi.i.confectio de melle sicut penidie: ꝛ lingua nostra vocatur sisani
Festuca quid est.l.l. pistachiem
Fetalogos.i. aristologia: ꝛ dicitur aristologia ab arison quod est vtile
Feraboco idē ē qd̄ supra Fetirabō.i.cymbalaria
Fetisan.i.vince Fetirac.i.interpretatōes
Fexa.i.lolium Feabeon.i.ceterac
Fex vini quid est.l.l.barim
Fianten.i.incubus Fialbros.i.psillium
Fialpros idem quod supra
Fibra.i.pennula vt fibra pulmonis
Fibria idem supra Fibapex.i.sulfur viuū
Fica.i.plantago Ficmeria.i.vmca mōtana
Ficamos.i.febris sextana: septana ꝛ similia: que a quibusdā vocantur febres resolubiles
Fecatum.i.epar animaliū Ficamosi idē qd̄ ṡ
Ficara.i.pediculus Ficus qd ē.l.l.cari
Ficus pharaonis quid est.l.l.quam supra
Ficus fatua quid est.l.l.quam supra
Ficus lupi quid est.l.l.comarus
Ficus pro morbo vocantur varicies vlcerose habentes in se grana sicut grana ficuum.vel ficus ꝑ morbo dicitur asperitas palpebrarū.l.l.verruca
Fida.i.argentum Fidda idē qd̄ supra
Fidalidon i.ceterac
Fiden .i. pannus vel aliquid aliud quo opilatur os vasis vt per ipsum non possit exire vinum vel aqua precipue si fuerit ibi sanguisuga
Fidela.i.argentū viuum Fidegebi.i.eupatoriū
Fidegebati est spēs saponis Fideri.i.fiden
Figalum marinū.i.terra sigillata
Figaleos.i.ameos Figaniolon.i. cicer ipatoris
Figelba est apostema factū de cholera naturali ꝛ dicitur a figosis
Figecula idem quod supra
Figedera.i.apostema calidum corruptum ꝛ veni granum quod fetet
Figetra idem Filantropus.i. lappa inuersa
Filantropos idem quod supra
Filago quid est.l.l.burchdi
Filamata.i.inflationes turgentes: vt Dias.cap.de arbore pini
Filallidos.i.citraria Filancon.i.medicamētū
Filaticon.i.amans deum Filateriū.i.custodia
Fila vitis.i.capzioli vitis Filbar.i.mater
Files quercinus.i.polipodium
Files quid est.l.l.sarnex
Filektene dicuntur pustule quedā liuide aut pallide aut nigre aliam colorē a corporis colore mutant: vnde exulcerata caro apparet: ꝛ fiunt ex frigore vel ex igne vel ex medicamine.
Filsel.i.piper Cap.lxviii.

Filipendula

filalidos: patrisaria: viscago: idem. vbi sciendū q̄ hoc nomē viscago aliquando ponitur pro quadam herba que est viscago arboris de qua fit viscus: sicut apparet in.l.dabach. Aliquando ponit̃ ꝑ filipendula: ꝛ est herba que in vltramarinis ptib' reperitur: ꝛ in apulia: ꝛ in montuosis locis ꝛ calidis radix eius cōpetit medicine: ꝛ in fine autumni colligitur ꝛ per.x.annos seruat̃. ꝛ est herba habens folia petrosellino similia: sed eleuata ꝛ non in terrā expansa: in cuius radice sunt quasi nodi adherentes. Virtutē habet diureticam ex subtili substantia. ꝛ ex qualitatibus suis est cali. ꝛ sic.in tertio gradu.

Posse. contra lapidē: stranguriā: ꝛ dissuriam: ꝛ iliacā passionē precipue valet electuarium factū ex duabus ptib' pulueris filipendule: ꝛ tribus saxifragie. contra iliacā passionē fiat clystere ex puluere ei' aqua salsa ꝛ oleo ꝛ melle. detur etiam benedicta acuata ex puluere eius cū vino pulueris eius. Contra dolorē stomachi ex frigida causa vel ventositate detur puluis eius cum puluere feniculi. Contra stranguriam ꝛ dissuriā ꝛ iliacā passionē ex nutritiuorū vicio ponatur puluis eius in magna q̄titate ī sacculo: ꝛ fiat decoctio eius in vino ꝛ oleo: ꝛ sup locū dolentem ponatur. Contra frigidā asma detur puluis eius cū puluere genciane in cibis ꝛ potibus. Cōtra epilepsiam valet puluis eius in cibis.
Filicolina alanos.i.scopa granaria
Cap.lxix.

Filius ante patrem

lati.ara.tarif: grece gariofilon. Plini' cap.gariofilon: herba ē faciens florem sicut bartalmos: cuius stipites faciunt ramulos plurimos: sed ramus post natus excedit longitudine ante natum: ꝛ ob hoc filius ante patrem vocatur ꝛ vocatur simili

Auic. in secundo dicit q̄ ē planta que nascit̃ in vere. ꝛ flos eius est similis croco hortulano.

Pos. Auic. Decoctio ei' cū effundit̃ ꝛ aspgit̃ sup morsum viꝑe: sedat dolorem eius. Plinius: succus eius vel puluis curat fistulam.
Filictides i.vesice
Filicteron.i.filex: ꝛ nos filicē dicim': ꝑ qua.l.l.dipteris. filix ī antidotario exponit̃ q̄ ē capparis: ꝛ est aliud q̄ filex: sicut apparet in.l.dipteris
Filios i.cortex
Filichiniū.i.polipodiū dictū a filice: nā ē spēs filicis: vt apparet ī.l.l.dipteris: ꝛ latine dr̄ filicicla
Fillis i.capparis
Filonion est quedam opiata: ꝛ interpretat̃ amās hominem
Filoxenos i.hospitalis
Filomen' i. ozimū gariofilatū

Filonne i. corda. seu pistatoria lupi
Filantropon i. lappago
Filosloces i. prassium
Filolumtes i. amatores balneorum
Filondis. i. spēs papaveris: et Dias. c. de miconio
Filonium. i. novus amicus: est confectio quedam sic vocata
Filon. i. folium cuiusdam herbe vel arboris
Fillo i. agrimonia
Fillo indico i. pimpenella
Filopede i. marubium
Filubon i. genestra
Filla i. folium
Filtrum. i. pannus lane incontextus
Fil. i. elefas Cap. ccc.

F Imus latine: arabi. vero zebel. Dia.

cap. de fimo. Fimus hircinus cum aceto ut cataplasma adhibitus maculas nigras emendat. nascentes clavos corporis tollit. ignem sacrum ipositum curat. cū cera et oleo mixt' cōbustionibus medetur. Apri fimus siccus tunsus et bibitus cum vino vel aqua reijcientibus sanguinem singulare presidium est. dolores lateris solitos et veteres cum aceto curat. convulsiones et fracta ossa confirmat. laxationibus prodest: maxime si cum oleo rosaceo et cera misceatur. A fimus et caballinus crudus et cōbustus sanguinem abstinet profluentem ex vulneribus addito aceto. Fimus asini ex armento herba nutriti aridus vel sicc' cū vino potui datus percussuris scorpionis subvenit. Et fimus asini comedentis fenum datum cum vino confert podagre: vel puncture scorpionū et iumento magno. Fimus columbinus calidior omnibus: et causticus est. tritus cum aceto et impositus scrophas curat. carbunculos rūpit melle mixto. et semine lini et oleo ut cataplasma adhibitus cōbustibus medicatur. ois utiliter curat: et maxime colicos si bibatur. bibentibus micetas et fungos venenatos presidium est: illud melius faciens si bibatur cum vino et aceto. Fimus pelargie avis quā latini ciconiam dicunt cū aqua potui datus epilepticos curat. Fimus vulturis fumigiū eius secundinas deponit. Fimus soricis trit' cū aceto allopicias emendat. Cū rore marino tunsus et bibitus cum vino calculos excludit. tritus et in umbilico posit' infantium vel in podice ventrē deponit: hoc lati' invenies in L. mus. Fimus caninus diebus canicularibus collectus: siccus et bibitus ventrē abstinet cum vino et aqua. Albus vero fimus eiusdē arcuato morbo medetur. Fimus humanus si vulneri iponatur tumore non admittit. paracolesim facit adhibitus gratum vultū et niveum facit. sicc' vero cum melle squinanticos curat. Cocodrilli terreni fimus collectus et siccus ut affronitrū facit adhibitus gratum vultum et niveū facit: maxime si alb' et levis fuerit. multi vero adulterant illum sic: terūt ordium et cōponūt sicut fimū similiter. Alij vero chimoleam et amilū in se miscent et colorant illud: deinde super tabulas ut vermiculos faciunt: et sic vēdunt. Fimus bubuli pascentis recens impositus tumores vulnerū tollit. et sciatice passioni convenit quem fimū ipone in folijs et calefactum carbonibus vulneribus impone. similiter fimus discipulus cū aceto sciaticis prodest. in cataplasmate impositus duricies et scrophas purgat. pustulas tollit: et maximū beneficium prestat. Bovis masculi fimus stericis mulierū fumigatus, pendentibus confert. fimus ipse zinzalas fugat et excludit. Fimus caprarū silvestrium cū vino bibitus cyatho uno tribus diebus ictericos sanat. cum folio et spica nardi bibitus menstruis imperat. fucco tritus cum thure masculo et lintheolo illigatus et suppositus menstrua deponit. reliquos fluxus sanguinis cum aceto impositus abstinet. cōbustus et trit' cū aceto: et oximelle allopicias emendat. urine mixtus podagricis medetur. cū vino aut aceto coct' morsibus venenatis occurrit. ulceribus que greci herpetas vocāt et parotidis ducit. sciatic. fingasē psidrio. sicco fimo sue ex eode fimo adusto cauterium: et si dextera pars doluerit in dextera cauterium. si in sinistra in sinistra pone: et tādiu in scapula dimitte cauterium quousque in costis sentias effectum: dum uratur scapula hec cōbustio appellat' arabica. Fimus gallinarū cū aceto sine vino potui datus colicis medetur: sive ex comestis fungis venatis. Caprinus fimus acris et diaforetice est in virtute. Sclirosim igitur habentibus et duricie lapidis et tumores expellit: et non tam ad splenis duriciem facit quam ad alia membra. ego enim usus sum hoc fimo cum ordei farina et pusca vice cataplasmatis in diuturno tumore genu cuiusdā: et miror eum quomodo sub tanta celeritate sanatus est. ita quam est ut mulieribus et pueris et viris molles et albas carnes habentibus: aut eunuchis non adhibeatur virtus vero fimi caprini leptomeris est: et ex maria parte extenuatoria admissa acredine: ideo ad allopicias facit: et ad nia medicamina que piciunt qualia sunt que lepras: empetigines: scabies: et his similia que proiciendo purgant. Fimus camelinus albus tritus cū melle ipositus tumores reprimit. et vulnera delicata permundat. Fimus bovinus de siccativam habet virtutē: et ex parte extractiva innatat enim ad apum et granonum: et vespas morsum. et quando fit fumigium cū eo fugat cimices et coquitur cum vino et bibitur: et cōfert lepre et hydropisi. et quando bibitur cum rebus aromaticis expellit fetum et provocat menstrua. et qui terit ficus et miscetur cū olibano: et fit inde malagma confert cursui. antiquo ex matrice. et quando miscet' cum aceto confert fluxui sanguinis undecunq fluat et curat allopiciam cū aceto cōmixtus. et quando ex eo fit emplastrū cum sepo antiquo confert podagre. Stercus arietis quando fit emplastrū cum eo et aceto mixto curat sciaticam. et convenit verrucis.

Sera. libro eggre. cap. zebel. Bali.

Omne stercus est calidum et resolutivum: attractivum: sed secundum plus et minus maxime stercus animalis comedentis ossa. et signum est q curat squinantias et apostemata gutturis.

⁊ miscetur cum melle ad dysenterias ⁊ ad vlcera antiqua.⁊ miscetur cum lacte in quo sunt extincti lapides aut ferrum candens ⁊ datur in potu: aut fit clystere cum eo ⁊ miscetur cum medicinis resolutiuis appositum: ⁊ confert iuuamento magno. Stercus infantiū comedentium panem ⁊ carnes gallinaꝝ curat squinantiā: cōuenit ⁊ ei iuuamento mirabili quando miscetur cū melle ⁊ linitur cum eo guttur ⁊ palatū: aut datur in potu. Stercus lupi confert dolori colico quādo sumitur in potu: aut suspenditur sup infirmū in loco doloris. oportet ꝙ eligatur ex eo album qđ est repertū supra spinas: aut sup plantā aliam.⁊ dixerunt qdā ꝙ oportet vt ligetur in corio lapi.⁊ suspendatur collo patientis colicam cū filo lane que remanserit ex animali quod comedit lupus: sedat enim dolorem ⁊ preseruat ab eo anteꝗ̄ accidat. verūtñ oportet ꝙ ante ligationē in collo purgetur corpus ⁊ adhibeatur cura conueniens donec simus securi ꝙ non veniet deinde auferat.⁊ ego vedi in potu tempore quietis ⁊ non superuenit dolor. Stercus caprarū est ca.resolutiuum: confert apostematibus frandulentis: sicut apostemata genu: ⁊ doloribus iuncturarū ⁊ scie quando miscetur cū farina ordei ⁊ cōficitur cū aceto ⁊ ponitur supra locum maxime i corporibus duris solidis: sicut sunt corpora rusticoꝝ.⁊ administratur in duricie splenis ⁊ hydropisi.⁊ quando aduritur curat allopiciam ⁊ scabiem ⁊ vlcera mala. ⁊ miscetur i emplastris resolutiuis sicut quod fit ad apostema auris ⁊ testiculorum: ⁊ confert morsui vipere ⁊ alijs venenosis.⁊ curat sūptus in potu ictericos.⁊ sedat fluxū menstruoꝝ. Stercus vero boū collectū in vere est magis mollificatiuū.nam virtus ei⁹ qñ comedit herbā ē mollificatiua multū.sed qñ comedunt fenum est virt⁹ eius exsiccatiua ⁊ resolutiua: ⁊ est cū hoc in eo virtus attractiua.confert puncture apum: ⁊ vesparū ⁊ zamboꝝ.⁊ quando emplastrat cū eo venter hydropici cōfert iuuamēto magno: resoluens aquā eius ⁊ attenuans ventrem.⁊ qñ conficitur cū aceto ⁊ linitur cum eo confert cōbustioni ignis: nam consolidat excoriationē eius: ⁊ maxime quando miscetur cum oleo rosarum ⁊ cera ⁊ ponit supra locum. Stercus columbaꝝ volantiū cū synapi ⁊ nasturcio suppositum super membra frigida ꝓ̄ci pue in egretudib⁹ antiqs sicut podagra emigrania soda scothomia dolor laterum ⁊ spatularū confert: ⁊ conuenit doloribus ventris ⁊ iuncturarum: confert enim illis desiccando. Stercus gallinarū est minus cali. ꝗ̄ columbarum: ⁊ administratur ad suffocationem que fit ex fungis quando miscetur cum aqua ⁊ aceto: ⁊ datur in potu.iuuat enim iuuamento magno: nam facit vomere.⁊ cōfert qñ bibitur in dolore colice. Stercus muris conuenit allopicie: ⁊ laxat ventrē. Stercus stellionis curat empetiginem: ⁊ lentigines facici.⁊ aufert morphe am. Stercus zezir comedentis risum abstergit empetiginē abstersione forti. Stercus vaccarū calefactum valet contra dolorē podagre.⁊ stercus ꝓ̄pe boum quando fit fumigium cuz eo fugat cimices

⁊ quando coquitur cū vino ⁊ bibitur ꝯuenit lepre ⁊ hydropisi. Sterc⁹ caprarū comedentiū herbaꝫ quando ponitur recens cū humiditate sua super apostemata curat ea.⁊ inuoluitur in folijs ⁊ calefit in cinere calida: deinde auferunt folia ⁊ sterc⁹ ponitur super apostemata: ⁊ illo modo confert similiter sciatice iuuamento manifesto.⁊ qñ miscet cum aceto resoluit scrofulas: ⁊ apostemata dura. Stercus caprarū precipue siluestriū quando bibitur cum vino confert ictericis.⁊ quando bibit cuꝫ rebus aromaticis expellit fetum. ⁊ ꝓuocat menstrua.⁊ qñ teritur siccum ⁊ miscetur cum olibano ⁊ fit inde nascale confert cursui antiquo ex matrice.⁊ quando miscetur cū aceto confert fluxui sanguinis vndecūꝗ̄ fluat.⁊ curat alopiciam quando miscetur cum aceto.⁊ quando fit ex ea emplastrū cum sepo antiquo confert podagre.⁊ quando coquitur cum aceto ⁊ vino ⁊ ponitur super morsus venenosos ⁊ formicas: ⁊ super apostemata auris confert.⁊ quando cauterizatur cum eo cōfert sciatice.⁊ modus cauterizandi est cōis cum ex quia accipitur lana ībibita in oleo ⁊ ipōit frusta stercoris inflāmata: ⁊ ponuntur sic subito in loco medio inter pollicem ⁊ indicem ⁊ tenetur tādiu donec sentiatur impressio in scia: nam statim sedatur dolor.⁊ nominat hec cauterizatio aranica. Stercus arictis quando fit emplastrū cum eo ⁊ aceto mixto curat sciaticam.⁊ conuenit verrucis quando miscetur cum cera dissoluta cum oleo rosaruꝫ curat cōbustionē ignis. Stercus apri quando desiccatur: ⁊ bibitur cum aqua confert spuentib⁹ sanguinem a pectore.⁊ aufert dolorē lateris antiquū. Stercus asini ⁊ equi cōbustum ⁊ mixtum cū aceto abscindit fluxum sanguinis. Et stercus asini comedentis fenum quando datur cum vino ⁊ bibit conuenit podagre ⁊ puncture scorpionis iuuamēto magno. Stercus colūbarū est calidius omnib⁹ ⁊ ideo quando miscetur cum farina ordei ⁊ aceto resoluit scrofulas: ⁊ frangit apostemata matura ⁊ positus super dolorem frigidum curat.⁊ quando teritur cū oleo curat cōbustionē ignis.⁊ cum melle mixtū ⁊ semine lini aufert variolas. Et stercus gallinarum etiam facit hoc.nisi quia est debilioris operationis: ⁊ est conueniens illi ꝓ̄pne qui sumpsit fungos mortiferos: ⁊ habenti colicam qñ sumitur cum vino ⁊ aceto. Stercus aūt aquile qñ bibitur cum vino ⁊ aqua confert epilepsie. Stercus mariuꝫ quando dissoluitur cum aceto ⁊ linit super allopiciam ⁊ facit nasci capillos.⁊ quando sumitur in potu cum olibano ⁊ aqua mellis facit mingi lapidem.⁊ quando fit cū eo superpositoriū infantibus ꝓuocat ventrem eoruꝫ. Stercus alchadee quando fit emplastrum cuꝫ eo sua caliditate prohibet herisipillam ⁊ apostemata cōglutinat.⁊ dicitur ꝙ quando desiccatur ⁊ miscetur cū melle ⁊ fit cum eo linitio confert squinantie. Stercus stellionis clarificat ⁊ mundificat multum.melius autem ad hoc est album valde ⁊ cito frangibile ⁊ leue sicut amilū qđ qñ miscet cū aliquo liquore cito dissoluitur: qđ etiā cū frangitur odorat ex eo

acrositas similis acetositati frumenti.quidam aūt adulterant ipsum cum stercore turturis comedentis ritum:nam illud stercus est ei simile.

Cap.xxi.

Incl arabi.vel fugel:vel basfogel grece rhapban⁹ vel scandix latine vero radix:⁊ ē herba ſm Sera. li.aggre.cap.sinel auct. Diaſ.quā nos radicem vocamus eo q̄ tota deorsum mittitur ⁊ illa vocatur rhaphan⁹ domesticus Est alius agrestis ſm eundem qui fortior est domestico:que romani vocant aromarachion.⁊ ab aliquibus vocatur radix cutica.habet folia similia foliis rhaphani domestici.i.radicis.⁊ habet radicem subalem mollem longam:⁊ teneram.⁊ sapor eius est acut⁹ ⁊ ille vocatur a nobis rhaphanus cū decipiamur quia rhaphanus domesticus est radix. ſʒ qđ nos vocamus rhaphanuʒ est rhaphanus agrestis.Est alius rhaphanus agrestis habēs folia sil'a lapsane.⁊ hʒ radicē mollē subtilē longaʒ ⁊ tenerā.⁊ sapor eius est acutus:cuius folia ⁊ rami coquuntur ⁊ comedantur ⁊ conueniunt stomacho.⁊ ista spēs grece vocatur scandix:latine rapesta.

Gal. viii.ſim.pher.capit. de rhaphano. virt⁹ rhaphani domestici est calida i tertio gradu:⁊ in secundo desiccat cuius semen est fortius oib⁹ partibus plante.⁊ agrestis quidē fortior est domestico:cuius virtus est subtiliatiua calefactiua calefactione forti.

Dias. cap.de rhaphano. Rhaphanū greci:nos radicem vocam⁹ eo q̄ tota deorsum mittitur:cū reliqua olera in sursū magis p filiant.

Gal. viii.ſim pher.capit.scandix. Scandix silvestris ē ol⁹ amarum et fit in siccando ⁊ calefaciendo quasi secundi grad⁹ intense.

Posse.Dias. Radicis semine macerato quisquis suas manus infecerit:serpentes impune tractabit.siquidem ex ipsius radice etiam vt ebur albescat efficitur.in cibo quoqꝫ veneno resistendi cōtra venena nuces lupini cedruzei ⁊ apiū prosunt contra futura non contra accepta. vnde apud veteres ante alias epulas hec solebant mensis apponere.radix eius a ieiunio comesta vel potata magnum est sanitatis adiutoriū:⁊ tutamentū corporis.sed inflationē facit:⁊ ructus fetidos.semē eius vrinam mouet.ventrē molliat.decocta enim ⁊ i cibo sūpta pusicis prodest.⁊ thorace phlegmata purgat.cū oximelle accepta vomitum mouet. ideo melle mixta putredines curat.liuores tollit vim fungi venenosi cōpescit.radix in aceto ⁊ melle cocta si gargarisetur squinanticos curat.semen vero eius cū aceto datum sꝫ lenē minuit. hydropicis ⁊ spleniticis in modū cataplasmatis apponitur.capillos allopicie iniuria raptos cuʒ melle trīta restituit.eiusdem succus grauedinem auriū instillatus emendat.folia eius contusa ⁊ iposita articulis dolentibus prosunt.semine rhaphani cum mele trito ⁊ sumpto suspirium mitigatur. nissis arcetur.sola cum salibus sumpta ventris animalia extinguit.vētrē stimulat.vrinā ꝓcitat. puerper] copiā lactis acquirit.rhaphanus comestus vētrē inflat.en stomachus est.ructuationem facit diureticus est.virtus est ei cali.ventreʒ mollit.post cibū sumpta digestionem facit.cocta ⁊ elixa tussientib⁹ ⁊ picturis stomachi medetur. contra tyrios succus eius adhibetur.solus potest tenuitate subtili ad omnia corporis liniamēta penetrare.egypti reges quibus erat studium scrutari corpora mortuorum ⁊ causas valitudinum oculata fide recognoscere in ipso corde nasci eiusmodi virtutē ꝓdierunt.corium eius in oximelle infusum sanitatē prestat.cataplasmate adhibitū cū melle pascentia vulnera curat.liuorem imposita tollit. venenatis morsibus medetur.allopicias emendat.lentigines purgat.mortua habentibus occurrit.bibita menstruis imperat.ex semine eius oleum fit vt de lini semine.semen eius bibitum diureticum est.vomitum prouocat.bibitum splenē tenuescere facit.maxime cum aceto bibitū:aut cataplasmatū. cancris adiutorium est.elixum cū melle gargarismo squinanticis opitulatur.mixtū cibis ⁊ ceteris de stomacho ructus excitat.virtus rhaphani agrestis queʒ latini rapestam vocant:est viscida ⁊ diuretica ⁊ calida.⁊ ideo in cibo sumpta copiosam effūdit vrinam.incitat etiam menstrua feminarū .stomacho vtilis est.ex aceto data pictuitas glutinosas cum melle sūpta dissoluit.lumbricos latos excludit.radix adusta ⁊ in puluerem versa ad siccandū ⁊ purgandum vulneribus imponitur.quidam succum eius dant cū vino contra venena.eadem vis in semine est si cum melle sumatur.nobis expertuʒ est armoraciam in ptisana sorbitionem discoctaʒ thoracis vici: sanare.

Gal. vrinatiu⁹ vero est sufficienter ⁊ viscerum deobstructiu⁹.ex predictis qualitatibus consistens rhaphani agrestis spēs que vocatur rapesta valet ad educendaʒ choleram administrata:vt apparet in.l.burnā.

Sera. aut.Dias.rhaphanus quando comeditur generat ventositatē.habet bonuʒ saporem: ⁊ non est bonus stomacho.facit eructuare.prouocat vrinam.⁊ quando comedit post cibum mollit ventrē.⁊ iuuat cibos ad descendendum.⁊ quando comeditur ante cibum expellit cibum ad superiora.⁊ non sinit eum descendere ad fundum stomachi ꝓpter hanc causam quādo cumeditur ante cibum facit vomere.⁊ ipse subtiliat sensus.⁊ si coquatur ⁊ sumatur confert tussi antiq que ex hu.grossis aggregatis in pectore. ⁊ cortex rhaphani quando approximatur cum squigebin est magis ꝓuocatiuus vomitus.⁊ est cōueniēs ad hydropisim.⁊ quando fit emplastrū cū eo aufert liuorem qui fit sub oculo.⁊ confert morsui tyri. ⁊ quando miscetur cum farina lolii facit nasci pilos in allopicia ⁊ abstergit botbor.⁊ quando comeditur confert strangulatiōi fungorū:⁊ prouocat mēstrua.semen vero rhaphani bibitum cū aceto facit vomere.⁊ ꝓuocat vrinaʒ.⁊ aufert duriciē ⁊ tumorem splenis.⁊ quando sumitur in potu confert morsui animalis:quod dicitur caroscio. ⁊ quādo fit emplastrum cum eo ⁊ aceto aufert vlcera que

dicit ancoria ablatione forti et cōuenit stomacho sed rhaphanus agrestis que romani vocāt armoracion habet folia similia foliis domestici. et habet radicem longam mollē. et sapor eius est ad acuitatem declināt: cuius folia et radix si coquāt: et comedunt cōueniunt stomacho. Et eius virtus est ca. inflatiua: et prouocat vrinam: et menstrua. et quādo simile cū melle: incidit hu. grossos: et viscosos in pectore. Et radix eius comburitur: et puluerizat super vlcera hu: et mundificat: et desiccat illa. et patam aliq q exprimatur succus eius: et detur in potu cū vino et cōueniat medicinis mortiferis. et semen eius etiam facit hoc. Nos autē expti sumus multotiens de hac planta q quicoquitur multū cū aqua ordei: donec dissoluatur i decoctione et detur in potu: et hēt magnam efficaciā in egritudinibus pectoris antiquis q fiūt ab hu. grossis. Et idē anc. Rasis. rhaphanus cōfert phlegmati. et prouocat vomitum. et est malus capiti: et oculis: dentibus: et palato: et corrumpit cibū. et est cōueniēs oib⁹ egritudinibus mulierum. et generat ventositates in superioribus pribus ventris. Et illud auct. Tumay: ppter suam maliciam est velocis putrefactiōis sue substātie. Et idem anc. Rasis. dixit mihi quidam amic⁹ meus q expertus est hoc et inuenit verum: distillauit enim aquam rhaphani sup scorpionē: et inuenit ipsum statim imobilem: deinde continuo inflatus est et crepuit p mediū. et rhaphanus confert febri quartanis: et rigoribus febriū periodicarū: et dolori bus ventris. et quando ppinatur semen ei⁹ cū melle: et siquis pungatur a scorpione: et post comederit rhaphanū non sentit dolorem eius. et ipse delet cicatrices que remanent. et facit nasci capillos in allopicia. et si assuescat quis illo eius capilli cadunt confert ei. et quando bibitur semē eius curat dolorem epatis. et ipse auget pediculos in corpore. aqua rhaphani. i. succ⁹ si bibatur expellit aquā hydropicorum. Et idem aucto. Alcanzi: auget in desiderio coitus et spermate. Et idem auct. Abenmesuai: si comedatur cū sqningebin facit nauseam et si comedatur amplius ex eo facit vomere: et corrūpit cibum in stomacho. et signum in hoc est eructuatio eius. et folia eius conferunt ictericie: doloribus epatis et opilationibus eiusdem.

Siniin i.palma
Sinix idem quod supra
Sinichion i.dactilus
Sinickos idem quod supra
Sinix.i.arbor dactili: et est palma
Siniconindi i.tamarindi
Sinigmon.i.rubificatio que fit a sinapismo
Sinisir i.genus portulace
Sisa i.ventositas
Sisalidos i.alkekengi
Sisalida idem quod supra
Sisalidos i.ferula
Siselle solis i.athomi
Sissen.i.quando frangitur craneum et infrigidatur velamen et apostematur
Sisima i.fletus

Sisionta i.tumor
Sisis i.natura
Sisticus pistacia idem: fructus est testam habens et nucleū ut auellana licet minor sit. p q̄ d.i.l.pistacie.
Sisoides idem quod supra
Sisulabiat i.piper album
Sisulesbech i.piper nigrum
Sistula.i.stipites albi pilosi similes poly. et piloso res vt cotum.l.l.burchdi
Sistula pastoris i.almea

Auic. li.ii.cap. de fistula pastoris. virtus eius est abstersiua. resoluit apostemata sicca et grania in visceribus. confert lapidi renum: et frangit ipsum decoctio eius. et radix ipsius cōfert vlceribus intestinorum. alias virtutes inuenies in littera almea.

Sistula nasi i.polipus
Sitamos i.ficamos
Sitarion i.vince
Sitableos i.alleluia
Sitios.i.corrosio anguli lachrymalis per quam foramen quod ibi est patefit
Sitrios idem quod supra
Sitromos i.vpupa auis
Situonum i.malus spiritus
Siton i.planta vel virgultū
Sinodoi i.frigus
Sinodoblen i.prassium
Sinosoic i.vua vulpis
Silos cappareos i.cappari cortex
Slicon i.polion
Slinca est idem quod fel memirki vel febe memischi: et est ozimū gariofilatum
Srigias i.maratrum
Sripa i.colofonia
Srigine lapis quid est.l.l.lapis frigius
Srica i.resina frixa
Srigia sunt superfluitates que in oculis oriuntur
Sricidis i.rigores
Sthinoides i.ptisicus
Sibir i.pediculus
Sibis i.ptisis
Sobisos i.alcanna
Sobisios idem quod supra
Sobis i.timor
Socba vel fachach est potus fact⁹ ex ordeo et aliis rebus calidis: vt zinziber et similia: que ponuntur in vasis terreis paruis bene obturatis: et cum aperiunt salit in altum: et vocat ceruisia. vel est piscis qui dicitur vitulus marinus habens pedes vt catul⁹: pilosus vt capra: parit filios vt cetera quadrupedia: pascitur herba terra et mari
Socides i.gariofilata
Socitides idem quod supra
Socilia sunt duo ossa ex quibus cōiunctis in longitudinem cōponitur asseid
Sobobros i.brassica
Sobolion i.musa
Sobolia quid est.l.l.alzimi
Solcos i.macer

Folcus idem quod supra
Folebus .i. melilotum
Folium quid est .i.i. sedis

Cap. 272.

Folium agreste

secundum Dioscoridem ca. de folio agresti: habet duas species: scilicet masculum et feminam. femina vero saxosis nascitur locis: sicut brio: sed viridiora folia habet sicut oliva: et virgam teneram et brevem radicem tenuem: et florem album. semen est illi album et minutum sicut miconio. masculus vero omnia ut supra similia habet preter semen. semen eius simile est uvis: et olive florenti: et botruosum veris tempore florens. dicitur vero arsenogonos: quia quisquis eum biberit masculos generabit. Thilogonos vero dicitur: quia quicunque feminas biberit et feminas generabit. hec omnia Crateuas peritissimus medicus scripsit mihi: et maxime historia ipsa placuit nobis.

Foliterus .i. pirgias
Folitis idem quod supra
Foliodes .i. apium risus Foliodesis .i. supra
Follo .i. lena Famos .i. usnee
Fonicalbos .i. epatica
Fonitipa .i. cameleonta nigra
Foni .i. sonus vel vox
Fon .i. oximi secundum quosdam dicunt quod est cameleonta nigra
Foncalis .i. epatica
Forbion .i. euforbium
Fornicalis .i. almufatagi
Formica est pustula parua que egreditur: et fortasse ulcerat: et fortasse resolvitur. et color eius declinat ad citrinitatem et fit ex ea cholera rubea: et est ut granum milij
Forobros .i. licium
Forofion .i. cymbalaria
Forosimos .i. secunda species ethice
Fosfula .i. almea
Fossula est ulcus oculi tenui rotunditate formatum: quod etiam botrion dicitur
Fosure vel fosire .i. viride alba
Fonos .i. timor: inde hydrofonia: vel hydrofonitia .i. timor aque: ab hydros quod est aqua: et fons quod est timor
Fouos idem quod supra
Foydes .i. dolor qui causatur ex estu vel solis calore
Foydesis idem quod supra
Feydesios idem quod supra
Flos salis quid est .i.i. olo: vel alosanthos: vel xantos
Flos syriacus .i. flos malvavisci
Floridos .i. pes columbinus
Flotidos idem quod supra
Flon .i. purum
Flora est medicamen excoriationi cutis quod sic fit: cerusa trita cum oleo et cera modica coquatur in vase cupreo: et utere ut cataplasmate. cum volueris celeriter corium educere. Gal. in li. dinamidiarum.
Flos interpretatur lux
Flobarium .i. ambra

Cap. 273.

Flommos

grece. ara. busiri: latine vero tapsus barbatus. Dias. cap. flommos. Flommos .i. tapsus barbatus: duo sunt eius genera. masculus et femina. una est alba .s. masculus. alia est nigra .s. femina. masculus autem folia habet oblonga: et angusta: et hastam tenuem: et semen tenue. femina vero habet folia cauliculo similia: sed asperiora: et latiora: et hastam longam cubito uno: albam: et asperam. flores virides et albos: et semen nigrum. radix est illi dura pollicis grossitudinem habens. nascitur in campis. Est alia flommos agrestis virgas habens longas in se: et arborosas: et folia salvie similia. circa virgas suos flores suos habet aurosos: aut mellinos sicut passi. sed folia sunt illi aspera circa terram: et obrotunda. Est alterum genus flommos quod lignitis dicitur: aut triallis: folia habens tria aut quatuor: aut plura: pinguia et aspera: et grossa: quibus multi in lucernis utuntur. Gal. viii. sim. pharmacorum capit. flommos. Flommos .i. barbassus: quedam est folijs albis: quedam vero nigra. et alba alia quidem masculus: cuius folia sunt strictiora. alia vero femina cuius folia sunt maiora. et ultra has est alia flommos agria .i. barbassus silvestris nuncupata: auriferis est floribus: et radix pontica existens gustu. Plinius cap. flommon. Flommon quam latini barbassum vocant: frigide et sicce complexionis est: quarum altera est masculus albidioribus folijs atque angustioribus. altera femina folijs latioribus atque nigris. Est aliud genus quod latini herbam lucernalem vocant ab eo quod ex ea lucem faciunt: unde et lucibeos eam vocant eo quod lucem prebent umbril.

Posse. Dias.

radices omnis generis sunt stiptice. fluxum ventris unimodus ipsarum datus cum vino stringit. elixatura earum bibita conquassationes et dolores laterum tollit. tussim mitigat. dolorem dentium gargarismo adhibita compescit. Flommos vero que florem habent aurosum capillos inficit. folia eius cocta in aqua et ut cataplasma imposita varicies et tumores oculorum solvent. maligna vulnera melle et vino addito ad sanitatem perducunt. aceto vero mixto vulneribus recentibus singulare presidium est. punctum scorpionis mitigat. agrestis flommos folia combustioni opitulantur. folia eius que dicitur femina cum caricis composita memoratis cancris putredinem non admittit. Gal. radix eius fluxibiles passiones iuvat. gargarizant autem eam in ore quidam ad dentium dolorem. folia vero diaforetice sunt virtutis. flores eius capillos purificant. omnium enim folia siccative et moderate abstersive sunt virtutis. Plinius: fomentatio facta ex vino decoctionis eius valet contra emoroidas. Ad idem valet si anus ex eo tergatur post assellationem. valet etiam ad tenasmonem encatisma ex aqua decoctionis: et contra fluxum ventris.
Flosmus idem quod supra
Flos eris fit ex ere fuso a fornace translato: id quod

sponte inde cadit est flos eris. illud vero quod vi excutitur dicitur erugo eris: et potissime hec sunt cum aqua refrigeratur. Ista manifestius invenies si legis litteram hoos

Sfores tracy	.i.antecrocum
Sfos uias agrestis quid est.i.i.enantum	
Srosin	.i.leticia
Sibonogos	.i.somus

Cap. 274.

Spica.

Nara.gre. lichinis: lati. vo marcinella valeriana. herba gatte: herba bñdicta: amiulla: genicular l: antilla: fistar: valentina: serpillum maius. libro aggrega. cap. su. aucto. Diasco. Su est spica silvestris habens folia similia folius herbe que vicat grece byposellinu vel bysopellinu. et habet stipitem longitudine vnius bachy aut amplius: cuius color declinat ad purpureitatem. et est iterius concauus: et nodosus: habens florem in figura similem narcisco: nisi quia minor eo: sed in albedine est sicut ille. et est in eo paruz purpurei coloris. et illud quod est inferius est grossius q̃ quod est superius sicut spica frumenti. radix eius subrufa in modum paruu digiti. et ingrediuntur ab inferioribus eius come inuolute sicut squinantii: et elleborus niger: et sunt inuicem adherentes. quarum color vergit ad albedinem. et habet odorem bonu. et est aliquantulum de odore nardi cuz pauca pinguedine. et quod de ipsa administratur est radix eius cu comis suis

Gal. vig. sim. phar. cap. su. sm translationez grecam: su aromatica quodammodo est huius herba nardo similis sm virtutez: sed ad plurimum deficiens. Et idem eodez libro sm trãslationem arabicam. in radice ipsius plãte est aromaticitas. et virtus eius assimilatur virtuti spice nardi. et est ca. in secundo gradu: sic. in fine eius.

Dias. sm translationem nostram. su multi nardum agrestem appellant. nascit in ponto. folia habet similia elleboro: vel similia byposellino: siue apio siluatico. hasta ē illi lenis et mollis subpurpurea: et nodosa: crescens de terra cubito vno: aut ãplius. flores similes habz narcisso in figura: nisi quia est minor eo: sed similis in albedīe. radix est illi ī robore digiti minoris simi lis iunco aut elleboro nigro: rufa cum odore grato: ex qua alie excrescunt partic implicate sicut elleborus niger. Plinius cap. su. Su genus est herbe odorate. in ponto nascitur: p interualla nodos habens: flores albos minores q̃ narcissus: qui habet folia similia apy siluatici: thyrsum rufum mollem: et cauum: ac lenem. radix eius subrufa in modum pusilli digiti: ex qua alie excrescunt minores implicate: vnde equalis est virtutis spice: sed plus prouocat vrinam. et est calida in tertio: sicca ī principio secundi. est feruentis virtutis et mictualis. Plinius ca. su. Su. calida et sicca in secundo gra. est. radix ei⁹ in medicia ponit'. vtutē hz diureticā.

Posse. Gal. sm translationem arabicam: su prouocat vrinam. Diasco. su feruentis est virtutis et mictualis cuius elixatura facit ad lateris dolorem. mestrua incitat. antidotis miscetur. Paulus cõtra strangur iam et dissuriam detur vinum decoctionis eius. herba etiam decocta et supposita vrinam prouocat. ad digestionem confortandum et dolorem stomachi ex fri. causa detur vinum decoctionis eius et seminis feniculi vel masticis cum succo alicuius herbe diuretice. contra vicium pectoris detur vinum decoctionis eius: et gũmi arabici. ad superfluitatem matricis desiccandā fiat fomentum ex aq decoctiõis: vel suppositorium ex bombice intincta in confectiõe facta ex puluere eius et oleo muscel lino vl' communi. contra opilationem splenis et epatis ex frigida causa vinum detur decoctiõis eius.

Sucata vestis	.i.rubea vestis
Suca est sicut pultis: et inuenitur sub lapide asy et est flos eius	
Sucula.i.potus qui fit de ordeo et aqua	
Suchach	idem quod supra
Suchaba	idem quod supra
Suchabilosus	.i.ciclamen
Sucina	.i.peucedanum
Sucianum	idem quod supra
Sucidion	.i.melilotum
Sucolion	.i.lenticula aque
Sucos	idem quod supra
Suchos	idem quod supra
Sucus est species herbe de qua lana tingitur rubea: inde fucata vestis sic tincta	
Sucamblen	.i.vsnee
Susosac	.i.polium
Susosacion	idem quod supra
Susus	.i.species volubilis
Salsal fructus est similis glandi in virtute dur⁹ et ponticus in sapore	
Susuls	idem quod supra
Sugel	.i.rbaphanus
Sugeli	idem quod supra
Sugeblan	.i.cymbalaria
Sugia	.i.fuligo
Sugille sunt apostemata de genere apostematũ glandulosorum	
Sugil	.i.fugel
Sulel	.i.falid
Sulsel	idem quod supra
Sulbeil	.i.memite
Sulgeilen	.i.ziniar
Suligo dicitur eo q' ex fumo fit et muro adheret per continuam effumationem	
Sugile.i.fuligo	Susi.i.faba
Sulica ē quedā auis nigra que ꝯtinue degit ī aqa	
Sulcinum est herba saponaria	
Sulmos est herba que dicit' testiculus sacerdotis	
Sullones sunt illi qui lauant et reconciant pannos et potissime de lana: nã lana vocat' fullo: et ꝑpter h saponaria vocat' herba fullonũ: q: ex ea lauãt et abstergũt pãnos fullones. sitr dipsac⁹ huc vga pastoris vocatur cardo fullonum: quia fullones vtuntur eo pannos reconciando	

Iuelse.i.duricies palpebre quando vix eleuatur:
Iuesen .i.alaca mario.
Iuuiba silvestris.i.fidia: z est nabach.
Iualon.i.ceterac. Iuiera.i.persicaria.
Iubal.i.polium. Iubali ide qd supra
Iubalion .i.hypericon.
Iubedi est cibus arabicus factus ex rizo z lacte z pinguedine multa.
Iubedi idem quod supra.
Iubulila .i.rubigo: sz qñ ponitur sine determinatione debet intelligi pro eris rubigine.
Iubisillai idem quod supra.
Iudaica quid est lege erbum.
Iudac .i.polid maine.
Iudalegi est cibus qui fit de micis parue placete sup qs fūdit pinguedo q a carne assata destillat: g. bus q̄nq̄ herbe cocte miscentur.
Iubede sūt mice q fūit de pua placēta: vt supra.
Iudebegi idem quod supra.
Iudebet est cibus qui vocat̃ mice sūt mice panis super quas funditur pinguedo pullor̄ columbarum cum assantur.
Iudebimite .i.iudebet.
Iular est germen palme silvestris.
Iulmar idem quod supra.
Iulep.i.syrupus simplex ex sola aqua z zucaro.
Iulben est pisū legumen.
Iulbem idem quod supra.
Iumaim.i.ficus fatua. Iuma.i.iuncus.
Iuman idest radix palme silvestris.
Iumalion .i.portulaca agrestis
Iumen.i.sicomori fructus: z sunt ficus fatue.
Iumes ide qd supra. Iumeim ide qd sup
Iumnizū.i.frumentū. Iumi.i.vinee.
Iumu idem quod supra.
Iunadabeauster .i.castoreum.
Iundabeauster idem quod supra.
Iundabeaustari idem quod supra.
Iunedebustor .i.castoreum.
Iundebedustor ide qd sup. Iundeal.i.alcanna.
Iuniperus quid est lege babulbalach.
Iunis.i.vacca iuuenis. Iuncus.i.cyperum.
Iuns.i.dragontea. Iurasel.i. philotrū.
Iuraseli ide qd supra. Iusetab.i.gariofilata
Iurga.i.chrysocolla. Iusab.i.amomū.
Iusabi ide qd supra. Iustiab.i.gariofilata
Iusicap.i.cymbalaria. Iusicapi ide qd sup
Iusticium .i.luctus publicus.
Iusoip .i.armoniacum.
Iusof .i.ficus lupi.
Iuscolles quid est lege chrysocolla.
Iusilp.i.phillium. Iusuan.i.polium.
Iusquiamus quid est lege beng.
Ius.i.erugo vel flos eris sz falso imo e viscolles.
Iuniliā.i.qddā conditū sic vocatum.
Inula campana est species ellenii: z vocat̃ panax
Inus lithus .i.tartarum.
Incubus z noiat̃ strangulatio: z noiat̃ arab. albedilen z alchatum.i.egritudo in qua hō sentit vt in somnū egrediat̃ fantasma graue sup se cadēs vix

eius z motus: z fortasse pvocat̃ pter pondus oppilando: z cū ab ipso separat̃ excitat eū subito.
Inguinaria sm̄ Pli. est herba que dr̃ artemon pbibens dolore inguinū etiā in manu retenta.
Ingulia est qddā conditū sic noiatum.
Inguinale nascitur intra petras z loca aspera. hec herba nocte tanquam stella in celo lucet .i.deo: vt eam videntes ignorates putant fantasma se videre: a pastorib' maxime vr: lege pipa asterion.
Inmusil est quedam species calamenti.
Inquinatizare .i.infundere.
Incuba solissega cicorea: endiuia silvestris: spō. sa solis idem.
Ipporis.i.hypporis. Irusalepidis.i.gypsū
Irundo.i.sanguissuga: pro qua lege carraf.
Iscuis quid lege caratin.
Iusernum .i.sambucus.

Sequitur de. K.

Aalab .i.iusquiamus.
Kaalabi ide qd .i.
Kaapion .i.vinee.
Kaasmes. .i.kesmes.
Kaermes. .i.grana tinctor̄.
Kaeri. .i.lacca.
Kaitamon est lachrymus arboris myrte similis gustu bromoso: hoc maxie thymiamatibus admiscet̃ mirrha z storace admixtis vt grau' fumiget.
Kayirum .i.pumex.
Kandarz .i.grana fenugreci.
Kandati idem quod supra.
Kandal .i.agrifolium.
Kabas.i.tinctura rubea facta ex lacca.
Kabaonil.i.grand nil. Kaber.i.capperus.
Kabelmetheld.i.auellana. Kabelion.i.hypicō
Kabesar.i.sisamus. Kacabū.i. carabum
Kaccabū qddā est rapis kaccabū faciens florem rubeū qd in medicinis nullius est efficacie. Est aliud kaccabū qd oritur in planicie z locis pinguib' z est species stringni: pro qua lege stringnū. z sūt aliud kaccabū qd vocatur kaccabū veneris: pro q̄ l.i. nenufar.
Kacessia .i.kachessia.
Kachessia debet dicere z non kacessia: z est mala habitudo que precedit hydropisim.
Kacisial .i.enula.
Kacis .i.fungus.
Kachiros .i.semen ferule.
Kacule .i.cardamomū.
Kacur .i.origanum.
Kacuri idem quod supra.
Kadar .i.pumex.
Kadalf .i.cyperus.
Kadalfi idem quod supra.
Kades .i.volubilis.
Kadiastor .i.philotrum.
Kadil .i.lilium.
Kadustir .i.polium.
Kadustiri idem quod supra.
Kadus .i.vas.

Fulnme | i.radix piperis
Fulnus | i.albus
Fulnum | i.subrufum
Fulfulnme | i.radix piperis
Fulfulnma.i.radix piperis:et est ligni eius
Fulful abrach | i.piper album
Fulfis | idem quod supra
Fulful elbeth | i.piper nigrum
Fulfnimion | i.ozimu montanum
Fulfuben | idem
Fult quid est.l.l.futa
Fumaria | i.fumus terre
Fumarion | idem
Fumatrios | os mundi
Fumon | i.iusquiam' niger
Fumomon | idem quod supra
Fumosac | i.cetarac
Fumus quid est.l.l.cocham
Fumus terre quid est.l.l.sterig
Fumosom | i.capsifolium
Fumalesus gen' e artemite: et e spes buthozmarien
Fumacalesus | idem quod supra
Fumosis | i.satyrialis
Fumosios | idem quod supra
Fumobiaron | i.blacce bisantie
Funuficb | i.amomum
Fungus dicis qd multocies comedetes mortui fuunt:et arabice vocatur acar
Fungus abietis | i.agaricus
Fungus vesumicus.i. terra tuberies vocatur arabice bemecb
Furafon | i.opium risus
Furca fit de ordeo:et est cervisia per.c.
Furobaba | idem quod supra
Furiosafon | i.antrax
Furios | idem quod supra
Furibuon | i.menstruum
Furfur | i.benus portulace
Fursti | i.pinus
Furogi | i.gallus
Furogigi | idem quod supra
Furoglodos | i.acorus
Furunculus.i.carbunculus mal' fervens tumor
Furbuculus.i.animal simile aranee:quod vocatur venatrix muscaru.l.l.murechion
Furbulculatus | idem quod supra
Furbum | i.fuscum
Furfur quid est.l.l.cantabrum
Furfurisca ptiriasis.i.furfur capitis
Fursus.i.caro addita in ore matricis que plongatur in estate et breviatur in hyeme
Fusalum | i.fausel
Fausalium | idem quod supra
Fusalidos | i.alkekengi
Fusel.i.planta que assimilatur nuci muscate qua caremus
Fuscrachon | i.matrisilvia
Fusiticon.i.medicamen ad scabiem:et est fasiricō vel alfasiricon
Fustic | i.festuca
Fusol | i.rubet
Fusolium | idem quod supra
Fustoch | i.festuca
Fusiricium | i.altea
Fusiricion | idem quod supra
Fusuricon | i.alfasiricon

Cap.275.

F Alta ara.vel fult:vel bale:vel halca: grece benge:vel tragus vel zeia:vel ellica:lo **Sera.** li.og ti.vo dicitur spelta. pec: fult. Fult.i.spelta.et ipsa est sicut ordei granum.et sunt eius due species.in una inveniuntur duo grana:et in alia unum.et quodlibet granum in cortice suo.et ipsum quidem minus nutrit q ordeum.et e boni saporis.panis enim qui ex eo fit minus nutrit q panis tritici vel ordei.Et idem auc.Dias. Tragus figura eius est figura grani quod dicitur candarusium:et est minoris nutrimenti:quia multum habet de furfure.et non est facilis digestionis et mollit ventrem.Et idem auc.Pauli. Tragus e spelta:et est ex speciebus granorum mala stomacho.et lenit ventrem.Et idem auc.Hanc est frigida et humi **Gal.** primo d eduliis ca.zeia auc. da viscosa. Dias.zeia duplex:hec quidem est simplex:et vocatur kirmon:hec aut dikolikos vocatur in duobus quidem involucris: coniugatum habens semen:minus aut nutritiua frumentis.est enim profundarum radicum et multorum lamorum:fructus aut levissimus:et affectatus ab omnibus animalibus.est aut simile frumentis in frigidis regionibus cultum.fit aut magis nutritiua si cum ordeo:aptaq stomacho farina facta ex eo et frumento fiunt pultes.est aut satis nutritiua et facile elaborabile:magis aut subcitatiuum ventris.Et idem.vi.sim.pbar.cap.zeia.zeia sive spelta mediam quodammodo virtutez habet inter frumenta et ordea:et ideo innotescat tibi per ea.

Posse.Sera. Mollit natura et generat inflationes et rugitus.et est bona viscositatibus pulmonis:et pectoris et forti tussienam fiunt ex ea loboc:et pultes.et nocet vainam.et mundificat renes et vesicas.

Fupa | i.lunaria
Fural | i.crocomagna
Fux | i.fex antiqui
Frudon.i.laurus vel bacce eius
Fructus bortarij | i.estivales
Fructus iuniperi quid est lege litteram babilbalach
Frumentum quid est.l.l.benda

Sequitur de G

Aisdo i. herba fullonũ vel saponaria q̃ osatis grece dicit. l. l. bozich.
Gaira i. colla. Gabirabarab ſm Paulũ in pprio capitulo est planta ſiſha nepſilo acuti odozis: quã multi dicũt eſſe ſpecie cinamomi: cuius odoze inſaniũt boies ad coitũ furientes: z mulieres ſui odoze q̃rẽtes coitũ clamãt vt gatte.
Gabiragubara i. nepſilla.
Gaſati i. eupatozium.
Gaſatin idẽ qḋ ſupra.
Gaſaſul i. grana ſolis.
Gaſeata i. eupatozium
Gaſecol i. blacceblſantia
Gaſeſol idẽ quod ſupra
Gaſir i. eupatozium
Gaſit i. policaria vel conisa: ſʒ falſo: imo eſt eupatozium.
Gagada i. centaurea
Gagates i. lapis niger p quo. l. l. lapis gagates
Gagarab i. antimonium
Gagali i. aiſdo Gagila i. aquila
Gagiſ i. vince
Gagimon i. ipericon

Cap. 276.

Abaleb. arab. grece labar vel Straciotis: vel facus qui in calmatib' latine lenticula aque vel Sera. li. aggre. ca° gabaleb. lentigo aque. i. lenticula aq̃ ex ea est marina: z ex ea est aq̃ dulcis. ſed illa que est aque dulcis est lenticula que repit ſup aquas erecta habens oztice viridẽ: z est rotunda ſicut lenticula: ſimilis est ei i figura ſua: z repit in lapidib' ſuper aquã erecta natans. Gal. vij. ſim. pbar. cap° ſup faciem aque. ſtraciotis. Straciotis ſiue ſtraciozis: q qdez est aquoſus humidus: z frigidus virtute est: qui vo terreſtris hʒ qd ſtipticitatis. z idem eodẽ li° ca° facus. Facus. i. lẽticula aquatica humide z frigide est cõplexionis in ſecundo gradu extis ſm vtrũqʒ. Paulus ca° ſtraciotis. Straciotis herba est que naſcit in ſupficie aque ſine radice cũ folijs ſilibus ſempuiue: est aũt vtutis redarguentis ac Dias. ca° de lẽticula aque: remozdentis. lenticula colore viridẽ hñs: virtus Posse. Gal. hʒ qd ſtipticitatis est ei frigida. ppter qḋ vulnera pōt cõſolidare: z vlceribus est vtilis. quidã aũt eo z ad morofagias vtũt z ad fiſtulas. Paulus: potui data valet ad fluorẽ ſanguinis ex renibus z cũ aceto cõtrita: atqʒ vt cataplaſma ad Dias. oẽs tumores ſpergit: ignez abibita. crũ extinguit: podagricis neceſſe miſcet medicamibus ſola: z cũ poleta ponit infantibus: z entirocellicis pſtat effectũ.
Galalac inde mugalac. i. lac acetoſum.
Galanga cyper' babylonicus idẽ. quidã dicũt q̃ est frutex. l. l. gbalũgen.
Gala. i. lac. Galab. i. almea indum
Galacon est quoddam genus eris.
Galaktidoo litho i. lacteus lapis.
Galatina dicitur qm̃ est quaſi lactei coloris: et est ſapor quidam.
Galac. i. lac: inde oxigalac. i. lac acetoſum.
Galao. i. vulpis Galaudeo. i. titimall'
Galacon i. genus eris.
Galbanũ est ſuccus vel lacheymã cuiuſdã ſpeciei ferule: que grece dr narticos: z est ſemen eius careos. l. l. benealbegi.
Galca i. cefalea.
Galgaſma. i. caro panniculoſa annexa palato ſub vuea pendens: coopiens caput canne.
Galla quid est. l. l. baſſ.
Galla ozida. i. galla uſiana que fert ab aſia regione: z vocat ſilr cecidos alapſalis: z est fructus q̃ rius pro quo. l. l. baſſ.
Galla cipreſſi quid est. l. l. ſaſſo.
Galatera i. lactes porcellus

Cap. 277.

Aleobesis vel gale obdelõ. Dias. cap° galeobeſia frutex est puus: cui virga est z folia ſilia vrtice: ſʒ folia tenuioza: q̃ digito cõfricata graue odozẽ hñt: z hʒ flores minutos z purpureos: naſcit circa hortos z i vijs z ſup omnia tecta tegulata.
Posse. Dias. folia z baſis eius duricies ſoluũt z cancros mitigat: ſcrofas: z parotidas ſpergũt. puſtulis medicatur vt cataplaſma impoſita: qḋ bis in die abuciat: z tepidũ itez imponit admixto aceto. Elixatura eius fomento adhibita paſcetia vulnera abſtinet: z putredines limpidat: tumores et cancros ſpergit addito ſale.
Galea. i. regaica Galeos. i. muſtela
Galerica i. kalandra auis.
Galeon dictũ est eo q̃ lac coagulat: folia habet z baſtã ſimilẽ apme ſʒ erectã: naſcit i campis.
Galbene i. nux vomica.
Gallicitem i. titimallus.
Galli i. muſtela.
Galizafil i. cibarũ ex lẽtibus
Galipſi. i. rafanus.

Cap. 278.

Alion Dias. ca° galion: dictũ est ſic eo q̃ lac coagulat: folia hẽt z baſtã ſilem apme ſʒ erectã. Posse. Dias. flos ei' cõſtrictiue virtutis est. deniqʒ cõbuſtionibus impoſitus opitulatur: fluxũ ſanguinis abſtinet: miſcetur z cerotis olei roſei: z in ſole ponit q̃diu albũ fit: z p acopo in vſuz tranſit. radix vo eius accepta ventrẽ ſtimulat: naſcitur i campis z pratis.
Galicbia i. caſſia lignea
Galgia. i. tinea Galcis. i. vulpis.
Gallia est medicina cõpoſita ex pluribus ſpeciebus aromaticis: z hʒ plures ſpecies ſʒ diuerſitatẽ cõpoſitionis eius: qm̃ dr gallia muſcata: qm̃ in ea ingredit plus de muſco q̃ in alijs ſpeciebus. Et dr

p

gallia sembellic: quā cōponit ex aromatibus: z g buld i laxatiue. na sembellia idē q̄ quodā medicamē cōpositū ex aromatibus: z ex quibusdā laxatiuis. Et est gallia alefagie .i. gallia aromatica: quā eius cōfectio i fine aromatizatur cū rebus odoriferis: ocr pdictas species inuenies in antidotario damasceni. Et est etiā gallia ventrū: vt apparet i l. sich. Et est gallia cont: vt apparet i litteris predicta. Et est gallia regalis: que ponitur i antidotario Aluic. z illa vocat' ibi gallia magna. vñ quando i receptionibus ponitur gallia simpliciter intelligitur gallia muscata.

Gallideoꝝ aronie	.i. florum cironie.
Gallitricon	.i. pollitricon.
Gallina gallus z pull' coꝝ quid est .i.l. zigeg.	
Gallitrina	.i. lactenna

Gallitricus .i. sanguinaria: eo q̄ naribus imposita sanguinē suauiter fluere facit: nascit' circa vias z saxosis locis. habet i sūmitate velut pedes galli.

Galliosis	.i. arsenicum
Gallitricum	.i. centrū galli
Gallicrista	idē quod supra.
Gallitricon silvestre	idem quod supra
Galum	.i. menta

Gallus gallinaceus .i. capo s'm quosdā sed falso: quā gallus gallinaceus intelligit' gallus gallinē: z potissime fortis z antiquus: z hoc confirmat' in codice in titulo ꝺ porricidus .i. ꝓma. ei' virtutes inuenies in .l. gigeg.

Gallus cuspicus	.i. fortis.
Gallus matricis	.i. mola matricis

Gallus silvestris .i. fasianus: z est fictoris complexionis q̄ ille q nutritur in domibus.

Ganones	.i. apa gule z vuee.
Ganolor	.i. bibar
Galononon	idē quod supra.
Gara alexandrie quid est .l.l. dasnoides.	
Garabant	.i. rad' z rubee.
Garabvel algarab .i. fistula lachrymalis.	
Garabab .i. salix vnde ligantur arbores.	

Cap. 279.

g Ara ara. grece dasnes latine laurus. **Sera.** li. aggre. ca.° gara vel gar arti. Dias. ex eo est bis stricta folia: z ex eo est bis latiora: z est masculus: z calefaciunt: z desiccāt calefactione z desiccatione forti. z grandi ei' e forti' **Dias.** c° ꝺ lauro s'z trāslationē grecā. Laurus: alia est latioꝝ folioꝝ: alia tenuioꝝ: s'z vtreqꝫ feruentis virtutis sunt atqꝫ recorporatiue: quaꝝ eius **Gal.** vi. sim. pbar. ca.° dasne. natura ca. est. Dasne arboris siue lauri: tā folia q̄s fructus siccant z calefaciūt vehementer: plus tñ fructus q̄s folia. Cortex v'o radicis minus quidē acer z calidus: magis aūt amarus: z gd stipticitatis hꝫ. Juuenal: Laur' e arbor c' folijs victores coronant'. vñ lauro ꝓpt' victoriā coronat' d'r laurent'. z corona qua propter virginitate mulieres coronant' **Posse. Dia.** elixatura vocat' laureola.

eius si in stasio missa fuerit: z desup sedeat vesice z matricis dolorē cōpescit. hui' fol a viridia stiptica que tunsa: z catapl. smatibus adhibita: vespar z apū pcussū ꝓhibent: z oēs tumores spergent z si sinapi aut polente misceant'. z viridia bibita: nauseā ꝓuocant stomachū subuertunt. hui' bacca plus ca. est q̄ folia z hꝫ virtute fortiorē: que tū f. z electuarij more melle collecta tussientes z ptisicos orthonoicos z thoracis rheumatismū sanita ti restituunt. cū vino bibita ictibus scorpionū occurrit. maculas nigras detergit. succus eius aurium surditate manere nō sinit: z incōgruos sonos eaz vino z oleo rosaꝝ adhibita spicit. Acopis z vnctionibus calidis notabiliter miscet'. cortū eiusdē arboris triti z bibitū calculos frangit. abortū excludit: epaticis obulis tribus cū vino bibeti ꝓstat effectū. succus v'o radicis eius minus est acer z mī est amarus z magis stiptic': ꝓpter qꝺ lapides vesice rūpit. oīs aūt arbor virtus hꝫ acuter relaxates z calefacientes **Gal.** laurus lapides frangit z euaporantes. z epaticis cōfert bibu' cū vino odorifero in pondere triū obuloꝝ sine q̄ mor danich.

Gardanig .i. cū caro rubea interi' in palpebra inferiori: z videtur sicut rosa rubea.

Gargareon	.i. vulua.
Garesol	.i. oppopa anis.
Garbe	.i. species salicis.

Gardegi e caro rubea crescēs i palpebra īferiori
Garde est quedam auis sic vocata.
Gariofilus quid est .l.l. harmusel.

Cap. 280.

g Ariofilata latine grece lapagi. gariofilata est herba filis agrimonie: cui' radix odorē hꝫ gariofi. aꝝ: dicta a quibusdam sanamunda z enātia z pes leporis z oculus leporis: ca. est z sic. **Posse.** herba ipa trita: et in scōo gradu. succus eius fistul' iniectus lauat ipas. filr' opatur oēs captus ad mēstrua ꝓuocanda. fiat fomentū ex aqua decoctiōis eius cōtra colicā: z ad digestionē cōfortandū det' vinū decoctiōnis eius. **Gal.** vi. sim. pbar. ca.° lapagum .i. apagū .i. oculus leporis siccatiue virtutis est: vt que s'm ventre rheumata sufficienter sistat.

Gariofilatū est quedā cōfectio sic vocata: que fit ex gariofilis zc.

Garitflaminis	.i. flineus.
Gariofilon est herba que vocat' filius añ patrē.	
Garien	.i. pecora.
Garicon	.i. agaricus.
Gariofilata agrestis	.i. baccara.
Garbi .i. salix.	Baron .i. pyretꝛ.
Gariopiā .i. herba q̄ vocat' testiculus sacerdotis.	
Gariobium	idē quod supra.
Garumsel	.i. gariofilus.

Garus vulgariter d'r almurri: qꝺ est q̄i salsū gaꝝ
Et modus fiendi est iste: fit gar' de piscib' paruis hoc mō. ponūt in aliq̄ vase hñte infer' orificiū la

tā e supl⁹ strictū: ⁊ fit veluti lect⁹ h⁹i pisciculorū: vel more lecti ster.uit̃ in vase: postea supponit̃ sal ⁊ supponit̃ pdict⁹ ordo lapillorū. ⁊ sic fit donec sit vas plenū: ⁊ sic pmittit̃ imorari p aliqđ tps: tan/dē explorato sapore ⁊ grato invēto: extrahit̃ garū vel gar⁹ pōt dici q̄libet salmuria sapida: vt hr̄ i.l. cobin. virtutes aūt eius invenies in lr̄a muri.

Garus quid est. l.l. muri.

Gascata.i.eupatoriū. Gascfati.i.cefalio.

Gasmeni .i.foliū ml.

Gasmemin idem quod supra.

Gazel est qđdā aīal qđ alit̃ vltra mare: ⁊ muscus inde nascitur vt apparet in.l.misch.

Gazelus idem quod supra.

Glarea.i.gūmi. cū aūt simplr̄ ponit̃ gūmi: gūmi arabicum intelligitur.

Cap.cxvi.

J Laspatella vel afrodisia vel venerea: ℓ pip: apiū grece: acor⁹ latine: vl̃ spatella: vel gladiolus. ara. vo laeg: vel bulbegi: vl̃ naeg vel bogoe: vel zueg. Acor⁹ ca. est ⁊ sic. in scđo gradu: g sit̃ gladiolus vocat̃: g nō nī vi aquosis locis: ʒ etiā siccis ⁊ m̄ ... rinis crescit. Est alia spēs gladioli: q̄ invenit̃ Sera. li.⁹ a gre. Laeg.i. aco. l.l. decreris. cor⁹: ⁊ latine noīatur spatella: vel gladiolus. folia ei⁹ sūt silia folijs minuū q: sūt subalbida ⁊ lanosa ad albedinē declinātia: ⁊ sūmitas ipoꝝ est rigida ⁊ acuta: ⁊ ad silitudinē gladij: ⁊ hʒ florē crocei coloris: ⁊ radices nō hʒ multū dissiles a radice iris: nisi q: sūt multum adherētes ad inuicē: ⁊ nō sūt recte: ʒ tortuose: ⁊ hn̄tes nodos ⁊ geniculatas: ⁊ color eaꝝ est exterior trahēs ad rubedinē: ⁊ hʒ acutū saporē: ⁊ hʒ semē plenū: densū: odoris placabilis. Et melior ex eo ē radix: illa q̄ est alba ⁊ nō tortuosa plena: bonū habēs odorē: q̄ fert̃ de regione kilkia est huiusmōi. Gal. vi. sim. pbar. ca.⁹ de acoro sm̄ traslatoꝫ arabicā: qđ de ipo administrat̃ est radix ei⁹: sba ei⁹ subtilis: ⁊ sapor ei⁹ est acut⁹ cū pauca amaritudine: ⁊ odor ei⁹ nō est malus: cal⁹ vt⁹ est ca. ⁊ sic. in scđu Dias. ca.⁹ de acoro scđz traslatū do gradu. onē nr̄aꝫ: Acor⁹ vel venerea: vel afrodisia: vel piper apiū herba ē folia habēs silia iri lata ⁊ oblōga ⁊ exalbida: ⁊ in sūmum dēsa: ⁊ acuta q̄i gladi⁹: florē aurosū: radice dissilē oblōtāgēniculatā: ⁊ nodosā: exteri⁹ ad rubedinē declinātē: gustū acrē ⁊ aliq̄ten⁹ odoratā. semē vero hʒ planū ⁊ spissū ⁊ integrū: ⁊ ips odoris suauis pōt qđ ⁊ men: ʒ in oīb⁹ est efficacior: ⁊ magis calefac Posse. ʒ viciū splenis ⁊ epatis accipiat lib. vna acori aliq̄ꝫ tuliꝫ cit. triti: ⁊ macerēt̃ p tres dies in aceto: postea coq̄t̃ ad mediū aceti ⁊ colet̃: ⁊ colature addat̃ mel. ⁊ iteꝝ ad cōsūptiōꝫ aceti coq̄t̃. istud aūt oximel det̃ quotidie in mane patiēti cū decoctiōe acori. Ad idē libram. 5. succi apij ⁊ pulueris eius. ʒ. 5. ⁊ aceti libraꝫ 5. ⁊ olei. ʒ. i. serapini. ʒ. ij. ⁊ pulueris armoniaci. ʒ. ij. ⁊ simul pmitte p noctē: ⁊ mane coq̄ vsq̄ ad medium: deīn appone pulverem ipi⁹ acori: ⁊ ex tali vnguēto splenē ⁊ epar inalaxādo manib⁹ inunge. Et si vis face cerotū adde decoctiōi cerā. ⁊ ex tali ceroto vnge. vinū etiā decoctiōis ei⁹ valet ad idē: sed nō det̃ febricitāti. Cōtra ictericiā coq̄t̃ radix acori in aq̄: ⁊ colet̃: ⁊ i colatura coquāt̃ cicera rubea ⁊ det̃ ius patiēti: sūmū remediū est si fuerit sine febre. Balneū ei⁹ ad idē valet. Cōtra pannū oculoꝝ succ⁹ acori ⁊ succ⁹ feniculi ⁊ anisi ponāt̃ in vase eneo: ⁊ soli exponat̃ vt hūiditas cōsumat̃: postea apponat̃ pulvis aloes: ⁊ ponāt̃ ad ignē: ⁊ colet̃ p pannū: ⁊ colatura ponat̃ in vase eneo: ⁊ cū op⁹ fuerit cum pēna in oculo ponat̃. Folia ei⁹ p pavimētū sparsa mire aerē actualr̄ infrigidāt. vn̄ q̄ sigs hʒ acoꝝ sup semīdꝫ pōt incurrē fluxū sanguis vel spasmū Gal. Acor⁹ pvocat vrinas: ⁊ splenib⁹ scliroti cōfert. ⁊ abstergit ⁊ subtiliat grossities cortice melior Dias. Succ⁹ radicis ei⁹ claest succus ei⁹. ritate oculoꝝ pstat mirifice: q̄ radix ca. ⁊ sic. est vrinis nimiū: ⁊ leptomenis sciroslm innās splenis: ⁊ movēs vrinā potato succo. Aq̄ vo in q̄ decocta fuerit diuretica est. valet etiā est pleureticis ⁊ toracis passionib⁹ ⁊ epatis ⁊ terminosis ⁊ corruptelis spleneticis valior est: ⁊ stranguriosis q vrina faciūt cū dolore: ⁊ ad morsū serpetis efficax est. ad mulieꝝ menstrua p fomētū vtilis est. miscet̃ etiā antidotis ⁊ tyriacis: ad durtie vane ex radice ei⁹ cū aq̄ decocta ad tertiam dabis bibē p triduū: ⁊ vrinam mirifice deducit: ⁊ stranguriā sanat. Ne apes examinēt ⁊ fugiāt herbā ipaꝫ in vase apū suspēde: ⁊ a vēto nūq̄ seducēt̃. hec herba raro invenit̃: nec eā scire q̄s poterit: nisi cū flosculū emiserit. nascitur locis cultis: ⁊ hortis ⁊ arvis. lege eā mēse augusti: nā vix invenit̃ sine flore: quia per florem cognoscitur.

Glancomata .i. albugines oculoꝝ

Glancion .i. viola.

Glancios ritis .i. celidonia.

Glabies.i.tinea. Glaber.i.calvus.

Glaucosis est oculoꝝ subalbedo: vel glaucedo q̄ accidit vuee tunice: sicut appꝫ in senioꝝ oculis. glauci nāq̄ dicūt̃ oculi: q̄ vulgo varij dicūt̃. glaucoma vo egritudo inde vocat̃: interdū tā vnuꝫ p alio reperitur.

Glādia.i. fruct⁹ q̄rc⁹: ℓ ipa arbor: p arbore.l.l. balloes: ⁊ p fructu.l.l.ball.

Glanqnion .i.glaucium.

Glaucoma.i.egritudo oculi incurabilis: sm̄ veteres idē ē qđ hypochimia: ʒ apud posteriores nō sūt idē. nā glaucoma est oīo incurabilis: hypochimia vo nō oīo. ⁊ est aq̄ in oculo. glaucoma ē egritudo in q̄ debilitat̃ act⁹ videdi ppē nimiā glancedinē oculoꝝ.

Glandiolus quid est. l.l. dexeris.

Glandiolus segetalis qđ est. l.l. fagasmon.

Glans.i.noctua. Glaucōiū.i.pulegiū

Glancius rizi .i.celidonia.

Cap.cxcv.

J Lauciū idest memithe. Dia. ca.⁹ memithe. Memithe vel glauciuꝫ ē

succ⁹ herbe eiusdē noīs:folia huius papaueri filia hec folia calido cinē coopiūt:ⁿ sic succū emittūt. Alij herbā in ollā mittūt:ⁿ circūliniūt creta: ⁿ in furnū feruentē mittūt:ⁿ sic folijs maceratꝭ succū exprimūt: ⁿ siccatum i sole in pastillos redigūt.e⁹ est optimū qͦ est croci coloris int⁹: ⁿ gustu amarū.ⁿ odore graui.miscet oculārib⁹ medicinis ⁿc. ⁿ idē fm aliam bonā translatione ca.ͦ supradicto Glauciū succ⁹ est herbe nascētis in syria i gerapoli.folia hꝫ similia miconio ceratico sed pinguiora ⁿ sup terram spansa.odorē habet grauem,gustu amaro.succū multum hꝫ croci simile. folia e⁹ cāuco mittunt in cacabiē: ⁿ in clibanꝭ coquūt: ꝗ cū coxerit exiccit ⁿ⁹. **Pli.** ca.ͦ de glancio.Glanciū facit. cius in syria ⁿ persia nascit:humilis herba:folijs ḋcat fere papaueris minoribus tñ sordidioribus:ꝗ odoris tetri:gustu amari cū astrictione ⁿ stipticate:ⁿ gūmi hꝫ croci colore.Multi ḋo errauerūt in hac herba.gdā putauerunt ꝙ esset celidonia.gdam putauerūt ꝙ esset papauer cornutū:ⁿ sic vocat apud Auic.Et ego vidi meo tpe multos in hꝫ errare:ⁿ multi errauerūt tpe Dias.nam Dias.ca.ͦ de mōte randel.oīꝙ multi falso putauerūt glanciū ibi fieri ppt similitudinē folioꝝ.ꝙ aūt glanciūꝫ sit memithe vel sucꝯ apparet multis testimonijs.nā vbi ponit Alexāder ⁿ alij greci glanciū: Auic.ⁿ alij ponūt fiet memithe. Preterea apud Serap.ꝗ ꝗquid dicit de memithe auct. Dias.nō est aliud nisi ꝙ ḋf ꝙ apd Dias.ca.ͦ de glancio. inuenit̃ etiā oleū nomī glanciū nō ab hoc glancio:ꝗ nihil recipit glanciꝗ:ꝗ cuius cōfectionē etiā inueni in antiquo antidotario sic vocata ⁿ sine glancio:ⁿ est olo calidū. Ꝺō ānē hꝫ vitutē glanciū sit memithe.i.i.celidonia: ⁿ.i.chelcbas:ⁿ **Gal.** vi.sim.pbar.ca.ͦ glancium.i.memithe. Glanciūꝫ stipticat cū ꝗdaꝫ delectatione: infrigidat tñ manifeste ita vt tanꝭ gde sepi⁹ herisipillatē: ⁿ est in cōpositōe cōpositū ex aquosa ⁿ terrestri sbā:vtrisq; frigidis:nō tñ extreme:sed ad modum aque fontanine.
Glancosis.i.glancitas in oculis:vel alicubi.
Graphia.i.scriptura: inde melagraphicā nigrū scriptum.
Grassula maior.i.herba grassula.ⁿ est alia minor que vermicularis ḋf:ⁿ sempuiua.
Granū acetosū:qͦ affert̃ ex coaiscetū.i.fragula.
Granum nigrum i.nigella.
Granū indū.i.chartamū idē:ⁿ est aliud a nostro.i.i.habel nil.
Granū alkakil.i.semen granati siluestris.
Graffagia.i.scriptura:inde melagraphicū nigrū scriptū.ⁿ aliqñ ponitur ꝓ pipere nigro.
Grana zeile.i.fructus tremule arboris: vel piper ethiopium.i.i.habel zelim.
Grana padisi gd sunt.i.i.nux sarbe.
Granū capitis i.stafisagria.
Granū iunipi quid est.i.i.habilhalach.
Grana sensen.i.grana sisami:que nostro ideomate vocantur iozolene.
Grana nere.i.grana cerasi siluestris.

Grana kikil:vel kilbil.i.grana granati siluestris.
Grana punica i.mala granata.
Grana amonia i.stafisagria.
Granū sponsi i.cubebe.
Granū frumenti gd est.i.i.henda.
Granū tinctoꝝ a Dias.vocatur coccus.ꝫ arab. ermes.i.i.coccus.

Cap.ꝫꝫ.

Granū anacar est fructus cuiusda arboris magne:que lotbos vocat̃ a Plinio in ꝓprio ca.ͦ et a Dias.ꝗuis Dias. vocet ipꝫ in alio ca.ͦ agrifolium ⁿ est fm Plinū granū sile iunipero: ꝫ maius:solidū:hñs interi⁹ nucleū durꝫ cū sua medulla:tectum carne pauca:dulcis saporis: nigrū cū maturatur:ꝗque multi faba grecā ⁿ syriacā dicūt. Ysidꝫ cap⁹ ḋr faba greca syriaca:faba syriaca ḋf arbor magna fructu ferens maiore pipe cōmestibilis sui suaue:inde ⁿ melli vocat̃:ⁿ latine cicerulo .i.i. faba greca:ⁿ.i.agrifolium.
Grana folis.i.mali folis:vel cauda porcina:quid est.i.i.calb.
Grana quid sunt.i.i.harmel.
Granū ben gd est.i.i.balanus repsico.
Granū calah.i.' calen:vl' calebi:vl' calb.i.grā fol.
Granū nil.i.cartamus indus:ⁿ est aliud a nostro.i.i.habel nil.
Granū viride est fruct⁹ arboris terebinthi: vi terebinthina colligit̃:ꝗ vocat̃ albotin.aliꝗ dicūt ꝗ ē lentiscus:ꝗ sit ḋf terebinth⁹.aliꝗ dicūt ꝙ est ani sū.aliꝗ dicūt ꝙ est alfassam:qͦ inuenit̃ apd Hasū.sed prima expositio est melior.i.i.botum.
Granū alsumen est qͦdā semē albū paruū vt piper arboris siluestris fm ꝗntitatē beachij hñs folia pua alba:nō tñ vehemētis albedinis:ⁿ est ca. hūs pap humiditatis; ⁿ ē ipinguatiuū.auget spermata ⁿ excitat coitū.
Granū alcelin vocat̃ ab Auic.ⁿ Sera.pip nigrū ⁿ sunt grana pua:dulcia:delectabilis saporis: sub citrini coloris:ꝗ afferunt̃ a tunici ⁿ barbaria. augmentant sperma.i.i.habel nil.
Grana vocantur pillule.
Grana almagar.i.semina vtice.
Granorꝫ alma baleab.i.nere: ⁿ sunt cerasa siluestria.i.i.mahaleb.
Grana mitabel Idem quod supra.
Granū regis.i.cerasium:ⁿ iō sic ḋf qm̄ arabes habent ḋr eo in copia.sic vr̄ exponē Sera. vt appet in.i.cerasine:ꝫ Jo.mes.cap.ͦ de keruo exponit ꝙ granū regis est magnū ⁿ puū:ꝫ magnū est keruo ⁿ vocat̃ abelmeluchet est cataputia maior. Et alia cataputia minor:ⁿ ē granū regis paruū.
Granulbachi i.nux vomica.
Granū calcul:vel caslcul gd est.i.i.babel.
Granū alkadar i.granū viride.
Granum vue quid est.i.i.barin.
Granum indici quid est.i.i.nileg.
Granū albeibel est semen granati siluestris.
Granū dulce quid est.i.i.abel.
Gradiū.i.cocognidiū. Granias.i.cornalis.

Gamaria.i.tapsus. Ganiar sit sicut nectar.
Gamas sūt lippitudines q̄ sunt in ophthalmia.
Gracus .i.crocus bortensis.
Gami est spēs fructus:quē ignoro.
Gamatū domesticū qd est.l.l hurnam.
Gamatū silvestre quid est.l.l.darsisaham.
Gaudon.i.lambrusca. Gaucō.i.cranes.
Gatecon.i.fructus bussi arboris.
Gamamina .i.stafisagria.
Gafones.i.vespa:illō vocabulū ponit i līa sim⁹
Gaco .i.hircus.
Garbausim est confectio quedam.
Gamen quid est.l.l.agrostis.
Gecretica:ge interptatur terra:inde gecretica.i.
terra que aufertur ab insula crete.
Gelealea.i.gagatems:vel gagada.
Gealidos.i.sulfurata. Geapolidos iď qď s̄
Geos.i.robilie:ꝛ est genus leguminis.l.l.mes.
Geosilion .i.menstruum.
Geuser.i.opoponax. aliqui dicunt ꝙ est serapi-
num:ꝛ est verius,
Geuser idē qď supra. Geusir idē qď sup̄.
Geuz.i.nux. Geuzkaur.i.nux muscata
Geuzedi .i.nux idica magna.
Geuzmeltil.i.nux venenosa:que est frigidissima.
Geuzulgi:ar.i.castaneola. Geuznosū id qď s̄.
Geuzmethen.i.plāta nucis que plantat̄.nā geuz
i.nux:methen.i.arbor.
Gebara.i.floscha molendini. Gabarā idē qď s̄
Gebarasloe.i.abrotanū. Gecablon.i.vsnee.
Gecasras.i.fragaria. Garazum.i.rana.
Gecedros.i.muscata. Gezebros idē qď s̄.
Gede .i.pulegium.
Gedanil sunt quedaz vene:que dicunt̄ miseraice:
que sunt intra intestina ꝛ epar.
Gedegum .i.via vel canalis.
Gefrise.i.spōgia marina. Gefrise idē qď s̄.
Gegnerise.i.semen. Geguero.i.scariola.
Gefuesif idē qď supra.
Gebenech: vel agebenech sunt due vene que sūt
in labio inferiori.
Gelapedij .i.sulfur.
Gelatina pisciū est:qn̄ pisces coquūt̄ in aceto: et
postea cōgelat̄ acetū cū quo coquūt.ꝛ eodē mo-
do fit cū carnibus.
Gelnan .i.balaustia.
Gelibalatiche .i.corium vetus.
Gelona.i.collognitida. Gelela idē qď s̄.
Geleniabin.i.rose cōdite:sive cū zucaro:ꝛ est zu-
carū rosatū: sive cū melle:ꝛ est mel ro. sed falso:
nam geleniabin vel geliabin: est mel ro.ꝫ selema
bin.i.zucar̄ ro.geliabin syrup⁹ rosar̄.
Gelbenec est vna species ellebori: ꝛ apud quos-
dam est nux vomica.
Gelblea.i.volubilis. geldei.i.pellis.
Gelse .i.duricies palpebrar̄.
Gelsei idē qď supra. Gelissagos.i.elissagos
Gelion.i.gentiana. Geliosus idē qď s̄.
Gelosac.i.polui: Geluc.i.cornu spēcl
Gelunza.i.granum pini maioris.

Geloe idē qď supra.
Gelude.i.coriū serpentis. Gelutran.i.vsnee.
Kap.284.

g Geldalceb ara.latine cori] vl' coriū arietis.
Sera. li. aggreg.ca. geldalcheb auct.Gal. qn̄ accipit̄ cori
um arietis recens sicut excoriat̄ aries: ꝛ ponit su
p locū pcussionis:cōfert adeo ꝙ curat pcussionis
lesione in die vna ꝛ nocte: q: maturat ꝛ r̄solvit lo
ca pcussa:q̄ sūt rep-
leta sanguine. Posse.Sera. ca. cel
bele. coriū lupi valet ꝯ colicā.li appz silr̄ i.l.sim⁹
Dias. ca. solee.Solee sotularū vetustarū
qn̄ cōburūt̄ :ꝛ cinis ear̄ pulverizat̄
sup cōbustione ignis:ꝛ sup apatione q̄ fit in pedi
b⁹a strictura calciamētor̄. cōvenit qn̄ pulverizat̄
sup excoriatione q̄ fit in corio: deliccat ꝛ ꝯsolidat
ea.ꝛ scorpiōes fugiūt fumigiū ei⁹ꝛ alia venenosa
Geld alutiche.i.coriū vet⁹. Geld.i.corium.
Gelt idē qď supra.
Gema est q̄dā cōfectio:ꝛ interp̄tat̄ experta.
Gemamon .i.cotula.
Gemara.i.cōfectiones liquide:quas mulieres fa
ciunt:ex quibus liniunt faciem.
Gema.i.pus. Gemealoia.i. semē
Geme.i.dolor colli. Gemeruc.i.flos er]
Gema pelitis est genus crete vel terre:vt alpulū
color nigro.
Geniale .i.oleū metropium.
Gemotilns .i.mercurialis.
Gemolaib.i.agnus castus. Gemulac.i.alaca.
Gemul.i.lunaria. Gebut.i.spina alba.
Genabe.i.ala. Genar.i.mulier.
Genabar .i.cinnabar̄.
Genella .i.cucurbita alexādrīa.
Genealoia .i.semen.
Gēare.i.parē:ꝫ vocabulū pōit i.l.buthormariē
Kap.285.

g Genestrella silr̄ est genestre
ꝫ minor hꝫ stipi
tes minutos ꝛ angustiores: ꝛ florē al-
bū facit:genestra Gal. vi.sim.pbar.ca. de ge
vero croceū. nestrella ꝫ translati
nē grecā aspaltus sive genestrella s̄m gustū acer
simul ꝛ stipticus est : postea ex dissilib⁹ videlicet
ptib⁹ cōstat.ptib⁹ qde suis acrib⁹ calefaciēs: alte
ris vo.s.austeris infrigidans:q̄re s̄m vtrasq; infri
gidat ꝛ desiccat.Et iō putrefactoīb⁹ ꝛ rheumati-
bus vtilis est. Kap.286.

g Genestra latine grece spart⁹:
vel sparg amur: ara.
vo mabrabinch.genestra due sūt spēs
ei⁹.est vna q̄ dr̄ genista: q̄ s̄m quosdaz
est mirica.Alij dicunt ꝙ est spēs mirice :cui⁹ ra-
mi sūt angulosi:ꝛ folia triangulata sunt : semē vt
cerasū russū: puū tn̄.alia vo est q̄ s̄m Dias.ca. de
sparto dr̄ spart⁹. ꝛ illa ē vē genestra:vt dixit mihi
herbaria greca. de qua Plinius:genista inquit vi
culi vsum praestat.flores apibus gratissimi.dubito

an hec sit quā greci auctores sparton vocant: cū ex ea alma piscaria apud eos fieri docuerunt. semē eius qd eodē noīe appellauerunt in folliculis faseolor mō ū fecutiū purgat elbori vice ꝛc.

Gal. viij. sim. pbar. caº. spargamū. vl' spartū i. genestraꝗ vineas apud nos ligat.

Dias. caº. spartus. Spartus. i. genestra: frutex vo est omnibꝰ nota. semen eiꝰ affert in folliculis sicut faseolus. Et infra semē aūt minutū est semen sicut lenticula: florē mellinū bīs sicut lentiū.

Jo. mes. caº. de genestra mabar binch: vel abaambunc i. genestra: ꝛ vocaṫ capistrū arbor. ꝛ ē arbor montana sup cuiꝰ stipitē eleuaṫ densitas fustiū multe rotunditatis: ꝛ vū plicanṫ nō patiunṫ fracturas. vñ ligant ex eis arbores: ꝛ pducūt flores siles figure lunari citrinitatis multe: ꝛ pferit folliculos sm̄ seminū orobi: bñtes semina distincta sicut lentes. Inquit Dias. caᷓ. ꝛ sic. cōplexionis in secūdo ꝛ semen eius est calidius. ꝛ ī flore eius ꝛ stipite est humiditas superflua cū virtute incisiua. quare multiplicat vomitū: ꝛ sunt oēs partes eius confurbatiue: incisiue: subtiliatiue: ꝛ puocatiue. Rectificatio nocet stomacho ꝛ cordi. ꝛ dixit Filagrius: cū melle ro. tollit eius nocumentū: ꝛ filr cū rosis ꝛ mastice semen aūt eius ppinandū est cū aqua mellis rosarū. amisū aūt ꝛ seme feniculi ꝛ dauci ꝛ silis aufert nocumentū eiꝰ. flos aūt eiꝰ decoctionē mediocriter sustinet: semen vo eius plus. Paulus caº. ō genestra: est alia que vocaṫ genestra fru. ꝛ sic. cōplexionis siłis genestre superiori: ꝫ minor est: ꝛ hꝫ stipites minores ꝛ angustiores: ꝛ albū florē facit.

Posse. Dias. Semen genestre: et flos bibitus cū mulsa humores vomitibus purgat. Gal'. fructus spartī ꝛ baculor succus laxatiue nō debiliter est viml.

Jo. mes. Per vomitū ꝛ p ventre educ phlegma. ꝛ cū fortitudine vehementi materias que sunt in iuncturis. ꝛ mundificat renes ab oibus superfluitatibus. ꝛ puocat vrina fortiṫ ꝛ frangit lapidem in renibus ꝛ vesica: ꝛ non permittit materias figi ī eis neq; lapidem densari. ꝛ quando flores eius contriti ppinantur cū melle ro. aut cum ouo sorbili resoluunt ƙ rosulas. ꝛ oximel ex eis: aut seminis ipsius soluit apostemata splenis. ꝛ si frequētatur vomitus cū eis: confert sciatice: ꝛ podagre: ꝛ dolori renum. Dosis eius ē: ꝛ pprie florum ana ʒ. ij. vsq; ad quinq;: seminum eius ana ʒ. ij. vsq; ad tres vl' quatuor.

Dias. Semen eius ꝛ flos bibitus cum mulsa: humores vomitibꝰ purgat. Paulus: virtutem hꝫ cōstringendi. ad fluxum menstruorū valet fomētū ex aqua decoctionis eius. suppositorium etiaꝫ ex puluere eius ꝛ succo plātaginis. valet etiā contra dysenteriam predictum fomentum.

Henetia. i. liber quidam sic vocatus.

Hendebeduster — i. castoreum

Henseechim — i. domesticum

Heniotilis — i. mercurialis

Heniculata. i. centinodia: poligonia: pserpinata: sanguinaria idē. ꝛ est alia species sanguinarie differens ab illa. i. sanguinaria.

Heniculacis — i. linchitis

Henitra. i. gūmi rute montane

Henumen — i. semen vel succus

Henuture. i. carnes superflue que nascitur in concauitatibus ꝛ oppilantur.

Henualenter — i. abortus

Cap. 287.

G Entiana latine: grece narcā: ara. sentiana.

Dias. caº. de gentiana. Gentiana dr̄ inuenta esse ab imperatore illyrico eiusdē gentis: vl ꝛ nomen accepit: cuius folia que circa radices sunt nucis odorem habent: ꝛ sunt similia plantagini. sed paulo subaspriora ꝛ in summo diuisa: vel incisa in speciem serre: immediate habens hastaꝫ: q̄ hasta lenis est ꝛ vacua: digiti habēs similitudinem: longior duobus cubitis: nodosa: circa q̄s nodos folia nascūt. semē est et circa folia in pomulis latis ꝛ lenibus ꝛ nō in virgule sicut affodili. radicem habet sicut aristologia longa: solidam: ꝛ amaram. sed nigriore ꝛ fragiliorē. nascit locis altis ꝛ humectis ꝛ vmbrosis ꝛc. Plinius caº. de gentiana. hanc inuenit gentiꝰ illyricor rex: q̄ vbiq; nascēs: illyrico tn̄ prestantissima folio fraxini: ꝫ magnitudine lactuce caule tenero pollicis grossitudine cauo ꝛ inani: ex interuall' foliato. triū aliqn̄ cubitor: radice lenta: subnigra: sine odore: aquosa: montibus subalpinis plurima. vsus in radi ce ꝛ succo ꝛc.

Sera. liº aggre. caº. sentiana auctor. Dias. sentiana. i. gentiana: ꝛ est basalar fine basilica. ꝛ est planta habēs folia que sunt iuxta radicē siłis folijs nucū vl' plātaginis: ꝛ color eor trahit ad rubedinē sanguinis ꝛ a medietate eius superius vsq; ad summitatē incisione minuta sicut serra. ꝛ hꝫ hastā concauā interius ꝛ lene in grossitudine vnius digiti: ꝛ longitudinis brachij: ꝛ hꝫ nodos ad seinuice distinctos in quibus nascunt folia: ꝛ hꝫ semen velut in pomulis latis lenibus sicut semen plante que dr̄ sachilis sed hꝫ radicē longā similē radici aristologie longe grossam amarā ad nigredinē declinantē ꝛ frāgibilē. nascit in montibus excelsis ꝛ locis vmbrosis ꝛ humidis. Paulus caº de gentiana. Gentiana ca. est ꝛ sic. ī tertio gradu.

Posse. Gal. vi. simp. pbar. ca. de gentiana sm̄ translationē arabicā. Id qd̄ ō ipsa administraṫ est radix huiꝰ cuiꝰ sapor est amarus in fine amaritudinis. ꝛ virtus eius est magna in mundificatione ꝛ abstersione: ꝛ aperiendo opilationē. est enim calefactiua ꝛ stiptica. ꝛ idē eodē libro: ꝛ eodem caº. sm̄ translationem grecaꝫ: gentiana huiꝰ herbe radix efficax est: vbi oꝫ subtiliare aliquid ꝛ abstergere ꝛ deopilare. nec est miruꝫ si hoc pōt amara violenter existēs.

Sera. Ego nō vidi medicina meliorē ī morsibus canis rabidi qn̄ datur ex ea qualibet die ʒ. i. trita cribrata cū ʒ. i. mirrhe ꝛ cū ʒ. ij. pulueris cancror fluuialiū adustor in principio egritudinis ꝛ

antequā timeant aquā.⁊ hec qdem planta ɔtra ē venenū mortiferū.⁊ aufert nocumentū eorū cum auxilio **Dias.** gentiana est acris ⁊ calefacto ria ⁊ relaxans. acrimonia et amaritudine sua partū expellens: ⁊ serpentes fugans. Radicis eius virtus est ca.⁊ stiptica: que radix.ʒ.ij. cū pipere ⁊ ruta ⁊ vino accepta morsibus venenatis occurrit. succi eius.ʒ.i. accepta doloribꝰ lateris ⁊ cōquassationibus vtiliter ꝓdest. stomaticis ⁊ epaticis cū aqua bibita maxime ꝓdest: sicut collyriū supposita radix facit aborsuz. vulneribꝰ imposita medetur. succus eius sicut liciniū immissus tumores oculorū cōpescit: maculas corporis tollit. Radix vero infusa in aqua diebꝰ quinqꝫ:⁊ postea cocta ꝙdiu virtute ex ea dimittat cōfricatur: ⁊ sic deliquat. postea aqua ipsa recoquatur ꝙdiu mellis spissitudinē faciat: ⁊ reponit in vase fictili ad visum.

Genlidā.i.rapa.
Gensici.i.opoponax.
Genonā.i.marrubiū.
Genokon.i.vince.
Gemoti.i.fermentū.
Gepelbocar.i.aspaltū.
Gepealbatar idē qd supra.
Gepteroia.i.pix.
Gepion.i.caron.
Gepsein.i.lapis gypsi: luminosus. perlucidus: cuius subtilitas augmentatur cum aduritur.
Gepsin idē qd supra.
Gepsidē qd supra.
Geraps.i.peristereon.
Geramū.i.terra.

Cap.288.

Geramon Dias.

c. gerami. Geramon.i.cicutaria siue oxifilon: sive vt latini perimonia. cicutaria herba e folia habens similia amomi vinosa ⁊ oblonga. est radix il rotunda ⁊ dulcis: q̄ comesta aut cū vino bibita i. inflatiōes mīcis soluit. siue vētositates ⁊ inflatiōes. Est alia spēs hꝰ herbe: virgas hns tenues. ⁊ plures duobꝰ palmis a terra ascēdentes: ⁊ folia malue similia: ⁊ in sūmitate virgarū caput est sicut ciconie: hec medicine apta nō est.

Gera sacra vel diuina: pigra: amara.

Geramos .i.grus.
Geramion .i.herba muscata.
Geranera .i.flosta molendini.
Gerapium .i.sulfur viuum.
Gerā.i.cinis.
Gerad.i.grillus.
Germandrea.i.camedreos: ⁊ est qrcula maior.

Cap.289.

Germanū

latine vł siligo: grece tisa vel sithus: arabice siligobib. **Gal.** pmo de edulijs ci. tisa aucto. dioclis ⁊ menesithei ait: q̄ post frumentū ⁊ ordeū: meliꝰ quidē tisa.i.siligo. Etenim sufficienter nutrit: ⁊ cū multo labore digerit. panē aūt assidue ex eis comedens. nullus vtiqꝫ ex incōsuetorū huic edulio sanus erit: neqꝫ oīo si modicū est ei graue ⁊ indigestibile. semen aūt huiꝰ tise hꝫ quidē exterius leuaz corticē. ⁊ a quibusdā vocat paruum frumentū: ⁊ equos hanc quidē innocue comedere: vti aūt frumēto nō sine nocumēto. nō īprobabiłr aūt vtiqꝫ quidā nolant puū frumentū tisam: ⁊ colore ⁊ spissitudine ⁊ caliditate virtutis assimilata ipi. Et idez vi. sim. phar. caꝰ. sithus. Sithus siue siligo acrior est credo nō parū: ⁊ cachochima: cū tū ex putrefactione fieno. est aūt inflatiua. ⁊ hec quidez hꝫ acre ⁊ calidū: plurimū vō frigidum aquosum acre.

Gera. liꝰ aggre. capi. siligo. Siligo vel halī auct. Dias. sunt eius due spēs. in vna inueniunt duo grana: ⁊ in alia vnū: ⁊ qlibꝫ granū in cortice suo: ⁊ illud plus nutrit q̄ ordeū: ⁊ est boni saporis. panis vero qui fit ex eo minꝰ nutrit q̄ panis tritici. Et idē auct. Gal. Substantia huiꝰ grani est media inter substantiā tritici ⁊ ordei q̄tum ad cibū: ⁊ hꝫ medicinā etiā. Et ex hoc pōt sciri operatio eius per illud qd diximus ō tritico ⁊ ordeo. Gersa est quoddā qd fit de plūbo ⁊ a. eo: ⁊ vocat gersa vel cerusa. que vocat gersa serpentarie: que pōt fieri ex serpētaria maiori ⁊ minori sicut inuenies in l. aaron. ⁊ illa ingredit in vnguento citrino: qd ponit ī antidotario Gal. minori.

Gercsireos.i.terra rubea: ⁊ est bolus armenus.

Cap.290.

Gerebotanū

vel peristerion grece: arabice vero albealarie vero berbena: vł sacra berba. Sciendū q̄ prima species gerebotani est centrū galli: ⁊ est supina. secunda species gerebotani est berbena: que dicitur gallinacea. ⁊ est recta: ⁊ ideo vocatur orthos. vt apparet l.l. orthomia. ⁊ hoc Dias. dicit capꝰ. de gerebotano. ⁊ prīa species gerebotani a quibusdam vocatur peristerion: ⁊ illa est centrū galli. ⁊ ideo in littera.p. facit seorsum capitulū ab illo: quod incipit gerebotanū. ⁊ illud incipit peristerion. vnde dicit: gerebotanū. iō nomen accepit tale: quoniā sacerdotes eū purificationibus adhibere consueuerunt. Piniꝰ iunior caꝰ. de gerebotano. Herebotanū iō a grecis hoc nomen accepit: quia est remediū purgamentis hominū: ⁊ purificationibus sacerdotū agentibus probatur. vnde ⁊ eaz pontifices sagmina: vel sagimen appellabāt: quasi sicimen. hac iouis ara verritur: domus purgatur: lustraturqꝫ: hāc pagani ad hostes ferre solebant nūti. hec ⁊ berbena: q3 pura. ⁊ ideo pagani in sacrificijs ea vtebantur.

Dias. caꝰ. de gerebotano. Herebotanū quā multi peristerion aut berbenam dicunt species habet duas. vna est supina. alia recta. prima vocatur sidericis caretis ⁊ alchea: ⁊ cypetissa. ⁊ Asclepius in libro memorat. ⁊ Pythagoras cristeptron nominat. latine dicitur licinia q̄si lustrago: vel verpitediū: vel centrū galli. Secunda quam erectaz dicimus: vocatur etiaz trigomōdumon: vł gerebotanum hercularia: latine crista gallinacea vł berbēa. vtreqꝫ folia subalbida: ⁊ velud incisa habent similia drio: sed angustiora: ⁊ virgas in cubiti longitudine ⁊ amplius: ⁊ āgulosa: ⁊ radices tenues ⁊ longas. Plinius iunior caꝰ. de cētrum gallo. Centrum galli quoddam est domesticum esui aptum: maioribus folijs oblongis ⁊ rugosis flore albo: seritur in hortis. Siluestre mino

rio plante. folijs partiuis ꝛ rugosis: semine nigro: quod multi integrum in oculis ponentes apostemata clarificare dicunt. ob hunc scarcam vocant. ꝛ eracleam ꝛ ferrariã. **Gal.** viij. sim. phar. ca. peristerion. nigram. Peristerion nominatur sic: ex eo ꝙ columbe conuersantur in eo: virtutem habet siccatiuam. vt cõsolidet vulnera. **Posse. Dias.** Radix herbene ꝛ folia cum vino bibita: ꝛ cataplasmatibus adhibita ictericis medentur: ꝛ morsibus venenatis occurrunt. foliorum eius. ʒ. i. cum vino imposita per dies quatuor: ꝛ gargarismo ipsa folia adhibita vulnera oris ꝛ putredines tollit. Elixatura eius si in conuiuio aspersa fuerit hilaritatem prestat. datur vero tertianarijs cum folijs tribus ꝛ radicibus tribus. quartanarijs vero quaternario numero. folijs ꝛ radicibus tota herba vulnera glutinat: ꝛ alienationes stringit. ꝛ ad omnia venena potui data optime facit. hec autem herba inde nomen accepit: ꝙ sacerdotes eam purificationibus adhibere consueuerunt. In passionario habetur: ꝙ si medicus visitando infirmum: ipsam in manu portauerit egroto insciente: ꝛ dicat egroto: qualiter es: si eger dicat bene: sanabitur. ꝛ si dicat male: morietur. Paulus: aqua decoctionis eius matricem mundificat optime: ꝛ menstrua prouocat. semen eius cum succo feniculi in oculis impositũ ipsos mundificat.

Hermen	.i. semen.
Heron	.i. betonica.
Heris	.i. incubus.
Hergir	.i. eruca vel ozimum.
Hermina	.i. effectus.
Heronci	.i. senationes.
Heroboni	.i. plantago.
Hermon	.i. simum.
Herusan	.i. lolium.
Heruserion	.i. rampnus.
Hergnes	.i. semina sinapis.
Hesasteria	.i. creta.

Hesasseb. i. terra astra: ꝛ interpretatur rubea: ꝛ est bolus armenus.

Hesanfalum	.i. sulfur viuum.

Cap. 291.

Iessamia sm Dias. est terra: a ge quod est terra ꝛ samos quod est insula quedam. inde gessamia terra que aufertur a samos insula. Eligenda est que est alba ꝛ leuis: lingue adherens: et spargens se super cartam: ꝛ fragilis qualis est quã multi colyrion dicunt. Duo sunt genera eius. vnũ qḋ dictũ est. alterum qḋ dicitur astraplacondes: qḋ est laminosum. Plinius cap. gessamia. Gessamia terra est naturalis apud greciam: quã optimam iudicamus que est leuissima ꝛ candidissima: fri. ꝛ sic. **Posse. Dias.** Ambo genera virtutis sũt stiptice. Comburuntur autem ꝛ lauantur sicut terra que dicitur eretrias. sanguinem eycientibus cum aqua bibita: ꝛ magis imbrili. subueniunt ventricosis ꝛ dysentericis. fluxum mulierum stringit cum balaustia date. cum aqua trite ꝛ perfecte inunctiones tibiarum ꝛ testium compescunt. oleo rosarum myrte sudores prohibent. omnibus venenis accepte cũ vino occurrunt.

Gessecanna est lapis quo aurifices vtũtur ad aurum limpidandũ. Eligendus est lucidus ꝛ grauis virtus est illi frigida stiptica. stomacho acceptus medicatur. rheuma oculis abstinet. vulneribus cũ lacte infusus opitulatur.

Gessale	.i. spongia marina.

Gesentera. i. iscali: qui dicunt lumbrici terre.

Gesse. i. qñ oculi post dormitionẽ apiri nõ pñt.

Gesichim	.i. gariofilata.
Gesimum	.i. rosa.

Gest loco eius ponitur cortex vel pellicula: que est inter corticem ꝛ fructum glandis vel castanee. ꝛ quidam fructus quo caremus: habentes figuram penealem. in eius capite sunt sicut due spine. ꝛ similatur multum amigdalis: fri. est ꝛ sic. constringit omnẽ fluxũ ꝛ potissime sanguinis.

Gethel	.i. pulegium.
Gethe	idem quod supra.
Gethefarin	.i. marrubium.
Gethir	.i. eruce.

Getismeten nuces sunt cuiusdam arboris: equales fere in longitudine: que faciunt dormire vsque ad mortem: ꝛ nascuntur sibilie.

Gezar	.i. baucea.
Gezantur	.i. rampnus.
Gezeblon	.i. andeacuba.

Cap. 292.

Iezear sm Dias. sunt eius tres species. vna species est: cuius folia sunt minora folijs feniculi ꝛ est in eius forma: ꝛ est eius crus vsque ad quantitatem palmi: ꝛ qḋ est superius est citrinum: ꝛ habet semen minutum sicut habet coriandrum ꝛ anetum: ꝛ habet fructum album: acutum boni odoris ꝛ masticationis: ꝛ nascitur in locis spatiosis solitarijs ꝛ lapidosis. Et est alia hortulana que similatur herbe apud romani acuta: ꝛ est adustiua boni odoris. Est alia cuius folia sunt sicut folia coriandri: ꝛ capitella sicut anetum: ꝛ habet sicut capita nuclei plena semine. que sunt sicut cinnamomũ in forma: ꝛ acuitate sua ca. in fine secundi: hu. in secundo. conferunt folia eius trita vlceribus corrosiuis.

Gleucon	.i. mustum.
Gremale	.i. emplastrum.

Gressa. i. vernix: ꝛ est sandaros.

Gaucia	.i. succus celidonie.
Gia	.i. terra.

Giampelitis. i. creta nigra vt aspaltum.

Dias. ca. giampelitis. est genus crete: vel terre nigri coloris vt aspaltum. illarum optimã dicimus esse que est nigerrima ꝛ splendida ac leuis. ꝛ humore attracta resoluitur cuius vires habet stringentes. nam calamos inficit: ꝛ tõ in oculorum blefora mittitur.

Cap. 293.

Gieriterias fm Dias. cap. gieriterias. est species terre vel luti: que est alia alba: alia cinericia: sive aerei colori et maioris glebe. sed probabilior accipitur cinerea mollis et levis et erugineas habens vittas. vritur aut hoc modo: concisa gradatim in ciceris magnitudinem in vas fictile mittitur. tenuissimi corporis atque tenuiter e lateribus perforata: tunc eius oculo prius obstruso circudato carbonibus incenditur. adhibito motu donec aereus sive cinereus color videatur. postea vero sic lavatur. trita in aqua sinitur residere: et tunc leviter liquor effundit. et sedimen residens sub sole siccatur: et ita rursus teritur: et ad vesperam supermittitur aqua: et cooperculo tegitur; debic veniente die aqua liquatur: atque in sole sedimina in rotulas colliguntur et siccantur. hnt enim virtutem coherentem valde: et efficaciorem qs gessamus: denique vulnera conglutinando medetur. Est autem optima gieriterias que est sine sablone et sine lapillis.

Hy. i. terra nidi hyrundinis: que fm Dias. est constrictive virtutis: medetur denique vicia tumentium faucium. et glebosas adunationes fellicoli sive mamarum siccando.

Hi	idem quod supra.
Heilbet	i. pisa legumen.
Huineas	i. vertigo.
Hunnale vel olley	i. gummi hedere.
Huilub	i. mustricus lapidis

Hibosis interpretatur incurvatio unguium. vnd Hal. gibosis unguium ptisis est signum.

Hibolon.	i. capria.
Hibum	i. caseus.
Hibuzar	i. antrax.
Hibufilon	i. filipendula.
Hicion	i. lutum.
Hiceron	idem quod supra.
Hicea. i. izeca.	Haci. i. gichia.
Hicuale	i. cicada.
Hicuat	i. musca viridis.
Hiculotides	i. zenzalia.

Hifa vel gist est suffumigationis genus qd inter medicamenta invenies de cuius fumo trocisa idi otri siccantur: Plinius.

Higarta. i. arilla sive semina uve.

Higasol	i. affodillus.
Higarapon	i. rupis concauum.
Hiramia	i. granum regum.

Cap. 294.

Igeg ara. latine gallina: vel gallus. hic loquitur de gallo sed pro **Sera.** li. aggre. c. gigeg gallina. i. i. lataunie. sive gigegi: virtus eius decocte est que rectificat. et si est decocta fortiter decoctione laxat ventrem. Idem auct. Dias. galli vini qui scinduntur per medium. et ponuntur calidi super morsum animalis venenosi conferunt: et oportet quod removeatur unus sepe post alium. Et cerebrum eius cum vino bibitum ad hoc valet: et abscindit fluxum sanguinis miringarum cerebri. et quando decollatur gallus et euisceratur. et accipitur pellicula stomachi eius interior et desiccatur et terit: et datur de ea in potu cum vino: convenit habenti dolorem in stomacho suo. Et ius pullorum gallinarum acceptum convenit ad rectificandum complexionem corporum egrotantium: et maxime habentium inflationem in stomacho. sed ius galli decrepiti administrat ad laxandum ventrem. Et oportet vt extrahas interiora eius et laventur: et repleat venter eius sale. et coquatur in. xx partibus aque donec redeat ad sextam et bibatur. quidam vero coquunt cum eo caules marinos: vel cartamum: vel polipodium. laxat eim humores grossos viscosos. et est conveniens febribus antiquis piodicis et rigoribus corporum: et tre **Dias.** ca. de gallo. quidam coquunt cum eo cauliculum agrestem: aut iuncum: aut polipodium; aut herbam mercurialis: aut semen cardi. hoc iuscellum deponit humores crudos: et nigram choleram. valis c rigoribus febrium. tipicis egritudinibus: tremoribus inflationibus stomaticis: asmaticis: et artericis singulare presidium est. **Jo. mes.** ca. de gallo. ex gallis melior est qui nondum calcauit. decrepiti aut carnes male sunt. acquirunt eis nitrositatem et salsuginem: et non competunt in re ciborum; sed potius in re medicane: et propter ius eorum. Et est illud qd hic consideravimus. melior gallus ad hunc usum est: sicut dixit Hal. qui est ruffus antiquus imo quanto antiquior tanto melior: et qui est velox ad motum et ardens ad coitum et fortis ad dimicandum in quo sit mediocritas in pinguedine et macie. Et ius galli antiqui calidum est propter nitrositatem et salsuginem: et lavatiuum: abstersiuum: apriatiuum: et exterminatiuum: ventositatum prouocatiuum: et solutiuum nature. Operatio iuris gallorum fm quod docuit Hal. est in hunc modum: ut cibet gallus: vt dixit Alcaugi. furfure melle et sale pauco: et fatiget post illud fatigatione ducente ad lassitudinem. Et dixit etiam Alchangi: melius est vt fatiget dimicando: deinde abscindat caput ipsius et eviscerat et saliat sale: aut salegema: et decoquat in aqua sufficienti cum facilitate ad consumptionem duarum partium aque. Et sunt quidam qui ponunt in decoctione eius alia: fm intentiones diversas: et miscet decoctioni eius turbit: aut cartamus: et solutione educit phlegma. cum polipodio vero educit melancoliam. et similiter cum epithimo et feniculo dauci et aneti excludit et carminat ventositates. et coctum cum salegema et dauco et aneto et polipodio confert dolori stomachi et colice et iliace: et dolori renali: et confert doloribus iuncturarum. Et valet similiter ad idem coctum cum cartamo aneto et salegema. et confert asmaticis cum alasce et isopo. dos potio ipsius est circiter li **Auic.** li. secundo ca. gallina et gallus bras. ij. Ius gallorum antiquorum proprietatem habet quam dicemus. Modus vero quem Hal. narrat i decoctione eorum est vt decollet postquam cibant et nutriunt et fatigant faciendo eos currere ut cadant. et decollentur: deinde extrahat qd in ventribus eorum est: et impleat ventres eorum sale: et suantur et coquantur cum. xx. cotillis mensure aque vsque quo perveniat ad tres cotillas et bibat totum in loco vno. Ruf-

fus gallorum melior est ille q nō cātat adhuc: et galli narū que nōdu parit oua. antiqui vero sunt mali. Adeps pullorum calidior ē adipe gallinarum magnarū. Testiculi gallorum laudabiles sunt velocis digestionis. Jus gallorum predictū cōuenit tremori et dolori iuncturarū: sꝫ oꝫ vt coquant cū polipodio et aneto et sale m. xx. coll' donec remaneant tres aut quatuor. Caro gallinarum que sunt pulle in intellectū augmentū efficit. Cerebru gallinarum phibet fluxum sanguinis narū accidente ex velaminib' cerebri. Jus gallorum predictū cōuenit asmati. Caro gallinarum clarificat vocē. Jus galli vetustissimi cū aneto et cartamo cōuenit omnibus illis. Et insedebꝫ gallorum sanat inflatione stomachi. Jus gallorum cōuenit dolori stomachi ex ventosit' ꝛc. Jus galli veteris cū polipodio et aneto cōuenit colice vel de. Caro gallinarum que pulle sunt augmentant sperma. Et ius predictū cū polipodio soluit melancoliā: et cū cartamo soluit phlegma. qūqꝫ vero decoquāt cū medicinis stipticis ad dysenteriā: et cū lacte ad vlcera vesice. Galline scisse aut gallus ponunt sup locū lesū a vermib' venenosis: et gruatā tur quocūqꝫ bono: et phibent nocumentū venenosorum. et venenus bibitus etiā sorbet corum decoctio cū aneto et sale et euomitur.

Gigrona. i. creta argentū: vel creta arsa.

Gypadum	i. cerofolium.
Gigon	i. setaragi.

Gigar tamarcipciron sunt species vaccilorum.

Gigan	i. melācii vel nigella
Gagotris	i. creta argenti.
Gigos	i. psillium.
Gigosi idē qd̄ supra.	Gilbena idē qd̄ ī.

Gilenet. i. medicina acuta vomitiua.

Gilea	i. coloquintida.
Gilbebenech	idem quod supra.

Gilbenez. i. semen turbit fm quosdā. dicunt quidam q est queda herba que multū similat operationi bellebori. et ē herba similis papiro. et dic' ē ei. ꝫ. i. polytrico et samar'. alij dicūt q ē nux vomica.

Gilbenech idē qd̄ supra.	Gilium. i. borra.
Gilbon. i. visnec.	Gilibandi. i. iunipus
Gilonec. i. nux vomica.	Gilbonec idē qd̄ ī.

Cap. 295.

G Jmelea fm Dias. ca° de gimelea ē terra color' spodii cinereo dura aluminosa atqꝫ siccis lingua: que cōfricata et tanq̄ꝫ odorata punicis fac sonū. habet enim quiddā in se recorporatiue virtutis. medetur deniqꝫ lepras et maculas. et corpori colorē bonū facit. et capillos tenuat: sed eligenda est recens et mollis sobolis: et trita facilis nec lapidosa: qd̄ qdē est oīuꝫ terrarum probamentum.

Gina. i. iusquiamus.	Ginga idē qd̄ supra
Gingaria	i. saponaria.
Ginceticum	i. collum matricis.
Ginesia. i. scordeon.	Ginenos idē qd̄ ī.
Gimon. i. lapsana.	Gingion idē qd̄ ī.
Gingidium. i. cerefoliū.	Ginzuc. i. iuiube.
Ginosperma	i. vitice semen.
Gindosperma idē qd̄ ī.	Gipiti i. git.
Gipti	idem quod supra.
Giptisilonium	i. cartasilago.
Gipum	i. gentiana.

Cap. 296.

G Ipsū latine ara. gypse. i. gessin. Dias. ca° de gypso. Gypsū genus est lapidū similis nitro: cuius est optimū: qd̄ hꝫ venas latas. gypsum vero nō coctū desiccatiuū et stipticū et parū plasticū. Posse. Dias. fluxuꝫ sanguinis et collectiuū. et sudore abstinet: bibitū offocat hominē. vstuꝫ vero leptomeris est et parum desiccat: et reparatur cū pusca tritū in viribus. est etiā vt gessamia: sed amplius stipticans et refrigerans fortiter. vnde illinitū frenat sanguinis cursum stringit. potatū vo dysentericis et caliacis et omni pfluuio resistit. flos ei' facit ad ea que instantius cōstringere volumus.

Sera. h° aggre. ca° gypsen. virtus eius est ī siccatiua. Et idē auct. Gal. nō administrat nisi exterius. et virtus eius est que desiccat et cōglutinat et opilat. et hoc ideo: quia ipm fac aggregationē p̄tiū cito. et cōuenit fluxui sanguinis: qn̄ miscet' cū medicinis siccis: qꝛ ipꝫ est durū sicut lapis. et ideo oꝫ vt admisceat cū albumine oui: et fit multū stipticū qn̄ miscet' cū puluere molendini qui aggregat' qn̄ euolat ex farina frumenti super muros molendini: et pilis leporis. et qn̄ aduritur de viscositate sua. et auget' subtilitas sua et sua densio et fit stipticiꝫ maxime qn̄ cōficit' cū aq̄ et aceto. Gypsū plaustri. i. terra glutinosa: et ē quedā species terre q̄ ē lucida. et dr̄ specular.

Gypo	i. vultur auis.

Cap. 297.

G Isqua fm Dias. ca° gysqua ē terra sumpta ex fornacibus vitriatorum quo pictores vtuntur. et est virtutis vrentis acerrime et coherētis: admixta cū ceroto et oleo rosarum: vulnera incicerata ꝑe vel obtusa cōcicatrizat. multi etiā succꝫ eius fracturis aptissimū pbauerunt ob acrimonia. est autē quasi familla adherens in fornacibus.

Girad. i. locusta.	Girasolē. i. catapucia
Girapiro. i. sulphur.	Girba. i. moxeriuꝫ.

Girgata. i. semen: vel arilli viterꝫ.

Gircos	i. flos viole.
Gircsobolon	i. grana solis.
Girbesis	i. anagallus.

Giri. i. farina subtilissima. s. pollina.

Gironos	est species rane.
Girisitin	i. bolus armenus.
Girgir. i. eruca.	Girōtea. i. senacion
Giro. i. lapis calamaris.	Giroptea. i. altea.
Girumber	i. zedoaria.

Girsuc. i. qdā genus tuberum et fungorum.

Gir	i. calx.

Gisasteras. i. creta argētī: et est gessamia.

Gisasteros	idem quod supra.

Gisa kimatis. i. luciū lune: et est lactū samiū.

Gisipa.i.terra. Giscita idē qđ sup.
Gilamia i.gessamia.
Gessastercos idē qđ supra.
Gissilimutiam.i.terra lune:vel lutum lune.
Gissefon i.gessamia.
Gisbenet.i.medicina acuta vomitiua
Gisi i.gisa.
Gisinterios i.lumbrici terrestres.
Giseruberas gleba est rubicūda. illa vero ē optima que sabionem ⁊ lapillos nō habet.

Cap.298.

Ischia scdm Dia. gleba est mūda ⁊ alba ⁊ lata ⁊ non valde candida: que defertur aliquotiens in patellis rotundis siue quadratis.hec efficaciter stringit cute ⁊ extendit:⁊ ipaʒ splendida fac.
Githia idē qđ supra.
Git agrimolatū.i.melanchiū. vel melanchie.vtrūq; est nomen equiuocū ad cyminaʒ ethiopium:⁊ ad nigella. Est aūt git nomen indeclinabile:quiqʒ iā declinat hic git hu⁹ gittis.sed cyminū ethiopium Dias. vocat gitter dicens:gitter est qđ ex segetibus crescit. ⁊ latine vocatur git. ⁊ est herba que in segetibus reperitur habens semen nigrū ⁊ minutū:⁊ illud est agrimolatū qđ cū frumento reperitur habens semen nigru ⁊ minutū: ⁊ illud i medicina efficaciaʒ nō hʒ. Est aliud git melanchium qđ latine vocatur nigella:cuius figura ⁊ ppŕietatē inuenies in.l.carnium.
Glicis i.gliciricia.
Glicoricia idē qđ supra.
Glicoriza idē qđ supra.
Gliquiricia idē qđ ā. Gliaricia idē qđ ā.
Glicus.i.sapa. Gligis.i.rapa.
Glitis idē qđ supra. Gli.i.balsamū.
Glagidis.i.peonia. Glissinde idē qđ ā.
Glindis idē qđ supra. Gli.i.dulcia
Glicea i.amara p cōtrariū
Gliasiden.i.peonia. Glissiade idē qđ ā
Gliscida est propium nomen confectionis: vt in alexandrino de cardiaca passione. ⁊ interpretatur glicida dulce per antiphrasim.
Glikiside idē qđ supra.
Gicida idē qđ supra.
Gligida propriū nomen cuiusdam confectionis: ⁊ est glicide.
Glibostoma i.dulce stomacho.
Glis.i.terra tenax.vel glis.i.lappa. vel glis.i. aīal muri simile.vnde glis animal:glis tr̄a tenax: glis lappa vocatur.⁊ illud animal morat in radice napelli:vt apparet in littera napellus.
Glicum i.dulce.
Glimonium i.pulegiū regale.
Glicitis i.terra tenax.
Glisis i.radix peonie.
Glissomargo.i.terra candida:⁊ ē creta fullonuʒ.
Glicos.i.sapa. Glicon.i.mustū.
Glitus.i.poligonia. Glicomus.i.pulegiū
Glian.i.dulce. Glien idē qđ supra.
Glitasmos i.dulcedo.
Glikeon i.dulce.
Glicia.i.confectio quedā:⁊ est glicida.
Glicuaconum. i.abrotanum.
Glicon.i.succus ligritie:⁊ est aliud q̄ gliconium.
Gliconiū.i.mentastrū. alij dicunt q̄ est camomilla.alij calamentū montanū vel fluuiale.alij pulegium.⁊ hoc concedo : nec mirandū si inter istos est discordia:quoniaʒ oīa ista quasi vna virtutem hnt.
Glicolanū aliqui dicunt q̄ est cassia fistula. alij q̄ est canna mellis.alij calamus aromaticus.
Glicorio i.muzum.
Glicus i.sapa.
Glini i.pupilla.
Glio i.sordicies balnei.
Gnicus i.cartamus.
Gnidij coco.i.mezereon:vel cocognidium.
Gnidium i.atriplex.
Galon i.aurum.
Gnaccien i.pip ethiopū.
Galolocanna i.atriplex.
Ga i.balsamum.
Gapposis.i.vnguium incuruatio . vnde gripposis vnguium signum est ptise.
Gappeos idē qđ supra.
Gumen i.fermentum.
Gobara i.mespila.
Globaraton i.valeriana.
Globasis i.cymbalaria.
Globaiif idē qđ supra.
Gogillodorum.i.radix vnde fiunt scope: ⁊ sūt in modum palme.
Gogil i.vsnee.
Gorgin.i.semen. vnđ gomorea.i.fluxus seminis.
Gogumā.i.clisterium vel purgatiuum.
Gozelion i.almea.
Gogusti. idem qđ supra.
Golema i.origanum.
Golestrum i.alexandrum.
Golesados i.spargula.
Golie.i.genus tuber. Golioblos.i.platan⁹
Golibilos idē qđ supra. Goma.i.angulus.
Gomar i.comarus.
Gomalios i.rupis concauum.
Gomos.i.semen vel genus.inde gomorea.i.seminis fluxus.gogomogois interpꝛat flux⁹:a gomos quod est genus:⁊ gois qđ est fluxus:q̄i fluxus humani generis.
Gomorea quid est.l.l.gomos.
Gomaris.i.cōfectiōibus liquidis quas mulieres faciunt ex quibus liniunt faciem.
Gomaris idē qđ supra. Gonficis.i.storax.
Gonglides.i.rape. Gōgilis idē qđ sup.
Gonalidas.i.rapas. Gōgolidas idē qđ ā
Gobolidon i.blaccebisantia.
Gon.i.colla. Gorab.i.cornus.
Gorasia.i.cerasa. Goras.i.ameos.
Goro.i.gorab. Goronab.i. melilotū.

Cap.299.

Oron ara.gre.coron vel coru: latine vo coru vl' bubax:

Sera. libro aggre. capitulo goron. dixerunt quidā medici de herbe q̃ cotū nascit inter eos in arboribus que sunt sicut arbores anti persico rū: ⁊ durant annis .xx. ⁊ est ex eo q̃ omni anno seminat. ⁊ idē auc. Aben mesuay: melius ex eo est nouū. ⁊ qđ est plantatū anno suo. **Posse. Sera.** Succus foliorum ei⁹ cōuenit fluxui ventris q̃ accidit infantib⁹: ⁊ semen ei⁹ cōuenit tussi. ⁊ est bonum pectori. ⁊ est ca. ⁊ hu. ⁊ oleū ei⁹ cōfert lentiginibus faciei ⁊ pustulis calidis q̃ fiunt in facie: ⁊ facit augmentū in spermate. **Dias.** ca.⁹ coron. medulla seminis ei⁹ calefactoria est. mollificat pectus: ⁊ ꝓdest ad tussim. succus vero foliorum ei⁹ potatus fluxū ventris infantiū sistit. ⁊ est ca. ⁊ hu. cōplexionis.

Borzone .i. garzone vel infans.

Bosilac .i. campana.	Bosiliac idē qđ s.
Bosimon	.i. gessamus.
Bosic .i. genus tuber.	Bosia idē qđ supra
Bosifur	.i. vna demonis.

Bloss .i. lingua: inde cinoglosse .i. lingua canis. ⁊ arnoglossa .i. lingua agni: ⁊ est plantago. buglossa .i. lingua bouis. hypoglossa .i. lingua eq̃ vel bubali.

Bossos idē qđ s.	Bloss .i. interpatō

Blomo .i. istrm rotundū ligneū qđ retinet in ore vt teneat os apertum.

Bnomo narkasis .i. stupor mentis.

Bnosis .i. scientia: cognitio: intelligentia.

Bnosica	.i. sensibilia.

Brossi sunt fructus prime nationis qui sunt velut flores aliorum.

Bronzus piscis omnibus notus.

Bnaril	.i. stincus.

Cap. 300.

J Uada vel sabacia grece ara. banna vel guadal: vel barna: latine vero pcelliones: ⁊ sūt vermiculi in humidis locis degentes: ⁊ in stercore multorum pediū q̃ tacti in pillulas cōspiscant: regnicole vocant eos sabozolas. **Sera.** li.⁹ aggre. ca.⁹ barna. Barna .i. pcelliones. ⁊ est vermiculus vasorum aq̃ ⁊ cisternarum. ⁊ est vmiculus paruus q̃ qñ tāgit reuoluit in seipsum: ⁊ est viridis coloris. Et idē auct. Hal⁹. vidit multos ex medicis q̃ vtunt eo oī anno in dolore aurium: q̃cūq; de cā cōtingit. Et ꝓpt h̃ v̄r mihi q̃ aliqñ carent eos: ⁊ aliquando no cent. **Dias.** ca.⁹ guadal. Guadal .i. pcelliones. ⁊ sunt vmiculi pusilli qui repunt sub vasis aq̃rum ⁊ cisternis: q̃ qñ tangunt reflectunt ⁊ fiunt rotundi. **Posse. Sera.** auct. Dias. qñ sumit de eis in potu cōuenit stranguriae: ⁊ ictericie. ⁊ qñ terunt cū melle ⁊ linit cū eis: cōfert squinantie ⁊ relaxationi vulue. ⁊ qñ terunt cū oleo rosarum ⁊ bulliunt in cortice granati. ⁊ distillat ex hac medicina in aurem conuenit dolori eius.

Guadal	idē qđ supra.

Guadebnegi est species ophthalmie.

Guarascen .i. turtur: vel palumbus siluester.

Guarsen idē qđ supra.	Guasnen .i. folia nili
Guastemabras .i. stellio	Guaste idē qđ sup.

Guada est herba facta sicut cinoglossa: q̃ orit in loco pingui: de cui⁹ succo tingit blaueum.

Guassima .i. basilicō demōis: ⁊ e basilicō euuatico

Guaita	est ꝓpriū nomen loci.

Guadez sunt quedā vene spatulares. ⁊ est vena q̃ tendit sup spatula: ex qua orit cefalica.

Guada .i. conchylium vel ostracum. Ca. 301.

J Uas ara. grece vero ⁊ latine pruna. **Jo. mes.** ca.⁹ de prunis. Pruna alia sūt alba: alia citrinalia rubea: alia nigra. Et ex eis q̃dā sūt maiora: q̃ sūt ad alterandū magis. q̃dā dulcia: q̃ sūt ad soluendū ventrem magis: ⁊ oīa alterant ⁊ solutionē faciūt: plus m̃ ⁊ minus. Damascena vero ⁊ armena in oīb⁹ illis sunt fortiora: ⁊ humida qđē plus faciunt illud q̃s sicca ⁊ sicca minus corrūpunt in stomacho q̃s humida sunt eis humida ad corruptionē ⁊ putrefactionem cōuertibilia. dulcia sunt inter ca. ⁊ fri. declinat tñ ad latus frigiditatis: ⁊ sunt humida i secūdo gradu. Mora vero fri. sunt in ꝓncipio .ij. Et alia quidē sunt lenatiua ⁊ refrigeratiua ⁊ lenitiua. Recu⁹ cū q̃ miscent ⁊ addit eorum operationi sunt tamarindi ⁊ ꝓpter secundū modos infusionis notos: ⁊ cassia fistula: ⁊ terenIabin: ⁊ viole cōdite: ⁊ sisia. Et fit cū aq̃ eorum syrup⁹ iuuamenti noti. Et ex carnib⁹ fit electuariū bonū. Armeni q̃q; arborē prunorum perforant subtilē in longitudine palme: ex duab⁹ vel trib⁹ ptib⁹: ⁊ intermittunt frustra sarmentes: ⁊ sigillant luto. ⁊ sunt fructus illi⁹ arboris solutiui sufficient: ⁊ faciūt sophisticatiōes alias i arborib⁹ aliis. **Posse. Jo. mes.** Solutiōe educunt choleram ⁊ vant in egritudinib⁹ cholericis: ⁊ alterāt maliciam eorum. ⁊ soluūt maliciā ex q̃ fiunt: nocent tñ stomacho: ⁊ sunt pauci nutrimenti. Dosis aq̃ eorum potio est circiter librā. **Dias.** ca.⁹ de prunis. Prunum .i. cū zucaro. nuz recens ventrem soluit. stomacho q̃dā indicat. s; oē hoc incomod celeri⁹ digestionē finit. sicca nō tanti maliciā prebent. quidā sicca cocta aluū stringere existimant: quod Gal. nō immerito falsum esse contēdit. Quis enim nesciat ex passo discocta vel mulsa solutōem ventris operari. maximeq; perficeret si decoctum ipm cui succus admixtus est sorbetur. facit tamē ipse suas differentias diuersi generis in prunis: vt siriaca tñ putet minus aluū mouere: eo q̃ sint strictiora. hispana vero plus soluere q̃ sunt dulciora ex omnibus prunis que maiora ⁊ lata sunt. Jō quoq; tenera ⁊ digestionis faciliora ⁊ ventrē mollientia accomoda presumit: minoribus omnia in esse contraria. Et est agreste prunum austerioris fortiorisque virtutis. hoc siccum etiam dysenteri cos certū est adiuuare. gūmi hui⁹ arboris potatū calculos frangit. cū aceto tritū ac illinitū faciei lichinas optime purgat ⁊ curat. aqua in q̃ folia pruni cocta sunt gingiuas ⁊ vuā ⁊ fistula os colluendo defendit. Sed in vino decocta vehementi⁹ ꝓsunt

Radices itēꝗ cortex eiusdē stipticā hñt potētiā q i solis est cōstituta. Sera. hec eadeꝫ dicit que sunt dicta fm Dias.
Gualdel gusti i. hypoquistidos.
Guauses c ai al qōdā hñs sigmine: z est stellio.
Guasse mabras idem quod supra.
Guariscen est genus columbe.
Guardalbia i. bubulcus caninus
Guarum idem quod supra.
Guate quid est. l. l. tarax.
Guessembra idem quod supra.
Guasen est illud qd appet in pn.° morphee vel lepre in loco vbi oritur.
Guasman. i. soliū ml. Guausac. i. galbanū
Guardengi. i. ophthalmia.
Guatigi i. vuln⁹ qd fit pforando.
Guesmes i. tristicia sine cā.
Guesmen. i. nuces cuiusdā arboris eqles fere in longitudine q vsqꝫ ad mortē dormire faciunt.
Guesgeo. i. qn̄ hō loquit solus sine causa.
Guezmani i. punctio.
Gueros. i. lapis qui inuenitur in felle bouis.
Gueciarum idem quod supra.
Guedegi sunt vene gingiue.
Guides idem quod supra.
Guidem vel guilbē i. pisa legumen.
Guidelarus i. castoreum.
Guire arsamac. i. viscus piscis z essilicos piscis.
Guiti. i. costi. Gundrū. i. cocognidiū.
Guulub i. muscus arboris.
Guuri. i. kist. s. Guululubarde qd s.
Guufulon. i. barba siluana. Gubera. i. mespilla.
Gubeira idem quod supra.
Gucs i. affodillus.
Gucaras ē q̄da pars corpis.
Gucta miconis. i. gūmi papaueris: z est Guacua alij ricorallam vocant.
Galac. i. soldana. Gulazi: idē qd s.
Gulasion i. rupis concauum.
Gumera est q̄dā epithima qd efficit in facie ad ipaꝫ colerandā. istud vocabulū ponit ab Almansore in tractatu quinto.
Gumitulel meleti. i. gūmi amigdalarum.
Gūmi vitis quid est. l. l. barim.
Gūmi albotin i. lacca.
Gūmi mediane i. ex amigdala.
Gūmi cirinaicū. i. gūmi laxar: z est assa fetida.
Gūmi prunorum quid. l. l. gnas.
Gūmi babylonie. i. gummi arabicum.
Gūmi arboris gariofiloꝝ est sile in virtute gummi albotin: vt apparet in. l. barmusel.
Gūmi de lino quid est. l. l. siccāmia.

Cap. 302.

Gummi arabicū latine: arabice vō fanigiarabi. Sera. lib. aggre. ca.° fanigiarabi fanigiarabi. i. gūmi arabicū: z est gūmi qd rpit sup arborē acacie: sicut alie gūme q arbor noiat angailē. z meli⁹ ex eo est qd est ex hac arbore sile vmiculis i figura sua. z coloz ei⁹ est sicut vitrū cl pz: z nō hz lignū. z^m vero post ip3 est albū: s3 illud qd est sile sordicici rasure pini est malū: est fri. z sic. auc. Gal.

Posse. Sera.

auc. Gal. vna est vtus ei⁹ q desiccat: z alia ei⁹ virtus est q cōglutinat: z aufert aspitatē: z frangit vtute medicinaꝝ acutaꝝ: z lenit aspitatē pectoris z stringit ventrē: z fortificat intestina. z meliorat ossa fracta qn̄ fit emplastrū cū eo: z cōuenit malignitati vlceꝝ pulmonis. Et auctoritate habix dic q est hu. p̄u: z retinet ventrē qn̄ nimis fluit. z cōglutinat intestinū in q est tenasmon. z cōsolidat ossa fracta qn̄ fit emplastrū cū eo. z sedat tussim qn̄ retinet i ore: z trāsglutit qd inde soluit: aut si miscet aliqb⁹ medicis cōferentib⁹ ad tussim z vlcerib⁹ pulmōis qn̄ bibit ex eo. ducit ophthalmie z rectificat medicinas laxatiuas qn̄ miscet cū eis z phibet acuitatē eaꝝ: z frangit vomitū q puenit ab eis. Et q̄titas dosis ei⁹ ad tussim z ad retinendū ventrē aure⁹. i. Et qn̄ miscet cū alijs medicinis ē aurei. v. Bulcasim Ebē Abē azarin li. q dr serbitor: forma assandi gūmi arabicū est hec ois alias gūmas: q vult assare gūmi ara. oꝫ q frāgat illud in frustra ad magnitudinē orobi: o. inde accipiat patellā z calefaciat eam z auferat ab igne: z ponat sup eā gūmi ara. z misceat bn̄ sine intermissione donec albescat: et si nō albescit prima vice iterū calefaciat patellā vt prius donec fiat album. z eodem mō fit ex alijs gūmis.
Gūmi saracenicū idem quod supra.
Gūmi dragantū est gūmi cuiusdā arboris que dicitur ascudel: p quo. l. l. achantes.
Gūmi simplr plati dꝫ itelligi gūmi arabicū.
Gūmi oliuaꝝ quid est. l. l. cait.
Gūmi cetasie quid est. l. l. cetasie.
Garam i. puluis molendini
Gurgulos i. īfirmitas gutturis
Gurlunnon i. mentastrum.
Gusane est quoddā genus fungoꝝ: qd exsiccatū coartat sicut cartilago.
Gasame idem quod supra.
Gusia est quedā cōfectio liquida quaꝫ mulieres faciunt ad liniendum faciem.
Gusma idem quod supra.
Guzema est flos herbe q affert de barbaria q saracene vtūt i aqa balneoꝝ: z est odorifera satis: z hanc herbā tunc ā vidi abundanter.
Gucenis gaboꝝ i. tamarindi.
Guzia. i. cōsolida minor. Guzian: idē qd s.
Guziafilon. i. catapucia minor.

Cap. 303.

Galungen ara. latine galanga. Galāga ca. z sic. ē i 3.° gradu. Alij dicūt galāgā eē arborē: alij fructū. Dias. aute dic q fit radix q repit circa arboris pedes i pfia: qd pz ex eo q hz iteri⁹ radicē q̄sdā: z ēt tra adhēt ei. pōt autē suari p duos ānos. Est āt eligēda sbrufsa: z i sua manerie pōderosa: z ēt acutū hn̄s saporē: q alba ē z lenis multū z fere nullū hz saporē: z que est forata z facile in puluerem soluitur: abijcienda est.

virtutē hꝫ cōfortandi et aromaticitate ꝛ dissoluendi: ꝛ cōsumendi ex qualitatib᷒. solet aūt sophisticari ex admixtione iunci habentis radicem tortuosaꝫ ꝛ etiā ex admixtione bistorte. dignoscitur autem: quia iunci radix insipidū vel salsū hꝫ saporē: bistorta ponticū. galāga vo aromaticū ꝛ acutū. Alij sophisticant h᷒ mō: pulverizant optimā galāga ꝛ pꝫ cōficiūt cū aceto: ꝛ iponūt radice iunci ꝑ nocte: ꝛ efficit acuti saporis: ꝫ dignoscit qꝛ interi᷒ insipidi saporis est: galāga vo acuti. **Sera.** li᷒ aggre. ca᷒ galāgē. Galungen .i. galanga: est vena in grossitudine castie lignee: ꝛ cortex ei᷒ est rube᷒ interi᷒ purulent᷒ defert ex syri. est ca. ꝛ sic. in 3᷒ gradu. **Posse.** ad digestione cōfortandaꝫ ꝛ dolorē stomachi ex fri. cā vel ventositate dec vini decoctiōis ei᷒. ad cerebrū cōfortandū narib᷒ applicet: ꝯ cardiacam passionē ꝛ syncopim dec pulvis ei᷒ cū succo plantaginis. cōtra fetorē oris accipe galanga ꝛ coque in vino: ꝛ postea dec pcieti ad modū sirupi quolibet mane ꝛ remouet fetorē oris. Sera. est faciēs odorē bonū: ꝛ cōuenit phlegmaticis ꝛ hūiditati q̄ gnāt in stomacho: ꝛ facit digeri cibū ꝑpter suam calefactionē: ꝛ ꝑp suā dissolutionē phlegmate: ꝛ cōucit colorē: ꝛ facit odorē oris bonū ꝛ calefacit renes ꝛ cōmouet spmā. Et qñ transirā ex ea tenet in ore facit eructuatione magnā. vn̄ cōuenit stomacho ꝛ digerit cibū antique matrē: ꝛ cōuenit frigiditati renū. Et idē auct. Aben mesuay est ca. ꝛ sic. in 3᷒ gradu: ꝛ est cōueniens hn̄ti colica ex ventositate nā frāgit oēꝫ vetositatē: ꝛ cōuenit hn̄ti eructuatiōes acetosas. Cap. 304.

G
Lucten grece: ara. xire: latine gūmi vel colla. Colla alia est ex intestinis pisciū: ꝛ dr̄ grece ictiocolla. alia ex corio q̄drupeduꝫ: ꝛ hec vocat taurocolla apud Dias. ꝛ vtrūqꝫ ē gluten. ꝛ est aliud glucten qd̄ dr̄ sarcocolla eo q̄ carnes glucinat: ꝛ ē xillocolla eo q̄ ligna glucinat. vn̄ ictiocolla ꝛ taurocolla pōt vocari xillocolla. Itē aliud est glucten auri: qd̄ dr̄ chrysocolla: ꝛ ē duorū modorꝫ. Nā aliud est aurifabrorꝫ: et ē naturale qd̄ fodit: et vocat borax latine: grece viscollos vel chrysocolla: et arabice micber. aliud est artificiale qd̄ fit cū vrina infantū: et de vtraqꝫ loquit Auic. et Dias. vn̄ d̄ auriglutine noli et artificiali cōplete inuenies in .l. chrysocolla. Et est aliud glucten auri qd̄ est pictorꝫ: et est aromaticū: vt Aui. ca᷒ de q̄ aurꝫ adhēt. Sꝫ sciēdū q̄ qñ ponit glucē absqꝫ determinatōe dꝫ intelligi mastix: quā excedit in bonitate oia glucina: vt appet in .l. mesi ebe auctorita. **Gal.** vij. sim. pbar. c᷒ colla. Colla ein Sera. plastice est et stiptice vtutis quibusdā q̄s cataplasmet piculis. **Dias.** ca᷒ sarcocolla tauro colla eligenda ē limpida et mūda et lucida. nigra vero inutilis est. **Posse. Dias.** taurocolla cū aceto soluta zernas limpidat et mūdat lepras. iposita vstionibus pustulas ebulire nō pmittit. cū aq tepida soluta et supuncta diuersas res in se cohere facit. vulnera melle ꝛ aceto soluta stringit. ꝫ ictiocolla bona est q̄ sit in pōto alba et grossa et nō putrefata: cui᷒ se soluēs: emplastris cephalicis necesse pmiscet. ꝫ chrysocolla miscet cū cōfectionib᷒ que multū limpidant.

Glubie .i. fasceolus. | Grunc᷒ .i. cuscute
Gaubum | .i. herbum.

Sequitur de .h.

Halcena .i. limacina.
Dracon idē quod supra
Darge .i. ebur.
Daalcbi .i. solatrū.
Daalebin idem quod supra.

Cap. 305.

H
Aeir sine bacir ara. latine vmis serici. **Sera.** li᷒ aggre. ca᷒ hacir. Dacir qñ vmiculus texit serū supꝫ se facit coopturā et dimittit donec pforet illā telā: egredit inde deuenit ad h᷒ Abrisen et ken: ꝛ qñ dimittit in sole donec morit vmis deuenit inde seta: et est ca. et sic. **Posse.** est bona condi: fic. cū tpamēto. ꝛ cōfortat sbaꝫ ꝛ tonsilitatē ei᷒ ꝛ clarificat sanguinē: ꝛ ꝑpt h᷒ ponitur in medicinis cordis. ꝛ pcipue in diamusco. Et qn̄ cōburit eā vt possit facili᷒ teri ꝛ meli᷒ pulueriçari ꝑpt desiccationē: ꝛ qbusdā nō vr̄ h᷒ faciendū ne amittat vtute suā: ꝫ faciūt eā incidi subtil᷒ ꝛ terūt eā cū margaritis ꝛ karabe ꝛ corallo ꝑpie ꝛ sic terit facile. ꝛ qdā sūt q extrahūt ab ea vtutē. **Auic.** de virib᷒ cordis dicit q̄ seta cōfortat cor. Bulcasim Eben Aben gazrin li. q dr̄ seruitor. forma cōburendi seta q̄ administratur in electuarijs hec est. Recipe seta noua q̄ caret tinctura: ꝛ pone ipaꝫ in olla noua: ꝛ pone olla supꝫ ignē ꝛ fac sub ea igne lenē. vel pone eā in furno panis: ꝛ nō oꝫ vt aduratꝫ ꝫ solū asscetur ita q̄ possit teri.

Dacris idē quod supra.
Dac .i. arbor dragantí ꝑ q̄. l. l. achantos.
Dac .i. indicus.

Cap. 306.

H
Aerinia ara. gre. haermadadine piperella. **Sera.** li. ca᷒ haerinia. Daerinia i. piperella: ꝛ est in figura sicut piperis minoris figura nisi qꝛ ē in colore suo citrina. Et sunt in ea due vtutes ꝯrie sicut frigiditas ꝛ caliditas. Et idē auct. Aben mesuay haerinia est granū parū min᷒ pipe: ꝛ est in eo citrinitas pauca. ꝛ est odorifera: cuius odor est sicut odor ligni aloes: est ca. ꝛ hu. ꝛ est i eo abstersio.

Daerima idem quod supra.

Cap. 307.

H
Aid ara. vel besa: latine ferrum. Ubi sciendū q̄ ferrū ferrugo ꝛ squama ferri eiusdē sūt vtutis et opationis: ꝫ ferrugo ca. est ꝛ sic. cōplexionis in secūdo gradu. Sꝫ attēdēdū q̄ aliud est ferrugo: et est aliud squama ferri. squama ferri est illud quod

lati ⁊ leuiter euolat p percussionē. sʒ ferrugo est illud qd p decoctionē liqsit ⁊ sepat a ferro. hʒ at virtute diseccādi ⁊ ex **Posse.** ad extenuationē splenis valet vinū in quo ferrū candens extinctū fuerit: multū eniʒ subtile est. Cōtra opilationē epatis ⁊ splenis ex longo tēpore det patienti puluis subtilissimus ferruginis qntitate. ʒ. v. cū vino calido. vomitū etiā in multa qntitate puocat. ⁊ etiā ducit vsqʒ ad mortē. vñ cuʒ ipo in potu dʒ dari aq in q lapis magnes tota nocte iacuerit: ⁊ puluis cū aq cocta det̃ .reparatiū eni violentia eius ⁊ ictu **Dias.** Cōtra emoroidas puluis ferruginis: ⁊ squame ferri subtilis efficit cū succo tapsibarbassi ⁊ bōbace intincta si supponat sibi patiens optimū est. Cōtra tenasmonem ex cā ca. sequitur vel ferrugo optime calefiat vt candens fit: postea aspgat aceto: ⁊ rapiat patiēs fumū p iferiora

Sera. li.° aggre.ca.° baud. Ferrugo ferri est stiptica qr qn fit cū ea naturale abstringit fluxū antiquū matrias. Et qn bibit pbibet impgnationē. ⁊ leuit cō ea ⁊ aceto sup eruipilla ⁊ bothor ⁊ aufert eā. cōfert panaricio ⁊ vngule oculi ⁊ asperitati palpebrarū ⁊ emoroidibus: ⁊ restringit gingiuas. Et qn linit cū ea sup podagrā cōfert. Et facit oriri capillos in alopicia. Et aqua in q extinguit ferrū candens aut vinū cōfert fluxui ventris ⁊ vlceribꝰ intestinoꝝ: ⁊ duriciei ⁊ tumori splenis: ⁊ colice passioni: ⁊ fluxui qui fit a stomacho. Naʒ corroborat stomachū relaxatū ⁊ debilitatū: ⁊ maxime a colera. sʒ scoria ferri ⁊ bacturra ferri hʒ virtute sicut eruginis eius nisi qr est debilior ea. Et qn dat̃ in potu cū squinquibus resistit veneno plāte que dr̃ aconitū. Et idē auct. gal. ois scoria dissicat desiccatione forti. nisi qr scoria ferri ē debilior aliis. Et qn teris eā cū aceto ⁊ pcoqs fit medicamen qd desiccat famē que fluit ab aure antiqua. Et qn extinguit̃ ferrū candēs in aq fit aq illa siccatiua: ppter hoc cōuenit grossiciei splenis. Et extinguit̃ in vino: ⁊ cōuenit vinuʒ illud hydropisi ⁊ dysenterie ⁊ colice passioni ⁊ dolori stomachi. ⁊ idē auct. Rasis. Jā vo cognouimus p experientiā qr cōuenit fluxui vrine ⁊ menstruoꝝ: ⁊ cōuenit egressioni ani ⁊ distillationi vrine qn distillat insensibiliter ⁊ auget libidinē. Bulcasim Ebē Albe azarin li.° qui dr̃ seruitor. Modus purgandi limaturā ferri est iste oʒ qr eligat limatura ferri pura cū q nō sit admixto alicuiꝰ sicut eris aut plūbi aut vitri. si eiʒ daret̃ in potu alicui occideret. ponat̃ g de ea qntum vis in vase mūdo. ⁊ pjciat̃ sup ea parꝝ aceti ⁊ ponat̃ sub sextario mundo: ⁊ ponat̃ iteꝝ sup ipm. s. sextariū coopi aliqd ⁊ dimittat̃ ad minus septem diebꝰ: ⁊ pꝰ extrahe: qr inuenies colorē eiꝰ sicut ziniar: deiñ desicca eā ⁊ tere. Et sunt g abluunt eā cū aq dulci ⁊ aceto ⁊ colant p pannū ⁊ dimittūt sub sereno quousqʒ putrescat. deiñ abluūt eā cū aqua dulci ⁊ reponūt. Et virtus eiꝰ est qr cōuenit illis qꝝ color faciei est croceꝰ: ⁊ facit ipinguare corpus. Modus assandi scoria est ille: terat̃ tritura grossa ⁊ ponat̃ in aceto vel rob. ⁊ pꝰ extrahat̃ ab eo ⁊ exsiccet̃ ⁊ asset̃ sup pannos ⁊ reponat̃. Modus abluendi scoriā ferri est ille. oʒ qr abluat̃ antēqʒ asset̃ ⁊ post etiā abluat̃ sicut diximus in tucia.

Haiet .i. serpens.

Haur romi quid est .i. electrum.

Haurum idem quod supra.

Cap. 308.

Hauser vel bausor. Aui. in .ij. li.° capitulū facit qd scribit̃ bausoꝝ: sʒ i ara. est bauser. ⁊ bausor ē lacticiniū qddā: ⁊ nō est taxꝰ vt qdā dicūt: vl species eius sub cuiꝰ vmbra pclitant dormientes. vt Dias. dicit. Na bausor est lacticiniū: ⁊ taxus ē arbor magna **Sera.** li.° aggre. c.° bausor. Bausor est planta bñs lata folia: ⁊ nascit̃ in vno tpe anni. Et hʒ cōcauū qd egredit̃ ab oculis ramoꝝ suoꝝ ⁊ a locis floꝝ eius. Et colligunt ab eo hoies rē cōuenientē: ⁊ succo eiꝰ ē amaritudo: ⁊ egrediunt̃ ab ea mala sicut testiculi cameloꝝ. Et egredit̃ ab illis pomis qda res adunata qr nō pōt fieri cauteriū cū re meliori ea. Et implent̃ ex ea culcitre: ⁊ puluinaria: ⁊ noiatur etiā arbor eius coherea: ⁊ qn incidunt folia bausor emittit tunc lac qd colligit̃ in mense madij: et ponit̃ in eo corā ⁊ nō remanet pilus in ea: ⁊ vnū vas implet̃ ex duabꝰ impssionibꝰ: ⁊ lignuʒ bausor est leue grossū rectū pulchrū ⁊c. Alius bausor est vna ex speciebus tanmalli.

Cap. 309.

Hausis vel busch siue basigora. grece ⁊ latine Rannus. **Sera.** li.° aggre. ca.° bausis. Bausis siue basig est planta q nascit̃ in vallibꝰ. Et sūt eiꝰ tres spēs. vna hʒ stipitē rectū spinosū sicut arbor q dr̃ alchisialich i ramis ⁊ spinis eiꝰ: ⁊ folia eiꝰ sūt oblonga bñtia humiditatē viscosā q adhēt manui. Scda est fortis alba plus qm ipa. Tercia hʒ minora folia qm ipa ⁊ latiora: ⁊ declinat parꝝ ad ruborē: ⁊ rami eiꝰ sunt longi. longitudo eiꝰ est brachij vniꝰ ⁊ est spissior aliis: ⁊ est debilior spina vo eius est acutior: ⁊ fructus eius est latꝰ sibi: ⁊ est velut in vaginis sicut herba q dr̃ sachidalion. ⁊ idē auct. Gal. qd administrat̃ ex ranno sunt folia eius dū sunt recentia. Et virtus eiꝰ est q infrigidat ⁊ desiccat in secundo gradu. Dias. ca.° de rano. Rānus frutex est q circa hortos nascitur huiꝰ virge sūt lōge ⁊ spinose. folia hʒ pinguissima lōga ⁊ lenia. Est et alia rannus colorē bñs subalbidum. ⁊ 3ª hñs colorē subrufuʒ: ⁊ vgulas lōgas cubitus. v. ⁊ plus he spinose sunt ⁊ minima bñt vtre: ⁊ eiꝰ semē latū ē ⁊ tenue: ⁊ i folle reclusū sic affodili. **Posse. Dias.** oīuʒ spērū ranni folia cataplasma tibꝰ adhibita ignē sacrū corpis phibet. **Sera.** virtꝰ rāni est q curat formicam et herisipilla q ē tpe caliditatis. vñ qñ fit emplastruʒ cū folijs eiꝰ curat herisipillā ⁊ formicā. ⁊ dicūt alii g qr qñ rami eius suspendunt in ostijs ⁊ fenestris cessat operatio arboris eoꝝum.

Haurocb .i. celidonia.

Hanrich	.i.curcuma
Hauterion	.i.bacurion
Hausab quid est.l.l.scitarog	
Handen	.i.lignũ aloes
Hauleb	.i.aquila

Cap.310.

Handeb fiue handhel ara.gre. coloquintida:latine vero cucurbita alexandrina vel cucurbita de **Sera.** li.^o aggre.ca.^o handeb.i.coloquinteri. ...nda est planta que emittit ramos et folia extensa sup terra silia folijs et ramis cucumeris domestici: et hz fructũ sup terrã rotundum similem pile:mediocris magnitudinis: et folia eius sunt habentia scissuras et amara.fruct^9 vo ei^9 colligendus est qñ color eius mutat ad citrinum.Et ide auctoritate babir:colognitida est melon agrestior:et colligit ea que est viridis cũ incipit códensari: rosa suauant qñ ipa hz aliquid viriditatis: qñ modicũ ex ipa occidit: et pprie illa que reptitur sola in arbore fua occidit potenter se fine dubio:quñ qñ dat ex pulpa eius facit tortiones fortes:et facit cruorẽ vomitu forti:et inducit tenasmonẽ et anxietate ai:et coartatione anhelitus et frequentiã eius et sincopizz et frigidũ sudore:et fortasse interficit sic diri. hz q̃ collig cũ est maturus in mense septembrioris est cal.in tertio gradu : sic.in secũdo.Dias. ca.^o de coloquintida.a.cucurbita agrestis quã multi Sitia amara vocãt:bestius et folia hz sup terraz silea cucumeri nr̃o q̃ folia incisa sũt et gustu amara.fructus eius rotundus vt pila:qui colligendus est in maturitate cũ **Jo.mes.** ca.^o de colore variauerit. gnida:Coloquintida quã plẽs vocãt cucurbitã deserti q̃ nascitur in planta.quã etiaz fel terre vocant: ro q̃ in toto ambitu hortus est:interficit herbas: et est q̃si venenũ eis.vñ vocant eaz arabes necem plantarũ. et eius folia sunt ampla pilosa: et extendunt rami ei^9 sup faciem terre:sicut extendit cucurbita i terra sup quã iacet.Duorũ e modorũ:mascul^9 et femina et ex eis mascul^9 est sup quẽ nascit sic lanugo: et ẽ granis cũ duricie et asperitate attinẽs nigredini.et laudat ex eis femina: et pprie hñs pprietates bonas vt sit coloquintida grossa: et q̃to grossior et leuior tanto melior:et sit alba laxa leuis et cõplete maturitatis: cuius ps eius iterior est pulposa laxa et alba et leuis et vehemens albedinis; vez que nõ est cõpleta i maturitate mala est. cõtristat.n.suscipiẽtem illaz: et ventositate cum difficultate facit: et soluit supabundanter et solutione educit sanguinez et fortasse interficit. Et cũ figillatur ex toto germine plante vt nascatur coloquintida vna est illa pnicio sa et mala:imo est venenũ. Et cũ in tota regione nõ est nisi planta eius : vna p se nascens est mala. Et que nascitur in terris fortibus et puluerulentis aut iuxta loca repulinz.aut in locis thermarũ coloquintidas facit minores:et sunt silr male. que aũt nascitur in terris laxis et arenosis et liberis est illa que eligitur. Et cũ extrahit pulpa eius ipa debilitat eã.tpe aũt collectiõis eius est autũnus. et pprie

dũ iã citrinescit:et remouet ab ea viriditas: ca.est sic.cõplexionis i tertio gradu: et est cõposita ex partibus igneis et terreis adustis: et est solutiua attractiua supfluitatũ.attractiua est et a remouet multa et est resolutiua incisiua abstersiua. Quatuor sunt que debent corrigi in ipa. Nocet eniz cordi stomacho et epati. et est cõturbatiua subuersiua viscerum faciens opationes difficiles:et apit orificia venarũ apertione sanguine fluere faciente: et opatur id vehementius q̃z aloes et excoriat vias. Emendat ergo primũ et secundũ nocumentũ ex ea miscendo ei ex medicinis cordialibus et stomaticis et epaticis:que meliorare possunt cõditione eius : sic̃ additur ei mastix pprie et gallia et silia. Et emendat tertium et quartũ nocumentũ eius cũ rebus acquirentibus ei viscositatẽ et glutinositatẽ. et remouentib^9 ab ea ferositatẽ: et cito eã lubricare facientibus:sicut est dragantũ pprie et bdeliũ et gũmi et mastix et silia et dicit Hal.sunt adt ex ea et laudano ptes sumendo equales post fricationẽ eius cũ oleo rosarũ pul...:et sunt bone et sane ad ea que oz. Modus rectificationis eius secundũ q̃ narrauit filius serapionis:infundat pulpa eius in aqua mellis et pprie decoctionis mirrbe:et exsiccet post illud: et teratur vltima cõtritione: et administrat cũ aqua mellis pdicta.Modus rectificationis eius ex inuentione nr̃a: incidat in minutissimas ptes cũ masorio: et inuoluat subtili inuolutione cũ glutine dragãti aut bdelij : et exsiccet :et cõterat post illud vltima contritione: et fiant trocisci cũ pauco mastice resoluto in oleo rosarũ vel laudano:vel cũ aqua mellis hec enim ars facit illã sine molestia. Et scias q̃ decoctione rẽ cõpletã sustinet. Et dicit fili^9 gesue nõ oz vt multũ terat : vltima eniz pulueriçatio excoriat vias et venas.Et dicit fili^9 serapionis oportet vt perueniat ad vltimũ pulueriçationis eius: aliter enim vlceraret viscera. Et mihi videt q̃ vltime pulueriçata frangit virtus a pmixtione adiutorũ ei:et ptransit loca viscerũ absq̃ impressione nocumentorũ in ipis.Et forte in ea in qua nõ exquisite fit illud.ps tñ sensata adherens in villis et inuolutionibus eorũ apostemat et vlcerat. expellunt aũt nocumenta ipi^9 a corpore accipiendo aquam passularũ cũ oleo de amigdalis vel oleo nucũ aut aqua mellis cũ oleis pdictis. **Posse.Sera.** auctoritate Galieni sapor est amarus fortis amaritudinis: et qñ sumitur nõ facit opatione malã neq̃z periculosaz qñ velociter egredit.Et qñ ponit in clysteribus cõuenit sciatice et paralysi et colice et laxat phlegma et humores crudos:et qñz sanguinẽ. Et qñ fit cũ ea nascale occidit fetũ et puocat menstrua.Et qñ ipa cauatur et extrahunt interiora eius:deinde innoluitur circa ipam lutũ: et ponit in ipa acetũ et calefit sup igne. et fit cũ aceto oris collutio:et aufert dolorem dentiũ: et fit suppositoriũ cũ pulpa ei^9: et laxat ventrẽ.Et dũ color ei^9 est viridis et ipa est recens et extrahitur succus eius:et fricat sup sciatiaz est iuuatiua val de. **Dias.** virt^9 est ipi purgatoria: obsio vino accepto cum mult...

mixto nitro ꝛ myrrha ꝛ melle cocto in modū cataputie bene purgat. ipe vero pile sicce tūc ꝛ mixte. ꝛ clysteri adhibite sciaticis medicantur. paralyticis silr prestolant phlegma ꝛ choleram depo nūt. menstrua imperant. abortum faciunt. dolorē ventriū tollunt. Collyria exinde fiunt. que supposita ventrē deponūt: viridis aūt succus supunctus sciaticos curat.

Jo. mes. solutione educit phlegma ꝛ humores viscosos: attrahens ipos a ꝓfunditate mēbroꝝ. Et dicū humay: solutione etiā educit cholerā citrina. ꝛ eius opatio extenditur ad nervoꝝ iuncturas. Et dicit Dias. nō efficit operationes in materijs que sunt ī vijs de quibus sit curandū: ꝛ in materijs que sunt in ꝓfundis locis distantibus. Et eius posse magnū est in mundificatione cerebri vel nervoꝝ lacertoruꝫ pulmonis ꝛ pectoris. Et est medicina magna egritudinū eoꝝ: sicut est dolor capitis antiqui: et dolor cranei: ꝛ emigranea difficilis: ꝛ epilepsia ꝛ apoplexia. Et cōvenit egritudinibus nervoꝝ omnibus ꝛ vertigini: ꝛ descensui aque ad oculos. ꝛ ē res magni iuvamenti ad asma: ꝛ antiquā tussim: ꝛ ad dilatatione anhelitus. ꝛ est eius opatio vivo sa ad dolorē iuncturaꝝ ꝛ podagra frigida: ꝛ sciaticā ꝓprie secundū omne modū administrationis eius. ꝛ in clysteribus ꝛ collyrijs. ꝛ confert colice phlegmatice: ꝛ inflatiōe iuvamentū vianū ꝛ hydropisi. Et si supponat in matrice occidit fetū. Et si ex eo cū aceto forti fricet morphea sanat eā: ꝛ similiter lepraꝫ ꝛ elephantia. ꝛ si evacuet qd est in testa eius ꝛ impleat oleo: ꝛ bulliat in cinere: ꝛ inungantur capilli denigrat eos: ꝛ tardat caniciē: ꝛ ꝓhibet casum eoꝝ. Et si distillet de eo in aure sanat dolorē eius ꝛ cōvenit sonitui in ea. ꝛ si impleat aceto forti: ꝛ colluat ex eo os post bullitione ipius sanat dolorē dentis. Dosis est a kirat. vi. usq ad .x. hi adiug sumant cū timeant frigus ꝛ estum.

Cap. xii.

[½] **Aurifel.** ara. vel haulsegach: grece salla: latine vero squilla vel cepe muris. squilla ē herba habens folia satis maiora lilio: ꝛ ex eius cepe magno qd est in radice eius fit acetū squilliticuꝫ. Et latini vocant cepe muris qm interficit mures.

Sera. li. aggre. cap. baurifel siue hapsel .i. squilla auct. Gal. virtus eius est que calefacit calefactione forti. Et melius est q accipiatur cepe squille: ꝛ assetur vel coquatur: ꝛ postea administretur: q si fiet hoc minuet fortitudo ꝛ acuitas sue virtutis. Et ide auct. Dias. hꝫ virtutem acuiti: ꝛ qn assat ꝛ sumit hꝫ multa ꝛ maxima iuvamenta. Si ergo volumus eā assare oꝫ q involuat in pasta vel in luto: ꝛ ponat in furno aut sepeliat in prunis donec coquat pasta vel lutū: deinde extrahat ꝛ cōsideret an sit bene cocta: q si nō involuat alia vice in pasta vel in luto vl prunis. Naꝫ si nō assaret bene noceret accipienti ipam: ꝛ lederet mēbra interiora. Assat aūt alio mō: nā ponit in olla ꝛ coperit pasta vel luto: ꝛ ponitur in furnor donec coquat bene. ꝛ oꝫ qn squilla fuerit bene decocta q accipiat qd interius: ꝛ abijciat cortex eius exterior: ꝛ sunt quidā abijcientes cortice eius ꝛ mediculū: ꝛ accipiunt illud qd est inter utrūq. Et quidā incidunt ea in frustra ꝛ ponūt eā ī aquā ꝛ mutant aqua eius sepe donec vident q nō remanet in ea amaritudo. Et quidā incidunt in frustra ꝛ inserunt in filo lineo: ꝛ separant frustra a frustro: ne se cōiungant ꝛ desiccant in sole: ꝛ illud qd ē incisum ex ea potat in aceto ꝛ vino ꝛ oleo. Iꝫ illud qd est in eius medio coquit in oleo: ꝛ dissoluat ī ea resina pini: ꝛ valet ad multa. Sꝫ aceti squilliticī secundū Sera. opatio est in hunc modū. accipiatur squilla alba ꝛ bene purget: ꝛ incidat in frustra: ꝛ inserant frustra illa in filo lineo: ꝛ sit inter utrūq frustrū distantia ne se iungant: ꝛ desiccent in umbra. xl. diebus: postea sumat ex ea q̄titas unius manipuli: ꝛ ponat in vase: ꝛ ꝓijciat sup eā. xij. kist acetū fortissimi: ꝛ ponat in sole. xl. diebus. sit autē vas coopertū ꝛ obturatū bn̄. post vo ipa extrahat squilla ab aceto: ꝛ exprimat ꝛ abijciat acetū ꝛ reponat. Quidā accipiūt ex squilla unū mānes: ꝛ ꝓijciunt sup eā aceti. v. kist. quidā vo accipiūt squillā ꝛ mundāt eā ꝛ nō desiccant eā. Et qdā ꝓparant ꝓijcientes sup unū mannes ex ea acetū. ꝛ dimittūt sex mensibus: ꝛ illud acetū squilliticū in hūc modū factū est magis incisivū humoꝝ grossoꝝ q̄s aliquod aliud acetū vallitiū ad multa. Modus faciendi vinū squilliticū secundū eundē est iste: accipiatur squilla sicut dixi supra: ꝛ desiccet in sole: ꝛ accipiat ex ea q̄titas unius mannes: ꝛ teratur ꝛ cribret cū cribro tenui: ꝛ liget cū panno lini raro: ꝛ ponat pannus in. xx. kist vini dulcis novi. i. musti ꝛ dimittat sic intus tribus mensibus: deinde coletur vinū: ꝛ pone in alio vase ꝛ servet postq̄ⷨ obturatū est caput vasis bene. Et fit ex squilla humida in hunc modū accipiat ex ea cruda recenti sicut est: ꝛ accipiat ex ea duplū eius qd accipet ex sicca: ꝛ ꝓijciat sup ipam mustuꝫ: ꝛ ponat in sole. xl. diebus: ꝛ colet ꝛ reponat. Et hoc tale q̄to fuerit antiquius tanto melius. Etiā fit vinū squilliticū alio mō. Nā accipit squilla ꝛ mundat ꝛ incidatur: ꝛ accipiunt ex ea mannes tres: ꝛ ꝓijcit super ea de bono musto amphora una: ꝛ dimittitur sex mensibus: postea colatur ꝛ reponit in vase.

Jo. mes. ca. de squilla. Squille sicut dicit Gal. iuvamentū est duplex: solutione enim educit materias ꝛ parat ad solvendū. Et melior est habens parē. sola enim fm Gal. est venenosa: ꝛ adhuc melior est que saporem habet cōpositū ex dulcedine ꝛ acredie ꝛ acuitate ꝛ amaritudine. ꝛ que hꝫ splendorē in laminis suis: ꝛ que nascit in locis liberis. Orta eniꝫ in locis thermaꝝ aut orta singularis est mala: ca. est in tertio, sic. in ipo. Est enim cōposita ex partibus igneis in superficie dantibus ei acuitatis vehementiā: ꝛ ex partibus terreis adustis dantibus ei amaritudinē: ꝛ ex partibus aereis mediocribus dantibus ei de dulcedine aliquid. Est enim incisiva ꝛ ulcerativa adustiva resolutiva materieꝝ: attractiva ad exteriora: subtiliativa partiū grossaꝝ ꝛ viscosaꝝ adhe-

ventis conservatiua a putredine. Rectificatio assatio acquirit ei facilitate in soluendo: et preparatio ipsius cum aceto post materias grossas adherentes et submersas facile expellere. Modus preparationis eius et elixationis est secundum hunc modum: accipitur lamina ipsius et separatim inuoluitur in pasta. et sepelitur in cinere calido et coquitur sufficienter: et extrahitur ex pasta et administratur ubi oportet. Modus autem assationis ipsius. Ponatur in vase luteo vitreato stricti orificij et sigilletur ligatione forti cum pergameno: et dimittatur diebus xl. et proprie diebus maioris estus: et moueatur vas et muletur vicissim omni hora ita quod equaliter in singulis partibus calefiat: deinde extrahatur squilla: et administretur ubi oportet et quandoque miscetur ei post assatione tantundem farine orobi quantum ipsa est: et fiunt inde trocisci. et seruantur ubi oportet. Modus autem operationis aceti squillitici secundum quod Gal. narrauit: accipiantur ex laminis eius: et proprie que sunt inter corticem et cor ipsius quantitas quam volueris: et consue separatim cum filo: et dimitte siccari in umbra per xl. dies post hoc comminue ipsas in frustra: et pone ad omnem libram eius aceti boni et albi libras .vi. et pone in vase vitreo stricti orificij: et stringe caput eius: et dimitte in sole per dies .xl. dierum. et post illud cola: et administretur ubi oportet. et si necessitas vrgeret festinare sepelitur vas in cinere calido vel arena cum successione non repente: sed proprie inter horam et horam. et dixit Paulus lamine eius ponantur sicut sunt in aceto a principio veris usque ad finem estatis in vase vitreo sigillato exposito soli: et post illud administretur ubi oportet. et scire debes quod squilla de decoctione sustinet rem me diocrem.

Auic. li. secundo cap. de squilla. Squilla est cepe muris: cuius folia sunt sicut folia lilij: et habet olei ad nigredinem declinans. est ca. et sic. in secundo gradu. et est incisiua. et in ipso vescositas adustiua est.

Posse. Sera. Illud quod est in medio squille coquitur in oleo: et dissoluitur in ea resina pini: et ponitur in scissuris que fiunt in pedibus propter frigus: et curat eas. et coquitur cum aceto: et fit ex ea emplastrum ad morsum viperarum. et administratur squilla assata in plurimis confectionibus: et in illis in quibus ingrediuntur species aromatice. et datur ex ea in potu quando volumus prouocare vrinam: et in hydropisi. et datur illi qui coquerit de stomacho: cum cibus natat in eo et non digeritur. et datur ad torsiones ventris: et ad tussim antiquam: et ad asma: et ad extrahendum saniem a pectore. et pectus mundificat a grossis humoribus: et sufficit ex ea pondus trium obolorum: et admixto melle cocto et facto inde looch comeditur: et conuenit ad omnia que diximus. et purgat optime ventrem a chimis grossis viscosis: tamen cauere ab ea illos quibus ulcera vel excoriationes seu vulnera in membris intrinsecis sunt et quando assatur et liniuntur cum ea verruce que dicuntur sedas et hoedas. et claui et scissure que fiunt propter frigus conuenit eis. sed semen eius quando teritur et ponitur in ficu siccata: aut admiscetur cum melle et comeditur mollit ventrem. et quando squilla suspenditur integra super limen ostij domus prohibet animalia venenosa et nociua a domo illa. Sed aceti squillitici quando fit collutio oris cum eo restringit gingiuas laxas: et confirmat dentes commotos: et aufert putredinem et fetorem oris: et quando sumitur in potu indurat tracheam arteriam et gracilat ea: et auget carnem eius. et clarificat vocem: et fortificat ei: et administratur ad debilitatem stomachi: et ad malicias digestionis et opilationes eius: et ad melancoliam et apoplexiam et epilepsiam: et frangit lapidem vesice. et conuenit suffocationibus matricis: et apostemationibus splenis: et ad sciaticam: et fortificat corpus debile: et restituit ei sanitatem. et meliorat colorem. et acuit visum. et prodest in aure: et conuenit grauitati auditus. Et vinum est conueniens omnibus egritudinibus corporis preter quam ulceribus intrinsecis. et oportet quod detur potus in ieiunio. et detur primo parum ex eo: deinde augeatur in dosi eius paulatim donec perueniat ad duos conos. et quidam tribuunt duos conos. et plus vinum squilliticum conuenit malicie digestionis et corruptioni cibi: et phlegmati grosso quod est in stomacho et intestinis: et dolori splenis: et sciatice: et commotioni cerebri: et malis habitudinibus que preparant ad hydropisim. et conuenit hydropisi: et icteritie: et stranguriae: et corrosionibus: et inflationibus: et rugitibus et paralysi: et opilationibus: et rigoribus febrium antiquarum: et attritioni lacertorum: et dolori lateris: et prouocat menstrua: et nocumentum quod infert neruis est modicum. Et est contrarium veneno. fit autem squilla muda sic: accipitur ex ea recenti cruda quantum vis: plus tamen ad hoc quam accipetur ex sicca: et infundatur sicut infunditur rapa: et fundatur super ipsum mustum: et ponatur in sole .xl. diebus: et coletur: et colatura reponatur. hoc autem quanto fuerit antiquius tanto melius. fit etiam vinum squilliticum hoc modo: accipitur squilla et mundatur et inciditur: et accipitur ex ea usque ad tres mnas: et proijcitur super ipsam ex bono musto italie amphora una et dimittitur sex mensibus: et postea coletur et reponatur in vase. et confert hoc vinum ad ea que superius dicta sunt. et melius vinum squilliticum est illud quod est antiquum. et oportet quod caueatur potus eius in febribus: et in membris interioribus quibus sunt ulcera.

Jo. mes. solutione cum eo humores grossos viscosos: et dixit cum hoc etiam educat choleram nigram. et cum hoc iuuamentum est magnum ad egritudines capitis sicut est cephalea et epilepsia: et proprie secundum omnem modum administrationis eius: et vertigo et scotomia. et oximel eius ponit materias viscosas facile ad expellendum: et subtiliat chimorum grossitudinem. Et ipsa quidem secundum omnem modum administrationis eius conuenit iuuamento magno egritudinibus iuncturarum. et est medicina bona pulmonis et pectoris et egritudinum in eis. Et proprie electuarium ex succo eius et melle sumptum bibendo clarificat vocem. et similiter oximel eius et acetum ipsius est ex medicinis bonis spleni et grossiciei eius. et est ex rebus preseruantibus corpus a putrefactione: et seruantibus ipsum in sanitate firma: et acquirit usus eius macie corporis: et conseruat in iuuentute. Et acetum eius desiccat et confirmat gingiuam laxam et putridam. et confirmat dentes motos collutio ex eo. Et similiter potus eius est me-

dicina magna fetori oris faciens ipsum odoriferum. et sanat dolorem stomachi: et adiuuat ad digestionem. Et vsus eius secundum omnem modum administrationis eius confortat corpus cum accidit latitudo et mollificatio: et colorem efficitur bonum. Dosis pone aceti eius est a. ʒ. v. vsque ad. xij. Et oximel eius ab aureis. vi. vsque ad. ʒ. Et trocisci eius a. ʒ. ij. vsque ad. iiij.

Auic. oleum eius confectum cum melle ponitur super alopiciam et serpiginem. Et eius acetum exasperat guttur et indurat carnem... plus et est bonum asmati et orthomoni et tussi antique.

Cap. 312.

Au arabice: latine cornu. **Sera.** li. ag. greg. ca. han. auct. Gal. plurimum quod administratur ex cornu est ceruinum et caprinum. Haec aduruntur et administrantur. **Posse. Dias.** aduruntur et administrantur ad restringendum gingiuam: et confirmandum dentes. et cornu cerui quod aduritur et abluitur curat vlcera intestinorum et fluxum sanguinis: et fluxum ventris. et quod bibitur curat ictericiam. et dosis eius est coclearia duo: et iam administratur adustum et ablutum in sief. et ad hec facit: et ad desiccandum humores qui veniunt ad oculum. Et idem auct. Pauli: cornu cerui et capre adustum abstergit dentes fortiter. et curat gingiuas. et sedat dolorem gingiue inflate quod aduritur donec albescat. et confert sputo sanguinis et ictericie: adustum et ablutum et confert dysenterie. Et idem auc. Dias. quando cornu cerui aduritur et lauatur: et bibuntur ex eo aurei. ij. cum dragaganto confert sputo sanguinis et vlceribus intestinorum et fluxui ventris antiquo: et ictericie: et dolori vesice. et confert cursui humiditatis antiquo ex matrice: quod bibitur cum aliqua medicina conueniente ad hoc. et inciditur cornu in frustra: et ponitur in olla ficteam: et lutatur caput eius: et dimittitur in furno donec albescat. Lauatur autem postmodum cum cimia: et sic conuenit oculo ad quem currunt humiditates: et vlceribus que sunt in eo. et quod fricantur cum ipso dentes abstergit eos a sordibus. et fit fumigium cum cornu crudo: et fugat animalia venenosa. et quod coquitur cum aceto et colluitur os cum decoctione confert dolori dentium. et limatura eius quod datur in potum cum vino expellit lumbricos.

Hauleeb	.i. alae.
Hau'eich	.i. rubus.
Hauroch	.i. curcuma.
Hausel	.i. squilla.
Hausigi	.i. rubus.
Hausegi	idem quod supra.
Hauec	.i. lapacium acutum.
Hausir	.i. opoponacum.

Haunich vel haunic sunt limaces que sunt in herbis in littore maris.

Habaras	.i. stafisagria.
Habaon	.i. morbillus.

Habzad. i. quedam species dactili.

Hebalarusa	.i. cubebe.

Hababes. i. proprium nomen loci.

Hab:as	.i. stafisagria.

Cap. 313.

Aberas ara. vel nilbasal. grece pediculicida: latine stafisagria: vel pedicularia: vel granum capitis: vel passula montana. vel rosa regia.

Sera. li. aggre. cap. haberas siue habeleas auct. Dias. est planta habens folia similia folijs vitis agrestis incisa sicut folia malue agrestis. et habet ramos longos nigros. et flores similes floribus plante que dicitur baratis: sed minores et coloris quasi celestis: et habet semina in vaginis viridibus sicut cicer habens tres angulos asperos: cuius color est ad rubedinem et nigredinem declinans: sed interius est albus: et sapor eius est acutus.

Gal. vi. sim. phar. ca. stafisagria secundum translationem arabicam est acuta fortiter multum. et virtus eius est calida adurens: et attrahit et abstergit abstersione forti.

Dias. ca. stafisagria secundum translationem grecam stafisagria: siue vt latini pedicularia nascitur vmbrosis locis habens folia similia viti agresti diuisa tanquam malua agrestis: et hastas longas et erectas et nigras. semen est ei simile isati: et florem similiter habet quod semen in folliculis viridioribus obtentum trium angulorum. et est nigrum. sed interius album cum gustu valdo acri et calido. Auerois v. sui colliget ca. de stafisagria. est ca. et sic. in tertio gradu.

Auic. li. secundo ca. de stafisagria est ca. et sic. in tertio gradu.

Posse. Gal. facit descendere a capite quod masticatur aut fit gargarisma cum ea phlegma multum: et conuenit egritudinibus cum quibus eleuatur cutis: et conuenit ad pruritum. participat autem adustione cuiusdam virtutis.

Dias. grana eius. xv. accepta cum mulsa phlegmata pinguia vomitibus excludit. verum hij qui mulsam acceperint assidue bibant. et deambulent quia offocationes eius prestat et gulam exasperat. trita et bibita pediculos necat. Auer. quando masticatur trahit phlegma. et succus suus mundificat caput per nares. et electuarium eius valet ad morbum caducum: et morpheam: et menstrua educit.

Cap. 314.

Abezel .i. asinus. **Auic.** li. 2. ca. de asino. Cinis carnis asini et epatis eius cum oleo valet suppositus fissuris frigoris. Cinis epatis asini cum oleo super scrofulas valet: et sanat lepram. Contracti ex siccitate sedeant in iure carnis eius. et caro eius etiam est vtilis. epar eius assatum et aieiuno comestum conuenit epilepsie. et similiter eius vngula adusta. et sit eius potio omni die duo coclearia. dicitur quod eius vrina conuenit dolori renum. et vrina siluestris asini frangit lapidem in vesica secundum quod dixit Gal. **Sera.** li. aggre. ca. lolen ex lacte aliorum animalium fit caseus preterquam ex lacte asine: quia est subtile non habens grossiciem. Almansor li. 3. ca. de lacte. Asininum lac omni lacte subtilius est: quod

pulmone patientibus dandū est. Et etiam p^o multe hec hic secundū Gal^r. vij. therapentice ethicio laudatum. Dabel **Sera.** li^o aggre.ca^o babel.habel est i. granū cucul. est c. t hu. in lecūdo gradu: t auget sperma t propue quando miscetur cum sisamo. t quid est .l.l. lobabium.

Cap. 315.

Abel
nil. ara. i. granū indi: t est cartamum indum.

Sera lib. aggre. ca. habel nil. planta eius est similis plante lubleb adherens arboribus duoluit brachiis vel trabes: t habet ramos t folia viridia: t in ramo cuiuslibet folij est flos coloris purpurei similis penne in figura sua: t quando cadit flos eius emittit semen in vaginis in quibus sunt tria grana minora granis stafisagrie in tribus partibus diuisa. t illa grana sunt illud quod ē quod administratur in medicamis laxatiuis. laxat enim phlegma. t mundificat ipsum. t dosis eius c a quattuor: kirat vsque ad octo. t est ca. t sic. in primo gradu. t miscetur cū medicamine: t facit moram in flumine. t quando accipitur solum non laxat codem die nisi post. xiij. horas. t dosis eius est cum alijs medicinis. sed simplex nūquā vadi dare nisi administretur ei scamonea que vincit ipsum ad expellēdum phlegma t choleram.

Jo. mes. cap. de cartamo dicit q quidam dicunt q est vna ex speciebus cartami. t hic dixit quoniam est cartamum idem licet sit aliud a cartamo nostro.

Cap. 316.

Abel
zelin ara. vel grana ezelen latine piper nigrum.

Sera. li^o aggre. ca^o habel zelin. i. granū zelin: t est pip ethiopiū vel nigrorum. t ē granū pingue in magnitudine ciceris. t est citrinum exterius album interius t habet saporem bonum. defertur ex terris barbarie. Et illud quod nominatur i barbaria crom est simile faseolis in forma sua: nisi quia grana eius t cortex eius sunt minora faseolis. habent nigrum colorem t acutum saporem sicut piper. t defertur similiter a terris nigrorum. t sunt ca. i tertio gradu. sic. in primo. t conferunt dolori dentium. augent enim in spermate: t faciunt bonum odorē oris.

Debebelarus	i. cubebe.
Debelmelue	i. catapucia.
Dabetozia	i. grana citri.
Dabellien	i. piper album.
Daberl. i. iuniperus vel fructus eius.
Dabes est vna ex speciebus malue.
Dabelmulue	i. catapucia.
Dabei	i. icumal.
Dabedlesen	i. carpobalsamū.
Dabium	i. pulegium.
Dabix est proprium nomen loci.

Cap. 317.

Abilbalach
arab. grece arceondes: latine granum iuniperi: vel iuniperus

Sera. li^o aggre. ca^o habilbalach. Dabilbalach est iuniperus: t iuniperus e vna ex speciebus cipressi: malcuh. Et om nes sunt quattuor species: t sunt iuniperus t habel. i. fauina et zerbin t gara. i. iuniperus que noiat in conas. et ex ea alia magna. alia parua. t habet fructū quendam cuius fructus est magnus sicut nabach. t in lingua habel dicit sic zaroz. Et qda cui^o fructus e paruus sicut faba. nn quia ipe est rotundus tot^o.

Gal. vi. sim. phar. ca^o de iunipero. virtus arboris huius est ca. t sic. in tertio gradu sz caliditas ipsius fructus est secundū hoc i, sicci tas eius est in principio tertij. Et ide Sera. Sauina est illa que dr brachos siue brachoos: t nō habet fructū. t nos iam de ea diximus superius i littera habel. sz zerbin est illa que dr padras. t habz fructū simile fructui cipressi. nisi q est minor eo latius. Et est ex zerbin parua spinosa: t hz fructū similem fructui iuniperi. cui^o magnitudo e sicut granū myrti. sz est rotundū: t sermo de ipo venit p^o in ca^o de alchuren. t virtus zerbin est ca. t sic. i. 3° gradu. sz gara est species parua respectu zerbin. memoria eius venit in l. gara. Archeutos siue arceonos. i. iuniperus parua t magna. ambe calefaciunt t subtiliant t puocant vrina. t qn fit fumigio cū eis expellit venenosa reptilia. t hz fruct^o cuius quida reperio in magnitudine auellane: t quida in magnitudine fabe. nisi quia est rotundus. et hz odor bonū: t est dulcis. habens in se aliquā ili amarum

Dia. ca^o de iunipero sm translatione grecorū. iuniperus arbor alia est parua. alia magna: sz vtraqz acriores sui modi atqz micantis t insensibilis. Auerois 5° colliget ca^o de iunipero. Iuniperus que vocat abbel ca. est t sic. in tertio gradu. Paulus ca^o de vermibus cegūm istius ar boris est vermix.

Posse. Dia. pennis impositus fumigio serpentes fugant. fructus ei^o in candus est: t odoris sōmi ii in ore detinetur: t et stomach^o est: t thorazi vtilis est. iaff m ledat vetrem. t inflationes sedat. torsionibus bibita subuenit. contra venena prestat auxiliū. diureticū est i h adiutoriū. spasmantibus t rheumantibus pdest. et focandis strictas tollit. Appellat aūt a grecis arceondes. succus eius medet vipera vexatis. Iteꝝ succus eius exustus atqz cū aqua illinitus lepram delpuit. climatio aut ligni eius p tuū datus interficit. lacbrymus eius potui datus tussim vetere et q parotidas sanat. Fructus abbel puocat vrinā t menstruū plus alia re: donec facit mingere sanguinē. t facit abortum: t extrahit fetū mortuū. p ista specie. l. litteram abl. el.

Dabilig	i. myrabolani.
Dabelien	i. lisnoli. l. l. leta.
Daboanisa	qd est. l. l. readi.
Dabonisa	i. cicuta.
Dabobol	i. vince.
Dabbalarbar	i. granū iuniperi.
Dabeleras	i. stafisagria.
Dabelmelue	i. granum regis.

Dacťula
Dacatos .i.mandragora.
Dacabdes .i.cymbalaria.
.i.peonia.

Acub Cap.318.
alcaroeg ara. gre. salu. la tine spina lata.

Sera. li.º aggre. cap.º hacub. Dacub alcaroeg ē herba quā nominant homines orientis spina latā: habens folia similia albe cameleonte. Et elixat hec planta i principio sui ortus: ⁊ comeditur cū oleo ⁊ sale. Et lachrymas que egredit̄ de radice ipsius: si bibatur ex eo. ℥.i. cum melicrato ꝓuocat vomitum.
Dacusa .i.mandragora. Cap.319.

Adadb ura. grece liccos. latine vero licium.

Sera. li.º aggre. ca.º hadadb licium habet tres species. vna earū est indica. ⁊ alia fit ex herba q̄ dicit zeriacb: siue serxab. tertia est arabica quā noīant hadad .i. liciū. Et idez auct. Dias. liciū accipit ex arbore spinosa que hʒ ramos longitudine duoꝝ brachioꝝ aut amplius. ⁊ folia sunt similia folijs arboris buxi rara. ⁊ hʒ fructū similez piperi: ⁊ est niger amari saporis. lenis tactu. ⁊ cortex ligni est glaucus similis lino dissoluto. ⁊ hʒ radices multas ꝓcedentes a latere ligni eius. nascitur locis agrestib⁹. ⁊ extrahit succus eius in hūc modū. terunt̄ folia sicut sunt cū tota arbore: aut ponunt̄ in aqua. ⁊ dimittunt̄ pluribus diebus ⁊ coquunt̄ ⁊ expmunt̄: ⁊ succus ponit̄ ad coquēdū sup ignē donec ingrossef̄ sicut mel. ⁊ fit similis ex succo fructus eius qui expmit̄: ⁊ ponit in sole. ⁊ melius ex eo est illud qd̄ accendit igne. ⁊ qū extinguitur facit spumā. cui⁹ color est sanguineus. ⁊ exteri⁹ est nigrū. ⁊ interius est sicut crocus. ⁊ nō est pingue. ⁊ est in eo stipticitas cū amaritudine. ⁊ ex illo melius est indū ⁊ formose opationis. Adulterat̄ aut liciū cū amurca olei cū admiscet̄ i coctura ei⁹ ⁊ cū succo absinthij ⁊ felle bouino. Et oʒ q̄ colligat̄ ex eo qd̄ natat sic̄ spongie: ⁊ reponit ad op⁹ medicinaꝝ oculi: ⁊ residuū eius ponit in alijs medicinis. Et dr̄ q̄ indicū facit arbor que dr̄ lithios. Et hec arbor est de speciebus spine habēs ramos erectos longitudine triū brachioꝝ aut amplius ꝓcedētes ex radice: ⁊ sunt grossiores ramis rubi. et euellit̄ ab eis cortex facile. ⁊ color eius apparet sicut color sanguinis. ⁊ folia eius sunt similia folijs oliue. ⁊ ex illa arbore accipit̄ liciū .s. ab illa que est spinosa ex illa. Et apd̄ nos medicina qū hu. ⁊ sicca ei⁹ est ꝯposita ex v̄tute subtili ca. ⁊ terrea frigida. ⁊ i sapore ei⁹ ē stipticitas: nisi q̄ ē pauca. Alia secūda species est que fit ex arbore lithios siue ex acātion appellata: folia quercus silia atq; spinosa generās. Nascit̄ i dumosis locis: cuius folia ⁊ radix in vnū cōtundunt̄: ⁊ in aqua dulci coquuntur vsq; ad grossicie. fit ⁊ melius ex succo granoꝝ expresso: ⁊ in sole coagulato. Eligendū est intus colore russo ⁊ de foris nigro.

Hal. li.º dinamidiaꝝ ca.º de letio. fit secunda species licij in hunc modū: prunellas de caprifolio collige in mense septēbris. ⁊ ipas tere per linteū exto: quis succū eius: ⁊ ad sole siccabis. In italia vo venditur succus centauree ꝓ licio: vt apparet in .l. centaurea licet falso. Plin. ca.º de licio. liciū succus est arboris vel arbusculi pusille ⁊ spinose. folia vt querc⁹ habentis cū punctis spinosis: cui⁹ semen maturuʒ vt granū regis apparet. De cui⁹ seminis succo fit aliqū liciū. ⁊ verius hec arbor latine vocat̄ caprifoliū. verꝫ optimū liciū est qd̄ est indicū qd̄ extrinsec⁹ nigrum: intus vero subrufū sicut aloe gustu amarꝫ. Et secunda species fit ex arbore que dr̄ lithios. Et hec arbor est de speciebus spine. ⁊ hʒ ramos rectos longitudine triū cubitoꝝ aut brachioꝝ: aut aplius ꝓcedentes ex radice: ⁊ sunt grossiores ramis rubi: ⁊ euellit̄ ab eis cortex facile. ⁊ color eius apparet sicut color sanguinis. ⁊ folia eius sunt similia folijs oliue.

Hal. vij. sim. phar. ca.º licij secundum translationē greca liciū vel pixacantum spinosa est arbor de qua fit vocatum liciū est aūt siccatiue virtutis ex diuersis compositum. vna quidē subtili parte diaforetica ⁊ calida. altera autē terresti frigida a qua habet ⁊ stipticitate sed hec quidez qualitas pauca omnifariam inest huic pharmaco: sed diaphoresim ⁊ exsiccationez non paucā: sed secundū accessum in caliditate vo intermedia aliqualiter locatū est ⁊ commensuratū ꝓpter quod ⁊ ad diuersas passiones vtuntur hoc pharmaco i q̄busdā ut cōgregatiuum. Et ideo celiacis ⁊ dysentericis. ⁊ fluxui muliebri afferētes. Ꝯ ergo liciū in cilicia ⁊ capadocia plurimū fit. aliō vero scilicet idianū fortius operat̄ ad omnia. Et idē eodem libro secūdum traslationez arabicam substantia licij est cōposita ex virtute subtili ca. ⁊ terrea frigida. Et in sapore ei⁹ ē stipticitas: nisi q̄ est pauca multū. ⁊ desiccat in secundo: sed cum fri. ⁊ cali. e quasi i complexione media equali. Et virtus eius est que resoluit: ⁊ abstergit resolutione ⁊ abstersione curatiua: ⁊ congregat ⁊ restringit.

Posse. Hal. ſʒ translationē grecam h⁹ pharmaco ad hypopiam vtunt̄: et ad phlegmōes qui in ano ⁊ ore. ⁊ vl ceranoes ⁊ herpetes ⁊ putredines ⁊ malemorigerata vlcera ⁊ aures pus fluentes: ⁊ paranichia: ⁊ vngues leprosos. ⁊ idem ſm translatiōez ara. virtus eius est que remouet qd̄ i pupilla ex eo quod obscurat uisum. ⁊ cōuenit fluxui ventris ⁊ habentibus vlcera in intestinis. ⁊ habentibus fluxū menstruorū. ⁊ ponit̄ in medicinis ponni qui fit i facie. ⁊ ī medicinis vlcerū ⁊ apostematū que sūt i ore ⁊ in ano. ⁊ formice. ⁊ conuenit vlceribus fraudulētis. ⁊ putredinibus vlcerū. ⁊ putredini aurium. ⁊ tenasmōi ⁊ pangritio.

Sera. auct. dias. virtus licij est stiptica: ⁊ fortificat capillos. ⁊ abstergit ⁊ curat obscuritatem visus ⁊ scabiem ⁊ pruritū oculoꝝ ⁊ abscindit cursum humiditatum ad oculum venientium cursu antiquo. ⁊ conuenit apostematib⁹ gutturis. Et quando linitur cum eo pallatū conuenit apostematibus gutturis. ⁊ quando linit̄ cū eo ꝯuenit gingiuis ⁊ vlcerib⁹ putridis

⁊ rugiditas ani ⁊ tenasmoni. Et qñ bibit̃ ⁊ fit cum eo clystere sanat fluxũ ventris antiquũ ⁊ vlcera i testinoꝝ. Et bibitur de ipso cũ aq̃ vsq; ad sanguinis fluxũ vel sputũ sanguinis cũ tussi. ⁊ datur in potu morsui canis rabiosi qñ fiunt ex eo pillule: ⁊ dant̃ ⁊ rubificat capillos. ⁊ curat panariciũ: ⁊ formicas ⁊ vlcera fraudulenta. ⁊ qñ fit cũ eo nascale conue nit fluxui antiquo humiditatũ a matrice. ⁊ dicit̃ generice: qñ coquit̃ cũ ramis eius in aceto cõue nit apostematibus splenis ⁊ ictericie. ⁊ puocat mẽ strua. ⁊ qñ bibit̃ ex fructu eius laxat phlegma. ⁊ conuenit contra medicinas venenosas. Et idẽ Se ra. auct. Rasis felicacharag virtus est composita ex cõtrarijs. Nam habet virtutẽ extenuatoriã di gestoriã ⁊ ca. ⁊ fri. ⁊ modice stipticã habens vim. ⁊ ideo diaphoresim facit pucienes ⁊ purgans. Et fa cit aũt ad hypopia: herpetas: ⁊ ad epatis vlcera ⁊ ad parotidas: ⁊ putrida vlcera. ⁊ conuenit vlce ribus oris ⁊ ani.

Dafas	.i. galla.
Dafafes	.i. coniza.
Dafafies	idem quod supra.
Dafranon	.i. filipendula.
Daff	.i. galla.

Cap. xx.

Afs ara. grece cicidos alapsa vl lapsana: latine vero galla.

Sera. li. aggre. auct. Dias. est ex ea que acci pitur ex arbore sarracene inmatura p ua rotunda nodosa nõ pforata ⁊ grauis. ⁊ est alia que est leuis pforata: sed prima medicinis est con uenientior. Idẽ auct. Gal. virides ex gallis sunt a cerbe plurimũ: q est in eis substantia terrea. ⁊ sa por eaꝝ est stipticus multũ. virtus eaꝝ est fri. i. ij. gradu: ⁊ sicca in tertio. Pli. galle fructus i syria ⁊ egypto copi osius existit.

Posse. Dias. omnes species gallaꝝ sunt stiptice fortiter: que qñ terunt̃ ⁊ pulue rizantur sup carnẽ supfluã delent eam. ⁊ conferũt ad vlcera corrosiua. ⁊ phibent humiditatẽ q̃ cur rit ad gingiuas. ⁊ conferunt alcole. ⁊ qñ accipitur id qd est intra gallam: ⁊ ponit̃ in corrosurã dentis sedat dolorẽ eius. ⁊ qñ coburunt̃ super prunas ⁊ extinguunt̃ in aceto ⁊ sale stringunt fluxũ sangui nis. ⁊ decoctio gallaꝝ qñ fit sessio in ea cõfert exi tui matricis: ⁊ cursui humiditatũ antiquo: ⁊ exitui ani. ⁊ qñ infundunt̃ in aceto aut aqua nigrificant capillos. ⁊ qñ puluerizant̃ ⁊ dant̃ in potu in aqua aut vino conferunt humiditatibus vlceꝝ intestio rũ ⁊ fluxui antiquo: ⁊ sunt conuenientes i cibis eo rũ. ⁊ silr̃ qñ coquit̃ cibus eoꝝ in aqua in qua bulli erint. Et vlr̃ quidẽ administrande sunt ad stipti candũ: retinendũ: ⁊ desiccandũ: ⁊ infrigidant fa⁊ Et dicit Sera. auct. Gal. q virtus eaꝝ secũda est: que repercutit ⁊ phibet ⁊ aggregat. ⁊ tertia virtus fortificat mẽbra fluxa debilia. ⁊ phibet oẽs egri tudines que fiunt ex humoꝝ dissolutione: ⁊ oẽs fluxus prohibet.

Cap. xxi.

Afir ara. lati ne pe.

Sera. li. agg. c. basir auc. Gal. Dasir. i. pes. sed ara. i. vngu la. zeron arabice. i. augmentatõe q̃ fiũt secũdũ aialiũ maioꝝ vt eq̃ꝝ. ⁊ cb ara. i. molares dentes. quidã adurunt vngulã capraꝝ: ⁊ conficiũt cinerẽ eius cũ aceto forti: ⁊ linit̃ in alopicia: ⁊ cõ uenit. Et quidã accipiunt vngulã asini ⁊ adurunt ⁊ curant cũ ea epilepsiã magnã. Et idẽ cinis resol uit scrofulas: qñ cõficit̃ cũ oleo. ⁊ qñ fit puluis ex ea est desiccatiuus: ⁊ curat vlcera que fiunt in ma nibus ⁊ pedibus pꝑter frigus. augmentationes q̃ fiunt in cruribus ⁊ iunctur i equoꝝ qñ terit̃ ⁊ dã tur in potu cũ aceto curat epilepsiã. Et vngule ca praꝝ qñ adurunt̃ ⁊ miscent̃ cũ aceto: ⁊ fit inde li nitus sup alopiciã curat eã. Sed limatura dentis elephantis est stipti ca. qñ fit emplastrũ cũ ea curat panariciũ. sed molares dentes canis rabiosi q mo mordit hominẽ si accipiat̃ ex eis ⁊ liget̃ in corio ⁊ suspẽdat̃ i brachio phibet a morsu cãis rabiosi.

Deger	.i. lapis.
Degetorida	.i. cameleonta.
Degesida	.i. galla.
Derabas	.i. stafisagria.
Dabalebi	.i. olatrum.
Dabadeb	.i. spodium.
Dabe. i. arbor dragantis: est	acantos.
Debelibet	.i. aristologia.
Debelibles	idem quod supra.

Cap. xxii.

Akille ara. gre. thyam' latine faba.

Sa. vij. sim. pbar. ca. o faba sm trãslationẽ grecã thyam'. i. faba: sm vtrãq; pꝑe mediã cõple xionẽ est in exsiccando ⁊ infrigidando. pticipat aũt quadã parũp abstersiua virtute. caro eius sicut ⁊ cortex stipticus. Et pꝑterea quidã medicoꝝ fabã totã coquentes cũ oxicrato dysentericis ⁊ aliacis vomitionis dederunt. Est aũt vt cibus quidẽ semp ⁊ inflatiuus: ⁊ vix digestibilis: expuitionib' tamen que ex thorace ⁊ pulmõe idoneus. vt pharmacũ vero extrinsecus appositũ incessanter siccat i po dagricis. nãq; vsi sumus multotiens ea per aquã coquentes: deinde miscentes adipem porcinã. In concussionibus vero ⁊ vlceribus que sm neruos per oximel farinã apposuimus. In his vero qui iam phlegmonant ex plaga cũ alphis ⁊ testiculo rũ ⁊ mamillaꝝ: est bonũ cataplasma. amant enim he particule moderate infrigidari: cũ phlegmo nant: et maxime qñ ex lacte in eis caseato mamil le phlegmonant. Etenim ⁊ lac extinguit̃ ab huius modi cataplasmate sicut ⁊ infantium pectẽ cũ ca taplasmat farina fabarũ vsq; multũ manet absq; pube. Et idẽ libro de cibis ca. de fabis. virides au tẽ comeste anteq̃ maturent̃ ⁊ exsiccent̃ habẽt cõ mune omniũ fructuũ quousq; ante maturitatẽ of ferimus alimentũ humidius dantes corpori. Et p pter hoc magis superfluitatũ secundũ intestina so lũ: sed secundũ totũ habitũ. merito igitur qui tales nutriunt quidẽ minus: secedunt aũt magis. vnde

nõ solũ crudas comedunt virides fabas multi ho
mines: sed etiã cũ carnibus porcinis & arietinis si
cut alia **Sera.** li^o aggre. ca^o bakille. Bakille
olera. i. faba. sapor corticis eius e sti
pticus. virtus eius infrigidat tpate: & desiccat de
siccatione sine nocumento. virtus eius est que ab
stergit & conuenit fluxui ventris & vlceribus inte
stinorum & vomitui. & qñ coquuntur cũ aqua. & mi
scentur cũ axungia porci cõferunt podagre. & qñ
coquunt cũ aceto & melle: & ponunt super vlcera
que fiunt in neruis conferunt. & qñ accipitur em
plastrũ ex farina eius cũ farina ordei cõuenit mẽ
bris habentibus apostemata ppter percussionem
Et est emplastrũ iuuatiuũ testiculis & mamillis: &
potissime pubescentiũ: & cũ farina fabarum phibet ab
eo longo tpe ortũ pilorum in eo. & secundũ cibum est
magis inflatiua q̃ aliquis alius cibus: & tardioris
digesti **Dias.** ca^o de faba secundũ translatõ
onis. ne grecã: faba nostra sumpta
inflationes prestat: & indigestibilis est. tussim me
detur & accepta dysenteriis: & solationi ventris sin
gulare presidiũ est. vomitus est vtilis: cui si aqua
in coctura fuerit mutata inflationẽ stomacho nõ
facit viridis comesta ventre inflat. & cacostomacos
est. farina fabe cataplasmatibus adhibita cũ polẽ
ta tumoribus percussure occurrit. ad sola face no
uit. tumorẽ mamarum illi modo curat. lac mamil
lis nimiũ pfluens imposita vt cataplasma strigit
mixto melle & farina fenugreci parotidibus pro
dest. liuoribus corporis detergit cum rosa & thure
masculo & albumine oui mixto dolores oculorum
& glaucomata curat. vino mixto hiffotonica. & p
cussiones oculorum compescit. dentibus conquassa
ta & fronti imposita tumores desuper spargit. infan
tibus si imposita fuerit testes pendere nõ sinit.
Coctũ eius coctũ & cataplasmati impositũ macu
las albas emendat. in balneis fricatione adhibita
capillos tenuescere facit. polenta & thiptera fusti
& oleo veteri mixta & iposita vt cataplasma scro
fis opitulatur. lanã sic inficiet. fluxũ sanguinis vul
nerũ stringit puluere ipso solo asperso. Faba me
dia est inter fri. & ca. distemperan. is: aliquid parti
cipans pectorie virtutis & stiptice: quare exterius
posita sine molestia desiccat podagricis. igit̃ & ar
teticis aqua cocta admixta adipe ouis recenti aut
anserina mitigat dolorẽ neruorum: aut cõtractionẽ
& vlcerationes cũ oximelle fabe farina cocta & su
perposita vt cataplasma sanat. Iñã & ad testiculos
& mamillas est optimũ cataplasma. amãt eni loca
hec mediocriter infrigidari si sint inflamata: ma
xime qñ de lactis congulatione patiunt̃ inflama
tionẽ. Rabi moy. ca^o de faba. corrũpit mentẽ. Isa
ac in dietis particularibus particula. prima ca^o de
fabis. Fabe in natura sua fri. i siccitate diuerse st.
Comedunt̃ sicce & pfecte suis tpibus. Comedun
tur enim virides necdũ messionis sue cõpleto tpe
virides fri. sunt & hu. i primo gradu. nutrimentum
eorum nimis generat humores crudos & grossos. in
flatiue ventositatẽ faciunt in supiorib^o ventris: p
pter qd stomacho valde nociue sunt. sicce vo suis

cis tpibus pfecte fri. sunt & sic. in primo gradu: nõ
illaudabilẽ sanguinẽ creant. ordeo magis nutriũt
accidentaliter nõ naturaliter duabus de cãis. vna
ppter sue substantie grossiciẽ & tarditatẽ solutõis
ex mebris. subtilitate vero substantie ordei & disso
lutione ex mẽbris cita: vñ minus nutrit. secunda p
pter sui multitudinis ventositatẽ & grossiciẽ eius:
vñ carnẽ inflat & dilatat. & opat̃ in ea id qd frumẽ
tũ in farina: ppter hoc in supioribus ventris vento
sitatẽ plurimã grossam generat & inflatiuam ex qua
fumus incipit ascẽdere cerebro nocens: & somnia
multa corrupta inducit. Cũ igit̃ naturaliter h̃ ha
bent fabe nõ eis aliquo coctionis mõ possunt au
ferri. vnde Gal. fabe si nimiũ coquant̃ inflatõẽz
& ventositatẽ suã sicut ordeo auferre nequim^o mi
nuere tñ possumus. Experimento aũt pbat̃ in eis q
fabis vtentes assidue indigestionẽ patiunt̃. & si sa
nissimus sit fit idẽ. Itẽ Gal. fabe sup cibũ inflam
mationẽ faciunt: & dure sunt digeri. secũdũ medi
cinã adiuuant humorẽ vt excreet̃ de pectore & de
pulmone qm̃ colamentũ est in eis. & ideo nõ mo
rant̃ in stomacho sicut alij grossi cibi. manifestat
hoc colamentũ & mundificatio: quia cutim exteri
us mundificari cernimus cũ earum farina abluitur:
idcirco ad lentigines valet. qui igit̃ cutẽ sui corpo
ris mundificare voluerit ex fabarũ farina lauare
assuescit. Apostemati i mamillis vel testiculis ap
posita cataplasmate facto dissoluit. oĩa aũt q̃ diri
mus earum insunt medulle tantũmõ. Cortici aũt ni
hil est. Est enim stipticus & colamentum nullũ h̃is
vnde aliqñ fabas cũ cortice coquimus i aceto: da
mus q3 diarrĩã patientibus ppter defectũ concepti
ne virtutis in intestinis. Electio enim magna alba
nõ vetus diuersis coquit̃ modis. vnde & diuerse
sunt in eius corpore actiones. sunt nãq3 cocte aqua
sunt assate igne. aqua cocte laudabiliores sunt: q3
aqua plurimũ aufert ventositatis maxime: & gros
siciei maxime si eiecta priori altera cõiungat̃. hec
quoq3 coctio duobus modis fit: aliqñ cum cortice
& dure sunt ad digerendũ & inflatiue. Stipticitas
enim corticis egestionẽ phibet ventris. mora eius
diuturna in ventre necesse est vt inflationẽ generz
sine cortice cocte minus sunt inflatiue cito digerũ
tur. et si secundũ ius fiat calefactiuis rebus appo
sitis: sicut pipe & zinziber & oleo amigdal. nõ pfe
cta est medicina ad coitus opationẽ. sunt qui eis
vescentur elixis aliqñ cũ cortice aliqñ sine eo. & h̃
bis supra que diximus videamus. Comesta enim
aliqñ cũ menta origano cymino & similibus suã ven
tositatẽ & inflationẽ minuunt. Assate min^o habẽt
inflationis: & ad digerendũ sunt durissime: verumtñ
si in aquã infundant̃ post assationẽz & cũ cymino
menta & origano comedant̃ partẽ amittunt.

Dias. fabe inquit nõne veteribus mag! sto
macho nociue. fabe mixte farine fe
nugreci cataplasmate facto apostemati retro au
riculas valent. & ad liuorem similit̃ sub oculis cũ
rosa mixte thure ouiq3 albumine ad exsiccatiõẽz
valent oculorum cataplasmate facto. Masticate eti
am & in temporib^o apposite humores a capite ad

oculos descendentes resistunt cū vino cocte si ca
taplasma fiat testiculo. apostema calidum dissoluūt
farina cap. puerorum apostema inguinib' extinguit
loci in quibus pili sunt nascitur superposite sub
tile ac defectū pilum faciunt. Scisse vero in duas
cataplasmate super canis morsibus de facto san
guine stringunt. mamillis lactis propter coagulatō
nem induratis apposite dissoluunt: et lactis inhi
bent exitum. Si autē cū alumine et oleo veteri mi
sceas scrofulas dissoluunt.

Dakkaraba	.i. pyretrum.
Dalsandals	.i. coloquintida.
Dalauchach	.i. squilla.
Dalanum	.i. sparagus.
Dalazaras	.i. pyretrum.
Dalealias	.i. terbintina.
Dalcal	.i. acetum.
Dalsegel	.i. rhaphanus.
Dalhes	.i. es vstum.
Dalvec	.i. indicum.
Dalkasinet	.i. feniculus.

Dalsalep .i. viriditas inuenta super aquam .i.i. viri
dans.

Dalclalnibii	.i. gūmi fistici.
Dalchep	.i. cufir.

Dales est vna ex speciebus malue.

Dalbet	.i. species rubi.
Dalterma	.i. galbanū.
Dalibum	.i. byringium.
Dalibien	idem quod supra.
Dalub	.i. mulsa.
Dalim	.i. palegium.
Dalimon	.i. cretanus.

Cap. 323.

H Alilig arabice grece et latine my
robolani. vbi sciendum
quod secundum Mes. myrabolanorum species sūt
v. et sunt fructus arborum in india existentiū: et nō ex
dē manerie sunt omnes: sed diuersorum effectuum
et diuersarum formarum. vnde versus. Myrabolanorum
species sunt quinque bonorum. Citrinus kebulus belly
ric' emblicus indus. Quidā dicūt quod sunt oēs ab ea
dē arbore producti: ita quod citrini sunt ō primo ger
mine. et nigri indi sunt in quibus peruenit cōple
tio et maturatio. et dixerunt quod arbor eorum est ō bis
ferentibus. et quod citrini sūt de primo germine: et ni
ger similiter. kebulus germen secundū tulit: sed fal
so: imo producuntur a diuersis arboribus. et illud ē
quod creditur. sed aliqui volunt quod emblici et bellyri
ci nō numerentur inter myrabolanos: quoniam **Auic.**
et Sera. de eis diuersa faciunt capitula. Nam Se
ra. libro aggre. facit capitulū de emblicis et belly
ricis quod incipit amleg: et facit capitulū de aliis tri
bus per se ō quo dicit halilig .i. myrabolani: cuius
tres sunt species: kebuli citrini et nigri: et sunt illi quod
nominantur indi et seni et kebuli. Item auct. Pa
ben Mesuay. meliores sunt ex eis quorum color est

citrinus approximans viriditati: graues pleni sine
rugis. et dicit auic. Ysaac. et sunt fri. in primo gradu:
sicati secundo. nigri fri. et sic. in primo. Myrabola
ni indi vel nigri et de seni sunt similiter ex specie
bus habentibus corticē subtile nigrum. Et cortex
eorum vergit ad citrinitatem: et sunt similes oliuis in
forma sua. Et iuuant enim esse eorum minus iuuamē
to aliarum specierum myrabolanorum. et idem auic. Aben
Mesuay. Myrabolani seni sunt ex specieb' oliua
rum: qui quando condiuntur corroborant stoma
chum: et incoxant cum incoxatione pauca. et non
est in eis iuuamentum quā in kebulis. Et ex kebul'
quidam sunt citrini: quidam nigri. et nigredo que
est in eis est propter ampliorem moram quam fece
runt in arbore sua. et sunt pinguiores et carnosiores
citrinis in colore. quia ipsi fecerunt maturationē
ampliorem. et illi qui colliguntur ante sunt citrini et
quando sumuntur triti inducunt laborem in sto
macho: quoniam natura laborat multum circa ipsos
sed quādo infunduntur aut decoquuntur extrahitur
virtus eius: et proiicitur eius substantia: et est lenior
nature: et descendit velocius a stomacho. Et ille
tres species myrabolanorum miscentur cum tama
rindis: quoniam tamarindi extinguunt calorem: et
abscindunt nauseam: et sedant vomitum: et extinguunt
calorem febrilem: nisi quia nocet assuetis pro
pter acetositatem **Auic.** de viribus cordis ait
que est in eis. myrabolani sunt fri.
et **Io. mes.** myrabolani sunt de medici
sic. nis benedictis. non enim du
bitant cum solutione sua: imo confortant stoma
chum proprie. et viscera preparant et condiunt gus
tus eorum. et confortant cor et epar et corpus totū. non
enim nisi ad vnū videntur nociui. acquiritur enim
dispositis ad hoc opilatio: et proprie paratis cadere
in ipsa. sed sunt de perfecte rectificantibus medi
cinas que habent acuitatem: et purgant dissoluentes
magnifice enim adinuenit qui eos et proprie citri
nos cū scamonea miscuit. reprimit enim eam pro
pter obuiationē substantiarū et qualitatū ad inui
cem: et eam in soluendo iuuant. Citrinos in. v. pro
prietatibus laudauerunt sapientes in colore. v. vt
sint citrini multe citrinitatis declinantes ad viridi
tatē. et vt sint in pondere graues et densi. et in fra
ctura sua inueniatur sicut gūmositas. et sint gros
si. et vt cortex eorum sit densus spissus complexione
ossa parua. et laudauerunt kebulos in quatuor pro
prietatib'. vt sint grossi: et quanto grossiores tanto me
liores. et sunt subnigri declinantes ad rubedinē: et
sint graues in pondere cite submersionis in aqua
et sint habentes spissitudinē corticis suorum. Nigros
quoque indos in. v. proprietatib' laudauerūt: vt sint
nigri et confracti breues densitate substantie. et sint
grossi et graues et carentes ossibus. quanto aūt ab his
elongant proprietatib' tanto a bonitate sunt remo
te. oēs frigide cōplexionis sūt in primo gradu: sic.
in secundo. Et sunt exsiccatiui cōsumptiui superflu
itatū putridarum: prouocatiui et condensatiui paruu. et quod
bus accidit laxitas et mollificatio tria sūt in eis pro

pter que in ipsis cadit rectificatio. faciunt enim ca-
dere in opilationes ꝓpter paratos. ⁊ quia facile
adherent villis stomachi ⁊ partibus intestinoꝝ: ⁊
quia dimittunt corrugationes in ipsis: ⁊ nos eme-
damus qđ timetur de eo qđ diximus primo ꝓhi-
bentes penitus exhibitione eoꝝ ipsis ⁊ omnib⁹ pa-
ratis cadere in opilationes. in non paratis miscen-
da sunt ea cū ipsis que opilatione fieri ꝓhibet: si-
cut aliqua ex diureticis notis. ⁊ infusio eoꝝ in aq̄
casei remouet hoc nocumentū ab ipsis. ⁊ succ⁹ fu-
mi terre facit similiter. Et similiter absinthiū: aga-
ricus: ⁊ reubarbaꝝ: ⁊ spica: ⁊ similia. ⁊ emēdam⁹
qđ potest peruenire ex eo qđ diximus in secūdo
⁊ tertio miscendo cū eis que remouēt ab ipsis ad-
herentie intentionē: ⁊ acquirunt eis lenitatē: sicut
si fricētur cū oleo amigdalaꝝ dulciū: aut cū oleo
rosaꝝ: aut cū oleo violaꝝ: aut sisamino. aut saltē
conterantur cū eis amigdale dulces. passule quo-
q; ⁊ mel eoꝝ lenificant eos ⁊ confortant operati-
one eoꝝ: ⁊ sunt ꝓprie inimici cū eis. similiter ac-
quirit eis cassiafistula. viole condite terenIabin tama-
rindi ⁊ similia. Quidam dixerunt q; nō est bona
permixtio eoꝝ cū medicina lubrificatiua ⁊ leniti-
ua: quoniā operationes eoꝝ in idipsum non con-
currunt. ⁊ ego nō video illud imo remouetur ab
eis per ipsam adherentia ⁊ corrugatio: ⁊ acquiri-
tur solutio facilis. Et scito q; decoctō acquirit eis
vehementiorē operationē q̄ sola īfusio. ⁊ infusio
minus facit eos esse opilatiuos q̄ coctio. ⁊ assa-
tio minorat de solutione faciens ipsos constipan-
tes plus: ⁊ adhuc magis combustio. Et contriti q̄-
dem plus soluunt: ⁊ plus dimittunt vestigia con-
stipationis in vijs. infusi vero minus faciunt illa
⁊ infusio quidem eoꝝ competit quando solum q̄-
ritur solutio. Et eoꝝ contritoꝝ exhibitio quando
queritˀ constipationis impressio. ⁊ q̄to magis cō-
terantur melius celebrabitur illud. Et kebuli quī-
dem conditi minoris sunt solutionis ⁊ maioris cō-
fortationis membroꝝ nutricationis. ⁊ nō conditi
faciunt contrariū. Modus condiendi kebulos est
ille: accipe ex eis humidis si haberi possunt vł hu-
mectatis secundū artē qua humectari possunt q̄n-
titatē quā volueris: ⁊ cū stilo punge eos vndiq;: ⁊
decoque eos in aqua cū facilitate vsq; dum suffi-
cit: post hoc dimitte eos per diem vnum super ta-
bulam: ⁊ exprime aquā eoꝝ: ⁊ submerge eos ī aq̄
mellis per dies duos: dimitte tunc ⁊ coque eos
lento igne: ⁊ postq̄ cocti fuerint reconde ī vase vi-
treo: ⁊ da post .vi. menses. Ars autē auxiliatur in
humectando eos: infundātur in aqua plurima ⁊
exponantur radijs solis per dies .vij. deinde acci-
pe vas magnū sicut doliū: vel saltem fiat fouea in
terra in loco humido vbi inter multam arenā hu-
midam distinctim sepeliantur sepe ac sepe aquā
desuper infundendo ⁊ innouando arenā de tertiō
in tertiū diem vsq; dum tumescant ⁊ humectent
hic erit modus hu-
mectationis eoꝝ.

Posse. Sera. v.

citrinoꝝ est q; fortificant oculos ⁊ prohibet cur-
sum humoꝝ ad ipsos. ⁊ conferunt febri. ⁊ confor-
tant stomachū ⁊ in coriant ipsum. ⁊ conferunt me-
lancolie ⁊ cardiace. ⁊ clarificant colorē. Virt⁹ ke-
buloꝝ est q; conferunt ano ⁊ emoroidib⁹. ⁊ inco-
riant stomachū. ⁊ confortant eū ⁊ digerunt cibū.
desiccant humiditatē. leniunt naturā. conferūt ve-
tositati emoroidarū. ⁊ conferūt melancolicis: ma-
xime quando cū eis admiscentur species corrobo-
rant sensum ⁊ memoriā. ⁊ conferunt lepre ⁊ coli-
ce. ⁊ conferunt emoroidibus antiquis. ⁊ sedāt so-
dam ⁊ hydropisim. ⁊ inducunt nauseam ⁊ vomi-
tum. Sed seni ⁊ indi vel nigri habent corticem sī-
milem nigrum. ⁊ cortex eorum vergit ad citrinita-
tem: qui quando conduntur corroborant stoma-
chum: ⁊ incoriant eum incoriatione pauca. ⁊ non
est in eis iuuamentum quantum in kebulis.

Jo. mes.

myrabolani sunt ex reb⁹ que fa-
ciunt vetes se iuuenescere. ⁊ ac-
quirunt eis colorem bonum: ⁊ bonitatem odoris
oris ⁊ sudoris: ⁊ generant gaudium: ⁊ confortant
cor ⁊ epar ⁊ stomachum. ⁊ conferunt tremori cor-
dis. ⁊ mundificant stomachum. ⁊ conferunt emo-
roidibus. ⁊ extinguunt inflammationem cholere.
sed citrinorum operatio in hoc est precellens. ipsi
enim solutione educunt eam. ⁊ conferunt comple-
xiones ca. hūtibus. ⁊ eoꝝ fricatioīb⁹ cū aqua agre-
ste ⁊ cum aqua rosarum: aut succo feniculi abster-
git oculum. Et aufert super caliditatem eius: ⁊ fa-
cto inde alcohol stringit lachrymas. ⁊ conuenit mol-
lificationi oculorum. ⁊ conferunt tertiane ⁊ febri-
bus cholericis. Et contrite cum mastice sanant vl-
cera ⁊ desiccant ea. kebuli quoque solutione edu-
cunt phlegma ⁊ addunt in ratione. ⁊ clarificāt vi-
sum. ⁊ proprie conditi ⁊ mundificant stomachū
⁊ confortant ipsum. ⁊ conferunt hydropisi ⁊ feb.
antiquis. Nigri autem vel indi solutione educūt
melancoliam ⁊ choleram adustam. ⁊ conferunt
melancolie ⁊ tremori. ⁊ clarificant visum ⁊ colo-
rem. ⁊ conferunt lepre ⁊ tristicie ⁊ quartane. Do-
sis potio citrinorum tritorum est a .ʒ.ij. vsque ad
quinq;. ⁊ infusorum a .ʒ. quinq; ad .ʒ.xx. Et potio
kebulorum tritorum a .ʒ.iij. vsque ad .iiij. ⁊ infuso-
rum a .ʒ.viij. vsque ad .xx. ⁊ indorum est sicut ke-
bulorum Bulcasim Eben Aben azarin libro qui
dicitur seruitor. modus assandi ⁊ cassandi myra-
bolanos: oportet q; imbibas myrabolanos in aq̄
citoniorum: aut in succo agreste: aut in acetosita-
te citri: aut in aqua vbi cocte sunt lentes: aut vbi
coctum est lapacium acutum: deinde desicca eos
bene: ⁊ madefac in oleo rosarum: vel oleo de len-
tisco: aut oleo masticino: aut cum butiro: aut oleo
oliue: deinde assa super patellam ferream vel ter-
ream: quam cum primo calefecisti ⁊ abstulisti ab
igne caue ne aduratur ⁊ destruatur virtus eorum.
Similiter assantur semina que administrantur ī
medicinis fluxus. Et modus assationis eorum est
iste: Accipe patellam ferream: aut eneam: aut ter-
ream: aut lebetē cū lato orificio: ⁊ calefac bñ: dei-
de aufer ab igne ⁊ statim suppone sciā dū ipa est

calida antequã infrigidetur: ꝛ cõmisce ea semper donec videas assationem eorum completam ad voluntatem tuã. ꝛ si non fuerit completa vna vi ce pone iterum. ꝛ fac vt prius. Et scias q̃ nõ opor tet omnia semina equaliter assare: quia sunt que- dam que habent multam viscositatem que debẽt amplius assari sicut psilliũ: ꝛ caue ne cõburant.

Dahcldras	.i. stafisagria.
Dclimach	.i. pinpincella.
Dahleg	.i. halilig.
Dalibium. i. planta q̃ vocat̃ alibic: ꝛ est hyringiũ.	
Dalsia	.i. abrotanum.
Dalach	.i. asa.

Cap. ccc.xxiiii.

Alzum arab. grece foholis vel codes: latine limaca l' marnecia. codea ex ea c terrena ꝛ ma rina: ꝛ sunt de ge- **Sera.** li.° aggre. ca.° halzũ nere ostraco℞. limacie. ex limacijs qñ terunt̃ cũ cortice suo est virtus exiccatiua ex- ficcatione forti. ꝛ administrat̃ in cura aposte- mati vrificalis resoluti. etiã que fiunt in cruribꝰ a cõ quassatione vel ictu ꝛ exiccant ea. Et qñ limacie adurunt̃ cũ cortice suo desiccant desiccatione for ti. Et est in eis calefactio ꝑpter adustionẽ. Et quã do accipiantur ex eo℞ cineris. iiij. partes ꝛ galle vi ridibus due ꝛ piperis vna: ꝛ terunt̃ oĩa fit medici na confereñs vlceribus intestino℞ ꝛ vesice: qñ sũt putrida iuuamento maximo. Et os q̃ teritur hec medicina contritione forti: ꝛ pulverizetur sup ci- bos eo℞. ꝛ detur ex ea similiter in potu cũ vino ꝛ aqua. ꝛ caro limacia℞ ꝛ testa℞ ea℞ conuenit vlce ribus ꝛ morsui canis rabidi. Et caro limaciarum agrestiũ qñ teritur in mortario fit medicina que exiccat membra omnia in quibus est humiditas multa. ꝛ ꝑpter hanc cãm conuenit hydropisi. sed humiditas limacia℞ qñ accipitur sola sine carni- bus ꝛ miscetur cũ olibano aut mirrha: aut calce: aut cũ aliquo isto℞: aut cũ omnibus: ꝛ teruntur si mul donec incorporentur: ꝛ fiunt sicut mel fit hec medicina tenax glutinosa: que exiccat apostema ta mucillaginosa que sub auribus sunt exiccatiõe forti. ꝛ exiccat ꝛ coheret humores qui fluunt ad oculos qñ ponunt̃ super tempora. Modus autẽ accipiendi aquã limaciarũ est q̃ qñ perforat̃ ca- ro ipsa℞ cũ stilo ferreo: ꝛ sint limacie recentes. ac cipitur nãq℞ humiditas ab eis: ꝛ colligit̃ in vase.

Dias. ca.° de limacijs. codee vel limacie ter rene sunt bone stomacho: laxant vẽ trẽ. sed ille que sunt in fluminibus sunt piguiores illis que adherent arbo℞ parua℞ ramis: que dicũ tur salmi vel salumici siue salsuc. laxãt ventrẽ: ꝛ p uocant vomitũ. ꝛ qñ ipsa℞ teste comburunt̃ calc faciunt ꝛ adurunt: ꝛ abstergunt scabie ꝛ morphe am. ꝛ adurunt̃ limacie cũ carnibus suis fiunt sĩ ꝛ fit inde cohol: abstergunt cicatricẽ cornee oculi ꝛ curant vlcera oculi. ꝛ valent contra empetiginẽ ꝛ fit emplastrũ ex eis crudis: sicut sunt super tu- more hydropico℞: ꝛ minuit tumorẽ: nec separãt̃ de loco donec diminuant humiditatem eius. ꝛ se dant apostemata podagre. Et qñ fit emplastrum cũ eis extrahit infixa corpori: ꝛ fragmenta ossiũ. ꝛ terunt̃: ꝛ fit nascale cũ eis: ꝛ ꝑuocat menstrua. ꝛ fit emplastrũ vulneribus: ꝛ ꝑprie neruo℞ cũ eis pistatis cũ carne sua: ꝛ maxie addito thure ꝛ mir rha mixtis ad inuicẽ: ꝛ conglutinat ea. ꝛ caro ea rũ curat vlcera. ꝛ terit̃ ꝛ miscet̃ cũ aceto: ꝛ strigit sanguinẽ nariũ. ꝛ elixant̃ carnes limacia℞ recen- tiũ: ꝛ comedunt̃: ꝛ sedant dolorẽ stomachi. ꝛ terũ tur sicut exeunt de testis suis: ꝛ bibunt̃ ex eis cũ vino: ꝛ cõferunt colice ꝛ dolori vesice. Et qñ acci pit de viscositate que est sup carne agrestiũ cum fumositate eius: ꝛ ponit̃ sup pilũ palpebre cuius ca- ius ortus nõ est rectus sicut decet cõglutinat eũ ꝛ rectificat. decenter possunt hec omnia limacie marine facere: sed minorẽ habẽt virtutem.

Dalubub	.i. mercurialis.
Dalum	.i. anisum.
Dalcuen	.i. coinla.
Dalbubab	.i. mercurialis.
Dalbubul	idem quod supra.
Dala	.i. spelta.
Dal	.i. acetum.
Damem	.i. columbus.
Damanoib	.i. rosa.
Damber	.i. ambra.
Damesus. i. lapis in quo acuitur ferrum.	
Dameata	.i. ebulus.
Damcien	.i. amomum.

Cap. ccc.xxv.

Ameb ara. vel hapue phataba lep: grece strignũ vl' ca culus vel morella: latine vero solatrũ vel vue **Sera.** li.° aggre. ca.° hameb auc. Di vulpis. as. hamcb. i. vua vulpis: ꝛ ẽ so latrũ. sunt eius quatuor species. vna comedit̃: alie vero nõ. s℞ illa que comedit̃ est domestica: ꝛ ẽ her ba nõ magna habens plurimos ramos: ꝛ folia ni gra silia folijs hedarog. i. ozimi: s℞ maiora ꝛ latio ra. ꝛ h℞ semen rotundũ cuiꝰ color est viridis ꝛ ni- ger: s℞ qñ maturat̃ fit rubeus. ꝛ qñ frangit̃ inueni tur in eo multa humiditas: ꝛ granula que sũt se mina eius. Idẽ auc. Gal. virtus eius est frig. in se cundo gradu ꝛ nõ est humida: s℞ est media inter medicinas que humectant: ꝛ que desiccant. ꝛ ipm est cõpositũ ex virtutibus cõtrarijs. s. humida ꝛ sic ca. ꝛ hoc quia in eo sunt due substantie. s. terrea ꝛ aquosa. est aliud solatrũ qd̃ dicit̃ kekẽgi: qd̃ habet folia similia folijs primi: nisi quia sunt latiora eis ꝛ rami eius quando elongantur ꝛ declinant infe- rius versus terram. ꝛ habet fructum in chisti ro- tundum similem vesice. ꝛ est fructus eius granũ rubicundum simile vue: quem quidam kikilum vocant. Et idem. est alia species solatri faciens sõ num. ꝛ est planta habens ramos multos ꝛ spissos egredientes ab ea. ꝛ sont difficiles ad frangendũ. ꝛ sunt pleni folijs in quibus est humiditas que ad heret manui. ꝛ assimilatur folijs citoniorũ. ꝛ flos eiꝰ ẽ rubeꝰ sic̃ sanguis ñ magnꝰ: ꝛ cꝰ semẽ ẽ croceũ. ꝛ h℞ radicẽ nõ magnã multũ: cuiꝰ cortex est rubei

colozia. ⁊ nascitur in locis asperis ⁊ petrosis.

Gal. viij. sim. phar. capitulo de strigno secundum translationem arab. virtus solatri somniferi est q᷑ est frigidū in tertio gradu. ⁊ facit dormire. ⁊ habet proprietatem similem opij: nisi quia est debilior eo. Et idem Serapi. est alia species solatri que dicitur solatri maniale. ⁊ est illud quod dicit᷑ furiale eo q᷑ facit furiositatē seu maniā. Et est planta habens folia similia folijs erucenisi quia sunt minora eis ⁊ spinosa: que dicit᷑ carados. ⁊ habet virgas longas egredientes ab ei⁹ radice. r. aut. xij. Et longitudo eius est duoꝝ brachioꝝ ⁊ in sūmitatibus eoꝝ sunt capitella similia oliuis nisi quia sunt super capitella sicut pili ad modū arboris dulb. ⁊ sunt minora oliuis ⁊ alliora. ⁊ flos eius est niger. ⁊ post florē emittit velut racemū. x. vel. xij. grana habentē. Et grana sunt rotūda mollia nigra i mollicie vue similia granis cassus. ⁊ habet radices grossas albas concauas: quoꝝ longitudo est vnius brachij. ⁊ nascitur locis montuosis ⁊ inter arbores dulb.

Posse. Sera. qū fit emplastrū cū folijs solatri: ⁊ succo eius ꝯuenit formice ⁊ herisipille. Et qū terunt᷑ ꝯditione fortiter miscentur cū sale: ⁊ fit emplastrū cū eis curat scabiem vlcerosam ⁊ pruritū eius. Et conuenit dolori capitis ⁊ inflāmationi stomachi. ⁊ qū terunt᷑ fortiter cū sale: ⁊ fit emplastrū cū eis resoluunt apostemata que fiunt in radice auris. ⁊ qū succus eius miscet᷑ cū cerusa ⁊ litbargyrio et oleo rosaꝝ: ⁊ mutat᷑ bora post borā ꝯuenit apostematibus calidis: que fiunt in cerebro ⁊ capite ī fauid. Et misceatur succus eius sief q̄d sumitur ad cursum humiditatū currētiū ad oculū loco aque ⁊ loco albuginis. Et quando distillatur in aurem conuenit dolori eius. ⁊ fit nascale cū eo: ⁊ conuenit cursui humiditatū matricis. **Gal.** libro secundo de cibis capitulo de solatro. holerū nullum noui habens tanta stipticitatē q̄tā morella. ergo merito vt alimēto quidē ipso raro; vt medicina autē continue vtimur. efficax est enī ad q̄cūq; ē opportunitas infrigidationis ⁊ stipticitatis.

Alimentū aūt pau- **Sera.** kekegi: q̄d quidā cissimū habet. ⁊ nominant kakabdi virtus eius est q᷑ fructus eius prouocat vrinā. Et ideo admiscetur iste fructus in multis medicinis que conferunt epati: vesice: ⁊ renibus. ⁊ hec herba administratur ī medicinis ⁊ nō comeditur. ⁊ fructus hic mundificat ictericiā per prouocationem vrine. Et idem auct. habix: alkekēgi est aliud mōtanū aliud siluestre: ⁊ est album: ⁊ est simile ī forma superiori. ⁊ conuenit succus eius bibitus apostematibus tam intrinsecis q̄s extrinsecis. ⁊ quando linitur super apostemata extrinseca conuenit eis. Et granum eius quando bibitur conuenit vlceribus renū ⁊ vesice. ⁊ granū eius est fortius domestico. Et idem Sera. virtus solatri somniferi ē q᷑ facit dormire. Et qū accipitur de cortice radicis eius aureus vnus; ⁊ bibitur cū vino facit dormire. Et virtus seminis eius est que prouocat vrinam. ⁊ ideo administratur in hydropisi. ⁊ bibitur de cortice radicis eius. ʒ.i. ⁊ facit dormire leuiore somno q̄s gūmi papaueris. ⁊ succus ei⁹ prouocat vrinam prouocatione forti. ⁊ dātur hydropico ex semine eius grana. xij. ⁊ curatur. sed si plus detur inducunt maniam. verū cū accidit hoc si biberit melicratū curatur. Et cortex eius ingreditur ī medicinis narcoticis. Et qū coquitur in vino: ⁊ decoctio eius tenetur in ore sanat dolore dentiū. ⁊ quādo admiscetur succus radicis eius cū melle acuit visum. Et idem Sera. virtus solatri manialis est q᷑ qū bibitur ex radice eius. ʒ.i. inducit somnia nō recta sed aliena. ⁊ qū bibuntur ex eo. ʒ.ij. inducunt furore: ⁊ velut ebrietatē tribus vel quattuor dieb⁹. ⁊ qū bibunt᷑. ʒ.iiij. faciunt hoc idem ⁊ eū occidunt ⁊ cura eius est melicratū; qū bibitur ex eo q̄titas plurima: ⁊ euomatur: ⁊ fiat hoc sepe. Et ide auct. mesealach: solatrū maniale est fri. ⁊ sicū in tertio gradu. ⁊ e plus stipticū q̄s omnia alia herba. extinguit calorē igneū. ⁊ fructus eius generat semp permistiōez sensus. ⁊ ideo oꝫ cauere ab eis. **Gal.** virtus corticis radicis eius fri. in fine tertij gradus: ⁊ sic. in secundo ꝓpe fine eius. vnde curat vlcera. Alie vero species nō sūt alicuius iuuamenti recepte iterius; imo siquis biberit ex eo aureos. iiij. morietur inde. Et si bibatur min⁹ inducit insaniā. sed vnus aureus aliq̄ñ nō nocet. Sed sciendū q᷑ vbi ista translatio dicit aureus: ī greca transla. inuenitur. ʒ.i.

Cap. 3z6.

Hamech arabice: grece kamaket vel kamachet: latine vero tuberi: ⁊ est fungus quidam Et quidam vocant ipsum fungū velenium.

Sera. libro aggrega. capitulo hamech auc. Dias. hamech est radix rotunda non habens folia nec tyrsum. color eius est rubeus: et reperitur in vere: ⁊ comeditur crudus ⁊ coctus. Et idem aucto Gal. substantia eius est terrea mixtum: admiscetur ei parum substantie subtilis. Et dicit Gal. in li.º de cibis. kameket generat grossum humorem ⁊ non est multum mali cibi. Et dixit in libro venenorum q᷑ generat stranguriam ⁊ colicam: similiter faciunt fungi. Et melius eorū est illud quod reperitur ī arena hn̄s paucā aquā.

Auic. libro secūdo capitulo tubera. sunt ex substantia terrea plus ⁊ aquea minus ⁊ in ipsis ē aereitas ⁊ subtilitas pauca. meliora eorum sunt arenosa illa in quibus non est ordo mali. ⁊ que ex eis sunt sicca: deteriora sunt humidis sunt grossa valde: ⁊ generant humorem grossum melancolicum: ⁊ sunt dure digestionis. ⁊ tyriaca eorum est vinum purum ⁊ species condictes. Almansor tractatu tertio capitulo de tuberibus: tubera fri. sunt ⁊ grossa: phlegma quoque generant crudum. que autem ex eis ruborem habent mala existunt: quorum multa comestio colicam generat. nec etiam absque calidis sunt edenda condimentis.

Damepitus i. hypericon.

Damsibum   i.amilum.
Damil   i.millefolium.
Damild   idem quod supra.

Cap.327.

Andebut ara. latine tela aranee.

Sera. li.° aggre.ca.° bandebut aucto. Gal. tela aranee quando supponit vulneribus que fiunt extra corp⁹ nō sinit ea apostemari. Et ide auct. Dias. qn miscetur cū aliquo vnguento: ꝛ extenditur sup petiā. ꝛ ligatur super tēpora: ꝛ super pulsus brachiorū curat febrē tertianā. Et qn ponitur super locū vbi fluit sanguis stringit eū statim. ꝛ qn ponitur super vlcera nō pfunda phibet ea apostemari. ꝛ ex tela aranee est quedam species que est alba ꝛ dura: que secūdū q̄ dicunt quidam si restringatur in corio: ꝛ suspendatur super adiutoriū quartanarij aufert eā.

Dias. ca.° de tela aranee. tela omnibus est nota. vires habet constringentes ad mixta quibusdam vnguentis tpibus imposita febrē curat. sanguine defluente retinet. superposita vulneri nō enim prohibet fieri saniē. sine tumore vulnera sanat. cū oleo cocta dolorē aurium mitigat. Aranea trita ꝛ imposita. ꝛ in plagella ꝛ fronti imposita tpibus tertianas passiones prohibet. Albā opus aranee corio ligatā ꝛ collo suspensum quartanas tollit: vt dicit Almans. ca.° de aranea. Aranee opusculū abstergit ꝛ curat serpigine. ꝛ ppter hoc ponit in quodda vnguento ad serpigineꝫ qd ponitur in antidotario Gal. minori.

Cap.328.

Anabroch ara. latine vpupa auis.

Sera. li.° aggre.cap.° banabroch auc. Gal. huiusmodi auis habet coronā que fit super caput eius ex plumis eius. ꝛ qn bibitur ex ea re ipsius: ꝛ comedit ex cibo eius multū conuenit dolori colico. Almansor tractatu tertio ca.° de auib⁹. caro alaude que pilesta dr ventrē stringit: cui⁹ ius ventre fluere facit.

Cap.329.

Andachuca vl' chua vl' cuf arabice

grece lothos vel zbaras vel lotus. latine vero trifoliū: vel queda species trifolij. de qua dicit Dias. ca.° de trifolio. ꝛ habet odore aspalti.

Sera. li.° aggre. ca.° bandachuca noiat eum Dias. lothos. i. trifoliū. ꝛ est fart siue garch ꝛ chua. ꝛ est duarū specierū. s. domestica ꝛ siluestris. Siluestris quidē habet stipitē longitudinis duorū cubitorū vel brachiorū ꝛ plus parum: ꝛ nascuntur ab ea ramuli multi: ꝛ quilibet habet foliuum in extremo qd assimilat bandachuche q̄ oritur in plaudibus: ꝛ dr trifoliū. ꝛ hꝫ semen simile fenugreco: nisi q̄ est minus sano. Sed sciendū q̄ illa vocatur a quibusdam herba flaua vel herba maura: sꝫ Dias. vocat ipsam trifoliū maius domestica que nascitur in hortis. ꝛ est quedaꝫ alia q̄ nascitur super aquas: ꝛ maxime in babylonia qn fluuius irrigat terram. ꝛ est herba habens crus simile cruri fabarū. ꝛ est semen album simile sagi in capitibus. ꝛ dicunt q̄ extenditur qn oritur sol: et apparet super aquam. ꝛ quando occidit restringit se ꝛ submergitur in aqua. ꝛ capita eius similātur capitibus papauerum magnorum. ꝛ in capitibus est semen simile giguero ꝛ scariole. ꝛ exsiccat ipsum in babylonia: ꝛ faciunt inde panem. ꝛ habꝫ radicem similem citonio que comeditur cocta et cruda. ꝛ sapor decocte assimilat sapori vitelli ouorum. ꝛ vocatur banda ꝛ benche. Et Auic. in secūdo dicit q̄ de eis sit panis.

Dias. capitulo de trifolio. trifolij genera sunt duo: scilicet maius ꝛ minus. maius habet tres species. vna appellatur trifolium vel trigenon ponsillon: quod latini trifolium odoratū dicūt: vel sulphuratū. secunda trifolon vel exalbida vl' oxitrifolon dicitur: latine trifolium acutum vl' alleluia. tertia dicitur trifolon demaneas siue partemon. ꝛ est trifolium porcinum vel equinum. Maius grece vocatur trifolium egoceron vel lothos arabice bandachucha: latine trifolium leporinū vel herba flaua vel herba maura: cuius frutex ē long⁹ cubitis duobus virgas tenues: habens in acumine duo folia in extremo in similitudinem foliorum lupini: ꝛ nigra: ꝛ singulis virgis tria folia p singulas nationes habens. coma eius in initio foliorum odorem rute reddit: qn caꝫ creuerit aspalto in odore similis est. flos est illi paruus ꝛ purpureus ex quo semen profert velut latum: ꝛ in figura corniculatum. radix est illi oblonga ꝛ fortis virtutis ꝛ acerrima ꝛ diuretice.

Posse. Sera. auc. Albugerig. Andachuca siluestris conuenit stomacho frigido: ꝛ grosse ventositati. ꝛ aqua eius abstringit ventrem. ꝛ valet colice passioni. si ponatur super morsum scorpionis sedat dolorem ex eo. Et si ponatur super mebrum in quo est mordicatio animalium non inducit dolorem. ꝛ semen eius ē fortius folio. ꝛ est bona dolori testiculorum. ꝛ principio hydropisis. ꝛ dolori matricis.

Dias. trifolium maius vl' lothos virtutis diuretice ꝛ acerrime est. semen eius ꝛ folia cum aqua bibita pleureticis ꝛ disuricis ꝛ epilepticis ꝛ hydropicis in initio singulare presidium est. stericis causis opitulatur. menstruū imperat. omnia predicta seminis ipsius ℥.iij. ꝛ foliorum ℥.iij. curant folia ipsius cum oximelle accepta morsibus venenatis occurrunt se. vt dicitur tertianis tria folia aut tria grana seminis eius cum vino bibita medicantur.

Danch   i.iuiube.
Danerie. i. vene que sunt in labijs.
Danel   i.iuiube.
Dandebal   i.tela aranee.
Dandebelasamum vel bendebelisınum idest xilobalsamum.
Dansel   i.squilla.
Danisa arabice: latine ventriculus.

Serapi libro aggrega. capitulo banisa aucto. Dias. banisa idest vē

triculus galline: antiq̄ ē medicina maturatiua. Et pellicula interior ventriculi galli siccata et propinata in potu conuenit egritudini oris stomachi. alia latinis inuenies in littera gigeg.

Danub	.i. hircus.
Danudim	.i. acorus.
Danudab	.i. abrotanum.
Dan	.i. mel.
Dapar	.i. capparus.
Dapapir	.i. papyrus.
Dapagratos	.i. vinee.
Dara	.i. cucurbita.

Cap. 330.

Arach ara. latine sudor. Sera.

li.° aggre. ca.° barach auc. Gal. barach i. sudor. in sudore hominis est salsedo et amaritudo pauca: maxime qn admiscetur cū puluere illius loci: vbi luctant homines: et accipitur et linitur super tumores qui fiunt in corpore preter naturam: et resoluit omnes. et in illo puluere solo est virtus resolutiua et stiptica. qn ponitur ergo iste sudor cum illo puluere super apostemata mamillarū resoluit ea et extinguit inflamatione eorū. Et linitur cum eo dubulet: et conuenit. Et ego sum vsus in apostematibus lumborū: et sedata fuerunt apostemata et resoluta. et eger fuit curatus. Sed qn apostemata que curantur cū isto medicamine sunt sicca et dura oportet q mollificentur cum oleo de alchanna aut rosarū qn miscet cū hoc oleo conuenit coagulationi lactis in mamilla: et resoluit ea. et in hunc modum oportet q vtar eo in omnibus apostematibus. Sudor equi qn calefit cū aceto conuenit epilepsie. Et si administratur in morsibus venenosis conuenit. et ad hoc valet sudor omnium.

Darabamē	.i. stercus columbinū:
Darabatra	.i. stercus bouis.
Darabaur	idē quod supra.
Daralris	.i. stercus caninum.
Daramiem	.i. stercus caprinum.
Daragarien	.i. stercus pecorum
Darasaras	.i. stercus caballinū
Darabenar	.i. stercus asini.
Dara	.i. iuniperus.

Darba est quedā auis que vocabatur barba cuius virtutes inuenies in littera ide: et in l. tamie.

Darbaani secundum Dias. est lonchitis.

Cap. 331.

Arbalim est quedā herba similis scolopēdrie. semē

eius angulatū est sicut lancea: et est domestica et siluestris. domestice caliditas est pauca siluestris cali. est in secundo: et est consolidatiua. eius folia sicca in potu sumpta vel cū aceto super splenē posita Auic. libro secundo capitulo de barbalim. sanant splenē.

Darcharcharaba	.i. piretrum.

Darna. i. porcelliones vermiculi .s. qui morantur sub vasis aquarijs.

Dartas	.i. cardus.

Dartatū dr angustus: et est semen triangulatum: et est vt lancea. et folia eius sūt magna lata similia folijs scolopendrie.

Darens	.i. herba.
Dares maneries	.i. cibi frigidi.

Darmel. i. cicuta ꝑ quā. l. l. succap: et vocatur armel per .a. quādo est species rute vt supra in l. a. et quando stat pro cicuta scribitur per .h. vt hic.

Darmene	.i. basilicus.

Cap. 332.

Arnech ara. gre. lepina arsenicū. latine vero auripigmentū.

Auripigmentum ca. est et sic. in quarto gradu. de vena terre fit. sunt eius due species .s. rubeum et citrinum. Citrinum competit medicine. Sera. libro aggre. ca.° harnech auctoris. Dias. harnech. i. auripigmen. ū. et sunt ei due species .s. rubeum et citrinum. et sunt eiusdem minere. melius autem ex eo est illud quod ē laminosum habens colorem similem auro: et lamine eius separantur facile: et sunt composite vna super aliam non habentes admixtam terram vel aliud. rubeum autem est eligendum illud quod est valde rubeum et cito frangibile: et mundum simile cenabrio: et odor eius sicut odor sulfuris. virtus eius est calida adustiua. Dias. ca.° de arsenico. Arsenicum nascitur i belesponto: vbi et sandaraca. verum optimū est latiores laminas habens et aureum colorem: et venas separabiles a se vt separari videātur. mundū sine sordicie. tale i bellesponto nascit. eius grana sunt duo. vnum est equale supra: et aliud fuscū in colore sandarace. et ex ponto et capadocia venit. Istud vero assat sic: pone in testa noua: et carbonibus igneis suppone: et frequenter agita quādiu ignescat et mutet colorem: et cū friguerit repone. Quidam dicunt q ex auripigmento per quādam sublimationē fit resagal. et hoc idem iterum sublimatur et fit ex eo forte ruptorium. Auic. libro secundo ca.° de arsenico. Arsenicum aliud est album: aliud est citrinū et aliud est rubicundū. melius ex rubeo est rubeū imbibitū rubedine quod est aptum teri: et suo odore similatur odori sulfuris. Et melius ex citrino ē quod est puluerizabile armenū aureū et laminosū subtile quasi ipsum esset tale. citrinum calidum est in tertio gradu: siccum in secundo. omnia sunt putrefactiua mordicatiua. quod ex eo rub. est melius alcaca dicon. Posse. contra asma ex humida causa ponat auripigmentum super prunas: et capite inclinato patiens recipiat fumum per embotum. Item. ʒ. i. auripigmenti sumpta com ouo sorbili ad tussim valet. Ex calce viua et auripigmento fit psillotrum sic: Accipe. ʒ. iiij. calcis viue: et resolue in aqua et bulliat: postea adde quartam partem. ʒ. auripigmenti. et coque. signum decoctionis est quando penna immissa et statim extracta leuiter manibus depilatur. Si vis remouere pilos oportet esse i loco calido. ʒ serpiginē et empetiginē: Accipe. ij. ptes saponis spatarētis: et tertiā auripigmēti et dissolue. et fac vnguentū

⁊ vnge: sed prius ablue partem illam cum aqua: ⁊ post vnctionem similiter: quia si diu remaneret corroderet tam bonam q̃ malam carnem: ter vel quater ita abluas ⁊ vngas. Itez si radicitus pilos extrahe volueris inunge ex succo iusquiami ⁊ auripigmenti anu equ'r sil' confecto. ⁊ nunq̃ apli' renascent. Ad vngues reparadas. Recipe scrapinum ⁊ puluerem auripigmenti ⁊ misce cũ oleo: ⁊ inde fiat emplastrum: ⁊ pone super vngue. sine dubio cadet.

Dias. virtus auripigmenti est stiptica ⁊ caustica cũ ignea vi ⁊ calastica cũ calce viua mixtũ: ⁊ corpori illinitũ pilos tollit. hec mixtura miosfpone a grecis ⁊ latine dicitur acbilla: vires habet arsenicũ vt ignis adurere pot ⁊ alicationes con **Auic.** abeadit pilos: ⁊ cũ gũma pini sumere. na c ouenit allopicie. fit ex eo emplastrũ cũ adipe super vulnera. cũ adipe et oleo conuenit scabiei ⁊ sabafati humide ⁊ putredini. ⁊ abstergit ⁊ adurit carnẽ: ⁊ pruficet cũ murrha ad pediculos: ⁊ vestigia sanguinis ⁊ cũ pice vestigus vnguis. ⁊ q̃n admistratur cũ oleo ad pediculos. ⁊ crotũ factũ ex eo conuenit ⁊ ppter ex rubeis herpetibus homeno i ore ⁊ aure: ⁊ viceribus eorum datur ad potandũ suflatis cũ hydromelle. ⁊ assumitur cũ guma pini ad tussim antiqua: ⁊ sputo saniei ⁊ sanguinis. Et q̃n ponitur in palulis que sunt ad asma. ⁊ miscetur cu oleo rosarũ ad bothos. ⁊ emoroidas in ano quod ex eo lubimatus est interficit. et album ex eo interficit.

Kap. 333.

Harim vel berin ara. gre. ampeleos: latine vo vitis.

Sera. libro aggre. ca.° barin. vel ex ea est domestica ⁊ silvestris: ⁊ alba ⁊ nigra. domesticus est vitis vini: ⁊ siluestris est que grece vocat ampeleos agria. hastas habet lõgas ⁊ lignosas ⁊ asperas. folia et strigis bozriuo similia: sz latiora ⁊ minora. florez habet sicut capillu. sed semen habet vt botrus: qd cum maturauerit rusum facit colorem obrotũdũ. alia species est que vocatur lambrusca vel vitis su: cuius flos vocatur inantus vel inantiũ vel anteflores. et est masculus de qua inuenies in. Lenantiõ: ⁊ est plãta i qua sunt grana parua similia botris vue parnis: ⁊ quando sunt matura color eorum est rube° et figura sui grani est rotunda: ⁊ racemi sui botri reseruantur in sũmitate eius: ⁊ grece vocatur ambo losagine. Est alia species vitis que dr vitis alba: ⁊ est fesera: p̃q. I.I. fesera. Et alia species q̃ latine dicitur vitis nigra. ⁊ alio nomine dicit cucurbita vl' brionia: dicitur grece ampeleos melana. vl' ambulos melana: ara. fesirestenta: ⁊ est planta fm Dia. que habet folia similia folijs plante que dr hedera: nisi quia dilatantur plus ad similitudinẽ foliorũ berbe que dr semitas: ⁊ rami eius similiter, nisi quia folia istius ⁊ rami eius sunt maiora: ⁊ ipsa circũuoluitur amplectens plantas alias quibus approximat: ⁊ suspenditur eis cũ suis capriolis: ⁊ habet fructũ similẽ racemis vue vitis albe viridẽ in sui principio: ⁊ nigrũ cũ maturatur: quẽ cũ fregeris buxeũ reddit colorẽ. ⁊ radix eius est magna ⁊ nigra exterius vel buxea: ⁊ interius subalbida. Capreoli hu° comedunt: ⁊ habet diuretica virtutẽ.

Gal. vi. sim. phar. ca.° ampeleos melana. ampeleos melana siue vitis nigra. vocatur hec ppter brionia. i. lupul' vel siluestris cucumeris.

Posse. vinũ vite albe domestice secundũ Gal' vi. sim. phar. est calidum in secundo gradu. Et vetus ex eo est in tertio gradu. Et mustũ est in primo: ⁊ manifestatur vnũqdq3 in primo gradu. Et per manifestationez caliditatis inuente in eo: sed de vua inuenies in lra cum vitis domestice succus secundũ Sera. ⁊ potissime foliorum eius conuenit habentibus vlcera in intestinis: sunt fri: ⁊ stiptice. ⁊ qui expuunt sanguinẽ: ⁊ q conqueruntur de ardore stomachi. ⁊ pregnantib° habentibus appetitum corruptum. Et caprioli ei° quando infunduntur in aqua ⁊ bibitur faciunt h ⁊ lachrymus huius vitis est similis gũmi que coagulatur super palmites: qui potatus cum vino expellit lapidez ⁊ linitur cũ eo empetigo: ⁊ curat cũ ⁊ scabiem vlcerosam similiter. ⁊ non vlcerosam: ⁊ oportet q̃ anteq̃ linias cũ eo q̃ lanies mẽbrum cũ nitro ⁊ oleo assidue: ⁊ abradas pilos. Cinis acinorũ aut vinacie quando emplastrantur cũ aceto curat anum quando ab eo exiuise sunt emoroide. ⁊ curat concussiones neruorũ. ⁊ cõfert morsui yri. ⁊ quando fit cum eis emplastrũ cũ oleo rosarum ⁊ ruta ⁊ aceto confert apostemantibus calidis que fiunt in splene. Succus enim agrestis id est vue non mature oportet vt exprimatur anteq̃ abscondatur stella canis: ⁊ ponatur in sole in vase eneo rubeo cooperto cum panno: ⁊ dimittat i sole donec coaguletur: ⁊ de nocte ponatur vas sb tecto: quia ros prohibet coagulationes cuiuslibet succi. Et melior ex eo est ille qui est citrinus declinans ad rubedinem: ⁊ est frangibilis ⁊ stiptic' fortĩ stipticitate: ⁊ mordicat linguam. Et sunt qui decoquunt succum istũ: ⁊ conficiunt decoquendo: ⁊ conuenit coctus cũ melle ⁊ vino dulci neruis qui sunt in lateribus gule et palati. ⁊ ipsi vulue ⁊ gingiuis fluxis quibus abundant humores. ⁊ auribus a quibus egreditur sanies. ⁊ cũ aceto conuenit fistulis ⁊ vlceribus fraudulentis. ⁊ fit clystere cum eo ad vlcera intestinorũ. ⁊ ad cursum humiditatũ antiquarũ ex matrice. ⁊ potatur pro sputo sanguinis. Sed vinũ de vua acerba fit in hunc modũ: Accipe de vuis que non sunt complete mature: sed sunt mure: ⁊ ponantur in sole tribus dieb° aut quattuor donec fiant extenuate: ⁊ exprimat' ab eis vinum ⁊ reponatur. Et virtus huius vini est stiptica ⁊ corroborat stomachum: ⁊ conuenit illis qui non possunt digerere: ⁊ conuenit stomacho relaxato: ⁊ pregnantibus: ⁊ habentibus colicam cum qua euomitur stercus. Et valet egritudinibus epidimialibus: ⁊ oportet q̃ illud vinum dimittatur veterescere pluribus annis: quia nisi hoc fiat non est aptum ad potandum. Sed virtus passularum est que maturat ⁊ resoluit resolutione temperata ⁊ passule extenuant: stiptice sunt frigidiores alijs,

Et dulces sunt calidiores et humidiores et stiptice. fortificant stomachum et retinent ventrem. Et dulces sunt medie in hoc: et sedant mordicationē que contingit in ore stomachi. sed q̄titas nutrimēti in passulis dulcibus carnosis est amplior. ⁊ passule dulces carnose sunt minoris nutrimenti q̄ vue ⁊ minoris abstersionis ⁊ lenitōis q̄ ficus sicce: verū sunt conuenientiores q̄ ficus. Et sic dicit Serapio auct. Gal. ⁊ dixit in almiamir in passulis forsan est res que laxat ꝓpter suam aggregationem ⁊ hoc est quare posuimus eas maioris nutrimenti epati. volo dicere q̄ ꝓpter eaꝝ aggregationē: q̄m est in eis stipticitas: q̄ia necessaria est epati egrotanti: ⁊ est cū hoc in eis q̄ maturant humores crudos indigestos: ⁊ equant humores malos: ⁊ tēperant eoꝝ cōplexiones. Et sunt ī natura sua tarde ad recipiendū putrefactionē. ⁊ in tota eaꝝ sba sunt similes epati. Albesmes sunt passule sine granis que nominant aferisis: ⁊ sunt multū dulces. ⁊ sunt ceteris meliores. **Gal.** vi. sim. phar. ca.º de vuapassa astafis. ⁊ est vuapassa digestiua simul ⁊ stiptice ⁊ diafoꝛetice lenie participat virtutis. **Dias.** albe passule sunt plus stiptice. ⁊ carnes passulaꝝ q̄ extrahunt ab eis grana: ⁊ q̄ comedunt conueniūt canne pulmonis. ⁊ conferunt tussi renibus ⁊ vesice. ⁊ q̄ passule comedunt sole cū nucleis conferūt vlceribus intestinoꝝ. ⁊ q̄ caro passularū miscet cum farina ⁊ gegneuli. i. iozcola ⁊ ouis ⁊ modico melle: ⁊ comedit admixto modico pipe expellit phlegma per os. ⁊ q̄ miscet cū farina fabarū et cymino: ⁊ fit inde eplastrū cōuenit apostemationibus caniculinoꝝ. ⁊ q̄ passule pastuce miscentur cū ruta: ⁊ fit inde emplastrum deles q̄d apparet ī cute ex clauis ⁊ vlceribus fraudulentis. i. cancro. q̄ fit ex eis emplastrū cū opoponaco conuenit podagre. ⁊ q̄ ponit sup vngues eradicat eos. Et meliores ex eis sunt keimes sine granis: ⁊ p⁹ eas sunt pingues subtilis corticis ⁊ parui grani.

Gal. vi. sim. phar. c. gargata. grana vue que grece gigarta vocant indigestibilia sūt substantia eius est grossa terrea: prout ⁊ gustu declarat: quia sapor eius est acerbus vel ponticus. virtus eius fri. in primo: sicca in secundo gradu: ⁊ stipticat ⁊ constringit: ⁊ cōuenit omni fluxui ventris iuuamento magno. **Sera.** vinacia vuarū reponit ⁊ seruat: ⁊ fit emplastꝝ ex ea cū sale apatib⁹ calidis ⁊ apostematibus mamillaꝝ. Et q̄ fit clystere eū decoctione eius conuenit vlceribus intestinoꝝ ⁊ fluxui antiquo: ⁊ fluxui humido antiquo matricis q̄ ex ea fit fessio mulieribus: ⁊ fiunt clysteria matricū cū ea. Et idē auct. Dias. vinū nocet neruis ⁊ sensibus: sed ipsum est delectabilis saporis. ⁊ ideo oꝫ cauere de eo si aliud mēbrū est egrū. Sed si parꝝ sumat de eo in dispositione sanitatis: ⁊ tamen mixtū aqua nō nocet. Et q̄d de eo est vetus multū albū subtile prouocat vrinam nisi quia facit dolorē capitis. ⁊ qui bibit ex eo satis nocet stomacho. Nouū vero generat inflationē. ⁊ est difficilis digestionis. ⁊ inducit somnia mala. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ laxat ventrem. ⁊ mediocre inter nouū ⁊ vetus est sine malis eoꝝ: quapropter oꝫ vt eligatur potus eius p alijs sanis ⁊ egris. Et vinū albū ⁊ subtile est bonū stomacho. ⁊ conuenit vsus eius magis in sanitate ⁊ egritudine: ⁊ est ꝓpinquius ad molliendū ventrē q̄ rubeū ⁊ nigrū. ⁊ vinū nigrum est grossum tarde digestionis: ⁊ inebriat ⁊ ingrossat carnem et cōuenit fluxui sanguinis ventris. Et vinum rubeum est mediū inter virtutē illoꝝ. Et vinū nigrū grossum est malū stomacho ⁊ inflatiuū: nisi quia auget carnē sicut grossum. dulce vero est grossū ⁊ est tarde digestionis: ⁊ inflat stomachū: laxat vētrē sicut mustū: nisi quia virtus eius est debilior. ⁊ conuenit vesice ⁊ renibus. ⁊ conuenit apostematibus in visceribus: q̄ infundit lana nō lota ī ipo ⁊ supponit. Et q̄ ponit super vlcera fraudulēta ⁊ sup pruriginosa vlcera: ⁊ sunt vlcera ad q̄ fluūt humores conuenit eis. vinū nō stipticū est magis prouocatiuū vrine. ⁊ facit sodam: ⁊ inebriat. ponticū vero est magis cōueniens cibo: ⁊ stringit ventrē ⁊ nocumentū neruoꝝ ⁊ prouocatio vrine sunt in eo minus. ⁊ q̄ vinū bibit cū oleo ꝓuocat vomitū. ⁊ conuenit lacti coagulato in stomacho ⁊ ardori renū ⁊ vesice: ⁊ vlceribus que sunt in eis. Et q̄ bibitur q̄titas conueniens vini iuuat illos quibus datum est in potu venenum frigidum vt coriandrum ⁊ opium. ⁊ omnes medicine que interficiunt propter frigiditatem earū. ⁊ conuenit morsibus venenosoꝝ animalium. ⁊ conuenit illis qui sudant multum: ⁊ maxime albū vetus boni odoris quando potatur. **Gal.** tertio de complexionib⁹ ca. iiij. vinum valitudinem tribuit citissimā. Et idem. viij. sim. phar. ca.º de vino. Uinum ex secundo gradu est calefactiuū: quod vero sufficienter est antiquū ex tertio sicut mustū nominatum est primi gradus. proportionabiliter autē caliditatib⁹ sunt eius siccitates. Rabi moyses non est melior res potatione vini ad virtutis debilitatem. **Sera.** fex vini oportet q̄ administretur illa que est ex vino veteri. Et oꝫ q̄ comburatur sicut comburitur spuma marꝫ p⁹ q̄ desiccatur desiccatione forti. ⁊ quidam ponūt eam in vase terreo nouo ⁊ accendunt sub ea ignē fortem ⁊ dimittunt donec inflāmetur. ⁊ oportet q̄ scias signum bone adustionis eius. ⁊ est quando immutatur color eius ad albedinem ⁊ ad acreitatem. ⁊ quando applicatur lingue inflāmat eā fortiter propter fortitudinem adustionis. eodem modo comburitur fex aceti. Et fex adusta habet virtutem comburendi multam forti adustione. ⁊ abstergit ⁊ aufert carnem superfluam vlcerum: ⁊ ē stiptica ⁊ ca. ⁊ exsiccat. ⁊ oportꝫ q̄ ipa administretur cum est noua virtus eius resoluitur cito: ⁊ propterea oportet q̄ non dimittatur extra vas: ⁊ seruetur bene cooperta ⁊ obturato vase. Et ipsa quidem aduritur sicut tucia. ⁊ quando fit emplastrū cum ea sub vmbilico ⁊ super pectinem abscindit menstrua: ⁊ resoluit apostemata mammillarum. Sed fex adusta quando miscetur cū resina pini:

⁊ liniunt deinde capilli. ⁊ dimittunt sic vna nocte rubificat eos. Et ipsa quidem ponitur in medicinis oculorum sicut tucia ⁊ abstergit: ⁊ valet obscuritati visus. Paulus ca. de tartaro. tartarum vini qd inuenitur in vegete est ca. ⁊ sic. in tertio gradu: qd de vino puriori est melius est lytargirum infundatur in aceto ꝑ noctem: mane resoluatur. ad idem ex eo ⁊ oleo nucis fit commixtio super ignem. ⁊ tartaro in multa quantitate addito mox ab igne deponatur. hoc vnguentum valet ad scabiem ⁊ serpiginem. puluis eius in cibo sumptus pinguedinem extenuat consumendo. puluis in quantitate ℥.5. vel ℥.iiij. cum melle rosarum. vel cum oleo educit v. vel vi. vicibus puluere mastix addito ꝑ aceto. Hebal. de vino est multa vide apud Auic. tertia primi: ⁊ apud Isaac in dietis particularibus. Uvarum alterius speciei que dicitur vitis nigra secundum Dias. capreoli eius comeduntur: ⁊ habent diureticam virtutem. splenem siccant. epilepticis cataplasmatibus adhibita luxationibus medentur. Et virtus vitis agrestis est quod radix eius cocta in aqua ⁊ bibita mixta vino mariamo numero ciatorum duorum accepta hydropicos purgat: et omnes maculas corporis tollit. Capreoli ipsius in sale coponuntur: ⁊ flos eius in puluere redactus cum vini ciatis duobus sumptus facit ad stranguriam. Radix eius data vt supra vsum sedat. Et ad defectionem stomachi radicis puluis multum valet. vires habet stomacho vires reparationis [illegible].

Cap. 334.

Armusel. ara. grece ⁊ latine gariofilus.

Sera. li. aggre. cap. barmusel. barmusel. i. gariofilus et est fructus. ⁊ lignum eius administratur sicut defertur ex terris indie cum fructu suo. Et sunt eius capitella habentia dentes. ⁊ meliores sunt quorum color vergit aliquantulum ad ruborem: ⁊ habent bonitatem multam: maxime illi qui colligunt ex arbore sua cum digitis singulariter **Dias.** gariofili. i. fructus: ⁊ lignum eius administratur vnus post vnum. sicut defertur ex terris indie cum ligno suo: ⁊ sunt in eis habentia capitella dentes. ⁊ meliores sunt quorum color vergit aliquantulum ad ruborem: ⁊ habent bonitatem multam maxime illi qui colligunt ex arbore sua

Auic. li. secundo ca. de safar. Safar gariofilus est sicut sambacus: sed est nigrior ⁊ qui est masculus est sicut nucleus oliue: sed longior ⁊ vehementius niger. Et est fructus arboris in insula indie: ⁊ gulcten ipsius existit in virtute glacinis albotin. ille qui est melior est similis nucleo sicco suauis ⁊ acuti odoris: ca. ⁊ sic. in tertio gradu.

Posse. Sera. auct. bachim ingreditur in medicinis que acuunt visum. remouet namque obscuritatem visus: et confert sebel. Et gluten gariofili est simile glutini albotin. Idem auct. Rasis gariofili conferunt stomacho ⁊ epati. confortant cor: ⁊ stringunt ventrem ⁊ digerunt cibum. Et auct. Isaac qui bibit ex gario. ℥.5. cum lacte in ieiunio corroborant potentiam coitus.

Auic. corporis odorem bonum efficit: abstergit visum: ⁊ conuenit panno: ⁊ confortat stomachum ⁊ epar: ⁊ remouet vomitum ⁊ nauseam.

Darica. i. amcos. quidam dicunt quod est carui.

Dari i. iuniperus.

Cap. 335.

Arsiarbai. vel psoidalara. grece proserpinata: vel poligonia: vel porcinacia: vel sanguinaria: vel muligonia. latine vo centumnodia vel congiola minor: vel lingua passerina. vel geiclara

Ser. li. ag. c. harsiarbay auc. Dia. harsiarbay i. centumnodia: ⁊ in lingua greca dicitur psoidami. Est ei centumnodia mascul ⁊ femina. mascul est herba que nascitur omni anno: ⁊ habet ramos seu virgas rectas molles subtiles nodosas: ⁊ distenditur super faciem terre sicut gramen: ⁊ folia habet similia folijs rute nisi quod sunt mollia ⁊ longiora: ⁊ habet iuxta vnumquodque folium semen: ⁊ propter hoc dicitur masculus. ⁊ habet florem album ⁊ rubeum. sed femina habet plantam paruam ⁊ virgam vnicam tam teneram similem canne: ⁊ habet nodos similes nodis qui sunt in radice canne: ⁊ in nodis ipsis sunt folia egredientia ab ipsa virga similia folijs pini: ⁊ habet radicem in qua nullum est iuuamentum. Nascitur iuxta aquas. hec latine vocatur cauda vulpis que est virga pastoris feminina: sicut apparet in littera di **Gal.** vij. sim. pharm. ca. de poligono plexus. ⁊ est centinodia: habet quidem qd stipticitatis. dominatur vero in eo aquosa humiditas: vt sit in secundo gradu ex infrigidantibus pharmacis vel in tertio secundi principium. **Dias.** ca. poligonos. Poligonos i. centinodia. masculus herba est que habet virgulas teneras ⁊ molles: ⁊ multas nodosas ⁊ sparsas super terram sicut agrostis. vnde de policarpos dicta est: folia habet rute similia: sed oblonga ⁊ mollia: ⁊ semen in folijs singulis: vnde ⁊ masculus dicta est. flos est illi albus aut femoreus. virtutem habet frigidam ⁊ stipticam. Poligonos vero femina frutex est vnius virge habens cinosam ⁊ molle spissam ⁊ nodosam. in quibus nodis folia sunt pini similia. Radix est illi inutilis. Nascitur locis humidis. virtus est illi stiptica. ⁊ hec latine vocatur cauda vulpis.

Posse. Gal. iuuat itaque existos stomacho exterius applicata sic herispilamas ⁊ calidos phlegmones seu etiam alia existentia repentia rheumata. ⁊ exinde vero siccatiuum existere propter quod herpetum bonum est pharmacum ⁊ vlcerum ⁊ aliorum eiudenassimum vero phlegmonosorum rheumatorum. Est autem ⁊ sanguinosorum vulnerum consolidatiuum. iuuat vero ⁊ vlcera que in auribus: ⁊ si pus in eis sufficiens fuerit id siccat. propter easdem vero virtutes ⁊ fluxum muliebre sistit ⁊ dysenteriam ⁊ sanguinis eductiones: ⁊ quecumque immoderate aliunde casu. Ait autem Dias. ⁊ vrinas prouocare id stranguriantibus datum. non in distinguit diligenter dispositione in qua oportet dare. Est autem ad omnia predicta masculus femina fortior. **Dias.** succus eius bibitus emoptoicis medicatur ventris abstinet rheumatismum. colicis et stranguriosis opitulatur. vrinam prouocat. morbis venenatis cum vino bibitus medicatur. Cum vino coctus

⁊ melle vulnera noua curat. periodicis fe.aū vnā hoā acceptus maxime pdest. supposit⁹ fluxū mulieris stringit. dolorē auriū cōpescit. sanguinē reijcientibus subuenit. herpetes curat ⁊ fistulas. ignē sacrū extinguit. tumores ⁊ duricies imposit⁹ spargit. recentibus vulneribus maxime pdest. poligonos femina oīa facit vt alia facere pōt: quāuis virtutem minorem habeat.

Cap.336.

Arsia vel baermia ara.grece auermia: latine vero piperella. **Sera.** li.⁹ aggre.ca.⁹ barsia vel baermia .i.pipinella. ⁊ est in figura sua sicut figura piperis minoris: nisi quia est in colore suo citrina. Et sunt in ea due virtutes cōtrarie .s. caliditas ⁊ frigiditas. Et idē auic. Aben mesuay. barsia vel baermia est granū paruum minus pipere. ⁊ est in eo citrinitas pauca. ⁊ est odoriferū: cui⁹ odor est sicut odor ligni aloes. ⁊ est ca. ⁊ hu. ⁊ ē in eo absterfio parua.

Baros	.i.faricon.
Barueos	idem quod supra.
Barodosi	.i.cufo:bium.
Barbor albes	.i.cipressus.
Buabor albies	idem quod supra.
Barbor albaem	idem quod supra

Cap.337.

Aixof ara.gre.scalōes: latine pinaria. **Se.** li.⁹ aggre.ca.⁹ baixof est ex specieb⁹ pinearū. folia eius sūt similia camelcōte albe: nisi q̄ sunt nigriora. ⁊ hȝ virgam longā folijs plenā. ⁊ super ipsum est capitellum spinosum. ⁊ hȝ radicem nigrā ⁊ grossā. ⁊ est qđ de ipsa planta administrat̄.

Gal. virtus eius est que calefacit in secūdo gradu in vltimo eius: ⁊ in principio secundi: ⁊ desiccat in tertio. plāta illa comeditur recens sicut sparagus. **Posse. Gal.** pūocat vrinam mulierū fendā qñ coquit̄ in vino: ⁊ bibitur illud vinū. Et aufert ppter hec fetorē assellarū: ⁊ fetorē toti⁹ corporis. ⁊ operatio in hoc est a tota substantia. ⁊ qñ coquitur radix ⁊ bibit̄ confert sicut sparagus.

Cap.338.

Arunci arab.vel karunacari grece ⁊ latine caru.

Gal. vij.sim.phar.ca.⁹ de carui. in sapore eius acritas est temperata. ⁊ virtus eius est que calefacit ⁊ desiccat in tertio gradu: ⁊ ideo expellit ventositates. ⁊ est diureticā nō solū semen eius: sed etiam planta.

Sera. li.⁹ aggre.ca.⁹ baruncij auc. Aben mesuay. est grossius q̄ cyminū. ⁊ expellit ascarides ex ventre. ⁊ corroborat stomachum. ⁊ abstringit ventre minus q̄ cyminum. Et idē auc. Rasis conuenit cardiace.

Cap.339.

Ar ara.latine anas **Sera.** li.⁹ aggreg. cap.⁹ bar. Bar .i.anas omnibus est nota. vñ eius adeps sedat dolorē sedatione magna. ⁊ ipsa ē melior omnibus adipibus. Ha nō inueni adipē subtiliorē nec magis mollificatiuū: nec magis resolutiuū ea ppterea quia caro eius est ca. multū. hȝ similiter multā humiditatē caro eius. ⁊ ideo est grauis digestionis. sed clarificat colorē: ⁊ vocē impinguat. ⁊ auget sperma. vñ ipsa caro calidior ⁊ grossior omnibus alijs carnibus auium. **Auic.** li.⁹ secundo capitulo anas. Anas ē calidior omnibus auibus domesticis. dicunt quidā ipsa calefacit infrigidatū: ⁊ facit calefactū possidē febrem. eius pinguedo est maxima in sedando dolorē: ⁊ sedando mordicationē in profundo corporis. Et est melior pinguedinibus auiū. ⁊ eius caro frangit ventositates. ⁊ ipsius stomachus est plurimi nutrimenti. eius pinguedo clarificat colorē. et eius caro impinguat ⁊ clarificat vocē. eius caro tardatur in stomacho: ⁊ est grauis: ⁊ ppter caro anseris. sed leuius qđ est in ipsa: ⁊ melius sunt ale. Cū aūt caro digerit̄ barū auiū est nutribilior omnibus carnibus auiū. augmentum efficit in coitu ⁊ multiplicat sperma.

Cap.340.

Ard ara.gre.rodon: latine rosa. **Sera.** li.⁹ aggre.ca.⁹ bard auct. Gal. viij. sim. phar.ca.⁹ de rosa. substantia eius est composita ex substantia aquosa calida cū duabus alijs qualitatibus permixta: stiptica .s. ⁊ amara: cu⁹ stipticitas ē in q̄titate tali: quia corpora habentia virtutem fixam nō possunt dissoluere virtutē eius. Et semen eius est magis stipticū q̄ rosa. Et idem: rosa cum stipticitate que est in ea inest ei dulcedo ⁊ similitudo acuitatis vel mordicatōis pauce. ⁊ conuenit apostematibus calidis in principio eorū. ⁊ oȝ q̄ recipiatur recens ex ea ⁊ abscindāt̄ sūmitates ei⁹ albe cū forpiab⁹: ⁊ reseruētur pro medicaminibus oculorū. Sed oleum rosarū est in natura sue medium inter naturam rose ⁊ olei. ⁊ est medicina cum qua curantur apostemata sanguinis in augmento ipsorū. Et in eo est virtus penetrādi ad profundū corporis: ⁊ humectat corpora sicca. ⁊ conquassat̄ cū aceto ⁊ inungitur caput cū eo: ⁊ conuenit dolori capitis facto ex caliditate solis. ⁊ qñ rose siccantur oȝ q̄ desiccentur in vmbra: ⁊ cōmoneantur assidue. ⁊ aqua rosarū est frigidior complexione temperata: nō tñ multū. ⁊ ipsa quidē est subtilis multe subtilitatis. Et signū in hoc est q̄ rosa desiccat̄ cito: ideo quia in eo nō est aliqua viscositas: quia odor eius vincit: ⁊ propterea festinat ⁊ replet vias odoratus. Idem auc. Dias. Est enim rosa frigida desiccatiua. ⁊ ex ea est plus stiptica sicca q̄ recēs. ⁊ succus rosarū qñ coquitur cū vino conuenit dolori capitis ⁊ oculorū ⁊ auriū. ⁊ conuenit gingiuis qñ cū eo fit collutio. ⁊ coquunt̄ folia eius sine stipitibus ⁊ nō exprimuntur. ⁊ fit emplastrū cū eis herisipille. Et semen qđ est in medio rosarū quando puluerizatur super gingiuas ad quas fluūt humores conuenit multū. sed caput rose quādo bulierit in aqua ⁊ bibitur abscindit fluxum ventris.

⁊ spiritū sanguinis. Et idem auc. hachaim. aqua ro. ꝓhibet fluxū ad oculū. ⁊ cōuenit syncopi qui bibitur ex eo haustū aliquid. Et idē auc. humay. Rosa fortificat mebra intrinseca: ⁊ stipticitas eius penetrat ꝓpter amaritudine que est in ea. Et idem auc. Aben mesuay. Odoratio rose conuenit cholericis ⁊ habentibus calore ⁊ capitis dolore a cholera. ⁊ ꝓhibet fumositates cholericas acutas. ⁊ cōueīt dolori acuto. ⁊ mouet sternutatione hūi cerebrum ca. Et qn conficitur cū melle aut cū zucaro abstergit qd est in stomacho ex humoribus phlegmaticis. Et idem auc. Rasis. expertus est quidā ex amicis meis: qui accepit ex folijs rosaꝝ recentibus ⁊ zucaro: ⁊ fecerūt cū assellare dece vicibus ⁊ hoc facit succus eius. rosa ꝟo sicca nō est laxatiua: ⁊ hoc significatur ex eo ꝙ virtus eius est amara ꝙ abstergit. Et qn rosa desiccatur fit stiptica: qa separatur ab ea amaritudo. ⁊ siccitas quide in rosa est paucior: quia ipsa est composita ex stipticitate ⁊ amaritudine. vnde abscindit libidinez. ⁊ laxat lacanto. **Jo. mes.** capitulo ꝺ rosa. Rosa ē ne forti. ex medicinis benedictis. in qua est virtus confortatione faciens ⁊ solutōez ⁊ male qualitatis permutationē. Et est ex ea ru. et alba. ⁊ de ventulis est multoꝝ foliorū ⁊ densoꝝ et crispoꝝ: ⁊ alia paucoꝝ ⁊ planoꝝ. ⁊ melior est rubea vere rubedinis ⁊ paucoꝝ folioꝝ ⁊ planoꝝ. et ex albis est melior habens similiter. Et melior succus est cuius mater est rosa completa. sicca vero melior est: i qua nondū accidit complexio: est fri. in primo gradu: sic. in secundo. diuersaꝝ aūt naturaꝝ substantie cōposuerunt rosam: inter quas possit cadere separatio distinguens. componitur enim ex partibus terreis ⁊ aqueis mediocribus dantibus ei stipticitate ⁊ substantiā. ⁊ ex partibus aereis: ꝓpter quas est in ea de dulcedine aliquid: ⁊ aromaticitas. ⁊ ex partibus igneis subtilibus a quibus consistit perfectio ⁊ species donātibus ei amaritudinē ꝓpter qd in abscisione amaritudinis ipsius q removetur ꝓpter solam exsiccationē eius nō resoluitur species. in abscisione rubedinis nō est plus rosa ꝙ homo mortuus. amaritudo aūt in ea que recens est plus est stipticitate eius. Et prima eius operatio est ꝓpter amaritudinē suā: ꝓpter qd rosa recēs: ⁊ eius ꝓprie succus soluit. cū aūt resoluit calidítas datis ei amaritudinē ꝓpter exsiccationem eius nominatur substantia eius stiptica faciēs cōstipationē. est aūt succus eius ca. fere ad primū gradū ꝓpter exclusionē eius a re terrestri ⁊ frigida. **Posse. Jo. mes.** Est aūt rosa resolutiua existēs extinctiua inflāmationū: confortatiua mēbroꝝ: coadunatiua partiū ⁊ constrictiua. ⁊ semen eius ī ꝗ̄ est somus. ⁊ similiter pili eius qui sunt in medio ipsius. ⁊ succus eius est resoluens. Et sicca quidez magis frigida ⁊ stiptica. ⁊ que nō ēst completa frigidior ⁊ stipticior. ⁊ alba in frigiditate ⁊ stipticitate plus est ꝙ ru. nō est in ea malicia: sed est ex debiliter soluentibus: vigorat tn̄ operationē eius aqua casei. Si enim succi ro. ℥. i. miscetur cū aqua casei ⁊ pauca spica est solutiuā conueniens. ⁊ similiter infusio. ℥. vi. folioꝝ rosaꝝ i aqua casei cū pauco melle soluit sine molestia. Et syrupus factus ex succo eius est lenis solutionis. ⁊ similiter ponitur oleum eius i emendatione medicinaꝝ acutaꝝ: sicut est scamonea ⁊ similia. Rose aūt condite cuz melle abstergunt ⁊ mundificāt ⁊ confortant. ⁊ cōdite cū zucaro minoris sunt abstersionis ⁊ maioris confortationis ⁊ stipticitatis. ⁊ aqua earū que fit per infusione mundificat ⁊ confortat abstergit ⁊ resoluit. Ea que fit per sublimationez est multe confortationis. neqꝫ est resolutiua ꝓpter resolutiōne subtilis caliditatis eius in decoctione ipsius. ꝑ albas vero nō fit solutio aliqua de qua sit curandū. Et est in eis de stipticitate plus ꝙ in ru. nec adhuc sunt similes eis in confortatione. ⁊ scito ꝙ rose nō sustinent ꝺ coctione aliqd ois: ⁊ ꝓprie recentes. soluitur enim ab eis virtus sigillans abstersionem. ⁊ declaratur virtus eius stiptica faciens constrictione. succus vero eius sustinet decoctione aliquid mediocriter: ⁊ acquirit ei subtilitatem ⁊ bonitate abstersionis. ⁊ oleū quoqꝫ factū ex ro. nondū completus est maioris infrigidationis ⁊ stipticitatis. cuius melius fundamentū est oleuz oliuaꝝ medioꝝ in maturitate aut fullaminū. Acetum aūt infusionis eius est medicina bona omnium confortatiuā. Succus eius ex aqua infusionis recentiū completaꝝ solutione educit colerā. mūdificat sanguinē ab ea: ⁊ venas ⁊ articulos. ⁊ conuenit ictericie. ⁊ aperit opilationes epatis ⁊ stomachi: ⁊ mundificat ⁊ confortat ea. ⁊ confortat cor: ⁊ conuenit tremori eius. ⁊ educit materiā causantez eam ⁊ fe. cholericis. Rosa vero ⁊ oleuz eius ⁊ aqua ipsius facta per sublimatione cōfortat cor: stomachum: ⁊ epar. ⁊ coadunat partes lapsas mēbrorū. ⁊ confortat retentione. ⁊ sedat dolores calidos mira sedatione. ⁊ extinguit ⁊ permutat malicias inflammationū: perimit: ⁊ sedat eas. ⁊ sunt ex medicinis facientibus dormire: faciunt tamen coriza ⁊ sternutationē. ⁊ obsunt catarrhis. ⁊ stringunt guttur: ⁊ confortant ea. ⁊ auferūt crapulas. Dosis potio succi rosaꝝ est ab. ℥. vna vsqꝫ ad. iij. cū zucaro. Et potio syrupi facta ex succo earū est ab. ℥. ij. vsqꝫ ad v. **Auic.** de viribus cordis dicit ꝙ cōfortat cor.

Darpo .i. apium.
Daro .i. adeps.

Cap. 341.

Ascaba vel basach ara. gre. abesseeb: vel tribolus: latine vero tribulus vel cicer impera. **Sera.** li. aggre. c. bascaba siue basach tor. auc. Dias. bascaba. i. tribulus: cuius due sunt species. prima agrestis nascens i sterquilinijs: ⁊ iuxta flumina ⁊ in littoribus cuius folia sunt similia folijs portulace: nisi quia sunt minora. ⁊ habet ramos longos super terram expansos ⁊ ꝓpe folia sunt spine dure. secunda vero species nascitur in fluminibus: cuius rami eleuātur super aquā. ⁊ habet spinas occultas ⁊ folia lata ⁊ ro

mulos longos in quibus sunt folia. ⁊ habet stipitē cuius pars superior est grossior inferiori. ⁊ est in ea res adherens ei subtilis: sicut capille spine aggregate. vel aculos spine. ⁊ semen eius durū sicut semen alterius speciei. substantia eius est composita ex substantia humida pauce frigiditatis: ⁊ substantia sicca nō pauce siccitatis secundū suā frigiditatē. ⁊ illud qḋ vincit in silvestre est substantia terrea: ⁊ qḋ vincit in alta est substantia aquosa. Et sapor agrestis est stipticus. Est alia species que nascitur in regione badabas que dicitur sandarx q̄ datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo dum est humida herba ipsius. Et ex semine eius faciūt panē. nā ipz est dulce ⁊ nutrit: ⁊ sic vtūt eo loco panis tritici. **Gal.** vii. sim. phar. Cꝫ de tribulo. tribulus est ex hūida sbā moderate frigida: ⁊ sicca nō moderate existit. dominatur in terrestri quidē terreū frigidū ⁊ stipticū oīdinus, in aquatili vero aquositas ⁊ ꝓpteā vtraqꝫ ad phlegmonē: ⁊ omnino ad omnes influxiōes competunt. terrestres vero tribuli subtiliū partiū existentes. fructus lapides qui in renibus frangit bibitus. **Dias.** caꝰ de tribulo. tribuli genera sūt duo: siccus ⁊ humidus. siccus vero folia habet similia adragne nō tenera sed dura. haste sunt illi lōge ⁊ tenere porrecte sup terraz in quibus spine nascuntur. Nascitur locis fluvialibus ⁊ desertis. humidus vero in fluminibus nascitur: cuius coma super aquā extenditur: folia supernatant: spinas vero celat in aqua. folia latiora habet ⁊ longos ramos. hasta vero in initio in summo grossa est: deinde ad radicē tenuis habens in se tenues spinas sicut spica. semen est durū ambobus. virtus est illi stiptica desiccativa. **Posse. Gal.** fructus eius frangunt lapides in renibus. **Dias.** tribuli faciunt ad inflāmationes: ⁊ ad ea que superoccurrunt. virtus est illis stiptica et desiccativa. leptomeris etiā omnes tumores spargit. faucibus ⁊ gingivis impositi opitulantur: melle addito napeas. i. oēs putredines tollunt. succus eorū nobilius collyrijs miscetur. semen eorū calculos frangit ⁊ excludit. terreni vero semen. ʒ. i. bibitū ⁊ impositū morsibus venenatis occurrit: dato veneno contrariū est vim eius vincendo. Elixatura eius sparsa pulices necat. In flumine tracie in stirmonia palude de herba eius equi herbantur. semen eius quia dulce est eustomachū est. pro tritico de ipso panis fit vsui aptus. **Sera.** virtus eius. est que prohibz apostemata cane confirmentur. ⁊ Sera. quidem ꝯfert omnibus membris ad que fluunt humores. sed semē tribuli agrestis quando bibitur frangit lapidē renum. ⁊ ambe eius species infrigidant ⁊ stipticant. ⁊ fit emplastrū cū eis apostematibus ca. ⁊ miscet cū melle: ⁊ curat alcolam: ⁊ putredines que fiunt in ore: ⁊ dolorē gingivarū. Et exprimitur succꝰ ab eo: ⁊ administratur in oculis. ⁊ semen eius est humidū. convenit lapidi renū ⁊ vesice. ⁊ quando ʒ. ij. bibuntur de prima specie ipsius: ⁊ fit emplastrū cū ea convenit morsui tyri. ⁊ quando bibitur cū cū vino convenit medicamis mortiferis. Et qū decoctio eius rorātur super loca vbi abundant pulices occidit eas. ille vero qui nascit: ⁊ dr̄ sādarx in regione badacas datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo. dum est humida herba ipsius. ⁊ ex semine eius faciunt panē. nam ipsuz ē dulce ⁊ nutrit: ⁊ sic vtuntur eo loco panis tritici. sandarx est bonꝰ dolori vesice: ⁊ stranguire. ⁊ augmētum magnum facit in spermate.

Cap. 342.

Asap ara. grece calamos: latine calamus vel canna persidis. ⁊ est illa ⁊ eadē que est in hispania **Sera.** liꝰ aggre. ca. hasap. auc. Dias. cannarū quedam est que nominatur bastos: ⁊ est illa que nō est interius inanis ex qua fiūt haste sagittarum. ⁊ est que nominatur bublas ⁊ est femina. ⁊ alia est que vocatur syringias: ⁊ est cannosa longos habens nodos apta scriptoribus. et alia grossa inanis nascens prope aquas; ⁊ noiatur sineas. ⁊ a quibusdam dicitur cochuas. ⁊ quidam nominant eam ciaminereos: ⁊ est illa que nascit in paludibus. volo dicere qꝛ radix eiꝰ est inter radices iuncorū: ⁊ est ad soliditatem tendens: cuius color est sic re albus. **Dias.** capitulo de canna. canne species sunt quattuor. vna dicitur bastos ex qua sagitte fiunt. altera autez femina dicitur vnde fiunt ligule ad calamos. tertia species est nomine syringias robore solido ⁊ duro ⁊ nodis spissis quibus scriptores vtuntur. ⁊ ē quartū genꝰ calami qḋ carax appellatur: ⁊ a pluribus cipaios: qḋ genus maxime in irriguis locis nascitur ⁊ fructuosis: ⁊ illa est canna vsualis nostra. Est alia canna agrestis que grece dicitur caior: que est species graminis sicut apparet in littera agrostis: quā si animalia comedant cito infert mortē: maxime illa que in vrys babylonie nascitur ⁊ in parnoso. hastas habet multas. folia sūt illi hedere similia: flos albus ⁊ odoratus. semen hꝫ minutum ⁊ bonum; ⁊ radices. v. aut. vi. albas longas ⁊ dulces grossitudinē vnius digiti habens.

Posse. Gal. vij. sim. phar. capitꝰo calami frigmitis: ⁊ est vsualis calamus. radicem cū bulbis dicunt euellē spicula: ⁊ stimulos funditus. aliqui conscripserunt q̄ si attractiva ei in existente virtute: tamen non fuimus nos experti. q̄tum vero coniecturandū est abstersive particeps virtutis est nō pauce: nequaq̄ꝫ acris. folia vero viridia mediocriter īfrigidāt ipsa enim participant potentia abstersiva. radix quoqꝫ eius adusta subtilium partium satis ⁊ diaforetice virtutis fit habens quid ⁊ abstersivū: vt calefacit ⁊ exsiccat secundū tertiū gradum: ⁊ desiccat plus q̄ꝫ calefacit. cavendum est aūt a suo anchili: nam in auribus intrans offendit auditum vt fere faciat surditatē. **Dias.** radix canne vsualis cataplasmatibus adhibita cū bulbis infixa corpi eiicit. aceto mixto dolores sciaticos mitigat. eius folia viridia cataplasmatibus

adhibita ignē sacrū compescit. ⁊ duricies soluit omnes. Cinis eius adustum ⁊ aceto tritū alopici as capitis emēdat. Flos aute canne si i aureo mis sus fuerit auditū tollit. tantū potest ꝗ̄tus ⁊ cypara canna cānno agrestis elixa in vino ⁊ melle addi to ⁊ mirrhe dimidia parte ⁊ piperis: ⁊ libanotidi tertia parte: hoc medicamen oculoꝝ caligines tol lit: quod medicamen in buxida enea reponi debꝫ. Elixatur radicis eius tantū potest ꝗ̄tum ⁊ radix semen eius diureticū ē: nauseam prouocat ventrē stringit. Nascit̄ i sicilia: quā cines ipsi quilina vo cant. que si viridis comesta fuerit a bouibus apo stemantur.

Nasa herbarum — .i. virga pastoris.

Nasan est medicina armenea sm̄ Auicē. est forti or euforbio. ⁊ cum eius potio augmentatur supa ꝫ interficit. calida est ⁊ sicca in tertio.

Nasal — .i. cepe.

Nasalazir — .i. cepe sine tunicis.

Nasalasfur — .i. squilla.

Cap. 343.

Nasas ara. grece mollibdo sine molibdinos: latine plūbū vbi sciendū ꝗ plumbū ex eadem vena extrahitur a qua argentum: cū vena teritur: ⁊ lauatur vt substantia terrea ab ea moueatur: ⁊ qd̄ mū dum est in cineratio ponitur: ⁊ actione ignis liqt̄ quod supernatat vt spuma est litharguriū: quo i de ablato cū instrumento remouet̄ spūtū quod bulliendo superstitit est plumbū qd̄ artificialiter cineratio delaborato in terraz fluit: tamen quousqꝫ cineratio remanet: qd̄ est parum argentū pon derosius plumbo in fundo residet. Nam multo tiens hoc vidi sardinie in villa ecclesie: vbi predi cta vena conti nue inuenitur. **Sera.** li. aggre. ca. basfe o m cio. Gal. basfe o .i. plum bum. substantia eius est composita ex substātia ae rea ⁊ substantia humida que fuit coagulata ꝓpter frigiditatē. ⁊ non est in ea substātia terrea nisi mo dica. ⁊ virtus eius est que infrigidat ⁊ humectat. Et signum ꝗ in eo est substantia aerea est quādo infrigidatur raritas ⁊ mollicies corporis sui. cre scit enim in ꝗ̄titate ⁊ pondere quando mouetur i terius in locis frigidis ⁊ humidis. Et quando ac cipitur mortarium ⁊ pistellū ex eo: ⁊ ponitur ex eo oleum rosarum aut myrtinū aut citonioꝝ: ⁊ teri tur in fortitudine fricationis: ⁊ vteris hoc oleo in medicamine apostematū calidoꝝ que fiunt in vir ga pectine ⁊ ano: ⁊ in vlceribus aut in medicamie emoroidaꝝ. ⁊ conuenit apostematibus māmilla rum. ⁊ est medicamen conferens multū. ⁊ secūdū hoc administratur ad omnē materiā que descen dit ad pedes: ⁊ ad iuncturas aut ad partes alias vt ad apostemata calida ⁊ mala. ⁊ si admistras hūc medicinā in apostematibus in quibus est cancer facit operationē mirabilem. ⁊ qn̄ fit ex plumbo la mina ⁊ ligatur stricta in pectine prohibet pollutiō nes in somnijs: ⁊ infrigidat infrigidatione maxi ma. ⁊ si ligatur super contritionē neruoꝝ aut sup nodationes coꝝ dissoluit cito ⁊ curat. ⁊ qn̄ plum bum teritur ⁊ linitur supra puncturaz scorpionis marini confert. Et sunt quidā qui ponunt cū fri catura vel lotura plumbi: quā inuicē in .L. lotura medicinā que dicitur molibdinos: ⁊ replet vlcera profunda. ⁊ cōuenit fluxui sanguinis qn̄ miscetur cū oleo. ⁊ conuenit vlceribus ani ⁊ emoroidibus a quibus fluit sanguis. ⁊ vlceribus difficilis conso lidationis ⁊ corrosionis. ⁊ vniuersaliter virtus ei⁹ est virtus tucie. Aduritur aūt plumbū in hūc mo dū in olla noua puluerizata pꝫ sulfuris: deinde ponuntur super eū lamine alique: ⁊ desup pulue rizantur sulfur: ⁊ fit ita donec sit plena olla: deinde accenditur sub olla ignis: ⁊ qn̄ plumbū fuerit istā matū mouetur cū ferro quousqꝫ fiat sicut cinis: ⁊ nō apparet ibi aliquid de substātia plumbi: dein de auertitur ab igne: ⁊ oportet ꝗ ille qui calefacit obturet nares suas quia fumus est valde nociuus. Abluitur aūt plumbū adustū in hunc modū: ha beas mortariū ex plumbo ⁊ pistellum ex eodē ⁊ proijce aquā modicā: ⁊ misce fricando bene cum pistello illo donec aqua fiat nigra ⁊ spissa: deide cola ipsum per pannū lineū: ⁊ facias duabus vici bus aut pluribus si oportet: ⁊ post hoc dimitte resi dere in fundo ⁊ proice aquā aliam: ⁊ ablue sicut la uatur climia: ⁊ fac hoc donec nō appareat i aqua nigredo: ⁊ fac inde trociscos: ⁊ serua de ista lami na: ⁊ eius virtutes latius inuenies in .L. lotura. Et scoria plumbi melior est illa que est similis sulfu ri citrino in colore suo: grauis difficile frangibilis ⁊ nō habens admixtū plumbū: citrina clara simi lis in claritate sua vitro. ⁊ virtus eius est similis v̄ sti plumbi vstionis: nisi quia est plus stiptica.

Nasal — .i. cepe.

Nasalakir — .i. cepe sine tunicis.

Nasalasfur — .i. squilla.

Nascalech vel allessech .i. herba sparsa super ter ram habēs plurimos ramusculos faciens decera spinosa: ⁊ est basaba.

Nascala — .i. basaba.

Naschaba — idem quod supra.

Cap. 344.

Nasdane ara. gre. andragne latine portulaca. **Sera.** lib. aggreg. capitulo bas dane. aliqui vocant eam herbam stultam vel piperellaz: ⁊ est herba portu laca que omni bus est nota. **Gal.** vij. sim. phar. ca. de por tulaca. substantia eius ē aquosa. ⁊ in sapore eius est stipticitas pauca. Et v̄ tus eius est que infrigidat i tertio gradu: ⁊ hume ctat in se cundo. **Dias.** c. andragne siue vt alij por tulaca est omnibus nota: ha bens frigidam virtutem atqꝫ redarguente vt stri gnum ⁊ hisdem conueniens causis ꝫ pstantius. **Posse. Sera.** cōuenit portulaca ha bentibus inflammatiō nem ⁊ incensionem ⁊ causonem in orificio stoma chi ⁊ in omnibus hypocundrijs. ⁊ curat stuporē dentium eo ꝗ lenit ⁊ aufert asperitatem que est in eis ex acidoꝝ sapidoꝝ presentia ꝓpter humiditatē

viscosam que est in ea. sed ⁊ succus eius similiter non solū exterius appositus: sed ⁊ bibitus refrigerat: ⁊ hoc quidē ipsi herbe accidit. ⁊ si tota comedatur: ⁊ conuenit vlceribus intestinorꝫ: leuienos ipsa qñ sumitur in cibo. Eo vero q̄ stiptica est ab⁹ idoneus: ⁊ conuenit fluxui matricis imoderato. ⁊ succus eius fortior est in hoc: ⁊ infrigidat qñ ex ea fit emplastrū. ⁊ herba ipsa qñ comeditur facit h̄. Et idem auc. Rusi debilitat visum ⁊ destruit cū ⁊ infrigidat corpus. ⁊ prohibet vomitum: ⁊ aufert libidinem. **Dias.** portulaca masticata vel comesta cū origano fluore sanguinis prohibet. ⁊ viscide stringit. ꝓpterea cū masticata vel comesta dentiū offensam que de imaturis pomis fit: quā greci emodiā vocant sanat. In ardore stomachi portulaca cū aceto comesta mire iuuat: cū sa ⁊ cū mollito ordeo mixta: ⁊ quasi malagna pāno inducta: ⁊ stomacho imposita mire febres tollit. fri. est nimis ⁊ hu. abundater: modicū austera ⁊ ideo reprimit: ⁊ maxime choleram transmutans eam: ⁊ alienans in suam qualitatem nimiuꝫ infrigidando: propter qđ causon febrientibus plus olbus iuuat in stomacho posita: vel in tonis hypocōdrijs. stupore cuā dentiū sanat masticata: et nō solum extrinsecus posita: sed potata infrigidat. succus eius similiter agit. ⁊ quia stiptica est dysentericis in cibo sumpta iuuat. ⁊ ad fluxum sanguinis mulierꝫ ⁊ sanguinē reijcientibus succus eius mire facit: quia viscide strīgit. Rabi moyses portulaca curat appetitū lut. ⁊ valet ꝫ ligatione dentium.

Auic. li.° secundo cap.° de portulaca. succus portulace est magis valis operatiōis fri. est in tertio: hu. in fine secundi. in ea est stipticitas. prohibet fluxum sanguinis: ⁊ fluxus antiquos ⁊ ipsius nutrimentū est paruū illaudabile: ⁊ est resistens cholere valde. ⁊ fricantur verruce: ⁊ eradicat eas ꝓprietate sua nō qualitate. fit ex ea emplastrū in apostematibus calidis: in quibus timet̄ putrefactio ⁊ herisipilla. cōuenit bothor in capite ablutio ex ea cōmixta cū vino. ⁊ delet stuporem dentium propterea quia lenit asperitatē: ⁊ sedat sodā calidā pulsatiuā. cōfert ophtalmie: ⁊ ingreditur in alcohol. Et nimius visus eius facit accidere pānum in oculo. eius succus prohibet sputū sanguinis propter virtutem suam ponticam. confert inflamationi stomachi bibita: ⁊ more emplastri superposita. ⁊ conuenit epati inflammato. ⁊ prohibet vomitū cholericū. ⁊ debilitat appetitū. ⁊ fit ex ea clystere dysenterie intestinorꝫ: ⁊ solutioni cholerice. ⁊ conuenit doloribus renum ⁊ vesice ⁊ vlceribus. ⁊ abscindit plurimū desideriū coitus. Et existimauit filius mesarugie q̄ augmentū facit in coitu. ⁊ videt̄ q̄ sit illud in complexione calido ⁊ sic. ⁊ ipsa retinet fluxum menstruorꝫ: ⁊ cōuenit vlceribus matricis. ⁊ conuenit aqua eius emoroidibus sanguineis. ⁊ eius succ⁹ extrahit ascarides. et si assetur portulaca ⁊ comedat̄ abscindit solutiōeꝫ ⁊ conuenit fe. antiquis.

Baskam .i. omne qđ est amarꝫ multū. ⁊ quidaꝫ dicunt q̄ est colloquintida.

Bataban .i. folium.

Bartarium .i. polium mōtanuꝫ.
Bassatreraraı .i. sal armoniacum.
Batasir .i. cepe muris.
Bating .i. barronig.
Batib .i. armel.
Batmac hermodactilus.
Batosis .i. ceterach.
Batoris .i. aconis.

Cap. 345.

Hatros vel turgi siue obtrogi ara. gre. citrum vel pomū aque vel milia: latine vero citrum.

Scra. li. aggre. ca.° hatros. Citri non vna est natura. sed caro eius est illud qđ est in medio corticis. ⁊ acetositas eius generat humores grossos frigidos. sed cor. eius: ⁊ est acetositas eius .i. in qua est semen est acetosi saporis. ⁊ infrigidat ⁊ desiccat in secundo gradu. ⁊ semen eius est amari saporis. ⁊ est exsiccatiuū in secundo gradu. ⁊ diaforeticū. foliū est virtutis exsiccatiue ⁊ resolutiue.

Dias. citrum habet semen simile semini pirorꝫ. **Gal.** septimo sim phar. ca.° de citro sm̄ translationē grecaꝫ milia indica .i. citrum. huius fructus ab omnibus nominatur citrum. in semine quidē acida qualitas ⁊ siccatiua dominantur vt secundi sit gradus: siccatiuū ⁊ infrigidatiuū: in cortice vero siccatiua participat complexione: nō modicā habēs tamē acedinem. quocirca ⁊ siccat hic cortex sm̄ tertiū gradum non tamen est frigidus: sed vel cōmoderate vel infra. Caro vero eius grossarꝫ partiū est: ⁊ phlegmatica ⁊ frigida. ipsa itaqꝫ comeditur sicut ⁊ cortex eius esibilis est. ⁊ humiduꝫ quid habet et acidum: de quo prius locutus fui. ⁊ quidem in co inuenitur qđ vere est semen: amarꝫ aūt ⁊ est pelā quoniā diaforetice ⁊ siccatiue virtutis in secundo fere gradu accedens a cōmoderatis. ⁊ folia sūt exsiccatiue ⁊ diaforetice virtutis. Et idem eodem libro ⁊ codeꝫ capitulo sm̄ translatione ara. hatros .i. citrum: ⁊ est pomū aque. cortex eius nū est frigidus: imo est aut equalis complexionis aut minus equalis parꝫ. ⁊ exsiccat q̄tum est de virtute ⁊ complexione sua exsiccatione habente acuitatem non paucam. ⁊ ideo exsiccatio eius deuenit ad secūdū gradum. semen siccū in secundo gradu. foliuꝫ est eiusdem virtutis exsiccatiue ⁊ resolutiue.

Dias. cap.° de citro. Citro non in partibus omnibus vis vna est eadē natura vl' virtus. Nam medulle eius vbi est semen acidam potestatem ac per hoc stipticā inesse manifestū ē.

Auic. li.° secundo capitulo de citro. Citrum omnibus est notum. ⁊ oleum ipsi⁹ factum ex eo: ⁊ ex corticibus eius est forte. ⁊ factum ex flore ipsius est debilius omni alio. cortex eius est ca. in primo: sic. in fine secundi. ⁊ eius caro est ca. in primo: ⁊ hu. in secundo. quidam aūt dixerūt q̄ est fri. ⁊ hu. in secundo: ⁊ eius frigiditas magis est. ⁊ ipsius acetositas fri. ⁊ sic. est in tertio. ⁊ eius semen calidū in primo: siccū in secundo. **Auic.** capitulo đ citro. Cortex eius e tē

peratis in coliditate. et est ca. in primo gradu: sic. in secundo semen eius est ca. cũ forti siccitate. pul pa eius et fri. bu.

Posse. Sera. qñ bibitur cũ vino semẽ ei⁹ habet potestatẽ contra medicinas mortiferas: et lenat ventrem. et quãdo ex decoctõe. s. corticis ei⁹ aut ex succo eius fit collutio oris facit oris odorem bonum. et conuenit. s. acetositas pregnantibus quã do habent desideriũ preter naturam: qđ cõtingit eis propter impregnationem. Et dicitur q̃ quan do citrum ponitur in pannis. s. cortex eius prefer- uat eos a corruptione. Et idem dicit. Aben mesu- ay: proprietas corticis eius est qđ facit bonũ odo rem. et proprietas eius est q̃ extinguit calorem sto- machi superfluum. et acetositas quãdo linitio fit ex ea conuenit empetigini. et aufert eam. et decoctio eius conuenit cardiace. et facit appetitũ cibi. et incĩ dit choleram. et abscindit fluxum ventris et vomi- tum. et extinguit calorẽ epatis. et de proprietate eius est conferre tristicia. Et hec est proprietas lun rob: sed ipsum nocet pulmoni et neruis sua acetositate et grana sua sunt de numero medicinarum conferen tiũ venenis: quando ex eis sumitur aureus vn⁹ cũ aqua tepida: et ponitur super locum morsus et mol

Dias. citrum pergrauantibus fastidium vtre. laborantibus esui datum stoma chum a nausea mandat tritum. et in potione vini datum medetur querelis iecoris. et aqua tritum et inspersum humidis vulneribus adhibetur. et per omnibus ex eo singulare presidium est. cortex eius suo ritus natura concessa que quantum valeat eius de ipso odore testatur medico sumptus: aut potioni calide datus immense beneficium nature digesti onis.

Auic. caro eius inflat. et folia eius se- dant inflationẽ. et eius flos et sẽ alios: eis. et eius acetositas est stiptica frangẽs cho leram rubeã. et eius semen et cortex sunt resolutiua et cum ponitur eius cortex in pannis prohibet tine- as. et eius odor rectificat corruptione aeris: et pesti lentiã. et acetositas eius abstergit choleram rubeã et aufert pannũ. qđ est ex cortice eius adustũ ĩ bo num in albaras linitum. et decoctio ei⁹ efficit odo rem bonum oris. et est ĩpinguatiua corporis. et cor tex eius recentis in ore odorem oris efficit bonum: et eius decoctio similiter cũ retinetur in ore. et ace- tositas eius valet empetigini illinita. oleum eius valet mollificationi neruorum: et nõ fiat nisi ex corti ce eius et conuenit paralysi. et ipsius acetositas est mala neruis. confert torture oris cũ fit collyrium ex acetositate eius. et remouet ictericiã oculi. Eius acetositas sedat tremorẽ cordis ca. et nutrimẽ ĩ bo num gutturi et pulmoni. sed eius acetositas ĩ ma la pectori. et medulla citri cum aceto si potatur ex ea medietas aftariati interficit sanguisugas trãs- glutitas et educit eas. caro ipsius est mala stoma- cho inflatiua tarde digestionis: quare oportet vt comedatur cũ almuri. et similiter nutrita cũ melle est sanior et magis recipiens digestionem: et nisi sit plurima. et eiusdem quide folia confortant stoma chum et viscera. et postea flos ipsius et cortex eius

ponitur in cibariis sicut semina que pro cõdimẽ- to ponuntur propter suã dulcedinem. et ipsius deco- ctio sedat vomitum cholericũ. et facit appetitum et oportet quidem ne citrum comedatur singula- riter q̃ non misceatur cibo ante se et post se. Eius caro facit ventrem se possidere colicam. et ipsius acetositas retinet ventrem: et cõfert solutioni cho- lerice. et eius semen conuenit emoroidibus. et ĩ ei⁹ semine est virtus solutiua. et succus acetositatis ei⁹ sedat infirmitatem sciaticam mulierum. seminis ei⁹ pondus. ij. ʒ. cum vino et chilon et aqua calida illi- nitũ resistit veneno omnium: et propter scorpiõis bibitũ aut linitum. et eius cortex est vicinus illis. et succus acetositatis conuenit morsui vipere bibit⁹ et cortex eius pro emplastro impositus est vicin⁹ illi. et idem de viribus cordis ait q̃ cortex eius cõ fortat cor. et est tyriaca contra venena. et ad hoc va- let acetositas eius similiter. Paulus capitulo de ci tro. Cortex eius digestionem confortat. et valet cõ tra cardiacam. media substantia eius male digeri tur. sed interior. i. acetosa competit vsui medicine: appetitum confortat. et valet contra febres pestife ras. semina eius sunt diuretica. Rabi moyses vbi loquitur de citro: dicit q̃ cortices citri valent con tra egritudines stomachi: et expellunt malicias ma teriales. et acetositas eius confortat spiritus. Auerois capitulo de citro. Cortex eius habet ma- nifestum iuuamentum stomacho et epati. Medul la citri curat combustiones ignis et excoriationes ex itinere et ex omni re calefaciente. et possunt ex sole et philotro. et curat mirabiliter ramices puero rum: et possunt si ex ea fit vnguentum illo modo Recipe medullam citri subtiliter incisam et bulliat in axungia porci recentis: postea coletur per pan num: et iterum reponatur ad ignem: et in fine misce atur mastix olibanum et cera alba: et erit optimum vnguentum citrinum. aliqui confitiunt ipsum cum citro et axungia tñ: sed est minus bonum: et postq̃ colatum est non reponitur iterum ad ignem. fit si militer alio modo vnguentum de citro secundum q̃ inuenies in antidotario minori Gal. quod ibi in terpretatur vnguentum citrinum. Sed attendendũ q̃ quando aliquod vnguentum vel emplastrum fit ex citro debet fieri ex citro bene maturo. Hoc secundũ q̃ dicit Auic. diactiron. et que fiunt ex ci- tro debent fieri ex citro sole existente in capricor- no. i. a medio decembris vsq̃ ad mediũ ianuarij.

Cap. 346.

Atronig ara. gre. citranolia: latine resina vel ra sa vel glucten arboris grani viridis. vbi sciendũ q̃ resina potest appellari omne gũmi q̃si resuma a resudo resudas. inde apparet hoc voca bulum ad designandum gũmi cappini. qñ simpli citer inuenitur istud gũmi nostro idiomate voca- tur rasa: sed quando ponitur cum determinatiõe dicit gũmi illius plante ad quam fit determinatio vt resina picuina. i. pini: vel resina timiamatis vel resina pruni. vñ Dias. resina picuina quã nos abi alem dicimus &c.

Sera. libro aggre. capitulo batronig siue ba/ un aucto. Dias. batronig. i. resina. ꝛ sũt eius species diuerse fm diuersitatem arboris a qbus colligitur. Nam quedam colligitur ex pinu quedam non ex pinu. sed ex arboribus alijs. sed illa que est ex pinu masculo que dicitur com:~ hec est colofonia que fit quando frigitur vt possit teri ꝛ fit abietis que est in liquida substantia ꝛ frixa i patella vt possit redigi in puluerem: ꝛ etiaz vocatur resina erudita vel carponata: ꝛ est colofonia pro quo. l. l. colofonia. Et quando non frigitur est illa resina que vocatur rasa sicut apparet in littera test. Ubi sciendu3 ꝙ quando ponitur resina pini simpliciter debet intelligi rasa. sed quando ponitur cum alia determinatione debet intelligi de illa resina ad quam determinatio illa cadit. Est ꝛ alia resina que colligitur ex pinu que dicitur chiranolia: ꝛ est arbor cuius fructus sunt grana magna ꝛ est alia cuius pinus dicitur cubaranda: ꝛ est arbor iachue. ꝛ facit fructum paruorum granorum. ꝛ de ea quedam est que fit in pinu per se absq; artificio sicut illa que fit i arbore masticis: ꝛ quedã fit ex artificio incidendo arborem. melior autem omnium specierũ est illa que est boni odoris: clari coloris: non multum existens arida: nec multu3 humida: similis mirrhe: facilis fricationis ꝛ fractionis. Idem aucto. Gal. Et omnes iste resine sunt calefactiue ꝛ dissolutiue ꝛ mundificatiue. ꝛ de eis quedam habent subtilitatem paucam. ꝛ quedam ampliorem. ꝛ quedam habent stipticitatem: quedam vero non. ꝛ melior omnibus speciebus glutinis est gluten romanum: ꝛ est mastix. sed ceterarum specierum glutinis melius est glutẽ n albotin: ꝛ est terbentina: ꝛ in isto non est stipticitas manifesta sicut in mastice: ꝛ est in eo cu3 hoc amaritudo: ꝛ propter hanc causã dissoluit plus ꝙ̃ mastix. ꝛ est in eo res que abstergat adeo ꝙ curat scabiem. ꝛ ipsum quidem attrahit ab interioribꝰ plus alijs speciebus glutinis: ꝛ est subtiliꝰ alijs. sed gluten quod est de specie pini que dicitur cophi: et illud quod est ex pinu que dicitur chitranolia: et est pinus magna sunt acutiora ꝙ̃ gluten albotin verumtamen non resoluunt neq; attrahunt plus ipso. ꝛ gluten pine magne habet plus de hac proprietate ꝙ̃ gluten pini que dicitur cophi. ꝛ glutẽ pini parue: ꝛ gluten arboris que dicitur alacri lglutine albotin cum hoc est aliqua mollificatio: ꝛ postea in mollificatione est mastix. sed gluten cipressi habet puncturam ꝛ acuitatem. ꝛ gluten quod dicitur kaches est simile glutini albotin. et dixit in almiemir gũmi pini que dicitur sachilis ẽ sudor arboris pini que facit fructum magnum: et est fortius sudoribus omnibus arborum in calefactione: quemadmodũ sudor arboris albotin est minus calidus ꝛ minus desiccatiuus ꝙ̃ sudor aliarũ arborũ. ꝛ sudor pini que facit grana parua est minus ꝙ̃ sudor magne in desiccatione ꝛ calefactiõe plurimum. Et idem aucto. Dias. Resina arboris grani viridis: ꝛ est terbentina defertur ex terris arabum ꝛ ex terris alijs etiam: sed est illa que defertur ex terris alchendeo: cuius color est albus similis colori vitri. declinans colori celesti: habens odorem bonum inferens odorem arboris sue. est autem melior omnibus resinis: post ipsam uero mastix: ꝛ post ipsam est iachui: ꝛ est ex arbore ceandicaria. pꝰ ipa3 ẽ resina arboris dicte alacti: ꝛ pꝰ ipsam i bonitate ẽ resina cophi: ꝛ ẽ aret ꝛ resina pini: ꝛ ois resina arze. ꝛ oẽs iste resine sũt calefactiue ꝛ dissolutiue ꝛ mũdificatiue: ꝛ sũt conferentes tussi et vlceribus pulmonis: ꝛ sputo sanguinis. ꝛ terbentina cum hoc mundificat pectus. ꝛ quando fit cu3 ea sola lohoc aut cum melle prouocat vrinam: et mollificat ventrem. ꝛ conuenit ad faciendum abradere pilos palpebrarum qui pungunt oculos. ꝛ quando miscetur ziniar ꝛ calcantum conuenit scabiei vlcerose: ꝛ auribus a quibus fluunt humiditates. ꝛ meliores quidem istarum resinaru3 omnium sunt ille que sunt splendentes: ꝛ ex gũmi vꝫ resina iacuth: ꝛ est resina locaman. melior est illa que est humida ꝛ defertur ex partibus gallie. ꝛ resina pini ꝛ cipressi sunt debiliores ꝙ̃ resina iacuth ꝛ resina alacti: ꝛ non habent virtutes quas habet iste ꝙ̃uis administrentur loco earum. Sed masticis virtus ꝓpinqua est virtuti terbentine. Coquitur omnes iste resine in hunc modum: resina ponitur in vase capiente quadruplum eius quod fit ex ere: ꝛ ponuntur in eo resine libre. ix. ꝛ aque pluuialis libre. xviij. ꝛ coquantur bene super prunas ꝛ moueatur semper cum continuatione: ꝛ coquantur donec desiccetur desiccatione forti: ꝛ fiat facile frangibilis: ita ꝙ frangatur cum digitis: deinde reponatur in vase fictili. fit enim alba sic preparata ꝛ cocta. oportet autem ꝙ coletur resina in hunc modum: illa videlicet que est humida ponatur super prunas: ꝛ quando inceperit coagulari adde sub ea prunas multas: ꝛ coquatur tribus diebus ꝛ noctibus donec fiat talis sicut diximus supra: ꝛ repone ꝛ serua. illa vero q̃ ex his fuerit sicca sufficit ꝙ decoquatur die vna tota a mane vsq; ad noctem. ꝛ iste quidem resine sic decocte conueniunt in confectionibus vnguentoꝝ odoriferorum: ꝛ in vnguentis que resoluunt laxitudinem: faciunt nãq; ea odorifera ꝛ melius colorata. Colligitur fumus ex istis sicut colligitur fumus olibani: ꝛ est conueniens in cobol. ꝛ fiunt ad pilos palpebrarũ ꝛ corrosionem lachrymalis oculi. ꝛ conuenit pruritui palpebrarum ꝛ lachrymis. ꝛ fit ex eo encaustrum ad scribendum. Et ide3 auctoritate albugeri: Resina ꝯfert ad exituras duras. ꝛ quando puluerizatur super vlcera que fiunt i cute capitis cũ balaustia curat ea: similiter autem et alia vlcera que fiunt i corpore. **Gal.** viij. sim. pbar. capitulo de resina secundum translationem arabicam omnes species glutinis calefaciũt ꝛ desiccant. **Dias.** capitulo de resina secundũ translationem grecam. Resina lachrymum est arboris. omnis autem desiccat ꝛ calefacit ꝛ diaforetica est. alia quidem plus: alia quidem minus. merito ergo precedit omnes resina q̃ ex scino: que mastix nominatur. quia magis stipti

ca: vnde stomachum ⁊ epar ⁊ ventrem defectum corroborat: ⁊ ad mixtiones corum iuuat absq; molestia: ⁊ aliquantulum acredinis habet: ⁊ ideo lenitiuum est: preterea terbentina precellit: nam ⁊ diaforetica plus q̄ mastix: ita vt prouciat ⁊ scabiem sanat. ⁊ profundas plagas ⁊ vulnera magis repleat ⁊ purget.

Hatue	.i. lignū aloes.
Haurion quid est. i. i. centaurea.	
Hamnor	.i. celidonia.
Hazarasceri	.i. raphanus.
Hazad	.i. galbanum.

Cap. 347.

Hazarachona

arr. vel hestercaton: grece piper filium latine psillium.

Sera. libro aggre. capitulo bazarachona auctor. Dias. bazarachona est herba habens folia pilosa. virgas habens longas mensura vnius palmi. ⁊ tota herba pilosa. ⁊ exitus ramulorum eorum est a medio virge: ⁊ sunt in ipsa capitella duo vel tria rotunda: in quibus est semen simile pulicibus nigrum ⁊ durum: ⁊ est illud quod ex eo administratur. **Gal.** viij. sim. phar. circa finez capitulo de psillio secundum translationem grecam. Psillium semen eius maxime vtile est. ex secundo gradu infrigidantium: ex complexione vero que est secundum siccationem ⁊ humectationem medium est quodam ⁊ moderatum. **Dias.** secundum translationem grecā capitulo de psillio. Piperfilliū aut quinnosolion quem siculi dicūt chrystallum: aut squinnomella: folia habet coronopodion similia ⁊ aspera. virgam habet duobus palmis longā cuius frutex pilosus spinosa est: coma eius a mediereate incipit virge in qua capitella duo aut tria sunt constricta: in quibus semen est pulicibus simile nigrum ⁊ durum: nascitur in campis.

Auic. libro secūdo capitulo de psillio. Psillium quidem est duorum modorum: hyemale ⁊ estiuum: ⁊ potio cuiuslibet eorū fit pōdus. ʒ. ij. melius est illud quod est magis grossuz: quod submergitur in aqua frigida. ⁊ est humiduz in secundo. Plinius capitulo de psillio. Psillium herba est similis ambie faciens semina sicut semina lini: sed minora ⁊ subnigra quasi tendentia ad purpureitatem: quorum semen est melius qd submergitur in aqua. dicta est herba sic eo q semen simile pulici habeat. ⁊ ideo ista herba sic dicit infra a quibusdaz pulicaris: eo q semen factum est ad similitudinez pulicis: vnde psillos idest pulex.

Jo. mes. capitulo de psillio. Psillium est de alterantibus complexionem ⁊ solutionem facientibus. ⁊ eius solutio fit proprie lambificando. Eius autem aliud est album: aliud subnigrum: aliud ad purpureitatē declinans. Melius est quod est completum ⁊ grossum: ⁊ est granitius ⁊ submergitur in aqua compositum ex duabus substantijs que separari possuntanter quas ē cortex separatus. est enim duplex in eo substantia scilicet medullaris interior: ⁊ est in ea substātia expansa supra corticem ipsius. substantia autem interior medullaris ca. est ⁊ sic. i quarto gradu: ⁊ ē acuta vehementer incisiua rubificatiua ⁊ vlcerati ua: ⁊ est de genere veneni. substantia autem ei⁹ exterior supra corticem est ex multum infrigidantibus. Et dixit Rufus: est fri. ⁊ humi. in tertio ⁊ excessu. Et dixit Dias. in secundo ⁊ est verius. Inquit eīz Hippo. in epidimijs: non enim eleuatur res frigida umecta cum hu. supra secundum gradum. Et dixit Gal. humida res non transgreditur metam vsq; ad quam potest extendi regimē hominis: propter quod non inueniuntur humidum esse causam dolorum inquantum humidum: sed inquantū potest esse cū materia: que quantitate sua mouetur ad solutionem continuitatis. Qd ex eo conquassatum est cum aqua fontium frigida: ⁊ fit muscillaginosum: ⁊ bibitur sicut est: ⁊ propric cum oleo violarum aut syrupo violarum soluit ventrem: qd autem ex eo frixuz est ⁊ conquassatur cū oleo rosarum est medicina fluxus ventris ⁊ dysenterie. Contritum autem nullo modo potui propinādū est. occultat enim contritio substantiā eius medullarem vlceratiuā ⁊ excoriatiuam.

Posse. Sera. auct. Dia. habet virtutem infrigidatiuam quando fit emplastrum cum eo ⁊ oleo rosaruz ⁊ aceto ⁊ aqua: ⁊ cōuenit doloribus iuncturarum: ⁊ apostematibus q fiunt in radice auris: ⁊ concussioni neruorum. Et quando fit emplastrum ad ramicem puerorum ⁊ ad eminentiam vmbilici infantiuz curat eos. ⁊ cōuenit ad sodam cum oleo rosarum ⁊ pauca aqua ⁊ aceto. ⁊ quando oportet ex eo fieri emplastrum accipiatur de ea quantitas aliqua ⁊ teratur ⁊ infūdatur in aqua: ⁊ quando inspissata fuerit aqua ipsi non extendatur: ⁊ fiat emplastrum: quoniaz ipsum infrigidat infrigidatione forti. ⁊ stringit ⁊ aufert lachrymas oculoruz. ⁊ conuenit ophthalmie calide: ⁊ dolori capitis quando infunditur ī aqua linita pēna fronti apponitur. ⁊ quando aqua eius bibitur cum zucaro extinguit feruorem acutarum fe. ⁊ sitim: ⁊ soluit ventrem. Et idem aucto. Aben Mesuay sedat dolores pungitiuos ventris. ⁊ lenit asperitatem vlcerum ⁊ intestinoruz: ⁊ abscindit tenasmon. ⁊ conuenit dolori capitis qui fit a caliditate. ⁊ succus foliorum eius est ex medicinis laxatiuis propter frigiditatem ⁊ humiditatem que sūt in eo. ⁊ cura nocumenti eius est cum medicinis calidis ⁊ siccis. Et idē auctoritate Habix: semen psillij est sicut coriandrum humidum: quando datur ex eo parum sedat inflammationem cholere: ⁊ ebulitionem sanguinis calidi: ⁊ adustionem febriū calidarum acutaruz. Et si datur in pom de musci

lagine eius conuenit habentibus birsen: ⁊ sedat sitim eorum magnam. ⁊ laxat quidem ventrem. Et si datur in potu crudum ⁊ assatum stringit ventrē. Similiter etiam faciunt semina lini ⁊ semina marubij ⁊ grana myrti ⁊ semen portulace: ⁊ semē ozimi laxant enim cruda. ⁊ stringunt assata. Et quātitas eius que datur de psillio est. ʒ. ij. infuso in aqͣ donec egrediatur mussillago eius: ⁊ bibatur cū zucaro albo: aut cum iuleb. ⁊ folia psillij quando emplastrantur super apostemata ī principio apparitionis eorum refrigerat ea. ⁊ si potetur ex ea parum conuenit egritudinibus que fiunt a sanguine ⁊ nimis ex eo acceptū inducit syncopi in ore stomachi ⁊ fortasse occidit: quoniam nimium ex eo est venenum. Et cura eius est ꝙ detur ī potu mel bullitum cum aqua calida: ⁊ aqua anethi hoc.

Jo. mes. psillium conquassatum cum aqͣ frigida sicut diximus solutione educit choleram: ⁊ conuenit feb. multe inflammationis ⁊ siti vehementi ca. ⁊ sedat inflammationē spiritualium: ⁊ lenit pectus. Et conquassatum sicͭ diximus conuenit fluxui cholerico: ⁊ dysenterie: ⁊ fluxui menstruali: ⁊ propter post potum scamonee ⁊ medicinarum acutarum. Dosis eius est a. ʒ. i. vsqꝫ ad. iij. timent autem ipsum habens debilitatem visce-ram.

Auic. Quod ex eo frixū inuolutū in oleo rosato stipticum est et sedat dolorem more emplastri superpositum cum aceto. administratur etiam conquassatū cū aceto super apostemata calida ⁊ formicam: ⁊ herisipillam: ⁊ propter que sunt sub aure: ⁊ sup phlegmatica fit ex eo emplastrum tensioni neruorum ⁊ ipsorum spasmo: ⁊ podagre: ⁊ doloribus iuncturarum cali. cum aceto ⁊ oleo rosarum conuenit siti vehementi cholerice. eius quod ex eo frixū est pondus. ij. ʒ. ⁊ inuolutum in oleo rosarū stringit ⁊ conuenit dysenterie: ⁊ propter infantum. ⁊ quod ex ipso mussillagino ū est: ⁊ ipsa mussillago ipsius cum oleo violarum soluunt si bibatur: ⁊ tunc sedabit inflammationem fe. acutarum.

Barcem alfachi	.i. epatica.
Bazechur	.i. opoponacum.
Bazerel	.i. perforata.
Bazir	.i. porcus.
Bazienis	.i. feniculus.
Bazipor	.i. pentafilon.

Cap. 348.

Kis arabice: grece tragma: latine lactuca. ⁊ sunt ei⁹ tres species. vna est que vocatur lactuca agrestis: quā greci sarallam vocāt: cuius thyrsus in modum secunde est. ⁊ est species scariole: sicut apparet in littera cicoree. alia species dicitur lactuca alini: quam si vis scire lege ipsā in proprio capitulo. Et alia species que dicitur lactuca domestica que omnibus est nota: de qua hic loquimur.

Gal. vi. sim. phar. capitulo de lactuca secundum translationem grecorū: lactuce domestice virtus est que infrigidat ⁊ humectat sicut aqua non extranie: sed sicut aqua stagnorum vel lacunarum vel fontanarum: ⁊ ipa est que generat sanguinem bonū. lactuca agrestis est similis domestice: nisi quia stipitem habet maiorem. ⁊ folia eius sunt albiora folijs eius ⁊ subtiliora ⁊ asperiora: ⁊ sapor eius est amarus: ⁊ est in virtute sua similis papaueri nigra.

Posse. Gal. calid. phlegmonibus congruit: necnon paruis herisipillationibus: non tamen potens est maioribus sufficere. Est autem ex cibis sedantibus sitim. Semen vero bibitū contra gomorream idest effusionem spermatis cohibet: vnde ⁊ somniantibus datur: sicut etiam semē agrestis lactuce. liquorē eius colligūt: caliginem mundat: necnon insuper vlcionibus apta est subiuncta cum lacte femineo. Et idem secundo de cibis capitulo de lactuca secundum translationem grecam. nosce autem oportet ex omnibus oleribꝰ paucissimum ⁊ cacochimum sanguinem generantibus ex lactuca. non multum quidem neqꝫ cacochimum: nō tamen euchimum perfecte sanguinē generari. comedunt autem ipsam et ad multū quidam crudam. quando autem extiterit circa productionem seminis estatis tempore precluxitam ī aqua dulci offerunt cum oleo ⁊ garo ⁊ aceto: aut cum aliquo salsamentorum: ⁊ maxime quecunqꝫ eorum que cum caseo preparantur. vtuntur autē ipsa ⁊ antequam in stipitem impetuauerit per aquam elixantes: sicut ⁊ ego nūc incepi ex quo dentes habeo paucos. sciens enim aliquis amicorum ī consuetudine quidem mihi ex multo tempore olꝰ hoc laboriosam autem nunc habens masticationē induxit decoctionem. vtebar autem lactucis in iuuentute quidem calefaciente mihi continue superiori ventre infrigidationis gratia. Cum autē ad perfectam etatem veni remedium mihi erat solū olus hoc vigilie. econtra quidem cū iuuenis erā studebam circa somnum. Consuetus enim vigilare voluntarie in iuuentute: similiqꝫ ⁊ prouectiorū etate lente vigilans inuoluntarie grauabar: ⁊ mihi solum pharmacum vigiliarum erat de sero comesta lactuca que humida ⁊ frigidū habet succū: nō tamen cacochimus est. propter hoc ergo neqꝫ nō digeritur alijs oleribus: similiter neqꝫ retinet egestionem: neqꝫ prouocat. ⁊ hec merito ipsi accidūt non habenti austerū aliquid neqꝫ ponticum a quibus disponit: vt ad omne venter sicut ⁊ a salsis et pungitiuis totaliter abstersiuum aliquid habentibus prouocatur ad egestionem: quorum ipsorū neqꝫ aliquid inest lactuce.

Sera. libro aggre. capit. hklas. vius lactuce domestice est ꝙ conuenit apostematibus cali. ⁊ herisipille ⁊ semen eius quando bibitur abscindit distillationem humiditatis spermatis. ⁊ conuenit pollutio-

ni que fit in sompno. Et idem auctor. Gal. in libro de cibis. lactuca generat sanguinem bonum in fine bonitatis. et ego quidem commendabam lactucam quando eram iuuenis: quia in stomacho meo generabatur cholera: et sic frigidabat ipsum: et nunc etiam postquam senui comedo eas sero: ideo quia nō reperio aliquam herbam cum qua possem curare vigilias sicut cum ipsa. humor vero qui generatur ex ea est frigidus et hu. et neque ex ea accidit nocumentum sicut ex aliis oleribus. et non stringit ventrem nec laxat: quia nō habet stipticitatem neque salsedinem neque acuitatem. Idem quoque auct. diasc. lactuca domestica e bona stomacho et infrigidat ventrem: et facit dormire: et prouocat lac. et quando ipsa decoquitur e magis nutritiua. et quando comeditur sic euellitur sine ablutione. conuenit illis qui conqueruntur de stomacho suo. et assiduus visus commestionis earum obtenebrat visū. et quando fit emplastrum cum ea conuenit apostematibus calidis et herisipille: dummodo non fit vehementis inflammationis. Sed semen eius bibitur. et valet contra fluxum ventris. et extinguit libidinem et pollutionem seminis in sompnis. sed quando lactuca emiserit stipitem suum: tunc efficitur virtus succi et lactis ipsius similis virtuti lactuce agrestis et papaueris nigri. Et idem auctoritate Rufi. lactuca quidem curat egritudines que fiunt ab ebrietate quando sumitur: sed ipsa nocet intestinis. et lenit ventrem. et abscindit libidinem. et facit dormire. Item quando coquitur cum oleo sisamino et comeditur expellit ictericiam. Et est medicina bona opilationibus narium et corize quando comeditur in ieiunio cocta cum oleo sinapium. et lac lactuce domestice cū emittit stipitem abstergit vulnera que fiunt in tunica cornea. lac vero lactuce agrestis positum in fronte inducit sompnum. et quando fit collyrium cum eo et lacte iuuenculi conuenit vlceri cornee. et placat dolorem capitis. et prouocat menstrua. et curat morsum rutile scorpionis. **Auic.** libro secundo capitulo de lactuca. Lactuca ex ea est domestica et siluestris. Et illa que est siluestris est similis in virtute papaueris nigri. Et idem auctor. Gal. nō est in frigiditate eius que domestica uel hortulana est applicatio ad vltimum.

Dearsel	i. lactuca asini.
Dearsebas	idem quod supra.

Cap. 349.

h Eadi

vel keadi ara. et ē abesanida. **Sera.** libro aggre. capitulo headi. est herba que nascitur in terris arabum in partibus hamen. et est illa qua aromatizatur oleum quod dicitur oleum keadi. et narrauit mihi ille qui vidit quod est vna ex palmis habens latitudinem: et quando egrediuntur gramina eius abscindunt illa gramina antequam aperiantur. et apparet in flore eius odor bonus: et artifex comatilium lenificat colores suos ne sint liuida cum capite headi. et ipsum est grossum: et habet vesicam et enollicitem.

Heiron uel heyron est regio in qua antonomatice dactili abundant et oriuntur in ea meliores et pinguiores et dulciores omnibus aliis aliarum regionum: et sunt mediocris figure non longi neque multum parui pingues satis et dulcissimi. et meliores ex eis sunt citrini et rubei: ut apparet in littera potuballad vocabulum ponit in antidotario Mesue in electuario de dactilis. et etiam in lohoc de pino: et etiam in. v. Auic. in electuario diafinicon. et quod heiron sit regio patet per Auic. in predicto libro et predicto electuario.

Desisitides	i. hypoquistidos.
Deisbelem	i. sempervivum.
Deal	i. cardamomū minus
Delbace	i. cardamomū maius
Desregi	i. turbit.

Cap. 350.

h Enda

ara. grece pirō: latine frumentū. vbi sciendū quod ex eo fit farina: que arabice vocatur dechich. et fit ex ea simila que arabice vocatur finichamisco: et a romanis silichinites. et fit ex eo furfur: quod arabice vocatur nocale. et fit ex eo amilum: quod arabice vocatur visce. et fit ex eo panis qui arabice vocatur chobos et damarach. et fit ex eo similiter fermentum: quod arabice vocatur chamir: grece zem vel zima. **Gal.** vii. sim. phar. capitulo de tritico. pirus. i. triticum vt cibus sit qualis virtutis non est presentis operis. vt pharmacum vero extrinsecus appositum ex primo est gradu calefactiuum. at vero neque siccare neque humectare euidenter natum est. habet autem quid viscosum et obstructiuum. quod vero ex eo constituitur amilum frigidius et siccatiuus ex eo ē. cataplasma autem quod fit ex eo magis diaforetice est virtutis quam quod ex tritico. virtutis enim attractiue et diaforetice est id quod in profundo est fermentum. Et idem in libro de cibis capitulo de tritico quod equi quando eo comedunt ipsum non effugiunt a nocumento quod infert eis. et est validissimum simpliciter omnibus generibus. et ex eo est maxime nutrimentum quod est maxime spissum et commensuratum cum substantia dura. ita vt vix a dentibus diuidatur. contrarium eiusmodi cum exhibet nutrimentum. optimum autem quod grauius et spissius et colore rubicundius spissiusque intus et extra. et fit ex eius furfurea farina panis: qui nominatur pitirei idest furfurei: paucitatem nutritionis habens: et faciens multum superfluitatem: et propter hoc secedunt per ventrem de facili. vnde quia abstersiuam virtutem participat furfur: merito segregatio eorum fit velox intestinis prouocatis ad egestionem. est enim ea et sic. temperate. Contrarium enim de pane qui fit ex farina pura: que arabice vocatur finchimistos: et a romanis silichinites: et a nobis simila. egestio autem omnium panum tardissima. est enim egestio ipsorum sufficienter viscosa et ad plurimum veniat nō distincta. i. separata quod proprium est viscosi corporis. Merito quidem isti gde et frumento ampliori indiget et impastatiōe. furfureis autem sufficit

fermentum modicũ: ⁊ impastatio debilis: ⁊ tem
pus paucum. sic autem assatione ipsa prolixiori
quidez qui puri: breuiori aũt qui furfurei indigẽt
inter purissimos aũt ⁊ furfurissimos non pauca ẽ
lauando in magis ⁊ minus. quibusdam quidẽ pu
ro: quibusdam aũt fordidis nominatio. Est aũt et
species panum media qui anto piri vel popiri ap
pellantur vel oppopiri. Antiquiores aũt medico
rum vocabant ipsos sincomistos. sed a quib⁹ fur
fur totũ nõ separatur vocatur sinkumistos: ⁊ a ro
manis silicbinites: qui aũt deinceps ipsorũ semida
lites. est aũt panis parnus silicbinites. i. parissim⁹
cõiter aut semidalites. ⁊ tertius qui melius sinco
mus vel opopirus. postea est quartus: qui for
didorũ existens extraneus qui furfureus: qui vtiq;
⁊ minus nutritiuus: ⁊ magis alijs secedit secundã
ventrem. est enim furfur minus calidũ. ⁊ plus sic
cum comparatum ad medullam frumenti. Optimi
aũt panes pro digestione sunt qui sunt maxime fer
mentati habentes plurimũ salis: ⁊ qui assationem
habuerunt cõmensuratã igne: ⁊ i clibano nõ par
no: ⁊ azimi nõ indigestibiles. amplior quidẽ ignis
⁊ mor in panis applicatione exterior: ⁊ superficiẽ
adurens obstrabizat. sudarat. ⁊ accidit secundũ
hoc paruũ fieri panem: crudũ quidem ⁊ imperfe
ctum qd intus habente. superarsum aũt ⁊ siccum
⁊ obstrachealẽ qd extra. minor aũt cõmensuratio
ignenon perficit bene panem sed crudiorem de
relinquit ⁊ maxime qd intra totum. Quecũq; aũt
assationẽ cõmensuratio per totũ sui ipsi regulariter
assati fuerunt isti ⁊ digeruntur scdm ventrẽ opti
me: ⁊ ad consequentes operationes quecũq; post
digestionẽ sunt idonessimi fiunt. de alijs vero ci
bis qui ex farina preparantur triticea tempus vnũ
qz est dicere. qui quidem ergo apud antiquos no
minantur tagenie: apud nos qui secundum etiam
agaratem. i. patellares: ⁊ sunt cepolle. preparant
enim per oleum solum. imitatur aũt oleum in pa
tella supposito igne sine fumo: infunditur ante ip
si calefacto farina tritici multa aque permixta. ce
leriter igitur cocta oleo consistit: similiter tenero
caseo vascalis coagulato. tunc aũt vertunt. prepen
tes ipsaz: cum quidem que superius superficiem
elaborantes subtus vt conforme patelle. sufficien
ter autem coctam qd subtus erat primo ad superi
us reducens vt superficiei tenuis sit. Et cuz iam ⁊
qd subtus compingatur vertunt rursum ipsaz bis
vtiq; ⁊ ter quousq; vtiq; totum ipsis videat cocta
regulariter. Est aũt vtiq; ⁊ aliud placentule genus
que super tabula preparantur. Est aũt duplex spẽs
tabulaz placentulaz. vna que vocatur riscemata
⁊ iste sunt que in igne in furno coquunt. ⁊ alie q̃
vocantur lagane. iste enim ⁊ omnia que ab eis de
scendunt deteriores illis que riscemata vocantur
vñ tam tagenie vl' patellares q̃ riscemata ⁊ laga
ne: ⁊ que ab eis descendunt sunt grossorũ chimorũ
⁊ crudorũ generatiue: ⁊ ventris cõstrictiue: ppter
qd aliqui ipsis adiungunt mel: sunt aũt ⁊ qui ma
rinos sales. sunt aũt placẽte tabulares vel riscema
ta ⁊ lagane deteriores. Sunt eniz grossi chimi ge

neratiue ⁊ tardi descensus. augmentatiue splenis
⁊ epatis: ⁊ obstructiue ventris: ⁊ lapidum in reni
bus generatiue: ⁊ sufficienter nutritiue si bene di
geruntur bene in sanguinẽ conuertuntur. Cũ autẽ
in melle preparantur fiunt mixte virtutis tanquã
vtiq; melle ipso habente subtile chimũ: ⁊ quibus
cũq; applicatum fuerit omnia subtiliante. Deri
to ergo quecũq; mel in preparatione accipiunt: et
decoctionem habent prolixiorem: ⁊ minus tardi
sunt descensus: ⁊ chim ó generant mixtum ex sub
tili ⁊ grosso. epati aũt ⁊ renibus ⁊ splen sanis qui
dem meliora illis que sine melle aptata sunt. prin
cipium aũt obstructionis habentib⁹ aut phlegmo
nizantibus aut obdurascentibus. i. patientib⁹ apo
stema durũ nihil minus illis. sed ⁊ aliquando ma
gis nociua ⁊ valde: maxime omnia quorũ viscosa
faus est farina elixa. nisi ex eo panis in clibano co
quatur: sed si digeratur magna habet virtute fru
mentum si sit coctum: ⁊ nutriens fortiter corpus:
⁊ robur maximũ exhibens est vtentib⁹ ipso. Sit si
militer ex frumento amidum: de quo inuenies si
legis amilon: necnõ ex eo fit fermentũ: qd scies si
legas literam fermentum. Auctoris in suo colli
get: panis grossus velocior ad digerendũ q̃ais a
lijs plus nutrit. ⁊ non est tãte siccitatis sicut grof
sus q̃uis ipse grossus cito digeratur. Et panis qui
conficitur cum multa aqua est spongiosus. sꝫ az
imus panis est grossus ⁊ viscosus: ⁊ ideo nõ est bo
nus. similiter ille qui nimis est fermentatus non ẽ
bonus: quia transmutatur cito ad humores putri
dos ppter calorẽ extraneũ generatũ in eo.
Deuche. i. trifoliũ qd oritur in paludibus: ⁊ ẽ spe
cies andachoche.

Deufricbion	.i. bypericon.
Debagle. i. cardamomũ minus.	
Debal	.i. amilum.
Debacul	idem quod supra.
Debdecen	.i. amomum.
Debeleon	.i. grana paradisi.
Debel	.i. farina.
Deberand	.i. baccelauri.
Decafibat	.i. terbentina.
Decalbron	idem qd supra.
Deccato	.i. atriplex.

Decuropion bectropion. i. reuersio palpebre infe
rioris ad exteriora que fit a senectutis debilitate:
aut paralysi.

Dec	.i. mirrba.
Dedersen	.i. vitis alba.
Dederagesen	idem quod supra.
Dedem	.i. poliũ montanum
Dediosmũ	.i. menta.
Dediosmon	idem quod supra.
Dedismatat. i. stigmata ⁊ vnguenta odorifera.	
Dedrumon	.i. inleb.
Ded	.i. lignũaloes.
Dekasibat	.i. terbentina.
Dekarium	.i. marubium.
Dekabrido	idem qd supra.
Delabes	.i. sempervitua.

Delba .i.fenugrecum.
Delbalugne .i.card momu min⁹
Delbaugne idem quod supra.
Delcalabotom .i.terbentina.
Delcalimbat idem quod supra.
Delcalimbat idem quod supra.
Delenum .i.enula.
Delenia idem quod supra.
Dele .i.viscus.
Delemilin .i.galanga.
Delencim idem qd supra.
Delbedi .i.fex vini albi.
Delbebeni idest grana que dicuntur ben.
Delbet .i.species rubi.
Delbelala .i.anisum.
Delterbuntum .i.terbentina.
Delicen.i.species salicis deterioris nature.
Delisofdes.i.tunice quib⁹ vniunt neruu testiculoꝝ
Delitme .i.arbor mastice.
Delix.i.tertia species hedere.
Delyen .i.altissimus.
Delni.i.planta cuius gumi est assa fetida.
Delarum bali .i.assa fetida.
Delmos .i.furunculus aial.
Delasion .i.marubium.
Delasion idem quod supra.

Cap. 351.

El araban ne mel. Sera. li⁹ aggrega[tor] puto bel an[ti]cto. Gal. virtus eius est que calefacit et

deficcat in secundo gradu. vnde virtus eius e que abstergit qñ coquit & maturat sit pauce acuitatis & pauce abstersionis. & ideo administratur ad mu[n]dandu fistulas & vlcera ꝓfunda. Mel vo amarum est: & cōpositū ex virtutibus diuersis: sicut si cōponeres mel cū absinthio. Et mel bonū est qđ est dulce in quo est acuitas aliqualis in gustu: & bz odorē bonū: & color eius est vergens ad rubedinē neq3 est nimis liquida: & qñ miseris in eū digitū adheret digito: & venit cū eo. virtus quidē mellis est abstersiua apertiua oꝑilatioꝝ venarū: & resoluit humiditates. & ideo qñ ponitur i vlcerib⁹ fraudulentis ꝓfundis conuenit eis multū. & qñ coquitur & ponit super fissuras cutis consolidat eas. & qñ coquitur cū aneto humido & linitur cū eo em petigo curat eam. & qñ miscetur cū sale trito & distillatur in aurē sedat tinnitū auriū. & si linit cum eo caput occidit pediculos & lendines. & qñ indumentū alicuius est breue nimis si ē ex lana: & vult q elongetur si irrogauerit illud cū aqua: deinde liniatur cū melle elongat. & mel abstergit tenebrositatē visus qñ fit collyriū cū eo. xiiij. diebus continuis. & fiunt cū eo gargarismata: & conferunt apostematibus gutturis: & fauciū & squinancie. & si liniunt cū eo gingiue pueroꝝ tpe ortus dētiū confacit eos facile nasci & sine dolore. & si accipiat vel bibatur ꝓuocat vrinas: & conuenit tussi: & qñ bibitur cū oleo rosaꝝ conuenit morsibus venenosis & illis qui potauerunt opiū. & qñ fit lohoc cū eo & bibitur conuenit illis q comederunt fungos mor tiferos. & conuenit morsui canis rabidi. & qñ sputma ab eo nō est ablata facit tussim & laxat ventrē quare necesse est vt nō administretur antequā auferatur spuma eius. Et melius quide mel est vernū deinde estiuū. Mel vero hyemale est malū: quia est spissum grossum: & nō habet supradictas virtutes. sed mel qđ est in syria est amari saporis. & hoc ideo quia apes illius regionis comedūt absinthium. Et hoc tale est bonum ad abstergendum empetiginē: & lentigines qui apparent i facie: & alias sordes cutis que ab humoribus superfluis generant. inuenitur quoddā mel in terra dadie benchi. qui comederit illud incurrit insanie mentis cū sudore plurimo. existimat hec virtus prouenire ex flore rododendri .i. oleandri. & si comedit post ipsum rutā & pisces salitos & bibat oximel conuenit & curatur. sed oz q comedat hec vice post vice: deinde vomat. & hoc quidē mel est acutū adeo q qñ odoratur commouet sternutationē. Miscetur aūt hoc mel cū costo: & linitur empetigo. & curat eam. & miscetur cū sale: & curat liuores & dolores qui fiunt a percussi[one]. Gal. vij. sim. pharmacorū. ca.º de melle. Mel calefacit & siccat in secundo gradu. e[t] ait simplicis vt est dicere maxime virtutis & cōplexionis: de abstersiue nobis nominate consuete existens specie pharmacoꝝ. coctū aūt minus fit acre & abstersiuū: vnde ad consolidationes eo vtitur. si vero aliquod mel est amaꝝ sicut qđ in sardonia palaz est: quoniā mixte est virtutis: ac si aliquid admisceretur absinthij. Sed sciendū q plures sunt species mellis. e vna species mellis quod est vinale: quod diuersificatur secundum differentias sup3 dictas. Est alia species mellis quod vocatur mel atheniense: qđ affertur ab athenis: & est mel vespaꝝ in locis subterraneis factū: & est idem qđ mel pastinatū vel granatū: vt in alexandro. & vocatur mel pastinatum illud quod est mel granosum vt ordeaceum. Est alia species mell' qđ vocat mel acticū .i. mel vesparū: sm quosdam: sed falso quoniā Dyas. capitulo de melle dicit: mel sacca rosū celestis cuius genera sunt duo. vnum quod apiliones colligunt opes que sunt oblonge. aliud quod sub terra inuenitur vel acticum limaticum. Et etiam ibleon. sed ibleon melius ex eo est bonū quod est dulce odoratum russum & non valde liquidum: & cum miseris digitum citius ascendit. Sed sciendum q mel acticum dicitur ab actica regiōe vt mel thimū dicitur a regione thima. vnde regio actica est regio in qua abundant ipse apes & ipsū mel: sic q mercatores venientes in regione actica aliquando emunt illud quod apportatur de alijs regionibus in regione actica: et illud quod apportatur de regione thima. vnde Plinius iquit mellis actici summa laus toto orbe estimatur: translatum in actica. sed thimū magis laudatur: quare in aliquibus antiquis antidotis mel acticū mel thimū exponitur. Est alia species mellis quod dicitur mel lubue vel alubue: & est aqua que accipitur cū incidit cortex arboris lubue: & illud mel e storax liquida: vt appet si leges .l. lubue. Est alia spēs

mellis quod dicitur mel anacardinum et est succositas que est in ipsis anacardis. Est alia species mellis quod dicitur mel canne quod fit de cannis dulcibus: et succus earum non coagulatur propter nimiam pinguedinem eius.
Auic. dicit prima fen quarti canonis ca. de hora cibandi febricitantium: quod mel canne est zucarum. et hoc similiter inuenies in lege. i. zucarum. Nam inuenies quod est zucarum quod propter suam pinguedinem non induratur. hoc idem vult Gal. vij. de sim. phar. dicens: zucarum quidem vocatum quod ex media et felici arabia portatur. coagulatur quidem vt quidam aiunt cannis. est autem et illud melius species. minus autem est ex eo illud quod a nobis dulce. virtute autem similis est ei inspissata abstergit: et siccat: et diaforetica. et similiter mel canne quod a eo residuo zucari quando decoquitur: vel ipsemet succus. Est alia species mellis quod dicitur mel rubeum et idem quod supra. Est similiter alia species mellis quod vocatur mel stomacis: et est illud m. l. tibue vt supra. et similiter aliud mel quod vocatur mel acamdi: et interpretatur mel sine fumo: et est mel cassiafistulatum: et est pulpa cassiefistule. et est mel myrtinum quod fit ex duabus partibus mellis et vna succi myrti: vt apparet in antidotario Gal. minor in confectione que incipit confectio mellis myrti.

Demaze ateregi. i. acetosum cum.	
Demadam. i. folia arboris vnde fit assa fetida.	
Demo assem. i. vitis alba. aliqui dicunt quod est rhaphanus	
Demest	i. laurus.
Demdelip	i. solatrum.
Demdedrio. i. serpens albus	masculus.
Dembuns	i. cicer.
Dena	i. alcanna.
Denia	idem quod supra.
Danea	i. frumentum.

Cap. 352.

h Ene albegi vel arad ara. vel alter magre. marmectos: latine galbanum. Galbanum cal. est in tertio gradu hu. in primo. est gummi cuiusdam plante similis ferule. virtutem habet attrahendi: dissoluendi: consumendi: et leniendi: maturandi: **Sera.** li. aggre. ca. bene randi: et relaxandi. albegi auct. Dias. Galbanum est gummi plante cuiusdam similis ferule in figura sua. et melius ex eo est illud quod est mundum simile olibano: aut armoniaco adherens manu: non habens aliquid ligni nec seminis. eius planta et lignum habent grauem odorem. et non sunt nimis sicca. adulteratur cum resina pini que admiscetur cum fabis fractis et armoniaco. **Gal.** vij. sim. phar. ca. galbanum secundum translationem grecam. galbanum opos est ferularis plante mollitiue et diaforetice existens virtutis. et erit vtique in calefaciendo ex tertio gradu incipiente: vel in secundo completo: et siccando vero ex secundo incipiente.

Dias. ca. de galbano. Galbanum lachrymum est cuiusdam herbe similis ferule que in nicomedio nascitur et syria: cuius est optimum quod est mundissimum et simile armoniaco: et habet in colore huius grana vt fabe. Adulteratur autem resina et faba diuisa: et gutta armoniaci. Et idem Sera. auc. Dias. virtus est ei ca. ignea: epispastica: et diaforetica. contra asma frigidum detur. ℥. iij. cum ouo sorbili vel aqua ordei. Contra litargiam ponatur sub carbonibus: et recipiat patiens fumum. contra suffocationem matricis idem fiat per embotum ponatur inferius. contra splenis duriciem ponatur in aceto per dies tres et noctes. et postmodum fiat decoctio: deinde coletur et colatura in mundo vase ponatur addita cera et oleo et picula: et fiat emplastrum superante galbano vel cerotum superante cera: vel vnguentum superante oleo. sed melius si fiat emplastrum: ita quod accedat ad cerotum. ad menstrua prouocanda: et fetum mortuum: et secundinam educendam fiat nascale ex eo extincto in oleo. Ad apostemata maturandum et rumpendum superponatur. ad lumbricos occidendos dentur pillule ex galbano in **Dias.** Galbanum appositum tincte in melle. naribus fumigio: et suppositum menstruis imperat. abortum facit. aceto et nitro mixtum lentigines tollit. vt granum fabe glutitum tussim medetur. dispnoicis et asmaticis opitulatur. de alto cadentium conquassationibus subuenit. cum vino et mirrha bibitum venenis occurrit. infantes in vtero mortuos acceptum excludit. impositum dolorem lateris mitigat. tortiones spargit. epilepticis vtiliter adhibetur. citius sterica odori adhibitus curat. fumigio serpentes excludit. oleo mixtum et per vnctum vim serpentum non admittit. oleo spondilino mixtum et a serpentibus comestum hisdem infert necem. dolorem dentium impositum tollit. acceptum vel in capite virge cataplasmatum iter vrine prestitat. potionibus necesse miscetur. si cum amigdalis amaris et cum aqua aut cum succo rute aut micono mixtum et in iusto aut felli addatur. sed illud quod ponitur in medicinis debet sic mundari: mitte illud in aqua ca. et cum se soluerit illud quod residet vile est: quod vero supernatat inutile. vel sic melius mundabitur. liga galbanum in lintheolo: et in vasculo fictili suspende: quem vasculum in aqua bulliente pone: quia cum calore ieiunium serit per lintheolum liquescit: et sic liquatum confectionibus et anti- **Sera.** auc. Dias. quando fit nascale dotis miscet. cum eo: aut suffumigatio prouocat menstruum: et expellit fetum. et quando fit emplastrum ex eo cum aceto et nitro aufert bothor lactea. et accipitur ex eo sicut granum fabe ad tussim asme et coartationem anhelitus: et ad attritiones lacertorum et quando sumitur in potu sicut diximus expellit fetum mortuum. et si fiat cum eo emplastrum dolori lacertorum confert et furunculis. et quando odoratur excitat epilepticos. et mulieres patientes suffocationem matricis et opilationem in cerebro habentes. et quando fit fumigium cum eo expellit animalia venenosa. et si inungatur quis cum eo preseruat ipsum a morsibus venenosorum. Et quando miscetur cum medicina que dicitur sanchidalion et oleo et appropinquat animalibus venenosis occidit ea. et apponitur denti doloroso aut corroso et confert. Et dixerunt quidam quod quando presumitur in potu eius curat stranguriam. quando vis ipsum dare in potu dissolue ipsum cum amigdalis amaris aut cum aqua et vino aut cum melicrato. Cap. 353.

h **Enne** arab. grece cyprus: latine alchanna. et a quibusdam vocatur scotanu incongrue. et est arbustum unde fit oleu cyprinu: et est illud qd de alchanna ut apparet per concordia Avic. et Dias. i veris cap capitulis pulue

Sera. li^o aggre. ca^o henne re folioz vimur. Henne .i. alchanna flos alchanne est similis floribus myrti. nisi quia est in racemis. et flos eius est albus declinans ad glaucedine acuti odoris. Et ide auct. Dias. est arbustu habens folia supra ramos suos similia folijs oliue: nisi quia sunt latiora et molliora et viridiora. hz florē albu simile vinee boni odoris. semen nigru simile actis. et qd de ipsa administrat sunt folia et sum

Gal. vij. sim. phar. cap^o de cypro mitates eius. sm translatione ara. cypus .i. alchanna bruno arboris folia et extremitates ad utilitate peruenerunt. substantia eius est composita ex aceus ca. cu tepmento et substatia terrea frigida sicca. et sapor eius est stipticus. et virtus ei^o desiccat sine mordicatione. unde virtus eius repercutit et dissoluit. Pauius ca^o de alchanna. est frumamo: sic in princi

Posse. Sera. auctori. cipio secundi.

Dias. virtus folioz eius stiptica est. et ideo qn masticant curant aicola. et infundit decoctio eius super combustione ignis. et qn terunt et infundit in aqua astarados: et liniunt inde capilli fiunt rubei et vnguentos que fiunt ex ea molliunt neruos. et facit in vulneribus illud qd facit sanguis draconis

Gal. pbibet dilatatione pupille et combustione ignis qn coquit in aqua pucat aqua illa super locu combustionis. et ipsa administrat in medicinis herisipille. et conuenit vlceribus. sal. ole que fiunt in ore pueroz.

Heradia .i. ferraria nigra. Heraschi .i. lactuca asini
Heraalbelem .i. semperuiua.

Cap. 354.

h **Erbaturum** vel herbatu ris ara. gre. peucedanu. latine cauda porcina.

Sera. li^o aggre. ca^o herbatutis auct. Dias. planta habens folia similia plante tapsie. et hz velut capillos adherentes pe radicem et stipites similes plante marathri. et hz florem citrinu. radix eius est desoris nigra: deintus alba grauis odoris grossa plena humiditate. Nascitur in montibus et vmbrosis locis et obumbrantibus arboribus. Radix quide eius sindit cu cultello du est recens: et extrahit humiditas que est i ea: et ponit in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. et qn colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt soda: et obscuritas visus nisi ponat in narib^9 suis oleu rosaz: et fundat ex eo super caput suum qn vo extracta fuerit huiditas a radice illa p^9ea n remanet i eo aliqd iuuamentu. et hic huiditas etia a stipite ei^9 sic extrahit succ^9 radicis mandragore qd virtus eius est debilior virtute humiditatis q extrahitur ex radice. nam virtus eius velociter resoluitur. Reperitur aut gumositas adherens radici similis olibano. et melior ex isto succo huius plante est ille qui defertur a terra que dicit sardinia: et ex terra que dicit sarmabachi: et est grauis odoris: et in colore suo est rubedo. et mordicat linguam qn gustatur. et melior radix est noua no corrosa dura pu

Gal. vij. sim. phar. ca^o de peuce ri odoris. dano sm translatione arabicam plurimu qd administratur ex hac planta e radix ppe: et administratur lachrymus et succ^9 ei^9 et omniu virtus est vna. nisi quia lachrymus e fortior virtute. et virtus eius est que calefacit calefactioe forti: vn resolui subtiliat et incidit.

Posse. Sera. auct. Dias. lachrymus eius mixtus oleo rosaz et aceto capiti fomento adhibitus litargici et freneticis medetur. stomaticis et epilepticis plurimu prodest. dolorē capitis mitigat. sciaticis et contractis et paralyticis maximu psidiu est. omnes nimios p causas cu oleo et aceto punctis coponet. ora matricis fumigio applicatus offocatioes stericas soluit. somnu plurimu dormientibus pbibet. fumigatione sua domi serpentes excludit. oleo rosaz admixtus dolorē auriu tollit. iniectu foraminu dentis dolorē no admittit. tussientibus opitulat. ovis sorbili additus et acceptus disnoicis et tortionib^9 prestat effectu. ventre lenit. splene attenuat. dolorem stomachi copescit. dolor vesice et renu bibitus pbibet. matrici salutaris est. pessando customonica radix ei^9 et elixatura ei^9 omnia similiter isto facere potest. fomeco adhibita vulnera curat. Radix ei^9 siccat et ipo sinid facit. ossa fracta excludit. vulneribus antiquis cicatrices ducit. cerotu necesse miscetur: similiter et malagmatibus tei manticat. Radix eligenda est odore suauis forti et no vetusta. lachrymus eius confectionibus misceri pot: maxime si amigdalis amaris rute et aneto. et pani calido triticeo admixtus fuerit: et sic dari pot. Itē radix eius vulnera antiqua expurgat et incarnat: et incensa vi peras et ser

Gal. peucedanu confert egritu pentes fugat. dinibus neruoz que accidunt pectori et pulmoni ab humoribus grossis viscosis: que sumit in potu cu vino. et sit fumigium cu eo: et attrahit odorado eger fumu ei^9 et facit idē. Et qn ex eo ponit in corrosionibus dentium sedat dolorē coz statim: qm subtiliu partiu est. et curat dolorē splenis incidedo et subtiliando grossos humores. Radicis vero calefactio est minor et desiccatio eius est fortis. ipsa nanqz calefacit in principio tertij gradus. Et virtus eius est que abstergit et incarnat: et pot administrari in omnibus supradictis. Et qn ponitur ex eo super os cuius corticē volumus expellere: expellit eu cito et incarnat ipsu et conuenit multu vlcerib^9 fraudulētis malis qn desiccat terit et pulueriza ā ca: eo qr mundificant et replet carnem et consolidat.

Herba seriaca .i. malua.
Herba gatte valriana mercorella: su idē: p q .i. fu
Herba benedicta idem qd supra.
Herba caricalis .i. vua lupina.
Herba barba algus .i. helleborus.

Herba podagris .i.epithimű.
Herba auris muris.i.auricula muris.
Herba pigmentaria .i.citraria.
Herba iudaica .i.herbum.
Herba catholica.i.mezereon vel alipiados.
Herba sancti Johānis hypericon perforata sco-
pa regia mifaricon idem.
Herba vitri vitriola.i.paritaria.Sed sciendū q
herba vitri vel dr qm abstergit vitru: z hec est pa
ritaria.vl' qm est ma vitri:z sic est herba vnde fit
vitrū: pro qua.l.l.vitrum.
Herba iouis.i.semperuiua minor.
Herba venti maior.i.paritaria:sed herba vēti mi
nor est cōsolida minor:z est hñs spica paruā i sū
mitate eius sicut sticados arabicum.z differt in fi
gura parum ab artetica.
Herba capillaris adianti pollitricū capillus vene
ris idē:qm oēs iste herbe valent ad augmentū ca
pillorū:z iō quelibet ipsarū vocatur capillaris.
Et hoc fm Dias.licet diuersificet fm figuram.
Herba emphumerina.i.centinodia.
Herba venerea .i.acorus.
Herba flaura planta leonis.i.trifoliu maius.z est
species andachuce.z a nobis vocatur herba mau
ra.l.l.andachuca.
Herba sancti Petri .i.paralysis.
Herba guzen est quā scies si leges.l.guze.
Herba emina idem quod supra.
Herba fugee falso sic nominatur qm nō est her-
ba:sed quid est fuge.l.oarbsabam.
Herba timmsa idē qd supra.
Herba tetrabic .i.iudaica.
Herba egyptia .i.dipsacus.
Herba fullonū.i.saponaria que abstergit: z mun
dat fortiter vt sapo:p qua.l.l.borith.
Herba leporina .i.satyrion.
Herba sancte Marie.i.herba ad albedinē tendēs
rugosis folijs sicut herba que dr flāmos:z ingre-
ditur in vnguento martiaton qd ponit in antido
tario Sal.minori:medet frigidis doloribus:z est
ca.z sic.complexionis.

Cap.355.

Herba grassula est herba de qua inuenit maior z minor. z minor est vermicularis: p qua.l.l.herba
balē.Maior est herba hñs folia tenera z pinguia
in quorū superficie est borra. z valet ꝯ ignis arsuras
succus eius curat ramicē puerorū si accipiant fo-
lia grassule z cime oliuarū: z terant subtil'r cum
axungia porci recenti:z exprimat p petia : z bulli
at cū modico vino albo:quibus admisceatur ma
stix z olibanum;z postea vngatur.
Herba adbil .i.eufragia.
Herba adhip idem qd supra.
Herba bulne .i.cardo benedictus
Herba vnguis leprosa .i.apiū risus.
Herba maura .i.herba flaura.
Herba que oritur in lapidibus faciens labere pe
des quid est.l.l.ayned.
Herba sacra.i.herbena. Herba lactis.i.vrtica.

Herba tomicū.i.lupinus. Herba luci.i.celidōia
Herba capillacea .i.thymus.
Herba bali .i.herba vsnen.
Herba nari idem qd supra.
Herba vsnen quid est.l.l.vsnen.
Herba iamena .i.costus.
Herba donets .i.galea vel regalea.
Herba pisterea.i.columba: p qua.l.l.pistereon.
Herba baccara .i.asarus.
Herba benedicta .i.fu.
Herba canosola .i.polium.
Herba falies .i.flos sambuci.
Herba luminaria .i.ippuris.
Herba melissa.i.citratria: z est bedarungie.
Herba naucafum.i.faba inuersa.
Herba stulta .i.portulaca.
Herba rapiens vitam. .i.mezereon.
Herba faciens viduas idem qd supra.
Herba puerilis quid est.l.l.hiacynthus.
Herba fluminis .i.lenticula aque.
Herba scelerata .i.apium risus.
Herba polidragnus.i.netalim vel peruhimū.
Herba ferraria .i.verminata.
Herba lucernaria .i.flommos.
Herba rustica .i.rosa siluatica.
Herba marie .i.athanasia.
Herba herculis .i.herba iouis.
Herba vesicalis .i.alkekengi.
Herba basilica quid est.l.l.casi alkel.
Herba apostemati .i.spargule.
Herba cancri .i.herisipila.
Herba tremola .i.tormentilla.
Herba artetica quid est.l.l.artetica.
Herba luparia est cuius puluis interficit lupos:z
vocatur aconitus.
Herba palysis est cui⁹ folia florē incipiūt tpe hy
emis q se extēdūt in terra qi alba z crispa.vt alii
fagus florem albuz profert .ca. est z sic.complexi
onis.z doloribus medetur. Cap.356.

Herba fetida est herba sabūlib⁹ folijs silis herbe q vocat abrotanū:plena semib⁹ sitlantib⁹ semi
b⁹ lūbricorū.sapor ei⁹ vgit ad amaritu
dinē nociuā grauis odoris.z sapor ei⁹ est amarus
cū aliqli salsedine z stipticitate pauca. z est calidi
or absinthio:z debilior abrotano.z ē mala stoma
cho.z claudit orificia venarū mūcie: sic q cataplas
mata ī ventrē calida cōstringit sanguinē exeuntē
post partum z tempore menstruandi.
Hercaricon.i.hypicon. Hermar.i.asinus.
Hereos est quedam passio amoris.
Herelaten .i.estiomenus.
Hermelū.i.armel. Hermes.i.azer.

Cap.357.

Hermerocalles .i.plāta vt bulbus ematic⁹ q māducat. fruct⁹ ei⁹ ē
sicut narcissus differens ab eo in flore tantum.
Dias. c. hermerocalles. Hermerocalles aut
cataleptem velut bulbus ematicus

folia hec et hastam similez lilio: in initio cum inceperit aperire flores illum ostendit tres vel quatuor: sed postquam floruerit viride facit colorem bonum et odoratum. radix eius in magnitudine similis est bulbo: sed parte longa maior.

Posse. Dias. hec si bibita fuerit humorem sordidum matricis excludit. menstruis imperat folia eius cataplasmatibus adhibita combustionibus medicantur.

Herpetica sunt que fastidium auferunt.

Heriza	i. risi.
Herbilia	i. legumen.
Herbiron	i. chiri.
Herbilum	i. serpillum.
Hersistidos	i. hypoquistidos.
Hermic	i. xiloaloes silvester

Cap. 358.

Hermic est similis piperi: nisi quod appropinquat citrinitati: et est boni odoris similis xiloaloes: et affertur de regione sclavorum. complexio eius est equalis. confortat stomachum et digestionem.

Herpillum i. serpillum: si aliquando sumitur pro poligonia ut in alexandro de dolore capitis ex causa calida.

Herouacie i. verminata vel vermicularia.

Cap. 359.

Harochalchai vel serabei arab. grece kamicla: vel senation: vel birigatis: latine senation vel apium aque: vel nasturcium aquaticum sive cardamus agrestis.

Sera. li. aggre. ca. herochalchai est planta que nascitur in aqua. habet stipitem rectum: et ramos. et est tota planta pinguis. et habet folia similia foliis apii dicti hyposelinum: nisi quia sunt minora eis. et habet odorem bonum quando masticatur. et est ca. et sic. et convenit calefactis quando rorat super ipsam aqua frigida: aut aqua rosarum. Et quidam dicunt quod est frig. ex eo quia non nocet habentibus sirsen. Et idem auc. Ysaac habet quod est ca. in primo gradu: et sic. in secundo. Et idem auc. Gal. virtus ei ca. eius est calefaciens.

Dias. senation. i. nasturcium aquaticum nascitur in aqua fruticem habens pinguem: et ramos longos: et folia minuta similia hyposelino: nisi quod sunt minora eo: quando masticata odorem suavissimum habet.

Posse. Sera. auc. Ysaac habet quod ... semen eius stringit ventrem qui fluit propter caliditatem quando bibitur ex eo aureus. i. cum aqua fri. aut succo citrinorum. et ipsum confortat membra.

Dias. semen eius crudum et comestum calculos excludit. urinam provocat. menstruis imperat. dysentericis prodest. Laterbaris sapiens huic prohibet testimonium dicens quod coquinatum in aqua solvunt. et cum carnibus spiritualia mundificat. fomentum ex aqua salsa et oleo decoctionis eius valet ad dolorem iliacum. stranguriam et dissuriam in vino decoctum et cataplasmatum ad idem valent: diuretica sunt.

Hermodactilus quid est. l. l. surragen.

Herua	i. pentadactilus.

Herbum sive ut alii orobum: nascitur ut lenticula. sed est etiam cuius aliud est pallidum: aliud subrufum: et aliud album. Pli. herbum nascitur in plurimis locis in modum lenticule. aliud enim est pallidum: aliud rufum &c. et est legumen quod vocatur pisum: pro quo. l. l. sersenie.

Hercul. i. locusta magni corporis que habet alas.

Hesa	i. thymus.
Hessa	idem quod supra.
Hassamen	idem quod supra.

Hessendeg. i. arbor in qua nascitur serapinum.

Hesbesse	i. macis.
Hesden	i. lignumaloes.
Hessetha	i. tribulus.
Hesedeen	i. lignumaloes.

Hesnisi. i. tres quarte unius. z.

Hesisan	i. peucedanum.
Hesissan	idem quod supra.
Hesum	i. abrotanum.
Hesublen	i. cymbalaria.
Hesufraes	i. cartafilago.

Hedgonon. i. scorpion. Item scorpiones propter ea cum radicis eius moriunt. et est species aconiti.

Hechigon	idem quod supra.
Hezam	i. lilium.
Hezaze	idem quod supra.
Hezatebudal	idem quod supra.
Hezaron	i. vinee.
Hezeiza	i. lilium.
Hezerasien	i. vitis alba.
Hienia	i. enula campana.
Hiembus	i. lapis lacteus.
Hiebron	i. cymbalaria.

Hiesirim. i. nomen aggregans penetrationem et saturationem conservans almusargi. et faciens nasci id quod prodit de uvea tunica: et almusargi. et quando multa est dicitur murasymaci.

Hierob quid est. l. l. herob.

Hiera	i. herbena.

Hiontos quid est. l. l. iontos.

Hioser	i. lassanum.
Hiobothor	i. blaccebisantis.
Hiusquiamus	i. simphoniaca.
Hincypeum	i. flos cypri.
Hiu	i. flos.
Hibur	i. sulfur.
Hiburis	idem quod supra.
Hibusar	i. melilotum.
Hicas	i. bictan.

Cap. 360.

Hictan ara. gre. alkitran: latine vero oleum de scerbin. et est pix liquida que ideo in ante nostro vocat peculam.

Sera. li. ag. c. dictum auc. Dias. dictum i. alkitran est oleum quod egreditur de scerbin. Et scerbin due sunt species. una earum est arbor magna: et est genus abietis. et est ex ea alkitran habens fructum similem fructui cipressi: nisi quod est minor eo multum. et secunda est arbor spinosa habens similitudinem cum arbore iuniperi. et magnitudo fructus eius est sicut magnitudo grani myrti. Melius autem alkitran

est illud qd est spissum clarum habens odorem fortem cum horribilitate: et qui iniungitur in eo digit' nō cito defluit ex digito propter suā spissitudinē: et quando stilla eius cadit in loco remanet collecta: et nō expanditur. Et idem auct. Gal. specierū scerbin cōplexio est ca. et sic. i tertio gradu. sed olei qd extrahitur ex arbore sua substantia est subtilis: et virtus eius est ca. et sic. i quarto gradu. sed plus calefacit q̄ siccat. lignū scerbin nominat lignū mortuorum: quia conservat corpora mortua a putrefactione. vnde virtus eius desiccat et custodit corpora mortuorum: et destruit qd est ibi de humiditate.

Posse. Sera. custodit corpora mortuorum: et oleum eius occidit pediculos et lendines et lumbricos et vermes qui sunt in auribus. Et qui cū eo fit nascale corrū- pit fetum: et excludit mortuū. et quādo linitur virga in hora coitus destruit conceptum. et propter hoc est ex verioribus medicinis et fortioribus ad prohibendū impregnationē: adeo q̄ accidit ei qui vtitur eo vt fiat omnino sterilis: etiam quando distillatur ex eo in dente corrosum sedat dolorem: et frigit dentem: et aufert liuorem qui fit sub oculo. Alkitran: est illud qd est cōpositū ex eo qd colligitur i lana quando super ipsum suspenditur et decoquitur. subtili' alkitrā et min' acuti. et residuū qd remanet e alkitrā: et ē illud qd est de eo spissum et grossū est sicut illud qd remanet ex spissitudine olei: et ideo alkitran propter suā grossiciē mordicat et aperit: et propter hoc alkitran curat apostemata: et ē pix liquida. Sed grani scerbin virtus est tēperata: adeo q̄ pōt comedi: nisi quia facit sodā: et mordicat stomachū. Et idem auct. Dias. alkitran est qd corrodit et incidit corpora viuentia: et conservat corpora mortuorum. et si fiat feretrū i quo reponatur corp' defuncti ex ligno scerbin servat corpus defūcti a putrefactione: et propter hoc nominant ipsum quidam vitā mortuorum. et alkitran adurit plagas et corrodit propter necessitatē sue caliditatis et desiccatiōis: et abstergit maculas oculi. quando bibitur cū rob et sale pauco convenit morsui serpentum. et quando linitur super elephantiam convenit. et fit clystere ex eo et occidit lumbricos paruos. pro isto lege si vis aliter cedrus.

Dixus .i. viscus.
Dixurat .i. melilotum.
Dixmrian .i. ceterac.

Dyalon .i. vitrū: inde epiala fe. ab epi qd est supra et vitreus humor in exterioribus partibus corporis est in hac fe. vnde dē epiale humor mutatus i phlegma. et hialodo vitreū phlegma: inde epiala humor vitreus mutatus in phlegma.

Dyalen idem quod supra.
Dyalado .i. vitreū phlegma.
Dybirnadepicē .i. gigirnaria.
Dicolitis melano .i. hedera nigra.
Didoris .i. cauda equina: et est herba.
Dydor .i. aqua.
Dyctos .i. pluuia.
Dynon .i. vinū: inde hynomes .i. cōfectio vini.

Dypericon perforata. herba sancti Johānis: scopa regia idem.
Dypomelides sunt quedam poma sorbis similia quibus caremus.
Dyponotica .i. soporifera.
Dypuris .i. cauda equina: et est herba.
Dyris quid est. l. l. iris illyriaca.
Dysurpede .i. faseolus.
Dysum .i. faseolus.
Dysum .i. euiscus.
Dyur .i. liquor vel humor
Dobes quid est. l. l. bolus.
Dobasin .i. pinpinella.
Doafranoe .i. ceterac.
Docot magbait .i. cotula fetida.
Docbot magbait idem quod supra.

Cap. 361.

Dc ara. grece morae: latine moraccli. Sera. li.° aggre. ca.° hoc. virtus ei' est que retinet ventrē: et q̄ desiccat retinet ventrē retentiōe forti: et convenit vlceribus intestinorum et fluxui: et omnibus egritudinibus que fiunt ex fluxibus humorū et admiscentur postq̄ terūt cū aliis fiunt sumach: et qui vult ex eis sumere in potu potest cū aqua et vino. Sed arboris eius virtus est composita ex virtute retentiua et relaxatiua: et plus qd est in cortice huius arboris est virtus laxatiua cū amaritudine pauca quousq̄ occidat ascarides: et sunt lumbrici cucurbitini: sed in foliis arboris et sarmentibus est temperamentū mediū illarum duarum operationū sil'. Et mora matura q̄n inueniunt stomachū purum si comeduntur ante cibū egrediuntur a stomacho cito et preparare faciunt exitū aliorum ciborum. quādo vero comeduntur post cibū: vel in stomacho sunt humores cito accelerant ad corruptionē: et corruptio eorum est multū nociua. Sed acerba quando desiccantur sunt bona medicina et iuuatiua vlcerib' intestinorum et fluxui antiquo. et mora quando desecdant ante q̄ corrūpant nō inferant nocumentū nisi de eis ante comestionē nimis sumatur. Et idē auc. Gal. ex eis sunt matura et maturi saporis: et sapor eorum est dulcis stipticus. virtus eorum mollit ventrē: et nutrimentū paucū corpori prestant: et facile corrūpunt. nō corrupta humectant penitus. infrigidat aūt nō penitus nisi frigida sumant. et paucissimū corpori dāt nutrimentū consile peponib' nō tñ nocumentū aliqd adeo ipsis neq̄ malū stomacho vt in illis. Acetosa aūt ex eis et nō matura aliqui ipsa expurgantes ab arbore et exsiccates reponunt medicinā futurā ipsis bonam ad dysenterie et diarie cronice curationē et egritudinū saucium: et stiptucant ventrē. **Gal.** vij. sim. phar. sm translationē greca ca.° more .i. celsi fruct' matur' subducē ventrē: n̄ matur' vo desiccat' cōstipatiuū sufficiēt fit pharmacū. vñ ad dysenterias cōuenit dispōnes et ciliacas et alias q̄cūq̄ st fluxibiles. i cadit aūtē et escis pmiscet sic fructus sumach. vel sigs voluerit p aquā vel vinū bibatur. q̄ aūt succ' maturorum ad distomatica. i. oris phar.

mus a visu existat ꝓpter coexistentē ei stipticita-
te ueneno ignorat. ꝛ ad alia etiā multa eoꝝ sm par
tem queciinqꝫ moderatā indigent stipticitate cō-
uenit. inmaturi vero fructus pontica acidaqꝫ
participant virtute. ꝛ tota arbor in oibus cuiꝰ par
tibus mixtā quādā virtutē videt̄ habere ex detenti-
ua ꝛ purgatiua cōposita. preualet autē in cortice q̄
de radicis purgatiua virtus cū quadā amaritudi
ne. vñ amplos lumbricos interficit. in aliis vero p
tibus detentiua. in foliis vero ꝛ pullulationibꝰ me
dia vtraqꝫ complexio.

Auic. liᵒ. 2ᵒ. de moro. mori sunt due species. vna eaꝝ est alfirse
du qd est dulce ꝛ currit secundū semitā ficꝰ i ma-
turatione. sꝫ est deterioris nutrimenti ꝛ minoris. et
est sicciores ꝛ magis destruens sanguinē ꝛ deteri
us stomacho: reliquas vo ficus dispōnens hꝫ ꝯ sit tñ
inferius eā. amaraꝝ aūt qd noiat̄ moꝝ de sceni sit
nisi illud de quo plurimū loquimur: qd q̄ imaturū
est cū exsiccat̄ stat loco sumach. dulce est calidū
ꝛ hu. ꝛ acetosū: ꝛ de sceni est ad siccitatē decliue. i
ipso est stipticitas ꝛ infrigidatio. ꝛ succus mori ē
stipticus: ꝛ ꝓprie qñ decoquit̄ in vase ereo: ꝛ pro
hibet fluxū materieꝝ ad membra. ꝛ qd imaturū est
ꝓprie: ꝛ imaturū est sicut sumach: qñ coquunt̄ fo
lia eius ꝛ folia vitis ꝛ folia ficus nigre cum aqua
pluuie denigrat capillos. acetosum remouet apo
stemata oris ꝛ gutturis. Et folia eius sunt alumina
ad squinantiā ꝛ ꝓfocationē. Et acetosū est cōfert
vlceribus fraudulentis ipsius succus. Rob eiꝰ ace
tosum est cōferens bothor oris. ꝛ decoctio radicis
eius mollificationi dentiū. ꝛ collutō oris ex succo
folioꝝ acetosi. ꝛ decoctio radicis eius est bona de
nti doloroso. Moꝝ malū est stomacho: corrūpit p
prie in eo alfirsedu: ꝛ qñ nō corrūpit alfirsedu in
stomacho velociter nō nocet. ꝛ oꝫ quidē vt come
dant̄ oēs species eius ante cibū: ꝛ recipiant̄ in sto
macho in quo nō sit corruptio. illud vo de sceni ō
nocet stomacho cholerico: ꝛ nō est in ipso ō mala
cōuenientia stomacho qd est in alfirsedu q̄uis sit
in eo malicia: ꝛ nō est nausea in ipso. Et nutrimen
tū eius est paruū: ꝛ facit appetitū cibi: ꝛ facit ipsuꝫ
lubricū: ꝛ extrahit ipꝫ velociter: ꝛ oio descēsus eiꝰ
de facto sic velociter: sꝫ eius descensus ex intesti-
nis est tardus. Moꝝ qd sallitū est ꝛ exsiccatū re-
tinet ventrē vehementer. ꝛ cōuenit dysenterie. ꝛ la
chrima quidē mori soluit. ꝛ in cortice eiꝰ sūt mun
dificatio ꝛ solutio. ꝛ solutio eius est plurima. ꝛ in
moro quidē dulci est velocitas descensionis: aut
propter suam humiditatē: aut ꝓpter acredineꝫ ei
admixtā. Inquit Archigenes: est tarde egressiōis
ꝛ est ꝓuocatiuū. existimo aūt acetosum esse: ꝛ cuꝫ
hoc q̄ est in ipso de natura solutiua ꝓhibet qñqꝫ
solutione antiquā: ꝛ vlcera intestinoꝝ: ꝛ ꝓprie qd
exsiccatū est. ꝛ omnibꝰ qu de speciebꝰ mori est ꝓ
uocatiuo vrine. ꝛ moꝝ ō sceni q̄uis velociter a sto
macho egrediat̄: ipꝫ tñ est in intestinis tardū. cor
tex arboris mori est tyriaca iusquiami. ꝛ qñ bibit̄
de succo folioꝝ eius. ʒ. i. ꝛ semis conuenit morsui
rutele: ꝛ lenit māꝫ lubricitate sua ꝛ inflatiōe sua.

Podo	i. lignūaloes.
Podon	idem quod supra.
Pod	idem quod supra.

Cap. 367.

Obas ara. gre. cal co: latie es.

Ser. liᵒ. aggre. caᵒ. hobas. faciunt ex ere vasa ad comedendū ꝛ bibenduꝫ: ꝛ nocet eis multū: ꝛ maxime illis qui assueuerūt hoc diu. Iā parati sunt tales incurre elephantiā: ꝛ cicra ꝛ dolorē epatis ꝛ splenis: ꝛ maliciā complexionis maxime comedentes in eis res acres: ꝛ bibentes illis vina dulcia: ꝛ qñ comedunt cibū q̄ stetit i eis die vna ꝛ nocte ꝛ est peius multū. ꝛ qñ ponit̄ viride eris sup pisces assatos calidos sunt venenū mortiferū. sꝫ qd adurit̄ ex ere qdāꝫ adurit̄ cū sulfure ꝛ sale ꝛ alumine cū his oibꝰ: aut cū aliqbꝰ eoꝝ. similiter artificialr̄ colat̄ ꝛ sit auricalcū: vt apparet si leges

Dias. capᵒ. de eris vstum qd aūt dicimus. calcacecaumenon sunt calcos ecaumenon vocant fit in hunc modū: clauii eris vel lamina eris ponit̄ ordinate in olla terrea cruda. deiñ puluerizat̄ sup eos sulfur qd ñ tetigit ignē ꝛ salis q̄titas: postq̄ vtriusqꝫ tantū fuerit ita q̄ vnū solariū fiat de clauis ꝛ aliud de puluere salis ꝛ sulfuris: ꝛ iterū aliud ex clauis: ꝛ aliud ex pulue: ꝛ sic fiat quousqꝫ plena fuerit olla: postea coopit̄ orificiū olle cū argilla: ꝛ ponit̄ i fornace figuli: ꝛ dimittit̄ ibi donec olla coquat̄: deiñ extrahit̄. ꝛ sūt quidā q̄ nō ponūt nisi es solū: neqꝫ istud pōt aduri nisi in pluribꝰ diebꝰ. Et ꝓpter hoc ponūt ipꝫ totiēs in fornace donec adurit̄. Quidaꝫ vo sunt q̄ admiscent sulfur ꝛ alumen simul: ꝛ terūt cū aceto forti ꝛ sic ex his liniūt clauos seu laminas ꝛ ponūt i olla: ꝛ faciūt sicut diximus. Et meliꝰ es vstuꝫ est qd defert̄ ex insula cypri. lauat̄ es vstū vt tucia. Et idē auc. Gal. eris vstū sapor est stipticus: ꝛ virtus eius acuta. ꝛ scoria eris ꝛ stercus eris e res q̄ aggregat̄ in aggregationibꝰ ptiū eris: ꝛ qñ cōflat̄ ꝛ rorat̄ sup ea ipꝫ aq̄ vt coaguletur. condiunt̄ nāqꝫ ptes eris ꝛ fit aq illa rubea: ꝛ tunc est ibi flos natans sup eā sicut sali. Et idē Dias. melior ex eo ē ille q̄ cito frangit̄ dū terit̄: ꝛ est multū siccus: ꝛ est i figura similis gegeris: ꝛ est minor eo in granis suis: ꝛ ē nimiū grauis. ꝛ melius in claritate nō hñs aliqd de materia eris ad mixtū cū aq̄ ꝛc.

Sera. flos eris fit in hūc modū: qñ liq̄scit es in locis metalloꝝ ꝛ extrahitur inde cadmia: ꝛ est in locis aliq̄tulū terre incense de subtus in fundo ꝛ purificat̄ es: ꝛ dimittit̄ curre in loco vbi colat̄: tunc illi qui purificant illū ꝓiciunt super ipꝫ aquā dulcē donec coaguletur: ꝛ faciunt hoc donec infrigidetur cū aqua clara. ꝛ ex hoc q̄ qd accidit ei ex aggregatione partiū eius inuice fit hec substantia flos eris: ꝛ est stipticus. diminuit carnē si superfluat. ꝛ soluit apostemata. ꝛ abstergit visū cū mundificatione multa. ꝛ qñ sumit̄ in potu ex eo. iiij. ono. losach laxat chimū grossuꝫ ꝛ dissoluit: ꝛ destruit carnē superfluā in ano ꝛ naribus: ꝛ laxat ventrē. In speluncis vero in quibꝰ es fodit̄ inuenit̄ es vstū nigrū: ꝛ est cypri: ꝛ est melius ꝛ grossius: ꝛ noiant

ipsum astrate. Et fit bactitma eris alba: et est subtilis et debilis virtutis. et non habemus hanc speciem bactiture pro bona: sed eligimus illa que est clara grossa in cuius colore est rubedo: et qui rorat super ipsa acetu fit cinnar. et ipsa quidem est stiptica subtiliat et prohibet vlcera. Et eius virtus est stiptica et exarantica leptitica caustalnca vulnera ducit ad se et purgat: superflue carnes vulneribus crescere non pmittit. et polippu corrodit. pascentia vulnera abstinet. cu mulsa bibita vomitu abstiet: aut cu melle vt electuariu idem faciet. pondere etia suo fluore ventris et vrina movet potu datu. Est autem in virtute sile acacie. sed tamen fortius: siccat enim et redarguit et detergit. Est autem eis vsitu boni rubiu: qd cu frica uerit cinabari facit colore. nigru autem inutile est et nimis combustum: sed erugo eris et erugo vermiculosa quid est. i. eris erugo.

Dolabe i. bedeguar.
Dolare idem qd supra.
Dolastum i. centonica.
Dole i. fenugrecum.
Dolbe idem quod supra.
Doldem i. thamarisci.
Dolondera i. spatula fetida.
Dolosan i. cyperus.
Dolofragia i. cannauaria.
Dolus iamenum i. atriplex.
Dolus iudaicus i. barba hircina. quidam dicunt quod est altera: sed prima melior.
Dolus benedictu i. portulaca.
Domogenium. i. eiusdem nature.
Domotes. i. motus equaliter sic vocatur vna ex speciebus fe. sanguinis que equaliter movet semper
Domoausia est queda confectio sic vocata in antidotario Gal. minor.

Cap. 363.

Dorach ara. latine calx. Sera. lib. ag gre. ca. dorach

anc. Dicit de ea que fit ex côchylijs marinis: et queda fit ex lapide. et queda fit ex marmore qn coburit in igne donec fiat albu: et intus et extra sit calx. sed melior omnibus est illa que fit ex marmore. Et ide anc. Gal. calx adurit adustione forti donec faciat escara dura adustam. sed illa que est viua postq extinguit facit adustione cu est noviter extincta: sed post tres vel duos dies minuit virtus eius: et qn abluit cessat hec operatio ab ea: et mordicatio eius remanet in aqua: et calx fit desiccativa sine mordicatione: et qn lavat multu no hz mordicatione oio. Et calx est ex speciebus cineris: et subtilior q cinis lignoru: et hoc accidit propter nimietate ignis que est necessaria adustioni lapidis plus q lignoru antiq fiat cinis. et est in ea po ignea in qntitate multa: sed qn lavat plurics fit sine mordicatione: et si lavat cu aqua marina devenit qd resolvit resolutione forti. Et virtus calcis est inflativa: mordicativa: adustiva: cauterizativa: sed si miscet cu axungia aut oleo fit maturativa. et oportet quod sit nova viva qua no tetigit aq: et est fortior q illa qua tetigit. Paulus ca. de arsenico. fit ex calce et arsenico psillotru ad pilos removendu: vt appa et si leges li. az barnech. Albucasim Eben Aben azarum li. q vocat servitor: fit calx i partibus nris plurimu ex lapidibus novis in mineris cop. Et sut ex hominibus qui faciunt ca ex petra marmoris albi. et fit ex corticibus ovoru: et post illa melior e que fit ex marmore. Sed modus faciendi calcem ex corticibus ovorum est quod accipiatur de corticibus ovorum qntas et ponatur in olla nova: et ponat in fornace figuli: deinde detege illa: et si videris quod sit sicut calx bene est. si no remitte iteru in fornace: et ita dui sic facias quod fiant albe ad modu calcis albissime: et si furnus figuli no cpatus fuerit accendas igne sub eis: et sufla cu folle donec fiant sicut dixi. Et p hunc modu oz quod fiat ex marmore et lapidibus alijs: qr intentio no est nisi vt incendat et adurant donec fiat calx et fiat alba. Modus abluendi calce que necessaria est cobusturis: accipe de calce viua id qd est de ea albu et modu: et tere et cribra: et pone in papside munda: et pice sup ea de aqua dulci qntitate qua cooperiat: et dimitte p hora: et post misce. et dimitte donec descendat ad fundu vasis: et pice aqua: et fac ita. vij. vicibus vel. x. et post hoc pice aqua desup: et repone: quod covenit ad alcharami et vesicis et combustionibus ignis dissoluta i aqua vel oleo rosarum.

Doxmos i. cefalio.
Doxsimon. i. malicia anhelitus cu sonum gutturis
Dordilesen. i. xilobalsamu. Dormcos. i. apis ic.
Dorodor. i. orobu. Doronc. i. ligrica.
Dorf i. nasturcium.
Dosamatis i. qrta pars libre.
Dosmatis idem quod supra.

Cap. 364.

Dosta ara. gre. et latine costus. Ser. lib. ag.

c. hosta. Dosta sive hostos. i. costus ex eo e ex terris arabu: et est albus levis boni odoris. Et ex eo q est ex terris idie: et est grossus niger levis sicut ferula. et est ex eo species tertia que ex terris syrie est. cuius color est sicut color ligni buxi: et cuius odor est stipticus. Melior aut oibus est arabicus: et post ipsum indus: et post eu est syrus. et melior ex arabico est novus plenus durus cu soliditate: et siccus pforatus mordicans lingua cu stipticitate et aliquali amaritudine. Adulterat aut cu radice enule sicca qn admiscet: et maxime enule q est ex terris que dicunt cinnabaria sed cognitio eius est facilis. na enula no mordicat lingua sicut costus: nec odor eius est adeo fortis exuberans sicut odor costi. Gal. vij. sim. phar. cap. de costo. sapor eius est amarus pars multu fortis acutus. Et virtus eius est ca. caliditate multa quousq vlceret. vez in eo est humiditas superflua inflativa. Dias. ca. costus. Costus vtilis e arabicus. Est aut eligendus albus levis cu odore plurimo. secundus est indicus qui grossior est et niger et levis vt ferula. tertius est syriacus pondere gravis: et coloris buxei cu odore stiptico. vtilis est et recens albus et plenus: et ex toto

diuris et siccus sine aliquali ponticitate cum stiptico et mordaci sapore. habet quidem aliquam amaritudinem et plus acredinem: et eo participant qualitate ut extrahat. Paulus ca° de costo. Costus est ca. et sic. complexionis in tertio gradu. **Auic.** libro secundo ca° de costo. Costi species sunt tres. vna earum est arabica: et est albus leuis et aromaticus et secunda est indica qui est niger leuis: et ille amarus est. et tertia species grauis odoris: qui nominatur gariofilatus. Bonus autem costus falsificatur cum radicibus enule diuris: et propterea non mordicat linguam neque habet odorem fortem. Melior est ille qui est albus recens plenus non corrosus neque fetidi odoris neque mordicans vel ledens linguam: deinde indus niger leuis: et niger feminius. et melior est marinus subtilis habens corticem. Est cali. in tertio: sic. in 2° in ipso est qualitas amara et acris valde: et caliditas: et acredo adeo quod **Posse. Sera** auc. Gal. ipse vlceret. Costus conuenit rigoribus febrium quando liniuntur cum eo et oleo corpora. et conuenit sciatice et paralyticis: et omnibus in quibus calefacere oportet aliquam corporis particulam: vel de profundo ad superficiem attrahere aliquem humorem. propter eandem autem causam et prouocat menstrua et vrinam et confert ad ruptionem lacertorum: et ad dolorem lateris et interficit ascarides propter amaritudinem. Et quando linitur cum aqua et melle super impetiginem mundificat eam. et adiuuat ad libidinem: quoniam est in eo de humiditate inflatiua et ventosa quando sumitur in potu cum vino. **Dias.** costus cum oleo inunctus: et corpori perunctus cum rebus suppicio subuenit. Si autem ante accessionem sic vngatur rigorem in periodica fe. et quartanam amputat. ac etiam paralyticis et sciaticis: vel quibus aliquod membrum calefieri opus est vnctus extrahet humorem de profundo. in potione vero quia virtus est ei calida diuretica menstrua prouocat. pessarijs adiunctus idem dolorem matricis mitigat. morsibus venenatis bibitus. 3.ij. opitulatur. cum vino et absinthio dolorem stomachi: et inflationem: et tortionis vicia compescit. ventrem stimulat. cum vino datus lumbricos latos depellit. cum aqua potatus oleo mixtus et fricationi adhibitus torpentes frigore calefacit eadem vnctione. et paralyticos curat. rheumata: et spasmata: et dolorem laterum sanat. cum aqua mulsa tritus ad efelides facit. melli mixtus maculas in facie natas detergit. malagmatibus et antidotis necesse miscetur. Adulteratur autem commixtus cum enule maioribus radicibus: sed facile intelligitur cum nec odorem costi habeat nec saporem mordacem. Nam costus vires habet acres stringentes et calefacientes.

Auic. conuenit omni membro quod indiget calefactione: et vt ex eo extrahat humor ex profundo abstergit pannum cutis linitus cum aqua et melle: in ipso est vlceratio. et ille qui est amarus exsiccat vlcera humida. et conuenit mollificationi neruorum et attritioni lacertorum. et est bonus sciatice. et emplastrum ex eo conuenit litargie. et conuenit doloribus pectoris. et prouocat menstrua bibitus et suffumigatus in traiectorio. et interficit fetum. et prouocat vrinam. et extrahit ascarides et vermes. et dat vires ad coitum. et ipse supponitur ad dolores matricis: et conuenit dolori matricis fri. bibitus: et sedendo in decoctione eius. et mouet naturam quando bibitur cum vino. et ipse non dat vires ad coitum nisi propter humiditatem superfluam inflatiuam que est in ipso. et conuenit rigori linitus cum oleo. et conuenit morsibus omnibus. s. morsui vipere et aliis morsibus quando bibitur cum vino aut absinthio. loco eius ponatur pyretri medietas ponderis ipsius.

Doloconati	.i. isopus.
Dolocodon	.i. rosa agrestis.
Dolocodonom	.i. ceterac.
Dnagci	.i. acorus.
Dnabron	.i. rosa asinorum.
Dnagere	.i. vince.
Dnagri	.i. calamus aromaticus

Dnag. i. acorus. quidam dicunt quod est calamus aromaticus: sed prima melior.

Dua. flos cyntaurie: et est sambuch.

Dnmene	.i. amomum.
Dnmesach	.i. polium.

Cap. 365.

Hasiure vel varikstatis: vel sarich ara. gre. igridalis acalifex: **Sera.** li° aggre. auc. Di latine vero vrtica. as. ca° hniure. Sunt eius due species. vna earum est asperior et nigrior habens folia latiora: et habet semen simile semini canabis nisi quod est minus eo. alia vero habet minora folia et non habet folia aspera sicut prima. Idem auc. Gal. Vtriusque est subtilissima: et propter hanc subtilitatem mordicat quod inuenit in membris postquam non habet de caliditate tantum quod faciat hoc: et calefaciunt calefactione non multa: et desiccant desiccatione sine mordicatione. et est ca. et sic. in tertio gradu. merito quidem igitur vt alimento nullus vtatur sine eo quod maxima capiatur fame. vtilis autem est vt medicina subdentibus vrinam. **Gal.** li° de cibis ca° de vrtica. Et idem tris. vi. simp. phar. eodem ca° acalifex sine vrtica. huius etiam herbe tam fructus quam folia ipsa maxime admittunt ad opus medicine: diafoterice est virtutis vt pustulas et parotidas sanet. habet autem et ventositatis aliquid: quapropter impetus libidinis excitat: et maxime qui cum sapa bibit semen eius. Quod autem non vehementer calefacit: fit satis autem subtilium partium sic educens grossorum humorum et viscosorum qui in thorace et pulmone testatur: et in hoc quod patiuntur particule corporis quas contingit. Illa vero ventositas cuius participare dicitur nascitur dum ipsa digeritur. Non enim est actu ventosa: sed potentia ventrem laxat moderate: et hoc solummodo quod mundificat et commouet non eo quod purget mordicat enim subtilitate partium: non tamen adeo caliditate participat vt iam mordicet. **Dias.** ca° acalifex sine igrida. et est vrtica: eius altera est maior: altera minor: que et vsualis est et simplex cum tenui semine ac folijs nimis asperis. altera agrestis cum densioribus atque latioribus et folijs nigrioribus. **Auic.** li° 2° ca° de vrtica. color seminis eius est similis semini porri: sed tamen est minus

et subtilior: et nō est in eius lenitudine: et mordicant quo ei obviat ita quod etiā iectiuna. vitica et semen ei⁹ sunt ca. in principio tertij: et sic in secundo: sz semē est minoris siccitatis quā ipsa. Est attractiua: vlcera tiua. resolutiua: cu virtute adustiua. Et sunt quidā qui dicunt calefactionē eius nō esse fortē. et in ipsa quidē est virt⁹ apritiua: et in ipso est abstersio fort.

Posse. Dias. cataplasmata⁹ imposita corpori fricatione atque rubore dolorē atque pruritū facit. deriq₃ recorporatiue virtutis sunt silr linosis atque silib⁹ du ricieb⁹ medet etiā eis qui ab aialib⁹ venenatis fuerunt vexati. Hec cocta atque cōtrita emollit ventrē: semen autē eius ventre mouet. folia et semen diaforetica sunt et leptomera abundanter sine calefactione nimia. sanat stigmata et ciraculos: et ragades. et ex thorace et pulmōe educit humores pingues et glnet nosos. hz autē aliqd in se vetolitatis ad luxuria pmouenda et excitanda libidine: maxime quādo cū sapa bibitur. Asclifex calefactoria est q̄ potata cū vino regiū morbū emendat. semen eius in windotis missum cholericis pdest. Hicrum cum cū melle: et in modū electuarij datū tussim: veterē ex frigore conceptā emendat. ex calore suo omnes humores **Sera.** auc. Gal. virtus ē q̄ resoluit re dissoluit. soluit resolutione multa. et est cū hoc ei virtus inflatiua: et pp̄ter hanc causā mouet coitū: et delet exituras: et apostemata que fiunt post aures. et facit exiccari humores viscosos a pectore et pulmone qū bibit. et curat vlcera corrosiua: et omne cui conuenit exiccatio. et qū bibit de semine eius cū rob excitat appetitū coit⁹. et soluit vētrē solutione temperata: pptērea q̄ abstergit et cōmouet. et folia ambarū specierū qū terūt cū sale: et fit inde emplastrū curat morsum canis: et vlcera fraudulenta et carnosa et vlcera fordida: et torsiones neruorū: et exituras: et apostemata que fiunt post aures. Et fit cū eis cerotū cū cera ad duriciē splenis. et qū terunt ex folijs eius et ponunt in naribus abscindit fluxū sanguinis. et qū teritur ex eis et cōficit cū mirrha: et fit inde nascale pūocat mēstrua. et ponunt folia eius sup matrice egressā: et eam reuocat intus. et semen eius qū bibit cū rob excitat appetitū coitus: et apit orificiū matricis. et terit et cōficitur cū melle et comedit: et cōuenit asmati que nō sinit hominē iacere: et pleuresi. et expellit supfluitates a pectore. Et decoctio foliorum eius qū coquit cō pauco mirrhe pūocat mēstrua. Et qū folia ipsa coquunt cū limacijs molliunt ventrē: et pūocant vrinā. Et qū folia ipsa coquunt cū ordeo expellunt supfluitates a pectore. et qū fiunt gargarismata cū succis ei⁹ curat apostemata vuule. Et idē auct. Rasis: oleū vrticio est magis laxatiuū q̄ oleū cartami. s. qū in cōpas vtūtē laxatiuā vrtice vrtū laxatiue cartami. Et idē auct. Aben mesuy. mouet coitū qū comedit cū cepis et vitellis ouorū. et qū terit semen eius et ponit sup cancrum cōuenit. et de pprietate eius est qd laxat phlegma viscosum. et qū excoriat semen vrtice et terit: et miscetur cū melle et sumit laxat cū fortitudine. et oz ut q̄ nō tangat linguā et caput meri ne adurat eū. Et dosis est a. ex. granis vsq₃ ad. xxx. Et idē auct. Ysaac soluit humorē viscosum: et pūocat vrinā. et cōuenit dolori renū: et iuuat coitū: et maxime si comedat cū cepis et vitellis ouorū. et qū bibit cū semine cannabi cōuenit spleni et dolori lateris.

Auic. emplastrū eius cū rhaphano disrumpit dubelleī et cōuenit duricieb⁹. et cōuenit semen eius cancro in emplastro. et silr ei⁹ ci nis cū sale cōuenit vlceribus que accidunt a morsura canis: et vlceribus malignis: et cancro. Emplastrū ex eo cū sale cōuenit torsioni neruorū. et folia eius cōtrita abscindunt fluxū sanguinis ex narib⁹ et semen eius cōuenit stricture narīū: et apit opilationes colatorij fortiter. et ex semine eius factū emplastrū fit deniū eradicatio facilis. Et ex eo emplastrū cōuenit apostematibus que sunt p⁹ aures et est abstersiuū qū bibit cū aqua ordei: et mundificat pectus. et cō decoquunt folia eius in aqua ordei educunt humores grossos qui sunt in pectore eius. semen est fortius: et ipz remouet asma: et frigidā pleuresim. excitat coitū pcipue semen eius cū vino: et apit orificiū matricis qū matrix recipit spma. et silr si comedat cū cepis et ouis. et qū supponitur cū mirrha, pūocat menstruū: et apit matricē et silr si bibat decoctio eius cū mirrha. et folia ei⁹ recentia reducūt matricē exeuntē loco emplastri posita. et soluendo educit phlegma: et humore crudū sua abstersione nō cū virtute solutiua que sit in ipsa. Et oleū eius plus soluit phlegma q̄ oleū cartami. et decoctio foliorū eius cū obstrac in lenit ventrem. Et si vis vt ipa facilius soluat: accipe medullā seminis eius: et cōtere ipsā cū sanicib: et pūce eā cū vino: et bibe eā: et oz vt p⁹ eius haustū bibat aliqd ex oleo rosarū ne adurat guttur bibentis. et qū fiunt ex ipsis collyria cū melle: et supponūtur et soluunt.

Ducalia — i. furfur.
Ducaala — idem quod supra.
Duchala — idem quod supra.
Dudud. i. auis que clamat in nocte.
Dudal — i. blacce bisantia.
Dudalsac — i. ceterac.
Dulas — i. grana solis.
Dulasis — idem quod supra.
Dulcas — i. culcasia.
Duleich — i. rubus.
Dulec — i. caprifolium.
Duleton — i. vinee.
Dulon — i. apium risus.
Dulosee — idem quod supra.

Cap. 366.

Hallos ara. latine arbor gladis. **Ser.** li. aggre. ca. bullos auc. Gal. sapor omnium partiū huius arboris est stipticus: et maxime corticis medij inter exteriorē corticē et lignū. Et similiter pellicula que est iter fructū et corticē suū et noīatur gest et abulos. et fructus quidē virtus est que infrigidat infrigidatōe pauca. et possibile

q̃ sit in hoc sicut medicine tepide primi gradus et desic. **Dias.** cap. de arbore glandiú. Arbor glandis est totaliter stiptica. et id in quo est maior stipticitas est pellicula que est inter corticem exteriorem et lignú. et similiter pellicula que est inter fructum et corticem. **Posse. Sera.** auct. Gal. [illegible] sanguinis menstruorum. et sputum sanguinis. et conuenit vlceribus intestinorum: et fluxui in ventris. et q̃n coquitur cortex interior cú cortice fructus eius: et foliú eius cóglutinat plagas recentes quando apponitur: et maxime folia duarum specierum gladium que sunt magis stiptica. Et idem. Et ego quidem cóglutinaui vulnus in quodam q̃d factú fuit cú ense cú folio glandis postq̃ terui i petra: et posui super vulnus in circuitu eius. et vl̃r fructus eius est similis huius virtutis. et aliq̃n administratur in apostemantibus eam in principio eorum: et in augmento. Et idem auc. Dias. datur ex decoctione ligni eius habentibus fluxum antiquum: et habentibus vlcera intestinorú. et habentibus sputú sanguinis. et fit cum eis nascale mulieribus habentibus cursum matricis. et glandes sil'r faciunt illud. Et ipsi quidem multiplicant ventos. et inducunt dolorem capitis. et inflant ventré. et cóferunt speciebus venenosorum. et decoctio radicis eius q̃n bibitur cú lacte vaccino cófert medicine mortifere que dicitur toxicú. et q̃n fit emplastrú cú glandibus sedat apostemata ca. et q̃n fit emplastrú cú eis et axungia porci salita cófert apostematibus duris: et vlceribus fraudulentis. et foliú specierum arboris glandiú oiú q̃n teritur cófert apostematibus phlegmaticis: et fortificat mébra debilia. sed illa q̃ noiatur fancbalac: et quidá noiant eá castaneam et castebaloc est stiptica sil'r. et operatio eius est silis operationi glandiú: et maxime cortex interior castanee cófert illi qui bibit medicina mortiferá q̃ dicitur apimazan.

Duligen	.i.galanga.
Duligem	idem quod supra.
Duliquod	.i.salix.
Dumilgen	.i.galanga.
Dumac	.i.acetosa.
Dumatum	.i.terra sigillata.
Dumariam	.i.yxos.
Dumene	.i.amomum.
Dume	idem quod supra.

Dumemati linea longa que deferunt saracem in capitibus suis.

Dumenati	idem quod supra.
Dumena	.i.amomum.
Duncim	.i.bitume iudaicú.
Dunain	idem quod supra.
Dunacon	.i.ozimum.
Dunesum	.i.cinis.
Dune	.i.acorus.
Dunesum	.i.ceterac.

Cap. 367.

Amad ara. gre. oxilapacium latine vero acetosa. Sciendú q̃ acetosa apud Auic. li. 2. proprio ca. idé est q̃d lapaciú. et apud Dias. in proprio ca. q̃d p3 si legantur vtriusq̃ capitula. et p Sera. c. de acetosa. verum hoc nomen acetosa cóuenit proprie illi specieri lapacij: q̃d est acetosi saporis. que dicitur fuisse cognita ab Auic. cú dixit. et nó est in siluestri sicut dicunt acetositas qui dicat qua hic noui. vn Auic. in 2. ca. de acetosa vocat lapaciú acutú acetosum dicens acetosa alia domestica: alia siluestris. siluestris dicitur sicla siluestris. vn vera acetosa est domesticú lapaciú in quo est acetositas. q̃m acetosa siluestris vel lapaciú agreste nó est acetosum. Et io dicit Auic. q̃ nó est in siluestri sicut dicunt acetositas. imo forsitan est i quadam ex ea acetositas: q̃ in acetosa domestica que lapaciú domesticú est: é acetositas. et subdit q̃ lapaciú siluestre vel acetosa siluestris est fortior **Dias.** quamor dicit cé i omni re et acutior. species lapacij vt inuenies si leges lapaciú: de q̃bus est vna quam vocat oxilapaciú i. acetosú lapaciú: et illa est acetosa **Dias.** ca. de acetosa. Acetosa é duplex: maior et minor. maior est oxilapacium. minor h3 folia minuta cú stipite paruo seminibus pleno: cóueniunt i virtutibus: sed maior efficacius operatur. Ista vocabula inuenies eis p aggregatorem mecum. sed sciendú q̃d minor acetosa est qua moderni vocant acetosellam. **Sera.** li. aggre. ca. humad an eto. Dias. humad. i. acetosa: quedá eius species nascitur in paludibus et locis aquosis. et folia eius sunt dura. et h3 súmitates acutas. et est alia regalis qua Gal. dicit insipidá in sapore: lata hñs folia silia foliis sicle: et dissilia a supradictis. et alia est spés que é siluestris: hñs folia pulchra silia foliis plantaginis. et est quarta eius spés que est mótana silis lapacio siluestri supdicto. stipite hñs durum. et est nó magna hñs semia. et sil'r stipes eius h3 ramulos multos. Et idé auc. Gal. lapaciú est duarum speciú. vna earum est insipida in sapore suo. et virtus eius est sicut virtus sicle. et ista est illa species q̃ dicitur regalis hñs folia silia sicle. Est alia spés lapacij q̃d nó est insipidú: sed acetosú. cuius folia sút dura et súmitates acute. et illa est vera acetosa. cuius semen h3 in sapore suo stipticitatem manifestam: adeo q̃ curat vlcera intestinorum: et fluxú ventris. virtus seminis lapacij regalis est debilior hac. Et dicitur i li. de dieta q̃ lapaciú isipidú pót dici q̃ é sicla agrestis hñs virtute sicle domestice vel hortensis. Et propter hoc Gal. in li. de cibis ca. de lapacio ait siluestré esse betá ipam cósiliis extris nó gustu solú sed virtute hortensi blete. propter hoc ergo ego neq̃ indigeo sermone aliquo de eo cú predixerim de bleta. oia aút que cóueniunt lapacij acetosi nomen insinuat eius qualitaté et virtute. lapaciú quidé ergo nó vti q̃s quis crudú comedit: sicut neq̃ bletá. acetosam autem lapaciú comedunt crudú pregnantes mulieres aliq̃n: et aliquí puerorum et viri: et talis vocatur acetosa. Paulus ca. de acetosa. acetosa é fri. et sic. in 2. gradu. et semen eius fri. in primo: sic. in scdo **Auic.** li. 2. ca. de acetosa. Acetosa alia domestica: alia est siluestris. et nó est i siluestri sicut dicunt acetositas: forsitan est in quadá ex ea acetositas. et siluestris est fortior in omni re

fri. ⁊ sic in 2°. ⁊ eius semen fri. in primo: sic in secūdo. In ipsa est stipticitas. ⁊ in insipida ex ea est resolutio parua. ⁊ acetosa est magis stiptica. ⁊ illa q nō est vehementis rubedinis plus nutrit. ⁊ hec gīde est silis endiuie: ⁊ oīa supat cholerā: ⁊ eius humor est laudabilis. Sꝫ ne aliquis ppter diuersitatē scripturaꝝ vario decipiatur errore de acetosa: sciendum q illa l. de acetosa in aggregationibus Serapionis inuenit duplex: quia inuenit sicut stat in prin ca.° ⁊ inuenit sic humada. acetosa. cui⁹ quatuor sunt species. Et etiā dicit q Gal. dicit q acetosa est duplex. s. insipida ⁊ acetosa. que secunda litera est corrupta ratione ⁊ auctorib⁹. ratio sumitur ex pprietate vocabuli. s. acetosa: qm̄ quelibet species acetose dꝫ esse acetosa. cū nulla illaꝝ speciērū nisi vna sit acetosa. Et q hoc sit veꝝ pꝫ auctoritatib⁹. qm̄ spēs acetose quas illa lr̄a ponit sunt spēs lapacij. vt Dias. ca.° de lapacio: qui ponit illas pro prie spēs eius dicens q vna illaꝝ vocat oxilapatiū i. acetosū lapaciū. g̃ nō sunt spēs acetose. sꝫ lapacij de quib⁹ vna tantū est acetosa. ⁊ illa vocat acetosa. ppterea Gal. nō dicit acetosa est duplex. sic litera corrupta dicit. sꝫ dicit in li.° de edulis q lapaciū est duplex. vnū insipidū. qd est bleta silnestris ⁊ aliud acetosum: ⁊ illa est acetosa: sicut pꝫ in prin ca.° g̃ acetosa est vna ex speciēb⁹ lapacij: ⁊ nō ex speciēb⁹ acetose: cū sm pdictos vna inī spēs lapacij inuenit acetosa. preterea Auic. illudens illis qui ponūt plures species acetose: dicit sicut pꝫ in prin ca.° Acetosa est duplex. s. domestica: ⁊ illa est lapaciū domesticū qd est acetosū. ⁊ alia siluestris: ⁊ illa est lapaciū siluestre qd non est acetosū. ⁊ iō subdit q nō est acetositas in siluestri: qm̄ dicit lꝫ aliq ponant diuersas spēs acetose: tn̄ nō ē nisi vna species. s. domestica: que est lapaciū domesticum vel acetosū: qm̄ in alio lapacio siluestri nō est acetositas: sꝫ lr̄a prius ca

Posse. Sera.

auc. pitulis est optima. Dias. folia acetose qū comedunt stringunt ventrē. ⁊ semen acetose hꝫ stipticitatē manifestā. semen eius etiā bibitū cū aqua ⁊ vino: ⁊ silr flos eius cōferūt vlcerationi intestinoꝝ. ⁊ fluxui antiquo: ⁊ puncture scorpionis. ⁊ qū bibit cū aliqo. ⁊ postea pungatur a scorpione nō nocet ei punctura. ⁊ qū ex radice ipi⁹ speciei cocta cū aceto fit emplastrum: curat scabie vlcerosam: ⁊ empetigine: ⁊ excoriationeꝫ q accidit in radicib⁹ vnguiū. ⁊ oꝫ q añq̄ fiat illud q fiat linitio cū nitro ⁊ aceto sup locū i sole. ⁊ suspēdit radix eius sup illū q hꝫ scrofulas ⁊ cōuenient ⁊ qū fit nascale cū acetosa absci dit fluxū antiquuꝫ matricis. Et semen acuti lapacij coctū cū vino cōuenit dolori dentiū. ⁊ frangit lapidē. ⁊ curat ictericiā. ⁊ puocat menstrua. ⁊ cōuenit puncture scorpionis. ⁊ qū ipsa coquit cū vino: ⁊ fit cum ea emplastrū scrofulis resoluit eas. ⁊ lapaciū quidē maius qd dr regale est eiusdē virtutis.

Auic.

radix ei⁹ cū aceto conuenit scabiei vlcerose ser: excoriationi vnguis. ⁊ qū coquit cū vino conuenit emplastrū eius albaras ⁊ empetigini. ex ea fit emplastrū scrofulosarū q dr q si radix ei⁹ suspēdatur in collo habētis scrofulas iungitur ea. ⁊ ei⁹ decocto cū aqua ca. cōuenit pruritui: ⁊ silr ipsamet in balneo est vltima. Colluit os cū succo eius l vino: ⁊ cōuenit apostemationib⁹ que sunt sub auribus. Confert ictericie nigre cū vino. ⁊ sedat nauseam: ⁊ comedit ppter desideriū lunapsa ⁊ semen eius stringunt. ⁊ pprie eius que magna ex ea est. Et dr quidē q in eius folijs est lenitas quedā. ⁊ in semine ipsius est constrictio. ⁊ dixerunt quidā q in semine acetose nō frixo est lubricitas ⁊ lenificatio. ⁊ radix eius trita cōuenit fluxui veteris. ⁊ frangit lapidē in renib⁹ qū bibit cū vino. ⁊ viscositas que ē in ipsa cōuenit rasure intestinoꝝ que accidit ex necessitate superfluitatis. ipsa eiꝫ cū iuuamento qd cōuenit rasure lubrificat ⁊ cōuenit puncture scorpiōis ⁊ pprie siluestris. ⁊ si administret semen eius an puncturā scorpionis nō nocebit eius punctura. Et ide de viribus cordis dicit q confortat cor.

Dupuepbatalep	i. solatrum.
Dupuper	i. cartafilago.
Dupupeto	i. cartafilago.
Dupuram	i. filius ante patrem.
Duramus	i. acer.

Cap. 368.

[h]Armam Sera.

ara. gre. malū punicū: latine vo granatū. li° aggre. ca.° burnā sunt ex eis acetosa ⁊ dulcia. ⁊ virtus cuiuscūqꝫ illoꝝ est sm illū saporē. ⁊ sapor ipsi⁹ granati totius: ⁊ granoꝝ ipsoꝝ est plus stipticus q̄ sapor succi eius: ⁊ pluris diccatōis. Cortex vo eius in hoc est fortior grano ipsius. ⁊ corp⁹ granati qd cadit ab arbore est plus in hoc q̄ cortex. Et ide aic. Dias. oīa granata sūt boni chimi: ⁊ bona stomacho: pauci in nutrimento. ⁊ dulcia quidē sunt melioris saporis: nisi q inferūt caliditatē stomacho: q̄tas nō multā inflamationē: ⁊ ideo nō se multuꝫ cōuenientia febricitantibus. ⁊ acetosa conferunt stomacho inflamato. Un Dias. sm trāslatione gre. dulcis succus cōpescit stomachi ardorē est etiā diureticus: ⁊ stipticus: ⁊ anostomatice virtutis: in vino etiā media virtutē hꝫ. duꝝ quidē ex granis granati acidi sole siccatis: ⁊ puluis factū ⁊ i cibis missū stomachi ⁊ ventris cōpescit fluxū. infusū quoqꝫ i aqua ⁊ potui datū emoptoicis ⁊ dysentericis medet. ⁊ fomento adhibitū. cui⁹ succus expressus ⁊ coctus admixto melle vulnera oris ⁊ nature pcurat. ⁊ pterigia ⁊ pascentia vulnera ⁊ recētia ad sanitatē pducit. dolorē auriū tollit. flos eoꝝ egrina vel quinos dr: ⁊ ipse stipticus est succ⁹ eorū catastalticus est ⁊ parocoleticus: ⁊ vulneribus tantū pōt facere q̄tū ⁊ malū granatū. decoctū gingiuaꝝ ⁊ dētiū rheuma cōpescit. cataplasmatib⁹ inītus enterocelicos dr curare. Coriū mali granati tantā hꝫ virtutē q̄tā equina. elixatura radicis huius arboris bibita lumbricos latos occidit. flores eius cōstrictiue sunt virtutis ⁊ exsiccant vt hypoquistidos: ⁊ silia possunt. succus mali granati recens ⁊ maturus manducat: ⁊ dulcedine sua ventrē stringit. ⁊ stomachū erigit sine corio magis tamē

stringat subacidastrum et eius flos cum balaustia dicit et vehementissime stipticus est. vii. et dysenteriis sa nat. et vulnera recentia glutinat. idem facit et cortex ipsius.

Gal. viii. sim. phar. ca° de granato. malum granatum omne stiptica participat qualitate non tamen diviter in omnibus quedam enim eorum sunt acida quedam dulcia plus quam austera. Et inuamentum manifestum eorum fit predominante necesse est fieri qualitate. dictum est autem in quarto bonum librorum de dulci sapore et austero. vii et illud est ubi syllogizare. sunt autem gingata succo stipticiora et siccioribus vero adhuc cortices qui vocantur sidia. illi autem virtute eorum sunt. Et idem in li° de cibis ca° de granato dicit quod granatum alimentum quidem corpori exhibet omnino modicum: quare nunquam ipsis ut alimento utamur. sed in phar

Auic. li° 2° ca° de granato. Granatum illud quod est dulce est fri. ad primum: et hu. in ipso. Et acetosum est fri. et sic. in 2° acetosum reprimit cholerâ. et prohibet cursum superfluitatum ad viscera: et propter ventositatem. et in omnibus suis speciebus usque ad acetosum est abstersio cum stipticitate. Grana granati cum melle linuntur ad vlcera fraudolenta. et eius capita precipue ad vulnera adusta. et balaustie quidem vulnera cum caliditate sua cohercere faciunt. Et dulce quidem lenificat. muzum vero est magis iuuatiuum stomacho quam poma et citonia: sed eius granum est malum. et quod de partibus eius magis stipticum est capita sunt. et grana eius stiptica sunt: sive sint grana dulcia aut non dulcia. grana granati cum melle conferunt dolori auris. Et sunt iuuamentum interiori narium. et conferunt grana granati contrita et composita cum melle alcole lunita. et si granata dulcia coquantur cum vino: deinde terantur sicut sunt: et fiat ex eis emplastrum auri conuenit apostemati eius. et iuuamentum granati et rob acetosi propter conuenit cholere. succus acetosi vngule. acetosum exasperat pectus. et dulce lenit ipsum: et confortat pectus. et qui dant in potu grana granatorum cum aqua pluuiali: valet ad sputum sanguinis. et ipsum totum confert tremori cordis. et abstergit os stomachi. Granatum muzum conuenit inflamationi stomachi. et dulce est conueniens stomacho: propter illud quod est in ipso de stipticitate subtili. et acetosum nocet stomacho. et ex hoc grana granati sunt mala stomacho. et eius sanich est conueniens desiderio impregnantium. et similiter rob eius propter acetosi et vt fugat febricitans de eo post cibum propter sitim: quia prohibet elevationem vaporum: est melius quam vt permittat ipsum: et sub leuetur materia ab inferioribus. acetosum est plurime prouocans vrinam quam dulce. et ambo sunt prouocatiua. et grana granati cum melle conueniunt vulneribus ani. et quod acetosum est nocet stomacho et intestinis. et eius sanich conuenit solutioni cholerice. et confortat stomachum. et cortex radicis granati cum vino extrahit vermes et ascarides. et assumitur cum sua dispositione: aut sumitur eius decoctio. granatum muzum conuenit fe. acutis et inflamationi stomachi: sed dulce multotiens nocet acutas habentibus fe. Et idem de viribus cordis atque confortat spiritus epatis et potissime granatum dulce. Rabi moyses allegando Gal. granatum proprietate habet miraculosam. quia non facit cibum corrumpi in stomacho. et acetosi cognatum cum cibo non facit cibum in stomacho corrumpi. Radices granati acetosi valet contra vermes vel lumbricos qui vocantur cingulus: vel folia in hunc modum administrata: Recipe radicum minutarum granati acetosi: et radicum repetie oncia. Da magnum. ii. ii stent extracte prius in fustibus contritis in predictis radicibus: et bulliat postea cum media quarta vini greci vel alterius vini optimi albi usque ad consumptionem medietatis vini: et in fine ponatur ʒ. 5. piperis nigri trite et coletur per pannum: et proiciatur acetum cooperiatur in medietate noctis et post eius assumptionem non dormiat. Dosis eius sunt cyathi tres: sed die precedenti comedat semel. et in ipso die comedat hora .4. consueuerit comedere purgatum. Signa habentis in ventre predictos vermes sunt illa. quia cum egestione emittunt semina similia seminibus cucurbite: et infirmus patitur dolorem ventris: et potissime ieiuno stomacho: et est macilentus et mali coloris. Bulcasim Ben Aben Aʒar in li° qui de seruitor: granata dulcia et acria expressa cum carne sua interiori purgant choleram: et confortant stomachum sua stipticitate. Et dosis aque eorum est libra media cum ʒ. x. zucari boni. Et Serapio. Aben mesuay: quod acetosum sumitur confert fluxui stomachali qui accidit a cholera: et syncopi que accidit ab eadem. et prouocat vrinam. et cum subalbitate sine acetositate confert vngule oculi quando fit collyrium cum eo. Et de proprietate granati est quod aqua eius confert inflamationi que est in epate propter nimium potum vini et maxime amari. et acetosum ex eo et rob granati quando sumitur cum lactucis confert cholere et phlegmati. et incorat stomachum. et stringit ventrem. et prouocat appetitum cibi. et confert pregnantibus. et sanich granatorum reprimit impetum cholere. et incorat stomachum. et prouocat appetitum sua acetositate. succus autem granatorum simplex est bonus stomachorum inflamationi: et febribus: et vomitui: et fluxui ventris: et epatica. et pregnantibus. Et qui exprimitur dulce et acetosum ex eo cum carnositate interiori laxat choleram. et fortificat stomachum sua ponticitate. Et dosis eius est libra media cum ʒ. x. zucari.

Dusiamus .i. simphoniaca vel iusquiamus.

Dusquiamus idem quod supra.

Sequitur de I

Aariton .i. cymbalaria.

Iaaton idem quod supra.

Iaaples .i. cerefolium.

Iabroch .i. mandragora. Mesue in antidotario suo oleum de pomis.

Iabroch et interpretatur de pomis mandragore.

Iabrob idem quod supra.

Iabroc idem quod supra.

Iabroa idem quod supra.

Ialin .i. vitrum.

Jilion .i.hypericon.
Jliat .i.bdellium.
Jamarion .i.portulaca agrestis
Jamaron idem quod supra.

Cap.369.

Zamfaram ara.grece: et latine crocus.

Sera. libro aggre.capitulo iamfaram.auct. Dias. ille qui fortior est in medicina: est nouus pulcher coloris: cuius crinis vergit ad albedinem.longus.non fragilis. plenus: qui quando fricatur tingit manum cito acuti odoris. Et Gal.vij.sim.phar.capitulo de croco sm translationem ara. substantia eius est terrea frig.sed quod vincit super eam est complexio ca.et in sapore eius est stipticitas pauca. Et virtus eius est que calefacit in secundo gradu: et siccat in primo: vnde maturat et digerit aliquali maturatione. et quod adiuuat ad hoc est stipticitas parua que reperit in eo. Et est ex medicinis conglutinatiuis et digestiuis. et nos diximus quod medicine conglutinatiue et digestiue sunt ille in quibus est caliditas non fortis cum parua stipticitate. Dias. capitulo de croco. Crocus vtilis est medicine vsui.sed melior est crocus coricius. qui fuerit recens et odoris boni. et coloris vtilis: et modice subalbidus et oblongus non fragilis sed plenus.cuius tactu inficitur manus: et qui non habet odorem acutum. qui ista non habuerit signa: vetus est aut infusus. Secundus est qui ex monte olympo: et lycia: et ex cetorino qui ex locis sicilie defertur.sed hi omnes preter coricium laxe virtutis sunt: quantus succo abundet quem maxime inficere necesse est.inueniatur autem in italia qui etia facit ad lenia medicamenta. Corricius autem adulteratur admixto croco: magnete: vel spuma argenti: vel molipdena cum pondere.

Auic. libro secundo capitulo de croco. Crocus melior est recens boni odoris subtilis odoris: super cuius pilos est paruz albedinis non plurimum. Crocus sanus non velociter vngues non inuiscatur neque frangitur. ca.est in secundo. sic. in primo: est stipticus: resolutiuus: digestiuus: propter illud quod in eo est de stipticitate et glutinatiuus et eius caliditas est fortior stipticitate ipsius. et eius oleum est ca. Posse. Sera. auctoritate Rasis lefacatiuum. fuit mulier quedam que laborauit aliquibus diebus in partu: et dedi sibi in potu.ʒ.ij.croci: et pepit statim. et expertus fui hoc semper: et semper fuit ita postea et crocus inebriat inebriatione forti. et quando ponitur in vino letificat adeo donec faciat insaniam excellenti leticia. et digerit cibum. et confortat stomachum sua ponticitate. et fortificat epar. et non laudatur cerebro. au.ert appetitum cibi. et prouocat vrinam. et meliorat colorem. Dias. virtus croci est omnibus digestibilis: et malagmatica: et stiptica: et diuretica. et cum dulcore bibitus digestionem prestat. rheuma oculorum iunctus et superiunctus compescat. mixtus lacti mulieris positionibus etiaz intraneorum facit. emplastri utilis necesse miscentur. matrici et ano vtilis est. ventri et stimulat. tumores sedat. dolorem aurium mitigat. Aliqui dicunt eius bibitas ʒ.iij. venenosas esse. et vt facilius teratur debet in sole poni: et cum siccatus fuerit remouetur et ponitur in vmbra: et si sol pro tempore non est in testa cum calefac. Radix eius cum passo potui sumpta vrinam mouet. Est enim virtutis miccitualis atque manus redarguentis: quapropter lachrymis fluentibus ab oculis vel auribus: et similibus fluoribus cum lacte conteri .miscetur etiam collyriis et auricularibus medicaminibus: vel in ore constitutis similibus causis. est etiaz prohibens violentie vexationem: quam greci et apulam vocant. gustu linguam submordet. et saluaz diu multumque inficit. Calefacit autez.minorem desiccat mediocriter. Et ideo ad digerendum aliquez habet sensum et modice stipticum. miscetur omnem colorem collyriis vel antidotis mixtum. Hec eadez dicit Serapion de mente Dia. licet per alia verba. Et idem Serapi. sit medicina que dicitur crocomagma: que fit cum oleo facto ex croco: quando teruntur species aromatice: et fiunt inde trocisci. et melius ex eo est habens odorem bonum. et est in eo de mirrha temperate. et est graue subnigrum habens in se non lignum. et quando dissoluitur est color eius similis colori croci multum. et est leue. et est in eo amaritudo. et tingit dentes et linguam fortiter. Et illud quod fertur de syria est sicut dixi. Et virtus eius est: quia ipsuz abstergit obscuritatem visus. et prouocat vrinam. et calefacit et maturat. et ipsuz assimilatur croco assimilatione parua: quia in eo est de virtute eius. Et idem auctoritate Humayn in de tyriaca. aqua croci prouocat vrinam. calefacit et maturat. et crocus facit accelerationem partus. et corroborat multum animam. et de proprietate eius est quod diminuit appetitum cibi. et replet cerebrum. et obtenebrat visum et sensus et aufert acetositatem que est propter appetituz in stomacho illam precipue que facit appetitum. Et idem auctoritate Constantini: proprietas croci est quod letificat adeo quod occidit nimietas eius et quantitas ipsius ad hoc sufficiens est.ʒ.iij.

Auic. potus ipsius colorem efficit bonum. Resoluit apostemata. et linitur ex eo herisipilla. facit sodam. et ipse nocet capiti. et bibitur cum rob ad ebrietatem. et est faciens somnum et obtenebrat sensus. et confert apostemati calido in aure. Abstergit visum. et prohibet fluxuz ad ipsum. et valet ad pannum. et fit ex eo alcohol ad varietatem acquisitam in egritudinibus. Confortat cor. est letificatiuus. odorat ipsum pleureticus et freneticus vt dormiat et proprie eius oleum. et facit anhelitum facilem. et confortat instrumenta anhelitus. ipse quoque facit nauseam. et deijcit appetitum propterea quod oppositus est acetositati que est in stomacho: sed ipse confortat stomachum propter illud quod in ipso est de caliditate et preparatione et stipticitate. Et dixerunt quidam quod

crocus est bonus spleni. excitat coitum. ꝛ prouocat urinam. ꝛ confert duriciei matricis. ꝛ eius collisionem. ꝛ vlceribus fraudulentis; in ipsa tamen administrat cū fauo: aut cū medulla cū duplo ipsius de albo. quidā dixerunt ꝙ ipsum in potu dederunt ad ꝓhibitū partū. ꝛ factus est partus statim ꝑ ꝙ aurei .iij. de ipso interficiunt letificando. locum eius ponit de costo equale pondus ipsius: ꝛ ꝗ̄ si quartū ponderis eius. ꝛ pondus ipsi⁹ de corticibus cassie lignee. Et idē quarta sen. can. ꝑ c°. z°. ꝙ ducit medicinas ad cor. Et idē de virib⁹ cordis ait ꝙ cōfortat cor. Rabi moyses ca°. de croco ait ꝙ auget appetitū coitus. Ysaac in viatico ca°. de emigranea ait ꝙ sit emplastrū ex croco gumi arabico euforbio ꝛ mirrha equaliter distemperatis cū albumine ouorum cōtra emigraneam. Paulus ca°. de podagra. Recipe croci cū vitello oui ꝑ ꝛ oleū rosarū ꝛ aqua rosaꝝ. ꝛ misceat. ꝛ cū penna vngat loc⁹ podagre ex eo actu frigido.

Jamen ē herba q̄ vocat pucca. l. herba tremula.
Jamenū idē qd̄ supra. — Jamen idē qd̄ sup.
Jamsemun. i. sambacus. — Janiar. i. costus.
Janatrin idē qd̄ supra. — Janeipac. i. enula.
Janerd sus frig — i. ad impinguandū.
Janerda — idē qd̄ supra.
Janeidon — i. cymbalaria.
Janetos. i. sassada. — Jamuna. i. bulbus.
Jamon. i. opoponax. — Jantin. i. rapsia.
Jantiflan. i. flos vue vitis agrestis.
Jantir — i. opoponax.
Jantifilon — i. filius ante patrem.
Janum. i. rapsia. — Janumi idē qd̄ sup.
Janum — idē quod supra.

Cap. 370.

Jaquintus est nomen equiuocū ad lapidē ꝛ florē ꝛ ad herbā que sic noiatur: ꝛ ē herba fm̄ Dya. habens florē purpureū ꝛ radicē similem bulbo: ꝛ vocat alio noie herba puerilis. vnde aūt nomen a puero quodā nobili qui in sabulis inter purpureos flores repertus est interfectus: deditq; nomen herbe puer funeris casu.

Sal. vij. sim. pħar. ca°. Jaquintus fm̄ translatione grecā. Jaquinti radix bulbo vnīformis existens gradus est primi quidē in siccando aut: secundi in infrigidando iam cōplete aut tercio incipiente. impubes itaq; credita est custodire infantes in vino cataplasmata. fructus vō eius remisse abstergit: ꝛ stiptica. ꝛ ꝓpterea dat̄ diuretice cū vino siccans quidē in tertio gradu: calidus vō ꝛ frigiditatis in medio consistens.

Jarrand — i. sassafa.
Jariamos — i. xilobalsamū.
Jaramon. i. poliū. — Darsalion. i. bdelliū
Jarin. i. erugo campane vel viride eris.
Jaried. i. semen sassafe. ꝛ est sassafa.
Jarius — i. flos rorismarini.
Jarus pes vituli herba aarō idē: ꝑ q̄. l. l. Aaron.
Jarflummis. i. planta sicut nenufaro. ꝛ est submersa in aqua. ex aqua paꝝ apparet. est stiptica frigida: cōueniens est vlceribus fraudulentis ꝛ putridis. Paulus in ꝓprio capitulo.

Jasar. i. hō stans oculis aptis nō mouens eos.
Jascas idē qd̄ supra. — Jalia. i. sanitas.
Jasir — i. semen iunci.
Jasiri idē qd̄ supra — Jasimin⁹. i. de semini
Jatemon — i. camomilla.
Jatrena — i. medicina.
Jatrema — idem quod supra.
Jaua — i. origantum.
Jansi — i. medicina vl sanitas
Jatricos — i. medicinalis.
Jatria — i. medela.
Jcardidū. i. inferior ꝑs vel pediculū cuiuslibet rei.
Jcardum — idem qd̄ supra.
Jdam — i. pulmentum.
Jdaros — i. aquaticus.
Jdarios — idem quod supra.
Jbatus — i. opoponax.
Jbatsir — idem qd̄ supra.
Jkalkadis — i. calcantum.
Jlasros. i. bardana: que ꝛ lappa maior dr. h̄ vocabulū ponit in antidatario vrīnli in mitridato.
Jlaron — i. enula.
Jmar — i. cerefolium.
Jnantū. i. flos lambrusce: ꝛ est flos vue agrestis.
Jndins — idem qd̄ supra.
Jndanicū ferrū. i. ndū ab india dictum.
Jndrangiros — i. argentū viuū.

Cap. 371.

Jnfaricon ara. gre. hypericū vel bumi vel arnicū. latine hypericon vl̄ scopa regia.

Sera. libro aggre. ca° iulo infaricon. sunt quidam qui nominant kamepiteos propter similitudinem quam habet secū in odore resine pini. nam piteos idest pinus: ꝛ arbustū est qd̄ idoneum est ad accendendum ignem sicut ligna. ꝛ habet folia similia rute. ꝛ longitudo eius est circiter palmum. ꝛ color eius est vergens ad rubedinem. ꝛ habet florem subalem album similem flori cheiri albo: ꝛ semen eius in cortice longū ꝛ rotundum. ꝛ magnitudo seminis est in quantitate seminis ordei cum odore resine pini. Nascitur locis asperis ꝛ domesticis. ꝛ vsus ei⁹ est ꝙ administratur sicut est: ita ꝙ non sumus contenti sēie solo.

Sal. viij. sim. pħar. capitulo hypericum secū dum translationem arabi. hypericū calefacit ꝛ siccat subtilium partium existens.

Dias. capitulo hypericum. est herba colore subrufa. folia sīl'ia rute hñs: ꝛ florem tenuem florē viole similem: ꝛ semen nigrum in forma ordei: odoris resine. vires habet acriter stringentes ꝛ mictuales. Paulus capitulo de hypericon. calidū est ꝛ siccū in tertio gradu.

Posse. Sal. menstrua ꝛ vrinas prouocat. oportet autem totum ad hoc assumere: ꝛ non solum semen: sed ēt fructū: ꝫ cū folijs applicatū virtdē sit ad cicatricē ducē pōt oīa vlcera q̄ adustiōe fcā ignis. siccaꝫ

vo si appositeris sanabit ⁊ lassa ⁊ putrida vlcera. Illinda vo ⁊ sciaticis bibe id dant pulverizatum et siccatum. ⁊ qd fit nascale cū eo ꝓuocat menstrua. et qui bibit ꝓuocat vrina. ⁊ si bibit ex semine eius cū vino curat quartana. ⁊ qui bibit eode mō. lx. dieb᷒ cōtinuis curat sciaticā. ⁊ qui fit emplastrū cū folijs eius ⁊ semine curat

Dias.

hypericū vrinam potatū ꝓuocat et cōbustione ignis. ventre stringit. Hic folia ⁊ succus eius medet dysenterie: ⁊ sanguinis effusioni. radice etiam curat herba fomento imposita ⁊ cōbusta sanat. hec cauda caballia dr ab aliqb᷒: ⁊ desiccatiua est fortiter sine mordicatōe. ad plagas aūt magnas cataplasmatib᷒ imposita vtilis est. ⁊ glutinat neruos incisos. facit ⁊ ad eos qui sanguine vomūt. ⁊ ad fluxū sanguinis mulierꝝ. ⁊ ad dysentericos: ⁊ diariam: ⁊ ad de rheuma ventris fortissimū adiutoriū est: si ipsa herba cū aqua aut cū vino bibat. succus aute eius ad fluxū sanguinis de naribus. ⁊ fluxū ventris cū vino austero potui dat: febrientib᷒ cū aq. Pan los: vrinā ꝓuocat. epar ⁊ renes mundificat. femorū dolores curat. vulnera desiccat. venenū supat. cataplasmatibus celeriter vulnera sanat.

Imair	.i. ficomorus.
Iiractus	.i. mure mungarium.
Insana herba	.i. iusquiamus.
Iatrajo	.i. paritaria.
Ipar	.i. viscum.

Iranotinos .i. dormire facientibus cantilena.

Iiacesis	.i. siler.

Isatis .i. aluta alupision vel pison q̄ tinctores vtūtur: folia silia plantagini: ⁊ est herba qua tingitur blaueum: ⁊ vocatur blauum.

Iscas	.i. ficus sicce.
Isca. des idē qd supra.	Iscabas idē qd sup.
Iscara .i. matrix mulieris.	Itas .i. viscum.
Itbaida .i. poliū minus.	Iramib᷒ .i. vestib᷒.
Iealion	.i. matris siluia.
Ieasidon	.i. vmbilic᷒ veneris.
Iean .i. epatica.	Ieum .i. nux.
Ieumbaue	.i. nux muscata.
Ieum caligene	.i. nux auellana.
Ieum methel	.i. nux methel.
Ieum alkey	.i. nux vomica.
Ieumal .i. prassiū.	Ieuers .i. panicum.
Ieubuers	idem quod supra.
Ieusir vel iensir	.i. opoponax.
Iebaron	.i. barba iouis.
Iebacion idē qd supra.	Iebasoli .i. lilium.
Iebasion	.i. melon indus.

Iemeri .i. flos mali granati siluestris.

Iemarion	idem quod supra.
Ieran	.i. crista galli.
Ieranan	idem quod supra.
Ierame	.i. artemisie radix.
Iera .i. sacra inde hiera pigra	.i. sacra amara.
Ierax	.i. austur vel accipit.
Ierad	.i. locusta.
Ieramia	.i. radix artemisie.

Ierobotana .i. sacra: ⁊ est herba que vocat centrū galli vel herbéa: ⁊ scribit p.g.p q̄.i.i. gerobotanā

Ierira .i. eruca.	Iergir idē qd supra
Iernuesum	.i. vua lupina.
Ierodbe	.i. panis valde moll.
Ierobulbum	.i. bulbus agrestis.
Ierobalsa .i. indaica	Iesar .i. vua vulpis.

Iesiar .i. cū hō stat oculis aptis ⁊ nō mouet eos.

Ieran	.i. cretamus marin᷒.
Ieramon	idem quod supra.
Ietablon	.i. prassium.

Ietarac ē nomē generale oīm .vij. spēꝝ titimalli.
Ietena est spēs lacticinij famosi ⁊ mortiferi.
Ietua ē nomē generale omniū specieꝝ titimalli. quas Dias. describit ⁊ uis Io. Sera. vij. ca᷒ de laxatiuis simplicib᷒ dicat q est species mezereon.
Iegaca .i. baucia vel daucus agrestis.

Iegari	idem quod supra.
Ieberne	.i. mandragora.

Cap. 372.

Eblecb

ara. gre. cissus: latine volubilis.

Jo. mes.

ca᷒ de volubili. volubilis plures sunt species. vna est que dr funis arboꝝ: cuius flos est albus: ⁊ est sicut tuba ⁊ hꝫ lac: ⁊ vocat volubilis magna. ⁊ est alia cuius rami repunt super terra ⁊ super ramos plantaꝝ: que folia ⁊ flores hꝫ minores ⁊ dr volubilis parua. Et est alia species eius hñs folia subalbida ⁊ lanuginosa: ⁊ hꝫ lac. ⁊ est species alia aspa habens folia sicut sunt folia cytrulli. cui᷒ flos est sicut ampulle adherentes: ⁊ vocatur lupulus. ⁊ est quarta species eius: cuius radix est sicut sisaretum ⁊ magis grossa: imo est grossitudo eius in modum cucurbite maioris. ⁊ eius stipites eleuantur super radice suā circiter cubitos duos. ⁊ folia eius sunt stricta parua in modū sagitte alig te que ex leui causa fluunt: ⁊ habet lac: ⁊ vocat dominus lacticiniorum. Et ex ea fit scamonea: qd inuenies s.i.i. scamonea. Melior duaꝝ specieꝝ primarum est magna habens folia in modum sagitte alate. melior est que oritur in locis teperatis remotis ab excessu. Inquit Dias. magna est equalis declinat tamen ad caliditatem. ⁊ est sic in secudo. ⁊ est resolutiua. maturatiua. aperitiua. abstersiua ⁊ solutiua. lanuginosa vo ca. est in excessu vlceratiua ⁊ incisiua. Sagittalis vo cal. est ⁊ sicca in secūdo gradu. Et dixit Gal. in principio tertij. lac vo eius in fine tertij: ⁊ est acris vlceratiua. ⁊ eius acrimonia non est in vehementia lacticinij maioris. ⁊ ē in qualibet eius parte plante acuitas: ⁊ serositas: sed plus i lacte ipsius. ⁊ est in ea abstersio ⁊ resolutio ⁊ ista est scamonea. lupulus vo est equalis ad frigiditatem declinans. ⁊ dicit q est in principio primi: ⁊ est verius. est aūt sedatiuus doloꝝ calidorū extinctiuus inflammationū: ⁊ lenitiuus. Rectificatio magna aperit oraficia venarum: propter qd miscendum est ei aliquid ex dragaganto ⁊ mastice: ⁊ rectius qd vigorat operationē eius est aqua casci cū spica ⁊ mastice. Ex sagittali aūt non ꝓpinat ad soluendū nisi coagulum eius: ⁊ est scamonea

languinosa vero ꝓpius vitanda est. solutione enim educit sanguinem. **Posse.** Languinosa educit et excoriando. In pulius vo aspera educit de cholera citrina rem aliqua et mundificat sanguinem ab ea: et clarificat ipsum et sedat inflammationem eius. et affert ei iuuamentum in regimine infusio ipsius in aqua casei. et syrupus eius remouet ictericia et aqua: pro eius administratione cum medicina. ... Et ipsa quidem et succus eius cum famicb ordei sedat dolorem capitis ca. et conuenit calefacte stomachi et epatis. et syrupus eius conuenit febrib' cholericis et sanguineis. Magna vo solutione educit cholera adustam cum facilitate. et aperit opilationes epatis et meseraicarum. et conuenit ictericie cum succo apii et endiuie. aut cum aqua casei. et conuenit apostemati epatis calefacto intrinseco. et proprie cum succo ... rosato et aceto. et sedat sodam antiquam. et proprie cum oleo rosato aut camomille. et succus eius est ex eis que sanant vlcera in aure. et est mediante percussione et pulmonis mundificationem ... a superfluitatibus. et conuenit asmati valde. et conuenit febri longi temporis. et proprie fe. opilationibus et eis que ... materia e cholera citrina. et radice vo sagittalis sunt emplastrum et oleo rosarum aut camomille: et sedat soda frigidam antiquam. et curat emigranea. Dosis pomorum magne in decoctione est circiter. ℥ iiij. Lapidis vero infusionis in aqua casei potio est libra.

Ilanchin	.i. mel rosatum.
Ilimsbin	idem quod supra.
Ilinarum	.i. balaustia.
Ijenari	idem quod supra.
Ichernari	idem quod supra.
Ichmenari	idem quod supra.

Cap. 373.

Jelessem. Vt iesse ara. gre. et latine balsamus. Sciendum quod balsamus dicitur arbor balsami. Balsamum vo dicitur oleum vel gummi quod melius est dicere: na non est oleum vere. quod probatur multis exemplis. primo eo quod videmus adherere labijs vulnerum et facile de panno eo infecto lauatur. similiter Dias. dicit quod in aqua iniectum petit fundum post modum dissoluitur: et totam aquam albam facit: et propterea vocat ipsum lachrymum. et grece dicitur opobalsamum. nam est lachrymus velut lac. et similiter opium fico vocatur lac ficulnee ab ipso Dias. et opium quod est lac similiter dicitur ab opos. hec omnia oleo non conueniunt. vnde lignum eius vocatur xylobalsamum: et grece dicitur iarsamos aut belessem. et fructus vocatur carpobalsamum. quia carissimum est: vel a carpos quod est fructus. Multis modis sophisticatur. quidam vendunt terbentinam pro opobalsamo. quidam admiscent parum balsami terbentine: et ita habet odorem balsami et similitudinem. Alij accipiunt succum lemoncelli vel foliorum citri. et admiscent terbentine: et addito croco orientali. Alij admiscent oleum nardinum terbentine. quidam dicunt quod sic cognoscitur: quia si ponatur in stilo ferrei puncto accenditur et ardet. et similiter eum **Dias.** dicit quod coagulat lac: et ipsum descendit ad fundum. Alij dicunt quod pannus subtilissimus opobalsamo madefactus et ablutus si in nulla parte remanet infectus purum est opobalsamum. sed in veritate est sic experiendum purum opobalsamum. quia est citrinum et multum clarum. discernit aut sophisticatum sic. si cum stilo ponatur suauiter in superiori parte aque ibi remanet si in fundo similiter. et est etiam alia probatio posita aque in aliquo vase in illa aqua ponat opobalsamum. postea moueatur cum aliquo ligno. et si fit sophisticum vel terbentinatum turbatur: si sit purum non turbatur. Alia probatio ablue manus tuas prope: postea pone aquam mundissimam in vase argenteo vel alio vase. postea pone opobalsamum in panno mundissimo et subtili. ponderato tu prius balsamo postea ablue in vase illo: quod est purum ad vnam partem congregabitur velut argentum viuum: et si aliquid gummi ibi non fuerit pannum non inficit. sed est eius ponderis cuius primo fuit. Alia probatio: ponderet prius opobalsamum ponderabit in triplo vel duplo pendere plus quam terbentina et constat esse sophisticatum. dicunt etiam aliqui quod si ponatur in vola manus penetrat volam. quod falsum est. sed si ponatur parum in palato cerebrum calefacit quod videtur succendi. virtute habet dissolutionem. et conseruationem et attractiua.

Sera. li. aggre. ca. telessem. Jelessem .i. balsamus. magnitudo arboris eius est sicut magnitudo arboris grani viridis. et sicut arboris cates. et habet folia similia folijs rute: sunt quia sunt albiora: et est in regione iudee versus occidentem. et ... in longitudine et breuitate et gracilitate et grossitudine. et est quidem subtile simile capillis quod inuenitur in arbore balsami. et nominat balsaton: et ita nominat. quod est viride. lignum vo eius dicitur xylobalsamum. et semen carpobalsamum: et gummi eius vel oleum lac: vel succus eius opobalsamum. colligitur aut opobalsamum in diebus canicularibus. Nam vulnerant rami: et stipites huius arboris in pluribus locis cum instrumento ferreo: quod egreditur ab eis est purum. summa vo eius quod colligit ex eo omni anno est. xl. vsque ad. l. rotulorum: et venditur in loco vbi nascitur pro duplo pondere eius ex auro. Melius aut ex eo est nouum fortis odoris: nihil habens acetosi. calefacit et desiccat in 3° gradu.

Dias. ca° de balsamo. Balsamus arbor est similis lycij. Et in eodem statu aut piracanton: folia habet similia rute: sed paulo albiora: et semper viridia existentia. flores non caducos habens. nascitur solum in iudea curtibus vel locis humidis. est etiam arbor tenera et a specie oblonga: stipitem habens similem viti. arbor de balsamus. lignum xylobalsamum: semen carpobalsamum: lac vo vel succus balsamum. hic vo fructus optimus est quod est recens atque vehemens odore sincerus: serenus: leuis: mordens: atque mediocriter linguam redarguens. Adulterat aut cyprino oleo: aut lentiscino: aut balsamino: siue myrtino: vel melle mixto: quod leuiter probatur: quia aqua in qua dum missum fuerit oleum supernatans balsamum fundum petens est balsamum purum: vestem non maculat superaspersum: cuius tanta vis est dicitur: vt si sol incanduerit in manu teneri non possit. propterea arbor nimis est ca. et sic. extenuans

fuccio aut subtillor est virtute z calidus. semen si milio est virtutis .opobalsamus quod appellatur lachrymi est arboris: que est similis malo grana to vel lato ramosa ramis tenuib⁹ z exalbidis: i ul din tantummodo crescit. Aliqui vero dicunt z in iudea nasci. fructum hz qui obrotundum contra medium qui ven trosus ad capita vtraque deductum. rubicundum valde graue z plenum: z si frangitur simile melli est: et si masticatur simile est piperi mordens: z fuatur redolet: quod carpobalsamum dr. huius aut arboris la chrymas colligit diebus canicularibus: secundum alios verno tpe autumno. Inciditur aut truncus hui⁹ ar boris per loca z ramuli ipsius: z sic supponuntur vasa que lachrymum fluens recipiant: cuius est opti mus recens sincerus z exalbidum: z odore acutum: z non acidum z leniter linguam submordens. sequens est co lore subrufum. z qui glutinosum. tertium est tenuius partis valde: z placidum. omne aut balsamum quod ve tustate recipit: fit rubeum z resinatum z siccum. Quod aut te optimum est sincerus est. quodque in aqua munda stillatum non penitus diffunditur: sed magis desidet: z postmodum tota aqua albida facit: z lacti admixtum illud in ca seum stringit vt coagulum. quod enim sincerum non est in sum mo aque diffunditur: z supnatat: z vt oleum qui stil la ostendit. Nam vires hz aliquatenus acriores: q viscide z calefacere z relaxare efficaciter possunt. siccant enim in secundo gradu. Est aut leptomeris hoc est extenuatoriam parte habens. Est aut eligen dum recens: sed odore fortius non subacidum: sz gu stu suaue z mordax z stipticum: sed diuersimode a dulteratur. probatio eius talis est: panno lineo insti latur: qui pannus postquam lauatur facile exit z nul lam facit maculam. non si adulteratum fuerit hec probatio minime inueniri pot. Item mundum lac coagulatur coagulat: z si multo tpe seruatum fuerit exterminatur bitur sm oi **Bal** vi. sim. phar. cap. de balsa a aliquo. mo. Balsamus parua planta te est minor duobus cubitis: oritur vero prope egyptum in terra aliab egyptus que nunc vocata bylimpi: que ab antiquis vocatur bylimpolis. Etenim sic se habebat egypti condictio: tpe autumnali delabatur ferro inferiores partes hui⁹ plante z emanabat p eas liquor quem peritus est videre simile oleo: quod z balsamelum nuncupat. quod aut ex liquore colligeba tur reconditum in vasis residebat. z qui quidem sup natabat erat albus z subtilium partium: necnon z vi lissimum z auro preciosius. medium vero subcitrinum: et per ola diminutum a supernatante. quid aut expe rimur hoc in eo quod propter ipsum candet ferrum vncto: z in igne positum. Hoc aut caphoraeleo. i. oleo de ciphora z alijs inest. alij vero in hoc quod supernatat: sed nec subsidet: sed hoc etiam inest alijs oleaginicis substantijs. In quo aut vtrumque occurrit. s. vt ferrum candescat per ipsum: z aqua resideat est i permi xtum. Hic aut quoque sciendum est quod recens supnatat aque: z tunc sumit ipsius experientia per pannuz infusum z suspensum: descendit enim totum neque tangens ipsum: sed solum odorem illis referens. Quod si adulteratum non est vtile multis passionib⁹ est balsamus desiccat z calefacit sm tertium gradus ab

ft initium. Est aut subtilium partium tamque aromatizans z ipsius vere liquor in igne subtilium partium virtutis est quam semen ipsum solum aut non tantum est calidus iniustum opinantur aliqui ex partuum subtilitate so- ceptu. fructus aut ei similis est quidem sm genus virtutis deficit aut multum i partium subtilitate. Pli nius capitulo de balsamo. Balsami arbor in iu- dea inter terminos. xx. iugerum erat: postea autem cum eadem regione romanorum coniuncti sunt: z latissima collibus propagata est [illegible] eius similis viti fo- lia similia rute: sed albidiora: semper virentia: li- gnum eius xilobalsamum dicit. fructus siue semen car pobalsamum: lac siue succus opobalsamum vocatur: eo quod lignum eius ferreis vngulis percussum per cauernas guttatim distillat. Cuius gutta adultera tur admixto cyprino oleo vel melle. sed sincerum p batur a melle si lac coagulauerit ab oleo si instilla tum aque aut mixtum non facile fuerit resolutum. preterea si veste puro balsamo tacta z lota z non fuerit maculata sincerum est. Adulteratum quidem ne- que cum lac coagu[illegible]: vt oleum aque supernatat: z vestem maculat. Balsamum aut si purum fuerit tantam vim habet: vt si sol incanduerit sustineri in manu non possit. **Auic.** libro secundo capitulo de bal- samo. Balsamus est arbor egypti nascens in loco qui dicit oculus solis tam tum cuius folia z odor rute similant. sed tamen ipsa de clinat ad albedinem. z eius statura est statura ar bo ris visci. z eius quidem oleum est melius semine ipsius. z semen fortius ligno ipsius in omnib⁹ na dis. cuius vero oleum sumat ita vt incidat cum ferro post ortum ascerabe: z aggreget quod de incisioni bus resudat cum cotton: z neque pertransit in anno quod est inter. l. vsque ad. lx. libras. Experientia olei ipsi⁹ est congelatio lactis statim cum super ipsum distil- latur: z permixtio eius cum aqua: z inspissatio ipsi⁹ z conseruatio sue soliditatis in aqua: z ablutio ei⁹ a toto z subtilitas odoris eius. Adulteratur aute cum oleo de pino: z oleum de mastice: z cera disso- lutis in oleo de alcanna. z quod ex eo melius est: est recens. grossum autem z vetus non habet vir- tutem eius. lignum est ca. z siccum in secundo. seme ipsius calidus eo partum. z oleum eius est calidi- us vtrisque. z est in principio tertij ca. z non est ipso de calefactione quod estimant. **Posse.** opobalsami. 3. i. datus cum vino superfluitates matricis mundificat. fetum mortuum educit: z menstrua prouocat: bombace intincta: et supposita conuenit ad dissuriam: z strangariam: z lapidem vesice. si etiam fuerit opilatio ex frigido hu more detur cum vino: vel virga p⁹ madefacta ex aqua calida erecta inflata iniciat cum oleo muscellino vel nardino. contra dolorem iliacum vel stomachi frigidum detur opobalsamum modicum cum vino tepido. Contra omnes passiones capitis venientes ex frigiditate detur cum appropriato aliqua passioni conueniente. Contra cica- trices remouendas madefiat cera cum opobalsamo z ponatur in cicatrices per. x. dies: quod cum cera pot radus fricari: z sic per. xl. fiet si fuerit necesse. Contra quartanam z quotidianam fca p⁹ purgatione detur cum vino. Contra

tinnitum aurium ex humiditate pa͞r instillet. Cōstā. o. lorem oenuum ex parte dolenti aliquãtul͞z i aure distillet. Co͞rga mortuo͞r incorrupta seruat: q͞z q̃n dissoluūt **Sera.** auc. Gal. opus balsamum cōsumunt. ... mi est bonū. ⁊ substātia eius est subtilis. ⁊ virtus eius est que calefacit ⁊ desiccat in secundo gradu. balsamū quoq͞z e subtilioris virtutis q̃ arbor: granū vero eius est maioris substātie q̃ oleū. Jde auc. Dias. virtus balsami est que abstergit tenebrositate visus. ⁊ aufert frigiditatē matricis q̃n fit nascale cū eo cū cera et oleo: ⁊ expellit secundinā ⁊ fetū. ⁊ q̃n fit inunctio cū eo ꝓhibet rigorē. ⁊ mundificat vlcera sordida. ⁊ q̃n bibit ꝓuocat vrīna. ⁊ est bonū asmati. ⁊ quādo bibit cū lacte est bonū illi q bibit toxicū. ⁊ que momordit aliqͦ aial venenosū. ⁊ fortius qͦ est i balsamo est oleū eius: ⁊ post ip͞z granū deinde lignū. grana vero eius q̃n bibunt cōferunt ꝓ pleuresi: ⁊ apostemati ca. in pulmone: ⁊ tussi: ⁊ epilepsie: ⁊ opilationibus. ⁊ anhelosis: ⁊ nō potentibus anhelare. valet in stranguria. ⁊ lignū eius cōfert dolori matricis q̃n fit ses **Auic.** balsamū apit opisio i decoctiōe cor. ... lationes. ⁊ conuenit vlceribus grossis. mūdificat vlcera: ⁊ ꝓpne cū irecos. ⁊ extrahit fracturas ossiū. cōfert sciatice bibitū. ⁊ bibit eius decoctio ꝓpter spasmū. confert vlceribus capitis. ⁊ mundificat caput ips. ⁊ conuenit epilepsie: ⁊ vertigini. abstergit pannū ips. ⁊ cū oleū ligni eius ⁊ ipsius semen cōferunt dolori vtrorūq͞z later. ⁊ cōuenit asmati grosso: ⁊ stricture anhelitus. ⁊ dolori pulmonis. ⁊ cōuenit semen eius peripleumonie frigide: ⁊ tussi. ⁊ similiter ipsi⁹ oleum. ⁊ ad sanū est iuuamentū viscer͞z que sunt sub myrac. cōfert debilitati digestionis. ⁊ ipsius malicū decoctio dissoluit ⁊ mundificat stomachum. ⁊ confortat epar. ⁊ confert dolori pungitiuo. ⁊ cōuenit doloribus matricis. ⁊ exsiccat humiditates eius vaporatū. ⁊ bibitū cōuenit frigori ipsi⁹. ⁊ extrahit embrionem ⁊ secundinā. ⁊ conuenit cum ex eo fit suffumigatio omnibus doloribus matricis. ⁊ ipsius decoctio aperit os matricie. ⁊ cerotū ex ipo cū oleo rosa͞r ⁊ cera cōuenit frigori matricis. ⁊ ē iuuamentū difficultati vrine. eius oleū aufert rigorem. resistit venenis. ⁊ cōuenit morsui vip͞e. ⁊ eius oleum conuenit iusquiamo cum bibitur cū lacte: ⁊ venenosis ⁊ ꝓpue scorpionibus.

Jelet elcaym .i. barba hircina.

Jelben .i. spelta.

Jelse .i. duricies palpebra͞r que quando vis palpebra non eleuatur.

Jemac .i. cuscute.	Jemarion .i. vnee.
Jemacion	idem quod supra.
Jemicaria	.i. hierapigra.
Jemficaria	idem quod supra.
Jemficiaria	idem quod supra.
Jenaiton	.i. filius ante patrē.
Jenaitom	idem quod supra.
Jenaflos	.i. polium.

Jeneta sunt electuaria que sunt boni saporis siue sint solutiua siue non.

Jeneris sunt electuaria multe amaritudinis.

Jemar .i. prassium.	Jemban .i. cymbalaria

Cap. 374.

Jensio Sera. ara. vel hesir: gre. panax eraclea: latine opoponax. li⁹ aggre. ca⁹ Jensir auct. Dias. arbor iesir .i. opoponacis. planta in hortis ⁊ pomeriis inuenitur. ⁊ est planta hñs folia aspa sicut ficus nō magna ⁊ spāsa sup terrā: viridia: rotūda: ⁊ diuisa in q̃nq͞z ptes silia folijs ficus in sua silitudine. ⁊ stipes eius est longus silis stipiti galbani: albus sup quē sunt pili albi silēs pulueri albo. in cuius circuitu sunt folia parua. ⁊ in summitate eius sunt capuella silia capuellis aneti. in q̃b⁹ sunt flores croceū colore ⁊ habentes odorē bonū: ⁊ h͞z semen odorifer͞z: ⁊ h͞z radices multas egredientes ab vna radice: grauis odoris. solida: super quā est cortex grossus amari saporis. qͦ aūt ex semine huius plante est melius est illud qͦ est sup stipitē. nā illud qͦ reperit super herba nō est tante bonitatis. ⁊ ex radicibus ei⁹ melior est illa que est alba sicca que nō ē rugosa pūgens linguā͞z q̃n gustat ⁊ odorat. ⁊ colligit gūmi albū ab illa qͦ opoponax dr̃ in hunc modū. foditur terra circa radice eius in estiuo tpe: ⁊ extēdunt folia in fouea iuxta radice: deinde vulneratur radix ⁊ stipes eius donec appareat cor eius: ⁊ tūc emanat lachrymas currens super folia: ⁊ q̃n desiccatur accipitur ⁊ reponitur: ⁊ color gūmi ei⁹ ē albus: sed quando desiccatur fit color eius exteriꝰ croceus. ⁊ melius opoponax est ama͞r interius album: ⁊ exterius croceū: adherens manui: facile frangibile: qͦ cito dissoluitur: graue͞z habēs odorem ⁊ pingue. illud vero qͦ est nigrū est malum similiter ⁊ molle: nam tale est adulteratū. sed cognoscitur. nam q̃n ponitur in aqua ⁊ fricatur digitis dissoluitur cito si est bonum: ⁊ fit sicut vnguentum: aliud vero **Gal.** vij. sim. phar. capitulo nō facit hoc. ... de opoponaco secūdum translationē grecā. panax eraclius vel eraclea: ex hoc fit opoponacū radicibus eius ⁊ germinib⁹ abscissis. Est aūt opoponax calefaciens ⁊ mollies et diaforans. ponitur in calefaciendo quidē in tertio gradu: in siccando aūt ex secundo. cortex vero radicis siccatiuū simul: ⁊ calefactiuū est pharmacū sed minus q̃ opopo. ac etiā habet quid abstersiuū quocirca vtimur eo ad nuda ossa: ⁊ male morigerata vlcera. sufficienter ergo omnia talia carnosat ⁊ abstergendo simul ⁊ desiccando: ⁊ nō valde fortiter calefaciendo: quibus omnibus indicat q̃ debet carnosare vt in libris terapeutice methodi mōstrauimus. fructus vero eius calidus existēs menstruorum ductiuum pharmacū. assueuerunt autem nescio qualiter non panacos sed panacū nominare hanc herbā. Plinius capitulo de opoponaco. opoponax est succus panacis: ⁊ cuiusdā speciei ferule cui i stipite similatur. ⁊ dicitur ab opos qͦ est succus ⁊ panax panacis quod est nomen illius speciei ferule: ⁊ cuius stipites ferule silant̃ colore palearis: ⁊ eleuāt super eū flores odoris bo-

ni: coloris aurei: et sunt secundum semitam floris aneti. et faciunt cultores eius incisuras parvas in radice et elevationes dorsi eius circiter palmi medii: et egreditur humiditas aurea que coagulatur et est opopo **Dias.** ca.º de opoponaco. succus est nax. herbe que panax dicitur. ista

pes sicut est in multis ferule. et nascitur locis asperis et lapidosis. Colligitur autem ipse succus taliter incidunt stib.º terra que est circa radicem canaferule inde folia ipsius sternunt in gyrum. et sic ipsa radix in oblongum et in gyrum inciditur et sic quod decidit in folia siccatur: et mirrhe accipit colorem. Est autem opoponax colorem crocei habens de foris. deintus albus et gustu amarus odoris gravis lentus: pinguis. fragilis: et cito se separans. Niger vero et mollis inutilis est qui adulteratur armoniaco et cera: qui probatur si digitis cum aqua fricaveris. Na si integer fuerit ut lac solvitur: si non et visosus fiet. virtus est ei ca. malactica lepintica.

Auic. li.º 2.º ca.º de opoponaco: opoponacum est arbor que non elevatur a terra: et similant ipsius folia folijs ficus et sunt vehementius viriditatis rubea: incisas habentia partes: rotunda: et eius. crus est sicut cucumeris super quod sunt pili pulverulenti: et eius folia sunt parva valde: super cuius extremitate est corona similis corone aneti: et eius flos est citrinus: et folia florum sunt boni odoris: et vene ipsius sunt plurime: ramificatur a radice una grossum habentes corticem: et interius odoris est gravitas. Eius autem gumma extrahitur cum incisione sue radicis: in primis cum crus apparet: et quando fricatur est eius incisio secundum colorem crocei. que autem huic speciei similiter numeratur de speciebus opoponacis: sed crus ad minus elevatur cubito uno: deinde ramificatur sicut folia feniculi: sed est debilius quidem in radice eius. melius est illud quod est album mordicans linguam: in quo non est contractio boni odoris. et ex fructu eius melius est illud quod est sine crure: et femino medium. et ex gummi eius melius est illud quod est valde amarum et intrinsecus album: et extrinsecus croceum frangibile quod dissolvitur in aqua. Nigrum vero leve est adulteratum cum armoniaco: ca. est et sic. in ter **Posse. Sera.** auc. Gal. radio gradu. dixit eius est

medicina que desiccat et calefacit: et in hoc est melior quam ipsum opoponax. Cortici autem eius inest virtus abstersiva. cortex eius valet contra denudationem ossium nudatorum. et nos quidem eo utimur in medicinis ossium denudatorum: et in medicinis ulcerum fraudulentorum: quia generant iste medicine carnes in ulceribus generatione forti: et hec medicina abstergit et desiccat: et non calefacit calefactione forti: et his proprie talibus egent medicine que debent generare carnem. Sed lac huius plante est opoponax. virtus eius est que siccat et calefacit in tertio gradu. et mollificat et resolvit. et hoc facit quod est novum. quia non potest esse pingue et mollificativum: nisi illud quod est novum. et hoc contingit de bdellio armoniaco et galbano. et dixit in epistola ad glauconem: quando memoravit de apostemate duro quod erat in puero: et miscui in medicinis illius de opoponaco illud quod erat magis novum: quia non potest esse pingue et mollificativum ex

eo nisi novum. et hoc etiam contingit de bdellio et armoniaco et galbano. Et auct. Dias. quando datur de eo in potu cum melicrato aut vino confert rigoribus febrium periodicarum: et concussionibus nervorum: et doloribus laterum. et tussi et distillationi urine: et scabiei vesice. Et quando dissolvitur cum melle et administratur provocat menstrua: et corrumpit fetum: et resolvit inflationes matricis. et duricies eius quando ponitur cum melle super sciatica confert dolori eius. et ingreditur confectiones medicinarum oleorum et unguentorum que sunt ad podagram: et in medicinis sode. et quando ponitur super apostemata que dicuntur carbunculi aperit ea. et maxime cum passulis. et quando fit emplastrum cum eo et oleo confert podagre. et quando fit collyrium cum eo acuit visum. et quando ponitur in corrosionibus dentium sedat dolores eorum et quando miscetur cum tantundem picis fit emplastrum conveniens et iuvativum multum morsui canis rabidi. Radix vero plante huius quando abraditur et supponitur mulieri expellit fetum. et sanat ulcera antiqua. et quando teritur et miscet cum melle et fit emplastrum cum ea vestit carne ossa denudata. Semen eius quando datur in potu cum absinthio provocat menstrua. et quando datur in potu cum aristologia longa est conveniens morsibus venenosis. et quando bibitur cum vino convenit suffocationibus matricis. Et idem auc. Aben mesuay dicit adeo ad quantitatem armoniacum. Et dosis est a. 3. 5. usque ad aureum unum. et convenit nervis. et convenit ulceribus quando miscetur unguentis. et laxat ventrem quando miscetur cum aliis medicinis. et convenit colice que fit a frigore. et expellit ventositates grossas a corpore. et extrahit humores crudos. et resolvit dolores iuncturarum. **Auic.** Est autem resolutivum ventositatum lenificativum. abstersivum

lenificat duricies et bothor. eius radix est ad medicandum ossa nuda. et cum melle est conveniens ulceribus antiquis: et igni persico: et quod super ipsum est etiam vulneribus et bothor: et ad summum omnes partes eius conferunt ulceribus fraudulentis et bibitur cum aqua et alcaranin et cum vino propter contractionem lacertorum ex percussione. quidam vero dixerunt quod ipsum est malum nervis. et videtur quod sit malum nervis sanis sine humectatis. et est conferens sciatice. et bibitur ad ipsam succus eius: et removet lassitudinem. et convenit dolori iuncturarum omnium et podagre. more emplastri superpositum confert corrosioni dentium cum eo impletur: et sedat dolores eorum. et convenit sode et epilepsie: et matri infantium. acuit visum. et fit ex eo collyrium. ex folijs eius fit emplastrum super dolores lateris. et opoponacum convenit dolori utrorumque laterum et nissi cum sunt frigidi. eius succus convenit duriciei splenis more emplastri superpositum et bibitum cum aceto. ponuntur enim ex eo decem aurei in duobus urceolis musti: et clarificatur post duos menses: et convenit spleni valde. et mustum hoc convenit hydropisi. lenit duriciem matricis. et convenit guttationi urine. et avellana una ex eo bibitur cum aqua calida ad provocandum urinam et menstrua et iuvat matricem frigidam. et eius fructus abundare facit menstrua: et proprie cum absinthio. et interficit fetum: et proprie

radix eius. ipsa nāq; facit aborsum supposita z bibita z cōuenit pfocationi matricis. z exterminat ventositatē z duricie eius. z cōuenit colice. z soluendo educit crudū humorē. z cōuenit paruis vehice si bibit cū aqua cartami ad rigorē z fe. prodicas ex eo cū pice fit emplastrū bonū. morsui canis rabiosi cū aristologia ad puncturas bibitū est tyriaca: z silr eius succus. loco eius ponunt succus. et estimo q armoniacū est ei pppinquū.

Ieran	i. christa galli.
Ieranan	idem quod supra.
Ierania	i. artemisia.
Ieramia	idem quod supra.
Iera. i. sacra: inde hiera pigra	i. sacra amara.
Ierad	i. locusta.
Ierax	i. austur vel ancipit.
Ierasiccatia	i. hiera pigra.

Ierobotana. i. sacra: z est herba que vocat' centrū galli: z herbena silr sic vocat' sed scribit gerobotanū per. g. vt apparet in ppria litera.

Ierit	i. folium.
Iergir	i. eruca.

Cap. 375.

Iergit ara. gre. euzonium latine eruca. Eruce sūt due species: domestica z siluestris. z ambe sūt omnib' note. Eruca ca. est z hu. in secundo gradu domestica minoris efficacie q siluestris. viui medicine cōpetunt semina sicut folia. Pli. ca.° de eruca. et ea est domestica z siluestris: z miscet' in condimentis in quibus carnes z pisces manducant. tanta suauitas ei est vt greci euzonomia appellauerit z cetera. euzomū vocari reperi in q̄pluribus locis.

Sera. li.° aggre. ca.° iergit siue iergir. Iergit i. eruca: z sunt eius due species. s. domestica z siluestris: z ambe sunt omnibus note.

Posse. eruca h; virtute cōsumendi z coitū ad incitandū. ad strangurian z dissuriā z paly sim valet decocta cū carnib'. Cōtra predictas pulvis seminis eius cū cepe decoq̄t z detur herba ipsa decocta in vino z renibus cataplasmata libidinē excitat. pectini imposita vrinaz pvocat. pulvis seminis eius cō melle z vino cofiatur qui cataplasmatus renib' libidinē incitat.

Gal. de cibis: est ca. z hu. in secundo gradu: z ipa quidē generat sperma: z generat ventositatē. z ideo facit erectione virge. z dic Hali. eode li.° ca.° de eruca s'm translationē grecam calefacit potenter hoc olus vt neq; solū comedere ipsum facile si nō mixtū cō folijs lactuce: sed et sperma generare creditū est z impetus ad coitū excitat. dolorativū aūt capitis est. z magis siqs ipsum solū comedat. Sz idē in. vi. de sim. medicina ca.° de agno casto. dicit q est ca. z sic. cōplexionis. Nā dicit q agnus castus nō est generatiuus spiritus vaporosi sicut eruca. q2 augmetaret impetum coit' sicut eruca. s; pprīū est eruce hic e vis i calefaciendo z exsiccādo nō tm agno casto silr est. paulo naq; deficit in ambobus. Nā calefactiua q̄dez z siccatiua est eruca. differt aūt in permixtione q̄ litatis z **Sera.** auc. hubix: eruca ḋr q̄s vetica virtutis. q ignite sit virtutis. z i cibo sepe sumpta venerio incendiū moueat: cui due sūt species. vna vsualis. z alia agrestis. que acris ē virtutis: vtreq; aūt veneris cōmouent vsum. Et idez Sera. auc. Hal. eruca generat sperma z excitat libidinē: z generat ventositatē: z ideo facit erectiōez virge. z si comedit' sola inducit dolorē capitis: q̄re oz vt comedat' cū ea lactuca endiuia vel portulaca. z ipsa pvocat vrinā: z laxat ventrē: z cōfortat digestionē. z siluestris est fortior q sit domestica z idē auc. Aben mesuay: succ' eruce recens quādo administrat' cō felle bouino laxat ventrē: z cōfortat digestiuā. z linit' cū eis supra cicatrices vlcerū. z delet eas. z qn admiscet' cū melle succus ei' z semen eius cō **Dias.** ca.° de eruca. Eruca fert lentig. inib'. multū comesta ventre stimulat. Semen eius oīa illa facere pōt: nam diureticū est z calefactorū. carnes seruare a putredine pōt lacti aut aceto mixtū z trocisci inde facti. eruce agrestis semine multi pro synapi vtūtur. virtus est ei diuretica z valdior. vtraq; tamē vt aiunt veteres cōmouet actus venereos.

Ierulessum	i. vua lupina.
Iesamul	i. filipendula.
Iesamula	idem qd supra.
Iesbar. i. cū hō stat oculis apertis z nō mouet eos	
Iese	i. ic' essem.
Iesse	idem quod supra.
Iesierac	i. vince.

Cap. 376.

Iesemin ara. z ambach: grece leucoyn latine sabuc'.

Sera. li.° aggre. ca.° iesemin. e planta habens albū florez. z q̄dam citrinū: z est minus ca. z sic. q albū. z silr est minus in opatione sua. z citrinus repit in babylonia. Est etiā species alia ex eo cuius flos celestis ē coloris. Et idē auc. Aben mesuay: est ca. in principio tertii gradus. **Gal.** vi. sim. phar. ca.° de iesemino secundū translationē grecā. ambach herbe quā iesimin vocēt semen maxime vtile est calefactiue z desiccatiue: necnō subtiliū partiū virtutis est. Est aūt gustantib' subamaz z acre z palā q̄m diureticū est z dissoxeticū. erit aūt i calefaciendo z siccando terciū gradus intensi. Enaz hoc dicit in. vi. huius: z subdit in. vij. leucoyn. i. iesemimū. tota quidē frutex abstersiue est subtiliū ptium virtutis. magis aūt participant ea flores. z horū sicciores ma **Auic.** ponit tres species. s. alba citrina z purpurea gis viridibus. z est aliud s'm hoc' agrestis: de quo leges i muesā

Posse. Sera. folia eius humida nō sicca quando ponunt' sup empenginē z pannū expellunt eos z resoluūt omne superfluitatē. z conuenit habentibus catarrū. z inducit dolorē capitis illis qui sunt ca. cōplexionis. z oleū eius est innatiuū in hyeme. z si hn̄s ca. cōplexionē odoret nimiū de ipso: timendū est ne faciat fluxū sanguinis ex naribus eius. Et idez

auc. Aben mesuay ɔfert humiditatib⁹ ꝛ phlegmaticis sallsoꝛ senibus frigide coplexionis. ꝛ cõfert doloribus qui fiunt ex phlegmate viscoso.
Ieta.i.bleta. Ieuan.i.armoniacũ.
Ietalion.i.perfoꝛata. Ietarac.i.ceruus.
Ietasan i.filius ante patrẽ.
Ietesani idem quod supra.
Ietua est nomen generale omniũ septe specierũ titimalli sm q Dias. scribit: quis Io. Sera. vij. c° de laxatiuis simplicib⁹ dicit q est spes mezereon.
Iezar.i.baucia vel daucus agrestis.
Iezafon i.cymbalaria.
Iezala i.soldanella.
Ihelcuche i.cardamomũ min⁹
Ihlcon i.species mellis.
Idoma i.tumoꝛ vel inflatio
Ideno i.menta.
Iden quid est.l.i. femech.
Igetin i.gypsum.
Igene.i.subub. Ilexarboꝛ.i.lecina.
Imera.i.dies. inde meracrisios.i.dies cretica.
Inbres i.pluuie.
Inebuchos i.ceruisia.

Cap. 377.

I Ncensaria herba est facta sicut arnoglossa: sz aspera: ꝛ super terrã spansa: cuius odoꝛ est sicut odoꝛ thuris: hñs in costis aliqualez pilositate ꝛ albedine sicut enula. Posse. desiccat humiditatẽ pectoꝛis. ꝛ cõfoꝛtat neruos. ꝛ valet ad coꝛizam.

Indebidister i.castoꝛeum.
Imperiale i.ozimũ.
Internascen quid est.l.i.hec.
Interfectoꝛ patris sui quid est.l.i.satbinon.
Ipericon: herba perfoꝛata: herba sancti Io. scopa regia idẽ: pro qua lege infaricon.
Ireos quid est lege.i.yreos.
Irbea i.talpa.
Iseleo i.platocyminum.
Isberb i.profunditates.
Isterium i.probatũ ꝛ expertũ.
Isteos i.muscus.
Isteriecepins i.suffocatio matricis.
Irefolium i.salicis folium.
Irea i.salix.
Iter genitale i.aboꝛsus.
Isimel planta est aromatica similis cinnamomo secundu Aui. de viribus coꝛdis: cui⁹ folia sũt plura egredientia ab vna radice facta: sicut folia spicenardi. cõfoꝛtat coꝛ.
Ibiscus i.altea.
Ibinneri.i.animal quod vocatur bellula.
Iufaricon.i.infaricon. Icticos.i.piscis.
Ictis idem quod supra.
Ictiocolla quid est lege glutten.
Icendion i.piscicolus.
Ictinos i.miluus auis.
Idismon.i.menta. Idios.i.gladiolus.
Idria.i.aquaꝝ vas. Istilus.i.stipsia.

Igia grece est quedã cõfectio in antidotario viri: ꝛ est dictũ sanitas vel salus.
Igidion.i.fumus terre. Paulus ca° de sanie oculi qua hypopia vocat igidiũ posuit. Et Auic. eo de ca° allegans Paulũ. ꝛ eandẽ scribens medicinã. vbi Paulus igidiũ. ipse fumũ terre posuit.
Igil.i cimex lecti rubea. p qua.l.alcoꝛat.
Ignida i.vrtica.
Ignis persicus.i.sacer ignis: ꝛ est pustula coꝛrosiua adurens faciens accidere escaram: vel sunt pustule pue rubee ignẽã punctionẽ inferentes.
Ignis sallsen idem quod supra.
Ignis sacer idem quod supra.
Ignis falsenesiati idem quod supra.
Iligas.i.pes leonis vel branca leonis: ꝛ est herba sic nominata.
Ilios i.sol.
Ilion.i.intestinum longius alijs.
Illiamos i.drimos.
Imbromida.i.soꝛdida. Alexander ca° de dysenteria ait: vlcera imbromidant.i.soꝛdidantur.
Imbulia.i.pluuialis. Imsalepidis.i.gypsũ
Inuba i.conditũ ꝛc.
Intilerinch.i.vene que sunt in labijs.
Inpice semen.i.bethonice semen.
Indistimbre.i.cũ hõ comedit ꝛ nõ ledit cũ.
Indicum quid est lege litteram nil.
Indiamen.i.illud qđ in aere apparet vt stella cadens. ꝛ quidam dicunt q est cometa.
Indicm idem quod supra.
Inrimon.i.sternutatoꝛiũ istrumentũ. ꝛ cõponit a rimos qđ est naris: quia per nares imponitur.
Insitua.i.funda vel quiuis laqueus cũ quo possũt membra ligari.
Instimbre i.appetitus.
Ipura.i.cauda equinna: ꝛ est herba.
Ipea.i.moꝛsus gallinę: ꝛ est maioꝛ ꝛ minoꝛ. vñ versus. Ipia gallinę maioꝛ est minoꝛ ipia moꝛsus: p qua lege anagallus.
Ippia idem quod supra.
Irinon i.capitl purgatoꝛiũ
Iriana.i.lambrusca. Irise.i.yreos.
Iringus quid est lege asfarution.

Cap. 378.

I Riccius Sera. la. ara. ceusud: gre. echinos uel ecanus. li° aggre. capitulo ceusud aucto. gal. quãdo comburitur quicũqz eoꝛum .s. marinus ꝛ terrestris fit cinis eoꝛum abstersiu⁹ ꝛ resolutiuus: ꝛ destruit carnẽ supfluã: ꝛ generat carne in vulnerib⁹. sz vi⁹ carnis ericij terreni est q desiccat: ꝛ resoluit desiccatione foꝛti ꝛ resolutione. ꝛ qñ desiccat ꝛ bibit' conuenit leproſis: ꝛ hñtib⁹ cõplexionẽ mollẽ coꝛruptã ꝛ ɔfert spasmo ꝛ egritudib⁹ fnũ: ꝛ hydropisi carnose. Et idẽ auc. Dias. erici⁹ marin⁹ mollit vẽtrẽ: ꝛ puocat vrinã. ꝛ ẽ boni saporis. ꝛ cinis ei⁹ adusti ingredit' in medicinis ɔ scabiẽ. ꝛ mundificat vlcera soꝛdida: ꝛ diminuit carne supfluã. sz cinis terreni qñ miscet' cũ pice humida ꝛ linit' curat alopiciaz.

Carnes do eius deficcat: et cõbuste cũ secaniabin accepte sedant dolore renũ. et cõferunt hydropisi carnose: et palysisi elephantie. et in principio hydropisis abscindunt fluxũ humorũ fluentiũ ad viscera: et desiccant cor. epar do ipsi' et sanguis qñ desiccat' et dat' in potu cõuenit ad omnia quibus conuenit caro eius.
Irio illyrica .i. ireos. Irion .i. erisimon.
Irunar .i. balaustia. Iriscbia .i. scia.
Irena quid est lege hirdinoe.
Irsina .i. aspera. Irliocha .i. talpa.
Ischia .i. scia. Iscauder .i. scamo.
Ischion .i. vertebrum.
Ischios .i. sanus. Ischia .i. carice.
Ischurũ .i. sepado veniens cũ cõtrinone.
Isclinos .i. lapis lapidatus vel melancolicus.
Isseacbeg .i. cardabem. Jimirinos .i. mirrha.
Isiuda .i. centumnodia.
Ikia .i. carice: et latine dicunt carix: herba est cui' folia sunt cũ punctis aculeis facta: sicut sunt cardi silvestris. s; Gal. in dinamidijs dicit q est salix.
Iceas .i. salix.
Itisios .i. fasc̃ijs vnde infantes fasciantur.
Ittiteres nigra .i. alumen scissum.
Itimos cardo .i. lenasci coma.
Itius fisagria .i. granũ qd d' stafisagria.
Itigar .i. salsa que fit ex anmidez et aqua et sale et sicca in fine tertij.
Itrigar idẽ qd supra. Itringnil .i. solatrũ
Itudas idest vesicula vel matrix.
Iuonum .i. ozimũ.
Iuon quid est lege cameleonbemé.
Io .i. .i. ranunos. Ioan idẽ qd supra.
Ioaleb .i. cymbalaria.
Io lita quid est lege vinea.
Iouzbane .i. nux muscata.
Iouzmatellum .i. nux methel.
Iouzquina vel iouzalker. .i. nux vomica.
Iouzbua .i. nux muscata.
Iouis barba .i. sempervina minor: s; falso quia nõ est sempervina minor: sicut apparet si leges ber ualalẽ immo est sticados citrinum.
Iobarbda .i. polium minus.
Iobardai idem quod supra.
Iobaricon .i. centonica.
Iociner .i. epar vel iecur. Iocialion idẽ qd s.
Iodar .i. cortex sisami. Iodari .i. arsenicum
Iodaris idem quod supra.
Iobada .i. poliũ montanum.
Ioban .i. visnee. Iobali idẽ qd sup.
Iobalba quid est lege visnea.
Iomat .i. radix palme silvestris.
Iomarion idẽ qd supra. Ioma .i. rubigo.
Ionos sunt pustule rubee: et interdum albe que i facie et naso iuuenum nascuntur.
Ionios idem quod supra.
Ion .i. idẽ' vel spẽs ei' hñs folia sicut hedera.
Ion .i. viola: et nõ debet legi ion ita q i componatur cũ o: vt dicatur io: sed dicatur ion.
Ioxr .i. iouum. Ioxri idẽ qd supra
Ioxlas .i. hedera. Iozin .i. cucurbita.
Iozam idẽ qd supra. Iozlan .i. cymbalaria
Iothor .i. violaceũ a ion quod est viola.
Iothoor idẽ qd supra. Ibbos .i. gibbus.
Icor .i. humor. Idor .i. aqua.
Idropissa .i. pix liquida.
Idrops .i. sudor. inde hydropisis .i. sudatio: vt i libro de doctrina greca.
Idromel quod est .i. melicratum.
Ifon .i. cameleonta nigra
Ignotica sunt illa que faciunt somnũ vel soporẽ.
Igrostilimũ .i. sudor.
Igros .i. limpidus purus: preclarus: liquidus: madidus: humectus. humidus.
Immoicen .i. psillotrum.
Imoipone idem quod supra.
Imolopes .i. cicatrices.
Inomel .i. compositum ex vino et melle.
Inoleon .i. compositum ex vino et oleo.
Inos .i. vinum.
Inontes .i. vinũ qd fit ex fructu vitis agrestis.
Inoas .i. ertisis. Inoferol .i. vinifer'
Inops .i. quasi nigrum.
Inomel .i. qd cõponit' ex vino et melle.
Intoforax .i. similax.
Ipoquistidos quid est .i. hypoquistidos.
Ipoglossos .i. lingua equi: et est herba: pro quia lege hypoglossos.
Ipomoratio .i. feniculus equinus: vel rusticus: vel agrestis.
Ipopios .i. sanies collecta in cornea oculi.
Ipopia .i. humor collectus sub oculo vel palpebris.
Ipotamos .i. equus fluuialis: et est ai il qdrupes maius cocodrillo in nilo degens: et in terra extensus qd dicitur plagio nili crementũ ondere. exit eiz flumĩ plenus aquarea quoqz narib' eijcit eo loco vsqz ad que fluuij augmentũ peruenire debet.
Iposcon .i. hypericon.
Iposelinum .i. apium agreste.
Iposeda .i. cauda equina: et est herba.
Ipopotamos .i. piscis fluuialis lege hypotamos.
Iposarca est species hydropisis.
Ipomereon est semen mandragore.
Ipomaratrum .i. feniculus agrestis
Ipposaes herba est quã ignoro: licet ipl. z describat Dias.
Ipposesces est herba sibi mihi incognita.
Irmon .i. inrionon. Irmon idẽ qd sup.
Isopus quid est lege isopus humida.
Isopus hortensis quid est lege quod supra.
Isopicerotum .i. succus lane ouium
Isophagus .i. via cibi ad stomachũ: et dicitur a fagin quod est comedere.
Isopus humida quid est lege isopus humida.
Isopurus .i. pisa legumen.
Isopi agri .i. viridis. Isos .i. vitiũ.
Istro .i. furiosus insanus. inde istrio.
Istros .i. salix arbor. Iual .i. bdellium.
Irifon .i. viscus. Iualat .i. bdellium.
Iuas .i. scordeon.

Iuelse .i. duricies palpebre quando vix eleuatur.
Iuescen .i. alaca maris.
Iuuuba siluestris .i. sidia: et est nabach.
Iualon .i. ceterac. Iuiera .i. persicaria.
Iubal .i. polium. Iubali idē qd̄ supra
Iubalion .i. hypericon.
Iubedi est cibus arabicus factus ex rizo et lacte et pinguedine multa.
Iubedu idem quod supra.
Iubisilla .i. rubigo: sꝫ qñ ponitur sine determinatione debet intelligi pro eris rubigine.
Iubisillai idem quod supra.
Iudaica quid est lege erbum.
Iudac .i. poliū maius.
Iudalegi est cibus qui fit de micis parue placēte sup q̄s sūdit pinguedo q̄ a carne assata defluit: quibus qñqꝫ herbe cocte miscentur.
Iubede sūt mice q̄ fiūt de pus placētis: vt supra.
Iudebegi idem quod supra.
Iudebet est cibus qui vocat ruit et sūt mice panis super quas funditur pinguedo pulloꝝ columbarum cum assantur.
Iudebimite .i. iudebet.
Iular est germen palme siluestris.
Iulmar idem quod supra.
Iulep .i. syrupus simplex ex sola aqua et zucaro.
Iuiben est pisa legumen.
Iulben idem quod supra.
Iumaim .i. ficus fatua. Iumas .i. iuncus.
Iumari idest radix palme siluestris.
Iunalion .i. portulaca agrestis
Iumen .i. sicomori fructus: et sunt ficus fatue.
Iumes idē qd̄ supra. Iumeim idē qd̄ sup̄
Iuminizū .i. frumentū. Iumi .i. vinee.
Iumij idem quod supra.
Iunadabaaster .i. castoreum.
Iundabeauster idem quod supra.
Iundabeaustari idem quod supra.
Iunedebustor .i. castoreum.
Iundebedustor idē qd̄ sup̄. Iundeal .i. alcanna.
Iuniperus quid est lege babilbalach.
Iunis .i. vacca iuuenis. Iuncia .i. cyperum.
Iuns .i. dragontea. Iurasel .i. pilotrū.
Iuraseli idē qd̄ supra. Iusetab .i. gariofilata
Iurga .i. chrysocolla. Iusab .i. amomū.
Iusabi idē qd̄ supra. Iusiab .i. gariofilata
Iusicap .i. cymbalaria. Iusicapi idē qd̄ sup̄
Iusticium .i. luctus publicus.
Iusoip .i. armoniacum.
Iusof .i. ficus lupi.
Iuscolles quid est lege chrysocolla.
Iusulp .i. psillium. Iusnan .i. polium.
Iusquiamus quid est lege beng.
Ius .i. erugo vel flos eris. sꝫ falso imo ē viscolles.
Iuntli .i. qd̄ dā conditū sic vocatum.
Inula campana est species elleuij: et vocat panax
Inus lithus .i. tartarum.
Incubus et noīat strangulatio: et noiat arab. albedilen et alchatum .i. egritudo in qua hō̄ sentit vt in somnū egrediat fantasma graue sup se cadēs via eius et motus: et fortasse p̄vocat ꝓpter porroꝝ opilatiōes: et cū ab ipso separ excitat eū subito.
Inguinaria fm̄ Pli. est herba que dr̄ artemon ꝓhibens dolorē inguinū etiā in manu retenta.
Ingulia est qd̄ dā conditū sic noiatum.
Inguinale nascitur intra petras et loca aspera. hec herba nocte tanquam stella in celo lucet adeo: vt eam videntes ignorātes putant fantasma se videre a pastorib⁹ maxime vr: lege ꝓ ipa asterion.
Inmusil est quedam species calamenti.
Inquinatizare .i. infundere.
Incuba solsequa cicorea: endiuia siluestris: sponsa solis idem.
Ippuris .i. hyppuris. Irusalepidis .i. gypsū
Irundo .i. sanguissuga: pro qua lege carras.
Isculi quid lege caratin.
Itusemtum .i. sambucus.

Sequitur de. K.

K Aalab .i. iusquiamus.
Kaalabi idē qd̄ s.
Kaapion .i. vsnee.
Kaasmes. .i. kesmes.
Kaermes. .i. grana tinctoꝝ.
Kaeri. .i. lacca.
Kaitamon est lachrymus arboris myrte similis gustu bromoso: hoc maxie thymiamatibus admiscet mirrha et storace admixtus vt gran⁹ fumiget.
Kaysum .i. pumex.
Kaudarz .i. granū fenugreci.
Kaudari idem quod supra.
Kaudal .i. agrifolium.
Kabas .i. tinctura rubea facta ex lacca.
Kabaoil .i. granū nil. Kabar .i. capparus.
Kabelmebeldi .i. auellana. Kabelion .i. hypicō
Kabesar .i. sisamus. Kacabū .i. cacabum
Kaccabū qd̄dā est rupis kaccabū faciens florem rubeū qd̄ in medicinis nullius est efficacie. Est aliud kaccabū qd̄ oritur in planicie et locis pinguib⁹ et est species stringni: pro qua lege stringnū. et siļr aliud kaccabū qd̄ vocatur kaccabū veneris: pro q̄ l. l. nenufar.
Kacessia .i. kachessia.
Kachessia debet dicere et non kacessia: et est mala habitudo que precedit hydropisim.
Kacisial .i. enula.
Kacif .i. fungus.
Kachiros .i. semen ferule.
Kacule .i. cardamomū.
Kacur .i. ozimum.
Kacuri idem quod supra.
Kadar .i. pumex.
Kadalf .i. cyperus.
Kadalfi idem quod supra.
Kadea .i. volubilis.
Kadiastor .i. psilotrum.
Kadil .i. litium.
Kadustir .i. polium.
Kadustiri idem quod supra.
Kadus .i. vas.

Rafas i.epatica — Rafasi idē qd̄ sup̄.
Rasamor — i.anzaruta.
Rafiar serendi — i.aspaltū indaicum.
Rafit quid est lege nakala.
Rafnl — idē qd̄ supra.
Raffozia sin — i.scordeon.
Rafur.i.caphora. — Raffor idē qd̄ s̄.
Rafurach.i.bdelliū. — Rafursi.i.cetere.
Rabaleb — i.lenticula aque.
Rabair est species cucumeris.
Rabas almodica.i.herba similis aneto humido. ⁊ folia eius sunt sicut malue: ⁊ poma eius parua: ⁊ inuoluitur super arborē sicut volubilis.
Rakal.i.cardamomū. — Rakabi.i.aisdo.
Rakasan — i.prassium.
Rakengi est secunda species stringni.
Rakeugi — idem quod supra.
Rakeub.i.kakabum. — Rakfen.i.bihar.
Rakille herba facta sicut vsnen salsi saporis: ⁊ est herba purgatiua aque citrine.
Rakillei — idem quod supra.
Rakie idest flores similes violis. ⁊ sunt keiri.
Rakochimon.i.malus humor laborans.
Rakol — i.cardamomū.
Rakilem — i.abrotanum.
Ralatabas — i.platanus arbor.
Ralamiche — i.calamentum.
Ralamita carta — idem quod supra.
Ralangie.i. cibus qui fit ex pulmone ⁊ corde ⁊ epate incisis minutiꝫ cū oleo mixtis: in quo post remotionē p̄dictoꝝ ponit̄ pap. aceti: ⁊ oua: ⁊ croc᷒.
Raltat — i.ferula.
Ralendula quid est lege karannos.
Ralep.i.cretanus. — Ralepi idē qd̄ sup̄.
Rali est planta in littoribus maris nascēs similis vermiculari pinguis ⁊ salsa: que cōbusta cinis ei᷒ cōglobat̄ in massa. que nr̄o idiomate vocatur seda ex qua fit vitrū. sal vero qui in eius decoctione qn̄ fit vitrū emanat est sal alkali. ⁊ dicunt arabes q̄ cali est species vsnen. Rasis vo in li.᷒ omniū onū ca.᷒ de dolore dentiū: kali inq̄t ē almē affur.
Ralip. — i.milium solis.
Ralitricū.i.herba sanguinaria vel pedes pulli: p̄ q̄ lege gallitricus.
Ralliomimos — i.nocina glans.
Ralis.i.bonū. — Ralofari.i.arsenicū
Ralofari idē qd̄ supra. — Ral.i.acetū.
Ralb.i.cor. — Ramac.i.bdellium.
Ramafur.i.bedeguar. — Ramafur idē qd̄ s̄.
Ramefe — i.pentafilon.
Ramec.i.confectio de qua fit gallia.
Ramedapnes quid est lege camedafnes.
Ramezir — i.fructus tamarisci.
Ramesit — i.fructus tamarisci.
Ramedeos.i.kamelus. — Rameab.i.triticum.

Cap. 379.

K **Ameactis** ara. ⁊ iacta: grece meatiō: latiē ebulus. Sciēdū q̄ actis ē sambuc᷒. Rameactis d̄r ebulus: ⁊ sunt plante omnibus note. Unde versus. Sābuc᷒ est actis: ſꝫ ebulus est kameacti.

Sera. li.᷒ aggre. ca.᷒ kameacti: kameacti due sunt species: quaꝝ vna grece d̄r acte: in latino sambacus: ⁊ secunda noīat in greco kameactis: ⁊ eius est intentio terrenus actis: ⁊ in latino d̄r ebulus. virtus eius est que desiccat ⁊ incarnat: ⁊ resoluit resolutione tempata. Pli. ca.᷒ kameacti eius due sunt species eaꝝ: vna assimilat̄ arboribus habentibus ramos similes cannis rotundis q̄ꝝ color est ad albedinē: ⁊ sunt longa. ⁊ sunt i eis quatuor folia aut quinqꝫ porrecta super ramos q̄libet: ⁊ similia folijs nucis: minora tamen eis: habentia graue odorē: ⁊ in sūmitatibus ramoꝝ sunt flores albi: ⁊ grana similia granis viridib᷒ vel lentisci: quoꝝ color d̄clinat ad purpureitatē cū nigredine: ⁊ sunt velut in racemis: ⁊ habēt multā humiditatē habentē odorem lini: ⁊ ista d̄r actis. alia vo species que d̄r kameactis est minor prima: habet ramos magis pertinentes herbe quadratos: in q̄bus sunt multi nodi: ⁊ folia inuicē distantia: ⁊ singulis nodis similia folijs amigdalis in summitatibus suis. nisi quia habent venas: ⁊ sunt longiora eis habentia graue odorē. ⁊ in sūmitatibus ramorū sunt capitella similia coronis supradicte speciei ⁊ semen ⁊ flos sil̄r. ⁊ hꝫ ramos lōgos grossitudinē digiti hūtes. **Gal.** actis siue sambucus que magna quidē ⁊ arborea necnō herba is magis: quā quidē ⁊ camezeon i.ebulū vocan: ambe exsiccatiue virtutis sunt solidatiue: ⁊ mediocriter dis pbo retice. **Dias.** ca.᷒ actis. duo sunt genera vnū arborosū ꝫ est: hastas habens cannosas ⁊ rotūdas ⁊ erectas. folia habet quatuor aut quinqꝫ in hastis similia nuci regali et oblonga cū graui odore. flores sunt ei albe in capitibus hastarum. semen vero simile habet terebintho subnigellum: ⁊ purpureū: ⁊ in modū botri cōpositū. multū succū habēs. Alteꝝ genus est qd̄ kameactis dicit̄: a multis vo appellat ecio(ſaen): ⁊ latine ebul᷒: ſꝫ breuior est. ⁊ herbosas hastas habet quadras ⁊ nodosas: ⁊ folia in singulis nodis similia amigdale. sed venosa ⁊ oblonga cū odore graui. in hastis capitella sunt similia supradictis: ⁊ semen ⁊ flos. Radix eius grossitudinē digiti ē hñs ⁊ lōga est. **Posse.** contra arteticam ⁊ podagrā chiragrā detur succus radicis eius uel curionum eius. ⁊ valet contra leucophlegmaticam. contra tumorē extremitatum fiat fomentū ex aqua salsa decoctionis radicis. ⁊ curionū eius totiusqꝫ herbe balneū factū ex aqua decoctionis ei᷒ valet cōtra arteticā ⁊ leucophlegmaticā. succus kameactis: ⁊ potissime radicis eius acceptus ad q̄ntitatem duaꝝ ʒ. curat laxando leucophlegmatica: hoc operatur similiter clystere in q̄ mixtū est de succo eius. **Dias.** virtus est kameacti stiptica: que accepta humorem aquosum ventris deponit. ⁊ cacostomatica est folia ipsius elixa ⁊ sumpta sicut olus ventrem molliunt: ⁊ maxime choleram deponunt. haste illius tenere elixe ⁊ comeste oīa similiter facer̄ possunt. Radix ipsa elixa hydropicis eximiū remedi

tum est.morsib⁹ vipere imposita ⁊ bibita occurrit cocta in aqua ⁊ fomento adhibita duriciem matricis soluit.semen eius cū vino bibitū oia similiter facere nouit.cu oleo inunctu capillos nigrescit.folia eius viridia tumores spargunt.polenta mixta cōbustionibus imposita prestolatur. morsibus caninis imposita medentur. vulneribus paracoletum faciunt.unno vulnerum ad sanitatem perducunt. hydropicis ⁊ surdis fomento adhibita prestolantur.superfluos sonos aurium in auribus infusum cōpescit simulit.⁊ vmes occidit. scabies ⁊ prurigines tepidū fomento adhibitū ꝓhibet.morsibus venenatis occurrit. acceptū sanguine ⁊ lac coagulatum soluit sic.⁊ sanguisugas bibita occidit.nisum antiquū cōpescit:sed recente auget.ortonoicꝭ calidū ꝓdest.rheuma gule gargarismo ꝓhibet. squinanticis singulare pstat effectū.vuule pendenti subuenit.dolorē dentiū.i tentū in ore mitigat.Actis dicitur sambucus kameactis ebulus desiccatiue virtutis sunt.⁊ glutinatiue:⁊ diaphoretice.tenerū ebuli cū foliis tritū:⁊ cū vino potui datū calculosis ꝓdest.radix eius i aqua cocta ad tertiā:⁊ bibita spleneticos mire iuuat.

Ramse.i.pentafilon.	Rambe.i.senation.
Ramir.i.fermentū.	Ramirac.i.lac.
Ramich	.i.vsnee.

Rameceos grece:latine quercus.qm hꝫ folia par a similia quercus ⁊ amara.⁊ alio nomine vocat camedreos.

Ranabel.i.albosen.	Ranabit.i.caulis.
Ranea	.i.periculum.

Rantarget est cardus vel species eius.

Ranesum	.i.ma.rissilnia.
Ranengi	.i.gūmi pini.

Cap.380.

K Anbel ara.gre.albasan : latine semen lumbricorum.

Sera. li⁹ aggre. cap⁹ kanbel assimilat arene.⁊ ascendit super ipsum glaucedo.⁊ est in substantia eius stipticitas fortis.⁊ expellit ascarides.Et ide auc. Plinī oris.kabel vel kanabel est ca.⁊ expellit ascarides ⁊ cadit super terrā alba:⁊ nō seminat: ⁊ est vna d rebus que cadit de celo.Et ide auc.Aluismen: kābel est res in qua est glaucedo solidant cū ea olle q frangunt.⁊ dr̄ ꝙ reperitur sup terra in coraem postq̄ pluit:⁊ colligit tunc.⁊ qui bibit triuꝫ expellit lumbricos:⁊ ascarides.⁊ laxat ventrem.

Auic. li⁹ 2⁹ ca⁹ kābel.kabel est ca.in tertio: ⁊ est semen arenosuꝫ qd coopit rubedo que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti.⁊ in ipso est stipticitas vehemens. interficit vermes ⁊ ascarides:⁊ expellit eos.

Ranabre est tertia species brassice.

Ram	.i.cyperus.
Ranil	idem quod supra.
Ranbria.i.brassica	Ranut.i.kanne.
Ranuti	idem quod supra.
Ranutir	idem quod supra.
Rapar	.i.capparus.

Rapara est quedam planta spinosa;quā Dias.describit.

Rapparus quid est lege capparus.

Repisicon.i.rom : quam latine capreuelsa vocāt est ⁊ lapacium acutum.

Rapocarcos	.i.carpobalsamū.
Rapoliac	.i.bardana.
Rapoliasis	idem quod supra.

Raram est proprium nomen loci.

Raraka.i.karna.	Rarasis.i.opium.

Rarabitus.i.apostema velaminis cerebri : ⁊ est phrenesis.

Raribitus	idem quod supra.

Raratu.i.karubie semen vel siliqe:⁊ est gen⁹ pōderis granoꝝ triuꝫ ordei.⁊ aliqui dicunt quatuor granorum.

Raratidas	.i.papauer comunū.
Rarab	est species aconiti.
Raraba	.i.cucurbita.
Raratin	.i.lūbrici terrestres.

Rarabe quid lege erraticuꝫ.

Raratidas	.i.memit.
Rarbanos	.i.cancer marinus.
Rarda	.i.cicer erraticum.
Rarsuti.i.cinnamomū.	Rarnabati.i.carui.
Rartam	.i.cartamus.
Rareo	.i.semen ferule.
Rarbeth	.i.helleborus.
Rardel	.i.synapis.
Rardemen.i.cardumeni.	Rarbet.i.tortelle.
Rarme	.i. Rarmet.
Rarmem	.i.grana tinctorum.
Rarmem	idem quod supra.
Rarmezich	.i.fructus tamarisci.

Rarmene.i.serpens nō interficiens morsu tm̄ sūmo visu ⁊ auditu sue sibillo.

Rartenica	.i.leucophlegmatica
Ranezir	.i.fructus tamarisci.

Rarion est fructus nucis regalis.

Raridia.i.nux regalis.	Raris idē qd supra
Rarion idē qd supra.	Rariana.i.persica.
Rarion busilicon	idē qd supra.
Rarion ponticon	.i.nux auellana.
Rarma	.i.karui.
Rardia	.i.cardiaca passio.
Rarsisir.i.apij semen.	Rarnub.i.siliqua.
Rarsich.i.semen tamarisci.	Raron.i.mugat.
Rarol.i.apiū risus.	Rarpo.i.semen.

Rarpobalsamum idest fructus balsami.

Rartomi	.i.arbor karabe.
Rarumfel	.i.gariofilus.
Rarmusel	idem quod supra.
Rarubia.i.siliqua.	Rhas.i.lactuca.

Cap.381.

K Aramos vel kalēdula. Plica⁹ kalendula. est herba cui⁹ stipes plurimos hꝫ ramos. folia eius sunt sim̄a foliis conize maioris:sꝫ angustiora ⁊ pinguiora cū aliquali viscositate.⁊ odore graui velut conyza.flos eius aureus simul auri-

gali vel butalmos. semina eius quāplurima ordinatim posita in capitello quodā habentia formā cornuū ulop. ⁊ ipsa semina sunt pilosa. aliqualr̄ est oa. ⁊ sic cō **Posse.** virtute hʒ stringendi: cōplexionem. i fortandi: ⁊ desiccādi. cōtra dolore dentiū puluis eius si immolat in bōbice ⁊ dentib⁹ applicet' statim dolor cessat. silr̄ naribus intromissa verme qui est in dente occidit. cōtra roiulas pedū valet fomentū ex ea factum.
Karamba. .i. brassica.
Karanea. i. arbor comus. Kear. i. citrullus.
Keadi quid est lege beadi.
Kearsembar .i. cassiafistula.
Keisim .i. leuisticū vel siseleos campestre. ⁊ ē herba similis ferule habens semen album simile lenticule: pro qua lege leuisticum.
Keisim campestre idem quod supra.
Keisimi .i. abrotanum.
Keilus' idest permixtum vel permixton.
Keiba. i. gūmi. Keikenk idē qō s̄.
Keiken .i. lachrymus arboris silis mirrhe gustu bromoso. hoc maxie thymiāmatibus admiscet': mirrha ⁊ storace admixtis vt gratius fumiget.
Keiben. i. lapis qui est sicut cancer.
Keiken est kancamon: ⁊ est lacca.
Kezangen .i. lingua bonis.
Keicambe idem quod supra.
Keuseua. i. biber. Keba. i. bdellium.
Keban idē qō supra. Kebalon. i. sapsia.
Kebeā. i. quoddā tuber genus adunatum in magnitudine testiculi.
Kebum .i. epar.
Kebezkeerzsenz est genus quoddā fungorū.
Kebikegi. i. portulaca habens lac.
Kebikeriqi .i. lupinus silvestris.
Kebikengi .i. apium risus.
Kekane est quoddā genus catapucie: cuius folia sunt similia folijs strigni.
Kecanei idem quod supra.
Kekeengi quid est lege hameb.
Kechengi idem quod supra.
Kechelab .i. marubium.
Kedchelingi. i. arsenicū. Kedria. i. cedria.
Kedros. i. cedrus arbor. Kedus. i. ceterac.
Kedirh idē qō supra. Kedusirus. i. aurinus
Kefaluga. i. cefalargia: ⁊ est dolor capitis.
Kefali .i. caput.
Kefalokonida .i. lens capitis.
Keffan indi .i. costū dulce.
Kefe. i. cinnamomū. Keffe idē qō supra.
Kefo. i. cucumer asininus. Kefoi idē qō supra.
Kefoil idem quod supra.
Kakabre est vna ex specb⁹ vnicis: ⁊ est subrufa.
Kebal .i. amomum.
Kekil .i. melilotū.
Kikikenb. i. biboengi. Kekiken idē qō s̄.
Kekelangi. i. cōfectio inda: ⁊ elagie. i. cibus qui fit ex pulmone cordis.
Kepate: pro qua lege kalangie.
Kelagon .i. acetosa.
Kelengi. i. confectio inda. Kele. i. ermia.
Kelel idē qō supra. Kelmeo. i. kermes.
Keliieluet lucalit .i. melilotum.
Kelilech .i. abrotanum.
Kemac quid est lege altagumach.
Kemec. i. cyperum. Keme. i. galbanum.
Kemes. i. grana tinctorū: vt apparet si leges lapis stellatus: ⁊ mesue de medicinis laxatiuis.
Kemelū. i. spēs ō mest mg̃ morisera: ⁊ e laufola
Kemedeki est species camomille.
Kemesir .i. opoponax.
Kemic. i. kemat: naʒ istud significat in plurali qō illud in singulari.
Kemosis est vehemens tumor oculorum.
Kemosisi idē qō supra. Kemos. i. psillotrū.
Kemunabiat. i. cyminū. Kemul. i. antera.
Kemuli idem quod supra.
Kenamides .i. grana vuarum
Kenkamides idē qō supra. Kelar. i. folium.
Kenabar .i. balsamum.

Cap. 382.

K **Enne** .i. bezahar sive berzart. Enax i lapidario suo: est quidā lapis multū carus regibus: g generat' in oculis ceruorū in oriente: qui cū serpētes comedunt deponentes seniū vt fortiores fiant intrant flumen vbi morant' imersi vsq; ad caput tādiu quousq; sentiant virtutē veneni separatā: interea lachrymā emittūt: que coagulata in oculis interdū vsq; ad magnitudinē nucis desiccat', donec cadat cum de flumine exierint: ⁊ sic inuenit': ⁊ hec dicitur venenorum tyriaca.

Kenech albedi .i. galbanum.
Kenkeret .i. gūmi acorsof.
Kenon. i. almugat. Kenoliō. i. valeriana
Kenoli idē qō supra. Kēuuury. i. keneuuri
Kennat .i. kerua.
Kennan idem quod supra.
Keposar. i. sigillū salomonis: ⁊ ē herba sic noiata
Keposari idem quod supra.
Kepsos. i. auis merulus vel merulus.
Kerati. i. siliqua. Keras. i. cornu.
Keratos elafy .i. cornu ceruinū.
Kerates est pondus sumptū a semine siliquastre ⁊ secundū Auic. ⁊ Jo. Sera. est pōdus ponderis grana quatuor ordei.
Keratia. i. siliqua. qō arabes vocant harinob.
Kerasea .i. cerasea.
Kera .i. tunica cornea ocli
Kerphadarsmi. i. citrum. Krepuli. i. crepula.
Kreial. i. mumia. Kereal. i. visnea.
Kerbet .i. helleborus.
Kercetus .i. papauer miconis.
Kerfe. i. cortex cuiusq; arboris.
Kerfe aromaticū. i. cortex colorē habens purpureū: ⁊ sapore gariofili absq; dulcedine cinnamomi: q̄uis dulcius sit q̄ gariofilus. ⁊ aliqui ponunt pro eo cinnamomum.
Kerkefcke .i. cucube.
Kerkeme .i. curcuma.

Kermes.i.coccus: vel est tinctura facta cum lacca: vt apparet si leges aec.
Kermet.i.fex kitran.
Kersenne.i.orobus.
Kersenie idē qd̄ supra.
Kersena.i.hircina.
Kerium.i.mensis.
Kerui idē qd̄ supra
Kernich i.oximel gariofilatū.
Kerudenen est quoddam granum quo carentes prouocans vrinam & menstrua.
Kerundenen idem quod supra.
Kesubor i.arsenicum.
Kese i.herbus.
Kesarire i.bozzipilaria.
Kesen i.cortices glandium.
Kescen idest quoddam genus fungi & tuberū adnatum ad modum testiculi.
Kesse i.cinnamomum.
Kesmes.i.passule sine nucleis: vt apparet si leges litteram barin.
Kessen i.cortices glandium.
Keste i.herbus.
Kestris i.piscis mugilge.
Kesibe sunt fustes nigredini attinentes radicibus.
Kesikegi.i.arsenicum.
Kesto.i. vectonica.
Keso i.cymbalaria.
Kestros helmige.i.lumbricus ventris.
Kest ara.vocat̄ cibus qui fit de simula ordei & lacte acetoso butiro extracto: & fit ad magnitudinem magnarum pillularum.
Kesum.i.abrotanum.
Kesumi idē qd̄ sup̄.
Kesumen .ɜ.i.& grana.v.
Ketana est quodā genus catapucie: cuius folia sūt similia folijs stringni.
Ketba vel arisa i.catapucia.
Kezai.i.pimpinella.
Kezair idem qd̄ s̄.
Kezaf idest nummallus vel anaballa.
Kezef.i.arbor dragantī.
Kezed idē qd̄ supra
Kez.i.fuolloli: pro quibus lege sera.
Kianos est quedā species coloris: lege cianeus.
Kianus.i.faba.
Kiachus.i.cyathus
Kiar i.citrullus.
Kiarsaraber.i.cassiafistula.
Kieth.i.galbanū.
Kien est locus quidā.
Kiem idē qd̄ supra.
Kiudion.i.semē minoris mezereon vel cocogdy.
Kindionj idē qd̄ supra.
Kibar.i.acetosa.
Kibari idē qd̄ supra.
Kibasuf.i.epatica.
Kibil.i.sticados.
Kibili idē qd̄ supra
Kibrit i.sulfur.
Kica.i.malus appetitus qui cōtingit mulierib᷒ p̄gnātibus comedentibus lutum vel pontica.
Kida i.turdus auis.
Kidaminā.i.mald terre.
Kicta.i.kica.
Kiare.i.draganti.
Kikire idē qd̄ sup̄.
Kic.i.galbanū.
Kida.i.hircina.
Kidalo.i.hypericon.
Kidalo idē qd̄ sup̄.
Kidia i.cymbalaria.
Kidria.i.cedria: & est gūmi cedri.
Kidra idē qd̄ supra.
Kidonia.i.citonia.
Kidol i.spargula.
Kidomon i.arietica: & ē herba
Kiga i.cordumeni.
Kiga.i.matrisiluia.
Kigali idē qd̄ supra
Kibil.i.oīa instrumēta gressus: vt cossa crus pes.
Kigili idē quod supra.
Kikabaut.i.satyrió.
Kikabal.i.palma xp̄i.
Kikabali idē qd̄ s̄
Kikidos i.citados: & ē galla.
Kikide.i.draganum.
Kikiban.i.brionia
Kikil.i.grana granatorum siluestrium.
Kilaru.i.filix.
Kilamia.i. cadimia
Kaldaru idem qd̄ supra.
Kildim idem qd̄ s̄.
Kilex i.salis de oriente.
Kilke idest ordeum excorticatum & fricatū & coctum cum multa aqua. & est illud quod vocat̄ ptisana ordeacea: & est far ordei perfecte coctum.
Kilam.i.venter vel fundus stomachi.
Kila idem qd̄ supra.
Kilio.i.sparagus.
Kilile i.melilotum.
Kilimalchus idem quod supra.
Kilil i.myrabolāi citrini.
Kilidonion i.celidonia
Kilis i.sparagus
Kilil i.corona regia.
Kilimi i.cadimia.
Kilimia idem quod supra.
Kikil grana granatorum siluestrium.
Kiloliol i.celidonia.
Kildolion idem quod supra.
Kildolioni idem quod supra.
Kilus.i.succus.
Kilbu.i.canis.
Kilduar.i.cedar.
Kimar.i.zimar.
Kimaloc i.abrotanum.
Kimaloch idem quod supra.
Kimia lepra i.fabe farina.
Kimia i.cadimia.
Kimiadon i.balsamus.
Kimolea i.cimolea.
Kimobor i.puber.
Kimosarch i.scordeon.
Kina i.galbanum.
Kinarium i.catulus canis.
Kinamomū i.cinnamomum.
Kinarion i.kinarium.
Kinna i.cardus.
Kineki i.squinantia.
Kinelion i.amomum.
Kineliom idem quod supra.
Kinikion.i.herba que assimilatur asse fetide: & cū ea abstergitur vitrum.
Kindikion idem quod supra.
Kinkil.i.ros marinus: illud vocabulum ponitur in antidotario Damasceni.vi. qui incipit zucarum alkikil vel alkinkil: & est post.vi. qui incipit zucarum buglossatum.
Kinomia idest musca canina venenosa.
Kinosbatus i.cinosbatus.
Kinosbaton idem quod supra
Kinodentes idest canini dentes.
Kinopotano idest canis fluuialis: & ē castoreum.
Kinoglosson idest cinoglossa.
Kincom prasimon idest tortura oris.
Kinusol idest apiū risus.

Kimp.i.prassiu. Kincus.i.lotincu
Kiparissos idest cipressus vel semen rute.
Kipar .i.epatica.
Kipari idem quod supra.
Kiper.i.cyper. Kiperon.i.laureola
Kiperion idem quod supra.
Kippus .i.stercus qd est fim⁹
Kipsus idē qd supra. Kipsusi idē qd sup.
Kirada.i.ouricios. Kirau.i.kerateo.
Kirateo idem quod supra.
Kirades.i.scrofa. Kiramenō.i.napta.
Kirtas idest carta.
Kircin idest mentastrum.
Kirferdarsini idest cinnamomum
Kirse idē quod supra. Kirte idest varices.
Kiri est flos qui redolet vt gariofilus: et est keiri
Kirki est quoddā os ex omnibus ossibus tibie
Kirrion est species tinee capitis: que facit forami na manantia saniem simile melli differt autē ab a core magnitudine foraminū. Pan.ca.⁹ de acore.
Kirris epatis idest gibbi epatis.
Kirul idest serpillum.
Kirukes dicti greci: latine colores gb⁹ tīgūt pani
Kirum .i.carta filago.
Kisa idest grana solis.
Kisal idest gentiana.
Kisapon idest saponaria.
Kisarfasalista idest cassialignea
Kise idest cibus qui fit de simula ordei.
Kismes idest passule sine nucleis.
Kismez idem quod supra.
Kisserion idest pumex. Kisobran.i.acuta.
Kismus idest hedera. Kissos idē qd sup.
Kissokikilon .i.bacca hedere.
Kiscos idest agnus castus.
Kisch est cibus qui fit ex simula frumenti aliquā do ordei macerati in lacte acetoso. qui faciunt pil lulas maiores ciceribus: et desiccāt: et cōseruat has coquunt cū carnibus vel pinguedine elixantes: et est cibus infrigidatiuus. in aliqua ansore iubetur da ri diabeticis. et dr̄ etiā kisch ipsa simula farine vel ordei cū lacte acetoso cocta.
Kiss est nomen mensure: et est idē quod kist.
Kist est nomen mensure. Jo. Sera. libro. vij. de cō fectio. electuarij de citonijs auc. Hal. que ex ea est romana est libra.i.s. Idem Auic. capitulo de scia tica. kistum est cotile due.
Kisa idest vince. Kitran.i.alkitran.
Kitramon .i.cretanus roman⁹
Kitelimir .i.cucumer agrestis
Kithelimir idem quod supra.
Kitria idest citrum.
Kitira idest dragantum.
Kitisucus .i.folia diasoretica.
Kitira idest cithara.
Kitrinos .i.color citrinus.
Kitum est genus arboris: que facit gūmi: quo cor pora ungūt ne putrefiat: et vocat arbor mortuor.
Kithum idem quod supra
Klidbemmia.i.purgamen farmentorum.
Klimas idest gradatio.
Klinopodhes .i.kinopodion.
Krisolocania, idest atriplex.
Krinu.i.ordeum. Krimon idest liliu
Krikinum .i.cartamum.
Krimoides sunt frusta simul vel grana parua.
Krios idest aries. Kirios idest frigus
Krisis idest iudicium.
Kritarion .i.ordeolus oculi
Krite idest ordeum.
Kritana .i.critanus marinus
Roab .i.lac acetosum.
Roalos idest aranea. Roatan idē qd sup.
Roba.i.auellana idica: et est fruct⁹ q vocat fause
Robastron idest spodium. Robus.i.panis.
Robus bacce.i.nux sarch: q vulgo melechena dr̄.
Robal idest epatica. Robali idē qd sup.
Rocaston.i.virga pastoris. Rochu.i.papaner.
Rochi est quoddam animal marinum: qd vulgo dicitur vitulus marinus pilosus: habens quatuor pedes similes pedib⁹ catuli: et parit catulos: et exit ad terram interdum ad pascua.
Rodie .i.chonche codce
Rokon idest coccus. Rocrosen.i.vince
Roda idest fragaria.
Rodalf .i.sponsa solis.
Rodalfi idem quod supra
Rodia idest papauer. Rodi.i.muscata
Rodanthos idest nenufar.
Rohol.i.puluis oculorum. Robobran.i.acia.
Robolab.i.oculus xpi. Rokiū.i.chochi.
Rochunulum idest prunum.
Rochinos coccus cochin⁹ sanguineus color ru bicundus.
Rolauscos idest racemus.
Rollauscos idem quod supra.
Rollasticon idest purgatorium.
Rolembos idest oliue.
Rolembras idem quod supra
Rolfis idest trifolium.
Rolumbas idest kolembas.
Kollyrion idest collyrium.
Rollitrac idest ceterac.
Rolofonia idest resina frixa vel composita: et est pix greca.
Rolon idest intestinum penultimum.
Rolus idest anus.
Romason .i.vmbilic⁹ veneris.
Romasion idem quod supra
Romasi idest almea.
Rooma idest calx viua.
Romidion idest gūmi cuiuscḡ arboris.
Romidan idest alcanna.
Romidascalum idest iuniperus.
Romon idest cicuta que dicitur komos.
Romertes idest pulmo.
Romal idest almea.
Romallop idest culcasia.
Ronalis idest mellissa.
Ronces idest bistorta.

Rondea idest condisi.
Ronder idest olibanum.
Ronis idest anis.
Ronditos idest vinum cū speciebus conditum.
Rondilal idest balsamita.
Ronosi idest culex.
Ronopeum idest coopertorium lecti.
Ronos idest pinea.
Ropir idest viscus.
Roparion idest bistorta.
Roppar .i. herba fullonum.
Ropos idest stercus caprinum vel q̄cūq̄.
Ropros idem quod supra.
Roprosi idem quod supra.
Roral idest coralius.
Rorat idest senation.
Rorbion idest alnea.
Rori idest pupilla oculi
Rorion idest coriandrum
Roriza est fluxus rheumatis ad nares.
Rorons idest coni.
Roron idest corium.
Rokems idest crocomagma.
Rorlobar idest cymbalaria
Rorul idest fileos.
Rordumeni idest carui agreste.
Rordumen idem quod supra.
Rosseni idem quod supra.
Rromion idest cepe.
Rrommion idem quod supra.
Ruat idest rosa.
Ruactil .i. blacce bisantie.
Rual idest nitrum.
Rut idest nitrum.
Ruab idest gūmi.
Rurabel idest bdellium.
Rul idest sene.
Rubason idest polium.
Rubasion idem quod supra.
Rubulas idest cicorea.
Rubece idest malua.

Cap. 383.

K

Rubebe Sera. idest domirta vel borongi. ara. la. kubebe libro aggregationum capitulo kubebe. Kubebe est planta habēs folia myrte domestice: nisi quia sunt latiora eis. et summitates eorum sunt acute sicut summitates lancee. et habet fructum rotundū aliquantulum depressum: et latum inter folia eius repertū: qui qn̄ maturat vergit ad rubedinē: inter ipsum est granum triangulam. et habet ramulos filēs ramis plante dicte larosi egredientes ab vna radice sicut agrostis: difficile frangibiles: longos circiter brachiū vnū plenos folijs: et fructus eius ponticus dec inans ad amaritudinē: et color eius declinat ad rubedine. Et idem postq̄ cōgregaui inter sermone Dias. et Gal. super omnē herba inueni q̄ Gal. non memorauit myrtū agrestem. Et Dia. nō memorauit kubebas. et vidi q̄ descriptō Galieni super kubebas est descriptio Dias. super myrtū agrestē. Pli. ca. de kubebis. ex eis sunt domestice et silnestres. sunt enim fructus cuiusdā arboris in partibus indie nascentes: et sunt triū generum. sunt enim silnestres que sunt minores. et sunt saporis acuti sicut piper. et sunt graues intus plene breuis stipitis. sunt etiam alie superiorib' silnestres maiores pōderose silr: et plene amari sapori superioribus meliores. sunt alie que sunt domestice omnibus predictis laudabiliores: iterius inanes: leuis ponderis. longi stipitis: modice amaritudinis: in summitate habentes planicie aliqua: et vbi cōiungitur stipiti cōcauitas est quedam: cū masticatur fumositas queda euaporabilis ad cerebrū ascendit. cū simpliciter ponitur: ista itelligitur. virtus est in folijs et in semine eius. ca. sūt et sic. apate.

Posse. Sera. semen eius bibitū vrinam prouocat. menstruis imperat. calculos vesice frangit. ictericis et cefalargicis medicatur. Radix eius cū viridis est a multis pro sparago comeditur: que amara est et diuretica. Et idem auc. Gali. est medicina similis sui in sapore suo et virtute: nisi q2 est subtilior multum. adeo sit apertiua opilationū. que sunt in corpore toto. et prouocat vrinā: et mundificat renes a lapide qui generat' in eis. et est bona gingiui. et stringit vētre. Paulus capitulo ō kubeba. Kubeba valet cōtra frigidū rheuma. et cōfortat cerebrum.

Rufora d. i. psillotrū. Rufoni. i. passimum
Rufordaran. i. cinnamomū vel species eius.
Rubalb. i. antimoniū. Rubul idē q̄d supra
Rubalungen. i. galanga. Rulas. i. calcasa.
Rulbas idē q̄d supra. Rulkati idē q̄d s.
Rulef .i. salix.
Rulepium .i. mentastrum.
Ruleba. i. cyperus. Rulu. i. vsnee.
Rulumar .i. gariofilata.
Rulbachelbir .i. pollitricum.
Rulk .i. milium solis.
Rumar .i. kotula fetida.
Rumari idem quod supra.
Rumarch .i. oziamum.
Rumetre. i. pire. Rumeteri. i. polium
Rumetan. i. arsenicū. Runte. i. affodillus.
Runelon .i. kalendula.
Runtelion idem quod supra.
Ruran .i. pix liquida.
Rurat. i. porrum. Ruranon. i. vsnee.
Ruras .i. carte.
Rurt. i. gūmi arabicū. Rusamuz. i. mahab.
Rusbli. i. filius ante patrē. Rust. i. costus.
Rutubut. i. color sanguinis putrefacti in facie: et ē species melancolie: que nominat' cutubē. quia eā habens fugit absq̄ ordine: et eius incessio est diuersa. et kutubut silr' est bestiola existens in superficie aque: que super eam mouetur diuersis motib' sine ordine: et quacūq̄ hora aliquid aliud accidit ei fugit ex eo q̄d ipsi accidit: deinde appāret et dī bestiola nō quiescens. et dī vulpis alabamaria: verū tñ magis similia sunt duo prius dicta.

Sequitur de. L.

Laaf .i.fenc.
Laaman .i.stercus colūbinū.
Laasacon .i.melilotum.
Laapur .i.prassium.
Laeꝫ .i.gladiolus.
Laegi idem quod supra.
Laegifor .i.ȥedoaria.

Cap. 384.

Aicralmaric arab. grece libanonda lati **Sera.** li° aggre. laicralmari ne rosmarinus. en iquit est arbor ma rie: ꝛ est alpinalfec: ꝛ est ꝑacola. ꝛ Dicit auc. Dia. Species libanotis sunt tres. vna cap. hꝫ semen qd̄ nominat̄ fachi. ꝛ hꝫ folia silia folijs maratri: nisi quia sunt latiora ꝑaꝝ grossiora: ꝛ extendit̄ sup terra circulariter: habens bonū odorē. ꝛ lōgitudo sti pitis eius est vnius brachij ꝛ plus. ꝛ hꝫ multos ra mulos: sup quoꝝ sūmitates sūt capitella: in quib⁹ est semen albū simile semini plante: que dr̄ spon dilion: mundū angulosū: acuti saporis: in cui⁹ odo re est simile odori resine pini: ꝛ qn̄ masticat̄ mor dicat linguā. Radix vo eius est alba multū: cuius odor est sicut odor thuris. ꝛ est species alia similis supradicte: nisi quia semen eius est lati nigrū sile semini pl ntę spōdilion: habens odorē bonū: sed mordicat linguā: ꝛ hꝫ radice exterius nigrā: interi⁹ vo albam. Est species alia similis supradicte: nisi quia ipsa nō hꝫ stipitē nec semen nec florē. ꝛ nasci tur libanotis locis petrosis ꝛ agrestibus.

Posse. Sera. auc. Gal. virtus oium specierū est similis ex hoc ꝙ resoluit: mollificat: abstergit: ꝛ incidit. ꝛ suc cus herbe qn̄ miscetur cū melle curat obscuritatē visus que fit ab humiditate grossa. sed species illa que hꝫ capitella quā romani rosmarinuꝫ vocāt: qn̄ dat̄ in potu cōfert ictericis. Idē auc. Dias. empla strū ex folijs cuiusqꝫ speciei cōfert fluxui sāguinis emoroidaꝝ. ꝛ sedat apostemata ca. ani. ꝛ extenuat emoroidas egredientes. ꝛ maturat scrofulas: ꝛ a postemata difficilis maturationis. qn̄ radix ei⁹ ad ministrat̄ sicca cū melle mixta mundificat. Et qn̄ sumit̄ in potu cū vino cōfert torsionibus ventris. ꝛ cōuenit morsib⁹ venenosis. ꝑuocat vrinā ꝛ men strua. ꝛ qn̄ fit emplastrū cū ea humida soluit apo stemata phlegmatica. ꝛ qn̄ exprimit̄ succus radi cis eius ꝛ aliaꝝ partiū eius. ꝛ miscet̄ cū melle: ꝛ fit inde collyriū acuit visum. ꝛ semē eius qn̄ sumitur in potu facit oia hec. ꝛ qn̄ sumit̄ in potu cū pipe ꝛ vino cōfert epilepsie. ꝛ cōfert doloribus pectoris antiquis: ꝛ ictericis. ꝛ qn̄ miscet̄ cū oleo: ꝛ linit̄ in de corpus ꝑuocat sudorē: ꝛ sic cōfert hydropisi. ꝛ terit̄ ꝛ miscet̄ cū farina lolij ꝛ aceto: ꝛ fit empla strū cōferens attritioni laceroꝝ ꝛ podagre. ꝛ qn̄ miscet̄ cū aceto fort curat morphea. ingredit̄ au tē semen eius in syrupis. veꝝ semen illius qd̄ dici tur fachi nō est administrandū in potionibus que sunt ad cancrū: sed libanotis: quā romani vocant rosmarinū: ꝛ est planta quā multi ponūt in coro nis. hꝫ virgas multas nō grossas flexibiles humi das: super quas sunt folia multa densa subtilia lō ga. ꝛ hꝫ virtute calefactiuā: ꝛ desiccatiuā multum. ꝛ admiscet̄ rebus quibus abluit̄ caput. ꝛ pulueri ȥatur de ea super caput: ꝛ dimittit̄ sic tribus die bus. ꝛ postea abluit̄: ꝛ cōuenit oculis quibus cur runt humiditates. ꝛ cōfert ictericie. Et ideꝫ aucto. Aben mesuay est ca. ꝛ sic. in tertio gradu. ꝛ cōfert cordi frigide. ꝛ alcohol cū eo ꝛ melle cōfert aque descendenti ad oculum.

Laucruma .i.electrum.
Laucrud .i.lapis lazulus.
Lauda .i. quoddaꝫ os qd̄ in posteriori capitis est factum sicut inuersa: ꝛ est supra.
Laudime .i.semperuiua.
Lauria .i.melilotum.
Laurus quid est lege gara.
Laurus alexandrie quid est lege dafnoides.
Laureolus quid est lege quod supra.
Lauzamar .i.amigdala. Lauz idē qd̄ supra.
Lauze idē qd̄ supra.
Laucanar .i.flos amigdale.
Laurisdanium .i.camedapnes.
Laudume .i.sēperuiua.
Labar .i. letigo que nascitur circa aquas: folia ha bet rotunda ꝛ flosellum ꝑalbidum: ꝛ est acris ꝛ di uretica: lege gahaleb
Laban .i.olibanum
Labe .i.manica cultelli
Label .i.cinfar. Labeserch .i.bdelliū
Labea idest species titimalli.
Labrum veneris .i.cocognidium. quidam dicunt quod est dipsacos.
Labrusen .i.hypericon. Lacera .i.acetosum.
Lacabatabaco .i.borax.
Lacca quid est lege aec.
Lacertus Auic. eius nā vicina est stellionis: sed ē melior eo. eius stercus acuit visum: ꝛ cōuenit pan rigini ꝛ albugini oculorum.
Lacerana .i.olera.
Laceri herba ē quā ignoro: hn̄s folia sic̄ anagall⁹
Lacertola aque idest stincus.
Lacel .i.mel.
Lacteris nomen est herbe catapucie minoris ꝛ se minis eius: quando simpliciter ponitur pro semi ne intelligitur: ꝛ quid est lege catapucia.
Lacterides idē qd̄ supra. Lactis .i. catapucia
Lachitis idem quod supra
Lachiri gre. latine cicercula. Gal. lachiri cōsile: v tute qdē est lachiri faseolis. vtunt̄ aūt his plurimi g fm verā asiā rustici. virtutē qdē silem hn̄t faseolis grossiorē qdē sbaꝫ: ꝛ pp h̄ sūt magi illis nutritiue.
Lacicinium .i. omnis planta habens lac acutum: ꝛ est solatiuum.
Lacora .i.acorus.
Lacoria idem quod supra.
Lacuna .i.terra sigillata.
Lactuca domestica quid est lege hachas.
Lactuca marina idest titimallus.

Cap. 385.

Actuca asini vel muscellia qd ide est latine. gre. anchusa: ara. abuglisse vel sinare vel sinca. rc. **Dias.** ca° de anchusa. lactuca asini sive anchusa sunt eius tria genera: quor unū folia hʒ lactuce silia: sʒ acuta pilosa ⁊ aspera ⁊ nigra ⁊ spinosa. Radix est ei digiti hūs grossicie ⁊ coloris sanguinei in estate. potissime inficiēs digitos. nascit locis cultis. folia plurima hūs in gyro sup terrā spansa. lege eaʒ mense februarij. Radix eius virtutis est redarguentis ⁊ stipticantis.

Posse. cōbustionib° medet. cera et oleo addito vulnera renū optime curat. igne sacrū cū polenta extinguit. maculas corporis ⁊ lepras cū aceto iposita mundat. supposita menstruus impat. aborsū facit. Elixatura eius fieri cis muliez recte adhibet. nefrenicis ⁊ spleneticis opitulat. febrientib° cū mulsa dat. nō febrientibus cū vino. folia ventrē stringūt cū vino bibita. ipsaqʒ herba decoctione arcuatū morbū sanat. Ite in oleo decocta cū cera vstionib° ⁊ vlcerib° difficult cicatrizātib° apponit. Est alia anchusa quā multi alchobidion dicūt supdicta paruior est: qr folia minora hʒ ⁊ aspiora supiore: virgas silrs vt supra: sʒ per quas flore purpureū aut feniceū pfert. radices rufas hʒ ⁊ oblongas. nascit locis arenosis. virtus est radici ⁊ **Posse.** morsib° venenatis folijs ei° vna. occurrit: sʒ ⁊ manducata ⁊ bibita ⁊ collo ligata vi venēoz n admittit. ei° folia si masticata cōspueris serpētē occides. Est alter genus silr supradicte: sʒ minus semē hʒ colorē **Posse.** istud silr masticatū ⁊ cō feniceū. sputū celeri° serpentibus infert mortē. Radix ipi° cū cardamō ⁊ ysopo bibita mō oxisabi vnu° lū **Gal.** vij. sim. phar. cap° bricos latos occidit. anchusa. Anchuse vo nō eiusdē oēs sunt virtutis. nā ea qdeʒ q̄ anomachia appellat stipticantē simul ⁊ subamarā hʒ radicē sufficiētē qdē corpora cōdensare ac mediocriter subtiliare ⁊ abstergere ⁊ lauare cholericos et subtiles humores. dictū est aūt in priorib° qr pontica qualitas admixta amare nata est hoc facere.

Posse. valet ad ictericia spleneticis ⁊ nefreticis vtilis est. Est aūt sufficiēs infrigidare: cataplasmata quoqʒ cū farina ordeacea herisipillatis cōferre. Abstergit aūt nō solum bibita: sʒ deforis apposita. qpobrē morpheas ⁊ lepras sanat cū aceto. Radicis quidē opa sūt hec: et virtutes opationū he qdeʒ dicte sunt. frondes vo plante debiliores radice sunt: nō tñ excludunt ab actu stipticandi ⁊ siccandi. vñ ⁊ diariā sanare cū vino bibite. ea etiā q̄ appellat anchusa herisipillatib° cōuenit. silr ⁊ radicē hʒ stipticiorē. anomachie eius vo q̄ anothali ⁊ alcibiato vocat: vtus quideʒ est pharmacosior: ⁊ mox igit ⁊ plus hʒ acredinis q̄ ad gustū. ⁊ serpentib° ⁊ morsis sufficit: cōpetit cataplasmati apposita ⁊ comesta. Reliq̄ vo q̄ qrta est ⁊ parua ⁊ fere innoiata qdeʒ silis est alcibiadio: amarior aūt ⁊ pharmacosior; qpropt ⁊ ad latos lūbricos idonea in multitudine oxisabi cū ysopo ⁊ mastic io bibitur.

Lacquid est lege lelen.
Lac p papaueris .i. opium.
Lac fisticule carmini .i. semen croci hortulani.
Ladier .i. bdellium.
Ladarf .i. hypoquistidos.
Ladarhasach .i. iusquiamus. Ladil .i. trifolium.
Ladili idē qd supra. Ladri .i. variole.
Lagana fit ex pasta azima: ⁊ c lata: p q̄ .l. beuda.
Lagazar .i. alexandrū. Lagaos .i. lepus.
Lagin .i. leporina. Lagiasir .i. pyretrū.
Lagiasich .i. pip albū. Lagoceros .i. talpa.
Lagocceros .i. trifoliū leporinū.
Lagos .i. lepus.
Lagopos .i. pes leporinus.
Lagnoptalia: hāc habentes sunt qui cōducta palpebra superiora oculū regere minime possunt.
Lagustu .i. cyperū. Lagus .i. lepus.
Laguston .i. scordeon.
Labana vocant grece omnia olera.
Labanon idē qd supra. Labadrol .i. cicuta.
Laigralmanaz quid est lege libanotides.
Laieralmanāgi idē qd sup. Lalasa .i. trifolium.
Lalaf idē qd supra. Lalasor .i. arsenicū.
Lama: Pli. lamā inquit vocant arborē spinsam in india ⁊ in arabia nascentē in q̄ fit mastix: sʒ infra.
Lamil .i. vsnee. Lamili idē qd sup.
Lamula .i. iuniperus.
Lanaria .i. struthium vel condex.
Lana sucida .i. nō lota. bona est de collo nō mollis ⁊ femoꝝ ⁊ bñ lota: p qua .l. tausi.
Lanam .i. auripigmentum.
Lanadachis .i. fructus mandragore femine.
Lenesbellasefin .i. xilobalsamū.
Landeabellasefin idem quod supra.
Lansen .i. scordeon. Lazeden .i. lazederi.
Lanu .i. cartafilago.
Lambrusca .i. vitis agrestis: p qua lege enantiū.
Landine .i. semperuiua.
Landrus quid est lege herion.

Cap. 386.

Lapaciū la. vel parella: ⁊ est alius q̄ lappago. c° due sūt spēs acutū .s. ⁊ rotundū qd sic dr: qr rotūda hʒ folia: ⁊ acutū acuta: cū simplr ponit p rotūdo in **Dias.** ca° de lapacio. ponit q̄tuor telligit. ei° gnā dicens: lapacij q̄tuor sunt genera vel species. vnum quod manducatur: ⁊ est illud quod vocatur insipidum. alterum quod dicitur oxilapacium ⁊ acetosum lapaciū: et illa ē herba q̄ vocat acetosa: q̄ i loci hūidis nascit ⁊ in sūmitate ei° sūt folia acuta ⁊ dura. Ueꝝ meli° ē qd i horti nascit. Est āt gen° lapacij qd ē agreste: ⁊ bonū min° silr plātagī sup tra spāsū: ⁊ molle. ē aliō gen° qd multi zadā dicūt: folia silia lapacio agresti hūs: ⁊ virgā minorē. semen ei est acutū ⁊ cusū siue subnigrū ⁊ triāgulatū ⁊ viscidū: super virgā hūs semen. ⁊ latine dr lapaciū acutuʒ. valet cōtra scabiē empetigenē ⁊ serpigine: si accipiatur

uncens cinis et oleū nucis. per liquida: et simul bu liant et colet. et colature addat puluis tartari et sul phuris: et fiat vnguentū. ad apostemata maturan dū lapaciū acutū tritū et i oleo decoctū et axūgia: supponat. cōtra splenis duriciē succ⁹ lapacij acu ti cū storace liquida et armoniaco et aceto cōficia tur: et dimittat tribus dieb⁹: postea fiat decoctio: et colet: et colature addat cera et oleū et fiat vnguē tū aqua vel vinū decoctionis eius soluit opilatio ne splenis vel epatis. Cōtra scrofulas nouellas fi at emplastrū ex lapacio acuto et axungia simul cō tritis. crispelle facte ex lapacio acuto valent asma ticis ex fri gida cā. **Sal.** vi. sim. phar. ca.⁰ de lapacio. Lapaciū diaphoretice mo derate virtutis est. Acutū vo lapaciū mixte simul cum diaphoretica et repercussiua participat q̄dam qualitate. semen vo eius h₃ quid stipticū manife ste vt dysenterias et diarias sanctet maxime id q̄d est acutū lapaciū. Equinū aūt lapaciū in nemori bus quidē generat. et plurimū aūt est eiusdē gdē cū predictis. debi lioris vo virtutis. **Dias.** virtus lapacij: vna est que ventrē mol lit crudū: et tunsum: et cataplasmatibus adhibitū cum oleo rosaꝝ duricies spargit.

Lapaciolū. i. lapaciū acutū: et est species lapacij.
Lapagione i. lappago.
Lapatum i. rumex.

Cap. 387.

Lappa i. menta fm quosdā: sed falso: nam lappa maior ē bardana. et est alia lappa dicta inuersa que h₃ caudā ingentē p terra dispersam. hec her ba a grecis philōtropos vocat: eo q͛ vestib⁹ ho minū adhereat ob asperitate sui. nascit iuxta mu ros: et est bardana. Pli. ca.⁰ de lappa. Lappa ē du plex que adherescit q͛ in ipsa flos nascat non eui dens: sed occultus intus et itra se semina velut ai a lia que intra se pariunt. Pan. ca.⁰ de lappa. Lappa est duplex. ex ea est maior et minor. maior vocatur bardan⁹ latine et gre. ethiopis: et e mascul⁹ carens se mie. minor vocat bardana: et e feia faciens lappas: et feia adherentia pannis: et vocatur lappa inuersa. **Sal.** vi. sim. phar. ca.⁰ de lappa arstrū siue p sonatia, vel lappa: qd quida psepidam vocant. folia eius sunt cucurbite silia: nisi quate nus sunt duriora et minora. diaphoreticū est et sic catiuū. h₃ aūt et quid stipticitatis mediocris: iccir co et folia ei⁹ veteꝝ vulneꝝ sunt sanatiua.

Lappago est aliud q̄ lapaciū: et vocat psonatia: et est herba habens folia magna: quā Dias. vocat apparine: quā greci philoantropon vocāt. vnde Dias. facit vnū capitulū de apparine. i. lappagine et aliud de lapacio. nam primū scribit p binū. p. et aliud p vnū. et istius quattuor sunt genera intra q̄ est herba que vocat acetosa: vt apparet si leges la paciū: et quid est lappago lege apparine.

Cap. 388.

Lapsana est quedā herba que assimilat rapeste: que grece vocat lepidū vel gingiē: que fm Dias. capitulo de lapsana est herba omnibus no ta. virtutem h₃ viscidā. sciaticis medet. splenetic opitulat. lepras mundat. Radix eius collo suspen sa dolore den tium tollit. **Sal.** vij. sim. phar. ca.⁰ de lapsa na. Lapsana comesta ca cochima est. cataplasmata vo abstersiuū quidē habet et diaphoreticum.

Lappa inuersa quid est lege lappa.

Cap. 389.

Lapis ematites latie: gre. lithos ematitos: ara. sedeneg.

Scra. li.⁰ aggre. ca.⁰ sedeneg aūc. Dias. ematites est lapis sā guineus: cuius color est similis colori sanguinis aut ferruginis. et melior est ille qui cito frangit cōpati one alicui⁹ lapidis qui nō est sedeneg: sed species eius. et qui est durus nimis. coloris ferruginis: eq̄li um partiū: mundus a sordibus: habens venas cū quo pictores limpidant auꝝ et argentū. Adulte ratur aūt cū lapide scisso sed discernit: quia lapis scissus separat i venas rectas: sed nō est lapis scis sus: qm qū fricat sup cotē egredit ex fricatiōe ei⁹ color bonus: sed sedeneg est magis tincta rubore. Et i de aūc. Sal. sedeneg qū fricat sup cotē dissol uitur. et sapor eius est stipticus. et virtus eius est de siccatiua. et infrigidat in q̄titate in qua est stiptic⁹

Posse. Scra. cōuenit asperita ti o culi et palpebraꝝ: s₃ qū asperitas fuerit cū apostemate cal₃ fricat i cū albumine oui. aut decoctione fenugreci. et qū fri catur sup cotē cōuenit sputo sanguinis iuuamen to maximo. et cōuenit omnibus vlceribus qū linu unt cū eo. puluis subtilissimus puluerizat in vlce rib⁹: et aufert carne superfluā: et cōsolidat vlcera ocu li et curat. et qū fricat cū aqua in cote sicut dixim⁹ et dat i potu stringit menstrua. et qū bibit cū vino antiquo stringit ventrē et fluxū vesice. puluis exp pertus contra immoderatum fluxū: et potissime post purgationē fluxus: Recipe lapidis ematit ℈. i. karabe coralli rubei psillij assan et ossis d cor de ceruī ana. ℈. i. electuarij athanasie. ʒ. i. distēpet cum succo plantaginis.

Cap. 390.

Lapis pirindes gre. ara. bageral marchasita: la. copa rosea

Scra. li.⁰ ag. c.⁰ bageral. marcha sita est lapis ex quo extra hit es. et oꝫ q͛ eligat ex illo c⁹ color ē silis eri: et qū ponit i igne saliūt ex eo sintille facile. Cōburit in hūc mōꝫ. linitū pone i ignē leuē: et eucta donec fi at rube⁹: deiñ ex͞t he ab igne. quidā ponūt eū i ignē magnū ex pennis: deiñ liniūt melle: et iteꝝ ponūt i ignē donec oēs ptes ei⁹ sint eq̄lr cōbuste: ex for tasse p̄ aduriť ex et nō iteri⁹: deiñ exsufflat cinis ab eo: et reponit. et si idiget ablutio: laua eū sic lauat cadi mia. **Dias.** ca.⁰ de lapide piritide. lapis piri tides. i. marchasita ex q̄ eramen fit eligendus est: colorem habens eraminis qui in foco missus frangit. Comburitur vero sic: melle vnctus in viuis carbonib⁹ mittit: et flagellat q̄diu

colorē rufuz faciat. Alij vō in multis carbonibus igneis coctū: ⁊ secundo melle vnctū reuocant igni q̄zdiu se fregerit: postea eximunt illum: ⁊ lauant sicut cadmia: ⁊ reponunt. **Posse. Sera.** virt⁹ ei⁹ adusti ⁊ nō adusti est vrens ⁊ abstersiua vlcex. ⁊ abstergit obscuritatē visus. ⁊ resoluit ⁊ maturat apostemata dura. ⁊ qū resoluit ⁊ miscet cū resina pini resoluit sanguinē cōgelatū. ⁊ aufert carnē supfluā cū pauca calefactione ⁊ stipticitate. ⁊ quidā nominat hunc lapidē postq̄ adurit vicidas vel difriges. Et idē auc. Gal. hic lapis est vnus de lapidib⁹ habentib⁹ virtutē fortē. ⁊ nos administramus eū cū resolutiuis: ⁊ miscemus cū eo lapide sacharon: et resoluimus sepe cū hoc vnguento humiditatē multa: q̄ est cōgregata in cōcauitatib⁹ ⁊ cauernis musculoꝝ. ⁊ qū administrat hic lapis os q̄ multū teratur: ⁊ resoluit humiditatez corruptā que est sub cute. ⁊ ideo qū teritur vltima cōtritione: ⁊ cōficit cū aceto abstergit baras: ⁊ morpheaz: ⁊ lentigines faciei. ⁊ hz virtute magna in abstergendo oculuz. ⁊ cōfortat substantiā eius. ⁊ acuit visuz. ⁊ ideo nominatur i terris persie lapis luminaris: ⁊ facit capillos tenues ⁊ crispos. **Dias.** virtus ē illi cocto ⁊ crudo termantica: ⁊ asmitica. caligines oculis purgat. duricieb⁹ d. aphoresim ⁊ digestione facit. addita resina carnes pequ. lapis iste cōbustus a multis difriges dī. lapis iste est species vitrioli. sicut apparet li leges zeg: q̄ nō cōbustus si puluerizet ⁊ distemperet: vel misceatur cū vino ⁊ gallis tritis est optimuz encaustrum ad scribendum.

Lapis luminis	idem quod supra.
Lapis marchasita	idem quod supra.
Lapis senadeg	.i. lapis ematites.

Cap. 391.

Lapis smaraldus latine: vel lapis stellatus: grece ozmiscusara. feruzegi est lapis pulcher ⁊ amide viriditatis: imo color eius est viridissim⁹ traslucens: ita q̄ vicinū aerē sua videt tingere viriditate. figura sua melior est planicies: quia tunc vna pars nō coumbrat aliā. melior est qui nō vmbra nec lumine variatur. **Sera.** eius natura frigi. est ⁊ sic. Et idē auc. Rasis in libro mineraꝝ. generatio smaraldi vl' tabarzet est sicut generatio iacoth. ⁊ viriditas corporis eius nascit a virtute minere. iste smaraldus defertur a terris nigroꝝ. ⁊ lapis tabarzet est similis eiuili quia nō est diaphanus sicut smaraldus. est alius lapis qui vocat dabazrey. ⁊ est similis tabarzet. Et idez sūt duo lapides similes: quoꝝ vnus noiat tabarzet ⁊ amorad. ⁊ alius speciei noiatur smaraldus: ⁊ sunt vnius sere. ⁊ est vterq; lapis qui congelatur in minerijs auri in terris garbi. ⁊ est viridis fortis viriditatis splendens. ⁊ ille qui ex eo est viridior est melior. ⁊ magis diaphanus melior est obruso. Albertus i lapidario sua ca. de smaralda. Smarald⁹ lapis est preciosior multis alijs: ⁊ nō rarus. Et color eius est viridissimus transluccus: ita q̄ vicinum aerē suo viriditate figurare videat. ⁊ melior ē planicies superficiei: qr tunc vna pars nō obumbrat aliam: melior tū est qui nec lumine nec vmbra variatur hui⁹ planiciei. ⁊ coloꝝ varietate dicunt esse diuersitates. xij. ca q̄ aliqū fel nigrū per madum virgularū admixtū hz. hi sunt a locis scotici ⁊ britanici ⁊ bilaci: ⁊ qui in venis eris nascunt ⁊ maculosi quidā. ⁊ quidā calcedonici eo q̄ admixturaz habent cū illo lapide. meliores aūte sunt scotici. ⁊ ferunt quidā q̄ illi de nidis griffonū afferunt qui lapidē hunc cū crudelitate magna custodiunt. dixit aūt vnus de grecia veniens veridicus ⁊ curiosus experimentator: q̄ hic lapis nascit in rupib⁹ que sunt sub aqua maris: ⁊ ibi inuenit. rōnale enim est q̄ in venis eris: in perspicuo quide ad eris substātiā nō veniens nascat: eo q̄ rubigio eris hz viriditatē. **Posse. Sera.** qū feruzegi sumit i potu cū venit venenis mortiferis: ⁊ morsibus venenosis: ⁊ punctionibus habentibus aculeō. qui ergo dederit i potu de limatura eius pondus. viij. granoꝝ ordei illi qui sumpsit venenū anq̄ fecerit impressionē liberat eū a morte: ⁊ nō cadet capilli eius. neq; excorietur: ⁊ ē sua euasio. ⁊ ille qui assiduat aspicere ipz preseruat eius visum a nocumentis: ⁊ cōseruat eū incolumē. ⁊ qui defert ipsum in anulo pseruat ipz ab epilepsia: qū ducit eō in digito anteq̄ā superueniat. ⁊ pp̄ter hanc cām docemus reges q̄ suspendant eos in collo filioꝝ qui nascunt statim ne superueniat eis epilepsia. Et idē auc. Rasis tabarzet vl' feruzegi cōuenit leprosis qū sumit in potu limatura eius: ⁊ si cadat aspectus tyri sup lapidē smaraldi dissoluunt oculi eius ⁊ liquescit. **Dias.** ca.º de smaraldo. Smaraldus portatus auget substantiā habens persuasionē in omni negocio corpe ⁊ sermone castos latos facit. subuenit ⁊ in tēpestatibus. sculpit in eo scarabe⁹: ⁊ pendit aurea fibula. Albertus in lapidario suo c.º de smaraldo. expertū est nostris tpibus q̄ hic lapis si vere viridis ⁊ bonus est retinet coitū: pp̄ter qd rex vngarie qui nostris regnabat tpibus eum in digito in hora coitus cū vxore sua habebat i coitu in tres partes diuisus est. ⁊ iō pbabile est q̄ dē q̄ hic lapis gestantē se ad castitatē inclinat. vn auget opes: ⁊ incantantib⁹ dat verba psuasoria. ⁊ q̄ collo suspensus curat emitriteū: ⁊ caducos morbos. expertū aūt est q̄ visum debile cōfortat. ⁊ oculos cōseruat. ⁊ bonā facit memoriaz. ⁊ tēpestatē auertit. ⁊ valet diuinātib⁹: pp̄ter qd querit a magis.

Lapis tabarzet quid est lege lapis smaraldus.

Cap. 392.

Lapis lazuli latine: ara. hager alzenard siue alezanard. **Sera.** li.º aggre. cap.º hager alzenard. oz q̄ eligat ex eo c⁹ est color celestis multū cū corpusculis aureis: ⁊ lenis est sine aspitate ⁊ sine admixtione alteri⁹ lapidis: ⁊ q nō frangit facile: ⁊ cui⁹ frusta sunt magna. **Jo. me.** c.º ō lapi. lazuli. lapis lacul⁹ vl' stellar⁹ ē de gn̄e marmoꝝ hn̄s macu

las ex auro: et est eius alius albus: et dicitur lapis marchasita. et alius idus clarus celestis: et dicitur lazuli: et quādoq̄ mineras fert vtrūq̄ simul. Et meli or est cui⁹ color est viridior in colore azuli. et habz maculas aureas: et mixt⁹ cū marchasita est nō bo nus et nō maculatus: et sil'r lenis. calidus est i secū do: et siccus in tertio. Et dixit humay in vtroq̄ eē in ter-

Posse. Sera. virtus eius est si tio. milis glutini an ri: nisi quia est debilior eo. et facit nasci pilos i pal pebris. Et idē auc. Gal. est in eo stipticitas cū acui tate pauca. Et virtus eius est que desiccat et infri gidat etiā palpebras que depilatur ꝓpter aliquos humores acutos: et remanet q̄ in eis nō augēt pili nec multiplicant: et sunt subtiles et debiles: et hoc quia lapis lazuli in his locis destruit humiditatē ipsoꝝ humoꝝ: et imutat superfluitatē ad cōplexiōez sua radicale cū qua fit generatio piloꝝ palpebra rū. Et oꝫ q̄ ad hoc terat' multū. et administret' in puluere. Et idē auct. Linacoy in li.° lapidū: qn̄ su spendit' ad colla infantis remouet ab eis timores et facit hirtos capillos. Et si terit' cū aceto: et linit' sup morphea et albaras curat. Et idē auc. Aloanzi hꝫ virtute adustiuā putrefactiuā: et io aufert ver rucas. et qn̄ sumit' interius laxat humorē melanco licū. et mundificat sanguinē ab humoribus grossis Et dosis eius est a.ℨ.iiij. kirat. vsq̄ ad.ℨ.i. qn̄ misce tur cū aliis medicinis laxatiuis. et cōuenit plus do lori renū: et asmati. et qn̄ sumit' i potu aut fit nasca le cū eo ꝓuocat menstrua. et potus eius cōmouet nausea et vomitū: sꝫ ablutio ei⁹ remouet hoc ab eo

Auic. de virib⁹ cordis di cit q̄ cōfortat cor. **Jo. mes.**

est in eo acuitas nō euacuata a stipticitate. et est ex parte acuitatis eius adustiuus: vlceratiuus: putre factiu⁹: abstersiuus: et incisiuus. et in nō loto est ꝓ prietas abradendi pilos: lotus aūt ꝓlongat et con fortat eos: et generat pilos in palpebris. Sunt i eo nocumenta que diximus in lapide armeno. et ex pedit tollere nocumenta eius: et sil'r cū ablutione sicut diximus. De trituratione aūt sustinet plus q̄ lapis armenicus. Quidā aūt ex sapientib⁹ posu erunt ip̄: post eius ablutionē in cōfectionib⁹ leti cie: et ꝓp̄ie.ℨ.viij. ex eo ad lib.i. ex cōfectione: et da bant cū succo buglosse depurato: et vino subtili an tiquo. et est medicamen solēne ad egritudines me lancolicas: dilatat enim aiaꝫ: et facit in ea mineraꝫ gaudij. Cōfectio lapidis lazuli ex inuentione nr̄a: Accipe ex seta tincta in kesmes sicut li.i. et submer ge eā in succo pomoꝝ dulciū et aqua ro. ana lib.s et dimitte die vno. deinde fac modicū bulire dum aqua rubeat: deinde extrahe ab ea setā: et pone zu carū tabarzet.ℨ.c.l. coque vsq̄ dū spissitudinē mel lis habeat: et remoue ab igne: et ꝓiice in eo calido ambre crude frustatim incise.ℨ.vi. et dimitte lique fieri in eo: deinde ꝓiice sup ipsum puluere haruꝫ specieꝝ: Accipe ligni aloes crudi et darseni ana.ℨ. iiij. lapidis lazuli abluti et ꝓpati.ℨ.xij. margaritaꝝ ℨ.ij. auri boni.ℨ.i. musci.ℨ.vni⁹ tertiā. cōfice cū pdi ctis: hoc est enim maximū iuuamentū ad pulsū cor

dis et syncopim: et alguesgne: et tristiciā sine causa. Et est ex rebus confortantibus animā confortatō ne mirabili. lapis lazuli solutione educit melanco liam: et humores adustos: et mundificat venas et san guine ab eis. et nō lotus educit per vomitum: et per ventrem humores grossos melancolicos. et conue nit ad egritudines cordis et cerebri sicut epilepsia mania: et melancolia: quarū materia e humor me lancolicus. et conuenit iuuamentū sublime egritu dinibus timoris: et tremori cordis et syncopi. et cō fortat cor: et aufert nocumentū eius: et dilatat aiaꝫ et mundificat pectus et pulmone. et conuenit āsmā ti: et humoribus grossis: et egritudinibus splenis. et est ex rebus cōseruantib⁹ iuuentute: et beatificanti bus vitam. et preseruat a lepra. et suppositus edu cit menstrua. et datur patientibus fe. melancolica et curat eos. et confert visus eius ad emoroidas. do sis eius est a.ℨ.i. vsq̄ ad.ℨ.i.s.

Cap. 393.

Lapis indaicus latine: arab. ha ger aliendi.

Sera. lib.° aggre. capitulo hager aliendi est lapis similis la pidi hebe: et est in palestina in oriente: et in figu ra sua similis glandi: albus bone figure: habens multas lineas angulatas i longitudine protenden tes: et nominantur summitates lacerate: et est lapis qui dissoluitur i aqua: et nō habet saporem. Et idē auc. Gal. ille lapis est in palestina in terris sen. ha bet colorem album vel purulentum. et est pulchre figure. nam sunt ibi linee spōdose. et dicitur lapis indaicus: quia inuenitur in terris iudeoꝝ. Alber tus in suo lapidario dicit de mente Isidori q̄ iste lapis est albus ad modum glandis in quatuor se partis quibusdā insertus: q̄s greci gramas vocāt

Posse. Sera. auctoritate Gal. me dici vtuntur eo i ha bentibus lapidem in vesica: nam fricant eum sup cotem: et dant in potu fricaturam illam cū.ℨ.iij. aque cal. Et ego sum expertus hec in habentibus lapidem in vesica. et nō inueni magnum iuuamē tum: sed in lapide qui generatur in renibus est mul tum fortis o

Dias. quando accipitur ex eo peratonis. in q̄titate ciceris: et frica tur in cote cum aqua sicut fief. et sumitur in potu q̄titas duoꝝ onolosach ex eo cum aqua calida cō uenit strangurie: et lapidi renum: et vesice: et ꝓpter hanc causan nominant ipsum dissolutiuū lapidis Et idem auc. Aben mesuay. debilitat appetitum et frāgit lapidē renū. et abstergit fluxū emoroidaꝝ Lapis dissolutiuus idem quod supra.
Lapis delat⁹ de regiōe macedonie idē qd̄ supra.
Lapis agapis idem quod supra.

Cap. 394.

Lapis adamas latine: arabice ha ger subedhig.

Sera. libro aggrega. capitulo hager subed hig est mes fluminis in quo est lapis de mes: et est flumen ad quod nunquam iniuit ali quis nisi Alexander: et est in finibus corasceni:

⁊ color eius approximat colori salis armoniaci. ⁊ est fri. ⁊ sic. i quarto gradu. Et idē auct. Dias. est lapis quo vtunť aurifices ponētes in sale ad scul pendos lapides. Enax in lapidario suo: adamas est lapis durissimus par crystallo obscurior: colo ris tñ liuidi fulgētis: adeo solidus: vt nec igne nec aliqua re frangaᵗ mollescat ⁊ soluaᵗ. soluiᵗ tñ et mollescit sanguine ⁊ carne hirci: precipue si hircus añ aliquadiu biberit vinū vel siseleos comederit montanū vel petroselinū. qꝛ talis hirci sanguis eti am ad frangendū lapidē in vesica valet. soluiť eti am lapis ille a plūbo. ⁊ nō trahit ferrū eo ꝙ nō sit ꝓprius locus generationis eius in minera ferrea vt quidā mendosi dixerunt. maior aūt quātitas est i uenta ad magnitudinē auellane. nascit aūt in ara bia ⁊ in cypro. sed cypriū est magis molle ⁊ obscu rius. ⁊ hic lapis qñ magneti supponiť ligat magne tē: ⁊ nō pmittit eū ferrū trahere. Maior aūt virtᵘ eius est in auro ⁊ argento ⁊ calibe. vn̄ lacerto sini stro alligatus valet ꝯ hostes. ⁊ insaniā: ⁊ indomi tas bestias: ⁊ ꝯiurgia ⁊ rixas: ⁊ venena: ⁊ incursio nes fantasmatū: ⁊ incuboꝝ: ⁊ succuboꝝ. hunc autē lapidē quidā magnetē vocauerunt. ⁊ quida eūdē ferrū attrahere mentiunť.

Posic. Sera. iste la- pis hꝫ duas virtutes que raro aggregant in alio lapide vna eaꝝ est ꝙ nō cōtīgit aliqui lapidē qui nō frā gaᵗ: ꝓpter hoc coaptant fragmenta eius in sūmi tatibᵘ ferri asp̄si ad pforandū: ⁊ pforant cū eo la pides durissimos smaraldus tabarzet: zaphirus ⁊ a lie gēme. Alia virtus est ꝙ si accipiaᵗ granulum vnū ex fragmentis eiᵘ: ⁊ glutinet in sūmitate fer ri cū glutine romano: ⁊ intromittaᵗ i vesica per foramen virge frangit lapidē. hꝫ sil'r aliā ꝓprieta tē: qꝛ nihil frangit lapidē hunc nisi plūbū: na ipsū rūpit ⁊ cōterit. Et idē auc. Dias. est lapis quo vtū tur aurifices ponentes in stilis ad sculpendos la pides. ⁊ cōfert gingiue fluxe. ⁊ purificat dentes. et idē auc. Gal. virtus eius est que abstergit abstersi one forti. ⁊ signū i hoc est ꝙ aurifices vtunť in hꝭ ꝙ indigent abstersione. ⁊ nos iaꝫ exp̄ti sumus ꝙ mundificat dentes: ⁊ abstergit. ⁊ in eo ē virtus ca lida. ⁊ ꝓpter hanc cām admiscet in medicinis cō burentibᵘ: ⁊ in aliquibus de siccatiuis que curant gingiuas fluxas.

Cap. 395.

Lapis cos gre. ara. bager alma- sem siue amensen: latine lapis quo acuitur ferrū vel olearola. **Sera.** li. aggre. ca. bager. almasem est lapis quo acuit ferrū.

Posse. fricatio almasem que accipitur ex lapide qui dicitur bysachsen: prohibet augmentari mamillas puellaꝝ ante tem pus ⁊ testiculos puerorum: ⁊ est quia virtus eius infrigidat. Et idem aucto. Dias. qñ acuiť sup ipsū ferrū aliqᵭ ⁊ liniť qᵭ aggregaᵗ sup allopiciam: facit in ea nasci pilos. ⁊ liniunť cū eo mamille pu ellaꝝ: ⁊ testiculi pueroꝝ: ⁊ phibꝫ eos augeri. ⁊ cō uenit apostematibus coꝝ amboꝝ. ⁊ qñ sumiť in potu cū aceto cōuenit dolori splenis. ⁊ ꝯuenit epi lepsie. ⁊ fricatio eius cōuenit allopicie. vbi fricadū ꝙ iste lapis vocaᵗ silr cos ocularia. qꝛ in ea fricā tur lief oculoꝝ vel cos olearia: qꝛ cū acuunť in ea instrumenta ferrea aspargiť sup ipa oleū. lege. p isto lapide similiter cos.

Cap. 396.

Lapis asius latine. ara. bager asios. **Ser.** li. aggre. ca. bager asios auc. Dias. la- pis asius est lapis qui inueniť in alexadria: ⁊ flos eius lapidis noiaᵗ suca: ⁊ est lapis asius. ⁊ est qᵭ dā qᵭ apparet sup substantiā eius simile, pulueri molendini: ⁊ repitur etiam sub eo ⁊ circa eū: ⁊ est lapis albus. ⁊ oꝫ ꝙ eligatur ex eo ille qui est albus leuis similis punici: subtilis: cito frangibilis: i quo sunt vene occultate: ⁊ sup quē est flos vt sal rubeū et est hᵒ lapis siccus similis spongie: ⁊ gñaᵗ super eū farina: ex qua queda est alba. quedaꝫ rubea si milis punici declinans ad croceitate. ⁊ qñ applica tur lingue mordicat mordicatione parua. Et ideꝫ auc. Gal. noiaᵗ. hic lapis noie acquisito a loco .i. asia. ⁊ nō est oio durus sicut lapis: sed assimulatur in colore suo: ⁊ substantia sua lapidibus qui repe- riunt in lauellis balnei. ⁊ est tener: ⁊ frangiť cito. et super ipsū est simile pulueri molendini reperti super parietes molēdini. ⁊ hec medicina nomina- tur flos lapidis asios: ⁊ est subtilis; propter suā subtilitatem dissoluit carnem sine mordicatione. Et idem aucto. Dias. virtus huius lapidis ⁊ floris eius est ꝙ curat vlcera profunda que sunt diffici- lis sanationis quando est siccus: ⁊ aufert carnē su perfluam que fit in eis que est similis fungi. ⁊ cu rat vlcera fraudulenta: ⁊ replet ea carne: ⁊ mundi ficat ea. ⁊ quando admiscetur cum melle ⁊ aceto: conuenit vlceribus fraudulentis: ⁊ nō sinit ea au- geri in corpore. ⁊ quando admiscetur cum farina fabarum: ⁊ fit inde emplastrū podagre conuenit multum. ⁊ conuenit duriciei splenis. ⁊ quando cū eo fit loboc cum melle conuenit vlceribus pulmo nis. ⁊ cū ponitur ex hoc lapide super scabello su- per quod tenent podagrici semper pedes: dicitur conferre eis. ⁊ quando pulmo eius aspergitur in per corpora pinguia in balneo loco nitri extenuat ea. ⁊ qui vult abluere lapidem hunc aut florē eius abluat sicut lauatur climia.

Cap. 397.

Lapis magnes latine: a- ra. bager abnates **Se.** libro aggre. ca. bager abnates siue al- magritos. minera huius lapidis est in maritimis ꝓpe terras indie. ⁊ quando naues appropinquāt monti minere ipsius non remanet in eis aliquod ferrum quod non egrediatur a naui: ⁊ volet sicut auis vsqꝫ ad montem: ⁊ non est aliquis clauus in fixus taliter ꝙ possit euelli quin euellatur: ⁊ sali- at vsqꝫ ad illum monteꝫ. ⁊ propter hoc naues illa rum partium non clauantur cum clauis ferreis: sed cū clauis ligneis. nā si forent clauate clauis fer reis qñ appropinquarent illi monti dilaminarent

tote. Melior ex isto lapide ē ille qui attrahit ferrū fortiter. ⁊ color ei⁹ est vergens ad colorē celestem nō multū gra-nus ponderis. **Dias.** lapis magnes gignitur atqꝫ inuenit circa littus oceani apud trogotidas: ⁊ in india ab inuentore sic vocatus. est aūt colore ferrugineus. Albertus in lapidario suo: magnes est ferruginei coloris: q̄ sm̄ Plinium inuenit in mari indico in quo in tātū abundare dr̄ q̄ periculose in eo cū nauib⁹ que ferreos clauos habent nauiget. inuenit etiā in trogoniticis regionibus. ⁊ ego vidi ⁊ reperi in partib⁹ teothonie in prouincia que francia orientalis dicit vnū magne quātitatis ⁊ maxīe efficacie: ⁊ fuit valdē niger ac si esset ferrū eruginosū ⁊ cōbustū cū pice

Posic. Sera. virtus huius lapidis est q̄ qñ dat' i potu ex eo lauat ventre cū mehcerato: ⁊ potissime humores grossos. ⁊ quidā sunt qui adurunt istū lapidē ⁊ vtunt' sicut subeth. adamās. Et ide aic. Gal. v̄tus eius est sicut virtus subeth. adamantis. ⁊ est bonus illis qui transglutiunt acū vel aliud ferrū: ⁊ est ille qui hʒ fluxū ventris eo q̄ sumpsit scoriā ferri. ⁊ dī de eo q̄ si accipias cū ⁊ ponas ipꝫ i vase terreo. ⁊ liniat' caput vasis cū creta postq̄ posueris sup lapidē calcē viuā quā non tetigit aqua donec repleat' vas calce: ⁊ accendas magnū ignē sub vase donec ingrediat' per orificiū vasis: deinde ponat' vas i fornace figuli: ⁊ dimitte ibi donec lutum eius coquat' ⁊ fiat testa: deinde extrahe lapide a vase: ⁊ dimitte infrigidari: ⁊ pone iterū in in vase nouo: ⁊ pone in fornace secundo: ⁊ fac vt prius ter aut quater: qñ vo extraxeris vice quarta dimitte ipsum lapidē vbi nō tangat' a vento vel aqua vel aere: vel ab humiditate aliqua donec ifrigidet': deinde frange ipsum in frusta minuta: sic q̄ sit vnūqōqꝫ frustum. ʒ. x. aut plus aut minus ex ʒ. grecoꝝ. qñ ergo volueris operatione eō eo face re: pone iuxta lapide pondus eius ex sulfure: deinde roas super eū aquā: ⁊ egredietur ex eo ignis magnus ascendens circa mensura brachij vnius fortissimus qui nō tanget aliquid qd̄ non cōburat. ⁊ qñ lapides magnetis nō ita pparant' vt dixi: sed cum dus sicut est madefit cū succo allij aut cepe ab attractione ferri phibet'. sʒ si vis q̄ reuertat' ad virtutē suā: infunde ipsum vna die in sanguine hircino: ⁊ fiet virtus eius sicut prius. ⁊ accipit frustum magnū istius lapidis qd̄ est ex bono ⁊ electo ⁊ approximat' clauature alicuius ⁊ aperit eā cito. nam lapis iste attrahit ad se ferrū. ⁊ qñ aliqs vulneratur cū ferro venenatoꝝ terit' iste lapis: ⁊ misceat' cum cū aliquib⁹ vnguentis: ⁊ dat' de puluere ipsius in potu illi qui est vulneratus facit ab eo venenū vel toxicū exire per secessum. ⁊ si puluerizat' sup vulnus venena tū curat idē. **Dias.** lapis magnes magnas hʒ virtutes veluti spiritū in trahendo ferrū. hunc lapidē quidā pbādi amoris cū vxoris supposuerāt capiti dormientis vxore latente: ⁊ si qñ de erat casta ab altero viro sic accedebat ad ppriū virū volupeabunda somno amplexans eū q̄ inde pulsa p aliquē. q̄ si cū altero viro coierat in eū tamq̄ in alicui⁹ odoris fetidissimi lapide emittebat vt de lecto caderet mulier. Dicor dā quoqꝫ secū hʒ: nā multas mulieres ppter rixas digressas a maritis cogit reuerti: sicut ⁊ maritos mulierib⁹ gratiosos. ⁊ obsequentes ⁊ iocundi sermonis facit portantes secū. fures aūt cū voluerint preciosa diripe intrant domū: ⁊ inter quatuor angulos domus carbones ardentes ponunt: ⁊ subtmittunt lapide minutim incisum: ⁊ sic iꝫ auertunt mente ⁊ oculos eoꝝ qui adsunt: vt timore fugiant putantes ruere domū. vires hʒ purgatorias: ⁊ ideo hydropicis cū mulsa dat' . ʒ. 5. g. mltitudine deducit: ⁊ omnes humores qui per ventrē ministrat. tut⁹ ⁊ supaspersus cōbusta sanat. Enax in magicis: hic lapis fantasias mirabilr cōmouet ⁊ precipue cū cōsequit' cōsecratione ⁊ caracteres sicut in magicis docet. phibet' etiā cū mulsa accepta hydropisī curare. ⁊ est alia species magnetis: cui⁹ virtus est attrahere carne hoīs. Albertus in lapidario suo: virtus eius est mirabilis in attractione ferri: ita vt virtus eius transmittet ferrū sic vt illud etiā ferrū aliud trahat: ⁊ multe acus ad se inuice suspense sic vident'. vnctus aūt allio nō trahit. ⁊ paruus adamas magnū ligat magnete. inuetus aūt est tpib⁹ nostris magnes qui ab vno angulo traxit ferrū: ⁊ ab alio fugauit: ⁊ hunc Arist. ponit a genere magnetis. narrauit quoqꝫ mihi vnus de socijs nostris curiosus expimentatoꝛ qui vidit Fredericū imperatoꝛe habere magnete qui nō traxit ferrū: sed viceuersa ferrū traxit lapide. Et Aristo. dixit q̄ est aliud genus magnetis quod trahit carnes hoīs. in magicis aūt tradit' q̄ fantasias mirabiliter cōmouet. precipue si cōsecratus cōsecratione ⁊ caractere fuerit qd̄ in magicis docet'. fert' etiā hunc mlsa sumptū hydropisim curare. Aiūt etiā quidā hunc capiti mulieris suppositū stati eā incitare ad amplexū mariti si casta est ipa dormiente. si aūt est adultera pre nimio timore ⁊ tremore fantasmatū dī cadere de lecto mariti. dī etiam q̄ fures in domū intrantes positis carbonibus in quatuor angulis domus lapidē hunc cōtritū sup aspargūt: ⁊ tunc dormiētes in domo ita fantasmatibus terrent' q̄ fugientes edes relinquant. ⁊ tunc rapiunt quicquid volunt.

Lapis eradius. idem quod supra.

Cap. 398.

Lapis Sera. bezaar latine vel lapis liberans a venenis: ara. bali⁹ aggre. ca⁹ bager bezager bezaar. ar est nomen persicō: ⁊ ē expellens nocumentum. ⁊ hoc nomen cadit super duo. vnū est qd̄ cadit super omnē medicinā conuenientē alicui veneno: eo q̄ resistit virtuti eius: ⁊ expellit nocumentū eius ppter proprietatē que est i eo: ⁊ secundū q̄ cadit super lapidē notū qui conuenit omnibus venenis calidis ⁊ frigidis cum tota sua substantia. ⁊ resistit ei bibitus aut suspensus super patientē. Colores huius lapidis sunt multi. nā ex eo est citrinus velut purulentus ⁊ machacbi sine manibati: ⁊ ille qui participat viriditate: ⁊ ille

qui participat albedine. Melior vo omnib' est citrinus: z post ipsum purulentus: z in hoc differt excerascen cū bezaar: z expositio eius cōtra venenū. z minera eius est in terra syri z indie: z in terris orientis. z multi lapides assimulatur ei qui nō hñt suā ,ppietatē: neq3 approximant ei in operationibus aliquib'. z quidā est qui dr cobobor z marinū: z est lapis i quo nullus errat. sed multi errāt in alio qui dr chindos. z est lapis multe bonitatis mollis tactu. Et idē auc. Rasis bezaar est lapis citrinus mollis nō habens saporē. vñ lapis est vgens ad citrinitatē z albedinē habens colorē vini: z e leuis splendens ficut lumen.

Posse. Sera. lapis bezaar cōuenit venenis. z qñ bibit' ex eo pondus. xij. granorū ordei: aut linimentū fit cū eo sup locum morsus liberat natura a morte: z expellit venenū p sudore. z qñ ponit' lapis in anulo: z ponit' in ore ipius qui sumpsit venenū. z fugit id: z aliqñ cōuenit ei. z qñ tangit' cū illo aculeus scorpionis phibet ab eo postmodū potentiā pungendi. z si terit' de eo pondus duoz granorū ordei dissoluitur in aqua: z ponit' in ore serpentis: suffocat cū statim z occidit. Idem auc. Rasis. z ego vidi in ipso sufficientiā ad auferendū nocumentū: z erat lapis ille quē vidi vergens ad citrinitatē z ad albedinē hñs colorē vini: z cū hoc erat leuis splendens ficut lumen. z iam vidi in eodē sufficientiā illā quā nō vidi in alia mediana simplici: imo etiā qō non v di tyriacis cōpositis. Idem auc. bahamed. Lapis iste bazaar cōuenit veneno scorpionis. z qñ portatur in anulo: z sculpe in eo imaginē scorpionis luna existente in scorpionis signo: z aspiciēte ascendēs deinde sigilla cū eo olibanū luna existente in scorpione: qō tritū exhibe pacienti ad potandū. z euadet. Et inquit auc. abdallaaznarab. vidi lapidē bezaar filij amari custodiuoz legis dei: z est vez qr ipse emit hunc lapidē: z dedit pro precio ipsi' palaciū cordube in principio guerre.

Cap. 399.

Lapis frigi°. Dias. ca° de lapide frigio.

Lapis frigi°. Dias. ca° de lapide frigio. streu hz species. vna est metallica: q in cypro nascit': z de pfundo lacu ascendit que est terrosa: z post hoc sole siccatur: postea vo ponit' in medio: z circuitur sarmento z cōburitur. vnde difriges dictus est: quia in sole siccatur z sarmento: vt apparet si leges difriges. Altera vo species est feces eximinis: sicut sūt feces eraminis sic et hec colligit': gustū habēs eri visto silez. tertia spēs cōficit' sic: lapis qui dr peritides colligit' z i fornace ɔponit': z vt calx ɔburit' q̃sdiu colore sāguineū faciat: z collectus reponit'. vtilis est vo qui gustu stipticus est: eris visti habēs saporē: z lingua fortius siccans velut alumen. vñ si cōburat' pro difriges vendit'. virtus est ei stiptica z serātica: purgatoria: z lipidatoria: z i modū niuis refrigeratoria

Sera. li° aggre. ca° de frigio lapide. frigius lapis sunt eius tres species. vna in cypro nascitur solum: z est substātia ex gleba terrea nascitur sub petris z in aqua: z i illa insula: que p usq3 extrahit' de sub aqua desiccat in sole. z post q3 adurit desiccat' super terrā circūpositis lignis Species vo alia est fex eris: que colligit qñ purgatur ea: z hoc qñ refusum est ea. z ,piciunt aqua super ipsum donec infrigidatur: z extrahit' a boti z est formula in qua ,piciunt z repitur sub eo hec spēs. z hz stipticitatē eris i sapore suo. Tertia vo species sit ex marchasita: qñ pluribus reb' coquit' vt calx: z qñ fit color eius ficut color magre: z extrahitur a fornace z reponit'. z quidam putant qr sit species quarta: ex eo que est ex lapidib' ex quibus trahitur es. nam qñ incidunt in crusibulo in quo inflatur es. extrahunt post lapides: reperitur ex eo postea satis. Melius aūt z electius est ille in cuius sapore reperitur sapor eris z zinar. z est stipticu desiccans lingua fortiter ficut alume. virtus eius est cōposita: quia est virtus stiptica et calida

Posse. Dias. lapis frigi' crescētes supflue carnes vulneribus equat. cicatricē ducit. fluxores vlcez cohibet. vulnera maligna z pascentia curat. apostemata spargit: cera z ꝑruna addita oia sūr sace potest. Et idē auc. Hal. virtus eius est que incarnat z cōsolidat incarnatione z cōsolidatione bona. z cōfert vlceribus corrosiuis. z cōuenit speci bus squinancie: z vlceribus oris postq3 ablutus est. z ,phibet cursus humoz venientiū ad a iqō membrum z ego iam administraui ipsuz post incisionē vene statim: z vlius iu in ipsa donec fuit ɔsolidata z curata. z cōuenit vlceribus que fiunt in pectine et ano. Et idē Sera. ego reperi ex ea multam in splanca que est extra ciuitatem cordube.

Cap. 400.

Lapis

Lapis margarite latine: arab. hager alsulo siue albalo margarita: vel perna est que in ostreis reperitur. alie sunt perforate. z alie nō perforate. z pforate sunt artificiose facte z nō naturaliter. s3 nō perforate que naturales sunt meliores sunt perforatis: z ideo qñ in medicinis ponunt' nō perforate intelligunt'. sed sunt aliqne obscure ad citrinitatē tendentes nō perforate que perforatis equipollent: z ideo eligende sunt clare z albe. que vo obscura z qsi albida est: nō est ponēda i medicinis.

Sera. libro aggre. capitulo hager albalo aucto. Rasis. margarite deferunt' a maritimis. z sunt fri. z sic. in secundo grado. Et idem auc. Isaac ex eis sunt grossiores z parue. sed grossiores ex eis sūt meliores paruis. z clare meliores obscuris. z equalis superficiei meliores angulosis in figura sua. Albertus in lapidario suo capitulo de margaritis. z margarita lapis est in ostreis inuentus. melior aūt ex india venit. multi a.t de britannio mari qō nunc anglicū dr: z versus flandriam z theotoniā inueniuntur: ita qr ego in ore meo decē in mensa inueni. iuuenes aūt concule habent meliores. coloris aūt sunt ac si parua lux penetraret in multū album: z ideo nitentes. cū nō sint albe fertur ,pter tonitrua quasi abortiendo eas ostrea

euomunt: ⁊ in fluminibus inueniunt̃ in mesella: et in quibusdam gallie fluuiis inter arenas. **Posse.** Alber. ⁊ tus carũ est exp̃ta in cõfortatione spirituũ: ⁊ cõtra cardiacã ⁊ syncopum. valent etiã cõtra fluxum sanguinis lienteriã ⁊ diariã. ⁊ habent virtute cõfortatiuã. Reparant enim spiritus subtiles vt quidã dicũt: sed falso: imo mebra eox̃ asperitate ⁊ superfluis abstergunt: ⁊ ea quasi cõstringunt: ⁊ coartando ad vnũ ducunt. ⁊ ita cõfortant. **Sera.** margarite sunt desiccatiue humiditatũ. cõueniũt debilitati cordis. ⁊ sunt cõuenientes in cobol. ⁊ sũt fri. ⁊ sic. in 2° gradu. Et ide auc. Albbari: cõferũt obscuritati visus: ⁊ albedini oculi: ⁊ sordiciebꝰ eiꝰ. ⁊ retinent menstrua. ⁊ abstergunt dentes. ⁊ desiccant humiditates. Et idẽ auc. Isaac: cõferunt cardiace: tremori cordis: ⁊ accidentibus a melacolia aduenientibus ex malicia humox̃: ⁊ hoc ideo: quia clarificat sanguine cordis qñ est ingrossatus i corde. ⁊ desiccant humiditatẽ que est in oculo: ꝓpterea quia fortificant neruos oculox̃. ⁊ qñ dissoluunt margarite: ⁊ linit̃ cũ eo baras aufert eã postq̃ linit̃ fuerit. **Auic.** de viribus cordis dicit q̃ cõfortant cor.

Cap. 401.

Lapis hiacynthus latine: ara. hager hiacynthos. **Sera.** li° aggre. ca° hager hiacynthos: sũt eius tres species vna est coloris rubei. secũda est coloris citrini. tercia est coloris caballi: ⁊ coloris antimonij. ⁊ rubeus est melior aliis: ⁊ qñ incendit̃ super eũ ignis rubescit multũ: citrinus vo põt stare sup igne minus: sz caballi nõ põt stare super ignẽ quin destruat̃ statĩ. Albertus in suo lapidario. hiacynthorũ duo sunt genera: aquaticus. s. ⁊ saphyrinus. aquaticus ẽ flauus albescẽs ac si perui͂u aque desuper flauo perspicuo erũpat: ⁊ supare cõtendat: ⁊ hic est vilior: ⁊ inuenit̃ in illo genere ru. aquesceñ: in quo etiã superat puritas aque. Saphyrinus aũt est flauꝰ valde perlucidus quasi nihil habẽs aqueitatis. ⁊ hic est melior: ⁊ iõ hz tria noĩa. dr̃ eniz aliquis hiacynthus saphyrinus: ⁊ in ethiopia fm plurimum inuenitur. ⁊ dicunt quidã aquaticũ esse qð est aquaticũ ceruleũ. Est aũt generaliter durissimꝰ vt se vix scalpi p̃mittat. **Posse.** Albertus: õ expertis est q̃ est frigidus: ⁊ cõfortat corpora sicut omne frigidũ qð stringit virtutẽ corporũ inrꝰ. In de ãt ligatur] physic] dr̃ q̃ collo suspẽsus vel digito portatus tutũ reddit pegrinũ ⁊ gratũ hospitibus. ⁊ valet cõtra pestiferas regiones. et expertũ est q̃ somnũ ꝓuocat ꝓpter suã frigidã cõplexione. Saphyrinus aũt specialiter hoc habere dr̃: q̃ virtus eius est cõtra toxicũ. aiunt etiã q̃ cõfert diuinas: ⁊ naturale ingeniũ bonũ reddit: ⁊ leticiã cor. **Sera.** est aũt virtus hiacynthi q̃ quidã portauerit secũ ipsum ante sigillatione factã cũ eo fit tutus a fulgore: ita q̃ nõ cadit super eũ. virtus hec est multũ diuulgata inter homines. **Auic.** de viribus cordis dicit q̃ confortat cor.

Cap. 402.

Lapis cornelius latine: arabi. hager albatheth siue salachil **Sera.** libro aggre. c° hager albatheth. sunt eius multe species ⁊ multe minere. defert̃ enim ex terris iameni ⁊ ex maritimis romanox̃. ⁊ melior ex eis est q est plus trahens ad rubedinẽ. est aũt ex cornelio species alia similis in colore suo aque: que distillat a carnibus salsis: in quo sũt linee albe infixe. Albertus in suo lapidario. Cornelius quã quidã cornelũ vocat. lapis est coloris carnei: hoc est ru. obscuri: sic carnis lotura. h apd renũ fluuiũ inuenit̃ frequẽtissime: ⁊ est valde ru. colore hũs fere sicut minij. ⁊ qñ polit q̃ multũ nitet. **Posse.** expertũ est q̃ stringit sanguine: ⁊ p̃cipue menstruox̃: ⁊ emoroidax̃. fert̃ etiã iras mitigare. **Sera.** virtus istius lapidis est: q̃ qui defertur in anulo reprimit iracundiam ⁊ cãm litis ante iudicẽ. ⁊ reprimit fluxũ sanguinis vndecũq; exeat ꝓpie ⁊ sanguinis menstrui. ⁊ quãdo fit ex eo dentifrigiũ abstergit sordes dentium ⁊ dealbat eos: ⁊ facit eos pulchros.

Cap. 403.

Lapis rubens minus q̃ hiacynthus: q arabice vocat̃ hager albigedi. **Sera.** li° aggre. ca° hager albigedi siue albuzedi. hiacynthi rubedo est magis placabilis hoĩbꝰ eo q̃ ñ sit in eo obscuritas aliqua. minera aũt huius lapidis est in terris orientis: ⁊ qñ defert̃ a minera sua est obscurus: sed qñ excoriat eũ aurifex detergit̃ bonitas eius: ⁊ apparet ⁊ clarificat̃. **Posse. Sera.** si go hgauerit nõ videbit portans in nocte somnia mala neq; timorosa. ⁊ si ille qui aspexerit in sole tantũ q̃ visus eius est debilitatus tergerit cũ eo oculos suos cõuenit ei. qñ ille lapis fricat̃ ad capillos capitis attrahit festucas sicut magnes ferrum.

Cap. 404.

Lapis zazas latine: ara. hager aluzas **Se.** li° aggre. ca° hager aluzas. Aluzas sũt multe species. est lapis qui defert̃ ex iamẽ: ⁊ ex terris syri. ⁊ melior est ille q defert̃ ex iamen: ⁊ est lapis in quo sunt colores multi diuersi: vt albedo ⁊ nigredo ⁊ alij: ⁊ nũq̃ est coloris sinceri. ⁊ nõ est visum hominibus de iamen nec de regionibus eox̃ q̃ aliquis portauerit secũ: aut ponat in domo sua hunc lapidẽ quin viderit in somnijs mirabilia: et cũ hoc facit portantẽ se esse litigiosũ inter homines. ⁊ qñ suspendit̃ super infãtes auget humas eorũ. ⁊ si fiat vas intus ad comedendũ vel bibendũ quicũq; comederit vel biberit in eo nõ põt dormire. ⁊ qñ puluerizat̃ ⁊ aspergitur hiacynthꝰ cũ puluere ipsius meliorat colore eius multũ. ⁊ est lapis qui est durior inter omnes lapides.

Cap. 405.

Lapis aquile latine: ara. hager ethamach vel ethites.

Sera. libro aggre. capitulo hager albamach. Lapis est indus: qui cum agitatur audit intra ipsum lapis alius. et minera eius est in montibus indie inter chimoas et tarandi iuxta litora oceani. et vocatur a grecis allectuans partum: et hec proprietas est inuenta in hoc lapide aquile. Et idem auc. Rasis. albamach est medicina indie. et est lapis similis castanee: nisi quia habet colorem vellereum. et quando agitas ipsum auditur intra ipsum lapillus. et quando frangis eum egreditur ille lapillus. et est sicut auellana vergens ad albedinem. Et idem Rasis libro de proprietatibus dixit quod est lapis similis ouo: et habet intra se lapillum. Albertus in lapidario suo: echites lapis gemmarum optima est: coloris punicei. et vocatur a quibusdam aquileus: et ab aliis erodialis: eo quod aquile hunc ducunt ad nidum suum iuxta oua sua collocantes eundem sicut grus inter duo oua que facit collocat. hoc enim experti ad sensum in colonia vbi grues ferine fecerant multis annis in quodam horto inuenimus autem echites secundum genus plurimum iuxta litora oceani: vbi est optimum genus ethideorum quod sunt heredes auium. dicitur autem quod in persia aliquando inueniuntur. Est autem modus eius quod in se continet alium lapillum qui in ipso sonat quando manu mouetur.

Posse. Sera. Hic lapis aquile dicitur nam cum aquila vult parere oua sua defert hunc lapidem masculinum a partibus indie: et supponit eum aquile: et facit eam parere facile: et alleuiat eius dolorem. et hoc idem facit mulieribus: et omnibus animalibus quando ponitur sub eis in hora partus. Et idem auc. Rasis: quando ponitur in pectine: et suspenditur mulieri in cossa que debet parere facit accelerare partum cum facilitate. et sum expertus hoc: et inueni sic esse. et omnes concordant in hoc quod alleuiat partum quando alligatur cosse et inuenitur quando ponitur loco peonie inuenitur ad curandum. iste lapis inuenitur apud nos et quam plures. et verificaui de eo multotiens experientiam. Enax in lapidario capitulo de lapide aquile ait: quod suspensus in sinistro brachio conuenit pregnantibus: et conciliat amorem. diuicias auget vbi fertur. et in pregnantibus impedit aborsum. et periculum parturitionis mitigat. prohibet casum caducorum. similiter si de administratione veneni aliquis suspectus sit in cibo illo prohibet ne possit ab eo deglutiri cibus ille. Si lapis subtrahatur mox deglutiet. Albertus: fertur autem quod si suspensus in sinistro brachio conuenit pregnantibus. et conciliat amorem. et diuicias auget vbi fertur. et in pregnantibus impedit aborsum. et periculum parturitionis mitigat. et ait quod prohibet casum caducorum. similiter et quod hiis mirabilius est tradunt caldei quod si de administratione veneni aliquis suspectus sit impositus in cibo illo prohibet ne possit deglutiri cibus: et si lapis subtrahatur mox deglutitur. querunt autem aquile hunc lapidem et imponunt nido suo: et grues inter oua sua: sed in vno anno ponunt vnum: et in alio alium. dicunt autem quidam quod faciunt ad mitigandum calorem ouorum vel corporis aquile ne oua nimis calefiant: et hoc est probabile. quidam autem dicunt aliquid conferre ad eorum formationem aut viuificationem. quod autem quidam dicunt quod lapis ab aliis auibus ouis interponatur ne oua frangantur falsum est. quia citius ad lapidem quam ad seipsa collisa franguntur. Aiunt autem aliqui quod si aliquis suspectus de administratione veneni. cum lapis iste cibo imittitur statim a cibo strangulatur. et quando subtrahitur transglutit cibum in quo positus est lapis. Lapis dabagreg quod est lege lapis smaraldus.

Cap. 406.

Lapis gagates secundum Dias. capitulo de lapide gagatis. inuenitur in lycia circa ripa fluminis qui gantes appellatur: coloris nigri. et est aliquis pallidus et quasi lucidus vel pallidus mediocriter leuis valde: et solus super aquam natans inter alios lapides inuenitur: cuius est melior qui facile exarserit igne: et odorem aspalti habens medicine aptus. et secundum Pli. optimus est qui ad lucernam accenditur. Enax in lapidario suo: gagates et karabe quem quidem dicunt lapidem de genere gemmarum: ego tamen reputo ipsum esse gummi agiros. et inuenitur in libya et britania iuxta maris litus. et abundanter inuenitur in mari: quod attingit aquilonarem partem theotonie. et in anglia frequenter inuenitur: et est duplicis coloris: nigrum. s. et croceum: et est perlucidum et glaucum: et declinans ad pallidum est intectum cum citrino colore. Confricatum autem trahit paleas: et incensum ardet sicut thus.

Posse. Dias. gagatis virtus est diaforetica. venena excludit. emplastris podagricis miscetur. accensus in aqua ardet. et oleo extinguitur. solum aqua solutus dentes mobiles confirmat. et rigores precordiorum: et dolorum euersiones facit. incensus serpentes fugat. epilepticos prodit. incenditur et in aqua mittitur: et per triduum de eadem aqua datur parturienti et liberatur. demonibus et omnibus maleficiis resistit. virginitatem deprehendit. fictilia ex eo vasa scripta non delentur mulieribus si desint menstrua hunc lapidem tere et pone super carbones ardentes vt uterum euapore et circumtecta pannis: et purgabitur sine noxia et dolore. Sed sciendum quod Dias. hunc lapidem vocat quoniam apparet vt lapis: et ideo dicit est vt gemma vt de anuli fiunt: sed in lingua agiros dicit quod est lachrymi agiros. i. populi arboris. Enax: conuenit hydropicis et fluxidis. et confirmat dentes: vt aiunt. de expertis autem est quod lotus aqua pro fumigationibus inferius suppositus prouocat menstrua. fertur etiam quod fugat serpentes. et valet contra ventris et stomachi subuersionem. et contra fantasmata melancolica: que quidem demones vocant. Aiunt autem de expertis: quod si colatura et lotura eius cum rasura detur virgini bibere quod retinebit eam et non minget. si autem non est virgo statim mingit: et sic dicunt probari an aliqua sit virgo. dicunt etiam valde valere contra laborem parturientis. Si vis scire latius generationem istius lapidis lege electrum.

Cap. 407.

Lapis celidonius secundum Dias. in proprio capitulo inueni-

tur in ventribus hirundinum: cuius gña sunt duo niger et rufus: qui colligitur captis pullis hirundinis: et scissis eorum ventribus inveniuntur. Albert⁹ rufus involutus panno lineo vel corio vitulino: et sub sinistra assella gestatus dicitur valere contra insaniam et antiquos languores: et lunaticam passionem et epilepsiam eodem modo portatus. Enax autem dicit quod facundum gratum et placentem reddit gestantem se. niger autem ut Joseph dicit contra nocivos humores et febres et iras operatur. et lotus aqua sanat oculos. et ad finem incepti perducit negocium et si involuitur folijs herbe celidonie dicitur obfuscare visum. Sunt autem hi lapides parvi valde: et tales iam vidimus per socios nostros de stomacho hirundinum extractos de mense augusti: tunc enim extracti magis valere dicuntur. ut frequenter autem duo simul in una hirundine inveniuntur.

Posse. Dias. rufus quidem sanat lunaticos et languidos et insanos in panno mundo ligatus: et in sinistro brachio egroti circumligatus. preterea facit gratissimos portantes se facundos. et amabiles: et idoneos. Niger gestatus similiter optimum finem imponit. ad omnes iras regum et dominorum idoneus est. nam qui eum habuerit omnibus placebit: et ad arbitrium suū cuncta perducet. Si cum dolent oculi teritur cum aqua et inunguntur et sanabuntur. sed cum tollantur lapides cavendum ne pater aut mater prope sit: quia meliorem effectum habebunt. niger autem in panno lineo croco tincto missus tertianas: et quotidianas: et quartanas compescit. ad versus omnes humores aptus est excellenter: et contra iras et minas. et lotus aqua sanat oculorum dolores: et ad finem inceptum ducit negocium. sed si volutur in folijs celidonie obfuscat visum. Sunt autem lapides parvi valde: et tales vidimus per socios nostros extractos de stomacho hirundinum in mense augusti.

Cap. 408.

Lapis allectorius secundum Dias. in proprio capitulo invenitur in ventribus gallorum gallinaceorum crystallo similis vel aque limpide. et ait Albertus quod iste lapis est nitens crystallo obscuro similis. extrahitur autem ex ventriculo galli gallinacei postquam castratur ultra quartum annum. et quidam dicunt quod post nonum extrahitur: et est melior de gallo decrepito. maxima autem huius quantitas est instar ad quantitatem fabe.

Posse. Dias. qui secum habuerit invictus erit ut a multis probatum est. nam gladiator habens eum in ore invictus permanet: et sine siti. similiter et reges eum habentes fortiter bellabant: et expulsi a regno non solum propriam dominationem: verum etiam alienam receperunt. mulierib⁹ proderit portatus que volunt placere viris: nam probos et speciosos reddit portantes se.

Cap. 409.

Lapis chrysolitus secundum Dias. in proprio capitulo lucidissimus est et similis auro. Albertus lapis chrysolitus est in colore habens tenuem viriditatem lucidam: in qua ad oculum solis micat ut stella aurea. et non est rarus.

Posse. dicitur quod spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fertur etiam quod perforatus: et setis asini in foramen repletus. ac sinistro brachio alligatus fugat timores melancolicos pessimos: et hoc dicitur in physicis ligaturis. In auro etiam positus et gestatus fugat fantasmata. et dicunt quidam ipsum stulticiam pellere et sapientiam adducere.

Dias. hic applicatus rasure auri similatur et est: et iuvat maxime adversus nocturnos timores. pertusus et traiectus cum setis asini: et in brachio sinistro ligatus omnia demonia vincit.

Cap. 410.

Lapis exebenos secundum Dias. in proprio capitulo: alb⁹ est et speciosus quo solent aurifices aurum limpidare.

Posse. Dias. curat stomaticos potatus cum passo et aqua. similiter amentes sanat potatus ad venereas voluptates mirifice facit bibitus: quia non patitur diu eos fatigari. solvit etiam vesicam dolentem: nam portatus partum sine egritudine conservat: et velocitatem parturientis facit circumligatus femori.

Cap. 411.

Lapis agathes sive agapis secundum Dias. in proprio capitulo. habet maxima virtutes. qui colorem habet similem pelli leonis. Isaac beniamin. agathes autem lapis niger est albis venulis in quodam modo speciei lapidis albescen. et inveniuntur alius modus eiusdem speciei: qui similis est corallo. et tertium genus plurimum fuit in creta insula nascitur: quod habet in nigro venas croceas. est quartum genus indicum et varium quasi sanguine sit aspersum.

Posse. Dias. valet ad morsum scorpionis alligatus vel illinitus cum aqua statim tollit dolorem tritus: et vulneri aspersus: vel in potione cum vino datus viperarum sanat morsus. portatus facundum suadentem: amabilem: et gratum portantem facit. Isaac beniamin: primum quidem genus aptum est ad regum formas: que lapidibus insculpuntur. et plurimi lapides habent capita regum insculpta: et cum iacent ad caput dormientis fertur ostendere multa simulachra somniorum. Tertium autem genus quod creticum est facit ut adiuvet vincere pericula. et viribus convenit cordis. gratum: et placentem facit: ut dicit enax. et coloris facit hominem boni et facundum: et iuvat enim contra adversa. genus autem indicum visum fovet. et valet contra sitim et venenum. Cum autem accenditur odoriferum est valde.

Cap. 412.

Lapis galactides secundum Dias. in proprio capitulo: colore est cinereus: gustu dulcis: qui tritus lacteum colorem emittit. Albertus: lapis galactides quem quidem galactidem vocant lapis est similis cineri: et secundum plurimum invenitur in nilo et acheloo flumine.

Posse. hic tritus dat saporez lactis: ꝛ succi. ꝛ in ore clausus turbat mentē dicitur etiam in de ligaturis physicis: ꝙ ligatus i collo replet vbera lacte. ꝛ alligatus femori mulieris facit partus faciles. Aiunt etiam pastores egypcii: ꝙ si vespere contusus cum sale mixta aqua oues circumspergantur vbera eorum replent lacte: ꝛ fugatur ab eis scabies. ꝛ generaliter dicitur contra sca- **Posse. Dias.** hic pᵉ balbic valere. neum ieiuno datus cum musa vel aqua lactis copiam ministrat. vel ex ouis grauidate lana filo facto ꝛ prefato lapide circa collū ligatur lethens dicitur: qa precedentia mala in obliuionem adducit: ꝛ gratiosum reddit. resistit iniurie ꝛ fasino dolorem libe rat dentium circunligatus. ꝙ si mulieri difficulter parturienti filo facto de lana ouis fecunde ligatus fuerit circa femur dextrum continuo pariet sine dolore: quia obliuisci facit. dicitur etiam ꝙ tenax est: nam in iudicio litigantes vincere facit.

Lapis cratides idem quod supra.

Lapis lethens idem quod supra.

Cap. 413.

Lapis medus secundum Dias. i proprio capitulo: niger ē qui tritus emittit croceum colorē. Albertus: lapis medus vl' medo dicitur: quia a regione medorum fertur: vbi plures inueniūtur. Sūt aūt huius species due: vnus niger ꝛ alter viridis **Pos.** huius virtutem esse dicunt contra veterem podagram. oculorum cecitatē ꝛ freneticam passionem. etiā refouere dicitur fessos ꝛ debiles. fertur etiam ꝙ fragmenta nigri si i aqua calida missa fuerit: ꝛ siquis in aqua illa lauerit incurrit membrorum excoriationem: ꝛ si ex ea biberit peri- **Dias.** est autem duplicis potē bit fomento. tie: scilicet bone ꝛ male. nam tritus in cote medicinali cum lacte mulieris que semel creauit primo partu puerum: ꝛ inunctᵘ albugines curat oculorum: ꝛ omnem illorum dolorem etiam si desperatus fuerit medere. podagricos eodem modo cum lacte ouis que semel genuit masculum sanat. renes ꝛ anhelitus: ꝛ interiores partes corporis hoc medicamen preparatum habeas in vase vitreo vel argenteo: ꝛ perfice ieiunus ad vindictam quoqꝫ supra cotē. ꝛ da cui vis: ꝛ lauet faciem ꝛ exsiccabitur. Siquis autem ex eo biberit pulmonē vomet. oportet autem bibenti paululum dare vt non sumatur. inuentus est autem iuxta fluuium fasin.

Cap. 414.

Lapis armenus secundum Pli. in proprio capitulo est viridus ꝛ nominatus a regione illa ꝛ est liuidus ꝛ subalbidus. cuius melior est habens colorem medium inter viridem obscurum terreum ꝛ indum. ꝛ habet macularum distinctiones virides et ni- **Auic.** libro secundo capitulo de lapigras. de armeno est aliquantulum azulini coloris: non tamen est in colore azuli: ꝛ non est in eius soliditate: sed est in eo arenositas quedam ꝛ quandoqꝫ vtuntur eo tinctores et pictores loco azuli: ꝛ est le- **Jo. mesue** lapis armenus uis tactu. inquit Alexander a verificatoribus est inuētus habere prerogatiuam in educendo choleram nigram: cuius operatio incolumior est helleboro nigro: ꝛ virtuosior lapide lazuli. Melior est habens colorem mediū inter viridem obscurum ꝛ terreum ꝛ indum. ꝛ habet macularum distinctiones virides ꝛ nigras: et qui non est in termino lapidis. immo facile dissolubilis puluerizabilis: ꝛ qui est leuis tactu carens asperitate ca. complexionis in principio secūdi: ꝛ sic. in ipo: ꝛ est resolutiuus: abstersiuus: ꝛ est ex cōturbantibus: ꝛ subuertentibus stomachum: ꝛ educit per vomitum ꝛ ventrem: ꝛ nocet stomacho generans subuersionem. ꝛ faciens solutionem cū angustia. Et dixit Alexander: nō lotus soluit per vomitum: ꝛ per ventrem cum labore. lotus autē soluit per ventrem sine molestia. Ars autem in lauādo ipsum est hec: teratur cum facilitate in vase lapideo: deinde fundatur super ipsum aqua dulcis ꝛ lauetur sic terendo: ꝛ fiat illud trigesies semper innouando aquam: ꝛ adhuc decies lauetur cū aq̄ rosarum. Et dixit alchindus: lauetur cum buglossa post depurationē eius: acquiritur enim ei proprietas mirabilis ex hꝰ ad egritudines melācolicas **Posse. Auic.** soluendo educit melācoliā plus q̄ lapis lazuli: ꝛ propter ipsum dimittitur helleborus niger. **Jo. mesue** educit solutione choleram nigram cum virtute: ꝛ mundificat cerebrum ex ea. ꝛ valet ad egritudines eiᵘ melācolicas: sicut est mania ꝛ vertigo: ꝛ dolor capitis ꝛ epilepsia: ꝛ ad egritudines timoris ꝛ suspicionis: ꝛ ad lepram: ꝛ ad egritudines splenis: ꝛ ad cancrum: ꝛ morpheam: ꝛ fe. melancolicas. Dosis non loti potio est a.3.5. vsqꝫ ad.3.i.5. ꝛ loti potio ē a.3.i. vsqꝫ ad.z.

Cap. 415.

Lapis berillus secundum Dias. proprio capitulo lucidissimus est ꝛ clarᵘ similis oleo. Albertus in lapidario suo in proprio capitulo: lapis berillᵘ est coloris pallidi lucidi transparentis vt limphe: ꝛ quando voluitur in eo videtur moueri aqua. secundum plurimū autem eius generatio est in india: sicut ꝛ multarum aliarum gemmarum. sunt autem multa genera ꝛ modi in specie lapidis istius: sed meliorem esse ferūt: qui magis pallet: ꝛ plures habet guttas que videntur in ipso manere. **Posse. Dias.** sculpitur in eo locusta marina: ꝛ sub pedibᵘ eius cornicula: ꝛ sub gemma ponitur herba sauina modico auro inclusa: gestat amorem coniugi ꝛ maiorem omniū facit. preterea ad oculorū vicia facit: ꝛ ad omnem valitudinem si aquam in qua missus fuerit potui dederis. ructus ꝛ suspiros ꝛ epatis dolorem curat. Albertus: fertur autē habere opera multum contra pericula hostiū: et

com ualleo ⁊ reddere inuictum. ⁊ in moribus di- catur elicere: ⁊ ingenium bonum dare. medicorum quidam dicunt q̄ valet ⁊ contra pigritiam: ⁊ contra suspiria: ⁊ eructuationes. ⁊ q̄ valet oculis humidis. Expertum est autem q̄ quando rotundatur et oculo solis apponitur q̄ aduritur: ⁊ ignem accendit. dicunt autem q̄ coniugium conciliat inter virum ⁊ vxorem.

Cap. 416.

Apis alabastrides secundum Diasc. in proprio cap. est satis manifestus **Posse. Dias.** est laxatiue: mollit denique duricies: ⁊ stomachi dolorem ceroto admixtus.

Lapis corallus secundum Dias. proprio capitulo maximas habet virtutes pro qua lege bassad.

Cap. 417.

Apis lacteus est lapis secundum Auice. libro secundo capitulo proprio: qui cum fricatur aqua egreditur ex eo quoddam sicut lac. ⁊ hic quidem lapis est cinerei coloris. dulcis saporis.

Posse. Auic. teritur cum aqua ⁊ seruatur quod resoluit ex eo in pixide plumbi: ⁊ conuenit initio apostematum. ⁊ fit ex eius fricatione alcohol. ⁊ prohibet cursum superfluitatum ad oculum: ⁊ vlcera in ipso accidentia.

Lapis galactides idem quod supra.

Cap. 418.

Apis vesice est qui in vesica generatur.

Auic. libro secūdo in proprio capitulo: dixerunt quidam q̄ frangit lapidem renum ⁊ vesice: sed Hali. dixit q̄ nihil horum est.

Lapis molaris secundum Auic. in proprio capitulo omnibus est notus: ⁊ est stipticus.

Cap. 419.

Apis piritis Pli. in proprio capitulo: Lapis piritis durissimus est: qui ⁊ si ferro percutiatur: scintillas emittit ⁊ ignem. Cassius felix in proprio capitulo. lapis piritis idest focaria: a quo per allisionem calibis vel alterius rei dure ignis euolat sed Gal. in epistola ad Glauconem exponit lapis piritis idest lapis militaris: quod quidam intelligunt de lapide lato super quem solent ignē conferre.

Posse. Pli. vires habet in similitudinē cadmie. facit proprie ad oculorum claritatem.

Lapis vocarius idem quod supra.
Lapis militaris idem quod supra.
Lapis lagia est similis ossibus elephantis: est fusci coloris ⁊ quasi subalbus.

Cap. 420.

Apis lincis: Enax in proprio capitulo: fit ō vrina lupi ceruarij micta: ⁊ in montibus congulata: qui in domo seruatus generat optimos fūgos supra se quolibet anno. dicitur valere contra dolorē stomachi: ⁊ ictericiam: ⁊ fluxum ventris.

Cap. 421.

Apis siston: Enax in proprio capitulo: est fusci coloris et subrufi: oblongas arestas siue pinulas non habens erectas: vt alumen scissū Enax.

Posse. vires habet fortiter cōstringētes.

Lapis spongie est lapis inuentus ⁊ ortus ī corpore spongie: ⁊ ad quid valet lege assegi albuch.
Lapis de barchim quid est lege famechi.

Cap. 422.

Apis stellatus. Enax in proprio capitulo: est ō genere marmorum habens maculas ex auro. ⁊ est alius albus qui dicitur lapis marchasita. alius indus clarus celestis: ⁊ vocatur lapis lazuli: pro q̄ lege lapis lazuli. ⁊ quandoq̄ minera fert vtrūq̄ simul. ⁊ quandoq̄ est alius coloris viridis: ⁊ vocatur lapis chrysopassus: vt apparet si leges lapis chrysopassus.

Lapis sidiricis i. scoria ferri.
Lapis hydros. i. lapis ex nostris aquis generatus

Cap. 423.

Apis trachus: Enax in proprio capitulo: ⁊ lapis niger: nascitur in ponto amne qui est in egypto

Posse. Enax habet vires sicut gagates: ⁊ dicitur accendi parum ab aqua: sed extinguitur ab oleo.

Cap. 424.

Apis quadratus secundum Pli. in egypto inuenitur: similiter ⁊ in ethiopia. ⁊ exalbidus est.

Posse. Plinius: vires habet stringentes: vnde necare dicitur conceptum.

Cap. 425.

Apis glatides: Plinius in proprio capitulo: velut cinereus est gustu dulci **Posse.** Plinius: latenter humectat ⁊ leuiter cōstringit: ⁊ ideo facit ad lachrymas oculorum.

Lapis morocchus secundum Pli. in proprio capitulo inuenitur in egypto: ⁊ est pallidus.

Cap. 426.

Apis flogmas secundum Plinium in egypto inuenitur arrosum: ⁊ flamineum habet colorem

Posse. Plinius: illinitus fronti somnum inducit.

Lapis preparatorius corij. i. pumex: pro quo lege famechi.

Lapis vlcam idem quod supra.
Lapis archadi i. lapis gagatis.
Lapis lincurius i. lapis lincis.
Lapis discaltis i. scoria eris.
Lapis lissmenum i. lapis lazuli.
Lapis keme quid est lege keme.

Lapis berzat idem quod supra

Cap. 427.

Lapis albeston secundum Alb. in lapidario suo est coloris ferrei: qui secundum Plinium in arabia invenit. **Posse.** Albertus: virtus mirabilis eius in templis deorum est manifesta: eo quod semel accensus vix aut nunquam poterit extingui: eo quod naturam habet animalis quod salmadra vocatur cum modico humidi vnctuosi pinguis inseparabilis.

Cap. 428.

Lapis absintinus secundum Albertum est de genere gemmarum colore vitri rubeis virgulis. **Posse.** Albertus: huius virtus fertur esse sicut lapis abescarius: licet satis remissior: nam accensus permanet calidus per septem dies vel amplius propter eandem causam: que dicta est de lapide abescario. Lapidis etiam huius virtus est in provocando et augmentando fluxum sanguinis: vt experimentatores asserunt.

Cap. 429.

Lapis nigrorum secundum Auic. libro secundo proprio capitulo: est lapis qui defertur ex nigris declinans ad citrinitatem **Posse. Auic.** fricatur et egreditur ex eo fricatio mordicans linguam similis lacti. mundificat pannum oculi cum non est cum apostemate et opthalmia. et convenit vestigiis vlcerum in eo et eradicat vngulam.

Cap. 430.

Lapis amandinus secundum Albertum est gemma colorum variorum. **Posse.** Albertus: venenum omne aut extinguit aut reprimit: et vincere facit adversarios: et plenam interpretationem somniorum facit intelligi.

Cap. 431.

Lapis cõchyliũ. hoc vocabulum ponitur in quodam electuario Auic. quod est contra vicium lapidis. et quidam dicunt quod est coclea marina: que dicitur cõchylium: vt apparet si leges ostracorum. et quidam dicunt quod est coclea limaciarum. secundum veritatem lapis cõchyly est coclea porphyre marine: et est cõchylium marinum purpureum: quod invenies si leges ostracorum.

Cap. 432.

Lapis amectistus secundum Albertum est gemma multum cõmunis et nota: que est coloris purpurei: et transparentis aliquantulum obscuri. inveniuntur in ista specie multe differentie: sed quinque sunt magis note propter differencias obscuritatis omnes acceptas. nascitur melior in hac specie in india est autem melior ad sculpendum eo quod alius est minus durus. **Posse.** Albertus operatur contra ebrietatem. et facit hominem vigilem. et malas reprimit cogitationes. et bonum intelligibilibus confert intellectum.

Cap. 433.

Lapis andromada secundum Albertum est lapis coloris argentei: et secundum plurimum in mari rubro nascitur. est autem quadratus et durus sicut adamas. **Posse.** Albertus: virtutem habet contra furorem: et facilis animi cogitationem: et tristiciam: et gravitatem: pro quo lege lapis quadratus.

Cap. 434.

Lapis palaginus similiter dicitur secundum Albertum quod est gemma coloris rubei lucide valde. nãe et substantie trãsparentis: et dicitur esse femina carbunculi. et virtutes eiusdem remissas habet sicut femina ad marem se habet. et dicunt quidam quod est domus eius: et ideo palacium carbunculi vocatur. generatur frequenter carbunculus in lapide isto. et iam visum est hoc quod in lapide vno exterior pars fuit palaginus: et interius carbunculus: propter quod huiusmodi genus lapidum dicitur esse de genere carbunculi.

Cap. 435.

Lapis borax secundum Albertum a quodam genere bufonis nominatur: quod sic dicitur quod ipsum in capite portat: et est duorum generum. vnum album aliquantulum fuscum. et alterum si vivo adhuc palpitante bufone extrahitur in medio habet oculum ceruleum: et temporibus nostris extractus fuit vnus de bufone parvus viridis. aliquos etiam vidimus bufones habentes depictos in se qui de hoc genere dicebantur. vulgariter autem cropodine dicitur. **Posse.** Albertus: sordes purgant intestinorum: et superfluitates.

Cap. 436.

Lapis carbũculus: qui grece antrax dicitur: hic non naturalis rubinus vocatur secundum Albertum lapis placidissimus et rubicundissimus et solidissimus: habẽs se ad alios lapides sicut aurum ad cetera metalla. et quando vere est bonus lucet in tenebris sicut carbo: et talem iam vidi ego. quando tamen iam bonus et verus est emicat in tenebris superfusa aqua clara et limpida in vase vitreo mundo polito. qui autem neutro modo lucet: hic nõ habet nobilitatem perfectam. secundum autem plurimum sui invenitur in lybia. et licet habet differentias plurimas: vt ait Enax qui dicit eum habere. xi. omnes tamen dicuntur esse ca. et sic. secundum plurimus. **Posse.** Albertus: hic solus omnium aliorum lapidum virtutes habere dicitur: specialis tamẽ eius effectus est venenum fugare.

Lapis erarius est lapis marchasita: et dicitur erarius: quia ex eo tingitur es.

Cap. 437.

Lapis calcedonius secundum Albertum est pallidus et fu-

seus aliquantu lum obscurus. **Posse.** Albertus: hic si p forátur, ⁊ collo suspendatur dicitur valere contra fantasticas illusiones ex melencolia ortas. etiaz facit evincere causas. ⁊ virtutes corporis conservat. ⁊ hoc ultimū expertum est multum.

Cap. 438.

Lapis calcofonos sive calcofonos secundum Albertum e niger. **Posse.** Albertus: virtus eius est vocem clarificare ⁊ raucedinem mederi.

Cap. 439.

Lapis ceraunicus vel ceraunius secundum Albertum est lapis crystallo similis infecto colore ceruleo: qui dicitur cadere aliquādo de nube cū tonitruo. ⁊ invenitur in grania ⁊ hispania: sed hispanus est candens ut ignis. **Posse.** provocat dulces somnos. et ad prelia ⁊ causas vincendas: ⁊ contra periculuz tonitrui dicitur operari. hoc similiter ait Evax.

Cap. 440.

Lapis celonites secundum Albertum est purpurei coloris ⁊ varii. dicitur in corde testudinis inveniri: quia quedaz sunt maxime testudines habētes domos que sunt ut vere margarite: ⁊ invenitur. **Posse.** dicitur ꝙ divinatorez facit eū qui gestat sub lingua. hanc autem virtutem non dicitur habere nisi quando luna est prima accensa ⁊ crescens ⁊ monoides ultima decrescens. ⁊ dicitur hic lapis ab igne nō corrumpi.
Lapis cogolites dicitur secundum Albertū esse in quantitate ⁊ colore similis ossis olive. ⁊ alio nomine vocatur lapis iudaicus: pro quo lege. Lapis iudaicus.

Cap. 441.

Lapis chrysopassus secundū Albertum est lapis qui ab india venit: ⁊ raro invenitur: propter qđ ⁊ carior estimatur: in colore etiam est quasi sit ex succo porri vel prassii coagulato: habens etiaz auri guttas propter quod ⁊ tale nomen accepit: quia chryso aurum sonat in greco: prassium idest viride viriditate porri. unde versus: Marubii folia sunt prassia prassiaqꝫ porri. **Posse.** vires hꝫ lapidis prassii: etiā ad omnes cordis passiones efficax reperitur.

Cap. 442.

Lapis chrysolitus secundum Albertum est lapis in colore tenens viriditatem lucidam: in quo ad ad oculum solis micat ut stella aurea: ⁊ non est rarus. dicitur autem venire de ethiopia. **Posse.** Expertum autem est ꝙ spiritualia confortat: propter quod tritus asmaticis datur. fertur etiam ꝙ perforatus ⁊ setis asini in foramine repletus: ⁊ sinistro brachio alligatus fugat timores ⁊ melancolicas passiones. etiam dicitur in physicis ligaturis in auro etiam positus ⁊ gestatus fugat fantasmata. ⁊ pellit stulticiā ⁊ sapientiam proferre perhibetur.

Cap. 443.

Lapis crystallus secundum Albertuz est lapis qui aliquā fit ex frigore: aliquādo autem ex nive: sicut sepe experti fuimus: ⁊ in germania ubi multi inveniuntur. utergꝫ autem modus generationis facilis ex superioribus erat manifestus. **Posse.** hic frigidus oculo solis oppositus ignem eicit: si calidus sit hoc perficere non potest. huius ratio posita est in libro de proprietatibus elementorū ⁊ planetarum. ⁊ dicitur etiam sitim restringere sub lingua positus. Et expertum est ꝙ tritus cum melle mixtus accept⁹ a mulieribus repleat ubera lacte.

Cap. 444.

Lapis ghrysolitus secundū Albertum est gemma coloris aurei in bonis materiis visu pulcherrimus est. in aliis autem bonis dissimilis. ab igne autem corrumpitur ⁊ fugatur: ⁊ ut quidaz dicunt inflammatur: ⁊ ideo timere ignez dicitur. dicunt autem alii ꝙ est aliud genus istius lapidis: quia est lapis ignobilis substantie: ⁊ est marchasita aurea: que medium quoddam est inter metalla ⁊ lapides. dicitur autem tertium genus istius lapidis esse coloris medii inter ceruleum ⁊ rubeum. **Posse.** virtus hui⁹ lapidis est curare scabiem ⁊ ulcera. ⁊ in manu gestat⁹ calorem febris mitigare dicitur.

Cap. 445.

Lapis chrysopassios secundum Albertum gemma est ab ethiopia veniens. **Posse.** dicitur lucere in tenebris ⁊ evanescere lumine superveniente: ita ꝙ colorem non retinet quem habet in obscuro: ⁊ fit in ipso secundū diversitatem luminis ⁊ tenebrarum reciprocatio colorum velut in querci putrefacta ⁊ noctiluca. ⁊ de omnibus his in libro de anima dedimus rationem perfectam. ⁊ vide.

Cap. 446.

Lapis deimonis sm̄ Albertū est quidā lapis bicolor ut arcus deimōis: qꝫ iris vocat. est aūt deimon dictus qđ grece intellectū vel stellam claram stillantem sonat. **Posse.** dicitur conferre febricitātibus: venenosa pellere: ⁊ tutum ⁊ victorem reddere.

Cap. 447.

Lapis diadochos secundum Albertum est lapis pallidus dicitur aliquantulum berillo similis.

Posse. dicitur fantasmata in tantum excitare q magi maxime hoc vtuntur:tamen applicatus defuncto vires amittit : qa mortem odire perhibetur.horum autem ratio haberi potest in libris magorum:hoc est hermetis:et bitbencorat:et ptolomei.de quibus non est presentis intentionis.

Cap.448.

Lapis dionysia secundum Albertum est niger guttatus rubeis guttis.

Posse. expirat vinum:et odorem ipsius vini fugat ebrietas:quod mirabile apparet. causa est autem q vinum non odore sed vapore opilando inducat ebrietatem.Lapidis autem huius odor simpliciter apertiuus est:et expulsiuus vaporum.

Cap.449.

Lapis draconites secundum Albertum est lapis a capite draconis extractus.et fertur ab oriente vbi sunt dracones magni. virtus eius efficax sicut lapis qui vocatur borax:quando de dracone extrahitur adhuc viuo palpitante.insidiantur aute draconibus dormientibus:et subito scisso capite draconis adhuc palpitante euellunt lapidem. anime eius actus multa confert his etiam super fluitantibus q generantur in animalibus: et mortis corruptio alterat ea quando natura'i morte corruptis humoribus moriuntur:et quando mortua vel corrupta decisa iacuerunt. Ego autem in partibus alamanie in sueuia vidi lapidem super quem conuenerant plus q̃s.xx. serpentes inter montes in quodam prato:et cum transitum faceret inde dominus terre: milites euaginatis gladijs ciderunt serpentes in multa frusta: et in fundo tamen quidam magnus iacuit serpens in multas partes incisus:et sub capite serpentis inuentus est lapis niger formatus vt paruus abscissa nõ perlucidus in circuitu:coloris pallidi. pulcherrimũ habens descriptam serpentem:et hunc lapidem ab vxore eiusdem nobilis mihi presentatum cum capite eiusdem serpentis.

Posse. dicitur venena fugare: que fiunt a morsibus animalium venenatorum.victores dicitur etiam efficere.

Cap.450.

Lapis elitropia secundum Albertum est lapis viridis fere smaraldo similis aspersus sanguineis guttis.hunc elitropiam dicunt esse vocatum nigromantici et gemmã babylonie.

Posse. si lapis iste vngatur succo herbe eiusdem nominis:et in vas aque plenum immissus facit sanguineum solem videri sicut si pateretur eclipsim:cuius causa est quia totam aquam ebullire facit in nebula:que inspissando aerem impedit solem videri:sicut quando est cum rubore in spissa nube: postmodum autem descendit rorando illa nebula sicut per guttas pluuie.oportet antem ad hoc q quodam carmine sacratus sit.et quibusdam characteribus mixtus:et sicut arreptitij presentes sunt diuinando quedam predicunt:propter quod templorum pontifices illo lapide vtebantur maxime in festis idolorum.dicitur autem reddere hominem bone fame:et large vite. et contra fluxum sanguinis: et venena valere.dicitur autem q vnctus herba sui nominis vt prediximus fallit visum ita vt hominem prohibeat videri.inuenitur autem pluries in ethiopia:et cypro et india.

Cap.451.

Lapis etydros secundum Albertum est lapis in colore crystallo similis.q ppetuis guttis distillat et tamen lapis non minoratur nec corrumpitur.cã in hoc profecto est: quia ex substantia lapidis gutte ille nequaquam distillant: sed propter nimiam frigiditatem aerem se tangentem continue se mutat in aquam:sicut faciunt lapides duri et politi pº resolutionem frigoris.hoc similiter ait Enax capitulo de lapide etydros.

Cap.452.

Lapis epistithes secundum Albertum est lapis in marinatus rutilans et rubicundus.

Posse. incantationibus et physicis ligaturis dicitur valere . et q gestatus tutum hominem seruat.et compescit seditiones. et compescere etiam dicitur locustas et volucres: et nebulas:et grãdines:et tempestates a fructibus terre. Expertum autem est q oppositus oculo solis ignem et radios ignis emittit.dicitur autem q hic lapis si in aqua feruente proijcitur cessat ebullitio eius:et post modicum frigescit.causa autem huius alia eẽ nõ posset nisi pro certo : q frigidissimus ẽ et motus a calore bulientis aque frigiditas sue cõplexionis agere incipit.

Cap.453.

Lapis exacolitus secundum Albertum est lapis varius dissolutiuus:vt dicunt periti medicorum.

Posse. vino permixtus et potatus valet contra colicam et iliacam passionem.

Cap.454.

Lapis exacontalitus est lapis secundum Albertum.lx.coloribꝰ distinctus:parue quantitatis valde:qui frequentius in libia inuenitur: et apud trogondas inuenitur et monetur sepius: propter hoc etiam oculos hominis dicitur efficere tremulos.

Lapis eracolicus idem quod supra
Lapis falcanos .i.arsenicum.
Lapis filaturus est eadem gemma que chrysolitus ⁊ est eiusdem virtutis vt ferunt gemmarij.

Cap.455.

Lapis gagacromeon secundum Albertum est lapis diuersi coloris sicut pellis capreoli.

Posse. victores reddit se gestantes. Expertum autem dicunt esse ab Alchide principe quodam: qui quotiens hunc lapidem secum habebat semper vincebat in terra ⁊ in mari: quotiens autem carius fertur hostibus succubuisse.

Lapis berzath quid est lege kenne.
Lapis kenne quid est lege quod supra.
Lapis qui inuenitur in oculis ceruorum idem quod supra.
Lapis archadie est lapis qui cum accenditur non extinguitur.

Cap.456.

Lapis garauden secundum Albertum est lapis qui fertur esse nigri coloris. probatur autem veritas huius lapidis sic: si gestans lapidem totum corpus suum vngatur melle muscis ⁊ vespis exponitur: si intactus manet ab eis lapis est verus. et si deponit lapidem musce ⁊ vespe super mel cadunt ⁊ fugiunt.

Posse. aiunt quod in ore positus facit bene indicare opiniones ⁊ cogitationes. fertur etiam quod gestantem gratiosum reddit hominibus. ita similiter asserit Enax.

Lapis gerolidus .i.lapis aquile.

Cap.457.

Lapis granatus vt constantinus ait in proprio capitulo et Albertus: est de genere carbunculi. est autem lapis rubeus ⁊ perlucidus in colore similis balaustye. est autem rubeus aliquantulum obscurior carbunculo: ⁊ cum subijcitur ei in sigillis niger color tunc magis rutilat. ⁊ in hoc genere inuenitur quidam modus: qui intra ruborem speri suo habet viole colorem: propter hoc genus violatus dicitur: ⁊ preciosior est alijs granatis.

Posse. dicitur letificare cor ⁊ pellere tristiciam. ⁊ est ca. ⁊ sic. ⁊ quod quidam dicunt hunc esse de genere hiacynthi est falsum. inuenitur enim lapis hic secundum plurimos in ethiopia: ⁊ aliquotiens intra tyrum iuxta arenas maris.

Cap.458.

Lapis iaspis secundum Albertum est lapis multorum colorum ⁊ habet species decem. melior tamen est viridis transparens habens in se venas rubeas. debet autem in argento proprie ligari. hic in multis partibus inuenitur.

Posse. expertum est contra sanguinem ⁊ fluxum menstruorum. Aiunt autem quod tegat conceptum. ⁊ iuuat partum. ⁊ quod gestantem se a luxuria prohibet. In magicis etiam legitur quod si incantetur portantem reddit gratum ⁊ potentem ⁊ tutum. ⁊ fugat febrem ⁊ hydropisim.

Cap.459.

Lapis iena secundum Albertum est a bestia que iena vocatur sic dictus: eo quod oculi eius in lapidem vertuntur totaliter.

Pos. Aiunt autem Enax ⁊ Aaron: quod positus sub lingua confert diuinando dicere futura.

Cap.456.

Lapis iris est lapis secundum Albertum crystallo similis: ⁊ est vt frequentius exagonus. dicit autem Enax quod de arabia venit: ⁊ in mari rubro nascitur. Nos autem inuenimus maximam copiam horum lapidum in montibus germanie: qui sunt inter renum fluuium ⁊ treuerensem ciuitatem: ⁊ diuerse quantitatis omnes sunt exagoni. in alijs autem lapidibus cum naturaliter sint rotundi exagoni efficiuntur: sicut foramina apum in medio posita exagona efficiuntur cum illa que sunt in extremis sunt rotunda. est autem lapis siccissimus: quod sua indicat subtilitas maxima. fit autem ex aqueo succo qui euadit de materia lapidis qui generatur in luto rubeo. ⁊ quia hoc aqueum vehementer sicco apprehensum est siccus ⁊ durus est lapis valde. cum autem sub tecto soli eius pars immittitur: ⁊ pars eius in vmbra tenetur proijcit reflectendo pulcherrimos colores iridis super oppositum parietem: vel super aliquod corpus propter quod iris vocatur: cuius causa superius est assignata. aliquid autem simile huic nascitur in gypso quod est perspicuum in extremis: ⁊ scissibile valde: ⁊ vtuntur eo pro vitro quidam in vitris.

Cap.461.

Lapis isculos secundum Albertum ⁊ Isidorum est croco similis: lapis in vltimis hispanorum partibus frequentius inuenitur iuxta gades herculis in tertio ⁊ secundo climatibus iuxta hispaniam illam quam modo hispaniam vocamus. est autem lapis filabilis propter viscositatem in eo arefactam. ⁊ si de eo fiat vestis non comburitur: sed ex igne purgatur ⁊ nitet. ⁊ forte illud est quod gennam vocant salamandre. quia hec lanugo que inde colligitur est sicut lanugo lapidis humidi. quare autem non crematur in metheororum expeditum est huius speciem quandam dicunt esse quendam lapidem: quem quidam vocant carbunculum album.

Posse. imitatur carbunculum in hoc quod fantasmatibus ⁊ presagijs resistit valet contra dolorem oculorum ex humida causa. ⁊ redactus in puluerem sanat scabiem. Item Isidorus dicit de lapide iudaico quod est albus ad modum glandis in quantitate.

Cap.462.

Lapis kacabrates secundum Albertum est lapis silis crystallo.

Posse. de eo fertur q eloquentiam dat z honorem et gratiam. valet contra hydropisim.

Kap.463.

Apis kaman secundū Albertum est lapis frequenter albus in toto vel in parte. varius est in colore. z frequentissime inuenitur immixtus om-ximis virtutibꝫ eius fertur ex imaginibus z scripturis que inueniuntur in ipso: z ex sigillis.

Lapis ligurius quid est lege lapis lincis.

Kap.464.

Apis liparis secundum Albertum est lapis qui frequentius i lybia inuenitur. **Posse.** fertur enim virtus huius lapidis mirabilis esse. omnis enim bestia a venatoribus z canibus infestata currit ad eum: z ipsum intuetur quasi patronum: z vt aiunt canes z venatores nō possunt nocere bestie gladio quamdiu lapidem hunc habet presentem. hoc idem confirmatur per Arabari in lapidario suo.

Kap.465.

Apis melochites: quem quidam melonithen dicunt secundum Albertum lapis est arabic⁹ grosse viriditatis: sed nō translucidus sicut smaraldus z ē mollis. **Posse.** fertur q virtutem habeat custodiendi gestantem se a nociuis casibus: z super cunabula infantium. hoc autem ait in lapidario suo Enax.

Kap.466.

Apis mēphites secundū Albertum est lapis a ciuitate egypti: que menfis vocatur: qui dicitur vt ignis calere: virtute quidem nō actu.

Posse. hic tritus z in aqua mixtus in potu detur vrendis vel secandis: q inducit insensibilitatem ne sentiat cruciatū⁹. hoc idem ait Enax in lapidario suo.

Kap.467.

Apis magnesia: quem quidam magnosiam dicunt secundum Albertum lapis est niger: z ipso frequenter vtun-**Posse.** hic lapis distillat tur vitrearij. z fluit in magno z forti igne z non aliter: z tunc immixtus vitro ad purpureitatem ducit vitri substantiam. hoc idem Arabari dicit in lapidario suo.

Kap.468.

Apis mandasida vel marchasita secundum Albertū est lapis habens multas species colorum: quia colorem accipit cuiuslibet metalli: et dicitur marchasita argentea z aurea. z sic de alijs metallis. metallum tamen quod colorat eum nō distillat ab ipso sed euaporat in igne: z relinquit cinis subtilis: z hic lapis notus est apō alchimicos z in multis locis inuenitur. hoc similiter Enax in lapidario suo dicit.

Kap.469.

Apis nile Alb. dicūt aliqui hūc esse de genere lapidū. et inuenitur in capite bufonis: z sunt duo genera. vnus subalbidus: sicut si lac intrauerit in sanguine z vincit eum: z ideo sanguinis obscuras vias i eo dicunt apparere. z alius est niger z aliqñ pingitur in eo bufo sparsis pedibus z ante z post. dicunt etiam q si ambo simul includantur presente veneno eos adurere manū tangentis. pbationē aūt lapidis esse dicunt: q exhibitus bufoni viuo bufo eleuat cōtra eum z tāgit ore si potest. dicit etiam q p̄nte veneno varius efficit qui subalbidus est. hoc similiter Enax dicit.

Kap.470.

Apis onyx fm Alber. gēma p-hibet nigri coloris. inueniē melius genus esse nigrū albis venis variatū: venit aūt de india z arabia Inuenit aūt gn q diuersitatū pter varietate venaȝ z coloȝ. ferunt si surdus sit p̄ns ligat onix: z etiaȝ suspenditur a nocumento. hec aūt oia si hȝ pfecto ideo habet: quia hȝ virtutes mouendi melancoliā pcipue in capite. ex motu enim illius cū vapore oia ista pcedūt. dicunt aūt quidā onyx onychinū esse qd verisimile est: vel q sit alia species eius: sed color ñ est niger nisi aliqñ: sed colorē hȝ vt vnguis humanus: sed in onychinis nostris inueniūt multi colores: albi: nigri: z rubicundi. qui tñ oēs in substantiam q̄dam fricant: que similitudine exprimit vnguis hominis. Aiunt etiam q ex lachryma arboris que onycha dicit indurata in lapidem generatur. z dicūt hunc cāȝ esse q odoriferus est in igne. hunc etiam cam inquiunt esse q frequenter illius depictus imaginibus mirabilibus inuenit: quia lachryma a pncipio mollis facile formabilis pingit z pictura retinet qñ in lapide indurata coagulat hunc lapide dicunt insensibiliter intrare in oculū: z hoc esse mirabile. z ego vidi saphyrū intrare in oculū: z lapide gallii: z quendā aliū: cuius nomen ignoraui sine oculi lesione. politus enim z tenuis nō ledit oculū. nisi tangat aciem seu pupillaȝ oculi sensibile: z foramen vnec. **Posse.** Aiunt q collo vl̄ digito suspensus excitat tristiciā: z timores: z i somno fantasias terribiles. z multiplicare fertur lites z tristicias. dicitur q auget saliuam pueris.

Kap.471.

Apis ophthalmius secūdū Al. est lapis ab ophthalmia dictus: cuius color nō nominat forte. ideo quia ē multoȝ colorum. **Posse.** valere dr̄ gestanti cōtra oēs malos morbos oculoȝ. visus aūt circūstantiū dr̄ obcecare: z ideo etiaȝ patronus vocat. gestantes eiȝ eū quasi inuisibiles reddit. hoc silr̄ ait Enax.

Kap.472.

Apis orites fm Albertū habet tres species: quarum vna est nigra z rotūda. alia viridis maculā hñs albaȝ.

tertia cuius pars altera est aspera: altera plana. z est color eius quasi ferri lamina: z talis etiam est dispositio corporis eius: de quo fertur q̄ unctus oleo rosaꝝ z gestatus pferuat ab aduersis casib⁹.

Posse. Dicitur valere morbis pestiferis: z reptilium morsibus. dicitur etiam in physicis ligamentis. q̄ appensus mulieri p̄hibet ipsam impregnari: z si pregnans est aborsum facit.

Cap. 473.

Apis orphanus secundū Albertū: q̄ ē in corona romanorum imperatoris: non vnq̄ȝ alibi visus est, propter quod orphanus vocatur. est autem in colore quasi vinosus subtilem habens vinositatem. z hic est sicut si candidum niuis micans penetraret in rubeum clarum vinosum: z sit superatus ab ipso. est autem lapis perlucidus. z traditur q̄ aliquando in nocte fulsit: sed nunc tempore nostro nō micat in tenebris. **Posse.** fertur autē q̄ honori conuenit regali. hoc similiter ait Enax.

Cap. 474.

Apis panterus secundum Alb. est multos habēs colores z in vno corpe lapis nigrum videlicet viridem z rubeum: z alios multos. inuenitur etiā pallidus: purpureus z roseus. **Posse.** fertur autem fuscos efficit visus. inuenitur autem secundū plurimū in india. debet gestans respicere ad ipsum in mane oriente sole: z sic efficax z virtuosus. tot autē virtutes dicitur habere quot colores habet. hoc similiter ait Enax.

Cap. 475.

Apis peanithes secundū Albertum est lapis granatus de michedonia: z est femini sexus. **Posse.** certo tempore dicitur concipere z parere consimilem lapidem. et valere aiunt pregnantibus.

Cap. 476.

Apis pirithe vel peridonius secundū Albertuȝ est lapis colore fulgens vt ignis. **Pos.** dicitur autem valere contra arteticaȝ mirabiliter. z refertur de illo lapide: q̄ si fortius stringatur manu manuȝ aduret. vult ergo leuiter z prudē tangi: z ego ipsuȝ expertus suȝ sepius. dicitur autem de genere isto alia species esse: que dicitur ec chrysolito similis: nisi quia maioris viriditatis existit.

Cap. 477.

Apis prassius secunduȝ Albertum est lapis quis est mater z palatium smaraldi. est autem viridis coloris habens viriditatem sicut prassiuȝ. inuenitur autem aliquando cum rubeis guttis: z aliquando cum albis. Est alia species istius lapidis qui inuenitur cum guttis aureis: z vocatur chrysopassus z rarius inuenitur: z ideo carior existit: pro quo lege lapis chrysopassus. **Posse.** expertum est in tem q̄ cōfortat visum. z quasdam iaspidis. z quasdā smaraldi habent operationes. hoc silr ait Enax.

Cap. 478.

Apis quirin est lapis secunduȝ Albertum qui inuenitur in nido vpupe aliquando: que tota est auis prestigiosa z angularis: vt dicunt magi z augures. **Posse.** est autem hic lapis proditor secretoꝝ: z fantasias p̄mouens. si ponat supra pect⁹ dormientis. hoc silr ait Enax.

Cap. 479.

Apis quandros secundū Alb. est lapis qui aliqñ inuenitur in cerebro vulturis. **Posse.** virtus eius fert esse contra q̄slibet nociuos casus. z replet mām̄illas lacte. hoc similiter ait Enax.

Lapis raquinay z olchitis secundū Albertuȝ est idem quod bolus armenicus. est aūt lapis subrubeus. **Posse.** huius autē lapidis virtus pro certo experta est constrictiua ventris: z precipue constrictiua sanguinis dysenterie z menstruoꝝ: pro quo lege carnamenum.
Lapis bolus armenicus idem quod supra.

Cap. 480.

Apis saphyrus secundū Albertum est lapis valde notus secundum plurimū ei⁹ venit ab oriente z india: inuenitur ī hipopdomio apud rodiū p̄uincie regione z ciuitate: sed nō est adeo preciosus vt per omnia sit similis orientali. est aūt color perspicuus sicut celum serenatū: sed vincit in eo flauus color. z ideo melior qui est nō sat s perlucidus. optimus aūt qui habet nubes obscuras ad rubedineȝ declinantes. inuenitur etiam bon⁹: qui albidas habet nubeculas. similiter substantia sua sit sicut nubes fusca trasparēs aliq̄tulum. **Posse.** virtuteȝ ego vidi q̄ atraceē duos fugauit. aiunt etiam hunc lapidē hominem castum reddere: z interiorē ardorem refrigerare. sudorē restringere. dolorem curare frontis z lingue. vidi ego vnuȝ in annulo portare: z sordes ex oculis purgare: sed ante vult poni in aqua fri. z pōt similiter qd ante dicunt q̄ amittit virtutem z colorē post q̄ antracē curauit falsum est. dicunt etiam q̄ corpora vegetat. z paces conciliat. pium z deuotū ad deum efficit. z animū in bonis firmat. hic etiā syrtites a quibusdā vocatͬ eo q̄ in littore syrtiuȝ inueniatur.

Cap. 481.

Apis sardonis secundum Alb. est lapis quem quidā sardonicē vocant: est compositus ex duobus: sardio videlicet z onice. Est ergo rube⁹. z h color eminet ex sardio est etiā alb⁹ z niger: z colorem vngeus pferens ex onice. laudabilior autē est qui hos colores habet magis distinctos. inueni ur autem quinq̄ modis aut pluribus propter diuer-

sam colorum mixtionem. ꝛ frequētius inuenitur in india ꝛ arabia. Posse. fertur luxuriam expellere: ꝛ castum reddere: ꝛ pudicum. est tñ maxima huius virtus in hoc: ꝙ cum onichius nociuus sit hic nocere non pōt. sar dium in substantia habens admixtum.

Cap. 482.

Lapis sardius secundū Albertū est lapis ab antiquissimo iter preciosos lapides memoratus. est autē habens rubore spissum cum substantia peruia: sicut si peruietas imaginetur i rubea terra. ꝛ secundū hāc diuersitate inuenitur quinqꝫ modis: ita ꝙ aliquis nihil habet de peruietate: ꝛ for e ille matrix est aliorum ꝛ domus in qua generātur. in sardis aute ciuitate repertus esse dicitur: et sic vo catur. Posse. aiunt hunc lapidem accendere animū ad gaudiū. ꝛ acuere ingeniū: ꝛ per virtutes contrarias ligare onichinū boc similiter ait Enax.

Cap. 483.

Lapis sarda: ꝛ alij dicunt sardo secundum Albertum est lapis qui se habet ad tabulas ligni sicut magnes ad ferrum: ꝛ imo adheret ita fortiter tabulis nauium in mari: vt a tabulas euelli nō possit nisi abscindatur cū ipso ea pars tabule cui adheret. est autē in colore prassius hoc est virens. hoc similiter ait Enax.

Cap. 484.

Lapis selenite secundū Albertū est lapis de quo varia referuntur. dicunt enim quidam eum nasci in quodam genere testudinis indico: ꝛ esse variam. dicuntqꝫ hunc esse virentē: ꝛ in perside partibus frequentius inueniri siue in arabia: vt ingt Plinius. dicunt autē hunc crescere luna crescente ꝛ decrescere lu na decrescente. Posse. gestatus aute fert conferre presentiam quandam futurorū si sub lingua ponatur: precipue prima luna ꝛ decima existe. dicunt etiā ꝙ manē prima luna tantum habet virtute in prima hora: decima autē existente luna in decima hora. ꝛ modus diuinationis est ꝙ cū ponatur sub lingua ꝛ cogitetur de aliquo negocio: vtrum fieri deceat aut non. ꝛ si fieri deceat corde tenetur ꝛ infigitur: ita ꝙ auelli nō possit: ꝛ si fieri nō deceat statī cor desistit ab ipso. fert etiam ꝙ curat languentes ptisicos ꝛ debiles. hoc etiam ait Isaac beniamin.

Cap. 485.

Lapis syrius secundū Albertū est lapis a syria dictus: vt dicit Isidorus: ꝛ est lapis qui integer natat: ꝛ cōminutus fluctuat: cuius causa est ꝙ ite ger poris aere ꝯtinet: ꝗ euanescit a puluere cōminuti lapidis. hoc similiter ait Enax.

Cap. 486.

Lapis sarcofagus secundū Albertum est lapis deuorās cadauera mortuorū. grece enim sarcos sonat caro fagos aūt comedere. antiqui autem aū qui de hoc lapide primo fecerunt archam mortuorum eo ꝙ in spacio. xxx. dierum cadauera consumuntur. ob hoc aūt nostra monumēta lapidea sarcofagi sunt vocata. hoc similiter ait Ataberi.

Cap. 487.

Lapis samius secundū Albertū est lapis a samo insula i q̄ inuenitur dictus. hoc autē lapide polit aurum. Posse. fertur autē ꝙ portat verniginē sedat. ꝛ mē tem solidat. habere autē hoc viciū dicit ꝙ alligatus in cossa parturientis impediat partum. hoc similiter ait Ataberi.

Cap. 488.

Lapis succinos secundū Albertum est lapis crocei coloris: quem greci electron vocant. inuenitur enim transfucens sicut vitrum. vocabulum habet a materia: quia a succo vel gūma arboris nasci tur que primo vocatur. lambra vulgarit vocatur. Posse. confricatus autem trahit folia. ꝛ paleas ꝛ fila sicut magnes ferrū dicunt autem ꝙ confert portantibus se castitatem de expertis autem est ꝙ fugat serpentes. pregnantibus autem valere dicitur ad facilem parturitionem. hoc similiter ait Enax.

Cap. 489.

Lapis specularis secundum Albertuz est lapis ad modū vitri perspicuus. Dicitur autem in hispanorum vrbe segondia primitus inuentus esse. Ego autem vidi illum abundantius inueniri ita ꝙ currus inde onerantur in diuersis partibus theotonie. ꝛ vidi etiam in gallia inueniri cū gypso: ꝙ est gypsi extremitas quedam. effusus autem scinditur in quaslibet partes tenues: ꝛ fiunt inde fenestre sicut de vitro: nisi quia loco plumbi oportet ponere lignum. Sunt autem tres species eiusdez vna videlicet lucida sicut vitrum. alia nigra penitus sicut atramentum. tertia citrina: que vocat auripigmentum vel arsenicū: quod clarius est ꝛ nobilius.

Cap. 490.

Lapis topazion secundū Albertum est lapis sic vocatus a loco sue prime inuentionis: que fertur vocari topazis insula: ꝛ quia auri similitudinē pretendit. sunt autem due species in hoc genere lapidis: quorum vna est similis in omnibus auro: ꝛ ē preciosior: alia est croceum magis tenens colorē ꝙ auri: ꝛ hec vilior est.

Posse. expertum est in nostro tempore ꝙ aqua bulliēte si immittatur ita sicut defertur facit ꝙ statim manus imissa extrahitur sine lesione. ꝛ hoc fecit parisius vnus de nostris socijs. dicunt etiam ꝙ valet contra emoptoicam ꝛ lupaciam passionē. hoc autē certum est ꝙ

speculuz est lapis iste: ⁊ idolum obiecti corporis sicut i speculum cōcauuz in visum repńsentat. Et nascitur in oriancho. hunc cū aliquis tenet i manu dextra ⁊ contra solem radios emittit. ⁊ ignem euomit vt videns miretur. nam qui euz portant circa sinistrum brachiu omnes turbas contemnit hoc loco lite ⁊ grandines a fructibus remouentur: ⁊ ardorē veneris deferuescere facit.

Cap.491.

Lapis turchoys secundū Albertum est lapis flaui coloris nimdi candetis. ac si lac penetrauerit in flauū colorē: ⁊ resultet per ipsum ad superficiem: est aūt nō perspicuus neqꝫ rarus.

Posse. dicunt aūt q̄ visum cōseruat et a nociuis casibus defendat se portantem.

Lapis epistican	idem quod supra.
Lapis virites	.i.lapis pirites.

Cap 492.

Lapis zigantes. Euax ē lapis coloris vitrei.

Posse. gestat⁹ collo valet cōtra noculopam. ⁊ constringit sanguinē. ⁊ depellit mentis alienationem.

Lapis cogalites	.i.lapis aquile.
Lapis cebites	idem quod supra.
Larnn	.i.apium risus.
Laramon	.i.bdellium.
Larapia	.i.matricaria.

Larion interpretat̄ fineretide collirion: est que libet medicina qua vtimur in solida substātia que cōmouet fluxum vt suppositoria ⁊ similia. vn̄ appropriatum est hoc vocabuluz ad signadū tm̄ illō quod ponitur in oculis.

Lardia separ	.i.fex vini.
Larosa	.i.mandragora.
Larosades	.i.serpillum.
Laroplanon	.i.vsnee.

Lassa.i.assa fetida: ⁊ est silfium.

Lasa.i.abalmeas amel de fumigia lims est.

Lasagion	.i.abnica.
Lasenel chelbe	.i.lingua canis.
Laserpitum	.i.assa fetida.
Laserion	.i.amomum.
Lasfar	.i.flores amigdalaꝝ.
Lasuarch	.i.aaron.
Lasuarchi	idem quod supra.
Latalus	.i.ostrea.
Lataraib	.i.acetosum.
Latara idē qđ supra.	Latabaco.i.borax

Cap.493.

Latamie ara.lati ne caro. **Sera.**

li⁹ aggre.ca⁹ latamie auc Hal.latamie alsabar.i.caro tyri calefacit ⁊ desiccat calefactione fortr: maxime qn̄ fuerit cōdita cū oleo sale ⁊ aneto ⁊ porꝛ ⁊ aqua q̄ntitate necessaria: est vt videtur virtus mirabilis pueniens vsqꝫ ad cutim corporis expellens inde superfluitates que sūt in corpore: ⁊ ꝑpter hanc cām generant̄ in cute illoꝝ qui comedunt has carnes in quoꝝ corporib⁹ sūt humores mali res ab humoribus illis generate excrūtes cutim similes squamis: ⁊ hoc fit a ꝓprietate ipsaꝝ nam carnes iste adherent humiditatibus: ⁊ adducunt eas ad cute: ⁊ maxime qđ ex eis est grossum terreū: ex quibus generat̄ scabies ⁊ egritudo cuz qua eleuat̄ cutis. ⁊ iam verificauit experientia: q̄ tyrus qū ponit̄ in vino ⁊ bibūt ex eo leprosi ingrossatur cutis coꝝ tota: deinde cadit sicut cadūt teste animaliū ostracoꝝ: ⁊ remanet eis post hoc caro mollis sicut caro que remanet in ostrachis ⁊ cancris qn̄ cadunt teste coꝝ. ⁊ qui bibunt leprosi ex tyriaca que fit cū carnibus tyri cū assiduatione. ⁊ lenitur corpus coꝝ eo q̄ ea cōuenit eis valde. Et idez auc. Dias. caro tyri cocta ⁊ comesta acuit visum: ⁊ phibet scrofulas augmentari: ⁊ oꝫ q̄ excorietur ⁊ auferat̄ caput eius ⁊ cauda. quidā aūt volunt q̄ abscindat̄ de extremitatibus ipsius q̄ntitas certa: sed errauerunt: residuū vero lauat̄ cū oleo ⁊ ruta sale ⁊ aceto. ⁊ dicunt quidā q̄ qui comedunt istas carnes generant̄ multi pediculi. sed nō est verū. ⁊ qui vtunt̄ his carnibus augetur vita coꝝ. Et idem ca⁹ herbe auc. Hal. caro herbe hꝫ virtute attractiuam: que qn̄ teritur ⁊ fit emplastrū cū ea extrahit infixa corpori. Et idē eodē ca⁹ auc. Dias. qn̄ comedit̄ caro herbe recēs ē gluctiatia et mollificatiua ventris. mundificat pulmonē: ⁊ acuit vocē. ⁊ quādo fit emplastrū cū carne ipsius salsa veteri attrahit infixa corpori. ⁊ aqua carniū ipsius salsaꝝ qui sedent in ea habentes vlcera intestinoꝝ in principio egritudinis est ei cōueniens. ⁊ fit clystere cum eo: ⁊ curat sciaticā. Auer. i. colliget ca⁹ de carnib⁹ melior caro ex volatilib⁹ ē caro galline iuuenis sane ⁊ pinguis. ⁊ hꝫ mirabilē ꝓprietate in ꝯpando cōplexionē: ⁊ ꝓpterea brodiū suū est optima medicina leprosis: q̄ cerebrū eius augmentat substantiā nostri corporis: ⁊ acuit ingeniū. ex ambulatiuis p⁹ ipsas est caro hedi ⁊ post caro arietū. Sed Hali. videt̄ q̄ carnes vituloꝝ sunt meliores carnib⁹ arietis. ⁊ Auic. dicit melior carniū est porcina: ⁊ sentit q̄ illa caro sit naturalior boīb⁹ q̄ alia caro aialiū ambulantiū. ⁊ multi vituperant carnes agnoꝝ ꝓpterea q̄ dnāt̄ multa humiditas sup eas. Ratio carnes agnoꝝ sunt post bonitatē carniū hedoꝝ. ⁊ ex volatilibus: ⁊ ex laudabilibus sunt carnes pdicū: sꝫ declinant paꝝ ad frigiditatē ⁊ siccitatē: ⁊ sūt sicut galline deserti. ⁊ habent ꝓprietatē stringēdi ventre asse ⁊ elixe. Sed turtures sunt similiter bone: sed declinant plus ad caliditatē. ⁊ habēt mirabilē ꝓprietatē in acuendo ingeniū. Columbe sunt ca. ⁊ sic. grossioris substātie q̄ turtures. ⁊ pulli eorum habent humiditatem superfluaz: ⁊ hoc significat grauitas motuum ipsaruz: sicut significat calor eorum actualis: ⁊ velocitas digestionis eorum in stomachis super ipsorum calorem: ⁊ propterea qui volunt absterge᷑ margaritas ⁊ clarificare dāt comedere eis ⁊ incontinenti debēt occidi: ⁊ extrahuntur clarificate: et si cito non interficerentur multum diminuerentur quantitates margaritarum. et caro veteris palumbi masculi mirabilem

hȝ virtutē ī epilepsia ⁊ paralyticis. ⁊ carnes turdo
rū ⁊ in lingua arabica alcamari sunt sicciores pre
dictis ⁊ grossioris substantie. passeres aūt omnes
ca. ⁊ sicci sine caliditatis sunt coturnices que simi
lant columbis ⁊ sunt perdices: magne sunt ipsi te
aliquātulu declinantes ad calorē. ⁊ sunt subtilis sub
stantie generātes bonos humores. ⁊ sunt bone cō
ualescentibus. ⁊ sturnelli qui dicūt carzi sunt cal.
⁊ sic. ⁊ grauces ad digerendu p̄ quibus lege vtrūq
⁊ grosse sunt nature. Raby moyses ca.ᵒ de carnibꝰ
volatiliū auc. Gal. carnes volatiliū in corporibus
calidis generant multā choleram. ⁊ oīa cerebra sūt
mala stomacho. sed testiculi gallorū sūt boni. ⁊ id
qđ orit̄ ex aīalibus siluestribꝰ est melius q̄ ex do
mesticis. ⁊ cauenda sūt aīalia veteraā ⁊ vicina par
tu. ⁊ brodia gallinarū elixatarū adaptant cōplexi
onē: ⁊ impinguant corpora. ⁊ pulli columbarū in
ducant dolorē capitis. Turtures cōfirmant sensū
galline ⁊ galli laxant ventrē. pauones dissoluūt co
licā. Coturnices sunt bone lanis ⁊ ventri. frangūt
lapidē. ⁊ ducunt vrinā. ⁊ generant spasmū. Carnes
hedine fere precellunt oēs alias carnes. Carnes ca
preoline corroborant spiritus: ⁊ relaxant virtutē q̄
cecidit. ⁊ valent cōtra syncopim. testiculi gallorū
sunt boni: qui restaurant defectos: ⁊ multū nutriūt ⁊
augent sperma. Laudanda sunt aīalia de sero cū
carnes debent comedi ō mane ipe hyemis: sȝ esta
te in nocte: q̄ comedant pꝰ folia ortū. Ienes ⁊ de
crepiti sunt cauendi cū aīali occiso per diē ⁊ noctē
iuuenes ⁊ fortes recenti. Capita auiū masculorū
valent ad coitū. **Auic.** liᵒ 2ᵒ caᵒ de carnibus. Car
nes bone sunt. caro ouina q̄
cū caliditate est subtilis: ⁊ iuuenū caprarū ⁊ tauro
rū: ⁊ carnes illorū qui de eis sunt parui magis sunt
susceptibilis digestionis ⁊ subtilioris nutrimenti. ⁊
hedina quidē e minorū superfluitatum q̄ arietina.
caro lactantis lacte laudabili est bona. lacte vō nō
laudabili est mala. ⁊ caro decrepiti que est ex oui
bus est mala: ⁊ silr̄ extēuati est mala. ⁊ caro nigri
est leuior ⁊ suauior: ⁊ silr̄ caro masculi: ⁊ rubea di
uisa ex aīalibꝰ plurime pinguedinis: ⁊ alba sunt le
uiores: ⁊ varia est minoris nutrimēti: ⁊ natat ī sto
macho. Melior caro ⁊ digestibilior est illa que ē
circa os. ⁊ dextera quidē melior ⁊ leuior est q̄ si
nistra. ⁊ que est in medio lacertorū mundior ē car
ne neruorū. caro aūt laxa supra quā nō est neruus
fortasse est suauis: ⁊ pprie que est ꝓpter generatio
ne lactis: sicut caro mamille. ⁊ mamille quidē nu
trimentū est bonū: q̄ si in ea est lac est grossum. te
sticulorū vō caro est melior aliis. Et volucrū qdē
caro melior est aduracb: ⁊ gallinarū: ⁊ subtiliorū
carū. Omnia p̄terea aīalis sicce cōplexionis caro
paruū est melior sicut caro hedi. ipsa enim est bo
na. caprina vō nō est bona multū. ⁊ eiꝰ humor for
tasse est malus valde. bouina vō caro est mala ab
solute. ⁊ caro luporū mala. ⁊ omnes volucres ma
gne aquarū male: ⁊ habētes colla longa: ⁊ pauo ⁊
miluus: ⁊ palumbres dure plurima gñatio est me
lancolica. ⁊ passeres omnes mali sunt. Melior ca
ro ex siluestribus est gazel. deinde porci siluestris

nam est velocioris digestionis q̄ domestica ⁊ pli
mi nutrimenti. caro auiū omnino siccior est carne
quadrupedis. ⁊ caro vaccina siccior est caprina: sȝ
caprina est siccior ⁊ difficilioris digestionis carne
ouina. ⁊ caro veterū est vehementior: ī calefactio
nis ⁊ grossi nutrimenti. leporis vō caro est cali. ⁊
sicca: pro qua lege arnaben. Carnes magnarū aui
um sunt grosse. Anatis vō caro ⁊ aquaticarū ē ve
hementis humiditatis: ⁊ est ꝓpinqua in hoc carni
ouine: pro qua lege bar. Caro vaccie plurimi est
nutrimēti: grossa: melancolica. generans egritudi
nes melancolicas. ⁊ qđ est melius est caro vitulo
rum. porcellorū vō prauī est nutrimenti ꝓpter for
titudinem sue resolutionis: ⁊ vehementiā sue hu
miditatis. ⁊ caro arietis est plurimi nutrimenti nō
tū existit in bonitate gallinarū ⁊ similiū. Caro vi
pere ꝯfert lepre. Caro ericij est humectatiua: ⁊ cō
uenit lepre: ⁊ hydropisi: ⁊ dolori renū. Caro rane
conuenit puncture vermiū venenosorū. Cinis car
nis asini sm̄ Auic. ⁊ epatis eius cū oleo superpo
situs valet ꝯtra scissuras frigoris. ⁊ delet scrofulas
sanat leprā. contracti ex siccitate sedent in iure car
nis eius. Epar eius assatū ieiuno comestū cōuenit
epilepsie. **Dias.** capitulo de testudine. testudinis
terrene abscinde caput ⁊ pedes
⁊ reliqua coque in caldario quousqȝ possunt ossa
a carne separari: ⁊ sic prelisco ossibus intraneis ab
iectis carnem conde cum pipere cinnamomo spi
ca butiro aut oleo aut pinguedine vesina: ⁊ da ad
manducandū nesciente infirmo: ⁊ post coopi illū
vt sudet nimis: ⁊ de aqua vbi caro cocta est fomē
ta eum ⁊ sanabitur: nā ꝓbata res est ad omnē do
lorē dentiū. item sanguis leporis curat iniunctus.
⁊ crura iunctione capillos educit plurimos. ⁊ co
clea eiꝰ icesa eadē facit. ⁊ arsura de foco sanat fel
eius. cū melle sine fumo mixtū caliginem nimis
tollit. ⁊ cataractas venturas destruet. **Auic.** libro secundo capi
tulo de testudine.
caro testudinis cōuenit epilepsie. ⁊ fel eius valet ad
alcola: ⁊ distillatur in nares epilepticorū. Et idē
caᵒ de ouis. oua testudinis siluestris dicunt q̄ cō
ferant epilepsie. **Sera.** libro aggrega. capitulo de
aucto. Gali. sanguis nemo
ralis testudinis curat epilepsiam quādo sumitur
in potu. ⁊ sanguis testudinis marine quando bibi
tur cum vino: ⁊ cū coagulo leporis ⁊ cymino con
uenit morsibus venenosis. ⁊ cōuenit bibentibꝰ ra
munculas. de virtute epatis quorundā animaliū
lege rebith. ⁊ de virtute cerebri lege dimag. ⁊ de v̄
tute pulmōis lege bich. ⁊ ō vtute renū lege chule.
Gal. tertio libro vinadimidiarū capitulo de
generātibus superfluitates: dicit q̄ ista
generant supfluitates multas passeres: anseres: pi
sces preter petrinos: viscera oīa interiora: spialis
medulla: cerebrū: anes de stagnis ⁊ paludibꝰ: por
celli: ouium caro ⁊ omniū nouorū animaliū ⁊ qui
ete viuentiū: ceruicalia aīaliū: caude ⁊ caro agre
stiū animaliū. ⁊ idē eodē liᵒ de his que multū nu
triūt. mltū nutritiua sūt hec: porcellorū domestico
rū carnes oībꝰ cibis sūt magis nutritiue: ⁊ bouine

⁊ cerebella ⁊ testiculi: spinalis medulla ⁊ alie medulle: ale ansꝝ ⁊ magis pulloꝝ ⁊ omniū auiū. Et idē eodē libro ca° de his que paꝝ nutriunt. paruꝫ nutrientia sunt extrema animaliū: matrix: venter intestina: c. i. de: au co: pinguedo: axungia. Et ideꝫ eodē libro ca° de generantibus humorē melancolicū sunt carnes bouine: caprine. ⁊ magis hircine: ouine: leporine: ⁊ porcoꝝ agrestiū. Et idē eodē libro ca° de cibis cacochimis. cacochimi cibi sūt ouina caro: ⁊ caprina: hircina vō pessima: deīde arietina. omnibus aūt his castratoꝝ carnes meliores senioꝝ vō pessime. leporina vō caro sanguis pinguioris est generatiua. cacochima aūt cū his ē ceruina. Et idē eodē libro ca° de euchimis. euchima sunt porcoꝝ pedes ⁊ alia extrema quadrupedūꝫ cacochima ⁊ agrestiūꝫ animalium carnes magis sunt euchime q̄ꝫ domesticoꝝ. Et idē eodē li° cap° de expectis. i. de his que bene digerūt. bene digestibilia sunt hec: omne genus volantiū auiūꝫ plus est digestibile q̄ꝫ pedestriū: ⁊ maxime perdix attagines: columbi. fasiani: ⁊ galline: ale ansꝝ: ⁊ magis pulloꝝ gallinaceoꝝ: ⁊ vl'r omniū iunioꝝ ⁊ bñ nutritoꝝ: auiū ale pessime sunt gracilioꝝ: ⁊ seniorū pullorū testiculi nimis bñ digestibiles. Carnes porcoꝝ ad digestiones minus vtiles adolescētib⁹ magis iuuenes. Reliqui vō qui sunt perfectoꝝ adolescentes meliores. vnde vituli meliores sūt ad digestionē q̄ꝫ pfecti boues: ⁊ hedi q̄ꝫ capre: ⁊ vniuersaliter crescentiū caro digestibilior est q̄ꝫ seniorū: ⁊ eoꝝ que i siccis locis degunt digestibiliores q̄ꝫ que in aliis. Et idē eodē libro ca° de dispectis. i. difficile digestibilibus. difficile digestibilia sūt bouina caro: caprina: ceruina. pessima aūt ad digerēdū est hircoꝝ caro: deinde arietina: ita tauroꝝ ⁊ senioꝝ animaliū pessima: ⁊ senioꝝ porcorū dura ⁊ sicca: ꝓpter hoc indigestibiles hꝫ carnes: venter intestina. matrix. cor. epar. pulmo: aures: caude. renes: cerebrū: medulla. ⁊ perfectoꝝ animaliū testes ⁊ caro vetuste turturis ⁊ anatis indigestibilior: aūtē ⁊ durior est caro pauonis: ⁊ cignoꝝ. veteres autē omniū auiū indigestibiles ꝓpter duriciē substātie. falso etenim laudāt struthionis ventrē ⁊ euch⁹ i. meruli: iste nā venter. s. meruli cōmendatur in antidotario minori Gal. in ꝯfectione que dr̄ esdra.

Auic. li° 2° ca° de epatibus ait: humor generatus ab epatibus est grossus. ⁊ sanius ex eo est anatis pinguis ⁊ gallinaꝝ pinguiū.

Latriculum	i. iusquiamus.
Latriton	i. epatica.
Lateralisip	i. peonia.

Latia idest lupina vel caro vel quicquid sit denominatum nomen est.

Latices	i. aqua.

Latridos. i. cucuma in qua reponitur aqua.

Cap. 494.

Latiua secundū **Dias.** in ꝓprio ca° thyrsulū hꝫ oblongū vastitate digiti cauū: in sūmo quasi ramulū diffusum: ⁊ folia oblonga: fructuꝫ in summitate ramoꝝ habens triangulū. ⁊ subrotundū i modū capparis: in quo tria grana continent' sub mēbranula que in **Posse.** granula eius. xv. vel xx. potata ventre vitra cortice est. de purgant: q̄ si aqua frigida supbibatur choleram rubeam ⁊ phlegma deponunt.

Laurie	i. terra sigillata.

Laui fit cū aqua cū coquit' cortex berberi.

Lauialchios	i. antimonium.
Lauabelet	i. ozimum.
Lauosen	i. vsnee.

Lauandula quid est lege primula veris.

Cap. 495.

Auct ara. gre. ⁊ latine amigdala. **Sera.** libro aggre. cap° lauet siue lauz. i. amigdala: ⁊ sunt ex eis dulces ⁊ amare. **Posse. Gal.** vi. sim. phar. ca° de amigdalis. dulces amigdale in eis ē amaritudo eaꝝ occulta que nō apparet sensui: qa vincit in eis dulcedo: veꝝ qñ veterescunt apparet manifeste virtus eaꝝ tpata est cū caliditate. preualet enim in ipsis abstersiua ⁊ subtiliatiua substantia ꝓpter quā expurgat viscera ⁊ pulmonē. ⁊ thoracē: expuitiones opant' humoꝝ. palam enim est q̄ valent ad subductionē ventris sunt vtiles: ⁊ alimentū corpori dant modicū. quedā aūt ipsaꝝ hūt preualentē incisiuam grossoꝝ ⁊ viscosoꝝ humoꝝ virtutē: vt neqꝫ comedi possint amaritudie ex oleagina: ⁊ pingui participāt qualitate sicut ⁊ nuces. vnde ex his que ex pulmone ⁊ expuitionib⁹ laniei ⁊ grossoꝝ humoꝝ ⁊ viscosoꝝ sunt vtilissime: quarū substantia est subtilis. ⁊ virtus eaꝝ est ca. gūmi arboris amigdale **Dias.** ca° de amigdalis. est ca. ⁊ stipticū. arbor amigdalarū dulciū est debilioris opatōis q̄ꝫ amaraꝝ arbor. et amare sunt subtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine.

Sera. auc. Archigenis. dulces amigdale sūt ca. ⁊ hu. in primo gradu. Et ideꝫ auct. Mesuay qñ comedunt' cū cortice suo stringūt gingiuas: ⁊ sedant qđ accidit in ore ꝓpter suā ponticitatē. ⁊ qñ comedunt' cū zucaro descendūt cito a stomacho. ⁊ qñ sicce torrefiunt sunt cōuenientiores stomacho. ⁊ augent sperma sicut auellane ⁊ fistici. ⁊ qñ comedunt' conferunt doloribus oris. Idē auc. Albugerig. gūmi eoꝝ administrat' sicut gūmi arabicū ⁊ prunoꝝ. Idē auc. Gal. amaraꝝ virtus est quia abstergūt lentigines. ⁊ iuuāt ad extrahendū humores grossos viscosos. ⁊ aperiunt opilatione mirabili. ⁊ curant dolores qui sunt sub costis ⁊ in splene: ⁊ in renibus. ⁊ cōsimiles eoꝝ. ⁊ virtus totius arboris est sicut illa virtus: ⁊ ideo accipit' de radice ipsius arboris: ⁊ coquitur super lentigines: ⁊ au **Dias.** ca° de amigdalis. arbor amigdale dulc' est debilioris opationis satis q̄ amaraꝝ arbor. ⁊ amare sunt subtiliatiue ⁊ ꝓuocatiue vrine. ⁊ amigdale amare radix qñ terit' ⁊ coquit' mundificat maculas faciei: que dicunt' effelide. sil'r qñ fit ex amigdalis amaris emplastrū idē faciunt. ⁊ qñ fit nascale cū eis ꝓuocat menstrua. ⁊ miscet' cū eis acetū ⁊ oleūꝫ ro.

⁊ fit emplastrũ in fronte ⁊ cõuenit sode. ⁊ miscet cũ melle ⁊ cõuenit vlcerib' fraudulentis: ⁊ formicem: ⁊ morsui canis. ⁊ qñ comedunt dulces sedant dolorẽ: ⁊ molliunt ventrẽ ⁊ ꝓuocant somnũ ⁊ vrinã. ⁊ administrant cũ menta ⁊ cõferunt huiꝰ dolorẽ renũ: ⁊ apostemata pulmonis. ⁊ qñ administratur cũ rob curat stranguria: ⁊ frangit lapidẽ. ⁊ qñ comedit ꝺ eis q̃tũ est nux vna cũ melle ⁊ lacte cõuenit dolori epatis: ⁊ tussi: ⁊ inflationi testi. dolori ⁊ inflamatõi intestini noiati colon. ⁊ qñ comedunt qnq3 amigdale dulces a ieiuno ꝓhibent ebrietatẽ ⁊ qñ vulpes comedunt amigdalas amaras cũ a'i quo cibo moriunt. gũmi amigdale arbore est stipticũ ⁊ ca. ⁊ qñ bibit cõueit sputo sanguinis. ⁊ qñ miscet cũ aceto: ⁊ linit inde empetigo que est ĩ cute curat eã. ⁊ qñ bibit cu3 vino mixto aqua cõueit tussi antique. ⁊ qñ bibit cũ rob cõuenit huiꝰ lapidẽ. oleũ ea3 cõuenit dolori matricis: ⁊ suffocationi eius: ⁊ sode: ⁊ pulsationi auriũ ⁊ tinnitui ea3: ⁊ sibillo: ⁊ egritudinib' renũ: ⁊ stranguirie: ⁊ lapidi: ⁊ apostematib' splenis. ⁊ aufert maculas faciei: et lentigines. ⁊ qñ miscet cũ melle ⁊ liquiricia: ⁊ cera soluta: ⁊ oleo ra. cõuenit obscuritati visus: ⁊ mundificat furfures capitis. Rabi moyses caº de amigdalis. dulces amigdale ꝓuocant somnũ ⁊ patiũ: et coquinatũ cũ eis humectant ventrẽ. ⁊ sunt laudabiles. ⁊ saluant substantiam cerebri.

Lazurd .i. lapis lazuli.
Lazumar .i. capparosa.
Lazumari idem quod supra.
Leas .i. esula vel genus titimalli. ⁊ est vna ex speciebus titimalli: sed prima expositio est melior.
Lean idẽ qꝺ supra.
Leo tre .i. mezereõ.
Leozengi .i. lencemele.
Leon quid est. vbi notandũ ꝙ qñ aliqꝺ nomẽ desinit in leon sonat oleũ illius rei que desinit in leõ secundũ ꝓpriũ vocabulũ: vt nardeleon .i. oleũ nardini: sambucaleon .i. de sambuco: lineleon .i. oleu3 de lino: amigdaleon .i. oleũ de amigdalis.
Leucos .i. albũ: inde leucopip .i. albũ piper.
Leucũ idẽ qꝺ ŝ. ⁊ est adiectiuũ neutri generis.
Leucophlegmatica est species hydropisis facta a phlegmate albo a leucos .i. album.
Leuc: demon quid est lege buthormarion.
Leuenapis .i. origanũ.
Leuema .i. lilium
Leuz .i. amigdala.
Leuchancha .i. bedeguar.
Leucancha idem quod supra.
Leucantantum .i. centummodia.
Leuchis .i. albaras.
Leugbi .i. faseoli.
Leucia .i. viola alba.
Leucoin idẽ qꝺ ŝ.
Leucucugio idem quod supra.
Leucantimos .i. camomilla.
Leucomata .i. albule oculorum.
Leucopiper .i. album piper.
Lebeledi .i. corrigiola.
Leben .i. lelet.
Lebleb .i. volubilis.
Leboin .i. tapsia.
Lebomin idem quod supra.

Cap. 496.

Eborat ara. gre. antimon aut tirceoꝺla. mãdrogora **Sera.** liº aggre. caº leborat auc. Dias. mandragora ⁊ fructus eius ꝺr losach. idẽ auc. Ysaac: ⁊ est sebeng: ⁊ est archileta. Et auc. Dias. au: sunt eius due species masculus ⁊ fẽia. ⁊ fẽie color est niger: ⁊ noiat landachis siue bandachis aut lactuca. nã in folijs eius est silitudo cu3 folijs lactuce: ⁊ sunt pinguia grauis odoris. ⁊ extenduntur sup faciẽ terre. ĩ medio folio3 eius est silis respi li: ⁊ est losach. ⁊ est citrini coloris: hñs odore3 bonũ. ⁊ intra ip3 sunt grana silia granis piroꝝ. et h3 radices magnas mediocriter duas vel tres adherentes inicem: exterius nigras: ⁊ interius albas: super quas est cortex grossus. ⁊ hec species mandragore nõ h3 stipitẽ. sed masculus est albus: ⁊ noiat antimõ vel merion. h3 fo'ia magna lata alba silia folijs sicle: ⁊ mollia. ⁊ poma eius sunt i duplo maiora pomis speciei supradicte: quoꝝ color est silis colori croci. hñt bonũ odorẽ cũ grauedine aliqua ⁊ pastores aliqñ comedunt ea: ⁊ inducũt eis subet. Radix vͦ eius est silis speciei prime: nisi ꝙ est albar: ⁊ illa species filr nõ h3 stipitẽ. **Auic.** liº 2º caº de mandragora. quidã dicũt ꝙ radix masculi facta est ad modũ figure hominis. **Gal.** vij. sim. phar. caº de mandragora. virtꝰ eius est fri. in tertio gradu: ⁊ est in ea cũ hoc caliditas pauca. sed in pomis eius est humiditas: ⁊ ꝓpter hanc cãm faciunt subet. sed cortex eiꝰ radicis est frigidus multũ. ⁊ cũ hoc desiccatiu3 aliud qꝺ est in radice est debilis virtutis. Et idẽ Sera. est alia species plante: quã quidã dicunt huius herbe speciẽ esse. ⁊ nominant cã marbus. ⁊ nascit locis vmbrosis. ⁊ h3 folia leborabalbi. nisi ꝙ sũt minora ⁊ h3 virga longã duob' palmis cuius color est albus. ⁊ folia eius sunt longa circa palmu3 alba: ⁊ sunt ꝓpe radicẽ eius. Radix vͦ eius est alba mollis longa plus palmo: ⁊ grossa sicut pollex ⁊ dr ꝙ qñ ex ista radice exhibet alicui in potu vl in cibo cu3 pane incidit sumens eam in subet: ⁊ io vtũt chirurgici qñ volunt mẽbrũ incidere. Et idẽ auc. Dias. virtus prime speciei est: ꝙ si coquat radix in vino donec minuat tertia pars: ⁊ colat: ⁊ reponit: ⁊ accipit ex ea q̃titas. 3. i. ⁊ administrat ad nimias vigilias: ⁊ ad sedandas dolores. ⁊ qñ fuerit necesse incidere aut canterizare aliqꝺ mẽbru3 ⁊ volumus ꝙ nõ sentiat det ei in potu prius. et si bibant duo onolos ex succo radicis cũ melicrato faciũt euomere phlegma ⁊ cholerã sicut helleborus: sed si accipiat plus occidit. ⁊ cortex radicis ĩgredit in medicinis oculoꝝ ⁊ in nascalib'. ⁊ quãdo accipit ex eo medius onolus: ⁊ supponit prouocat menstrua: ⁊ extrahit fetũ. ⁊ qñ ponit in ano sicut suppositoriũ facit dormire. Et qñ radix eius elixat cũ ebore. vi. horis mollificat eũ: ⁊ facit ipm habilẽ ad faciendũ q̃cũq3 figurã volueris. ⁊ qñ fit emplastrũ cũ folijs eius recentib' cũ sinit est conuenients apostematib' ea. oculoꝝ: ⁊ apostematib' supuenientib' vulnerib' ⁊ vlcerib'. ⁊ resoluit apostemata dura: ⁊ scrofulas: ⁊ cituras. ⁊ qñ fricat cũ eo empetigo: ⁊ baras: ⁊ silia eis. vi. dieb' aufert ea sine vlceratione loci. ⁊ conferunt attritionib' q̃

fumit in itinere. Radix vo ei⁹ qñ terit contritione forti: 7 fit emplastrū cū ea 7 aceto curat herisipila. 7 qñ iūgit cū oleo 7 melle est bona morsui venenoso. 7 qñ miscet cū fime sedat chiragr 7 dolore iuncturarū: 7 alios ocs dolores. fit aūt vinum cū cortice eius radicis in hunc modū. Absq; decoctione accipiat de vino dulci amphora vna: 7 pijciant tres magne radices in ea: 7 det in potu quātitas trium onolos illi quem necesse est incidere aut cauterizare: 7 nō sentit cauterizationē aut incisione. ꝓpter subet qd cōtingit ei: 7 qñ sumit de ea nimis facit apoplexia. succus pomoꝝ eius qñ sumitur in potu mūdificat matrice. qñ admiscet ei sulfur. 7 fit inde nascale abscindit fluxū matricis. Colligit aūt lachrymus huius plante qñ pforat radix eius: 7 colligit qd emanat ex lachrymo in vase vitreato. verū succ⁹ eius fortior est lachrymo. 7 nō e in omni parte radicis tantū de humiditate q̄ quādo vulnerat emittit lachrymū: qd quidē experiētia sciri pot. Alia sp̄s que noiat marb⁹ administrat a chirurgicis qñ volūt mebrū aliqd incidere. 7 qñ bibit solatrū qd dr̄ suffocans ei est tyriaca. Et idē auc. Rasis. dixit mihi quidā ex antiquis babylonie q̄ quedā puella comedit qnq; poma mandragore: 7 cecidit syncopizata. 7 tota effecta est rubicunda: 7 quidā superueniens effudit sup caput eius aqua nimis donec surrexit. 7 ego vidi hoiem q̄ sibi pārat de radice eius ca impinguādi. 7 accidit eis sicut accidere solet hoib⁹ ingredientibus balneū: 7 bibentibus post exitū vinū multū. nā factus fuit vultus eoꝝ nimis rubicundus 7 tumidus. Et idē auc. Diui. radice madragore multū dat ad amorē.

Lecb .i. lelen.
Lecbacacbium .i. loccbaium.
Lecbocaium idem quod supra.
Lecbarion .i. cardo bñdictus.
Lecbina pōt stare pro arbore magna sic vocata: 7 potest stare pro lilio.
Lecinos .i. vince. Lecinosi idē qd sup.
Lecopolgubium .i. saluia.
Lecodapnodes .i. perforata.
Lecoclion .i. coulidon. Ledan .i. polium.
Ledamon .i. siluium.
Ledamo idem quod supra
Ledent .i. laudanum.
Ledeblet .i. amomum.
Lederionac .i. cerefoliū. Legia .i. esula.
Legbia idem quod supra.
Lebamon .i. bistorta.
Lebeng quid est lege loblengi.
Lebleng idem quod supra
Lebelleng idem quod supra
Lelar .i. bdellium.
Lelard .i. cyperus.
Lelardi idē qd sup.
Lelen alcbimeta .i. lac asine: nā alcbimeta .i. asina
Lelenit .i. afronitrum.

Cap. 497.

Elen ara. gre. 7 la. lac. Ruben siue iubon .i. caseus zeben .i. butirū. mantega si **Sera.** li° aggre. ca° lelen ue mantesia .i. serum. auc. Gal. lac melius est sanū naturale nō hñs infectione aliquā alterius humoris: aut sup qd nō vincat aliqua qualitas. 7 est clarū in quo nō est turbulentia aliqua neq; acuitas neq; salsedo. imo est in eo dulcedo parua. 7 odor eius est bonus. 7 lac qdē qd est hui⁹ mōi est illd qd generat ex sanguine sano 7 paro ab oī malicia. 7 sanius lac est mulieris: 7 maxime cuius corpus est sanū nō antique. sed iuuenis pulchre teperate cōplexionis. cui⁹ nutrimentū est bonū generatiui bonoꝝ humoꝝ: 7 post est lac aialium quoꝝ natura nō est elongata a natura hois. sed est ꝓpe natura hois: 7 odor carniū significat sup bonitatem lactis 7 sanguinis. nā sunt quedā aialia quoꝝ carnes sunt fetide: sicut carnes canis: lupi: leonis: cameli. 7 vrsi. 7 quedā carnes sunt boni odoris: sicut carnes porcoꝝ: pecudū: capraꝝ. 7 boum: 7 equaꝝ 7 asinaꝝ siluestriū ac domesticaꝝ: 7 dantularū: ac coꝝ que currunt cursuz istoꝝ: quoꝝ carnes comedunt q̄plures hominū natura. nāq; eoꝝ est ꝓpinqua nature hois: 7 ꝓpter hanc cām administrat lac capraꝝ. 7 alioꝝ aialiū. vt boum 7 similiū. 7 fit cale⁹ ex eis plerūq; ex lacte asinine: ꝓpea q: e aqsuz subtile nō habens grossitudine. lac vō vaccaꝝ est grossuz. 7 lac capraꝝ est mediū inter vtrūq;. 7 lac quidē est velocis alterationis qñ tangat a caliditate aeris: 7 ꝓpter hanc cām pcipit q̄ iugat ex mamilla ne alteret ipz aer.

Posse. Sera. 7 lac quidē est cōpositū ex trib⁹ substantijs .s. casea: butirosa: 7 aq̄sa. 7 qñ tu cognoueris has substātias: 7 scpas vnā ab alia ca medicationis inuenies q̄ vnaq̄q; ipariū hz operationē ꝓpriā in via nutrimenti: 7 in via medicine. 7 ꝓpter victoriā pinguedinis sup lac vaccarū accipit ex eo recocta. butiꝝ vō accipit ex lacte capraꝝ: vaccaꝝ: 7 ouiū: sed caseus est lac coagulatū: 7 sic caseus nō est lac nisi cū recipit coagulatione 7 caseitatē. nā illud lac coagulat sup qd vincat grossicies tale quidē est facilis coagulationis: 7 separat facile qñ fit caseus ex substantia butirosa. in lacte vaccaꝝ ē plus: 7 qñ coagulat aufert ab eo butirū: 7 fit caseus pinguis. 7 qñ caseus veterascit generat cholerā: 7 hoc significat sapor 7 odor ipsius Rabi moy. ca° de lacte. lac porcinū est magis cōforme post lac muliebre. 7 lac corrūpit maliciā maloꝝ humoꝝ. lac asininū est humidi⁹ oī lacte: 7 minoris grossiciei. 7 lac vaccinū est pinguius. 7 lac caprinū est mediū. vñ lac nō est cōueniens capiti nec laterib⁹ aptis ad ventositatē

Jo. mes. ca° de aqua lactis est materia infusionū. 7 est apta p se medicina bona carēs oī nocumento. 7 melior est sūpta ex lacte iuuenū capraꝝ 7 nigraꝝ 7 boni pastus: 7 recenter fetaꝝ. 7 post illā in bonitate est que sumit ex oib⁹: 7 laudat i se cōsiderata: si recens: si boni odoris: 7 boni saporis ꝓprij nō extranei sit: in qua nulla cecidit corruptō est ca. cōplexionis 7 fic. in p̄ vsq; ad secundū. Idē Sera. auc. Gal. 7 lac cōuenit catarro acuto. 7 mūdificat mebra a chimis malis pp suā abstersionē

τ ldbet et mebas. τ ꝓhibet ab eis acuitatē humo
rū ne pueniat ad eā τ sedat mordicatione maloꝝ
humoꝝ: τ ꝓpter hanc cām cōuenit habentib⁹ vlce
ra in pectore τ pulmone. τ cōuenit ophthalmie q̄
fit ꝓpter catarros acutos. τ fit clystere cū eo ad vl
cera in matrice. τ couenit vlcerib⁹ ani que fiunt ex
humorib⁹ acutis τ ꝓpter hanc cām cōuenit emo-
roidib⁹. τ vlcerib⁹ intestinoꝝ. τ in oī vlcere ad q̄d
fluunt humores mordicatiui. τ dat in potu illis q̄
sumpserunt medicinas mortiferas: sicut sunt cata
rides τ filia. Sed lac acetosū administrauit in pla
gis rusticoꝝ τ ꝯglutinauit eas cū eo: τ ponebat su
p vuln⁹ aliq̄ ex foliis plātaginis: τ curabat. τ clyste
ex aqua lactis lauat vlcera sanguinosa: τ curat ea
sine mordicatione. τ lac in quo est caseitas: τ ponit
sime qn̄ in eo extinguunt lapides ignitiaut ferrū
curat fluxū ventris. τ fluxū abscindit humoꝝ san
guinolentoꝝ τ viscosoꝝ. Et ide Sera. in eodē ca.
de caseo. τ cōsueui ipꝫ administrare cū decoctiōe
cruris porci salsi facta cōfectiōe vnguentosa super
dolorē vncturaꝝ cū duricie: τ sessus sunt locus p
se: τ exiuit ab eo virulentia τ aquositas multa. τ al
leuiatus sunt dolor. sed caseus recēs est cōtrarie v
tute a caseo veteri. τ iā posui eum sup vulnera pu
trida cū foliis acetose: τ curaui ea. τ butiꝝ est cal.
τ hu. in primo. resoluit τ maturat: τ ꝓpter hec ad
ministrat in apostematib⁹ que sunt in aure qn̄ vo
lumus mollificare τ maturare cito. τ administrat
i vlcerib⁹ gingiuaꝝ. τ liniunt inde dētes infantiū
vt cito oriant dētes τ sine dolore. τ cōfert aliis apo
stematib⁹ oris. τ cōuenit iuuamentū magnū spue
tib⁹ sanguinē: τ habentib⁹ pleuresim: τ apostema-
ta in pulmone. Almansor tractatu 3.º ca.º de lacte.
Lac recenter multū ꝯparmento existit vicinū: lꝫ fri-
giditati τ hu. parūp approximet. vn̄ corpus hume
ctat τ impinguat: eī⁹ tn̄ cōuersio ē velox: quapro
pter acute febrientib⁹: vel quib⁹ dolor capitis ex
humore acciderit: cholericᷓ quoq̄ quib⁹ frigide ex
cōsuetudine accidunt egritudines nullo mō e tri-
bue

Dias.

ca.º de lacte. oē lac generat bonū
chimū: τ est multi nutrimenti: et
mollit ventrē τ cōuenit stomacho. τ lac quidē ve-
ris est aquosius estiuo. τ lac aīalis pascentis her-
bas recentes est magis mollitiuum ventris q̄ pa-
scentis herbas siccas. τ lac caprinū est minus mol
lificatiuū q̄ alioꝝ aīaliū: qm̄ capre vt plurimū co
medunt herbas stipticas τ folia arboꝝ: τ ꝓpt hāc
cām est bonū stomacho. Sed lac ouis est spissum
dulce τ pingue: nō est adeo bonū stomacho sicut
caprinū. Sed lac vaccaꝝ: asinaꝝ: τ equaꝝ sūt ma-
gis laxatiua q̄ alioꝝ aīaliū. τ oē lac qn̄ coq̄t strin
git ventrē: τ maxime qn̄ exsiccat aqua eius cū la-
pidib⁹ calefactis. τ cōuenit vlcerib⁹ intestinoꝝ τ i
terioꝝ mēbroꝝ: τ ꝓprie illis que fiunt in gutture
τ canna pulmonis τ renib⁹ τ intestinis τ vesica. τ
qn̄ abluit os cū lacte cōuenit vlcerib⁹ eius. τ gar-
garismata cū eo cōferūt vlcerib⁹ palati. lꝫ nouiter
mulsū est bonū bibentib⁹ medicinas mortiferas:
τ illis qui sūpserunt cantarides. τ lac vaccinū ē ad
h̄ melī⁹ oī alio lacte. τ lac asine ꝓpē qn̄ colluit os
cū eo ꝯfortat gingiuas τ dētes. lac vo vaccinū τ ca
prinū: τ omniū qn̄ vtriq̄ꝫ coq̄t cū lapidelitione
cōuenit fluxui ventris: τ vlcerib⁹ intestinoꝝ. τ te-
nasmoni. τ qn̄ fit clystere cū eo solo: aut cū aq or-
dei aut cū decoctiōe grāni. q̄d dr̄ canidare sine hā
d un sedat mordicationes intestinoꝝ. τ fit clyster
cū eo vlcerib⁹ matricis. oē preterea lac qn̄ sugit ex
mamilla ipsa est magis iuuatiuū τ velocius nutri
tiuū. neq̄ꝫ ita corrūpit. τ lac mulieris dulcius est τ
nutribilius oī lacte. τ cōuenit vlcerib⁹ pulmonis. τ
ponit in eo olibanū tritū: τ dissoluit in oculo in
quo est vngula aut vlcus τ cōuenit. τ qn̄ miscet cū
eo succus papaueris τ cera τ oleū. τ linit cū eo su
p podagra cōuenit. τ oē lac est malū spleni τ epa-
ti egrotanti: τ sode: τ epilepsie: τ scotomie: τ egri-
tudib⁹ neruoꝝ τ febrib⁹. τ lac canis pmi part⁹ qn̄
ponit sup pilos palpebre abscindit eos. τ sumptū
i potu e medicamē medicinis mortiferis. τ expel
lit fetū mortuū. lꝫ case⁹ recēs sine sale qn̄ cōedit ē
nutritiu⁹. τ bon⁹ stōacho: τ boni saporis: τ facil' pe
netratōis ad mēbra: auget carnē: τ ipīgnat τ mol
lit ventrē mollificatione ꝑua. lꝫ salitus recens fa
cit totū oppositū eoꝝ que dicta sunt: sed qn̄ coq̄t
aut assat stringit ventrē. τ qn̄ fit emplastrū ex eo
recenti sup oculū cōuenit apostematib⁹ calidis: et
liuori qui fit sub oculo. caseus vetus stringit vētrē
Caseus qui fit ex lacte equaꝝ est multū pinguis: τ
nutrit multū. τ ē silis in suo nutrimento caseo vac
cino. τ qn̄ butirū miscet cū melle: τ liniunt cū eo
gingiue pueri facit nasci dentes sine dolore τ cito
τ cōuenit mordicationi gingiuaꝝ: que accidit illo
tpe. τ butiꝝ impinguat corpus. τ generat carnē in
vulnerib⁹. Rabi moysi de lacte. lac generat putre
factionē in dentib⁹. τ lac porcinū est magis cōfor-
me post lac muliebre. τ lac corrūpit maliciam hu-
moꝝ maloꝝ. lac asininū est humidius oī lacte: et
minoris grossiciei. τ lac vaccinū est pinguius. τ lac
caprinū est mediū. vn̄ lac nō est cōueniens capiti:
nec laterib⁹ aptus

Jo. mes.

ca.º de aq̄ lactis
ad ventositatē.
aq̄ lact⁹ est sub
tiliatia. lauatiua: abstersiua ꝓp nitrositate suā. τ so
lutio eius est sine mordicatione: τ opilationū ape
ritiua. est debilis solutionis: nisi misceat cū ea q̄d
vigorat opationē. vigorata eiꝫ cū lupulo τ florib⁹
eius mūdificat sāguinē. myrabolani quoq̄ τ reu-
barbarū τ succus ro. τ violaꝝ: τ tamarindi: τ cas
siafistula: τ flos fumiterre: τ semen ei⁹ addūt opa
tioni eius: τ soluunt cholerā ru. τ hūores adustos
τ vigorat cū kebulis τ isopo τ basce τ agarico: et
educit cholerā τ phlegma. cū myrabolanis indis
τ epithimo τ polipodio solutione melācoliā edu
cit τ humores adustos. τ cū asaro τ ireos soluitur
cholera citrina. τ nō pretermittat̄ q̄n cadat in po
tionibus eius spica: quoniā magnificat opationeꝫ
eius: τ tarasacon: τ endiuia: τ cuscute: lingua arie-
tis τ volubilis: τ spica: τ reubarbaꝝ. τ absinthiuꝫ:
τ eupatoriū: τ asaꝝ τ fum⁹ terre: τ apiū: feniculus
τ amigdale amare: τ semina quatuor. τ scolopen-
dria: τ alia diuretica nota addunt et ad opilatōuꝫ
apuōeꝫ. τ dat qnꝫ extracto ab eo butiro qn̄ oꝫ cāꝫ

lenitatis a mebris expulsionu abscindere: et datur nō extracto butiro qz lenitate in eis acquirere oz solutione educit choleraz: et humiditates adustas cū facilitate. et confert manie: et melācolie: et opilationibus omnib⁹: et morbis opilationū. sicut hydropisi: et grossiciei splenis. et ē medicina bona i fectionū cutis. et febriū cholericarū: et lepre: enim materia est cholera adusta aut humor salsus aut aut cholera. et cōuenit omnibus egritudinib⁹ quarum materia est cholera z humor adustus aut salsus: sicut est serpigo: empetigo: et scabies sicca: lepra et similia. Dosis ei⁹ est ab. ʒ. vi. vsq; ad. ʒ. viij.

Lelenb i. loleng.
Lelenchabum i. capparus.
Lelissagus. i. salvia. Leligan. i. ameos.
Leligum idē qđ supra. Lelisabron. i. esula.
Lemat. i. cymbalaria. Lemach idē qđ sup.
Lemalion i. vince.
Lemma Demosthenes lemma inquit vocant greci grana parva sicca ac dura in oculis apparētia quasi gramina etiā vocant ꝛc. fiunt ex lippitudīe desiccata.
Lemina idest auripigmentum scissum.
Lemima i. cortex.
Lema li.⁹ de doctrina greca est lippitudo pictuita.
Leminac i. tapsia.
Leminachi idem qđ supra.
Lemusablon. i. altea. Lemuban. i. epatica
Lemuse. i. fidlach. Lena. i. cortex.
Lenas. i. punctura oculi. Lema idē qđ sup.
Lenneson i. gariofilata.
Lefacb i. apium risus.
Lenzemeiz fit cū amigdale par; tite cū melle despumato ponūt z coquunt: ex quibus parve pillule informantur: et sic comeduntur.
Lenicus. i. tenta. Lennicus idē qđ ē.
Lentiscus quid est lege botim.
Lentigo quid est lege gabalep.
Lenticula aque idem quod supra
Lenticula simpliciter prolata. i. legumē qđ vocatur numicula.
Lenozar i. opium.
Lentopodion quid est lege barbarmarien.
Lens legumen i. numicula.
Lepariosos i. vmbilicus veneris
Lepariosi idem qđ supra.
Lepuati i. aliq̄ pe cordis.

Cap. 498.

Lepidos

i. squama seu battitura metallorū: q̄ sz plurimū hac ratōe colligit: massa eris cōpressa: et in igne calefacta: et i aceto vel lotio extincta super incudē tundit: ex qua lamule decidūtur. has igit colligi **Dias.** ca.⁹ ð lepida. Lemus et reservamus. pida bona est q̄ et pa **Posse. Dias.** virt⁹ est ei stitiva dr. ptica vulnera pascentia abstinet. cicatricē ducit. bibita cū mulsa humores ventris deponit. Multi enim in farinaz miscent eaz pro cataplasmatib⁹ dant. miscet et cō fectionib⁹ collyriorū: qz rheuma abstinet et siccat asperdinē palpebrarū ostenuit: lavat sicut cadmia

Cap. 499.

Lepiduz est gen⁹ eruce. Dias.

lepidū qđ multi gingion appellāt: herba est omnibus nota: et in sale et in lacte cōponit. **Posse.** folia eius virtute habent viscidā et vulneraticā. sciaticis medentur. Apii radice addita: et horis quatuor imposita vulnera faciunt. splenetici opitulant. lepras mūdant Radix eius collo suspensa dolorē dentibus tollit. **Gal.** vij. sim. phar. ca.⁹ lepidū. Lepidū est genus eruce ex quarto gradu calefacientium: simile nasturcio sm odorē et gustū et virtutez existens: minus eo ꝙ sit siccativū: et est satureji.

Lepidion idem qđ supra.
Lepidia idem. Lepis idem.
Lepides stomaticos idest ferrugo de azuro.
Lepidos calco. i. ferrugo ferri vel eris.
Lepidos tozotrei. i. scoria ferri vel auri.
Lepidum lapsanum.

Cap. 500.

Lepnia

vel lepnias vel lenia: illud vocabulū ponit in anadotario virili in confectione athanasie: z exponit cōiter ꝙ ē arsenicū: sed falso: qm̄ est aperitivū z mordicativū. imo sicdū ꝙ lepnia vel lepnias vel lenia est ois terra multū desiccativa z cōstrictiva: z vna discernit ab alia ꝓpter determinationē: z ꝓpter hoc lepnia vel lenia vel lepnias sm Dias. ca.⁹ de lepnia. est terra fragilis et clarica sordida: vbi miscet sanguis caprin⁹. Multi istā collectā faciunt trociscos z capre sigillo exprimunt z vendunt. hec lepnia rubrica dr. z ē lepnia alia que sinopida dr: pro qua lege sinopida: q̄ nascitur in speluncis cappadocie: z post elevationez ad sinopiā fert. z est sūme densa gravis: ecorosa: vini coloris: z florida z fulua: z cū resoluit fulvior apparet. z est lepnia fabalis que nō ita vsibus medicine cōuenit: sed dr fabalis: qm̄ fabā ꝓiciūt ipsam in igne ad ipsam coadunandū vt fortius ardeat: que latine vocat soldola. z est lepnia arsenicaz i. auripigmentū: que invenit i synonymis antidotarij virilis. est silr lepnia fragidos: z ē terra sigillata. Sed est attendendū qm̄ lepnia scribitur sine determinatione dz intelligi illa que est strictior et virtuosior: huiusmodi est lepnia fragidos.

Posse. Dias. virtus aūt lepnie est cōtra venena potens: quia stiptica est. miscet denique vulneribus atq; cicatrizationibus emplastrata. cū vino bibita z accepta venena vomitibus ꝓvocat. cōtra oēs venenosas maritimas incursiones occurrit. antidotis miscetur. hanc vtiliter potāt incantatores. lepnia sanguine spuentib⁹ etiā datur: seu veneni potu vexatis.

Lepticos interpretat captio inde epilepsia. i. superior captio vel lesio vel analepsia: z chatbelepsia
Leppidion i. lapsana.
Leptinica i. extenuativa.

Leporina herba .i.satyrion.
Lepore pato q sit quoddā instrumentum qđ fit pro naribus.
Lepon .i.castanee.
Leptos interpretatur minutū. vñ leptocarion .i.nux minuta: et leptopyricas .i. diminutio ignis. Naz pir i.ignis: et leptomerios .i.subtilis substantie. inde lepti tes .i.subtilitas. vnde Pli.leptō .i.centaurea minor
Lepetocarcon .i.auellana.
Leptokarcos idem quod supra
Leptokarron idem quod supra.
Leptolabam .i.osculum.
Leptopirrexia .i.subtiles febres.
Leptofilon sm Pli.dr̄ septima species titimalli. que dendodes .i.arbores dicitur.
Lepus quid est lege armaben.
Lepus marinus est animal obstractū latosū decli nans ad rubedinē aliquātulū intra partes: cui' sunt quedā similia folyo aluinea. et aliqui dicunt q est piscis sic vocatus.
Lesa emeret .i.lapis lazulus.
Lesar .i.almea. Lechion .i.polium
Leteman .i.hypoquistidos.
Lethes .i. obliuio inde lethargia .i.obliuionis labor ergi .i.labor: sed ergon opus: inde faregon .i.extra opus vel opū.

Cap. 501.

Etura sm Pli.cō letura.thyr sum hz oblongū ad mo dū digiti cauli i summitate: gerit fructū in summitate ramorū triangulū: et subrotundū i mo dū capparis: in quo trina grana cōtinentur sub um bracnlo: qui intra corticē est: ex quibus grana. vij. aut. viij. potata ventre viscide purgant: q si aqua sri. supbibatur coleram rubeā: et phlegma deponit.
Leucos .i.populus arbor: p qua lege agyros.
Leuolarch .i.hypericon.
Leuolarchi idem quod supra

Cap. 502.

Ezar .i.dauc' vel dancia. vbi sci endū q dancus aliud asini nus: aliud est domesticus. vnde quādo simpliciter ponitur daucus intelligitur pastinaca sil uestris .i.daucus asininus: vt Jo.Sera.ca. de syri aca: licet cassius felix ca. de empicis dicat q est se men daucie hortensis. Sed sciendū q ex dauco a sinino vel siluestri melior est creticus: et maioris ef ficacie q̄ nō creticus. sed daucia est pastinaca do mestica: vt in **Dias.** daucus asinorū hz tres fine parebit. species: vna habens fo lia similia feniculo: sed minora et tenera: et virgam duorū palmorū: i qua virga est caput simile coriā dro: florē habens albū: in quo est semen quasi pe losum in magnitudine mily minutū: et asperū: gu stu viscidū et odoratū. Radix est illi vnius digiti grossitudinē hñs longā duobus palmis. nascitur lo cis asperis et solanis. Est secundū genus dauci a sinini simile apio agresti odoratū viscidū et calidū: sed melius est creticū. Est et tertiū genus dauci asi norū: folia habens similia coriandro: et florē albū: cuius capitellū est simile aneto: qđ semen hz oblō gū et graue sicut cyminū agreste. Pli.ca. de dau co. dauc' asinin' folia hz similia feniculo. thyrsos bipalmos: quo melior est creticus. hz enim radicē iam oblongā et hastam longā circuiter palmū vnū in qua summū flosculū vel flosellū inueniunt purpu re **Sera.** li. aggre. ca. daucus asinorū habz tres species. vna hz folia similia fo lijs maratri: nisi quia sunt minora et mollia. et habz hasta longā circa palmū vnū: et capitella similia capitellis coriandri. et hz flore albū. i quo est semē asperū et quasi pilosum: minutū: qđ masticatur est acuti sapōris et boni odoris. et hz radice grossitudi nis pollicis habente longitudine circa palmū. na scitur in locis siccis et asperis et soli expositis. Et se cunda eius species est similis agresti apio habens odore aromaticū et acutū saporē pungens linguā: sed melior est creticus. Tertia vo species eius ha bet folia similia coriandro: et flore albū: et semē in capitello: et est simile capitello aneti: et capitellum assimulatur capitello daucie domestice in sua figu ra. et est plenū semine oblōgo simili cymino agre sti: et est acutū. Et idē Sera. eodē libro capitulo le gar. Est ex ea domestica et siluestris. domestica q dē est nota. siluestris hz folia domestice: nisi quia sunt latiora eis. et est in eo flos albus. et i medio ipi us floris est simile fungo: cuius color est purpu reus. et hz radicē in longitudine et grossitudine di gi. et domestica hz radicē in longitudine vni' pal mi boni odoris: **Posse. Sera.** aucto. **Gal.** que comeditur. virtus agrestis est que calefacit: et abstergit: et pro uocat vrinā: et menstrua: tota herba facit hoc: ma xime vo semē et radix. sed qñ ex folijs eius fit em plastrū super vlcera que incipiunt corrodi cōmū semen siluestris qđ bibit illud mulier: aut facit si bi nascale cū eo prouocat menstrua. et qñ bibit eius cōuenit stranguerie: et sterilitati: et pleuresi: et morsi bus venenosis. et dicunt quidā ex ea q est mascu lus et femina. masculus hz semen oblongū: femina rotūdū: que femina qñ bibitur cōuenit impregnari oni. et radix eius prouocat vrinā: et excitat coitū forti ter. et qñ fit nascale cū ea expellit fetū. domestica vo est cōueni **Gal.** vi. sim. phar. ca. de dauco entior in cibo. daucus quē quidā stafi linū nominant: agrestis quidē min' est comestibi lis domestico: violentus tñ in o'bus. domestic' aū tē comestibilis quidē: debilior aūt acris: nō est tñ et tanti calefactiue virtutis: et pp̄ter subtilitatē. ra dix aūt cū eis que sunt dicta aliquid ventositatis habet et libidinositatis. semē vo domestice hz qui dē et ipsum quid excitatiuū ad coitū. agrestis vero semen penitus quidē nō inflatiuū: et ideo diureticū et menstruorū cōmotiuū. herba eius est sufficiēter diaforeticū pharmacū exterius positū: est tñ debi lior in omnibus respectu seminū pp̄ter admixtio nē aquose humiditatis. est et ipsa calida secundū cōplexionē. Et idē. viij. sim. phar. ca. stafilini .i.pa stinaca domestica quidē debilior: siluestris vo for tior est ad oīa. vrinas aūt mouet et menstrua pro cat: et tota quidē herba: maxime vo semen et radix

b; it ꝛ qd abstersiuū i sc quoq₃ ca ꝛ fagedenosa vlcerum quidem cū folijs viridibus ꝛ melle cataplasmata mundificant. Et idem in libro de cibis capitulo de pastinaca. Radices harū domesticarū comeduntur: alimentū quidē minus ra te habentes calefaciunt aūt manifeste. in medio secundi gradus ꝛ humectāt in primo ꝛ aliquid aromaticitatis. indigestibilitas quidē sicut silr ipsis inest et alijs radicibus. vrinatiue aūt sunt. ꝛ si abundantius ipsi usu mali chimi generantur. Quidā aūt silvestrē pastinacā vocant daucū silvestre. magis vrinatiuū quidem existentē: magis aūt medicinale tamen ꝛ multa decoctione indigentē si debeat quis comedere ipsum.

Lecatiid .i. lapis lazuli. Liamus .i. faba.

Lia dicuntur leniuina que leniunt asperitate: Gal. ad paternianum.

Liam idem quod supra

Lienteri quid est lege bebemen.

Lierna .i. cascasum.

Lien .i. intestinū ieiunū. Lieri .i. blis.

Liencoli .i. periclimenum.

Liembri .i. porrum. Liembiri .i. acetum.

Liembali .i. absinthiū. Liembre .i. oliua.

Lienalis .i. periclimenos .i. matrisilua.

Libanus est arbor ducens gūmi: qd dicitur olibanum. ꝛ libanus est silr mons quidā qui vocat libanu mons. ꝛ est mons in quo plurimū oritur de libano. vnde istius plante tres sunt species secūdū Dias. capitulo libanotides. cuius vilior est rosmarinus: quo vtimur ad calefaciendū furnos.

Libanotidis idem quod supra.

Libanotida .i. paritaria. Libanotus .i. thus.

Libano manne .i. puluis thuris.

Libanos manna idem quod supra.

Libenosilon .i. cortex thuris.

Libannarmos .i. thus masculum.

Libar .i. conila.

Libarina .i. paritaria.

Libazena .i. eradica.

Libra idest pondus .xij. vnciarum.

Libelil .i. vince.

Libleb .i. mercurialis.

Liblemon .i. matrisiluia.

Licena .i. brion.

Licenaria .i. aristologia.

Licepasson .i. passium.

Licedone .i. morphea nigra ꝛ aspera.

Lichenes .i. empetigines.

Licium quid est lege badbadh.

Lici .i. species mirrhe

Licinū est maneries terre que comeditur.

Litron .i. vitrum.

Lichin .i. limus de petra: ꝛ est muscus lapidis.

Lichiridus .i. cucumer amarus.

Cap. 503.

Lichin .i. limus de petra. Gal. vij. simpl. capitulo lichin. Lichin qui in petris .i. empetigo petrarū: est quidē velut brion qd dam. de genere vo ide notabat pstay. nolar ante; sic et videtur eo q empetigines curat. est autē abstersiue simul ꝛ moderate ꝛ infrigidatiue vn tuss siccatiue vo secundū vtraq₃ al sterius at eciam ꝛ siccitate a petra habet: infrigidatione vo ab aquositate. in humidis enim ꝛ frendis petris nascitur. qo aūt ex talibus substantijs cōpositū est inphlegmatosum existens nullum mirabile est. si vo hemorosagias sistit: vt Dias. aīt no habeo dicere.

Licon .i. pulegiu. Licom ide qd sup.

Litozon .i. aconitum.

Lidep .i. matrisiluia.

Liden alcnar .i. lingua bouis.

Lidemon .i. barba silvana.

Ligusticus .i. leuisticus a liguria regione dictus.

Ligustrū quidā exponunt q est volubilis maior que per sepes ꝛ maceria serpit. Alij vo caprifoliū dicunt: quicquid sit flores habet albos. virgil' in buccolicis: alba ligustra cadunt ꝛc.

Liguris quidem lapis est sic vocatus.

Ligus .i. castus agnus.

Ligurus .i. lapis ceruarius.

Cap. 504.

Ligustica secundū Dias. capitulo ligustici. mltū nascitur in liguria prouincia: vnde ꝛ nomē accepit. nascitur ꝛ in monte vicino alpibus: sed et nos panace illum vocant: ideo quia radix eius albaest ꝛ odorata similis panaci: cui virtus vna est cū panacis virtute. nascitur locis altis ꝛ asperis et vmbrosis. virgam habet longam ꝛ nodosam simile aneto: in qua virga folia sunt similia meliloto: sed molliora ꝛ odorata: que fo ia in cacumine tenuissima sunt ꝛ diuisa. in virge summitate caput est vmbesculosū vbi semen ostendit: qd semen nigrū est ꝛ oblongū sicut feniculi gustu viscidū ꝛ odoratū aro Posse. Dias. virtus est mimancū. cmalis. radix eius alba est sicut panaci eracleontico: ꝛ odorata. virtus est radici ꝛ semini eius calida: ꝛ peptica. ꝛ dolorib⁹ omnibus intraneorū occurrit. ist. metorē stomachi soluit. ictibus venenatis opitulat. vrinā puocat. menstrua imperat si bibat. antidotis que col eis psunt admiscetur. radix eius tunsa et supposita idem prestat. radix eius ꝛ semen oxiporijs necesse miscetur. confectionibus etiam digestibilibus vtiliter adhibetur: quia eustomaca est. vnde multi ciues ipsius prouincie eo pro pipere vtuntur cōditurs miscentes. ꝛ multi semen siselei ꝛ feniculi addunt illi. Quidā dicunt q est leuisticū sꝫ falso

Lignū optimū .i. lignū aloes.

Lignū scriptū .i. siliqua.

Lignum idem quod supra

Lignum mortuorū quid est lege bictam.

Lignum nodosum .i. meu.

Lignum arabicum .i. lignum aloes.

Lignum indum idem quod supra.

Lignum thymū idem quod supra.

Lignū aloes silvestre qd ē lege xiloaloes silvestre

Lignodes .i. acre vel acutum.

Lilialis i. alguasen.
Lilium ligustrum idest flos volubilis maiorum se pes ascendentis.

Cap. 505.

Lilium Sera. lanne. am. ansea vel alsolcam: grece licina vel libro aggregato. capitulo ansea kirion. idest lilium. est enim cal. et sic. complexionis in secundo. ex eo est domesticum et silvestre. sed silvestris sunt species. et nominatur una ascemenima. celeste: et est album: quod est nostrum: et vocatur lilium acejet idest ireos. Et ide auc. Gal. flos eius est compositus ex terrea substantia subtili. et propter illud acquisivit malum saporem. et ex substantia aquosa temperata. et eius virtus est que desiccat desiccatione temperata. et abstergit abstersione temperata. Sed celestis folia sunt similia foliis alterius: nisi quia sunt latiora et magis viscosa et habet stipite super quem est flos habens colores diversos: et est albus citrinus purpureus. et celestis propter diversitatem istorum colorum nominatur iris. arcus celestis. et habet radices nodosas. et habet odorem bonum. substantia eius est subtilis. et virtus eius calefacit et subtiliat. mundificat et maturat. Sed alia species lilii agrestis que dicitur ireos: et herba habens folia et virgas similia foliis et virgis iris. et habet florem croceum vel album. amari saporis parum et semen molle: radice etiam in grossitudine digiti boni odoris. nascitur sub arboribus et locis umbrosis. Est alia species lilii secundum Pli. ut apparet si leges xifion que sic vocatur: et est ensis idest gladiolus segetalis: cuius folia sunt similia foliis que dicitur ireos. nisi quia sunt breviora et strictiora et habentia summitates acutas. et stipitem unius brachii longum asperum plenum: in cuius summitate est flos duplicatus diversus ad invicem: cuius color est purpureus: et secundum semen rotundum. et habet duas radices. una quarum est posita super aliam: et sunt parve rotunde sicut duo cepe: inferior extenuata: superior vero pinguis. nascitur in locis occultis. de illa specie habes si leges fagafmon. Est alia species lilii agrestis que dicitur casorus vel gladiolus: et grece vocatur dexeris: et habens folia similia foliis ireos: nisi quia sunt latiora eis. et summitates subtiles. habet virgam que egreditur ex medio foliorum eius ex longitudine unius brachii: et est grossa multum. et habet vaginas habentes tres angulos: et super vaginam est coloris purpurei: et in medio est rubeus. et habet semen cucumeris nigrum: acuti saporis. et habet radices multas habentes nodos longos rubeos. et illa species dicitur gladiolus: sicut habes si leges dexeris. Est alia species lilii agrestis que dicitur sapa: et est habens folia similia foliis illius speciei que dicitur casorus: nisi quia sunt subtiliora. et magis inclinata: et longiora. et habent stipitem et ramos in quorum summitatibus sunt quedam folia que oriuntur in eis rotunda: sicut pillule in quibus est semen eius. Dias. ca° de lilio. lilium hec est lecina quam multi in coronam ponunt. et est omnibus notum. cuius flores albi sunt latini. Est aliud genus lilii quod vocatur iris illyrica. folia habet xifio similia vel gladiolo sed maiora et valliora. flores habet et superiores inclinatos similiter diversis coloribus. et albo aut mellino aut purpureo: aut veneniis. Radices sunt sibi dure et cum nodis et odore bono plene. he radices colligende sunt et filo inserende: et sic in umbra pendentes siccande sunt. dura et brevis et coloris rufi et odoris boni eligenda est in gustu calidior. que cum tunditur sternutamenta producit. est autem cal. nature et lepuntice. Est aliud genus lilii quod grece vocatur xifion. Est aliud genus quod vocatur dexeris: que invenies in proprio Posse. Gal. vii. sim. phar. ca° de lilio. flos lilii domestici complexione mixtus est subtilium partium quadam ex terrestri substantia. unde habet etiam que in gustu amaritudine: et ex quadam aquosa et euctasa. unde oleum quod ex eo est pigmentum inmordativum: et diaforeticum: et mollitive est virtutis. ex quibus et duriciebus que in matricibus aptissimum est. radix autem et folia per se trita siccant. et abstergunt et diaforant moderate. Sera. convenit combustioni ignis quando assatur et teritur cum oleo ro. et ponitur super locum combustionis et dimittitur donec curetur. quoniam combustiones eget medicina que desiccat et abstergat cum temperamento. et est bonum ad incarnandum omnia ulcera. et mollit duricies matricis. et provocat menstrua. et oleum resolvit sine mordicatione et mollificat: et ideo convenit duriciei matricis. folia eius incarnant et abstergunt abstersione debiliori quam radix. et quando coquuntur et ponuntur super combustionem ignis: aut supra quodcumque vulnus faciunt incarnari ulcerationem eorum. et sunt quidam qui infundunt flores eius in aceto: et utuntur eis ad incarnandum vulnera: et contunditur flos eius. et exprimitur succus eius: et coquitur in aceto et melle: ita quod ex succo sit quinquies plus quam aceti et mel. et est medicina conveniens ad omne quod eget exsiccatione sine mordicatione sicut sunt vulnera magna: et propter hoc que fiunt in capitibus musculorum: et ad ulcera omnia que sunt difficilis incarnationis. Sed alterius speciei lilii que dicitur iris: et est lilium agreste secundum eundem auc. Gal. substantia est subtilis et mundificat: et maturat. et convenit speciebus tussis. et facit ascendere screatum a pectore. et curat torsiones ventris. et ulcera sordida. et quando bibitur cum melle et aqua calarat ventrem. Et alterius speciei lilii agrestis: que dicitur ireos secundum eundem auc. Gal. rad. est non rotunda. sed lata habens digiti grossitudinem odoris boni. et sapor eius est stipticus. virtus eius resolutiva. et convenit doloribus dentium quando fit ablutio oris cum decoctione eius. et quando coquuntur folia eius cum vino: et fit inde emplastrum apostematibus: et exiture matricis: quorum humiditas nondum pervenit ad saniem: resolvit ea: cuius virtutes latius invenies si leges ireos. Et alterius speciei lilii que dicitur casorus secundum eundem auct. Gal. radix habet substantiam subtilem: et est desiccativa: et resolutiva. Semen vero eius habet eandem proprietatem: verum fortior est in radice. virtus vero seminis

[illegible] . maxim. & curat omnem splenis. [illegible] Dias. Radix convenit vulneribus q[ui]ttum capite. & fractum eius. & qn miscet ei tertia p[ar]s ponderis eius de flore eius : & de centaurea quinta p[ar]s eius: & melle p[ar]z: & fit inde emplastr[um] [illegible] dolore. & extrahit ossa fracta. & omnia infixa carni ex spinis & sagittis & similib[us]. & qn fit emplastrum cu[m] eo curat apostemata phlegmatica: & apostemata ca. & qn bibitur co[n]venit contritionibus lacertor[um]. & dolori lateris: & stranguric & sciatice. & qn bibitur cu[m] vino co[n]fert morsibus venenosis. & p[ro]vocat menstrua. & qn bibitur ex semine illius pondere triu[m] anolosach p[ro]vocat vana[m] p[ro]vocatione[m] sorti. & qn bibitur cu[m] aceto resolvit apostemata splenis.

Dias. flores lilii domestici possunt emolliare duricies nervor[um]. folia eius cocta & imposita ad co[m]busta p[ro]sicuunt loca. vexationes serpenti curant. succus eius melli admixtus ac decoctus in vasculo novo ulcera medetur. Item radix eius cocta atq[ue] cu[m] oleo trita ignis ustionibus convenit. & mollit etia[m] matrice : & menstrualem purgatione[m] adducit. semen eius potui datu[m] menstrua p[ro]vocat: & partu[m] deiicit. & ad serpentis morsum facit lilii flores leptomeres sunt. oleum ex floribus ipsius diaforeticu[m] est: & sine aliqua mordicatione malacticu[m]. est utile ad omne duricie[m] matricis. in co[n]fectionibus v[er]o p[ro] oleo sicionio mittit. Radix eius & folia per seipsa trita desiccat humores: & p[ro]sicua[n]t mediocriter: & digerunt. & usturas sanant. Radix v[er]o eius cocta sub prunis: & trita cu[m] oleo rosar[um]: & imposita usq[ue] ad cicatrices sanat: & usturas perducit est etia[m] omnibus vulneribus ad cicatrizandu[m] optimu[m] medicamen. ventre laxat. & menstrua p[ro]vocat folia eius ante cocta in aqua: & post trita & imposita no[n] solum usturis & vulneribus: sed etia[m] in ulceribus cicatrices facit. succus v[er]o folior[um] eius cu[m] aceto & melle coctus: ita q[uod] quinq[ue] partes sint succi: & aceti due p[ro]batu[m] est medicame[n]: ubi nimis desiccari opus est: & in magnis maxime capitis & musculor[um]: & queecu[m]q[ue] sunt infixa per longu[m] tempus: & vix ad cicatrice[m] ve[niunt]. Ite.

Sera

anci. **Dias.** iris illyrica que est alia species lilii facit ad tussim. vulnera curat. sanies intraneor[um] fa[ci]le p[ro]ducit. & purgat cholera[m]. & cu[m] mulsa. vij. z. data somnu[m] invitat. torziones cu[m] vino potata sedat. bestiaru[m] venenis occurrit. spleneticis & co[n]tractis: & frigora & horripilatione[m] febriu[m] cu[m] vino data medetur. menstrua p[ro]vocat. elixatura eius ad durities matricis fomento p[ro]dest & resolvit. sciaticos p[er] clystere curat. fistulas & etia[m] empetigines curat tu[n]sa & cu[m] melle collyrio facto purgat & replet: & cicatrices inducit. collyrio facto: & pessarii more iniecto secundinas educit mulier[um]. facit etia[m] ad duricies veteres cocta: & cataplasmatibus imposita. pulvis etia[m] eius cu[m] melle vulneribus: & ubi ossa nuda fuerint imposita replet. dolores capitis cu[m] oleo rosar[um] & aceto ut cataplasma capiti i[m]posita tollit. lentigines: & papulas que in facie nascunt[ur] cu[m] helleboro albo misso & melle cataplasmatibus imposita purgat. pessariis & malagmatibus & acopis misce-

tur. in omnibus calasticis utile est. Avic. de viribus cordis [illegible] q[uod] confortat cor.
Lilium celeste. aris illi[ri]ca. vel supra.
Lilumbar . . . . i. amigdale amare.
Lilyg i. succus herbe. que arabice dicitur mi. & c indicus.
Lilin alio . . . . i. pastinaca.
Lilisfagus . . . . i. salvia.
Limacia quid est lege balzum.
Lima marina . . . . i. rima marina.
Lima fragus i. auripigmentu[m]. Limpha. i. aqua.
Limphaticus . . . . i. hydrofonitus.
Limen secundu[m] Pli. herba est a qua sagitte intenenantur.
Limesar. i. usnen. . . . . Limesari idem q[uod] u.
Limilac . . . . i. alac.
Limosios . . . . i. centaurea.
Liminum . . . . i. panicum.
Limifiar . . . . i. afronitrum.
Limpitudo est superfluitas que exit ab oculo.

Cap. 506.

Imoncellum

omnibus est notum cuius odor confortat cor. & eius acetositas est fri. & sic. & valet syrupus ex eo factus contra febres pestilentiales.
Limocostida . . . . i. linostosis.

Cap. 507.

Imolion

est herba sicut bleta silvestris.

Dias. ca. limolion. Limolion e[st] herba thyrsum habens lilio simile: & folia blete similia: semen plurimu[m] rubeu[m] redarguentis fi[gure]

Gal. vii. sim. pbar. ca. de ne stipace virtutis. limolio. Limolium fructu[m] habet austeru[m]. cu[m] vino ipsum dant celiacis: & sanguine[m] spuentibus. iuvat au[tem] ad fluxu[m] muliebre[m].

Cap. 508.

Imon

fructus pulcher odoratus: plenus succo acetoso : valde apto salsamentis. & ipse etiam comeditur sale conditus. nusq[uam] memini me de ipso legisse apud auctore[m] auctenticu[m]. nisi apud Avi. in quarto canone de cura febriu[m] acutar[um] in generali: ubi iubet dari aqua[m] acetositas limo[n]is n[on] saliti
Lymos per ypsilone pestilentia: sed limos per iota est fames.
Limus . . . . idest panicum.
Limure . . . . idest calx viva.
Limus lapidis quid est lege lichin.
Limus aquaticus idest limus qui invenitur super aquas : pro chimolea i[n] tumore pedu[m] a Pli. ponit[ur]
Limus similiter ponitur p[ro] fructu: & est limon.

Cap. 509.

Inaria

herba est similis esule vel lino: propter q[uod] linaria vocatur. & differt ab esula: quoniam esula lactescit linaria no[n]: unde versus : Esula lactescit sine lacte linaria crescit.

Posse. succus eius valet contra herisipillam inunctus: et cum succo pimpinelle mixtus. et ipsa folia valet ad cancrum trita et imposita: ad hoc similiter succus eius valet.

Linlas i. petra.
Limpha. i. aqua. inde limphatus idest aquetus.
Lincus i. centaurea maior.
Linnesis idem quod supra
Lineon idest oleum de semine lini.
Linilualcobal i. perna.
Lini semen quid est lege bararichchenc.
Linchinus secundum Dias. in proprio capitulo est geniculata vel ballaria: et est valeriana. pro qua lege fu.
Linchidis idem quod supra
Linchin semen ponitur in confectione mitridati in antidotario virili: et est semen viole.
Lingias i. petra.
Limpidatoria i. mundificatiua.

Cap. 510.

Linostosis gre. vel limozostis aut parthemon: ara. aliblebilati. vo mercurialis.

Dias. capitulo de linostosis i. mercurialis: folia habet ozimo similia: hastas sic ad finem et ramulos breuiores: et inanes cum furcas plurimus ac densis. femina vero est maior: que etiam appellatur chebigion. semen habens quasi acinos et quam plurimos. Masculus vero minor: atque rotunda semina habens: et velut binis testiculis paruis ex ordio naturaliter ornata: capitella minora habens circa folia sic epubimda et semen rotundum. Aueroys i li. col. iget ca. de m rcuriali. est cal. et sic. complexionis in primo gradu. Posse. Dias. virtusque frutius eius dixit et comestus ventrem mollit. Elixatura eius accepta humores aquosos purgat. dicitur vero quod folia feminine trita et veretro peruncta: similiter bibita feminas generare facit. et folia masculi sub disciplina feminam masculos generare facit. Et idem capitulo de capone. Capo coctus mercat ali et iuscellum eius acceptum deponit humores crudos: et nigram choleram. vtilis est temporalibus febribus: et typicis egritudinibus: tremoribus et inflationibus stomachi. asmaticis et ortenicis singulare presidium est. Gal. vy. sim. phar. capitulo de mercuriali. linofostida. i. mercurialis: vtuntur omnes quidem ea ad ventris subductiones solum. at vero si temperamus quis voluerit cataplasma re eam inueniet diaforetice sufficienter virtutis.

Linostrofon. i. marubium. Linos. i. linum.
Linomotis idem quod supra
Linotes agria idem. Linozatis idem.
Linnbles i. hypericon.
Linusarch i. affodillus.

Cap. 511.

Lingua canis latine: grece cinoglossa: a cinos quod est canis: et glosson quod est lingua: inde cinoglossa idest lingua canis: est herba similis arnoglosse: nisi quia sunt ei coste apparentes in foliis eius: sed sunt leuia satis. et est in eis bona appetitus.

Posse. medetur vlceribus oris et aliis vlceribus fraudulentis. frigide est et sic. complexionis. et curat alcolam. balneum decoctionis eius curat gomorream. Cap. 512.

Lingua bouis latine vel buglossa. ara. ledenalchaur: gre. Ser. a. lib. aggre. cap. ledenalchaur auct. Dias. ledenalchaur hinc lisen althaur i. lingua bouis. et planta que assimilatur herbe que dicitur caromae. et habet folia versus terra aspera et nigra. et assimilatur in figura sua lingue bouis. Pli. capitulo de aleptosilon. est herba lata habens folia. et canna eius est plana. rami canne eius sunt sicut pedes locuste. et color eius est ex viridi et citrino compositus: latine dicit buglossa. Posse. Ser. eius calcauzi et frigida. et quando flos eius comburitur conuenit fluxibilitati dentium et Anginam: et ad alcola propter que accidit in ore puerorum: et omnibus infirmitatibus que fiunt in ore. conuenit cardiace que fit a cholera. et quando aliquis vult eam sumere: sumat cum bolo armeno. Gal. vii. sim. phar. capitulo de buglossa secundum translatione ara. virtus eius est cal. et humida et conuenit tussientibus ex asperitate canne pulmonis. et cocta cum melicrato: aut proiecta in vino inducit leticia. Et idem eodem libro et capitulo secundum translationem gre. buglossum hu. et cali. est complexionis. vnde in vino posita leticie causatiua creditur esse. conuenit autem et eis qui propter asperitatem gutturis tussiunt in melicrato cocta.

Gal. de viribus cordis dicit quod confortat cor

Lingua arietis i. arnoglossa.
Lingua agnina idem quod supra.
Lingua bubuli i. betonica.
Lingua equi idem quod supra.
Lingua auis quid est lege lisenalbasafir.
Lingua ceruina i. scolopendria.
Lingua passerina. i. centinodia vel poligonia: sed lingua passeris dicitur ara. lisenalbasafir: et est planta que crescit super terram ad longitudinem vnius cubiti. habet folia viridia sicut nasturcium. virgas subtiles et nigras: citrini coloris. nascit in segetibus in oriente. habet flores citrinos et albos: et vaginas paruas. et in qualibet est granum paruum minus grano melonis.
Lingua asini est planta habens folia rugosa non magna: habens radiculas odoris ligni cypressi fragrantis.
Liparidum. i. liquidum: et est alumen lipidum liparidum. sed quidam dicunt quod alumen liparidum dicitur: quoniam de leparia insula fertur.
Lippi ferrei in antidotario virili. i. trocisci splenidon. et est squama ferri que lippidos dicitur.
Lippitudo est superfluitas que in oculis abundat.
Lipotomia syncopis malfacon absolutio spumatio idem. et est defectio cordis: inde dialipidos siue dialipon. i. defectio cordis.
Lipothomia idem quod supra. Lipomenos. i. deficiens.

Lipozgeon i. argilla.
Lipos i. limpitudo.
Lippotomia i. limpitudo.
Lipuril i. lepozina.
Lipitulos idem quod supra
Lippum. iunci radix. Lipta. rapa.
Liquamenta i. amarus.

Cap. 513.

Liquiricia latine: grece gliconzaara. sic.

Sera. li. aggre. ca. sue anc. Diasco. Glis est arbustu hns ramos longos duobus brachijs. habet folia similia folijs arboris masticis. & super folia est humiditas que adheret manui. & flos eius similis herbe flori dicte brachion est: & purpurei coloris. & semen eius est in magnitudine seminis arboris dicte kalatalbe: vez est asperius eo. & habet radices lõgas in colore suo similes ligno. qđ nominat in oriente bussuzant sicut radix genciane. & est in eo stipticitas cũ dulcedine: exprimitur inde succus.

Dias. ca. glicoriza. & e que nascitur in cappadocia aut in ponto. frutex est hns virgas longas duoꝝ cubitoꝝ in quibus folia sunt spissa & similia lentisco: sed pinguia & glutinosa florem pfert hiacyntho simile. semen habet simile platani & asperũ. qđ semen est lacum: sed rotũ & oblongũ. sunt illi radices bussei coloris: & longe sicut genciane constrictce: & dulces que exsiccantur ut liciũ. Plu. ca. de liquiricia. glicoriza herba est q nascitur in cãpis: gustu dulcis: & cũ dulcedine abũdante: de qua succus extrahitur: & medicoꝝ usui seruatur. Cassi. felix ca. glocirza. Glicoriza grece eo dicta q dulcẽ radice habet. glien enim grece dulce dicitur.

Gal. vij. sim. phar. cap. de liquiricia magis iuuamentũ qđ in liquiricia est: est in succo eius radicis. & substantia eius est ppinqua substantie nostri corporis: & valde similis est cũ sapor eius radicis est dulcis cũ stipticitate pauca. virtus eius frigidior complexione hominis. & est tepide caliditatis: & ideo est ppe complexionẽ equalem. & est hu. temperate humiditatis. Theodorus Priscianus. Liquiricia est eligenda nõ multũ grossa nec nimis tenuis: que i terra crocea sit. que etiã cũ frangitur leuis est & interius subalbida: sed nigra vel viridis abijcienda est. succus eius fortioris efficacie est qui efficitur sic: cum viridis est radix conciditur bene: & in aqua decoquitur fere usqz ad cõsumptionẽ: postea exprimitur & desiccatur in sole: & in rotonda corpuscula secundũ formam vasculoꝝ formatur. Alij sophisticãt hoc modo: faciũt puluerẽ liquiricie: & coquũt in aqua: & addunt mel: & faciunt ut diximus.

Dias. Posse. vires habet relaxãtes cũ dulcedine exhumidantes: unde & sitim sedat. & renũ & vesice mitigat dolorem. & puocat vrinã & menstrua. & omnez tumorem tunsa & imposita placat. succus ipse asperitatẽ arteriaꝝ dissoluit: & nõ solum tracheã arteriã sanat: sed etiam scabiosam vesicam. sicut succus eius sub lingua retetus gluttiri dz: q: estuatione stõachi tollit. & ardorẽ stõachi & epatis tollit ac pectoris. Radix vesice & renũ vulneratiões curat. bibita cũ dulcore sitis phibz vulnerib⁹ vul'e. radices ipe masticate sit stõatice. cluxamina radicis õia illa sace nouit. ipa radix i puluere redacta & ipolita pterigia deterit.

Gal. glicoriza asperitates mitigat temperando: nõ solũ i arteria sed in scabiola vesica propter mediocritatẽ complexionis. Theodorus priscianus valet cõtra omnia vicia pectoris decoctio eiꝰ i aqua: & i pleuresi & ppiplemonia. aqua decoctionis eius valet contra tussim. ad idẽ valet electuariũ factuz ex succo liqricie & melle. Liquiricia masticata & sub lingua retẽta sitiz & asperitatẽ stomachi & gutturis mitigat.

Lirion interpretatur fluere: inde collyriũ quelibet medicina qua vtimur i liquida substatia: vel que fluxũ mouet: vt suppositoria & similia. nescio tamẽ vnde appropriatur hoc vocabulũ ad designadum tantum quod ponitur in oculis.

Lisariab i. gariofilata.
Lissa. i. arbor cuius folia sunt similia folijs citoniorum & habet fructum similem galle.
Lisenatide i. cantarides
Lisen i. lingua
Liscon grece dissolutiuũ. Paulus cap. de freneshis inquit: & de lini semine: & omnes liscos &c.
Lisinatomi i. borago.
Lisenel chemel. i. plantago. Lisenabaur. i. borago

Cap. 514.

Lisenbasafir ara. gre. Lienola lasira latine

Sera. li. aggre. ca. lisenbasafir. lingua auis est arbor similis arbori dirdar: nisi quia foliũ eiꝰ est lõgum simile folio amigdali. & fructus eius qui dicitur lingua auis: sunt racemi & palmites qui diuidunt in cheranub similes folijs oliuaꝝ: nisi quia sunt minora satis. & intra quãlibet cheranub e medulla similis lingue auis. exterius rubea: & interius alba: declinans paululũ ad citrinitatez. sapor eius est acutus mordicatiuus cũ pauca amaritudine. & qui ponit eius virtutẽ ca. in fine secundi nõ elongatur a veritate. & cõueniens est dicere q cũ caliditate sit humiditas: quia nõ apparet mordicatio eius postqz bene masticat. Et sciendum q est alia lingua auis: que est debilitans stomachũ: & puocat ventrẽ: & est coriigiola maior: & ista nõ est illa de qua locutus est Sera. nã idẽ Sera. in ca. d argentibus in coitu. dicit q lingua auis e lingua passerꝝ. Itẽ idẽ dicit in. vij. in cõfectione pillulaꝝ indarũ q assimilat pellicule vel corticule que est in medio bac ce lauri.

Auic. ca. de augentibus in coitu inter medullos oputat. nõ est ergo quã ponit Sera. Auic. herba: sed est prima species p Sera. descripta: vñ qñ ponit simpliciter prima doz intelligi.

Posse. Sera. aucto. Albenmesuai. cõuenit dolori lateris. & puocat vrinã. auget in spermate. & corroborat libidinẽ. Et idẽ auc.

Damasceni. ꝛ cōuenit cardiace. Et idē anc. Medigorum. auget sperma. Et idē anc. Ratio. phibꝫ cardiaci. ꝛ auget sperma. Et idē anc. Isaac e ca. ꝛ humiā in primo gradu: ꝛ delectabilis. et de ꝓprietate eius est cōfortare libidinē. ꝛ auget sperma. ꝛ habꝫ virtutē humectandi comesta cū carnibus vel aliis valet siīr cōtra siccitatē pectoris.

Lisis . a dissolutio.

Cap. 515.

Lisimachion

sm Dias. p pro cap. habꝫ ṁaiores ꝛ fruticosas: circa quꝫ nodos folia minuta hꝫ salici similia flore purpureū aut aurosūm. nascit' locis humectis.

Posse. Dias.

succus herbe huiꝰ stipticus est. sanguine reiecientibus maxime pdest. dissentericis potui datus ꝛ suppositus subuenit. fluxum matricis mulieris abstinet suppositus. naribus ꝓfluente sanguinē fronti illinitus statim stringit. vulneribus recentibus pa colesim facit. herba fumigatione adhibita vēnenū longum arcet.

Gal.

vij. sim. phar. ca. lisimachion. predominante hꝫ stiptica qualitatē: ꝓpter quā ꝛ plagas cōsolidat. ꝛ emorosagias que ex naribꝰ sistit emplastratiū. ꝛ alias etiā emorosagias idoneū est pharmacū ipsum. ꝛ etiā succus eius adhuc magis. ꝛ bibitus dysenterias: ꝛ sanguinis eductiones: ꝛ fluxū muliebrem sistit.

Linua . s. anis cardella.

Cap. 516.

Lissiua

la. gre. coma.

Dias.

lixiuia iter caustica numerat: ꝛ ē ad vsū medicine efficacissima ex cinere quercꝰ nō solū pficiens hominibus: sed pecoribus que tensione pulmonis vexant: ꝛ quibꝰ venenata res aliq obsistit: bibita enī statim salutē affert. vtilis est etiā in humectatibꝰ: ꝛ i fistula. ꝛ ad difficilia vulnera sananda: ꝛ callosa ꝛ longi tpis sordida: que nulla medicoꝝ per lōgū tps senserunt virtutem. quoddie lauanda sūt: ꝛ sic sananda apto medicamine. quia virtus lixiuie nō sanat: sed vulnera ad sanitatē disponit. Cinis ex sarmentis stipticus est. ꝛ vino ꝛ in recente vulnere: ꝛ in ꝓfluuio positus sanguinē sanat. cinis ex sarmētis oliue acerrimꝰ ē: ꝛ ex nucleo puro acrior ē. ꝛ hec lixiuia vulnerū: cacceromata oia aufert. ꝛ ex hac lixiuia sordida vulnera lauāda sūt. Capitici cinis acer est: sed brassice cinis oibꝰ superioribꝰ acrior est. Cinis caprifici corticis pruriginosas ꝛ sordidas empetigines aceto acri pelotas lepinas superpositus sine dubio curat.

Gal.

vij. sim. phar. ca. coma. co ma. i. lissiuiū illud qd ē qi lotio cinerū ita noiatur: abstersiue aūt est ꝛ siccatiuissime omniū. ꝛ qd ex cine sicalree ꝛ titimalli fere iam putrefactiue est virtutis: que qualis sit in v. lib. pertransiui.

Litbargia. i. obliuio. Litbargio. i. stupor

Litbargirum. i. spuma argenti: ꝛ ē nomen cōpositū a lithos qd est spuma: ꝛ argiros qd est argētū pro quo lege marechet.

Lithargia subete est solutio cum somno.

Litiglucbe hi est species mirrhe

Litiarmenum . i. lapis lazuli.

Liteta . a. vernice.

Litemus . a stercus muris.

Litenas. i. empetigines. Litre um i. vrine

Licia . i. valeriana.

Lithiasis iterpretat' lapidatio a lithos qd est lapis inde lithopotridus. i. lapis rotundus. vel lithiasis i. viciū lapidis: vel lithiasis. i. calculatio: ꝛ est egritudo mala. s. a lapide in renibus vel vesica existente. Cassiꝰ felix. Galingi lithiasis calculos vocat.

Lithicolla e genꝰ colle: qd vinciens si leges glucie.

Lins idest folia diuretica omnia.

Lithimu vel alithimū quid est lege lobachium.

Liri . i. blite.

Linitos . i. cucumer agrestis.

Litos, ermonasis. i. gēma sol'. Lithos. i. lapis.

Lithodemon est lapis demonis q dr̄ gagates

Licodendion. i. corallus ꝛ est dicē lapidea arbor.

Litospermon. i. lapideū semē: eo q est durū vt lapis: ꝛ sunt grana solis: lege literam calb.

Liostistis . a saxifraga.

Litho mentinū. i. gēma que in nocte lucens est

Litomeris . i. subtilis substantie

Litopotidus. i. lapis rotūdꝰ. Liton. i. muron.

Liroperinū. i. medicamen infrigidatiuum.

Lirosilon . i. cantafilago.

Litocopros . i. stercus lupi.

Linumbar . i. cymbalaria.

Lirunt. a. idē qd sinapis. Liti. i. rapa.

Lobarda est species calami aromanci.

Lobarsina . i. bardana.

Lobia i. fasellum: ꝛ est fassus gallicus.

Lobirach. i. mabula. Libidron. i. bircina

Cap. 517.

Ochalchada

ara. grece ꝛ lati. me

Dias.

ca. de medulla. Medulla medulla ossiū. ois recens sine sale mollitiue atqꝫ virtutis mitifice est. inueterata vo sine sale recorpatiue effi it relaxando. vīꝫ oibꝰ de medullis melior est ceruina. secundo vitulina: tertio taurina: quarto caprina: quinto berbecina. verum medulle autūno colligende sunt: qꝛ reliqs tēpibus mixte sunt sanguini. ꝛ in corpe ossa fragilia sūt. ꝛ tunc cū medullas eximere debes cū in ipse os se fracto eas exemeris. Multe eīꝫ in istis sunt ipsa stercore. virtus est oibꝰ e i. ꝛ malactica: ꝛ laxatoria: ꝛ plerotica vuln: ꝫ. medulla ceruina pūcta oiuꝫ lestiaꝫ venena expellit. cōficit' aūt eā ex seno. ꝛ reponis siīr supioribꝰ adipibꝰ. medulla ois lenit. r mollire ꝛ laxare dm i.... ꝛ timorem ꝓ. 3i. recēs aūt colat' emollita supfusa aq: ꝛ lint colo expssa. ꝛ iterū sili disciplina lota purgatur donec aq purior fit tunc dupliti vasculo resoluta eliqt' detracta sorde sen purgamētis. ꝛ rursus mortario sunt coagulari. sera aūt aūt in vasculo testeo nouo ad vsū: malacticā virtutē hñs: ꝛ sclirodes corpis relaxans.

Auic. libro secundo capitulo de medullis. ex medullis conuenientior est medulla vitulorum et ceruorum. deinde tauri: postea caprarum: deinde ouium. et medulla quidem hircorum et taurorum propter nõ castratorum est magis sicca. et medulla extremitatũ ẽ magis pinguis. et medulla e calefactiua. lenitiua: abstersiua. multi nutrimenti si digeratur. et e bona duriciebus: et lapidositati. illa que est sicut ceruorum et vitulorum nõ sicut medulla hircorum. illorum enim medulla est ca. et sic. Medulla conturbat stomachum et delet appetitũ. et ob quod comedatur cũ pipere et seminibus et ipsa supposita confert duriciei matricis. et fugat vermes venenosos.

Locium i. vrina.
Locusluum i. pentafilon.
Locustion idem quod supra
Losac i. fructus madragore.
Losfasar. i. assa fetida. Losaber. i. nenufar.
Logoar. i. herbena. Logoz. i. scorne
Logoz idem quod supra

Cap. 518.

Lochachium ara. gre. lichium vel habel alhabimi i. latine granũ culcal.

Sera. libro aggre. ca. lochachiũ folium eius est simile folio albene. et est herba que habet venas in grossitudine pollicis et indicis et longas. et sunt coste prope terram sicut scel. et sunt in eis nodi. et nascuntur i vno quoque nodo folia similia folijs balsami. et est albũ mauum. et in summitate eius nascunt flores in vere et in principijs messium: quorum color est color violarum: sed quia sunt maiores eis. et qui flos hz fructuz magnũ in quantitate ciceris: plenũ. dulcis saporis. latine vocatur granũ culcal. et herba eius inuenitur in locis vmbrosis. et iuxta radices arborum magnarum. et in locis vehementer humectis. et tempus collectionis eius est i tempore messis. virtus eius ca. et hu. in secũdo gradu. **Posse. Sera.** mouet coitum: et auget sperma: et erectionẽ virge: et proprie qñ conficitur cũ melle vel miscetur cũ susamo. et qui vtitur eo nimis incurrit coliricã passionẽ. Et idem auc. mesarugei: qñ bibitur post ipsum vinuz facit sodam et proprie quando torrefit.

Lobelibet i. volubilis.
Lobenas i. camphora.
Loblenq. i. rosule: et sunt quidam tumores nodosi suspecti: qui vocantur rosule. istud vocabulum ponitur in antidotario damasceni cap. de oleo citrino: et de oleo citrangulorum.
Loleng i. betonica.
Loletareb. i. arsenicũ. Lolebau. i. amomũ.
Lolium quid est lege stelle.
Loliban. i. affodillus. Lolibani idẽ qđ s
Loma est secunda species vlcerum cornee oculi: sed lora est aqua in vinacia macerata.
Lomularius. i. vlc⁹ in cornea oculi: sz parum profũdũ.
Lonitis i. mentastrum.

Cap. 519.

Lonchitis sm Dias. lonchitis est species gladioli: folia habens porri similia: sed latiora et rufa: multas habens super radices virgas sparsas super terram. et ramos super terram declines. in quibus sunt flores similes pellicano: sed forma corum vt gete est. et album habet in medio sicut rostrũ: et labrum insanũ: et sicut lingua. e semen eius lancie simile et trigonũ et longuz. vnde et lonchitis appellata est. Radix est ei similis dau co. nascitur locis asperis et siccis. Pli. ca. lonchitis folia habet rubicunda: semen nigrũ simile comedorum: quorum ora patent: et oblongũ in similitudinẽ lancearum. radice vt daucus. Radix eius cũ vino bibita vrinã prouocat. Ide Dias. Est et secundũ genus lõchitis folia hñs sicut **Posse.** folia eius i scolopedria sz asperiora posita vulneribus tumore nõ admittit. bibita cũ aceto splenẽ sic **Gal.** vi. sim. phar. ca. lonchitis. eius quidem semen triangulaz habet simile lancie secundũ figura. Radix quidẽ similis e aliqualiter pastinace: et propterea vrinariũ est pharmacũ. eius vo qui similis est scolopendrie folia viridia quidẽ ad cõsoliditatẽ vulnerum sunt idonea. sicca vo per oximel bibita splenes sdiridos sanat

Lopinas. i. auripigmentũ: sed lepnias frigidos i. terra sigillata. quidã nõ exponit q: sit auripigmẽtum sz nõ vere: sicut apparet si leges lepnia.
Loposperinatis semẽ e quasi sperma. i. semẽ herbe que frangit lapidẽ: et est granũ solis.
Loptosperinatis idem quod supra.
Lora idest vinum quod dicitur picciolum.
Lorisen i. pulegium.
Lorasicum i. mentastrum.
Loton i. farina fenugreci
Lotos. i. arbor magna: et e arbor mella vel agrifoliũ
Lotos i. species trifoly.
Lotus i. lothos.

Cap. 520.

Lotura plumbi sm Dias. ca. ð lotura plumbi fit sic: accipe mortariũ plumbeũ et pistellũ plũbeũ: et mitte aqua et tere q̃diu nigrescat: et postea liqua per linteolũ: et refunde: et adde aquam q: possit melius liquari: hoc fac q̃diu sufficiat: et postea dimitte residere in mortario plumbũ: et tere lauando sicut lauatur cachimia q̃diu aqua limpida fit Aly vo combustũ plumbũ terunt et lauant disciplina superiori. Multi vo limaturã plumbi terũt et lauant disciplina superiori. **Posse. Dias.** virtus est ei frigida: et stiptica: et poreplastica: malactica alta vulnera replens. rheuma oculorum abstinens. superflue carnes crescentes vulneribus depascit. fluxum sanguinis vulnerum bene stringit. ani vulnera et condilomata cũ oleo rosato medicatur. vulneribus cicatricem inducit. tantam efficaciã hz q̃ntam et spodiuz vel turia: quia scarotica est. omnia ista inuenies si leges basas.

Lubens i. olibanum.

Lubeu idē qd̄ supra. | Lublet. i. lupulus
Lubet idest fascoli. | Lubi i idē qd̄ supra
Lubiet ⁊ idest aluea. | Lubne idē qd̄ supra
Lubue idest arbor cuius gūmi est storax.
Lubusar | idest antimonium.
Lubulari | idem quod supra
Lucapsas | idest lactuca asini
Lucath al. lench est id qd̄ auro adhe. ⁊ ē borax.
Lucaridis est lapis egyptius quo fullones vtunt̄ ad dealbationē pannoꝝ. lapis qui in aqua velociter soluitur. ⁊ est satis stipticus.
Lucabat barbarica est quoddā qd̄ est sicut hermodactilus. ⁊ oꝛt in apl'ca. ⁊ ē tassus barbassus
Lucefalon | .i. mentastrum.
Lucasolidon | .i. sponsa solis.

Cap. 521.

Lubia ara. vel lengibi. latine fascolus.

Sera. li° aggre. ca° lubia siue lubia auc. Dias. folia habet similia folijs plante: que dicitur cassus: nisi quia sunt molliora. ⁊ rami eius sunt subtiliores similes filis adherentes herbis quibus approximant: ⁊ elōgantur multū donec sit vmbraculū sub eis. ⁊ habz vaginas subtiles similes vaginis fenugreci: nisi q sunt longiores eis ⁊ pinguiores: ⁊ interius videntur quasi varij diuersi coloris: quia quedā trahūt ad albedinē: ⁊ quedā ad rubedine. ⁊ comeditur hu° fructus elixus sicut comedūt sparagi. virtus eoꝝ ca. ⁊ hu. in primo gradu. **Posse. Sera.** generant multam ventositatē. ⁊ puocant menstrua. ⁊ inflant ⁊ generant humores phlegmaticos grossos. ⁊ sunt mali stomacho. ⁊ rubei sunt grossiores. ⁊ qñ sumuntur cū sinapi ⁊ comedunt: sinapis phibet malicia eorū. ⁊ albi quidē sunt multā humiditate habentes. ⁊ sunt graues digestioni. ⁊ cyminū iuuat ad digestione eoꝝ: ⁊ comedere eos calidos cū almuri ⁊ oleo ⁊ cymino. ⁊ nō comedatur cortex eoꝝ exterior: ⁊ bibitur post eos vinū paꝝ grossum. ⁊ preparati cū aceto sunt difficilis digestionis ꝓpter siccitate aceti. ⁊ de ꝓprietate eoꝝ est puocare menstrua ⁊ maxime qui sunt rubei ex eis. ⁊ ipsi sunt boni pectori ⁊ pulmoni. ⁊ faciunt somnia mala. Auerois lib. colliget ca° de fascolis lengibi. fascoli declināt ad ca. ⁊ hu. ⁊ impinguant corpus. ⁊ puocant vrinā ⁊ sanguinē menstruū. ⁊ laxant ventrē: ⁊ ꝓprie rubei ⁊ inducunt somnia mala. ⁊ faciunt vertiginem

Lucaribos | .i. tassus barbassus
Lucoion. i. viola alba. | Luconai. i. alumen.
Lucublet | .i. psillium.
Lufaba. i. mandragora. | Lufabar idē qd̄ ē.

Cap. 522.

Luf foragōtea bleda faredarecō vel asclepias ara. gre. dragōtia. la. serpētaria vel vipina vel collū dracōis.

Dias. cap° de dragontea. dragontea siue vel alij asclepias folia habet aaron similia: sed pliora ⁊ minora. cuius virga vel hasta duobus cubitis est longa: ⁊ ipsa varia similis serpenti luiores. i. maculas purpureas habens solidas vt digitus: in qua semen est simile botruo: primo coloris viridis. post maturitate vō color est ei similis croco. ⁊ est gustu mordax. radix eius bulbi habet rotunditate simile aaron cū corio tenui. nascitur vmbrosis locis ⁊ hortis. **Sera.** li° aggre. ca° luf. i. dragōtea. ⁊ est maior ⁊ minor. vbi sciendū q maior est qui vocatur serpentaria. ⁊ illa est habens folia crispa que ponitur hic. sed minor est illa que vocatur aaron. ⁊ est illa habens folia plana. pro qua lege aaron. **Gal.** vi. sim. phar. ca° de serpentaria. substantia radicis eius subtilior est substantia radicis aaron. ⁊ in sapore eius est acuitas ⁊ amaritudo: ⁊ stipticitas pauca. ⁊ virtus eius est ca. ⁊ sic. i primo gradu **Jo. mes.** ca° de luf. Luf est planta que dicit colūbra cōis. ⁊ ex ea est alia planta habens folia plana. alia crispa. ⁊ radix plane est exterius ad nigredine attinens: interius vō est alba. crispa vō exterius cinericia: interius alba ad citrinitate declinās. ⁊ super vtriusq radicē eleuant stipites habentes maculas in modū serpentis. Melior pars totius plante est radix. ⁊ melior radix est grossa ⁊ cōpleta ⁊ orta in locis liberis. ⁊ melius tēpus collectionis eius est ver: ⁊ principiū estatis. ⁊ crispa calidior est plana. Plana calida est in primo: ⁊ crispa in secundo. **Gal.** dixit plana ca. est in principio secūdi: crispa in fine. ⁊ verius est. ⁊ in vtraq est caliditas ⁊ acuitas quasi posita in supreficie cū substantia terrea: sz in plana substantia terrea est vincens plus. ⁊ vtraq est abstersiua: incisiua: penetratiua: apertiua: subtiliatiua humoꝝ grossoꝝ ⁊ viscosoꝝ adherentiū. crispa aūt ad hec oia est fortior. nocet vtraq acuitate sua stomacho et epati debili: faciens rheumatizatiōez ⁊ mordicatione. ⁊ rheumatizat ad stomachū materias a mēbris vicinis. corrigitur primū nocumetū vt ꝓpinetur cū rob aut melle passulaꝝ aut speciebus alefangie. ⁊ secundū nocumetū corrigitur permiscendo ei aliquod ex medicinis stomaticis stipticis: sicut est mastix ⁊ citonia. ⁊ propinare trociscos diarodō p° ei° exhibitione tollit nocumentū ipsi°. **Posse. Dias.** semen ei° expressum virtutem habet in succo: nam addito sibi oleo dolorem aurium compescit. lane inunctus in naribus additus polippos maxime curat. ⁊ cancros optime sanat. seminis eius. xxx. grana cum pusca bibita caligines oculorum emendat. flores eius cū ceperint maturescere si a muliere pregnanti fuerint odorati aborsum faciunt. virtus est radicis ei° ca. vnde orthonoicis more electuarij accepta medicatur. tussientibus ⁊ catarrum habentibus maximū prestat effectum. thoracis tumores curat nō reuersuros: maxime si assa aut cocta accepta fuerit. sicca nimis. ⁊ in pulverez ducta melle addito omnia similiter facere pōt. diuretica est. ventrē stimulat cum vino bibita. vulnera sordida fagedenica cum brionia alba ⁊ melle purgat. ⁊ cicatrices curare facit: ex q collyria ad pustulas necessarie fiūt. aborsū

facit imposita. dicitur quod siquis ex ea radice se tin
xerit tutus ab incursu serpentum seruatur. aceto mi
xta maculas limpidat. folia eius recentibus vulne
ribus necessarie adhibentur. elixatura eius adhibi
ta permonibus maximu presidiu est. succus radi
cis ei⁹ caliginem ⁊ glaucomata. ⁊ pterigia detergit
radix ipsa decocta ⁊ comesta prodest. In insulis q
busdam orientis melli addita comeditur. est enim
feruentis ⁊ recorporatiue virtutis: quam greci me
tasyncreticam vocant. Item ex ipsa collyria cum
melle confecta atque formata fistulis aptantur. facit
etiam ad detractioné tardantis vrine. cum melle li
nita poleppos ⁊ canceromata consumit. odor radi
cis atque herbe conceptione vteri mox factum cor
rumpet. seminis eius grana. xxx. illud efficiunt. acri
or est quam aaron: ⁊ amarior ⁊ calidior. ⁊ est extenu
atoria plus in se. etiam habet vim aliquam stipti
cam cum partus acredine vel amaritudine. Radix
autem plus operatiua. purgat enim viscera ⁊ exte
nuat pingues ⁊ glutinosos humores. ⁊ ad vulne
ra maliciosa optimu medicamen est: quia purgat
⁊ emendat fortiter. cum aceto trita ⁊ linita alfos tol
lit. folia vero eius vulnera ⁊ plagas recentes exercet

Gal. mundificat ⁊ aperit opilationes epatis
et splenis et renum: quia subtiliat hu
mores grossos ⁊ viscosos. ⁊ conuenit multum vul
neribus malis: ⁊ abstergit ea: ⁊ mundificat mun
dificatione forti. ⁊ virtus foliorum eius eadem: ⁊ semi
num ei⁹ est fortior foliis ⁊ radice: ⁊ ideo curat can
crosa apostemata que fiunt in naribus: que nomi
nantur multorum pedum: ⁊ est polipus. ⁊ succus
lus mundificat maculam oculi que fit ab vlcere. ⁊
linimus cum ea quendam caseum recentem exterius
quia custodit eum: ⁊ prohibetur ab eo putrefactio
Et idem eodem libro capitulo dragontii siue ser
pentarie: habet quidem aliquid simile aaron tam in
foliis quam in radice: sed acrius est eo ⁊ amarius: ideo
magis calefaciuum ⁊ magis subtilium partium. ha
bet autem ⁊ leuem stipticitate quandam: qua concur
rente cum predictis duabus qualitatibus acris et
amara efficacissimu fit pharmacu. Radix tamen
expurgat viscera omnia subtiliando grossos ⁊ vi
scosos humores malos. assumpta vero vlcerum est
optimu pharmacum. expurgat enim ⁊ mundificat
fortiter tam cetera que mundificatione indigent:
quam morpheas cum aceto. folia vero habentia virtuté
consimilem tam vlceribus quam vulneribus lesum ner
uum habentibus conueniunt. quantum quidem mag⁹
sunt sicca: ⁊ tanto magis solidant. Nam sicciora a
crioris virtutis sunt quam conueniat vlceribus. credi
tur autem ⁊ caseum humidum ⁊ putrescibilé con
seruare exterius ei apposita propter siccitatem com
plexionis. fructus autem violentior est nedum fo
liis: sed ⁊ radice: quare cancros ⁊ polippos exter
minare creditur. sed ⁊ succus eius que sunt in ocu
lis expurgat. Et idem in libro de cibis capitulo de
dragontea. ⁊ huius radicé decoquentes bis aut ter
vt deponat quod medicinale comedere aliqui dam⁹
sicut ⁊ radicem aaron: quoniam fortiori indiget virtute: quia
secundum pectus ⁊ pulmoné continentur viscosa ⁊
grossa.

Io. mes. solutioe educit phlegma sb
tile ⁊ grossum. ⁊ mundificat
⁊ confortat renes. ⁊ prouocat vrinam. ⁊ excitat coi
tum. ⁊ est ex rebus mundificantib⁹ pectus ⁊ pulmo
nes. ⁊ confert eis super quibus timetur frequentia
anhelitus: vel asmaticis propter exuberantia humo
rum viscosorum in eis. ⁊ propter hoc lohoc ex succo ei⁹ cum
melle ⁊ rob. ⁊ quicquid administratur cum eis ⁊ valet
similiter Et dixit Democritus iuuamentum vtriu
que speciei eius magnum est emoroidarum doloribus ⁊
ventositatibus earum secundum omné modum administrati
onis ipsius: ⁊ sumptum ⁊ emplastratum. ⁊ nos exper
ti sumus. ⁊ experti iuuamentum est super hemicraneam cru
do qui est in stomacho ⁊ renibus. ⁊ dixit Gal. re
soluit duricies ⁊ apostemata dura splenis ⁊ aliorum
membrorum. ⁊ conuenit vlceribus fraudulentis ⁊ fi
stulis. ⁊ consumit additiones carnium in naribus
⁊ prohibet fieri in eis corrosione ⁊ cancrum. Succus
autem eius distillatur in aure cum melle ⁊ conuenit
tinnitui ⁊ surditati ⁊ dolori auris: ⁊ abstergit ipsi
us sordiciem: ⁊ exsiccat vlcera eius. vtraque eius spe
cies est ex rebus que mundificant faciem ⁊ aufe
runt feditaté cutis. ⁊ delent pannum ⁊ lentigines ⁊
morpheam proprie cum melle. ⁊ fiat emplastrum ex ea
cum melle ⁊ stercore caprarum super podagram
⁊ concussionem neruorum: ⁊ conuenit eorum dolorib⁹
⁊ suppositio facta ex eo educit menstrua: ⁊ facit ab
orsum. ⁊ dicitur quod fugat serpentes ⁊ omnes venenosos

Lufam. i. indicum.	Lufatim idem quod s.
Lufatin	idem quod supra.
Lulep est species volubilis que dicitur lupulus.	
Lulme. i. arbor storacis liquide.	
Lulmei	idem quod supra.
Luuentia sunt species limaciarum.	
Lulian. i. vinee.	Lulia idem quod supra.
Lulisar	i. balaustia.
Lula	i. margarita.
Lulolion	i. aspalatum.
Lulosar	i. nenufar.
Luminaria	i. tapsus barbassus.
Lumi	i. limoncellum.

Lumbrici terreni quid sunt lege taratim.
Lumbricus longus ⁊ latus. i. vermis qui oritur in
intestinis hominum: ⁊ vocatur solea vel cingulum.

Lumbrieb	i. aaron.
Lunaticus	i. epilepticus.
Lunasap. i. amomum.	Lunapariz. i. aspaltum

Lupacia est herba interficiens lupos: ⁊ potissime
puluis factus ex ea. ⁊ quidam falso dicit quod est ra
dicula siue helleborus niger: imo est herba que a
lio noie vocat strangulator adip: ⁊ est aconitum.
Lupinus semen notum. multi fabam egyptiacam dixe
runt. sed falso pro pondere eo vtentes apud Iohan.
Sera. in 7°. ca°. de probatione tyriace est ponderis
aurei. i. ⁊. 5. sed nostri lupini non sunt tanti ponde
ris: pro quibus lege termus.
Lupinus siluestris quid est: le. quam supra.

Lupinus regalis	i. siluestris.
Lupisma. i. castanea.	Lupill⁹. i. vitis nigra.

Lupus est quoddam animal omnibus notum: eius

ftercus et cozium habent propzietatem contra co-
licam sicut inuenies in legem fimus.

Lupulus quid est lege teblech.

Luteus color	.i.color genestre.
Luteania	.i.cymbalaria.
Luteamson	idem quod supra
Luti alleta	.i.terra sigillata.
Luti almes	.i. almea.
Lutisarion	.i.saturcia.

Lutum magra idest terra sinopida: et est terra ru-
bea carpentariorum.

Lutum lune	.i.lutum samium.

Cap.523.

Lutum samiū quidam dicunt q est bolus armenus. sed Auic. libro secūdo capitulo de bo-
lo samie dicit lutum samium idest talk vel stella
terre quod idem est. Inquit Gal. nos vtimur ex
hoc quod nominatur stella. Ego autē dico q ho-
minibus videtur q illud est talk. verū de talk di-
ximus q inuenitur in terra grecoꝝ i insula cypri.
Et dixit idem Gal. lutum samium esse sicut lutū
sigillatum in retentione sanguinis: et in rebus aliis
est pluris nobilitatis q̄ sigillatum. et est viscosum
tenax glutinatiuum non indigens ablutione.
Posse. prohibet apostemata calida in in-
ceptione. et obuiat adustioni ignis
et confert in principio podagre linitum. et constrin-
git fluxum sanguinis a matrice et cum egestione.

Lutum ancsaburum idest quedam confectio sic
nominata.

Lutum ansiburiozum est quoddā genus terre qd
vocatur lutum armenum.

Lutum sigillatum idest terra sigillata.

Lutum chimolea idest chimolea.

Lutum diuinum	idem quod supra
Lutum albar	.i.purum.

Lutum comedendū est lutum quod dicitur in zo-
boad idest ad comedendum. **Sera.** est semen albū habēs
saporem manne.

Luynla quid est lege alleluya.

Luysar	.i.antimonium.
Luysafari	idem quod supra.
Luzach	.i.arbor frassinus
Luzachs	idem quod supra
Lucar	arsenicum.

Sequitur de M

Mahilon.	.i.peucedanū.

Cap.524.

Maaleb arabice exponitur in li-
bro Rasis de lapide q
nominatur in lingua hispanica arzeuo
et ego quesiui ab hispanis quid esset arzeuo: et osten-
derunt mihi agrifolium: vez arabs dixit mihi q
est arbor quam nō habemus in partibus nostris.
Agrifolium vo dicebat vocari trachach arabice.
Stephanus mebelebuz inquit vocatur grece ka-
famū: sed trahamalbani mahaleb ē medulla fru-
ctus cerasi domestici vel silvestris. et est in verita-
te medulla cerasi silvestris cuiusdam. qua mulie-
res arabum vtuntur in oleo quo vngunt capillos
suos: et alio noīe vocatur nere. et ē arbor cerasi sil-
vestris. **Sera.** libro aggre. ca° mahaleb aucto.
Dias. est arbustū qd assimilatur
arbori alcanne in magnitudine sua: habens folia
similia folijs oliue. nisi quia sunt fortiora et latio-
ra eis. et habet fructū simile fructui masticis nigre.
in cuius sapore est dulcedo. et est fructus ei° aliqñ
sicut in racemis. et nascit in locis agrestibus. et fo-
lia ei° stiptica **Posse. Sera.** folia eius conferunt
vlceribus oris quando masticatur. et fit cū eis cul-
lus: et qñ bibitur decoctio granorū eius puocat
vrinam: et dicunt alij et menstrua. Et dixit Gal. in
libro tractatu nono. sunt quidam qui putant ipaz
esse carpobalsamū: et iam diximus de eo i capitu-
lo balsami. Et idē auc. Aben mesuay est ca. et mol-
lificat et conuenit doloribus iliorum. et qñ bibitur cōuenit
nausee. et est vna ex medicinis que excutiunt sup-
fluitates a corpore que impinguant ipsū. et expel-
lit lumbricos et ascarides. et conuenit podagre. frā-
git lapidem. Et idem auc. albasari est calidū in se-
cundo gradu: siccū in primo. frangit lapidem qui
est in renibus et vesica. et puocat menstrua. et sedat
dolores. et fertur ab andragem et abuahiam. et me-
lius ex eo est illud quod assimulat margaritis mi-
noribus. et habet bonū odorem. Et idem auc. Ipsa
ac Beneram almahaleb sunt species ex eo: et sunt
album et nigrum et viride. et albū habet parua gra-
na: et maius ex eis est sicut cicercula: et ē i insula
et minus ex eo est illud de hispania. Melius ex eo
est albius et mundius: et purioris odoris. deterius
vo ex eis est nigrum. et administrat medulla eius
cum cortice. et cortex eius est niger exterius et inte-
rius albus. deferuntur a monte leluen: et de dorge
bet: et de nachant arbores grandes. et colligitur i se-
ptembri. et illud quod de ipsa vtimur est granum.
et cortex eius est ca. in secundo gradu: sic. in primo
frangit lapidē vesice et renū. Et idem auc. Rasis
mahaleb est ca. et mollificat ventrem.

Mahat quid lege darsisaban.

Mahamode	.i.scamonea.
Maharoth	.i.radix silui.
M. lomagica	.i.sebesten.
Mahalech.i.mahaleb.	Maiach.i.berberi.
Maisacha idē qd supra.	Maisabō.i.afronitrū

Maurella vocatur a multis solatrū: et est strignū
vt macer herba: quam greci strignū dixerunt: lati-
ni maurellam vocant.

Mauresis	est cataracta oculi.

Mausacha. Paulus ad dissolutum stomachū et i
beallem aloe mausacha mastix quid sit nondum
sciuimus: intellexi q in syria abundat.

Mabarimaticon in antidotario virila in cōfectio-
ne esdre: quidā q est succus cauliculi agrestis.

Mabata si inuenitur male est scriptum: nam de-
bet dicere nabata. et quid est lege nabata.

Mabachemario .i. succus cauliculi agrestis.
Mabathematicon idem quod supra
Mabrabinch .i. genestra.
Maboth radix est silis anuiden: sed debilior.
Mabroth idem quod supra
Mararon est radix plante vn̄ emanat assa fetida.
Macuros idem quod supra
Machiro .i. mezereon.
Macer idest cortex mali punici.
Maceri .i. amomū. Macerā idē qđ sup̄
Macia .i. lenticula.
Macis quid est lege fistose.
Machir idē qđ supra. Machi .i. collyrium
Macropiper .i. longū piper. nam macros .i. longū pro quo lege falfel.
Macronosia .i. egritudo longa
Macton idest cataplasmata fenugreci.
Madach .i. bdellium.
Madachi idē qđ supra.
Madasun .i. apium risus.
Madiera .i. nasturciū. Madilion .i. bdelliū
Madion .i. vince. Megaron .i. poliū3.
Magra quid est lege mezgreb.
Magrason .i. pentafilon. Magesur .i. vince
Magnes .i. lapis calaminaris
Magnetū .i. spēs marchasite.
Magis .i. obaria de lacte.
Magnasia .i. aqua.
Magmision .i. herba que vocat̄ filius ante patrē.
Magur .i. antimoniū. Magurs idē qđ sup̄
Magnagna .i. marrubium.
Magudens .i. caules.
Maiorana sensicus quidā americā dixerunt ara bice mezemus vocatur.
Maiomo .i. simia.
Malabatrū est foliū indū. et illud apud Auic. inuenitur sub hoc noīe foliū. et ipsum nō est illud foliū quo nunc vtimur. nā Dias. malabatrū inquit: putauerunt multi esse nardi indica foliū: sed falluntur &c. Pli. malabatrū arbor in syria folio cōuoluto arido colore. et infra laudatius ex india venit in paludibus: vbi gingni credunt lenticule modo odoratius: pro quo lege sedis &c. mala apia que Paulus cōmendat sunt mala predulcia cuius testis fui. nā parisijs et rome vidi et comedi.
Malatina apud Paulū ca°. de egritudinibus narium cōfectio trociscorum condisi duorum.
Malacticū .i. mollitiuū sanie faciens.
Malachi .i. malua.
Malagma idest emplastrum mollitiuum.
Malaxare .i. mollificare.

Cap. 525.

Mala maciana exponit Ysidor° quod a loco dicunt̄. quidam vo exponūt silueštria: vulgari uō hispanico etiā domestica omnia maciana dicuntur. Dias. de ipsis ppriū facit capitulū. ingt maciana cū adhoc imatura stiptica sunt &c. in alio uō cap°. exponit quod sunt estiua. Apud Sera. vo ex verbo Dias. habetur quod colliguntur in vere. et Auic. in hoc cōcorda re videt: nam dicit quod nocent neruis ppriē vernalia: sicut dixit Dias. et de viribus cordis dicit quod cōfortant cor.
Malacitonia .i. citonia: pro quibus lege cussa.
Malastoraca .i. aristologia rotunda.
Mala terre .i. ciclamen: pro quo lege buthormarien
Malapunica .i. malagranata.
Mala aurea .i. cozula vel chrysomola vel barchocha.
Mala cona .i. dragontea.
Malagranata quid sunt lege vanā.
Malachum .i. nigella.
Mala probaratrū .i. folia vel succus feniculi.
Malaxatiua mollitiua.
Malachia .i. molles pisces: vocabulū est Gal. in dinamidijs capitulo de generantibus grossum humorē: et capitulo de generātibus crudos humores vt pulpi sipie sligines &c.
Malastorica idest aristologia rotunda.
Malaencon .i. relaxatiuum.
Mala lipue .i. storax.
Malachin .i. bdellium.
Malassat .i. mollis.

Cap. 526.

Malamusch arabice: grece narsestica: vince vel lanugo: que inestit arbores granator. capitulo malamusch. auct. Ysaac Benarum: et est malum granatum paruū apud sic̄ rosa: et colore suo iter albedinē et rubedinē et citrinitatem. et in medio sui habet flores: cuius color est sicut color eiusdem. sapor eius est ponticus. et est odoriferum. et est frigidum in primo gradu: desiccatiuum in secundo. Et idem auctor. Sel. musc° malorum granatorum idest lanugo: pprietas eius est attenuare et subtiliare. et loco eius potest poni pondus eius de cymino et carmeno: et tertia pars ponderis de costo. et habet virtutem sicut nardus est calidū et siccum in 2°. gradu. flos eius arboris dicitur narsestica: et grece balaustion. et est frigid° et conuenit stomacho et epati calido: quem inuenies si leges synech.
Malsagria .i. malua agrestis
Malia est genus cementi: vt in paladio.
Malealyend .i. bdellium.
Maleltima idest cucumeres siluestres.
Malmerum .i. cyperus.
Malia est genus cementi: vt in paladio.
Malialk .i. asarum.
Malalka idem qđ supra.

Cap. 527.

Malum latine: grece milia. Malum omnibus est notum Rabi moysi capitulo de malo. Malū odore suo corroborat cor et cerebrum. et iuuat physicos et melācolicos. sed comestio eius peior est omnium comestione fructuū. generat ventositatem scilicet quam generat in secunda et tertia digestione: ita vt sit dictū a sapientib° quod gnāt pristiz et ethicāco quod h°i ventositates inflant arterias et venas.

Auerois quinto colliget aucto. Auenzoar.

Sera. libro aggrega. capitulo de malo. et ex eis quedam sunt dulcia: quedam pon tica: quedam stiptica: quedam acetosa: ꝛ quedam insipida aquosa. In dulcibus est substantia aquosa temperate substantie. ꝛ in pontico quod vincit super ea est temperamentum frigidū terreū. sed stipticis est hec eadem substantia cū substātia aquosa: que in dulcibus. ꝛ in acetosis est substātia aqua frigida.

Gal. vij. sim. phar. ca. milea. i. pomaria ꝛ e arbor mali: nō quelibet e vni⁹ nature sicut neq; fructus. Nam pomoꝝ alia sunt dulcia. alia vo austera alia pontica. alia vo acida alia vo nō totaliter exsoluta ꝛ aquosa. ꝛ pdominatur aquositas in his vt sit complexio eoꝝ humidior ꝛ frigidior. terrestre vo frigidum dominatur in ponticis. indigestū vo in austeris. hoc ꝛ aqueū frigidū sicut in dulcibus eucratum dominat'. ista aūt ꝛ folia: sicca: ꝛ cortices eius arboris adinuicē differunt. vnde herbis vti cū austeris quide ꝛ acidis vulnera cōsolidat: ꝛ phlegmonū qui sunt i generatione repercutere id qđ influit: ꝛ stomachum exsolubile: ꝛ ventre corroborat: cū aquosioribus vo mordaces phlegmones incipientes: ꝛ eos qui sunt in augmento remittere. Eū aūt mitea omnib⁹ pomis humiditas inferatur palam est: ꝛ ex eo q̄ nullus eoꝝ succus perdurat: sed acescunt ꝛ corrūpuntur omnia. solum enim citonioꝝ que vtiq; ꝓpter pdominante stipticitate minus sunt humida aliis: quoꝝ succus coctus cuz melle durare pōt. ipse autem per se neq; ita est durabilis.

Malū terre. i. ciclamē: ꝓ qua lege buthosmaricū.

Malū storacū idest aristologia rotunda.

Malū malanū vel bonū malanū. i. antrax.

Malum citonii quid est lege cossa.

Malua cū suis speciebus quid est lege altea. ꝛ aliud gen⁹ malue: qđ vocat' malua femina vel malua terratica. ꝛ ista est pes columbinus.

Maluauiscus quid est lege. i. qua supra.

Cap. 528.

Alk ara. lati ne sal. **Sera.** li⁹ aggre. ca. malk auc. Dias. sunt eius due species. vna q̄ est ex minera: ꝛ alia que est ex mari. ꝛ illa que est ex minera est fortior: ꝛ est andarā. ꝛ melior ex eo est nō habens lapidē: clari coloris: cuius partes sūt equales. ꝛ ex marino melior est alb⁹ eq̄liū ptiū: ꝛ eius reperit in locis aquaꝝ stantiū. Idē auc. Sal. ꝛ sal qui generatur in stagnis marinis assimilatur marino. ꝛ iste sal fit in maritimis: naz qñ decrescit aqua vel cōtrahit' in tpib⁹ estiuis coagulat' a calore solis adurente: qđ est in marginibus aque: ꝛ fit sal: ꝛ hoc fit plurimū eo q̄ aggreget' i loco illo ex aquis sordidis que sunt multū calide: ꝓpterea q̄ circuitus aq̄ maris fit in loco arto substātia eius est grossa: ꝛ sapor eius est stipticus salsus. sal vo q est ex minera est grossioris substātie: ꝛ fortioris stipticitatis. ꝛ virtus eius est sic. in tertio gradu. Sal sodome est sal qui generat' in mari mortuo: vbi ē aqua amara: in qua si ꝓiciant' pisces moriunt: et vocat' sic a nomine montiū qui sunt ꝓpe illud more. Sal qui effoditur a minerio est minus cal. ꝛ minus subtile aliis. Comburit sal secundū hunc modū. pone sal in olla noua ꝛ cooperi illam ne salsedo egrediatur ab olla ꝓpter calorē ignis: ꝛ sepeli ollam in pruinis: ꝛ dimitte ibi donec aduraſ ꝛ crepetur. deinde aufer ab igne: ꝛ potes discernere diuersitate salis a suo sapore: ꝛ hoc quia ille qui pri cipat amaritudine resoluit: sed qui est salsus solū cū resolutione sua stipticat ꝛ stringit. ꝛ sal qui aduritur est maioris resolutionis ꝛ minoris stipticitatis. ꝛ flos salis est subtilior q̄ sal adustus. ꝛ sapor eius est acutus: ꝛ resoluit resolutione forti. ꝛ e flos eius spuma que est supra salem. sed puluis salis assimilatur spume salis multū: ꝛ possibile est q̄ subtiliaret ꝛ resolueret plus q̄ sal: ꝛ aggregaret qđ remaneret de substantia ex corpore sicut sal. ꝛ si in eā ꝓs pisces viuentes: ꝛ ꝓicis in mari mortuo moriunt' statiz. ergo debes scire q̄ accidit ꝓpter amaritudine que e in eo: que quide inimica est animalibus omni … **Posse. Sera.** virtus sal b⁹ ꝛ plantis … est que ꝓhibet putrefactionē corpoꝝ eorū que sunt parata putrefieri ꝓpter humiditatē superfluā que est in eis. ꝛ sal maris quando extenditur super corium ꝛ ponitur super splenem resoluit duriciem eius.

Dias. capitulo de sale. Salis virtus est stipticat: ꝛ abstergit: ꝛ mundificat: ꝛ resoluit. ꝛ aufer carnē superfluam ab vlcerib⁹. ꝛ cauterizat: ꝛ ꝓhibet vlcera frandulenta. ꝛ ingreditur in confectionibus medicinaꝝ scabiei. ꝛ aufert carnem superfluam que crescit in oculo: ꝛ liquefacit vngulam que fit in eo. ꝛ ingreditur in clysterib⁹. ꝛ est bonū apostematibus hydropicoꝝ. ꝛ qñ miscetur cū oleo ꝛ aceto sedat pruritū: qñ vngit' iuxta ignem donec sudet. ꝛ idem facit in scabie vlcerata ꝛ nō vlcerata: ꝛ in lepra ꝛ impetigine. ꝛ quādo miscetur cū melle ꝛ aceto ꝛ oleo: ꝛ linitur cōuenit squinancie. ꝛ cū oleo solo conuenit apostematib⁹ vuale ꝛ vnaꝝ amigdalaꝝ: ꝛ cursui humiditatū ad gigimas. ꝛ fit ex eo emplastrū cū sanieb ordei costo ꝛ melle ad pruritum et ad fluxibilitatē gingiuaꝝ ꝛ ad vlcera corrosiua. ꝛ fit emplastrū cū eo ꝛ sele lini ad puncturam scorpionis: ꝛ cū origano ꝛ isopo ꝛ melle ad morsuz vipere: ꝛ cū pice aliquā. aut cū melle ad morsum animalis qđ dicitur cerastes ꝛ est serpens cornutus. ꝛ quando fit emplastrū cū eo ꝛ melle ꝛ oleo resoluit furunculos. ꝛ quādo miscetur cū origano ꝛ fermento maturat apostemata phlegmatica testiculoꝝ. ꝛ cōuenit morsui rane existentis in flumine babylonie. ꝛ quando teritur ꝛ ligatur in petia lini: ꝛ submergitur in aceto forti ꝛ miscetur cū isto: ꝛ ponitur supra morsuz in quo est morsura animalis alicuius venenosi conuenit. Et quando miscetur cū melle conuenit sanguini mortuo qui est sub oculo. ꝛ conuenit nocumento opiꝝ ꝛ fungorum perniciosorum. ꝛ quando miscetur cū farina et melle conuenit contusioni neruorum: et attritioni lacertorum. et ponitur super combustionez ignis: et non sinit locum vesicari. et

ponit i hunc modū super podagrā ꝛ cōuenit. ꝛ fit emplastrū cū eo: ꝛ linit cū ysopo ꝛ phibet herili pilla ꝛ formicā augeri in corpore. ꝛ qū miscet cū oleo pūocat sudore. ꝛ qū sumit in potu cū vino ꝛ aqua laxat ventre. verūtū est malū stomacho.

Cap. 529.

Mamad ara. gre. tefra: latine cinis. Sc. li.ᵒ aggre. c.ᵒ mamad auc. Hal. mamad i. cinis: sunt i eo qualitates cōtrarie eo q̄ est ibi ps terrea. ꝛ pars velut fumosa: ꝛ illa pars est subtilis ꝛ qū miscet aqua recedit cū ea. ꝛ remanet ps terrea que est debilior. ꝛ virt' cineris diuersificat' se cundū diuersitate lignoꝝ ex quibus fit. ua opatio cineris ficus domestice ꝛ silvestris est q̄ adurant rami eius: ꝛ colligat cinis in aqua: ꝛ dimittit ibi a liqt horis ꝛ colat. deinde ponit adhuc alius cinis ꝛ fit li. Hal. viij. sim. phar. ca.ᵒ de cinere qd' in sepe. capit tefra. Tefra i. cinis cōbusto rū lignoꝝ cōpositus existis ex cōtrarijs substātijs ꝛ qualitatibus: hꝫ eiꝫ in se hoc quide terreste: hoc aūt q̄ viscosū vel lignosum: vel qualitercūq; volu erit quis noiare. he ergo partes subtiles partibus grossis sunt cōmixte: ꝛ qū infundant' in aqua cū transcolat cinis subtiles transeunt cū lixiuio cali da virtute deponetes: qd' vo relinquit' terrestre ꝫ bile ꝛ mordax fit. nō aūt ois cinis eandē certitudi naliter hꝫ cōplexione: sed secundū cōbuste mate rie differentiā pmutat'. Dial. vo nescio qualit' stu ptica ipꝫ hre aut virtute. ꝛ nimaruꝫ ficulnea ab omni ali qualitate exempta est; qm̄ ꝛ ipsa arbor nō sicut glans: quercus: ꝛ comarus: ꝛ pirus: ꝛ fic' ꝛ hedera: ꝛ quecūq; alia calida que stipticā osten dunt qualitate. quedā eniꝫ in nulla eaꝝ parte ipsā ostendant: sed est plenū totū fōrti ꝛ acri ꝛ calida. qui' ergo ex pōticis lignis cinis stipticitatē nō pau ca hꝫ. ꝛ ego p eū detinere emorosagias noui. sicul nee vo cinere nunq̄ ad hoc vtetur quis: multū eiꝫ hꝫ acre ꝛ causticū cū abstersiuo pmixtū. ꝛ secūdū vtrāq; differt ab eo qui ex lignis glandis: qm̄ qd' viscosum in eo multo est acrius: ꝛ qd' quasi terre stre: in illis quidē substipticū aliqualiter est ī hoc abstersiuū sicut titimalloꝝ. Est aūt ꝛ citan' i. calx nō extincta. species quidē cineris subtilior partib' existens cinere lignoꝝ inq̄tū lapides diligenti' as sari indiget vt fiat cinis. Attū hꝫ ꝛ q̄ est quasi ex ustiua multū; ꝛ ppterea lota siccatiuū imordacit fit pharmacū. ꝛ magis si bis aut ter lauetur digso retica; aut fit si diligenter sufficienter in mari laue tur. dicetur aūt de ea qū ō metallis a nobis sermo fi et. Posse. Sera. cōuenit visus eius ad v' cera fraudulenta. ꝛ comedit carne que crescit in vlceribus. ꝛ admi strant in aliquibus hydropicis: quia infunditur spongia in ipsa ꝛ ponitur sup tumorē. ꝛ fit īde cly stere ad vlcera itestinoꝝ: ꝛ ad fluxū antiquū. ꝛ da tur de ea. ʒ. 5. cū pauco oleo ad coagulationē san guinis: ꝛ ad nissim. ꝛ cōuenit dolori neruoꝝ: ꝛ pa lysi. ꝛ bibit eū ille cui datū est in potu venenū: ꝛ il le que momordit rutela. factū aūt ad hoc omnes alie species cineꝝ: ꝛ pprie cineris arboris glandi um: ꝛ sunt oes stiptice. Bulcasim Eben Albena zar in libro qui dicitur seruitor. Modus faciendi cinerem ex ramulis arborum: ꝛ radicibus: ꝛ foli is. Accipe ramulos nouiter amputatos habentes adhuc de sua hūiditate: ꝛ absterge bene eos a ter ra: ꝛ laua etiam cum aqua donec nihil remaneat in eis ex terra vel ex aliqua putredine: deinde im ple ex eis ollam magnam q̄tum oportet: ꝛ claude eam cum coopertorio perforato: vt fumus eoꝝ inde egrediatur: deinde pone in furno panis a se ro vsq; mane: ꝛ extrahe ollam quia videbis ramu los extractos sicut carbones: tunc ergo oportet q̄ teras eos bene: ꝛ pones i olla minori prima: ꝛ po ne iterum in furno: ꝛ facias hoc sepe idest donec inuenias cinerem album bonum leneꝫ tactu: queꝫ serua necessitati.

Mamira i. mamiram.

Mamica est gummi quo caremus: vt in Alexan dro de oculis.

Mamilla canis i. sebesten. vnde versus: Sebesten mamilla canis fert persica lingua.

Māmilla omnium animalium secundum Auicē nam libro secundo capitulo de mamilla. Mamil la ē frigida et sicca propter neruos plurimos qui sunt in ipsa. nutrimentuꝫ māmille plene lacte quā do digeritur propinquum est nutrimento carnis. ꝛ illa est melior in qua est lac: quoniam velociter facit ipsum descendere.

Mamodes	i. maniaci.
Mamodelion	i. melantium.
Mamodelionisi	idem quod supra.
Mamuda	i. scamonea.
Mamudason	i. cymbalaria.
Mamudasion	idem quod supra.

Mana collizans dicitur emplastrum cuius pulue res distemperantur ꝛ incorporantur cum aliquo liquore absq; igne.

Manna idest omnis res cadens super lapidem aut arborem: ꝛ fit dulcis: ꝛ coagulatur sicut mel: ꝛ exsiccatur sicut gummi quēadmodum terenia bin: pro qua si vis complete scire lege men.

Manna granata	i. tereniabin.
Manna condari	i. manna thuris.

Manna confecta quid' est lege tereniabin.

Manna thuris idest thus' minutum valde. istud vocabulum ponitur in viatico capitulo de rupu ra ꝛ disiunctiōe circa finem: ꝛ ponitur ī littera ron dem. vnde manna thuris sepe in libris antiquis in uenitur: ꝛ est apud Auicē. minutum thus: ꝛ apud alios auctores arabes est puluis ipsius thuris. est enim medicina conuenientior vbi plus desiccare oportet ipso thure: eo quod habet in se admixtū ex cortice ipsius arboꝛ' qui est siccior: vt ait Hal. xiij. de in ge. sa. iuxta principium particule. Plini' mica' a thure excusso emissas vocam' māna thuri'

Mannea i. manipulus.

Manthethabon est res que nascitur in stipite ar boris myrti: pro quo lege dex domestica.

Mantesia. i. serū. Manisan. i. vsnee

Manifuco est vna de speciebus strigni.
Manictis .i. manna thuris.
Mancatan. i. herba capicoria quam ignoro.
Manda .i. curuatura brachij
Mandile .i. tobalea.
Mannis. i. olibanū minutū: ⁊ est manna thuris
Manilturi. i. cortex qui in olibano inuenitur.
Mandosemon est species hyperici.
Mandrosimon idem quod supra
Manuler .i. psillotrum.
Manthus .i. thus minutum.
Mantuar .i. alcanna.
Marratrum .i. feniculus.
Marabus est species mandragore.
Marasmus. i. tabes: ⁊ est ethica confirmata.
Maram .i. emplastrum.
Maractum .i. dragontea.
Maractis .i. fel vrsi.
Maracarac .i. fel gruis.
Marachea .i. fel veruecis.

Cap. 530.

Ararac ara. lati ne fel. Sera.

li. aggre. ca. mararac auct. Dias. virt' in oī felle termantica est ⁊ viscida. sed aliquibus minus est. magna tn̄ virtus est marinum scorpij et talionū piscis ⁊ beluini ⁊ gologie pdicū ⁊ pauonis ⁊ caponis albi: ⁊ capreoli: omnia istoꝝ fella vnam habent virtute in se. faciunt denique ad oculoꝝ suffusiones: ⁊ ad caliginē ⁊ asperedine palpebraꝝ dissoluunt. berbecinū ⁊ hircinū: ⁊ porcinū: ⁊ vrsinū: illa oīa secundā habent virtute post taurinū. oīum hoꝝ virtutes tales sunt lanis adhibita. ⁊ in vmbilico imposita infantiū ventrē soluunt: maxime si ano imponant. Taurinum vo melle mixto squinanticos curat. vulnera ⁊ cicatrices ad sanitatē pducit. mixtū lacti auriū dolores mitigat plus mixto lacte mulieꝝ. Caprinū fel adhibedū ē cū succo porri fistulis bn̄ adhiberi medicaminib' termanticis i. vulnera sanantib': nā sine tumore vulnera seruat atq tyriacā admiscet. vulnera mala curat. melle vncto dolorē testiū ⁊ veretri suspēdit. leprosis ⁊ syriacā ⁊ q furfures hn̄t i capite nitro admixto optie cōuenit. Berbecinū ⁊ vrsinū illud facere pōt. vrsinū vt electuariū datū ep[ilepticis] medet. gologie vo squinanticis ⁊ vuln[eribus] [so]rdidis infantiū psidiū est. in aure infusū e[pi]lepticis fert opez. Capre noctilopes iniectū tollit. hircinū vo iniectū grossicie palpebraꝝ tollit. ⁊ strumaticā ducit. fella bouiqꝫ maioꝝ aptāda sūt passionib': nā lepras ⁊ cimbricie cū nitro ⁊ cimolea medet. cōuenit etiā nebulis ⁊ suffusionibus incipientib' oculoꝝ: ⁊ argematis ⁊ tertematis. Testudinis vo squinances ⁊ oris vlcerationes quas greci aptas vocant: ⁊ putredines in ore emer[gentes] curat. **Gal.** lib°. dinamidiaꝝ: fel taurinū infantiū lūbricos necat.

Marchasita. i. capparosa: ⁊ est lapis luminis: qui ad hoc valet: pro qua lege lapis piritides.
Marchangir .i. fel porci.
Marchade .i. opium.
Margarita quid est lege lapis margarita.
Marmacur. i. marrubiū vel marrubiastrum.
Marcora idem quod supra
Marmacon .i. melissa.
Marcastrie .i. lapis marchasita.
Martalepra .i. thymiama.
Marzangicit .i. sansucus.
Marzamus est quedā herba que assimilat isopo ⁊ est serpillum.
Mario .i. melissa.

Cap. 531.

Arcchet ara. gre. ⁊ la. lithargyriū. Sera.

li. aggre. ca. marchet auctō. Dia. qđdā ex eo ē qđ fit ex vēa plūbea: ita q inflāmat donec fiat sic ignis ⁊ dissoluit donec aduratur: ⁊ postea coagulat. ⁊ ex eo est qđ fit ex argento. ⁊ ex eo est qđ fit ex plumbo qđ fiunt ex eo lamine: ⁊ aduritur p̄ cinis. ⁊ ꝺ eo est cui' color est rube' splendens: ⁊ est aureū: ⁊ est melius aliis. ⁊ ex eo est purpurei coloris: ⁊ est argenteū. Est alius modus factiōis lithargyrij. quē in iuuentute mea vidi sardinie fieri: vbi argentū ⁊ plūbū simul colabat: ⁊ est vior modus sicut apparet si le[g]es basas. **Posse. Sera.** auc. aleizi lithargyri[um] dealbatum est magis iuuatiuum ad auferendum vestigia variolarum q̄ non albatum. et aufert fetorem subasellarū. ⁊ phibet sudorē. ⁊ si bibat ex eo stringit vētrē: ⁊ vrinā. ⁊ psocat ⁊ occidit. Pan. cōtra scabie de phlegmate salso vel cholera valet. cōtra dysenteria frigida vicio intestinoꝝ fiat ex eo puluis qui iniciat cū clysteri cū oleo rosarū ⁊ aqua ordei. cōtra vlceratione virge distēperat cū oleo rosaꝝ: ⁊ inungat: nā vlceratione cōsolidat cōtra feruore herisipille cōficiat puluis lithargyrij ⁊ cerusē cū aqua rosaꝝ: ⁊ circūinūgat lithargyriū qđ spuma auri est pulverizet subtilissime ⁊ abluat cū aqua rosaꝝ donec aqua nō inficiat ex puluere. iste puluis in modū collyrij cū aqua rosarū valet ad facie depurandā: ⁊ pannū supfluū remouendū: que hn̄t mulieres p' partū: axungia gallinacea vel anserina liquefiat addito puluere lithargyrij ⁊ oleo ro. fiat vnguentū ⁊ vtat. Bulcasiz Eben ezarin li°. g dr̄ seruitor lithargyriū sic dealbat: Accipe lithargyrij aurei pte vnā: ⁊ tere bn̄ ⁊ pone super ipsum de sale cōmuni partes duas: ⁊ pone desuper quantitatem aque qua cooperiat ⁊ superet circiter quatuor digitos: ⁊ dimitte in vase septem diebus: ⁊ misce quaqꝫ die bis: ⁊ post septē dies proiice aquam ⁊ pone aliam aquam: ⁊ muta aquam illam quotidie vsqꝫ in finem decem dieꝝ qua aqua dulcificabitur ⁊ lithargyrium dealbabitur sicut cerusa: ⁊ fac trociscos: ⁊ serua: ⁊ vtere ⁊ sunt qui accipiunt lithargyrij quantitatem libre vnius: ⁊ miscent cum tantundem salis: ⁊ ponunt super ipsum aquā: ⁊ terunt in sole: ⁊ mutant aquā illam vna vice post aliam donec albescat. Comburit lithargyriū sic. Accipe lithargyriū ⁊ frange frustatim ad quantitatem nucis: ⁊ pone super

primo: ⁊ suffla cum folle fabrorum donec fiat si-
cut ignis: deinde extrahe ab igne: ⁊ tunc infrigida
ri. ⁊ quando extrahunt ipz ab igne: extingunt in
aceto ⁊ vino: ⁊ iterum ponunt in igne. ⁊ sic faciũt
tertio: ⁊ etiã pluries extinguendo sicut prius.

Mardarsagi	i. litargyrium.
Marmeus	i. marrubium.

Mariam quid est lege lapis liberans a venenis.

Maripsia	i. almuri.
Maria capnusa	i. bulbo marien.

Marciaton est quoddã vnguentũ a Gal. factum quod ponit in antidotario minori. ⁊ dicitur marciaton a marte deo bellicoso: quia est bellicosũ cõtra omnes causas frigidas.

Mamacur	i. fel tauri.
Marsilia	i. faba lupina.
Marthus	i. ferula.
Marolasach	i. pulegium.
Marolasachia	idem quod supra

Marmoso gerodine in libro equoꝝ: vocant ingt hanc passionem emperici sicut quando in pedib' equoꝝ iuxta vngulam vbi dicitur corona descendunt humores corrupti: ⁊ equus hyme laborat cũdo per lutũ: ⁊ estate per puluerem.
Marmoratis est species rhaphani.
Martorella i. valeriana vel herba gatte vel fu.
Maruccia quid est lege balzum.

Marullia	i. lactuca.

Marua i. marmacur secundũ Auic. in ꝓprio capitulo: licet secundũ Stephanũ est marrubiũ. veruz est ꝙ Auic. loquens de prassio videtur dicere ꝙ sit prassium. causa autem huius potuit esse: ꝙ binomium inuenitur: nam in littera m. scripsit marua: ⁊ in littera p. scripsit prassium.
Marula in antidotario virili in cõfectione ad reprimendũ libidinem exponitur ꝙ est scariola.

Cap. 532.

Arua ianciasa secundũ Sera. eodem capitulo est planta similis prassio: nisi quia est longior eo: ꝙ habet folia parua multa dura ⁊ aspera: bonũ odorem habenti. ⁊ dulcia: super que sunt pili parui. et habet virgas multas egredientes ab vna radice: ⁊ albiores virgis prassy. nascit in locis montuosis ⁊ asperis. Et idem aucto. Gal. sapor eius est acutus pungitiuus amarus. ⁊ virtus eius est que calefacit in secundo gradu. **Posse. Sera.** virtus eius est que abstergit ⁊ incidit ⁊ ꝓuocat menstrua. ⁊ occidit fetũ ⁊ expellit secundinã. habet virtutem calefactiuam acutam: ⁊ ideo qñ bibitur decoctio folioꝝ eius cũ vino ꝓuocat menstrua: ⁊ facit aborsum: ⁊ expellit secundinam.
Marrubium prassiuz idem: sed prassium est coloris viridis simil' porri. vnde versus. Marrubia folia sunt prassia: prassiaqꝫ porri.

Cap. 533.

Arrubiastrum vel marrubium nigrũ: vel marrubeum siluestre latine: grece babloete: arabice marmacur. **Dias.** babloete similis est marrubio: nisi quia folia eius nõ sunt rotunda: sed pilosa similia folijs vrtice magne vel acalifex: ide virgas nigras ⁊ quadras hab3: ⁊ asperas ex vna radice virgelias mul tas ꝓferens. **Posse. Dias.** eius vires faciunt ad serpentiuz morsus: ⁊ ad suspiriosos. Item strumas dissoluit. ⁊ menstrua ꝓuocat. decoctio ei' in aqua cum grano salis: ⁊ modica liquiritia stomacho bene conuenit. folia eius addito sale in cataplasmatib' composita morsus caninos mitigãt in cinere calido missa ⁊ marcida facta cõdilomata soluunt. vulnera sordida melle addito purgant.

Marlis	i. centrũgalli.

Marturcarmen idest grana vermis alcanen: ⁊ est vermis grane.

Masolites	i. cassialignea.
Marsolites	idem quod supra
Marso ness	idem quod supra

Masal est cibus qui fit ex lacte acetoso ⁊ farina ordei infrigidatiuus: vel ipsum lac acetosũ. vt apud Almansorem capitulo de diabete.

Masalchoe	idem quod supra
Masachamagna	i. manna.
Mastartanasir	i. pulegium.
Masmacora	i. aristologia longa

Massans idest flos lambeuse qui inuentum dr̃.
Massatum i. lapis qui inuenit in felle bouis.
Massacumia i. color cũ quo albicant vasa terrea ⁊ in lingua nostra vocatur petanum.

Mascalden	i. matrix.
Mascricon	i. genus titimalli
Masera	i. peonia.
Maserus	i. apium risus.

Masinochora i. aristologia le. amirisma.

Mastitica	i. mastix alba.
Masticbecha	idem quod supra.
Masuli	i. affodillus.
Masul	idem quod supra
Mascus	i. anofolus.

Masacumia in' collyrio Almansoris qđ facit ad albuginem oculoꝝ. vel potius Gal. in secretis vnde ipsum extraxit. exponunt quidaz ꝙ est aqua vitri: ⁊ aqua vasoꝝ vitri. quidam dicunt ꝙ est vitrũ nõ perfecte coctũ. ⁊ est materia quedaz qua fit vitrum: ⁊ vocatur vulgo massacocto. naz in plurib' collyrijs libroꝝ antiquoꝝ ad albuginem reperit vitrum ingredi. sed mihi videtur secundũ veritatem ꝙ sit idem qđ massacumia.

Matnis	i. forfices.
Matniai	idem quod supra.

Matrubic i. radix similis amiden.
Mater siluaꝝ quid est lege caprifolium.

Mater infantium	i. epilepsia.

Mater sanguinis quid est lege amurisma.

Matir	i. pulegium.

Mathid i. lac vaccinũ de quo extractũ est butirũ.

Cap.534.

Atrissilum. latine græce splenion vel splenaria vel lunaria vel periclymenos: herba est cuius folia sunt ex altero latere subalbida: et ex altero viridia se adherens et involvens sepibus: cuius fructus est magnitudinis cubebarum in principio viridis: et cum maturaverit citrini coloris tendentis ad rubedinem positi ordinarie: et conclusi in duobus folijs simul coniunctis existentibus in capitibus stipitum iuxta eum.

Dias. cap. periclymenos. frutex est simplex in circuitu folia habens alba et similia hedere: et circa ipsa folia virge sunt tenues: in quibus est semen hedere simile: quod semen folijs adheret durum ut cum vix levetur. Radix est illi grossa: nascitur locis cultis et in hortis: et inter rosas et interclusis locis: et coheret sibi vicinis fructibus vel circumvolvit.

Gal. viii. sim. phar. cap. periclymenos. utilis est fructus et folia incisiue simul: et calefactiue existentis virtutis.

Posse. Dias. semen eius collectum et in umbra siccatum et cum vino bibitum diebus .xl. splenem sicut urinam sanguineam sexta die provocat orthonoicis: et subglutientibus medetur: difficulter parturientibus subvenit similis virtus est folijs ipsius .xxxvij. diebus bibita genitalia semina hominis privat: oleo mixta et puncta frigora periodica excludit

Gal. ita est urinativa ut urinam sanguineam operetur bibita usque plurimum. in pri. de urinativa solum exercitio usu cum oleo unctum calefacit. iuvat autem splenericos et dysentericos. mensura vero potationis dragmas est unius cum vino. siccat autem spinam: et quidam aiunt si plurimum bibatur omnifariam ingenerativi fiunt qui bibunt. quidam autem et terminum dierum in huius potu sicut Dyasc. facit: septem et .xxx. dies reperiri ab eo ponit. Ita autem et urinas sanguineas fieri ut a quarta dierum.

Matrisanimulla.	i. serpillum.
Matobac	i. hypoquistitos
Matobaci	idem quod supra
Matrobales	i. maniaci
Maturesia	i. amantilla
Matnisue	i. cymbalaria
Matuisa	idem quod supra

Matuch exponit Jo. Sera. in. vij. cap. de suffuf. ad impinguandum quod est sarcocolla: sed infra in alio suffuf dicit quod est sanic.

Maratrum	i. folium
Maxliratrum	i. folia allij
Maxbramet	idem quod supra

Maribratum. i. peucedanum vel cauda porcina

Marrix quid est lege mesterbe

Mastitecha	i. mastix alba

Mazaa. i. panis ordeaceus furfureus: et quidam dicunt quod est succus ptisane: quidam dicunt et verius quod est panis factus ex farina ordei massata cum vino dulci: et aliqui dicunt quod est offa

Mea	i. storax

Medhaysc nescio quid est. Sera. tamen facit caplm.

Measir	i. menstruum.

Meesfara quid est: lege sindaug

Meesta. i. vsuce	Meesi idem quod a.
Meoculos	i. papaver agreste
Meoculesi	idem quod supra
Meotan	i. barba hircina
Meurcu	i. maiorana
Meubethene	i. grana regum
Meubetharia	i. cataputia
Meuberne	i. cataputia minor
Meudana	idem quod supra
Meuathos. i. semen meu.	Meumarin. i. opium

Cap.535.

Meu herba est similis feniculo: sed est tortuosa radix eius: et vocatur similiter sisterfinodes et aramanticum et la. vocatur anetum aggreste: et non est peucedanum: quoniam Dias. facit aliud capitulum de meu: et aliud de peucedano. unde dicit: meu quod athamanticum dicitur: nascitur in macedonia et in hispania: terso atque folijs aniso et aneto similibus: ascendens de terra usque ad cubitos duos radicibus sparsis: et teneris curuis et longis odore suauibus et gustu ca. et linguam mordentes. Pli. cap. de meu.

Meu radicula est herbe aspera tenuis: et oblonga sua virtute olea ca. est et sic. in secundo gradu

Posse. Dias. vires eius habent radices relaxantes. unde trita et elixata in aqua datur in potione valiter ad renum dolorem: et ad vesice causas. urinam provocat stomachi et inflationes et tortiones intraneorum mitigat: et stericas: hoc est dolores matricis curat: arturiam mitigat: thoracis reumatismo cum melle ut electuarium datum prodest. mestrua ciam per fomentum provocat. stranguriam infantium ut cataplasma impositum super pectine resolvit ex quo si plus bibitum fuerit capitis dolorem commovet

Mebenl	i. gariofilata
Mebenli	idem quod supra
Mebethego	i. vinum coctum.

Mebenth vel mebanthue. i. cascasia vel cascasum.

Mebecerei vocabulum Auic. est: sed nescio quid sit.

Meca est gummi cuiusdam arboris: et est storax.

Meconium	i. papaver
Meconceratides	idem quod supra
Mecopium	i. galbanum

Meconides. i. lactuca plena lacte eo quod papaveris habet naturam

Meconia fradia	i. eraclea

Mechonceratides. i. papaver cornutum

Mecurcerandres. i. papaver agreste. pro quo lege carchax.

Meculbrasio	i. antimonium

Mecuch exponit Jo. Sera. in. vij. ca. de suffuf ad impinguandum quod est sarcocolla: et in alio suffuf dicit quod est sanic.

Caplm 536.

Mecoafrodis eraclia sm Dias. i. ppo y

cu⁹ hastā habet duorum palmorum longam: ⁊ folia minuta fructo similia ⁊ seme albū: ⁊ omnis ipa herba alba ē. sed radix tenuis semen eius colligit ⁊ est ut quādo in uino est sicca reponit quod cum omī mo uino mulse acceptus uomitus stomachum purgat q expurgatio epilepticos medicatur.
Medad.i.enc instrū ⁊ maxie saracenicū: quod a Dias. itramentū vocatur.
Med idē idē qd̄ ē. Medafilon.i.millefoliū.
Medeos.i.persicum Medes.i.afronitrum
Medeli idē qd̄ supra Cap.537.

Medica apud Dias. ē quā Auic. vocat cot: alfiscoi et alfati: ⁊ est viridis ⁊ virens: ⁊ hic dicit gest cibus animalium omnium: ⁊ apud Sera. vocatur hadbab.

Dias. medica similis est trifolio qd̄ inter fenum nascitur: folia habet angusta ⁊ virgellā similē trifolio: in qua virgella seme ut lenticula. hanc asini comedunt. multi semen pani miscent pro odore ⁊ salibus ⁊c. Isidor⁹ vero medica iter legumina scripsit palladius lib. de agricultura: medica inquit q semel serit quatuor annis p manet. ita q quater ⁊ sepius possit p annū resecari. agrū stercorat. aialia reficit. curat egrota. Pli. medica dicitur ut a medio inuenta p bella psarū; que latine intulit q tāta ē eius dos ut ex uno situ amplius q̄ ccc. annis duret: similis ē trifolio caulis ⁊ folijs q geniculata quicqd in caule adsurgit folia arctantur ⁊c. Medicina inda sunt quidam trocisci facti ex cinamomo spica gariof. calamo aromatico sandalo citrino ligno aloes ambra ⁊ de media ida q mulieres inde illa medicia ungūt i balneis: qn̄ illa medicia i aq̄ rosaꝝ dissoluit
Medicam .i.herba fetida
Medina ē ciuitas iuxta baldach i q̄ abūdat vena meden a q̄ sumit nomē Cap.538.

Medion siue basilicon ex capitulo Dias. cap. medion: nascit locis asperis ⁊ vmbrosis: folia habet sordidiora: ⁊ hastā lōgā trib⁹ cubitis flores purpureos maiores ⁊ orbiculos: ⁊ semen minutū sile grano radices longas duob⁹ palmis

Posse. Dias. est autē virtutis redargutis sicca trita: ⁊ i melle more electuarij data multis diebus fluxū mulieris suspēdit. semen vero eius bibitum cū vino menstrua impetrat.
Medoa.i.liquor Medoafera.i.polipodiū.
Medora .i.nigella
Medulla quid est lege lochalcha
Meduen.i.trociscus fact⁹ ex herba fetida.
Meduben idē quod supra.
Mega.i.magnum inde megategni
Megar.i.cymbalaria Megari idē qd̄ supra
Mehenbeheme.i.granum regiū: ⁊ est catapucia maior vel minor
Meheruel .i.vsnee
Mekatrāmesit .i.carui agreste
Melk .i.bdelliū de mecca. Meklei idē qd̄ .s.

Mela .i.nigrum vel vsnulia pomi
Melangina .i.mollificatiua.
Mellangiceum.i.mollificatiuū vel sanie faciens.
Melachbac .i.storax.
Melinos graficu.i.atramentum
Melapion.i.dragatū Melupne.i.storax ligda
Melantiron .i.nigra icterica.
Melalchia .i.molles pisces sic mulgences sipie pulpi ⁊ cetera. vocabulum est Gal. i libro dinamidiarum cap. de generantibus grossū humorē: ⁊ cap. de generantibus crudos humores.
Melagogū.i.medicina educēs multā: lege emac.
Melandi na .i.sorbus
Melachion. v. Auic. i ɔfectōe mitridati q ē opiū exponit: sꝫ n̄ ē idonea expositio. Nā infra i eadē ɔfectione ponit opiū: sed secūdū veritatē ē nigella
Melampedia .i.genus ellebori
Melanchiron .i.icterica nigra.
Melanatrophi Alexander capitulo de cura enigrince est encaustrum.
Melingrafficon idem quod supra
Melanchochitoma ē attramentū pellium.
Melachia apud oribasiū ē pot⁹ ex malis: q aūt inquit ex dulcibus malis melachia fit.
Malaspermos.i.nigrū semen ⁊ est nigella.
Cap.539.

Melanterion i.clauoꝝ veteꝝ ferreorū rasura. aliqui dicūt q ē fugia de ferro sed Dias. cap. de melanteria dicit q melāteria inenitur i speluncis: vbi eramē ipsū inuenit: ⁊ super eramē ipsū coagulat. inuenit ⁊ fusilius i cilicia et multis locis. bona vō ē q̄ inuenit colore sulfuris viridis: ⁊ que ē lenis ⁊ equalis ⁊ munda que tactu viginis huiꝰ nigꝝ efficit: sed aliqn̄ vnū p alio pōit

Posse. Dias. virt⁹ eius ē ad conglutinādū plagas magnas ⁊ tenuitatē etiā musculoꝝ sanat. hꝫ etiā aliquam piectoriam virtutem in se.
Melanos glaficu .i.encaustrum
Melakion.i.opiū nigelle Melachia.i.spinachia
Melangraficum .i.grassragia
Melanium .i.git
Melanphilos.i.spina cui⁹ gūmi ē dragantum.
Melanteridas.i.fugia de furno vitri
Melan vel melano .i.nigrum
Melaldion .i.opium
Melaegyptia .i.melekeca
Melanopiper .i.nigrum piper
Melanitrapicon .i.piper nigrum
Cap.540.

Melachac arab grece. figia latine storax.

Sera. lib. aggrega. ca. melachac auct. Dias. ei⁹ spēs sūt tres liqda ⁊ sicca ⁊ kearmitaꝝ. vn̄ arbor storacis magna que vocat lubue: hꝫ lignū qd̄ assimilat ligno saio: folia ei⁹ sūt folijs similia sesle.i.lilij: hꝫ fructū albū magnū maiorē q̄ꝫ anellana similē prunis albis. duos habētes cortices q̄ꝝ exterior comedit:

⁊ ē in eo amaritudo: interi⁹ ē medu⁹ pinguis sicut nux: ⁊ exprimit ab eo oleū: ⁊ cortex hui⁹ fructus ē storax sicca ⁊ gūmi hui⁹ arboris lubne est storax kearmitar: ⁊ latine vocat calamita. i. bona gutta a calon qḋ ē bonū ⁊ micos qḋ ē gutta: ide storax calamita. i. bona gutta. ⁊ alio noīe vocat siquax ē gūmi albū fortis albedinis. ⁊ vocat gūmi illud lubne kearmitar: ⁊ melior spēs omniū ē illud gūmi lubne. Et melior ex storace sicca ē rubea q̄ assimilat macis ⁊ deterior ex ea ē illa q̄ ē arida nigra. Sba vo storacis sicce q̄ nō hȝ oleū administrat in suffumigationib⁹: ⁊ istā romani vocāt cōfictā vel cozubar: ⁊ ē oleū qḋ ingredit in vnguētis balneorū. Et melior illar̄ specier̄ ē lubne muscatū: ⁊ est gūmi albū albedine mixta rubedini: ⁊ postea est sicca q̄ clarificat ī bōa oleū: ⁊ ē spissa rubea ⁊ deterior ex ea ē lenis nigra: ⁊ lubne muscatū ē lubne kearmitar ⁊ ē notū apud xpianos: ⁊ ē storax kearmitar. i. storax calamita. ⁊ rubea gūmosa ⁊ est gūmi. Sba vero storacis sicce q̄ nō hȝ oleū vtitur christiani i eor̄ ecclesiis ⁊ suffumigationib⁹: ⁊ vocāt eā cōfictā vel cozubar: ⁊ deterior ex ea ē nigra q̄ assimilat serrature ligni. Et idē aucto. dias. storax liquida ē pinguedo mirrhe recentis ut apparet in lr̄a hec: ⁊ extrahit a mirrha q̄ terit cū cum aq̄ pauca ⁊ primū ē cū comu: ⁊ ē boni odoris: ⁊ ingredit in cōfectionib⁹: ⁊ sola etiā sine aliq̄ admixtione olei: ⁊ parū ex ea ē multe virtutis: ⁊ calefacit: ⁊ calefactio ei⁹ ē similis calefactioni mirrhe: ⁊ oleor̄ calidor̄ ⁊ siccor̄. ⁊ storax liquida vocat meihe: ⁊ meih exprimit ex gūmi arboris q̄ assimilant arborib⁹ citonior̄ qḋ gūmi ē mirrha qḋ inuenies si leges litterā hec. Sed storax kearmitarū ē lachrymū arboris eiusdē noīs: cui⁹ virge intra cāncellas ortū ex se emittunt scobe similē serre q̄ cauernate lachrymū p̄stituunt ei⁹ distillatū ī terrā veniēs ē: illa aūt q̄ p̄ cedes virgis inheserit cū sic cata mūda ē ⁊ satis alba de hic flama su solis cā ⁊ muscosa: ⁊ melior ex ea ē pinguis rubea similis resine pini ⁊ sūt in ea frustra alba: ⁊ remanet i eo odor boni⁹ lōgo tpe: ⁊ qñ frāgit emanat ab ea humiditas q̄ ē sicut mel sed illa q̄ ē nigra ⁊ sicut fur fur ē mala: ⁊ iā inuenit in ea gūmi simile gūmi arabico coloris clari: cuius odor ē sicut odor mirrhe ⁊ par̄ quidē īuenit ō hoc gūmi: ⁊ adulterat storax cum serratura ligni putrefacti commixti cū melle ⁊ residuo mirrhe. ⁊ sba ireos puluerizata ⁊ alijs reb⁹. s. cera ⁊ adipe: sed illa que non ē adulterata hȝ odorem acutum. **Gal.** viij. sim. phar. cap. storax virtus ei⁹ ē ca. ⁊ q̄ mollificat ⁊ maturat: dixit in quinto epidimiar̄ q̄ ē vna ex reb⁹ mortiferis sic iusquiam⁹ ⁊ mandragora. Et idē eodem libro cap. storax calefacit ⁊ mollificat ⁊ digerit. vnde licet Auic. libro secūdo ca.° de storace dicat aliter ī odū factionis storacis: Serapioni tñ magis credendū ē q̄ magis expertus vnde dicit Auic. q̄ storax humida alia ē q̄ extrahit p̄ seipsā gūma: ⁊ ē storax calamita. ⁊ alia est q̄ extrahit cū decoctione: p̄ se aūt extracta ē citrina sed q̄ p̄ decoctionē extrahit ē nigra: ⁊ ē storax liquida ⁊ fex hui⁹ ē storax sicca ⁊ ē confricta vel cozubar. Aueroys quinto colliget cap. de storace. storax calamita cal. in secundo: sic. in primo.

Posse. Gal. curat tussim ⁊ corizā et brancos ⁊ raucedinem ⁊ p̄uocat mēstrua qñ bibit ⁊ quando supponit matrici: ⁊ fumus eius est similis fumo olibani

Sera. auct. dias. virt⁹ ei⁹ ē ca. mollificatiua maturatiua ⁊ cōuenit tussi et catarro et corize et raucedini: et qñ bibit et fit ex ea nascale cōuenit coartatiōi matricis: et p̄uocat mēstrua et qñ deglutitur cū pauco gūmi alboti mollit vētrē mollificatione leui: et miscet cū aliquibus vnguentis resolutiuis: et etiā oleis q̄ resoluūt lassitudinē: et administratur assata et torrefacta et adusta et colligit fum⁹ ei⁹ sicut fum⁹ olibani. Et idē auct. Albugeri cōuenit dolori pectoris ⁊ pulmōis ⁊ delet corizā ⁊ retinet vētrē: ⁊ aromatizat stomachū: ⁊ cōuenit ventositatibus grossis ⁊ nodationibus mēbror̄: ⁊ qñ bibit aut linit exterius ⁊ vicerībus cōuenit scabiosis humidis. Et idē auct. atabari fum⁹ storacis ē bon⁹ catarro multum: ⁊ storax est cal. ⁊ sic. ⁊ stringit ventrem.

Melcanasti .i. nigrum sal

Melhan ē sicut ramus ⁊ folia ei⁹ sūt sicut folia oliue latiora: ⁊ comedunt sicut olera meder dolori⁹ vētris pūginiis: ⁊ in eo ē stipticitas ⁊ salsedo. Auic. etiā dicit q̄ a dias. dicitur alimne.

Mella arbor. i. agrifoliū Mellanie. i. zucarū

Meleas .i. persica

Melea arbor: vel meleas ē q̄dā pomifera. Dias. melee folia ⁊ cime amarā possident qualitatem.

Melectula. i. sal quod manducatur

Melati idem quod supra

Melezeberegi. i. arbor sic arbor sebean: veruntū longior in cuius colore est cinereitas

Melaos .i. persicus arbor

Melelima id est cucumeris asinini vel siluestris

Melec .i. sal

Melelota herba ē cuius semē ē flos: dr̄ corona regia. la. dicit p̄ratellā lege mellilotum

Melimela. i. nixa Melipodiū. i. plūbeum

Melidanc plūbū vstū Melimon. i. fraxinus.

Meliche ē cibus de babylonia: ⁊ quidā dicūt q̄ ē cibus lactis qui latine vocatur iuncata

Melia vel melaa. Paulus ca. de onorexia. i. fastidio q̄ ī q̄uit acoma ventris melia ē velud aliquid de lacte ⁊ cetera. Et ē qḋ fit ex spuma lactis ⁊ vino acerbo aliquātulū aceto si saporis quo iuuenes vtunt: ⁊ vocāt melaa vulgariter: mire appetitum prouocans et fastidium auferens.

Meli .i. mel .

Mellilotū vr̄ nomē cōpositū a mel ⁊ lothos qḋ ē trifoliū. Nā ipsū sine dubio vr̄ eē species trifolij. cuius flos est mellini coloris **Dias.** duas species asserit: vna cuius flos croceī ē coloris: alia q̄ magis fenugreco ē similis. sȝ Pli. cū de coronis logt mellilotū qḋ sertulā cāpanā vocāt. ē eni i cāpania italie laudabilissima: a grecis i sūmo mox calcida ⁊ cretica: vbiq̄ vo aspis

et silvestribus nata: coronarie ex ea antiqui. Ikão indicio e nomine fertur quod occupauit: odor eius croco vicinus est, et flos ipse maxime placet folijs bicussimis atque pinguissimis. etc. videtur quod ferula vocata e a serto quod coronabant antiqui: et in arabico alkikle elmelich vocatur quod est corona regia

Meliltrides e quoddam apostema quod cum frangitur exit ab eo aliquid ut mel.

Melicteria .i. sanies grossa glutinosa subalbida meliquasi albo similis.

Melicratum .i. mel et aqua. Nam Dias. ca. de melicrato dicit quod potest esse coctum et non coctum. non coctum idem est quod aqua mellis vel idromel. sed melicratum coctum idem est quod mulsa. sed quomodo debet experiri mulier si sit pregnans cum melicrato: dicitur est melicratum non coctum. verum melicratum conficitur sic secundum Dias. mitte unam partem mellis aque celestis puteas duas ambas mixtas diutius ponas in sole. vel in eadem mensura cum aqua fontanina miscetur et aliqui coquunt: et aliqui non sit aliter similiter secundum Damascenum et secundum alios le. apomel et illa clarius inuenies.

Melissolion vel melisophilon .i. apis amor: et est citraria vel melissa: pro qua lege bedarangie.

Mellica quid est lege don. Cap. 541.

M Elongena arabi. grece melongia vel melongeda. me Sera. lib. aggreg. cap. longiana. melongiana fructus sunt oblongi medij inter rubedinem et nigredinem et inueniuntur ex eis citrine et albe. Et idem auct. filij melangue est sic. et cal. in secundo. generat melacoliam et opilationes epatis et splenis: et generat sodam: et generat emoroidas. verum si ex capitibus eius in umbra siccatis et contritis fit epithima conuenit emoroidibus. et cum ipsa in oleo coquitur soluit: sed in aceto stringit et ideo non habet proportionem ad stringendum vel soluendum Rabi moises capitulo de melongena valet contra nauseam et vomitum et ex cibis est peior

Meloplacenta .i. placenta facta de pomis ut apparet i. le. cusa.

Melomelli .i. citonomelli. et sic conficitur citonia: in eadem et semine eorum ejecto: infunde in melle ut bene cooperiantur melle et dimitte unum annum. Dias. vel sunt ipsa mala citonia.

Melonanichi .i. melon indus.
Melon indus .i. saracenicus
Melones alkaky .i. illi qui habent longum collum ut cucurbita
Melonosi .i. serpillum
Melossia .i. medulla ceruina
Melocida .i. lana sucida
Malon quid est: lege rabera
Melon agrestis .i. coloquintida
Melonchia .i. malua muscata: lege melochia
Melosflos est arbor a qua emanat armoniacum secundum Isidorum.
Meloquinum .i. oleum Paulus capitulo de paralysi
Melocoxe cap. de gomorea est radix plante dicte testiculus canis. Cap. 542.

M Elochaa arab. vel milochia gre. la. cassialignea Sera. lib. aggreg. ca. melochaa aucto. dias. sunt eius multe species: et nascuntur in terris arabum ubi nascuntur species alie aromatice. habet stipite grossum et cortice: folia eius sunt similia folijs de ... nigra purpurea: et habet odorem similem odori rose et hec species est prima in bonitate: et secunda post hanc in bonitate est illa cuius color est sicut color coralli: et est subtilis leuis longa grossi calami et plena: mordicans lingua cum stipticitate et acuitate pauca. bonum habens odorem participans aliquid odoris vini. he due species sunt utiles in medicina alie: vero non sunt administrande. et ego volui eas rememorari ut non administrentur sed abijciantur. et est de eis quedam que est nigra habens odorem malum et cortice subtile. et reperitur quedam similis cassielignee et non est cassialignea et cognoscitur per saporem: quoniam non est acuti saporis nec odorifera: et cortex eius est adherens ligno. et reperitur similiter quedam habens calamum latum leuem mollem asperum tactu et est minus mala quam nunc dicta: sed peior omnibus illa est cuius color est albus et odor similis odori porri: non habens calamum grossum sed subtilem.

Gal. vij. sim. phar. capitulo de cassia: Gal. sta... cassialignee est multum subtilis et sapor eius est acutus cum stipticitate pauca: et virtus eius est ca. et sic in tertio gra. Posse. Gal. virtus eius est que resoluit et incidit et fortificat membra: et prouocat menstrua que retinentur cum grossorum humorum et viscosorum Sera. habet virtutem propinquam cinnamomo. calefacit et desiccat: et prouocat urinam et stipticat leui stipticitate. et administratur cum medicinis acuentibus visum. et quando admiscetur cum melle et liniatur humiditas lactea que apparet in facie aufert eam: et prouocat menstrua. et conuenit veneno tyri quando mittitur in potu. et apostematibus ca. intrinsecis quando bibitur. et dolori renum facto fomento cum ea. et dilatationi matricis quando fit encatissima. i. fumigium cum decoctione eius: et ponitur loco cinnamomi in confectionibus duplicato pondere ex ea. et idem auct. mesa... ac fortificat stomachum et epar: et expellit fetum cum fortitudine. Auic. de viribus cordis dicit quod confortat cor.

Melake .i. pediculus vulturis
Melul .i. mensis octobris
Meluchia .i. malua
Meluguat est quoddam lignum in indis inuentum presentati nodi decliuis ad nigredinem parum p... aureus unus cum mellicrato acceptus conuenit attritioni lacertorum. Auic. li. secundo cap. meluguat.
Mel quid est lege bel
Melachademinese quid est. le. quod supra

Mel alubue idem. l. — Mel porum idem. l.
Melacticum idem. l. — Mel caine idem. l.
Mel rosis idem. l. — Mel anacardi idem. l.
Mel storacis idem. l.

Memiren .i. lignum sic nodi declinans ad nigredinem in quo est reflexio parua. lege lignum nodosum.
Memithan .i. memithe — Memithe .i. memithe
Memithe e planta frigide nature. ex eius succo fiunt sief memithe qui vocantur in libris de greco translatis

glanciū ī quo ⁊ apud diaſ. cap. de glancio: ē ingt
ſuccuſ herbe eiuſdē noīs. ē.n. herba ſimillima pa
paueri cornuto. ut diaſco. cap. de memicben kara
ideo p memithe vtuntur

Memireſim	.i. celidonia
Memirenum	.i. celidonia minor
Memmion	.i. ſiſimbrion
Meminile	.i. pediculus vulturis
Menabum	.i. folium

Menathus .i. flos vel ſemē meu vel ipſa radix
Menacade qd̄ ſupra Cap. 543.

Menta la. gre. ediosmō: ara. nachama vel dichanacha. menta herba ē cui⁹ plura ſūt genera. ē eni quedā domeſtica q̄ ꝓprie hortulana dicit̄ vel cōis vel odorifera. ⁊ hec calefacit ⁊ cōfortat. Eſt ⁊ alia ſiluatica que mentaſtrū dicit̄ ⁊ maior ē hʒ virtute in calefaciendo. Eſt alia menta que longior ⁊ acutior hʒ folia ⁊ hec menta romana vel ſaracenica dicit̄. hec magis diuretica ē q̄ alie. Et ē alia menta que dr̄ aquatica: ⁊ vocat̄ ſiſimbriū vel balſamita. Eſt alia menta nō odorifera: ⁊ illa eſt cala. Sera. lib aggre. cap. dichanacha ē menta ⁊ ex ea ē domeſtica ⁊ ē ſilueſtris. ⁊ ramuli domeſtice q̄n maſticant̄ hñt colorē celeſtē: ⁊ ſunt interius cōcaui: ⁊ in ſūmitatē eius ramulorꝫ ſunt quaſi licinia: ⁊ viret ⁊ augetur eſtate ⁊ hyeme: et hʒ odorē bonū. Et ide auc. diaſ quidā nomināt eā mentā ⁊ ē dichanacha ſiue nanaba: et ē nota. hʒ virtutē calefactiuā ſtipticaꝫ ⁊ deſiccatiuā. Eſt alia ſpecies mente ſilueſtris. cuius folia ſūt aſpa piloſa maiora folijs ſiſimbrij: ⁊ in odore ſuo ē pinguedo: ⁊ ē minus iuuatiua i medicina q̄ſpecies alia. Ide auct. Gal. in ſubſtātia eius ē plus ſubtiliatis q̄ in alio olere: ⁊ in ſapore eius ē parua caliditas: ⁊ pōticitas: ⁊ virtus eius ē cal. in ſecundo gradu. Diaſ. cap. de ediosmon .i. menta: herba ē omnib⁹ nota que virtute hʒ termāticā et ſtipticā et ſeranticam. Paulus ca. de menta: Menta ē cal. ⁊ ſic. in .ij. gradu. Eſt eni domeſtica ⁊ agreſtis. ⁊ eſt alia que dr̄ menta romana vel ſaracenica: ſed domeſtica magis vſui medicine ꝯpetit q̄ viridis: ⁊ exſiccata ē magne efficacie. virtutē hʒ cōſumptiuā ⁊ diſſolutiuā ex proprijs qualitatib⁹ et confortandi ex ſua aromaticitate. Poſſe. Diaſ. ſucc⁹ ei⁹ bibitus cū aceto ſanguinē reijcientib⁹ ſubuenit. lūbricos extinguit. vētrē ſtimulat. ſubgluctionē tollit. cholerā et nauſeā cōpeſat. duobus aut trib⁹ coclearijs cum ſucco maligranati acidi accepta ⁊ impoſita cum polenta apoſtemata ſpargit. in frōte īpoſita dolorē capitis mitigat. tumorē mammarꝫ tollit. ſale addito morſib⁹ caninis opitulat̄. ſucc⁹ eius cum mulſa dolorē aurium ꝯpellit. ante coitum mulieri ſuppoſitus iter ꝓſtruit genitale. aſpredinē lingue diſſenit. lac coagulat. caſeū a putredine tutum ſeruat. cōdimētis bene miſcet̄: q: euſtomach⁹ ē. labentem animū odoris efficacia recreat. ſtomacho nihil cōcupiſcēti faſtidiū detrahit. in ſorbitionē ptiſane optime ꝓpinat̄ ſanguinē excreantib⁹. arride herbe puluis tribus digitis apprehenſus. ⁊ cū aq calida potione dat⁹ omne iniuria ſtomachi deterg̃it. eadē ratiōe etiā ventris aialia interficit. contrita tēporib⁹ illinit̄ in dolore capitis. ſanguinis abundantia ſtringit: ⁊ nimios vomit⁹. hortulana autē humidior ē ⁊ ad libidinē excitādā mediocris. hʒ aūt aliquid amaritudinis p quā potata lūbricos occidit. ē etiā ſtiptica: ⁊ iō cū paſca bibita recens ſputū ſanguis reprimit ⁊ leptomeris eſt pl⁹ aliqua ſubſtātia ei⁹. Gal. vij. ſim. phar. ca. ediosmū quādā mentā odoriferā vocāt. Eſt aūt quedā nō odorifera menta. quā ⁊ calamētum vocāt. acres aūt ſunt guſtātib⁹ vtraqꝫ. ⁊ ca. virtutis ī tertio q̄ſi gradu calefactiōis: debilior m̄ ē q̄ odorifera calamento ⁊ minus calefactiua. vniuerſaliter aūt loquēdo hec q̄dē quaſi agreſtis ē. illa vero domeſtica: que ꝓpter acquiſitā ex hortēſi cultura humiditatē ad libidinē moderate concitat. Ineſt aūt hoc ex oibus quib⁹ adeſt ſemidigeſta humiditas ⁊ ventoſitas. ꝓpter huius aūt herbe cōplexionē quidā ⁊ circa apata cum farina ordei ſupponunt eā qd̄ calamētū facere neqꝫ eo q̄ vehementius q̄ illud calefacit et exſiccat. hʒ aūt quid ⁊ acerbitatis et amaritudinis in ſe amaritudine quā lūbricos interemit: acerbitate vero exſiccādo bibita recens excreationē ſanguinis ꝓhibet. ē aūt ſecūdū ſubſtantiā ſubtiliū partiū ſicut et aliq̄ alia herba. Cōtra fetorē oris ⁊ putredinē gingiuarꝫ et dentiū ex decoctione eius cū aceto os abluat̄: ad appetitū prouocandū cū impedit̄ ex frigidis humoribus exiſtentib⁹ in ore ſtomachi fiat ſalſamētū ex mēta et aceto et modico cinnamomo ſeu pipe. Cōtra vomitū factū ex debilitate virtutis cōtentiue vl̄ ex frigida cā fiat decoctio mēte i aqua ſalmacina ⁊ aceto: ⁊ ſpongia intīcta ori ſtomachi ſupponat̄. ꝯtra ſyncopim ex debilitate cū fe. ⁊ ſine fe. ſiue ex medicina vel quacūqꝫ cā cōterat̄ mēta et diſtemperet̄ cū aceto ⁊ fruſtrū panis aſſi in igne ponat̄ i aceto illo et dimittat̄ tādiu q̄ bene humectet̄ et naribus applicet̄: et exinde fricent̄ labia gingiue et dentes: et ligēt̄ ī tēporib⁹ ſup venas pulſatiles tēporꝫ et brachiorꝫ. et panēs maſticet et humiditatē tranſglutiat. ad matricē mundificandā teneritates mente coquant̄ in vino: et fiat inde ſuppoſitoriū. cōtra colicā paſſionē faſciculi mēte coquantur i vino ⁊ oleo: et ſupra renes et pectinem cataplaſmet̄. Cōtra coagulationē lactis ī mamillis ꝓdicti faſciculi mēte in vino et oleo decocti et ſuperligati mamillis ſoluūt. hʒ eni ſimiliter viim attrahendi venenū: et q̄n dat̄ cū aliqua medicina contra venenū det̄ cū ſucco ei⁹. Sed ſuccus mente romane uel ſaracenice uel vinū decoctiōis cū melle mixtū ualet ꝯtra opilatione ſplenis ſtomachi et epatis et naturaliū uiarꝫ ex frigido humore: et ēt ex ca. ſine feb. ſuccus etiā dat⁹ lūbricos occidit. auribus inſtillat⁹ uermes necat. decocta herba i uino et oleo et cataplaſmata ſoluit ſclirosim: et duriciē apoſtematū ſuperiorꝫ. Mētaſtrꝫ uel menta ſiluatica uel agreſtis cū caricis decoquat̄ ī uino

ꝛ def patient frigidā tussim vinum decoctiõis.ꝛ puluis ei⁹ in cibis dat⁹ digestionē cõfortat. fomē tū factū ex aqua decoctionis ei⁹ matricē infrigidata calefacit. saccellatio facta calefacit: ꝛ saccellatio ex puluere ei⁹ rheuma frigidū capitis strigit
Menta hortulana quid est. le. menta
Mentastrum quid est. lege quod supra
Menta aquatica quid e. le. quod supra
Mentastrum hortulanum .i. menta.
Menen .i. celidonia. Menesig .i. alleluia.
Menesigi. idem quod supra
Mensus fruc⁹ ē fruct⁹ cuiusdā q vocatur nil.
Menis est piscis marin⁹ sic vocatus. a quibusdā vocatur menora.
Memphicū .i. impedimentū remouēs: vel a mēphis ciuitate egypti.
Menode. Paulus cap. de cephalea: si dolor ingē fiat cū pulsu significat phlegmonē membroꝝ menode corpis. si vero cū grauedine inter venas plenitudinē inter venas contentam.
Menomedi .i. maniaci. Cap. 544.

M En vel masechamaga arab. ꝛ latine manna. Māna ut ait Auic. ē ros cadēs sup lapide ꝛ plātas: ꝛ hʒ plures species: ꝛ denoīata ē ter eniabi ꝛ siracost: ꝛ quoꝝ Diosco: ē de speciebus ei⁹. ꝛ ut Auic. māna diuersificat' sm diuersitatē reꝝ sup q̄s cadit: recipiens ab eis diuersitates ꝛ virtutes Apud nos vidi duas spēs. vna quaꝝ ē granulosa nō cõiuncta granulis. alia cõglobata que artificō magis videt' sophisticata ex zucaro cocto: ꝛ folijs sene quoꝝ frustula imixta vident' saporem qui sene ostē dit. **Sera.** lib. aggreg. cap. men. ē ca. ꝛ abstergit ꝛ lauat. ꝛ ē ca. in primo gradu tēpata humiditate ꝛ siccitate. Et idē auct. Rasis dixit quidē māna cadit sup arborē q̄ dicit' thamarisc⁹ sicut mel: ꝛ qū facit morā sup plantā illā albescit: sed qū ibi nō morat': sed colligit' cito cū folio ei⁹ ē viridis. Melior ex ea ē cuius color ē clarus appropinquās albedini: ꝛ hʒ parꝫ ruboris Plin. māna ē ois ros cadēs sup lapidē aut arborem: ꝛ fit dulcis ꝛ coagulat' sicut mel: ꝛ exsiccat' sicut gūmi queadmodū terenabin. Est alia spēs q̄ vocat' tereniabin: p q̄ lege i ppria litera.

Posse. Sera. auctoritate Rasis q̄ ō ipso cadū sup arborē thamarisci: ē bōa tussi ꝛ asperitati pectoꝛ. colligit cū Rasis ꝛ dixit q̄ māna cadit sup arborē q̄ dī thamarisc⁹ sic mel. Et idē auct. babix: ē cal. i fine prim. sicca ppinq̄ caliditati confert relaxationi stomachi ꝛ abstringit ventrē: ꝛ cõuenit aq̄ citrine qū bibit' de ea: emplastrat' venter ꝛ ingredit' in medicinis apostematū. ꝛ exsiccat catarrū qū fit caputpurgiū: quoniā mūdificat cerebrū: ꝛ expellit ab eo ventositatē grossā: ꝛ fortificat medicīas qū miscet' cū eis i potionib⁹ ꝛ caputpurgijs. ꝛ delet apostemata phlegmatica. ꝛ miscet' in cõfectionibus ppter excellēs iuuamentū quod est in ea.
Mera .i. aurora dici
Merabace .i. pannus de lana
Merdasengi .i. litargyrū
Mergangum .i. maiorana
Meralen .i. ligna sparagi
Mergen .i. radix arboris coralli.
Mersellen: idē qd̄ supra Cap. 545.

M Ercenius ara. gre. esbaiun vel amatrum vl' amaricū: latine maiorana: vel sansuc⁹ **Gal.** vij. sim. phar. capi. de sansuco. subtiliū ptiū ē ꝛ diaforetice virtutis. siccat eniꝫ ꝛ calefacit in tertio gradu **Sera.** lib. aggreg. cap. merzenius. auct. Dias. herba ē habens virgas extensas sup faciē terre i suo ortu. ꝛ habet folia pua rotunda: sup que ē borra fere similia folijs calamētī habētis folia subtilia: ꝛ habꝫ odorē bonū. Idē auc. Gal. virtus ei⁹ ē que calefacit ꝛ desiccat in tertio gradu. ꝛ virtus eius ē que resoluit ꝛ subtiliat. **Posse. Sera.** auc. Abenmesuay: qū linit' cū succo eius sup liuores sanguinis mortui aufert eos: ꝛ ppter hāc cām apponentes ventosas vngunt locū post ventosationē cū eo ut non appareāt cicatrices scarificatiōis. ꝛ qū fit caputpurgium cū eo cõuenit dolori capitis maxime melācolicis ꝛ ventositati cerebri: ꝛ aperit opilationes que sūt in eo. ꝛ ppter hāc cām cõfert epilepsie ꝛ paralysi in qua declinat hō caput suū ad posteriora ꝛ alteri paralysi: ꝛ torture oris: ꝛ emigranee. attrahit eni humiditates malas a cerebro: ꝛ conuenit multū: ꝛ fit oleū cū ea ꝛ cõuenit ad oīa supradcā ꝛ qū terit' maiorana sicca ꝛ cõficit' cū melle: ꝛ linit' sup liuorē qui fit sub oculo aufert ipsū. ꝛ exprimit' succus ex ea dū ē recēs: ꝛ fit caputpurgium cū eo ꝛ mundificat cerebrum: ꝛ cõuenit egritudinib⁹ ei⁹ frigidis: ꝛ melancolicis. ꝛ qū imbibit' ī eo cotū aut lana ꝛ ponit' in aure aperit opilationes eius. Similiter aūt facit oleū ei⁹. ꝛ fit eō eo nasale: ꝛ aperit orificiū matricis: ꝛ cõfert suffocationi eius ꝛ calefacit matricē. vñ Rasis ppter aromaticitatē suā ꝛ caliditatē ꝛ subtilitatē cõuenit oībus egritudinib⁹ frigidis: ꝛ cõfortat cerebrū: ꝛ omnia mēbra. Plin. cap. 6 maiorana: vires hꝫ acres ꝛ calefactorias ad omnē duriciē vel rigorē valde idonea. medet' etiā cataplasmatib⁹ imposita siue potu data scorpione vexatos ꝛ intestinoꝝ tormento vel difficultate mictus laborātes. elixatura ei⁹ hydropicis medet'. vrinā puocat. ꝛ torsionib⁹ vtilis ē. succus ei⁹ melle addito liuores detergit. scorpionū ictus cū aceto ꝛ sale cõpescit. luctationib⁹ bene adhibet'. Cerotis vtilit' adhibet'. tumores oēs corporis ꝛ oculoꝝ cataplasmatib⁹ adhibita spargit: maxime cū polenta imposita. Itē apposita solite porgationis materiā puocat in feminis. malagmatibus ꝛ acopis miscetur bene.
Meringe capitis .i. pāniculus capitis.
Merion mandragora
Mermerā .i. celidonia
Mercurialis quid est: lege linosofis
Mersulem .i. ligna sparagi.
Mesatramesir .i. pulegium ceruinum

Mesalia vocatur res acuta vel subtilis in amba bus extremitatibus:et in medio grossa
Mesali idē qđ s.   Mesabrum.i.opium
Mesacteta.i.mirrha   Mesacta.i.pira
Mesagrū   .i.papauer
Mesca tramesir.i.diptamus
Mesatur mesir.i. stipites silex ascebescebam ꝛ eis vtuntur indi ad accendēdū ignē
Meschatramesir.i.pulegium ceruinum
Mesi.i.medium inde venit meseraice ꝛ mesere on ieiunum intestinum
Meseraice idē qđ s.   Mesen.i.medium
Meserecon   .i.genus animalis
Mesenteriū alexāder de rheumatica dysenteria sonat ergo mediū intestinū ꝙ vocat̄ ieiunū .nam mese grece mediū:teron intestinum.
Mesebiar   .i.marubium
Mesinos.i.crisomala   Cap.546.

Elscche ara.gre. scin⁹ vł achi as vł chias:la.mastix ꝛ ē gūmi arboris scini:ał lentisci:quia lentisc⁹ grece vocatur scin⁹:sicut inue nies i le. **Dias.** cap.de mastice quedā ma stix emanat ab arbore que scinus dr:et quedā ex ea ē alba:queda subuiridis sed melior ex ea ē:cui⁹ color ē albus placidū:ha bēs granū graue siccissimū:ꝛ cito frangibile:bōis odoris:et ē ꝺ ea q̄da q̄ ē nigra:et q̄dā citria. **Gal.** vij.sim.phar.cap.de mastice alba: et ē illa que dicitur glucten romanū:et est cōposita ex virtutib⁹ diuersis.s.stiptica:mollifica tiua.et virtus eius ē que calefacit et desiccat in.ij. gradu.vnde mollificat et resoluit:et iō stomachi epatis:et ventris phlegmonib⁹ cōpetit. sed nigra est que dicitur capiti vel egyptiaca: et ē maioris desiccationis ꝙ̄ alba:et virtus stiptica ē in eo mi nor:et iō ē ꝯueniēs:vbi oportet resoluere ampli⁹ et ꝑpter hoc multū cōuenit apostematib⁹ ouris que fiūt in exteriorib⁹ corpis: sed oleū masticis ē simile virtu **Sera.** lib.aggreg.cap.masteche ti masticis. mastix ē prim⁹ inter oia gluctina in bonitate.et arbor masticis ē cōposita ex substantia aquea et terrea frigida nō multum. et in sapore omniū partiū hui⁹ arboris:dico radi cis et fruct⁹ et corticis:et stipticitas pauca.et virt⁹ eius ē infrigidare et calefacere mediocriter tem perate.et desiccat in fine secūdi grad⁹ vsqȝ ad pri cipium terty. **Posse.Sera.** in ea ē de sti pticitate qua cōfert debilitati epatis et stomachi et intestinorū et apostematib⁹ in eis existetib⁹.i eo ē stipticitas et nō bȝ acuitatē aliquā.ē et multū subtilis et fit emplastrū cū folijs masticis dū sūt recetia et ē i eis virtus manifesta.et iō qñ bibūtur folia aut cū alijs medicinis ad ulcera intestinorū :et ad fluxū ventris cōferūt multū:et cōferūt spuentib⁹ sangui nē:et fluxui menstruorū et ani:et nō ē in eo diuer sitas a succo hypoqstidos.Et idē auctoritate dia sco.totū hec arbor ē stiptica: et virt⁹ foliorū fru ctus et corticis.et radicis ē equalis.et decoquitur cortex ei⁹ et cortex radicis:et foliū decoctiōe plu riuma.et qñ fuerit cocta colatur ab eis aqua que iterū coquitur vsqȝ ad mellis spissitudine :et cō uenit sputo sanguinis decoctio illa bibita. et fluxui ventris:et vlcerib⁹ intestinorū et fluxui matricis et ani.et vniuersaliter quide ponitur ꝑ acacia et hypoquistidos :et ponitur decoctio illa loco lucci foliorū.et qñ ꝓycitur decoctio illa sup vlcera pro funda et sup ossa fracta restaurat carne in vlceri bus.et restaurat ossa.et stringit membra laxa. et abscindit humiditates antiquas a matrice.et pro bibet vlcera corrosiua ne dilatentur in corpe.et ꝓuocat vrinā.et qñ fit collutio oris cū ea stringit dentes cōmotos.et ex ramis hui⁹ arboris fit oleū qđ ē bonū vbi cōuenit stipticitas. Et idē auct.hu mar:mastix resoluit apostemata stomachi et cō uenit tussi:et nō ē pauce attractionis phlegmatis qñ masticatur.et ꝑpter hoc miscetur cū aloe: ut ꝑpareat ipsa:et attrahat cū eo phlegma a capite

Misceca   idem quod supra
Mesir i.sandanig   Mesif.i.aqua lactis
Mesin   .i.lothos
Mesintion.i.meseraica q̄ ē inter epar et stomachū
Mespilū.i.spēs zaror que arab.vocat̄ gubera.
Mesus   .i.liquor acetosus
Messus   idem quod supra
Menstruum dicitur a mense
Mest.i.lac acetosum coagulatum
Metasis creticū.i.morbi lunaticus
Metacatafora.i.epilepticus cū ē i paroxismo.
Metacarpium   .i.pecten manus
Metallū quoddā ē minerale:et illa sūt plura me talli.q: sūt septē genera:scȝ aurū .argentū.plūbū stannū: es: argentūvinū.et ferrū:et illa sunt me tallica corpora:et omniū istorū materia ē argētū viuū:et sulfur ut ꝑbus q̄rto metheurorū.Et ē ali ud metallū qđ fit artificialiter ex mixtione aliqꝫ supeadictorum metallorum:et de isto fiunt cam pane et alia vasa
Metacensis   .i.derivatio humorum
Metas meretica.i.feruentia
Metafrenon.i.posteriora dorsi. Cassi⁹ felix cap. de tussi et in psalterio greco.vbi nostrū habet po steriora dorsi ipsum habet metafrenon
Metalon   .i.metallum
Meta synterica   .i.recorporatiua
Meta frenū.i.ptes pectoris ubi terminat̄. xy.spō dilia.
Metacaphora interpretatur transdelatus ut epi lepticus dum est in actione
Metaphora   .i.similitudo
Metramesir   .i.pulegiū ceruinum
Meth   .i.storax
Methomania prefocatio matricis:quoniam est quasi mania eius
Methodus.i.regula vel doctrina: inde methodi cus.i.doctrinalis vel regularis
Methon   .i.papauer
Methosmectica.i.diafoxetica calide
Metron   .i.matrix

Mel oleum [illegible] medicina i matricem [illegible] felix cap. de precadente matrice
Metron [illegible] ereclui
Mezami [illegible] cibus liquidus

Cap. 547.

Ezaharan

i. tapsia. quidam dicunt q[uod] e mezereon aliqui dicunt q[uod] e clacterium. secundum Sera. lib. aggreg. cap. mezaharam e planta que reperitur i india cuius cortex exterior h[abe]t iuuamentum in medicina i dolorib[us] iuncturaz: et e i folijs huius plante illud qd dicimus i ar[abico] bixe agre. et hec q[uando] ponitur in fluminib[us] iebriat pisces. et melior ex eo e illa que h[abe]t subtile corticem. et in sapore eius est acuitas parua: et dosis eius simplicis cum zucaro est aureus .i.

Mezeurima i. mezereon
Mezenella .i. camomilla

Cap. 548.

Ezgreh Sera.

arab. gre. lepnia. latine magra vel mogra. lib. aggreg. cap. mezgreh. auic. dias. et ea e queda q[ue] defert ex terris finos. et melior ex ea e grauis de sa cuius color nō e diuersus: et e sicut color epatis aut sanguinis nō h[abe]ns lapide: et q[uando] ponit in aqua dissoluit facile: et crescit. Illa vero magra q[ua] vtuntur carpentarij e ex debilioribus opanonib[us] q[uam] illa que defert ex sirios [et] ex babilonia: et melior q[ue] e facile terit. Colligitur vero in capadocia in speluncis distillās et affert venalis in sinopida ciuitate: vnde et nome accepit. Et idem auc. Gal. i sapore ipsi[us] e stipticitas. vnde virtus e ei[us] desiccatiua. et q[uando] sorbet cū ouo aut fit clystere cū ea stringit ventrē. vñ h[abe]t virtute stiptica et desiccatiuā: et glutinatiuā. et q[uando] miscet in emplastris cōsolidat vulnera recentia: et ingredit i cōfectionib[us] trociscorū desiccatiuorū et cōstrictiuorū ventris. et q[uando] sorbet in ouo sorbili: aut fit clystere cū ea stringit ventrē: et pponit in potu i dolore epatis [et] datur in ouo ad sputū sanguinis ad uenenāq[ue]. Paulus cap. d[e] mogra. Mogra sinopida e fortior bolo romano: et luto sigillato: et iō ingredit i cōfectionib[us] vnguentoz: et occidit vermes i ventre. Bulcasis Eben Aben azarin li. qui dicit seruitor: cōburitur mogra sicut bolus armenus.

Miacantus .i. sparagus
Miacanta .i. spargula
Miamir .i. x. tractatus: inde liber miamir idest ō decem tractatibus
Miasile .i. storax kalamita
Mia grece .i. musca. sed mia ara. e storax. et mia similiter est musculus spatis
Miagrus Pli. e herba feculenta cū folijs similib[us] rubee cum semine oleoso: ex quo fit oleum
Mielon elasui .i. medulla ceruina
Miemix .i. crisomola
Mier .i. capra
Miesuf .i. polium montanum
Mioponc .i. phlonz Mioponci idē qd̄ s[upra]
Mion .i. meu.
Miopic dicunt qui prope sunt videntes ea que de longe non vident
Miosota glio Miolas .i. filiola
Mioccphal .i. videns muscas ante oculos
Miomas .i. herba mihi ignota ut in alexandro
Miota idē qd̄ s[upra]. Miosatos .i. auricula muris
Miuberis .i. saxifragia
Miutengil .i. mala persica
Miba muris .i. cicuta est
Mibae idē qd̄ supra Mib .i. lac
Micharia herba e secūdū dias. et la. vocāt ipsum spondilion
Micantus .i. sparagus.

Cap. 549.

Ichad Sera.

lib. aggre. cap. michad: sūt vene arboris granati silvestris que nascit in seni vltra mare et i corasce: et sunt vene grosse albe: colligunt i albacumine et eoz mala granata sunt sicut granata domestica in principio eoz ortus: [et] color eoz e iter rubedine et viriditate. et intra malū eius sūt grana rubea rotunda i magnitudine seminis lentisci: et dimittunt ea i cortice suo et q[uando] eget eis extrahūt a cortice. et est cal. et hu. in secundo. auget i spermate. et corroborat coitū. et e bonus podagre q[uando] terit et cōficit cū aceto et linit supra ipsū. et conuenit spasmo. et mollit duricies iuncturarum

Mihanch .i. sparagus
Miclata est cibus factus ex pane azimo cū oleo istud vocabulū ponit Auic. p[ri]mo canone fen. iiij. cap. vi.
Micete .i. fungus
Michete sūt homines veloces: et latine vocā[n]t cursores
Michesol .i. apiū risus Mikete .i. fung[us]
Miconū .i. papauer: et e albū et rubeū. q[uando] simpliciter ponit de albo intelligit: p[er] q[uo]d lege chaxchax
Microtera .i. cozula vel crisomola
Microsia .i. paruitas pulsus
Micros .i. paruū: inde microtegni et microcosm[us]
Midian .i. cymbalaria.
Midriasis .i. dilatio pupille: et e maior q[uam] platicoriasis. Migra quid est: lege xenoua
Migari idē qd̄ s[upra]. Miach .i. storax
Miaba idē qd̄ s[upra]. Miasur .i. abrotanum
Misanti .i. folium Misunser .i. pulegium
Misunseri idem quod supra
Milax que cynicosons noiatur similis e hedere tenuioribus folijs. duo ei[us] genera dicūt: alter comantib[us] acinorum cornib[us]: alter gen[us] culta amara nulli[us] effect[us] Pli.
Mila .i. mala
Milagrosico .i. atramētū pictorum.
Milangina .i. sine igne maceretur
Milea .i. arbor mile vel malum
Milesion .i. species alcionij
Milia indica .i. citrum
Milia persica .i. persicum
Mileos .i. fraxinus
Millefolium quid est: lege minofilos
Millemorbia l' milmorbia herba ficcaria et scrofularia castrangula vel vrtica mortua: eo q[uod] folia

ertice similia habet non tamen urentia
Mill .i.mila
Miliaria herba est quã milium vocat Pli.
Milidaris est mola matricis. nam grece milos mola vocatur.
Milium andrum .i.iusquiam⁹
Militis lothos .i.molaris lapis
Milium solis .i.grana solis
Milium quid est.lege docher
Militrum .i.sinapis
Milui solis.i.cauda porcina:et qd ẽ.lege culb
Miliaresa.i.serpentes:quoꝝ color ꝓpter citrinitatem est quasi color milij
Militen .i.vinũ de citoniis.
Milmon.i.fraxin⁹ Milicam.i.sinopida
Miloplacentum .i.meloplacenta
Milotida est tenta chirurgicorũ
Milos grece mola:inde milon.i.molendinum:inde amilum:quia sine mola fit
Milops.i.medulla Milto.i.sanguis
Milto grato.i.sanguĩ hircin⁹
Milto draconis.i.sanguis draconis.hoc vocabulum ponit' in antidotario virili idest pauli apostoli dicto antidoto
Mimiar.i.faseolos Mimiac.i.faseol⁹
Mimiaer idem quod supra
Mina ẽ pondus lib.i.et quarte:sed secundũ alios est pond⁹ centum ʒ.
Minaballan⁹ .i.ballan⁹ replico
Minera.i.celidonia Minbe.i.menta
Minbei idem quod supra
Miniũ ẽ color scriptoꝝ:et qd ẽ.lege cinabar
Minchi.i.baucia:et ẽ thamarisc⁹ agrestis
Minchi.i.nepita Minci idem qđ supra.

Cap.550.

Minofilos grece:latine mille folium.

Dias. cap.minofilos'.nascit' in paludestrib⁹ locis:tyrsuʒ hʒ ex una radice mollẽ et subenseʒ: et quasi manib⁹ limatũ:et folia similia feniculo. Plin.miofilõ nostri millefoliũ vocãt:caulis ẽ tener similis feniculo plurimisq; folijs:vnde et nomẽ accepit. Nascit' in palustrib⁹ herbã ipsã nascente tenuẽ a lateribs⁹ capillaricis foli⁹s eximi vlisqʒ rc. **Posse. Dias.** vulnera glutinat et sine tumore custodiunt .in dẽtiũʒ dolore cum butiro imponunt ĩ modum emplastri.cõtra urine difficultate bibit' cum aceto.et valet contra calculum. **Gal.** vij.sim.pbar.cap. millefoliũ:siccatiue ẽ virtut[is]:iniũtum ut consolidet vulnera.
Minon.i.nux:inde confectio diaminon idest cõfectio de nuce.
Minuum thus .i.manna thuris
Minutarb .i.philotrũ
Minusel .i.prassium
Miracatʒ .i.sallitia
Mirach.i.aggregatio cutis que ẽ sup ventrem.
Miracopium.i.calidũ Mirasolis.i.catapucia
Miragenat ẽ quedam species cibi
Mirrha grece.i.odorifera vel redolenti : vnguẽtũ.mirrha.i.odorifera. inde mirrhacopiũ odoriferum mitigatiuum. Alexander cap.de vnctionibus id frigiditate stomachi.
Mirdame .i.mezereon
Mirra stacten est qđ ex mirrha hũida exprimitur **Dias.** cap.ð mirrha: sʒ mirrha melius scribitur.

Cap.551.

Mirrha latine ara.hec:gre.smirna vel achantus

Sera. lib.aggre.cap .hec:me.dias.mirrha ẽ gũmi arbor[is] que nascit' in terris arabũ similis arbori q̃ dr̃ in greco spina babylonica.fiũt nã scissure ĩ ligno arboris:vñ egredit' gũmi qđ emanat cadẽs sup terra que sternunt' sub arbore:et queda ꝑ se coagulat' sup stipitẽ:et ẽ de ipsa res q̃ dr̃ bacanscus sĩ ue bathanasae:et grossa ẽ a qua egredit' meth.i. storax liquida qñ exprimit' sicut apparet in.l.melabac.et dicit' mirrha stacten et ẽ de ea que dicit' anizen siue aizem:et ẽ pinguis multũ et arbor ei⁹ ẽ in terra que dicit' ptinu.et ẽ pinguis:et quãdo exprimitur succus ei⁹ egreditur velut storax multũ.et melior mirrha ẽ illa q̃ dicit' tarbalud et cãdbi.et noiat' hoc noie eo q' desert' ex terris que dicunt' sic.et color ei⁹ ẽ ad viriditate tendẽs:pũgens linguã:clari coloris:et ex ea ẽ que dicit' liti et ẽ litag'uthichi:et ẽ mollis tactu sicut bdellium i odor suo ẽ pinguedo:et arbor ei⁹ ẽ in locis soli expositis.ex e' ẽ que dr̃ poadis:et ẽ aspa multũ nigra:et apparet ĩ eo vestigiũ ignis.et deterior ẽ illa q̃ dr̃ argasin:et ẽ leuis nõ pinguis:acuta sapore:similis gũmi arabico ĩ formidine et virtute. et ex mirrha ẽ q̃ dr̃ erumu siue aminis:et ẽ mala et fiunt gdã trocisci ex substãtia mirrhe.et si mirrha pinguis fuerit trocisci q ex ea fiũt hñt bonũ odore et pingue. et si nõ fuerit pinguis qđ fit ex substantia ei⁹ non hʒ bonũ odore neq; pingue et hʒ virtutẽ debile ꝓpter qđ admiscet ei oleũ qñ ex eo fiũt trocisci.adulterat' mirrha qñ admiscetur ei gũmi qđ infusũ fuerit in aq̃ mirrhe. et melior ex mirrha ẽ noua leuis mũda q̃ qñ tangit' ẽ aliquantulũ aspa ⁊ arida et cito fragabilis: et qñ frangit' remanet in ei⁹ fractura res alba:et figura ei⁹ ẽ sicut figura vnguiũ.et que ẽ in frustra ñ pua et color ei⁹ ẽ vniformis nõ diuersis in exteriorib⁹ ei⁹:sed interi⁹ ẽ trahẽs ad rubedine parũ cũ lineis subalbidis sicut diximus.odor eius ẽ delectabilis:amara: catarri sedatiua .sʒ illa que ẽ grauis cuius color ẽ sicut color picis nõ ẽ alicui⁹ utilitatis.Sed mirrha que ẽ ex terra que dr̃ labote ro abscindit' ex radice arboris que ẽ i terris illis eligit' eni ex ea illud qđ ẽ simile mirrhe in odore et virt⁹ ei⁹ ẽ calefactiua et mollificatiua et resolutiua et igredit' in cõfe **Gal.** vij.sim.pbar. ctionibus vnguentoꝝ. cap. ð mirrha in sapore eius ẽ de sapore amaro quãtitas ñ parua:et virt⁹ ei⁹ ẽ que calefacit et sic. i secundo gra.

Posse. Ser. i. anc. Albugerich mirrha uncit ad mgs citrina. qm siluit ex ea i potu aut fit eplastz cu ea sup ventre. et qm fit caputpurgui cu vino anoch ex ea mundificat cerebrum et aufert ab eo ventositates grossas et meorat gingiuas. et confirmat dentes et est bona colice quando fit limno cum eo.

Gal. mirr ha abstergit cu tpamento z glutinat fragmeta ossiu capitis: z occidit lūbricos z fetū expellēs eos. z ingredit in cōfectionibus collyrioru que fiut ad vlcera oculi z ad macul's que fiut in eo. z in medicinis q bibunt ad tussim antiquā: z ad asma na ipsi nō exaspat canna pulmonis: z hoc q: nō calefacit neqz desiccat calefactione z desiccatione forti z sine supsluitate sue amaritudinis et sue abstersionis. e alia mirrha que trahit a radice arboris bdelii: z virt' eius calefacit z mollificat z resoluit.

Mirrha trochiten. i. rotūda. nā trochos .i. rotūdū
Mirra lepita. i. mirte carne | Mirica. i. genestra
Miricen. i. thamarisc' | Mirisilon. i. millefoliū
Mirise | i. vngere
Mirismata. i. odoramenta thymiamata
Miristica. i. redolentia odorifera: inde karia miristica. i. nux odorifera. idem nux muscata
Miris dias. mirrha dicit folijs z bolis simil' como. est radix oblōga z mollis z odorata apta ad edendum
Mirmix. i. formica inde myrmidones vl' myrmicelon. i. oleum formicarum
Myrmicolenia. i. lac formicarum
Myrmiceas. i. verruca i cute. q̄dā dicūt z meli' q' e pustula parua que vocatur formica
Mirmimia. i. arena que fert de mecha z confricat' sup manū: z in ea intrat z nō apparet: z inde fit etiā vnguentū qd dicitur manuū penetrabile
Mirsini. i. myrta | Mirsine. i. myrte folia
Mirsinei | idem quod supra
Mirticen vel caristicen. i. secūda spēs titimalli a qua oritur fructus que dicitur nux vomica
Mirrhos | i. fimus
Mirabolani a Pli. vocāt grana benzalibi tn̄ ō mirabolanis loquit' et dicit q' si colligant' an̄q̄ maturescāt nullū ligneū int' bnt: z qd ē lege bdellig
Miropola | i. vnguentarius.
Mironius ē herba nobis ignota ut i alexandro.
Mirosodes e spēs. vi. titimalli
Mirul | i. ziman
Myrtus quid est. lege des domesticas
Myrtus siluestris. i. cubebe
Misaqarach. i. coquinatum qd fit sine carne
Misaluis. i. acualis: et sic dicit' ad similitudinem cuiusdā acus que e curuata. in medio extīs grossior: et i duab' extremitatib' tenuis: qua i terra sarracenorū vtunt' subellorū sutores | Cap. 557.

Misco s e gen' terre q̄ caremus aliqui dicūt q' est flos eris qd cū fregeris: deint' stelle auree apparet. inquit. dias. cap. miscos. Pli. cap. miscos. glebula e aurosa fulgens et fragilis i ter metalla inuenit' ut calciteo in cypro insula: cuius fragmina imitant i modū sablonis. illud vero e optimū qd aureo splendet colore z leuigatū molle e scdm tactū: z aliū h' pallidū z leue qd cū tactū fuerit cito ōnigrat. supat. n. colchotar effectu
Misteri cōmeda. i. suffocatio matricis
Misceton secūdū Alexandrū cap. de tussi vocat' quedam confectio ad tussim frigidam
Misi ē gen' tuberum. | Cap. 553.

Michs ar ab. grece abonafa. siue aboanifa. i. la. muscus.

Ser. i. lib. aggreg. cap. misch: dixit Habonhasc ex verbo Abulbnasim Almascadi in libro auri z mineraru et margaritaz terre in quib' sūt gazelle musci z sunt regiones tūbasi: z seu sunt terre confines. verū muscus regionis tūbasi e melior musco semi duab' de causis. vna ē q gazelle de tūbasi comedunt spicā nardi: z alias spes odoriferas. gazelle vero de seni comedūt alias herbas ab istis quas dicimus odoriferas: ui e etiā alia cā: q' hoies de tumbasi nō extrahūt musci a folliculis. z nō adulterat ipsū cū medicinis adulterationū. preterea illi ō seni abscindūt folliculos tepoib' humidis z turbidis: z in aere nō cōuenienti. z si hoies de seni nō hūt res cū quib' adulterēt: reponūt eū in vasis vitreis: et obturāt hū: et mittūt eū i terras saracenorū in persida: et in alijs regionib' babylonie ac si ipse sit de tumbasi. Melior aūt musc' z magis redolens e ille qui abscindit' a gazella postq' est hūi maturus in ea. et nō differūt gazelle iste ab alijs i figura z colore z corporib': cognoscunt' tn̄ in dentibus caninis eaz: q: quelibz ex istis hz duos caninos detes egredictes ab ore ipsi' sicut egrediūtur ab ore porcoz. z sunt dentes isti valde albi z recti longitudinē vnius palmi hūtes aut pl'. venatores quidē in terris ehe'ech z seni extēdūt fines z laqueos et capiūt eas. Aliqn̄ vero sagittāt eas: et abscindūt ab eis folliculū: et ligāt eos imaturos: quare tūc ē in odore suo horribilitas. suspēdūt ergo eos relinquentes aliq tpe donec maturēt' et recedat fetor eoz: et mundet' in aere: et aufert' ab eis musc' bon'. et hoc ptingit fructibus arboz qui colligunt' ab arborib' suis anteq̄ maturescāt verū melior musc' e ille q maturat' i folliculo suo et e cōplet' i maturitate in folliculo ipso antequā abscindat' ab aiali. deinde abscindit' p' cōplementū: et ppter hoc cū na expellit cursū sanguinis ad folliculū illū vel chistim: et cōplet' ex sanguinis in eo nocz illi aiali: et tūc venit ad saxa vl' ad aliquē ex lapidib' ca. caliditate solis: et fricat se multum cū delectatione magna donec leniat' cutis in loco illo et emanat qd pinet sup lapides: quemadmodū emanat ab apostemate aliq qn̄ apit' et fecit tūc illō aial i exitu ei' delectationē magnā: qn̄ ē euacuata chistis tota ab eo quod in eo continet' tunc incarnat' z cōsolidat': z itez p'ea colligit' in loco illo cursus sanguis sicut fecit pmo. egrediunt' ergo homines de thebeth qui nouerūt loca vbi pascut gazelle. z peruenientes ad saxa illa z lapides

inueniūt sanguinē illū q desiccat̄ sup lapidē: ⁊ fa
x i ⁊ colligitur ex ea ⁊ quoniā digestus ē in natura i suo
anali ⁊ desiccatur cū sol ⁊ apparauit eū in aere est
melior oib⁹ spēb⁹ musci ⁊ electior. Colligūt ergo
eū ⁊ ponūt in folliculis quos habent ex gazellis
quas ipsi venati sūt: ⁊ seruat apud se ⁊. h⁹ē est ille
muscus q̄ vēdūt reges: ⁊ qui donat̄ pro dono ma
gno: ⁊ quē vēdūt mercatores illius regionis pro
meliori ⁊ in thebet sunt multe ciuitates. vez totus
musc⁹ qui colligit̄ in ptib⁹ illis defert̄ ad illā ciui
tatē que ꝓpriē denoiat̄ noie totius regionis the
bet. cal. est ⁊ sic. in secūdo gradu. aliqui dicunt q̄
est cal. in secundo ⁊ sic. in tertio

Posse. Sera.

auct. Abe
mesuar: fortificat cor ⁊ oīa interiora mēbra. quā
do bibit̄ aut ponit̄ exteri⁹ in emplastris ⁊ abster
git albuginē subtilē: ⁊ desiccat ei⁹ humiditatem: ⁊
calefacit cerebꝛū ⁊ desiccat qū fiūt sternutatiōes
cū eo: ⁊ corroborat cerebꝛū. vñ corroborat mēbra
sua aromaticitate. ⁊ confert sode antique que est
ab humiditatib⁹ ⁊ corroborat cerebꝛū. ⁊ si accipia
tur de eo parꝫ ⁊ resoluat̄ cū oleo de keruiꝫ ⁊ linit̄
cū eo virga animat ad coitū: ⁊ ē in eo humiditas q̄
dā per quam

Auic.

de viribus cordis dicit
excitat coitū. q̄ confortat cor.

Misoros. i. rana terrestris venenosa rubea
Miterium. i. pessariū instrumentū velut clystere
q̄ immittit̄ liquores i matricē. Paul⁹ c. i. de mu
liebri fluxu. Miteragū. i. mala persica.
Micidana herba ē quā Plin. describit: sed ipsā
ignoro Mitridatia idē qd̄ supra
Mitridatū cōfectio magna ē omnibus nota
Mixtmix. i. crisomola Mixo. i. satyrion
Mixmar i. fistula
Mina. i. succus citonioꝝ coct⁹ cū vino ut sapa: ⁊
fit cum speciebus ⁊ sine
Mocafintericoꝝ iterp̄tat̄ morb⁹ cedināu ⁊ sanās
Mocediū. i. semen papaueris albi.
Mocedon idē qd̄ s̄. Mocelinm. i. polium
Mochen agria. i. pastinaca siluestris
Mocha lalbudu. i. medulla ossium
Modium ē pond⁹. xl. lib. ⁊ quatuor
Modipliō. i. apiū risus Modiplionū idē qd̄ s̄
Mogara. i. salsamenta ex aceto ⁊ sale.
Mogaram idē qd̄ s̄. Mogra. i. magra
Mola. i. moli: ⁊ ē armel: secūdū Plin. ē quedam
olia planta cui⁹ radix rotūda nigraq̄ q̄ multum
terre capiens. Nā ut dixerūt aliqui cāpani si ali
quot diebus effosa inter difficultates saxeas. xxx.
pedes lōga inuēta ē: ne liquide solida sed ab
rupta folia eius sille simili: flore cui⁹ greci interp̄
dicūt. Sed Homer⁹ cādidū scripsit: nascit̄ i phe
nicia ⁊ in cilicia archadie ⁊ italia
Molamagria i. malua
Molibdi Cassi⁹ felix i antidotario diamolibdi. i.
de plumbo Molibdos. i. plumbeum
Molipidium. i. plumbū Cap. 554.

Olibdena

i. plūbū vstuz ⁊
stercꝰ plūbi: sed
dias. cap. molibdena dicit: q̄ ē q̄si ster
cus auri vel argenti. Est autem vtilior que co
colore spume argēti habuerit. ⁊ lucida ⁊ subru
tilmra i cocturam oleo coquēdū facit colorē. fi
dit ⁊ in sebastia ⁊ in chorinthos: sed melior q̄ que
signa ut supra habuerit. Pli. cap. de molibdena:
stercꝰ auri ⁊ argenti que ab officinis tinctū colli
ligit̄ que optima ē que nō ē lapidosa sꝫ fragilis
⁊ splen

Dias.

virtus ē ei. ut spume argenti
dida. aut scorie plūbi. lotura ⁊ com
busturā similē sinopide hꝫ. miscet vero empla
stris pinguib⁹ ⁊ saracoticis ⁊ cicatrices ducētibus
purgatorijs aūt medicaminib⁹ non miscetur.
Melicona. i. papauer Molubia. i. malua
Moli i. armel
Mollificatio corporis. i. debilitas in qua hō stat
ita ut nō loquatur neq̄ bene sentiat
Molochia i. malua
Molochea arborea. i. altea
Molochia agria idem quod supra
Molonsi. i. serpillū Molo. i. millefolium.
Molon idē qd̄ s̄. Molocona. i. papauer
Molochin i. altea
Molosagria i. altea agrestis
Molcona i. papauer agreste
Molochia albacharū. i. atriplex
Molongeana i. molongena
Moluchia. i. malua Molusar. i. artemisia
Molusari idē qd̄ s̄ Monachos. i. ceterac
Monisari. i. artemisia Monodos idē qd̄ s̄
Monoramenon i. vnius dici
Monomachia. i. duellū a monos qd̄ ē vnū: ⁊ ma
chos qd̄ ē pugna quasi pugna vnius ad vnū. inde
etiā rithimachia id ē nerꝛorū pugna: ⁊ sithema
chia id ē pugna aie: sithe enī aia. Itē a monos qd̄
ē vnū dicit̄ fe. monoidea. i. vnius dici: ⁊ collyriū
mono: ⁊ multa similia ut in Alexandro
Monopagia i passionario garipōtis vna pte ca
pitis in acutū dolor venit. monopagiā greci dicūt
si oculus simul cū media pte capitis doleat ⁊ emi
graneum ⁊c.
Monymeron. i. medicina cū duricie: ⁊ acredine.
Mora de seni. i. mora rubi Morasion. i. cyper⁹
Morasiom idem quod supra
Moracelsi quid ē lege hec
Morella solatri vna lupina. i. stringnum ⁊ quid
est lege hameb
Morgellina agrestis. i. celidonia
Morgellina quid ē lege anagallus
Morion ē spēs mādragore: sꝫ Pli. semē mandra
gore qd̄ gde arcen alymonido: alij hypomarton
Morisia. i. almuri Morpsia idez qd̄ supra.
Moricellum i. celsum
Moroba. i. nutritū uel cōditū nutritū enī ⁊ condi
tū dicit̄ apud antiquos. vnde Auic. dicit acorus
nutritus et nō nutrit⁹. i. condit⁹ et nō conditus
Moro. i. caro pustulosa addita in oculo: et est in
uersatio palpebre.
Morudan. i. cyper⁹. Morb⁹ sacer. i. herisipilla
Morbus lunaticus. i. epilepsia.
Morb⁹ regi⁹. i. icteritia a regulo alacrito crocco

Morbus arcuat⁹ idest ab arcu celesti dictus.
Morbus in quo dematur cutis .i. lepra
Morsus galline vocat a quibusdam anagallus qui ipsa vocat. quidam mortellina vocat. vñ mortellina non dz dici morsus galline sed morb⁹ galline
Mor .i. muri ba
Morum apelli quid est. lege napellus
Mosone miopsone .i. psilotrum
Mospone vmospone idem
Motaria sunt liccola q̄ nulub⁹ apponuntur
Motarob .i. mena
Muanha .i. rete cerebri.
Mualep .i. afronitz
Mualepi idem qd̄ supra
Muchar .i. mulachlach
Mucatu .i. fungus.
Muca .i. pars que de oculo videtur
Mucula oculi .i. anterior pars oculi.
Mucheita .i. sebesten
Muchebe .i. pars que de oculo videtur.
Muchebi idem qd̄ s.
Mudulson .i. bdellium
Mudnan .i. sinonum
Mudu ini idem qd̄ s.
Mufran idem qd̄ supra
Mugalac .i. lac acetosum
Mugali .i. draco marinus
Mugath Auic. redarguit dicentes q̄ ē radix granati silvestris: et videt ignorasse quid esset. ego reperi in antiquis sinonymis exponentibus vocabula greca q̄ mugath ē radix granati silvestris
Mugag idem quod supra
Mugali apud dias. cap. de allio. Auic. eodē cap. ē alal venenosum pusillū muri simile. hoc noiat Auic. q̄rto canone fen. vi. de venenis cap. ō morsu illius
Muchachcem .i. pōd⁹
Muhali .i. afodillus
Muhal b idē quod supra
Mulachlach ē aqua valde turbida ex qua mulieres liniūt se ut redoleāt. Et iō dr̄ mulachlach qsi qd̄ ē infectū et turbatū: et fit scd̄m hūc modū: in aq̄ rosaꝝ ponit musc⁹ gariof. et camfora: et alia odorifera multa: et fit cū istis aq̄ valde turbida: et scd̄m hoc vocat aq̄ rosaꝝ de macarrorinus descriptione ponit Jo. mes. in antidotario suo: pergroso qui incipit: operatio infusiōis rosaꝝ et aliqñ syrupisantur ista aq̄ et ē optimus syrup⁹ alterantius et lubricantius.
Mula .i. emula
Mulachia .i. malua ortina
Mulgali .i. algasech
Mulsach .i. luncta conuera continua
Mulsa quid est: lege melicratum
Mulb .i. scotanum. Cap. 555.

Mumia ē illud qd̄ inuenit i sepulchris balsamatoꝝ i quib⁹ humor mortui cū aloe: et mirrha resoluit quib⁹ ipsa corpora cōdiebant: et similatur pice marine. solebāt antiquit⁹ corpa balsamo mirrha et aloe condiri: et adhuc fit apud paganos et seracenos circa babyloniā: vbi est copia balsami. **Sera.** lib. aggreg. cap. mumie. Mumie sepulcroꝝ: et ē aloe balsamū et mirrha: et qd̄ miscet eis ex humorib⁹ corporis humani. Et idē auct. dias. in terris, q̄ dicit acolonie descēdunt. nā q3 ex mōtib⁹ g dicunt flumina cū aqe eicit cū aq̄ fluminis i ripis. et ē coagulatu: et fit hec cera: et hz odorem picis et alpalti mixti. **Posse.** idē auct. Rasis ex nomine simul. Ḡrunda medicoꝝ ē bona fode phlegmatice frigide sine mā: et emigranee et paralysi: et torture oris et epilepsie et scotomie et facim⁹ caput purgiū cū vno grano ex ea cū aq̄ maior. ac. et ouenit dolorib⁹ auriū qñ dissoluit ex ea granū in oleo sambucino et distillat i aure. et cōfert dolori gutturis: qñ dissoluit ex ea vnū kirat cū aq̄ i qua decocta ē satureia. et cōuenit tussi cū aq̄ iuiubaꝝ aut cū aq̄ ordei et sebesten: et dat in potu ex ea ieiuno trib⁹ dieb⁹. et ofert cardiace kirat. i. cū aq̄ mente. et cōfert ventositati intestinorū qñ accipit kirat. i. cū aqua cymini et carui. aut cū aqua aniseos. et casui et percussioni qñ sumit vnū kirat cū duob⁹ danich ex bolo armenico: et vno danich croci cū aq̄ solatri aut cassie fistule. et dat ad singulū granū. i. ex ea cū decoctiōe seminum apii: et carui. et miscet cū oleo de ben et fit caput purgiū cū eis et ad squinantiā pondus vni⁹ kirat cū squigibin. et dolori splenis pond⁹ vnius kirat cū aq̄ carui. et ad venena duo grana cū decoctione tribuloꝝ marinoꝝ et solue anniden. et puncturā scorpiōis pond⁹ vnius kirat cum vino puro. et ponit in loco puncture cū butiro: et cōuenit fracture et cōquassationib⁹ q̄ fiūt i iterioꝛib⁹ corpis et exterioꝛib⁹ et cōstrictioni pulmonis: et ē ppe tepamentū nisi q2 hz ppꝛietatē i sedādo dolore q sūt i fracturis qñ sumit in potu et linit cū ea. et fit cū ea clystere et ouenit vlcerib⁹ vesice et virge. Et idē auc. Rasis qdā emittebat sanguinē et nō poterat restringi p aliquā medicinā vsq̄ q̄ dati ē sibi de mumia pōd⁹ granoꝝ triū cū vino et restrict⁹ est statī. et qñ fit cū ea suppositoriū dissolutū cū oleo de sambuco ouenit nō potentib⁹ retinere vrinam. Paulus cap. de mumia cal. ē et sic. ī tertio gradu. teste ōstātino: licz qdā dicūt q̄ sit frigida: q2 ōstrictiua. multa enī frigida et sic. laxāt: et multa calida et sicca cō**Auic.** stringūt. de virib⁹ cordis: mumia ca. ē in fine tertij: sic. in primo et hz ppꝛietatē ōfortandi cor.
Mum .i. cera secundū Auic. vez cerā arabici vocāt ersamaha et mum: ut apparet p **Sera.** ē sordicies qdā vomoꝝ apū: quā Auic. vocat mum nigrū: et grece vocat ppolis vel cera ppoleos: ē calidus cera et fortiter attractiuum
Muraba .i. cōditū aliqd̄ sicut ro. viole cōdite mirabolani et ceteri fructus. vnde aliquando sic inuenitur vocatum mel rosarum.
Muradascon sic inuenit scd̄o canone Auic. s3 in arabico murdasesan scribit qd sit nescio. Haly abbas vero in secundo practice mandasefrum inter herbas describit.
Murā ē cornu arbustū: et est cornea: et latine vocat ornale: fruct⁹ ē q vocat cōmuniter cornea.
Mura .i. alemn
Muraba .i. suchan
Murex .i. ochylium marinum: cuius sanguine fit tinctura purpurea
Muresi .i. anumonium. Cap. 556.

Muri idē ē qđ garum: et vulgarit dī almuria vł salmuria qđ ē quasi salsū garū. et mod⁹ faciedi garū ē iste. fit gar⁹ de piscicul' puis h⁹ mō: ponunt pisci culi pui ī aliquo vase habente īferius orificium latum superius strictum et angustum: et fit lectus h⁹ piscicul⁹ vł more lecti sternūt ī vase: postea supponit sal. et ordo quidā lapillo⁊ minutorum. Jterū fit alius lectus pisciculo⁊ et supaspgit sal et supponit pdict⁹ ordo lapillo⁊: et sic fit donec vas plenū sit tunc pmittit morari p aliqđ tpē: tamen explorato sapore ⁊ invento garo extrahūt garū. vel garus pōt dici salmoria sapida ut apparet in cōbin. Sed sciendū q̄ gar⁹ vel muri vł almuri q̄ lr̄ sūt: liquor ē salsus q̄ multi p salsamēto vtunt et ē duo⁊ modo⁊. vnū qđ fit ex pisciculis salsis aliud qđ fit ex farina ordei et sale facto ide pa nectii⁹ cōfectio simpliciter invenit in .xxviij. aza rauij. et aptum ī enematibus dysterioꝛum.

Sera. lib. aggre. cap. muri. Muri est illud qđ fit ex piscib⁹ salsis vel carne salsa qđ qñ ponit sup vlcera fraudulenta pbibet cor rosionē. Et idē auctor. Sal administrat in vl ceribus fraudulentis putridis: et apponit ī clyste rib⁹ q administrant ī vlcerib⁹ itestino⁊ et ad sci aticā: et ad dysenteriā. Et idē auct. Albē mesuay Almuri fit ex farina ordei: et ē cal. ī pmo sic. ī se cūdo: sed illud qđ fit ex piscibus ē calidius et sic mollificat ventre: et scidit phlegma. et ofert dolori sciatico: qñ fit clystere cū eo. Et idē aucto. ī farangie h₃ stupciaitate et mundificatione: et io fit cū eo cobol ī egritudine. Diedria. variolis ut nō egrediant in facie et postq̄ egrediunt dissol vit eas: et ē cal. in secūdo gradu. Et idem aucto. Serapio. eodem lib. cap. ras. dicit q̄ curat vlcera fraudulenta putrida que sunt in ore. Bulcasim Eben Aben azarin lib. qui dī servito⁊: muri pur gat phlegma viscosū ⁊ incidit ipsū: et intrat in eo quia qñ miscet ī enemate clysteris cū alijs medici nis cōpositis cōvenientib⁹. et sumūt ī cibo p dolo re faciei q̄ sit a phlegmate: et ē subtilius q̄s sal et q̄s salmuri: et q̄s aq̄ piscū salso⁊ veterū: et virt⁹ co⁊ debilior: virtute ei⁹: et opatio ei⁹ ē ī hūc modum. Accipe de farina ordei ptes duas. et de sale ptē vnā et ofice cū aqua et fac focacias azimas et po ne in furno et dimitte ibi donec oburant intus et extra: deinde extrahe a furno et divide vnāq̄q̄ partē eo⁊ ī tres aut q̄tuoꝛ ptes: et pone ī olla ma gna mūda et coopi aq̄: et pone cū eo de affilioib⁹ palma⁊ plena manū: et pone olla in furno panis a principio noctis vsq̄ mane. et sunt qui coquunt pone cū aq̄ sup ignē: et coquūt vsq̄ ad ꝯsumptio nē medietatis aque: et colat et ponūt ī aq̄ ex mel sm̄ volūtate eo⁊ ad frangendū falsedine ei⁹ et ꝯseruāt. et hoc et caꝫ ut muri et almuri sūt opati ones alie longe ab istis q̄s diximus q̄ sunt idonee comestionib⁹ regū: et nō oportet eas memorari ī hoc loco modo: quia sufficit nunc de modo isto quantum ad necessitatem medicine.

Muricus .i. tamariscus

Murion .i. auricula muris: ut in alexandro ō po dagra.

Murum .i. avena.	Muraban .i. saxifragia.
Murtur .i. vermis	Mur .i. mirrha

Musa ē fruct⁹ quidā ī q̄ peccauit primus parēs pro quo lege mauleb.

Musaguarat .i. ciburium vł sapor qui fit sine car ne et multis speciebus.

Mularagi .i. qñ coopit pupilla nimis. Cap. 557.

Muscata herba ē q̄ se expan dit in terrā: odorē habis musci: et invenit maior et minor q̄ herba satis assimilat agrimonie ni si q̄ ē minor ea. ē alia mior muscata q̄ ē mior su periori: cōvenit cardiace et debilitati cordis.

Muscleon .i. oleum muscellinū

Musceleon idem quod supra

Muscellina ē herba facta sic buglossa cui⁹ radix ē rubei coloris exteri⁹ in supficie: in sicilia linuun tur ex ea gene mulierū: ⁊ alio noie vocatur lacta ca asini. Cap. 558.

Mucillago ē illud globatū qđ extrahitur a quibusdā reb⁹ mucillaginosis p artifi ciū: ⁊ mod⁹ extractiōis mucillaginis ē ille secūdū Bulcasim Eben Aben azarin libro qui dī servito⁊. Accipe de bono psillio vł de q̄cū q̄ re a q̄ mucillago dꝫ extrahi: ⁊ mūda ipm a ter ra ⁊ pone sup ipluꝫ de aq̄ ca. libras q̄tuoꝛ: ad vnā quāq̄ librā psillij aut plus secūdū q̄ tu volueris pinguē eē mucillagine vel subtilē: ⁊ dimitte p no ctē ⁊ de mane calefacias paꝝ sup ignē: deide pro yce eā in marsupio facto ex tela lini forti ⁊ nova grossa: ⁊ stringe os marsupij cū ligamēto fortiter ne aliquid ex psillio lubricet: extrahe deīde: suspē de ipsū supra orificiū olle vitreate ⁊ percute marsu piū ab oī pte eius cū vīga lignea vel ferrea subtili ⁊ qđ egredit de mucillagine trahe mulgendo ad inferioꝛa cū virga donec descēdat mucillago in ollā: et fac illud donec nihil egrediat a marsupio deinde dissolue os ei⁹ et liga iteꝝ magis inferi⁹ a loco in quo ligasti prius: et percute iteꝝ cū virga quusq̄ egrediat tota mucillago: nā psilliū egre diet totū siccū ex marsupio cū isto artificio. et se cūdū hāc disciplina fiūt oēs alie mucillagines. Sūt aūt quidā qui ponūt sup semina aquā ca. et miscēt bene et premunt donec egrediat tota mu cillago sed primus modus est melioꝛ.

Musius .i. apium risus

Muscus equinocū ē ad odiferū et ad lanuginē que ē in eparica: q̄ vestit lapides maris et vocat muscus maris vel lapidee torrentis et ē muscus aq̄ qui facit labere pedes: et similit' ē equinocum ad lanuginē q̄ vestit arbores. p illo qui ē lanugo le. malamusch et ainecb: et p musco odorifero le ge muscus. Est alius musc⁹ qui vocat musc⁹ regl et ē basilicon cū folijs puis: p quo lege medion.

Cap. 559.

Mus omnibus ē notus. **Auic.** lib. se cūdo

cap. de mure sanguis ei⁹ eradicat verrucas: ꝛ ster cus eius confert super allopiciam ꝛ ꝓprie dilanitu cum cepe ꝛ ꝓprie illud qd̄ e adustū: ꝛ exsiccatur ꝛ assat̄ mus ꝛ dat̄ ad comedendū infanti ꝛ absci dit fluxū s. liue ab ore ei⁹: ꝛ si bibat stercꝰ muris cū thure ꝛ aq̄ mell' frangit lapidē: ꝛ si supponat̄ collyriū soluit ventrē pueri: ꝛ qū coquit̄ cū aqua ꝛ sedet in ea qui difficultate patit̄ vrine cōuenit ei: ꝛ qū mus scinditur ꝛ ponitur supra pūcturā scor pionis sa

Dias. cap. simus stercꝰ muris tri tū ꝛ umblico infantiū ipo situ ventrez exponit.

Mutagenat .i. cibus q̄ fit i aliq̄ vase cū lacte semi nū ominiū ꝛ iure galline ꝛ vitellis ouoꝝ cū zuca ro ꝛ specieb⁹ factis ex cinamomo spica cubebis calamo aromatico ꝛ carui: ꝛ coquit̄ in igne ꝛ ap posita super vas testa calida.

Mutagakil. est nomen regis

Mutah quid e. lege alfachi

Mutbelfalin idem qd̄ supra

Mutagira .i. sapor acetosus

Muzadir in libro alchimie sepe inuenitur: ꝛ apd̄ Halyabbatem muzadi⁹ ꝛ almuzadi in cap. debili tatis visus ē sal armoniacus: ꝓpter qd̄ apud ara bes muscadē vocatur .a quo multi latini larzadrā vocant corrupte.

Muzum proprie dicitur cuius sapor est composi tus ex dulci ꝛ acetoso

Muzium idem quod supra

Sequitur de. N.

Naam .i. strutio auis

Nabanaba .i. menta

Naamar idem quod supra

Naeg .i. acorus

Naeri idem quod supra

Naciul .i. abrotanum

Nachana .i. nachana

Narofalchefe .i. nasturcium

Nausta dias. e cotula olearis que nausta dicitur: ꝛ est cos qua acies acuitur.

Nabale .i. apis. Cap. 560

Nabach est fructꝰ scd̄m Auic. arboris dicte sadar siue sadar q̄ apd̄ dias. vocat̄ agrifoliū vez apud Serap. est aliud nabach .s. cortex arboris q̄ a diasco. vocat̄ nascaimon: ꝛ di cit Serapi. cap. nabach q̄ affert̄ de india: ꝛ ē i co lore similis croco: ꝛ sūt sicut cortices mori boni o doris: ꝛ hꝫ virtutē calefacientē: ꝛ sūt cū eo fumiga tiones: ꝛ ponit̄ in cōfectionib⁹ vnguentoꝝ: ꝛ in aliis cōfectionib⁹ calefactoriis: ꝛ hꝫ virtutem cala mi aromatici. Et idē auct. cal' ē cal. i tertio: ꝛ ē ex specieb⁹ indie: ꝛ qū fit suffumigatio cum eo valet corruptioni matricis: ꝛ cōfert suffocationi ei⁹ qū ē siccū. In tacuino scribit̄ q̄ nabach cōpatur ne spillis: ꝛ zaroꝛ qd̄ ē magis odorifez nespulis: ꝛ ita similitudo ē i virtute qū fructꝰ agrifolij ē stipticꝰ confortās stomachū: ꝛ similit̄ cōpar̄ nespil'a ꝛ zaroꝛ Nabati ē regio. vnī qū reperit̄ i aliqua medicina in telligendū ē de orientali a nabathea regione orie tis q̄ iacet inter iudeā ꝛ arabia. Nabathei sūt qui sunt ex arabia cū terminus syrie. Oui in li. meta mor. eurus ad aurorā nabatheiaq; regna recessit

Nabat arab. e dictū planta

Nabati ē quod fit in septetrionali parte

Nabet .i. cādi Nabeti idem qd̄ supra

Nabes .i. acorus

Nabit .i. pot' quidā q fit ex dactilis ꝛ ficub⁹ siccis coctis i aq̄ vel q̄cūq; fructu dulci. Cap. 561.

Nachana arab. gre. ꝛ latine ameos.

Sera. lib. aggre. ca. nachana siue nanochach auct. dias. qui dā noīant ipm pomū āromation .i. cymini ethio piū. vez n̄ i cymini ethiopici e aliq̄ a na ameos: ꝛ ē notū. ē nāq; semē fere simile cymino ethiopio mi nus eo multū ꝛ albiꝰ ꝛ durius ꝛ in suo sa pore ē de similitudine saporis origani: ꝛ illud qd̄ ē eligendū ex eo ē illud qd̄ e recēs ꝛ mūdū. ꝛ idē auct. Gal. Magis iuuamētū qd̄ ē ex eo: ē semē ei⁹ ꝛ in sapore ei⁹ ē amaritudo pauca ꝛ acuitas: ꝛ vir tus eius ē q̄ calefacit ꝛ siccat in tertio gradu. Et idē aucto. Aben mesuay dixit q̄ ꝓuocat vrinam et semē e bonū se. anng: ꝛ et qū ei⁹ decoctio ponit̄ supra puncturā scorpiōis aufert dolorē: ꝛ ē bonū frigiditati stomachi ꝛ epatis: ꝛ aufert opilationez ꝛ sedat nauseā: ꝛ desiccat humiditates stomachi ꝛ ē bonū humiditati q̄ ē i pectore: ꝛ mūdificat vi as renū ꝛ vesice: ꝛ extrahit lapidē ex eis postq̄ā fuerit factꝰ: ꝛ qū fit linimentū cū eo abstergit mor fea ꝛ baras: ꝛ maxie cū medicinis q̄ sūt ad hoc

Nachama .i. menta

Nachan qddā aiel ē. Cap. 562.

Nakala arab. latine palma. Sera. lib. aggreg. ca. nakala siue nachla diui ditur diuisionib⁹ multis. nā sūt rami ei⁹ ꝛ succꝰ ramoꝝ ipsoꝝ ꝛ cissiliones ei⁹: ꝛ summitates ipius siue cacumine: ꝛ cortex cacuminis ei⁹: ꝛ ē ka fri ꝛ recēs ex eo īmaturꝫ qd̄ ē sicut agresta. Uue ē balach. Idē auct. Gal. Substātia succi ramorū ꝛ cissilionū ꝛ sūmitatis ē cōposita ex sb̄a aquosa tepida ꝛ terrea frigida: sed cortice sūmitatis sb̄a ē i seipsa siccior: ꝛ nō ē i eo huiditas aliq̄: ꝛ sapor totiꝰ arboris ē stipticꝰ: virtꝰ eiꝰ ē desiccatiua: ꝛ cō fert vlceribꝰ putridis: ꝛ stringit iuncturas: ꝛ con fert corruptioni corpis ꝛ oris stomachi applica tū exterius: aut in potu sūpta: sꝫ sedum actimas .i. nucleꝰ siue os dactili q̄nq; cōburit̄ i olla sic alie medicine ꝛ cū extractꝰ fuerit ab igne extinguitur i vino: ꝛ postea abluit̄: ꝛ pōit loco tucie i collyriis q̄ ponunt̄ in oculo: ꝛ si nō cōburūtur prima vice cōburant̄ iterꝫ: ꝛ virtꝰ eoꝝ ē stiptica cōglutinati ua qū miscet̄ cū lardo cōuenit vlceribꝰ q̄ fiunt in oculo et extimi oculi ꝛ casiri palpebraꝝ: et icarnat vlcera. Et idē auct. Aben mesuay: virtꝰ cissilionuꝫ ē frigida in fine primi gradꝰ: et sic. in medio eiusdem: cōfert acuitati sāguinis et cholere: et strigit vē trē et nutrit nutrimento pauco: et curat dolorem

stomachi. Et idez aucto. Rasis cifilio sedat fluxū sanguinis ꝛ tā de vesicca q̄ de stomacho sed ꝯꝛt ad eius descensū mutat ziniziber codiui. ꝛ facit ea que facit kafru. i. fūmitas ramoꝝ palme vel cortex fumi.
Gal. viij. sim. phar. cap. finix arboꝛ ꝛ eius. e palma finix arboꝛ. i. palma sti principat vienite l oibus eius ptib⁹. Ramoꝝ aūt suc⁹ auster e ex aquosa sb̄a tepida ꝛ terrestri frī. cōsistēs simulit aūt hu⁹ nāe e ꝛ vocat cerefaleo. i. cefalionis cibilis cristenus. fruct⁹ vo eius ꝛ marie dulcis nō pauca pticipat caliditate. Eius aūt cristes ad multū puenit vsū nō solum calec⁹ apposit⁹. vbi ꝯfortare qd ꝛ siccare ꝛ cōgregare ꝛ densare ꝛ ꝯstringere idigem⁹: s; etiam assumpt⁹ ut cib⁹ simul cū alijs ꝛ ipse p se. qd vero vocat alacer germē eius molle p lme eandē cū cenogefalo hꝫ virtute. qd vo e velut recta et⁹ sti pa virtute possidet. siccat aūt pl⁹ pdictis cum et cōsistens a substātie siccitus et extis: ꝛ minime p̄ticipis humiditate. Un multi i putridinalib⁹ vlceribus eo vtunt ꝛ in pharmacis colligent⁹ latius alioꝝ ꝛ epaticis. ꝛ stomaticis virtutib⁹ extri. Est aūt radix hu⁹ plate siccatiue immodacit virtutibus quid ꝛ ipa stipticitatis. Rabi moises cap. de palma coꝛ palme ꝯ iget spma: ꝛ iuuat ad Auerois in suo colliget oēs ptes dactili stipticitatē hūt maifesta. s; fruct⁹ ei⁹ cū ē matur⁹ aliq̄s stipticitat: cortex vo arbor⁹ pdcē maioꝛ hūt stipticitatē aligb⁹ ptib⁹ ipsi⁹. p fructu h⁹ le. potab

Hacue. i. menta	Hachue idē qd supra
Hachneāsi. i. vince	Hadus. i. sisimbrium
Hadus borboꝛmarien. i. ciclamen	
Hadiso. i. alumē	Hafara. i. ignis grec⁹
Haftara. i. napta	Hafra idē qd supra.
Haragil. i. nux indica	Ha ṫasmona. i. pronica.
Hagafur. i. altea	Hakeal. i. almea
Hakeali idē qd s̄.	Ha kre. i. cornicula.
Halbas. i. antimonium	Halasi idē qd supra.
Halbas. i. vsbi	Cap. 503.

Aliop vel haliō arabice grece ꝛ lati. sparag⁹ vel aspag⁹
Sera. lib. aggreg. cap. Haliō aucto. Gal. virtus ei⁹ pma ē que desiccat s; nō hꝫ frigiditatē neq̧ caliditatem ꝛ abstergit ꝛ apit opilationē epatis ꝛ renū. pprie semē ꝛ radix: ꝛ curat doloꝛē dentium: q2 siccat sine calefactiōe ꝛ infrigidatiōe. Et idē aucto. Dias. qn̄ coquitur vna ebulitiōe ꝛ comedit mollit vētrē: ꝛ p uocat vrina: ꝛ qn̄ cogt radix ei⁹ ꝛ bibit decoctio ipsi⁹ ꝯfert stranguriē ꝛ ictericie: ꝛ sciatice: ꝛ qn̄ coquit in vino ꝯfert decoctio ei⁹ moꝛsui ritielle: ꝛ qn̄ ex decoctiōe ei⁹ fit collutio oris ꝯfert doloꝛi dentium. semē ei⁹ qn̄ bibit facit opatiōes radicis: ꝛ dr̄ q plantura ei⁹ occidit canes: ꝛ dicūt aliqui q qn̄ cornu arietū sepeliunt i terra nascunt inde spa ragi. Et idē auct. Albē mesuay. pprietas ei⁹ est remouere doloꝛē lūboꝝ qui fit a phlegmate ꝛ vero iuuter doloꝛē colice: q2 mollit ventrē: ꝛ li hō vti facit nauseā.
Gal. lectūdo de cibis cap. d̄ aspa go aut q sunt diuretici mo

dicū habētes nutrimēti ꝛ nō bn̄ digeruntur. Et idez vi. sim. phar. c. pasparag⁹ e absterfiue vn̄ nuo ii nō calefacit manifeste neq̧ infrigidat: ꝛ iō tā renū q̄ epa is deopilatiu⁹ e. ꝛ magis radices ꝛ semina q̄ herba q̄ etiā sanat doloꝛē dentiū: quoniā sine calefactione desiccat quoꝛ ꝯtēt marie dentes.

Hana. i. meta	Hamasimon i. colofonia
Hanafar. i. abrotanū	Hanequa. i. colofonia
Hanen. i. cymbalaria	Hanem idez qd supra
Hapasir	i. sisimbrium

Hapta. i. petroleū: qd vocat sterc⁹ demonis
Hapeos. i. sinapis vel semē ei⁹. Cap. 564.

Apellus ē herba que facta ē sic ellebor⁹ niger cu⁹ radix ē ordinata ad modū rethis ē anthonomatice herba venenosa: ꝛ ē prima pe aconit. Auic lib. a. cap. de napello Napella ē herba que e venenū pnicioſū: ꝛ est i summo caliditatis ꝛ siccitatis: velꝫ albaras limitū: ꝛ cōfert lepre. Unde c venenū destrues bibetē se. Maioꝛ vero ipsi⁹ pono ē mediciue. ꝫ. vni⁹. ꝛ hec iterficit ꝛ similit mu⁹. Et ex eo comunices cibāt ꝛ nō moriunt. Ex oib⁹ ꝯfectionib⁹ diamusc⁹ ei resistit. Et e alius q vocat napellus moisis: ꝛ vult dicere napellus: ꝛ ē quodda aial qd assimilat muri qd moratur in radice napelli. nascēs cū napello: ꝛ q cū eo appropiquat non crescit arboꝛ: ꝛ ē tyriaca napelli. ꝛ est maioꝛ eo: ꝛ i eo sūt omnia iuuamenta que sunt in napello.

Hapeū. i. napo	Hapia. i. napo vel napus
Hapu idē qd s̄.	Hape. i. napus
Hapon idē qd s̄.	Haponi idē qd supra.

Hapus vel napius caulis est quedam species rapeut apparet si leges delien.
Haragil. i. nux indica magna
Hargil idem qd supra
Harcha piscis ē teste Alexādro stupoꝛifice n̄ e g mediāte lino vel calamo reddit manū piscatoris insensibile: inde narchoticū omne stupefaciuum
Hare vgenebin. i. genus bdelly
Harchesis i. stupoꝛ
Harsestica quid ē. l. l. malamusch

Harion. i. vince	Harbisos. i. narcisus

Harcessus quid ē. lege. l. basal alcit
Hardileon. i. oleum de spica nardi

Hardinū idē qd s̄.	Harti. i. toꝛpedo
Harō. i. auena	Harchontica. i. stupefaciētia

Harkodeo excaseos. i. stupidus
Harkon ē piscis stupefaciēs ꝛ est toꝛpedo.

Harchosi. i. stupoꝛ	Harti. i. apium

Hardus scachiū vel scachios. vel nard⁹ indica ē spica indica q̄ vocat spica nardi. Hardus similit qn̄ simpliciter ponit spica indica vel spica nardi intelligitur pro qua lege simibel
Hardus celtica quid ē: lege quod supra
Hardus romana quid ē. lege quod supra

Hard⁹ agrestis. i. asaꝝ	Hard⁹ cretica. i. saliūca
Hard⁹ rustic⁹. i. asaꝝ	Har. i. ignis
Hasarum. i. asaꝝ	Hasale. i. iectoriū nasi

Hasaboꝛ. i. lunum comedendum

Capitulum 565.

N Astatumon hec vocatur se rap. nabach.

Dias. est quidam cortex indicus odoris boni: et similis lanule sive cornibus. est enim viscide calefactivus. miscetur denique unguentis et in antidotis et acopis mittitur ex calefactionis quapropter medetur similiter in calam. aromaticis et vaporationi supponitur tarda stricturam in uricis laborantibus

Nasca est fungus arboris: et accipitur denominationem ab arbore in qua oritur ut nasca nucis vel nasca pomi. et c.

Nascale est quod matrici imponitur simile suppositorio. pessarium vero simile clysteri quamvis pro nascali pessarium libris antiquis sepe inveniatur.

Nasir i. rubeus. Nasiri idem quod supra.

Nasup i. polium montanum.

Naufirdus est quidam morbus qui oritur infantibus qui difficulter et cum sonitu per nares inspirant et respirant

Nasor est species cinamomi

Nasorep i. cymbalaria Nasur i. abrotanum.

Nasturtium quid est: lege cardamus

Nasturtium terrorum quid le. quod supra.

Nasturtium orientale quid est: le. quod supra

Nasturtium silvestre quid est. le. leuisticum.

Nasturtium aquaticum quid est: le. quod supra

Nasturtium babylonicum i. nasturtium aquaticum

Cap. 566.

N Atarab arab. latine scorpio **Sera** est animal venenosum omnibus notum

Posse. Sera. lib. agreg. capi. natarab. aucto. Gal. Scorpio quando teritur: et ponitur supra locum morsure ipsius confert: similiter confert quando assatur et comeditur et confert etiam secundum quod diximus morsui vipere: et confert cinis eius combusti lapidi renum et vesice. Almansor tractatu. viii. capitulo de his que fugant venenosa si suffumigetur domus ex scorpione omnes alii fugiunt. similiter si fumigetur domus sulphure et ungula asini et galbano fugabuntur scorpiones. Oleum eorum in foraminibus eorum si fusum fuerit non inde ulterius exibunt imo fugient. Et idem de punctura scorpionum est bibere pondus unius aurei cum aqua aut vino ex radicibus coloquintide siccis: aut unius aurei pondus ex medicamine de assa cum una. ʒ. vini et locum qui est supra puncturam stringere: et ex oleo de ben et aqua cal. embrocare et sambacino in quo castoreum et euforbium confricata fuerint inungere atque cum eo locum fortissime fricare: tyriaca que valde proficit Recipe radicum capparis absinthii nabati aristologie gentiane ana equaliter confice cum melle: Dosis eius in pom. ʒ. iii. Item confert tyriaca diatesseron vel vinum vetus: et allia ei ad comedendum tribue: atque ex eis loco emplastri suppone: locum quoque assidue cum igne calefaciat: si autem febris supervenerit sequenti die phlebotoma et aquam ordei ei tribue: et custodi ne acutam egritudinem incurrat. omnes preterea abstineant ab apii comestione: ubi scorpionum multitudo fuerit. Dias. cap. de scorpione. Scorpio montanus quando teritur crudus et ponitur super puncturam sua curat. Assatur et comeditur et facit hoc. sed scorpiones marini qui comeduntur et bibitur ius eorum laxat coleram. et conferunt aque descendenti ad oculum et obscuritati visus

Auic. lib. ii. ca. de scorpione: oleum scorpionum confert dolori auris valde.

Natanacha i. menta

Natanacha quid est lege dionacha

Natra posterior pars oculi.

Natio est confectio quecunque facta ad formam nucis

Natist idem quod supra

Natisen idem quod supra

Natiemgi i. colofonia

Natbis i. ferula

Nathicos idem quod supra

Natrix i. hircina. Pli. Natrix herba est cuius folium euulsum hirci virus redolet.

Nitan i. vitrum

Natron idem quod supra

Natrodisia i. rubus

Nealis i. amomum

Neulisac idem quod supra

Neusares i. antimonium

Neuron i. nervus

Neubatis i. ferula silvatica

Neusafor i. arthemisia

Neusafori idem quod supra

Nebefer i. hypoquistidos.

Nebetar i. brancha

Nebeflach i. pimpinella

Nebid i. vitrum

Nebidb idem quod supra

Nebidi idem quod supra

Necara i. amomum

Nectar i. claretum de vino melle vel zucaro et speciebus

Nectarium i. abrotanum

Neceron i. folium

Necrensie i. semen peonie

Necresis est genus mortificationum alicuius partis membri.

Neda in regali dispositione haly est confectio que da aromatica ad fumigandum que consuevit deferri ad nos trocisata in forma quadrangulata oblonga

Nedidus i. neucus

Nediran i. auricula muris

Neridam idem quod supra

Nefelin est morbus prohibens ortum capillorum.

Nefelon est quoddam vlcus oculi

Nefolom idem quod supra.

Nefre i. thit Nefel i. nubis

Nefele i. nubes Nefresis i. passio renum.

Nefri i. renes Nefosar i. peonia

Nefro cathar i. renibus apta confectio

Nefro i. renes

Negataf i. silvestris

Negrataf idem quod supra

Negratafi idem quod supra

Negen et chela i. gramen

Negefar i. opium

Negebroch .i.cymbalaria
Nezil .i.gramen
Nezili idem quod supra
Nezifar .i.hypoquistidos.
Nema interpretatur comestio:et est granum vi-
cium qd' corrosio
Neman arab.exposuit translator Auicē.q' est si
simbrium:et in hoc etiā errant constantin'.Ue
ritas autem est q' ipsam ē serpillum. Unde cap.
de neman.Auic.cū cap.ō serpillo apud dias.idē
dicit:qđ etiā p Serap.apparet.et p Stephanū
etiā in synonymis nemanū.i.serpillū.Item alibi
de serpillo serpillum.i.nemanum
Nemana idem quod supra
Nemamema idem quod supra
Nemen .i.sisimbrium
Nemanu .i.zinziber
Nemetorse .i.sorbilis
Nembesa idem quod supra
Nemerin .i.vlupicula
Nemeircum idem quod supra
Nemeri .i.zinziber
Nemira .i.ameos
Nemica idem quod supra
Nemis .i.lenticula
Nemicha .i.ameos
Nemiche idem quod supra

Cap.567.

Nenufar

latine:arab.silofar.
gre.nimphea.Sciē
dū q' nenufar ē duplicis generis:vnū
aquaticū aliud terrenū. aquaticū ē ne
nufar vel nimphea aquatica vel cacabus veneris
vel papauer palustre:vel aliga palustris habens
flores albos similes lilio habentes in medio ve
lud crocum.terrena ē que vocatur vngula cabal
lina faciens flores croceos:vel tussilago:vł came
leucen grece et arabice vocat' pbatanū vel phar
fugium:nascitur **Sera.** lib.aggreg.cap. silo
iuxta flumium. far.i.nenufar:ē plan
ta que nascitur in paludibus nō currentibus: ha
bet folia similia folijs plate que dicit' pinoain: ni
si quia sunt minora eis et longa par: cuius que
dam partes apparent sub aqua:et quedam super
aquam:et in omnibus sunt folia multa:et hab; ra
mos in vna radice egredientes:ꝛ habet flores al
bos similes lilio cū palliditate pauca habēs i me
dio velud crocū:et quādo producunt flores eius
apparent capita similia malis:aut capitib' papa
veris nigri:in quib' semen ē nigrū amarū viscosū
et habet stipite lenē nō grossum nigrum similem
stipiti herbe que dicitur pinozin:et habet radicē
magnā albam vel asperam habentē nodos:et ali
qua ex eis habet radicē nigrā. Et ide auctoritate
Gal.virtus huius radicis et seminis hui' plante
est virtus que desiccat sine mordicatione:et strin
git ventrē.flos eius ē fri.et hu. Et idem aucto.al
basari ē fri.in. **Dias.** cap.ō nenufare.nenu
ij.hu.in tertio. far.i.nimphea:et nasci
tur in aquis stantibus vel locis cultis et aquosis
folia habens similia cicorio:sed minora ꝛ oblon
ga:altū sup aqua proferens caput.multa capita i
uqua habens ex vna radice.flos ē illi albus simi
lis lilio cum pauco pallore:semē habens i medio
croceum sed cum floruerit caput rotundum effi
citur sicut mala matiana:aut capita miconū nigri
in quo semen inuenitur latum et spissum in gustu
argillosum.hasta eius lenis non grossa ꝛ nigra si
milis cicorio.radix est illi nigra ꝛ aspera ꝛ nodo
sa que i autū **Posse.Sera.** auctori
pno siccatur. tate gal.
radix eius ꝛ semen stringunt ventrem.ꝛ ide auc.
albasari.flos eius aufert vigilias euenientes a ca
lidiente.ꝛ idem auct.Rasis inducit somnū .ē fri.
ꝛ sedat dolorē.ꝛ oleum ei' est forti' oleo violato

Dias. radix eius sicca bibita cum vino ali
acis medetur splenē; siccat cataplas
matibus adhibita.ꝛ in stomacho posita dolorem
compescit.bibita vesice dolorē mitigat: maculas
corporis detergit.Alopicias emendat pice addi
ta omnia similiter facere potest.multum in som
nis videntibus bibita prodest .tumorem testium
tollit.semen eius assidue bibitum id facere nouit
potui data atq; illinita corporib' similiter habet
virtutes.Item radix eius ꝛ semen virtutē habet
desiccatiuam sine mordicatione:ꝛ iō rheuma vē
tris reprimit.semen vero eius potui datum repri
mit seminis fluxum si plus a ratione fluat.que su
tem albam radicē habet fortior est virtute ꝛ bibi
tur cum vino nigro.nam stiptice participat ꝛ ali
quid protectore virtutis:ita ut aluum laxet insu
sa.ꝛ allopiciam cum pice liquida curat.Auic.de
viribus cordis ait:q' confortat cor.Holbe.vi.sim.
phar.cap.de tussilagine bilbiu siue tussilago:ꝛ ē
vngula caballina vel nenufar terrenū vł farfana
nominatur autem tussilago eo q' tussibus ꝛ or
thonoicis conferens creditur.siquis fumens so
lia sicca vel radicem super prunas fumigas ispi
ret consurgentem fumum.Est autem mediocrit'
acre quare ꝛ rūpere sine dolore creditur vniuer
sa apostemata que i thorace.virida vero folia et
flores phlegmonem patientia membra cum diffi
cultate digestionis exterius cataplasmata iuuāt
propter amissionem aquose humiditatis cuius
omnia viridia ꝛ tenera.hec quidē magis:illa ve
ro minus participant.sicca vero folia lilij acrio
eis sunt virtutis ut competant phlegmonē patiē
tibus.Auic.libro secundo cap.de nenufare.spiri
tus eius lenit ventrem ꝛ confert se.estatis:ꝛ ē ve
hementis extinctionis.
Nenuchia .i.ameos
Nenucha idem quod supra
Nenuca idem quod supra
Nenuche idem quod supra
Nenrus .i.coctus
Nepita .i.calamentum
Nepithefendenis idem quod supra
Nepit idem quod supra

Cap.568.

Neregil

arabice:latine nux indi
ca:ꝛ est nux magna

Ser. lib. ... cap. neregal. et e palma in insule que e mari ... et i partib' ... india ... Et dicit q' neregal e palma de mochol. et iste insule noi antur dibgeti: et ab eis deferunt' de buga et neregal. Ultima vero istar insular e sa ... Gal. in libro de cibis nuc indica e ca. in secudo gradu. hu. in primo Et idem Serap. signum humiditatis eius e q' cito corrumpit. et ipsa e grosse et gravis substatie: nisi q' ipsa no e mali chimi. oportet q' caveat ab ea que no e recens et bona que e multe albedinis: in carne sua et in qua e aq dulcis bona. et illa aqua que e intra ipsam e signum sue recentie. et de excoria ri illud quod e albu ex ea existes exterius: q' iste cortex e durus gravis stomacho longinqu' a digestione. et si aliunde digeritur no invenit corpus in eo aliud: nisi nutrimentum modicu. et ipsa qui de nux comeditur cu zucaro tabarzet: aut cu penidijs albis et propter ab eis q sunt calefacti. phlegmatici vero cu pauco melle et cholerici no vtant ea. et sumat eam phlegmatici in ieiunio: et ex pectent donec descedat a stomacho: et post comedat et quando ipsa veterascat expellit ascarides sua proprietate. et oleum eius vetustu confert ventositatib' lumbor. et dolorib' genuum. et emoroidib' que fiunt a phlegmate quando linitur: et quado linit exterius maxime admiscet' cu oleo nucleor. psi c ... quando administrat' de vnoquoq illor. i. sunt aurens un'. Oleu vero ei' que nova e cofert phlegmaticis: et e melior chimi q' butyr. vaccinu vel ovinu: q' n pugit stomachum sicut facit butyrum vaccinum vel ovinum nec mollificat eum. Oleum vero eius co fert vesice. **Jo. mes.** Tractatu de oleis Oleu eius confert dolori nervorum: et lenit pectus et pulmone clarificat vocem et inpinguat: et addit in spermate.

Auic. lib. ij. cap. de nuce indica. Dicit q' au gmentat coitu: et cu antiquat comesta sta ascarides et vermes necat.

Nere. i. arbor cerasi silvestris de cuius cortice sophisticatur Cassialignea. lege mahieleb.

Nercon — i. affodillus

Neremisk — i. semen rose asini

Neresmich. i. rosa azini. flos eius et cortices similantur maca sed minus rubeus: et e aromatic' declinans ad caliditatem et habet parz ponticitatis: et appropinquat in virtute neriden Auic.

Neresmik — idem quod supra

Neremusca — idem quod supra

Nerscsem — i. virga pastoris.

Neriden. i. spica romana vel celtica

Neriden hortesis idem quod supra

Cap. 569.

Nerion grece: aut neredendron aut rododafne: et ara. adelpha latine: oleander vel landrum.

Dias. cap nereon: frutex e omnibus nota: folia habet similia amigdali: sz maiora et pinguiora: et flore rodo similem feme etia parens sicut cornu veluti lanam: deintus habens similem hirsuto. Radix e illi obloga et acuta et gustu salsa nascit' locis aquosis et maritimis.

Auic. lib. ij. cap. de oleandro. Oleader alia est silvestris. et alia est fluvialis. silvestris vero habet folia portulace similia: sed sunt ... et eius tyrsi sunt loga expansa sup terra et apud folia sunt spine: et nascit' in desertis domibus fluvialis aut ... i ripis fluminu: cuius tyrsi a terra elevant: et spine eius sunt occulte: et folia ei' sunt sicut folia salicis. et folia amigdali. et e saporis valde amari. superior cutis eius et flos ei' est sicut rosa rubea bon' valde: et sup ipm egreditur quodda simile pilis: et eius fruct' est durus plen' asper: et intus e res sicut lana. e cal. i iij. sic. in ij.

Posse. Dias. virtus e illi mortifera. Na comesta ab animalibus mortem infert: sed homini remedium est salutis: maxime cu vino et ruta bibita morsib' venenatis occurrit. pecora minuta si odore eius tact i fuerint moriuntur. **Auic.** interficit pulices et vermes terrenos. succus foliorum eius valet scabiei et excoriationi. et cofert dolori dorsi antiquo more emplastri. et flos eius facit sternutatione. et est venenum hominib' et bestijs: vez confert cu bibitur cu vino decocto cum ruta: et potatur: et liberat a venenis vermiu venenosor. ego in dico q' hoc e timorosu: et ipsa et ei' flos e venenum hominibus et bestijs et canibus. Verum cofert q' bibit' cu vino decocto cu ruta secundum q' dicitur. **Gal.** vij. sim. pharm. cap. rododafne. i. landru vel nerion. nota est omnib' frutex cataplasmata disfortice virtutis e. intra corpus vero sumpta perniciosa est non solu hominib': sed plurib' bestiar. secudu complexione tertij est gradus calefacientium incipientis: primi vero siccantium

Nermus — i. rosa canina

Nerosc' i. bellu. — Nerosarcb idem qd supra.

Nerodendron — i. nerion

Nesa i. amidu — Nessa idem qd supra

Nesar i. filipedula — Neserin i. rosa silvestris.

Nesen — i. arbor tremula

Nesesor — i. amilum

Nessescertigi ide. — Nessen idem

Nessefregu ide qd supra. — Nessesengi idem

Neseon — i. centaurea maior.

Nesim — i. rosa seni

Nesirem — idem quod supra.

Nespillum dz dicere mespillum: p q le. zaror.

Nesrin albam — i. nesim

Nethalim — i. epithimum

Nethalimi — idem quod supra

Netabron — i. mandragora

Netiuca — i. ameos

Neticus. i. apostema ex genere apostematu accidentium in carnibus mollib' et proprie in glandulosis locis: et nominatur nascentia cutis.

Nezemus — i. maiorana

Nezemusi — idem quod supra

Nezezaroe — i. zaror.

Niat i.aqua | Niati idem qđ supra
Niasor | .i.bdellium
Nictalemo.i.passio qua patiens in die non videt: sed in nocte.
Nictibri | idem quod supra
Nicc.i.amidū | Niche idem qđ supra
N cte | idem qđ supra
Nicteris | .i.vespertilio
Nictilos | .i.vectonica
Nictee.i.nix. | Nichim.i.laudinu
Nictilopa.i.ut euanescat visus in nocte: & videat i die: & debilitet in fine diei.s.post solis occasum.
Nidens.i.viridis. | Nidesim.i.almea
Nidesim | idem qđ supra
Nidi⁹.i.landrū. | Nidisas.i.melilotū.
Nidisso | idem qđ supra
Nid⁹ hyrūdinū notum est: pro quo lege gi.
Nidulaꝝ | .i.asarum
Nidros | .i.landrū
Nigado | .i.paritaria
Nigrado | idem qđ supra
Nigrato | idem qđ supra
Nigra vena.i.vena media que matrix dicitur
Nigen | .i.radix coralli.
Nigeni | idem qđ supra
Nigella quid est lege carui.
Nigith | .i.indicus
Nigni | idez qđ supra
Nigri ē nomē cuiusdam serpentis.
Nigumer | .i.fisleos
Nigrūgeron.i.albū fiat vitrum
Nigrūgeromi | idem qđ supra
Nileos ē quedā radix q̄ multū assimilatur galā gescui⁹ plantam ab auctorib⁹ non inueni figuratā sed est species iunci.
Nileus.i.oleū mellinū cū vini tertia parte

Cap.570

Nleg Sera.

arabi.grece nesme vł cha er vel adlen: latie indicus lib.aggreg.cap.nileg. au cto.diasc.ē de ipso dome sticus et siluestris. & domestic⁹ est ille quo tincto res vtunt: cui⁹ folium est simile folio plantaginis nisi q; ē magī viscosū & fortiorī nigredinis: & ha bet stipitē longitudinis brachy vnius. Sed agre stis assimilat domestico: nisi q; foliū ei⁹ ē maius simile folio lactuce: & habet ramulos longos plu res graciles cū multis ramusculis quoꝝ color tē dit ad rubedinē: & in sūmitatib⁹ ramoꝝ sūt vagi nule multe similes linguis. & ē in eis semen: & ha bet florem paruū subtilem: Et idē auct. Gal. Do mestic⁹ est ille q̄ vtūt tinctores. sapor ei⁹ est ama r⁹ stiptic⁹: & virt⁹ ei⁹ ē q̄ desiccat fortiter sine acu mine. Et idem auct. aloesme. Est arbustū pulue rulentū eleuaturq; cū stipite suo lōgitudine vni⁹ brachy: & habet gramina ramoꝝ. In sūmitate sua est flos sicut flos coriādri: & siccat & terit & ponit cū alkanna. Dicūt quidā q; adhlem e arbor nil: & chatis & nesme sūt idem. Et idem auct. isaac be naram alcbat & nesme sūt idem: & est balbac: & est planta habens foliū longū plusq̄ folium salicis: & assimilat folio fasceoli coloris quasi aurei. sed maius est: & ē cal. & siccū & stiptica.

Nosse. Sera.

auct. Gal. Uirt⁹ eius incarnat & resoluit et cōglutinat vlcera q̄ sūt in corporib⁹ duris: & si im si fuerint in capitib⁹ musculoꝝ: & abscindit fluxū sanguinis. & dissoluit. & minuit apostemata mol lia: & cōfert vlcerib⁹ putridis & corrosiuis. Idem auct. dias. emplastrū cū folijs ei⁹ cōfert apostema tib⁹ & vlcerib⁹. Nam in principio ipsoꝝ cōglucti nat ea sua caliditate. & abscindit fluxū sanguinis. & curat formicam et herisipillam. & agrestis forti oris est virtutis. & cōfert spleneticis qñ bibitur. et fit emplastrū cū eo & iuuat plusq̄ prim⁹

Nilcos | .i.indicū
Nilon diarodon.i.rosa viridis purgata
Nilofar | .i.nenufar.
Nil idest indicum: & est succ⁹ plante similis vola bili: cuius semen intra laxatiua ponitur.
Nima herba est secundū Pli. trib⁹ folijs longis imbateis id est similibus imbo
Nime | .i.vine.
Nimfea.i.nenufar. Ego vidi in stagnis ipsum du plici flore albo.s.croceo seu citrino: quē luteū vo cat Pli. & ipsa ē magis odorifera q̄ alba
Nimiccula quid est: le. zados
Ninisi | .i.mustela
Ninisisi | idem qđ supra
Ninison vel monson apud dias. ē silex.
Ninisar | .i.cymbalaria
Nipisal | .i.aspaleum
Nipisali | idem quod supra
Nipis | .i.arbor fode
Nisapo | .i.lucam comedendam
Nisa | .i.miscos
Nisar | idem quod supra
Nisu | .i.miscos
Nisulf | .i.almea
Nisur | idem quod supra
Nisflos | .i.flos aneti
Nisulfir | .i.acacia
Nitre | .i.folium
Nithosechia | .i.venter meruli
Nithosetbia | idem qđ supra
Nitroflos | .i.afronitrum
Nitusal | .i.arsenicum
Nitu | .i.bedeguar
Nitrum quid est: lege baurach
Nisa | .i.sebesten.
Nixar | .i.cerasum maciaꝝ
Nix est aqua congelata: est mala senibus & eis in quibus generantur humores frigi. Auic. Noaz vocant gre. costas molles inferiores.
Noas | .i.eo
Noaes | idem quod supra
Noachasachaman est quedam herba nascens in campo pyloso & dura qua caremus
Nois.i. ratio vel intellectus
Noisi | idem quod supra

Roi .i.nucleus oculi
Rocale .i.furfur
Rochale idem quod supra
Rockale idem quod supra
Rocha .i.flommos
Rochisar .i.pulegium
Rochisari idem quod supra.
Rocticorax .i.bubones aves
Rctilopa .i.nictilopa
Rodach .i.pulueres et vnguēta.
Rodar .i.amomonum.
Rodalfar .i.apium risus
Romas est vlcus oculi putruosum contentū ex tumore et fordibus. quidam dicūt q̄ sunt corrosiones cancrose.
Rome .i.satyrion
Romerac .i.almea
Romerani idem quod supra
Rora .i.calx
Rozasar .i.muscata
Roraisor .i.ironia
Rosadar .i.sal armoniacum.
Roscader idem qd supra
Rossalef .i.musellina.
Roscos mileos.i.spinalis medulla
Roscucora .i.nocticorax.
Rouinancam .i.rubeum
Rouisarch .i.psillii
Rouialasar .i.sheados
Rubastis .i.st.fixagria
Rubasus .i.centaurea
Ruber .i.vsnee
Rucaria .i.nux muscata
Ruca.i.posterior pars capitis
Rucrom.i.l: c^9 vbi collū craneo iungit
Rucesar .i.nux sarcha
Rucsarch idem quod supra
Ruclc^9 secundū quosdā quando simpliciter ponitur pro nucleo pini intelligit. quidam dicūt pro nucleo oliue: sed in secūdo cano. Auic. de nucleo dactili intellexit.
Ruda .i.muthe
Rudalep .i.stincus
Rudalepi idem
Rudeac liquor est.
Rudokalep .i.os mundi.
Rudolf .i.ceterach
Rugaseluis quid est: lege eliis.
Rugaselinsi idem
Rugasar .i.amimonium

Cap.571.

Amir arabi. vel mestratir misseri. grece serpillū: vel berpillū latine serapullū.

Sera. lib. aggre. cap. namir auct. dias. est de eo domesticū et siluestre. sed domesticum est planta inclinata super faciem terre iacens et qd de ea tangit terram infigit in terra radices et habet folia et ramos similia folijs et ramis origani: nisi qz sūt albiores. et in odore suo ē aliquantulū ex odore maiorane et vtunt ea multi in cibis: et nominant eam multi arclas et arclanc. sed siluestre ex eo nominat ragis qd nō inclinat sicut aliud sup terram in ortu suo: immo stat erectus et habet ramos suos subtiles lignosos adeo q̄ possum^9 facere ex eis licinia ad lumen accendendum: et ramuli sunt longi circa palmum pleni folijs rute similibus: nisi quia sunt strictiora et longiora et duriora folijs rute: et flores acuti saporis et odoris boni per singulos ramos distinctos cuius color est i summitate eius purpureus: et habet radices in quibus non est iuuamentū. Nascit in rupibus et in locis lapidosis: et est fortius et calidius domestico: et admiscetur in medicinis. Et est alia species agrestis vel siluestris: et ē sisinabarion nascit in locis habitabilib^9 et domesticis: et est similis menta: nisi quia sunt et folia latiora q̄ mente: et meliorē odorē habētia. Et idē auc. Gal. substantia eius est subtilis: et virtus eius ē que calefacit et desiccat in tertio gradu. Pli. cap. de serpillo. Serpillum idem est qd berpillum. quadoq̄ sumit pro poligonia ut in alexandro de dolore capitis ex causa calida. Et dicit serpillu; quia super terrā serpit. Et ē aliud siluestre: aliud domesticū. Domesticū ramos diffundit sup terrā. siluestre in longum crescit et altum

Dias. cap. d serpillo siue mulanum cicer erraticum herba est humilis et sup terram repens cū folijs atq̄ ramis organo similibus: albidioribus tamen sansuci odorē singentibus: et eius species sūt due vna hortulas siue visualis que i campis lapidosis crescit. alia agrestis que non per terram serpit: sed recte atq̄ stipitis positione erigitur: cum ramulis tenuibus atq̄ horrentib^9 in longitudine bipalmis cum folijs paruis rute similib^9: sed angustiorib^9 et longioribus: cuius hasta similis est sarmento: florem odoris suauis habēs i omnibus virgis cōstitutum et in summitate purpureum: et linguam remordentem et gustu viscidū. radix eius inutilis est. Nascitur locis saxosis. Est autem vehementior et calidior ea que est visualis. que ideo accepit nomen herpillum: q̄ greci herpere repere dicūt: qz ambulat. Nam fructus huius plurimum ambulat fructificando.

Auic. lib. 2. capi. mescatramisir. Mescatramisir siue mescarrasir est cuius stipites sunt similes ascechesabram sicco: ex quo non assumitur in principio cibi sapor plurimus neq̄ odor. deinde succedunt amaritudo et acuitas. et est diuersarum specierum. Et vna ē debilior alia. Est ca. et sic. prouenicus ad tertium.

Possc. Sera. aucto. dias. prouocat menstrua quando sumitur in potu et vrinam: et confert tortionib^9 ventris et attritionibus musculorum: et fumigatum eorum: et apostematibus epatis calidis. et ē bonū contra nocumenta venenorum quando bibitur. et fit emplastrum cum eo super morsum. et quando coquitur cum aceto et admiscetur ei oleū ro. et proycitur super caput sedat sodā. et est cōuenies

propter lithargie ꝛ carabito. Et quando sumitur i potu ex eo cum aceto. ꝫ.iij. sedat vomitum sanguineum. Et idem auctoritate Gal. semen eius est sic multer calefactiuum: et ideo quidam exhibent illud in potu habentibus syncopim ꝛ tortões i vino. Et idem aucto diaſ. habet virtutem calefactiuã: ꝫ quando semen eius bibitur cum vino ꝛ cõfert difficultati vrine ꝛ lapidi. ꝛ tortionib⁹ ventris ꝛ syncopi. ꝛ fit emplastrum cum eo ad puncturã apu ꝛ quando sumitur in potu sedat vomitũ. Et idem aucto. mesuay: Aperit opilationes viarum: ꝛ habet virtutem confortandi multum i punctura.

Diaſ. virtutem habet constrictiuam fuse redargruentem menstrua imperat. vrinam prouocat. bibitum tortiones ꝛ conquassationes viuliter curat. tumorem epatis compescit. morsibus venenatis occurrit. bibitum ꝛ impositũ id prestat. dolorem capitis cum aceto coctũ oleo rosado compescat: maxime litargicis ꝛ freneticis adhibitus prodest. nauseam prouocat. Item emoptoicis mederi dicit. ꝫ.iij. cum aceto datis.

Gal. vi. sim. phar. cap. de serpillo nominant ipsum multi susubar. sapor eius est fortis. ꝛ virtus eius est cal. subtiliatiua ꝛ resolutiua. ꝛ prouocat vrinam ꝛ menstrua.

Auic. quando pascunt eum pecudes facit emulgere sanguinem ꝛ excusat a calamento immo fortius est eo plurimum ꝛ extrahit humiditates viscosas a pectore ꝛ pulmone. Syrupus eius confert conturbationi ꝛ nausee. prouocat menstrua fortiter ꝛ vrinam.

Cap. 572.

Nuſador arab. gre. vulsadar latine vero sal armoniacum. **Sera.** sal armoniacus ĉ albus ꝛ rubens ꝛ extrahitur ex lapidib⁹ claris duris ꝛ est salsus mordicatiuus multum. defertur ex corasceni. ꝛ sũt ei⁹ colores multi. Nam est ex eo niger ꝛ puluerulentus. ꝛ albus clarus sicut cristallus ꝛ est melior: et est ille qui ingreditur in medicinis. ꝛ ĉ cal. ꝛ sicc⁹ i iiij. gra. **Posse. Sera.** Est abstersiuus humorũ grossorum: ꝛ abstergit ꝛ lauat: ꝛ cõfert casui vuule ꝛ squinantie: ꝛ diminuit albedinem oculi seu pannum eius.

Nuscadar	idem quod supra
Nunda	.i. amigdala
Nunsar	.i. cymbalaria
Nunfari	idem
Nurum	.i. motum.
Nurrumscennus	.i. stella terre.
Nursusar	.i. antimonium

Cap. 573

Nux visualis latine: arab. Jeuz. Alexandrie: gre. carea basilica vel karia: ꝛ est nux visualis qua cõmuniter vtimur ad edendũ. Sciendũ ꝙ nucis multa sunt genera: sed quãdo simpliciter ponitur ꝓ visuali intelligitur.

Posse. Diaſ. cap. de nuce. Nux si manducata fuerit cacostomaca est indigestibilis: ꝛ choleram nutrit. dolorem capitis commouet. tussientibus contraria est. a ieiunis comesta nauseam prouocat. venenis contraria est si comesta fuerit sumpta cum caricis lumbricos latos excludit. cataplasmatib⁹ adhibita tumores mãmarum compescit. luxationibus cum melle ꝛ ruta bene adhibet'. cum cepula melle ꝛ sale morsum hominis ꝛ canis ad sanitatẽ perducit. tunsa cum corio ꝛ in vmbilico posita tortionibus medetur. corium eius cõbustũ tritum cũ oleo ꝛ vino capillos infantib⁹ inunctum bonos reddit. allopitias limpidat vel emendat. mẽstrua suspendit si caro ipsi⁹ cõbusta cũ aqua bibita fuerit. Ueteres aũt nuces carnes earũ cataplasmantibus adhibite cancros ꝛ carbunculos tollunt. egilopas limpidat. ꝛ si caro masticata ꝛ imposita fuerit fit etiam ex ipsa oleũ si tunsa ꝛ expressa fuerit. virides autẽ nuces cacostomace sunt ꝙ si oleo mixte fuerint eius acrore teperãt ꝛ liuores corporis tollunt. Arbor nucaria habet in folijs ꝟ vel cinis stipticũ. nucis autẽ viridis cortex tunsa ꝛ pressa ꝛ succo qui exatur cocto cũ melle ut solet fieri de moro ad oris vicia bonũ est: ꝛ vocat diacareon. Item cortex nucis siccata ꝛ vsta leptomeris ꝛ desiccatiua sine mordicatiõe fit medicina.

Gal. vij. sim. phar. cap. caria. caria vel carea i. nux arbor. habet quidẽ quid in pullulationibus ꝛ frondibus stipticũ eudens. plurimũ autem in nucis cortice recenti ꝛ sicco. Utunt' aũt eo ꝓpterea ꝛ tinctores: nõ aũt experimentes eorũ succum similiter succo mororum ꝛ rubor̃ coquẽtes cum melle. stomatico vtunt pharmaco: ꝛ etiã ad alia vulnera in quibus sunt cõgrui pdicti fuc ci. Nunc vero ipsius aliud quidẽ est esibile: aliud oleaginosum ꝛ subtilium partiũ. quo circa ꝛ succi fit faciliter ꝛ magis quidẽ fit tale quãticũq; repositum diu manet. oleũ nãq; exprimere ẽ possibile ex eo antiquato. Nux aũt diaforetica sufficienter fit. vnde quidã cũ ea cacrenas ꝛ carbũculos ꝛ egilopas sanat. Quidã autẽ ea ad neruos vulneratos vtunt' ea. Recẽs autẽ vbi ẽ h; quid et stiptice qualitatis. que vero incõpleta sunt adhuc et nõdum sicca similiter et alijs fructibus quicunq; sunt viridis plena est humiditate semidigesta. Cortex aũt ei⁹ siccus vstus subtiliũ partiũ fit exsiccatiuũ et imordax pharmacũ. Est aũt ꝛ aliud gen⁹ cariarũ i. nuciũ paruas; que vtiq; et pontice nuncupãtur: et sunt auellane: pro quib⁹ le. nux auellana. **Auic.** li. ij. capi. de nuce cali. est i ij. sicca in principio secundi gradus. et in ipsa est humiditas que delet' cũ antiquat' et infixũ ẽ nuci stipticitas plurima: et folia et cortex ipsi⁹ oĩa sũt cõstringentia fluxũ sanguinis. Et eius cortex adustus et desiccatiu⁹ sine mordicatione. Oleũ vero vetuste ẽ sicut oleũ vetus: et abstersio antique est fortis. Ex recentib⁹ fit emplastrum sup vestigia percussionis. masticata medulla eius ponit' sup apostema melãcolicũ et vlcerosũ. et confert ei⁹ gũma

vlceribus e il.sparsa sup e i.'et in emplastris cum melle et ruta cofert tortioni neruorum.facit sodam et distillat succ⁹ folior: tepidus in aure et confert saniei i aure. dicit alcauis q ipsa granat linguam et est faciens bothor in aure et⁹ oleū cōfert herpeti esthiomeno: & bercipille & fistulis in pubus oculi succus corticis eius & rob eius phibēt pfocatione: et nocent tussi. & oleū antiquū facit venire dolorem guttur. & ex oleis quide spēb⁹ inueis dicit alcauis fieri ēplastrū mamille apostēose. & pprie ex regali magna e difficilis digestionis: & mala stomacho. sz nutritur recens e melior stomacho: & minoris nocumenti: & illud qd frangit a duob⁹ corticibus suis & nux quidē nutrita cū melle cōfert stomacho fri. Dico aūt q nux nō e cōueniens nisi stomacho fri. tātū facit bothor. & sedat dolorē ventris pūgatiuū. & retinet pcipue frixa. & c⁹ cortex iunz fluxū sāguis mestrui. & q nutritiua e cōfert renib⁹ frigidis valde. & cinis corticis ei⁹ phibet mestrua bibitus cū vino & suppositus: & qd comedit' nutrita soluit. mult⁹ vero succus ei⁹ educit vermes paruos & ascarides: & e ex eis que cōferūt orbo. & cuz ficubus & ruta e medicamen omnib⁹ venenis. et ex ea cū cepe & sale fit emplastrū sup morsū canis rabiosi & reliquorū. Rabi moises: si multū ex eis comedatur generat' retentio verbor: & ideo non dant' pueris & citius digeruntur nuticulis. Auerois in suo colliget capitulo de nuce. Nuces cal. & sic. sunt que multū comeste faciūt paralysim lingue & pvocat vomitū & laxant ventre. & comeste cuz car icis obstant veneno. bone sūt tempore magis frigoris.

Nux keden quid ē. lege lanceden

Nux beden	idem quod supra
Nux eden	idem
Nux muscata	i. nux muscata

Nux indica. i. magna que ab idia venit: p quo lege neregil.

Nux pontica	i. nux auellana
Nux pura	idem
Nux meth	i. alexandrina
Nux carea basilica	i. auellana
Nux basilica	i. vsualis

Nux lecto carica idem quod supra

Nux regalis	i. nux indica

Nux romana quid ē. le. electrum.

Nux gallica idem quod supra

Nux sarta. i. nux egyptia: que ē magna habēs semina intus in casibus ordinatis: sicut e ordinatio seminū in pomo nigelle: & semina eius vocantur grana paradisi vel melīketa. vel mela egyptia fūt illa semina odorifera & nimis acuta mordicātia linguam ut piper.

Nux egyptia	idem quod supra
Nux alexandrina	i. nux vsualis.
Nux persica	idem

Nux cipressi omnibus est nota: & fit ex ea secūdū Auic. emplastrū rupture.

Nux thamarisci vl' thamaric] ē fruct⁹ thamarisci

Auic. vocat ipsum alkan mezok vel kemeizik e equalis in caliditate aut e i principio parum. abstendit fluxū sanguinis. & collutio oris ex eo & aceto remouet dolorem dentium.

Nux miristica est nux muscata. nam miristicum grece. i. odoriferum latine.

Nux cardismiristica idem est. Cap. 574

Nux muscata latine. ara. ieuzbaue **Sera.** lib. aggreg. capi. ieuzbaue. Jeuzbaue. i. nux muscata & affertur de india. Et idem auct. isaac meliores sūt ex eis rubee pingues graues: & deteriores nigre leues & sicce. sunt cal. & sic. **Posse.** stringit ventre & aromatizat stomachū: & odor eius facit bonū. aufert superfluitates a stomacho & digerit cibum. & expellit ventositates. & corroborat stomachū & epar. & confert lentigini faciei. & serpigini. & extenuat splenē. & mollit apostemata dura epatis. & natura eius ē sicut natura gariofilor. & ē cal. & sic. in. ii. gra. bona est stomacho & epati frig. & confert debilitati eorum. Cap. 575

Nux auellana latine: ara. ieuz agileuz omnibus e nota. **Gal.** vij. sim. phar. de nucib⁹. Est aute & aliud genus cariarū. & nucū paruarū: que vtiqs & pontice nuncupantur amplior pticipantes terrestri substantia: quocirca & magis austera cū gustat' ipsa planta & fructus & cortex apparet. in alijs vero similis existit magne nuci que vocat' ab aliquib⁹ basilica. nuncupat' autem & hec parua nux a pluribus leptocarium vel auellana **Posse. Dias.** Auellane i cibo sumpte dolorem capitis incutiunt. stomachū inflatione distendūt. corpori sano pinguedinē cōferūt. sicce in vase fictili cōstitute distillationib⁹ mingendis vtiles offeruntur. trite ex aqua mulsa potateqs vetustissime tussis molestiam sedant. Alij tritas cū passo bibendas dederūt ad pulmonis & iecoris vicia sananda. Multi tritas cū pipe miscuerūt cum vino ppinatas cōtra catarrū & tormenta ventris: & vrine distillantis angustias valere senserunt. cū axungia vel adipe vrsina contrite & alopicijs linite capillis vāna restituunt. dicūt aliqui cortia eius cum oleo trita oculos gattineos inuncta inficere & capillos. hanc multi leptocarū vocāt. cacostomatica est: que si assata fuerit: & cum pipere bibita catarron maturescere facit: & tota cōbusta & axungie mixta ut superius scriptum e facit. **Jo. mes.** capi. de oleis. Oleum ei⁹ valet contra dolorem arteticum & neruorum.

Auic. lib. ij. cap. auellana. Auellana nutribilior e nuce: quoniā est magis solida & minus vnctuosa: & tardioris digestionis. declinis ē ad caliditatē quandam & siccitatem paruā. generat' ex ea cholera. & in ipsa e stipticitas maior qs in nuce. & in ipsa est inflatio & generat ventositatē in ventre inferiore. & qd ex ea adustū est tingit capillos. facit sodam. & assat' & comedit' cum pauco

pipere ⁊ maturat coitare. Et inquit auellana ī cerebro facit augmentū. Et illinuerit quidā q̄ ipsa illinit: sup vertice puerorū varios habentiū oculos delet varietatem. comedit cū aqua mellis et cōfert tussi antiq̄: ⁊ adiuuat ad spuendū. Est tarde digestionis ⁊ excitat vomitū: ⁊ e tardioris digestionis q̄ nux. eius cortex e stipticus ⁊ cōstringit ventrem. ⁊ ɔfert venenis ⁊ morsib⁹: ⁊ ꝓprie cū ficub⁹ ⁊ ruta: ⁊ puncture scorpionis. Cap. 576.

Nux vomica

Nux vomica e fructus secūde speciei tutmalli carsiceri p dia. secundum quosdaz vocatur castanea indica.

Sera. lib. aggreg. ca. leuz alkei auct. habitr facit vomere fortiter. color eius e in ter glaucedine ⁊ albedinē: ⁊ est maior auellana parum: ⁊ sunt in ea nodi.

Posse. Quādo accipit de cortice eius ⁊ terit ⁊ cribatur ⁊ accipit de ipso. ʒ. ij. cū duob⁹ aureis anisi triturati semine feniculi: ⁊ cōficit cū melle sufficienti bibit cū aqua ca. mouet vomitū: ⁊ expellit superfluitates colicas ⁊ phlegmaticas.

Nux agrestis i. byrungus

Nux integra est pondus ponderis suminet. xiiij

Cap. 577.

Nux methel

Nux methel latine: sed arab. leuz methel.

Sera. lib. aggreg. ⁊ ca. ieuz methel vachic: boralbacharich idē sunt: ⁊ sunt nux methel. ⁊ est fruct⁹ similis nuci vomice. ⁊ semen eius e simile semini mādragore. ⁊ cortex ei⁹ ē asper. ⁊ sapor eius ē delectabilis: ⁊ vnctuosus. ⁊ virt⁹ ē fri. in quarto gradu.

Posse. si detur de ea in potu vna kirat cū vino inebriat ebrietate forti: sz si dent duo aurei cū eo statim occidit. Et idē auc. Rasis leuz methel ē narcotica: ⁊ fortasse occidit ⁊ opilat ⁊ facit enorm ere. ⁊ si det de ea quantitas ʒ. ʒ. inebriat ebrietate forti. ⁊ oportet q̄ sumens ei sumat butirū calidum: ⁊ ponant extremitates eius in aqua calida: ⁊ fiat q̄ euomat satis: ⁊ curet cura illius qui sumpsit mandragora. Auic. lib. ij. fri. subet ⁊ ē mala cerebro: ⁊ pondus danich. i. ex ea inebriat: est inimica cordi: ʒ. i. ex ea ē venenū de tue.

Sequitur de. O.

Cap. 578.

O Emps

Oemps arab. gre. erob: latine cicer.

Sera. lib. aggre. cap. oempo auc. to. Gal. Oemps. i. cicer. Et ex eis sunt albi: ⁊ ex eis sunt nigri. Et est alia species que dicitur kersenne ⁊ sūt rubea. ⁊ cicera assimilantur orobo: ⁊ nigrū nominat tercio. Uni⁹ est ei cal. cū humiditate pauca: sed folia cicerū agrestium sunt similia folijs domesticorū. Uerū grana eorū diuersa sunt ab illis ⁊ ɔferūt ad ea ad q̄ cōferunt domestica. sapor eorū e amarior: ⁊ virtus eorum est calidior ⁊ siccior: ⁊ fortior domesticis in omnibus.

Posse. Gal. viij. sim. phar cap. de cicere. Cicer legumen inflatiū faciens ventrē lactis ⁊ spermatis generatiuū. ⁊ ꝓuocat menstrua magis diureticū. renes mūdificat decoctio ei⁹. ⁊ aperit opilationes epatis. frangit lapides renū. ⁊ abstergit scabiem ⁊ empetiginē. ⁊ resoluit apostemata que sunt in aure ⁊ apostemata testiculorū. ⁊ curat cruturas malas quando administrat cum melle. Et idem vi. sim. phar. cap. erob. i. cicer agreste ꝑ omnia calidius e domestico: ca. s. ⁊ desiccatiuū iquantū acrius.

Dias. in proprio ca. Cicer domesticū mollit ventrē: q̄ prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ iuuat partū ⁊ generat lac: sed inflatiuum. Et est aliud cicer quod vocat cicer pegrinū: ⁊ ē o: obus. qd cataplasmatib⁹ adhibitū tumores testiū ⁊ formicas ⁊ zernas ⁊ cancros ⁊ scabies malignas melle mixto saluberrime curat. Pro q̄ lat⁹ inuenies si legis sersenne. Est aliud gen⁹ cicerum qd crios dicit ⁊ ē rubeū. simile habet virtutē supiorū. q̄rū elixatura cū libanotido accepta hydropicis ⁊ ictericis medicat. vesice vulnerate cōtraria sunt. ⁊ renib⁹ inutilia. cu⁹ virtus ē epispastica et cal. ex media pte cū pte amaritudinis: ꝓpter qd ⁊ splen ⁊ renes ⁊ epar purgat. scabies ⁊ parotidas: ⁊ vulnera mala cū melle sanat. Est aliud genus cicerū qd cicer arcinū dicit ⁊ est nigrū. hoc omni cicere plus diureticū dicit. cui⁹ decoctio bibita lapides in renibus frangit. Est alterū genus ciceris agrestis folia habens similia superiorib⁹. odoris viscidi: semine simile. sed tanta efficacia ē illi quā ta superioribus.

Gal. vi. sim. phar. cap. erob. Erob. i. cicer agreste: per omnia validius est domestico: cal. sc ⁊ desiccatiuū iquātū acri⁹ ⁊ amarius.

Auic. Album ca. ⁊ siccum est i primo. nigrum est fortius. ambo sūt inflatiua lenitiua ⁊ in ipso est inflatio ⁊ nutrimentū qd prebet. Est fortius nutrimento fabarū ⁊ magis solidū. ⁊ neqz ē in figuris suis qd magis ipso nutriat pulmonē ⁊ qd ex ipso est humidum plus est generatiuum superfluitatum q̄ qd ex eo siccum est. abstergit lentigines. et colorem efficit bonum linitum et comestum. confert apostematibus ca. et duris: et religa apostematib⁹ que sunt ex eis in glādulis. ei⁹ oleū cōfert empetigini. et ipsi⁹ farina vlcerib⁹ fraudulentis et cancerosis et pruritui: et cōfert dolori dorsi. et confert bothor humido in capite. et ɔfert ei⁹ infusio dolori molarium. et cōfert apostematib⁹ gingiue calidis et duris: et apostematib⁹ que sunt sub auribus. Et cicer clarificat vocem et nutrit

pulmonem melius q̄ ex eo aliqua ⁊ propter hoc fiunt ex eo lotiones scilicet ex farina ciceris. eius decoctio vtilis hydropisi ⁊ ictericie. ⁊ proprie quod est ut herbum ⁊ nigrum opilationes epat[is] ⁊ splenis aperit: ⁊ oportet ut cicer comedat[ur] neq[ue] in principio cibi: neq[ue] in fine ipsi[us] imo in medio eius decoctio nigri frangit lapidem in renibus ⁊ vesica. ⁊ cū oleo amigdalis ⁊ rhaphano ⁊ apio: ⁊ totum qḋ ex ipso est curabit fetum. ⁊ e malū vlceribus vesice. ⁊ vehementer addit in coitu. ⁊ propter hoc nutrit masculina animalia ⁊ camelos. ⁊ eius infusio facit erigere mebrū fortiter quando bibitur a ieiuno. ⁊ coctum lenit naturam ⁊ aperit opilationes renum ⁊ proprie nigrum. ⁊ quod est ut herbum. Et dixerunt quidam q[uod] quando infunditur in aceto ⁊ aliquis ex eo comedit ieiunus: et moratur sup[er] ipsū p[er] mediū die interficit vermes. Hippo. dixit q[uod] in cicere sūt due substātie que separant[ur] cū decoctione. quaꝝ vna e salsa ⁊ lenit naturam. ⁊ altera est dulcis ⁊ prouocat vrinā: ⁊ dulcedo est inflatiua ⁊ excitat coitum.

Omiraa .i. sugella — Omos .i. vinum
Opagianos — .i. almea
Oxatum — .i. anisum

Oxris: paulus cap. de emoptoica passione. multo inquit fluxu existente oxarn ⁊ mumiam cū aceto supponamus ⁊c.

Olimpiados est nomen cuiusdam loci.

Oomacacus — .i. sambucus.
Ocacus — .i. papyrus.
Obalsimon — .i. gūmi hedere.

Obstraca dementa .i. obstracus marinus.

Obstraca ē quilibet piscis degens codeis: ⁊ de isto genere sunt similiter limaces.

Obealgia — .i. dolor aurium.

Obtalmia ē apostema oculi: dictum ab ob qḋ est contra ⁊ talmon qḋ est oculus: q̄si cōtra oculum.

Obtarmica .i. sternutatoria vel p[ro]uocatiua vel sternutamenta.

Obernon — .i. asarum
Obredi — .i. os calcanei subtus

Obretica .i. que fastidium tollunt

Obismaticus — .i. asmaticus.
Obripilatio — .i. frigus.

Obrizum exponit beatus Gregorius .i. xxiiij. moralium rude aurum. Alij exponūt pro auro purgatissimo. quasi curizon .i. radius.

Obsumogarus — .i. garus.

Obolus ē pond[us] triū kirat: ⁊ kirat ponderat quatuor grana ordei. ergo obolus ponderat .xij. grana ordei. Itē obolus ponderat danich vnū ⁊ .5. videlicet .i. 5. vn[de] i ca[pitulo] d[e] lauro apḋ Sera. ex verbo Gal. vbi dicitur q[uod] detur de cortice ei[us] danich .ij. 5. ex verbo Dias. habetur .ix. kirat. similiter apud Auic. eodē verbo: ⁊ i antiqua translatione Dy. habentur tres oboli quādocūq[ue] inuenitur apud Auic.

Ozolos ac intelligendū est obolus: ⁊ onos idem est. Itē in practica cassij oboli duo faciunt .ə .i.

Obnosium — .i. coniunctum

Obsonium — .i. ciro silvestris.
Obsomogaꝝ — .i. oromogaꝝ.
Obsonium — .i. salsamentum
Obsomogirum — .i. iunci

Obsonia dicunt[ur] grece salsamenta vel sapores in quib[us] intingit[ur] carnes vel pisces vel panis ⁊c. Itē Plin. obsonia sunt qq[ue] cibaria q̄ cum pane edūt[ur].

Ocalib e herba palustris que e in fluminibus.

Oca — idem qḋ supra
Ocab — .i. sal armoniacum

Ocea .i. herba quedam que nascitur in mari. que alio nomine dicitur ogga

Ocha .i. citrinum. — Cap. 579.

Ocra est gleba terre secūdū Dias. mellinū habens colore ⁊ sine lapide frangibilis. qua vtitur pictores: est vero talis actica. comburitur ⁊ lauatur sicut cadimia Posse. virtus est ei stiptica tumoribus ⁊ pustulis medicatur. alta vulnera replet: ⁊ super excrescentes carnes equat. cerotis maxime addita duricies soluet.

Cap. 580.

Ocimum .i. basilicon. sed falso immo est herba secundum Dias. similis ozimo hastas duorum palmoꝝ habens. que hūt folliculos similes iusquiamo: ⁊ seme nigꝝ simile melan. Posse. virtus illius talis cum vino bibita morsus venenatos compescit. sciaticis cū mirrha ⁊ pipere maxime prodest. Radix est tenuis ⁊ inutilis.

Ocius — .i. affodillus.
Occiput — .i. occipitium
Ochis — .i. auris

Ochimontes folia habet ozimo similia ⁊ ramos ireos cū laminis seminibus plenis: ⁊ est melanchium apud Dias.

Ocodis — .i. serum de lacte
Ocodam — .i. oculus bouis
Ocodiamen — .i. arsenicum
Ododon — .i. auris
Ocrodis — idem quod supra

Ocron .i. rubeū: ī de trocisci idaocri: ab idea qḋ ē forma: ⁊ ocron qḋ est rubeū: quia formati trocisci sunt rubei.

Oculus lucidus — .i. litium.

Oculus bouis vel oculus vacce apud Auicen. ⁊ Serap. vocat[ur] bibar: grece vero buralmon: ⁊ apḋ Dias. ē comla: pro quo lege bicher.

Oculus cōsulis e herba dicta filij ante patrem.

Oculus christi idem quod supra

Oculus aranee .i. tela aranee rotunda. istud vocabulum ponitur in antidotario Gal. minori in vnguento ad serpiginem

Oculus spatule est quoddam additamentum

Odac — .i. salamandra.
Odalia — .i. fol dana
Odapidelia — .i. cartafilago

Odasimon sūt mordicationes vel pruritus.

Odes .i. dens. — Odelum .i. narcissus.

Odebe.is .i.arbor tremula
Odremon.i.napta. Odico.i.ebulus.
Odiosmon .i.menta
Odic⁹.i.ebulus. Odmeria.i.pēti frigid.
Odozbion .i.ruffingolus auro.
Odoplas .i.altea
Odouchinus herba ē sic vocata a Plin.
Odromas.i.iecsaria Odrosozbia.i.odorsorbia
Ofaricon .i.gramen
Ofranticum .i.enifracticum
Oframma .i.mellica.
Offri.i.gūmi bedere. Offrennem .i.baion
Offrenii idem quod supra
Offiasis .i.tyria.⁊ dicit̄ offiasis ab offios qḋ est serpens: q: serpentinas squamas in supficie cutis repntat: ⁊ habet corticeo quasdam latas.vnḋ ab alexandro capit.primo offiasis appellat̄ a scarpione tyra a tyro serpente qḋ idē ē. vnde offiasis vel tyria.i.furfures capitis. Et differūt ab alopicia quia sic allopicia magis in profundo circa radices capillorum:⁊ facit excoriationes i profundo.
Offia .i.anguilla.
Offis .i.serpens anguis.
Offiena sunt molles tumores
Offionicos .i.lacerta.
Officis ē species marmoris coloris serpentis.
Ofries .i.supercilia
Offocatio stericā.i.suffocatio matricis.
Ofosub.i.almea. Oza.i.alaganica.
Ogramina .i.gramen
Ogigiantum .i.opoponax.
Ogi .i.acorus.
Ogi idē qḋ ē. Ogri.i.cicer.
Oqbatam .i.cucurbita
Obamaram herba ē satis stiptica habens virtutem zaroz.
Olarten .i.git.
Olba .i.fenugrecum
Olbabech.i.cinis Olcab.i.silex
Olca ē pond⁹ vncie vnius minus tertia
Olgagea.i.ameos Olea.i.oliua
Oleander.i.landrū:pro quo lege Nerion
Oleū qn̄ simpliciter ponit̄ de oliuis dz intelligi.
Oleū cyprinum. .i.de cyprino
Oleum de alcanna idem quod supra.
Oleū liecinum .i.liliacum
Oleum neriden .i.nardinum
Oleum sitioni est quod fit de cucumerib⁹ agrestis.
Oleum de kemest .i.laurinum
Oleū onfancinū.i.de oliuis imaturis factum
Oleum mannnū.i.de florib⁹ viuap vl' de labrusca.
Oleum fusinum .i.liliaceum.
Oleū myrsinū .i.myrtinum
Oleum miliacium idem quod supra
Oleum picelinum .i.de resina pituina.
Oleum indum .i.oleum de nuce indica
Oleum alupitium .i.de vulpe.
Oleum cōmune.i.lucernarium:p quo le.cayt

Oleū glaucinū .i.de pastinaca
Oleū gremiale .i.de oliuis imaturis
Oleum glion .i.ex liquore balneorū.
Oleū vulturmon .i.ex coeomidio
Oleū de storace quid est.le.melechae.
Oleū necidium .i.de semine vrtice
Oleū sansicinum .i.de maiorana.
Oleū mitropion .i.amigdalinū
Oleū muscellinū dupliciter pōt intelligi. vel muscellinū qḋ i sui receptione recipit muscū sicut illud qḋ ponit̄ in antidotario Gal. vel qḋ fit ē bē quod arab.vocatur muscellina:⁊ tale oleū vocat̄ similiter oleum balaminum
Oleū de cherua.i.de cataputia:que ab aliquibus vocatur palma christi.
Oleū de keiri fit ex keiri.
Oleū leuci.i.oleū albū:leucos grece albumi:⁊ tale oleū ē antiquū quoniā oleū quāto antiqui⁹ tanto albius:⁊ oleū sic noiatum ponit̄ in antidotario Gal.minor i vnguento qḋ noiatur agrippa
Oleū spondileon .i.de laureola
Oleū petroleū quid ē.le.brasalēdi.
Oleū artmaciū.i.oleū de citromelis.i.de citrāgul.
Oleum ciciniu.i.de cataputia maior.
Oleū susinum .i.de lilio
Oleū de croco fit ex croco mirrha cordumenis ⁊ calamo aromatico secundum mesue:cuius fex vocatur crocoma
Oleum sicalinum.i.napta:pro qua lege basalendi:⁊ lege similiter napta.
Oleum oliuarum quid est:le.cayt
Oleum expensaz.i.oleū onfancinum quod fit de oliuis imaturis:⁊ tale oleū vocat similiter oleū gremiale:eo q̄ in gremio oliue colligit̄ ante maturitatem:⁊ vocatur similiter oleū expensaz:quonia subueniat expensis ad naturā conficiendū:quoniā colligit ante temp⁹ ⁊ ex eis oleū conficere.
Oleū balanini est quod fit de ben.
Oleū insquiami sic fit:cōtere semen iusquiami.⁊ pone in folijs mecete inter cineres calidos ⁊ coq̄ postea manib⁹ exprime:⁊ illud ē valde bonum
Oleum calinum .i.de fenugreco.
Oleū albū.i.oleū vetus multotiens lotum
Oleū dulce .i.cum sale.
Oleum salinū .i.sicionium.
Oleū sabinū idē quod supra
Oleū sitionū .i.salinū vel sabinū
Oleū cabruniū .i.ex cancris
Oleū muscinū .i.de muscis
Oleū scininū .i.lentiscinū.
Oleū keadi ē oleū quod fit ex keadi
Oleum de basse est oleum serecinum.illud oleū ponitur in antidotario damasceni.et debet sic intelligi oleum de basse:et est oleum serecinū.i. qz illud oleum est compositum ex oleo de basse:et ex oleo serecino:⁊ ideo vocatur oleum de basse. et oleum serecinum.
Oleum serecinum.i.oleum qḋ fit de sericis:ut apparet si le.sereo.

Oleum cyrinum .i. oleum keadi.
Oleum melinum .i. de citonijs
Oleum citrinum .i. de citro
Oleum arungena de hermodactilis.
Oleum cathelicum .i. de laureola
Oleum sambuceleon .i. de sambuco
Oleum lineleon .i. de semine lini
Olemela .i. oliua
Olen .i. lacertus
Olibedias .i. oleum
Olcherna .i. pentadactilus.
Olia .i. alma
Olibanu libanth'. hoc libanu .i. thus: hec libanus i. arbor: hic libanus dicitur mons vbi oritur et quid est: le. ronder.
Olibanum .i. maiorana   Oliberda .i. eupatoriu
Olira vel ollira .i. siligo.
Oliua quid est le. carui.
Oliuella quid est: le. camelea
Oliue columbares .i. oliue sale condite.
Olisidera .i. spatula fetida
Oliua ethiopia .i. oleaster.
Olixatrum .i. alexandrum
Oltrat .i. semen macedonici.
Olcas .i. spelta
Olcki .i. ros marinus
Olichaton .i. caprificus vel ficus agrestis.
Olira .i. siligo.
Olinchi .i. ficus parue non mature.
Olosach quid est. le. onolosach.
Olo .i. coni.   Ologus .i. inocal' auis
Olus iamenum .i. sachiliemene.
Olus cosilides idem qd supra
Olusac .i. tapsia
Olubet .i. sal.
Olus indiacu .i. maluauiscus vel altea
Omaros .i. forbilio
Omausisin .i. farina ordei
Omasum .i. venter.
Omfacium .i. sucus vel liquor amarus: et factus de oliua amara et inspissatus vel de vua amara. secundu Gal. in libro dinamidiaru omfacio sic fit acinis vue agrestis expressis carnes ipsarum et nucleos in sole siccatos tunde et fac puluerem et erit omfaciu. quida dicunt q omfacium e quida succus inspissatus et reconditus in pastillo qui fit ex oleo vel fructu vitis imaturo. exprimunt eniz olea anteq matura fiat: et succus inde factus inspissat et reconditur.
Omfacium melitum sm Gal. lib. dinamidiarum sic fit: accipe botros mundos no maturos nec acerbos: et repone in vmbra ut possint sue humiditates aliquantulu deponere: deinde exprime et mitte de ipso succo ptes .ij. mellis despumati partem i. et mitte i vase fictili: et gypseo cum calamo perforato: et suspende ad sole dieb'. xl. valet ad ventres rheumatizantes: ad fastidium et stomachi debilitate. corpora cofirmat q syncopim patiuntur.
Omfacium secundu Gal. lib. dinamidiarum: vue no mature succi ptes .ij. mellis ptem vnam i vase duplici coqueo donec depressior ipse liqr fiat.
Omfakan .i. omfaciu.   Omfabeo .i. vmbilicus
Omfaxatos .i. lambrusca vel vua agrestis
Omctam .i. zirbus.   Ometra .i. macca
Omercium .i. collegium
Omentu .i. pellicula iuoluens inmediate intestina
Omiomeru. .i. cosimile
Omirac .i. lactuca
Omisiria .i. audacia
Omis et emidbia grece piscis.
Omi .i. similis
Ominon idem quod supra
Omnimorbia .i. poliu eo q multi' morbis ogruat
Omotton .i. castanea
Omoteras .i. rapas
Omomensis .i. dilatatio pupille.
Omogeneu .i. vnius nature.
Omos .i. humerus.
Omopoteus .i. spatulas.
Omoi .i. vermis rotund' qui inuenit sub hydrijs paulus de asmate omoi qui sub hydrijs inueniunt frige in vase fictili.
Ona .i. testiculus
Onagri .i. siluestris asinus,
Onacium .i. vinacium
Onancos .i. que no possunt coagulari.
Ondacota .nasturtium
Onfaria .i. incensaria.
Onitas .i. diagridium.
Onichos .i. vngula   Onix idem est
Onitti .i. blaccebisantia
Onificu e puluis qui fit de acinis vuaru acidarum immaturaru expressis et siccatis et tritis; inde dicitur melonificum qd habet admixtione hui' pulueris quod fit de floribus stipticarum arborum vel herbarum: ut ozium et beuerie et similium.
Onocis .i. tumor: ut in fine tegni.
Omnimorbia .i. polium
Onoticu .i. censimu   Onosach .i. obulus
Onolosach ide qd s.   Onoles ide qd supra

Cap. 581.

Onomia

ONOMIA quã multi onomidã appellauerũt. dias. cap. onomia. virge sũt duorum palmorum et nodose. folia sunt illi minuta sic lenticule aut rute aut anchuse: subaspa et pinguia et spissa. hanc multi i sale ɔponũt et comedũt suauissime. virge pdce spinas acutissimas hñt: albe sũt et virtut' calide

POSSE. Cortix radicis earũ cũ vino bibitũ urinã pvocat. lapidẽ uesice excludit. uulnerib' sordib' medicat. cum aceto cocta et ore retenta, dolorem dentium prohibet. GAL. viij. sim. phar. cap. ononis. Ononis radicẽ hz calefacientẽ iã secũdũ tertiũ gradũ. cortex vero ei' maxie e vtilis pncipãs abstersiuitate ⁊ icisione. vñ nõ tm̃ ẽ abstersiua sed lapidũ fractiua. Eade aũt vtute et escaras cuo situ. vtũt aũt ea ⁊ ad dẽtiũ doloẽ coqntes i exicrato ⁊ gargarizãtes.
Onolosar .i. nomen ponderis: et est obulus
Onos .i. asin'   Onnopira .i. similia frumcto.

Omokoiron .i.similia ordeo.
Onbo quid e.le.cst lidee.
Opagios.i.auricula muris:z ẽ herba sic vocata
Opachia idẽ qd̃ s̃ Opanchima .i.liniula.
Opomerum .i.de octo rebus
Optomerium idem quod supra
Opirus.i.panis nõ fermetat⁹.aliqui dicũt q᷑ est panis nõ mũd⁹ a furfure:sed quid est.le.benda
Opium.i.succus vel lachrymũ:sed opiũ papaueris quid est.le.chaschar. Uerũ e quando simpliciter ponit.de opio papaueris intelligitur.
Opiũ quirinaciũ vel cirinaicũ e assa z laxat⁹ nt Alexandro cap.de curis dentium circa principiũ demosthenes opiũ cirinaici hoc est laxatis.
Opium indicum .i.granis odoris.
Opiũ oricratum .i.oragantum
Opisico .i.lac ficulnee
Opix .i.capillus veneris.
Opissiomi.i.superficies panis exusta.
Optima valleriana .i.fu.
Opotissi .i.gũmi hedere
Opobalsamũ .i.balsamũ.
Oposilmum .i.assa fetida
Opopira .i.succus ignitus
Opos grece .i.succus vel lac
Opo idem quod supra
Opoponax quid est.le.iensir.
Opotissimalli .i.lac titimalli
Opomasticus.i.motus diminutionis.
Opoquistida.i.succus vel gummi hedere
Opomirsine .i.succus myrte
Opode.i.medicine q̃ de succis fiunt ut opium
Opossico.i.succus caprifici.i.ficus agrestis.
Opocaparũ.i.lachrymum quasi gummi arboris cuiusdam que nascitur in egypto
Opson .i.falsamentum
Opso idem Optos .i.assatus
Oprotracbantbum .i.oragantum
Opbus .i.capparis.
Orasis .i.stamia sirica quo cribrant⁹ subtilissimi pulueres ut in almansore capi. de fe. quotidiana et vocatur sic arabice: quia consueuerant nobiles mulieres ora velare.
Orelex.i.oliua Oracinm.i.pomum
Oraser .i.visus Oraca cadebel.i.folia nespilli
Oracamsara .i.folia thamarisci.
Oraca sozoal .i.folia cipressi
Oraca bozot .i.grana quercus
Oracales.i.folia myrti Oracalus.i.serpẽtaria
Oracal mastice .i.sisimbrium
Oracasolem.i.liliũ Orachissef.i.thamarisc⁹
Oracaloget.i.nux Oracallesen.i.sisamũ.
Oractapper .i.cappara amara
Oracaldel .i.colloquintida
Oracaltron .i.folia citri
Oracalcias .i.folia pruni Oracatur.i.folia celsi
Oracaltundẽ.i.assa Oraalmesirion.i.enula
Orchades.i.oliue eo q᷑ testiculis assimilant⁹.nam grece testiculi orchis vocatur.
Orary.i.estiuales vel qui seruiant⁹ oris.

Orenium .i.pulegium
Orexis.i.appetitus.inde anorexia ab a qd̃ ẽ sine z orexin quasi sine appetitu.i.fastidiũ. sed interponitur .n.causa eufonie.
Orcolellinum quid est.lege apium
Oreptica dicuntur grece que fastidium ciborum auferunt.Sal.ad parturiunum
Oreginos.i.faba fracta. Cap.582.

Ordeum

latine:arab.baba et sine babaci: grece trachia.Gal.vij.tim.phar.capi. de ordeo trachea.ordeũ primi gradus ẽ in siccãdo z i frigidãdo.habet aũt quid abstersiuũ nõ paucum.e aũt breui quodã siccius q̃s farina fabarũ.alia vero oĩa similia sũt i his q̃ veniũt extrinsec⁹.cũ vero comedit supat fabam:quoniaz inflatione deponit. in faba vero qualitercũqz coqtur pmanet inflatiuitas:grossiorũ eni e ptiũ q̃s ordeũ.z ꝓpterea nutribilior eo⁹e:quoniã autẽ mordicũ a mediocritate abscesserunt ꝓpterea sunt in multo vsu.huiusmodi eni pharmaca multis aliis pmiscet⁹ ceu materie q̃dã:z ꝓpterea cera z oleuz nõ paucas cõmiscent⁹ pharmacis.Alfita aũt mul ta ordeo ipso sunt siccatiuiora crimnũ. ita nominat⁹ qd̃ ex grossa pte farine ordei: z zea q̃ ex pte farine subtilis.Est aũt nutribili⁹ quidẽ alfita:diffi cilius vero digestibile.Uocat⁹ aũt q̃ ex eo sorbicior plus:z ẽ q̃ a zea sustinuus quiescabiliter ventris Et dicit⁹ in libro de cibis:fit ex ordeo panis:q quãdo e furfureus vocatur maza.

Sera.

lib.aggreg.cap.baba et. virtus ei⁹ e que infrigidat z desiccat i primo gradu:z desiccatio ei⁹ ẽ amplior parũ desiccatione fabarũ qñ applicat⁹ exteri⁹.verũ ordeũ coctũ e melius fabis i hoc q᷑ ipsũ nõ inflat.Et fabe qñ coquũt generat inflationẽ:quoniã substãtia earũ ẽ grossior substãtia illius:ꝓpter hoc sunt magis nutribiles q̃s ordeum z ipsa alia declinat parũ a ꝓpmeto.sz farine ordei est magis desiccan tũ q̃s ordeum ipsũ.

Posse. Sera.

aucto.dias.aqua or. ẽ innatiua ad reprimẽdũ caliditatẽ humiditatũ calidaꝝ:z cõfert asperitati cãnę pulmonis z vlceribus ei⁹:z cũ semĩe feniculi ꝓuocat vrinã:z est abstersiua:z maturat apostemata calida.z qñ miscet cũ semĩe lini z fenugreco z ruta cõfert tumoribus testiculorũ.z qñ administrat⁹ cũ myrto z vino z piris siluestrib⁹ z fructu rubi z cortice granati stringit ventrẽ.z qñ fit emplastrũ eo co cũ citonijs z aceto cõfert apostematib⁹ calidis q̃ accidũt podagricis.z qñ miscet cũz aceto forti:z ponit sup scabiẽ vlcerosã maturat eã.z farina ordei stringit ventrẽ.z sedat dolorem apostematũ calidorum
Origanum quid est.lege diptamum
Oricũ.i.eris cacbimia Orioma.i.aurum
Oricũ.i.crocus Orinũ idẽ qd̃ supra
Orimum .i.vermix
Orica est genus leguminis nobis ignotum
Orix idẽ qd̃ s̃. Orinus.i.duricies ĩ vulnẽ
Orios .i.arbor glandum

Orismus .i. simila de ordeo
Oriza. .i. risi
Origanum simiale .i. mentastrum
Origanum cradiburaki .i. pulegium
Ordium .i. semperuiua
Orion .i. stella.
Origanazaba quid est. lege sandecus.
Orum .i. cephalus.
Orion. i. finis vel terminus: inde orizon
Orubi .i. arteria
Orbicularis .i. ciclamen
Orchis. i. satirion: ⁊ vocat testiculus vulpis.
Orchiskinis. i. testicul' canis. ⁊ ē spēs satyrionis
Orninum. i. lomentū fabe vel cuiuscūq̧ seminis.
Oriminon .i. enula.
Ornion .i. vrtica
Orimnis idem quod supra
Ornicbia .i. gallinacea
Ornis .i. perdix
Orpida .i. ciuitas
Ornuta .i. satirion
Orti .i. perapiscū
Orne .i. coturnix
Ortigia idem quod supra
Orodis .i. rosa canina
Orodonis lentisca .i. larra
Orochoma .i. suspirium
Orobum. i. herbā vel pisa: ⁊ est legumen p quo loze serseme
Orodorum idem quod supra
Orosa .i. risū species leguminis
Ororis .i. liquiricia
Orobocton .i. hypoquistidos.
Orodea. i. humores serosi ⁊ aquosi
Oros .i. aqua lactis.
Orouernicum .i. ribes
Orocteus idem quod supra.
Orodis. i. colatura cholere rubee fit' sez lactis.
Oror .i. compilatio
Orthol .i. somnus
Orthomia. i. difficilis respiratio. s. asma: ut apparet si le. sileleos: quoniā Gal. secūdū vnam translationē dicit asma secūdum aliam dicit orthomia. et dicitur orthomia ab orthos quod est rectum: sine quia coguntur recte sedere nō potētes iacere: seu quia equaliter mouentur superiora pectoris: ⁊ inferiora inspirando cū est contrariū sanis hominibus quib' non mouent' nisi inferiora: seu q: recte dicunt' laborare inspiratione ⁊ expiratione: quoniā in ambabus laborāt: ⁊ quocunq̧ illorum triū modorum dicatur orthomia valde est laboriosa. Item ab orthos quod est rectum dicitur pisterō orthos. i. herbena recta: que quomodo sit recta apparet: si le. gerebotanum
Orthogonia idem quod supra
Orthodosos. i. recte gloriosus seu docēs recte.
Orthocmomenus. i. lectus asmaticis apt' in quo potius sedere q̄ꝫ iacere videantur. Mussio capitulo de prefocatione matricis orthocathemena i quit sedeat. Et est dictū recte sedes ab orthon qđ est rectum ⁊ ca[...]l[...] c[...] qđ est sedere.
Orthoponticos .i. t[...]ipa
Orthus .i. rectus
Orthos .i. blitus
Ornu .i. orobus.
Ornus est arbor glandifera quercui similis. vnde quatuor sunt arbores glandifere quercus ilex ornus: ⁊ alia vnde sunt grana tinctorum
Orthus .i. coriliden. i. blitus.
Osaraga .i. virga pastoris.
Osarat .i. origanum
Osaricon .i. gramen
Osalis quid est: le. casper
Osanco. i. os quod est in parte posteriori corum alnum
Osaris .i. herba fullonum
Osnach .i. flos orni
Ossa quid sunt: le. hazeum
Ostracodermata. i. pisces habētes duras carnes

Cap. 583

Ostracorum i. cōchyliorū quedaꝫ sunt magna: quedam parua. magna dicuntur arab. barcora: parua dicunt' arab. sa

Sera. lib. aggreg. cap. ostracorum auct. des Gal. ostracorum ex mari magnorum dicuntur barcora: non visus sum corporibus eorum nisi prius comburerem ea: propterea quia sunt teste dura multum: sed quando aduruntur fit virtus eorꝫ virt' q̄ desiccat desiccatione forti

Posse. conferunt apostematibus fraudulentis. ⁊ porfira marina ē cōchyliuꝫ marinū purpureum.

Dias. habet virtutem desiccatiuam mundificatiuam ⁊ abstersiuam. vnde abstergit dentes ⁊ diminuit carnē superfluam: ⁊ mundificat renes ⁊ vlcera ⁊ consolidat ea. ⁊ quando teste eius replent' sale: ⁊ ponūtur in vase terreo ⁊ adurunt': deinde terūtur ⁊ ponunt' abstergunt dentes. ⁊ conferunt combustioni ignis quando puluerizantur sup locum ⁊ oportet ut dimittatur hoc medicamen in loco donec per se cadat. Nam quando locus consolidatus est cadit per se. ⁊ quando cochule purpuree coquuntur cum oleo: ⁊ fit linitio cum eo retinet capillos cadentes: ⁊ facit oriri capillos i loco Et vngule ipsorum sunt coopercula quibus tegūtur in foramine suo similes vngulis que deferūt' ex india: ⁊ que ex babylonia ⁊ que ex iameni meliores omnibus sunt que vergunt ad albedinem: ⁊ sunt odorifere quorum odor trahit aliquantulum ad odorem castorei: quando sumuntur cum aceto in potu attenuant splenem. et quando fumigantur cum eis mulieres habentes suffocationeꝫ matricis confert eis. ⁊ ille fumus excludit secundinam. Et quando fumigatur epilepticus excitant eum. Sed sedes est cochylium paruum. vnde coclee pue sicce qū adurūt' cinis ē multū aduréns ita q: si miscuer' cū alkimū: ⁊ vnges cū eo locū pilorꝫ palpebrarꝫ p' q̄ꝫ euulsi fuerit phibēt ortū

corum ꝛ quando teruntur sine adustione: et ponuntur supra membrum infirmum ꝛ debilitatū conferunt. Et dixerunt quidam medicoꝝ qui cōposuerunt libros in medicina ꝙ fuerūt experti hoc ꝛ inuenerunt hoc. Et ide auct. Gal. hoīes orientales nominant eū malsim: ꝛ e vna ex specieb⁹ cōchyl[i]oꝝ habentiū paruā testā: quādo sunt recentes ꝛ comeduntᷣ molliunt ventre ꝛ maxime ius eaꝝ. ſꝫ antiqua vetus ex cocleis valet ad palpebras quādo cōburitur ꝛ miscetᷣ cū alkitran: ꝛ teruntᷣ bene simul: ꝛ ponitur ex hoc medicamine in palpebras nō sinit renasci pilos qui pungunt oculū ꝛ species coclearum que dicitur bame: ꝛ aliaꝝ paruarū specierū laxant ventrem quādo coquūtur cū parua aqua ꝛ bibitur ius illud.

Osec i. armoniacum
Osec⁹ idem quod supra
Oscum vocamus bursam testiculoꝝ
Osteab i. bolum armenum
Ostrea piscis. i. piscis degens in concha
Osien i. opium

Cap. 584.

Osiris virgā habet nigrā tenuē ꝛ farmentosam: ſꝫ minusᷣ fragilem que circa folia habet sicut linū: ꝛ nigra in initio et cū maturauerit rufa fit.

Dias. hec herba cocta in aqua ꝛ bibita ictericis opitulatur.

Osicare i. alorie.
Oscado i. vlcus oris.
Oscrata falcatre id est cortex radicis celsi.
Ossiliū ē os qđ ē corā alno in parte anteriori.
Ostrut planta est secūdū Dias. nobis ignota
Osolozasin i. radix enule
Osozatum i. vince
Osocana i. pes corninus
Osolaiuf i. serpentaria
Osolalchasab i. radix canne
Osolalloluca i. radix spine albe
Osolalpheonia i. radix peonie.
Osolalcusama. i. radix amigdale amare.
Osollocde i. radix cyperi
Osoa achichir i. radix squinanti
Osoac i. argentum viuū
Osino i. egritudo in facie.
Os i. acorus
Os mundi quid est: lege pirgitis.
Os quid est. le. bacoam
Os de corde cerui quid est: le. quod supra.
Os hominis quid est: le. qđ supra
Os sepie quid est. le. sepia
Otalgia i. dolor auris
Otafac i. midum
Otalfac idem quod supra.
Ota i. auris
Otarion idem qđ supra
Otion i. auris
Otion ripa i. auris sordes
Oticen i. medicina auricularis.
Othimin i. prassiū
Othis i. auris
Othiasis i. morbus auris.
Othisac i. filipendula
Otonia. i. celidonia maior: sed fallo: immo otonia secundum Dias. est perforata vel hipericon vel herba sancti Johannis. folia habet eruce similia sed pertusata ꝛ fragilia: ꝛ florem croceum ꝛ latiꝫ Plinius otonia in syria nascitᷣ similis eruce perforate crebro folijs flore croci: quā quidā animo nos vocauerunt: pro qua le. insaricon
Othonia i. celidonia maior
Othonion idem qđ supra
Othode i. serum lactis
Otacio quid est: lege sandanig
Otacisi idem qđ supra
Otaser i. vince
Oua apala i. mollia
Oua raticon. i. oua piscis salita que nostro ideo mate vocantᷣ oua nazaracha. Unde paulus cap. de dentib⁹ ꝛ gingiuis sanguine manentibus. oua raticon in olla cōburens.
Oxalircium id est acetum cum sale
Oxalidos i. herba acetosa
Oxalinum i. quedā confectio.
Oxabelio i. rosa
Oxabelion idem
Oxirodimon id est acetum cum oleo
Oxigaron id est garum ꝛ acetum
Oximogarum idem quod supra
Oxidorcas i. acute videns
Oxialmon i. acetum ꝛ sal
Oxia. i. sepulta: sic exponitᷣ in libro de alimentis.
Oxicantos grece: Dias. Arbor est nimium spinosa fructum mirrhe similem habens: sed paulo maiorem: rubeum interius ꝛ granatum ꝛ cetera. Et est dictum acuta spina: ꝛ est arbor ferens berberos. ut patet per cōcordiam. Dias. in eodē cap. cum Auic. cap. amiberberis. Stephan⁹: oxicbantos vel berberos quidam carpasiam vocant
Oxicantos sm Dias. vocatᷣ a quibusdā canos.
Oximel. i. syrupus ex aceto ꝛ melle
Oxios i. trifolium
Oxiporium. i. catarticum educens melāconiam ꝛ phlegma: ꝛ est dictum acute poros penetrans.
Oxi i. acetum
Oximissine i. acorus
Oxidercium id est fomentum acuens visum
Oxifilon. i. tertia species trifolij: ꝛ etiā significat acetosum folium
Oxisquin. i. iuncus acute summitatis
Oximola idem quod supra
Oxisabum latini scribunt: sed gre. oxorasos siue oxonosos. Oribasius: est ponderis vel mensure nomen. Papias: est pondus ℥. vnius. ꝛ ℥. vi. Alig nocant ipsum accitabulum
Oximirnis i. scopa regia

Oxilapacium.i.acetosum.lapacium :et est herba que vocatur acetosa.
Oxicatron .i.pusca
Oxisibim .i.cusur.
Oxilocassia .i.cassia lignea
Origanum .i.oximagarum
Oxileon .i.acetum et oleum
Oximel .i.acetum et mel
Oxiloeantum .i.berberi
Oxicantum idem quod supra
Oxilicitromili succi .i.succus citranguli
Oxifenikia .i.tamarindus
Oxifenicia idem
Oxicratum grece est dictū acetosum vinū. Verū ipsū ē acetū aq̄ mixtū. Nā vbi paulus cap.6 vicerībus aurū h3 oxicratū: Auic.eodē loco h3 acetū aq̄ mixtū.similiter etiam in omnibus libris arabicis vbi habetur acetum aqua mixtum i grecis habetur oxicratum.
Oxicolla .i.taurocolla
Oxicada .i.lac acetosum.
Oxicadia idem
Oxiglicon.i.dulce et acidum simul .et componitur ab oxis et glicon qđ est dulce
Oxileon.i.compositū ex oleo cōmuni et aceto
Oxirocroceum.i.emplastrum compositū ex aceto et croco.
Oxiuremia .i.acetosa eructuatio
Oxireum .i.forte acetum
Oximalum .i.cerusa
Oxis .i.acetum
Oxiporium .i.acute poros penetrās.
Oxifilon .i.cicutarium vel cicuta.
Oxi.i.acutum vel acetum.cum pro acuto.inde dicitur oxidoxchar.i.acute videns.et oxiporium.i.acute penetrans poros:cum pro aceto.inde dicitur oximel et oxigala.i.lac acetosum.et oxifenicia.i.acetosus dactilus qui ē tamar indus :qui sic dicitur secundum Damascenum in proprio capitulo. et sunt fructus palme silvestris indie secundū eūdē quia sicut dicit nascitur in forma dactuli cortex abiicitur:et medulla que est nigra ⁊ acetosa ad nos affertur: le.fenichia et tamarindi.
Oxifilon.i.quedam species trifolii et ē alleluia.
Oxitrifilon idem quod supra
Oxirodium.i.confectio ex aceto et oleo rosato.
Oxizacara id est acetum cum zucaro
Oxigalas .i.lac acetosum
Oxiacbantos quid est:le.amiberberis:et est arbor berberis.
Oros .i.acetum
Oromozar id est sapor accetosus et salsus
Ozardus .i.trifolium
Ozanoros .i.squinantum
Ozanorsi idem qđ supra
Ozenne .i.vlcera fetentia
Ozemesich .i.bedeguard
Ozemich idem
Ozimum cum omnibus suis speciebus quid est: le.berengemich.
Ozimum nabat quid est:lege qđ supra
Ozimum montanum.i. basilicon:et ē berēgenich
Ozimum fluuiale.i.melissa
Ozi .i.aconus
Ozimo id est quoddam granū sicum semen nobis ignotum.
Ozon .i.fetens.
Ozonab .i.vitellum oui.
Ozimum .i.flos luf.

Sequitur de. P.

Pacia .i.lepida vel squama ex acutis cypinis :et est lepida.
Pacias idem qđ supra
Paciana.i.patella
Pachides beleferon:demostenes ē palpebrarū corpulentia et grassitudo qua exteriores ptes videntur extense:interiores vero carnose:atqꝫ sanguinolente vertendi palpebre difficultatē faciēs.
Pachumeris .i.grosse substantie
Pala .i.bussus arbor.
Palla idem quod supra
Palamigra .i.palma manus.
Palami piscis .i.lo palomodo
Palmarū thebaicorū poma.i.dactili.
Palma christi ē species satyrionis habentis radices.v.cōiunctas ut digiti manus: p qua le.chasi.
Palma silvestris vel agrestis indie ē cuius fructus est tamarindus:pro quo lege chasi
Palma est arbor dactuli et est domestica: p qua lege nackala.
Palea camelorum .i.squinantum
Palestra .i.certamen
Palestina est proprium nomē loci.
Palcon .i.ventus
Palmiron est herba lunaria vel cicer domesticū ab aliquibus dicitur.
Palmirus idem qđ supra
Palmosa .i.salmosa
Palmos .i.saltus membrorū
Palmoferro .i.nenufar.
Palmosarch idem
Palmus .i.saltus
Palmusirich .i.testudo animalis
Palmisiric idem
Pana cofriza .i.ferula agrestis
Panadracis .i.aristologia
Panaricium.i.apostema paruū acutissimum
Panax eraclea:planta est vnde oppoponax colligitur :pro qua le.ienfir.
Panax asclepii secūdū dias.ē herba quā ignoro.
Panax chironia .i.enula
Panax deuis ē species titimalli
Panace.i.siluiū Pantagone.i.pulegium
Panagos ē ferule gen⁹ a q̄ emanat opopanacū
Pancracium est herba similis stille et cetera.

Pandecta.i.totum dictum cui nihil deest: a pan qd' e totu. z decta.i.dictum a dico dicis inde pandecta.i.totum dictu: q2 in ea dicunt omnia. vel pandecta dicit a pando.qa i ea oia manifestantur.
Panis picterenus quid est: le. beuda.
Panis sincomiscos quid e. lege quod supra
Panis sinc imiscos idem quod supra
Panis silikinitos idem qd supra
Panis semid ules quid e. le. idem qd supra
Panis rubicudus.i.recoctus z erubescens vel biscoctus.
Panis Alexandrinus idem quod supra
Panis opirus vl' oppopirus.i.mediocriter se habens inter pur z furfur.acei. p quo le. beuda.
Panis acaluf.i.qui nō fit de grano tritici.
Panis porcinus malum terre ciclamē cassanum idem: p:o quo lege bucho:m:ric.
Panis alcurit idem quod supra
Panis sanni idem
Panicum quid est. le. dochen.
Panis cuculi.i.alleluia. z e acetosi saporis.
Pandimon secundum oribasium dicunt gre.qn communis egritudo in pluribus hominibus concurrit sicut est pestilentia.
Pansilicon .i.centumnodia.
Panodracia .i.aristologia
Panode .i.bonum malanum
Panos est quedā arbor glandifera
Panude .i.mollea
Panuda p̄naricium z e aposterna vngule digiti.
Pandurusticū.i.herba capilacea que nascitur in muris iuxta aquam quam ignoro ibi.
Papauer quid e cū suis specieb' le. charchar. vnde qn papauer simpliciter ponitur albū itelligit
Papauer cordofotū.i. papauer spinosum: efficit operationem timalli laxando ventrē: z e esula.
Papauer palustre.i.nenufar
Papyrus quid e. le. burchdi.
Papilus idem
Papilla oculi .i.apium aque.
Papilla .i.vesica
Papirella .i.portulaca
Papule sunt grāna minuta vel pustule albe que nascuntur in facie: z alio noie vocantur furunculi quod idem est qd papule. istud vocabulu ponitur in littera lilium circa finem z in littera barancbichene.
Paragodes e spēs egritudinis q̄ vocat formica.
Paramistrion .i.pendactilus.
Paraplagia menoplagia idē: z e dolor capit' ex syncera frigid tate z potissime i vna parte ei'.
Paracopium .i.debilitatio spiritus
Paraplantica.i.cōpactiua vel glutinatiua.
Paragodes .i.clauus corporis
Paracentesin .i.apertio
Paracollectica.i.cōuisicatoria cicatricū.
Paralios quid est. lege xentra
Paracolletis .i.glutinatio
Paragoricaus.i.mitigatiu': a parigorizo zas.i.mitigo mitigas.

Paracopis .i.insania
Paraplisia.i.particularis resolutio
Para grece.latine p̄positio significat.a.abs.apud.de.trans.intra.sup.iuxta sec'.prope. proxime.p'. pre preter.citra.vltra.extra.parabola dicit grece paranoli significat ut puerbiū: similitudo: imago forma.figura rei.nō erubescat ergo medici a parabola parabolani dici.cū ceteris nō medicis qui litteratissimis subtilia arduaq3 nisi in parabolis dare intelligi nō possunt.
Paracentesis grece paracentescos genitiui casus e psoratio q̄ fit in oculis ad deponendū aquā illā cōgelatā quā cataractam dicūt ut demostenes p̄prio capitulo. z etiā sic dici psoratio q̄ fit in ventre hydropicoꝝ ad aquā educendā: ut Theodorus pascianus cap. de hydropisi. paracenteriū dicitur ferramentū quo psorat' oculus in cataracta z venter hydropicoꝝ ad extrahēdū inde aquam
Parachisis grece.est diffusio humoꝝ per totum corp'.ut cassius felix capitulo de hydropisi.
Paracopin .i.desipientia
Parafrosion idem
Parolysis.i.dissolutio membroꝝ z laxatio.
Panaricia .i.panaricū.
Paratella .i.lapaciū.
Pardalion .i.mecon cheratides
Paradalion .i.miconiū agreste.
Pardalis .i.leopardus
Paracefalicos.i.posterior pars capitis.
Pareplastrū .i.paꝝ collectiuū
Pareplasticum idem
Parella quid est: lege lapacium
Parthenico .i.artemisia
Parthemion idem.
Partemia .i.herba vitri
Partemon idem
Partenotides .i.mercurialis
Parischimia .i.tussi cule
Paritaria vitriola: herba vitri.herba venti maior alsmen.herba muri idem: p qua le.alsmen.
Parisima .i.resolutio
Parikie .i.iuxta ifosagum
Pargios sūt sūmitates sparagi que comeduntur
Paronichia .i.apium risus
Paros .i.sturnus auis
Paromastica fe.i.que procedit diminuendo
Paroxism'.i.exacerbatio: inde paroxismaticū.i.exacerbatiuum : ut in Alexandro de frenesi
Parno .i.plantago
Paruinaliū .i.granatū
Parinies .i.lapis marchasita
Perg'.i. sūmitates sparagi que comeduntur.
Parsum .i.stuppa
Passeres possūt dici oēs aues minute
Pasaron .i.vsnee
Passarella p̄mula veris: herba paralysis idem.
Passen.i.ordeum. Pasuma.i.alcanna
Passime.i.tortell' panis azimi biscocte de sen.i. de terra Hierusalem: quoniam ibi arabes impastant eas cum aqua masticis.

Pastinaca domestica ꝛ silvestris quid e: le. gezar.
Pastillum i. flos lupuli
Pastillum Isidorus dicitur a patiendo: quia vna pasta e in secundo i clibano polita: p q̄ le. barin.
Pastula monta i. stafisagria
Pastus colubrorum ꝛ camelorum i. herba habēs granum sicut granum myrthi: ꝛ ei proximū: ꝛ eā pascunt cameli: et non nocet eis: sed e venenum vermibus Aluic.
Patereson i. filipendula
Paterisom idem
Patesarch i. polium
Patias i. lepida
Pation ꝛ scolopon mathetion vel scolophon grece secundum domestene vocatur instrumentum chirurgie ad faciendum hypopatismū ad fluxuz lachrymarum i. incisionem
Patros vel patreos dactilos vocāt grece humidos pinguesq̄.
Patomila i. condisi
Patonac i. bdellium
Patona b idem
Patanum i. vngula caballina
Pearmita sternutamenta
Pearmos i. sternutatio
Placenta i. focacia a placeo: le. beuda
Planatistica sūt cibi habentes saporem aquosuz insipidum sicut carne pl. tanti: lege cusa
Plantago i. arnoglossa
Plantago aquatica i. herba silnana
Plantanus e herba sicut bellebor⁹ niger facta: vel sicut catapucia: sicut apparet si leges bellebor⁹ ꝛ catapucia. ꝛ est alius plantan⁹ qui est arbor ꝛ vocatur dulb: pro quo lege dulb.
Plantos i. papinus
Platos i. latum
Plagella i. cortū vel pecia lata vbi ponit' ēplastr̄
Pladrosin i. passio stomanca
Planta leonis herba flaura: vel herba maura: habet odorem aspalti: ꝛ est species trifolij vel andacruche
Plantanos est species cassie lignee
Plantanos i. dulb
Plancorasis i. dilatatio pupille
Placia i. latum
Platafilos i. septima species titimalli.
Platoselmon i. apiastrum: ꝛ est latum apium
Plateos i. arsenicum: sicut patet si legis platocyminum.
Plasma i. forma: inde cataplasma
Platani pile dicuntur fructus platani: ꝛ sūt bacce sicut olive.
Platocyminū est dictuz latum cyminum: ꝛ ē psillium montanum vel siseleos vel silermontanum platos enim est latuz ꝛ cyminum. Rā dicit' cyminum rusticorum. Item a platos dicitur arsenicū plateos i. quod in latas laminas diuidi potest: et homiplata i. latum os.
Planta leonis quid est: lege herba flaura
Platea i. vena nigra vel matrix

Planta noctis i. nascentia: ꝛ sunt pruritus asperitas ꝛ bothor parue: que accidunt in frigore ei qui passus est desudationem cutis: ꝛ opilatione pororum ꝛ bonitatem digestionis.
Plantalflos quid est: le. xencua
Plancoros i. dilatatio pupille
Planafillos i. tertia species titimalli [1]
Pratum i. cot.
Prassinus color i. viridissimus
Prassum i. succi porri viriditas
Prassium i. marrubium pro quo le. faricon. Est aliud prassium quod dicitur prassium nigrū vel silvestre vel marrubiastruz vel marrubiū nigrū: p quo le. marrubiastruz.
Parsinon i. creta viridis
Prassini viride i. flos eris
Prassine i. flos cypri
Pramos i. ilex silis quercui
Praxis i. operatio: inde practica i. operativa
Psaros i. sturnus auis
Psairos i. sturos
Peonia quid est: lege pinnser
Peonar i. bardana
Peucedanum quid est: le. herbatutis.
Peudac i. sisleos
Peucis i. arbor species pini: ꝛ est abies
Peucina i. resina que ex peuce fit. ꝛ est abies.
Pecalon i. rubea tinctorum.
Pecaloydes sūt cortices tritici excorticati.
Pactala i. squama
Pecela i. vlmus arbor. [1]
Pecelafion i. visnee.
Pecelasiom idem
Pecenocontios i. pix ficca
Pecten i. pars man⁹ que ē inter rasetam ꝛ digitos
Pecia i. frustrum
Pecia i. folium
Peciatos i. brionia
Pecola quid ē: lege bictan
Pecolibeat i. visnee
Pecolibeati idem
Pecpe i. animal monstruosum quod generatur in vtero mulieruz: quod salernitane mulieres vocant feram.
Pedecolar i. culcitra que cooperitur in lecto.
Pedeto idem
Pederota i. acantbos: ꝛ est spina cuius gummi ē dragantum
Paracentesis grece paracenteseos genitiui casus ē perforatio que fit in oculis ad deponēdū aquā illam congelata quā cataractam dicunt: vt demostenes proprio capitulo. Et etiam sic dicitur perforatio que fit in ventre hydropicorum ad aquā educēdā: vt Theodor⁹ priscian⁹ ca. de hydropisi
Pediculus vulturis ē sicut paruus pedicul⁹ aut paruus aliadan: pro quo lege altadan.
Pedicularia i. stafisagria
Pedicularis idem
Pedicon grece vocat' epilepsia: a pedion seu pedarion qđ ē puer eo q pueris frequēter accidit.

Alexander proprio capitulo .cōtingit autem hec passio infātib' ꝓpter qđ pedicon aliq ea vocauerunt.

Pedbia	.i.puer.
Pefin	.i.portulaca
Pestinax	.i.polium
Pestinaxus	.i.agridea.
Pegar	.i.vinee.
Pegina	.i.frixoriū ut ī alexādro.

Pegmata vel pigmata idem.

Pelakanos	.i.pellicanus.
Pelargia	.i.auis ciconia
Pelargus	idem.
Pelagomos	.i.cicorea

Pelmate sunt calli qui in pedibus nascuntur.
Pelemonion secundum diasc. planta ē que in nostris partibus ignoratur.
Pelecinos est herba secūdū dias.q̄ ignoratur.
Pelium.i.portulaca marina habens lac.

Pelidion	.i.filex arbor

Pelicbinon.i.plumbe' color ut ī theophilo.

Cap.585.

Pelicinus secūdū dias. herba ē que nascit in triticea segete ⁊ ordeacea cū lamis ⁊ fibris semine plenis amaris flauis baccis fimilib'.nascit cū plurimis ⁊ tenuib' ramis. folia habet pusilla ⁊ granula in folliculis trina subrufa ⁊ amara valde: que nostro ideomate vocat lu... vel **Posse.** dicitur cōceptū necare ⁊ ... lupi menstrua ꝓuocare .hec herbas nominat **Gal.** vi.sim.phar.cap. idi ab alexandro. asmū. Pellicinus sine idasmū huius fructicis semē rubicundi coloris ē amarū autē ⁊ subacerbū apparet. vnde bibitū expurgat opilationes que in visceribꝰ.idem enī faci... rami tonus fructicis.

Pelicicon	.i.culcasia

Pellis hꝫ ꝓprietatē que apparet in geldalcheb.
Pelliconia omnumorbia idem
Pema.i.placenta.paulus capi. de catarro: cōmē... enim que cum pemata

Pemagrates	.i.celidonia
Penalarch	.i.cymbalaria
Penatosis	.i.ventositas.

Pentadactilus ē dictū grece.v.digitorum: ⁊ ē plā... quā qdā catapuciā maiorē vocāt: ⁊ custos horto... ⁊ ob hoc priap' qui quōdā de' hortoꝝ dicebat ⁊ solisequia eo q̄ solē vergendo aspicere videat ⁊ ob hoc eliropia.

Pentasilon	.i.quinqꝫ folium .
Pentafilu	idem.
Pentasilen	.i.agnus castus.
Pentalon	.i.laureola
Pentabrassica	.i.brassica siluestris
Penemenon	.i.matrisiluа
Penterebon	.i.peonia
Pentca	.i.caulis siluestris
Pentcellus	.i.spongia

Penidie sūt ex zucaro d̄ qbus loqmur ī zucaro

Pensilingon quid ē.lege litterā ponsiligon.

Pendigo	.i colopus vulneris

Peonia quid est: lege pionia

Peonasar	.i.oculus bouis.
Peonasari	idem
Pepanus	.i.pulmonaria.
Pepana	.i.digesta
Pepansis	.i.digestio.
Peperi	.i.piperata.
Papiar	.i.almea

Pepsin.i.digestio: ⁊ ponit hoc nomē simpliciter pro prima digestiōe.inde pectua digestio.i. recta digestio. sed secūda digestio dicit emadosis: tercia vero anadosis.

Pepsis	idem

Peptica virtus.i.digestiua virtus. ⁊ peptica sunt vel dicunt eaā digestionē facientia seu digestionē imanantia.

Pepones	.i.melones.

Cap.586.

Peplos seu peplū secūdū quosdam ē equiuocū ad illud mulierū: ⁊ ad manutergium: et ad quoddā genus cardui: in cuꝰ sūmitate nascuntur quasi folia subtilissima que cum quolibet ipulsu venti volant p aera. sed falso: quoniā peplos secūdum dias. in ꝓprio capi. ē frutex plena lachrymo albo: folia minuta habens sicut ruta sꝫ latiora: verum ois frutex obrotunda ē ⁊ ī terrā spansa. sub quibus folijs semen ē minus ⁊ rotundū ⁊ breuiꝰ miconio albo. nā multū semē habet. Radix eius inutilis est. nascitur vero i hortis ⁊ intra vites ⁊ a parte areaꝝ colligitur: ⁊ in vmbra siccatur: ita ut assidue mo... **Gal.** in libro dinamidiarum ait. neatur. q̄ est esula ⁊ hoc videtur dicere in li.vij. de sim.phar. nam dicit peplus qdā autē micon id est papauer spinosum dicunt: ⁊ hic fructiculus opium habet simile titimallo: ⁊ i alijs purgando similiter illi: pro quo le. esula .

Posse. Dias. elixatura semis eiꝰ accepta phlegma d̄ponit oxifabo vno cū mulsa accepto cholerum ⁊ phlegma deponit ⁊ uasellis miscetur: ⁊ ventrem solutū alij in sale componunt.

Perafrenesis	.i.iuxta frenesim
Perdalichilum	.i.aconitum

Perna quid est: le. margarita

Persa	.i.maiorana
Perebenion	.i.matrisiluia.

Perplexum dicitur quando homo est inter duo ⁊ nescit qđ illorum magis eligat.

Perrebemon	idem
Persepidam	.i.lappa
Perihemū	.i.paritaria
Peridimium	.i.matrisiluia
Peridiemon	idem

Pertineon.i.locus intra anū ⁊ pudenda: ⁊ ē etiā sifach.

Peridimentum	.i.matrisiluia

Peristerion.i.colūbaria vel berbena.

Peri.i.circū vel de quādo pro circū.inde periodus.i.circuitus quando pro de inde pericon nosocon nosmaton.i.de acutis egritudinib⁹.ꝛ pericō kefcon medicoꝝ.i.de secretis coꝝ ꝛ periphisicon dinamion.i.de naturalib⁹ virtutib⁹.
Periplicis .i.de repletione,
Peritoxium .i.pecten.
Perichimenon .i.matrisilvia
Periclimenon.i.pellicula tegēs os capitis.
Periclimenos .i.matrisilvia.
Pericarpum .i.bulbus.
Pericissimos.i.chirurgie mod⁹ ad lachrymas abscindendas.
Periciusmos idem. Pericinsimon idem
Pericraneon ē mēbrana que ossa capitis desuper circūvolvit superposita ossibus capitis.
Peridexeos.i.ambidexter vel equimanus
Periglaston .i.limositas dentium.
Perigimmera.i.cū coniuncta vel manifesta
Periodos .i.periodus.
Peripleumonia .i.periplemonia
Perison fm dias.e. quarta species strigni
Peristera .i.columba
Perison .i.marrubium
Perissosarkia sarkiatū.i.superfluitas carnis crementū
Perdicalis .i.paritaria
Perdicados idē. Perdicion idem
Perdicum idem.
Perdices sūt perdices magne cū pedib⁹ rubeis.
Permo.i.rosula que oritur in extremitatib⁹ pedum propter frigus secūdū q̄ dicit si le.deliēn.quidam dicūt q̄ nō ē sic:quoniā dias.capi.cotilidon dicit ipsā herbā valere pmonib⁹ ꝛ rosulis:ergo nō sunt idem.sed prima expositio ē bona:quoniam dias.permones ꝛ rosulas.i.permones que sunt rosule.
Permitiones chimechla.
Persica quid est:le.akanech.
Persicaria eo q̄ folia similia persicis habeat iuxta aquā nascitur:duas habet species. vna in medio folio maculā fusca habet.alia caret macula .ꝛ illa adastiua ē valde.quidā piper aque putaverunt,
Peronach .i.bardana
Perforata .i.hypericon.
Permonaria omnibus est nota·nascitur in locis humidis sicut epatica:habes figurā sicut piper lōgum.virtus eius est sicut virtus epatice
Personatia in antidotario virili in confectiōe mitridati minoris exponit in antiquis synonymis q̄ est lappa maior vel bardana .
Pesalachona .i.pes corui.
Pessariū matrici quod ano clystere vel suppositorii.vnde matrici dicit pessariū vel nascale vel penus.Paulus cap.de retentione menstruoꝝ.pessus est lanam carpinariā rotundā formā digiti accipiens quo cōtinent medicamina ꝛc.
Pes cornicina quidā vnū ex laeciniys esse asserunt.folia eius sunt similia folys psilly.dias.cap.de psillio greci coronopodion vocant.
Pes gallinaceus est planta quā dias.daspium vocat.Pli.vero capnos.quidā dicūt q̄ ē policaria.
Pes leporis apud quosdā vocat gariofilata ꝛ lanamundam.
Pes pulli secūdū macrū vocat pomilaca

Cap.587.

Pes columbinus vel pes columbi ē triplicis generis.Est vnū genus quod vocatur amomū latine ꝛ grece sed arab.hamama:quod scies si le.amomū.Et est aliud genus habens folia rotunda ꝛ pua divisa magnis ꝛ parvis incisuris.stipites subtiles ꝛ breves colore subrubei. habentes nodos raros i quibus sunt duplicia folia ꝛ semina tria vel quatuor vel quinq̃: cōiuncta in medio quoꝝ est sic ac⁹. Averois quinto colliget capi.de pede columbino fri.est m.p.siccum i.2.° Est aliud genus qd̄ vocat anagiros de quo ait Gal. vi.sim.phar.cap.anagiros.Anagiros frutex ē fend⁹ ꝛ acris diaforetice ꝛ calefacēne virtutis.ac tamen viridia folia propter humiditatis admixtione minus acria et depressiua diaforeticā sunt.sicca vero incisive ꝛ siccative vehementer virtutis.similis aūt quodamō nature est:ꝛ cortex ipsius radicis.Seme vero magis est subtilium partiū.sed etiā ē ꝛ vomitiuum.
Pes locuste .i.olus iamenum
Pes alacona .i.pes corui.
Pes quid est:lege basir.
Pes milui herba ē que alio nomine pepantus appellatur.folia habet divisa sano ꝛ subalbida cum flore ꝛ capitello oblongo sicut cauda animalis.
Pes vituli.iarus.barba aaron:serpentaria minor vel dragontea minor idem secundū quosdā: sed Gal.vi.sim.phar.cap.arni dicit arnū siue pes vituli:hoc ꝛ multo minus est aaron:ꝛ habet radicē magnam ad modū olive. est autē multo acrius illa:ꝛ alio nomine vocatur ciclamen
Petala .i.palmites.
Petagallon.i.balanoꝝ glandes myrabolani
Petalon .i.bratheos.
Petanium ē quedā invitreatio cū qua glkelātur vel invitreantur vasa terrea:ꝛ fit ex plūbo ꝛ limatura eris ꝛ lapide focali:ꝛ vocatur ab aliquibus massacūma vel aqua vitri vel aqua vasoꝝ viridium:quia ex ipsa invitreantur viridi invitreatione vasa terrea.
Petina .i.volatilia.
Periculum .i.crocus
Peticon .i.epilepsia
Peton .i.vsnee.

Cap.588.

Petrosellinum quoddam ē domesticum:quoddā silvestre:qd̄ vocatur macedonicum vel sinonū:quod scies si le.apium.sed domesticum omnibus ē notum:cuius virtus est diuretica satis.menstrua imperat.inflationes tollit stomachi ꝛ colli .calefaciēdo ꝛ siccando tortionibus subuenit.ꝛ ex eo fit cōpetens salsumentum:vnde digestionem cōfortat. ꝛ ventositatem excludit.ꝛ valet ad omnia ad que

valet sil Gal. octavo sim. pharmacorum capitulo petroselinum. Petroselli
uestre.
ni semen ē maxime utile: extrahitur ab herba et similiter radicibus similis: debilioris vero virtutis
Est aūt sicut in gustu acre cū amaritudine: in et in
operationibus simile cū in edendo: et propterea menstrua provocat copiose. Est autē et ventositatū destructiuū. erit aūt ipm tertij gradus calefacientiū
et siccantium.

Petroleum quid ē: le. basalendi

Pezire grece vocatur genus fungorum secundum
Plin. sic dictū: quod sine radice aut pediculo nascatur.

Pheladem fit quando mel cum oin coquitur ut
super marmor oleo imunctū proiectum et dimissū
postea in frustra inciditur et comeditur: latine vocatur sisamum.

Phelademin idem
Phezpherezegi idem
Pheludem idem
Phenice .i. palma vel dactilus
Pheronlaria .i. herbena
Phel .i. fabel.
Phesich est genus tuberum
Plectoria ē repletio humorum omniū intra vasa cachochimia: ē repletio vniūs et potissime extra.
Plegmos .i. lenticula amara.
Plegi .i. plaga.
Pleura .i. latera inde pleureticus.
Pleuron .i. latus vel costa
Pleron grece .i. plenus.
Plectoricus .i. plenus vel repletus
Plexim grece turbationem
Pneu grece .i. spiro
Pneuma spiritus ventus spiramē flatus anhelitus.
Pneumatosis ventositas. Gal. ad glauconē tractatu .i. de fe. Itē Alexander de antidotis ad frigidū stomachū. Itē oribasius cap. de pnosticis.
Pneumon .i. pulmo: deide peripneumonia: quod
nos corrupte periplomoniam dicimus.
Pneusis .i. spiramen
Pneumatesis .i. ventositas spiritus
Pressia .i. artemisia
Preteruisio .i. quando visus videt aliud quam debet
Preterauditio .i. quā aures audiūt aliud quam debēt.
Pretuina .i. quedā superfluitas pilosa: sicut apparet
in folijs os mundi.
Precochia .i. fructus qui vocant cozula
Pretris .i. filex
Precteris idem
Precoque persica sūt ante persica: et sunt cozula.
Precordia Pli. exta hominis ob inferiorē viscerū parte separant membrana quā precordia appellant quia a corde pretenditur.
Praefrigmenū alexander de potionibus et antidotis
adepto fine aut praefrigmeni .i. prestati frixi.
Ptela .i. vlmus arbor.
Pterigion .i. vngula que oritur in oculo.
Pterion .i. polipodium
Pteridis .i. filex

Pterea idem.
Piaster quid est. le. achadreos.
Pialidan .i. vsnee
Piasuf .i. almea
Piericon vel pieciatis secundū dias. decalcitis ē
confectio que fit ex duabus partibus calcitis et vna
cadimie.
Piesmatos grece expressio. Cassius felix capi. de
pruritu.
Picidi .i. confectio quedam
Picara vasa dicunt que linita sunt pice in quibus
greca vina reponuntur.
Picuma .i. pigamia
Picra dicunt gre. amara: nos vero corrupte pigra.
Piceleon .i. oleum de pice.
Picenariū .i. instrumentū i quo colatur pix.
Piceum .i. coagulum
Picumach .i. cymbalaria
Picimachi idem
Pionia quid est. le. pimifer.
Pionitidos .i. pionia
Pionax .i. abrotanum
Picozni .i. cinozium
Picoma .i. pecula
Picosabron .i. palma xpi.
Picosanuel .i. pimpinella
Picus .i. triticum.
Picusar .i. flos salicis.
Picusari idem
Piganon .i. ruta nos: piganū dicimus.
Piganoxicon .i. rute radix.
Pigano agrion .i. ruta agrestis
Pigama apud Alexandrū cap. de pleuresi sunt
cerotaria quecunque pice fiunt.
Pigra .i. amara
Pigentaria .i. balanus repsico
Pigmentaria idem.
Pigmentum .i. vnguentum
Pigmeos .i. bitumen.
Pigmecomō. Plin. herba solues ventrem eruce
folijs crassioribus et acrioribus: radice tenui: laurei
coloris: terrā olente: caule quadrangulo: flore ozimi: inuenitur in saxosis locis.
Pignotica virtus exponitur somnifera: sed puto
corruptū. nā iponotica sunt somnifera
Pilumta .i. calefactiones vel lana mollis cū oleo
infusa.
Piluna .i. linor.
Pilos grece: latine argilla terra vidua que a grecis argillos dicit.
Pilosella ē herba habēs folia satis alba et pilosa
sicut cartafilago: fri. et sicca.
Pilnar .i. afronitrum.
Pilula a rotunditate dicta. s. pue pila in aliquibus
antiquis libris catapucia pro pilula inuenitur.
Pillule cauā vel cautanite apud haly ablatē sūt
copinaster .i. pinus silvestris mire altitudinis et a
medio ramosa sicut pinus: in vertice copiosior est
que dat resinam: gignitur et in planis.

Pina grece piscis in quo margarite generantur interdum pro ipsa margarita dicitur.

Pinastellum .i. peucedanum.

Pinar quid est le. esula

Pincellum dicitur a forma pini .i. acute summitatis & est instrumentum ad aliquid abstergendum ab oculis precipue factum ex re molli sicut quo pictores pingunt. q. ll. vero ad glauconem exponit spongiolam. similiter & demostenes

Pimpinella e herba multum similis saxifrage. vnde versus. Pimpinella pilosa saxifragia non habet villos

Pinorde. .i. rosata.

Pinornis .i. cardo. Pinolus idem.

Pinope .i. prassium

Pinus arbor ab acumine foliorum dicta. pinum enim acutum antiqui dicebant. greci aliam pinum. alia pen cem vocant quam nos piceam dicimus eo quod ex sudet picem. pro quo le. cynobar.

Pinus inda .i. iuniperus.

Pinus infima .i. camepithis. Cap. 589.

Pinuscr. vel pionia arab. gre. penterebon vel pentaboram vel pernia vel glikiside: latine vero peonia

Sera. lib. aggre. cap. peonia auct. dias. peonia .i. pionia: & est arbor & eius due sunt species: scilicet masculus & femina. & masculi sunt folia similia foliis nucis. & radix eius e grossa sicut digitus & longa longitudine palmi. color eius est albus. femine vero folia sunt similia foliis smyrnion: & super summitates ramorum eius sunt sicut cicerole. & apparet in eis grana rubea sicut sanguis prope similia granis granati. & inter illa grana sunt semina nigra seu purpurea. & radix ipsius e ramosa. & radices eius sunt similes glandibus. vii. vel. viii. similes radicibus asfodillorum. Idem aucto. Gal. substantia eius e subtilis. & sapor eius e stipticus pauca stipticitate cum dulcedine. & quando ipsa masticatur apparet in ea acuitas & mordicatio & amaritudo pauca. virtus eius est que calefacit caliditate pauca: & desiccat desiccati

Auic. lib. ii. de peonia. Peonia alia one forti est masculus & alia femina. Masculus quidem radices habet albas grossas ut digiti stipticum habens gustum. et femina habet radices in plurimas partes divisas & ramos. e cali. & sic. vehementer. in ipsa sunt exsiccatio & stipticitas cum resolutione & apertione & subtiliatione & incisione & abstersione. & quando masticatur vna hora apparet post eam ipsa acuitas ad stipticitatem declinans.

Posse. Sera. aucto. galieni. virtus eius est que abstergit & fortificat: & provocat vrinam. & mundificat epar & renes quando sunt in eis opilationes. & quando suspenditur super pueros epilepticos curat eos. & quando coquitur in vino aliquo stiptico stringit ventrem. Et idem auct. dias. quando bibitur de radice eius quantitas amigdale a mulieribus que non bene purgantur in partu mundificat eas per menstrua. & quando bibitur cum vino confert dolori ventris & ictericie: & dolori vesice & renum. & quando coquitur cum vino & bibitur stringit ventrem. Et quando bibuntur ex granis eius rubeis grana. x. vel xii. cum vino stiptico conferunt fluxui matricis. & quando comeditur similiter confert dolori stomachi: & compunctionibus eius. & datur ad comedendum & in potu pueris: & confert multum inceptioni generationis lapidis qui generatur in eis. Et quando bibitur ex granis eius nigris. xv. grana cum melicrato aut cum vino confert suffocationi matricis: & dolori qui accidit in ea. & confert incubo. Et idem auct. abraam filii Salomonis quando ex arbore & pionie fit suffumigatio curat epilepticos. Et quando suspenditur super epilepticos prohibet ipsos ab epilepsia. sed & fructus eius cum geleniabin iuvat iuvamento magno. Radix eius menstrua movet. eius amigdala vero mulsa potata purgat epar et renes: quia & stiptica est. rheuma ventris stringit cum vino austero cocta & potata. ipsa radix desiccativa est valde ut appensa in collo pueri epileptici cum

Auic. abstergit vestigia nigra in cute sanet confert podagre confert epilepsie adeo quod etiam suspensa & iam quidem experta est eius appensio et inventa e prohibere epilepsiam quamdiu remanet: & cum eius ablatione compertum est redire epilepsiam. & vidimus quidem inquit suffumigatio facta cum semine eius confert demoniacis & epilepticis & sanat eos. Et similiter si sumatur fructus eius & bibatur cum melle ro. confert vehementer. Ego autem dico quod hec e forsitan species peonie romane. nam illa que ex india fertur ad nos non habet magnum effectum in hoc casu. & bibitur de semine eius. xv. grana cum melicrato aut vino & confert incubo valde. Retinet naturam quando decoquuntur cum syrupis ponticis: & prohibet materias effusas ad stomachum. & semen eius confortat stomachum & sedat dolorem eius: & mordicationem ipsius. & confert radix eius ictericie: & aperit opilationem que e in epate. Et quando bibitur cum vino & provocativis movet menstrua. Et potus eius provocat vrinam. & quando sumuntur de semine eius grana. xv. cum vino aut melicrato confert suffocationi matricis. & si bibantur. xii. grana cum vino abscindunt fluxum sanguinis. & quando in potu datur scia de radice eius quantitas amigdale mundificat eas a superfluitatibus partus: provocatione educendo superfluitates. & confert de radice eius quantitas avellane dolori renum & vesice. et decoctio eius cum vino stringit ventrem & provocat

Gal. vi. sim. pharm. cap. de pionia glikiside sive pionia quam et pentaterum vocant: radice stipticam habet cum quadam dolcedine. Amplius autem masticata longo tempore apparet in ea acumen cum pauca amaritudine et cum acredine. propterea igitur & menstrua movet & vrinam quando bibitur ex illa in quantitate vnius amigdale cum melicrato. terere vero oportet et practicare ipsa: et ita emplastrata purgat opilatum epar et renes. sed hec quidem inquantum acris et amara facere nata est: inquantum vero & aliquid stipticitatis habet: siquidem que secundum ventre fluxus habentes secundum veritatem sistere apta est cum vino

stiptico potata. et virt⁹ ei⁹ ē multū desiccatiua: et ꝓpter hoc speramus q̄ quādo ligat̄ in aliqua re et suspedit̄ ad collū īfātis epileptici q̄ sanat et venit in ē de hoc. Et ego quidē vidi puerū octo mensibus nequaq̄ occupatū. ex quo potare cepit radicem. aut asit decidit quoquō a collo qd̄ erat applicatū statī fuit epilepticus. alia uerū salubriter se hebat. visū it fuit mihi ut iterū auferret eā causa experiendi et ita facientib⁹ q̄ iterū fuit occupatio magna et recente pte radicis appendim⁹ collo ei⁹ deinde pfecte sanatus ē puer: nec fuit ulteri⁹ occupatus. rōnabile est ergo ut aut aliq̄ ptes radicis aff fluentes: deinde attracte p anhelitū sanaret ita paciētia locā: aut ipso aere mutato et alterato a radice. fiẽn. heris⁹ liquor cōfert gutturi phlegmone pacienti et torrefactū malachuia nigella manifeste catarros et coryzas desiccat: si quis ligat illō in pāno raro attrahit frequēter p nares caliditatem que ex eo. Et similiter si accipiat̄ filū lane: et pcipue illius lane que reperit̄ in conchilijs marinis sez purpureis et tingat tinctura que dicit̄ granaz: deinde innoluat̄ istud filū in collo vipere et stringitur donec strangulet̄ vipa cū eo: deinde filum innoluat̄ circa collū habentis squinanciā aut aliō quodcūq̄ apostema in gutture vel in collo videbis ex hoc magnū mirabile istius fili sed hoc quidem forte semon⁹ alibi tractabimus. Peonie vero cōplexione sciendū ē subtilium ptiū et siccantiū non tñ īsigniter calidū sed vel cōmensuratas vel paulo **Auic.** de viribus cordis dicit q̄ quodāmō cōfortat cor. Pauli s capi. de pionia dic̄ q̄ ē cali. et sic. cōplexionis i 2° gra.

Pip apiū vel pip apū Dias. di. cor⁹.

Piper erraticū fm Dias. vocāt lanni psiliū.

Piper simpliciter positū ē piper quo oēs vtūtur: et qd̄ lanne sic vocat cōit: p quo le. falfel.

Piper albū quid ē. le. quod supra.

Piper dararchos	.i. hypericon.
Piper psilium	.i. psillium.
Piper aque	.i. senation.
Piper ethiopinū	.i. piper nigrum.
Piper nigrorum	.i. habelzelin.
Pipercos leucos	.i. piper albū.

Piper longum quid est: le. falfel.

Piper macros	.i. piper longum.

Piperculum herba est hñs folia minuta. et ē herpillum.

Peperella. i. agni casti semen. et aliqui dicunt q̄ ē piperculum.

Pipella. i. semen uel fructus ligniaoles.

Piple	.i. esula.

Pipiones sunt pulli columbarū: et est nomen nomotopeion. i. nomen formatū a proprio sono animalis.

Pipon agrionsi	.i. coloquintida.
Piplo	.i. esula.
Piplosin	.i. almea.
Pipacan	.i. tilia arbor.
Pira porcina	.i. siluestria.

Piraster quid est le. achadiros.

Cap. 590.

Piretrum latine z gre. dētanon arabice uero acharaba siue Aebarabaha.

Sera. lib. agreg. capi. Aebir a aba auctoritate Dia. Aebira aba. i. pyretrum et ē planta cuius folia sut similia folijs dauci agrestis aut maratri: et stipites similiter sicut stipites illi⁹. et super stipite est corona similis corone aneti. et h3 radice i gros **Auic.** lib. ij. cap. ō pyretro. situdine digiti. pyretrū plurimū qd̄ de hac planta administratur ē radix eius. melius e illud qd̄ est acutū mordicatiuum lingue: et magnitudo ei⁹ est fz quātitatē digiti. **Posse. Dias.** pūgit lingua qñ gustatur pūctiōe forti et attrahit phlegma: et iō qñ cogit̄ cū aceto: et fit collutio oris cōfert dolori dentium. Et qñ masticatur attrahit phlegma. Et qñ terit̄ et miscetur cū oleo et inungitur ꝓuocat sudorē. et cōfert mēbris super que venit frig⁹. et cōseruat corpus a nimio frigore aeris: ne noceat ei et amissiōe sensus et motus. et est eius iuuamentū magnū i hoie. et cōfert paralysi et rigoribus fe **Gal.** vij. simp. phar. cap. de pyretro brum. plurimū qd̄ de eo administrat̄ ē radix eius. et ꝓprietas virtutis eius ē proprietas adurente. et pungit linguā qñ gustatur pūctiōe forti. et attrahit phlegma. et sedat dolorē dētiū qui fit a frigiditate. Et confert rigori fe. qñ fit inunctio cū eo dissoluto in oleo ante aduentū paroxismi. et cōfert illi q h3 stuporē in mēbris aut relaxationē. **Auic.** pyretrum quidā estimauerunt eē frigidū. sed non ē: immo ca. et sic. in. iij. gra. extrahit phlegma masticatū. et uirt⁹ ei⁹ ē adustiua: et ꝓuocat sudorē. cū ex eo cū oleo abstergendo iungitur corpus. si misceatur cū oleo et abstergēdo inungatur ex eo ꝓuocat sudorē. fricatio facta ex eo et decoctiōe ipsius et oleo eius cōfert mollificationi neruorū antique: et stupori eorū: et phibet generatione alcu3 ē ab eo i quo generat̄ alcu3em. vehemēter aperit opilationes colatorij et constrictionē narium. Et eius decoctio confert dolori dentium et ꝓpter frigido. Et eius acetū confirmat dentes motos. si decoquatur cū aceto. et teneatur in ore. Et qñ fricatur cū eo corpus añ paroxismū rigoris cū oleo cōfert rigori facto cum feb. et absq̄ fe. Paulus ca. est et sic. i tertio gradu. masticatū attrahit phlegma p os: et remouet dolorē3 et stuporem dentiū. Auerois. v. colliget capitulo de pyretro ē ca. in quarto.

Pirinum alarium catinum. i. rasura panni.

Piristerion	.i. peristerion.

Pirites litos. i. marchasita lapis aptus ad accēdēdum ignem.

Piriasis	.i. fomentatio.
Piriase	.i. fomentare.
Piria	.i. calefactorium.
Pirria	ide quod supra.
Pirgires	.i. passeris genus.

Cap. 591.

Pirgitis pepium uel epio grece: latine uero oculi muli. z e herba facta ut filex ex uno latere pi- **Dias.** capi. pirgitl. folia hz losa. lapacio similia sz oblongiora et uiridiora vi. uel. vij. et foris erecta z te ti i abintus hñs plurima sicut vinee. Nascitur in paradiso et i hortis cuz gustu aspere z stiptico: et nec semen nec **Posse.** folia eius morsibus uirgam hñs. venenatis occurrũt bibita cum vino: z iposita dysentericis z ciliacis psunt.

Piropos.i.igneus.	Pirotis.i.inflammatus.
Pirosus.i.incendium.	Pirona.i.celidonia minor.
Piros.i.triticum.	Piron idẽ qd supra.

Pirotica	i.medicina adustia
Pirrhos	i.rubicundus.
Pyrus	i.triticum.
Pirusabor	i.amilum.
Pirusabon	idem quod supra.
Pirsuris	i.nocticula.
Pisarak	i.usnee.
Pispatica	i.eductoria.
Pissapitar.i.pix mixta cum bitumine.	
Pissaf, basto	idem quod supra.
Pissarera	i.pix dura uel sicca.
Pissaugra	i.pix liquida.
Pissa	i.pix.

Cap.592.

Pistacia gre. arab. pistoch siue fustech siue fistach: latine fi- **Sera.** lib. aggregationũ ca. stica. pistoch sunt fructus qui ueniunt **Dias.** cap. pistacie. Pistacie q de damasco. in syria nascũt similia strobilis **Posse. Dias.** eu stomaca ? sunt. sũt cum uino bibita. morsibus uenenatis occurrũt. uirtus pistachiarũ austera z stiptica est: ideoqz et accõmodata creduntur thoraci z pulmonis z iecoris uicia purgare. **Sera.** pistoch.i.fistice substãtia est Et idem. subtilis: z sapor eius est fere ad amaritudinẽ declinans: z uirtus eius est ca. et sic. amplioris caliditatis qz nux z auellana.

Gal. lib. de cibis capi. de pistacijs. pistacia nascitur apud Alexandriam in egypto multo at plura in boreali syrie: alimentum quidẽ pauassimũ hñt: amilia sũt ad epatis corroborationẽ simul z purgationẽ infertorũ humorũ sz meatus ipsius: participant.n. subamara z stiptica qualitate aromatizãte. Scimus at z alia multa epati utilia sicut in negocio simplicuũ medicinarũ ostẽsũ est. stomacho at neqz profectũ neqz nocumẽtũ notabile ex ipsis hẽo testari: sicut neqz restrictiui uentris neqz subductiui. Et idẽ. viij. sim. pbar. cap. de pistacijs. pistaciũ.i. fistica: in syria multũ nascit planta hec. fructus at huius subtiliũ partiũ ẽ sub amarũ quid z aromatizans hñs. deobstruit igitur z mundificat maxime quidẽ ea que sm epar: et ea que sm toraces z pulmonẽ.

Auic. de virib' cordis dic qz confortãt cor. Auerois. v. coliget capi. dic o pistacia qz ɔfortãt stomachũ z epar a tota substãtia. Rabi moises cap. de pistacijs. pistacia sũt meliores omnibus fructibus: corroborat stomachũ z epar. sũt cal. z sic. teperate.

Pistelcon.i. oleũ qd ex pice liquida vel cedra fit.

Pisces akedradu.

Auic. cap. de cura canceri sũt pisces parui.

Pisces aradradrach.i. petrosi.

Pistes i.feniculus.	Pistera.i.columbaria.
Pisistides	i.laureola.
Pisas quid est	i.i.fanich.
Piscis stupefaciens quid est.i.i.fead.	

Pisidurna.i.concauitates ossium ancharũ: que vertebra dicuntur.

Pisoach	i.cymbalaria.
Pisoach	idem quod supra.

Pistoribus.i.comestionibus de pasta.

Pisũ ẽ spẽs orobi sicut apparet si le .ferseme.

Gal. lib. de cibis pisa cõsimile aliquid fabis sm totam substantiã hñt comestaqz sm eosdẽ modos cũ ipsis: in duobus hĩs uariat: qz inflatiua cõsimiliter fabis non sũt: z qz absterfiuã uirtute nõ hñt: ppter hoc tardiores digestiones sm uirtutem fabis sunt.

Piterigon.i.filix.	Pitekos.i.simia.
Pitelibon.i.auena.	Piterak.i.pyretrum.
Pitia	i.coagulũ.
Pitinaser	i.furfur capitis.
Pitbios est species titimalli.	
Pitiron	i.furfur.

Pitis grece pinus ptcinus aliqñ reperitur: inde resina piuina. Isidorus pendes uocãt fructus z ramos pini repertos: z sunt pinee.le.cinobar.

Pitinum.i.netalum uel equibinum.	
Pithiras	i.furfuras
Pithira	idem quod supra.

Pituina resina: quã nos abietale dicim' Dias.

Pitiussa pli. ad silitudinẽ foliorũ pini.

Pitan.i.pinus.	Pitiuregiũ .i. hypericon.
Pituides	i.balbanus repsico.

Pituitas est uiscosus humor in ore cõglomerat'.

Philiron.i.flos uel cortex mali granati.

Pebit	i.rapax.
Philistokia	e species aristologie.
Plirine.i.alia arbor.	Plicina.i.vetia: z ẽ semẽ.

Priapistõ.i. satyriõ. Prasina.i. i phlegmatõ corpis

Priapismus est qñ mebrum uirile augetur secũdum tres dimensiones.

Prinos.i. ilex arbor.	Prinus idẽ qd supra.

Prasina iflatio corporis e: z ẽ hyposarca.

Primula ueris herba: paralysis idẽ. Est alia pmula ueris que alio noie uocat lauadula: cui' flores sũt sicut flores camomille cal. z sic. in fine. ij. cõfortat matricẽ: z prima spẽs est uerior pmula ueris.

Psicrotufron.i uectonica.	Psimichy.i.cerusa.
Psicis idẽ qd supra.	Psilicis.i.pollicaria.
Psillum quid est.i.i.azaracbona.	

Psilotrum est quodda᷑ vnguentu᷑ depilatoriu᷑: qd latine vocatur camera: pro quo le. barnech: et philotru similiter vocatur vuis alba: vt apparet fi.l.l. sesura.
Psillos .i. pulex.
Psillium montanu᷑. psiler montanu᷑. sisteleos ide᷑.
Psidratu᷑.i.crantuma. Psuronfon.i.uectonica
Psidia.i. flos mali granati vel cortex.
Psichi i.anima. Psithos.i.fugus.
Psidracia siue exantuma. Alexander sunt pustu le parue eminentes in cute capitis plene humidita te aliquando vero sidracia scribantur.
Psidracion: demosthenes e iquit paruissima exa᷑ tum a alta eruptione est co᷑scripta cu᷑ rubore sepe i albe: partibus prime tunice oculi constituta: et ma gis angulis vicina alta eruptione vel diuisura per cussura aut incisura effecta.
Psilla.i. pulex: inde psilliu᷑ dictu᷑ eo q semi᷑ eius pulicib' assimilet. Demosthenes cap. de ophthal mia. Theodorus Priscianus et alij plures antiqui ipsam herbam pul **Dias.** vocat ipsam psil licariam dicebant. lion: pro qua. l.l. bazarachona.
Psimichiu᷑.i. cerusa. Psimichiu᷑ ide᷑ qd supra.
Ptiriasis scabies vel cantabricu᷑ acaraide᷑ ide: et su᷑t fur fures capitis: et Dias. cap. de ficu et de felle.
Ptisis. i. aciditas. Ptimoderar.i. timor.
Ptisana.i. succus vl' aqua ordei vel cibus ex ptisa na ordei.
Ptiseon grece.i. sputum. inde emoptoica passio ab emo quod est sanguis: et ptiseon.i. sputum.
Ptilosis: ptilus est grossitudo palpebraru᷑ putri da rubea. quib' accidit plerumq et piloru᷑ defluxus
Pteriacu᷑ radix in antidotario virili in co᷑fectione mitridati minoris exponitur: qd est filix. sed si sic est pteros dz scribi.
Ptiroien .i. abies.
Podagra grece dicta a podos qd est pes: inde podagros podagricus.
Podagra lini vocatur cuscute: eo q serpendo li num necat.
Polenta vbicumq i antiqua tra᷑slatione Dias. in uenitur apud Serap. eode᷑ loco habetur sanich.
Polomonion .i. celidonia.
Policaria grece vocatur coniza. sed apud Dias. vocatur coniza: et est policaria.
Policarpos .i. multi fructus.
Policomas Dias. folia hz simila eruzonis vl' eru ce: et herba est quam ignoro.
Policriston .i. valde bonum.
Polifilon.i. multorum foliorum: et sic vocatur a Dias. prima spes trifolij.
Poliganon herba est quam ignoro.
Poligonos.i. fecundum vel multi seminis.
Poligonol.i. multoru᷑ geniculoru᷑ vel anguloru᷑. Na᷑ agoni.i. genu
Poligonia a goni qd est genu. nam et multi geni culatam et centu᷑nodiam vocant. seu a goni quod est semen. Nam Dias. policarpos uocari dicit: qd magis e credendu᷑. et hec sanguinaria et corrigiola a multis uocatur: et est qui virgam pastoris arabes vocat: vt paret per concordiam Dias. cap. de poli gonos. et hinc cap. **Dias.** poligonol masculus herba est vir gas hns teneras molles et multu᷑ nodosas et expa᷑ sas super terram sicut agrostis. folia hz rute simi lia sed oblonga et molliora: et semen in folijs sin gulis. vnde et masculus dicta est. flos est illi albus et feniceus. poligonos vero femina frutex est vna᷑ virgam hns molle et cannosa᷑ spissa et nodosam: i quibus nodis folia su᷑t pini similia. radix e illi in utilis: locis nascit humidis et cetera. Plin. poligo nu᷑ greci vocant: quã nos sanguinariam: non attolli tur a folijs terra rure semen graminis: qui plura genera poligoni faciu᷑t hu᷑c in acre intelligi nolu᷑t appellatq a multitudie seminis aut de᷑sitate fru ticis. Alij poligonon a frequetia geniculoru᷑ et ce tera. Stephanus i synonymis poligonos.i. virga pastoris. u. p.i. scripsit: vt assueuit et in kirannida poligonos.i. co᷑rigiola multigolia. alij vero camer silu᷑ dicu᷑t.
Poligonos idem quod supra.
Palimigmaton.i. medicame᷑ ex pluribus mixtu᷑.
Paulus cap. de hydropisi: et est dictum plurime mixture. nam migma grece mixtura.
Polina subtilis farina cuiuscumq grani: i᷑de polenta
Poluminon.i. pacitaria. Polion.i. poliu᷑.
Polipis est multipes: polipus piscis: et est pulp' piscis.
Polipodiu᷑ dictu᷑ ad similitudinem fragellorum polipi piscis in eminentijs que su᷑t i ipsis fragellis seu pedibus: stipedes dici po᷑t. Nam radicib' pol lipodij su᷑t similes eminentie. vnde polipodiu᷑ qua si polipi pes: p quo. l.l. bibeig siue dipteris. Polip pus est tumor pacter naturam: qui i naribus fit si militer su᷑ substantiam. polipodos carni.i. carni illi us piscis qui dr polipus: et latine uocat pulpos.
Polricon grece.i. multaru᷑ radicu᷑ quare filix sic vocatur a dias. cap. de dipteris: et sic et su᷑ Dias. vocatur a quibusda᷑ helleborus niger. Ite᷑ idem et sic vocari dicit unam spem aristologie preter duas notas.
Polirizona. Plin. herba e᷑ q hz folia similia myr te et radices multas.
Polisanthemum.i. botrachion: et est dictum plu rimorum florum.
Politricon est dictum multaru᷑ comaru᷑. nam gre ci trix comam dicunt.
Politrophia.i. multu᷑ nutrie᷑tia. oligotrophia eco᷑ tra.i. parum nutrientia.
Polisis.i. vlcus. Poliu᷑ quid e᷑: le. bakade.

Capi. 593.

P **Olicaria** lati. gre. coniza: ara bice gafit.

Dias. capitulo d coniza. alia est maior atq odore grauior: alia parua et odore io cunda inter has: alia e᷑ media granabilioris odo ris. quaru᷑ prima appellata est coniza lata siue ua ma: uel ut latini aementalis. Item secu᷑da vocat est labanotis: siue ut latini pix marina vel firiscar]

edia appellatur et coniza cefaleoes: siue ut latini
... minor. maior aūt ꝛ minor coniza hñt folia
milia oliue: sed aspera ꝛ pinguia ꝛ uiscosa. mino
... uero folia odorata sunt. maior grauis odo
que etiam in frutice maior: ꝛ uirga maior ... e
... gnitudine cubitis duobus. minor uero unius
... longitudine porrecta est: florem fragilem ꝛ
... ellinum hās colorem ꝛ amarū saporem. ꝛ cum
... uerit velud capillos facit radix est illi inutilis.

Gal. vij. simp. phar. capi. coniza. i. policaria tam maior q̄ minor similis sūt com ... ctionis ꝛ uirtutis. in gustu quidē acre ꝛ ama apparentes: calefaciunt valde aperte: fructuosa ... planta. est āt ꝛ tertia spēs policarie in humidis ... locis nascens frigidior: ambabus et debilior: ... due prime dicte. iij. gradus sunt in calefacien ... ꝛ sic... cando.

Posse. Dias. ois frutex ei cum foliis su... fumigio adhibita ꝛ supposita uenena longius ... cet. aqua eius sparsa pulices necat. folia ipsius i... cataplasmatibus adhibita morsus venenatos mi... ... vulneribus ꝛ pustulis medicatur flores ei⁹. ... folia cū uino bibita menstrua imperant: abor... ... faciunt: urinam prouocant. torsionibus subue... ... icterici bene adhibentur. cum aceto bibi... ... epilepticis prestant effectum. elixatura uero eo... ... fomento adhibita causas matricis compo... net. succus eius supposit⁹ aborsū facit. oleo mixta ... peruncta tota corpora contra frigora seruat. mi... nor uero imposita ꝛ cataplasmatibus adhibita do... lorem capitis mitigat. media uero coniza hastam grossaz hz: ꝛ lenia folia ꝛ paulo maiora. maior ue... ro non pinguia nec maiora habet folia: sed graue ... etiam odorem: gustum suauem ꝛ uirulem om... nibus. viperas ꝛ serpentes fugat. ꝛ uulne victa re... mediat. maior ꝛ minor coniza calefacit ꝛ dissiccat. decocta igitur in oleo ad periodos febrium ꝛ ty... pos ꝛ maliciosos rigores peruncta facit. flos cum ... his in uino potatus fetus extrahit: ꝛ uehementer menstrua ...

Gal. siquis folia cum mollibus ra... mis ... gat. ... masculis apposuerit elicit pu... ... sine decoquens oleo vtatur ea. videtur autē ... rigorum qui secundum periodum aleuiatiuum ... oleum. flores autem eorū similis virtutis ... sunt: quocirca quidā ꝛ hos cū foliis terētes oleo propinant gratia mouendi menstrua violenter et ... ducendi embriones.

Politricon. i. dipteris. ꝛ secundū quosdam ē ari... stologia: sed falso imo e elleborus niger aut. Dias. ... de elleboro nigro. l. i. elleborus.

Poluni marinū. i. barba ionis: p quo. l. l. bakade.

Polineā	.i. parua starna
Polimos	.i. bolismus
Polomintum	.i. mentastrum
Poliomela	.i. eraclea

Poligalon hastam habet longā duobus palmis: ꝛ folia lenticule similia gustu stiptica: que bibta lac mulieribus facit crescere. Dias. in ꝓprio cap.

Poliarcuaron	.i. medicamen compo...

situm ex pluribus principalibus speciebus.

Polarchion	.i. plurium princeps
Polliomenū	.i. paritaria

Pollitricon herba est cuius folia i vno subtili sti... pite ordinatim posita sūt rotunda sicut folia ca... pilli veneris: oritur in locis humectis: cuius cō... plexio ꝛ virtus secundum Plin. est sicut capillus veneris.

Pollinos	.i. farina

Polus. i. dolor qui fertur in membro propter la... borem.

Polusarch	.i. afronitrum

Poma de seni. i. de hierusalem: ꝛ sunt pruna da... mascena.

Pomerac	.i. agrifolium

Pomelido quid est. l. l. zaroz.

Pomelitos	.i. hydromel
Pomelida	idem quod supra
Pomelasirch	.i. auena.

Cap. 594.

Ponfolix scribit grec⁹: sed pō folix ꝓfert sic voca... atur eo quod sunt ampullosa. nam pō folix grece est ampulla: posollingues ampulle. ꝛ est pomfolix siue pōfolingos tucia ve... ra leuissima volatil ꝛ alba quam Auic. laudat. vi... de capitulum de pōfolix apud Dias. cū cap. de tu... cia apud Auic. ꝛ Sera. que idem sūt: ꝛ est fuligo que eleuatur adherens tecto fornacis quando ex... tinguitur ꝛ fit auricalcū: q̄ vocatur apud Dias. in antiqua translatione es vstū. ꝛ est ex substantia eris ꝛ lapidis calaminaris: qui dicitur climia ara... bice ꝛ cadimia grece: quo lapide tingitur es. subli... matur enim vi ignis: ꝛ quod subtilius leuiusq̄ ē tecto fornacis adheret: ꝛ uocatur pomfolix: ꝛ ara... bice tucia. quod autem ex eo fumo eleuato grossi... us est non potens eleuari intantum q̄ adhereat tecto propter grauitatem sui et densitatem descen... dit ad inferiora fornacis uel adheret parietibus: ꝛ vocatur a Dias. spodiū. fit etiam sine ere sola sublimatione ipsius lapidis. Est ꝛ alia species tu... cie que alexandria uocatur similis corticibus ar... borum intus lenis: extra botruosa granis: que fit vbi multum fit auricalcū ex eleuatione ipsius fa... uille circa formulas terreas que ob hoc fornacib⁹ suspenduntur: adherens densatur. que quidē fit ex fumo cuiusdam lapidis: probaturq̄. quia arti... fices auricalcū ex illa bonum auricalcum faci... unt: eo modo sit sicut ex calaminari lapide. Dias. ꝛ Plin. conueniunt in modo generationis pōfo... lix. Plin. de his ꝛ de aliis que in hoc opere gene... rantur in erraris inquit inueniuntur: que uocant spōfoligon ꝛ spodion: differentia q̄ pomfolix lo... tura paratur spodios illota est. aliqui quod e cā... didum leuissimumq̄ pōfoligon dixerunt: ꝛ esse eris ꝛ cadimie fauillam: spodion nigriorem pōde... rosioremq̄ esse: derasum parietibus fornacium mi...

gna fint illis aliqñdo et carbonibus. hec aceto p fusa odorem eris paratet si tangatur lingua sa porem habet horridum. conuenitq; oculorum me dicaminibus; quibuscunq; vitijs occurrens: & ad omnia ad que spodium. hoc solum distat q̄ hui⁹ datior vis est. addatur & i emplastra quibus lenis queritur refrigeratio & siccatio. vtilior ad omnia que vi non lota est. spodios cypria optima est. fit autem liquescentibus cadmiis et errario lapide: que leuissime efflatur et ocius euolatq; ex forna cibus: & tectis adheresciit a fulgine distans cando re. Quod uero minus candidum ex ea immaturi fornacis argumentum est. hoc quidaz pōfoligō nocant. quod uero rubicundius ex his inuenitur acriorem vim habens exulcerat adeo ut cum lava tur: si oculos attingit excecat. est & mellini coloris spodios in quo plurimum eris intelligitur: sed quodcunq; genus lauando fit utilius. fit itaq; et in argenti fornacibus spodium. quod uocant lau rionis. vtilissima autem oculis confirmatur que fit in aurarijs &c. has puto quas cadmias argen ti & auri uocat Auic. de quibus supra. Itez an tispodion uocant cinere fici uel capafici uel myr ti foliorum: cum tenerrimis ramorū partibus vel oleastri uel citonij mali: uel lentisci. Item ex mo ris immaturis .i. candidis in sole arefactis uel ex buxi coma aut rubi aut terebinthi uel ocnanes tau rini quoq; glutinus aut linteorum cinerem simi liter pollere inuentum est. vruntur omnia crudo fictili in fornacibus; donec figlina percoquatur: & iterum in errarijs officinis & smegma fit: tam li quato ere et percocto additur carbonibus: paula timq; accensis: ac repente vehementiori flatu ex puitur eris pala quedam. solum quo excipiatur stratum esse debet: maxilli ab ea discernitur aqua in hisdem officinis. diffrigen vocant greci: ab eo q̄ bis torreat: cuius origo triplex. fieri enim dici tur ex lapide pirite cremato in caminis: donec ex coquatur in rubricam fit. & in cypro fit ex luto ca iusdem specus arefacto prius: mox paulatim cir cumdans sarmentis. tertio modo fit in fornacib⁹ eris fece subsidente. differentia est q̄ es ipsum in catinis defluit: scoria extra fornaces: flos superna tat: diffriges remanet. Quidam tradunt globos lapidis in fornacibus qui coquuntur ferrumina ri circa hec es feruere: ipsum vero non percoqui tur nisi translatum in alia fornace: & esse modum quendam materie. Quidam id materie quod ex cocto superfit diffrigia vocant & cetera. Habe tur ex his q̄ pomfolix & spodion sunt idem q̄ tu cia. Item Alexander facit collyrium ad debilita tem visus senum ex pomfoligo non lota: balsamo vino et melle: cui simile scribit Auic. in quo loco pomfolix tuciam scribit. Item stephanus in syno nymis pomfolix .i. tucia.

Pomum quando simpliciter ponitur est malum sed quando ponitur cum determinatiōe: est illud ad quod trahitur per determinationē: ut pomū citrinum: id est citrum: pomum arancie .i. citrāgu lum et cetera.

Pomum aque .i. citrum.
Pomum athomacium .i. cyminū ethiopiū.
Pomum arancie .i. citrangulum uel ci tromulum.
Pomum terre quid est .i. .i. alcharincha.
Pomū paradisi qd est .i. .i. malum.
Pomum citrinum .i. citrum.
Pomum cithonium quid est .i. .i. cusa.
Ponisa .i. auena.
Pontica Stephanus bordacha: & c auelana: & ali bi curtua pontica scribit.
Ponticus sapor quid est .i. .i. austera.
Pomfolix quid est .i. .i. abaysir.
Pomfoligos quid est .i. .i. qua supra.

Capi. 595.

Opulus

arbor duas species habet. Unde Diasc. duo facit capitula. vnum sic incipit: populus quem leuce dicunt et cetera. ali ud sic: agiros id est populus arbor: qua alij leuce vocant et cetera. in fine capituli aliqui inquit per habent arboris eius lachrymam in rodanu oulul latum tuccinum facere id est karabe et cetera. Auicenna similiter duo facit capitula: vnum quod incipit haur romanum. volens dicere agiros: vt Diasc. dicit. aliud akirosa vt supra in haur. Plin. tria genera populi facit. alba: nigra: et que libyca vocat; minima folio ac nigerrima alba folio bico lor superne candicans. inferiori parte uiridi: hic nigra que inuenta circinate rotunditatis folia sūt vestutiora i angulos exeunte econtrario hedere angulosa rotundantur.

Parastol .i. bdellium.
Porcastrus .i. porcus castru.
Portalla .i. portulaca.
Porta id est vena que oritur a parte concaua epa tis: & est uena que oritur in gibbo epatis.
Portumos .i. sternutatio.
Porech .i. affodillus.
Porechi idez quod supra.
Porcelliones quid sūt .i. .i. guadar.
Pori sunt foramina tam cutis q̄ omnium mem brorum minuta vix uel minime visui apparentia. dicuntur tamen et ipsa patentia foramina pori ut aurium: a paulo capi. de egritudinibus aurium: & omnia alia largo modo sumpta. pori etiam dicū tur tuburose duricies iuncturarum articulorum: que & lapidationes dicuntur: ut paulus capi. de artetica et podagra. gerodius etiā porū in equis vocat: qd̄ superossū vulgo dr̄.
Pori virides .i. vene uirides.
Porfira marina quid est .i. .i. ostracorum.
Porosarch .i. perforata.
Porne .i. plantago.
Porpilis .i. porpoleas.
Porus sarcoides dicitur ligamentum a natura fa ctum uel creatum ad connectanda capita fracto rum ossium: & est eius expositio duricies carnea. Nā sarcos gre. caro similiter & kireas.

[illegible] sunt al fa in notum: cuius carnes se cundum [illegible] sunt sicut tumbes carnibus in colore et sapore humanis: et pedes eius conferunt contra [illegible] sunt enim frigide et humide complexionis sicut [illegible] s.i.l. letanie.
Porrum pro herba quid est. l. l. cerati. Porrum pro morbo quid est. est verruca: pro qua le. i. verrucam.
Portulaca marina bue l. te quid est. l. l. alfafagi.
Porum [illegible] sic inquit vocat hippo. cum vena [illegible] transmutatur. ut cum ex lithargia fit frenesis vel econtra.
Posirum idem quod supra.
Postadactuli sunt dactuli humidissimi. qui cum statim non comeduntur dissolvuntur et fiunt quasi mel.
Posera. i. ordeolum natum in palpebris oculorum.
Posero idem quod supra.
Poser grece potus potio bibitio.
Postrigmenta. i. sturie de renib' vt in Alexadro.
Potimeos grece fluvialis.
Potamos i. fluvialis.

Cap. 596.

Othab arabi. lati ne dactuli. Sera

pio aggre. capi. porbab auctorasio ca lefaciunt et generant sanguinem grossum: et convertuntur cito ad choleram. et sunt mali illis quorum complexio est cal. et epar cal. et cum cito eveniunt soda et squinantia et bothor et cu la et opila tio in epate et splene. et deteriores ex cis sunt magni et dulciores. et non sunt aliquo modo convenientes illis qui sunt cal. complexionis. illi autem qui non sunt calide complexionis et non sunt debilis nature impinguantur ab eis. et dactuli qui vocantur hairon vel heyren sunt meliores omnibus quorum color est citrinus et rubeus: vt apparet in littera heyron. G. l. secundo de cd alijs capi. de fructu palmarum. quidam ex dactilis ticiores sunt et stipticiores ut egyptici dactuli. quidam autem molles et humidi et dulces: sicut qui vocatur heyron vel kanochi. optimi autem isti nascuntur secundum palestinam sive in hiericho. Intermedij autem amborum dictorum generum sunt omnes alij dactuli: sunt autem indigestibiles et gravativi capitis. Ma omnes dactili indigestibiles sunt et capitis lesivi ampliores comesti. qui autem ab ipsis distribuitur in corpore chim' grossus semper e. h3 autem aliquid viscosum. qui dactilus fuerit vnctuosus. qui autem tali chimo dulcedo admiscetur: celerrime quidem ab ipso epar obstruitur. leditur autem et phlegmonizans et turgescens summe ab edulio ipsorum: convenienter autem et epar et splen opilantur et leduntur. multo autem magis ledunt viridis dactili ad omnia paulo ampliores comesti. palam igitur quod calidiorem hunt chimum qui dulces: frigidiorem autem qui stiptici: sed inflatione nocent et implent viri des dactuli sicut ficus. eandem enim proportionem hunt ficu: virides ad siccas qua virides dactuli ad alios. In non valde vero calidis locis non maturantur perfecte dactili vt ad reponendum fiant utiles: et propter hoc coacti virides comedere ipsos crudissimis humoribus replentur et rigoribus difficulter calefactibilibus capiuntur: et secundum epar opilationes habet. pro arbore eius lege. l. nakala. Rabimoisel de dactilis. dactili generant dolorem capitis: opilant epar. et apostemant caput: et emoroidas creant. de osse eius invenies si leges litteram nakala. Avero in v. colliget capi. de dactilis. dactilanum. i. arbor dactili cum fructu et floribus: omnes partes ipsi' stipticitatem magnam hunt. sed fructus eius cum est maturus aliquam habet stipticitatem. Cortices vero arboris predicti maiorem hunt stipticitatem alijs partibus ipsius et cetera.
Potentilla amantilla fu. valeriana idem.
Poticiso i. zizania.
Potcon suppositorium.
Poulion. i. vinum onfancinum. et est vinum de vuis non bene maturis.
Procatartica causa. i. primitiva: a pro quod est procul. et cataron quod est fluere: quasi procul fluens.
Proserpinata i. centinodia.
Progumena i. antecedens causa et corporea.
Proxenectica causa. i. coniuncta: ut in Alexadro de dolore capitis.
Profilacteron dicitur causa preservativa a pro quod est procul: et philacteron quod est custodire: quia dicitur procul custoditiva hoc est causa preservativa.
Prothinotosis sive prothosis est oculorum ex nimio tumore provenientis casus: ut et vix palpebre attingant ipsam vt in oribasio.
Prothea i. nimphea.
Prothea idem quod supra.
Prosimun i. fermentum.
Probes. i. sputum: inde omothois. i. sanguineum sputum.
Promptuarium i. cellarium vel cella.
Provocativum i. eductivum vrine.
Prosopus i. bardanus.
Procterac. i. pes colubinus.
Protens quid est. l. l. abrotanum.
Profluuium i. flux' sanguinis mestrui.
Prolee i. vlmus.
Prolicocitoron i. aconitum.
Procon i. bdellium.
Probisalidos i. alkekengi.
Profilacon i. preservativum.
Proficus i. ficus silvestris.

Capi. 597.

Ropolcos id est ceropica sed falso. nam

propoleos est secundum quosdam illud mellatum quod primo de apibus ponitur et non favum. Aliquando invenitur in foliis filicis vel apij: et dicitur cera virgo. aliqui dicunt quod est prima fabrica apum sine melle. sed dias. dicit capi. de cera propoleos: quod cera propoleos est cera que invenitur in vase apum: vbi apes corpus fricant: hoc est sine melle. alij dicunt propoleos. i. mirra et est fex alveario apum: vbi apes proiciunt suas superfluitates: et est dicta cera propoleos. et est calidior ipsa cera: magne virtutis in at-

traheudo a profundo corporis:uide capi.de cera propoleos apud Dias. cum cap. demu apud Se rap.cera.Stephanus propoleos fordeo uaforu3 apum.Auic.uocat ipsam mum Serapi.sedum.
Probaton .i.ouis.
Proraton idem quod supra.
Profilaticon.i.custoditiuum uel preseruatiuum.
Pronosticos .i.pronosticus.
Promlosius demosthenes est inquit prominentia cadendo oculi ex paralysi contingens fletis ex ma gno dolore.
Programa.i.cibus ante prandium sumptus leni tiuus solutiuus.
Propoma grece Alexader capitulo de epilepsia us inquit ex aqua calida accipere ppoma quale e absinthiatum aut condita. Item infra propo ma raro sit accipieda preter absinthiatu3 z uinu boni. Item ide capi.de hydropisi de vino coriu fiat ponit confectionem propoma:propoma gre ce potio ut supra.
Prosialmia uel psilotalmia vl' arotalmia grece scabositas oculoru. Alexander capi.de collyrijs ad eam.
Protorobon .i.pioma.
Protobo grece Paulus est ruptio rogede tuni ce oculi.i.vuee ex comestione uel ruptura cornee.
Pichochos grece .i.frigus.
Psomion .i.bucella panis.
Psomos idem quod supra.
Psora .i.scabies uel asperitas cutis cum pruritu z squamis.
Psoriasis apud Alexandrum est scabies vesice.
Psoroalmia est pruritus oculorum cu paruo ru bore z leui ulceratioe palpebraru sine ullo lachry maru fluore z cetera. Paulus est inquit pruritus palpebre scabies salsis humoribus facta.

Cap.598.

Sori est quedam species uitrioli quam Auic.psuria uocat.
Demosthenes psoricu : quod nos sca brum dicimus. Cornelius celsus per se nulla medicina e que psorica nominetur:sed calci tidis aliquid cu dimidio cadimie:plus z aceto si mul coteritur id qd in uas fictile additu3 z conte ctum ficulneis folijs sub terra reponitur:sublatu3 post dies.20.rursus teritur: z sic appellatur z ce tera. Diascorides: psori qua multi putauerut me lanteriam esse:sed falsu est:qr suum genus habet hoc: illa sua bromum h3 psori plenu.ut nauseaz prouocet. inuenitur i egypto z multis alijs locis si cut i libya z hispania z cypro. Melior est egypti us: que co fregeris niger est deitus z multas his pertusuras z Posse. Dias. virtus est pinguis. est illi stipticaz gustu z odore humoso plenus est z con traius stomacho. Et e alteru genus qd sicut mi syseos h3 colorem : sed inutile est.uirtute z cobustu ram simile miseos h3. Iniectus foramini dentis copescet dolore3:agitatos dtes cofortat.sciaticos medicatur si uino mixtus clysteri adhibeat'. ma culas vulneribus tollit cu aqua superiectus. capil los nigros facit. Omnia illa metallica in coctura virtute h3nt:z maxime aceto in coctura z nitro :et fece uini z calce z ceteris quibus uirtus addit i coctione. Pulegium quodda e marus z est dipta mum.quodda est regale.z dr gliconium:z est il lud usuale.z est aliud ceruinum:et est serapullu3. vnde qn simpliciter ponitur :regale itelligit' :pro quo .l. literam diptamum sed pulegium agre ste fm quosdam est nepita:sicut patet i .le. litera calamenta:sed falso :immo pulegium agreste est illud qd inuenies i .l.litteraz diptamu h3 ueritate.
Pulmentu.i.ius cibale vt amigdalaru pisata.
Pulicaris .i.psillium.
Pulicerpos .i.muscata.
Pulsarbasis .i.amomum.
Puluis cameli est quidam puluis albus : qui re mouetur a dorso cameli:quando tergitur satis sic catiuus ad scabiem.
Puluis bugie .i.puluis de radice ar boris berberi.
Pulmo quid est .l.l.bich.
Pulmonaria herba e folia satis minuta z mollia habens: z quasi formam pulmonis.in locis humi dis nascens quam quidam pepanum uocant.
Pumex quid est .l.l.famechi.
Puper uocat'lapis corij: sparatio uocatur fenic z lapis vulcani:z latine vocatur pumex: pro quo .l.l.famechi.
Pupilla oculi apud Auic.est senation : sed apud arabes uocatur planta fontis.s.corahalbaui : q 6 est equiuocum ad pupillam oculi z plantam fon tis. Aliud quoqz capi.facit Auic.de hac plata sub hoc nomine sumimo uel suiran : z vult forte di cere ut Dias.senation: z dicit ibi q e eruca aque.
Parach .i.psilotrum.
Purgatoria.i.abstersiua z mundificatiua.
Purulentus est color sanguinis putrefacti.
Puruulentus idem quod supra.
Purpurea .i.lappago.
Purpura maritima .i.cetula marina.
Pusca sepe sic reperitur in antiquis literis et uo catur pusca ab aliquib' id quod fit per appositio nem aque in uinacia extracto musto : uerum ubi apud Dias.in ueteri translatione habetur pusca a pud Serapio.ex uerbo dias. z apud Auic.i eisde locis semper habetur acetum z aqua mixtum: qd grece uxicraton uocatur. Item Alexander capi. de androsia ex ca.distéperantia dieta inquit e or dinanda:que infrigidando ualere possit.z maxie illa que aceto conficiutur:vt est pusca potui data z cetera. Quesiui tn a grecis quomodo uocatur p dictus potus ex lotura uinaciarum factus: respon derunt pusca ul' pucia. qua is et alijs uocetur nomi nibus: lege.l.caretum.
Pusita.i.pulegium. Puscita ide qd supra.
Pusica idem quod supra.
Pustoch .i.fistici.
Pustohar .i.marrubium.
Pustosar .i.usnee.

Plumbū quid est lege. I. basas.
Plūbata est quoddā vnguentū quo vtūtur muli eres ad mūdificanda facie ex sepo argento viuo cerusa plumbo ꝛ cetera confectum.
Pruina .i. agnus persicus.
Pruna quid est. I. guao.

Sequitur de. Q.

q Litteram nec greci nec arabes hūt. Stephan⁹ vi translator regal' dispositionis mul ta vocabula que per kef vel caf scribuntur apud arabes per . q. scripsit.

Quama .i. tubera.
Quameos .i. scilla.
Quassa .i. aqua.
Qualunces .i. lac.
Quattuor semina frigida sūt semina cōia.
Qualanca .i. iusquiamus.
Quatula .i. lactuca.
Quadrans est nomen ponderis ponderās. ꝫ. iij. ꝛ ē quarta pars vnius vncie.
Quadrimedinma. i. cōfectio ex quattuor specieb⁹ vel amidonum.
Quaetus .i. cohagulum.
Quercus est lignū glādiferū. ꝑ quo lege. I. bulos.
Quercola .i. camedreos.
Quercula maior idem quod supra.
Quercula minor .i. camepubeos.
Quercor .i. limaxa.
Quenetis .i. fenicis.
Questen .i. pan' [illegible].
Quebeli hispanici .i. antimonium.
Quernus .i. quercus.
Querquera .i. febris acuta vel acra.
Querich .i. sulphur.
Querinaregi. i. fructus thamarisci vel thamarisc⁹ domestici: cuius fructus est sicut galla.
Quercus syriacum. i. sumac.

Cap. 599.

q Uerū vrohoan arabice: latine piguedo vel adeps. Se rap. lib. aggreg. cap. quarū vrohoan anc. gal. qñ ē aial humidū generatur in eo pinguedo sicut porcus. qñ est siccū generat' i eo adeps sicut taurus capra ꝛ aialia que hūt cornua. Dias. cap. de axungia. virtus est oibus adipibus ca. taurina malaxtica ꝛ stiptica est sicut ꝛ bubalina ꝛ vitulina ꝛ magis caprina: pasciuarū causa. vnde dysentericis clysterus miscetur cū polenta ꝛ furfure cocti ꝛ succo ptisane: ꝛ sic huic cause additur per clystere. vnde quibus mordicatiōes fūt ano aut intestino colō iniicitur caprina adeps: qꝛ facile dissu . mitigat. n. mordicationes dysentericis aut tenasmon patientibus. quibus āt i profundo mordicationes fiūt ex tenui humore adeps anserina aut pullina iniicitur. Omnes ergo adipes virtutis sūnt ca. porcina ca. ꝛ taurina calidior ꝛ diaforetica insellū capinne adipis. pthisicis opitula⁹ ꝛ bibentibus cantarides subueniut. hircinū sepū solutiuum e . si cū sanguine ouino solutus fuerit: ꝛ lanis succid⁹ impositū. podagr e sopitulatur maxime si crocū acceperit Herbecinum similes porcino hꝫ virtutes stericas ut ani cas vtiliter curet. cōbustiōis fert opem. porcinus vero vetus ꝛ salitus ca. e ꝛ malacticus qui si cum vino lotus fuerit pleureticis vtilis e ꝛ matrici. ꝛ ignis cōbustionib⁹ mixtus cū cinere aut cum calce tumorem soluit. ꝛ vulnera ad sanitate perducit asininus adeps dicitur nigras cicatrices cōcolorare. anserin⁹ siue gallinaceus sūme mirificus est ob dulcedinē pinguedinis. mulierū casis vtiliter adhibetur. rimulas labiorū curat: ꝛ totius vultus frigore factas rimas optime sanat ꝛ aurid dolores. vrsinus dē capillis prestare incrementū: alopicias emendare: perniones curare. vulpinus aurium dolorē tollit. leoninus dr venenis ee contrarius. Ceruino adipe hō perunctus bestias oes expellit ꝛ e repercussibilis odoris cā. que serpetes pers quitur. adeps piscū fluuialiū melle mixto ꝛ in sole solutus caligines oculorū detergit. experimus vero suffusiones oculorum. ꝛ obtusiones ꝛ caligines mixta cedria tanti ponderis ꝛ melle attico ꝛ oleo veteri curat alarum pillos iniunctus nasci non sinit Omnis ergo adeps sine sale recens malaxat atqꝫ indurat pinguedinis cā obtundit ꝛ venena eosdeqꝫ insellū non solū his qui catarides biberunt iuuamentū ēt ad qōlibet venenum. vetus āt vel salitus vel quibuslibet aromatibus cōditus recorperatiue virtutis e: sed spāliter pro aialibus seu pascuis aliis alio magis ac minus laxatiuus siue mirificus inuenitur. Ꝺcs ni duritīes mollire pōt. adeps āt leoninus oibus quadrupedibus calidior: ꝛ minus extenuatorius est. vetus aūt factus adeps a seipso fit calidior: ꝛ leptomeris ꝛ diaforeticus vere.
Quebonom det in practica bale abbatis in cōfecti e eisdē quā azare vocat: eo loco apud Auic. ē almelicb: ꝛ in pantegni est epar pulli equi: sed in antidotario viridi ꝑ splene pulli equi hētur.

Quelenecb idem quod supra.
Quebaird .i. sulfur. Quenuū .i. cyminū.
Querma .i. acuta. Quehert .i. cheyri.
Quersene .i. orobus.
Querzinazagi siue qrinazagi. i. fruct⁹ thamarisci.
Quescum .i. kisch.
Quesuti .i. coriandrū.
Quetire .i. dragantum.
Querrassum .i. apium.
Quenoglossa .i. arnoglossa.
Quimatezare .i. fomentare.
Quinocarpus .i. nuclei pini.
Quiamoa .i. squilla.
Quipero .i. radix iunci.
Quiamos .i. faba.
Quianeo .i. ventus.
Quinosalium .i. psillium.

Quirinaicū est nomen loci ut thebaicū. &c. vn̄ dicitur opium quirinaicum: et opiū thebaicū secundum diuersa loca.
Quirinos .i. hypoquistidos vel balaustia. pro hypoquistidos ponit eum Dias. incissos pro balaustia ponit eum diascorides in hirmani.
Quinodorodo dapni .i. rosa canina

Quinocarpi	.i. quinocarpus.
Quidros	.i. far.
Quinobatus	.i. canosbatus.

Quinita .i. testa caballi marini.

Quitrosddolabin	.i. rosa canina
Quiricus	.i. semen lini
Quilius	.i. coagulum
Quirib cefalea	.i. canis caput.
Quictomi	.i. pulegium
Quida	.i. sefila
Quidago	.i. daucus.
Quigonius	.i. papauer.
Quihonisacum	.i. oleū ficonium
Quirion trianguli	.i. radix iunci.
Quinomelon	.i. psillium.
Quibar	.i. castoreum.

Quisqualis sibeli et taissi idem. que omnia sunt purgamenta trina.

Quire	.i. herba canabi.
Quiscin agrestic ietaicha: et est paritaria.	
Quinaczaia	.i. ansula

Quinasos herba est a Dias. sic noīata quā ignoro.

Cap. 600.

Quinquefolium

latine grece pentafilon Dias. cap. pentafilon. Pentafilon aut penetapies: aut pentafcon: pseudo selinū habet hastas semine plenas et longas duobus palmis in quibus semen e. folia habz ediosmo similiora in quinque partib⁹ diuisa. singula folia in singulis hastis flore viridem habent nascitur in locis humidis: et in vijs. radix e ei rufa et oblonga. Plin. pentafilon quinque foliū a numero foliorū dicta vnde et eā latini quinque foliuz vocāt herba adeo munda ut purificationi i templis adhiberi a gentibus solita esset.

Posse. elixatura eius decocta ad tertiā dolorem dentium mitigat ore retenta: et quasi gargarismo adhibita putredinem oris tollit. asperdine arteriaz delenit. ventrē stringit disentericis necesse adhibet. Artericis et sciaticis prestat effectū. Elixatura cū aceto i cataplasmatibus adhibita herpetas curat. scrofas spargit duricies et tumores medendo soluit. igne sacrum extingunt. apostemata et panaricia imposita ad sanitatem perducit. cōdilomata soluit. scabie tollit. succus radicis ei⁹ acceptus causas epaticas et pulmonis cōponit. potionibus venenatis occurrit. folia eius cū idromelli aut vino bibita addito pipe quartanarijs remediū est: si tamen quatuor folia biberint. tertianarij vero tria cū aqua sola. effimeranis vero vnū. epilepticis vero accepta et triginta diebus prestat effectū. succus vero folioz eius ictericis maximum presidiū ciatis trib⁹ acceptis vulneribus et fistulis prestat sanitatem. inter oculis remediū e bibita. et in cataplasma ab⁹ psluit ab sunt sanguinē. tu plus honoris addit. et omnibus posita expiamentum e. radix ei⁹ e cal. et nō abundāter et nimis acris: et ideo vtilissima e ad vetris fluxum et dentium dolorem.

Sal. viij. sim. phar. cap. de pentafilon. pentafilon herbe radix siccat quide fortiter. et nimiū vero e acris propter qđ in multis vtilis e: sicut et oīa alia qcūq sublilia ptīū etiā siccat absq mordicatione. est aūt radix siccatiua ex tertio iam gradu. minime vero caliditate manifesta participat.

Auic. libro secundo cap. pentafilon. Pentafilon nominatur quinque folium: et est fortis exsiccationis sine acuitate et adustione et mordicatiōe fit ex eo emplastrum ad fluxum et sedat ipsuz. et fit ex eo emplastrū et sedat dubellet et scrofulas et duricies phlegmaticas. decoctio radicis ei⁹ valet ad vlcera deambulantia. et qđ de eo decoctuz est cū aceto cōfert herisipillis et panaricijs: et sca bies. et confert dolorib⁹ iuncturaz et sciatice. et cōfert ramici bibitus et mox emplastri suppositus et valet ad alcola. et folia eius cū vino valent ad epilepsiā accepta et bibita decē diebus. succ⁹ radicis eius valet ad dolorē epatis et pulmōis. et ictericiam cum bibitur per aliquos dies. Radix eius confert solidationi et vlceribus intestinorum: et emoroidibus. et similiter decoctio eius radicis. folia eius cum vino conferunt quartane: et cotidiane. succ⁹ radicis eius est medicina perniciosa.
Quinque neruia quid est: le. Larnoglossa

Quiasoes	.i. paritaria

Quianos est vena terre que secūdū Dias. nascitur in cypro in fabrica metallica et in speluncis litoris. eligendum est limpidum colorem et smaraldinum habens. &c.
Quiustis secundum Plin. est ulcus in angulo perpetuo humorem emanans.
Quiactio dicit Plin. vocari quandam speciē folij quod creticum dicitur.
Quiatistrū est nomen ferramentorum ocularib⁹ morbis aptorum.
Quianos color dicitur latini. sed grece kianos: est color intra nigrum et viridem.
Quili grece succus. inde diaquilon qđ de succis sit siue emplastrum siue syrupus. lictum per ch melius scribitur.

Quinanchis	.i. spasmus.
Quinomella .i. psillium: Dias. cap. de psillio.	
Quiquilinia	.i. liquiritia
Quirina	.i. asa
Quisumumsebū	.i. abrotanum

Quitino sunt flores granatorum caduci.

Quiusum	.i. hypoquistidos
Quodros	.i. far.
Quororo	.i. cucumer.
Quoquimella	.i. pruna

Sequitur de. R.

Raalbamen .i.fumus terre.

Ramalbamen idem quod supra.

Rabadar apud Almansorem piscis stu pefaciens. et est torpedo vel terpido

Raleb .i.musicus.

Rabeleb idem quod supra

Cap.ccci.

Rabera arab. grece sichirnis latine melon.

Gal. octavo simp. phar. cap. sichir nis.melonis maturi substantia est grossa.virtus eius est que infrigidat et humectat in secundo gradu.unde virtus melonis maturi est abstersiua.et prouocat vrinam.et mundificat cutem et propter hoc semen eius quando siccatur et teritur et cribratur et administratur in lauaturis corporis.co minatur autem ei complexio frigida et humida complexio nõ tamen fortis, sed in secundo gradu. dicitur radix eius et semen eius quando siccantur nõ autem huc humida quando siccantur sunt in primo gradu siccitatis aut in principio secundi.et in eis est plus de abstersio ne quando siccantur quam in carne eius et que in carne eius. Sera. lib. aggreg. cap. Rabera quando sit emplastrum cum eo sedat apostemata oculorum.Et cortex eius quando ponitur sup caput infantis sedat apostemata calida que fiunt in eius cerebro.et ponitur sup frontem illius ad cuius oculos currit humiditates.et pro sorbent eas.et tota carnositas et semen quando siccatur ad solem.et cribratur cum farina ordei vel cum amido.et siccatur bene.mundificat cutem mulierum quando lauant cum eo facies suas,et reddit eas splendidas.sed radix melonis quando siccatur et sumitur de ea in potu.3.i.cum idromelle prouocat vomitum et quando accipitur post cibum in hunc modum facit vomere sine labore.et quando fit emplastrum cum ea curat vlcera que dicuntur faui.

Raibalac acetosum in in almansore cap. de diabete.

Raileloni.i.herba similis portulace.et habet lac.et est de genere lactarinorum laxatiua lanis.et alio nomine vocatur soldanella.

Raud .i.reubarbarum

Raut idem quod supra

Rauec idem quod supra

Rausen .i.maratrum.

Rauetseni.i.reubarbarum de partibus seni.et quid est seni.i.i.seni.

Ran .i.anetum

Raubel .i.kambel

Racanto .i.asparagus

Racardus. .i.cardamomū.

Rachahen .i.ficus pharaonis.

Racemus .i.pars vue.

Rachelii oleum in practica haly abbatis capi. de accidentibus que sequuntur febres videtur rosaceum.

Radicula.i.condisi.et ponitur in antidotario viri li in potione ad scrofulas. Plini. inquit radicula vocatur in lauadinis lanis.succum habet mirum quantum conferens candore mollicieque.nascitur sativa vbique.sed sponte peripue in asia syriaque saxo sis locis et asperis caule ferulaceo tenui et ipso cibis indigenarum expetito et in vnguentis quicquid sit cū decoquunt folio olive strutum greci vocant. flores estate grata aspectu:verum sine odore spinosis et caule lanuginoso.semen nullum.radix magna.que cum conciditur ad que dictum est vsum zc.hec est condisi quia inuenies in condiso et instructio.

Radicul idem quod supra

Radiolum .i.polipodium

Radius vocatur instrumentum chirurgicorum stilus.et id quo mediante in oculis ponuntur

Radix simpliciter pro rhaphano domestico accipitur et romani hodie.et sic etiam greci accipiunt. Pla greci si sine adiucto inuenit pro rhaphano accipit. pro quo i.i.finel.

Radix cunca.i.rhaphan' qui hodie sic vocatur licet incongrue:quia radix cunca nõ est rhaphan' quia vere rhaphanus est radix ut immediate dictū est in radice.

Radix conca idem quod supra

Radianum .i.adsquamus

Radiolus.i.ireos Radix toxtu.i.lactuce

Radix piperis quid est.lege litteram falfel

Radix pontica .i.liquiritia

Radix anthien vel assirex id est radix pionie.

Rhaphanus quid est.i.i.finel.

Rhaphan' agrestis dias.rhaphanus agrestis im cos duos sine tres spergit in terra rubentes. folia rute similia.radices cepe.sed ampliora:que quidem rhaphanum silvestre vocantantus hz medulla candida.extra cortices nigros.nascitur i montibus et locis asperis aliquando et vmbrosis.purgat inferius et superius.quicquid dicit quod rhaphan' agrestis est apios quod inuenies si.i.i.apios.

Rhaphan' gallicus.i.radix quam nos radicē vocamus.' que est vere rhaphan'.sic apparet si.i.i.finel.

Rafis .i.acus

Rafualb .i.folium

Rafualbi idem quod supra.

Ragadie dicuntur fissure accidentes in ano uel pedibus mulu ardoris

Ragalus.i.gallus auis. Raguri' i.granū solis

Raganto.i.asparag' Rageal.i.citrangulus.

Ragep.i.psillotrum Ragefar.i.vsnee.

Ragis est species serpilli.

Ragichor.i.polium Rogoidei.i.vuce.

Ragodan .i.apium risus.

Ragodazi. idem quod supra

Rague.i.spuma. Raguser.i.arsenicum

Ragusacos .i.oleum petroleum

Rabadar .i.terpigo piscis.

Radati idem qd supra

Rahai albame .i.fumus terre

Ralembaum .i.coriandrum

Ralesac .i.abrotanum

Ralebar.i.pulegium Ramad.i.cinis.

Ramule .i. rasini pini vel pix que ex pinguioribus lignis pini colligitur.
Ramos .i. locus sub ascellis ⁊ propter hoc vocatur quedam egritudo ramez ⁊ est excoriatio que fit in corio sine sub ascellis puerorum. hoc vocabulum ponitur in bar ir ieboana
Ramenta .i. aliquid proiecti purgamentum
Rameta quedam confectio est.

Cap. 602

Ramich arab. ⁊ l. tine. grec. vero ritiuch.

Sera. lib. aggreg. capi. ramich. Ramich ⁊ gallia confectiones sunt. vnde ramich accipitur ex multis speciebus: aliquando accipitur ex dactilis imaturis: ⁊ aliquando accipitur de corticibus granatorum: ⁊ ex herbis asperis: ⁊ oes species sunt fri. ⁊ sic. ⁊ de ipso est such i gallia. ⁊ quod fit ex eo gallia: misceretur eo species ⁊ musci. ⁊ secundum quod admiscetur ei ex speciebus ⁊ musco erit amplior vel minor caliditas eius. ⁊ erit tunc medicina composita ex stipticitate ⁊ caliditate quam acquisivit a musco ⁊ speciebus sicut inuenies si leges litteras such. Et idem auctoritate Serapi. isaac. Ramich fit ex gallis ⁊ est frigi. in fine secundi gradus. strin. ...propter frigiditatem. ⁊ ex ramich fit gallia quando miscetur ei ex musco ⁊ speciebus cal. sicut patet in gallia. Et modus preparationis ramich secundum eundem est iste: accipit ex gallis pondus li. x. ⁊ terantur subtiliter. deinde accipiuntur ex passulis lib. iij. ⁊ buliant in aqua bene bulitione forti ⁊ debent poni super vnam quamque mensuram passularum due mensure ⁊ media aque: ⁊ postquam bulierit cola eas ⁊ exprime ⁊ proiice substantiam passularum. deinde accipe ex melle apud lib. iij. ⁊ misce cum decoctione passularum ⁊ proiice in omnibus x. lib. eius mixture libra vnam olei keadi. quod si non habes pone loco eius oleum sisaminum. ⁊ fac bulire simul bulitione forti: ⁊ moue semper donec scias quod fit bene coctum. ⁊ caue quod si minuetur aqua passularum pone in ea de aqua ne aduratur medicina. deinde accipe de rosis ⁊ cinnamomo ⁊ gariofilis. ⁊ ex folio cassie vel ex ligno eius si non habes folium: ⁊ tere bene omnia ⁊ pone super x. lib. gallie lib. i. mixture istarum specierum: deinde misce totum cum decoctione aque passularum ⁊ mellis in olla: vbi est ⁊ coque suauiter cum discretione ⁊ moue semper. Et quando finiuerit decoctio eius extende super sextarium i sole: quando desiccata fuerit fac trociscos: ⁊ extende eos super cribrum in sole donec siccet bene: ⁊ serua ⁊ vtere. Collector: est alius modus confectionis ramich quo hodie vtimur communiter ⁊ est iste: accipe succi herbe acetose vel succi citoniorum ʒ. xvi. ⁊ buliant bulitione vna cum ʒ. i. foliorum rosarum ⁊ cum ʒ. ij. granorum myrti: ⁊ postea coletur ⁊ in colatura misceantur gallarum recentium humidarum tritarum vltima contritione ʒ. v. coquantur adhuc deinde pulverizentur foliorum rosarum ʒ. i. sandali albi boni ʒ. i. ⁊ quartum gummi arabici ʒ. s. carnis sumach ⁊ spodij ana ʒ. v. succi agreste ʒ. vij. succi granorum myrtillorum tritorum vltima contritione ʒ. iiij. ligni aloes. gariofolorum: macis ⁊ nucis muscate ana ʒ. iiij. inuoluntur omnia insimul ⁊ extende in scutella lapidea donec siccatur ⁊ postea pulverizantur subtiliter ⁊ cum ... vino cafore ⁊ aqua rosata: fiant trocisci ad pondus ʒ. vnius.

Rana quid est. l. l. dissoa
Ranibroch	.i. tribulus marinus
Ranasach	.i. pulegium.
Rancoridea	.i. burla testiculorum
Rancordeu	idem quod supra

Ramula vocatur augmentatio carnea sub lingua cum grandine ⁊ fluore saliuarum. quasi in radice lingue ut alia lingua oriri videatur.
Ramunculus. Plin. ranunculum vocamus quam greci botrachion: genera eius quatuor
Ramnus quidam dicunt quod est spina alba sed falso quoniam dias. dicit quod rannus est frutex nascens circa hortos: cuius virge sunt longe ⁊ spinose. folia habet pinguissima ⁊ longa ⁊ leuia. pro quo l. l. bauser.
Rapa quid est. l. l. delien.
Rapa caulis quid est. l. l. quam supra
Rapa agrestis. Dias. locis nascitur siccis fructice collectum faciens ⁊ cetera. l. l. quam supra
Rapastellus. i. rapolla: ⁊ est rapa silvestris: pro qua l. l. delien.
Rapacillus: isaac de dictis de ipsa loquitur.
Rapa rustica vocatur secundum dias. quedam species hypericon.
Rapa	.i. alippa

Rapesta quid est. l. l. finel.
Papesarch	.i. cymbalaria.
Rapesarchi	idem quod supra
Rapella	.i. rapastellus.

Rapistrum armoratia. i. rhaphanus agrestis
Rapisarchia	.i. abrotanum
Rapolla	.i. rapastellus
Rapofarsin	.i. ciclamen
Rapofarfini	idem quod supra.

Rapum silvestre Plin. in aruis maxime nascitur fructicosum semine candido duplo maiore quam papaueris.
Rarates	.i. siliqua
Raratesi	idem quod supra
Rarameos	.i. pulegium.

Rarasarch. i. arbor faciens berberos.
Rarezir	.i. fructus thamaricis.
Ranesir idem quod supra	Raneseri idem quod supra.
Raregi	.i. colofonia

Raricon Paulus cap. de dentibus raricon i ollam comburens.
Rasamu. i. enula in secundo practice haly abbatis inuenies: ⁊ alibi raseni.
Rasacuz in practica haly abbatis exponitur pro gummi seniibar. i. pini.
Rasus	.i. stagnum
Rasacoltana	.i. capitellum saponis.
Rasangi	.i. es vstum

Rasa quid est. l. l. hatronig.
Rascalini	.i. podagra lini.
Rasza	.i. patella.

Rasel .i.corallus
Rasilbageli .i.perdix auis.
Rascel .i.rasel.
Rasian .i.maratrū.
Rasiu .i.pentadactilus.
Rasig.i.quod trahit ad rotundū item
Rasmicon est species apij silucstris
Raser .i.plumbum
Rasura eris ē quod raditur ab ere.
Rasara latine caput.

Grca. lib.aggreg.cap. Ras.auct. Dias. quidam adurunt caput leporis ꝛ curant cū eo allopicia.i.pisciculi parui caput quādo aduritur ꝛ puluerizatur super hassuras ani curat eas.ꝛ muri qui fit in eis quando fit emplastrū cū eo curat vlcera fraudulenta putrida q sunt in ore.

Rasassaf .i.salix
Rassasritum .i.auis.
Rasapa est de succis fructuū ad spissitudinem decoctis pro qua.i.l.sapa.
Rasutyrion .i.testiculus vulpis
Rasadafa idem est qd de ventre sit que a sancto Iacobo asportantur postq̄ extrahitur cortex fricando oblate fuerunt similantur margaritis.
Rata album est inquit species trifolij vñ ē recos sic vocatur. sed hec a dicitur sassasa ꝛ cadbab: ꝛ i hispania dicitur herba oculoꝝ. oritur i hortis ꝛ i pratis.in principio ortus ei⁹ est ut trifoliū: postea fit gracili⁹ coꝝ habet flores ut lenticule.
Ratha idem quod supra
Ratee .i.gū
Rathee idem quod supra
Ratheresen .i.polipodium.
Rancon Paulus cap.de asmate.aliquis ponunt aut cibi rancon i.dromilon.ꝛc.
Ratenigian.vij. Io.Serapi.in vnguento illeleniarum ꝛ ē vnguentū apostoloꝝ ꝛ i alijs multis locis exponitur q ē colofonia. Ite in Auice. i secūdo in ꝓprio cap.similiter exponitur. veruꝫ idem Io.ca.de paralysi dicit q ē gūmi granoꝝ viridium quod vocatur ratenigi:ꝛ hoc gūmi ē terbentina. Ite eode ca.de asmate.accipe inquit granoꝝ pineaꝝ sup quas est ratenigi multū secundū verū aūt hoc nome cadit sup omne resinam:grecuꝫ imitando. Nam reati grece resina ut in libro de doctrina greca.
Raund a reu grece aliud barbaꝝ aliō seni quod nascitur in india secundū Aben mesuay. ꝛ aliud turchiū secundū eundem.aliud ponticū a ponto: sic a regionibus nominatur.
Raned idem quod supra.
Rauabel .i.kambel.
Ran .i. metū.
Razic. .i.lac acetosuꝫ
Rauch idem quod supa
Razienigi .i.feniculus.
Reas apud dias.ē secūda species papaueris.
Reactis .i.petrosellum
Realgar fit ex sulfure calce viua ꝛ auripigmēto ꝛ ideo in arte nostro vocatur sorcoria .interficit loricem ꝛ omni i animali.i.puluis eius est mortificatiuus fistule ꝛ vermiū eqnoꝝum. et est corrodens omnē mala carne.
Rean .i.myrta.
Reac .i.alguleniati.
Realu pessibasi .i.feniculus.
Reiben.i.lapis qui est sicut cancer.
Reibeni idem quod supra
Reib .i.lac acetosum

Cap.603

r Euponticum

.i.barba sirista. ꝛ est radix pontica:multum similis reu barbaro:interi⁹ habet venulas distinctas ut reubarbaꝝ:sed nō tingit ut reubarbaꝝ.ꝛ dicitur reuponticū eo q in ponto insula reperitur: vel quia ponticū habet sapoꝛ.ꝛ reu tantū ē dicere quātū radix.Dias.cap.de reupontico:reuponticū nascitur in bosforo:ꝛ sic ad grecas venit.cui⁹ folia magna sunt similia solijs simphiti. Radix ē aliquātenus vasta:ꝛ nigra hasta similis centaureę.sed breuior: est fragilis ꝛ leuis in pondere sine odore et gustu amara leuiter stringens: ꝛ si masticetur fit glutinosa ꝛ croceī coloris.

Posse. Dias. vires efficaciter habꝫ stringentes:ꝛ ideo vino quasi in fomento imposita inflationes desiccat:ꝛ vulnera glutinat.ꝛ sanguinis abundantiam reprimit.habet in se magna substantiā teperandi quia tenet in se terrena frigoris ꝛ caloris parte. et leptomeris est.ad asmata ergo rheumatica ꝛ orthopnoia iuuat.potata linores ꝛ empetigines sanat.cū aceto illinita ꝛ potata.emoptoicis ꝛ dysentericis prodest:sed bona ē que nō est pertusa.ꝛ in gustu mucillaginosa modicū submordax bibita īflatione stomachi tollit.lassitudinē ꝛ dolorem stomachi.splenicis ꝛ epaticis bibita ꝓdest.cōquassatione corporis reficit.de alto cadentibus subuenit.nefreticis ꝛ torsiōib⁹ ꝛ thoraci ꝛ hypocūdrijs salutare est.ictericas ꝛ sciaticas causas cōpescit.sāguinem reijcientibus valiter adhibetur. asmaticis prodest.subglucientibus valiter adhibetur .celiacis ꝛ dysentericis frigorib⁹ typicis singulare p̄sidiuꝫ ē.morsibus venenatis occurrit.similiter ut agaricus datur ī oīb⁹ causis.zernas limpidat .ꝛ linores cū aceto imposita:similiter cum aqua linores omnes tollit.virtus ē ei termātica ꝛ paulo stiptica. Paulus cap.de reupōtico cal.ē ꝛ siccum in secundo gradu.virtute habet mundificandi confortandi ex ponticitate sua ꝛ diureticā ex qualitatibus.aqua decoctionis ei⁹ soluit opilationem splenis ꝛ epatis ex frigida causa. cerotū ex puluere eius ꝛ oleo ro.ꝛ cera valet cōtra debilitatē stomachi.puluis eius lūbricos occidit.
Rheuma grece est artus qd ē fluxus vel cursus.
Reu .i.radix.
Reud idem qd supra

Cap.604.

r Eubarbarum

latine; arab. raued vł raud. vñ dicitur reubarbaꝝ

a ten quod est radix & barbarum qui est radix que est barbara regione oritur & in india & turcia: & trino perfulbus. & est aliud quod dicitur reupoaticum: de quo supra. quoniam dicitur sic eo quod in ponto insula reperitur: vel quia ponticum habet saporem. Reubarbarum vero quidam dicunt radix est cuiusda arbo- ris. Reperitur quasi quedam taber olitas in radice eius et cetera & est ca. & sic in secundo gradu. Jo. mesue reubarbarum quod sam oritur in India: et vocatur medicum & est melius. & quoddam orit in barbaria & est laudabilius post illud. & quoddam oritur in turchia & est minus laudabile illis. & laudatur in quo est rio quod est subnigrum declinans ad rubedinem: & quod grave est cum raritate sua: & in quo in confractura invenitur disgregatio ex ruso et glauco & quod est crocee tincture: & quod est recens cognoscitur quod non est adulteratum quoniam est rarum & minoris stipticitatis. & crocee tincture. Adulteratum vero habet contrarium horum & varie- tatem etiam habere debet in confractura amisit. in mo subnigrescit in eis & est ca. complexione & sic. in secundo gradu. Conveniunt autem in permixtione eius aquitas et terrestreitas dantes ei stipticitatem substantie & aereitas dans ei raritate substantie. & est in eo igneitas perficiens que propter actionem eius et terrestreitate ipsius ipsum facit esse amarum verum terrestreitas est secundum profundum eius. & igneitas est in superficie ipsius: & propter infusio separat inter eius substantias. & completio operationis solutionis & apertione opilationum per ipsum est per dominium caliditatis in superficie eius. & consequitur contractio nis per ipsum est a substantia sua terrea stiptica. Non est in eo nocumentum apparens: & datur in omni tempore & in omni etate ita quod et pueris & pregnantibus datur: & est de elegationibus & melioribus medicinis aque lactis: & propter quod sumptum est ex ca pite que magnificat operationem eius. similiter magnificatur infusio eius in aqua endivie & apij paius balnium et colatum: vel in aqua plataginis: & non pretermutatur quin cadat in societate eius spica. Est .n. proprium unitatem eius cum ipso: neque pretermittas adiunctionem modici vini albi odoriferi clari in infusionibus eius: & propter quod in emendatione opilationum proparatur. & eius eiusdem infusio compe- tit quando solum queritur absterssio solutio & opilatio num apertio: & ipsius contritum exhibitio. qui que- ritur ut post illam in visceribus vestigia contractio nis remaneant. Verum ex eo quod assumitur vehemen tius facit illud: & adhuc vehementius ex adusto. et quod ex eo purius est sustinet quod oportet & mere tur de contritione. In raro autem & laxo contritio ve hemens resolvit virtutem decoctio etiam similiter resolvit quia

Posse. Jo. mes.

lissimum sit.

Educit solutione eius choleram et phlegma. Ma ior eius proprietas est mundificare epar & sto- machum: & conferre doloribus pungitivis eorum & vulcerum & clarificare sanguinem: & auferre opi lationes & morbos quorum mater est opilatio: sicut hydropisim: victericiam. grossiciem splenis: et fe bibus opilationum & similia. & ex parte substantie sue proprietas est conferre sputo sanguinis & cura tioni eius videlicet ... & casui & percussioni & sanare rupturas intrinsecas & extrinsecas & propter eme a.a. minime granata & subice tinctorum gra- na .xv. cum vino stiptico & confert invictio olei ei9 contusionibus et contritionibus lacertorum & do loribus eorum. & ipsa quidem medicina singula- tus. & est medicina bona orientalis & propter quod ex eo est ussum & bibitum cum succo plataginis & pu co vino stiptico. & confert feb. periodicis et feb. opilationum & feb. antiquis. Dosis potio eius in fusionis a.z.a.5. usque ad. z. & contriti a.z.a. usque ad z.iiij. Et ipsum conservatur per annos .iiij. et con servatur a corruptione & putrefactione si superli niantur ei cera & terbentina liquefacte aut cera so la: aut si sepeliatur in melle taberzet aut sepeliatur i psillio aut milio, conservatur .n. tunc tpe extenso.

Rebise .i. genue locuste.
Rebikengi .i. lupinus.
Rebube .i. cicade marine.

Cap. 605.

Ebith arab. lat. i. epar.

Sera. lib. aggre. capi. rebith. au cto. Gal. epar canis rabio si quod sumitur in cibo curat morsum canis rabidi. Et idem aucto. Dias. epar asini quod comeditur confert epilepticis ieiuno stomacho. Epar hirci si come ditur ab epileptico facit eum cadere. Epar porci masculi desiccatum et in potu sumptum confert mor sibus venenosis epar canis rabidi secundum quod dicitur ad invustratum assatum: & comestum ab eo quem momordit canis rabiosus prohibet eum a timore aque.

Dias. cap. ficatus. ficatus caprinus carbo- nibus impositus sudore quasi aque emittit: que collecta oculis infusa noctilopas sani tati restituet. Sed dum elixatus fuerit ab his qui epileptica passione tenentur. si comedatur similiter parat effectum ficatus capre combustus & pulve re aspersus sanguinem fluentem reprimit. contri tus cum aceto sanguinem abundantem de naribus concludit ventrem stringit. Ficatus burdonis com bustus & cum oleo myrtino capiti illinitus capillos fluentes sistit. & eos crescere facit. Ficat9 vulturis coctus cum sanguine ipsius vulturis tritus & per di es .viij. potatus caducis prodest pro epatib9 i. ria cibi. l. l. laitame.

Recal .i. usnee.
Recabinum in prac. Dalv. in cap. de febre conti nua exponitur: quod est machalum: quod est bdellium: & in cap. de constipatione ventris & fluxu in se. scri bitur narenichum: & alibi veremenebum pro eodem.
Recoab. .i. galbanum.
Recorporativa medicina est inspissativa que carnem & cutem densitat: consortatque membrum & temperat complexione. que grece metalinterica vocatur.
Rechoma. Plin. affertur inquit ex his que supra pontum sunt eadem costo nigro similis minor & russior paulo sine odore: calefaciens gustu & ab

Re ... ene ... eadē tritura vini colores reddit ... ad cro ceum inclinamentum.
Rec ... i.sucus de quo fit acacia.
Redaragnea virtus est stiptica repercutiua. Dias. cap. de arbore pini.
Redbub est species trifolii.
Redidomium i. morula vel lenten cuio. et est mora rubi.
Redidomar i. berberi.

Cap. 606.

REfo arabice: latine cucumer asininus vel agrestis. est ca. et sic. in tertio gradu. fit ex succo eius fructus elacterium quod satis laxat per inferiora et superiora: et per duos annos in multa efficacia seruatur. virtutem habet purgandi principaliter phlegma. secundario choleram. Contra arteticam podagram et chiragram et iliacam passionem datur. Ad menstrua prouocanda puluis elacterii conficiatur cum oleo musce lino vel cōmuni. et licinium bombacis inunctus supponatur. ad apostemata firmatur ida elacterii. ℥. i. cum farina ordei conficiatur cum vitello oui et supponatur. Idem valet contra ca. aposte mata. Ad apostemata rumpendum fit optimum rup torium ex elacterio et terbentina. ad vermes aurium conficiatur elacterium in qua mutatur. ℥. granorum cum modico aceto et tepide infundatur. Ad dolorem dolores stomachi ex frigida iungatur ex confectione elacterii et cere et aceti. Ad lentigines faciei et omnem superfluitatem eius remouendam accipe cerusam et camphoram et elacterium: in quantitate illorum duorum conficiatur cum aceto in modum vnguenti in mortario plumbeo et pistello plumbeo et ponatur in vase vitreo per dies duodecim: postea iterum in eodem mortario et pistello moueatur addito aceto: et imungantur facies et omnem pannum abstergat et lentig... **Sera.** lib. agg. re. cap. r. efo auctore Dias. neo. planta eius est diuersa in fructu eius quoniam ipse est minor satis cucumere domestico: et est in figura sua similis glandi longe et folia eius similia foliis citruli. sed radix eius est alba. Nascitur in rupibus et campis: et quod de ea administratur est succus fructus eius: substantia eius est subtilis: et sapor eius est amarus. virtus eius est que calefacit et desiccat in secundo gradu. dosis eius est a karat v. vsque ad iii. **Gal.** octauo simplicium pharmacorum i. cap. siku agri. siku agria. i. cucumeri siluestris. succum eius fructus elacterium nominat.
Raga i. cerusa.
Regalea quid est lege. l. de galea.
Ragalter i. cicuta.
Regebertederien. Stephanus est inquit radix vectorum: et dicitur cucurma. et dixit uerum quod grece vocatur chelidomon: et reuera quid est cucuema le. l. cucurma. Regius morbus antiquitus uocabatur icterina. Cassius felix proprio capitulo: et Plin. et oribasium in cōmento aphorismorum hip po. hic et virigo ab aureo colore. et arcuatus morbus similiter dicebatur ab archa sideris in celo apparentis. Regillus est auis paruissima omnibus nota nullius effectus ad opera medicine.
Regulus i. serpens interficiens suo sibillo et suo visu.
Regusarp i. polium.
Relaxatio membrorum i. paralysis.
Relinubach i. myrtus.
Relambachi idem quod supra.
Relinisteo barba capillacea.
Relubach i. myrtus.
Relio. i. aqua que super lac acetosum eleuatur.
Remar i. cymbalaria.
Remari idem quod supra.
Rembi. i. hñs crura retorta vel sue extra.
Rementen i. tractui resistentes.
Remfasca i. regalea.
Remsar i. vlnee.
Resinti quid est l. l. kbule.
Resanes i. passule.
Resemes idem quod supra.
Resemesi idem quod supra.
Resina quid est l. l. batronis.
Resina frixa i. colofonia.
Resis oculorum exponit Oribasius quod est ruptura illorum. vnde resis grece eruptio.
Resina. i. pentadactilus: et resin. i. sanguis draconis.
Reseresin idem quod supra.
Resincabe i. carui agreste.
Reum Paulus cap. de asmate i. resina.
Reum idem quod supra.
Riada grece passio in angulis oculorum: vt Alexander cap. de egritudinibus oculorum: et est secundum Paulum diminutio carnis. Demosthenes Rias inquit est continuus lachryme fluor debilitate partium aut ex leso angulo uel in modica chirurgie vexatione. Item alibi quibuscunque passionibus lachrymosi oculi fiunt. riade sunt a veteribus nuncupate: quod nos fluibe dicere possumus et cetera. Rhiada apud Cornelium scribitur.
Ria i. malum granatum.

Cap. 607.

RIbes quidam dicunt quod est acetosa: et quidam dicunt quod est coccus: sed falso: quoniam non est acetosa: quoniam Mesue facit semotim capi. de rob de ribes a cap. de rob. de acetosa. similiter ubi ponit capitulum de rob. de ribes ait quod ualet sicut rob de acetosa. Item non est coccus: quoniam coccus est ca. et sic. complexionis: sed ribes sunt frig. et sic. Albani est planta stipitem hñs rubeum ad viriditatem declinantem tenerum: cuius sapor est dulcis acetositati mixtus: folia rotunda viridia nigra: cuius granum portatur de corasceni: acidi saporis de quo fit rob et cetera. Nos autem loco eius succum acetose: que est lapacium agreste **Sera.** lib. aggre. capi. ribes auc. ponere possumus. Isaac benaram. ribes est planta hñs capreolos recentes rubeos ad uiriditatem declinantes. et habet folia magna lata rotunda uirida. et habet grana quorum sapor est dulcis cum acetositate. et ipsa est frigi. et sicca in secundo gradu: et signum super hoc est acetositas eius et stipticitas. et ex hoc contingit quod infrigidat

stomachum.z aliqui dicunt q est frig.z sic.in ter
tio gradu. Nascitur autem planta ista in montib9
syrie frigi

Posse. Scra.

ipa absci
dit sitim
dit ninosis.
z confert speciebus babaon.i.morbilli.z abscindit
sitim que fit a calidiate corporis.z retinet fluxus.
z conuenit speciebus bothor que fiunt in corpore
sicut uariole z similia.z prouocat appetitum z in
corat stomachum sua frigiditate.z abscindit sitim
a cholera z fluxum uentris z uomitum.z rob ei9
confert cardiace z uomitui z fluxui qui fit a cho
lera:z prouocat cibi appetitum.z i rob eius e dul
cedo et acetositas.z idem auctoritate Rasis:ribes
est frig.z sic.stringit uentrem z extingit choleram
z acuitatem sanguinis:z nō stupefacit dētes.z idē
aucto.Aben mesuay:frig.est z sic.in secundo gra
du.z rob eius est sicut rob acetositatis citri z ag
greste in virtute z est bona emoroidibus z ebrie
tati.z putant aliqui medicorum q ēt sit illa que no
minatur acetosa z lapacium.Et putauerūt aliqui
q sit granum acetosum:quod affertur ex corasce
n .licet omnes decipiantur.

Riben nascitur i monte libani:z est frigidissima
herba.

Ribus apud Dias.est de stannis et de palestrato
.i.de loco ubi fiebat ludos palestre:z est qd apud
Auicennam nocatur sordicies in cap.de sordicie:
vbi de his eadē aliqs loquitur.grecus uero rypos
dicit.

Rigeon .i.fluxus mēstruus.
Rigelle .i.portulace.
Regenisora .i.salsamentum.
Rigos .i.rigor.
Rigosarch.i.centinodia. Rigosafal.i.polii.
Rilosar quod est.l.l.neniufar.
Rilosari idem quod supra.
Risosatur .i.hyppoquistidos.
Rima marina allearia pes asini idez. z est herba
cuius folia sūt rotunda habentia odorē ailij:que
trita et imposita sanat noli me tangere.
Rimec .i.arimech.
Rimeida.i.rima.rimidea.i.ruge rime.
Rimar.i.limatura. Paulus cap.de cicatricibus z
albugine oculi.rimar cornu ceruini et cetera. Nā
rimon grece lima.
Rinomelis grece ferreum instrumentum asperi
capituli:at lima qua asperitas palpebrarū eradit.
Demosthenes.
Rinon.i.limatura apud Paulū cap.de asmate i
quit sagi et primi efficacior rinon.
Ringo grece rostrum:z scribitur rigos:z profer
tur rinchos.
Riparon .i.sucida.
Raparusim .i.bdellium.
Riparissimi idem quod supra.
Ripinos uel ripus sordidus ripos sordicies.
Riptica grece purgatiua:ut Gal.lib.vi.de igenio
sanitatis.ripticon catarticum.
Ripus .i.corpus.
Ripuli orobi et quid sunt.l.l.scisemine.

Ripusirac .i.portulaca.
Repulasur .i.arsenicum.
Riptum siluaticum .i.ambrosia.
Risari .i.pecten.
Risarch .i.affodillus.
Risarchi idem qd supra.
Rissati .i.prune.
Riso gre.sūr9 lib.de doctria greca uel rheuma
Risipella grece herisipilla.
Risi quid sunt.l.l.arz.
Ristrian .i.sumach.
Risusar .i.almee.
Risusari idem qd supra.
Ristum vinum .i.cotyle due.
Ringa grece ruga.Ritige ruge.
Riidosos Demosthenes est rugosa sine follicu
losa pupille passio.
Riuinum hab no ritimum.
Riza.i.radix:inde glicoriza.i.dulcis radix:quam
nos corrupte liquiriciam dicimus.
Riza panace .i.peucedanum.
Rizi.i.granum panificum. huius due sunt speci
cies.est enim vnum rubeum:z est aliud album:sz
ad nos nō affertur nisi decorticatū:z vtrumqz me
dula est:pro quo.l.l.arz.
Rizonchia .i.radix vnguium.
Rizoncia cassius felix in antidotario sunt radices
dure:que in vlceribus apostematum iam euacua
torū remanent.
Ris.i.cedrus arbor.quidam dicunt q est cipres
sus:sed falso.
Risimar .i.lactuca asini.
Risisslebeos .i.amuden romanū.
Rissidus.i.climia. Roa.i.rosa.
Roan .i.maemor.
Roarnati.i.egritudo i qua hō semper ridet.
Roan.i.salomonia:que similis ē nostre:z ē mar
mor ut supra.
Roi .i. decursus vel fluxus.
Roidea.i.arbor mali granati.z radion.i. pomuz.
Routon.i.auellana indica et est fausel.
Robal karadi .i.vinū coctū.
Rabali eris .i.squama eris.
Robolie apud Ysaac i dietis est legumen: quod
apud Auicennā vocatur meise vel mes:verum a
pud rasim.i.almansore aliud est robolie : z aliud
mes.pro quo.l.l.mes.
Robiche.i.sicade. Ribilie.i.robolie.
Robi .i.vinum coctum.
Robiloet herba ē portulace similis:sed cū frāgit9
emittit lac:z est laxatiua valde.
Robosus.i.ligricia. Robosar.i.amomum.
Robosari idē qd supra.
Robub.i.succus inspissatus per seipsum.
Robulsari .i.gentiana.
Rob est vinum mustū coctū ad consumptionem
duarū partiū.vel quilibet succus sic coctus ita q
remaneat tertia pars:v Auicenna quarto canōis
fen.prima cap.de cura sinochi.vbi ponit modū fa
ciendi rob uinbarum: illa clarius inuenies s.l.l.

careni sed quādo rob simpliciter ponitur debet intelligi de musto.
Rodbieb .i. feracia placento panis valde tenuis.
Rochac idē qd̄ supra.
Roccina .i. cum aliquis ridet sine ca.
Rosesar .i. atriplex.
Roccsira idem qd̄ supra.
Roccina .i. cū aliquis sine cā ridet.
Roccinib idem qd̄ supra.
Roctafilon .i. pentafilon. Rodiche .i. flos rose.
Rodipzenum .i. landrus. Rodamna .i. persica.
Rodachinon .i. fruct⁹ persici.
Rodbaba .i. rachaba. Rodomelli .i. rose ꝛ mel.
Rodemelion idem quod supra.
Rodesiar .i. carpoballamum.
Rodinoi .i. cortex mali granati.

Cap. 608.

Rodia secundum Dias. proprio capitulo radix ē nascens in macedonia similis costo. sed paulo lenior: et non equalis que digitis frica in rose longius iactat odorem: ꝛ ideo vocatur rodia qꝛ rodon rosa dicitur. cū oleo nardino cephalargicis maximum remedium est. capiti fomento adhibita ꝛ fronti illinita: ꝛ tpibus maximum proficit. **Gal.** vii. simp. pharmacorum cap. rodianza. rodianza est radix que i macedonia generatur: subtilis partis est ꝛ diaforetice virtutis in calefaciendo: in ī secūdo vtiqꝫ ponendā est cum abcessu vel tertio incipiente.
Rodiadi idem quod supra.
Rodianza idem quod supra.
Rodinum .i. oleum rosatum.
Rodidonium .i. mozula rubi vel semen eius.
Rodochina persicus arbor.
Rododaphni in lib. de doctria greca ē rosa greca lorandrum. Est aūt expositio eius rosea laurus. nam est nomen cōpositum ex rodon qd̄ ē rosa ꝛ daphnis qd̄ est laur⁹. Ab Auicenna vocat oleander. A Dias. nereon. Plin. rododendros nomē quidem apud nos inuenit latinuꝫ rododafnē: vocat aūt nereon. Stephan⁹ rododafni: ꝛ quid est .i. nereon. Rodo est insula quedā
Rodon .i. rosa.
Rodanagria .i. rosa agrestis alba.
Rodoleum .i. oleum rosatum.
Rodoleon idem quod supra.
Rodonsion .i. oleum rosatum et acetum.
Rodoemdum .i. mercurialis.
Rodonotiron .i. rosa sicca.
Rodochanc⁹ .i. flos rose. Rodomel .i. mel rosatū.
Rodozacera .i. zucarum rosatum.
Rodoscon .i. aqua rosata.
Rodosconia idem quod supra.
Rogal .i. polium.
Rogina .i. scissura superficialis cranei: quam nos rimulam dicimus.
Rogel .i. pes.
Rogelion .i. almea.
Rogoson .i. arsenicum.
Rogosoni idem qd̄ supra.
Roginos Paulus cap. de peripleumonia: id est oximon.
Roka .i. eruca.
Rokiiscon .i. centaurea. Rokial .i. amomum.
Romen in confectione mitridati i antidotario viri exponitur rhaphanus.
Romec .i. lapacium acutum.
Romero .i. corona regia.
Romilia .i. camomilla. Romisar .i. anetum.
Romti .i. rhaphanus: pro quo .l. l. saq̄ sinon.
Roncsac .i. hypoquistidos.

Cap. 609.

Ronder Sera. arabice: grece ꝛ latine olibanum vel thus. lib. aggre. cap. ronder auc. Dias. est gūmi ex cāchi sine kathech. ꝛ sunt eius species quattuor. vna ē melior ꝛ est ex terra Indie: ꝛ eius color est smaraldinus ꝛ sicut color melonꝫ: ꝛ colligitur in coctus. ꝛ figura eius est rotunda. ꝛ fractura eius ē angulosa. ꝛ ponunt illud homines in olla terrea: ꝛ agitant ollā tā diu donec figura eius rotundatur: et post tēpus fit rubeum. ꝛ secundū est ex terris arabum: ꝛ est scdm̄ in bonitate. ꝛ melius ex eo est masculum: ꝛ est illud qd̄ est rotundū album et nō facile fragabile. ꝛ qn̄ frangitur qd̄ est interius eius ē tenax. ꝛ qn̄ fit fumigatio cum eo comburitur cito. Et tertium est in bonitate sicut arabicum. ꝛ est habens frustra minora q̄ ipsum: ꝛ declinat plus ad colorem acori. Et quartum ē colore albo. ꝛ quando frangitur: vergit color eius ad colorē mastice. Ide aucto. Gal. sapor olibani ē stiptic⁹ stipticitate multa. verum albū ex eo non hꝫ stipticitatem manifestam. virtus eius ē que calefacit in secūdo gradu. ꝛ desiccat in pri mo. vide ē stiptici. **Dias.** cap. de olibano. thus vel olibanū lachrym⁹ est arboris que grece libanus dicit. qd̄ ante de arabia defertur. candidum ē. qd̄ uero de Jndia rufum: sed vtrūqꝫ masculum ē. Est tertium genus minutum valde et rufum. qd̄ mana thuris dicitur. est ergo optimum thus qd̄ masculum dicit subrufum ꝫ rotundum et pingue et naturalit leue et fragibile: ꝛ qd̄ ab igne cito incedit: odorē suauem copiose emittens. **Gal.** vii. simpli. pharmacorum cap. de thure. libanum. i. ē thus: calefactiuum quidem est in secundo gradu: siccatiuum aūt in primo. habet aūt quid stipticans paucū: minime vero manifesta ē stipticitas in albo secundum colorem. cortex aūt eius stipticam uirtutem manifestā possidet: quocirca siccat generose: ut in secundo gradu siccatiuū exstat.

Posse. Sera. auc. Diasc. abstergit obscuritatem visus: replet vlcera profunda: ꝛ incarnat ea. ꝛ cōsolidat vlcera recentia cum suo sanguine. ꝛ quando bibit olibanum: cōfert sputo sanguinis ꝛ abscindit fluxū menstruorum: et cuiuscunqꝫ sanguinis vndecunqꝫ fluat: et sanguinis qui fluit a cerebro: qui dicitur melcha: ꝛ est species fluxus sanguinis narium. et

prohibet vlcera frati ſulenta que fiunt in ano et i
alvis mebrio qui naſcetur cū lacte: et fit inde lumi
um ⁊ a ſimmiſtratur. ⁊ qui admiſcetur aceto ⁊ oleo
⁊ ſu limi nentum in pricipio formice aufert eam ⁊
empetiginem. ⁊ miſ cetur cū adipe anceris et por
ci ⁊ cum rel cū fecit ab adustione ignis: ⁊ ſciſſu
ras pedum que fiunt a frigore. ⁊ qū miſcet cū pi
ce cur it concuſſione aurium. ⁊ qū miſcetur cum vi
no dul i et diſtillatur i aure confert dolori eiꝰ. qū
admiſcetur cum chimolea ⁊ oleo ro. ⁊ linnitur cū
eo apoſtemata ca. mamillarum que fiunt poſt p
tum ⁊ confert eis. ⁊ ipſū admiſcetur cū medicinis
conferentibus pulmoni et emplaſtris reſoluenti-
bus apoſtemata interiora ⁊ qū bibitur cōfert ſpu
to ſanguinis et diſſoluit phlegma. ⁊ aufert triſtici
am et auget memoriā. ⁊ qū bibunt de eo ſani pꝫ
meliorāt eos. ſ d ſi nimis cū vino biberit: inducit
maniam: ⁊ amplius cum vino occidit. et combuꝛi
tur olibanū qū accipitur fruſtum ex eo et incedit
⁊ inflamatur et ponitur in teſta ſubtili. ⁊ cōburit.
⁊ qū cōburitur eum opoꝛtet ut cooperias cū aliquo
alio vaſe: qꝛ facit cum hoc q᷑ nō incineratur. ⁊ oz
ter libāt facit fumum boni odoris. et ſubſtātia eiꝰ
eſt groſſioꝛ ſubſtantia olibani. ⁊ ſapor eius eſt ſtip
ticus maifeſte. Et virtus eius eſt que deſiccat de
ſiccatione forti quouſqꝫ ſit in fine tertij gradus. ⁊
n ſ ſunt in eo acuitas et moꝛdicatio manifeſte ⁊ cō
foꝛtat et abſcindit fluxū ſanguinis per ſputū. ⁊ coꝛ
roboꝛat ſtomachū laxatum. ⁊ confoꝛtat et conue
nit fluxui ſanguinis ventris et vlceribus inteſtinoꝝ.
Et olibanum ſimiliter facit hoc iuuamentū: niſi qꝛ
coꝛtex eius in hoc ē foꝛtioꝛ propter virtutem ſue
ſtipticitatis. valet enim coꝛtex fluxui humiditatuꝫ
matricis antiquarū qū fiunt naſcalia cū eo. ⁊ con
fert ad abſtergendum maculas et cicatrices. ⁊ cō
fert limpitudini. Fumus olibani ita colligitur. acci
pe de olibano cum foꝛficibus paruis: ⁊ incide ⁊ in
flama in lucerna: ⁊ pone ipſuꝫ in vaſe ex terra no
ua vitreato: deinde cooperi cū vaſe eneo habēte
oꝛificiū mundū bñ purgatum: ⁊ interpone labijs
vaſoꝛum ab vno latere aut duobus lapilli groſſi
ei ſ.ius quattuoꝛ digitoꝛum hñtem. vt poſſis aſpi
cere olibanum et videre ſi comburitur: ⁊ ſi flam
ma eius attingit vſqꝫ ad oꝛificium vaſis. fit etiam
inde introitus per quem intromittere poſſis fru
ſtū aliud olibani anteqū extinguitur primuꝫ peni
tus extinctiōe cōpleta. et facias hoc quouſqꝫ hēas
ex fumo quantū vis. Et tu quidem lini cooperto
riū eneū exterius linitū linitiōe continua cū ſpon
gia madefacta i aqua frigida: qꝛ qū facies hoc nō
calefiet calefactione foꝛti: et coadunabitur fumus
vnus ſuper aliū. ſi vero non faceres hoc: conuerte
retur fumus qui aſcēdit ad coopertoꝛiū inferius:
⁊ miſcetur cū cineribus iferioꝛibus olibani. Incē
de ergo ex olibano quātū volueris et collige fumū
eius ſm diſciplinam quā monſtraui tibi. Cineres
aūt collige per ſe et pone ſemotim. Et idem auct.
Dyaſ. virtus fumi olibani eſt calidioꝛ et ſiccioꝛ vir
tute olibani quouſqꝫ reponatur in tertio gradu:
⁊ abſtergit et replet. ⁊ mūdificat vlcera oculi quē

admodū i viūnt fumus mirrhe et ſtoracis. ⁊ ideꝫ
aue. Diaſ. fumus olibani ſedat apoſtemata oculi:
⁊ abſcindit curſū humiditatum ad ipſū. ⁊ mundi
ficat vlcera eius: ⁊ generat carne i vlceribus ipſiꝰ
que d cuntur chilomata: ⁊ ſedat apoſtemata que
fiunt i eo que dicitur kanti. fumus aut mirrhe et
ſtoracis codeꝫ mō colliguntur. et valet vt ſupra. Et
ide aue Aben meſuay. olibanū deſtruit phlegma.
⁊ aufert triſticiam. ⁊ confert cordi. ⁊ auget in me
moria. Auic. de virībꝰ cordis dicit q᷑ cōfortat coꝛ.
Rozas Paulus cap. de doloꝛe capitis. comedat in
quit rozas. i. mala granata ⁊ cetera.
Rozaſtrū eſt ſmilax apud Diaſ. ⁊ apud kiranidā
ſmilax vocatur. Pli. inquit. ſmilax: quam nicopho
ros cognominamus.
Rosab ara. dactuli: qui ⁊ thamara vocātur: ⁊ alijs
pluribus modis ſm diuerſitatem ſpecierum eoꝝ
ex parte maturitatis formaru ⁊ regionum etiam
nominantur.
Roſa quid eſt: le. barel.
Roſa gariofilata quid eſt: le. quod ſupra.

Roſa regis	.i. flos ſtafixarie.
Roſa aſinoꝛum	.i. flos peonie.
Roſa vinee	.i. flos ſpine albe.

Ros ſyriacus expoſuerunt quidā q᷑ eſt flos omi:
⁊ non dicunt quid omnes eſt. ſed ros ſyriacus e ſo
mach. vide q᷑ vbicunqꝫ i libris de greco trāſlatis
hētur ros ſyriacus: i arabicis eiſdē locis et caſibꝰ
hētur ſumach. Nam apud Diaſ. in capi. de orga
no vbi eſt ros ſyriacus: in Serapione eodem loco
et verbo Diaſ. hētur ſumach. Item i capi. de mo
ris vbi dicitur ſicca et trita ponuntur i loco roris
ſyriaci: i Serapione eſt ſumach. Iteꝫ inuenitur ſy
rupus de fructibus in. vij. Io. Serapionis: cui ſi
milis inuenitur apud Plin. ⁊ Diaſ. ⁊ vbi ille hꝫ ſu
mach iſti habent ſyriacus.

Roſa zamen	.i. flos maluauiſci.
Roſa ſeni	.i. veſum.

Roſa perſica. i. rubea: qꝛ ā perſia hūcrūt oꝛtum.
Roſa canina eſt plāta in cuius radice naſcit᷑ qua
ſi fungus ex quo fit hypoquiſtidos. qui fūgus vo
catur arabice tarariḃ. ⁊ planta vocat barba hir-
cina. ⁊ eſt alia ſpecies roſe canine: que vocatur ro
ſago.

Roſa agreſtis	idem qꝺ ſupra.
Roſa marina quid e	.i. laieralmarien.

Roſago planta eſt que ponitur in antidotario vi
rili i potione ad ſcrofulas: ⁊ eſt ſpēs roſe canine.
Roſaidicos ſiue reſtidicos Paulus cap. de amiſ
ſione memorie admiſcentes i quit ifrigidātia ⁊ ſic
cantia vt roſaidicos et mirſine et cetera: puto q᷑ ē
ſumach.

Roſaros. i. ſtuenꝰ auis.	Roſaceū. i. oleū roſatū
Roſata	.i. antidotū ex roſis.
Roſilo	.i. ariſtologia.
Roſilio	idem qꝺ ſupra.
Roſiliab. i. amidū.	Roſo. i. mala granata.
Roſoi	idem qꝺ ſupra.
Roſtodoꝛ. i. bedeguar.	Roſum. i. almea.

Cap. 6io.

r Ostrum rostinus herba ē lõgitudine vnius digiti et eiusdem latere spandens se super terra amplectens ea. cuius folia ex vtroque latere sunt incisa i incisuris in summo ⁊ in eius medio leuantur stipes palme i eam stipite fit quedam lunula rotunda sicut pila sicut sicut herba semen est. que cum tangunt dissoluuntur confert opilatio.
Rostru communi herba est quã plures dicunt cõsolide speciem sed falso sicut apparet h loco. sin firmum vno est herba utcũqz pilosa brio quasi odore boraginis et uirtutem cõsolidatiuam.
Rotab i. oculum.

Cap. 611.

r Otabea vel rodhaba. Sera. li. aggre. cap rodhaba qñ ē humida et recens dicitur assarsasa. qñ ē sicca dr akera ē spes leguminis sic nominata. Et ide auc. Dyas. primo qñ nascit ē similis andachache que nascitur in pratis. sed qñ est completa habet folia subtiliora qz folia ipsius ⁊ habet ramos similes ramis andachache ⁊ sunt ei semina i magnitudine lentis tortuosa sicut cornua. aliqñ desiccantur ⁊ administrantur cũ aliis rebus: et preparantur cũ sale. Et ide auctoritate Gal. sapor huius grani ē stipticus sicut sapor lentis ⁊ virtus eius i cal. caliditate temperata. ⁊ exsiccatio eius ē amplior exsiccatione lentis ⁊ comeditur sicut lens. Et idem auctoritate Ysaac. henar an assarfa ā nascitur super aquas ⁊ nõ seccantur in estate neqz in hyeme ⁊ ideo nominatur humida. ⁊ qđ de ea administrat est semen eius et folia. et est calida et humidum: ⁊ est in eo inflatio: ⁊ ideo auget sperma: ⁊ intrat in cõmunitate auget mentũ medicinarũ que faciũt ad hoc. ⁊ semẽ eius ingreditur i pluribus cõfectiõibus fortibus. ⁊ qñ fit emplastrũ cum foliis eius cõfert mẽbris que indigent sedatione doloris eorum. ⁊ est cõueniens cibo animalium.

Rozaz i. cerusa. Rota iidẽ qđ supra.
Rozatah i. lithargyrum.
Ruasnuri est species miconis.
Ruan i. marmor.
Ruan idem qđ supra.
Rubea tinctorum quid est. i. in litterã eritrodanum.
Ruben. i. radix quedã que affertur de barbaria. similiter ruben i. id e caseus.
Rubea consolida i. bistorta.
Rubeũ i. acacia. Rubicor. i. sinopida.
Rubien. i. cibus conueniens et sapidus. ⁊ ē caseus recens.
Rubine. i. sepia abluta. Rubie. i. os sepie.
Rubien idem quod supra.
Rubia i. rubea tinctorum.
Rubidus panis. i. recoctus et rubefactus.
Rubrica. i. sinopida: p quo. l. l. sic pinta.
Rubeus quid est. l. l. sulach.
Rupsus i. liquiricia.
Rub'nsi. i. herba que rubea uocatur.
Ruggze idem qđ supra.

Rugesir i. cymbalaria.
Rugesari idem qđ supra.
Rumani uel ruman. i. malũ granatũ: unde romania. i. cibus qui inde fit.
Rume. i. malũ granatũ. Rumes. i. lapaciũ acutũ.
Rumesarch i. pimpinella.
Rumeti. i. lapis similis cancro. quidã dicunt qz est cancer in lapidem conuersus.
Rusatũ. i. es vstũ. Rusanigi idem qđ supra.
Russaceni i. semẽ genitale.
Rusne. i. zurũbet: ⁊ est species zedoarie.
Rusnen i. tri de pasta.
Ruseritrias i. flos syriacus.
Ruseritro idem quod supra.
Rusme. i. tri que fiunt ex anima pasta.
Rusmi i. cepe agreste.

Capi. 612.

r Uta lati. et gre. ara. uero radeb vel alsdep.

Sera. li. aggre. c. p. radeb inc. Dyas. Radeb. i. ruta: ⁊ ē eius domestica et silvestris. sed silvestris est magis cal. qz domestica ⁊ magis acuta: que eius non est bona. sed domestica et maxime illa que oritur circa arbores ficus. vel circa cucumeres est cõueniens cibus. Et aliud genus rute silvestris que nascitur i macedõia et i galicia asie quã moly quos appellant ⁊ aliqui aemolam eã vocant. frutex est ē vna radice virgas multas hñs. folia latiora plus qz domestica sed mollia et odorem grauẽ hñtia: ⁊ florem albũ: et capita maiora qz domestica: et i tribus partibus diuisa. huius semen obtusum et trigonũ gustu amarũ est. hec in antiquo tẽpore colligitur: cui addito melle et vino et felle caponis ⁊ croco ⁊ succo marathri caliginem oculis detergit.

Posse. Gal. vij. simp. pharmacorum cap. moly. quidam huius rutam silvestrem nominant: quidã autẽ armolã. virtus aũt eius subtilis est et cal. fm quartum gradum. vnde et incidit grossos humores et diaforat ⁊ ad vrinationem prouocat. Et ide. viij. simplic. pharmacorum cap. pigamum. Pigamum. i. ruta silvestris quidem ex quarto est gradu calefacientium ⁊ siccantium: domestica uero ex tertio. ē autem non solum acris gustu: sed etiam amara quo incidere et diaphorare habet grossos et viscosos humores. propter eandem autem uirtutem ⁊ per urinas euacuat: quinimmo et subtilium partium est et uentositatis destructiua: ⁊ iccirco ad spirationes conuenit. ⁊ animositates que ad venereã pertinent: ⁊ diaforat et siccat moderate. ē enim de fortiter desiccãtib⁹ Sera. aucto. Dias. ruta ē de pharmacis. Et. rebus magis conferẽtibus inflationibus ⁊ uentositatibus. ⁊ ipsa extinguit libidinem coitus. vnde domestica ⁊ silvestris sũt ambe calefactiue adustiue prouocatiue vrie ⁊ menstruorum. Et quando comeditur ruta aut bibitur stringit uentrem. ⁊ quando sumitur in potu ex semine cuiuscunqz quantitas vnius calicis cum vino ē medicamẽ cõferens multũ medicinis mortiferis

Et qui comeditur folia eius sola aut cum ficub⁹ sic
cis et nucibus aufert nocumenta medicinarum
mortiferarum. et est vltima medicina contra malicia
venenorum: qui administratur sicut diximus. Et qui
comeditur et bibitur ruta: semper abscindit sper
ma. et qui coquitur cum aneto sicco: et sumitur sedat
torsiones. et qui administratur in hunc modum cōfert
dolori capitis et dolori pectoris et asmati et tussi et
apostemati pulmonis et sciatice et doloribus iun
cturarum et rigoribus. Et qui coquitur in oleo. et po
nitur in clysteribus: cōfert inflationi matricis et ī
flationibus et doloribus recti intestini. Et qui terit
et cōficitur cum melle et linitur supra collum ma
tricis: confert dolori eius et suffocationi matricis.
Et qui coquitur i oleo et bibitur: occidit et expellit
lūbricos. et conficitur cū melle: et fit emplastrū do
lori iuncturarū et dolori ex concussiōe. et fit empla
strū cum ea et ficubus hydropisi carnoso. Et qui
coquitur cū vino usque ad consūptione medietatis
vini: et bibitur: cōfert speciei humide hydropisis.
Et qui comeditur sola sicut ē: aut salita acuit visū.
Et qui fit emplastrum cum ea cū fanicb super ocu
lum: sedat dolorē eius. Et qui teritur et miscetur
cū aceto et oleo rosato: et fit linitio cū eo: sedat do
lorem capitis. et qui intromittitur i naribus ipsa aut
succus eius abscindit fluxū sāguinis ab eis. Et qui
admiscetur cum nitro et fricatur inde morphea al
ba aufert eā. Et qui fit emplastrū cū ea et cū mel
le et albumine super empetiginem confert ꝗ. et qui
succus rute calefit i cortice granati: et distillatur ī
aurē: confert dolori eius. et miscetur cum succo fe
niculi et melle: et fit collyrium cū eo: et cōfert dolo
ri visus. Et qui miscetur cum aceto et oleo ro. et cō
ficitur cum cerusa. et fit linimentum cū ea: cōfert
herisipille et formice et vlcerib⁹ capitis humidis.
et ruta qui masticatur post comestione ceparum et
alliorum: aufert fetorem illorum. Rutā venenis re
sistere mustele docent: que qui cum serpentibus dimi
caturę sunt abo eius armant. Docuit eta rex pō
ticus: qui cum fratris sui timeret isidias rute folia
cum duabus nucibus et totidē caricis admixto sa
le ieiun⁹ acceperat. Agrestis si sumatur nimis de
ipsa occidit. et qui ipsa colligitur: maxime cū icepe
rit apparere flos: si carnem tetigerit vlcerat: et fa
cit inflare cum pruritu: quare oportet qui vult eā
colligere: ꝙ vngat manus et faciem cū oleo ro. Et
etiam aiunt quidam ꝙ si succus eius aspergatur
super pullos gallinarum: non comedit eos milu⁹.
Et putant quidam ꝙ illa que nascit i macedonia
ppe flumium: qui dicitur archimon qui comeditur
occidit. et loca in quibus nascitur sūt loca serpētū
plena. Sed semen eius qui bibitur: confert dolori
bus intrinsecis. et ipsum igreditur i cōfectionibus
medicinarū: et est iuuatiuū. Et idem auc. rufi. Ru
ta domestica ē medicina maxima iuuatiua intesti
nis interioribus: et confert visui. et gum mi eius est
cal. in fine tertij gradus: sic. in tertio. curat vlcera
oculi qui pulverizatur super ea. et cōfert scrofulis
que fiunt in gutture et subassellis.
Rutela est genus aranee: et vocatur tarantula.

Rutesicar. i. nasturcium. Rutinor. i. abrotanū.
Rutib est qd facit sine sicut stat hō cū erat tenēs
faciem suam et ventrem super terrā.

Cap. 613.

A Bule ara. la. u. ren. Sera. lib. ag greg.
cap. Rbule auc. Gal. renes sani sūt ex
piscibus illis qui stinci dicūtur. Et qui
dam deferūtur ex babylonia: et quida ex India. et
ex eis sunt qui generat in mari coꝝ. et ex eis sunt
qui reperiunt in regione lodie: et sunt species stel
lionis aquatici: et ipsi quidem desiccant in tempo
re autūni. Dias. stincus aial est: qd et in India re
perit quadrupes simile lacerte: et multo maius et
longius et vetosius aptum ad venereos actus. sed
in nostris ptibus hemus eque paruulos: sicut sūt
lacerte nouit ortę: et in aqua sunt degentia.

Posse. Sera. quādo sumit in potu ex eo qd ē iuxta renes
stinci incitat fortiter libidinem. et hec medicina in
gredit i cōfectionibus ad excitandum desiderium
coitus. Et idem aucto. alcanzi. si bibitur ex renib⁹
ipsi⁹ solum facit erectionē nimiam virge: adeo ꝙ
oportet fieri medicinam extinguente ipsū. est cal.
complexionis: et auget sperma et libidinem. et me
lior ex hoc pisce ē ille q ē maior et piguior. Diasc.
faciunt ad venereos usus: si caro e⁹ vino cyatho
potet. Nā si plus sumat: neruos ledit. Paul⁹ cap.
de stinco ca. complexionis et ē sicce in tertio.

Sequitur de. S.

S Abates est nota gaudij

Sabat i. salsa que fit cū aceto.
Sabar i. aloe.
Sabasa i. cocule que a sancto
Jacobo apoztātur postq̄ exteri
or cortex fricando ablatus fuerit: et margarite si
mulantur.
Sabanum. i. panniculi qui sunt intra grana grana
ti: vel bombicinus pannus.
Sabagit. i. cibarium cū iure vel salsamēta liquida
i quibus tingitur aliquid vt caro vel aliud.
Sabauri. i. subtilis. Sabacen. i. nabach.
Sabran. i. esula. Saber. i. aloes.
Saberemi i. esula.
Sabel vel sebel. i. caro rubea crescens super albe
dinem oculorum ex venis contexta ad modum re
tis. et palpebra inuersatur: et sit rubea et aspera.
Sabolenegi i. emathites.
Sabdenegium idem quod supra.
Sabibonilchimi. i. bona succositas anteq̄ sāguis
fiat.

Cap. 614.

Abon i. formicarius: latine sa
po. Sapo fit ex forti lixi
uio et quacunq; pīguedine: cuius mul
te sunt species eius. Est enim spatar. ti
us qui sic dicit eo ꝙ icidit ut spata: et iste uocat

uadaciua quo uidet lauant se recum. et est alius galli cus. et alius muscatus et alius mollis et niger et no cius ... Sera. lib. aggre. cap. sapon aucto. ... Paul. virtus eius est que ab stergit et purificat: et est cal. et vlcerat corpus: et fortius in hoc. et est bonum ad maturandum apostemata et ad mollificandum ea dura et ad tollendum sanguinem: et ad mollificandum apostemata dura. Et idem ait: natio est cal. et vlcerat corpus: est fortis in hoc operatione.

Sabor i. aloes.

Sibor est nomen cuiusdam piscis et est spinula.

Sabonion i. spelta. Sacamine i. mora celsi.

Sacandalion est portulaca silvestris laxatiua et lacteuiosa.

Sacach est rosa rubea vehementer.

Saccaron est mel i arundinibus collectum candidum dentibus frangit ad auellane magnitudinem. et est ad carum aster.

Saccara idem quod supra.

Sachabachabemenon i. flos papaueris.

Sachabic est flos papaueris albi.

Cap. 615.

S Achabenz
ara. gre. et la. serapinum.

Sera. lib. aggreg. ca. sachabeg siue sachabenigi auc. Diasc. est gummi cuiusdam plante similis galbano in figura sua. et est vna ex speciebus ferule sicut apparet in littera ferula. Melius autem ex eo est cuius extra rubeum et internus album. odor eius est inter odores asse et odorem galbani. Posse. Sera. auctor. Dia. confert dolori pectoris et antiquorum lacertorum et missi antique. et aufert superfluitates grossas que sunt in pulmone. et curat epilepticos et spasmum cum facit declinare caput ad posteriora. et valet dolori splenis et paralysi et illi qui amisit sensum et motum alicuius membri ex frigiditate que accidit neruis. et custodit corpus a frigore maxime vero a frigore febrium periodicarum. et fit cum eo iunctio in dolobus maius et confert. Et qui bibitur cum idromelle prouocat menstrua et interficit fetum. et qui bibitur cum vino confert morsibus venenatis. et qui odorat confert suffocationi matricis. et qui linitur cum aceto super cicatrices attenuat eas. et ipsum abstergit vestigia vlceris oculorum. et confert obscuritati visus et aque que descendit ad oculum. et prohibet eam: et dissoluitur sicut dissoluitur aqua cum amigdal. amaris nt ruta aut pane calido: et sic administratur ad ea que diximus. et est contrarium venenis mortiferis. et aliquando teritur cum aceto: et linitur super ordeolum et aufert ipsum: et confert colice. et qui sumit in potu aut fit cum eo clystere purgat phlegma grossum quod est in iuncturis. et mollit ventrem mollificatione competenti. et confert emoroidibus qui sumit simplex aut compositum. et est conueniens medicinis laxatiuis acutis. et expellit ventositates grossas. et dissoluit lapidem. et confert rigoribus febrium. et auget sperma. et est bonum epati et purgat aquam citrinam. et confert picturis scorpionis. et confert ventositatibus intestinorum et costarum. et purgat phlegma viscosum. et dosis eius simplicis est a. 3. a. usque ad aureum. et fusi aliqua decoctionem in aqua rute aut aqua mellis: aut sanguinem et sic admiscetur cum aliis medicinis infrigidat: et sic dosis eius est 3. 5. usque ad. 3. i. Et melius est illud cuius color declinat ad rubedinem: et est clarum habens odorem bonum et acutum saporem. et confert doloribus emoroidarum qui bibit simplex aut compositum. et est conueniens administrari cum medicinis laxatiuis: et prohibet difficultatem aut grauedinem capitis super naturam. et resoluit ventositates grossas que generantur in eo. Gal. viii. simp. pharmacorum capi. de sepore. rapino. Serapinum i. serapinum opos est cal. et subtilium partium similiter aliis opiis. habet autem et quid abstersiuum quo et cicatrices que in oculis expurgat et subaliat. quinimo suffusionibus propter grossiciem humorum sientibus bonum est pharmacum. Ipsa vero planta ex qua fit ferule similis existens dicitur et utilis est. nominatur autem principaliter illa serapinum. opos. n. eius ab utentibus nominatur ita sicut et alia multa: propter defectum vocabuli nominamus abusiue. melius erit ipsum non serapinum sed opos serapini dicere. Paulus capi. cap. de serapino. ca. est et sic. i tertio gra. et ipsum dissolutum in succo rute frangit lapidem: et facit urinare. et sic collyrium contra pannum oculorum. et confert obscuritatem visus et aque descendenti ad oculum: cuius receptio est hec. Recipe serapini. 3. i. dissoluatur in 3. i. succi celidonie recentis. 3. ii. et distillet cum lacte mulieris ana equaliter.

Sachali i. filix.

Sacharch i. papauer nigrum: cuius flos est rubeus totus.

Sacra herba i. herbena.

Sacer ignis i. ignis persicus.

Sacentum i. vinum ex fece suo expressum.

Sachesuacirola i. spica. Sacilio i. affodillus.

Sachi io idem quod supra.

Sachilie lucenes i. rosa regis. et alio nomine vocatur chiscebenum.

Sachidalion i. affodillus.

Cap. 616.

S Achilicmenic
ara. gre. blitou vel bliton vel olus iamenum: vel olus coxiludes: et latine vero beata agrestis vel bli tis.

Sera. lib. aggreg. cap. sachilicmenie siue Sachilaiimena auc. Gal. sachilemenie. i. olus iamenum omnibus est notum. virtus eius est fri. et humida in secundo gradu. Posse. Sera. auctori. Dia. herba ipsa comeditur et mollit uentrem et non est omnino virtus in ea ex rebus medicinalibus: et habet in se aquositatem multam plusque omnia alia olera. et qui fit emplastrum cum ea super apostemata ca. confert et sedat fumum et tussim que fiunt a caliditate. Et ipsum est pauci nutrimenti qui comeditur et tarde penetrationis. Et idem auc. Ysaac qui fit emplastrum cum radice ipsius confert vlceribus que dicunt faui

a quibus emanat humiditas similis melli. Et idē auc. Dabix. est fri. et hu. in secundo. humiditas eius ē amplior q̄ humiditas lactuce et cucurbite. ⁊ substantia eius ē aquosa non hñs i se grossiciem: quia cito descendit et mollit ventrem: ⁊ iō modice reddit nutrimentū ex ipso. Et exprimit succus foliorū: ⁊ miscetur cum oleo ro. ⁊ confert dolori capitis qui accidit a calore solis. Et qñ coquitur herba ipsa ⁊ ꝓicitur super ipsaꝫ oleū amigdalarū ⁊ succus maloꝝ granatoꝝ dulcium confert tussi siccē: que est cum caliditate et asperitate pectoris.

Dias. bitus fri. est ⁊ hu. nimis relaxat: ⁊ comestus ventrem mollit. eius stomachꝰ ē et idigestibilis hu. corporis medicaminibus nō facit. natura eius sine acrimonia visa est: nātre vsqꝫ ad choleram plerūqꝫ conturbat. Et idem auctor. Hippo. precipit ad sistenda nimia menstrua feminarum. in cibo dandum clattos. i. porros pedum i posito eo liniri ⁊ comprimi credunt. succus eius ex vino datus valet scorpionum venenis resistit: quibus etiam putant ipsum tritum ⁊ impositum plagis mederi.

Sachilis i. affodillus.
Sachnotus i. pulegium.
Sachilic būcena. i. rosa regia. ⁊ alio nomine vocatur sabachi scelnenam.
Sacinabum i. abrotanum.
Sacinopus idem quod supra.
Sacholochades est nomen cuiusdam vermis habentis. xiiij. pedes.
Sacholomas id est stolimas: pro quo le. i. carduus silvestris.
Sacholamos idem.
Saccon i. prima species calciti.
Sachubi fandaricon i. scolopendria.
Saculon fandericon idem qđ supra.
Sacundulion est portulaca silvestris que est laxatiua valde.
Sacadeum i. allium agreste.
Saccupalea quid est. i. l. cinosbatus.
Sadaf i. doclea marina.
Sedafa. i. quod fit de cocleis que apportantur de sancto Jacobo postqꝫ exterior cortex fricando ablatus fuerit: ⁊ similantur margarite.

Cap. 617.

Sadaram sadarna. Sera.

lib. agreg. cap. sadaram. ⁊ est dictum i lingua persica nigrum cadaka: ⁊ ē res nigra cum qua tinguntur ligna in chasman: ⁊ est herba uel succus magne nigredinis ingrediens in medicinis odoriferis ⁊ zebara. et ē algalia habēs odorem bonum: ⁊ ingreditur i medicinis ad multa huiusmodi. est fri. et sic. in tertio gradu. Et idē auc. Aben mesuay. est fri. et sic. in tertio gradu. et stipticum. prohibet sanguinis fluxum. ⁊ cōfert casui capillorum.

Sadar. i. agrifolium cuius fructꝰ dicitur nabach.
Sadage i. folium.
Sadeos quid est. i. l. ostracorum.
Sadema i. nigrum.
Sadeng i. pulegium.
Sadenegi i. cinatus.
Saderna i. sadaram.
Sabeb i. ruta.
Sadurum i. scotomia.
Sadurief i. amomum.
Sadurur idem quod supra.
Safati i. pustule faciei.
Safas est illud quasi stannum quod remanet qñ efficitur cerusa: ⁊ eius subtile ē cērusa. virtutes eiꝰ sunt in assideos.
Safan i. album.
Safara i. abrotanum.
Safar i. gariofilus.
Safarum. i. oleum in quo est infusum ferrum.
Saffaf i. salalix.
Saferetrum i. basilicon.
Safer i. suber.
Safena est vena que est sub cauilla pedis.
Sagapinum i. serapinum.
Sagaos i. nitrum.
Sagarion i. abrotanum.
Saginatus i. pinguis.
Sagimen i. herbena.
Sagi i. panicum.
Sagonis i. agnus castus.
Saginon idem quod supra.
Sagofilon i. millefolium.
Saguafara i. abrotanum.
Saguar i. alumen.
Saguari idem quod supra.
Saba est species consolide.
Sabara fucbz uel iubezia id est uigilatio dormitantis.
Sabade i. saporios.
Sabafa i. morbillus.
Saba. i i. album.
Sabanicus est genus cibari: ⁊ est cōpositū.
Saban scelneman i. rosa regia.

Capi. 618.

Sabanc. Sera.

a rabice: grece tymbra: latine satureia. libro aggregationum capitulo sabanc auctoritate Diasco. Sabanc siue sabater est planta omnibus nota. Nascitur locis saxosis et asperis: et est similis thymo: nisi quia folia eius sunt maiora et molliora. et habet spicam plenam floribus quorum color tendit ad citrinitatem et viriditatem. Et virtus eius est sicut virtus thymi. ⁊ administratur sicut thymus. et est cali. et sic. in tertio gradu. ⁊ ponitur in cibis. ⁊ quedam ex eis sumitur in hortis: et est debilioris operationis q̄ alia: ⁊ ipsa est magis cōueniens in cibis: quoniam acuitas est eius magis remissa.

Rosse. Sera. virtus timbre est cale factiua multum et deliccatiua et resolutiua: et prouocat urinam et menstrua: et expellit fetum. et facit excreare superfluitates a pectore. Et ide anc. Alben meluay. saturegia est cal. et sic. in tertio gra. et magis agrestis. et proprietas eius est q expellit inflatiões que sunt in stomacho. et prouocat menstrua. et acuit visu debilitatu ab humiditate. et io comedit i hoc casu cu rhaphano et bederaos. et confert dolori sciatice quando fit emplastru cu ea cum frumento trito. et agrestis fortior est domestica.

Sahaphach sm Auic. de su̇ma bothor vlceratoru. et dicit saphati scipiens c bothor puerule dimise medicatiõe locoru. deide vlcerat vlcerib crustosis. et sunt ad rubedinc declines. et quado mittit virus: nominatur scregi sahaphati. Aliqui dicunt q sahapha sut macule rubee que sunt in facie cu pustulis paruis.

Sabaphad idẽ qđ supra.

Sahaphati idẽ qđ supra.

Sahalide idem qđ supra.

Sahie interfector patris sui. et e larron.

Sahek i. rosa rubea vehementer.

Sachalules i. apostemata cerebri.

Sachak alneca. i. flores papaueris rufice ẽ simili ter panicalus accidens oculo ex inflatione venarum apparentium i superficie coniunctiue et cornee

Salebusch eneme idẽ qđ supra. Salduel i. lapis

Cap. 619.

Salamonica

ẽ herba scđm Aui. lib. 2. in ppzio cap. que inenit i montibus hispanie similis aneto humido. et folia eius sũt sicut malua. et poma eius sũt parua. et voluit sup arbores sicut volubilis. vulgus enim estimat q ex eo fit sal armoniaci. ẽ resolutiua et exsiccatiua cõfert potus cum aceto sup herpillam. et linit super apostemata phlegmatica et super vlcera abulatiua. et lin. et super podagra et confert ei. supponitur cu oleo ro. ad dolore matricis. et linitur super morsicationem scorpionis.

Salcbenbaret i. spoliu serpẽtis. Salmacina i. salsa

Salsa i. argilla vel creta noua.

Salethea i. cassialignea.

Saleghea idẽ qđ supra.

Saleni i. sãguis draconis. Sale i. auena.

Saleremi i. esula. Salmetana i. platocymini.

Saler i. aloes. Salis equina i. cauda equina.

Salix quid est. l. lebulef.

Saliuncha i. spica romana gen herbe: que radiculas et folia subrufa hzet flores similes viole plurimos: que a terra refossa in modu scopulo2 constrĩgitur. Nascit aũt in lapidosis locis summis et in norica regione. Illa vocata ẽ optima que ẽ odorifera et sine sablone: et recens plurimos ramos et radices habẽs: p eandem que et spica celtica quis i firmior sit. Dias. quidã mentientes dicunt ipsã eẽ spicam celticam: et pro ea ipsam vendut.

Saliola i. centaurea.

Saliua Paulus in ppzio cap. fortis operatiõis ẽ illa que ẽ famelici hois et ieiunij: et ppter eius cõplexio est cal. vsq ad impetigine. et confert palpitationi palpebre et albugini. et iterficit venena oia

Sa linede i. rubeus. Saliucula i. centaurea.

Salpinga i. fistula qua sugit aliqd exstel i aure.

Saliua mulis quid est. l. dissague.

Saliua romana idem quod supra.

Salozba quid est. l. bachille.

Saloca i. cassialignea.

Sal costum i. sal gẽma. Salmoaria i. pyretrum.

Salu i. pastinaca. Salustrana i. bdellium.

Salmuria quid est. l. garus.

Sallugeru i. almuri. Sal qd est. l. malk.

Sal metallinus i. sal gemma.

Sal alkali vel alkal fit i hũc modu. accipe de herba kali que alio nomie vocat vsnen: et fac i terra fouea magnam: et iple fouea ex herba illa dum ẽ recens: et accede igne in ea: et quado erit illa herba cõbusta. pone de alia super ea: et fac ita donec fouea erit plena ex illa herba bene cõbusta: et dimitte extingui igne et infrigidari cinerem: deinde detege sub cinere fouee: quia tu inuenies sale nigru petrificatu vel coagulatum in magno globo in fũdo fouee.

Sal cappadociũ i. sal vsualis.

Sal anderene i. sal alexandrinũ uel lucidu: et ẽ sal nitrum.

Sal tacalum debet dici sal cocalum. et est sal combustu: pro quo. l. malk.

Sal armoniacũ dr̃ q i armenia reperit: qđ dicit quidã ex herba fieri licet falso: et quid est et quomodo fit. l. e. musador.

Sal tragesicũ illud non hẽmus ut in Alexãdro.

Salpensu est fuligo nata in tectis balneorum.

Sal nafticus est sal nigrum.

Sal masse ẽ sal vsual. Sal lucidu i. sal nitrũ.

Sal gema dr̃ q clarũ ẽ vt gema: et ẽ vena terre: et ẽ ca. et sic. et hz effectũ sal armoniaci. fit ex eo suppositorium.

Sal nitrũ et baurach i. affronitrũ. et qđdã ẽ nãle et qđdam artificiale ut apparet si le. baurach.

Sal mineral ẽ spes sal q reperit i mineris mõtium viri ẽ satis corrosiuus et dsiccatiuus: qđ inuenies si le. malk.

Sal arsenicũ i. arsenicũ sublimatum.

Sal panis i. vsualis: pro quo. l. malk.

Sal indus ẽ i colore sal et dulcedie mell: ut Aui. iiij. cano. sen. i. de asp̃itate ligue: et est zucarũ qđ inuenit coagulatũ sup canna mellis i India sic sal: loco cu ponũtur candi. le. zucarum.

Sal taberzet i. sal gema: illud vocabulum ponit Auic. 3. canone cap. de cura retentionis vrine.

Sal sodome quid est. l. malk.

Sal achroch i. sal alchimistarum.

Sal sacerdotale est quedam compositio: sicut ponitur in antidotario virili.

Samatalarabi i. gũmi. Samada i. simia.

Samedar i. embotum. Sanabar est species pini.

Sanamunda i. gariofilata.

Simarion .i. affodillus.
Simbre .i. sumbrum.
Salban ubi est fructus arboris sidre.
Sandaracha quid est .i. sandaros.
Sandrex est species tribuli τ similiter quedaȝ re gio sic nominat.
Sandachias e herba que vocat̄ testicul⁹ vulpis.

Cap. 620.

Sandaros

vel baratin: vel gressa: vel sandaraca arabice. grece aūt latine vernix.

Sera. lib. aggre. cap. sandaros .i. vernix τ ē gūmi cal. τ sic. complexionis est in secundo gradu. Et idē auc. Abir. cal. est et sic. sed caliditas est pauca. est. n. simile karabe. ȝ nō ita durum τ in eo parum ē amaritudinis: τ affert a terra christianoȝ. Paulus cap. de vernice. vernix est gummi cuiusdam arboris: que in christianorū ꝑtibus nascitur: que arbor iuniperus uocatur. vnde ab ea tempore estiuo quedā gūmositas egreditur que actione caloris exsiccatur et indurat̄. τ dicit̄ vernix que cū colligitur est albi coloris: τ cū antiquatur est subcitrini τ cum plus antiquatur e sub rufi coloris. quecunqȝ sit dūmodo sit lucida τ clara eligenda est. Et dicitur etiā vernix quoddaȝ qd conficitur ex oleo seminis lini et vernice: τ inde illiniūtur vel cōsolidātur colores picturarū. hȝ aūt vernix virtutē cōglutinandi ex uiscositate sua τ clarificādi τ cōseruādi: qd satis pȝ. Naȝ pictores supra alios colores ponūt ut lucescant: τ alios colores cōseruet.

Posse. vernix autē qd ē gummi absqȝ confectiōe valet cōtra fluxū sanguinis ex naribus: si puluis eius confectus cum albumine oui tēporibus et frōti superponatur. cōtra uomitū cholericū fiat ex puluere eius emplastrū et olibano τ albumie oui: τ stomacho superponatur. Idē etiam fit contra dysenteriā addito aceto: τ superponatur pectini. puluis etiam eius in ouo sorbili datus valet contra uomitū cholericum τ dysenteriā. valet etiā puluis contra interiorē et exteriorē solutionē.

Sera. predic. lib. τ capi. vernix confert catarro qū fit fumigatio cum ea. τ desiccat vlcera. τ abscīdit sanguinē menstruū. Et idē auc. Bedigoras de proprietate eius ē cōferre catarro: τ desiccat fistulas. τ est sic. et cal. in secundo gradu. euellit superfluitates phlegmaticas que sūt ī stomacho τ intestinis. τ occidit lumbricos τ ascarides. τ confert fluxibilitati neruoȝ que accidit a frigiditate τ hu. τ repletione. Et idē auc. Abir qū fit suffumigatio cum eo: confert catarro capitis. τ qū puluerizatur super vlcera desiccat ea. Et idē auc. Alzabari. sandaraca ē similis karabe in virtute sua: τ confert fumigatio eius corize. et desiccat fistulas. τ cōfert sputo sanguinis et emoroidibus: τ ē gummi citrini coloris simile karabe: sed nō ita durum sicut karabe. τ est ī eo parū amaritudinis: τ affert̄ a terris christianoȝ. τ uirtus eius ē similis uirtuti karabe. Et qū fit cum ea fumigatio cōfert fistulis. τ qū accipitur ex sandaraca et oleo rosato: τ linitur cū eo: cōfert scissuris que fiunt in membris τ manibus et pedibus. τ si non inueneris: pone loco eius pondus tertie partis plus ponderis ipsius de karabe: qd dixit Gal. esse gummi huius commune. vbi sciendū q illud uocabulum sandaraca aliter intelligitur in libris arabum et aliter in libris grecoȝ. Nam in arabeo pro sandaraca intelligunt vernicē sicut dictum ē: sed greci pro sandaraca intelligūt quedam lapidem rubeū ignei coloris. vnde Plin. sandaraca affert̄ a ponto et cappadocia τ sicilia: τ est lapis ignei coloris.

Dias. cap. de sandaraca .i. eisdē locis nascit̄ vbi auripigmentum. hoc idem dicit Dias. cap. de arsenico: τ dicit q eligenda ē sandaraca que est colore rufa valde: τ facile teribilis et crepula munda colorē hūs cinabari et odorem sulfuris. uirtus est ei similis arsenico. vnde est caustice uirtutis et diaforetice. τ stiptice. resine mixta alopicias curat. cum pice vngues leprosos excludit. oris vulnera et nariū curat. oes pustulas cū oleo purgat. oleo mixta pediculos curat. pustulas cum adipe mixta mūdat. condilomata ani compescit. empicis cū melle τ vino vtiliter datur. fumigio tussim prohibet maxie resine mixta. fumus ore acceptus vocē limpidat cū melle accepta: sicut electuariū asmaticis medicat: sine voce obtuse cū resina et catapucia accepta. Isaac ī viatico similit̄ sequit̄ modū grecoȝ sic cap. de dētib⁹ putridis τ ca. de morphea. Similit̄ Gal. ī antidotario minori ī āntidoto illo qd icipit medicamē ad polippum narium.

Sādarachia .i. sādaraca.
Sādare suoti .i. thymiama fusilē.

Cap. 621.

Sandal

arabice: grece et latine sandalum.

Sera. lib. aggre. cap. sandal .i. sandalū defertur ex Syri. τ est albū τ rufū τ citrinum. ē fri. ī 3.° sic. ī. 2.° Et meli⁹ ex sādalo ē citrinum pīgue: p⁹ citrinū rubeum: τ ē magis siccū citrino: τ p⁹ ipsū album. Et idē auct. Albugerig. albū ē fri. τ sic. ī tertio gra. ȝ citrinū τ ru. sunt fri. in tertio: τ sic. ī secūdo.

Posse. Sera. auctori. Abē mesuay confert dolori stomachi τ epatis ex cholera ru. τ rubeū est frigidi⁹ albo τ citrino: τ ē magis uuatiuū. Nā ipsū ꝑhibet fluxū humoȝ ad mēbra. τ ē sicut saufel ī frigiditate τ siccitate. τ fortificat gigiuas τ stomachū. Et idē auc. Eben mesuay cōfert cardiace cū se. qū linit̄ cū eis sup cor. τ idē auc. Isaac benaran: cōueniūt, calefactis. τ cōferunt debilitati stomachi et cardiace que accidū a cholera qū terunt̄ τ miscēt̄ cū aqua ro. τ applicāt̄ exteri⁹. τ qū cōficiunt̄ cū aqua ro. τ pauca cāphora τ liniuntur ī de tempora cōfert sode que fit a caliditate. et quando miscetur cum una quātitate sandali albi media quantitas sarcocolle: et conficitur cū albumine oui: τ ponitur super tempora τ confert sode cholerice τ prohibet descēsū catarri ad oculum. τ linitur cum eo ī balneo: τ ꝑhibet ardorem psilotri. τ sandalum rubeum est

frin h aloes et quãdo miscet cũ succo solatri aut sempiuiue aut portulace aut lentium et aque cõfert podagre ca. apostem inb. et prohibet humores nõ illa membra et inclinat. Sed ĩdo est citrinũ pinguius et post citrinum rubeũ: et est nigro licet citrino post album. et idem auic. illud geruz. albũ est frigidum et terrum ... et resoluitur cũ aqua ro. et ... ponit in fronte et in stomacho calido et infrigidat ea. et confert se. c. et ... et stomachi debilitati. sed citrinũ et rubeũ sunt fri. in 2° sic in secũdo non habemus stipticitatem neqz põ ... tate rosarum. et quando dissoluitur i aqua ro. et ponuntur supra stomachũ: conferunt ... et debilitati stomachi. et sode que sunt a cali. Et idez auic. Sandal rubeum est frigidius albo: et iuuant cum eo apita cal.

Sanamen i. abrotanum.
Sanchan ...quidam fructus arboris sidre.
Sandras est regio quedam.
Sanmazentorũ i. gũmi abietis.
Sane i. tumores qui fiunt cito et cito recedunt.
Sandar est herba de qua tinguntur blauus color.

Cap. ccc.

Sanch ara. la. Sanic. lit. n. piscis. cap.

de piscibus meliores pisces sũt illi qui nõ sunt magni valde: et qui nõ habent carnem durã neqz siccam: et i quibus non est pinguedo multa neqz mukillage et i quibus nõ est malus sapor neqz odor: et quorũ sapor et sumus sũt cõuenientes: et qui sũt pingues non superflua habentes pinguedinez neqz grossam: neqz in sepui: et illi quibus nõ cito aduenit fetor: et illi qui sũt minores. et eligatur ex piscibus durã carnem habentibus ille qui est minor. et ex habentibus mollem carnez ille qui est maior. et de illis qui habet fluxum carnem salitus melior est eo qui est recens. In locis autem in quibus moratur electio: quoniam illi qui morantur in locis petrosis meliores sunt eis qui de in arenosis. et eligũt in aquis dulcibus currentibus in quibus nõ sunt sordes: et nõ sunt limose: neqz lacunales: neqz cãpestres: et nõ sũt de lacunis puis q̃ flumina non bibũt et in quibus nõ sũt fõtes. Et pisces quidẽ marini sunt laudabiliores et subtiliores. et melior species est illorũ qui nõ sunt nisi in mari et pelagini: et qui morãtur in aquis discoptis flatui uentorũ sup se sunt meliores illis qui sũt ecõtrario. et illi qui morantur in aquis multarum agitationũ: quia uehementiori idigent exercitio q̃z illi qui habitant in aquis stantibus. Et pisces quidẽ marini sũt optimi potissime cũ ipsorum habitatio est in littoribus petrosis et arenosis. et pelagini et plurimi exercicij secũdum aũt cibum illi qui cibãtur herbis bonis et radicibus plantarum sunt meliores eis qui comedunt sordes que proijciuntur a loca in ciuitatibus isulionũ et radices herbarũ aut plantarũ malarũ q̃uis sint in ultimo boni saporis. Modus aũt melior i quo pisces comedũtur est illorũ qui sũt assati super testum. frixi uero sunt cõuenientes habẽtibus fortem stomachũ. et assati quidez sunt nutribiliores: et tardioris digestionis. et elixati sũt econtrario. Et melior eorũ decoctio est ut decoquatur aqua donec serueat: deide proijciantur in ea. Saliti aũt illi sũt meliores qui sunt recentes: et qui sũt conditi cum aceto et cum rebus cõuenientibus cibaria. et aque quidem i quibus elixatur hij pisces sũt vehementis mundificationis et ponũtur in clisteribus exsiccatiuis. Omnis piscis est frig. et hu. verũ quidam pisces sũt calidiores p cõperationez ad cõplexionez aliorum piscũ. Et saliti quidẽ sunt cal. et sic. et quãto plus antiquant tãto plus illa cõplexio augmentatur: et aqua eorũ similis est almuri. vnde qui sũt recentes generant phlegma viscosũ. et mollificant neruos: et nõ sũt cõuenientes nisi stomacho calido valde.

Aqua piscium salitorũ clisterizata confert dolori ancharum valde. **Gal.** i amphorismo illo corpora q nutriũt aut pisces petrosi et de aqua clara subtiles chimos sũt generãtes et uelociter nutriunt: sed cito dissoluũtur. Et in lib. dinamidiarum cap. de generantibus superfluitates. generantes superfluitates sunt pisces fluuiales et stagnei et in limosa aqua degentes: et de mari oes pelagici et cochlee qui humidi ... colicum generant. et de eis sunt q̃dã qui multum nutriunt ut molachia oia. s. polipi sipie vligines et similia. Et idem in eodem lib. cap. de his que multum nutriunt: et de his que parum nutriũt. Et idẽ eodẽ lib. capi. de euchimis et cachochimis. pisces euchimi sunt mediocriter oes squamosi preter eos qui i paludib⁹ et stagnis et fluuijs limosis et turbidis degũt. odore uero et sapore cognoscẽdi sũt. pisces etenim grauiter olentes et insuaues et nauseã concitãtes sũt quecũqz degunt in aqua putrida et mala. similiter sunt cacochimi dracões marini delphini gallicorani carnu ... scorsu. grongi. glaci ... burni: murene. scamgi. et oia alia pelagia cacochima. Et idẽ eodẽ lib. capi. de dispectis. sũt n. dispecta et dure digestibilia oia ostrea pagure. cancri. corani pulpi. sipie. et vligies et oia que uocantur molachia. **Sera.** lib. aggr. cap. sanich. aqua piscium salsorũ cõfert vlceribus putridis sicut almuri. similiter dolori et vlceribus itestinorum. qñ cum ea fit clystere. et hoc iõ q: attrahit humores qui sũt i scia: et lauat itestina: et desiccat vlcera que sunt in eis. et illa qua medici plus utũtur e aqua anguille salse et piscium salsorũ. Caro piscis balene que dr kesa cõfert administrata morsui ... Rabimoises cap. de piscib⁹. pisces petrosi generãt bonũ sãguinẽ. Mesue cap. de asmate. oua mirchi cõferũt asmati et opilatiõi pectoris et pulmõis. Est ali⁹ piscis s3 Auic. et Serapi. remouẽs dolorem capitis: quem sciens sileges **Auic.** draco marin⁹ si scidat et ponat supra morsũ sui cõfert. De cancro inuenies: i le. sarcan. De sipia iuenies: i le. sipia Sidich e cõfectio que i dinamidijs Gal. hẽt. et ẽ cõfectio alfasirũ. sic p3 i le. siricon. s3 qñ ponit p cõfectiõe erhaphan⁹: sic inueni i dinamidijs.

Sanhic. i. triticum coctum cũ multa aqua.
Santion i. gladiolus.

Sanction quid est.i.i.sugasmon.

Sanfifraga e herba similis pimpinel'le non diffe rens nisi in pilositate: quia pimpinella est pilosa: sed sanfifraga non habet pilos. Paulus. ca.est et sic.in tertio gradu.et valet contra strangurā et vi cium lapidis et dolorem iliacum.

Sarinon .i.affodillus.

Sanguis draconis quid est.i.i.demalacobem.

Sanfugir quid est.i.i.dem.

Cap.623.

Sanguissuga

ē vermis oi bus notus: sz ex his debet eligi secundum Auic. pri mo can.fen.quarta cap.de sanguissugis in quibus nō est venenositas ab eis enim cauedū est que sunt ex genere venenosorum magna habē tia capita:et quorum colores sunt antimoniales et nigri aut virides aut que sunt lanuginem habētes et super quas existunt fila colore azulē: et que sunt diuersorum colorum.in oībus enim istis existit ve nenositas:et proueniūt ex eis apostemata et sinco pis et sanguinis fluxus et fe.et laritas et vlcera ma la.eas quoqz nō accipias ex aquis malis in quib' est limus niger et cenosus.et statim turbantur et fe tent.sed illas elige que in aquis bonis colliguntur in quibus morantur rane.sitqz earuz color similis rei super quem existit viriditas:et tendantur sup eas fila duo colorem arsenici habentia: et rufe ro tunde que sunt coloris epatis:et ille que similātur parue locuste:et que caude muris similes existūt: et minute parua habentes capita:omnes iste eligē de sunt.Et nullas magis eligas qz habētes ventres rubeos et dorsum viride:et precipue si ex aquis fu erit currentibus:et ipse quidem antequā ponātur per diem unum quasi sint colligende et constri ctione faciendus est ut euomant:donec quod i ea rum existit ventribus egrediatur:si hoc fieri pōt: et ipsis parū sanguinis agni vel alterius rei pici atur:et inde nutriantur anteqz ponantur. deinde firmantur et earum viscositas et sordicies cum ali quo quod fit ut spongia mūdentur locus. preterea vbi sunt ponende:cum bautrach lauetur:et fricatio ne rubificetur:postea cum voluntas apponēdi sā guissugas fuerit in aquē:proyciantur dulcem: ut emundentur:deinde apponantur. Et eo autez qz eas efficit voluntarias ad se suspendendum est ut locus luto liniatur aut sanguine: cūqz fuerint ple ne:et eas pīcere volueris pulueriza parū sal'sup eas aut cineris fete cōbuste aut lini aut spōgie cō buste aut lane cōbuste et cadūt Et meli' ē ut post qz cadūt loc' ventosa sugat:et ex sāguie loci parūp accipiatur ut morsuee ipsarū malicia remoueat. qz si sanguis non restringitur galle combuste aut calx aut cinis aut tegula combusta et subtilit' pul uerizata superponantur:aut reliqua ex his que san guinem constringunt.preterea appositio sanguis sugarū egritudinibus competit intercutaneis: si cut sunt sabaf et cetera.Et scias qz extractio sāgui nis a sanguissugis facta profundior est ea que fit cum ventosis.

Sapa est mustum coctum ad cōsūptionem triū partium:le.carenum et dulcor.

Sapaon.i.lunaria. Sapeac i.bdellium

Sapea .i.spongia.

Saphea erea .i.tabula erea.

Saphene vene sūt i talōe.et sūt iteriores et exteriores

Sapirus .i.brionia.

Saphiros.i.apostema durum cui non associatur sensus.

Sapo quid est: le.sabon.

Saponaria herba fullonū idē: p qua le.borith.

Saporis .i.filipendula.

Saponary gutta.i.capitellum.

Saprons .i.caries lignorum.

Cap.674.

Sapurios

vel sabade arabi. gre. eriseptron: latie ex **Sera.** lib.aggrega sibi perus. de auc.Diasc siba de.i.cyper' habet folia similia folys porri.nisi qz sunt longiora eis et subtiliora et duriora.et habet stipitem longitudine unius brachy et plus:sed nō rectum.in eo est tortuositas.et est quadratus simi lis stipiti squināti.et infra sūmitates sunt folia et na et semen.et radix ei' ē similis oliue. Et quedaz ex eis est longa:quedam rotunda:et ē nigra. Na scitur in locis domesticis et aquosis et in pratis et i locis paludosis.Est alia species cyperi i India: que e similis zucaro in sapore suo.et quando na scitur eius color est sicut color croceus.et quādo fricatur super cutem corporis:facit pilos stanz ca dere.Melior autez ex cypero est ille qui est plen' grauis et grossus durus difficile frangibilis. ha bens odore bonum cum pauco acumine.Et qd admini strat' ex cypo e radix ipsi'.et odor eius ē bon'.et i sapore eius est acuitas cum pauca stipticitate.et ca lefacit et desiccat sine mordicatione.Et idem auct. Moen meliar.i.ca.et sic.i scdo.facit augmentū in scin.et cōfortat stomachū:et meliorat calorē.et ē bo n' emoroidib'.et efficit ore odorem bonū.et qn bi bit cū oleo lentisci calefacit renes.et confert frigidi tati vesice et distillatiōi vrine.et addit in sāguinem calefaciēdo ipsū.qre timet ne aīcs fiat leprosus.

Gal vy.sim phar.cap.de cypo. Cypi uulca maxie sūt radices calefaciētes et liccan tes sine mordicatiōe.vnde vlcera que pp humidi tatē infta sūt difficile cicatrizabilia.mirabiliter iu uat.hz aūt qd et stipticū. et pptea vlcerib' que in ore sūt idone'.ac vero et icisiuā quādā virtutē hz. attendēdū.n.est qz lapiditatem patientib' cōuenit et menstrua et vrias mouet. **Dias.** cap.de cypo.Cyper' si ue ut aly eriseptron folia hz similia poro:sz oblōga et tenera.et ascen dit de tra cubito vno' et semis:hastā hñs angulosā simile iunco.que hasta i capite semen generat.ra dices sub tra hz rotūdas et oblōgas sicut oliua ui gra:que inste et cōiūcte nascūt colore nigro et odo re suaui gustu subamaro. Nascitur i locis aquo sis et in pratis et paludibus.i his radicib' ea nobi lior ē que granior et durior et grossior fuerit et nō

fran alibi sed aperior et odore plenior inscitudinem odoris huius tali ligna habet citu [illegible] ant lyriaca aut de isidia et calidibus. virtutem habet calefaciendi et desiccandi absque mordicatione. unde mulum infusa ulcera que difficile cicatrizantur: mirabiliter curat. habet etiam aliquid stipticum fort et est diureticum et habet commouendi vim per quam lapides in renibus generatos comminuit. urinam et menstrua prouocat. additur etiam in alignantibus calidis et confectionibus olcorum. Dicitur etiam in India repertum nasci simile zucharo et cum masticatur colore croceum facit. hoc si capillis traiectum fuerit cadunt. acopis mixtum precationibus medetur coc **Auic.** de viribus cortum sessionibus facit. dio dicit quod confortat cor.

Saraio i. filex.
Sarax idem quod supra.
Saradibus est nomen cuiusdam insule.
Saran i. sarcam.
Sarapenum quid est lege sachabenz.
Saransieb i. corimel compositum.
Sarazab i. alae habitea.
Sara i. repilina.
Sarrare i. stelle.
Saraiis arborat uel ossi i pectore.

Cap. 675.

Aracr
ara. grece briopistri et pteris latine filex.

Scr. i. lib. aggre. cap. sarax siue sarax aut. Dias. est herba que nascitur in montibus et locis petrosis. et non habet stipitem neque florem neque fructum. et habet folia que expanduntur sicut ale et odorem non bonum. radix eius est nigra de forma longa in qua multe oriuntur radicule. et sapor eius est stipticus. et maius iuuamentum quod est in ea est in radice eius. sapor eius est cum amaritudine parum habens stipticitatis: et iste est filex masculus. virtus eius est que cum ea ut siccatione forti sine mordicatione. et lauat et confortat uirtute sua: interficit uermes cucurbitinos. et potatur de eo aurei quattuor cum melicrato. et interficit fetum: et expellit mortuum. et est alia species sarax que habet folia similia supradicte: nisi quia habet plures ramos. et folia eius sunt altiora et remotiora a stipite: et habet radices longas. et color earum est rubeus cum pauca nigredine. et quedam ex eis habent colorem rubeum sicut color sanguinis et ista est filex femina. et radix eius quando miscetur cum melle: et fit loboc expellit lumbricos longos. et quando datur mulieribus prohibet impregnationem: et pregnantibus facit abortum. Et quando desiccatur et teritur et cribratur et ponitur de puluere eius in fistulis humidis: quarum sanatio est difficilis curat eas. et folia eius tenera recenti coctione et comesta lauant uentrem. virtus eius est sicut virtus sara ex supradicte. **Gal.** vij. simp. phar. capi. de filice: quod incipit pteris. Pteris i. filix in radice quidem habet virtutem interficit enim lumbricos amplos si quattuor drag

mam pondus de ea in melicrato quis assumat. secundum eundem autem modum embriones viuos corrumpit. mortuos uero extrahit. et nullum mirum est enim cum ea stipticitate participans fortis siccatiua non tamen est mordicatiua. similiter uero huic et thelipteris filex femina nominata uirtutem habet tradicta in eodem capi. filices stiptice existentes qualitate non immerito diarias et disenterias iuuant bibite.

Cap. 676.

Artan
arab. latine cancer.

Scra. lib. aggre. ca. sartan aut. **Gal.** aqua cineris eius desiccat sicut cinis aliorum ostracorum combustorum que diximus. et in proprietate totius substantie ipsius est quod confert iuuamento magno morsui canis rabidi. oportet quod accipiatur ex olibano pars una et gentiana partes. v. et cinere cancrorum combustorum quantum est summa illorum: et adustio ipsorum secundum quod adurebat eos asclepiades experimentator est quod accipiebat cancros certo tempore: et ponebat eos adhuc viuentes in olla ex ere rubeo et adurebat eos donec fiebat cineres: postea terebat eos leuiter faciebat hoc tempore estatis. quando sol erat in signo leonis et luna iam habuerat. xviii. noctes: dabat ergo medicinam hanc illi quem momorderat canis rabidus. xl. diebus: et dabat ei cocleare unum magnum cum aqua: sed si eger non erat curatus a principio: sed transiuerant super ipso multi dies. proiciebat ex hac medicina super aquam ad quantitatem duorum coclearium: et dabat in potu: et super locum morsure debet poni unguentum quod fit ex pice: que dicitur lingua greca brona siue abroculis et est illud in quo ingreditur opoponax et acetum: et quantitas que ponitur in ea de pice est lib. i. et aceti kist. i. et e kist italic. et sit acetum forte: et de opoponaco. z. iiij. et **Gal.** laudat multum hac medicinam: et dixit quod nunquam vidit aliquem mori qui fuerit morsus a cane rabido cum hac medicina. Et dixit quod hec egritudo est multum sicca. et propter hoc timet aquam. et dixit quod cancri fluuiales sunt iuuantes in hoc. marini uero non propter salsedinem que est in eis ex mari. Cancer uero marinus est mollis mollicie multa. et non est testa eius sicut testa conchylium aliorum nec ita petrosa. et in cancro marino est abstersio. similiter et in testis omnium ostracorum. et similiter est in eis desiccatio. sed subtilitas substantie est inuenta in eis plusquam omnibus aliis speciebus ostracorum. et propter hoc administrantur adusti in curatione morphee et impetiginis et lentiginibus faciei. et quando adduntur ei salmininum ungulam oculi. et non adusti tamen abstergunt dentes et desiccant ulcera. **Dias.** cap. de cancris fluuiales ex cancris quando aduruntur: accipitur ex cinere ipsorum pondus duorum aureorum iij. cum aureis. v. gentiane. et bibitur cum vino tribus diebus. et confert iuuamento magno morsui canis rabidi. et quando admiscetur cum melle confert fissuris pedum. et bibuntur cum lacte asine: et confert morsibus venenosis et morsibus rutele: et puncturis scorpionis. et quando coquitur et comeditur caro eius confert ulceribus pulmonis et illis

qui sumpserint leporem marinum. τ qñ terit͂ cā-
cer cum bederog. τ miscetur bene τ approximat͂
scorpioni occidit eum. Cancri uero in urina faciūt
eisdem operationes: nisi quia sunt debiliores.

Auic. lib. secundo cap. de cancris. cancer flu-
uialis confert extenuatis ualde.

Sancer .i. ferrum.
Sardamon .i. nasturcium.
Sarcada .i. ciperum.
Sare .i. pustule.
Sarmech .i. atriplex.
Sarre. i. quoddam genus apostematis.
Sarrei idem quod supra.
Saricon .i. sticados citrinum.
Sarich .i. vrtica.
Sarion .i. abrotanum.
Sarcia .i. superflua caro.
Sarogen .i. hermodactilus.
Sarcon quid est. l. l. cinabar.
Sarcofagus quid est le. lapis sarcofagus.
Sarcos .i. caro.

Cap. 60[illegible].

Sarcocolla gre. arabi. anza-
rot: latine uero
anza-
ruta. **Sera.** lib. aggreg. cap. anza-
rot auc. Dias. est gū-
mi arboris spinose: que nascitur i terra paras: qȝ
simulatur olibano: τ sūt parua frusta. τ color eiꝰ
est subrufus τ amari saporis. τ melior ex ea est q̄
cito frangitur et desiccat sine mordicatione: τ i
sapore eius est amaritudo. τ est ca. τ sic. in prima
gradu. vnde uirtus eius est que glutinat τ abster-
git τ maturat τ resoluit τ incarnat: τ aperit apo-
stemata q̄ fiūt **Gal.** vij. simp. phar. capitula
a percussione. de sarcocolla. Sarcocol-
la est lachryma arboris ex persi: [illegible] mixtam habens
virtutem ex emplastica quadam substantia et ma-
dicaȝ stiptica. vnde immordaciter siccat: τ propte-
rea vulnera po- **Sera.** auc. Dias. Sarcocol-
test consolidare. la habet uirtutem cō-
glutinatiuam vulnerum: τ abscindit humidita-
tes que ueniant ad oculum: τ corrodit carnem
corruptam que est in vlceribus. τ habet iuuamentum
ī ophthalmia cū ponitur. τ proprietas eius est ex-
pellere lippitudies ab oculo plus alijs medicinis
maxime quando administratur cum amilo τ zu-
caro albo. Et idem auc. Arbori restaurat frac-
turam: τ incarnat vlcera. τ mundificat vlcera cuȝ
melle. τ quando miscetur cum albumine oui aut
cum lacte et desiccatur: τ postea teritur et criba-
tur: τ in puluere administrat͂ cōfert ophthalmie.
τ purgat phlegma uiscosum. τ dosis eius est quā-
do miscetur cum alijs medicinis in decoctione a
ʒ. s. vsqȝ ad. i. τ ipsa non ponatur sola propter ma-
liciam eius magnā. Et ide auctoritate habit. sar-
cocolla est acuta multuȝ perforatiua comedit car-
nes vlcerū. τ habet in cura ophthalmie proprieta-
tem magnam et virtutem magnam et virtutē po-
tentem. τ aufert lippitudinem oculoruȝ: quando
[illegible]iūt aphthalmiā: quod quideȝ nō facit ita aliqua
medicina: τ maxime quando miscetur cuȝ amilo
τ zucaro albo. Et potio eius ad laxandum uentre
haȝ proprietatem inuandi oculum et uentrem: τ pro-
pue ad purgandum phlegma grossum: quod est
aggregatum in iuncturis et in testibus et in scia: et
in geniculis expellit ipsū cum fortitudine τ cū ali-
qui intulo caloꝛe. τ [illegible] medicinas alias ad excā-
dum ex corpore: τ fortasse vulnerabit oculum et ī
testino: τ excoriabit ea. τ iducet tenasmonem pro-
pter suam acuitatem. τ si ipsa datur in potu alicui
sola aut cum aliqua medicina et fuerit ille eutis
complete inducit ei caluicium: τ facit cadere ca-
pillos omnes de capite suo. τ si fuerit iuuenis: fit ī
hoc mora. τ si fuerit senex: facit illud citius. τ me-
lior ex illa est illa que teritur facile: que est albidi-
or et in maioribus frustis. τ quando fit cum olea
de nucibus. quia oleum nucis frangit acuitatem
eius: τ propter hoc non habet ipsa facere id quod
diximus in corrosione: propterea quia oleum pro-
hibet eam adherere: τ caliditas nucis frangit plu-
rimuȝ acuitatis que est in ea. Sed si preparas eā
cum oleo amigdalarum: pone de eo duplum aut
triplum ponderis de ipso oleo: si vis ipsam pone-
re in aliquibus pillulis. sed si volueris ipsaȝ adhi-
bere solam sine aliqua dimixtione alterius medi-
cine pone plus pondere eius de oleo: τ pone de
oleo de kerua quantitatem qua possit dissolui fa-
lum: τ postea misce cum alijs medicinis: τ oleum
de kerua erit senibus conuenientius: iuuenibus au-
tem non est conueniens cum eo: quia caloꝛ natu-
re iuuentutis non fert caloꝛeȝ olei de kerua. τ quā-
titas dosis eius simplicis postqȝ preparatur sicut
diximus est pondus aurei. i. usqȝ ad pondus. ʒ. iij.
τ quartam. τ meliores medicine que conueniunt i
admixtione eius sūt serapinū τ mirabolani τ tur-
bit τ aloe et armoniacum et bdellium iudaicuȝ τ
semen apij τ ameos τ similia horū ex medicinis.
Paulus cap. de sarcocolla. ca. τ sic. in tertio gradu
emplastrū factum ex ea et albumine oui super tē-
pora ualet ad fluxū sāguinis a naribus. puluis eiꝰ
cū aqua ro. cōficiat͂: τ soli exsiccet͂: τ iterū cū aqua
ro. ponatur ī oculo: q: maculā consumit: τ oculuȝ
clarificat. cōtra tenasmonē fumus eius p īferiora
receptꝰ emboto iposito ualet. Bulcasim libro q
dicitur seruitoꝛ trāslato a Simōe de ianua forma
nutriēdi sarcocollā i lacte: accipe de sarcocolla bo-
na alba grossa: τ pone in uase uitreo āplioris oasī
ei: τ mulge sup eam lac asine i quātitate pauca ne
infūdat͂ i eo: τ liquefiat. sȝ remaneat sic: τ pone su-
bito in sole: vt cito desiccetur. Et qñ erit sicca opō-
tet ut iterum mulgeas sm̄ quātitatem quā dixi. et
sēper caueas ne cooperias eā lacte: ne acescat lac
anqȝ desiccetur et destruatur: τ fac ita quater [illegible]
quies: τ cū hoc feceris sicca bñ et cōserua. Et si nō
hēs lac asine patū: fac cū lacte mulieꝛ: q̄ ē meliꝰ.
Sarcon quid est le. cinnabar.
Sarmon qd est le. kasp ir. Sarsar auis ē.
Sarsas. i. salix. Sarsari i. pleuresis.
Sasifarirosa. i. spica. Sasin. i. enula.
Sasonech .i. apium.

Cap. 628.

S Assa Sera. [illegible] ille .i. assa cipressi: le .i. de cipresso lege cap. sasso. [illegible] lib. ag gre cap. sasso. anc. [illegible] .i. quod ex cipresso admi nistratum sunt fol. [illegible] in [illegible] puncto parum [illegible] [illegible] latitudine .i. de [illegible] quantitas tanta [illegible] [illegible] penetrare ad profundum corporis sine ca lefactione et mordicatione [illegible] eius que de [illegible] non est acuitas et mordicatio appare [illegible] sed quantitas sue acuitatis est quantitas que [illegible] ad penetrandum. [illegible]

Saarbi	.i. abrotanum.
Sacarabi	.i. origanum.
Satiraga	.i. ca[illegible].
Satabar	.i. epithimum.
Sata	.i. [illegible]
Satrapam	.i. atriplex.

Sacra [illegible] medietas sextarii. hoc vocabulum po nit [illegible] quarto [illegible] cap [illegible] ubi loquitur de aqua [illegible] ponit ta le vocabulum exemplariter [illegible]

Sa[illegible] nigrum quod vocatur [illegible]

[illegible]	.i. siler.
[illegible]	.i. napus.
Sare	.i. origanum.
Saul	.i. medicina quedam.
Sacra	.i. lanta [illegible] vel lana.

Saxrion quid est .i. l. can.

Sauico	.i. vene tortuose.

Satos est quoddam animal quod [illegible] vocatur.

Satoracon	.i. scorpio.
Satuli lundirion	.i. scolopendria.
Saturina	.i. vimbea.
Sa[illegible]	.i. allium agreste.
Saumna	.i. agnus castus.

Sa[illegible] quid est .i. l. abel.

Scados	.i. carue.
Scalabotas	.i. cantarides.
Scapodia	.i. saluia.
Scala	.i. experue.
Scantis	.i. ficus.
Scamomalue	.i. cataputia.

Scarabeus quid est .i. l. [illegible] guaride.

Scafolium	.i. daucus.

Scandalicum quid est .i. l. [illegible]

Cap. 629.

S Calongia Sal. gre. lati. cepulla. secundo de cibis cap. o scan longia. sunt scalongie ex ge nere bulbi. comeditur n. ipsorum radix sine foliis. hec autem in [illegible] et austeram virtute notabiliter per quam stomachum resolutum ex citat aliqualiter. appetitui non contrariatur: neque ex pure aliquid indigentibus ex pectore et pulmo ne et quidem substantiam corporis grossiorem et viscosiorem hic. amaritudo eius contra agit gros siciei. sic etiam viscosa et grossa apta nata sicut i his que de medicinis dicta sunt: propter quod si bis decocte fuerint [illegible] sunt magis. contrariatur autem [illegible] indigentibus [illegible] [illegible] ipsa melius tunc cum aceto simul et oleo [illegible]. Etenim delecta biliores sunt et minus [illegible] et magis nutritiue [illegible] ad digerendum. [illegible] autem secun dum esum ipsorum quidam in [illegible] senserunt: et sperma plus habentes promptiores facti ad vene rea preparant [illegible] et hos homines multiformiter. Non enim solum [illegible] per aquam sed et [illegible] ex ipsis valde preparata componunt. post [illegible] [illegible] offerunt. multi autem assantes [illegible] mul tam decoctionem non sustinent. contenti sunt au tem valde modica. [illegible] neque omnino predecoquunt gaudentes ipsorum amaro et austero sapore salua to. prouocat enim ipsos magis ad esum. sed infla tionem et torsione inferunt non digesti. Ex his qui dem itaque qui sic comeduntur non boni chimi ali mentum fit. Ex his autem qui amplius decoquuntur aut bis ut dictum est. grossior quidem chimus: me lior autem quantum ad digestionem et nutritiuum fit. [illegible] autem manifeste: et aliquid aromati [illegible] sunt.

Sandaco	.i. rapesta.
Sandix	idem quod supra.

Scabies est idem quod prurigo. Dias. cap. de sicu et pti ra idem quod furfura capitis. ut Dias. cap. de telle.

Scarlea	.i. centrum galli.

Scariola quid est .i. l. acoxa.

Scida	.i. carica.
Scaron	.i. vitriolum.
Scara	.i. crustula.
Scanis	.i. anisum.
Scafium	.i. concha.
Scatharos	.i. scarabeus.
Scandalsa	.i. saluia.
Scamanice	.i. succus papaueris.

Scamonea quid est .i. l. scamonea.

Scaurosa	.i. lacerta.
Scana	.i. enema.
Scar	.i. capillus.
Scanis	.i. anisum.
Scara	.i. canis maior.

Cap. 630.

S Camonia Sera. ara. gre. diagri dium: lati. vero scamo nea. li. aggre. cap. scamo nea anc. Dias. Sca monia est planta habens ramos multos egredien tes ab una radice longitudinis quatuor brachio rum: super quos est viscositas adherens manui et parum boni: et habet folia similiter pilosa et simi lia foliis plante lebleb agrestis: aut foliis cissus .i. hedere nisi quia sunt molliora foliis cissus: et ha bent tres angulos: et habent flores albos rotundos concauos similes in figura sua [illegible]

granem odorem. et radicem hz grossam sicut po
rer albi. grauis odoris plenam lacte ⁊ colligit̃ hoc
huiusmodi. Nam vulnerantur virga et radix eius:⁊
fluit fouee iuxta vulnus:⁊ humiditas manans a vul
nere colligitur in fouee illius que postea colligit ī
cocleas. Quidā vero fodiunt circa radicem.et ster
nunt ibi folia nucum ⁊ vulnerata radice qđ de humi
ditate egreditur super subiecta folia colligunt: post
ea sic dimittunt donec illa humiditas desiccata fu
erit quam reponunt.⁊ melior ex illa humiditate q̃
est scamonea est que ē clara leuis similis in corpo
re suo glutino qđ fit ex cornibus boum hñs gibbosi
tate:⁊ est spōgiosa.⁊ calli ique deferť ex locis ma
ris:⁊ ex terris asie est huiusmodi. Et ille qui vult
colligere scamoneā et colligere ipsā: oportet q̃ nō
sit contentus utrū albescat aut non albescat quan
do tangiť cū lingua: q̃r idem contingit q̃n ipsa est
adulterata cum lacte titimalli: verumtā discerniť
q̃n non est admixtum eo q̃ non adurit nec mordi
cat linguā adustione et mordicatione forti. Nam
hoc accidit q̃n est sibi mixtum lac titimalli. Et de
terior specierum scamonee est illa que deferť ex
[illegible]ni et ex palestina: q̃r iste species ambe sunt male
adulterate cū titimalli lacte ⁊ cū farina ordei.⁊ est
cal.⁊ sic.in tertio gradu. Sunt āt qui accipiunt ex
radice plante scamonee:⁊ coquunt ea:⁊ dant elixa
turā in potu et purgat.⁊ assumitur radix plāte sca
monee:⁊ coquitur illa cū aceto et teritur contriti
one forti:⁊ conficitur cū farina ordei ⁊ fit empla
strum iuuatiuū sciatice. Et quādo lana inuoluitur
in succo radicis eius ⁊ subjicitur pregnāti facit ab
orsum.⁊ quādo miscetur cū melle ⁊ oleo ⁊ liniun
tur cū ea exiture soluit eas.⁊ quando coquitur cū
aceto ⁊ linitur scabies vlcerata excoriat eā.⁊ quā
do miscetur cū oleo ro. ⁊ linitur caput cum ea cō
fert sode antique. Et idem auc. Gal. ca. est ⁊ sic.in
tertio ⁊ est calidior pipere. Et idem aucto. Pauli
scamonea abstergit cutim.⁊ meliorat colorē.⁊ mū
dificat barras.⁊ aufert dolorem capitis antiquū:
q̃n administrať cum oleo ro.⁊ aceto:⁊ infunditur
super caput.⁊ melior ex ea est vergens ad colorē
celestem q̃n frāgiť.⁊ est in fricatione sua sicut co
rea fracta.⁊ illa que colligitur ī mōtibus item est
huiusmodi:⁊ mala est cuius color vergit ad nigre
dinem:⁊ figura eius ē rotūda et alteris coloris ab
illa. Et modus rectificationis prime speciei que ē
bona est q̃ accipiatur citonium: ⁊ abscīdatur de
capite eius rotula:⁊ fodiať medium eius:⁊ intro
mittatur ibi scamonea: deinde ponať coopertori
um quod fuit abscisū et firmeť: demum voluatur
super ipsū pasta:⁊ ponatur in furno nō multū cali
do:⁊ dimittatur donec desiccetur: ⁊ dosis ei⁹ ita
preparate sit ab vno danich vsq; ad duos. Et sciaš
q̃ scamonea non mutatur: neq; minuitur acui
tas eius circa spacium.xxx. vsq; ad.xl.annos: nisi
illa que est preparata sicut diximus. nam illa que
est preparata q̃n transierit longū tēpus sup ipsā
amittit virtutē suam. Et ꝓpť hoc oportet q̃ prepa
res eam q̃n volueris eam administrare.⁊ quando
sumiť scamonea plus ab ea quātitate quā dixim⁹.

fortasse inducit anxietatē et languorem ⁊ sudorē
frigidū ⁊ syncopim ⁊ fluxū donec moritur. ⁊ do
sis eius conueniens est a.xi. granis ordei usq; ad
xx.⁊ de ꝓprietate eius est q̃ expellit choleram et
humores viscosos: ⁊ attrahit superfluitates malas
a corpore.⁊ multi ex his qui sunt cal. cōplexionis
postq̃ susceperant eam incurrũt febres acutas:⁊ ab ea
cauere hoībus melius est nisi magna necessitas in
cumbat:⁊ tunc accipiat fm formam ⁊ quantitatē
quam diximus. Et idem auc. Aben mesuay. laxat
fortiter ventrē.⁊ nocet stomacho ⁊ epati:⁊ dimi
nuit appetitum cibi:⁊ inducit anxietatem ⁊ nauseā.
Et rectificatio eius est q̃ admisceať ei anisū ⁊ dau
cus et semen apij ⁊ radix piperis: ⁊ admiscere cū
oleo amigdalino est bonum. Et scamonea non de
bet multū teri ne adhereat stomacho vt noceat ei
⁊ oportet q̃ nō bibatur simpliciter: ⁊ sumať cū ma
gna cautela.⁊ sit dosis ei⁹ ab vna krat vsq; ad tres

Jo.mes. cap.de scamonea. Scamonea est solutiuum magnum. Et dixit de
mocrites q̃ est dissolutiuū antonomastice:⁊ q̃ est
genus solutiuoꝝ et generalius super oīa solutiua.
Fit autē ex succo cuiusdam speciei volubilis cu⁹
folia sunt in modū sagitte alate. Nascitur autem ī
antiochia.armenia:⁊ coriasceni in partibus arabie
⁊ turchie:⁊ plurimum nasciť i terra nostra et est
mala. Et credo q̃ dispositio loci et modus cultu
re ⁊ ars i faciēdo auxiliatur ut sit bona aut mala.
Modi aūt operatiōis eius sunt quattuor. primus
e ut accipiatur radix eius postq̃ euellitur a terra:
⁊ fiant icisiones in eo: qđ apparet super terrā: ⁊ i
ueniť qđ egrediť post diem ⁊ diem ē res sicut gū
mi:⁊ dimittitur exsiccari et cōseruatur. Secūdus
est extirpantur post illud totaliter radices et inci
dūtur:⁊ colligitur lac eorum fluens:⁊ decoquitur
cū salsitate:⁊ exsiccatur sole:⁊ fiunt inde forme ⁊
sigillātur:⁊ huius scamonee color est subalbidus
aut varius. Tertius ē:terūtur adhuc radices post
illud:⁊ extrahiť succus:⁊ fit sicut diximus de de
coctione ⁊ alijs:⁊ sigillant alio sigillo: nec ē fides
figulorum peruij:⁊ hec scamonea est grossa nigra et
ponderosa. Quartus est:terūtur flores eius et sti
pites:⁊ extrahitur ab eis succus:⁊ fit similiter.et
⁊ hec est scamonea nigra attinens viriditati:⁊ est
grauis odoris. Electio melior est anthiocena:⁊ ar
mena est p⁹ hanc.que vero fit ī partib⁹ nostris et
in coriasceni est mala prorsus.⁊ melior adhuc est
que ē prime forme:⁊ que est secūde ē post primā:
⁊ alie sunt male.⁊ deterior viridis.adhuc autem g
laudauerūt scamoneam:in.v. ꝓprietatibus lauda
uerunt eam.prima ē ut sit in colore clara sicut gū
mi:⁊ ꝓpter species ei prima aut subalbida aut va
ria.secunda ut si tangatur confractum eius cum
aqua vel saliua fiat sicut lac.tertia ut sit tenera mul
te facilitatis ad frangendū et puluerizandū.quar
ta ē ut sit ponderis leuis.quinta ut sit odoris pro
prij boni non grauis. Remota vero ab his propri
etatibus nō est bona. Conseruatur autē per ānos
xx.sz quanto antiquior tanto debilior.cal. cōplexi
onis est ī tertio gradu:⁊ est sic.in primo.⁊ est i ea

[illegible] Et credo q̄ ito
[illegible] fungat et acuitate eius aliquid.
[illegible] iam mundo. ipsa quidem e abstersiui
[illegible] resolutiui [illegible] ne multa [illegible]
[illegible] et tenditur vsq̄ ad multū temori. Reccisi
[illegible] sunt et similia que [illegible] corpore magnitu-
dinem nocumentorum [illegible] in ea ventosi
tas mordicatiua. faciunt in stomacho subuersio
nem et nausea et estuationem laboriosā. 2m q in
sūt et caliditas et acuitas abilis inflamari. ꝛ propt
hoc facit cadere in [illegible] : ꝛ ꝓpter qm mitetu-
tur pacientis preparatio. Tertiūq̄ sū per ipsam
[illegible] actio uehemens et vehemens dilatatio orificiorum
venarū. q: facit cadere i immoderatū fluxu. Quartū
quū est in eo serositas operans ad excoriationem vi
scerum: quare generat dolores acutos pūgitiuos:
ꝛ facit cadere in dissenteriā et tenasmō. Quintū est
ꝓprietas ꝛ operatio sua quib⁹ fit impressio nocume
ti in mēbris que sūt minere virtutū. sicut cor: epar:
stomachus et similia eis. Auxiliandum igitur est
his cum rebus ꝓprietate et virtute nocumenta tol
luntur. sicut verbi gratia obuiamus ei qd̄ primo di
xi adiuuando: vt resoluatur vapor eius turbidus
et inflatiue faciens subuersione et laborem ꝛ ad
hoc auxiliatur nobis decoctio in pomo digerit eius
ꝛ maturat: resoluit ꝛ excludit ipores eius ꝛ au
fert serositatem eius ꝛ [illegible] in decoctione il
lius que ventositatem resoluūt et carminat et ad
iuuant ad illud. sicut daucus ꝓprie ꝛ galanga: ꝛ se
men feni. et semen apii et similia. Et dico q̄ deco
ctio eius generalis: est preparatio eius auferens
plura ex nocumentis que diximus. Et obuiam⁹ ei
qd̄ diximus in secūdo mitendo i decoctione ei⁹
aliquid virtute refrigeratiuum et operādo ut frā
gatur acumen et inflāmatio eius. et ad hoc au-
xiliatur nobis decoctio eius cum his que extingunt
ꝛ leniūt. sicut est mucillago psillij et aqua cius ꝛ
carnes prunorum: succus ro et aqua violarum:
ꝛ viole recentes et inuoluere ipsam ante coctionē
eius in oleo ro. aut violato: auferunt hoc nocumē
tum ab ea. et succus citoniorum mirorum et sumach
et spodium faciunt similiter. Et obuiamus ei qd̄
diximus i tertio mittendo ei i decoctione que ad-
iuuant uirtutes mēbrorum. ꝛ auxiliatur in aggre-
gatione et confortatione partium laxatiū: ꝛ ad hoc
auxiliantur nobis maxime res stipticitatem habē
tes ꝛ oīa que auferunt superfluitate acuminis ei⁹:
et remouent subtilitatem et uirtutem penetrationis
ipsius. sicut est mastix citonia et succ⁹ eorum. Sūt
enim rectificatiuum boni. Myrabolani quoq̄ ci
trini sunt mirabiles in hac operatiōe: et aloe simi
liter. Et obuiamus ei qd̄ diximus in quarto miscē
do res que aggregant duas intentiōes. Prima est
acquirere facilem egressum. ꝛ hoc cū rebus expel
lētibus eius audacium eius et facientibus eaz descē
dere ꝛ ad hoc auxiliatur nobis administratio ei⁹
cū rebus lubrificantibus. sicut e mucillago psillij
ꝛ carnes prunorum. Et scitote q̄ compressiua: si-
cut citonia et maxime sumpta post medicinam. ꝛ
ꝓprie postq̄ incepit educere festinare faciunt ei⁹
egressionem. Et scitote q̄ aqua calida post medi
cinam transmutat audaciam ipsius. ꝛ debilitat vir
tutes ipsi⁹. Et dixit rufus eis qui sumpserūt scamo
neam de melioribus rebus est ad expellendū au
daciam eius. vt post quattuor uel quinq̄ horas p⁹
q̄ sumpserunt eam psillium conquassatum cū aqua
tepida uel oleo ro. sumant: ꝛ post horas duas eis
infusionem myrabolanorum sic enim nō timent no
cumenta eius. Secunda est reprimere eius uirtu-
tem acutam et serositatem: ꝛ hoc facimus cum au
xilio rerū humidarum et viscosarum: sicut e dra
gantum et oleū ro. ꝛ amigdalarum. Et obuiamus
ei qd̄ dixim⁹ in quīto qd̄ ē thesaurus totius ope
rationis: ꝛ illud est acquirere ei bonitatem cū me
dicinis mēbra et uirtutes cōfortantibus. et ad hoc
auxiliatur nobis medicine cordiales frigide et me
dicine stomatice. Et auxiliant nobis ars ꝛ modus
preparationis: sicut iam diximus. Modus rectifi
cationis eius est sm q̄ narrauit Rufus. decoque
re scamoneam in citonio post inuolutionem eius
ꝛ reuolutionem fere per diem in oleo ro. aut vio.
aut amig. et post illud teratur faciliter ꝛ uoluatur
ꝛ reuoluatur in scutella vitrea vsq̄ dum siccet cū
infusione myrabolanorū citrinorum facta in suc
co citoniorum. et fiant ex eo trocisci quātitate quar
te. ʒ i. ꝛ sit dosis trociscus unus: solutione enī edu
cit ab̄sq̄ molestia. Modus aūt alius sm eundē sa
nus bonus. decoquitur scamonea cū priori doctrina
adiungendo ei myrabolanos citrinos ad quātita
tem tertie partis ipsius: deinde accipe semē anisi:
feni. cuculdauci. ana. ʒ. ii. decoque cum succo citoni
orum cū facilitate et cola: et utere desiccatione et
inuolutione. sicut hic proximo dixim⁹. Inquit Ru
fus: sit tua addere et minuere et mutare secundū
q̄ exigit dispositio. Inquit Gal. miscui scamone
am cū sextuplo ipsi⁹ manne ꝛ triplo eius succi ro.
post bonitatem coctionis eius in pomo: ꝛ inueni
ex modis preparationis eius hūc modū satis lau
dabilē emendantē plura ex nocumentis que time
tur per ipsā: ꝛ aliq̄ miscui cū eis sextuplū gluti
nis psillij: ꝛ feci inde bolum. ꝛ aliqū miscui medici
nas cordiales: aliquando alias: sicut res exigebat.
Inquit Damech: Accipe duplū eius florū vio.
et medium ponderis ipsius liquiricie: ꝛ inuolue i
oleo ro.: ꝛ fac trociscos. ʒ. i. Et sit dosis eorū vn⁹.
Inquit Humay dissoluatur cū oleo vio. aut amig
dalino et pauco masticis: ꝛ per die ꝛ diem agitet̄
in sole cum administratione olei paulatī: p⁹ hoc
agitetur per diē ꝛ die cum aqua ro. in qua fuerit
dissolutum bdellium. ꝛ exsiccetur ꝛ decoquatur i
citonio. post hoc cum tertia parte myrabolanorū
citrinorum fiat trocisci ꝛ sit dosis. ʒ. s. Inqt Pau
lus: zinziber ꝛ piper longum et anisū admixta de
coctioni ipsius. et ꝓprie in pomo acetoso aut pon
tico remouet nocumenta ipsius. Modus rectifica
tionis ipsius ex īuentione nostra: decoquātur fru
stra eius inter amigdalas tritas mixtas post ꝑpa
rationem eorum intra foli i sepeliendo ea i cinere
calido: ꝛ post diem abiectis amigdalis dissoluant̄
in aqua citoniorum acetosorum: in qua bulient

spica ⁊ anisum ⁊ ex speciebus ⁊ seminibus redolẽtibus ⁊ desiccetur: deinde cũ pauco masticio et bdellio decoquatur i pomo citonio inuoluto i massa. deide fiant trocisci. ʒ.i. ⁊ sit dosis. i. operatur. n. sine nocumẽto. Modus alius preparationis predicte. misceatur q̃tũ ipsa e de sumach. ⁊ quarta pars eius de spodio. ⁊ fiant idẽ trocisci sicut priores. Sũt. n. aliqui. ⁊ dissoluũt scamonea cũ octuplo eius et cũ pauco spice post inuolutionem eius in oleo ro. aut amigdalino: ⁊ decoquatur cũ facilitate: emendat. n. a sua malicia. Et sciuisti q̃ aloe frãgit malicias eius. ⁊ myrabolani magnificant eã. Et decoctio eius i succo portulace: aut aqua seminis ipsius auferunt plura ex nocumẽtis ipsius. et medicine cordiales aut stomatice cal. aut fri. scḋz q̃ res exigit frangũt maliciam eius. Et oportet q̃ fiat decoctio eius cũ facilitate. Impetuositas. n. in coctione addit i maliciam eius: ⁊ ista quidez sicut sciuisti de trituratione moderaz sustinet: quapropter i trituratione ipsius non nimiũ insistatur. Ex rebus aũt facientibus facilẽ et velocez egressũ eius a corpore sũt citonia q̃ i cõfectionibus ⁊ electuariis simul miscentur. ⁊ similiter myrabolani: ipsi enim sũt de cito eam deponẽtibus ⁊ similiter si sup̃ ea eã post spacium bibatur. Et sciuisti q̃ aqua cal. expellit maliciam eius: ⁊ aliqua similiter sicut dicimus in canone: solutione educit cholerã cũ facilitate: ⁊ attrahit eam a sanguine et venis vehementer. Et eius operatio ẽ sicut operatio furiosi. ⁊ ipsa e inimica cordi stomacho ⁊ epati ⁊ itestinis. ⁊ ipsa est ex facientibus nausea ⁊ conturbationem i visceribus: ⁊ ex subuertẽtibus ea: ⁊ facit sitim: et debilitat appetitũ cibi. ⁊ ex ea et myrrha oleo et succo agreste pauco opio fiunt trocisci ⁊ cũ vino pontico et ꝓprie antei vini⁹: ⁊ sit linimẽtũ ex vino roꝝ supra frontem ⁊ tẽpora cõparando ⁊ ꝓprie cũ vitel is oui et aceto forti sanat sodam antiquaz ⁊ frigidam. ⁊ ꝓprie emigraneam difficilez. ⁊ si ponatur supra dentem: remouetur dolor eius et corrosio. ⁊ si super scrofulas ponatur et ꝓprie cũ succo apij et dauci delet eas. ⁊ si f t linimẽtuz ex vino rosarum cum succo sisimbrij et aceto: sed loco apij ponitur castoreum: ⁊ linitur in posteriori parte capitis ⁊ ẽ magnum iuuamentũ ad subet et litbargiam. ⁊ qñ scamonea supponitur cũ lana educit menstrua: ⁊ facit aborsũ. ⁊ ipsa quidez curat morsus scorpionis ꝓprie de super linita cũ succo mẽte aut cum vino. Vitet aũt eius acceptionẽ qui ca. ⁊ sic nature est: aut paratus cadere in fe. hi autem qui sumunt ip'az timeant estus et frigus: ⁊ abhorreant frictus et ꝓprie frigidos et aquam veri frigoris et sõnum plurimũ super eam et excitantia superbiam animi. Conseruatur aũt scamonea per annos. xv. dosis eius ẽ a grana. v. usq̃ ad. xv.

Cap. 631.

Scabiosa latine: grece stibes siue stibeos.

Dias. capi. stibes. herba est cuius semẽ stiptice est virtutis et siccatiue satis. ⁊ iccirco eius decoctio dysenterici iuuatur. ⁊ de atribus pro emanatio sanat stillata. ⁊ in magnis vulneribus et cruentis glutinat ⁊ vtilius id agetur si cum vino nigro ⁊ austero ⁊ stiptico coquatur. desiccat. n. fortiter oĩa que contra naturam sũt humida. folia autez eius viridia trita et cataplasmatibus apposita in ano emoroidas reprimunt: ⁊ ex percussione in oculis sanguinem facta supposita iuuant. Itẽ folia eius adhibita suffosiones oculis detergunt. sanguinem vulneri posita siccant. Paulus cap. de scabiosa. Scabiosa ca. est ⁊ sic. i secundo gra. valet contra scabiẽ ⁊ alopiciam. ⁊ succus eius lumbricos necat. fum⁹ vini decoctiõis eius valet contra emoroidas. Cõtra cõdilomata que attritia dicũt' fiat emplastruz desuper ex ipsa herba fumo tamẽ prius recepto. Dicitur q̃ sanctus Urbanus ad petitionẽ cuiusdã sororis sue anhelantis super scabiose virtutes: quã ipse continue vtebatur misit sibi ifrascriptos versus. Urbanus ꝓ se nescit precium scabiose. Nam purgat pectus: qḋ comprimit egra senectus.
Lenit pulmonem: purgat laterum regionem.
Apostema frangit: si locum bibita tãgit.
Tribus vncta foris antracem liberat horis.

Scaderea .i. semen centrugalli.
Sfanum .i. pinus.
Sfargilla .i. mala citonia.
Sfragil idem qḋ supra.
Sfragins .i. saluia.
Sfraga. i. fragaria. Sfrader. i. ficus sicce.
Spaston. i. genestra. Spagnum. i. saluia.
Spsalten .i. palma.
Spatomele instrumentum ẽ.
Sparsim .i. per tritalla.
Spartus. i. genestra: ide spartia vt i palagio regio illa spartus.

Cap. 632.

Spatula fetida herba ẽ: similis ireos. Paul⁹ ca.

de spatula fetida. succus eius eradicat morpheã albã. si fiat vnguentuz ex puluere eius et puluere stafisagrie simule ⁊ hermodactili: ⁊ de attramento combusto i olla rudi cũ aceto et axungia porcina vetusta: ⁊ inungatur ter i die: ⁊ cooperiatur cum folio caulis vel plãtaginis.

Sparagus quid est. l. l. valion.
Sparacela quid est. l. l. glaspatella.
Spatana. i. dexeris. Spatella. i. acorus.
Spartus .i. genestra.
Sparbennon idem quod supra.
Spargamum idẽ qḋ supra.
Spalangion .i. aranee.
Spasmata. i. torsiones. Sparcos. i. rubea.
Spargula quid est. l. l. aspargula.
Spatella. i. acorus. Specul. i. cerusa.
Sfare est passio que accidit quando homo mari mã sentit pruritum: ⁊ cum scalpit se apparent in cute nodi quidam ad nucis similitudinem.

Cap. 633.

Stachis secundũ Gal. viij. simp. phar. capi. sta

chio sm trāsl itōnē greca similis c porro: frutex a cris gustu amar⁹ ex tio gra.ex uo calefaciennti:q circa calefaciens non mouet solū mestrua:sz ⁊ em brionum necatiuum e pharmacum: ⁊ extrahit se cundinas conuenienter.

Stadis idez quod supra.
Stamicles i.omnes lapides.
Stānum quid est.l.l.femezeg.
Staer.i.adepe porcina. Statim.i.gutta mirrhe
Stata idem quod supra.

Cap.634.

Staquin

Dias. frutex ē simil' prassio: folia habes oblonga multa et dura ⁊ aspera ⁊ odo rata et alba ⁊ virgas multas ex vna ra dice albidiores prassio. Nascitur locis mōtuosis. virtus est et termantica et visada.eiratura folio rum eius mestruis īperat cum vino bibita:secūdi nas excludit.

Stafilon.i.quinqz foliū. Stactis.i.gutta mirrhe
Staurosi.i.lacerta viridis. Staciemsi.i.legumē.
Stalticum.i.carnem crescentem equans.
Stagie i.astelle.
Stalnca.i.vefrigeratoria vel strictiua.
Stafilinia i.pastinaca.
Stafisagria quid est.l.e.l.habera.
Stafilomata i.vene corrosio.
Stalacotora i.comprehensiua
Statera qdā exponūt mirrhā.quidā armoniacū
Stak.i.gumi oliue:quidam dicunt q est gen⁹ bo racis:sed prima expositio melior.
Stamis i.lectus.
Stagnires.i.gutta:inde stranguria. i.guttalis mic tio.s.quando guttatim migitur.
Stangularia i.scrofularia.

Cap.635.

Trangulator

adib' vel leopar dis idest luparia:⁊ nō administratur in tus neqz extra.dicitur q si appropiqua tur scorpioni congelat eū:⁊ est species aconiti. vn de aconituz herba luparia strangulator adib vl' leo pardi idem. vbi sciendum q ois herba venenosa pōt dici aconitum ꝓpter partum ⁊ cetera: scribe hic qd est in lit era.que incipit Aconitum.

Starne sūt pdices parue.
Stactiones i.balsamita.
Stadiori herba est que nascitur i superficie aque sine radice cū folijs similibus sempervive: p qua l.l.gabaleb.
Seudoth.i.beta. Selini sperma.i.apij semen.
Selion.i.apium. Semidaleos.i.tritico.
Semisse.i.medietas. Senision.i.cardus bene dictus.⁊ dicitur senicion q: senescit et calescit tem pore veris caput eius.l.l.crision.
Senescio idem quod supra.
Sedum idem quod supra.
Sepedāne i.cicer arboaum.
Senasia i.confectio.
Seca i.isopus.

Seperon i.bacce lauri.
Selmisia.i.spuma lune:et est talk.
Selurem.i.absinthium. Secacul.i.iringi.
Semen bulbi.i.semen cepe domestici.
Selinum.i.apium: pro quo.l.l. apiuz.
Selinum idez quod supra.
Selinum equinum.i.macedonium: pro quo lege .l.quā supra.
Seisegurab i.abrotanum.
Serpentaria minor.i.aaron:⁊ est alia maior que vocatur luf.
Sedar i.arbor cicorasi.
Septemere i.serapinum.
Serpillum maius i.valeriana
Senacion.i.nasturcium aquaticuz:le.herocalcai.
Semina cōia sunt quattuor semina frigida et ha bencia cōem operationez.s.semina melonis:citrul li:cucumeris ⁊ cucurbite.
Sedum turnas i.nucleus dactili
Semina frigida quattuor sunt semina cōmunia.
Semoces est quoddam genus piscis.
Sesien i.sanguis draconis.
Secaniabin.i.oximel. Secara.i.canis maior
Seren.i.salse de piscibus que fiunt in egypto.
Serignetb i.partes.
Scin.i.pira porcina:⁊ sunt silvestria.
Sarabaran est nomen grecum erochalcha.
Sebebingi i.abrotanum.
Sentar.i.pes columbinus cum tingitur cera.
Seterig idem quod supra.
Seleylen.i.lolium quod nascitur in segete.
Seley idem quod supra.
Seres.i.lac acetosum. Seturegi indi.i.saphia.
Seisec.i.mādragora. Sedengi.i.seme canapis
Senabo.i.lentiginosa Secabunici.i.serapinū
Sekfembuban.i.herba croci bortulani.
Seben est quedam medicina inda
Sekelibet.i.darsesaban. Sereteregi.i.lac ordei.
Seretis.i.sisamum:⁊ idyomate nostro vocatur io riolena.
Selocha i.cassialignea.
Semabeas cira est coquarenc. Sericū.i.setas
Secbil est arbor ex genere spinarum : cuius folia similātur folijs spine albe:lignū.n.durum ipu tre sabile.⁊ dr̄ q est incōbustibile quo antiquitus fie bant altaria i quibus vt nō cōbureretur ꝓpterea quasi i eis accendebat ignis ad sacrificiū faciēdū.
Semen lini quid est.l.l.bararichichene.
Seni ē propriū nomē loci vltra mare i India : vt apparet si.l.l.meadbaysie:⁊ litteram balilig:⁊ litte ram barsalendi.
Senades.i.lapis ematites. Serātios.i.desiccatiua
Sel quid ē.l.l.bel. Sedūirmas qd ē.l.l.nakala
Seris est species scariole:⁊ est cicorea.
Seleniabin.i.zucarum ro.l.l.gelenabin.
Seid.i.duarū arundinū itra adiutoriū ⁊ manum.
Sete cholerice sūt que similes sūt empetigini
Selet.i.bleta. Semorion idem quod supra.
Sersar.i.ferrū. Serū armena.i.absinthium.
Setesisie i.ruta agrestis.

Sedimē i vrīa vl a sebo sedenzeo q i fūdo sedet
Secranrach.i.lac vel vrina vespertilionis.
Sedaneg i.lapis ematites.
Sedenigri sunt quidam lapides sic nominati ut supra ematites.
Seedenigre idem quod supra.
Sednie iac qd supra.
Seozegi i.oleum sisaminum.
Semerion i.spēs apij cāpestris.
Seyrrayrez sunt duo animalia.
Seregeis i.herba.
Sēpernima hic scribe quod ē i littera helaalabem
Seemeniga est qdam genus esule: que vocatur esula campestris.
Selgen.i.nappus. Serben.i.cedrus.
Selios.i.iectigatio. Senadus quid est.l.l.cardel.
Serpens nētris.i.lumbricus latus z longus. istud vocabulū ponit Auic.scdo cano.cap.de capparo.
Sefiros.i.apostema durum: cui nō associatur sensus neqz dolor: et est melancolicuz.
Sesaluachan i.apium siluestre.
Setaromata est apostema qd cum frāgitur exit ab eo aliquid ad modum pinguedinis.
Setātica.i.desiccatiua. Sedenag.i.lapis ematites
Seiebiet hec ē aranea hñs plures pedes et lōgos
Seedes.i.polium. Seuthlo.i.bleta.
Sepe picee i.serapinum.
Serpido.i.rubor cutis cum pustulis.
Sempebeliastum i.afronitrum.
Setaris vel naten i.spica celtica.
Seil quid est.l.l.caracbar.
Semicapinum.i.tina. Seperos.i.bacce lauri.
Selia.i.cassia. Sentix.i.rubus.l.l.rannus.
Sentices idem quod supra.
Selekusia.i.spuma lune: z est talk.
Serigene i.cāna mellis.
Semation qd est.l.l.berocalcain.
Sedia.i.cassia. Septicum.i.redarguens.
Serpellium.i.serpillum. Seene.i.sal de piscib⁹
Sem i.pili porcini.

Cap.636.

Sertula Dia.ca.sertula. herba ē humil. odore suauis: z colore exalbida: flossellum hñs subrufum. illa uero melior est que ē nata z nō nimis exalbida et recens. vires hz leniter relaxantes: z iō tumorem oculorum sedat locis debilitatis et neruosis ex aqua mulsum cocta et somētata facit.
Semen lumbricorum quid est.l.l.kambel.
Semen quid est.l.l.almech.
Seberabram quid est.l.l.strexabram.
Sextarius ē pondus librar duarum z dimidie.
Serapinum quid est.l.l.facabenzg.
Sesabusalan est grecum: z interpretatur myrtus.
Secbesabren idem quod supra.
Sea i.sticados arabic⁹. Seldebinegi.i.opoponacū
Sentar i.pes columbinus.
Setabit i.semina papaueris
Semin.i.dētifrigium. Senapiōes.i.senationes

Serasifi.i.thorax vel ossa pectoris.
Sedum.i.folium. Seberig.i.fructus mandragore.
Sertegi.i.oleum sisamum. Serab.i.siluestris
Seisech i.mandragora.
Sematus.i.lentiginosa. Seedeb.i.ruta.
Serpentaria quid est.l.luf.
Serpentina idez quod supra.
Setati.i.apoplina. Sersemic.i.orobus.
Set i.lacca.
Sentix est quilibet frutex spinosus.
Serpigo i.indurata empetigo.
Seta quid est.l.l.bacir. Sedar.i.agrifolium
Sericon est fex plumbi post exitum ceruse: z ē cerusa vsta: z est rubea: debet dicere suricō: ut apparet in.l.suricon.
Sedine.i.lapis ematites. Sebasta.i.sulfurata.
Sera asadizarabazen i.agnus castus.
Semen sule.i.artetice sed falso: sed alterius herbe dulcissime et placide ego qua herbant eg calabrie
Seilen i.folium indum.
Sedina vedina i.apostema molle.
Semisen.i.sisamus. Secabiniti.i.serapinuz
Sealdeus alnabati.i.herba croci hortulani.
Selichi i.ozimum latum.
Serum i.buturum coctum.
Serpis quid est.l.l.latemie.
Seegi combusti i.genus venenosum
Sebedengi i.lac ordei.
Sembellia.i.medicina inda cōposita ex aromatibus z laxatiuis quibusdam: ut apparet i lra gallia
Secati i.argimonia.
Seofe.i.spongia marina. Seren.i.lac ordei.
Seruracula.i.species brassice crispe.
Sen est proprium nomen loci.
Seregeis nominatur persice kildarium.
Selgen i.napus.
Senzen idem quod supra.
Seriones i.pedicelli.
Sextex nextex i.sal gemma.
Setei i.apoplexia.
Semericō.i.semē apij campestris.i.siluestris vel ipsa herba.
Sereram i.tapsia.
Serpentes viscerum i.solea.
Sebellia est medicina inda: et est sebe.
Setica i.emigranea.
Serpillum quid est.l.l.numir.
Sedon i.cardo benedictus.
Semerion i.apium siluestre.
Seelen i.agrimonia.
Serenz i.scariola:
Senex i.rubus.

Cap.637.

Sebesten lati.gre.mabalomagiata: arab.saulis sebesten: z in lingua persica uocatur mamilla canis. vnde sebesten mamilla canis fert per Sera. lib.aggre.cap.saulis sebefica lingua. ste abocuse mochiata sūt nomina istius arboris fructificātis: fruct⁹ dulces

nominant cum greteo f ullis sebesten. Et idē auct. Isaac benaram inochiata est roth in arabia: et est arbustum altum super terram sicut hasta: habēs corticē cuius color vergit ad albedinem: et ramos quorū cortex vergit ad viriditatem. et hȝ folia magna rotunda. et hȝ racemos quorū sapor est dulcis. et vua eius est in magnitudine nucicule: que postea glaucessit cū maturatur. et hȝ iterius viscositatē albam: et granū: qđ est sicut granū oliue. hic fructus colligitur et exsiccatur donec passus sit. et e illud quo vtimur in medicina. et est medicamen mediū i cōplexione sua i caliditate et frigi. laxat ventrem febricitantiū. confert tussi que e a cali. et sic. et lenit pectus. et sedat catarrū ca. subtiliū propter eius humiditatem. et confert ardori vrine que fit propter mordicationem cholere i uesica et i renibus. et expellit vermes itestinorum: q adherent ei propter dulcedinem suam. Cap. 638.

S Edis arab. gre. malabatrum: la. vero folium.

Sera. lib. aggre. cap. sedis aucto. Dias. est herba que nascitur in India i locis hu. et paludosis carens radice. colliguntur hec folia in aquis supernatantia. Est aūt optimum qđ ē leue et albidū: vel nigrosū nardi referens odorem sine vlla salsedine: ac diu multū qui reseruāt hanc herbam. cū indi colligunt iserūt filo lineo: et siccant estate. aliqui etiā illos ramos colligunt et sic seruāt. et qū terra cū oibus herbis estate vi caloris arescat: nisi foco herbe aride fuerint peruste alio anno nullam generant herbam. Est autem folium itegri odoris cū suauitate stipticum: et diu cū diuturno odore. virtutem hȝ spice nardi: q: similiter ē diureticum. tumoribus oculorum elixum i vino fomento adhibetur. pulverem eius in aqua fricatum oculis ipunge. folium masticatū diutius odorem retinet: qđ i uestimētis positum cū fuerit tineolas nō permittit. et vestibus odorem gratū reddit. Multi putauerūt folium eē nardi in dici foliū: sed fallūt. Et idē auc. Gal. virtus est ei similis virtuti spice. verum ē fortioris operationis. Paulus cap. de folio. cal. est in secundo gradu. sic in tertio.

Cap. 639.

S Ene ara. gre. et latine. Sera. li. aggr. cap. sene. qū desiccatur reponitur. et ipsū hȝ vaginas oblongas in quibus sunt semina ordinate distincta: et ille vagine hn̄t pediculum subtilem quo adherent ramuli: et qū agitantur vagine a uento cadunt: et pastores colligunt eas.

Posse. Sera. auc. Abix. virtus eius est cal. et sic. tū pauce tū caliditatis. et siccitas eius est prope caliditatem ipsius. et hȝ uirtute magnā qū peruenit ad stomachum purgandi melancoliam et cholera. et fortificat substantiam cordis: qū miscentur cū eo medicine quas dixi iuuare. sicut viola. et pono decoctionis plus confert qȝ ipsū tritū. et dosis sicci triti eius e. ȝ i. et i decoctione. ȝ. v. Et idē auc. Rasis: sene et fumus terre purgant humores adustos. et confert scabiei et pruritui. Jo. mes. sene e folliculus plate: quam vocant per se alzenet: et iuenitur ex eo domesticum et siluestre. Et melior pars plante ē folliculus: deīde folia. et melior folliculus est cuius color declinat ad viriditatē et subnigredine quandam: et i quo est de amaritudine res modica et stipticitate: et qui ē magis cōpletus. et i quo sunt semina ampla compressa. subalbidus aūt non ē bonus et icompletus. Similiter et folia sunt meliora viridia: subalbida uero et tenuia non sunt bona. et antiquum ex eo ē sine spiritu. et stipites eius sūt inutiles. Est cal. i pricipio secūdi siccum i primo. et folia sunt i primo cal. et est abstersiuum mūdificatiuum cōuenienter et resolutiuum. Debilis ē et tarde solutionis: et debilitat stomachum. confortatur cum rebus acutis sicut zinziber et salgēma. et medicine cordiales et stomatice com eo felicitant opus eius. Et Gal. cum urc galloz aut carnium soluit sine molestia. et si ifundat i aqua caset cum spica: deīde coquatur parum: est medicamen bonum. solutione educit n. cum facilitate melancoliā et choleram adustam. et mundificat cerebrum cor: et epar et splene et mēbra sensuū et pulmonem. et cōfert egritudinibus eorum. et aperit opilationes viscerū. et conseruat uente ipso i iuuentute: et generat gaudium: cām aūt tristitie āputat. et ponātur folia eius i lauacris ad caput: et proprie cū camomilla confortat cerebrum et neruos: et scdm oēm modum administrationis eius addit i visum. et corroborat auditū. et est medicina bona febrium melancolicarū et antiquarum. Dosis eius ifusi potio est ab aur eis. iij. vsqȝ ad. ȝ. i.

Cap. 640.

S Emissem arabi. gre. sisaminū: lati. uero sisamus vel iozioleum. Sera. li. ag. ca. semissē. i. sisamus auct. Gal. in eo est substantia vnctuosa quantitate non pauca. et virtus eius est que mollificat. et eadē virtus reperitur i oleo sicut in substantia. et aqua in qua coquitur sisamus hȝ eandem uirtutem

Dias. cap. sisaminum scdm translationem grecam malum ē stomacho. et comestum oris fetorem facit. et idem scdm translationē arabicam: qū fit emplastrum cum eo mollit varices neruorum. et curat conquassationes aurium: et apostemata cal. que sunt in eis. et confert cōbustioni ignis et dolori colli et morsui aīalis: qđ dicitur carates. et qū miscetur cum oleo ro. sedat dolorē capitis qui fit a calore solis. et planta sisami qū coquitur cum vino facit hanc eandem operationē. et confert propter apostemata oculi et pulsationi eius.

Et idē Sera. auc. Aben mesuay. oleum sisaminum est malum stomacho: et destruit eum. et iuuamentum eius est illis qui habēt melancoliam et scissuras i extremitatibus. Nā bi iuuantur multum ex cibo eius. et rugas cutis extēdit et mollit eas. et cōsolidat scissuras que fiūt propter desiccationem que sunt a melancolia. et dicunt q

sisamum est cal. in secūdo gra. et hu. in primo. et pro uocat uomitum: qñ torrefit et rectificatur et melio ratur. Gal. in li. de cibis cap. de sisamo. Sisamum cito stomachum euertit: et tarde digeritur et alimē tum dat corpori unctuosū. Rabi moises cap. de si samo. Sisamus corrumpit cerebrum et nucam. et replet caput fumositatibus: et facit sudorem fetentē. et i mulieribus ventrem auget. et ipsum generat herniam. Auerois quinto colliget cap. de sisamo. est cal. in primo vel i principio secūdi. hu. i tertio.

Cap. 641.

S Et ara. gre. chinosbatus vel saccupa lea: latine uero rubus caninus. Sera. lib. ag. capi. Set. Set. i. rubus caninus et ē maior sa cto rubo alio. Nā assimulatur imagine sua arbori bus. folia eius sūt latiora folijs myrti: et in ramis eius sunt spine dure: et hñt florem album. et fructus eius ē oblongus similis nucleo oliue qui qñ matu ratur fit rubeus: et hz interius simile lane: q qñ de siccatur et aufertur qđ interius ē: et coquitur cū vi no et bibitur stringit uētrem. et nocet decoctio fru ctus eius cāne pulmonis: et stringit fluxū mēstruo rum. et radix eius ē calidior ipso. de qua si fiat em plastrum extrahit spinas et alia īfixa corpori. et qñ fit emplastrum ex folijs eius recentibus prohibet apostemata. Et idē inc. Gal. fructus huius plante ē stipticus fortiter: sed folia eius hñt stipticitatem paucā. et oportet q caueatur ab eo qđ intra fructū ē bōbicio simile: q: nocet multum cāne pulmōis. vnde vocatur cinosbatus a cinos qđ est canis: et ba tus quod est rubus.

Cap. 642.

S Ecolafedcon vel aliter be ara. la tine scolo pendria. Sera. lib. aggre. capi. secolafedeon au cto. Dias. secolafedeon. i. scolopendria et nominat hoc noie ꝑpter similitudinē cuiusdā vermis dicti scolofendria: et eius interpretatio ē quattuordecī pedū. hz multa folia egredientia ab vna radice. et nascitur i petris et muris edificioꝝ. et non hz stipi te neq; florē neq; semen. et folia eius sunt desubt⁹ maculata sicut folia pol podij. et pars eius īferior est quasi rubea. et pars superior est viridis. Gal. vi. sim. phar. cap. de scolopendria secū dum translationem arabicā. substātia eius ē subti lis: et virtus eius ca. i primo: sic. in secundo. et icidit et resoluit duriciem splenis. Et idem eodē lib. et eo dem cap. scđm translationem grecaz inuices siue scolopendria stipticitate cum amaritudine parti cipat: quapropter cōfert spleni bibita cum aceto. Et idē Sera. qñ herba ipsa coquitur et bibit. xl. diebus resoluit et extenuat splenē. similiter aūt faciunt folia ipsa si terātur. et fiat cū eis emplastrū super splenem. qñ terūtur et miscen tur cū vino conferunt distillationi vrine et singul tui et ictericie: et frangit lapidez vesice quādo bibi tur. Et putant quidā q ipsa prohibet impregnatio nē qñ suspenditur super mulierē solatant cū sple ne mule. Auerois. v. colliget cap. de scolopendria est temperata in ca. et sic.

Cap. 643.

S Echedenchi arab. gre. canabis latine vero ca napis. Sera. lib. aggrega cap. se chedenchi aucto. Dias. sechedenchi. i. canabe ē planta que seminat: et facit semē. et hz folia similia folijs agni casti grauis odoris. et habet hastam et ramos longos inte riꝰ vacuos. Et idez Sera. inc. Aben mesuay. est ca. et sic. i scđo gra. Et de ꝓprie tate eius est que desiccat humiditates que sunt in auribus qñ distillatur i eas ex oleo eius. et vsus ei⁹ nimiꝰ facit sodam.

Sptarag. i. ansab. Gal. virtus sapor et odor eius sunt similia virtuti sapori et odori nasturtij: nisi q ē minus desiccatiuum ipso: et calefacit in quarto gra. Est enim eius cōfectio facilis et non dura. et i uenitur nigra et rubea. ambo sunt iterficientes: et ista nō inuenitur i regionibus nostris: ideo eius no men ignoratur.

Sebel. i. alumen. — Scema. i. figura.
Secl — i. vene rubee sup oculos
Schela iēne — idem quod supra.
Scen — i. lacerte rubee.
Scealē est vena que est intra auricularem et annu larem i dorso manus: et vocatur saluatella.
Sceata — i. magna stella.
Sceen. i. sāguis draconis et ē succus rubeus nostro secundū quosdam ē gūmi: sed quid e. l. l. alacobe.
Scea quid ē. l. l. alcakodos.
Scea armenus — idem quod supra.
Scef. i. vngula. l. l. asfir. — Scemsen. i. sisamum.
Scemas — i. manus.
Sceylen. i. ramus vene nigre. l. l. plates.
Sceba romanum — i. absinthium.
Scelich romanum — idem quod supra.
Sceet. i. anetum. — Scebel. i. rum.
Scedenegi — i. ematites.
Scheins denigi — i. semen canapis.
Sceirarag. i. fumus terre. — Sectaram. i. tapsia.
Scerasif — i. hypocundrium.
Scense. i. sol. — Sceitaragi. i. passis.
Scetagi fnoti. i. nigella. — Scear. i. adeps porcin⁹.
Scedene — i. chetabre.
Scedme. i. ematites. — Sceptaras. i. tapsia.
Scedic. i. pinguedo intestinorum.
Sceridatis. i. sanguis draconis.
Sceilcki — i. storax liquida.
Scebram. i. esula. — Scetazirach. i. vespertilio.
Schemagin. i. sebran. — Sfenora. i. pastinaca.
Sfleticos — i. pes columbinus.
Spelta quid est. l. l. fult.
Species condictes. i. species odorifere.
Sperule coloquintidarum. i. poma coloquintide que sunt rotunda vt spera.
Spersū. i. fermentum. — Spedilion. i. sisimbrium
Spedate — i. cerusa.
Speculare clastrum — i. gypsum.

Splemon.i.ceterac.l.l.asplenon.
Splenaria idem quod supra.
Sphoydeos.i.spelta. Ess l.i.bel.
Sesemi.i.hiensfalc. Sterra.i.neruorum qualitas.
Sterione.i.galla. Sterios.i.particum.
Stella domini.i.sigillum Salomonis.
Stercus eris quid est.l.l.hone.
Stefania interpretatur vincens.
Stebinech .i.serapinum.
Stercus argenti.i.stercorum argenti que ita est ex argento sicut sterc⁹ eris.et quod est sterc⁹ eris.l.l.ster⁹eris
Stefrigi.i.eruca agrestis. Stear.i.adeps.
Steb.i.alumen. Stellaria quid e.l.l.asterion.
Stea .i.matrix.
Sterica passio.i.corruptio matricis.
Stecto .i.pes columbinus.
Stellio.i.lacerta facetana:sed secundum quosdam est lacerta viridis.
Sterphina.i.vitacium. Sterione.i.galla.
Stenxemat.i.i.indurata apata.Sterig.i.fum⁹ terre
Stercus quid est.l.l.fimus.
Stercus passerum .i.esnen.
Stercus demonis.i.napta vel petroleum.
Stella terre.i.talk.Stefisi.i.ruta agrestis.

Cap.644.

Tenig Sera.

Stenig arabbice vel steterig: grece capnoeida. fum⁹ terre. lib.aggre.ca. steterig anc. Dias.herba est similis pastinace agrestis: nisi quia magis e minuta ea ꝛ amarior.ꝛ hꝫ radicem cuius color vergit ad albedinē. ꝛ anc.Gal.sapor eius est amarus ꝛ stipticus.virt⁹ eius ē ca.ꝛ sic.in secundo gra.Plin.capi.de fumo terre.fumus terre.i.fumaria.ꝛ dicitur fumus terre quia nascitur ꝛ remittitur a terra i magna quantitate vt fumus:quia nascitur a quadam grossa fumositate a terra resoluta:ꝛ circa superficiem terre adherente:ꝛ sic ex actiōe caliditatis generat̄. Debet.n. viridis poni i medicinis ꝛ est ex eo alius cui⁹ flos ē subalbidus cinericans:ꝛ alius cuius flos ē pallens violaceus:ꝛ iste ē melior.Dia.cap.de capnos secundum translationem greca que latine fumaria dr: nascit̄ i segete ordeacea similis coriandro vel corio herbe.sed mollis et alba ꝛ cinerosa.ꝛ multum florē hñs ꝛ purpureū.succus eius viscidus est. caligines oculis detergit.lachrymas puocat. vnde et nomē accepit.herba ipsa comesta vel bibita plurimam cholerā per vrinam prouocat.
Silfiū.i.lasar:ꝛ ē gen⁹ ferule: cuius gumma est assa fetida.
Serecinum idem ē qd̄ ceretinum.
Sidi.i.flos granati. Sicaras.i.sisimbrium
Siarnes.i.semen. Sieron.i. arma loly.
Simacha.i.apostem ita parua: ca'iditate hñtia.que multum cito i saniē conuertunt̄ vt carbūculi.
Simata idem quod supra.
Sinum.i.vinum:ꝛ est vinū passarum.
Sincum.i.bdellium. Sisaleos.i.filipendula
Sibias birbias.i.loca que sūt i extremitatibus corporum.vbi sūt gladule:vbi vertebaī cōiungit̄ sic
Sibare ē demoniū mixtum cum sirsen:ita vt cum hō hꝫ sirsen alienet propter demoniū agitatū.
Sirelile est emblicus qui sic nominat̄.cum i lacte infunditur.
Sistar.i.su. Simaren.i.lactuca asini.
Simoninus.i.visc⁹ quercin⁹.Sinopis.i.rubicūdus

Capi.645.

Simphitum Gal.

Simphitum grece.vel anagalicū . ara.pieterion:lati consolida. Gal. vi.simp.phar. cap.simphitum secundū trāslationē grecam.simphitum petrosū ex cōtrarijs constat virtutibus hꝫ enim qd abstersiuum quo contentum i torace ꝛ pulmone pus expurgare natum est. Habet aūt quid ꝛ congregatiuum quo ad sanguinis eductiones innat.ꝛ cōtinet vltra hoc humiditatem quandā calidam non immoderate:propter quam ꝛ dulce apparet gustantibus ꝛ delectabile odorātum. Insticulosum aūt ē cum masticatur:ꝛ asperitates que i arteria sanat. secundū mixtionē vero que ex oībus predictis virtutibus simul ꝛ diafoare sufficiens ē:ꝛ colligere ꝛ cōstringere corpus:ꝛ ppterea intestinalibus herniis apponitur: ꝛ ad euulsionem ꝛ scissiones cum oximelle bibitur.quicunq; vero ad dysenteriam ꝛ fluxum rubeū coquctea i vino dant:vt siccante et congregāte vtuntur.ꝛ quicūq; ad frenetica vt purgante ꝛ madente.simphitū aliud magnum simile est virtuti predicti:nō tñ gustu dulce neq; odorifera olfātibus apparet:sed secundū hoc abcedit a predicto.secundū vero q viscositatē quandam et mordecitatē hꝫ quodāmō similiter existit.vtitur aūt eo i oīb⁹ quibus ꝛ prius dicto. Dias. cap.de simphito. simphitum.i.consolida ꝛ est maior ꝛ minor . minoris folia sunt ita pinguia:ꝛ ē vere minor.nascitur locis asperis virgas hñs similes origano ꝛ tenues:ꝛ capita sicut thimum virge lignose et odorate ꝛ dulces in gustu.ꝛ radix est illi longa ꝛ obtusa grossitudinem digiti hñs/est aliud simphitum quod picum ū vocit . hastam hꝫ asperam ꝛ longā duobus cobitis angulosam.abintus inanis ē:i qua sunt folia aspera et angusta et oblonga sicut buglossa.hꝫ etiā ipsa hasta angulos i. quibus folia nascuntur.flores sunt illi mellini.semen hꝫ super hastā sicut flōmos . hasta ꝛ frutex hñt pulueri simile quod cū carni applicatū fuerit:prurigine facit. Radix ē ei colore nigra q̄ cū fracta fuerit alba apparet ꝛ muscillagiosa: ꝛ ista est cōsolida maior:cuius radix trita ꝛ bibita emoptoicis medetur.conquassatiōes reficit tumores spargit.cum folijs cataplasmatibus adhibita oīa similiter facere pōt.vulneribus paracolesiꝫ facit. carnes icisas frustis i cacabo missas i se glutinare facit. Consolida minor elixa in mulsa pulmonem purgat.reycientibus sanguinem et freneticis cum aqua medet̄. Radix cum vino cocta et bibita fluxum mulieris stringit:ꝛ dysentericis opitulat̄. cum oximelle data cōquassationes ꝛ dolores lateris saluberrime curat.masticata āputat sitim. asperitatem faucium mitigat.vulneri recenti paracole

sim facit.anterocellicos bibita ꝛ cataplasmatibus adhibita optime curat: ꝛ carnes celerius glutinat re facit.sunt n. ambe ille spēs consolide eiusdē virtutis. Consolida secundū Pli.aucto.vel opinione multorum diuino miraculo curat ꝛ rūpit antracē īter duos lapides trita.Est aūt alia consolida que vocatur cōsolida rubea.pro qua.l.l.bistorta.
Sicaminon.i.sicomor⁹. Simphoniaca.i.iusquiam⁹.

Cap.646.

S Isimbrium

i.absinthium ponticum: ꝛ centonica sicut apparet in littera absinthiū.sed sisimbriū vocatur menta aquatica.ꝛ alio noīe vocatur balsamita.vnde sisimbriū ī.arab.culindes: **Dias.** cap.de sisimbrio secundum translatione grecā.sisimbrion dē cardaminon:eo ꝙ cardamino agresti folia hꝫ similia:cum folia eius rotūda nascātur sicut folia cardami agrestis.cū creuerit scindunt se sicut eruce.virtus ē ei cal.diuretica.crudum ꝛ coctū lentigines vultibus tollit: ꝛ maculas emendat si vna nocte impositum fuerit:ꝛ alia die locus ablūatur aqua. Paulus cap.ō sisimbrio.ca. st ꝛ sic.in tertio gra.aliud ē domesticū:aliud siluestre:sed domesticum nobis ē i vsu:qḋ oībus ē notum.virtute hꝫ diureticam dissoluēdi ꝛ consumēdi.cōtra viciū pectoris fiāt pultes ex farina ordei aqua apposito puluere ei⁹ et detur patienti. Cōtra frigidum rheuma folia eius ī testa calefacta si ne liquore ꝛ in sacculo posita capiti superponat. Valet vinum decoctionis eius contra dolorem stomachi ꝛ intestinorum ex frigida cā ꝛ opilationeꝫ epatis ꝛ splenis:ꝛ vrinalium viaꝝ.herba ipa decocta in vino ꝛ cataplasmata soluit etiam str anguriā ꝛ dissuriam. Valet etiā cōtra iliacū dolorem ꝛ contra dolorem factum ex ventositate. menstrua educit.conceptum iuuat.matricem mundificat somentatio si fiat ex eo.tenerositates eius ī oleo musellino vel saltem cōi decocte ꝛ superposite idem operantur.
Siderizonta .feraria.
Sisofigius.i.auis que vocatur merula.
Sigen.i.apostema flonosum herisipillosuꝫ.
Siu cusaute.
Sitis scadis i.cucumer agrestis.
Sisamus quid ē.l.l.semisem.
Sisamus agrestis.i.cataputia.
Sisamos.i.confectio de melle similis penidijs
Sisamum idem qḋ supra.
Silomara.i.cortex celsi. Sipui.i.apium.
Sinsen.i.sensen. Sinitu.i.cerusa.
Simisis i.oragani. Sicida.i.brionia.
Silliūꝫ latine: grece pipersilium: ꝛ quid.l.l.bazarchona.
Siricantica.i.aaron. Sia.i.senationes.
Sia .i.ficulnea.
Sica i.ficus Sira.i.cerasia.
Sindin.i.cucumer domesticum.
Sister.i.anetum agreste.i.meu.
Sigia.i.storax liquida.aliqui dicunt ꝙ est storax calamita.
Sachian quid est.l.l.xencia. Sicla.i.bleta.l.l.beta.
Siligo.i.germanum ex quo aliquando efficit panis.l.l.germanum.
Sichen armenicum.i.abrotanum agreste.
Sisamina ossa a sisamo qḋ est granum minutum de quo fit oleum sisaminum:ꝛ sunt ossa que itra ossa digitoꝝ existunt.
Sisarij .i.lolium.
Sila est apostema qḋ multum augetur.s.in principio:ꝛ est glandula.
Sireblen .i.beta.
Siquis ordei.i.puluis factus de ordeo trito et cocto cum multa aqua ꝛ torrefacto post.
Sithemachia .i.monomachia.
Sibare.i.demoniū cū furſc:ita vt hō cū hoc ꝙ hꝫ fursen alienet propter demonium agitatiuum.
Sidrichis egilops.i.arbor sanguinis draconis
Silelici primo quid est.l.l.cataputium.
Sidra .i. inuba siluestris.

Cap.647.

S Ideritis

aut eraclia gre.lati. prima spēs eius et vocatur centrū galli.quā inuenies in littera gerebotanū que folia hꝫ prassio similia sed oblōga sicut elisfagus aut minora:sed minora ꝛ aspera.hastam hꝫ quadrā:longā duob⁹ palmis:virgas lōgiores ꝛ suaues ī gustu et stipticas: ī qbus virgis capita sūt obrotūda sicut verticelli et sicut prassi:ꝛ in ipsis capitibus semē nigrū inuenitur.nascit̄ sub petra.Est alia sideritis hastas hñs duobus cubitis longas ꝛ teneras: ꝛ folia ī ipsis hasti a similia petristeridi:sꝫ diuisa in circuitu plurimū nascētia sꝫ visu tenuia ꝛ oblōga. In cacumine vero haste capitellū hꝫ rotundū ꝛ asperū:in quo semē ē simile bete obrotundū ꝛ durū: ꝛ huic vir⁹ ē ematica ꝛ sīl'is supradicte.Est ꝛ scḋꝫ genus sideritis:qḋ catebras eraclea dixit.nascit̄ ī parietibus sicut vitis:folia hñs minuta ꝛ tenera:ꝛ multa ex vna radice nascētia similia coriadro:cui⁹ haste longe sūt duob⁹ palmis ꝛ molles ꝛ albidiores.flores hꝫ fenicios ꝛ gustu muscilaginosa.trita ꝛ īposita v.lnerib⁹ recētibus paracolesim prestat.

Cap.648.

S Inonum

quidā dicūt ꝙ est herba que dr̄ pes milui.quidam dicunt ꝙ ē alexandrū: sed falso:nā neutrū istoꝝ est veꝝ: qm̄ nō ē pes milui qui vocatur pepanus:qꝛ pes milui hꝫ folia satis maiora ꝛ pinguiora:ꝛ flores satis a floribus finoni differentes:qm̄ pes milui facit flores multos ꝛ albos simul cōiūctos ī capite stipitis apparetes sicut cauda gatte:ꝛ ei⁹ herba sic valeriana: sꝫ finonū recte florescit sicut petrosellinuꝫ vsuale. secundo facit folia sed maiora. Nō ē similiter alexadruꝫ:qm̄ alexādrū facit semia nigra rugosa vt cūqꝫ curua ꝛ magna sicut git.sꝫ sinonū scḋꝫ Dia. ꝛ Pli.facit semia sicut apiū ꝛ ameos.vn̄ sꝫ veritate sinonū ē petrosellinum macedonicū.qm̄ Dias.

dicit finoni semen e minutum simile apio sed oblongum et nigrum gustu ca. diureticu valde et cetera. Et dr finonu qr nascitur i syria prouincia regionis macedonie. **Dias.** capit. de petrosellino quod nascitur i macedonia i cripti et speluncis: semen e minutu simile apio vel ameos odoratum et viscidu et aromaticum et diureticu valde. menstrua impat. inflationes stomachi et colli cōpescit. calefaciendo et siccando numis torsionibus subuenit. dolorem lateru mingat. frenetici cis et visice dolori subuenit. prouocat habūdanter vrinā: maxime cū vino datum. diureticis antidotis miscetur. Pli cap. de petrosellio macedonico. Petrosellinum macedonicū cuius semē de syria affertur: vel semen est minutū simile apio diureticum valde. nascitur circa petras semen et folia similia apio semen eius odoratū et diureticum valde. vnde petrosellinum vocatur: qm multotiens i petris nascitur: qd multi petrapium dicere consueuerūt: q: idem sūt finonū et petrosellinum macedonicū: qd latine dr petrosellinū a grecis. l. petrosellinū. multi finono vel macedonico carentes vtūs alexādro: qm sūt eiusde virtutis. virtutē finoni vel macedonici inuenies i littera petrosellinum.

Sirsemiati. i. egritudo cōposita ex sirsen ca. et fri. qm ē ab aña factum ex duobus humoribus cōpositis simul. s. ex phlegmate et cholera.

Siler creticum quid e. l. l. cardilion.

Simach. i. separatio cuiuscunq: cū caro super os tenditur scdm partē. Silac dr grece mollicies vel lemuse grossicies in palpebris: et ē vitiū cultus claudendi oculum cum sūt apertis: et ad aperiendū cū sunt clausē.

Sirsati. i. caro mollis veniens i iterio i parte palpebrarum qua nō cessat fluere e sanguis rubeus niger et viridis.

Sirsen. i. frenesis: et est apostema cerebrum sen qd est apostema: et sir quod e cerebrum.

Siphach. i. primus panicrlus qui est supra vētrē post cutē cōprehendēs intestina calefaciens ea sua spissitudie et vnctuositate: et cōprehendit lacertos

Sirsir i. semper putrefaciēs.

Silfir idem quod supra.

Sirigi. i. lac coctū. Sirengi idē qd supra.

Simiu. i. cerusa. Sirs. i. cerebrum.

Scen. i. caput fice. l. l. capifice.

Sifeleos cāpestris. i. leuisticum.

Sisaketbec i. annice.

Siluestre omentosis. i. nasturcium album.

Siricum romanum i. syricum vel seta.

Simar i. lactuca asini.

Sisamelō. i. oleū de sisamo. Sichia. i. ventosa

Siscoles. i. contractio Sintoma. i. accidens

Sisabelis i. oleum de sisamo.

Sibagat. i. salsamentū liquidum qdcunq:.

Sinapium. i. sinapis. Signigmacia i. storax.

Sir i. medicina indas

Silfer i. lasar vel eius radix.

Siria. i. oliua. Sirach. i. gūmi oliuarum.

Sicides agā i. cucumer agrestis.

Sincar. i. burne. Sicharos. i. sisimbrium

Siamcos. i. semen intube. Sisaliquoris. i. liquiricia.

Siler montanum i. sisileos.

Siseli idem quod supra.

Sillul mōtanū. i. siler montanu. et e ide qd supra.

Sisat. i. buxus. Sisapasmare. i. limre.

Sidurā i. scotomia.

Silenabin. i. zuccarū rosatū vel mel ro.

Simis i. nigella.

Sief memite hoc mō fit. succus memite in sole siccatur: et ex eo formantur pillule vel magdaleones parui sicut nucleꝰ dactili. et pōt fieri sief ex aliis rebus. vnde sief. i. medicina ocularis formata oblonga que fricatur super cote cū aliquo liquore cū in oculis poni oportet. n. forma ciꝰ sicut nucleꝰ d. culi.

Silen herba est que nascitur iter frumentum: cū est tempus fumosum: et est gramē.

Syrupus diaquilō: debet dicere syrupꝰ diachilō i. de succis: vt apparet in. l. chilus.

Siregia i. oleum sisaminum

Sisseri. i. crissones. Sintalar. i. bail.

Siaten. i. reuolutio palpebrarum.

Sinifes. i. quedam musca parua quasi effugiēs visionē. bris aculeū acutum mordens. et alio noie vocatur sinifes: et alio noie vocatur culex cis: et ideo matre nostro vocatur zezala. vnde declinatur hoc siniꝰes zenitiuo huius sinifes indeclinabile.

Sirengi. i. minium. Sisimin. i. cleuclin.

Silofer i. nenufar.

Simenia sunt ossa que sunt super spondiles dorsi sicut spine.

Sigillū sancte marie. i. seceaul.

Sirigios. i. spēs quedam canne. l. l. basap.

Sision est spēs lilii. l. l. ansea.

Sinapis quid est. l. l. chardel.

Synthesis. i. ectica senectutis que fit ex frigiditate et siccitate.

Synthetica idez quod supra Sinter. i. rubus

Syntesis. i. atrofia: et ē qū nutrimentū nō digerit neq: cōuertitur in substantiam mebrorum.

Synthesis. i. palpebre coartatio vel cōglutinatio innaturalis.

Sinopida quid est. l. l. mezegrech.

Sisnabar. i. sisimbrium. Siclon. i. bleta.

Sicen vel siccen armenicum. i. abrotanū agreste.

Sirius. i. doronici. Simaren. i. lactuca asini.

Sitarez idē qd supra. Sigillū laice. i. tra sigillata.

Simit bū i. cerusa.

Sinimata. i. calidos humores purgantia.

Sinirnis i. gummi iuniperi.

Siringios. i. qui audiunt quasi fistulas.

Sinte oculi. i. alinusac. Sicera. i. vinum de pomis

Sifula ē herba i vltramarinis ptibꝰ qua caremꝰ.

Sigillū salomonis quid ē. l. l. dasnoides.

Silotrum quid est. l. l. beuda. Sideratū. i. penatū.

Siscos. i. assa fetida. Simacist. i. saiacost.

Signiles. i. verruce rotunde. Siliqua. i. xiliqua.

Sima concauitas ē epatis: sed eius gibbꝰ dicitur gedeola vt in lib. vrinarum Isaac.

Sinantis. i. presocatio acutissima: ide sinantia vel

squinantia .i. acuta prefocatio.
Sisson .i. ouulsum ut in Alexandro de lacte: inde dysenteria.

Suli	.i. genus arancee.
Sinoeno .i. conclusus.	Simisum .i. gut.
Sidus marinum	.i. piscis est.

Silac .i. corrosio cum rubedine et asperitate cum pruritu i palpebris. Desine cap. de casu pilorũ palpebrarum. vel est inerlatio palpebrarum: ꝛ quasi scabies in coopertorio oculi.

Siria	.i. genus grani.

Sicamina idem qđ supra: licet Diasc. cap. de celso aut ꝙ multi dicant ꝙ est fructus celsi. non tñ affirmat: qm̃ mos Diasc. ut videbis. s.l.l. oxicantum est nominare rem scđm opinionem aliorum sed non affirmare.
Sicomorđus idez quod supra. Siricum .i. seta

Cap. 649.

S. Istose vel bisbese vel hestebelle arab. grece galifer sine talissar vel machil: ꝛ i oriente vocatur adaces vel adachel. latine uero macis.

Sera. li. ag. cap. sistose. Sistose .i. macis: ꝛ est cortex nucis muscate que ē super corticem grossũ. Et melior ex eo est ille qui ē coloris fusci. ꝛ deterior ex eo ē niger. ꝛ i corice duro grosso nucis muscate nõ est aliquod iuuamentum: sed fructus eius ē vtilis medicine. ꝛ nominatur in oriente adaces. dicũt aliqui ꝙ ē macis: ꝛ ē cortex que apportatur de regiõe que nõ est grecorũ. ꝛ color eius ē sla

Dias. cap. machil. sine machir secũdũ nus. translatione grecaz .i. macis corium ē ligni veniēs de barbarico: coloris rufi cum robore solido: cui virtus ē stiptica et remordēs ꝙ maxime .i. gustu tũsa: ꝛ bibita emoptoicis ꝛ dysentericis et cyliacis singularem prestat effectuz. Collector huius tẽporis: macis est cortex nucis muscate que adheret ipsi circũquaqz vt põt videri i barbulis anellanarũ: ꝛ multotiẽs uidi tunisy sic esse. lz dicat Dias. machir .i. macis eẽ corium ligni: error translatoris ē: q: dz dici coriũ fruct⁹: vt superi⁹ pz.

Hal. vij. sim. p̄har. cap. de mace scđm trãslanonẽ ara. Halistar siue Talissar .i. macis cortex ē qui portatur de india: i gustu quidem stipticus sufficienter cũ breui quadam aromaticitate. cũ aũt odoratur ē similis pluribus aromatibus indianis. ꝛ substantia eius ē cõposita ex substãtijs cõtrarijs. ꝛ plurimũ qđ est i ea substantia ē terrea frigida: ꝛ min⁹ qđ i ea substãtia ē subtil' ca. ꝛ odor eius ē bonus sicut odor aliarũ specierũ aromaticarũ que apportant' ab india. sapor eius est stiptic⁹ stipticitate multa cũ aliqua intulo aromaticitatis. virtus eius ē que desiccat i tertio gra. sed cal. ꝛ fri. non ē operatio manifesta. cõfert fluxui ventris et vlceribus itestinorũ. ꝛ bibitur i emoptoica et i fluxibus humorum ad uentrem.
Auicẽna de viribus cordis uit ꝙ cõfortat cor.

Cap. 650.

S. Imibel vel solob arabice: latine spica.

Sera. libro aggregationum capit. simibel siue sunbel. sunbel .i. spica: cui⁹ tres spẽs sunt. Nã quedaz ē nardi: ꝛ est indica alia romana: ꝛ e celtica: ꝛ est alia mõtana. sed spica nardi nascitur i monte hama siue hanca in india. ꝛ melior ex ea e recens leuis et piguis ꝛ rubea boni odoris. ꝛ in ea est parũ odoris cipressi sine foliis. cuius spica ē parua: ꝛ qñ masticatur remanet odor eius i ore diu. ꝛ nascitur in monte syrie spica: que nominatur sira: ꝛ sunt i ea oĩa que dicta sũt i indica. et nascitur prope ignem qui ē i monte spica: que est debilior ꝙ̃ indica q: indica ꝓpter humiditatez locorũ i quibus nascitur ē lõgior: ea maioris spice. et ortus spicarũ ē ex vna radice. ꝛ come spice sũt i ea plures sibi inuicẽ adherẽtes piguis odoris: ꝛ forsan vẽditur a qbusdã spica postq̃ madefacta est i aqua. ꝛ signũ i hoc est albedo ꝛ extenuatio eius: q: nõ ē i ea terra. Et idẽ auct. Hal. substãtia spice nardi vel inde ē cõposita ex tribus substãtijs: vna earũ ē uirtus stiptica ꝛ secũda calacita nõ nimis: tertia declinat parũ ad amaritudinẽ. virt⁹ eius ca. i primo gra. ꝛ desiccat i secũdo i fine ei⁹. Spica romana ē spica celtica ꝛ nasciẗ in syria: ꝛ ē plãta parua brñs folia longa: cui⁹ color vergit ad rubedinẽ. ꝛ flos eius ē citrin⁹. ꝛ melior ex ea ē recẽs boni odoris multarũ radicũ nõ facile frãgibilis. ꝛ qđ de ipsa administratur ē radix eius et stipites soliũ: q: i eis ē bonitas odoris eius: ꝛ iuuamẽtũ ipsius. ꝛ ipsa euelliẗ cũ radicibus ei⁹: ꝛ fiũt ex ea fasciculi plene ma

Hal. viij. sim. p̄har. cap. Nardus celtica scđm translationẽ grecã. Nardus celtica similis aliq̃liẗ est scđm genus i virtute pdicte. min⁹ uero stiptica. virt⁹ ē calidior ea i scđo ꝛ tertia. ꝛ ē debilioris virtutis ꝙ̃ illa i oĩb⁹ nisi in prouocatione vrine.

Hal. eođe lib. ꝛ eođe ca. scđz trãslatione arab. mõtana multũ nascit' i tris cilicie. ꝛ folia ei⁹ sũt sicut folia herbe karsabane. ꝛ ramuli ei⁹ sũt sicut ramuli ipsius. nisi q: sũt minores. ꝛ ipsa nõ ē grossa nec ita spiosa. hz duas radices aut plures nigras boni odoris similis affodillo: nisi q: sũt minores et subtiliores multũ. ꝛ nõ hz stipitẽ nec frustrũ nec florez. ꝛ est debilior oĩb⁹ specie
bus spice.

Hal. viij. sim. phar. cap. de nardo scđm translationẽ grecã stochis .i. nardus spica calefacit i tertio gra. ꝛ desiccat i scđo. Cõsistit aũt ex stiptica sufficiẽti uirtute ꝛ acrica. subamara. ex talib⁹ aũt cõposita virtutibus ad epar ꝛ stomachũ rõnabiliẗ cõpetit bibita. ꝛ extrinsec⁹ apposita vrinas mouet. ꝛ mordicationẽ stomachi sanat. ꝛ q̃ scđz uẽtrẽ rheumata siccat: ꝛ adhuc cũ his ea q̃ scđz caput ꝛ thoracẽ. fortior vero ē indiana vocata. p⁹ hoc extra syriaca q̃ vocatur ipacussa.

Sera. virt⁹ spice ē q̃ abstergit ꝛ fortificat: ꝛ cõfert epati ꝛ ori stomachi. qñ bibit' ꝛ ponit' extra ꝓuocat vrinã. ꝛ curat mordicationẽ q ē in ore stomachi. ꝛ desiccat humores que adueniunt ei ꝛ intestinis. ꝛ confert humoribus qui congregantur in capite et pectore. et fortior specierum spice in hoc est indica: et est fortior nigredinis ꝙ̃ sceni. Et idem auctoritate Dias.

Uirtus nardi est ca. et sic. et prouocat vrinam: et propter hoc qn̄ bibitur stringit vētrem. et qn̄ fit cum ea nasale stringit menstrua: et desiccat humiditates que currunt ad collum matricis. Et qn̄ bibitur cum aqua frigida sedat syncopim. et confert cardiace et inflāmationibus epatis. et icterice et egritudinibus renum. et qn̄ decoquitur in aqua: et sedet i ea mulier confert apostematibus ea que fiunt in matrice. et cōfert casui capillorum. et palpebrarū propter eius stipticitatem. et facit eos renasci. et cōuenit medicinis oculi. Spica romana. i. celtica. virtus eius ē sicut virt? nardi syrie nisi quia prouocat plus vrinam: et confert magis stomacho qn̄ bibitur cū decoctiōe absinthii. et cōfert apostematibus epatis: et ictericie et inflammationi stomachi. et qn̄ bibitur cuz vino cōfert apostematibus splenis: et dolori ventris et vesice: et renum: et inflammationi stomachi: et morsib? venenosorum animalium. et ingreditur in cōfectionib? oculorum. Spice montane radix cōfert in omnib? quib? confert spica celtica. Et idem auc. Aben mesuar. Proprietas eius ē q̄ retinet menstrua supflua qn̄ sumitur in potu. Plini. cap. de spica quedam vocatur spica nardi. quedaz vocatur spica celtica et quedam ē celtica montuosa. Spica nardi ca. et s. c in primo: sic. in scdo. vnde a similitudine cognominata est simili?. n. est spice frumenti. et velut aristas plurimas hz in modum capillorum tota collecta et densa velut fascicul? paruissimus. nascitur in India ex vna radice parua sine foliis: dicitur tn̄ et syrica: non qz in syria nascitur et legitur: sed qz montes indie i quibus abundanter inueniuntur syrie parte spectant. verum illa est optima que est odorifera et colore subrufa: gustu subamara: recens et leuis non vasta. habet vires stipticas et calefactorias. Spica celtica nascitur in illyrico hoc nomen hn̄s apud eos. hec i syria nascitur: et in italia: fruticem hn̄s super terram breues et spissos. colligitur autē a ciuibus cum radicibus. similiterqz fasces faciunt que plena manu continent: et iō ab aliis fasce gallice appellantur. hec hz folia oblonga et non lata: florē mellinum: odorē circa se suauē cōtinens est: et similis i virtute spice syriace. Est et alia spica celtica mōtuosa que a plurimis partibus appellatur. hec nascitur i sicilia similis i foliis et ramis irigio sz spica breuior est: et spinosas radices mittens duas aut tres odore suaues: et nigriores colore similes affodilli radicibus. hec nec florem nec semen hz: sed virtus ē illi similis celtice superiori. Sed qdam mentientes dicunt celticam saliuncā: et pro ea ponunt sed falso. et quid est saliunca. i. i. mucasar.

Cap. 651.

Siselcos arab. vel ascegelios: grece siseli: latine siler montanum. Sera. lib. aggre. capi. siseleos auctoritate Dias. Folia habet similia foliis feniculi: nisi qz habet longiora et grossiora. et habet hastam longam i cuius summitate est corona: in qua ē semen longum et latum: hn̄s angulos: et grossum: acuti saporis: fortis odoris: et est illud qd̄ est i visu. et administratur in cibis. et hz radicez longā boni odoris. Gal. viii. simp. phar. cap. siseleos scdm̄ translationem arab. radix huius plante et semen hz caliditatem tātam: qz prouocat vrinaz forti puocatione: et cū eo virtus subtilis: qua cōfert asmati et epilepsie. Et idē eodē li. et eodem capi. scdm̄ trāslationem grecam. Siseleos radix quidē et fructus calefactiuum est intantum vt sufficiēter vrinatiuum sit pharmacū. Est aūt et subtilibus ptibus: vt ad epilepsias et orthomias competat.

Sera. auc. Dias. Uirtus eius est calefactiua. s. radicis et seminis. et qn̄ sumitur ex eis in potu puocat vrinaz. et conferunt coartationi anhelitus i qua oportet hominem erigi: et asmati et suffocationi matricis. et prouocant mēstrua: et expellunt fetum. et cōferunt epilepsie et oibus doloribus interiorum mēbrorum. et qn̄ sumitur de aliquo illorum: aut ex vtroqz cum vino in potu: confert tussi antique et debilitati digestionis. et torsionibus ventris et debilitati epatis. et qn̄ sumitur ex ea cum vino et pipere preseruat et defendit hominē a frigore aeris: et ppter hoc confert itinerantibus in hyeme. et qn̄ hoies et alia aial a comedunt de hac planta in tēpore coitus eorum: confert eis statim ad impregnandum. Et idē auc. Aben mesuay. est ca. et sic. in fi. scdi gradus. incidit et dissoluit humores phlegmaticos viscosos et congelatos: et propter hoc aperit vias omnes et cannales opilationis. et prouocat vrinam et menstrua. et confert asmati et omnibus egritudinibus phlegmaticis.

Scinus i. lentiscus. i. i. botim.
Scinus vlcerum i. empetigo.
Scindaminum i. agrifolium.
Syrupus arelea i. de piris.
Scilla. i. bulbus qui dicitur squilla.
Sciniar i. lactuca asini.
Syrupus diaquilon quid est: lege literam diaquilon.
Syrupus iniubinus fit de iniubis liquiricia et rebus maturantibus pectus: quē inuenies i viatico.
Scinifes i. sinifes.
Sciston i. serum.
Scirosis i. duricies.
Scibosub i. alumen.
Scinum. i. folium aque vel flos aque.
Scientunaram. i. coloquintida agrestis.
Siracost i. manna
Schirus. i. apostema quod ducit ad corruptionē membri: et est durum.
Schirosis. i. apostema melancolicū sine dolore.
Ssinichia i. dactili.
Ssinichion idem quod supra
Skinos i. lentiscus.
Skirus. i. durus: et est proprie apostema duruz et pulsus durus pōt sic vocari.
Skiranis i. durus.
Smirne basilicon i. myrta.
Smirnon i. scolopendria.
Smirra i. myrta.
Smitica i. abstersiua.

Smirna idez quod supra.
Smirnix .i.vernix.

Cap.652.

S Mirnas Dias.

cap. smirnas siue smilas.herba ē sicut matrisilua:hñs aspera folia peridimiō similia cuius virge sex aut septem sūt sicut bati implicantes se vicinis arboribus aut saxis.seme habet simile viuis:qđ qñ maturauerit nigrum colore facit cū gustu submordaci:cui radix est dura et grossa. et nascitur locis aquosis et asperis.seme eius ꝛ folia venenis occurrunt nā si ante accipiantur venenu non sinunt nocere.Dicitur aūt φ si ab infāte accepta fuerint venena non sinunt sentire.
Spica nardi quid est:lege litteram simbel.
Spica syriaca idem quod supra.
Spica celtica quid est:lege litteram quam supra.
Spica montana quid e.l.l.literam quā supra:et ē quā cōiter vocabat celticam sed falso.

Cap.653.

S Pinachia Sera.

latine:grece a spenach. i aggr.suis cap.aspenach. Aspenach sunt frigida et humida in fine primi gradus.leniunt ventrē.ꝛ cōferunt dolori pectoris et pulmonis qui fuit a cholera et sanguine. Nutrimentum eorum ē meli⁹ nutrimēto atriplicis:ꝛ operatio eoꝝ ꝓpe operationē eius.ꝛ sunt lenificatiua. ꝛ ipsius nutrimentum melius ē nutrimēto chrysolocane.ꝛ i ipsis ē virt⁹ absterfiua vel lauatiua.ꝛ vincit choleram:ꝛ fortasse restringunt stercus a iure eoꝝ:ergo auferantur a iure suo.ꝛ si comedantur cōferūt anhelitui ꝛ pectori et pulmoni ca ꝛ confert doloribus dorsi con sanguineis.ꝛ est lenificatiua ventris.
Spica senda .i.cicuta.
Spica inda.i.nardi.lege litteram simbel.
Spica aleip idē qđ supra.
Spica aromatica idem quod supra.
Spica nereiden .i.romana.
Spica asdira idem quod supra.
Spica silvestris.i.fu. Spica fatich.i.spica inda.
Spica lata quid e.le.litteram acul altaroeg.
Spina babylonica quid est:lege litteram bec.
Spinie. i.simenia:lege litteram simenia.
Spina arabica .i.suchaa
Spina egyptia idem quod supra.
Spina iudaica idem quod supra.
Spina que vocat̃ sinosbatus vel saccupalea: vel rubus caninus quid est:le.litteram set.
Spina alba dicitur echimū scđm librum antiquū de simplici medicina.ꝛ puto sic dici:eo φ capitellum simile hz ericio marino:qui vulgariter vocatur latina lingua ecino marino:ꝛ ista ē que a Dias. vocat̃ acāt leuce sic eam describēs:ꝛ ē bedeguar
Splin.i.gariofili. Sterea.i.alumen.
Stirates.i.storax. Stimeos.i. calcecaumenon.
Sticados citrinū vel arabicū qđ ē.l.l.asculodos.
Stugar fit ex radice chelum ꝛ aceto.ꝛ quidaꝫ dicūt φ fit ex radice āuiden et aceto et sale:ꝛ vocat̃ stigar.
Stipticus.i.austerus:ꝛ stipticus constrictiuus vel desiccatiuus
Stimei.i. caputpurgia. Stipa.i.canna.
Stiria.i.gutta. Sticon.i.ethica.
Stibeos.i.scabiosa. Sturagen.i.senragen.
Stipticum.i. siccatiuum vel ponticum.
Stipticum .i.constrictiuuz.
Stigmata .i.vnguenta odorifera.
Stinctus arbor quid est.l.l.boum.
Stipteriasistio .i.alumen scissum.
Stibeus lapis est fulgens i se ꝛ splendēs:ꝛ i metallis inuenitur colore similis plumbo.virtutem similem hz molibdis vel calcecaumenon Dias.
Stirax.i.storax. Sturacos idem quod supra.
Sticadulus .i.barba iouis.
Stillarū.i.scabies que est in coopertura oculi.
Stiegligi emblica conditi cum lacte.
Stimar.i.napus. Stiptansiās.i.alumen.
Stimeo est genus quoddam terre.
Strincus animal quid est.l.l.khule.
Stignum .i.eruca generatiua.
Strignum quid est.l.l.bameb.Seriun.i.struciū
Stricinum idem quod supra.
Stricinz .i.stipticum.
Siriones sūt vermiculi qui oriuntur ī dentibus.
Solmontana .i.sileleos.
Sorepi .i.aristologia longa.
Soldanella quid est.l.l.chachille.
Soac ē arbor magna φ orit̃ i egypto:quā ignoro
Sofoclas.i.facedola atria.Solara sūt apostemata
Solsequia.i.elitropia. Sota.i.iūa radix.
Solmercia.i.ciclaminus. Sonoba.i.pinea.
Sobolis.i.spica. Sornie.i.anisum.
Soltira.i.saluuerit. Sortalimon.i.ambrosia.
Sores.i.lac acetosum et coagulatū sine sale.
Sonera.i.coclea quam deserunt pegrini a sancto Jacobo.
Solatrū cuiuscumqꝫ generis quid est.l.l.bameb.
Sora.i.herba de qua fit alcali.

Cap.654.

S Orbes Sera.

arbor ē serēs sorbes lib.aggre.cap.sorba. virtus eius ē que restringit ventrem fortiter.

Gal. scđo de alimentis cap.de sorbis.Sorba et nespila stipticant quidē ābo:mlto autez magis sorbis nespila: propter hoc influenti vētri magis conferens edulium est:ꝛ palam quoniam talium omnium comedere parū conuenit:nō vt ficuum aut vuarum copiose:neqꝫ eniꝫ vt alimēto:sed ut medicinis ipsis indigemus magis.

Gal. viij.simplicium pharmacoꝝ capitulo de sorbis secundum translationem grecam.idria id est sorba:omnibus cognita est: terrestrem substantiam dominantem: ꝛ possidet modico subtili participat ei mixto.Et dicit eodem libro capi.quod incipit Aya id est arbor sorbe cor⁹ fructus vocatur a multis oya cū.y.littera. stiptica participat q̃litate:ſꝫ debilior nespilo multū: quare

et dulce est cum comeditur & minus nespilo:ꝫ ventris constipatiuus.
Sordicies parieti balnei et alioꝝ qd e.l.l.vasachi
Solbet.i.vna ex speciebus tirimalli.
Solia.i.coꝛ. Soucaria.i.realgar.
Sogos .i.congelatio.
Soleum calciamentoꝝ qd e.l.l.galdacheb.
Soda.i.doloꝛ vel lesio membri capitis.
Sordicies semicapy balnei qd est.l.l.afatartar.
Sorongenethenigi .i.fumus terre.
Sosa.i.herba de qua fit alcali.
Sobran .i.esula.
Soldago.i.iris illyriaca vel eius flos.

Cap.655.

Soricis species sunt due secundum Dias.cap.soricis secundū translationē grecam.vna agrestis & est ignota. altera apta est ad comedendum rum illos angulosos habens et rufos:ꝫ manes ab intra et folia rara et scissa.virtus est ei stiptica non multu vnde stomachi estuationem et tumorē cōpescit cataplasmantibus adhibita.succus eius glutinosus stomachi tollit.lac mulieribus puocat.tumorea ani et matricis spargit.folia eius & radix cataplasmantibus adhibit: pcussurā stomachi mitigant.
Solidū e pondus ponderis.ʒ iiij.s.
Solea piscis e & quid is vermis longus satis multorum cubitoꝝ in ventre hois nascens:qui nomīatur lūbricus latine:quē Gal.noīat i li.de tyriaca cap. scdo dicens:et maximū etiam et amplū lambacuz generatum totum cibū assūptum depascentem:et ppter hoc macerantem totū corpus mirabiliter educit ab intestinis.s. tyriaca hec.similiter nomīatur in.l.camelosbante auctori. Gal.et Damas. e mus cap.i.mezereon nominant ipsos serpentes viscerum: & alio nomine vocatur cingulum:pro cura ipsius.l.hamam.
Sotheras.i.salsus. Sother.i.saluatoꝛ.
Soorigem .i.hermodactili.
Solsticium est a.xiiij.die iunij.
Soob.i.mutatio coloris que fit a sole vel a vento in facie.
Scordo .i.allium vel taura.
Scorodum idem qd supra.
Scordion.i.allium agreste.l.l.quam supra.
Scordium idem quod supra.
Scorda prassū.i.allium cōpositum ex allio et porro: p quo.l.l.quam supra.
Scotolidos .i.vmbilicus veneris.
Scorpio quid e.l.l.natarab.
Scolis .i.vermis.
Scordomarus.i.stende clare:& est extēsio brachiorū & totius corporis.
Scortensis.i.fulcorrini. Scopus.i.signa.
Scob .i.mutationes colorum.
Scopa regia herba sancti Johanis pforata hypericō idem.l.l.infraricon.
Scolopendria i.lingua ceruina.l.l.fecolafedion est alia scolopēdria venenosa habens folia sicut ceteracisicut apparet in.l.aplenon. Et est alia scolopēdria que nō e herba sz vermis qdā:ut apparet in littera dipteris.
Scolimbris .i.iringi.
Scorpion planta quid est.l.l. draganum.
Scorpio marinus.i.quidā piscis vel qdā alal pūctiōis venenose notum degens i mari:qd nostro ideomate vocatur dorracena.
Scordarū.i.assa munda:aliqui dicūt q est alliuz
Scotolic.i.vmbilic veneris. Scordio.i.scordeō.
Scoranum quid est.l.l.dulb.

Cap.656.

Scorpiodes herba e scdm Dias.folia et semē hns simi'ia caude scorpiōis: que cataplasmantibus adhibita percussum scorpij mitigat: & veneno obsistit Gal. vij.simp.pbat.Scorpiodes calefacit in tertio gra.siccat aūt in secundo.
Scolapa est lignum qdlibet vel festuca quale in pede vel albi infigitur.
Scotbosis vl' scotomia.i.subita tenebrositas visus non durabilis.
Scorpioron.i.eliotropiū. Scoria.i.squama.
Scoria argenti quid est.l.l.felch.
Scobes ferri.i.scoria ferri. Scorodi.i.scobus.
Scoromatos .i.ferrum.
Scolimus.i.cardi siluestres: & e scolopias species.
Scolimora idem quod supra.
Scolifora. idem qd supra.
Scolimos idem qd supra.
Scoria ferri.i.sqma ferri.quā fabri ferrarij d fornacibus eiciūt globati.l.l.baid & lraz aerugo ferri.
Scoria eris quid est.l.l.boas.
Scobes ferri idem qd supra.
Scrofa.i.iuncta.inde scrofula apostema: qd nō oritur solum.nā sicut scrofa raro facit vnuz fetū:sic illud apostema raro oritur solum.
Scropilia qd sunt.l.l.coni:& sūt nuclei pinee: inde dyastrobilion.i.de nucleis pinearum.

Cap.657.

Scrofularia castrangula: strangularia idē. Paulus cap.de scrofularia herba e hns folia tenuia et subtilia:que cum flectūtur ut frangantur strident.Et ideo a multis dr caulis stridolus.& radices sūt ei satis subtiles i qbus adherent radices rotūde sicut auellane mūdate & albe mittētes lac:que dic r scroful' medica.
Scropulus e pondus granorū.xx.
Sfōgos.i.spōgia. Schoboz.i.altea.
Smodes.i.sicomori fructus. Spōdilion.i.laureola
Spondilion .i.ostrea.
Spōdilium retium.i.locus cathan.i.locus exterior in directo cuius sunt renes.
Spongia marina quid est.l.l.assegi albach.
Spodion .i.cinis auri.
Spomium.i.cinis aqua maceratus.
Spōgos.i.spōgia maria. Spodiū qd e.l.l.abaysir
Sponsa solis .i.cicorea.
Spoliuz serpentis quid est.l.l.sulchalbayleb.

Spora .i.elcus fraudulentum.
Spondogoos.i.lanugo que in rosa silvatica nasci solet.
Spongo est fuligo illa que fuit ponsiligos antequam caderet: et quid sit pōfiligos lege.i.abayur.
Storack .i.gūma olive.
Stomachia idem qd supra. illud vocabulum ponitur i viatico cap. de dentibus putridis.
Storax quid est.i.i.mehachac.
Stophillidos .i.resina pini vel cortex
Stoma.i.os: inde stomachus os ventris.
Storax rubea .i.storax liquida.
Stoos.i.adeps: inde steatema.i.apostema multū humorem continens ad instar adipis: vulgari nomine dicitur lupina.
Stodie .i.pinguedo intestinorū
Strobilia pesopmena.i.nuclei pinearum.
Strobilia .i.pinea.
Strobilos .i.cortex resine pini.
Suasbe.i.spōsa solis. Suumen.i.sinonum.
Suturies bemal .i.iris.
Supergemine est nomen generale accidentis.
Suorbitā quid est.i.i.comarus.
Sudur alter suter.i.zucarum.
Suffusio.i.cataracta. Salatū .i.quasi scabies.
Sumcha .i.sempervina.
Surume.i.hermodactilus venenosus: lege.i. surumanum.
Supercilium veneris.i.ambrosia vel millefolium.
Saleich. .i.sulach.
Suma qd est.i.i.sen. Suster.i.scotanum.
Susuber.i.serpillum. Subeth.i.lap s adamas.
Sumibon.i.quedam species apii: et est maius domestico habens crus cōcauū ad albedine declive.
Succinū.i.karabe. Sucandd.i.tucia.
Succudus .i.residentia tucie.
Subet.i.quando hō graviter dormit cum oculis apertis.
Subeth acbari.i.dormitionem vigilantium.i.i.subeth sachari. et est idem quod supra.
Surabeth est nomen abary: et e rasanata.
Surabez idem quod supra.

Capi. 658.

S Umach Sera.

la.ara. adustor vel bario: gre. risium lib. aggre. cap. sumach auctor. Dias. est planta nascens i locis saxosis habēs folia lōga. et hz ramos altos et fructum i racemis. quorum color vergit ad rubedinē sanguinis. et grana sunt i racemis i magnitudine granorum lentisci et aliquantulū lata. et iuvamentum eius ē i cortice granorū. Et idem auctor. **Gal.** melius qd est in tota arbore est cortex grani eius: et succus eius qm existit in eo sapor stipticus. et virtus eius ē que infrigidat in secundo: et desiccat in tertio. **Gal.** vii. simp. phar. cap. de sumach secundum translationem grecam: qd incipit risiritum.i.sumach fructuosa plantarū stiptic at et siccat. unde et sardones ad stipticandū et siccadū coria utuntur hac planta: et propterea nominatur risobepsica.i.coriorum aptativa. Melius autem fructus eius maxime et succus ad virtutem veniunt sufficientis auferre existentes qualitates. Concordat āt et totus qui secundū partes visus ē sic et secūdum gustum. erit igitur et hoc pharmacum siccativum quidem in tertio gradu. infrigidativum autem ex secundo.
Suppurare.i.maturare. Suctuturi.i.sēpuina.
Suffuset.i.pulveres qui sumūtur per se.
Suffuf idem qd supra.
Sumachia .i.sumach.
Surafiron.i.apium cāpestre: et ē apium persicum.
Sulfurata est species trifolii: ut apparet in littera andachuca.
Sura ē grossa carnositas tibie.
Sulenti sulemilet sūt ossa ex quibus componuntur digiti.
Succinus est aial quoddā: et est mus contrarius napello: et destruit oparationem eius cū comedit ex ipso.i.i.napellus.
Sulien .i.species apis.
Sumen.i.omentū vel zirbus.
Sumechucba .i.spine spondilis.
Susbic.i.pultes de granato mūdato et fracto.
Susimū .i.oleum de lilio.
Sulla.i.arteticar: vel sm quosdam est herba dulcissima et placida equis qua calabres ipīguāt equos
Succabegi.i.quoddā genus pulmenti acetosi: qd fit ex carne cocta cum aqua. cui miscetur acetum et crocus.
Sumabin .i.manna confecta.
Sumen .i. locus supra pectinē.
Subeteni .i.facientium faber.
Sulac ē egritudo cū qua cadūt pili palpebrarum cum duricie.
Sulatum .i.quasi scabies.
Sucuecbim.i.sempervina. Sual.i.sulla.
Sulemet sūt ossa ex quibus cōponuntur digiti.
Sudor: quid est.i.i.barach.
Surcanū .i.caulis agrestis.
Surugē .i.hermodactilus.
Sumurion .i.apium silvestre.
Suricon ē fex plūbi post exitum ceruse: et est cerusa usta: et ē rubea. verum qr Mesue facit aliam confectionē suricon: ut apparet i littera suricon: i qua de isto vocabulo cōplete tractatur.
Sumacbia.i.sapor factus ex sumach.
Sucagena ē quoddā electuarium cordis cōfortativū: qd nominatur in viatico cap. de cardiaca.
Suction.i.testiculus vulpis: et est satyrion.
Suctinacium vinum .i.fulnum.
Superspasma .i.conglucinatorium.
Subaltartarū.i.cōpositarū. Sudion.i.passer av.s.
Susāns.i.liliū. Subrepticapori.i.vernales.
Susinū.i.liliū vel eius flos. Sues.i.porcus.
Subel.i.spica. Suanum.i.electrum.
Suctusus .i.succus.
Sumenet .i.obolus.
Suffio .i.thappirum.
Sugia .i.cozūbrum.

Supra assa quid est.l.l.basir.
Sumbul .i.spica.
Subedigi.i.smeregi cum quo alij lapides perforantur.
Sumach .i.macer.
Snel .i.stella.
Susti .i.piper.
Sumerie .i.pastinaca.
Suposerreo .i.plumbum minutu vel antimonium.
Sulfur quid est.l.l.chibur.
Susati.i.caro mollis eueniens i īteriori parte palpebre: a qua nō cessat fluere sāguis niger ꝛ uiridis
Sumazia .i.sumach.
Sucens liquiricie qualiter fit ꝛ quid ē.l.l. ligricia
Sumuse .i.marubium.
Sulen .i.medicina romana.
Succaron est quoddam genus piscis.
Sulfurata herba est sicut trifolium habens odorem sulfuris.
Subeba.i.radix que est ut ignis stans in aere ꝛ apparens et stella cadens.
Sumekeit sunt quidam parui pisces cūmel marinum.
Saraha .i.fucbas.
Subet sacbari.i.quādo subeticus stat oculis apertis: ꝛ non videt q: dormit stupidus.
Suarturi .i.semperuiua.
Saramion.i.apium campestre: ꝛ dicitur persicū ꝛ est agreste.
Suculagi.i.cibus ex aceto et croco.
Sulatum.i.quasi scabies ī coopertura oculi.
Sicarion .i.testiculus muris.
Saraab .i.rubea.
Suen.i.herba unius palmi vel parum plus saporem habens salsum cum acetositate: ꝛ similat vermiculari: ꝛ utuntur ea tinctores in abluendo.
Sucaminum .i.aproficus.
Sasem .i.frenesis.
Salbem .i.sene.
Suchel .i.stella magni capitis.
Suc .i.gallia muscata.
Saberb .i.piscis.
Sambegi .i.acetosum ꝛ grossum.
Suchos fit qn̄ monetur aliquis in unū locum.
Suctnerion .i.testiculi muris.
Sumic .i.nigella.
Suffe .i.isopus.
Sumen pinguedo pectinis vel pecten.
Sacocarsus .i.ficcum.
Sulmiri.i.cecitas uisus de nocte.
Suricum .i.sericon.
Sacutim .i.semperuiua.
Suchaz quid est.l.l.cameleobombante.

Cap.659.

S Accaram arab.gre.conisa vel tenela vel conium: latie vero cicuta. Paulus cap. de cicuta. est planta cuius semen frigiditate sua est interimens: sed vino puro et cali. eius nocumento subuenitur.

Sera. lib.aggre.cap.succaraz vl' coniza ane. Dias. e planta habens stipitem concauum. ī quo sunt multi nodi sicut nodi feniculi: et ē multum maior feniculo. ꝛ hꝫ folia similia folijs ferule habentia grauem odorem. ꝛ super stipite eiꝰ est corona in qua sūt flores albi. ꝛ est semen simile semini anisi: nisi qꝛ est albius. ꝛ hꝫ radicez nō multum infixam terre: que est frigida valde: ꝛ hec radix occidit sua frigiditate. sed si bibatur vinuz purū c ɪ. remediat nocumento eius. ꝛ accipit' corona huius plante cū toto semine antequā desiccetur: et terit' et exprimit' succus. ꝛ siccat' in sole: ꝛ administrat' ī collyris que fiunt ad sedādos dolores oculorum: ꝛ est optimum ī hoc. ꝛ qn̄ fit emplastrū cū eo sedat caliditatem et herisipillam ꝛ formicam. Et qn̄ terit' hec planta cum suo semine aut cum solus et fit emplastrum cū ea super testiculos abscīdit pollutionem ꝛ gomoream. ꝛ si fiat emplastruz cum ea super virgam: prohibet erectionez. Et qn̄ emplastratur cum ea mamille mulierū prohibet ab eis lac. Et qn̄ ponitur super testiculos puerorum: non finit eos augeri. Et quando ponitur sup mamillas puellarum: non permitti eas magnificari. Melior aute ex hac planta est illa que nascitur in crete insula et ī chios et in anca. **Gal.** viij. sim. pherma. cap. comum fm translatio nē grecam. Comum.i.cicuta: qm̄ summe ē infrigidatiue virtutis omnes sciunt. Plin. conisa.i.cicuta que cibus nota est: cuius folia vipras ꝛ serpentes effugant. est frigida frigiditate mortali. Surumanum.i.hermodactilus venenosus: qd vocat Dias. colircon.
Surabem .i.testa.
Sucradium .i.allium agreste.

Cap.660.

S Acb arabice: gre. ꝛ lati. gallia muscata.

Sera. lib.aggre.cap.sucb. quādo accipitur ramich et adiungitur ei muscus cuz alijs speciebus fit optima gallia: sicut apparet etiam in littera ramich. ꝛ licet sꝫ alios plures sint modi confectiōis gallie: ille tamē ad vomitus constrictionem qui accidit propt' humiditatem est efficacior. Et idez aucto. Aben mesuay est stiptica nam constringit uomitum qui accidit propter humiditatem. Et idem auct. Ra. est ca. ꝛ sic. in secundo gra. et est composita ex uirtutibus contrarijs. s. stipticitate et cali. que acquirit' a musco et spe ciebus. Et idem. **Sera.** cōfert vomitui ꝛ nausee que accidunt propter humiditatem: ꝛ retinet ventrem. ꝛ consortat stomachum et epar. Et sunt eius species quattuor. s. gallia muscata: ꝛ gallia ventrum: et gallia cory: ꝛ gallia aque. Et operatio gallie muscate est q̄ accipias de meliori ramich et tere et cribra cum cribro pili mediocri ī raritate et spissitudine: ꝛ confice malaxando bene: et misce cum eo parum olei de cheiri vel sisamini: ꝛ oleum de cheiri est meliꝰ: ꝛ dimicte sic nocte vna in vase suo: ꝛ mane accipe de musco meliori et tere et cribra. ꝛ accipe q̄tum

vis ex eo: ꝛ misce eã cum ramich trito ꝛ postea malaxa in manibus bñ. sicut malaxeretur pasta: ꝛ in forma trociscos ex eo i forma ossium dactilorum: aut maiores si vis: ꝛ vnge manum tuã sẽper cum aliquo oleo: ne adhereat manibus: ꝛ dimitte super cribrum de pilo duobus vel tribus diebus: donec restringantur: post hoc perfora eas cuꝫ pforatorio ferreo. ꝛ fige in eis filum ex cãnapo: qḋ nõ sit sub tile neqꝫ nimis grossum: ꝛ pone intra vnũquẽqꝫ trociscum frustum ligni. ne se contangãt: ꝛ suspende eos donec superuenerit eis estas ꝛ vtere. Et gallia q̃to magis morabitur vt veterascit est magis odo rifera ꝛ fortioris virtutis ꝛ melioris operationis. Et ista ẽ melior aliis spẽbus qua aliqñ oportet vti ꝛ misceatur ei spẽs cũ musco ꝛ scḋꝫ coꝝ admixtio nem erit amplior caliditas: propter hec omisi nar rare alios modos: lꝫ plures inueniãtur ꝛ secundaꝫ Mesue ꝛ scḋm Gal. vnde gallia carionum ẽ que fit cum coriis marsupiorum quibus sit muscus: ꝛ gallia illa fit qñ ponunt marsupia illa in aqua cuꝫ qua pparatur ꝛ conficiatur ramich. Et gallia ven trium ẽ qñ icaduntur minutissime ventres marsu pioꝝ predictoꝝ: ꝛ ponantur cum ramich.

Sucb aleretbe. i. gallia magna vel regalis que po nitur in antidotario in. v. Auic.

Cap. 661.

S Alach

ara. gre. bar⁹. la. vero rub⁹. ꝛ sulacb ẽ quedã egritudo que ponitur i litera cocbaꝫ. lib. aggre. ca. sulacb siue suleitb auct.

Sera. Gal. i. rubus oibus ẽ notus. folia ei⁹ ꝛ summitates recentes sunt cõposita in substantia sua ex substãtia terrea frigida ꝛ aquea tepida. ꝛ sa por eius ẽ stipticus. ꝛ virtus eius ĩfrigidat ꝛ desic cat. ꝛ secunda cõglutinat. ꝛ decoctio eius tingit ca pil los.

Gal. vi. simpl. pbar. cap. batus scḋm trãs lationem grecã batus vel rubus fo lia quidẽ ꝛ cime necnon flos ꝛ fructus stiptica pri cipant qualitate manifestam hac tñ adinuiceꝫ dif ferunt. Nam folia quidẽ ꝛ psertim mollia ꝛ noua plurimum pricipãtia aquositate modicuꝫ sũt stip tica scḋm eã rõneꝫ ꝛ summitates. vnde masticata curant alcola ꝛ cetera que i ore vlcera sanant: ꝛ a lia vulnera solidare põt. est. n. coꝝ complexio ex terrestri ꝛ frigida substãtia ꝛ aquosa tepida. fru ct⁹ vero qñ fit matur⁹: pꝛiceps est moderate cali ditatis: saporis cuꝫ sit vt ostedimus dulcis: quare ppt hoc necnõ ppter moderatam stipticitatẽ co mestibilis nõ est molestus. Immaturus autẽ a fri gida terrestri supat substãtia: ꝛ iõ stipticus ẽ ꝛ sic catiuus fortit. ꝛ vsqꝫ desiccat: ꝛ reponit desiccati nior existens recente. sed ꝛ flos eiusdem ẽ virtutis cum fructu ad dysenterias: ventris quoqꝫ fluxus necnon ad sputum sãguinis idoneuꝫ pharmacũ. Radix autẽ cum eo q̃ stipticat ꝛ non pauca subti liũ partiuꝫ substãtia pãcipat: quãobrẽ ꝛ lapides qui sũt i reni bus frangit.

Sera. auc. Dias. virtus eius est que curat alcola: ꝛ vlce ra oris qñ masticatur: ꝛ curat alia vulnera. ꝛ deco ctio eius tigit capillos. sed sapor eius fructus est dulcis. ꝛ ẽ humidus ꝛ ca. ꝛ ĩmãturus est frigidus terreus: ꝛ sapor eius ẽ puncticus: ꝛ desiccat desic catione forti. sed floris eius ẽ sicut virtus fructus. ꝛ cõfert vlceribus iestinoꝝ ꝛ fluxui ventris ꝛ debili tati iestinoꝝ ꝛ ani. sed radicis eius ẽ substãtia sub tilis. ꝛ sapor ei⁹ ẽ stiptic⁹: ꝛ iõ frãgit lapide renũ. ꝛ qñ fit eplastrũ cũ foliis ei⁹ curat vlcera hu. capi⁹. Sꝫ rub⁹ canis q grece dr̃ cinosbat⁹ nocet decoctio eius fructus cãne pulmõis. ꝛ strigit fluxũ me. str ũ oꝛũ. ꝛ radix eius ẽ calidior ipso. de qua si fiat em plastrum extrahit spinas ꝛ alia ifixa corpori. ꝛ qñ fit emplastrũ cũ foliis suis recentibus phibet apo stemata. Et ide auc. Gal. fructus hui⁹ plante ẽ stip ticus stipticitate forti. Et folia eius bñt stipticitatẽ paucã. ꝛ oportet q̃ caueatur ab eo qḋ intra fructũ est simile bombicino: q: nocet multũ cãne pulmo nis. hanc speciem inuenies ĩ. l. l. Set.

Dias. cap. Batus. Bat⁹ est oibus notus. vir tus ẽ illi stiptica ꝛ serãtica. clixatura eius capillos ificit. ventrem abstĩet. fluxum matricis mulierum strigit. morsib⁹ venenatis occurrit. intas gingiuas a putredie seruat. tumores oris cõpescit: maxime si folia ei⁹ cum aceto masticata fuerit herbetes mũ dant. acorus capitis purgãt. tumores oculorũ ꝛ cõ dilomata soluit. emoroidibus subuenit supposita stomachis iposita medicatur. cardiacis opitulatur. succus huius herbe ꝛ assatũ sole siccatus oĩs face re nouit. succus ei⁹ seminis maturi oib⁹ caus oris vtiliter adbibetur. ventrem abstinet comestus. sed non maturus flos eius cũ vino bibit⁹ cilia is ꝛ dy sentericis prodest. flos eius albus est ꝛ canicularis ortu vigens. ipse quoqꝫ potui datus cũ vino humo ris fluorẽ cohibet. illinitus cũ melle oculoꝝ limpi tudinem medetur: atqꝫ igni acro. huius ergo folia ꝛ flores ꝛ mora leuiter strĩgunt. vnde ad vuam ꝛ fauces ppꝛie videntur facere: q̃uis omne pfluuium idonee strigãt. folia eius ꝛ cime masticata alcola ꝛ alia vlcera currãt i ore et plagas glutinãt. mora eius matura bñt i se mediocriter calorem: imma tura vero sunt frigida ꝛ terrestre retinet i se substã tiaꝫ: vnde nimis desiccat. Item puluis ex eo fact⁹ sicut ꝛ de flore eius plus desiccat recentioribus. fa cit nãqꝫ ad dysentericos ꝛ ad omne rheuma ven tris ꝛ ad defectionem sanguinem expuẽtibus hic puluis datus vtilissimum medicamen est. Radix aũt eius stiptica et leptomeris e: ꝛ ideo nefreticis data lapides rũpit. Spẽs bati sunt due: vna cõis: q̃ dicta est que oibus nota est. Altera que appella tur idea siue cinosbatus: que ẽ rubositatis maioris supradicte: ꝛ est virtutis constrictiue. ei⁹ nãqꝫ mol lia germina siue thyrsi contusa et expssa succuꝫ di mittunt: qui sub sole relict⁹ coquitur vsqꝫ ad gros sicieꝫ mellis: ꝛ datur ad ea que supra: succus ei⁹ cũ vino ꝛ melle suppꝛapositus superioribus prodest mora cum vino supra sapientiam nutrit: vt ab an tiquis dr̃. leges eam mense iunij ꝛ iulij. cum melle ꝛ pane cõtrita apata mirifice rumpit. lege de ista specie batus i littera Set.

Scurria. i. ablatio vrinationis.

Saura i. lacerta.

D

Scuca .i.fuchsia.
Scupio ferrameo .i.petra argenti.
Scuteram .i.fumus terre.
Scrupulus est .xx. granorum pondus.
Sguslera .i. abrotani. Spumos .i.stringul⁹ auis.
Spuma nitri quid est .l.l.baurach.
Spurium vinu .i.aquatum quasi spurium.
Sputum quid est .l.l.busach.
Spuma maris quid est .l.l.zebus albach.
Spuma argenti .i.lithargirium.
Squinatum quid est .l.l.adeber.
Squinum quid est .l.l.quam supra.
Squama ferri quid e.l.l.erugo ferri.
Squilla quid est .l.l.baurifel.
Squigibulus .i.vinu squillitici.hoc vocabulum ponitur i litera cafa r i litera hayd.
Stapiom .i.passer auis. Scupio .i.stagnu.
Stupor e qn hō dormit stupidus ita q cū magna difficultate excitat.

Cap. 662.

S Turagen

vel surume ara. gre. achimeron celticon: lat. vero hermodactil⁹.

Sera. lib. aggre. cap. sturagen auc. Dias. sturagen sive suragen .i. hermodactilus est herba que florescat i fine autum. r est eius flos albus similis i figura sua flori croci. deide emittit folia similia folijs bulbi: i quibus est hu. adherens manui. r hz stipitem in lōgitudine vni⁹ palmi post recīsiōe eius color est albus declinans ad nigredinē. r hz radicem cuius color e niger ad rubedinē declinas. sed qn aufertur cortex: apparet radix interius alba mollis dulcis saporis r plena humiditate: que grece vocat colvicon: vt apparet in propria littera. Est aūt radix ipsa rotūda similis cepe bulbi. r radix ipsa hz in medio sui scissura ex qua egredit stipes super quem est flos multum nascit i loco qui dr charan: r i terris que dicūt guagua. r hec radix r alia si comedit occidit strāgulando sicut fung⁹. est enim comedentibus remedium lac boui. Dias. cap. de achimeron. dicit q est lilium. lium silvestre: r est interficiens. Et idē Sera. auc. Gal. est alia que est alba intus r extra: r ista est melior: r hz virtutem laxatiuam: r similiter aqua in qua bullierit: verum malus est stomacho. r confert doloribus iūcturarū r podagre. Exhibēdus est hūtibus iuncturas molles r nimis humidas. Idem auc. mesue. e. albus est bonus: sed rubeus occidit nō quia nimis frigidus: ita q narcoticet q si hoc esset non esset laxatiuus. Aben mesuai. rubeus occidit: sz albus desiccat vlcera antiqua: r confert variolis. Rabix r melior ex eo est qui est exterius r iterius albus. r qn frangit est fractio eius facilis r non dura. niger vero r rubens. sunt ābo iterficientes.

Jo. mes. hermodactil⁹ e radix herbe mōtane: r eius alius longus sicut digitus: alius rotūdus: sed melior est rotundus. et eius alius albus: alius rubeus: alius niger. sed melior ex his est qui ē albus vere albedinis intus r extra: r qui est grossus r duriciei mediocris: alii aūt facti mali sūt. Pau. cap. de hermodactilis. hermodactili ca. sunt r sic. i principio secūdi gradus. herba e: r circa radices eius tuborositates inueniunt que colligi debet r vsui reseruari. i estate colligitur r reseruatur: per annū vnū seruari pōt. sūt aūt eligendi qui sūt albi r solidi. hz aūt virtutem dissolutiuam: consūptiuam: atractiuā. purgant aūt principaliter phlegma. cōtra arteticam et podagram chiragrā r iliacam passionē r morbos ex phlegmate non existe fe. valet bñdicta acuta ex hermodact lis: geralogodion: teodoricon: anacardia. Cōtra sciaticam: podagram. r chiragrā succus feniculi cū melle decoquatur: r cum tali melle detur .ʒ. ij. hermodactilorum r .ʒ. i. seminis feniculi: et fiat electuarium quod mox benedicte pōt sumi. Et nota q i dosi debent poni .ʒ. ij. vel. iij. hermodactili. Contra iliacam passionē fiat decoctio mellis addita aqua ne exurat r ne mel crescat. r ex illo melle additis .ʒ. ij. hermodactili r cinamomi detur. pulvis hermodactili. superfluam carnē corrodit. pulvis ei⁹ conficiat cum sapone gallico: r licinium intinctū fistulis i ponat etia pulvis ei⁹ cretico: confic atur cū aliqua medicina cerebrum confortante r flavellum de bombace intinctū naribus imittit: cerebrū confortat: r polipum corrodit. Jo. mes. solutiōe educit phlegma grossū r a iūcturis ppe. r est medicia magna arterice r podagre supius r cataplasmatus: r ppe cum farina ordei r vitellis ouorū aut mica panis pīguis r vitellis oui. r visus eius impinguat corp⁹: r augmentū efficit in spermate. r est medicina bona vulneribus. abstringit. n. sordes eorū: r cōsumit carnes putridas in eis. Posito eius ē ab aureo. i. vsq ad duos. Conseruat aūt per annos tres.

Strutium .i.condes.
Strution idē qđ supra.
Struma .i.emoroida inflata vel ceca: que nihil sanguinis emittit.

Sequitur de. T.

Abarzet .i.album qđ fit in illa regione sic nominata.
Talles .i.gallia.
Taberzeta .i.smiraldus.
Taxobolus .i.artemisia.
Talk .i.stella terre: r sunt scalole lucide terre coloris nitri: inueniuntur i insula cypri: r vocatur lutum samium.
Tallus idem qđ supra.
Tagātes .i.artemisia. Talaso .i.herba faseoli.
Tacola qđ est .l.l.laier almanam.
Taos .i.pauones.
Tarasis .i.conturbatio de fumo.
Talmon .i.oculus: inde butalmon r ophthalmia.
Tarugilos .i. plantago. Taurion .i.celidonia.
Tanagin .i.titimallus. Tachir .i.papauer.
Tacucellum .i.vmbilicus veneris.

Taferon.i.quattuor res. Tabbanis.i.graffones.
Tartarum quid est.i.i.barim.
Tabeleb .i.lenticula aque.
Tachemera puto q̄ ē quidā musculus core.
Tanun.i.ecitura que fit i carnibus laxis z subascel lis et post aures z iguinib⁹:z ē ex greco corrupto.
Taram.i.auis i palato hñs dentes.
Tagand idem qđ supra.
Tar achisa.i.piscibus salitis vel ouis piscuū siccis
Tanagat .i.esula.
Tarfalti.i.puncta que post ophthalmiam in oculo remanent.
Taffert idē qđ supra. Taras.i.surditas.
Tabos.i.marasm⁹:z est tertia spēs ethice:que est ethica senectutis:vel tabes.i.corruptio vel putrefactio vt inuenies in littera cedrus.
Tamariscus quid est.i.i.cusa.
Tifa idem qđ supra.
Talon iterpretatur ram⁹:idē diatalon.i.de ramis z talea vt in paladio.
Tanctula nafcas .i.scoria eris.
Tarichui .i.hypoquistidos.
Tarachit idem quod supra.
Tarozaro lentiscus idē qđ supra.
Tazedis sunt spēs q̄ cibis ꝑ cōdimeto admiscēt
Tanā.i.bonū malānum. Talus.i.cauilla.
Tagomus.i.pediculus vulturis.i.i.pediculus.

Capi.663.

Adsia vel tafia gre.arab.latin: la.vero ferula silnestris vl' tapsia. **Sera.** lib.aggre.ca. tapsia auc. Dias.tapsia est latin siue iantus.z est planta hñs stipitem similem ferule.z hʒ folia similia folijs maratri: et ramos subtiles:i quoꝝ sūmitatibus sūt corone similes corone aneti.z hʒ florem album ad citrinitate declinantem: z semē latū simile semini plante:que dr̄ karicas:nisi q: est minus eo.z hʒ radicem albam grossa multoꝝ corticū:acuti saporis:ex qua herba colligitur lachrymus i hunc modū:foditur terra circa ipsā:z abscinditur cortex eius: z cooperitur fouea vt mane lachrym⁹ mūdus iueniatur: nam sequēti die humiditas illa coadunata iuxta radicē colligitur z reponitur.virtus eius ē cali.caliditate forti cum humiditate.Tapsia scōm Dias.cap. de tapsia secundū translationem grecam dicta est eo q: primo in tapso insula inuenta est.frutex est similis ferule:z folia similia maratro hñs:z hastas tenues:i quibus singula capitella sunt sicut anetū. flos ē illi melinus:z semen latū simile ferule ſʒ min⁹. radix est illi alba et grossa z corium grossū hñs: et viscida ī odore que exsuccatur sic: fossā ī tra libera fac:radicem i vno loco cauans que cauata ferro tangatur:z sectiones ille cū humorē miserit: lachryma incauatur:illa colligatur quā illa die colliges.Radix et cū corio suo in pila cōditur z ī vase fictili siccatur.z succus qui exprimitur ī sole ponitur.multi vero z radices z folia exsuccāt:ſʒ talis succus inutilis est.eo vero tpe quo colliges succum noli contra ventum stare:qm̄ tumefaceret faciem z manus:qđ si cauere volueris cerotis simplicis faciem z manus ante iunge. virtus est ei catartica et calida. Corium radicis ipsius et succus z lachrymus ī mulsa accepta superius z iferius humorem purgat.Radicis vero quattuor oboli accipiuntur z cū anisi.ʒ.iij.dantur.succi vero ei⁹ duo oboli accipiuntur.ex lachrymo vnus obolus accipit.nam plus acceptus ifert necem:purgatio hec dolorem lateris mitigat.asmaticis medetur. Auxiliatur etiam his qui putridū sputum hñt.est aūt danda potio escis admixta aut cocturis. ē aūt metasincreticā.Radix eius z lachrymus tantā hñt caliditatem vt nulla beant cōparationē.vnde capiti superunctus suc⁹ eius allopocias emēdat.liuores deterit.succus ei⁹ addito libanotido et cera equali pōdere oia pōt facere.i quolibet loco positus amplius q̄ duab⁹ horis esse non dʒ:sed ante z post loca aq̄ fouēda sūt.lētigines mūdat.lepras lipidat. pustulas purgat.maxime sulfure mixto veteres dolores lateris aut pulmonis curat.arteticis z podagricis maximum fert auxilium.Et trahit d' pfūdo humores violenter:z sic diaforesim facit.

Gal. vi.sim.phar. cap.de tapsia scōm trāslationem grecam.tapsia siue ferula siluestris acris virtutis ē.z vehementer calefactiue cū humiditate.attrahit ergo sūdum violēter ipsa et attracta cōsumit.operat' aūt hec multo tpe: eo q: abundāter plena est superflua humiditate : ꝓpter qua z cito corrūpitur. Isaac i viatico cap.de morphea.Unguentū morphee ois coloris:recipe tāpsie condisi sinapis seminis nigelle radicis pyretri rabe ana.ʒ.i.costi colloquintide elebori nigri radicis capparoꝝ rute alluminis stafisagrie nitri ana.ʒ. 5.eufoꝛbij scamonee salis armoniaci sidarace ana grana.xiiij.hoꝝ puluerem tempera cum aceto:z inungatur.
Tabestrem nomen est regionis.
Talim.i.struzzo masculus. Taburos.i.lipparia.
Talassir.i.nux muscata vel arbor macis.
Talaffafir idem qđ supra.
Talisafar idē qđ supra. Talistear idē qđ supra.
Talasmomel .i.mel cum aqua.
Taurocolle qd ē.i.i.gluten. Tātes.i. artemisia
Tabarzet quid est.i.i.smaraldus.
Talassa.i.guadus:z est herba cū q̄ tigit' blanetū.
Tacedenste.i.pyretrum. Tarfa.i.tamariscus.
Tamarix.i.bacca erecta:z est tamariscus.
Taximeo.i.ebulus. Tacula qd ē.i.i.laier almanā.
Tauo.i.asinus. Talmos.i.oculus.
Tascatas lamaidez.i.testa fubtilis : qua aurifices vtuntur in purgando aurum.
Tabet .i.costus.
Tara.i.grana viridia habens z dura.
Tafeada z est duplex:vna que est a'ba:alia viridis.alba est que fit ex sola aqua et carne.viridis q̄ ex aqua fit z carne z alio.
Tapsilis cibus est qui fit ex lentibus.
Tagip.i.auis que hʒ in palato dentes:z quidam dicunt q: est vultur.
Taguro idem qđ supra.

Tanagar.i.lactarolue: z est scrofularia.
Taragi.i.amo minuta Tarad.i.radix rubee.
Tabeum i.ebulus.
Tauue.i.terra barbarorum hńs siccitatem.
Taraxacon est cicorea vel endiuia.
Taraxa idem quod supra.
Tamariscus masculus idem e qđ cypressus.
Tactarum .i.capistrum auri.
Taraxaten .i.endiuia.
Tagander .i.pyretrum.
Tabasir .i.spodium.
Tamar sūt oēs dactili imaturi vł palma dactili.
Taur .i.taurus.
Tarcon .i.saturegia.
Tarcen idē qđ supra.
Talea .i.caput palme.
Tarachisa.i.pisces saliti vel ova piscū salita.
Tanasgi .i.pondus vnius tertie.
Tanageta .i.tanaceti.
Talbe est quoddam medicamen indus satis stipticum.
Tarisilon .i.filius ante patrem.
Talippeos.i.semen quodda acre virtutis: quod intrinsecus apostema in potōe datuz rumpit quo caremus.
Tarmezit .i.tamariscus.
Tamub .i.xilocaracta.
Tassus barbassus quid ē lege flomos.
Tabeson locus quidā est.
Tanaceti.i.tanasia.i.l.arthemisia.
Tanasia idem qđ supra: z ambe sunt secunde species artemisie.
Tabes.i.marasmus: z ē ethica cōfirmata.
Tagantes .i.artemisia.
Taliunac .i.amidum.
Talabeb .i.gabaleb.
Tremus ponderat grana.xx.
Tbarchemeter.i.quidam masculus coxe.
Taralme .i.feniculus.
Tafaris .i.pediculus vulturis
Takui .i.romanus.
Tanum.i.pulvis corticis quercus.

Cap.664.

Tapsus

scđm Dias.cap.de tapso.arbor est similis palme folys z altitudine. nascitur in italia z i campania z i hispania. In italia vero eius semine galline impiguātur. vnde si homo gustauerit solutionem ventris patitur. tapsus vero qui nascitur in calabria tantam vim hz vt quis quis sub ea dormierit aut sederit: statim periculuz sustineat vite: nam ibi se necant transeūtes viam.

Talippeos quoddam semen est scđm Dias.capi. talippeos nobis ignotum: q: eo caremus.

Tarax.i.surditas. est autē guacte cū pars itrīseca samach creata sit. i qua non cōsistit cōcauitas in trīseca: que est sicut vuea cōprehendēs aerem qui est qui audit voces sub vndositate. tarax vero gua ete sunt vt non per eas nocumentū sequatur priuationis sensus. z guacte est sicut destructio communicans soliditati z non sic illi concauitas: sed nervus non aufert virtute sensus. tarax est sicut diminutio absq3 destructione. aut secundū conuersionem in significatione dubella: z est apostema.

Tarsati .i.macula rubia.
Tachne .i.ebulus.
Tanguelbel.i.oēs spēs que in cibarys ponuntur vt piper cinnamomum et cetera.
Tagadcum.i.pyretrum. Tabasir.i.spodiū.

Capi.665.

Tarmus

arabi. vel tarmos: latine lupinus.

Sera.

lib.aggrega. cap.tarmus auc. Dias. Tarmus.i.lupinus. sunt ex lupinis quidā qui dicūtur regales: et sunt silvestres quoz folia sunt albidiora domesticis. z quida sūt domestici: z domestici comedunt post eoz elixatione: z infūdūt i aqua plurib' diebus: donec recedat amaritudo: z generant būos: grossos.

Gal.

vi.simp.phar.cap.de lupino scđm translationem grecam: Tarm'.i. lupinus: comeditur quide decoctus: z multis diebus deponens amaritudine i aqua: fitq3 cib' grossorū humoz. at pharmacum vero hic talis ex emplasticis est qui non hz amaritudinē: z est abstersiuus z diaforeticus. necat et lumbricos supplasmatus. vel siquis ipsū bibat cum melle: vel bibat cum oxizaccara: sine etiam ipsius decoctio nata est lumbricos educere: ammo et superfusa deforis conuenit morpheis et scabiei z cacrenis z malignis vlceribus: hoc quidē abstergendo illa vero consumendo sine mordicatione desiccando expurgat. z aperit opilationes epatis z splenis si bibatur cuz ruta z pipere. attrahit taz menstrua q̄z embriones cum mirrha z melle ipositus. Est autem z ipsius farina imordaciter diaforetica. nō.n. liuida solum sz scrofulas z fimata dura sanat. tūc.n. oportet eos i aceto coquere vel oximelle vel oxizaccara iuxta complexiones patientium: necnon passionis differentiam cogitantes illud quod oportet. non ē autē presentis negocij distinguere talia. diaforat enim z liuida z cetera oia que prius dicta sunt decoctio. ipsa etiam farina nata est facere. tarmos agrios vel lupinus silvestris amarior: z validior in omnibus domestico est: ei similis existens secunduz genus.

Et idem secundū translationem arab. virtus eius prima est que desiccat sine mordicatione. z secunda abstringit et resoluit z madefacit z aperit. z tertia occidit lumbricos qñ fit ex eis emplastrum ex terius. z qñ comeduntur melle aut bibuntur cum vino admixta aqua et farina lupinoz resoluūt sine mordicatione. z curant liuores z apostemata z scrofulas qñ coquuntur cum aceto et melle. z qñ fit emplastrum cum eis sciatice confert. z confert empetigini et vlceribus capitis et scabiei z bothor z vlceribus fraudulentis. z qñ bibitur cum ruta et pipere aperit opilationes epatis z splenis. z prouocat menstrua. z nascale ex eis cū melle et mirrha expellit fetum: z farina eorum facit hoc. lupin' silvestris vel regalis valet ad ea q̄ dicta sunt.

Cap.666.

Alum arabi.gre.scordiũ siue scordeon.latine allium.

Sera. lib.aggre.cap.taum aucto. Dias.est ex eo domesticũ ⁊ agreste.⁊ est quodda ex eo qd̃ reperitur i baby lonia:qd̃ non e diuisu i dentibus.⁊ vocatur porrinum. Idē auc.Gal.⁊ vi. tus domestici e ca.⁊ sic.i tertio gra.sed agrestis sapor e cõpositus:nam i eo e amaritudo ⁊ acuitas ⁊ stipticitas ⁊ punctio.acuitas eius similis e acuitati allij domestici. ⁊ istud e scordeon:⁊ est fortius domestico.Est aliud qd̃ vocant porrinum.⁊ virtus eius est sicut allij ⁊ porri. ⁊ est hñs folia similia folijs porri.nisi q: sũt strictiora.⁊ hꝫ stipitem longitudine vnius brachij ⁊ plꝰ: super quem e flos albus.⁊ virtus eiꝰ est sicut allij domestici:nisi q: est plus calefactiuum. Et idē auc to. Isaac benarim: Alliũ porrinuꝫ e planta sicut planta porri vltramarini.⁊ i sapore suo est simile allio ⁊ porro:⁊ propter hoc virtus eius e cõposita ex virtute amborum.⁊ facit ea que faciunt porruꝫ ⁊ alliũ:nisi q: operatio eius e debilior operatione ipsoꝝ.⁊ coquitur:⁊ fit dulcius:⁊ comeditur deinde sicut porrũ domesticum.hanc spẽm allij inuenies etiã i.l.l.carath.Et idem auctor. Rasi. Alliuꝫ domesticum calefacit:⁊ incidit humores grossos ⁊ viscosos nocet visui:q: adurit tunicas oculoꝝ ⁊ eorũ humiditates:⁊ conturbat visũ.⁊ est nocumẽtũ auribus ⁊ capiti ⁊ pulmoni et renibus.⁊ si est i aliquo loco in corpore dolor:excitat ipsum ⁊ mouet: ⁊ generat vetositates ⁊ vomitum.recens e melius ad prouocandũ vrinam:⁊ mollit ventrem:⁊ expellit lumbricos.coste allij qñ comeduntur crude expellunt lumbricos.⁊ conferunt stranguriẽ ⁊ difficultati vrine. Rabimoises cap.de allio. scordeon ⁊ allium agreste est ca.⁊ sic.prouenies vsq; ad quartum.Est aũt aperitiuũ et absterfiuum.consolidat vlcera fraudulenta.⁊ est bonum attritiõi lacertoꝝ.

Cap.667.

Amarindi arabi.⁊ la.⁊ gre. oxifenicia.

Sera. lib.aggre.ca.de tamarido. nascitur multum ex eis in cesarea ⁊ i terris namẽ.⁊ folia eius sunt sicut folia salicis.defertur ex terris Indie.⁊ est fructus coloris rubei.⁊ hꝫ medullam plurimam plusq̃ xiloca racta:crocei coloris ad nigredinem tendens.⁊ hꝫ mellẽitatem.⁊ est illud qd̃ ex fructu administrat postq̃ egrediũtur grana eius.⁊ meliores tamarindi sũt noui recentes non aridi:saporis acerrimi.⁊ virtus eoꝝ est frig.⁊ sic.i tertio gradu.virtus eius e que laxat cholerã:⁊ reprimit acuitatem eius.⁊ abscidit vomitũ. aufert pruritũ.⁊ dosis aque eorũ postq̃ decoquuntur est lib.5.⁊ aufert sitim. Et idem auc.Mesua.est frig.i tertio.mollit ventrem: ⁊ est sicut pruna:nisi q: est subtilior et minoris humiditatis. Paulus cap.de tamarindo.est fri.⁊ sic. i secun do gra. **Auic.** de viribus cordis dicit q: confortat cor.

Cap.668.

Aratin arabice.latine scoll' vl' lumbrici terre.

Sera. lib.aggre.cap.taratin auc. Gal.sũt vermes qui qñ foditur terra vel aratur inueniuntur.⁊ qñ ipsi teruntur ac ponũtur super neruos incisos:confert iuuamento in igno subito ⁊ manifesto. Et quando dantur i potu cu rob est medicina que prouocat vrinam. Et idem auc.Dias.qñ contritione forti cõterũtur ⁊ ponũtur super neruos incisos conglutinãt eos: ⁊ non oportet q: vulnus dissoluatur nisi post tres dies.⁊ qñ coquũtur in oleo: ⁊ distillatur de eo super aurem dolentem:sedat dolorẽ eius.qñ terũtur contritione forti:⁊ bibitur ex eis cũ rob:prouocãt vrinam:⁊ frangunt lapidem:⁊ curant ictericiã.

Cap.669.

Auf arab.latine lana. **Sera.** lib.agg.ca. tauf auc.Gali. Tauf id est lana.l.lana sucida cõfert attritioni et conquassationi mẽbroꝝ ⁊ neruoꝝ.Et qñ fricatur corpꝰ cũ ea: sordes que est in ea confert ad penetrandũ.sed lana lota est conferens in hoc q: est ipsa materia recipiendi omne rem humidã ⁊ oẽm liquorem qñ in eo infũditur:⁊ qñ aduritur fit virtus eius ca. cũ subtilitate quousq; ipsa aufert carne superfluam ab vlceribus.⁊ ponitur similiter i emplastris desiccatiuis. ⁊ modus adustionis est q: ponatur in vase nouo: ⁊ cooperiatur coopertorio perforato multis foraminibus:⁊ sic aduratur. Idem auc.Dias. Quãdo ifũditur in aceto et oleo ro.confert sode et dolori stomachi ⁊ alioꝝum membroꝝ.sed adusta habet virtutem calefactiuã et adustiuam et stipticam et cauterizatiuã:⁊ aufert carnem superflua ab vlceribus:⁊ incarnat et consolidat ea.

Talassis	.i.aqua marina.
Thalapeos	.i.victoricum.
Thalatos	.i.poligonos.
Thamisana quid est.l.l.laier almanam.	
Thameb	.i.vua.l.l.vitis.
Thamissana est quedã spẽs rosmarini.	
Thaer	.i.indicus.

Cap.670.

Haro est quedã herba que in terra hierosolymitana plã tatur i hortis:⁊ tunc eius acuitas ac superflua caliditas auferuntur.vnde ad comedẽdũ bene sapida redditur:cuius grana carpobalsamo sunt similia:cum quibus balsamum quandoq; falsificatur.Est enim lignum balsami eius ligno simile:atq; oleũ oleo; hec latine ignoratur.

Tapsia	.i.tasia.

Talpi herba est que folia habet in magnitudine digiti.thyrsũ habet subalbidum latum tenuem et longum:similem cartamo ⁊ cetera: qua caremus.

Thalasmo est quedam confectio.

Cap.671.

Halaspium vel thalapie vel scãdillacium greece:⁊ lati.lenisticũ siluestre vel

talium cum silue Dias. cap. talaspium sz sticeul' pes galline. translationez greca n scitur i tumulis z in vijs: z super tegulas. herba est minima. folia hns z angusta. z duobus digitis longa. z in summo diuisa z pungentia. virgam i medio pferens duorum palmorum cum paucis ramulis i quibus fert semen latum simile cum tamo z obrotundum z velut conquassatum. vnde z nome sumpsit. florem hz subalbidum. virtus e eius termantica. z potissime semini eius. potui datum in acceptabili quantitate per superiora atqz inferiora purgatione facit vehementer. sciaticis per clystere adhibitum medetur. bibitum menstrua iperat. abortum facit.

Gal. vi. sim. phar. cap. talapis sz translatione greca. est autem leuisticum siluestre vel scandalacium vel talapis. cuius lene actis virtutis eiqz apostemata rumpit. propriatatum potum menstrua mouet. embriones rumpit. z per anu impositum sciaticis conuenit. Est aut z alterum pungitiuum super z subtus colicorum bibitum in ortam multitudine: hoc inuenies similiter i littera leuisticum.

Tha asso melli. aqua marina z mel.

Thaos. i. pauo. Th. dasteos. i. gladiolus.

Thazuebil. i. spes que cibis miscentur pro sapore vt piper.

Thano. i. pultes. Tharona. i. granum lentisci.

Tharcen idem quod supra.

Tharubil. i. species que cibis admiscentur pro sapore z condimento. vt piper z similia.

Cap. 672.

Hal vel halcal arabice: grece oxi vel oxos. La. acetum.

Gal. viii. simp. phar. cap. oxos sz translationem greca. Oxos i. acetum: i primo libro monstrauimus mixte substantie existere. s. calide et frigide ar habens subtilibus partibus. superat vero caliditatem frigiditas. siccatiui vero sufficienter est hoc pharmacum: vt sit tertij gradus i. m. cum pleni qui est forte. Sera. lib. aggre. capit. thalanc. H. i. Substantia eius est subtilis composita ex caliditate z frigiditate: nisi qz frigiditas est amplior i eo qz calidi. ast z desiccat i tertio gradu prope finem qui fuerit antiquum: z est nociuum neruis. Idem auc. Dia. Acetum ifrigidat et stupefacit: z est bonum stomacho: z prouocat appetitum. z abscindit sanguinez a quocunqz mebro fluat si bibat: aut fiat sessio i eo. Et coquitur cum cibis z conuenit cursibus superfluitatum ad ventrem. z qn infunditur i eo lana non lota aut spongia curat apostemata i principio ipsorum. z restrigit matricem egressam aut anum exeuntem. z stringit gingiuam sanguinolentam: z confert vlceribus fraudulentis z herisipille et formice z scabiei vlcerose z impetigini et emoroidibus z panaricio: z abluuntur cum eo vlcera fraudulenta. Et qn miscetur cum pauco furfuris: z ponit tepidum super podagram conuenit. Et qn coquitur cum melle: z linitur cum eo liuor qui fit sub oculo: aufert eum. Et qn infunditur spongia in aceto. que prius fuit infusa in oleo ro. z apponitur fronti: conuenit sode ex calore solis. z fumus eius conuenit grauitati auditus z tinnitui aurium. z qn distillatur i aurem: occidit vermes qui sunt in ea. z qn bibitur calidum. confert accipientibus medicinas venenosas. z qn bibitur cum sale: obuiat nocumento toxici. z qn bibitur eradicat sanguissugas que adheserint gutturi. z conuenit tussi antique. z qn bibitur ca. conuenit asmati. z qn fit gargarismus cum eo: abscidit cursus humorum venientium ad guttur. z confert squinancie z casui vuule. z collutio oris cum eo ca. conuenit dolori dentium. Paulus capi. de aceto. Fricatio eius cum sale circa volas manuum z pedum valet contra frenesim z litargiam.

Cap. 673.

Halcb ara. la. vero vulpis. Sera. lib. aggre. ca. thalcb auc. Gal. Oleum i quo decoquitur vulpes conuenit multum iuncturarum doloribus. z multi medicorum ponunt eum viuentem i vase cum oleo ad coquendum: z quidam ponunt eum mortuam. nam qn dolor est propter humorem grossum viscosum et adherentem z existentem i profundo membri non pot eum trahere medicina totum propter sui multitudinem: aut propter grossiciem substantie sue et viscositate aut propter frigiditatem ipsius nimiam: aut propter ventositate inflatiuam: que generatur ab eis. In veritate dico qr illi qui operabantur cum vulpibus. ad hoc ipsi faciebant cum eis balnea i quibus egrum ponebant: z iacebat ibi adeo qr oleum cooperiebat corpus egri totum. et iubebant infirmo qr staret ibi multum: z faceret moram longam ibi: contingebat ergo ex hoc qr oleum illud resoluebat id quod erat i iuncturis ex apostemate humorum in loco: z non faciebant hoc solum. immo euacuabant ab eo quod erat in corpore toto ex superfluis humoribus: quis in corpore huius dolorem iuncturarum esset repletio magna. non ergo e mirum si hoc medicamen conuenit ei i hunc modum: nam humores non descendunt ad iuncturas corporis: immo euacuantur per resolutionem ex loco vbi sunt. Et illi qui sunt i iuncturis resoluuntur etiam. Paulus. pulmo vulpis desiccatus z potatus pondus ʒ. i. multum conuenit alman. sed Auic. dicit qr hoc medicamen valet corpore purgato.

Cap. 674.

Raguli duntes ara. gre. safurion: latine cauda tremula. P'imo de safurion: est auis que est de genere passerum: est minor omnibus auibus excepta aue reacoz: color eius itra viridem z citrinum et cinericium. z super alas eius sunt penne auree. z super caudam eius sunt puncta alba. z plurimum apparet in hyeme apud piscinas et parietes. z ipsius volatus non e fixus: immo volat paruz et cadit z garrit semper et mouet caudam: z hec est auis sine. expellit lapidem de renibus z vesica cum potentia.

Tragabulidos	idem quod supra.
Trachimata	i. asperitas oculorum.
Trachions	i. balsamita.
Tragos	i. hircus.

Tragum i.spelt.
Tracus idem quod supra
Tragen.i.spongia: et est tertia spes eius.
Tragomatum idem qd supra.
Traumatica.i.sanguinem ex vulnere strigentia.
Trachit .i.hypoquistidos.
Traxia.i.scariola. Trachia.i.aspera.
Traganton nascitur i creta i insul' maritimis.iuni peri similis: et semen et folia et rami; succus eius lacteus.
Traguiz idem quod supra
Traȝiz tracholozitan quid est lege littera sadanig
Traumaticu medicamen.i.sanans vulnera.Dias. capi.de felle.
Traben .i.uua.
Tracion.i.frutex q vocatur tramenticus.
Trafia .i.grana solis.
Tragagantum vocatur radix arboris draganti. l. .i.acantos.
Tragemata sunt fructus dulces hntes duros nucleos ut nuces: vel duras testas vt amigdale: vl' qcquid post cenam comeditur gratia delectationis que est ad bibere: vt Gal.de edulio cap.de semine canabi: et arab.vocatur canganac.
Trogeantes sut illi qui vtutur tragematibus.
Traches arteria.i.principalis arteria.

Capi.675.

Ragos

sm Dias.ca.tragos aut scorpio.nascitur locis maritimis.frutex est super terrã lõgitudinem palmi vnius hns aut amplius.hasta cilli sine folijs i qua in summo hz velut acinos minutos sicut triticum acutũ multuz: in gustu stipticos.semen eius cũ vino bibitum fluxũ matricis et ventris abstinet: qd semen plurimum colligũt de terra: et faciunt trociscos.
Tragere idem qd supra.
Trabit .i.semen enduie.
Tetanon.i.galbanum. Tetonucos.i.petafilon
Testiculus canis quid est.l.l.chasialkel.

Cap.676.

Testiculus sacerdotis

vel zemac herba super terraz expansa: cuius folia sũt pinguia et rotũda: flos eius croceus; radix eius est testiculus paruus plenꝰ et albus: qui comesti valent cõtra vicium emoroidarum.
Testiculus vulpis quid est: lege qd supra.
Testiculus leporis quid ẽ.l.qd supra.

Capi.677.

Testiculus

omnis cuiuscũqz aialis sit non habet bonitatem nutrimenti manifestaz: nisi testiculus galloꝝ impinguatoꝝ.ipse nãqz est boni nutrimenti plurimum.et ois species testiculi proprie qui sũt difficilis digestiõis: qũ digeruntur nutriunt plurimum: et plurimũ ipsoꝝ est difficilis digestionis et plurimi nutrimenti: et et proprie qui sunt de animalibus magnis grosse car Auicen. libro secundo capitulo de testiculis.
Teutrion.i.eritrodanum. Tericu.i.tribuli.
Termuagria .i.lupinus.
Terbentina quid est.l.l.botim.
Tergio.i.filex. Teriopomon.i.bectonica
Teorica.i.vrtica. Teutrion.i.poliu montanum
Terebintus quid est.l.l.botim.
Tectus .i.cicercula.
Terra figuli .i.argilla vel creta.
Terra sigillata quid est.l.l.theamaten.
Tenapium .i.sinapis alba.
Tetio .i.caro gingiuarum.
Tetamonon.i.ros. Tefra.i.cinis.
Terra alchichi.i.creta que inuenitur sub terra.
Terra lune.i.lutum lune. Testaricula.i.polîtricũ.
Tephisie.i.gummi rute agrestis.
Terazit.i.hypoquistidos. Tenitrius.i.minutũ.
Theutrius idem qd supra.
Terra stelle .i.talk.
Testulus.i.serpens. Teucis.i.gummi pini.
Tetonucos .i.pentafilon.
Termosormos .i.lupinus agrestis.
Terra nidi hirundinis quid est.l.l.gi.
Telas .i.vulnus.
Tedanus .i.flos calcis.
Terra astra.i rubea: et est bolum armenum.
Termenabit est potus qui fit ex dactilis et ficubꝰ siccis ad spissitudinem redactus: sicut mel calore solis: et hoc fit i locis calidis: nã therme.i.locus calidus. Habit vero dr̃ potus predicaꝰ qui fit i locis calidis: et illud est qd vocatur mãna confecta.
Theobolus.i.muscus qui nascitur in lapidibus qui morantur in locis humidis.
Tesabuc.i.cum vnus pes offendit alium.
Tetanon idem qd supra.
Tenup.i.arbor cansi.l.l.cansi.
Temp idem qd supra.
Tembul idem qd supra.
Tetamatin.i.manna. Teuugi.i.auis minuta.
Terpigo piscis dz dici torpigo: et qd ẽ.l.l.fead.
Tela aranea quid est.l.l.banidebut.
Teractbit .i.hypoquistidos.
Telul .i.fistula.
Terabic .i.herba iudaica.
Teriana .i.filex.
Terra rubea.i.fungus vesenicus.l.l.hameth.
Telsendis .i.pyretrum.
Tebemualse .i.squinantum.
Termãtica.i.calefaciẽdo dissolutoria.
Tebenmata.i.squinãtũ. Telen.i.satureia.
Terid.i.mice panis super quas fundit' ius aliqd
Terme.i.omnes species calide: vel terme.i. locus calidus: inde termantica.i calida.
Tebal est genus fistule.
Terifie .i.rute agrestis.
Teffie idem qd supra.
Teratich.i.fungus qui nascitur in pede rose canine vel barbe hircine.cuius succus expressus et siccatꝰ vocatur hypoquistidos: lege.i.barba hircina.

Terbentina e gũmi arboris que vocat terebint' ꝛ ipsa vocatur ab Aluicenna gluten albotin, ꝫ aliq te gũmi albotim: sed falso: ꝫ est capitulo. l. l. botim.

Terrebibin .i. mana cōfecta.
Terachthis .i. hypoquiſtidos.
Terr... oculi .i. vngula oculi.
Terugia idem qđ supra.
Tegula quid est. l. l. casef.
Ter... ia grece: latine frigolico
Te... anus. i. spissimus tenens totum.
Tentulus. i. serpens. Telub. i. tinea.
Terra armenia .i. lutum armenum.
Terra rubea idem qđ supra.
Testudo est quoddā aial paruum cum testa dura sima horribile ad videndum: qđ oībus est notū: cuius virtutes inuenies i littera latamie.
Tepor .i. torpor.
Terra munda. i. cretica ꝛ ... satis
Terra figuli idem qđ supra.
Terentellum. i. trapind. Tenapiū. i. sinapis alba.
Terdone. i. perforanones ... cum terebello
Tess... ra iterpretatur quatuor: ... ide tyriaca diatesseron: q: fit de quatuor: speciebus.
Tetras iterpretatur quattuor: vnde tetraceus. i. febris quartana: ꝛ tetrapharmacum ꝛ similia.
Terapennea. i. curatura. Tetregenſis. i. ...
Terralcumoleo. i. ... Terealemō. i. argilla
Teretine .i. pix liquida.
Terſicie. l. gummi rute silvestris.
Tel est quoddam genus piscis.
Tesisica. i. tamariscus. Teangi. i. ...
Tesigie. i. gummi rute agrestis.
Teutria. i. ... medreos. Tenia. i. ...
Te ca. i. vlmus sed falso: immo est arbor: que vocatur tela.
Terminum .i. vrtica.
Tetrapharmacum quid est. l. l. cerius.
Tetraceos quid est: lege qđ supra.

Capi. 678.

T Erenīabin. quidem dicunt q est mana. sed falso: immo est vt mel album habens saporem mne.

Sera. lib. aggre. ca. tereniabin. Terenīab in. i. mel ro. vnde ē ros cadens de celo: ꝛ assimilatur melli granuloso: ꝛ aggregato grossis granicalis: ꝛ est nominatum mel roris: ꝛ plurimum cadit super arbores que sunt i terra corascena ꝛ i oriente que arbores hñt folia ꝛ spinas virides ꝛ flores rubeos: ꝛ non faciunt fructum: ꝛ cadit in castella super summitates palmarum. ꝛ virtus eius ē equalis mollificatiua ventris. ꝛ ē bomectiua pectoris ꝛ conuenit calidis naturaliter: ꝛ ppue qñ soluitur in aqua ... ꝫ ꝛ prunorum. ꝛ est ex eo melius album ꝛ nouū. ꝛ dosis ei' ab aureis. x. vsq; ad. xx. aureos Et idez ait. Abir. Sed at inflammationem febrium calidarum. ꝛ aufert sitim. ꝛ mollit ventrē mollificatiōe mediocri. ꝛ educit choleram cum facilitate. ꝛ melius ex eo ē album nouum.

Capi. 679.

T Est arab. vel arſef sine terſ. lati. pix. Dicendum q pix fit ex arbore lignarapn. ꝛ est arbor teerbin ut deda: ꝛ est cedrus vel pinus masculus. cuius fructus dicuntur con... ex ea ... ꝛ ...

Sera. libro aggregatio. cap. test. auctoritate Dias. ꝛ ... colligitur ex arboribus lignarum: ꝛ est masculi pini. ꝛ profert fructum paruū. ꝛ ex eo fit lumen: ut apparet in littera ... At melior ex eo est alba splendens lenis ꝛ munda.

Gal. vij. simp. phar. cap. pix ꝫ translationē greca. Pix que quidez sicca siccat ꝛ calefacit ꝫ tertium abstantiam commensuratos: et plus siccare nata est q̃ calefacere: que liquida cōtrario calefacit plusq; siccet. ꝫ autem qui subtilium partiū. quo asmaticos ꝛ empicos iuuat. et ꝫ quidez quia digestiuum ꝛ diaforeticum: fiunt ꝛ secundum gustum subamarum quid ꝛ acre. ... sūt ꝛ leprosos vngues educunt mixte cum cera ꝛ empetigines expungunt. digerunt autem duri... et indigestos humores qui ponuntur i cataplasmatibus: fortior vero ad oīa talia est que liquida: dura vero pix ad hec quidem peior est. ad consolidationem autem vulnerum magis idonea. palam ergo ex his est quoniam quia copiosum humiditatis calide commixtum est picis liquide. pisseleum. i. oleū picis fit ex pice humida quando coquitur. ꝛ est quedam ex ea que est similis visco viscositate sua. ꝛ nominatur viscosa. Et est alia que ex toto sicca est. ꝛ melior ex ea est illa que est pura tenax ꝛ odorifera similis resine pini. Sapor huius est acutus et fere amarus. ꝛ virtus eius est calida in tertio gradu. ꝛ desiccatio est plus q̃ calefactio ipsius

Capi. 680.

T Eugibel arabice: latine zinziber.

Sera. lib. aggre. capi. teugibel auctoritate Dias. est arbusculū quod reperitur in terris arabum. ꝛ homines illius terre vtuntur folijs eius in multis rebus: sicut vtimur ruta in cibis et potibus ꝛ decoctionibus ꝛ alijs. ꝛ radices eius sunt parue sicut radices cyperi: quarum color versus albedinem declinat. ꝛ sunt sicut mutilate. ꝛ in sapore earum est delectabilitas: ꝛ similitudo saporis piperis. ꝛ habent bonū odorem. ꝛ oportet q eligantur ille que non sunt perforate. ꝛ quidam sunt qui condiunt zinziber cū melle: ꝛ quidam cum rob: ꝛ quidam cum aqua ꝛ sale: ꝛ hoc ne putrescat: ꝛ sic ponunt in terreis vasculis vt deportetur ad partes romanorum. ꝛ est conueniens in cibis. ꝛ comeditur cum piscibus ꝛ sale.

Gal. sexto simp. pharma. capi. de zinzibē secundum translationem grecam. radix huius plante defertur ad nos ab India. ꝛ est illud in quo est iuuamentum. ꝛ virtus eius est calefactiua caliditate forti cū humiditate: propter hoc accidit ei q corroditur: ꝛ putrescit cito: quoniam in eo est humiditas superflua. Paulus capitulo de

zinzibē. zinziber cali. est in tertio gradu: humi. in primo. vinum decoctionis eius et ficuum siccaru͂ et passularum valet ad frigidam tussim et spiritualium frigiditatem: si etiam puluis eius in ficubus ponatur: et sic comedatur. puluis eius in cibis confectus et exhibitus sincopizantibus confert. per herinnum seruatur: et est domesticum et silvestre. domesticum est qd karopos colore: sapore vehementi acuto: solide substantie. domesticum vero subalbidum acutum habet saporem: sed non adeo vehementem: nec substantiam adeo solidam. vnde cum franguntur partes sibi coherent quibusda ramusculis. In siluestri vero raro vel nunquam sic inuenit

Cap. 681.

Tumacem vel humatum vel terinnabtin arabice: grece lemnia fragidos: latine terra sigillata. **Sera.** libro aggre. capi. temmacem in cio. Diasa. terra sigillata: et est sigillum marinum: et est sigillum lacce: et est vna ex terris almayum: et multa ex luto illi assimilantur. et color eius est similis mogre: sed discernitur ab ea: quia quando tangitur digitis non adheret eis sicut mogra. et est de viscositate in ea res parua. et in ista sigilla fiunt et almayum. et color omnium illorum est rubeus. sed illa que est vera ex eis foditur ex terra fundosa: vbi non est arbor neque herba neque lapis. Accipitur igitur ex minera illa: et infunditur in aqua: donec dissoluitur: et spissatur et agitatur forti agitatione: deinde dimittitur donec residea: et tunc abijcitur ab ea aqua que supernatat cum facilitate: et postea colligitur quod est pingue et viscosum: et abijcitur quod est lapidosum in fundo vasis: deinde ponitur illud pingue ad siccandum donec sit sicut cera mollis: et sic diuiditur in frusta parua ex quibus fiunt trocisci: et sigillantur qui desiccantur in vmbra: donec recedat aquositas: et completur desiccatio. Et idē auc. Gal. In substantia eius est acrcitas: et est in ea paruum stipticitatis. et virtus est que desiccat sine mordicatione: et curat vlcera fraudulenta etiam si fuerint sordida. Et quando conficitur cum aceto forti: vt fiat sicut lutum: et ponitur super vulnera recētia: et dimittitur sic glutinat ea: et curat vlcera antiqua. et dissolue ipsam cum quocunque videbitur magis competere necessitati sicut cum aceto aqua mixto aut secaniabin aut vino aut melicrato: et cōuenit iuuamento manifesto habentibus vlcera in intestinis antequam fiant putrida: facto clysteri cum ea aut data in potu: et fit clystere cum ea postquam precesserit clystere cum aqua mellis: et postea cum aqua salis: deinde cum succo plantaginis: et detur in potu cum aceto fortiter mixto aque. et conuenit morsui tyri et aliorum animalium venenosorum et canis rabidi quando bibitur cum vino limphato: et quando linitur super locum morsus cum aceto: et similiter oportet quod liniantur omnes morsus animalium venenosorum: deinde ponatur super vulnus folium aliquod quod sit resistēs putrefactioni illius. et ex melioribus est folium allij agrestis. et post est folium centauree minoris. et post hoc est folium prassij. et medicamen quod sumitur ex luto sigillato et grano iuniperi in quo ad miscetur ex bolo armeno quantitas parua quando bibit ex eo ille qui timet potionem venenosam prohibet nocumentum eius ab eo. et sumunt eum in potu illi qui iam sumpserunt medicinam venenosam. dum ipsa est adhuc in stomacho suo: prouocat enim vomitum: et expellit nocumentum ab eo: et liberat eum a morte. Ego fui expertus in illis qui biberunt cantarides et leporem marinum. nam dedi eis in potu de hac medicina: et feci eos vomere statim: et euaserunt: neque passi sunt aliquod accidens malum ex veneno ipsorum. **Diasc.** ca. titulo de terra sigillata: quod incipit lemnia fragidos secundum translationem grecam: terra est ex clauica fordida et cetera. Et idem secundum translationem arabicam. In luto sigillato est virtus. quod quando sumitur in potu resistit medicinis mortiferis et omnibus venenis forti contrarietate. Et quando bibit aliquis ex eo: et post sumpserit in potu medicinam mortiferam facit eam egredi per vomitum: et non nocet ei. Et est conueniens morsibus et puncturis venenosorum animalium. et ingreditur in confectionibus plurium medicinarum compositarum. **Sera.** auctoritate Aleanzi: Terra Et idem sigillata est bona sepulture: et ponitur ex ea os vnde fluit sanguis: stringit enim eum statim. et non est medicina que abscindit fluxus sanguinis sicut ista. Et idem auctoritate Pauli: quando ponitur super adustionem ignis non sinit locum vesicari. et datur ex ea in potu post casum in quo contingit lesio interiorum membrorum. et liniuntur cum ea membra post percussionem et casum et attritionem: et prohibet ea ab apostemate: et si fuerit solutio continuitatis consolidat. et est de melioribus medicinis contra venena. Paulus capitulo de terra sigillata. cali. est et sic.

Auic. de viribus cordis. terra sigillata temperate complexionis est in caliditate et frigiditate conformis humane complexioni: nisi quia eius siccitas maior est humiditate. habet etiam virtutem mirabilem confortandi cor.

Theonestrū .i. quinque folia.
Therma .i. lupini.
Thermon idem qd supra.
Theonissis .i. artemisia.
Thenchi cimolea quid est. .i. l. camolea.
Thei locus quidam est.
Thermosi tonos .i. lupinus agrestis.
Theorotnata est quidam tumor in quo continetur aliquid ad modum rore.
Theotis .i. loligo.
Theata .i. bleta alba et nigra.
Theulis ē quoddā genus piscis.
Thebeth est compositum nomen loci.
Th. licanus .i. flos parietis.

¶Thell herba. q̄ carent᷒ satis cōfortāo stomachū
¶Thermus .i.lupinus.
¶Thermus agrios .i.lupinus silvestris.
¶Thephi .i.c. gummi rute montane.
¶Theti ugra nen. ¶Theaca .i.beta.
¶Thegemaia .i.dulces fruct᷒ duri cū dulce cortice vel testa.
¶Tremencola .i.herba tremola
¶Tremileuc. i. paralyticus. ¶Tilucos .i. fenugrecū.
¶Tilm idem qđ supra.
¶Tilm idem quod supra.
¶Tibapparum sulfur vivum.
¶Tillea .i. spēs vini: ꝛ est vinum coctum.
¶Titancos .i.calx viva. ¶Tiafun .i.sulfur.
¶Tiberius folia .i.camedrea.
¶Tibar .i. rosmarinus. ¶Timber .i.thymus.
¶Ticar qđ e.i.l.crisocolla. ¶Tirasin .i.medulla cervi
¶Timinon .i.scolopendria. ¶Thymus .i.timus.
¶Tisana .i.aqua ordei vel farriola.
¶Timatigya .i.quinq̄ folia. ¶Timolas .i. vespertiliões.
¶Timbra .i.saturea. ¶Tisapum .i.sinapis albus.
¶Thymi comoarinum .i.ci .c. thymi. et in antido tario in cōfectione de geralogodion.
¶Tinea babosa .i.cuscuta. ¶Tingos .i. hircus.
¶Tinea .i.furfures capitis .i.l.ptiriasis.
¶Tineas .i.capistrū auri. ¶Tilea vel tilin .i.fenugrecū
¶Tinea .i.pin᷒. ¶Trusamre .i.sulfur sine igne.
¶Tredon .i.rubicandū. inde spumiradon.
¶Tisma .i.cocodrillus: animal est.
¶Tinsa idem qđ supra.

Capi. 684.

Titimallus latine: arabice yencua.

Sera. lib. aggre. cap. yencua anc. Diasc. Yencua .i.titimallus: ꝛ sunt ei᷒ septem species: quarū vna dr̄ arab. harasmat: grē. vero caracias vel comites vel comos: ꝛ est masculus hn̄s virgas quarū longitudo ē plus vno brachio: i quarū color est rubedo plena lacte albo acuto: ꝛ folia super virgas ipsas similia folijs olive: nisi q̄ sunt longiora et strictiora. ꝛ radix ei᷒ est grossa aspera. ꝛ in sūmitatibus illarum virgarū sunt come similes iunco. ꝛ in sūmitatibus illarum comarum sūt capitella similia capitellis illius speciei que dr̄ noalis: ꝛ in istis capitellis ē semen. virt᷒ ei᷒ ē laxativa: ꝛ ista est camelea. Et est alia species que noīatur arabice: ꝛ grece car sneos: ꝛ est femina: ꝛ est similis plante que dr̄ didomodas. ꝛ hꝫ folia similia folijs myrti: nisi q̄ sunt maiora ꝛ strictiora ꝛ duriora: ꝛ sunt fetidi odoris. ꝛ hꝫ acutas sūmitates sicut spinas. ꝛ hꝫ virgas egredientes ab vna radice longas circiter palmum vnū. ꝛ hꝫ semē qđ profert omni āno simile nuci: ꝛ ista nux dr̄ vomica. ꝛ mordicat linguā mordicatione forti. ꝛ nascit̄ locis asperis. virtus aūt istius est similis virtuti p̄me: nisi q̄ cōmovet citius vomitū q̄ꝫ prima: ꝛ ista femina: ꝛ ē ista spēs laureole. Et est spes alia q̄ dr̄ arabice ꝛ grece paralios. ꝛ eius expositio proprie marime est illud qđ nominant homines migath ꝛ cāsomias. nascitur in marinis locis. ꝛ hꝫ ramos quinq̄ aut sex aut septem ex vna radice: quorum longitudo est circa palmum vnum rectos. quorum color tendit ad rubedinem exeuntē ab vna radice i quibus folia parva et stricta ꝛ obloga similia folijs lini. i summitate ramorū sūt capitella amigdalata rotunda i quibus ē semē orobo simile: colore varij. ꝛ sunt ibi flores quorū color ē alb᷒. ꝛ est tota plāta lacte plena: et ista vocat̄ lacteola. Est species alia que arabice vocatur elioscopos: grē. elioscopos. hꝫ folia similia portulace: nisi q̄ sunt subtiliora ꝛ rotundiora. ꝛ quattuor hꝫ ramulos aut quinq̄ egredientes ab vna radice. longitudo quorū est circiter palmum vnum: subtiles ꝛ rotundos rubeos ꝛ plenos multo lacte. ꝛ hꝫ i sūmitatibus ramorum coronam similem corone aneti. i qua est flos. ꝛ semen est ei circa folia que ad cursū solis convertunt cū eius revolutiōe: ꝛ propterea dr̄ elioscopos. ꝛ eius expositio est aspiciens solem. nascitur i civitatibus plurimū ꝛ in cavernis iuxta muros: ꝛ iste cōiter vocatur a latinis titimallus parv᷒. vnde dr̄ titimallus a titan qđ ē sol. ꝛ mallos qđ dr̄ coma: q̄ titimallus vertit suas comas ad solem. Et ē alia species que dr̄ cyparissias: hꝫ virgas fere vn᷒ palmi longas aut plus quarū color est rubeus. in quibus oriuntur folia que sunt similia folijs pini. que dr̄ calicar: nisi q̄ sunt molliora ꝛ subtiliora ꝛ minora. ꝛ vniversaliter sunt similia eis in principio sui ortus: ꝛ propterea sic nominatur hec planta. et est plena lacte. nascitur in locis lapidosis et siccis. virtus eius est similis virtuti aliarum. Est alia species: ꝛ est illa que nascitur intra lapides: ꝛ dicitur dendrodes. habet multos ramos: ꝛ color ramorū est rubeus. et super summitates ramorum sunt folia myrti similia subtiliora ꝛ lōgiora parum. et habet semen simile semini ill᷒ speciei que dicitur caracias. et modus operationis et virtutis eius et forma repositionis eius est sicut dictarum specierū. Est alia species que dicitur platafilos. que habet folia similia folijs plante que dicitur flommos. et radix eius et flos eius et lac eius laxat aquosū humorem. ꝛ quando teritur ꝛ proijcitur in flumine vel stagno occidet pisces. Et etiam species supradictorum lacticiniorum quas supradiximus faciunt hec. Est alia species lacticinij que dicitur pithias similis speciei que dicit̄ cyparissias: que potest reponi cum supradictis septem speciebus titimalli: et propter hoc posuerunt illam inter species titimalli. habet virgas longitudine vni᷒ brachij similes virgis lentisci: nisi quia sunt longiores ꝛ plene nodis. et folia habet similiter stricta et acuta in sūmitate similia folijs pini: et propter hoc sic nominatur: et habet flores magnos ad longitudinem tēdentes: quorum color est purpureus. ꝛ habet semē depressum simile lenti: et habet radicem magnā albam et grossam: in qua est multum lac.

Gal. octavo simplicium pharmacorum capitulo de ti imallo secundum translationem arabicam. Virtus omnium illorū lacticiniorū est ca. ꝛ sic. in q̄rto gradu. virtus titimalli ē laxativa: laxat phlegma et cholerā: ꝛ provocat vomitū.

Ital. eodem lib. & eodem capit. fm translationem grecam odes quidem hnt acrem & ca. virtutem predominantem. inueniuntur aut in eis & amaritudo. fortissima ergo oium est opos et frondes. participat vero & radix predictis virtutib⁹: s; non equaliter. ipsa aut cocta cu aceto dentium dolores: & maxime quicunq; corrosis ipsis fiunt curat. opos vero fortiores hz virtutes ad forame dentium. & alias partes corporis. mox vlcerat extrinsecus emplastrata. est n ex quarto gra. calefacientium: que causticor dicimus esse. ita aut & pilos aufert vnctus opos. q; uero fortis est: miscetur oleo: & si multotiens hoc fiat. tandem radices pilorum perimit: & nudu eis fit corpus. s; eandem aut virtutem acrocordinos et formicas pterigia et cyrilos tollit. Abstergit aut & empetigines et scabies: eo q; abstersiua ei adest virt⁹, propter amaritudinem & fagedenica: & vlcera carbunculosa & cancrosa. q; calefacit forti er. & abstergit innate nata e: siquis i tempore et mesuris eo vtatur. At vero & fistularum tylos eadem virtute curam⁹. hec omnia operantur oes opi ttimallor. s; genus simulter: debilius vero folia & fructus operari nati sunt: q bus ad pisces qui i stationarijs aque vti assueuerunt. citissime. n. ab eis tenebrantur & semimortui facti ad superficiem feruntur aque. cum autem sint septem species ttimalli. fortior est qui caracias nominatur: que & masculini quidam nominant: & q i lapidibus nascitur. qui dr dendrodes. cosequeter aut q barbasso assimulatur et cyparisias: deide paralias: deinde aut eliostrophos. s; pportionez vero pdicte cor. virtutes e eius & titimali q ab eis.

Titerispolla .i. camedria.

Tias. i. mnotatio anguli oculi.

Tui .i. ficus.

Timelea .i. camedreos.

Timbre .i. saturegia.

Tiaffi .i. sulfur.

Tirus est quidam serpens.

Tilarium .i. lutibiu minutissime incisum.

Tibirtanuci .i. nec nimus leue nec forte.

Til .i. gramen.

Tinea est nomen equiuocum ad uentrez & ad scabiem capitis.

Tisana .i. aqua ordei vel fariola.

Tiberum .i. omentu uel recticulum.

Tile .i. species vini: & est uinum coctum.

Timutus .i. asperitas.

Tinsa .i. cocodrillus.

Timiama e quodda lachrymu q vocatur cancamon: q ponit in .l. cancamon: quod cu coagulat est granulosu: & sunt grana parua leuia albissima quasi thus album apparet: sed albius est: & leue vt magis minutum q emanat ab arbore simili lecine i magnitudine: & sclys ca volucrori: cuius fructus sicut oliua vel granum laurica cares nucleo nigri coloris: cuius fructus exprimit: & succus ei⁹ coagulat⁹ dr timiamea. s; illud e peritus q a truco arbore emanat penso. fit ex eo fumigiu bonu: s; nos coiter vocamus timiamis corubium consi

ctam: que quid sit. l. l. corumbaum.

Timo pfilnio queda confectio est: quam Diasc. describit i proprio cap.

Tibulch. i. triplicatum & est quidam potus.

Tilos est callosa & grandis cicatrix: vt in alexandro de oculis.

Thichar e spes uitri: q consumit argentum: & dissolut admixtu ri.

Tibialis est spes calami aromatici.

Tino .i. liquor.

Tiria pictura offiasis idem. & sut furfures capitis l. l. offiasis.

Tiriagia .i. vngula oculi. Tilinu albe .i. fenugrecu

Tifsa .i. siligo. Tigus .i. barba iouis.

Tire .i. gluten. Tipico passio .i. iterpolata.

Tiriacha aforoch .i. a morte liberans.

Timeas est spes cannele basap.

Tibur .i. vulua. l. l. vulua. Tiriaca alfarach .i. maior

Tiriaca diatesseron .i. q fit de qtuor reb⁹. l. l. tessera

Timus quid est. l. l. halce. Thimus ide q supra.

Tbura gd e. l. l. althea. Timolca gd e emolea.

Tbit .i. gramen. Thirbum omentum vel zirb⁹.

Thilicteris e vna ex spe bis filicis

Thiosapiros .i. sulfur sine igne.

Thimos quid est. l. l. ichaelch. Thia .i. sulfur.

Thianapiron .i. sulfur induicu: & e sulfur viuum

Thridax .i. lactuca. Trigana ide q supra.

Trifolion .i. trifolium. Trifolon .i. satyrion.

Trifillu ide q supra. Trifilium idem q supra.

Triamnent .i. petrosellinum. Triba .i. saturcia

Trignum quid est. l. l. zaror Triocei .i. tubere.

Trisagor maior .i. camedrea.

Cap 683.

Ripolion Diasc.

cap. tripolion fm translatione greca. nascitur locis maritimis .i. i littoribus ipsis. folia hz apio similia & grossa: hasta longam duob⁹ palmis i capite diuisa. flore dr mutare ter i die. na mane colore album facit: & alijs horis eu mutat: media die purpureum: & sero feniceu. virt⁹ est illi calidissima cu vino bibita ʒ .ij. hūores aquosos ventris deponit. vrina prouocat. acceptis uene nis occurrit.

Trifolium quid e. l. l. handachucha.

Trigeno .i. spes trifolij. Trigo rubeo .i. dragatu

Triaselacu .i. gluten taurinu.

Trigonia .i. piristreon. Tridax .i. lactuca.

Tidax agrea .i. lactuca agrestis.

Tribuca .i. lacertides.

Trisafice .i. gladiolus.

Trinus .i. genus spongie.

Trichimanes .i. polliricum.

Trix .i. seda.

Trifonetum .i. camomilla.

Tridi agrea .i. lactuca agrestis.

Triseon .i. iuuenile siue delicatum: inde trifera: & collyriu triferon.

Trionites .i. bectonica Triobolus .i. trillus.

Trillus .i. tribulus. Trigon .i. turtur.

Triangulum uel triangularia.i.sigillũ salomonis
Tricolerus vel trifolis.i.herba capillacea.
Tricodium.i.nespillum eo q̃ tria ossa habeat.
Tribulus quid est.l.l.basia.
Triplicaton.i. cui⁹ tertia ps remãsit ĩ decoctiõe
Tri.i.cibus factus de pasta azima.
Triconomeli.i.mel cum cito͞nijs
Triallis e quoddam genus tassi barbassi satis'cõbustibile.
Trizoaga i.camedreos
Trigõ.i.trocisci facti õ trib⁹ reb⁹: q ponũtur ĩ antidotario Alexandri de dysenteria. ⁊ q̃cquid de tribus rebus efficitur potest dici trigoni.
Trigama i.lactuca
Trigomum i.nespillum.l.l.zaro
Trimata i.excoriationes
Trisalacum i.vinũ rubeum
Triticum quid est.l.l.beuda.
Trigotrigonus i.lupinus marin⁹.
Trisego i.quercula maior
Trimiagne idem quod supra
Tymbra i.satureia
Tylis i.fenugrecum
Tycanus i.calx
Tyriasis sũt squame resolute a capite similes fursuribus.
Tyriaca est quoddaʒ pharmacuʒ Gali.oĩbus notũ valens ad plura: ut Gal. in libro de tyriaca: q̃ non cõpetit ??m eũdem habentibus calidissimam cõplexione:neq̃ dieb⁹ canicularib⁹:neq̃ cõuersantibus in terra ca.neq̃ ĩfantib⁹. Cõstantin⁹ in pantegini ait: q nõ cõuenit ĩ materia cholerica uel sa. na. Auic. dicit q cõpetit in fe. phlegmaticis ⁊ melancolicis post digestionẽ. Serap. ait q competit fe. hñtib⁹ maĩʒ venenosã. Gal. ĩ li. de tyriaca ait: q cõpetit fe pestilẽtiali. Est tyriaca ƒʒ Auic. de cordialibus ca. in ????.gradus
Tormentalis i.satyrion
Tosi est quidaʒ tumor in quo cõtinetur ad modũ lapidis.
Toxicum quid est.l.l.virem.
Thorax i.pectus
Torea i.axungia
Torrefactum i.semicoctuʒ
Torobos i.aqua lactuce
Tobaltin i.rubi imaturi
Totraceos.i.quartana febris periodica.
Tormos i.lupinus
Tocandestre i.pyretrum
Tocomos i.ferrum
Torna folis i.pentadactilus
Torobos i.aqua lactis
Tonetica i.confortatiua
Tofus lapis est leuis ⁊ spõgios⁹ satis absterfiuus.
Tomos.i. diuisio:inde anotomia. i. recta diuisio: ⁊ atomus.
Tobucum i.hypoquistidos
Tromi arbor est nobis ignota. cu⁹ cortex fruct⁹ ⁊ folia in se aliquid stipticũ habent: ⁊ calefaciunt nimis:⁊ desiccant. Diasco.
Tortuca i.testudo
Torbolos.i.cortex sambuci terranei.
Tossa i.meis
Torpor.i.congelatio uel stupor.
Torpigo est quidam piscis inducens congelationem:⁊ quid est.l.l.fead
Torecos i.lactuca
Touna i.nauseatiua facietas.
Tormentilla i.bistorta
Tortella quid est.l.l.bedereos.
Topus quid est.l.l.torpus.
Togmaton i.facietas nauseatiua.
Totima idem quod supra.
Tortelle dessemi quid sunt.l.l.passine
Thontrenis i.lamentationib⁹.
Thorach i.panis biscoctus
Thora.i.mensura.xxx.modiorum
Thomicum i.confortatiuum
Thobos i.panis.l.l.beuda
Trosima i.intuba
Trõbos i.sãguis coagulatus
Trocos.i.ossa de nespillis vel rota vel rotunduʒ.
Tronetaria i.peristereon.
Trosimis:scariola:endiuia:intuba idem.
Trotimel idẽ qð supra. Trocoma.i.asperitas.
Trobaltim.i.mora rubi imatura.
Trocilli sp̃ma.i.semen lactuce. Trocilli.i. lactuca
Trociscus i.rotunda confectio
Tropus.i.modus:ƒʒ top⁹.i.locus: idẽ topica remedia.i.localia:liber topicoꝝ et cetera.

Cap.684.

Rogorinus siue tragoriganus ƒʒ Dias.ca.trogorin⁹. frutex ẽ silis serpillo agresti.ƒʒ latiorib⁹ folijs:⁊ glutiosa vehementi atq̃ virtute potior est. ⁊ alteꝝ gen⁹ minora hñs folia:⁊ semen qð marubiũ ab aliqbus dr̃ folia sũt illi similia sasuco. virtus est oĩuʒ ca. ⁊ diuretica. ventrẽ mollit. elixatura eius bibita cholerã deponit. splenetici cũ aceto bibita medicat̃. menstruis iperat. melle addito vt electuarium periplemoniacis valet adhiberi. putredineʒ stomachi tollit. fastidio medet̃. nauseãtib⁹ subuenit. polẽta mixta tumorẽ spgit.
Trocisci stelle et antiq medici noĩauerũt eos alnirola canee. huiusmodi nõ pmittunt vitã recedere.
Trocos.i.rota vel rotundũ:⁊ ẽ idẽ qð trochos.
Tropos.i.conuersio. Tuice.i.pinus.
Tuscaria.i.albuciũ:⁊ ẽ affodillus.

Cap.685.

Tuchia ara.gre.⁊ la.tucia. **Sera.** li.ag.ca. tuchia. Tuchia ex ea ẽ q̃dam q̃ inuenit̃ ĩ mineris. Et ex ea ẽ quedã q̃ fit ĩ fornacib⁹ ĩ qb⁹ citrinat̃ es:⁊ colligit̃ ⁊ reponit̃ sicut cadmia sicut apparet ĩ.l.l.cadimie ⁊ põfolix. Sʒ illi⁹ q̃ fit ĩ mineris sũt tres sp̃es:nã ex ea ẽ alba:⁊ ex ea ẽ viridis:⁊ ex ea ẽ citrina ĩbibita rubore. ⁊ minere tucie idie sũt ĩ littorib⁹ marĩ ppe regionẽ indie. ⁊ melior hap ẽ alba:q̃ cuʒ aspicit̃ vr̃ q hẽat supra se

stile:z p⁹ ipsa ē citrina.s3 i viridi ē asperitas:z ē pso rata:z delertur ex maritimis sin . z alba est subti lior omnium specierum tucie. et viridis est grossi or:z licet illa que cum foraminibus est.

Dial. cap.de tucia.sunt eius oēs spēs: vna est leuis alba:alia est minus leuis ca. generatur aūt tucia qñ accipitur climia z pulueri zatur super eoi sm citrinitate:z apponitur in ipsā climia.vt fiat claru citrinum: eleuatur ergo ex cli mia fumus:z adheret parietibus.z est tucia . et tu cia quidem non ē solum ꝓpter tincturā eris:sed ē absq3 hoc qd potest fieri ex climia absq3 citrinita te eris.melior ex ea scdm Serap.ē que fit i cypro: que qñ roratur aceto:emittit odore eris:cuius co lor est similis colori resine: z sapor similis sapori luti.z qñ ponitur super prunas aggregant partes eius:et fit color eius similis colori eris.z qñ tangit nō h3 asperitatē z est leuis.oportet.n.q̄ iueniatur hec oīa in ea:aliter aūt non est bona.lauatur aute tucia in hunc modū:accipitur sicca vel cum aqua mixta:z ponitur i pecia lini nō rara:z ponitur in aq̄ pluuiali:z mouetur pecia i aq̄: z qd ē de tucia bōa electa subtili⁹ egredit̄ de pecia i aq̄:z id qd ē in ea ex sorde et grossum remanet i pecia : z post hoc dimitte residere deinde proiice aquā cum tu cia i vase alio mundo:z qd remanet i fūdo ex gra ni arenoso abiice:z o mitte aquam clarificare : z ꝓiice eam cum facilitate:z iterū3 ifunde super tu ciam aquam aliam z agita:z fac ut prius:z hoc tā diu vt nihil arenosi remaneat:z aqua superstans remaneat clara.Et cum hec feceris ꝓiice aquam: z sicca tuciā.z quidā sūt qui dissoluūt tuciā i aqua donec fiat sicut mel.z ponunt eā in pecia:z suspen ditur pecia super vas.z colatur ex ea qd pōt:et re stringunt peciā restrictione pauca:vt ampli⁹ egre diatur.z ꝓiciunt super ipsam aquā multā:et mo uent:z qd natat i superficie aque colligunt cum la na:z illud qd natat est pinguedo: ponūt eam ī va se nouo mundo:deide cōmouēt residuū motiōe leui.z ꝓiciūt i vas aliud : z qd remanet i fūdo ex arenoso abiciunt:faciūt hec sepe:donec nihil are ne remaneat.lauatur aūt tucia cum vino similit̄:z illa que lauatur cū vino est plus stiptica q̄3 que la uatur cū aqua.z virtus tucie est stiptica ifrigidati ua.replet vlcera:carne conglutinat.desiccatiua ē desiccatiōe pauca.z q vult assare tuciā:terat eā cō tritione forti.z cōficiat eā cū aq̄:z faciat trociscos z pōat eos sup testā z pōat sup prūas:z voluat tro ciscos cū assiduatiōe dōec desiccēt:z fiāt rubei.z scias q̄ accipit̄ tucia ēt ex auro z argēto z plūbo z illa que accipitur ex plumbo est secūda i bonita te ab illa que fit ī cypro:de qua diximus . Aliquā do aūt egemus tucia z nō possumus iuenire : sed nos scimus medicinas equiualētes ī bonitate et si miles virtuti eius quas hic volum⁹ docere:sc3 mo dum earum:z qualiter fiat: Accipe ex folijs myr ti cum folijs z granis eius recētibus sicut sunt : et pone ī vase terreo crudo:z cooperi vas cooperto rio hñte multa foramina:z pone in fornace figuli: z qñ decocta fuerit terra vasis z facta testa: aufer qd est i ea:z pone i vase alio crudo:z pone iterū3 i fornace sicut prius:z sine coqui:z extrahe cū co ctum fuerit vas:z extrahe qd est in eo:z laua cine rem illum sicut lauatur tucia:z vtere . fit aute hoc idem ex folijs et sūmitatibus oliuarum eadem di sciplina:z maxime siluestrium:z fit ex citonijs p⁹ q3 i ciduntur per frusta: z abijciuntur semia z ex galla:z ex moris celsi albis imaturis z delxccatis i sole.z ex sūmitatibus arboris grani viridis:et ex floribus vitis agrestis:z ex sūmitatib⁹ arboris ma sticis.z quidam accipiunt folia arboris sicus:z de siccant ī sole:z faciunt vt diximus.virtus tucie ab lute est sicca et plus desiccatiua omni medicina.z igreditur i lief cum quibus curantur egritudines o culorum.z est vna de melioribus medicinis cum quibus curamus vlcera que fiunt i ano et virga z pectine.z desiccat humiditates que veniūt ad ocu lum:z prohibet eas venire z ingredi tunicas eius.

Capi.686.

Turbit arabice:latine et grece caritamion.

Sera. li.aggre.cap.turbit aucto. Dial.est planta que nasci tur i littore maris in locis.s.quos mare cooperit qñ crescit.qñ vero est tranquillum non tāgit ea: nō.n.nascit itra aquam nec multū lōge ab ea.z ti si qñ mare turbat̄ et crescit non tāgit ea . h3 folia similia folijs plāte q̄ dr̄ erasatis:nisi q: sūt grossi ora eis.z h3 stipitem duobus palmis longū diuisū i sūmitate.Et quidā dicunt q̄ flos eius mutat co lorē suum ter in die:q: i mane est albus:z i meri die declinans ad porpureū colorē:i vesperis vero fit rubeus.Radix vero eius est odorifera alba : q̄ qñ masticat̄ calefacit linguā.Et idē auc. Hal.trā latione Albataricb:z nascit̄ in littorib⁹ z arenis.z virtus eius est ca.z sic.laxat z mundificat ventrē. z melius ex eo est illud qd cum euellitur z radix eius a terra aufertur cortex eius stati3 z abijcitur grossum qd ē intus.z ex corticibus eius melior est ille qui ē vt calamus gūmosus z albus.z qñ volu mus ipsū frāgere cito frāgitur:z nō accipiat illud turbit qd est tortuosū.turbit est cal.z sic.cōplexio nis i tertio gra.Et idē auc.Aben mesuar.Et meli or est ille q est subtilis ligni.z proprietas eius ē la xare viscosū phlegma:verum ipsū dimittit debili tatē ī stomacho ꝓpter abhominationem sui sapo ris.Rectificatio eius est conficere ipsum cū oleo amigdalarum dulcium. Dosis eius est a ʒ.i.vsq3 ad.ʒ.z oportet q̄ adhibeatur potāti custodia ma gna:z non exhibeatur solum.z ipsum quidem est bonum humoribus frigidis.z educit eos : et laxat humores grossos.Et idem aucto.Abix. Meli⁹ ex eo est album in colore suo:z quod in figura est si cut calamus argenteus.et pulpa calami.est subti lis z cito frangitur non existens grossu3 neq3 gra ue.z quando teritur est contritio eius facilis:z est album quando est tritum.illud vero quod non ē tale non est alicuius bonitatis.et turbit quādo trā sierit tps multū sup ipsū.fiunt i eis vermes sicut i alijs lignis:z debilitat i virtute sua.z signū ei⁹ sup

hoc est q̃ appareant i eo foramina ac si esset forãtum: et in hoc quidẽ laxat phlegma laxatione leni. Et rectificatio eius ẽ ut abraso fricetur cortex ei⁹. donec perueniatur ad album eius. et postea tere ipz et cribra ipsũ per cribrũ tenue: et si ponis ipsum in medicinis laxatiuis sicut i pillulis et decoctiõibus cribra ipsũ per cribrũ stricturie: ut ei aliqua grossicies non adhereat villis stomachi. et conuenientior modus rectificationis eius ẽ q̃ cõficiatur cũ oleo amigdalarũ amararũ postq̃ fuerit triturata et cribratum. et si vis exhibere ipsũ bñtibus phlegma viscosum tenax tere subtiliter et cribra. ut ipsum non adhereat stomacho et expellat ipsum phlegma.

Dnii. cap. de turbit. Turbit est ca. et sicca in tio gra.

Jo. mes.

turbit est radix cuiusdam herbe cuius folia sũt similia folijs ferule minoris. et est ex hñtibus lac. et est ex eo silucstre et domesticũ et magnum et paruũ. et adhuc ex eo aliud album aliud citrinum: et aliud nigrũ. electio qđ in locis nascatur siccioribus: et gũmosũ ꝓpter spissitudinem lactis eius. contrariũ vero econtra declinat a ꝓpetatib⁹ bõis: q̃ sũt septẽ scdꝫ q̃ sapiẽtes scripserũt. s. ut sit albũ: et vacuũ aridũ nosũm: et gũmosum. et sit cortex eius cinericius et planus: et sit recens: et facile frangibile. citrinũ vero maluꝫ ẽ: et nigrum peius: grossum ẽ non bonũ: et subtile tenue similiter. Est. n. debile et antiquum malum. et qđ est crispi corticis: et bñs interius caꝫ frangitur sicut neruos e siluestre malũ. Et qđ nõ ẽ gũmosũ ẽ debili⁹ et ventris conturbatiuum. et ma ut est vt cognoscas adulteratum ex eo qđ sit cum superlinitione i extremitatibus eius ex gũmi dissolutione. Et cognoscatur eo q̃ i fracturis ipsius ẽ sine eo. et nimis recens ẽ conturbatiuũ et subuersiuũ viscerũ. Antiquum vero debile: medíocritateꝫ vñ hñs: est. n. qđ eligitur. Complexio et ꝓprietas ca. ẽ i tertio gra. et est resolutiuum attractiuũ attractiõe mediocri: generans ventositatẽ et subuersionẽ et nauseam. et acquiritur ex vsu eius exiccatio in corpore euacuat eiꝫ humiditates subtiles. Rectificatio. Tria sunt corrigibilia i ipso. Est enim debilis operationis et tarde: et nocet stomacho faciens subuersionẽ et nauseã. et acquirit vsus ei⁹ corpori exiccationem nauseaꝫ et estuationem. Rectificatores vero eius i primis abradi iusserũt corticem eius donec appareat albũ ipsius: et corrigunt de eo qđ dictuꝫ est. primo administrando aliquid virtutis acute: vigorans ipsũ i operando. et ex reb⁹ ipsũ maxime confortãtibus est zuccarum. ipsũ enim sigillat et ꝓprietatẽ mirabilem. ut educat humorem grossum et viscosũ ẽt a remotis cũ facilitate ita q̃ e ia a iuncturis et enchis et a locis profundis et distãtibus. ꝓ se vero non facit illud: imo educit de phlegmate qđ subtile: et relinquit grossum: et hoc tarde operatur. et corrigit qđ secundo dictum ẽ admiscedo ei ex medicinis stomaticis et redolentibus et sedantibus agitationem in eo: sicut est mastix: et gallia aromatica: propter sicut zinziber et piper longum et similia. et emendatur qđ vltimo de eo dictum ẽ sicut dixit Alcanzi. ut misceatur oleũ amigdalarꝫ

aut confisgatur cũ amigdalis aut cuꝫ zucaro. Et dicit Rufus: administratio ipsius cũ lispucio remouet hoc nocumentũ ab eo. Et dicit Iude⁹: Ipsum cũ confectione de citonijs: aut rob ipsius cũ medio ponderis eius ex zinziberi et duplo ponderis ipsius ex amigdalis est solutiuum bonum. Inquit Damec: et fiunt trocisci ex eo: et duplo ponderis ei⁹: et florum vio. et medio põderis eius ex zucaro: et fit solutiuum sine molestia. Et inquit Iohãnicius: accipe oacnlorũ infusorum in aceto die et nocte partes cẽtũ: penidiarũ partes. 50. amigdalarũ purgatarũ pies. xxx. turbit partes. xxx scamonee partes. xij. zinziberis: piperis longi. foliorum siccorum ana partes. iiij. eoruꝫ fiat permixtio bona: et confice cũ melle despumato: est enim medicina mirabilis. Inquit filius zezar medicamẽ de turbit quod elegi in egritudinib⁹ in quib⁹ usus ei⁹ est necessarius. Accipe turbit partes. x. zinziberis partes. v. zucari partes. xx. et q̃nq; addũtur masticis. ʒ. iij. et quandoq; alia sm intentiones alias. Et dixit iterũ infundatur turbit i succo cucumeris asinini die ac nocte postq̃ rasus fuerit ei⁹ cortex et exiccetur. Est enim vlamũ ad egretudines iũcturarum. Turbit aut de trituratione: et cõtri. ione sustinet omne quod ẽ mediocre. Nocumentũ aut ei⁹ expellit aqua mellis ca. et aqua similiter zucari ra. cum oleo amigdalarũ.

Posse.

Turbit confortat dissolutione educit humores phlegmaticos grossos et viscosos a remotis et ꝓprie a iuncturis. et ipsum quidẽ mũd. sicut stomachũ: et expellit superfluitates ab eo adherentes in villis eius. et mũdificat pect⁹ a phlegmate grosso putrido. et educit a iuncturis et locis nervosis et anchis humores grossos viscosos. et valet ad dolorẽ iuncturarꝫ. et eius visus preseruat a lepra et ab i. econib⁹ phlegmaticis: sicut est morphea et barae. et est medicina fe. phlegmaticarꝫ bona. hi aũt qui sumũt ipꝫ timeãt austrũ: et abhorreãt pisces. Dosis ẽ ⁹cõtriti ẽ a. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. et ei⁹ decoctio a. ʒ. ʒ. vsq; ad. ʒ.

Tũbasi	est regio quedam.
Tursie. i. armoniacum.	Tueingi. i. fasianus.
Turmisios. i. extura que rumpitur.	
Tut	i. gersa: et est cerusa

Tuchibi. i. qñ facit stare sicut stat hõ cũ orat tenẽs faciem suã et ventrẽ super terram.

Tululie	i. verucalis.
Terũge. i. citratũ: et gre. vocaẽ spes quedã ozimi.	
Ticedillo. i. herba passerina: quam ignoro.	
Tufa. i. mala. Tulolie. i. verucalis.	
Turinus	i. lupinus.
Tulup herba ẽ que i flumine nascit: et vocat oga	
Tulilup	idem qđ supra.
Tuttera	i. pulegium.
Tuluxus	i. exficcatio.
Tulucsius	idem qđ supra.
Tunnabarũ	i. cinabarũ
Tubel. i. bacitura seu squama metallorꝫ.	
T bube leris	i. bactitura eris.

T urbiscon id est oliuella: et est laxatiua: que ẽ species laureole.

Turgaron est spēs draconum marinorum.
Turtule est quoddam genus piscium.
Turriones.i.extremitates vel capitoli.
Tuderi e herba nascens in tecto & parietibus: et nocatur elixio.sed Auicena dicit q̄ e herba humi lis prissio satis resolutiua & mollitiua.
Tussus vel lebleb ara.lati.volubilis.
Torsus.i.antrax. Turges.i.fordes.
Tussis clamosa.i.canina: & est tussis cū qua est spe cies orthomie.
Tumor nature.i.emoroida inflata vl' ceca: que ni hil sanguinis emittit.
Tuborositas.i.radix rotūda. Turgonus.i.turtur
Tubelanachas .i.squama eris.
Tubera sūt fūgi sub terra morantes rotundi ad modū pile.l.l.bamech.
Tuden.i.herba habēs folia similia folijs cipressi: quam ignoro.
Tutametus.i.pu'egiū. Turbiscus.i.laureola.
Tussilago.i.vngula caballina. Tumu.i.thymus
Tumini idem qđ supra.
Thumū .i.herba capillacia.
Thucramenis .i.pulegium.
Thurthal quid est.l.l.carrumen.
Thus quid est.l.l.konder.
Trūbus.i.globus.unde trumbosus sanguis id est globosus.
Trufi .i.tubera.

Sequitur de.V.

V Atus i.mora siluatica que simili ter vocatur batus.l.l.batus
Uarices.i.vene grosse.
Ualeriana.i.amantilla: dordaci on: potentilla: nacalia: fu idem.
Uappa.i.vinum vile debilitatū et enentatum.
Uacinii.i.genus florum crocei coloris: & est ocu lus vacce.l.butraceon.
Uacanium.i.viola purpurea. Uara indi.i.foliū.
Uarices.i.vene tortuose in cruribus vel alibi.
Uahanab .i.menta.
Uaricopa.i.qđ debilitat' opatio audinis
Uareas .i.fumus.
Uaponū.i.papyrus.l.l.burchidi.
Uapirum idem qđ supra.
Uarrachiū.i.apiū risus.l.l.botrachion.
Uaries.i.narcisus. Uard.i.rosa.
Uascus.i.remissus. Uarix.i.egrotatio.
Uadaba.i.vmbilicus: & sūt belliculi marini.
Uariola .i.morbillus.
Ualeriana.i.ferpillum maius: & est valeriana.

Capi.687.

V Amacha ara.la cera. Sera

auc.Dias.melior ex ea est grossa mun da a sorde.i cuius odor est odor mel lis: & est in colore eius parum rubedinis: & illa que est alba per cocturam: & pinguis est post ipsam

Gal. vij.sim.phar.ca.de cera scđz trāslatio ne arabica. Uirtus eius prima e: q̄ est medicina media inter res calefacientes & siccātes & humectantes: nisi q: est cum hoc grossa res parū viscosa.& ideo non solū desiccat: verum etiam hu mectat per accidens: postq: per suam' viscositatē phibet resolutionem. Et idem eode lib.& codem cap.scđm translationem grecam. Cera i medio equaliter est calefacientium & in fri.& hu.& siccan tiū. Habet aūt quid grossarū partium & emplasti cum: propter quod non solum siccat: sed etiam se cundum accidens humectare fortassis vtiq̄ vide bitur prohibens transpirationes. vnde & materia est aliquorū pharmacorum que calefaciunt & infri gidant. ipsa aūt scđm ipsaz de digestiuis vtiq̄ erit debilibus non itra corpus sūpta sed extrinsec' ap posita. habet enim quid paucum diaforetice et ca lide virtutis qua plurimum participat mel.

Sera. auc. Albugerig. Mollificat grossici es apostematum.& conuenit asperita ti pectoris qn̄ ponitur super ipsū cum oleo viola to.& mollificat neruos et vlcera.& maturat & resol uit resolutione debili.& non est de medicinis que i grediuntur in corpore: sed de illis que apponuntur extra.& est materia omnium emplastrorū cale fa cientium & infrigidantium. Et idem auc. Dias.c. Uirtus est mollificatiua replens vlcera repletiōe mediocri & non forti. et formāt ex ea grana i mo dum granorum gegeuers: & bibuntur ex eis.x.gra na ad vlcera intestinorum.& probibet coagulatio nem lactis in mammillis lactantium. et quādo po nitur super neruorum asperitatem mollificat et le nit ipsam sed manusus id est propuleos.& est sup fluitas & fordes quam apes proyciunt extra domi cilia sua: & reperitur in alueariјs. pro quo.l.l. ppo leos. Dias. secundum translationez grecam. Cera valis est rufa et pinguis et odorata. odorem his mellis mūda: vt est pontica et cretica. alba cera et pinguis secundā habet virtutem. Exalbare sic ce rā debes: Ceram albam icide minutis partibus: & mitte i cacabo nouo: & missa aqua marinma: ipo ne foco.& cū se soluerit sparge desup tritū nitrū: & postq̄ bis aut ter bulierit depone eam. Cuz vero spissauerit leua de cacabo: & purga fordiciez si fue rit: & secūdo id facias: & cū bulierit mitte ibi fūdū cacabi fracti: aut illud sic rotundū aqua aspersuz. & desuper cere qđ fuerit vel heserit pone i sole aq̄ perfusum: nā & lino isertuz albū facit colorē. quis quis autem aquam salsam plus miserit. plus albā ceram facit.& verno super herbam ponitur. virt' est omni cere termantica et pleronica. miscetur au tem succis et pultibus propter dysentericos confe ctis adiuncto aliquo melle quo decoctio fiat co mestibilis. in modū pillule tria grana accepta coa gulatū lac mammis soluent. vires habet omnis ce ra relaxare duricies mollir'. Est.n. media iter ca.& fri.sic.& hu. vnde materia est aliorum medicamen torū. q: ex ea cōstruunt' epithimata & alia.

Capi.688.

V'Asachi id est fordicies parie-
tis balnei.

Sera. lib.aggre.cap.vasachi auc.
Gal. Est calenit et dissol-
uit.facit nasci carnes.⁊ est conueniens fissuris que
fiunt i ano ⁊ emoroidibus qñ ponitur super eas.
Et qđ de fordicie colligitur ex corporibus exercitã-
tium calefacit ⁊ resoluit exituras dure solutione.
⁊ est conueniens vlceribus reni.⁊ illa que colligi-
tur ex corporibus lactantiũ confert nodis qui fiũt
i matrice qñ ponitur super eos.⁊ cõfert sciatice po-
sita loco ungenti.⁊ fordicies que reperitur i vasib⁹
i quibus oleũ adducitur:resoluit multũ ⁊ lenit.⁊ di-
xit i fordicie que est i corporibus lactantiũ secũdũ
q̃ i ea est de puluere:diuersificatur ab alia.Et for-
des qui iam vniuersaliter resoluit apata indige-
sta.⁊ conuenit apatibus calidis mamillarũ:⁊ hoc
qñ exigunt inflãmationem eorũ:⁊ prohibet cursũ
humorum ad ipsa ⁊ resoluit qđ iam fluxit est ad
ipsa:qñ ipsa ẽ composita ex puluere et oleo ⁊ for-
dicie corporis hoĩs. Sed fordes vasorum recipiunt
acuitates a vase erio:⁊ similiter ẽ acutior.⁊ fordici-
es auris confert pan ricio.pro fordicie semicapi-
lege litteram asathartar.

Capi.689.

O'Asac arabi.grece afiosi:latine ar-
moniacum.

Sera. lib.ag.cap.vasac auc.Dia.
Armoniacũ ẽ gũmi plãte
siluestris filis plãte galbani i figura sua.Et nascit'
i terra dicta aregemõie: ⁊ ẽ i pib⁹ codi. hec herba
grece dĩ afiosi:cui⁹ radix vulneratur ⁊ egreditur
lachrymus qui colligitur ⁊ seruatur.sed aliquãdo
de ipso cadit super terram:quare admiscetur cũ
eo terra ⁊ lapilli ⁊ alie fordes.sed melius ex eo est
hñs odorem bonũ i quo nõ sũt lapides nec ligna
⁊ tendens ad albedinem:cuius fractiones sũt simi-
les fractus olibani.⁊ est purum sine forde.⁊ odor
eius vergit ad odorem castorei.⁊ sapor eius ẽ ama-
rus.⁊ hꝫ i se pinguedinem ⁊ splendorem cum soli-
ditate.⁊ illud qđ est huiusmodi dĩ tarnussima. sed
illud qđ continet terram ⁊ lapillos nominat' chi-
ronia:⁊ defertur de terra que dĩ monacõ.⁊ ẽ suc-
cus plante similis plante galbani i similitudĩe sua:
et nasci-
tur ibi. Gal. vi.sim.pbar.cap.armoniacũ se-
cundum translationem grecaꝝ
Armoniacum liquor est cuiusdaꝫ ferule.hec mol-
lificatiue virtutis est excellenter:vt eos qui circa ar-
ticlos poros dissoluit.⁊ splenes sklirratos sanat.⁊
scrofulas consumit.virtus est eius que calefacit ⁊
desiccat.Et idem Sera.auctori. Aben mesuay:p-
prietas eius est cõferre sciatice et podagre ⁊ dolo-
ribus iuncturarum qui fiunt a phlegmate viscoso
qñ datur ex eo aureus ⁊ vnus post ꝙ resolutum fue-
rit in decoctione:⁊ ipsum bibitur simplex ⁊ mixtũ
cum alijs medicinis. Paulus cape.de armonia-
co.valet contra tussim antiquam et humidam ⁊ as-
ma ex grosso ⁊ viscoso phlegmate i gutture. pillu-
le armoniaci accipiũtur in ouo sorbili.vel distem-
perentur in melle ⁊ dentur. vel fiunt pillule ex eo
⁊ melle: detur di priꝰ pectore mollificato cũ dial-
tea ⁊ alijs. Cõtra scrofulas i principio: accipe ar-
moniacum:sal gemma: nitrum:succum marubij:
ceram:⁊ resolue armoniacum i aceto:⁊ dimitte p
noctem:⁊ postea resolue cum cera ⁊ alijs rebus:⁊
iunge. Contra vicium splenis: Accipe armoniacũ
⁊ galbanum equo põdere:⁊ resolue in aceto:⁊ di-
mitte per vnam noctem:⁊ i mane resolue cum ce-
ra additis pulueribus costi ⁊ absinthij:⁊ facias vn-
guentũ.ad menstrua prouocanda ex solo armoni-
aco fiat suppositoriũ.vel ex eo fiat fomentum:
⁊ postea ex assa et galbano fiat suppositoriũ. Cõ-
tra lumbricos detur armoniacũ cum succo absin-
thij.⁊ resolue ipsum i aceto:⁊ fiat emplastrũ i vm-
bilico.vt dentes cadant:accipe armoniacum ⁊ fac
cum iusquiamo:⁊ iunge dentes ⁊ cadent. Auerois
.v.colliget cap.de armoniaco.cali.est in tertio: sic-
cum in primo.

Capi.690.

V'Aronig arabice: grece et lati-
ne doronicum.

Sera. lib.aggre.cap.varonig id
est doronicum. dĩ q̃ sunt
bene albe iterius:exterius vero ad citrinitatem tẽ-
dentes: ⁊ sunt frusta i grossitudine ramorum fei-
taraga.⁊ i magnitudine pollicis ad plus:⁊ sunt ali-
quantulum dure ⁊ grauces:⁊ deferuntur ex syria.
Et doronicum ex syria ẽ illud quod magis admi-
nistratur.est cal.⁊ sic.in tertio gra.confert dolori-
bus qui generant' a ventositatibus grossis ⁊ phleg-
maticis ⁊ proprie ventositatibus matricis.⁊ cõfert
morsibus venenosorũ ⁊ puncturis eorũ bibitum.et
facto emplastro cum eo et ficubus:⁊ intrat i confe-
ctionibus magnis. Aben mesuay.est calidum ⁊ sic-
cum:⁊ conuenit ventositatibus matricis:⁊ confor-
tat cor:⁊ confert suo tremori et cafatan. Auicẽ.de
viribus cordis dicit q̃ confortat cor.

Vbamite i.affodillus.
Vla est inueterata albugo:vt i alexãdro de oculis.
Vrargiros i.argentum viuum.
Vra i.celeste.
Vsaro i.empetigo.
Veta i.plantago.
Veausillo i.rubi cime.
Venerica i.acorus.
Veraiklatum i.vrtica.
Veclon i.saluia.
Verrupedinm i.verbena.
Venago.i.succus ex tasso arbore expressus.
Vesicogo i.alkekengi.
Venter api i.mille folium.
Velatri genera sunt duo.s.album ⁊ nigrum:et est
ellebórus.
Vena.i.radix plantarũ vel vena corporis. verũ ẽ
q̃ in antidotario Damasceni in receptiõe pillula-
rum de bdellio ponitur venarum adustarum:qđ
contingit ex errore scriptoris: quia debet dicere
auellanarum adustarum.
Vena cephalica i.vena capitis.

Xiloaloes silueſtre ē radix plāte dicte ſpotagallia
Xilomirra .i.lignum mirrhe.
Xiliqua.i.carubia:⁊ aliqñ ē pondus ponderās ka
rat.i.⁊ ē qntum ponderat ſemen eius.
Xiſium.i.acetū. Xilia.i.caſſia.
Xia.i.ſenation. Xiſimbrium.i.balſamita.
Xirāſia ⁊ xiroteſ.i.duriciee. Xiroc.i.raſoriū
Xiran.i.aſenablum. Xiria.i.vnguenta.
Xilocauros i.calcantum. Xoſo.i.acetū.
Xorontos.i.brancos. Xoſacia.i.almeo.

Sequitur de.y.

Aquintus.i.iaquintus.
Ybaie ē quedam ſpēs dactilī.
Ydragiros.i.argentū viuum.
Ydatidas.i.veſicule in matrice.
Ydrogogum ē medicina purgās
aquā hydropicorum.
Ydna.i.ſorba. Ynanta.i.flos lambruſce.
Ynancū idē qđ ſupra.
Ypagiſſi .i.gūmi bedere.
Yna latine:grece alkolilis:ara.zumar. Paulus:her
ba ē ſatis minuta ad albedinē tendens.medet do
loribus ⁊ egritudinibus iuncturarum.
Yena.i.bellula. Yerana.i.braſſica.
Yena .i.beſtiola quedam.
Yena .i.lapis ex oculis geni.
Yella.i.carbo. Yenda.i.iudaica.
Yeronoſon .i.epilepſia.
Yectiris.i.cyminum ethiopū:⁊ ē gic.
Yectericia.i.morbus i quo hoīes crocei efficiunt:
⁊ ab aue que yecteris nominatur.
Yecterio.i.ytericus Ydree.i.pulteo.

Cap.704.

Ydea ſʒ Diaſ.ca.de ydea ſʒ trāſ
lationem grecam:folia hʒ
ſimilia myrte que amili longi ſunt. ra
dix eius remordens ſiue redarguētis
virtutis ē.ſanguinis fluorem ſiue quēlibet fluxum
ſtringit. Ubi ſciendum qꝫ Diaſ.de ydea facit duo
capitula:vnum qđ incipit ydea per.y.⁊ ē illud qđ
ponitur hic.Et aliud cap.qđ icipit betus.⁊ vna de
ſpēbus eius eſt ydea per.i.iota:pro qua.l.l.ſulacb.
Hal. vi.ſim.phar.ca.ydea. ydee radix ⁊ gu
ſtātibus gdeʒ ē acra:emorogias ⁊ fluxū
ventris necnon dyſſenterias ⁊ fluxū mulicbrē: quot
quot talia ſanans bibita ⁊ deforis appoſita.
Ydema .i.apoſtema phlegmaticum.
Yderiaſis .i.aſclitacis.
Ygemonica virtus.i.pricipalis virt⁹ anime regit
⁊ ordinat.
Ypericum.i.perforata vel faleſtrum:vel herba ſā
cti Johannis.l.l.inſaricon.
Ypericon idem qđ ſupra.
Ypenſtereon .i.berbena.

Cap.705.

Yreos eſt herba faciens floreʒ
albā vt liliuʒ.⁊ eſt i frō
dibus ſimilis yri:ſed differunt in flori
bus.vnde verſus: yris purpureum ge
ru florem:yreos albuʒ.Gladiolus croceum.ſʒ ſpa
tul i ſʒuda nullum.vnde ille herbe ſunt ſimiles in
folijs:differūt tñ i floribus.Nam yris hʒ florem
purpureum hñtem gradationes diuerſas in pur
pureitate:ſicut hʒ arcus celi:pro qua.l.l.lilium.Et
eſt alius cuius flos eſt alb⁹:⁊ iſte ē yreos.⁊ ille de
bilior ē ſuperior in omni re.⁊ melior ex eis eſt: cu
ius radix ē alba rotunda participans de rubedine
ſm aliquid:⁊ groſſa ⁊ dura et ſpiſſa.i qua eſt aro
maticitas ſicut odor viole propīe:⁊ cuius ſapor ē
acut⁹ mordicatiuus propter acrimoniam ipſius:
hñs nodos breues ⁊ collectos.⁊ melior pars plan
te eſt radix:poſt illam flores.⁊ melius tēpus colle
ctionis ipſius radicum eſt principium veris. Pau
lus cap.yreos.yreos ca.eſt i ſecundo gra.ſic.i ter
tio.valet contra duriciem neruorum ex phlegmate.
tuſſim placat.ſcreatum facilē facit.groſſos humo
res pectoris attenuat cū aceto potatus. ſpleneticis
⁊ ſpaſmum hñtibus prodeſt.rigorem ſc.⁊ doloreʒ
vulue mitigat ⁊ auſert.cum vino potatū meſtrua
prouocat.peſſariū inde factum ſecundinā ⁊ fetum
mortuū expellit.ſtomacho nocet.cum aqua ca.bi
bitum dolorem ventris placat.elixatum ⁊ piſtatū
vulnera dolentia curat.coctū cum aqua ro.mixtū
vulnera et poſtulas mundificat:⁊ bonā ex eis car
nē generat.⁊ valet contra putredinē dentiū et gin
giuarum.
Yſteropios .i.matricis pfocatio.
Yſter.i.tabanus factus ſicut muſca magna.
Yſteos.i.muſcus. Ybiſcus quid ē.l.l.altbea.
Ycintbus.i.yreos. Ydiaſimum.i.pelicinus.
Ydioſin.i.menta. Ydioſinon idem qđ ſupra
Ydiomata .i.apoſtemata phlegmatica.
Ydiſcus.i.maluauiſcus. Ydria.i.ſorba.
Ydria ē ſecūda ſpēs lauri.l.l.gara.
Ydria eſt vas aque.
Ygia greca ē quedam confectio poſita ī antidota
rio Gal.valet cōtra cōmotionē dētiū ſi ſupponat
Ygia.i.vrtica. Ymatices.i.ſcolopendria.
Yliſchi ē egritudo quam aliquis icurrit propter
amorem.
Ylion ē aurū rubeū. Ympolis.i.balſamum.
Yliumpique idem quod ſupra.
Ypithimum .i.capillacia.
Yrigion vel yringus quid ē.l.l.aſcarnticon.
Yris illyrica Diaſ.folia hʒ yreos ſimilia: differūt
tñ in floribus.vnde flores hʒ purpureos cū diuer
ſis coloribus.ſ.albo mellino purpureo ⁊ cetera:p
qua.l.l.lilium.
Yrigeron.i.ſenectiones vel cardo bñdictus.
Yrige roncos idem quod ſupra.
Yrcina quid eſt.l.l.ercinos.
Yriana .i.lambruſca.
Yſinia .i.ſipia.
Yſtcius.i.porcus ſpinoſus.i.eſtrice.
Yriomum .i.ozimum.
Yxion quid eſt.l.l.cameleombante.
Yontos.i.barruli qui oriuntur in facie.
Yroncos .i.brancos.
Ycores .i.humores.
Ycorion .i.endiuia.

Ydor		i. aqua.
Ydrepissa		i. pix liquida.
Ydolum est quod aliquid non existit et apparet secundum imaginationem.

Cap. 706.

Ydropiper

Ydropiper i. piper montanum vel piperastrum.

Dias. cap. ydropiper secundum translationem grecam: nascitur locis humidis. cuius virga e nodosa. i quibus nodis nascuntur folia. que nodos itra se et gradus habent. huius folia mentastro similia sunt: sed maiora et molliora et albidiora: gustu acerrima: sicut piper. sed non talis odoris: cuius seme i ipsis virgis minutum existit et spissum sicut botrus. semen eius cum foliis cataplasmatibus adhibitum. duricies et tumores spargit. et liuores limpidat. siccum et tritum pro pipere misceri pot. radix eius inutilis e. herba cum semine catapl. smate facto et iposita ipopias tollit et duros humores spargit: ruborem facit corpori.

Gal. viii. sim. phar. ca. ydropiper secundum translatione gre. Ydropiper vocatum quidem est sic a locis in quibus nascitur: et ab eo quem habet gustum ad similitudinem que ad piper. e unit ea. sed non quantum piper. quinimmo viridis hec herba cum fructu et cataplasmata ipopias et sclirosos humores aperit et diafoat.

Ydron		i. viridis.
Ydro. i. argiros vel argentum vivum.
Ydrocomi		i. vermis.
Ydromel. i. aqua et mel. i. i. mellicratum.
Ydromelum fit ex aqua et malis macinatis.
Ydroleum oleum. i. quod fit ex aqua et oleo.
Ydromelon est potus quidam factus ex citoniis et aqua celesti.
Ydrosoms quid est. i. i. sanos.
Ydrasorbia		idem quod supra.
Ydrozosan		i. aqua rosata.
Ydrogarum		i. aqua et garum.
Ydromellitum electuarium de melle ro. factum: cuius descriptionem ponit Alexander capi. de fastidio stomachi.

Cap. 707.

Ydros

Ydros grece. ara. squingibil: lati. aqua. Yppo in lib. de aere et aqua. Aqua que i aliis locis sine pullulentis exurgit monticulis aquarum optima et saluberrima saporata. talis vero multu vini pmixtione indigens est byeme cali: estate vero frigida. similiter quoque ille que profunditati soli exurgunt fonte: quarum etiam melior ea que ab ortu solis et maxime estiuo tempore decurrit: alba: perspicua atque procul dubio e odorifera: que uero leta e et grauis. putrefactiua. oportet aut te esse attentum circa virtutes aquarum: vtpote que diuerse in sapore et pondere sunt. de hac enim qui biberint eorum ventres calidi ac humidi fiunt: corpora macra cubiti. spanile tenuesque similiter facies quam maxime carnis ad splenem continere cogitur: vnde malus sanguis procreatur: alia non bibentes multa superabundant comestione. esuries illis perseuerat atque crescit. et sitis similiter. superiora ventrium: et media sistuntur. quapropter catarticis sominibus illis intendendum est. hac egritudine byeme et estate continentur. accidit illis aqua citrina. et intereunt: estate uero dysenteria lienteria longa: et quartana laborant: qui morbi naturam peruenerunt et mutant: et in aquam cadunt citrinam. et pereunt iuuenes illorum pulmonis dolore aliis quoque passionibus corpus inentes perturbantibus affligunt. senes acuta fe. et ardenti ex ventrium constrictione accidente vexantur. mulieribus apostemata de genere albi phlegmatis inascuntur: neque concipiunt vel parturiunt nisi cum magna difficultate atque molestia. corpora eorum magna et grossa: quanto plus in longitudine procedantur tanto graciliora fiunt. menstrua vero iuxta quod oportet fluit. pueri hernia viri causone cruribusque vulneribus infestantur. sed qui huiusmodi nature sunt: his vitam impossibile est extendi. sed intempestiua senecta participantur. mulieres vero grauide videntur: cum vero tempora partus aduenerint vteri fetus inanes tumore relaxantur: cuiusmodi passione detecta matrix quecumque aque citrine coadunatione intumuerit laborat. ad hanc itaque quam prediximus aquam pertinens est: et ea que a ca terra surgit aut frigido metallo vel ere siue argento vel auro siue sulfure aut alumine. Aque pluuiales leues et saporate ac lucidissime sunt: nam sol quod subtilius atque leuius i attrahendo assumit. aque pluuiales cito putrent: malumque exalant odorem: que re. n. ex multis congregate sunt aquis: quod leuius aliis putrescere solet ac mutari. Aqua niualis vel glacialis ois mala est: postquam semel fuerit congelata: numquam in pristinam conuertetur naturam. quicquid e saporum et leue et clarum fuerit aut purum: id totum gelu adueniente recessit. quod vero turbidum remansit. Et sic poteris probare: si enim aquam i vase ad mensuram positam sub gelu congelari dimiseris: cumque congelata fuerit i sole vel in quolibet calido liquefactam remoueas eadem mensura multo minus inuenies esse. similiter aut de gelu et niue. ois aqua de niue et similibus peior est omni aqua. aqua frigi. oportet dari digesta ma. **Auic.** iii. canone ca. de cura. fe. in generali. aqua fri. iuuat i digerendo. **Auic.** eodem lib. aqua ca. citius congelatur quam fri. **Auic.** primo canone doctrina. ii. fen. ii. summa. i. cap. iii. aqua fri. non debet dari si est humor crudus et grossus. **Auic.** de cura. fe. in generali. aqua frig. digerit humorem cholericum. **Auicenna** eodem loco. aqua non nutrit. **Auic.** primo canone fen. ii. doctri. ii. capi. 16. sine aqua non pot esse complementum rei nutritue **Auic.** eodem loco aqua currens et discooperta e melior aquarum **Auic.** eodem lib. melior est aqua que super lutum vadit quam que super petras. **Auic.** eodem li. quanto aqua magis longatur a suo principio tanto melior est. **Auic.** eodem loco: aqua que est estate cali. byeme fri. est melior.

Auic. codē loco:aqua cocta minoꝛis inflationis ꝛ velocioꝛis descensionis.

Auic. codē loco:aqua pluuialis ꝛ spaliter q̄ i estate colligitur:ꝛ cum sunt tonitrua est intra melī. Auic. eodem loco:aqua pluuialis impedit pect⁹ ꝛ voce.

Auicenna. eodem loco.aque puteoꝝ deterioꝛes aque sunt.

Auic. codē loco:quedā aque generāt phlegma:ꝛ quedam cholerā.

Auicenna. eodem loco : aqua paludū est splenis ꝛ hydropisis.

Auic. codē loco:aque non currentes quocūq̄ modo fuerint nocent stomacho.

Auic. codē loco:aqua ca.corrumpit digestionem:ꝛ non tollit sitim illico.

Auic. codē loco:aqua multū ca.iuuat i colica ꝛ splenis ventositate.

Auic. eodem loco: aq̄ non nutrit. Auic. pꝛimo canone fen.i. doctrina.ii.ca.iii.aqua oꝫ exhiberi materia existe digestiua. Gal. vi.terapeutice cap.ii.aqua tepida facit nauseam.

Gal. pꝛimo canone fen.tertia doctrina secunda cap.viii.aqua multum ca. cōstringit. Gal. vii.tera.ca.ii.aqua fri.nocet defectis. Gal. eodem loco:aq̄ tepida mollit coꝛpus:ꝛ humectat:ꝛ delectat.

Gal. codē loco:natas īmoderate i aqua aluminosa constringit cutim:ꝛ trāspiratiōnes īmas cōstringit:ꝛ si sūt fumose:generāt febrē.

Gal. ii.de ac.ꝛ moꝛ.ca.i.multi in frigi. aqua balneati moꝛtui sūt anteq̄ domū veniret

Gal. codē li.ca.iii.aqua frigi.conueniens est cholericis tpoꝛe sanitatis ꝛ tpoꝛe egritudinis:et hoc si fuerint cōsueti coꝛpoꝛi īsueto ne q̄ q̄s dare:nisi pꝛius venerit ad sanitatem.

Gal. vii.tera.ca.ii.si timeas dare aquā fri. cōpoꝛib⁹ cholericis ꝑpter icōsuetudinē suadeo q̄ non Auic. pꝛimo canone fen.ii.ca. debeas dare. xvi.doc.ii. Terree aq̄ splenē resoluūt.ꝛ non coire volētes adiuuat:ꝛ se rei corruptioni complexiōis vtiles existunt.

Dias. cap.de aqua.aquarū oīm natura fri.ē ꝛ hu.aqua que de lapide emanat lenioꝛ ꝛ limpidioꝛ ē:ventre et vrinā procurat. Aq̄ que de paludib⁹ argilosis emanat grauioꝛ ē aqua cocta salute coꝛpoꝛis operatur:ꝛ multū medetur. Et q̄ī oībus infirmitatibus aqua ē necessaria:inter oēs aquas pluuialis aqua optima ē et leuis ꝛ dulcis:ꝛ facile digeritur.cito.n.calefit:ꝛ cito īfrigidatur. De fontanis aqua eligitur illa que ad solis ortū tendit et meridiē:ꝛ de montibus caluis exit:hec.n. propinquat pluuiali.que uero cōtra occidentem currūt et septētrionē pessime sunt.aque petram in vesica et renibus creant:ꝛ mulierē sterilē faciunt: ꝛ coꝛpoꝛi toꝛpoꝛē et rigoꝛē nimiū . menstrua strin gunt : ibibētes egritudini sudoꝛe pꝛorumpere vel flaui ventris Dias. ca.de aqua marina fm̄ nel nausea. translatione grecā: Aq̄ marina virtutē h̄ꝫ viscidā ꝛ fermītaticā:ꝛ cacosto machi.ventre turbat phlegma exponit. choleram vero facta et fomēto adhibita apostemata de illo educit ꝛ in iturescit.duricies spargit.oībus ꝑatio resim pꝛestat.neruoꝛū cas cōpoꝛat. ꝑ moꝛsib⁹ nō vulneratis opitulantur. cataplasmatib⁹ necessarie miscetur.malagmatibus et medicaminibus nobilibus additur.confoꝛtatiuis q̄m.maxime ipetiginibus adhibetur.tepida laterū toꝛtioibus accepta pꝛesto lat.ꝛ ꝛernas scabies ꝛ pꝛurigines fomēto adhibita tollit.lendines capitis purgat.tumoꝛ mam..rū cōpescat.ꝛ similiter adhibita liuoꝛes coꝛpoꝛis emendat.moꝛsib⁹ venenatis occurrit.frigoꝛib⁹ opitulatur. spalagionū ꝛ scoꝛpionū ict⁹ vel aspidū nō admittit. calida adhibita coꝛp⁹ extenuatū reficit. lauachris vult adhiberī.que lauachra hydropicis ꝛ cephalargicis ꝛ surdis opitulat .si seruata fuerit aq̄ marina bꝛomum nō colliget.multi uero coquūt aquā marinā:ꝛ sic reponunt ad purgationē dātes solā ꝛ cū pauca pusca ꝛ cū musca ꝛ cū oximelle:ꝛ post purgationē datur uiscellum galline aut piscium:ꝛ teperat viscitudinē ei⁹.inuenitur aqua sulfurea aluminosa ferrea:que h̄nt virtutē coꝛꝑa quib⁹ recipiūt denominationē.quas virtutes inuenies i pꝛopꝛiis literis.

Ydroꝛodino	i.aqua rosata.
Ydroꝛphalos	i.humiditates capitis.
Ylabee	i.cacolla maioꝛ.
Ymonedes	i.pꝛiculosa substantia.
Ynos i.vinum. Ynomel.i.vinum ꝛ mel.	
Ynosbatos	i.cappara.

Cap.708.

Poquistidos

id ē fūcus ei⁹ q̄d oꝛitur ad pedē rose canine vel herbe bꝛicine.i.i.cassos. Dias.stringit.n. vehemētissime:vnde ventris ꝑfluuium et sanguinis abūdātiam repꝛimit sine moꝛa.sūt aūt due spēs eius. vna e flaua.i.subrufa:ꝛ alia alba: quas greci ypoquistidos vocitāt eo q̄ i radice herbe dicte nascat: vt apparet similiter i.i.cassos:cui⁹ succ⁹ expꝛimitur ꝛ reponitur;valet ad eandē ad que licium ꝛ acacia. Paulus.fri.ꝛ sic.i tertio gradu.

Ypoꝛbimia quid ē.i.i.glaucoma.

Cap.709.

Poglossos

id est lingua equi: et uocatur alio nomine myrta agrestis.

Dias. Frutex ē myrte agresti similis:folia h̄ns minuta ꝛ coma spinosā: que folia i summitate sūt sicut lingua cum ramulis minoꝛib⁹ circa eadē folia.hunc perhibent multi collo ligatā doloꝛē capitis tollere.malagmatib⁹ miscet.

Ypoquistidos	i.saluia.

Ypostasis ē sedimē vrine.ꝛ dr̄ ypostasis ab ypos q̄d est sub:ꝛ sto stas:ide ypostatis.i.subt⁹ stās.

Yposeta	i.cauda equina.
Ypotissis	i.humoꝛes influentes
Ypomaratron	i.feniculū rustic⁹.

Yposafesi.i.phlegmagogū:ꝛ ē q̄dlibet phlegmat

eductiuum.
Ypocamus quid est.i.i.cacaballino.
Ypopias i.liuores sub oculis.
Yposelinum quid e.i.i.apium.
Ypnoticus i.dormitatiuus.
Ypofagma e passio in qua rubet cornea oculi: et vocabulo nostro vocatur pedatella.
Ysopus humida quid e.i.i.censurasab.
Ysopelinum quid est.i.i.apium.
Ysopus quid est.i.i.halasc.
Ysopus hortensis quid e.i.i.quam supra.
Yu.i.viride eris. Ysquamu.i.usquiamum.
Yum idem qd supra.
Yudaica.i.erbum. Yumu.i.scamonea.
Yndus.i.celestis niger. Ypputis.i.cauda equina.
Yrundo quid e.i.i.chemraf qui stat pro aue et stat pro sanguisuga: pro qua.i.i.sanguisuga.
Yrunda.i.algardaone. Yrundina idē qd supra.

Sequitur de .z.

Zaarbu.i.carui.
Zaccharon.i.psillium.
Zaccarie idem quod supra: et ponitur istud vocabulum a Galieno li. dinamidarum cap. de passionibus pectoris i confectione masadali quam facit contra dolorem capitis ex caliditate: et contra ictericiam: et contra omne calorem internū. similiter ponitur illud vocabulū i viatico cap. de hydropsi i trociscis de lacca valentibus ad epatis et splenis passione ex ca. similiter ponitur i antidotario Nicolai i confectione trisandali et i confectione trociscorum de lacca.
Zinat i.argentum viuum.
Zarbazed i.lapis smaraldus.
Zaro.i.lentiscus. Zacaron.i.psillium.
Zabarat vel zabarac.i.planta cui' vna spēs hz folia sicut lenticula: et alia e similis camepitheos qui bus caremus.
Zabarac idē qd supra.
Zarfac.i.berberi. Zarton.i.oliua.
Zait.i.oleum. Cap. zo.

Zaror ara.vel zarorae grece trionum vel trigonum vel tricoctū: latine mespillum vel azarola.

Sera. lib. agre. ca. zaror auc. Dias. Zaror e arbor spinosa: cuius vna pars vocat mespillum. et hz fructum paruū similē malis par uis bonū ad comedendū. est stipticus: bon' stomacho. cum comeditur retinet ventrē: et tarde maturatur.

Gal. li. q. de cibis. fructus eius e stipticus stipticitate forti. et i foliis et in sūmitatibus e stipticitas. virtus eius e frig. palam: quātum ōium pōp comeditur: cōuenit nō vt ficuū aut vuarū copiose: neq; enim vt alimento: sz vt medicinis ipsis indigemus magis. Et .o. in. vij. simp. phar. capi. mespillum sm translationem grecam: mespillū quida tricocum nominant: eo qd tria hz ossula oīa intra se. semen aūt est qdlibet eorū hui' arboris: sicut que in pomis inueniuntur sūt arboris pomi et acini vitis: et mikole sicus. stipticus aūt est sufficienter fructus huius arboris. et vix clibilis. et retentiuus sufficiēter e ventris. et i germinibus eius et in foliis stiptica qualitas est non pauca. Et idem Sera. Est alia species zaror in regionib' hispanie: quam multi vocant epimelidā vel pomelido. cui' fructus est bonus esui. Et vnūquodq; pomum ei' hz tria ossa rotunda: et iō noīatur trigonum. et similit e vt superior stipticus: et hāc spēm latini vocant azarola. Ysidorus: pomelido sorbe fructum similis: mediocris arbor: in flore candido dicta pomelido: qr dulcedini fit eius fructus: et acuto sapori mixtus.

Dias. cap. de mespillo sm translatione grecam. mespillum semē hz rotundum fructum minutū maciano similē: tria ossa hñs: et de tricoctū vī. stipticū e et eustomacū. vētrē abstinet. et tarde maturescit. Almansor tractatu tertio: fru. sunt et sic. ventrem abstringūt. et vomitum abstinet. Et est alia species que in hispania nascitur: qua mala epimelidam vocant: semen rotundū habens et trigonum: vnde tricoctū vī. hoc bonum est ad edendū: stipticum et stomacho aptū: et ista est azarola.

Zanco i.argentum viuū.
Zamorat i.smaraldus.
Zabaca.i.sambucus vel raya domestica vnde oleum fit.
Zaufior i.opoponacum.
Zanda i.crocum orientale.
Zancale zuco i.argentum viuum.
Zarin i.auripigmentū.
Zapinus veda pinus mascul' arbor grani viridis idem et e borim.
Zanabanan i.hedera.
Zabarali i.cuscuta.
Zabali idem quod supra.
Zaroich i.auripigmentum.
Zardec i.crocus hortensis.
Zanen i.lolium.
Zambach i.sambucum.
Zacone i.sorbe.
Zarneb i.folia salicis tōztū.
Zaaragi i.lubergyrium.
Zametad i.smaraldus.
Zarole i.sorbe.
Zair.i.dolor extensiuus et abrasiuus in intestino recto.
Zaraunt i.aristologia longa.
Zanb i.argentum.
Zaccara i. psillium.
Zarmena amara.i.auripigmentū rubeum.
Zamabu i.rosmarinus.
Zarum i.sorbe.
Zanet i.auripigmentum.
Zaine idem quod supra.
Zanir idē qd supra.
Zafaran i.crocum orientale.
Zarnab folia arboris magne non facietis fructus similis salici: hñs odorem vt odor citri.
Zarabūt vel mechiacbora.i.aristologia longa.

Zara i. aristologia.
Zara medua.i.bulbus ematicus vel vomicus.et ē narciscus.

Cap.xii.

Zadens arab.gre.fakida. lens vel micola. Sera. lib.aggre.cap.zadens auc. Diasc.meliores ex lentibus sūt ille que velocius maturantur:z qn̄ infūdūtur ī aqua ad mollificā Gal. vij.sim.phar.ca. de dū nō nigrescit. lentibus sm̄ translatione grecam:faki.i.lentes stipticāt nō fortiter: in medio vero ca.z fri.consistūt.siccant aūt in.ij.gra. ipsū quidē eorum corpus sistit ventrē.decoctio autem prouocat:quocirca z effūditur prior aqua:qn̄ retētiōis gra Gal. eodē li.z cap.sꝫ translatiō sumitur. onē arab.sapor eoruꝫ stipticus ē stipticitate pauca.virtus lentis prima ē media inter ca.z fri.z exiccat in.ij.gra.z ipsa stringit ventre qn̄ coquitur bis:z proiicit aqua prima. z aqua in qua coquit laxat ventrē.Et dixit Hippo.vi.epidimiarū q ē tēperata i ca.z fri.z decliat ad calorē paruper.z signum in hoc ē q non apparet per eā qn̄ comeditur:aut qn̄ moratur ī stomacho:aut qn̄ descendit a vētre ifrigidatio corpori: z est cōpositū ex substantia que stringit ventrē qn̄ coquitur bis:z ꝓicitur aqua prima:z aqua i qua coquitur laxat ventrem. Jdē auc. Diasc.qn̄ comeditur ex eo assidue facit obscuritatē visus:z est dure digestiōis: mala stomacho.z accidūt ex esu eiꝰ sōnia mala.z ē mala neruis z pulmoni. Et idem Sera.auc.Mesaruꝫie. excorticate ex his sūt frigi. grosse.stringunt ventrem z vana:z ingrossant sanguinē in venis:z nō finūt eū currere.z sūt frigidiores q̄ mesa.robile.Et idem auc.Aben mesuay. lens ipsa ē frig.z sic.in primo gra.z cortex eius est ca.sic.in primo.z de ꝓprietate eius est minuere vinā z menstrua ꝓpter eius sāguinis ingrossationē.

Zelbedalbahar i.spuma maris.
Zeroctkie.i.berberi.Zerūbet.i.zedoaria.

Cap.xiz.

Zedoaria lati.gre.zerūbet.radix ē cuiusdā herbe ī transmarinis partibus iuente.ca.ē virtutis z viscide.vnde lumbricus occidit.ructū facit.z stomacho aptū:cuius dolorē antiquū ieiune sūptū masticatiōe tollit. Paulus cap. de zedoaria.ca.est in tertio gra.sic.in secundo.radix ē cuiusdā herbe:que per decē annos seruat. vinū decoctionis eius cōtra tassim fri.facit.z contra dolorē stomachi et itestinoꝝ ex ventositate vel frigiditate suppositorium factū ex eo z trifera magna matricē calefacit et mundificat.salsamentuꝫ ex eo factū i rozemarino z pane asso z aceto appetituꝫ incitat. Sera. lib.aggre.capi.zerūbet. zerūbet.i. zedoaria:z sūt radices rotunde similes in sapore z colore zinziberi:z affert de seni. Aben mesuay.est ca.z sic in.ij.gra.z īpinguat īpinguitione conuenienti.z aufert vetositates. z de ꝓprietate eius ē q aufert odorē allij z cepe z vini.

Et dixit Bedigoras: confert morsui venenosorū. Auic. de viribus cordis.d.q ē ca.z sic.in.ij. gra.z hꝫ confortare cor.

Cap.xiij.

Zeg ara.vel cachim gre.calcitis vel colcotar vl' calcadis la.vitriolū Sera. lib.agg.cap.zeg auc. Gal. vidi i mineris tres venas ertēsas:vnā super aliā per longū spaciū:z vena inferior erat zeg nigrū:z vocatur marchasita:pro q̄ le.l.hager marchasita.z scōa que erat supra eam ē colcotar vel calcitis.pro quo.l.l.calcitis.z tertia que erat superior est zeg viride:z ē vitriolū vel calcantū.z hec que ē zeg nigrū conuertitur:z colcotar fit zeg viride.i.vitriolum.Est aliud zeg rubeum: qd̄ hic nō ponitur:qd̄ inuenies in.l.atramentuꝫ.z oēs tres spēs diuersificāt ad inuicē i subtilitate z grossitudine:qm̄ grossius ex eo ē zeg nigrū:z subtilius ē zeg viride:z colcotar ē mediū it̄ hec duo. z virtus istoꝝ oium ē adustiua cōburens carnē z faciens escarā durā:z est stiptica.z zeg quidē viride z colcotar dissoluitur et liq̄fit:qn̄ ponit super ignē: sed zeg nigrū nō dissoluit̄ neq̄ liq̄fit: q2 coagulatio eius est petrificatiua fortis.zeg vero viride ē maturatiuꝫ a calore suo naturali maturatione āplius q̄ colcotar. Jdē auc.Diasc.zeg aliud ē babylonicū:z aliud cyprese.z babylonicū ē meliꝰ durū: qd̄ cū frāgitur hꝫ iterius maculas albas. z virtus eiꝰ ē sicut virtꝰ calcitis:z cōburit̄ sicut ipsū.sed cypresē hꝫ colorē aureū versus colorē eris frāgibile venosū sicut alumen:iterius hn̄s maculas splēdidas similes stellis.z melius ex eo ē recēs mundū frangibile.illud aūt qd̄ defertur ex babylonia ē meliꝰ: z ē fortꝰ i oibꝰ q̄ cypresē preterq̄ i medicinis oculoꝝ:nā in hoc ē debilius cypresē:z hꝫ virtutē stipticā.sed bitirias putant aliqui q sit spēs zeg.z ē illud qd̄ aggregatur super capite minerarū eris sicut sal.z ex eo ē qd̄ generatur sup mineras:qd̄ dr̄ malcia:qd̄ inuenit̄ i mineris vbi fodit̄ es: z aliqn̄ super ipsū es reperitur:z cōplexio eiꝰ ē terrea. Et ex eo ē qd̄ reperit̄ i mineris i terra que dr̄ falchia z i aliis pluribus.z melius ex eo ē cuiꝰ color ē sicut color sulfuris:z ē leue equaliū partiū mundū.z qn̄ tangit̄ digitus fit nigrū.z eius virtꝰ ē adustiua similis virtuti zeg. Et idē Sera.auc.Diasc.vitriolū vel calcātū hꝫ vtutē stipticā ꝯstrictiuā z adustiuā.z qn̄ sumit̄ ex eo in potu.z i.cū hydromelle expellit lūbricus z ascarides.z qn̄ sumit̄ i potu aufert nocumentū fungoꝝ faciēs coomere.z ponit̄ ex eiꝰ puluere i naribꝰ:z cōstringit sanguinē fluentē ab eis. z qn̄ ponitur ex eo i naribus distillato i aqua mundificat caput.z puluis eius mundificat vlcera que sūt i naribꝰ z i auribus.z sedat dolores auris:z occidit vermes ī eis. Paulus ca.de vitriolo.ca.est et sic.i quarto. Bulcasim Eben Aben azarin l. q dr̄ seruitor trāslato a Simone de ianua.forma cōbustionis calcāti ē hec: Accipe calcantū:z pone sup testā nouā:z testā pone sup prunas:z vre z sit quātitas cōbustiōis eius si fuerit calcantū nō multe humiditatis qn̄ nō apparebūt āpulle:z erit desiccatū

.. ... atione fort: ꝛ si fuerit amplioris humidita
tis oportet ꝙ dimittatur sup prunas quousqꝫ mu
tetur color eius. ꝛ qñ mutabitur color eius itaꝗ se
ꝛ vertet ad similitudinē nigredinis ꝙ auferas ab
igne ꝛ purges. ꝛ sunt qui ponūt super prunas: et ex
sufflant desuper donec declinet ad citrinitatem:
aut ponunt super testā: ꝛ ponunt super prunas. et
miscent donec mutetur color eius.

Cap. ...

Zebus albach

siue zebet halbihar arabice: gre. alcionium vel alosachne vel arosachie vel alosanche latine spu

ma maris.

Sera. auc. Dias. sūt eius quinqꝫ species. vna earū ē solida ꝛ grauis: hūs odorē piscium putridorū. ꝛ similitudo eius ē sicut similitudo spongie marine. ꝛ reperitur multū in littore maris. Secunde vero speciei figura est longior ista. ꝛ ē leuis ponderis: hūs multa foramina. ꝛ ē similis vngule oculi leuis sicut spongia. ꝛ odor eius ē similis odori lenticule marine. Tertia ē similis rose. ꝛ color eius vergit ad rubedinē et purpureitate. Sed quarta ē similis lane sucide: leuis pōderis sicut spēs secūda. Quinta vero est in superficie leuis: interius vero aspera similis fungo: et hꝫ odorē. Et idē auc. Hal. oium spēc eiuꝫ spume maris substantia ē subtilis. ꝛ resoluit ꝛ abstergit: verū vna hꝫ bonitate plus alia: ꝛ alia ē minor in his virtutibus ꝛ in subtilitate substantie: ꝛ ꝓpter hoc sūt diuerse. Et virtus quidē duarū spērū primarū est que cōuenit empetigini ꝛ scabiei ꝛ morphee: ꝛ mūdificat faciē. Et tertia est subtilior oībus spēbus: ꝛ iō qñ aduritur: ꝛ miscetur cū vino rubeo subtili: ꝛ linitur allopicia: curat eaꝫ. Et virtus quarte est similis huic virtuti: nisi ꝙ est debilior ea quantitate non pauca. Et quinta hꝫ in sapore suo ponticitatē ꝛ acuitatē. ꝛ virtus eius ē calidior spēbus aliis: ꝛ ꝗ adurit pilos: ꝛ excoriat cutim. Et idem auc. Dias. due prime species sūt bone i lauatoriis mulierum: ꝙ mundificat cutem earū. ꝛ conferūt similiter ad auferendū bothor lactea ꝛ empetiginē: ꝛ lentiginē ꝛ barass: ꝛ scabiē vlceratā ꝛ morpheā: ꝛ maculas ꝗ fiunt in facie ꝛ in aliis partibus corporis: ꝛ similia hoꝝ. sed species tertia conuenit strangurie ꝛ lapidi vesice: ꝛ dolori renuꝫ: ꝛ hydropisi: ꝛ dolori splenis. sed qñ miscetur cū vino: ꝛ linitur in allopicia: curat eā. sed alie due spēs stipticant ꝛ abstergūt et mundificant: ꝛ ꝓpter hoc abstergūt dētes. sꝫ qñ miscentur cū sale: abradūt pilos. sed siqs vult aliquā istarū specierū oꝫ ꝙ ponat illam i aliqua olla noua cruda: ꝛ cooperiat eā luto: ꝛ ponat i fornace: ꝛ dimittat ollam donec coquatur olla: deinde extrahat ꝛ reponat: ꝛ lauat sicut climia. sed spuma alia ē que dr̄ adarchi: ipsa cōgelatur sicut sal super cānas ꝛ super iuncos ꝛ super alias herbas. ꝛ reperit adherens cānis ꝛ herbis in locis humidis ꝛ lutosis ꝛ salsis. ꝛ color eius ē similis colori floris lapidis asios: aut floris spume maris. ꝛ hꝫ multa foramina sicut spongia. Et idē auc. Hal. virtus eius calefacit multū: ꝛ abstergit abstersione forti. ꝛ cōuenit egritudinibus i quibus oꝫ calefacere qñ ponit extra corpus. sed interius non ē cōueniens ꝓpter sui naturam ꝛ fortitudine nimiam. Et idē aucto. Dia. ē bōa scabiei vlcerose: ꝛ bothor lacteis ꝛ empetigini et similibus. ꝛ vniuersaliter ē ca. ꝛ imutat cōplexione malā quā hñt mebra ad bonā: ꝛ sedat dolorem: ꝛ sedat sciaticam. Almansor tractatu. iij. ca. de spuma maris. Spuma maris plures hꝫ species que oēs ca. virtutis exiccs ꝛ sic. scabiei ꝛ morphee atqꝫ allopicie auxiliatur. Bulcasim li. q tū seruitor traslato a Simone de ianua. Modus cōbustionis spume maris: pone eā i olla terrea. ꝛ cooperi: ꝛ lута cuꝫ argilla: ꝛ pone in furno quousqꝫ aduratur: deinde accipe ꝛ repone. Et quidā ponūt super prunas: ꝛ cōburunt exsufflando: sed ablutio eius est sicut ablutio tucie.

Zeiden. i. medicina que fit in india ex ligno indo: ꝛ ē virtus eius similis virtuti behem.

Zebel. i. stercus vel fimus. Zet. i. oleum.

Zemeneton i. priuatio gressus.

Zeron. i. augmētationes vel soporosa que fiunt in cruribus aialium. i. l. hair.

Zegreste. i. berberi. Zegi. i. calcitis.

Zema. i. succus. Zeocha. i. nux muscata.

Zerna. i. empetigo. hoc vocabulū ponit' in. l. glaciem: ꝛ in. l. carnea.

Zemor i. rubor placidus.

Zenor idem qđ supra.

Zedua. i. planta de manerie volubilis.

Zelabin. i. sirupus rosatus. i. l. gelenabin.

Zebri. i. oleum. Zefere. i. ru. a.

Zedenagi. i. canapis. Zeceno. i. oliua.

Zialderū i. oleum lentiscinum.

Zebara ē quedam medicina odorifera.

Zephirus i. fauonius ventus.

Zema. i. ius qđ nos dicimus zeuma.

Zerbon. i. spēs cypressi. Zeduce. i. macella.

Zeulia. i. centinodia vel poligonia.

Zeresen. i. rhaphanus. Zeite. i. oleum.

Zeite erat i. oleum laurinum.

Zeite edurū. i. oleū lentiscinū. Zefur. i. vua lupina.

Zeduar zimum i. fermentum.

Zereacus alcamaphi i. semen apii.

Zebon. i. butirum. Zest. i. test.

Zegibel. i. zinziber. Zesara. i. ysop' humida.

Cap. ... iꝫ.

Zedcara

est quedā herba similis aristologie minori ꝛ in sua virtute. ꝛ melior ē illa ꝗ cuꝫ napello crescit: ꝛ ē tyriaca napelli ꝛ oiꝫ venenoꝝ. ꝛ ponit' triplū pōderis zirūbet loco eiꝰ.

Zensifur. i. cinnabarī. Zea. i. spelta.

Zeia i. loliū.

Zedem. i. pip ethiopū ꝛ pip nigroꝝ: ꝛ ē habelceliꝫ.

Zeminerum i. priuatio gressus.

Zeugite ē spēs calami aromatici.

Zemenū. i. priuatio gressus. Zemi. i. fermentū.

Zemphiros apostema duꝝ cui nō associatur sensus neqꝫ dolor.

Zerat. i. herba vnde fit licium.

Zeias.i.spelta. Zeari idem quod supra.
Zion.i.semperuiua. Zirius.i.myrta.
Zima.i.fermentum. Zicama.i.lolium.
Zimlas.i.trifolium. Ziimbar idē qđ supra.
Ziniles idem qđ supra.
Zireosbire.i.cibus qui fit de berberis.
Zigin vel zigi.i.forfice. Zipparis.i.galla.
Zion i.vua. Zicifur.i.cinosbatus.
Zia.i.fenationes. Zimber.i.rosmarinus.
Zirumber.i.zedoaria. Zimar.i.via.
Zincaria.i.viride et erugo eris.
Zinnaria idem qđ supra.
Zirunoen .i.hermodactili.
Zirungen idē qđ supra.

Cap.716.

Zinziber caninū vel aquaticū .i.olus qđ interficit canes: cuius folia sūt sicut folia salicū: sed magis citrina eis. & hūt virgulta rubea hūtia saporem zinziberis.
Zirbus.i.panniculus cooperiens intestina.
Zibarbegi.i.cibarium ex carne cocta et ouis simul commixtis.
Zirabe idē qđ supra. Zicibil.i.zinziber.
Zinziber quid ē.l.l.zegibel.

Cap.717.

Zirnabum .i.arbor magna non fructificās i mōte libano de senibus: cuius virgulta sūt parua rotūde figure: hūs paruā grossiciem calami cū quo scribitur: nigra ad citrinitatē declinātis: que non hūt multū saporē neqꝫ odorē: & modicū qđ hūt de odore ē odor citri. ē & ei⁹ virtus nucis muscate: & ē subtilior parūper.
Zirioni .i.aristologia.
Zirmidia.i.herba oculi: & ē luyula.
Zinciper .i.galla. Zinziar idē qđ supra.
Zincisa agrestis.i.rubea que hꝫ fructus intus pilosos.l.l.sulabic.
Zibrabegi.i.cibaria q̄ ex carne cocta et ouis simul cōmixtis conficitur vel raphea mixta cū ouis.
Zirungen.i.hermodactili vltramarini.
Zimar.i.lactuca asini.

Cap.718.

Zirumb siue zirūber ara. gre. circigné vel chauch. Sera. lib.aggre.cap.zirumb. Zirumb ē ex speciebus odoriferis: & propter hoc admiscetur i cōfectionibus aromaticis. Et idem auc. Gal. est ca. & sic. prope tertiū gradū. & ē in virtute sua simile cassielignee & cubebe. Et idē auc. Consodomy: si non hēs cinamomū pone ꝓ eo zirumb. Et idē aucto. Pauli: sicut dicit Gal. nec plus nec minus vnica littera: q̄re signat ꝙ ab eo transtulit. Et idem auc. Isaac eben arā: ē arbor magna que nascitur i monte lubue.i.in oriēte. nullū faciens fructū: hūs folia longa: quorū color est inter viriditatē & citrinitatē: similia folijs salicis: & ita ē color ramorꝫ. Et hꝫ odorē sicut odor citri. & ē ca. & sic. & stiptica. resoluit & stringit ventrē. Et idē auc. Mesarugie. virtus eius ē sicut virt⁹ nucis muscate. verūtū ē subtilior eo. & qn fit sternutatorium cū eo & oleo violaceo conuenit dolori capitis frigido et humido. & cōuenit stomacho & epati ꝓpter suam aromaticitatē.
Zirumquimaz ē q̄da cāna similis cinamomo: & ē zirumb.
Zicifal planta ē i vltramarinis partibus: & etiaꝫ i mōubus sclauonie: qua caremus.
Zibil.i.passule. Zimgit ē propriū nomen loci.
Zimgig idem qđ supra. Ziniar.i.viride eris.
Zimurna.i.myrrha.

Cap.719.

Zinirmon hꝫ Dias. zinirmō ſm translationem grecā nascit in monte anamon. virgas hꝫ similes apio & ramos plurimos et folia similia ei. lata super terram sparsa: fortiora & pinguiora et odorata cū viciatudine. color est illi mellinus. & sunt ei capitella ancio similia: & semen obrotundum simile cauliculo. nigrum viscidum: & murrbe hūs odorē. radix eius viscida est & odorata & mollis. succum plurimū hūs: & fauces mordens. Colorem ē illi a foris nigrum & intus viride: aut subalbidum. nascitur locis asperis & humecti. virtus est radici eius & semini et herbe ca. eius. folia i sale componūtur: ventre stringunt. radix eius venenis occurrit tussicubus & orthonoicis vtiliꝫ ꝓuocat. folia eius cataplasmatib⁹ adhibita tumores & duricies spargunt. radix eius omnia similiē facere pōt. semen eius vrinam prouocat. nefreticis & splenencis et dolorī vesice maximum presidium est. menstrua iperat. secundinas exponit. sciaticis vtl' ē. bibitū inflationē stomachi spargit. sudorem ꝓuocat. & ructuationem prestat. maxime hydropicis subuenit.
Zoca.i.animalia. Zogi.i.sorpices.
Zonamon.i.semperuiua. Zomnes.i.fermentum.
Zoan.i.aialia. Zodiaca.i.aialis.
Zoa.i.vita. Zode.i.cyperi.
Zoobod idem qđ supra.
Zomon .i.ius vel salsamentuꝫ.
Zorumbet .i.zedoaria.
Zurumbet i.zedoaria: cuius herba ē similis cypero. sed maior & minus odorifera.
Zuozar .i.poligonia.
Zuczocaria .i.flos agni casti.
Zuccozaria idem qđ supra.
Zucchare quid est.l.l.zuccare.
Zuzem .i.vitrum.
Zufe .i.isopus.
Zuges.i.vitrum. Zufeigebus.i.iniube
Zumana.i.viride et erugo eris.
Zuffore id est planta habens folia similia rute: et est suffe.
Zurus .i.paluirum.
Zulbe .i.cicercula.
Zuleluge hoc fit de farina aqua & melle simul cōmixtis & in oleo frixis.
Zulenie idem qđ supra.
Zundebedufter .i.castoreum.
Zuffefese .i.iniube.

Zufoar .i. leuisticum. Zukermen .i. coriza.
Zubel .i. butiri crudi.
Zufeferad .i. radix mādragore. Zuferia .i. alacha.
Zugi .i. acumē lācee ⁊ ponit̄ p sagitta hnte acumē.
Zurfarzef .i. nube.

Cap. xx.

⁊ Ucarum. Sera. lin. gre.

ca. zucarū auc. Gal primo eius virt⁹ est que siccat. scda q̄ absterget ⁊ resoluit: ⁊ virit de inge. sa. q̄ igreditur in medicinis q̄ aperiunt opilationes: ⁊ abstergūt et mūdificant vias. ⁊ est lōginquū a nocumēto stomachi: ⁊ ab eo qd̄ facit situm sicut mel: ⁊ efficitur per expressione cannarum: ⁊ succus earū coagulatus vocatur zucarum. Et idem auc. Dias. est similiter zucaꝝ sp̄s que e ex speciebus mellis. ⁊ vocatur mel canne: et est illud zucarū qd̄ est ita pingue q̄ non idurat: sed remanet liquidum ad modū mellis: ⁊ cū plus moratur durescit. cuius substātia coagulatur super cannas i india ⁊ arabia ⁊ cū plus moratur durescit: cuius substantia idurata similatur substāte salis. ⁊ frangitur sub dentibus sicut sal: ⁊ vocatur sal indum. Et qū resoluitur ⁊ bibitur soluit ventre: ⁊ est bonum stomacho. confert dolori velice ⁊ renū. et abstergit obscuritatē visus. Ide aucto. Aben mesuai. Est ca. in pe n. secundi grad. hu. in medio primi. Et tale zucarū sic coagulatū super cānam ē qd̄ afertur ab egem ꝫ frusta similia frustis salis. Et est ēt zucaꝝ taberzeda. de regione illa i qua fit zucarum albū purū ⁊ bene coctū: qd̄ nō mollificatur sicut sal armeni. Est similit̄ zucarū alusar ꝫ Aui. li. scdo ca. de zucaro. Zucaꝝ alusar ⁊ c ros cadens sub alasaꝝ: ⁊ sunt sicut frusta salis: ⁊ in ipso ē ponticitas ⁊ amaritudo cū abstersione ⁊ resolutiōe. acuit visū. ⁊ confert renibus et vesice. Et est aliud zucaꝝ amarum. qd̄ colligit̄ in planta hanser. Paulus cap. de zucaro. Zucarū est cali. ⁊ humi primo gra. virtute hꝫ nutriedi ⁊ infrigidadi ⁊ relaxandi. Contra dolorē oculoꝝ disteperetur zucarū cum lacte mulieris: ⁊ distilletur in oculo: probatū est. Et idem Sera. Penidie sunt ca. ⁊ hu. i primo gra. molliunt ventrē. ⁊ sunt grossiores zucaro.

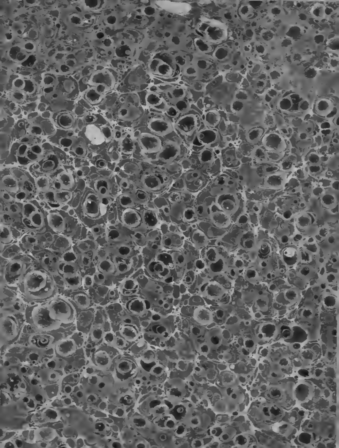
Auic. li. ij. cap. de zucaro. Zucarū e vehemētiore lenificationis: ⁊ sedat inflatonē. ⁊ cum oleo amigdalino conuenit colice.

Sequitur de littera. z.

⁊ Car id est virga pastoris.
zdoe est ordeum romanuꝫ: ⁊ est ordeum cui non est cortex.
zdro idem quod supra.
zdisi quid est. lege litteram condes.

Op⁹ pandectarū medicine emēdatū p eximiuz artiū ⁊ medicie doctorē dn̄z ⁊ magistrū Matheū moretū brixianū: Bononie i medicia ⁊ astronomia legētē: Venetijs ipēdio Johānis Colonie agrippinēsis Johānisq; mathen gheretzen socioꝝ summa cū diligētia ipressū feliciter finit āno salutis christiane. M.cccclxxx. sexto idus octobris.

LAUS DEO.

M. SILVATICUS
Liber pandectarum
Medicine

1480